This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Digitized by Google

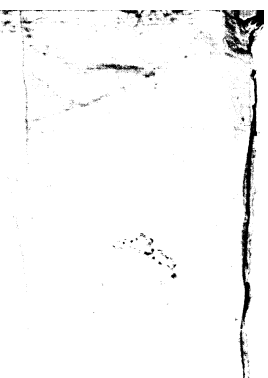

Digitized by Google

Almansoris liber Nonus cum expositione Syllani.

Digitized by Google

Prologus.

¶Incipit nonus liber Almansoris cum expositione eiusdem clarissimi doctoris Syllani de nigris de Papia.

Otus timor dei preueniat ⁊ principiet opera mea felicitabitq3 ea. Quia omne quod mouet ab alio mouet: vt Aristoteles qnto phyſicoꝝ. Ideo causa mouens me Syllanū de nigris de Papia ad scribendum super nono libro Almansoris tractatu de omnibus egritudinibus a capite vsq3 ad pedes contingentibus est: vt cōplacerem Illustri principi ac etiam magnifico domino domino Galeatio vicecomiti virtutuꝝ: imperiali vicario comiti generali virtutiꝫ preclarissimo: ⁊ ideo virtutuꝫ comes merito nominatur: ⁊ precordialiter mihi dilectissimo. Quia in libro Almansoris ponitur modus salutis satis breuis in omnibus egritudinib⁹. Ideo būc librum salutis uolo nūcupari. In quo ordo talis seruabitur. Primo quid sit dispositio explicabitur. Secūdo que ⁊ quot sunt cause. Tertio que ⁊ quot sunt signa manifestabitur: ⁊ de ꝓnostico aliquid addetur. Quarto modus salutis i omnibus egritudinibus applicabitur: quibus omnibus deus felicem terminum imponat.

¶De cephalea ⁊ emigranea. Capitulū. .i.

t

¶A principio huius libri quatuor inquirantur: Primum que ⁊ quot sunt eius cause. Secūdum quis sit libri titulus. Tertiū cui parti phylosophie supponatur. Quartum quis sit ordo huius libri ad alios libros. Ad primum dicendum ꝙ cause huius libri sunt quatuor. s. efficiens materialis formalis ⁊ finalis. Causa efficiens fuit Raſ. Zacharie filius precepto regis Almansoris filij Isaias vel Ilias: ⁊ sic patet quod sit nomen auctoris. Causa materialis est subiectum huius libri. s. corpus humanum sanabile ab omnib⁹ egritudinibus a capite vsq3 ad pedes et egrotabile. ⁊ sic patet que sit intentio libri: quia est determinare de omnibus egritudinibus a capite vsq3 ad pedes. Causa finalis est duplex. s. operis ⁊ operatoris. Operis est pfecta cognitio eoꝝ que traduntur in hoc libro. Sed operatoris causa est duplex. s. mediata ⁊ imediata. Causa imediata est per cognitionem eorum que traduntur in hoc libro scire curare omnes egritudines ꝛtingentes a capite vsq3 ad pedes. Causa mediata est multiplex. s. exercitij propij intellectus. Remanentia eius post mortem in fama vientium propter oblivionem cōtingentem in senectute. Acquisitio honoris. Copia amicoꝝ ⁊ sic patet que sit utilitas libri. Causa formalis est duplex. s. forma tractatus ⁊ forma tractandi. Forma tractatus est modus quem tenet auctor in libro. s. diffinitiuus diuisiuus ⁊c. Forma tractandi est diuisio libri in tot capitula: quot sunt passiones de quibus determinant. Ad secundum dicendum ꝙ titulus libri est. Incipit nona pars libri almansoris. q: fuit ille cuius precepto fuit fact⁹. ⁊ sic patet quid sit nomen libri. Ad tertium dicendum ꝙ supponitur pbe naturali. Ad quartuꝫ dicendum ꝙ iste liber est nonus in ordine. Hic enim totus liber habet decem partes. In prima determiat de anathomia corporis humani ⁊ mēbroꝝ. In secunda parte determinat de signis corporis humani ⁊ phyſionomie. In tertia de virtutib⁹ medicinarum simplicium. In quarta de conſeruatione ſanitatis. In quinta de decoratione. In ſexta de preſeruatione iter agentium a nocumentis extrinſecis. In ſeptima de chirurgia. In octaua de cura venenoꝝ. In nona de omnibus egritudinibus a capite vsq3 ad pedes potentib⁹ accidere. In decima de febribus.

Circa rubricam est notandum primo ꝙ egritudo est duplex. s. generalis vel vniuersalis. et particularis. Uniuersalis dicitur quatuor modis: vno modo via predicationis. ⁊ sic mala cōplexio est egritudo vniuersalis. Similiter dicitur vniuersalis solutio cōtinuitatis. predicatur enim de morbo ⁊ de figura. Secundo dicitur egritudo vniuersalis via occupationis vel cōtinentie. ⁊ sic febris dicit egritudo vniuersalis. Tertio dicitur egritudo vniuersalis via indifferētie: ⁊ sic apostema dicitur egritudo vniuersalis. quia licet apostema sit in vno membro potest tamen fieri in alijs. Quarto dicitur egritudo vniuersalis via virtutis ⁊ inferēs nocumētū toti corpori: ⁊ sic syncopis tremor cordis ⁊ apoplexia dicunt egritudines vniuersales: quia omnes virtutes cadunt sub eis. Sed egritudo particularis dicitur per oppositum quatuor modis. Uno modo ratione predicationis quia non predicatur nisi de vno: ⁊ sic mala cōplexio simplex inducta dicitur egritudo particularis. Secundo egritudo dicitur particularis via occupationis quia solum vnam partem corporis occupat: ⁊ sic apoplexia dicitur particularis capitis egritudo. Tertio dicitur egritudo particularis via indifferentie. quia sic sit in vno membro ꝙ non in alio. ⁊ sic apoplexia est egritudo capitis ꝙ non alterius membri: ⁊ istis tribus modis capitur ab Auicēna: tertio tamen modo a Rasi in isto nono almansoris. Quarto dicit egritudo particularis via virtutis: quia non infert nocumentum toti corpori: ⁊ sic parvus morbus qui non ledit omnem virtutem dicitur egritudo particularis. Secundo notandū circa rubricam capituli cum dicit de cephalea ⁊ emigranea. quia ser sunt nomina quorum quodlibet importat dolorem capitis. s. Cephalea: Emigranea: Onum: Clauus: Modonopagia: ⁊ passio galeata. Differunt autez quia Cephalea ē dolor comprehendens totuꝫ caput sine magnus sive parvus sive brevis sive longus. Emigranea est dolor capitis exijs in media parte. s. dextera vel sinistra vsq3 ad radicem oculorum. Onum est dolor comprehendens totum caput qđ est multum fortis ⁊ chronicus: ⁊ videtur ꝙ quis percutiat caput cum baculo. Clauus est dolor existens in altera parte determinata capitis vt supercilio: ⁊ apparet ꝙ caput pūgatur cum clauo vel acu. vt aliqui vulgares dicunt ꝙ sint fascinati aut incantati. Passio galeata est dolor capitis vbicunq3 fuerit quando est in vltimitate sue malicie. Et monopagia est dolor existens in quarta parte capitis. Sed vitra reperitur soda: quod idem est quod dolor capitis: ⁊ est nomen generale ad predicta. Ad propositū Raſ. per cephaleam ⁊ emigraneam intelligit omnes dolores alios: ⁊ non curauit de nominibus: qz medicina est scientia rerum ⁊ nō nominum seu vocum. tertio de accidenti. Tertio notandū ꝙ dolor capitis proueniens ex sanguine vtplurimū in parte anteriori quia in anteriori parte est rethe mirabile cōtentuꝫ ex venis ⁊ arterijs in quo sanguis retinetur. Sed ꝓueniēs ex cholera est i parte dextera. nam quia in parte dextera est liuis fell' que est cōtentiua cholere a qua cōmunicatur versus partem dextrā cholera vel vapor cholericus. Sed proueniens a milia est in parte sinistra. Ratio quia ibi est splen cōtentiuus milie a quo milia cōmunicatur vel vapor melācholicus versus partez sinistram. Sed ꝓueniens a flegmate est in parte posteriori. Ratio quia pars posterior est frigidior plus aggregans flegma ⁊ dicitur ſm plurimum: qz non semper ita est. ¶Dubitatur virum dolente vno ventriculo cerebri omnes alij doleant. Arguitur ꝙ sic. dolente stomacho vesica vel matrice aliquando dolet cerebrum: vt per experientiam patet. ergo ⁊c. consequentia tenet qz maiorem vicinitatem habet vnus ventriculus cum alio q̄ cerebrum cum alijs membris. ¶In oppositum arguitur. vna virtute cerebri lesa alie non necessario sunt lese: vt dicit

Digitized by Google

De cepha. et emigra.

Gal. tertio de accidenti. ⁊ Aui. prima tertij. ergo ⁊c. tenet consequentia quia virtutes non ledantur nisi ledantur ventriculi. ¶ Dicendum ꝙ non. quia mala complexio potest esse in vno ventriculo faciens dolorem ⁊ non in alio. Item quia vnus ventriculus potest esse fortior alio expellens superfluitates debiliori. Ad rationem negatur consequentia. Ad probationem dicendum ꝙ licet ex parte vicinitatis illud deberet esse: tamen ꝓpter colligentiam maiorem ratione ort⁹ nerui⁹ inter cerebrum ⁊ alia membra fit plus iste dolor. ¶ Secundo dubitatur quis dolor debet esse periculosior an partis dextre an sinistre. ℙrobatur ꝙ partis dextre sic paralysis partis dextre est periculosior: sicut dicit Auicẽna secũda tertii can. c. de paralysi: igitur ⁊c. cõsequentia tenet a simili. ¶ In oppositum arguitur. pars dextra est fortioris virtutis. ergo partis dextre est minus periculosus. cõsequẽtia tenet: q: virtus est que curat morbos. antecedẽs patet: q: in parte dextra est epar qđ est principiũ sanguinis ⁊ humorum ergo ꝛgnum est ꝙ pars dextra est nobilior. ℙro solutione notandum ꝙ morbus põt dici periculosus quatuor modis. Uno modo ratiõe acuitatis materie ⁊ malicie accidentiaꝫ ⁊ sic dolor aurис est periculosior: in iuuene q̃ in sene. ⁊ sic dolor dextre partis est periculosior. Secũdo modo quia diuturnior: ⁊ sic dolor sinistre partis ẽ periculosior. Tertio modo quia fit a fortiori causa. ⁊ sic si dolor dextre partis fiat in discõuenientia particulariũ est deterior. Quarto modo ratione debilitatis virtutis ⁊ sic dolor sinistre ꝑtis est deterior sine periculosior. Ad rationem non valet consequentia nec similitudo: q: paralysis fit a materia frigida ⁊ cum sit in parte dextra fit cum discõuenięntia particularium: sed non sic est de dolore capitis: quia potest fieri dolor a mala complexione cum materia vel sine materia. ſ. simili vel dissimili illi parti. ¶ Almansor.

Uando rubedo ⁊ tensio ⁊ grauedo in
q facie ⁊ oculis cuꝫ istis affuerit ⁊ tact⁹ calidus sentiẽ ⁊ pulsus fuerit magnus ex cephalica minutio facienda est in parte in qua est dolor vel in qua dolor magis ifestat. Sylla.

Sta est nona pars libri Almansoris in qua determinatur de omnibus egritudinibus cõtingentibus a capite vsq; ad pedes que diuidunt̃ in nonaginta quinq; capitula generalia ſm ꝙ de nonaginta quinq; dispositionibus determinat.

partes patebunt per capitula. ℙrimum capitulum quod est de cephalea ⁊ emigranea diuiditur ī duas partes. ℙdimo determinat de eis ꝙt ꝓuenũt a causa intrinseca. Secundo ꝙt ꝓueniunt a causa extrinseca. ſ. propter multam mozam in sole. ibi secunda. (Si autẽ cephalea.) ℙrima diuiditur in duas. ℙrimo determinat de eis ſm ꝙ ꝓueniunt a causa calida. Secundo quando a causa vel materia frigida. secunda ibi. (Qđ si cum soda.) ℙrima in duas. ℙrimo quando a sanguine. Secundo quando a cholera. secunda ibi. (Si autem.) ℙrima in quinq; quia primo premittit signa quando fit a sanguine: ⁊ ponit curam per flebotomiam. Secundo per vnum locale remedium. Tertio ꝙ dietam. Quarto per medicinam solutiuaꝫ. Et quinto iterato ponit curam per quedam alia localia. secunda ibi. (Deide aqua.) Tertia ibi. (Eger vero.) Quarta ibi. (Uẽter antẽ soluatur.) Quinta ibi. (Quod si non.) De prima dicit ꝙ quando apparerent ista signa. primum rubedo in facie ⁊ in oculis. secundũ tensio. tertium grauedo. quartũ ꝙ sentitur caliditas ad tactuꝫ. quintũ quia pulsus sit magnus. Istis signis apparentibus ꝓ cura oportet facere flebotomiaꝫ de cephalica illius partis in qua est dolor. ¶ Notandũ de ratione signoꝝ. Ratio primi est rubedo. quia in tali multus sanguis est in cerebro cuius pars cõmunicatur ad faciem ⁊ ad oculum. ideo ⁊c. Uerificatur ſcđm quia est tensio rõne multitudinis sanguinis extendentis. Ratio tertij est. q: sanguis est multus ⁊ grauis. Ratio quarti ẽ. quia sanguis est calide cõplexionis. ideo caliditatem tactui representat. Ratio quinti est. quia ꝓpter multitudinem ⁊ ꝑsentiam sanguinis insurgit necessitas euentãdi malos calidũ cordis. ¶ Dubitatur vtrum sit fienda flebotomia in cephalea in parte in qua est dolor. Arguitur ꝙ non per Gal. tertio regiminis auctoꝝ in cõmento illius partis. Quãdo dolor ad spatulas. Ubi vult ꝙ fiat flebotomia de parte opposita. ℙrobatur ratione. quia per illam fit diuersio materie fluentis ad locũ doloris. ergo ⁊c. Tertio in corpore potest esse multa repletio. sed illa stante non debemus incipere a flebotomia cephalice: quia plus attraheret. ergo ⁊c. ℙreterea apparentibus signis predictis posset cõtingi aliqua causa ꝓhibens flebotomiam. sicut impregnatio. etas. debilitas virtutis. cõstipatio ventris. ¶ In oppositum est Raſ. ¶ Dio solutione rationis est notandum ꝙ dictum raſ verificatur. primo ꝑ suppositum ꝙ non sit aliqua causa ꝓhibẽs flebotomiã. secundo verificatur suppositum ꝙ in corpore non sit repletio magna. quia stante illa ordo flebotomie primo debet cẽ de saphena illius partis. secundo de basilica. tertio de cõmuni. quarto de cephalica. ℝatio quia prius debet fieri flebotomia de illa vena que trahit materiam plus ad partem distantem ⁊ cum hoc enacuet. Item verificatur dictum raſ. suppositum ꝙ materia sit panca fluxa. vel panca sit in fluxu. ita ꝙ plus sit intentio ad enacuandũ q̃ ad diuertendum. Et ſm hoc patet solutio ad rationes. Ad primam ꝓbat tertiũ dictum. Ad aliam ꝓbat primũ dictum. ¶ Secundo dubitatur vtruꝫ dolore existente in posteriori parte capitis debeat fieri flebotomia de vena frontis. Qđ sic arguitur per hypo. quia particula aforismoꝝ. ℙosteriora capitis dolẽtia ⁊c. ¶ In oppositum arguitur per raſ. qui vult ꝙ flebotomia debeat fieri de parte ī qua est dolor. ¶ Hinc respõdetur ꝙ vel sanguis faciens dolorẽ capitis est in fluxu ad caput seu ad partem posteriorem: ⁊ sic debet fieri enacuatio in fronte. quia intentio est diuertere ꝓmissa tã vniuersali. ſ. de vena brachij dextri. vel posito ꝙ materia sit modice q̃ntitatis. vel sanguis est fluxus ad partem posteriorẽ. ⁊ sic nõ cõuenit. sed debet fieri ventosatio cũ scarificatione. quia in parte posteriori nõ reperitur vena que flebotomari possit. Secundo principaliter est notandũ ꝙ dolor capitis cadens sequens malam complexionem vel solutionẽ continui. vel vtrunq;. ⁊ sic patet ꝙ cause doloris sunt tres. ſ. solutio continui. mala complexio. vel vtraq;. ¶ Tertio notãdum ꝙ diuisiones particulares doloris capitis sũt tredecim. ℙrima est dolor capitis. quidam est a causa extrinseca et quidam intrinseca. Cause extrinsece possunt reduci ad vnã ⁊ sunt tredecim. ℙrima est casus vel percussio vel obuiatio. Secunda est caliditas aeris vel ignis. aut dietum calefactiuum vel vnguentoꝝ calidoꝝ. ⁊ similia bis. Tertia est frigiditas nimis vel aeris vel aquarũ. Quarta est nimia siccitas aeris vel vnguẽtoꝝ. Quinta nimia humiditas aquaꝝ aut pluuiarũ aut lacuũ aut vnguentoꝝ. Serta est flatus vẽtorum: ⁊ maxime meridionalium aut borealium post antrates. Septima sunt vapores extrinseci elenati a rebus. sedtidis sicut sunt cadauera alia fetida aut ex aromatibus sicut sunt lilium rose. muscus. aut cum aliquis respicit puteos antiquos. aut cauernas ꝓfundas. Octaua est superfluus motus siue animalis vt impetus ire aut furoris. aut corporalis sicut cursus. labor. coit⁹ superfluus. Nona causa est sicut somnus nimius aut ꝓfundus ⁊ inordinatus ⁊ in tempore non suo ⁊ vigilie superflue. Decima causa balnea superfina ⁊ inordinata ⁊ sulphurea ⁊ similia. Undecima causa est inanitio nimia aut comestio superflua ⁊ crapula. aut receptio ciboꝝ fumosoꝝ. sicut sunt allium. Uinũ forte. cepe. fungi fructus. Duodecima causa est terribilis sonus sicut tonitruuꝫ. Decimatertia causa est nimia capitis coopertura. Sed cause intrinsece doloris capitis sũt aut sanguis aut cholera aut flegma aut melãcholia. aut aquositas vel vẽtositas vel simplices vel composite vel vermes qui possunt in capite generari. vt dicit Auicẽna auctoritate indoꝝ licet sit de raro cõtingentibus. Secũda diuisio principalis doloꝝ capitis. quidam sit a mala cõplexione siue materia. ſ. calida vel frigida. sicca vel humida. simplici vel composita. quidam sit cum materia que est aut sanguis aut flegma aut cholera aut melãcholia vel aquositas vel ventositas. simplices vel

compoſite. Tertia diuiſio dolorum capitis quidaꝫ eſt mo/
bus per ſe ⁊ appellatur quando quis nominatus mo:bus
non preceſſit. licet ſm veritatem preceſſerit mala comple/
xio vel ſolutio continuitatis. ⁊ ideo iſta diuiſio non eſt rea/
lis ſed vulgaris. Quidam eſt morbus per accidens ⁊ ap/
pellatur; quando talis dolo: ſequitur apoſtema aut febrem
aut alios mo:bos. Quarta diuiſio principalis dolorum ca/
pitis quidam fit per cauſam ꝓpriam in cerebro. vt quãdo
cauſa continuata ⁊ antecedẽs eſt in cerebro non aliunde ꝓ
ueniens. Quidam eſt dolo: per cõmunitatem ad aliud mẽ
brum vt quando vapores aſcendunt a ſtomacho vel ma/
trice epate ⁊ ſplene. Quinta diuiſio principalis dolorꝫ ca/
pitis quidam eſt ab intus. ⁊ appellatur quãdo morbus eſt
ſubtus cranium. ſ. in ſubſtantia vel in panniculis vel ven/
triculis: ⁊ eſt quidam ab extra. ⁊ eſt quãdo eſt in partibus
cooperientibus craneũ ⁊ in locis vicinis exteriorib⁹. Sexta
diuiſio principalis dolo: capitis. quidam cõtinet totum ca/
put. ⁊ vocatur cephalea. aut onam aut paſſio galeata. Et
quidam cõtinet partem capitis. ⁊ ſi vnam medietatem di/
citur emigranea. ſi quartam partem dicitur monopagia. ſi
minorem partem dicitur clauus. Septima diuiſio doloꝝ
capitis. quidam ꝓuenit ſubito in tẽpore ſanitatis nullo mo
bo precedente. ⁊ hoc eſt ꝓpter multitudinem materie aut
ꝓpter ventoſitatẽ. Quidã paulatim accidit ⁊ hoc eſt pro/
pter paucitatem diſcrafie. Octaua diuiſio principalis dolo:
capitis. quidam eſt debilis ſicut eſt in ietbargia. quidaꝫ fo/
tis intantũ ꝙ aliquando frangit craneũ. ⁊ aliquando indu/
cit ſpaſmum. aliquando accidit pueris aliquando inuenib⁹.
Nona diuiſio principalis doloꝝ capitis. quidam eſt qui ſi/
gnat criſim. quidam non. Exemplum patet vt ſi in die cre/
tico aduenerit dolo: capitis cum rubedine faciei cum appa
ritionibus lampadum ſignificat criſim per fluxum ſangui/
nis narium. ⁊ ſi veniat cum titulatione labij inferioris cum
dolore hypocõdrioꝝ ſignificat criſim per vomitũ. Decima
diuiſio dolo: capitis. quidam eſt fortis ad quem conſequi/
tur alius morbus ſicut alienatio ſpaſm⁹ vigilie apoſtemata.
Quidam eſt ad quem ſequitur nullum predictoꝝ. qꝫ debi
lis ⁊ corpus non eſt ꝓparatum. Undecima diuiſio doloꝝ
capitis. quidam eſt cum reumate. ⁊ eſt quando aliquid di/
ſtillat a capite ad partes determinatas. ſicut ad aures ocu
los nares palatum ⁊ pectus aut ſtomachum. Et quidam
eſt ſine reumate ⁊ eſt quando nullum predictoꝝ apparet.
Ad ꝓpoſitum raſ. ſolum de omnibus his facit tres diuiſio
nes. quarum prima eſt doloꝝ capitis. quidam eſt recens
quidam antiquus. Secunda doloꝝ capitis quidam ſit a cã
extrinſeca. quidã a cauſa intrinſeca. Tertia doloꝝ capitis.
quidam ſit per cõmunitatem. quidam per cauſam ꝓpriaꝫ.
Quarto eſt notandum principaliter de ſignis doloꝝ capi/
tis. ſi cauſe doloꝝ capitis ſint extrinſece diſtingui poſſunt ꝑ
iudicia patientis ⁊ aſtantium ⁊ per viſum ⁊ per tactum et
per innantia ⁊ per nocentia. Sed ſi cauſe ſint intrinſece ſta/
tim debemus conſiderare ſi dolo: eſt cuꝫ materia. aut ſine
materia. ⁊ diſtinguitur ſic. Si dolo: eſt cum materia habet
ſigna. Primum granitas in capite. ⁊ ratio patet. Secũdũ
ſi inclinet caput velut ſi oret ⁊ ſubito eleuet ſi tunc ſentit ſe
grauem ⁊ turbatum ⁊ magis dolo:oſum. tunc eſt cuꝫ ma
teria. Tertium ſignum eſt quando ſupfluitates plures va
dunt ad palatum vel ad nares vel ad oculos. ſed ſi dolo:
ſit ſine materia accidunt ſigna cõtraria ꝓdictis. Signa ergo
caliditatis ſine materia ſunt. caliditas ⁊ inflãmatio inuamẽ
tum ab infrigidãtibus ⁊ ꝓnatio capitis granitatis. Signa
frigiditatis ſine materia ſunt parnitas colorũ ⁊ inflãmatio/
nis paucitas extenuationis faciei ꝓnatio rubedinis ⁊ ma/
licia cogitationis. Signa ſiccitatis ſine materia ſunt ꝓceſſio
euacuationum. aut exercitioꝝ ſuperfluoꝝ vigiliarũ ſuper/
fluarũ coitus ⁊ anguſtia. Signa humiditatis ſine materia
ſunt ſtupor. licet tamen dolo: nõ fiat ex humiditate ſine ma
teria. Sed ſigna doloꝝ ex ſanguine ſunt calo: ⁊ rubo: ap/
paritio venarum inuiſibilium in albedine oculoꝝ. Signa
doloꝝ ex cholera ſunt punctura. mordicatio. ſitis. inflãma/
tio citrinitas coloris. Signa dolorum a flegmate ſunt colo:
vergens ad albedinem. ſomnus granis. multitudo ſuper/
fluitatum. dolo: plirus. Signa dolorum a melãcholia ſunt
parnitas coloris. timo:. ſomnia terribilia. granitas ⁊ põdus
⁊ ſimilia. ſicut etas conſuetudo tempus complexio. Signa
a ventoſitate ſunt tinitus motus de loco ad locum. Signa
vermium ſunt pruritus in naribus anhelitus fetens cõmo
tio involuntaria. ſentitur in ventre corrosio. dolo: pungitiꝫ
timo:. dolo: cum quieſcit corpus. ¶ Signa ꝓpter ſenſibi/
litatem ſunt quia ꝓpter cõtũctioꝝ cauſam dolet facile ⁊ fre
quenter. ¶ Signa doloꝝ cuꝫ reumate cognoſcunt per
diſtillationem per nares aut oculos aut palatuꝫ. ⁊ per teſ/
ſim ⁊ ſimilia iſtis. ¶ Signa doloris ꝓuenientis ꝓpter cãm
ꝓpriam in cerebro ſunt: quia dolo: eſt cõtinuus ſine inter/
pellatione: nocumentum in reliquis operationibus cerebri
ſicut tenebroſitas in oculo: grauis ſomnus: granitas capitis
cum bonitate diſpoſitionis aliorum membroꝝ. ¶ Signa
doloꝝ per cõmunitatem ſunt: quia dolo: intẽditur ⁊ re/
mittitur ſm ꝙ accidit membro cõmunicãti ⁊ ſic accidit do
lo: cum interpellatione. Et ſi a ſtomacho cognoſcitur per
granitatem ſtomachi per nauſeã per vomitum faſtidium
⁊ maliciam digeſtionis. ſed ſi ex cholera moleſtatur plus
ante cibũ. ſi ex flegmate ⁊ melãcholia generatur plus poſt
cibum. ¶ Intelligendũ tamen ꝙ omnis dolo: capitis pro/
ueniens a ſtomacho a quacunqꝫ cauſa fuerit eſt minor im/
mediate poſt cibum quia cibus ſtatim impedit elevationẽ
vaporum. ſed ſi fiat a flegmate vel melãcolia poſt breue tẽ
pus magis moleſtat. ⁊ ſi ex inanitione longo tempore dura
uit ſemiũ. ⁊ ſi ex cholera mediocriter. ⁊ ideo apparet mul
tos decrepitos. ⁊ quaſi de dolore capitis continue cõqueri
habentes repletionis habitudinem poſt comeſtionem alle/
uiari. ⁊ ex hoc credentes dolorem capitis ex inanitione eſſe
cum tamen illa alleuiatio ſit mendoſa: quia poſt dolo: ma/
ior inſurgit. Si vero fuerit dolo: per cõmunitateꝫ ad epar:
diſcernitur ꝓpter granitateꝫ in dextro hypocõdrio ⁊ qꝫ do
lo: erit in parte capitis dextra. quia illa pars ſibi magis pro
portionatur. Sed ſi dolo: fuerit per cõmunitatem ad ſple/
nem diſcernitur ꝓpter granitatẽ hypocõdrij ſiniſtri: ⁊ ga
dolo: eſt in ſiniſtra parte capitis. Sed ſi ex ventre fuerit do/
ſcernitur ꝓpter dolorem in anteriori parte capitis. Et ſi ex
matrice fuerit tunc diſcernitur ꝓpter granitatem in margi
ne ſinciputis. ⁊ quia plurimum eſt poſt partũ aut aboꝛſuꝫ.
aut mẽſtruorum retentionem vel paucitatem. ſed ſi ex reni
bus ⁊ dorſo declinat ad partem poſteriorem. Sed ſuccũ
vbi materia teneatur in meningis ⁊ cerebro dolo: ſentit ꝑ
ticulariter in radicibus oculorum ⁊ tenſio. ſi autem fuerit in
pãniculo tegente craneum ſentit granedinem ⁊ puncturaꝫ
⁊ cõmotionem ſub cute in capite. Quinto principaliter no/
tandum de ꝓnoſtico ꝙ vrina velut ſubingalium dolorem
capitis preſentem aut futurum ſignificat. Ratio quia ſigni/
ficat talis vrina ebullitionem in materia ex qua eleuant va
pores ad caput. ¶ Secundum ꝓnoſticum vrina que i fe/
bribus acutis cum criſi ſubito efficitur alba ⁊ tennis doloꝛe
capitis ⁊ alienationem ſignificat. ratio quia per tale ſignum
ſignificatur ꝙ materia dimittitur ad ſuperiora. ¶ Tertiuꝫ
ꝓnoſticum vrina cum circulo groſſo apparente dolorem
capitis ſignificat. Ratio quia ſignificat ꝙ in corpore eſt mul
ta materia ⁊ ventoſa ⁊ viſcoſa que elevatur ad ſuperiora.
Quartum ꝓnoſticum: vrina granuloſa vtplurimum reu/
ma ⁊ capitis dolorem ſignificat. Ratio quia ſignificat mo/
tum in materia ⁊ permixtionem materie cũ vrina. Quin/
tum ꝓnoſticum omnis dolo: capitis potiſſime cibum anſe
rens ⁊ ſomnum eſt mortalis. probatur quia ſignificat no/
cumentum maximum in virtute animali rationali. Sextuꝫ
ꝓnoſticum dolo: capitis in febre frequenter criſim ſignifi/
cat. Ratio quia ſignificat motum meri ad ſuperiora. vnde
ſit aliquando criſ per fluxum ſanguinis narium. Septimũ
ꝓnoſticum omnis dolo: fortis ⁊ acutus potiſſime capi/
tis omnem operationem medicinalem impedit donec ſit
curatus vel mitigatus. ratio quia dolo: ꝓſternit virtutem:
⁊ ideo morbus oblitioni eſt tradendus. Octauum prono/
ſticum dolo: antiquus galeatus inter omnes eſt peſſimus
⁊ difficilioris curationis. ratio quia talis ledit totum ⁊ alte/
rauit totum caput ⁊ cerebrum tempore longo.

Digitized by Google

De cephalea et emigra.

pronosticum dolor acutissimus repentinus cum amissione vocis est pessimus. Ratio quia significat apoplexiaz. Decimum pronosticū dolor capitis cum reumate est deterior. ratio quia significat ⁊ impedit eius rectā curationē. Undecimum pronosticum omnis dolor capitis ad quem sequit spasmus ⁊ apostema fe. oculor eductio aut nimia subuersio pessimus est ⁊ mortalis. ratio quia significat nocumētū vitiuatum in cerebro. ℭ Duodecimū pronosticuz patio sensationis in fe. acutis pessimū est. ratio quia significat stuporem ⁊ lesionē mentis. iuxta aphorismū secūde particule.

ℭ Unicūqz dolētes aliqd corpis. Alman.

ℭ Deinde aqua ros. ⁊ oleū ros. ⁊ acetū sumant ⁊ simul mirta agitent donec vnū fiant: ⁊ sup ninem infrigidata sup caput fundant. Sylla.

ℭ Hic ponit vnum remedium locale dicens ꝙ premissa flebotomia debet fundi super caput oleū ros. ⁊ aqua ros. ⁊ acetum simul agitando ⁊ infrigidando in nine. Notāduz ꝙ causa partis est tripler. Prima quia ista prohibent ascensum sanguinis ⁊ vaporum ad caput cum sint repercussiua. Secunda causa quia cōfortant caput. cum sint stiptica. mōbrum autem confortatuz potest melius expellere nocumētum. Tertia causa quia alterant cerebrum a mala complexione causata a sanguine in vtraqz qualitate ⁊ ista sunt frigida ficca ⁊ stiptica ⁊ debent misceri. vt vna operatio proueniat ab eis. ⁊ fm iordanum debet esse tantū de aceto ℈tuz de alijs. sed fm rasim debet quarta pars aceti cōmisceri: et ego hoc idem credo. sed quare debent infrigidari causa est vt ꝓpter frigiditatem quā habent in se ⁊ per acquisitaz cerebrum alteretur a mala cōplexione calida. ⁊ si nō habem' ninem tepefiant illa ⁊ ponant in puteo. quia tunc frigiditas aque penetrabit per partes rarefactas. Secundo notandū ꝙ si illa nō valerent possent poni alij succi frigidi ⁊ ficci: vt plantaginis: virge pastoris: solatri: sempervive: ⁊ generatorum ⁊ si fortius infrigidare velimus addimus aliquādo opium insquiamum mandragoram papaver ⁊ similia. Sz intelligendum pro cautela ꝙ narcotica debent phiberi nisi stante magna necessitate ⁊ quasi desperata ⁊c. Tertio notandum ꝙ ad idem valet cerotum hoc. ℞. ceroti al. gal. ℥. ij. lana lauationibus pluribus cum aceto vel succo plantaginis vel solatri. lini caput: ⁊ suppone capiti folia salicis vel vitis ⁊ miraberis effectum eius. Ad idem valet vnguentum populeon. Ad idem valet embrocatio hec. ℞. ros. violar folior salicis nenufaris ⁊ maluarum ⁊ coquant in aqua ⁊ ex alto fundant super caput. Ad idem. ℞. violar ficcarum ordei excorticati seminis cucurbite aut cotiuz eius aut cortium papaueris seminis altee lactuce portulace ⁊ ros. coquant in aqua ⁊ fiat vt supra. Et si virtutez resolutiuā quaeras tunc melilotū vel camomillā ad omnium pondus addas. Ad idem valet suffumigiū hoc. ℞. sandal. citrinoruz ros. ru. nenufar. aā. ℥. ij. camphore. ℈. i. spice. ℈. ß. ponatur in vase eneo stricti orificij cum aqua ros. ℈tum sufficit. obturetur orificium ⁊ bulliat super cinerem. deinde apiat os ⁊ accipiatur eius fumus ⁊ est expertum. Et si resolnere volumus. ℞. sandalor ligni aloes ros. aā. ℥. ij. flor camomille. ℥. iiij. aque ros. quantum sufficit et fiat vt supra. Ad idem valet caputpurgiū hoc. ℞. olei violati. ros. nenufarini cuz modico camphore ⁊ naribus ponatur. vel sic. ℞. opij camphore aā. partes equales. dissolnant in oleo viol. ⁊ distillentur in nasum. vel sic. ℞. olei de semine cucurbite. olei de salice ⁊ ranibus imponat. Ad idem valet odoramētum hoc. ℞. olei ros. cum aceto cōquassat. istis in vase positis fiat odoramentū. Quarto notandū ꝙ ista cōpetūt actu frigida maxime in corpore multū raro ⁊ calido virtute existente forti ⁊ materia multum calida. ratio patet. Et notandum ꝙ quidam sunt quoz capitibus modica infrigidatio sufficit sicut capita senum ⁊ puerox mulierum ⁊ eunuchox ⁊ albox ⁊ humidox ⁊ alioz omniuz habentiū caput debile qui de facili incurrunt letargias ⁊ dolorem capitis. Quinto notandum ꝙ illa infrigidantia non debent poni super partē posteriorem: quia ibi est nucha a qua oriunt nerui vnde timetur ne nimis ledantur. vnde frigidum inimicum est nervis quinto aphorismoz. Itē q: pars posterior est nimis debra ℈tum ad os. vnde non penetrant: sed poni debent sup anteriorē partez. ſ. supra frontem vel cōmissuram. quia ibi possunt penetrare ⁊ nō timetur de nervis. Almāsor.

ℭ Eger vero a carnibus ⁊ vino abstineat ⁊ comedat adesciam citrinam ⁊ tapsil ⁊ herbas frigidas ⁊ fructus frigidos. Syllanus.

ℭ Ponit curam per dietam ⁊ dicit ꝙ eger debet se abstinere a carne ⁊ vino ⁊c. quia multiplicant sanguinē. ℭ Secundo dicit ꝙ debet comedere adesciā citrinam ⁊ tapsil. nō quia contrariantur male complexioni sanguinis cuz sint frigide ⁊ ficce cōplexiōis. ℭ Tertio dicit ꝙ debet comedere olera frigida. ſ. lactucas portulacas cucurbitas cōditas cuz aceto vel agresta vel vino granatoz. ratio quia parum generant de sanguine. ⁊ cum hoc cōtrariant sibi saltez in vna qualitate. valet etiam mica panis iota in aqua frigida cum supponitur vinum de granatis. similiter lentes. ℭ Quarto dicit ꝙ etiam debet comedere fructus frigidos. ſ. prima pira perfica poma cytōia cocta in prunis. ratio quia tales fructus cōtrariant sanguini sola in vna qualitatz. ℭ Notādū ꝙ adbesciā citrina est cibus factus ex lentibus coctis cum aqua quibus additur acetum ⁊ parum croci. sed tapsil est cibus coctus ex lentibus coctis sine alia cōmixtione. ℭ Secundo notandum circa primum dictum ꝙ si patiens esset debilis posset comedere carnes edi vel pullorum cōditas cum aceto vel agresta vel vino granatorum. ℭ Tertio notandum ꝙ potus cōueniens esset aqua decoctionis berberis vel prunorum. vel aqua cocta simpler vel vinū de granatis cum aqua frigida vel vinum debile cum quadruplo aque frigide. Almansor.

ℭ Venter autē soluat ex mirabolanis citrinis ⁊ prunis ⁊ tamarindis ⁊ zuchаro albissimo: ꝙ si ista nō sufficiunt semina maluanifici in aceto posita agitent quousqz ad spissedinez ꝓueniant de quibus emplastrum capiti superponat ex psilio quoqz ⁊ aceto emplastrū fieri vtile ē. Syl.

ℭ Ponit curam per medicinam solutiuam ⁊ dicit ꝙ euacuatio per recessum debet fieri ex mirabolanis citrinis tamarindis ⁊ prunis cum zuchаro albissimo. Notandum ꝙ in dolore capitis a sanguine medicina laxatiua ponitur i hac forma. ℞. prunorum damascenorum. ℥. x. tamarindorum ℥. i. corticum mirabolanorum infusorum in decoctione predictorum per noctem. ℥. i. ß. fricentur de mane fortiter et colātur ⁊ colatura addatur zuchari al. ℥. i. ⁊ ministretur in aurora. ℭ Dubitat quare rasis non docet primo digerere materiam. iuxta aphorismum prime particule. Digesta medicari ⁊c. Respondetur ꝙ sanguini non debetur digestio. per Aniceñ. quarto can. fen. primo tra. ij. c. de cura putridarum in generali. Sed statim diceret aliquis videtur ꝙ non conueniat medicina talis. quia per ipsam non enaporatur nec enacuatur sangnis peccans faciens dolorem capitis. igitur ⁊c. Respondetur ꝙ illa valet in enacuando choleram modo in dolore ex sangnine aliqua eius pars cholericatur. Item quia mundificatur corpus a superfluitatibus cōmunibus in stomacho ⁊ intestinis contentis. (Quod si ista.) Ponit iterato curam per alia localia ⁊ dividitur in duas fm ꝙ duo ponit. secunda ibi. (Et psilio quoqz.) De prima dicit ꝙ si predicta non sufficerint. conuenit vt capiti superponatur emplastrum factum ex semine malnanifici in aceto posito agitando quousqz veniat ad spissitudinem. Ratio quia hoc emplastrum sua frigiditate remouet malā discrasiam calidam. ⁊ quia linitiuum est mitigat dolorem qō non faciebant alia que erāt ficca. ℭ Notandum ꝙ recepta hui emplastri potest sic formari. ℞. aceti. quartam. i. c. semis altee qō sufficit ad incorporandū fortissime cōquassan: ois misce ⁊ fiat emplastrū ligdū mediocriter. (Et psilio ʒ ß). Ponit secōm locale ⁊ dicit ꝙ vtile ē si fiat emplm ex psilio ⁊ aceto qm remouet malā discrasiā calidā puenientē ex sanguine. ℭ Notandū ꝙ psilū dz ee integrū ⁊ non conquassa

De cepha.et emigra.

tum ſicut dicebaꝫ de altea. ℞ō q; in centro eſt caliditꝫ imo cauterizatiuum. vt Aui. 2. caſi. c. de pſilio. ⁊ mucilago eiuſ tollatur ⁊ fiat emplaſtrū. Valet hoc emplm. ℞. ſuccū extremitatum vitis cū naſcūtur ⁊ diſponatur cum farina ordei ⁊ oleo roſ. ponaꝫ ſupra frontem ⁊ loco extremitatum vitis poſſ poni ſuccus ſanguine ſolatri vel vīge paſtoris vt lactuce ⁊ filibus ⁊c. ¶Almanſor.

¶Si aūt cū iſtis fuerit i pulſu velocitas ⁊ i tactu ſentitur caliditas: ſz nec in facie neqz in oculis fuerit rubedo nec tēſio. In pricipio ſoluatur uēter deīde fiāt ea q̄ dixim⁹. narib⁹ aūt oleū iniciatur uiolatū. uł oleū cucurbite dulcis: aut nenufaris oleū: aut oleū de ſ. ozib⁹ ſalicis: quoꝝ qōlibz ſuper niuē ifrigidatū ſuperfūdatur et nutriatur ut pdixim⁹. Eger quoqz odoret cāphoꝛā ⁊ aquaz roſ. et ſalices et uiol. et bis ſitia. Dō ſi egritudo multuz inualeſcat ſumatur opiū ⁊ campbore vni uſcuiuſqz q̄ztū ponderant duo grana ordei que diſſoluta in oleo de ſalicibus mittantur in nares ⁊ aures. ¶Syllanus

¶Ponit curam quando cephalea ⁊ emigranea proueneriṫ a materia colerica ⁊ diuidit in quatuoꝛ. ℙDimo ponit curam per medicinā laxatiuam. Scdo p vnctionē. Tertio p dictam. Quarto per odoramenta. Secunda ibi. (Naribꝰ aūt). Tertia ibi. (Et nutriantur vt predixi). Quarta ibi. (Eger vo odoret.) In prima dicit q̄ in habentibus emigraneā ⁊ cephaleā vbi apparent iſta ſigna. ℙDimū velocitas in pulſu. Scdm q; ad tactū percipitur caliditas. Tertium q; in facie ⁊ oculis non ſentiṫ rubedo nec tenſio argumentū eſt q̄ dolor ſit a colera. Secundo dicit q̄ iſtis ſignis apparentibus oꝛ fieri euacuatio per medicinā laxatiuā deinde debēt fieri ea que dicenṫ. ¶Notandū q̄ rō dcōz ſic verificaṫ. primū q; colera peccans cū ſit multū calida inducit magnā neceſſitatem euentandi caliditatē cordis. ergo ⁊c. Secūdū verificatur q; colera cū ſit calida valde taliter ſe repoſitat tactui. Verificatur tertiū q; colera non eſt rubei coloris. ideo nō cauſat rubedinē. Itē q; ē pauce q̄ntitatis nō cauſat extenſionē. Scdm dictū verificaṫ q; per medicinaz laxatiuā euacuaṫ colera. ideo ⁊c. Verificatur quintuz quod ſubdit. q; remedia localia debent ſequi euacuationē regulariter. ⁊ ideo oꝛ exp̄ōi. in primis ſoluatur uenter. i. i primis ſoluaṫ uel prius ſoluaṫ. deīnde ⁊c. nō vt ſonat vocabulū. ¶Secundo notandū q̄ digeſtiuū oꝛ precedere q; colera nō oꝛ euacuari ſaltē eradicatiue niſi ipa digeſta ⁊ oꝛ digeſtiuū eſſe tale. ℞. endiuie ſcariole lactuce dulcis nouelle aā ℳ. i. ſummitatū papaueris al. ʒ. ii. quatuoꝛ ſe. ffoꝛū. ℳ. ii. vuaꝝ paſſarū mundatarum. ʒ. ſ. floꝛū viol. ſandaloꝝ rubeoꝝ oīum aā. ʒ. i. ʒuccari al. lib. i. fiat ſiruꝑus clarificatus vſqz ad q̄rt. v. deſ. ʒ. i. ſ. cū duplo aque tepide ⁊ hoc q̄ colera ē ſubtilis. ⁊ ſi colera eēt groſſa addaṫ radicū acoꝛi ⁊ cipi aā. q̄rt. ſ. aniſi feniculi ſeminis baſilicoꝛis oīuz aā. ʒ. ſ. ⁊ nō ponaṫ papauer nec quatuoꝛ ſemina ffa. q; nimis ingroſſant. Aliud digeſtiuū ſi colera ſit ſubtilis. ℞. ſiruꝑi endiuie ſiruꝑi viol. ſiruꝑi nenufaris oīum. aā q̄rt. ptē. ʒ. i. ſ. miſce. ⁊ ſi colera eēt groſſa adde oxizacare tantundē cōpoſite. Notandū q̄ lauatiuū p̄t eſſe tale. ℞. floꝛū viol. nenufarū aā. ʒ. i. floꝛū ſticados arabici. ʒ. ii. q; dirigant reſpiciēdo ad caput. primoꝛū damaſcēoꝛ nūero. x. tamarindoꝝ. ʒ. ſ. vuaꝝ paſſarū mundatarū ab arill. ʒ. i. coꝛticū mirabolanoꝝ citrinoꝝ bene gūoſoꝝ infuſoꝝ p noctē in decoctiōe pdictoꝝ. ʒ. i. vel. ſ. fricet de mane fouiter ⁊ colenṫ. ⁊ colature addaṫ caſſie mūde bene piguis. ʒ. i. fiat colatura vſqz ad q̄rt. i. ſ. ⁊ miſtretur in aurora. ⁊ ſi paſſio ē fortis addaṫ diagridij. gra. iij. aut ponatur diapruns. ʒ. iii. vel electuarij de ſucco roſ. vel. diapruns. ʒ. ſ. malayeſ cū ſiruꝑo nenufarino vt dirigat ad caput. vel addaṫ aliqd ducēs ad caput vt peonia ⁊ cōficiaṫ cū ʒucharo in forma dactili. Ad idē in forma pilularū. ℞. renbarbari. ʒ. ii. maſticis. ʒ. i. ſcamōnee ʒ. i. fiāt pilule cum ſucco rute vel apij vel vino doſ ē. ʒ. i. ſ. cū tenoꝛe vtutis. vel. ʒ. i. ⁊ melius. (Naribus āt.) hic ponit curā p iniectionem ⁊ dicit primo q̄ oꝛ imitti narib⁹ oleū viol. aut de cucurbitis dulcibus. aut de nenufare. aut oleū de floribus ſalicis. Scdo dicit q̄ ſi ēt applicet ab extra fandendo ſup caput infraṫū ſuper nine innat. ¶Notandū q̄ rō dictoꝝm eſt. q; olea p̄dicta ſunt ffa ⁊ humida ió remouent malā diſcraſiā cauſaṫ a caloꝛe ſine applicent naribus ab extra approximentur. ¶Secūdo notandū q̄ loco iſtoꝝ potes ponere ſuccos ifrigidātes vt ē ſuccus ſolatri ſanguine lactuce dulcis in q̄bus infundaṫ pānus duplicaṫ vel ſtupa canepia vt magis infrigidēt. Ad idē vz hoc. ℞. lactuc mulieris cū albumie ouoꝝ bene agiteṫ ⁊ infundaṫ ſtupe canepie ⁊ ponāṫ ſupra frontē ⁊ tpa. Ad idē vz embꝛocatio decoctōis floꝝ violaꝝ. nenufaris ⁊ foliorū ſalicis. Ad idē valet lotio extremitatū ⁊ ubiaꝝ fcā ex decoctione vitis ſalicis nenufaris viol. ⁊ quatuoꝛ ſeminū frigidoꝝ. (Et nutriaṫ). hic ponit curā p odoramenta ⁊ diuidit in duas. primo facit hoc q̄ eſt debil. ſcdo q̄ eſt fortis dolor. ſcd ibi (Dō ſi frigido.). De prima dicit q̄ patiens oꝛ odorare cāphoꝛā flores ſalicis violas. aquā roſ. ⁊ ſilia. rō q; talia cū ſint frigida remouēt malā diſcraſiā a colera. ¶Notandū q̄ recepta raſ. pōt ſic formari. ℞. floꝛū viol. nenufaꝝ. floꝛū ſalicis aā. ʒ. i. roſ. ru. ʒ. i. cāphoꝛe gra. ij. cere q̄ntū ſufficit ad i corpandū. vel pulueriz̄etur ſubtiliter. miſce dia malayādo cū aqua roſ. ⁊ fiat pomū in medio pforatū. vł ſine cera ponaṫ pulvis in panno lineo ad modū pomi. (Dō ſi egritudo). ℙDonit curā q̄n dolor ē fortis ⁊ dicit q̄n dolor ē fortis ſu inātur opiū ⁊ cāphoꝛe aā. gra. ii. diſſoluaṫ in oleo de ſalicibus ⁊ mittāṫur in aures ⁊ nares. q; forti egritudini fortus cōuēit medicina. ¶Notandū q̄ ſi ex iſtis ſtupefactiuis pcederet nocumentū aliqd oꝛ poni in pua q̄ntitate aliquid eis ſimū vt caſtoreū croci caſſialignea diſſoluta in aliquo oleo calido vt camomille vel tyriaca. ¶Scdo notandū q̄ illa olea q̄n ponuntur in aure debēt pōi in parua q̄ntitate vt due gutte ⁊ actu tepida ⁊ parum debent ſtare ne putrefiant. ¶Almanſor.

¶Quod ſi cum predictis egritudinibus nihil eorum que diximus affuerit. fueritqz egritudo antiqua: in principio venter cū pillis cochiis ſolnaṫ. quas ego feci. cōfectio pillarū cochiarū. ℞. pulueris pigre. ʒ. x. coloquintide. ʒ. iii. ⁊ tertiaz ſcamonee. ʒ. ii. ⁊. ſ. turbit ſticados aā. ʒ. v. fiant pilule ex iſtis. ⁊ ſunt doſes. x. ¶Sylla.

¶Hic ponit curam cephalee ⁊ emigranee quando fuerit a materia frigida. ſ. flegmatica. ⁊ diuidit in duas: ℙDimo ponit curam per medicinam laxatiuā. ſecundo per localia. ſcd ibi. (ℙDoſtq̄ vo). De prima dicit q̄ cū ſoda nō fuerit aliqd eorum que dicta ſunt de rubedine. ⁊ egritudo ſi cronica ſupple arguendum eſt q̄ materia ſit ffa. ſcdo dicit q̄ in tali caſu prius oꝛ fieri euacuatio cū pillis cochiis quarū deſcriptio eſt hec. ℞. yerepigre. ʒ. x. coloquintide. ʒ. iii. ⁊ tertiam. ſcamōee. ʒ. iij. ſ. turbit ſticados aā. ʒ. v. fiāt pille ex iſtis. ¶Notandū primo rōne dictoꝝ verificaṫ primū q; mā frigida non poteſt inducere rubedinem ſitr mā ffa cū ſit difficilius reſolutōis facit egritudinē cronicā ſcdz verificaṫ q; pille cocbie euacuāṫ mām flaticā a capite. ¶Scdo notādū q̄ mā ffa facies doloꝛe capitis ē duplex. q̄dā flegmatica ⁊ quedā melancolica. flegmatica ē duplex q̄dā cū rheumate ⁊ q̄dā ſine rheumate. ¶Tertio notādū q̄ mā flatica ſine rheumate añ euacuatōz prius oꝛ digeri rō pz Digeſtiu ū ē hoc. ℞. radicū acoꝛi ciperi. aā. q̄rt. ſ. ari. rotū de. ʒ. ii. iteriorū ſqlle. ʒ. ii. vtriuſqz ſalvie. cētauree miꝛobalanoꝝ foliorū lauri bethonice rute aā. ℳ. i. aniſi maratri ſeleos ſeminis baſilicoꝛis aā. ʒ. ſ. ligricie vuaꝝ paſſarū mūdatarū ab arill. ʒ. i. vtriuſqz ſticados floꝛū anthos aā ʒ. i. acen. ʒ. i. melł elci ʒucharī aā. lb. ſ. fiat ſiruꝑ clarificat vſqz ad q̄rt. v. cui adde ſi mā ē ffa mirꝛi garioſili. cubebarū ſpice pipis aā. ʒ. ii. ad id ē p pauꝛib⁹. ℞. oximell. ꝓpoſiti ſqi

Digitized by Google

litici.ʒ.i.aque decoctionis salvie vel rosmarini. Ad idē so-
lutiuū in forma pilularū. ℞. pillularum cochiar.ʒ.ij. pulpe
colloquintide bdelli subtilr pulverizati añ.ʒ.ʃ. misce omnia
malaxando cū sirupo de sticados: fiant pille dētur in introi-
tu lecti. Ad idem sub forma decoctōis liquide. ℞. florū sti-
cados arabici florū borag̃is buglosse añ.ʒ.ʃ. vnaʒ passarū
mūdataʒ ab arilr.ʒ.i.ʒingibe. al. seminis basilicōnis añ.ʒ.i.
turbit mundi bene gūosi interius agarici an.ʒ.ʃ.corticū mi
robalanoʒ kebulоʒ infasorū per noctē in decoctione predi
ctoʒ.ʒ.i.ʒ. fricentur de mane fortiter ⁊ colētur ⁊ dulcoren
tur cū.ʒ.i.ʃ.ʒucchari administrent colatura in aurora. Ad idē
in forma cōfectōis. ℞.ʒingib.ʒ.i. .piperis lōgi galāge añ
ʒ.ß.croci masticis añ.g. vij.turbit.g. vi. diagridij. g.ij. poli
podij.ʒ.i. cubebarū peonie nucis muscate.ʒ.ʃ. sticados.
ʒ.i.cū.ʒ. vi.ʒuccari fiat confectio cū vino ctoniоʒ ⁊ dof ē.
ʒ.i. vel.ʒ.ij. Sed in materia stratica reumatica digestiuū dʒ
eē tale. ℞. salvie foliоʒ ciprii añ. M.ij. masticis olibani añ
ʒ.ʃ. ligni aloes.ʒ.ij. mellr ʒuccari al. añ. lb. ʃ. fiat sirupꝰ cla-
rificatus vsq̃ ad ptes. v. q: in materia reumatica ffa stati-
ca competunt calida stiptica qualia sunt p̄dicta. ⁊ p vsta iuē
tū est diaolibanū. ¶ Quarto notandū q̄ raʃ nō p̄oit curā
doloʒ capitis a materia mica. i qua digestiuū dʒ esse tale.
℞. borag̃is buglosse radicū accori radicū cypi corticum fe
niculi.petrosilini añ.ʒ.i. interioʒ squille q̄r.ʃ. vtriusq̃ salvie
matoʒane foliorū lauri bethōice melisse. fumiterre añ. M
i. vtriusq̃ sticados florū antibos añ .ʒ.ʃ. floʒ borag̃is bu
glosse añ.ʒ.i. aceti al.ʒ.i. mellr. elci ʒuchari albi añ. lb. ʃ. fi-
at sirupus vsq̃ ad. v. Ad idē. ℞. pillularū de lapide lazuli
vel de lapide armēo. vel pillularū indaʒ.ʒ.i. peonie. ℈.ʃ.
cōficiant cū sirupo de sticados. Ad idē aliud in forma cōfe
ctōis. ℞. vere rutfini vel yerelogodiō. lapidis lazuli ablati
añ.ʒ.ij. seīs basilicōis.ʒ.ʃ. pulverizentur pulverizāda ma
laxent cū sirupo de sticados ⁊ ministrent in introitu lecti.
Aliud ad idē in forma cōfectōis. ℞. diasene.ʒ.i. vel confe
ctionis hamech.ʒ.ij. aliud ad idē in forma liquida. ℞. flo-
rum boraginis buglosse sticados arabici añ.ʒ.iij. liquiricie
rase vnaʒ passaʒ añ.ʒ.i. thymi epithi folliculorū sene poli
podii montani añ.ʒ.ʃ. seminis basilicōnis.ʒ.ij. fiat decoctō
in sero caprino ⁊ in decoctione tēperent cortices mirobola
norum indorum bene gūosorū per noctē.ʒ.i. fricent ō ma
ne fortiter dulcorent.cū.ʒ.ʃ.ʒuchari ⁊ ministrent in aurora
ad idē. ℞. pulueris sene.ʒ.ʃ.cū bzodio pulli det. ¶ No-
to notandū q̄ vbi nō posset patiēs sumere medicinā laxati
uam q̄s cōuenit apprōximatio clysteris vel suppositoū
⁊ materia fleginatica. ℞. decoctōis malue mercurial' ane
ti rute furfuris. lib. i. yerepigre pulueris ʒuccari añ.ʒ.ʃ. sa
lis.ʒ.ij. olei aneti vel rute.ʒ.iij. Suppositoū ad idē. ℞. co
loquintide.ʒ.i. fell' tauri.ʒ.ij. salis banrach añ.ʒ.i. cōficia-
tur cū melle. Clystere in materia mica. ℞. decoctōis mal
ue violarū buglosse fumiterre furfuris. lib.ʃ. cassie.ʒ.i. se-
ne polipodij epithi.añ.ʒ. olei olivarum.ʒ.iij. salis commu
nis.ʒ.i. ¶ Almansor.

¶ Postq̄ vo veter solutꝰ fuerit ifūdat caput
ex oleo sabucio ⁊ oleo de bē. mittantur i nares
Eger quoq̄ odoret algalia.ʒ ⁊ isufflet muscꝰ na
ribꝰ. q̄ si egritudo mitū ifestauerit sumat eufor
bii ⁊ castorei āborū añ. vi. ps.ʒ. vnī ⁊ dissolu
ta i pauco oleo sabucio mittat i nares ⁊ aures.
In cephalea uero calida ep̄ʒ hoc frōti ⁊ tpib⁹ ē
iponēdū cꝰ hec ē ꝓfectio. ℞. se. lactucaʒ fief me
mitbe sandaloʒ alborum ⁊ rubeorū saufel rosa
rum opii fiat ex eis emplastrū post q̄ʒ aceto ⁊ aq̄
rosata conspersa fuerint: frōti iponantur sup qō
mittatur pānus aceto ⁊ aqua ro. infusus qui cū
calefactus fuerit uerū infundatur ⁊ de sup pona
tur. ¶ Linimētū uero cephalee frigide. ℞. casto
reū euforbiū piper finapi storacē rutā marubiū
que siccata ⁊ pulverizata ⁊ etiam triconizata mi
sceantur ⁊ cōspergātur uino veteri ex quibus fi
ant trocisci. ⁊ deficcent cūq̄s necesse fuerit ex uno
in uino veteri. aut oleo costino uel camomellino
dissoluto fiat fronti emplastrū multotiens. boc
n. emplastrū oi antique cephalee confert non so
lum suppositū ſʒ ēt auri inectū que segtur illud
ꝑs post q̄ʒ in aliquo de p̄dcis oleis resolutum
fuerit. Egro uero uinū uetus ⁊ forte dandū est.
Cū aut cephalea per hebdomadā una pseue-
rauerit eger in balneū mittēdus ē. ⁊ super caput
aqua i qua camomilla ⁊ amaracus et neme cy-
cados arabicum cocta fuerint simul aut figillari
infundenda est. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam per remedia localia. ⁊ dividitur in ser
¶ Primo ponit curam per inunctionem ⁊ caput purgium.
secundo per odoramentum. Tertio per limentum. Quar
to per balneum. Quinto per potum. Sexto per embroca
tionem. Secunda ibi. (Eger quoq̄). Tertia ibi. (Lini-
mentum vero). Quarta ibi. (Eger vero). Quinta ibi.
(Dum autem cephalea). Sexta ibi. (Et supra caput) De
prima dicit primo post q̄ fuerit facta evacuatio per medi-
cinam supra caput debet fundi oleum sambuci. s. m ⁊ ole
um de been. ¶ Notandum q̄ tale locale debet approxi-
mari premissa evacuatione. Ratio quia tale cum sit calidū
attrahit materiam. sed post conuenit q̄ removeat malam
complexionem frigidam ⁊ resolvit si parum de materia
remanserit. ⁊ hoc vel approximando ab extra supra fontē
vel ponendo in naribus. ¶ Secundo notandum q̄ oleū
sambucinum est oleum basilici minoris vel olei florū sam
buci. ¶ Tertio notandum q̄ ad idem valet hoc cerotū
℞. olei laurini vel nardini.ʒ.ii. addatur castorei euforbii
piperis añ. parum cum cera fiat unguentum vel. ℞. olei
de balsamo vel de castoreo. ad idem valet hoc. ℞. triace
vel mitridati cum succo mente misce ⁊ superpone. exper-
tum est. (Eger quoq̄) hic ponit curam per odoramenta.
⁊ dividitur in tres ¶ Primo ponit curam quando dolor est
debilis. secundo quando est fortis. Tertio ponit iterato cu
ram sode quando fit a materia calida per empl'm. Secun
da ibi. (Si fi egritudo). Tertia ibi. (In cephalea). De
prima dicit q̄ patiens debet odorare galliam muscatam se
cundo dicit q̄ naribus debet insufflari muscus. Ratio am
borum. quia illa calefaciunt cerebrum. ¶ Notandum q̄
ad idem valet hoc pomum. ℞. laudani puri.ʒ.ʃ. ligni alo
es storacis calamite ana.ʒ.i. gariofilorum nucis muscate
basilice añ.ʒ.ʃ. pulverizentur pulverizanda cum pistillo
calido misce omnia cum aqua rosata. ⁊ fiat pomum perfo
ratum in medio. ⁊ hoc ꝓ pauperibus ad idem nigella in
fusa in aceto deinde exiccata in panno lineo odorata. (Si
si egritudo). Ponit curam quando dolor est fortis ⁊ est
℞. euforbii castorei añ. q̄tum est sexta pars.ʒ.i. dissolvatur
in oleo sambucino ⁊ mittatur in aures ⁊ nares. Ratio
qua fortiter calefaciunt ⁊ forti egritudine fortis. convenit
medicina. (In cephalea). Hic iterato ponit curam cepha
lee a materia calida ⁊ dicit q̄ in cephalea a materia calida
convenit hoc emplastrum. ℞. seminis lactucarum si. eph
mithe sandalorum al. ⁊ ru. saufel. rosarum opii aspergant' ace
to ⁊ aqua rosarum. ratio ꝑs. (Linimentum vero.) hic ponit cu
ram sode a mā frigida per linimentum. ⁊ dicit q̄ si vnus
trociscus qui ponitur in littera dissolvatur in vino veteri vel
in oleo costino vel camomillino ⁊ fronti applicetur. iuuat.
scōo dic q̄ si mittat ō eode in aure iuuat. ratio vtriusq̄ est
q: tale remediū calefacit cerebrū. ¶ Pro notādū q̄ ōcri
ptio trociscorū ē ß. ℞. castoreū euforbiū pip finapi storacis
rutā marubiū ficcentur ⁊ pulverizentur aspergant' vino
veteri. ⁊ fiāt trocisci ⁊ exiccēt. ¶ Secūdo notandū q̄ ad
idē valet hoc empl'm. ℞. laudāi puri.ʒ.iiii. macis.ʒ.v. mi
lii parrum torrefacti.ʒ.i.ʃ. terbentine.ʒ.i. pulverizentur ⁊

De scotomia et vertigine

misce cum oleo camomellino fiat emplr̃m ⁊ applicetur super cõmissuram capite raso. ℞. radicis cucumeris afinni abslinthij conquassati añ. ℳ. ij. aque dulcis oli cõis añ. q̃r tam. i. bullãt sup cineres calidos vsq3 ad consumptionẽ debitam fiat emplr̃m ⁊ cũ decoctione fiat embrocatio sup ptẽ dolentem. Ad idez. ℞. emplũ apostolicon. ʒ. iiij. malvarum cum oleo camomillino ⁊ extendat supra cõmissuraz ad q̃ntatẽ dolẽtis. Ad idem valet sacculus talis. ℞. betbõices ficce. ℳ. i. florũ melilloti milij par. tot re facti añ. ʒ. i. florum sticados arabici florũ ãthos añ. ʒ. ij. conquassent exce pto milio fiat sacculus ad q̃ntatẽ partis dolentis. Ad idem ℞. betbõice ficce rute ficce añ. ℳ. ʒ. florũ anthos florum sticados arabici. añ. ʒ. ß. cõquassent ⁊ fiat pitens ad formã capitis. (Eger vero) ℙbit curã p potũ ⁊ dicit q egro dz dari vinũ potẽs ⁊ antiquũ. ℞ quia tale ẽ calidũ ideo removet malã cõplexionẽ frigidam. Itẽ quia ex ipo restaurant spiritus animales. ℂ Notãdũ q vinũ debet dari i panca q̃ntitate ne vinũ repleat nimis caput neq3 cerebrũ. (Cũ ãt) ℙbit curã per balneum ⁊ dicit q cũ cephalea sceterit p vnaz hebdomadã eger debet intrare balneũ. ℂ Notandum q balneũ est duplex. quoddam ẽ vniuersale quoddã particulare. Uniuersale ẽ tripler. quoddã aereũ sicut stuphe ⁊ calefacit ⁊ excitat. quoddã ẽ balneũ ignis. vt ponere patientem in furno calido post remotionẽ panis vel ponẽdo in stufa sicca. quoddam est balneũ aque calide vt sulphureũ vel partẽ decoquendo herbas calidas. Sed balneum particulare ẽt saffumigatio facta cũ herbis calidis positis i furnpo supra vel ablutio facta cũ decoctione herbarũ p̃dictarũ supra caput. (Et supra). ℙbit curã per embrocã. ⁊ dicit q supra caput dz fundi decoctio cãmomille sanfuci sticados arabici. ratio pz. ℂ Notandũ q ad idẽ valet hec ablutio capitis. ℞. vtriusq3 calamenti origani sanfuci ysopi foliorz lauri añ. ℳ. ij. florũ anthos vel ameos vtriusq3 sticados añ. ʒ. i. bullãt in lib. vi. aque vsquequo redeãt ad lib. iij. ⁊ fortiꝰ erit si bullierit in lirinio facto ex cinere ficuũ vel vitis vel cannum Ad idẽ. ℞. maiorãe salnie florũ camomille foliorum lauri sticados añ. ℳ. i. bullãt i aqua vt dictũ est vt lirinio ⁊ ablnat caput ⁊ fricet. Ad idẽ valet suffumigatõ hec. ℞. thuris sandarace ligni aloes añ. ʒ. ii. ponant supra carbões ⁊ recipiat fumus cũ panno ⁊ fricet caput ante cibũ cũ pannis calidis ⁊ pectinet. Ad idẽ valet masticatio hec. ℞. masticis vel pipis vel piretri vel cubebarum vel zinzib. ⁊ fiat masticatio ⁊ saliua expuatur. Ad idẽ valet gargarisma hoc ℞. orimell cũ sinapi vl pipe. vel. ℞. verepigre cũ orimelle squillitico ⁊ distẽperetur cũ aqua decoctionis origani ysopi ficce vel piretri. vel. ℞. verepigre distẽperate cũ decoctione salnie. vel orimelle squillitico. Ad idez valet sternutatio talꝭ. ℞. ellebori al. subtiliter pulverizati. ʒ. i. ⁊ naribꝰ attrahat. Itẽ. ℞. castorei vel euforbij vl piretri. Ad idẽ valet caput purgiã hoc. ℞. aq̃ maiorane. ʒ. ij. ⁊ naribꝰ attrahat, deinde lauet aqua calida. Ad idẽ valet succus cucumeris afinni ⁊ fortiter aperit Ad idẽ valet confectio dicta antrea alexandrina vel pluriscarcticon vel diantbos vel tyriaca vel mytridatum, vel diacastoreũ, vel diacori vel kebuli conditi. ℂ Almansor.

℣ Nõ si cephalia quotidie ante comestionẽ ĩua dat ⁊ post comestionẽ recedat succurrendũ ẽ infirmo ante borã qua venire consuevit dãdo eis bucellas panis in succo granati: aut vue acerbe aut horũ similium infusas. ℂ Syllanus.

℣ ℙbit curã sode ꝓuenãtis p cõitatẽ ad stomachũ. ⁊ dicit q si dolor capitis accidit ante comestionem ⁊ recedit pꝰ comestionẽ. p cura dz exhiberi bucella panis infusa in vino granatorũ. cum agresta ⁊ sisimum. ratio q: talis dolor pucit pp fluxum colere ad os stõachi. sed si ꝓuẽiat exhibendo bucellas panis infusas in succo granatorũ ante borã cohibendo ⁊ stipndo os stomachi prohibet fluxum colere. quare ⁊c. ℂ Notandũ q dolor capitis quidam pucit pp cãm ꝓpriam existem in cerebro. ⁊ de hoc supra dixi. quidam per cõitatẽ ab alio mẽbro ⁊ de isto hic. Sed talis per cõitatem põt ꝓuenire a stomacho vel ab epate vel a splene. Ad ꝓpositũ intelligẽde eo q ꝓuenit per cõitatẽ a stomacho. q: sepius accidit pp maiorẽ colligãtiam. Itẽ tal dolor põt ꝓuenire a materia calida vel frigida. Ad propositũ rafi ꝑ ponit curã primi. ℂ Scõ nota q in cura doloris capitis ꝓuenientis ab alio mẽbro duo regruntur. Unũ ex parte membri mandantis. Secundum ex pte membri recipientis Ex pte mẽbri mandantis requirunt tria. s. enacuatio p flebotomiam vel per medicinã vel per clystere vel p canteria. Secundo alteratio male cõplexionis. Tertio phibitio ascensus vaporũ ad caput. Ex pte mẽbri recipientis vnuz requirit. s. cõfortatio capitis ⁊ hoc vbi dolor nõ ẽt cretic⁹ q: impediretur crisꝭ ⁊c. ℂ Almansor.

℣ Si ãt cephalea contingat pp multã i sole moram sufficienter ex oleo ro. ⁊ aceto infrigidatis curari poterit que tamen si ex hoc nõ quieuerit ex aliis infrigidãtibus curãda erit. si aũt soda ad huc perseueranerit ⁊ fortioz fiat neq3 vllo mõ remoueat ⁊ timeatur ne eger visum amittat ⁊ aq̃ ad oculos descendat tẽpoz arterie sunt incidende ⁊ extrabẽde. hoc tamen qõ nũc loquimur est ꝑter nr̃az intẽtiõez in hoc libro. ℂ Sylla.

℣ ℙbit curã sode ꝓuenientis pp cãm extrinsecã. s. propter multam moram in sole. Et diuidit in tres ptes q tria ponit remedia. secũda ibi. (Que tñ.) tertia ibi. (Si ant). De prima dicit q si dolor capitis. ꝓuenerit ꝓpter multam moraz in sole tunc cura põt fieri ex oleo ros. ⁊ aceto ifrigidatis. ℞ atio q: p hoc remouetur mala discrasia calida inducta a sole. ⁊ hoc si fit fine materia. De secunda dicit q si dolor nõ cessat ex aliis infrigidantibus fortioribus curari dz. ℞ quia fortiter alterabunt. De tertia dicit q si soda ꝓseuerauerit ⁊ fortificet ⁊ fit timor de pditiõe visus. vel q aqua fluat ad oculos. tũc arterie tẽporũ sunt incidende q: talis fit ex ascensu vaporũ. Et subdit q hoc nõ ptinet ad hanc partez sed supra vbi determinat de chirurgia. ℂ Notandũ q ex dictis põt haberi distinctio dolorũ capitis ⁊ cura in generali. Dolor capitis ẽ duplex. Quidã est causatus ex cã extrinseca ⁊ ille ẽ duplex. Quidam causat ex rebus inducẽtibus malã complexionẽ frigidam ⁊ curatur p calida. qdam causatur a solutione cõtinui ⁊ curat per chirurgiã. Alius ẽ dolor causatus a cã intrinseca. ⁊ talis ẽ duplex. quidã ẽ causatus p cãm ꝓpriam existẽtẽ in cerebro. qdã per cõitatez ab alio mẽbro. ⁊ talis ẽ duplex. s. cũ materia ⁊ sine mã. Dolor ꝓuenies a materia in cerebro existẽte. ⁊ nõ p cõitatez curat p enacuãtia ⁊ alterãtia. Sed ꝓueniẽs p cõitatem ab aliis mẽbris phibet per prohibitionẽ ascẽsus vaporum ⁊ enacuãdo hũorẽ ⁊ alterãdo malã cõplexionez Si3 dolor ꝓueniens a cõplexione mala sine mã seu per cãm ꝓpriã seu per cõitatem curat per alterantia solum ⁊c.

℣ De scotomia ⁊ vertigine. La. ij. ℂ Syllanus.

Circa rubricã ẽ notandũ. primo q inter scotomiam ⁊ vertiginẽ ẽ cõuenientia ⁊ differẽtia. cõueniunt. prio quia vtraq3 causat ex vaporibus existentibus in spiritibus visibilibꝰ ⁊ i nervis obticis ex pte anteriori cerebri. Secõ cõueniunt qa vtraq3 infert nocumentũ visui sensui cõi ⁊ vtuti imaginatiue. sed dñt. q: scotomia ex vapore grosso fumoso generat. existente in vijs spũs visibil ip rimente similitudine i virtute seu potẽtia visiua. ⁊ ꝓpter hoc videt res extra que non sunt ad similitudinẽ illius rei fm colorem ⁊ similitudinem illꝰ vaporis. ⁊ illa species impressa in illo humore crystalino iprimit in sensu cõi ⁊ imaginatiua. quare videt q apparent res extra que nõ sunt. Et dicitur scotomia a scotos qõ est videre. ⁊ mia qõ ẽ musca quasi visio muscarũ. sed vertigo est a vapore spumoso existente in vijs spũs visibilis ⁊ venis ⁊ arterijs ꝓis anteriorib q cũ mouetur inducit motũ in spiritibus ꝓpter subtilitatẽ vaporis iprimẽtis suam similitudinem sui motus in potentia visiua. deinde in sensu cõmuni ⁊ imaginatiua. ⁊ iõ

De scothomia et uertigine

videtur ei q̄ res extra que non mouentur moueantur. Ex his patet q̄ homo in scothomia non cadit in terram vel raro. ⁊ in vertigine fic. vel vt in pluribus. ¶ Secundo notādum quid sit vertigo. est enī vertigo quando homo imaginatur q̄ res moueatur supra ipm ⁊ q̄ eius cerebrum ⁊ eius corpus innoluantur. quare accidit aliquando vt q̄ nō regat se imo q̄ cadat. ¶ Tertio notandū q̄ vertigo ⁊ scothomia possunt capi dupliciter. primo quantum ad originē suam. ⁊ sic sunt actio lesa corrupti visus. quia primo visus corrumpitur ex illis vaporibus. q̄ visui apparent res que non sunt vel extrema moueri que non mouentur. Secundo possunt sumi quantum ad earum complementum. ⁊ sic sunt actio corrupta virtutis imaginatiue. quia virtus visiua ipsum it in imaginationem. ¶ Quarto notandum q̄ scothomia ⁊ vertigo magis nocent visui q̄ aliis sensibus exterioribus. Prima cā quia nerui visui sunt propinquiores imaginatiue q̄ organa aliorum sensuum. Secūda cā quia in scothomia ⁊ vertigine est corruptio spirituum ⁊ virtꝰ visiua magis abundat in spiritibus. propter hoc enim nerui obtici sunt ocauli vt p̄z quarto de accidenti ⁊ morbo. Tertia cā est. vertigo est respiciens motum. quia credit q̄ omnia moueantur in gyrū: sed p visum magis motus percipit q̄ p alium sensum ideo magis appropriatur visui. ¶ Quinto notandum quānis scothomia ⁊ vertigo nominent nomine accidentium q̄ sunt actio corrupti visus. quia scothomia dicitur quasi visio muscarū. ⁊ vertigo dicat a verto vertis. possunt tñ dici duplices morbi. vnus consimilis. quia i cōplexione sit ratione male complexionis causate a vaporib⁹ in cerebro. Alius est morbus officialis. quia fit oppilatio in nervis ⁊ viis spūz i anteriori parte cerebri. ¶ Sexto notandum q̄ apud medicum tres sunt cāe vertiginis. s. primitiua ⁊ anīs ⁊ coniuncta. Cā primitiua sunt res nō naturales multiplicantes vapores in cerebro sicut cibi vaporosi. vt allia cepe ⁊ filia. ⁊ fumosa vt legūia ona frixa vinum nouuz moueri circulariter. aspectus ad res luminosas ⁊ hmōi. cā anīs sunt quatuor būores. q̄ ex quoz humore possunt elevari vapores. Cause coniuncte sunt vapores elevati ab aliis humoribus. ⁊ si sint grossi fit scothomia. si vero sint subtiles fit vertigo. ¶ Septimo nota de signis scothomie ⁊ vertiginis. Signa qñ fuerit ex revolutione supra ipm. vl ex revolutione rei sensatarū vel ex percussione manifesta sunt ex re ipa inducente. Signa qñ fuerint ex vapore generato vel retento in ipo cerebro sunt affectio doloruz capitis tinitus ⁊ tenebrositas longa vel fixa ante oculos. ⁊ in gustu ⁊ odoratu abbreviatio ⁊ pulsatio in arterijs anteriorib⁹ ⁊ spatulis. Signa qñ fiunt a sanguine sunt vene inflate ⁊ facies ⁊ oculi ⁊ caput rubea ⁊ calida ⁊ somnus granis. ⁊ lacrimatudo. ⁊ pulsatio in temporibus. ⁊ vrina spissa ⁊ subrufla. Signa ex cholera sūt, vigilie inflammatio absqz multitudine granitatis, imaginationes citrine vel auree. vrina aurea clara vel citrina. Signa ex flegmate sunt granitas. timor pigritia. multitudo somni. albedo oculorum ⁊ corporis būditatū multiplicatio in toto corpore. vrina idigesta alba spissa. gulositas ⁊ indigestio. Signa ex mlia sunt granitas non multū intensa. vigilie cogitationes ⁊ imaginationes corrupte. vrina clara subtilis indigesta. capilli nigri. Signa quando veniunt a cerebro. passio continua nō sentit nocumentum in aliis membris. Signa quando per cōitatem passio non est continua nisi quando ascendunt vapores ⁊ sentitur in alio mēbro nocumentum. Signum pronosticum isti sūt consanguinei ⁊ amici epilepticoū nec non apopleticorum quare si multiplicant malum regimē cadunt in illas passiones ⁊ cetera. ¶ Almansor.

Am aliquis illud qō añ eū ē circulariter
C moueri viderit: ⁊ oculi tenebrescunt ⁊
cadere voluerit: ⁊ facies ⁊ oculi in eadē
hora rubuerint: uene quoq; que sunt post aures grosse apparuerint: ex ipis uenis minutio faciendа est. Et uenose in collo ⁊ tibiis sunt ponende Quod si predicte uene non apparuerint ⁊ facies fuerit rubea: sanguis ex basilica erit minuendus: ⁊ uentose i tibiis sunt ponēde. Jn hac preterea scothomie spē ⁊ in ea quā añ dixim⁹ caput ex oleo ro. ⁊ aceto est infundendū. Eger quoq; calida cibaria uitare dz. Ceter quoq; ex apozimate mirobal. citrinorum quod in. c. de cephalea diximus est soluendus. ¶ Sylanus.

¶ Dic Raſ. ponit curam scothomie ⁊ vertiginis. Et dividitur in duas. Primo quando fuerint a sanguine. Secundo quando a flate secunda ibi. (Cum autem nec in facie) Prima in duas. Primo ponit curam quando fiunt a materia sanguinea contenta in cerebro secūdo qñ a sanguie cōtento in alio mēbro secunda ibi. (Qd si predicte). De prima dicit q̄ cum apparuerint hec signa. Primū signuz qñ videtur circulariter moueri qd est coram se. secundo quia oculi obscurantur. Tertium q̄ volnerint cadere. Quartū facies ⁊ oculi apparent rubei. Quintum vene que post aures sunt apparent grosse supple ex istis signis arguendum est q̄ scothomia ⁊ vertigo fiunt a sanguine contento in cerebro. secundo dicit q̄ phlebotomia dz fieri ex illis venis. ¶ Notandum p̄o ratione dictorum q̄ ratio primi ē quia propter pūriam sanguis in cerebro elevantur vapores monentes spūs visibiles circulariter. ideo apparet illud. secūm verificatur q̄ multi vapores cōicantur ad oculos ió obscurantur Verificat tertium q̄ propter motū factum in spiritibus cerebri corpus non pōt sustentari: q̄ non est instirm vel organū pportionatū. Verificatur quartū q̄ aliqua ps sanguinis cōicatur ad alias partes ió rubificant. Verificat quintū q̄ p phlebotomiā illarū venarum euacuat sanguis peccans ⁊ diuertit iz tñ diuersio sit pauca ex quo sanguine replent vene vt dr in quinto signo. sciendū tñ hic q̄ Raſ hic intelligit premissa ⁊ psupposita phlebotomia de cephalica brachij vbi non sit aliud prohibens. ¶ Notandū q̄ dicit Raſ in tertio signo. Et cadere volnerit q̄ aliqñ ci vertigine casus ⁊ aliqñ non. q̄ quando passio est nimis fortis ⁊ est inferens nocumentum in pte posteriori que ē principium virtutis memorative. sic ē casus quare tūc assimilat epilepsie. iz sit dīa q̄ in epilepsia sit contractio in casu. sed in vertigine nō est cōtractio iz casus. sed qñ est passio debilis q̄ pancus dolor ⁊ pancus vapor non inferens nocumētū in parte posteriori sic nō est casus. (Et ventose quidem). Ponit curam p ventosas ⁊ dicit q̄ in cura huius debent poni ventose in collo ⁊ in tibiis. ratio q̄ p has diuertit sanguis ⁊ enacuat. (Qd si predicte.) hic ponit curam qñ scothomia ⁊ vertigo pueniunt a sanguine cōcato ab aliis membris. ⁊ dividit in quatuor. Jn prima ponit curā p phlebotomiā ⁊ ventosas. secūdo per unctionem capitis. tertio per dietā. Quarto per medicinā laxatiuā. secūda icipit ibi. (Jn hac preterea.) tertia ibi. (Eger quoque) qrta ibi. (Ceter vero). De prima dicit q̄ si non apparuerint predicta ⁊ facies fuerit rubea debet fieri flebotomia de basilica. ratio q̄ signuz est q̄ sanguis communicatur ab alio membro ⁊ plus ab epe. eo ⁊c. secundo dicit q̄ ventose sunt ponende in tibijs. ratio q̄ diuertunt sanguinem ad loca distantia a cerebro. ¶ Notandum q̄ sicut ventose valent in tibijs diuertendo. ita positio pedum in aqua calida valet diuertendo vapores ad inferiora ⁊ sic removet dolorem. dubitat virtuz alio humore a sanguine peccante competat phlebotomia. ratio p̄z quia si humor esset admixtus sanguini competit. si non tunc competit euacuatio cuz farmaco ⁊c. (In hac preterea) hic ponit curam scothomie ⁊ vertigini a qua unde causate per communitatem ⁊ per unctionem. ⁊dicit q̄ in hac passione ⁊ in alia que fit a materia existente in cerebro. conuenit vt fundatur super caput oleum ros. ⁊ acetum. ratio quia ista prohibent ascensum vaporum ad caput repercutiendo ⁊ confortando. secundo quia alterat malam complexionem in cerebro. ¶ Notandum q̄ dicit raſ. est verum quando passio est in principio vel augmento ⁊ quando materia est in fluxu. sed in statu ⁊ declinatiōe quando materia est fixa non verificatur dictum. raſ. quia

De sco. et vertigine.

tunc competit resolutiuū sicut embrocatio facta ex decoctōe camomille. foliorū lauri ⁊ simlīū. ¶ Dubitatur vtrum medicamen dictum repercussiuū ⁊ resolutiuū cōpetat. Arguitur q̄ non q: supra membrū principale non cōpetit ponere repercussiua. Secundo pbatur q̄ non sit fiendū q: tūc fieret inflāmatio. Ad primū dicendū q̄ super emūctorium cerebri vel alterius principalis membri nō cōueniunt repercussiua. hoc volunt auctores. sed supra cerebrū sic. Ad secundum dicendū q̄ tale valet in rōne cōiuncte cause. ⁊ maius sequitur inuamentū q̄s nocumentum. (Eger quoq;.) Ponit curaz per dietaz ⁊ dicit q̄ eger nō debet assumere cibaria calida. Ratio q: illa ebullitionem inducunt in sanguine ex qua ascendunt vapores ad caput qui sunt causa istarū passionum. Secunda causa q: talia nutrientia multiplicant sanguinem ⁊ choleram a quibus isti vapores elevantur. ¶ Notādū q̄ sicut oportet cauere a cibis predictis: ita oportet cauere ab alijs rebus non naturalibus multiplicantibus sanguinem ⁊ choleram ⁊ ebullitionem ⁊ motum inducentibus. sicut a superfluo somno superfina vigilia ⁊ respicere in fundum a loco alto ⁊ sic de alijs. ¶ Secundo notandū q̄ dieta cōueniens est. s. q̄ debent vti lentibus coctis cum agresta conditis cum vino granatorum pānico misto ⁊ simūlibus: aliquando debent comedere carnes hedi pullorum conditas cum agresta vel aceto ⁊ post carnes comedant pirum vel pomū coctū. vel comedāt lactucas vel portulacas cum aceto conditas. De potu bibant aquam decoctionis berberis vel granorum granatorum. vel bibant aquaz zabari cum pfilio. vel bibant vinū debile bene lymphatuz. (Uenter vero.) Ponit curam per medicinam laxatiuā et dicit q̄ enacuatio fiat cum decoctione mirobola. citrinorum de qua dictum est in ca. de cephalea. Ratio quia per illam enacuatur cholera. ¶ Notandum q̄ si vertigo ⁊ scotomia fiant a cholera. cura est vt procedat vomitus cū sirupo acetoso ⁊ aqua calida vel aqua decoctionis aneti ⁊ seminis atriplicis ⁊ si vomere non posset bibat decoctionē hāc. Ry. mirobo. citrinoz. ʒ. i. s. pisent ⁊ bulliant in lb. s. aque cuz ʒ. i. primoꝝ ⁊ accipiantur. ʒ. iij. illius aque. ⁊ i illa aqua addantur. ʒ. iij. sirupi ros. vel viol. detur ante diem. Ad idez valet. Ry. aque casei. lb. s. rewbarbari. ʒ. i. s. dimittatur i lb. s. aque casei ante diem coleē ⁊ detur infirmo. Ad idē. Ry. ʒ. vi. decoctiōis primoꝝ. x. tamarindoz. ʒ. i. ellū. de succo ros. ʒ. ij. s. Ad idem. Ry. tamarindoz. mane. aā. ʒ. i. dissolvatur cum. ʒ. vi. aque decoctionis primorum. ¶ Almansor.

¶ Cum autem neqz in facie rubedo neqz fe. cū scotomia fuerit: attendendus est an sit stomachi subuersio ⁊ nausea: que si affuerint prius vomere cogendus est: deinde de pillulis cochiis dosim vnā sumat: ⁊ a frigidis abstineat cibis. Syl.

¶ Hic ponit curam scotomie ⁊ vertiginis a materia flegmatica: ⁊ diuiditur in duas partes. Primo quādo est per cōmunitatem ad stomachum. Secundo quando est per propriam causam in cerebro. scdā ibi. (Si autem.) Pria in duas. Primo ponit curam per enacuationem. Secundo per dietam. Secunda ibi. (Et a frigidis.) De prima dicit q̄ vbi tam in vertigine q̄s in scotomia non fuerit in facie rubedo nec fe. oportet considerare an sit stomachi subuersio ⁊ nausea: quia tunc arguendū est q̄ sit a materia frigida per cōmunitatem a stomacho. Secundo dicit q̄ i tali causa debet primis pronocari vomitus: deinde debet fieri enacuatio cum pillulis cochiis. ¶ Notanduz q̄ nausea est voluntas vomēdi sine effectu. Subuersio est frequens voluntas vomendi. ideo addit frequētiā super nauseā. ¶ Secundo notandum q̄ si in scotomia non est rubedo in facie nec fe. est signū q̄ pueniat a frigida materia. Sed q̄s accidit subuersio ⁊ nausea stomachi: signū ē q̄ sit p cōtatē ad stomachum. Sed rō remedij est q: per vomitū enacuat mā cōtenta in stomacho: ⁊ q: pillule cochie enacuāt materiam flegmaticā a cerebro: ideō ꝛc. Ad idē valēt pillule auree imo plus enacuant a stomacho ⁊ capite. Ad idē valet hoc. Ry. terepigre. ʒ. s. oximellis cōpositi. ʒ. i. aq̄ decoctōis hysopi vel zedoarie. ʒ. iiij. vel. vi. Ad idem. Ry. pillarū fetidarum ʒ. ii. vel. ʒ. i. s. syrupi ros. ʒ. ii. aq̄ mellis. ʒ. iiij. ⁊ det in matutinis. (Et a frigidis). Hic ponit curā per dietā ⁊ dicit q̄ oz abstinere a frigidis. rō quia frigida augent materiā flegmaticam. ¶ Notandum q̄ dieta cōueniens est. primo q: oz cōedere carnes hedi vel castrati parue gallinarū ⁊ p dicū fasianorum ⁊ oīum auiū vinentiū in arboribus ⁊ in pratis ⁊ nō in aquis ⁊ vtiz comedat carnes assatas ⁊ nō elixas ⁊ vitellos ouoz cicera fracta farrū ⁊ risuz. De potibus vinū debile ⁊ stipticum q: ppter debilitatē nō sumat ad caput ⁊ ppter stipticitatē cōfortat stomachū. Bonū ät est vt biberet aquā mell loco vini ⁊ hec dieta etiā esset cōueniens q̄s proueniet a mūia. ¶ Notādū q̄ ⁊ si vertigo ⁊ scotomia possint esse ⁊ fieri a materia existente in alijs mēbris vt epate vel matrice. tamen vt plūm pueniunt a materia existente in stomacho. q: hic sunt latiores vie q: materie transeunt p meri ⁊ isophagum. ¶ Notandum q̄ medicina vomitiua in tali casu est talis. Ry. radicū raphani silvestris. ʒ. i. semis atriplicis assari aā. ʒ. s. fiat decoctio i lb. i. aque quousq̄ veniat vsq; ad. ʒ. iiij. colet ⁊ colature addatur olei cōis. ʒ. s. croci fortiter cōquassati. ʒ. i. quia fit fortior. aceti. ʒ. i. det in hora calidiori diei post assumptionem cibi vnctuosi dos. ʒ. ii. ¶ Notandū q̄ vbi p illa nō sequit curatio tunc fit canteriū ⁊ est tale. Re. cātaridaz remotis capitibus ⁊ alijs pulverizataz. ʒ. ij. fermenti. ʒ. s. misce mataxādo cū aqua ardēti fiat massa. ponat sup mēbrū ad q̄titatem vnius auellane. ¶ Almansor.

¶ Si autē neqz aīe subuersio neqz nausea fuerint neqz caliditatis signa apparuerit venter expillis cochiis multotiēs soluat. Cibaria quoqz frigida oīno vitet. Et gargarism⁹ fiat quo flegma depōat. In narib⁹ quoqz pōat aliqd de his q̄ narrauimus quo caput calefiat. ¶ Sylla.

¶ Hic ponit curā scotomie ⁊ vertigis qñ fit a materia frigida propter cām propriā in cerebro. ⁊ diuidit in quatuor ptes qñ primo ponit curā p enacuationem. Secūdo per dietā. Tertio per gargarismā. Quarto per effusionem in naribus. ibi scda. (Cibaria quoqz) ibi tertia. (Et gargarismus). ibi quarta. (In naribus). De prima dicit q̄ si subuersio aīe ⁊ nausea nō fuerint nec apparuerint signa caliditatis debet fieri sepe enacuatio cū pillis cochiis. ¶ Notandū pro ratione dictorū q̄ qñ non apparuerint signa predicta. signū est q̄ fit a materia frigida ꝑz ⁊ q̄ materia est in cerebro ⁊ non cōicatur ab alio membro. Ratio quare debet fieri enacuatio cū pillis cochiis est quia enacuant materiam flegmaticaz a cerebro. ⁊ quare debet fieri sepe enacuatio est: quia morbus factus a tali materia est cronicus. ideo debet fieri sepe enacuatio suppositā indigestione i materia. (Cibaria quoqz). Hic ponit curam per dietaz ⁊ dicit q̄ eger debet vitare cibaria frigida. ratio quia multiplicant materiam flegmaticam. ¶ Notandum q̄ non solum patiens debet vitare cibaria frigida. sed vir omma saltem p aliqd tps vt per duos dies aut per tres. ratio q: calor naturalis nō repiens materiam cibalē in quā agit. agit flegma ⁊ sic resolvit vel digerit vel convertit in sanguinē. (Et gargarisma.) hic ponit curam per gargarismā ⁊ dicit q̄ oz fieri per qđ attrahat flegma. ratio. quia tunc enacuatur flegmatica materia a qua elevantur vapores facientes scotomiam ⁊ vertiginem. ¶ Notandum q̄ dictum ras. vertigo capitur in corpe nō disposito ad egritudines pulmōis vel ad phtisiz ⁊ hoc volunt auicē. tertio can. fen. prima trac. prio. c. generali de cura egritudinum capitis. ratio quia per ipsa materia trahitur ad pectus ⁊ ad pulmonem iō ꝛc. ¶ Secūdo notandū q̄ gargarisma trahēs flegma a capite sic fit. Ry. betonice hysopi. aā. M. i. liquiritie rete vnarū passaz mūdataz ab arill'. aā. ʒ. i. piretri radicis ireos recentiū aā quart. i. s. seminis sinapis. seis staphisagrie zinzib. al. aā. ʒ. s. mastichis. ʒ. i. mellis electi quar. i. fiat. apozima parum ⁊ clarissimum vsq; ad quartas. iii. capiantur duo coclearia singula vice ⁊ patiēs teneat in ore diu ⁊ ptiat extra ⁊ fiat

Digitized by Google

ante prandiū vel ante cenā. Ad idē valet masticatio piretri vel masticis. sed q; piretrū habet mordicare linguā. igitur ponitur in pāno lineo albo ⁊ ponit postea supra dētes. ⁊ sic non sentit tantas dolor ⁊c. (In naribus.) ¶Ponit curā q; imissionem in naribus ⁊ dicit q; in naribus debet poni aliquod ō eis que dicta sunt que calefaciūt caput. p3. ¶Notandū q; in naribus pōt poni illud qđ provocat sternutatiōez vt elleborus albus vel piretrum vel euforbiū vel piper ⁊ tale valet attrahendo flegma a cerebro ⁊ evacuando similiter valet. q; cōmouet cerebrum ⁊ sic calefacit. Et sīl; in naribus pōt poni aliqđ oleū resolutōs ⁊ calefaciens sīc oleum de euforbio ⁊ cucumere asinino ⁊ simile. Similr pōt poni pulvis talis ⁊ insufflari nucis muscate vel nigelle. ⁊ q; hec intelligenda sunt oīa istis similia que debēt approximari p; missa evacuatione. ¶Scdo notandū q; si scotomia ⁊ vertigo fiāt a mā medica cura d3 esse talis. q; raf. non ponit. d3 ee digestivū tale. ℞. syrupi de epithimo. ʒ. ii. sirupi de fumoterre. ʒ. i. aque boraginis endivie buglosse aā. ʒ. ii. vl sic ℞. syrupi acetosi simplicis. ʒ. iii. decoctionis thimi epithimi boraginis buglosse. ʒ. vi. clarificet optime p ovabus vicib; Solvantū in forma pillari. ℞. pillarū de lapide lazuli vel armeno. ʒ. i. vel. i. ʒ. Ad idēm forma decoctionis. ℞. dia sene. ʒ. ʒ. polypodij. ʒ. i. mirabol. indor. ʒ. i. pistentur oīa ⁊ bulliāt in. ʒ. vi. aque donec remaneāt. ʒ. iii. dof. ʒ. ii. detur in mane aīi dīe. ¶Tertio notādū q; cura scotomie ⁊ vertiginis que fit ex vapore generato ⁊ retēto in ipo cerebro. est cerebrū cōfortare ⁊ facere evaporationē cuz aqua decoctōis abſynthii ⁊ florum camomille vel melilloti maiorane ros. ru. ⁊ facere ipm abstinere ab omnibus legūminibus ⁊ acutis vt cepis ⁊ allijs ⁊ spectaliter nucibus ⁊ vino potenti. comedat carnes. Comedat post cibū pira cocta vel mespilas vel coriandrum preparatum vel coriandros confectos. ¶Quarto notandum q; cura eius que fit propter revolutionem eius supra seipm. vel ex aspectu eorum que revolvuntur ē quiescere ⁊ abstinere a talibus rebus nocentibus. Ut etiam debet somno ⁊ tranquillitate. ⁊ abstinere a motu fori ⁊ intrinseco.

¶De phrenesi. ¶Syllanus.

Circa rubricam notandum q; hec passio pōt quadrupliciter nominari. ¶Primo frenesis. Secundo carabitus. Tertio sirsen. Quarto apostema calidum cerebri. Dicitur frenesis a frenis vel pāniculis refrenantibus vel restringentibus suā cerebri ne solvat. q; vt plurimum hꝫ fieri in ipis pāniculis cerebri. Dicit karabitus a suo accidente qđ est alienatio. vnde karabitus est nomē accidentis arabicū qđ interpretatur alienatio mētis. Dicit sirsen qđ est apa cerebri vel capitis q; sir in arabico idē est qđ caput in latino. ⁊ sen. i. apa. Sicut birsen ē apa pectoris ⁊ dicitur a bir qđ est pectus ⁊ sen qđ est apa. ¶Secūdo notādū q; frenesis ē duplex. s. vera ⁊ non vera. Vera est apa calidū cerebri ad qđ sequitur mentis alienatio. Nō vera est mala cōplexio calida cerebri ad quā sequitur mentis alienatio causata a vapore elevato ab alijs mēbris vel a toto corpore sicut pz in fe. cōtinua. Et dicitur parafrenesis a para qđ est iuxta ⁊ frenes quasi propinqua frenesi q; si nō remoueret ille vapor fieret vera. ⁊ hoc sepe accidit. ¶Tertio notandum q; si frenesis vera dicatur apa calidum cerebri nō est intelligendum q; sit quodcūq; calidū. ꝫ solū illō qđ ē p eminā calm. sīc illud qđ ē de sanguie vl de colera ꝫ i stare ⁊ melancolia p putredinē agrat calitas nō tn ē frenesis ꝫ letargia. ¶Quarto notādū q; tres sūt cāe frenesis sm medicos. s. primitiua ancedēs ⁊ iuncta. ¶Primitiua sūt res nō nātes multiplicātes sanguinē ⁊ colerā ⁊ maxīe i cerebro vt cib; calid; aer calid; magna inānitio. vigilie superfine mot; supfin; ꝫ quis sint alie coadiuuantes. vt etas inūentis oppīo calida. status ad fol̄ capite discopto. Cā ancedens ē sanguis vel cholera vel vtrūq; simul nō facies apa. Cā cōiuncta sūt illimet būores actu faciētes apostema i cerebro ¶Quito notādū q; colā faciēs frenesiz ē tripler. s. adusta ⁊ ex tali sūt māiaci. Colera ru. ⁊ nō adusta ⁊ colera citria Ordo i malitia ē. q; pma ē deterior secūda. ⁊ secūda tertia. rō pz.

¶Sexto notandum q; materia faciens frenesim. s. sanguis vel cholera potest cōtineri in pāniculis. s. in dura matre. vel pia matre ⁊ in substantia cerebri. Ordo in malicia deterior est illa. s. que fit in substātia cerebri. Secundo illa que fit in pia matre. Tertio illa que fit in dura matre. Ratio patet bene speculanti. Septimo notandum q; licet frenesis posset generari in quolibet ventriculo cerebri magis tamen generatur in anteriori quoniam anterior ventriculus est calidior alijs ⁊ in illo magis aggregatur sanguis ꝑpter rethe mirabile ibi existens quod est compositum ex venis ⁊ arterijs: ⁊ ideo in frenesi plus leditur virt; imaginativa imo potest esse lesa ⁊ alie nō. Ut dicit Sal. tertio de accidenti: ⁊ ideo habet pessimam imaginationem. ¶Notandum tertio q; in frenesi est fortis motus ⁊ sensus debilis. Ratio primi q; in frenesi cerebrum declinat ad calidum ⁊ siccum propter materiam frenesis. ⁊ sic nervi motui sunt ficciores ad tactum ⁊ ad motum fiunt velociores ⁊ magis obediētes nisi deveniant ad tantam siccitatez q; corrumpantur: ⁊ causa est ex parte organi. Alia causa quia virt; imaginativa imperat motui ⁊ caliditas excedit multū ideo fortiter movet. Ratio secundi quia nervi sensitivi sunt humidi plus. vt Auicē. prima primi illo ca. Dico q; deus. Ideo in frenesi nimis recedunt a temperamento ideo debilitantur sensus: q; membrum non exercet suas operationes nisi cuz temperamēto.

¶Almansor.

Quando aliquem febris conclusa invaserit cum fortī capitis ⁊ oculorum gravedine: ⁊ in facie arq; i oculis vehemēs fuerit rubedo ⁊ capitis dolor ⁊ horror luminis affuerit ⁊ in pulsu velocitas ⁊ frequentie super fluitas inueniuntur: signa frenesis certissima indicabuntur. Nō si lingua nigra aut citrina fiat: ⁊ permisceatur intellectus: ⁊ multum fuerit alienatus: ⁊ vigilaverit multum: iam phrenesis perfecta erit. ¶Syllanus.

¶Hic Rasis determinat de frenesi ⁊ dividitur in duas. ¶Primo ponit signa. Secundo curaz. Secūda ibi. (Ergo ⁊). ¶Prima in duas. ¶Primo ponit signa pronostica frenesis seu mimus certa. Secundo ponit signa demōstrativa seu magis certa. Secunda ibi. (Nō si lingua.) De prima dicit q; inveniunt ista signa. ¶Primuz fe. continua cōclusa. Secundum fortis gravedo capitis ⁊ oculoz. Tertium vehemens rubedo faciei ⁊ oculoz. Quartum dolor capitis. Quintum horror luminis. Sextum velocitas ⁊ frequentia pulsus talia dicuntur signa frenesis certissima. ¶Notādum de ratione signorum verificatur. ¶Primum. s. febris quando est continua conclusa. scilicet ratione sanguinis ascēdēntis ad caput ⁊ apostematis. Verificatur secūdū per idez. Verificatur tertium quia pars sanguinis ascendentis ad caput cōmunicat ad oculos ⁊ partes faciei ideo rubificant. Verificatur quartum. s. dolor capitis ratione male complexionis causate a sanguine ⁊ ratione solutionis continui que est in apostemate. Verificatur quintum quod est horror luminis. Ratio que ex lumine magis inflāmatur ⁊ agitatur. Ideo apparet contrarietas ⁊ displicentia. Verificatur sextus quia propter presentiam sanguinis augetur necessitas magna cordis evitandi. (Quod lingua.) ¶Hic ponit signa demonstrativa frenesis vel magis certa ⁊ dicit q; si apparuerit ista signa. ¶Primum q; lingua fuerit nigra. aut citrina. Secundum permixtio intellectus. aut alienatio. Tertium vigilie superfluae. tunc frenesis est perfecta. ¶Verificatur primum ꝑpter adustionem ⁊ caliditatem multā. Verificat secūdū pp inflāmationē multā factā in ventriculo medio vnde fit permutatio specierū. Verificat tertiū ꝑpter caliditatē que est causa vigiliarum. Notandum q; illa signa sunt quando frenesis est a materia sanguinea. ⁊ preter illa. scilz sunt alia. Repletio venarum habitudo corporis grossa i qua sanguis est multiplicatus. visus rerum. s. generantium sanguinem abbominatio. s. loquele ⁊ pigricia in ea clamor post suum

dormire. extremorum frigiditas ⁊ agitatio ⁊ anhelit⁹. ſ. inordinatus vrina rubea ⁊ ſpiſſa a principio. Ratio patet. Secundo notandum ꝙ ſi frenefis fiat a colera. Signa ſunt vehemens caliditas ⁊ acuitas febris continua alienatio mētis vehemens. Tertium vſus ante eam rerum acutarum vt ſinapis albi piperis melſ. vini acuti. rei ſalſe ⁊ ſimilium Quartum velocitas pulſus ⁊ ſpiſſitudo. Quintum defide rium attrahendi aerem vltra ſolitum continue. Sextum ci trinitas faciei ⁊ oculorum. Septimum inquietudo. Octa vum clamor ⁊ vociferatio. Nonus vrina albificatur. De cimum ſitis vehemens. Ratio omnium patet intelligenti. Sciendum eſt hic ꝙ ſi colera aduratur. ſigna hec omnia in tenduntur in ſuo eſſe ⁊ cum hoc diſpoſitio demonij ⁊ ira ⁊ inquiſitio rerum cum extremis ⁊ oculi contorbantur vale de. Tertio notandum ꝙ ſignorum frenefis. quedam ſigni ficant frenefim futuram ⁊ ſunt illa que dicta ſunt in prima parte. Et quedam preſentes ⁊ ſunt illa que dicta ſunt i par te ſecunda. Quarto notandum ꝙ ſignorum frenefis que dam ſignificant frenefim ſalubrem vt eſt diminutio mala rum imaginationum ⁊ accidentium ⁊ materie enacuatio. ſ. per fluxum ſanguinis narium vel per ſeceſſum. Unde ſe quitur alienatio. Quedam ſignificant frenefim mortalem. vt ſunt vrina aquoſa perſeverans egeſtionis retentio ⁊ in tenſio malorum accidentium. Quinto notandum ꝙ hic eſt ſermo de freneſi in qua eſt permixtio rationis q; differen tia eſt inter ſtoliditatem ⁊ amentiam ⁊ permixtionem ra tionis vel alienationem mentis. q; ſtoliditas eſt actio dimi nuta virtutis cogitatiue ⁊ fit a frigido. Amentia eſt ablatio virtutis cogitatiue ⁊ ſimiliter fit a frigido vt plurimum li cet enim fieri poſſet a calido cum ſuperfluit ⁊ deficit actu p prie virtutis. Sed alienatio mentis eſt actio corrupta. vt quando imaginatur videre muſcas ⁊ alia extra que nō ſūt ⁊ fit a calido exceden te quando non deficit actum propie virtutis. ¶ Almanſor.

¶ Ergo igitur anteq̄ predicta compleant̄ acci dentia eſt ſubueniendum ex ſanguinis detractio ne ⁊ ventris ſolone cum ſucco fructuum. Nutri mentum vero eius ſit aqua ordei ſemel aut bis in die ſumpta ſm conſuetudinem quam in tem pore ſanitatis habuerit. Caput autem ex oxiro dino infundendum erit. Nō ſi multe affuerint vigilie ſumat̄ violarū ſiccarum. corticum papaueris al. ordei excorticati. ſe. lactucarū. radicis mandragore oiuz aſſ. ℔. i. que oīa in cucuma plena aqua tam diu coquant̄ donec aqua rube fiat. deinde aqua illa dum eſt tepida ab alto ſup caput fundat̄. ⁊ ſit caput ſuper ciminile in quo aqua colligat̄: que in cucuma poſita iterum ſup caput fundat̄. hoc autem omni die multotiens fieri cōuenit. Caput preterea mulieb⁹ lacte ad mixto iungendū erit qō etiam in coto poſitum capiti eſt ſuperponendum. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curā frenefis ⁊ diuidit in quatuor. Prio po nit curam per enacuationem. Secundo per dietam. Ter tio per localia. Quarto iterato per enacuationem. Secun da ibi (Nutrimentum vero) Tertia ibi (Caput autem) Quarta ibi (Cum autem eger). De prima dicit ꝙ ergo ē ſuccurrendum anteq̄ predicta accidentia confirment̄ per ſubtractionem ſanguinis ⁊ per enacuationem per ſeceſſuz factam cum ſucco fructuum. ¶ Notandum ꝙ ſi a ſanguī ne fiat frenefis. tunc fiat ſubtractio ſanguinis flebotomādo cephalicam extrahendo vſq; ad lincopi exclusiue. vt eua cuetur materia peccans ſi virtus cōſtiterit. ⁊ hoc debet fie ri anteq̄ confirmetur quod eſt ad tres. vel quatuor dies. Si tamen confirmatur. hoc eſt poſt quatuor dies contue niens eſt vt fiat flebotomia de vena frontis vel naſi. q; per hanc magis enacuatur materia peccans i capite. fit et ſubtractio ſanguis prouocando fluxum ſanguinis narū. fit etiā ſubtractio per ventoſas poſitas in ſpatulis. ⁊ hoc debet fieri qñ non pōt fieri flebotōia. ¶ Notandū ꝙ ſi frenefis ſit a colera enacuatio dz fieri vel per aſſumpta p os vel p cliſtere. Cliſtere erit tale. ℞. lactucar ū.o ulcium. ℔. ij. ordei mundi. ℔. ſ. folioz malue: mercurialis: violarie aā. ℔. ij. folioz neufarum. ʒ. i. furfurum pugillū. i. olei viol. q̄r tam. ſ. caſie fiſtule. ʒ. i. diapruis. ʒ. v. fiat cliſtere vſq; ad quartas. v. ſtomaco vacuo miniſtretur. Ad idē. ℞. viol. ʒ. ij. maluarum. ℔. i. pruno um ℔. ſ. bulliant ⁊ in aqua accipiatur ex aqua illa. ℔. i. ⁊ diſſoluantur in ea. ʒ. i. tamarin dorum. mane. ʒ. ij. ʒuccari viol. ʒ. ij. olei viol. ʒ. iij. ſalis. ʒ. ſ. facta mixtura omnium coletur ⁊ tepidum impōat̄. Sz enacuatio ſumpta per os eſt. ℞. tamarindorum. ℔. i. bulli antur in ℔. ij. aque vſq; quo veniat ad ℔. i. ſ. coletur ⁊ ad miniſtrentur. ʒ. v. pro vice. prima valet non ſolū enacuan do ſed etiam alterando. Ad idem. ℞. mane. ʒ. i. ſ. diſſol uatur illa cum ʒ. iij. aque decoctionis prunorum colet illa aqua ⁊ detur ante diem. Sed ſi materia fuerit aduſta ad datur cum prunis in decoctione aque ſene fumiterre epi thi. aā. ʒ. ij. polipodij. ʒ. ſ. ⁊ cum illa diſoluantur manna ⁊ tamarindi. Ad idem. ℞. mirobolanorum citrinorum. ʒ. i. ſ. prunorum. ʒ. ij. piſtentur ⁊ bulliant in aqua donec me dietas ſit conſumpta. coletur ⁊ colature addātur. ʒ. ij. ſirupi roſ. detur ante diem. Si āt materia fuerit aduſta: loco mirobolanoz citrinorum ponantur cum prunis in decoctō ne. ʒ. ij. mirabolanorū mdorum. ⁊ ſuperaddantur cuz hoc ſene ⁊ epithi. aā. ʒ. ij. ⁊ cum ſirupo dicto detur vt prius.

Ad idem. ℞. reubarbari. ʒ. ij. aque decoctionis prunoz ʒ. iiij. pulueriza reubarbarū. ⁊ pone in illa aqua. tunc addā tur cū illis ſirupi vio. ʒ. ij. dimittat̄ totū ſic p. xij. horas cele tur ⁊ det̄ ante diem. Si āt materia fuerit aduſta ponat̄ in decoctione cū prunis ſene epithi. polipodii. aā. ʒ. ij. ¶ Ter tio nota ꝙ poſt talē enacuationem ſecure pōt fieri fleboto mia de cephalica que eſt in manu in curuatura brachij vel vēoſatio in cruribus vel in ſpatulis vel apertio ſaphēe. p uocatio hemoroidaz. q: iz materia ſit colera tamen p illaz inflāmatur ſanguis. ideo ⁊c. (Nutrimentum vero ⁊c.) Hic ponit curam per dietam. ⁊ dicit ꝙ dieta debet ē taliſ q: debet ſumere aquam ordei ſemel vel bis in die cum cō ſuetudine que erat tempore ſanitatis. Notandum ꝙ ratio predictorum eſt q: frenefis eſt egritudo valde acuta rōne materie. ⁊ accidentium vnde non debet diſtrahi natura a cibo. imo debet ē intenta circa digeſtionem materie. ideo competit dieta ſubtilis. ſicut aqua ordei. Similiter valet q: infrigidat ⁊ humectat. laxat ventrem ⁊ opilationem aperit ⁊ multa innamenta facit. Simlr valet ſuccus granatorū vel panis ter in aqua lotus. Notandus. ſcdo ꝙ patiens fre neſim poteſt etiam cibari lactucis ⁊ portulacis conditis cuz aceto vel agreſta vel cum cucurbi. coctis conditis cū agre ſta. ⁊ ſi eſſet debilis cum carnibus pullorū vel edi elixatis cum predictis herbis. vel cuz papauere ⁊ berberis ⁊ gra nis granatorū ⁊ agreſta. (Caput ante). Hic ponit curā p localia ⁊ diuiditur in tres ſm ꝙ trina pōnit remedia. Secū da ibi. (Nō ſi multe). Tertia ibi (Caput preterea) De pri ma dicit ꝙ caput debet embrocari cum i oxirodino ⁊ medi camine infrigidatiuo in quo ponitur acetum ⁊ oleū roſarū Notandum ꝙ ratio dicti eſt q: tale medicamen eſt infrigi datiuum ⁊ remotiuum male compl'onis calide inducte a mala materia. q: a colera p eccante. Sc̄do competit q: pro bibet aſcenſum vaporū ad caput. ⁊ ideo tale ſolum compe tit materia exiſtente in fluxu. Secundo notandum ꝙ i ma teria ſanguinea medicamē ponitur infrigidatiuum tale. ℞. ſucci plantaginis ℔. i. aque roſa. quartā. i. aceti. ʒ. i. miſce ⁊ capiantur ſtupe canabine infuſe in iſtis ⁊ comprelſe ponan tur in anteriori parte capitis Ad idem. ℞. ſuccum virge pa ſtoris. vel ſuccū barbe bircine. vel ipogliſticados. vel ſuccū acetoſe. Sed in freneſi a materia colerica infrigidatiuz de bet eſſe humectatiuum. ſ. ℞. ſucci lactuce dulcis quartiſ. v. aque. ro. quartis. v. aceti. ʒ. i. miſce. (Nō ſi multe. hic po nit ſecundum locale conueniens in cura frenefis materie in

Digitized by Google

tendendo ad vigilias ⁊ dicit ꝙ si vigilie fuerint multe sumã
tur viol. ficarum. corticorum papaueris al. ordei excortica
ti lactuce dulcis seminis eius corticum mãdragore aã. ℔.
i. buliant in aqua deinde embrocet caput. multũ valet hoc
quia prouocat somnũ. fiat multotiens vt fortior fiat impres
sio. Notandum ꝙ somnus potest prouocari cum ab extra
applicatis ⁊ ab intra. Sed applicatorũ ab extra. quedã ap
plicantur capiti ⁊. quedam collo. quedam testiculis ⁊ que
dam pedib⁹ ⁊ brachijs. Applicata capiti hec. ℞. lactis mu
lieris puellam lactantis quart. i. ʒ. vitella quatuor. omnia
fortiter agitatorum farine papaueris al. quod sufficit misce
ad modum vnguẽti fluxibilis. Ad idem. ℞. cassie lignee.
ʒ. i. opij thebaici. ʒ. ii. croci. ʒ. i. fiat pulvis ⁊ incorporetur cũ
modico aque ros. ⁊ aceti ⁊ linantur tempora ⁊ est forte ⁊
expertum Et applicatur collo. ℞. aque frigide. aque ros.
aã. ʒ. iij. aceti. ʒ. i. ʒ. infundatur pannus lineus & applicatus
hoc facit infrigidando cerebrum applicatum testiculis. ℞.
aque ros. ʒ. v. aceti. ʒ. i. ʒ. infundatur pannus lineus ⁊ appli
cetur testiculis ⁊ mulieribus sub mammillis. ⁊ valet qz illa
membra sunt nervosa ⁊ infrigidata infrigidant cerebrum ⁊ sic
prouocant somnũ. Applicantia pedibus brachijs ⁊ cruri
bus. ℞. decoctionis herbarum frigidarum sicut foliorum
salicis nenufa. viol. vitis lactucarũ adinantur tibie ⁊ bra
chia. Ad idem. ℞. terre sigilla. quar. i. ʒ. malaxetur cũ aqua
ros. ⁊ parum aceti ad modum vnguẽti vngatur planũ pe
dum ⁊ manuum ad intra. In forma confectionis applica
te. ℞. conserue viol. conserue nenufarũ. aa. ʒ. ʒ. seminis
papaueris albi. inſquiami. aã. ʒ. i. ʒ. succari al. quantum ſuffi
cit. conficiantur ⁊ detur cum aqua ordei vel aqua cocti. ⁊ ẽ
experimentum alexandri. Ad idem. ℞. seminis lactuce. se
minis papaueris al. aã. ʒ. ʒ. succari albi. ʒ. 4. fiat targea gros
ſa. vel pulvis addatur seminis endivie seminis portulace se
minis zinzib. seminis inſquiami. aa. ʒ. i. sed additur zinzi
ber. vt virtus medicine melius penetret ⁊ citius Ad idem
℞. diapapaueris. ʒ. ʒ. Ad idem. loc de papavere in forma
potabili. ℞. sirupi de papavere vel nenufarum. ʒ. i. ʒ. cuz
aqua ros. vel aqua ordei. Ad idem. ℞. lactuc. papaueris
al. ʒ. 2. aque ros. vl aq̃ ordei. ʒ. ʒ. (Caput preterea). Po
nit tertium locale ⁊ dicit ꝙ caput debet unngi oleo violato
admixto lacte mulieris puellam lactantis infundendo cor
tum in illis ⁊ supponendo. Ratio qz alterant malam com
plexionem. Et si hoc proficiatur in nares est mirabile. Ad
idem inunctio facta cum oleo rosa. vel de salice vel de ne
nufare vel de papavere vel de populeon in quo sit aliquid
aceti vel de mandragora vel de inſquiamo. Ad idem. ℞.
olei mandragore. ʒ. i. .opij thebaici. ʒ. .misce ⁊ ponatur
intra nares. Secundo notandum ꝙ predicta marie valent
materia existente in fluxu sed materia existente fixa cõe
nit resolutionem. Et unum est scindatur catulus lactãs ⁊ ex
ceretur ⁊ ponatur actu calidus supra anteriorem partem
capitis. Ad idem. ℞. pulmonem arietis calidum ⁊ appli
cetur parti anteriori ⁊ si infrigidatur ponatur in aqua cali
da ⁊ intra manus comprimatur ⁊ iterũz applicetur ⁊ hoc
fit multis vicibus. Aliud ad idem in forma confectionis.
℞. florum camomille aneti maiorane rosa. aã. ℔. i. bul
liant in aqua ⁊ fiat embrocatio. Ad idem. ℞. viola. an
thos meliloti foliorum laurꝰ aã. ℔. i. balliant ⁊ fiat vt pri
dictum. Almansor.

¶ Cum autem eger in principio huius egritudi
nis in virium fortitudinem permanere inuentꝰ
fuerit: minuendus erit nisi super infirmuz inue
neris. Postqz eius egritudo minui ceperit ne
quaquaz minuatur. Nõ si eius virtus iaz disso
luta fuerit ex alio regimine preseruetur donec
euadat. Syllanus.

¶ Hic renertit adponendum curã frenesis per flobotho
miam ⁊ dividitur in duas. Primo quãdo est egritudo in
principio. Secundo quando est in declinatione. Secunda
ibi. (Postqz vero). De prima dicit ꝙ vbi eger reperiat
cum fortitudie virtutis i principio debet flobothomari nisi
fit rimor: de infirmo. ¶ Dubitatur vtrum in principio fre
nesis competat flobothomia. Videtur ꝙ non per Auice.
quarta primi. ca. de flobothomia arca principium. dicit eni
ꝙ in principio flobothomia penitus diuitatur. qz humo
res subtiliat ⁊ fluere facit. ⁊ sanguis admiscetur eis. ⁊ est
cum nihil enacuatur ex eo qõ euacuari oportet. ¶ In op
positum est Ras. Dicendum ꝙ in aliquibus casibus potest
in principio competere flobothomia. Primus casus est
quando humores peccant sua quantitate. propter hoc ve
rificatur aforismus ille secunde particule. incipiendo mor
bis cõ. Secundus casus est magnitudo morbi vt in apo
stemate sicut in squinantia frenesi pleuresi ⁊ huiusmodi vt
prohibeatur fluxus ad locum apostematum ⁊ per conse
quens augmentatio apostematis. Tertius casus est quan
do materia est furiosa tunc enim non expectatur digestio.
¶ Ad aut. dicendũ ꝙ intelligit vbi materia peccat non sua
quantitate. vel vbi non est furiosa vl nõ sit magnitudo mor
bi ⁊ apostema. vel aliter. ꝙ auic. loquitur ibi de eradicati
na. hic vero est sermo de minoratiua. (Postqz vero). hic
ponit curam frenesis in declinatione ⁊ dicit ꝙ si egritudo
fuerit in declinatione non competit flobothomia. Ratio qz
signum est ꝙ natura habet dominium supra materiam in
resoluendo vel in euacuando. Sed natura non indiget au
xilio nisi cum non potest dominari morbo. Secundo prin
cipaliter dicit ꝙ si virtus sit debilitata nõ cõuenit flobotho
mia. sed cõuenit preseruatio cum alio regimine. Ratio qz
debilitas virtutis prohibet ab euacuatione. Notandum ꝙ
dictum Ras. debet intelligi de vera frenesi absolute. qz si
in frenesi in declinatione essent signa dominij sanguinis vt
repletio venarum. posset concedi flobothomia. Secundo
notandum ꝙ debilitas virtutis est duplex. quedam pueit
ex repletione ⁊ dicitur debilitas virtutis accidentalis. ⁊ hec
non prohibet ab euacuatione. Et alia est debilitas que pro
uenit ab euacuatiõe ⁊ dicitur essentialis ⁊ talis prohibet ab
euacuatione. ad propositum est sermo de secunda debilita
te ⁊ virtutis. ¶ De appoplexia. ¶ Syllanus.

n Otãdũ circa rubricaz. Primo. appoplexia sic
diffinit ab auic. prima tertij. appoplexia cõcio
sitas mẽbrorũ cum prinatione sensus ⁊ mot⁹
propter oppilationez contingentẽ in omnibus
ventriculis cerebri ⁊ in curſibus spũs sensitiui
⁊ motiui. ¶ Secundo notandũ ꝙ appoplexia duo iportat
.s. accidens qđ est nocumentũ in sensu ⁊ motu qđ est pri
natio sensus ⁊ motus. ⁊ quantum ad hoc dicit ociositas. i.
privatio sensus ⁊ motus. secundo appoplexia iportat egri
tudinis essentiam que est cã huius accidentis ⁊ ẽ oppilatio
⁊ quantũ ad hoc dixit propter oppilationem contingentẽ.
Ratio patet quia appoplexia est morbus officialis quia op
pilatio potest dici morbus cõsimil. qa complexio mala fri
gida vel calida sc̃dm ꝙ causa faciens oppilationem causat
malã complexionem calidam vel frigidam ꝛc. ¶ Tertio
notandum ꝙ cause applie sunt tres. .s. primitiue anteceden
tes ⁊ coniuncte. Primitiue sunt res non naturales materi
am multiplicantes in cerebro. .s. sanguineam vel flegmati
cam vt magna crapula. potus nimius vini. superfluc vigi
lie. debilitas cerebri. potus aque. aer frigidus ⁊ humidus
pluuie ⁊ venti. Causa antecedens est flegma vel sanguis
non oppilans ventriculos cerebri actu aptus tamen oppi
lare. Causa coniuncta sunt illimet humores quando actu
oppilant ⁊ tunc est deterius. aliquando non ⁊ tunc est mi
nus malum. Almansor.

Um aliquis quasi dormiẽs iacet ⁊ sine
somno sternit ⁊ cuz pungitur non sentit
tũc iam patẽ appoplexia. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de applia. ⁊ dividit in quatuor. Primo
ponit signa applie. secundo distinguit appliam quantũ ad
suas spes. Tertio determinat de applia quantũ ad termi
nationem Quarto psequitur ponendo curã. secunda ibi.
(Est autem). Tertia ibi. (hec quidem passio). ¶ Quarta
ibi. (Cum ergo ista). De prima dicit ꝙ quando illa signa
apparent. Primum ꝙ quasi dormiens iacet aliquis. secuz

Digitized by Google

De apoplexia

ꝙ ſine ſomno ſtertit. Tertium ꝙ quando pungitur nō ſen
tit. arguendum eſt ꝙ talis patitur apliam. ¶ Notandum
ꝙ ratione dictorum verificatur primum. qz ſicut in dormi
ente fit oppilatio primi ventriculi vnde ceſſat ſenſus ⁊ mo
tus. ſic in aplia propter oppilationem ꝓhibet ne aer libe
re attrahatur vel expellatur ideo facit illum ſonū ſtertere.
Verificatur tertium propter oppilationem perfectā prohi
betur ne ſpiritus animalis ſenſibilis tranſeat ad membra.
¶ Secundo notandum ꝙ ſignorum aplie. quedam ſunt
pronoſtica. Et quedam demonſtratiua. ¶ Pronoſtica ſunt.
ſtupor. vertigo ⁊ dolor capitis. tenebroſitas viſus. inflatio
venarum gule ⁊ colli. granitas ⁊ pigritia. Urina plena re
ſolutionibus multis ⁊ varijs cuius in ſubſtantia ē color pal
lidus. Demonſtratiua ſunt que poſita ſunt. ¶ Tertio notā
dum ꝙ ſignorum apoplexie. quedam ſunt mortalia ⁊ que
dā ſunt ſalubria. Salubria ſunt adnētus paralis poſt apo
pleriam. Mortalia ſunt augmentatio malorum acciden
tium ſpecialiter quando cū ſternutatorio fortī patiens non
ſentit nec mouet. ¶ Notandum quarto ꝙ differentia ē in
ter apoplexiam. epilepſiā. ſincopim ſubetb ⁊ letargiā cū
quibus videtur habere magnam conuenientiaz. Differūt
enim apoplexia ⁊ epilepſia. quia epilepſia eſt egritudo p
tis anterioris. apoplexia non. Secundo apopleticus dū
cadit clamat. epileptic⁹ vero nō. Tertio quia in epilepſia
eſt motus quia nerui contrahuntur verſus cerebrū. in apo
plexia vero non immo fit relaxatio. Quarto differūt quia
i appoplexia apparet plus priuatio anbelitus. cū in epilepſia
Quinto quia appoplexia tarde terminatur. Epilepſia vero
cito. Sed conuenientia eſt. prima ex parte ſubiecti qz vtra
qz fit in cerebro. Secundo ex parte materie quia vt plurī
mum ſunt ex fleginate. Tertio ex parte aduentus qz vtra
qz aduenit ſubito. Sed appoplexia ⁊ ſincopis differūt. pri
mo quia in appoplexia facies aſſimilatur faciei hominis vi
ui. In ſincopi vero facies aſſimilatur faciei hominis mortui
ratione reuocationis ſpiritus ⁊ ſanguinis ad cor. ⁊ ideo eſt
magnum dubium vtrum ſint viui vel mortui quia ſi pun
gantur non ſentiunt. ⁊ quaſi omnes dicunt ꝙ non debent
ſepeliri niſi poſt. lxxij. horas ⁊ ſunt tres dies naturales. Se
cundo differunt quia in ſincopi deficiunt ſumi pulſus Et
anbelitus. in appoplexia vero vt plurimum reperitur pul
ſus ⁊ etiam anbelitus. Tertio differunt quia ante aduen
tum apoplexie caput erit graue. ſed non ſic erit ante ſinco
pim. Sed in hoc conueniunt quia in vtraque paſſione ſtant
ſicut corpora mortuorum. Sed apoplexia ⁊ prefocatio dif
ferunt in hoc quia in prefocatione matricis cum aduenit ap
paret contorſio fortis ſupra genua. ſed in apoplexia nō. Se
cundo differunt quia licet habentes prefocationem matri
cis non poſſint reſpondere. intelligunt tamen. ⁊ audiunt
ea que dicuntur ⁊ poſt ablationem illius accidentis recor
dantur. ſed apopletici non. Sed conueniunt in hoc quia in
vtraque poſſione corpus ſtat ſic priuatum operationibus
naturalibus ſicut corpus mortuum. Sed apoplexia ſubetb
letargia ⁊ congelatio differunt. qz in ſubetb letargia ⁊ pge
latione non eſt priuatio anbelitus ſicut in apoplexia eſt ſalte
apparenter. Secundo differunt. quia habentes letargiam
ſubetb ⁊ congelationem ſentire poſſunt ſenſibilia excellen
tia. ſed apopletici non propter maiorem oppilationē. Ter
tio differunt qz ſubetb letargia ⁊ congelatio proueniunt
paulatim. ſed apoplexia ſubito. Sed conueniunt in hoc qz in
omnibus apparet corpus inſenſatum ⁊ quaſi mortuū. ſed
ſubetb ſen ſtupor differt a letargia ⁊ congelatione qz in le
targia eſt febris. ⁊ in ſubetb non. Secundo letargia eſt paſ
ſio poſteriorꝭ cerebri. ſubetb vero anteriorꝭ Tertio quia
in letargia eſt apoſtema. ⁊ ſubetb non. ¶ Quarto notandū
ꝙ ad cognoſcendum vtrum apopleticus ſit viuus vel mor
tuus ſigna ſunt duo. ¶ Primum vt ſumatur cotum carmi
natum vel lana bene carpinata ⁊ naribus ⁊ oꝛi apponatur
omnibus feneſtris clauſis ſi monet cotum vel lanam ad
huc viuit. ſi nō ſignum eſt ꝙ eſt mortuus. ſecundum ſignū
ſumatur ciatus plenus aqua. ⁊ omnibus in domo quieſcē
tibus ponatur ſupra pectus vel coꝛ ſi aliqualiter monetur
eſt viuus ſi non eſt mortuus. qz ſi non tunc eſt ſignum ꝙ
ceſſat motus cordis. ¶ Dubitatur quare apopleticus de
beat teneri. lxxij. horas antecꝫ ſepeliatur. Dicendū ꝙ paſ
ſio eſt ꝑperacuta ideo ſi fuerit viuus apparebit quarto die
aliquod ſignum. ſi non apparebit facies hominis mortui
cum egritudo ꝑperacuta terminatur in quarto die. ſecunda
ratio qz in tali tempore complentur motus ſpiritus ⁊ hu
morum in corpore. Tertia ratio qz luna in tribus diebus
tranſit vnum ſignum de ſignis zodiaci. ⁊ ſun ꝙ eſt in diuer
ſis ſignis diuerſimode infinit. ⁊ ideo in tali permutatione
apparebit ſi ſit viuus. Quarta ratio eſt quia ſic experimur
per experientiam. ¶ Secundo dubitatur. Utrum magis
vel cū magis accidit apoplexia. an pueris vel ſenibus. Et
probatur ꝙ pueris qz pueris magis accidit epilepſia ergo
⁊ aplia. conſequenna tenet a ſili. qz vt plm fiunt a ſili mate
ria. Antecedens eſt Auic. prima tertij tractatus quinto ca.
de aplia. In oppoſitum eſt Auicenna in dicto loco. Ad ra
tionem negatur conſequentia. ⁊ non tenet ſimiliudo. ⁊ cau
ſa eſt quia epilepſia fit a vaporibus elenatis a materia fleg
matica ad caput ⁊ ad hec requiritur caliditas elenās ⁊ hoc
eſt in pueris. ſed apoplexia fit a materia fleginatica vt plu
rimum. Et ad hoc non requiritur caliditas elenans. ⁊ hoc
plus fit ſenibus. qz ſunt frigidi nāliꝫ ⁊c. ¶ Almanſor.

¶ Eſt autem huius egritudinis quātitas ſecun
dum ꝙ fortiter aut debiliter ſtertit. ſi autem ſpu
ma ab ore exierit non eſt ei medicandum. Cum
autē parum ſtertit egritudo eſt leuior. Hec qui
dem paſſio aut interficit cito aut in paraliſim trā
fit. ¶ Syllanus.

¶ Circa rafis ponit ſpecies apoplexie. ⁊ diuidit in duas.
¶ Primo facit hoc. ſecundo oſtendit per ſigna cognoſcendi
que apoplexia ſit curabilis ⁊ que non. ſecunda ibi. (Si tamē
ſpuma.) De prima dicit ꝙ quantitas huius egritudinis ē
ſecundum ꝙ fortiter vel debiliter ſtertit. ¶ Dubitaꝫ quot
ſunt ſpecies apoplexie. ⁊ videtur ꝙ ſint quatuor ꝙ gal. in
commento ſecunde particule. ſ. ſolnere apoplexiā fortem
⁊c. ¶ Prima in qua anbelitus eſt priuatus. ſecunda ē in qua
eſt angūſtioſus ⁊ cum ſtertore tertia in qua anbelitus eſt ſi
ne ordine. Quarta in qua eſt cum ordine. ſecundo probaꝫ
ꝙ ſunt due ſpēs per ypo. in aforiſmo. ſolnere apoplexiaz
⁊c. ſ. fortis ⁊ debil. tertio probatur ꝙ ſint tres per ani. pri
ma tertij. c. de apoplexia. Dicendus ꝙ ſpēs apoplexie poſ
ſūt diſtingui multipliciter. ¶ Primo ex loco cauſe. qz cauſa
apoplexie faciens oppilationem vel eſt in vijs que ſunt a
corde ad cerebrum ⁊ in arterijs apopleticis. Uel in vijs q̄
ſunt in cerebro ad alia membra. ⁊ ſic ſunt due ſpēs. ſecūdo
poſſunt diſtingui ex cā. ⁊ tunc diſtinguendo generaliter cau
ſa apoplexie vel eſt materialis vel in materialis. ſ. mala cō
plexio ſine materia ⁊ ſic ſunt due ſpēs. ſed ſpecialiter cauſa
apoplexie pōt eſſe quilibet humor licet ſepiꝰ ſit ſanguis vl
flegma. ⁊ ſic eſſent quatuor ſpēs. Tertio pñt diſtingui ex
manerie. qz appoplexia vel eſt curabilis vel incurabilis. ⁊
ſic ſunt due ſpēs. Quarto pñt diſtingui ex qualitate. qz vel
fortis vel debilis. ⁊ ſic ſunt due ſpēs. ⁊ ſic diſtinguū raſ.
Quinto poſſunt diſtingui ex accidentibus circa anbelitum
⁊ tunc ſm auic. ſunt tres ſpēs. ¶ Prima in qua ſit anbelitus
valde parvus cū ſtertore intercepitus. ſecunda in qua ē om
nino priuatio anbelitus. Tertia in qua ſernatur anbelitus
ſine magno nocumento. ſed ſcōm Gal. eſſent quatuor vt
dictum eſt in primo argumento. ſed poſſunt reduci ponen
do tres ſcōs auic. aut quatuor ſm Gal. aut duas ſecun
dum vpo. qz aplia vel eſt fortis ⁊ non curatur. Uel eſt de
bilis ⁊ curaē nō tamen de facili. ſed ſi fortis. vel talis eſt in
vltimo in qua non apparet anbelitus. ſed ſecundū hūū ex
pte accidentium eſt quadruplex ⁊ diſtingnitur ſic. ¶ Prima
ſpecies eſt ſine omni anbelitu ⁊ voce ⁊ ſpuma ⁊ cum ſen
ſu ⁊ motu. ſecunda ſpecies eſt quando ſuſpirat cum ma
gna difficultate ⁊ eſt ſpuma in ore ⁊ vox eſt ſicut ſtrangu
latorum. Uel inordinatio anbelitus eſt magna valde ⁊ diſ
ficilis. Tertia ſpecies eſt in qua eſt ſuſpiranti difficultas ⁊
inordinatio ⁊ aliquando quieſcit. Quarta ſpecies in qua ꝑ

Digitized by Google

spiritum. sed non est mordinatio ipsorum nec spuma neq; vox strangulatorum. Quinto possunt distingui ex parte repletionis. q: si omnes ventriculi ⁊ meatus sunt repleti vir ⁊ omnino tunc est malo: species. Sed quando replent cū quadam varietate tunc est media species. Sed quando repletio est vsq; ad medium est minor species ⁊ sic sunt tres species. ⁊ sic patet ad dubium. (Si aūt spuma). Hic rasis ostendit quando apoplexie non est medicandum ⁊ sic ē incurabilis. Secundo dicit q̄ habens apoplexiam si parum sterrit tunc talis aplia est leuior ⁊ sic potest curari. ¶ Notandum q̄ spuma causatur in apoplexia quando oppilatio est magna in viis anhelitus. Unde calor cordis ebullit ⁊ facit ebullire humiditatem a pulmonis a qua elevatur materia viscosa ad partes oris ⁊ cum aere cōmiscetur ⁊ fit spuma. ¶ Secundo notandum pro ratione dictorum Rasis. Uerificatur primum. quia tūc significatur maxima oppilatio que non potest removeri. Uerificatur secundum q: tunc significatur q̄ oppilatio non est tanta. (hec quidem passio.) hic Rasis ponit modos terminationis aplie ⁊ dicit q̄ aplia aut cito terminat ad mortem. aut ad paliūm. ¶ Notandū q̄ apoplexia cito interficit. q: in ea fit oppilatio magna que est causa suffocandi caldum cordis cito vt patet in illis qui suffocantur per gulam. Sed aliquādo terminatur aplia ad paralisim. q: materia non est tanta ideo natura pōt expellere ad membra vicina. s. ad nervos inhibendo in illis ⁊ sic fit paralisis. ¶ Secundo notandum q̄ paralisis ad quam terminatur aplia fit vtplurimum in parte dextra. Ratio quia pars dextra est calidior. ⁊ ratio: in potis unde est magis apta fingere materia ⁊ pars sinistra fit debilior ⁊ etiam ē deterior ⁊ cetera. ¶ Almansor.

¶ Cum ergo ista accidentia visa fuerint attēdendum erit an pacientis facies multum rubere. aut denigrari: aut viridis fieri videatur. quemadmodum contingit cum sanguis in aliquo membro ex coartatione retinetur: tunc. n. sanguis ex duabus gidegui illico extrahendus erit: aut ex duabus cephalicis. Qō si ita non fuerit immo cum aere mixtus attrahit audiunt in pectore oregmō ex hoc clysteri erit clysterizandus. Cuius hec est confectio. ℞. colloquintide. buchormarie. centauree minoris. archanite. elī. albi: omnium aā. ℥. i. coquantur omnia in tribus libris aque: dōec ad vnam redeant. deinde colentur ⁊ ex media libra huius apozimatis fiat enema. quod si cito exierit fiat iterum donec humorum multitudo cum eo exeat. Naribus quoq; conditi ⁊ elleborus albus suauiter insufflentur ⁊ est ingeniandum: vt anacardinum cum idromelle per os ad stomachum multotiens descēdere cogatur quaq; die semel: ex quo vnius aurei pondus in potu sumēdum est: cuius descriptio est in. c. de paralisi. sartago preterea ferrea calefaciēda est. ⁊ capiti multotiens adeo vicinanda. ut patientis capilli adurantur. Qō si hoc modo non sanatur in medicando plus laborabitur. Caput namque radimus. ⁊ ex sinapi trito ⁊ castoreo ⁊ fortissimo aceto linimus. ¶ Syllanus.

¶ Hic rasis ponit curam apoplexie. Primo quando fit a sanguine. secundo quando fit a flegmate Tertio iterato qñ fit a sanguine. secūda ibi. (Qō si ita nō fuerit). Tertia ibi. (In principio aūt huius). De prima dicit q̄ quando apparuerint signa dicta apoplexie debemus considerare an facies patientis videatur rubere. aut denigrari. aut viridis fieri sicut contingit ex coartatione sanguinis q: supple. arguendum est q̄ fit a sanguine. secundo dicit q̄ tunc debet fieri flebotbomia duarum venarum guidet vel duarum cephalicarum. ¶ Notandum q̄ ratio dictorum est verificās primum q: sanguine retento causatur color: rubeus vel viridis vel niger. ¶ Uerificatur prim q: per flebotbomiam dictarū venarum euacuatur materia faciens apoplexiam. si ēt post flebotbomiam dictarum venarum fiat flebotbomia vene nasi vel frontis adhuc magis euacuaretur materia apoplexie. ¶ Secundo notandum q̄ sanguis sit niger vel viridis in corpore humano quadruplicter. Primo per adustionē q: calidum agens in humidum denigrat: vt prima pmi doctrina quarta. c. de humoribus. Et patet ad sensum. quia ignis agens in ligna facit carbones qui sunt nigri. secundo per viam mortificationis sicut patet de frigiditate extrinseca denigrante manus. Tertio quando expellitur extra locapropria sicut p̄z quando expellitur per meretrix vel per veficam. ⁊ q: ipūs sunt expulsi a sanguine qui sunt cā illustrationis. Quarto ratione constrictionis. q: ipūs suffocantur. ¶ Ad propositum in apoplexia est sanguis viridis vel niger tribus viginis modis. (Qō si ita non fuerit.) hic pōt curam apoplexie quando fit a flegmate ⁊ dividitur i duas. Primo ponit curam per clystere. secundo per localia: secunda ibi. (Naribus quoq;). De prima dicit q̄ dummodo non apparuerint signa sanguinis sed cum attrahit aerez auditur in pectore oregmon. i. sonus factus ex humiditate flegmatica oppilante viam anhelitus. supple arguendum est q̄ apoplexia fit a flegmate. secūdo dicit q̄ tūc debet apponi clistere tale. ℞. colloquintide bochormarie centauree minoris archanite elī. al. aā. ℥. i. coquantur oia in tribus lb. aque donec reducatur ad vnaz. colentur. ⁊ ex media libra fiat clystere. subdit q̄ si cito exeat clystere fiat iterū donec enacuet multitudo humorum. ¶ Notandū q̄ rasis non ponit curam per digestivum q: egritudo non dat moram ad digerendū cum sit perperacuta. secundū quia per os non potest assumi propter ablationem sensus ⁊ motus. ⁊ propter hanc causam non possunt curam per enacuata sumpta per os. ¶ Tertio notandū q̄ tale clystere conuenit q: per ipsum materia flatica enacuatur facies aplam. Loco illius valet hoc. ℞. centauree minoris vtriusq; salnie rute abrotāi origani calamenti. aā. ℥. i. anisi maratri seminis fiseleos seminis basilici aā. ʒ. 5. florum sticados arabici cimi aā. ʒ. ii. pulpe colloquintide. ʒ. ii. furfuris pugillus i. mell anacardi olei costini aā. quartam. . salsugēme. ʒ. i. ℔ repigre gal. vi. fiat clistere vsq; ad quart. v. Est. n. valde appropriatum in aplia. (Naribus quoq;). hic ponit curā per remedia localia ⁊ dividitur in quatuor: prim q̄ quatuor remedia ponit secunda ibi. (Et est ingeniādum). tertia ibi (Sartago preterea). quarta ibi. (Qō si hoc modo.) De prima dicit q̄ sternutatio debet fieri in sufflando suauiter in naribus elleborum. album. ¶ Notandum q̄ valet istō sternutatorium q: incitat virtutem cerebri ad expellendum materiam flegmaticam ⁊ mordicat mirmgas cerebri ratione sue acuitatis. ¶ Notandum q̄ loco huius valet. pulnis enforbij piretri pipis vel sinapis vel succus radicis ireos. vel pulnis seminis nasturcij. ¶ Tertio notandum q̄ pilla sternutatoria debent intelligi alia particularia que possunt extrare virtutem animalem. vt ligature in pedibus coxis ⁊ brachijs. fortis fricatio extremorum. duplicatio digitorum compressio nasi: clamor fortis extirpatio pillorum suffumigatio cum galbano ⁊ enforbio (Est ingeniandum) hic ponit curam per aliud locale. s. per sumptionem vnius confectionis ⁊ dicit q̄ ingeniandum est vt patienti faciant descendere ad stomachum sepe anacardinum cum idromelle. secundo vult q̄ debeat sumi semel in die pondus vnius auree confectionis cuius descriptio ponitur in. c. de paralisi. ¶ Notandum q̄ ratio dictorum est quia hec confectio est magne caliditatis ⁊ ex illa provenit febris ⁊ illa consumit materiam aplie. ¶ Dubitatur vtrum talis sit conueniens ⁊ arguitur q̄ non. q: nulla fortis medicina conuenit i aplia sm Auicen. in prima tertij ⁊ in. c. de paralisi q: materia est indigesta In oppositum est Rasis. Ideo dicendum q̄ me

De subeth et lethargia

dicina potest dici triplicter. Primo ratione ẽtitatis. s. qñ datur in magna quantitate ⁊ sic cassia potest dici medicina fortis. secundo ratione qualitatis vt diagridiuz. Tertio ratione vtriusqz. Ad propositum in aplia conuenit medicina fortis in qualitate debilis in ẽtitate ⁊ sic tollitur contrarietas. ¶ Secundo dubitatur vtrum febris contingens in aplia sit bonum signum. Od non arguitur per Auic. prima tertij. c. de apoplexia vbi dicit q̃ est signum mortale. In oppositum arguitur. febris superueniens spasmo est bonum signum. ergo ⁊c. Consequentia tenet a simili. Antecedens est hypo. secũdo affoz̃moꝝ. febrẽ in spasmo ⁊c. Dicendum q̃ febris in aplia põt duobus modis ꝓtingere. Primo ratione apostematis q̃ fit apostema cerebri Et sic est mortale signum. Secundo potest esse febris in aplia sine apostemate vt ex pronocantibus febrem vt ponit rasis hic. ⁊ sic est bonũ q̃ curatur melius aplia q̃ consumit illam materiam ⁊c. ¶ Tertio dubitatur vtrum in aplia potest coniungi se. Videtur q̃ non quia aplia est morbus perperacutus sine se. vt in contento secunde particule affoz̃moꝝ. Acutorum morborum ⁊c. Secũdo in apoplexia coꝝ infrigidatur aliquando in tantum q̃ segtur insensatus pulsus ⁊ anhelitus vt dictum fuit ergo ⁊c. Consequentia tenet q̃ in se. est cordis iflammatio. In oppositum est rasis implicite. ⁊ Auí. prima tertij. ¶ Dicẽdũ q̃ aplia vt plꝰ non est se. ratio quia vtplurimuz fit ex materia flatica grossa viscosa non putrida oppilante ventriculos cerebu. secundo dicendum q̃ in apoplexia aliquando potest esse se. ratio quia potest esse se. ex materia apostemante vnde accidit putredo vel ex materia calida vl ex forti agitatione facta in humoribus potest supervenire se. ad primam rationem dicendum q̃ Hal. intelligit de apoplexia que vtplurimum fit a materia flatica non apostemante Ad secundum dicendum q̃ cum infrigidatione caloris coꝝdis per viam resolutionis potest stare calor se. ¶ Quarto dubitatur vtrum apoplexie forti fit aliquid agendum. Videtur q̃ non quia morituri solis pronosticis sunt dimittendi. vt in cõmento illius afforismi inchoantibus morbis. In oppositum est rasis ⁊ omnes auctores medicine. Dicendum q̃ in aplia maiori nihil mouere audemus. quia mortale. Sed propter complacere amicis ⁊ cum protestatiõe fine pronostico potest aliquid medicus operari. In minori vero curationis gratia potest medicus aliquid operari. ratio quia talis est possibilis curationis fm q̃ ponit rasis. ⁊ sic patet ad rationes. (Sartago preterea ⁊c.) Hic ponit curaz per vnum locale exterius approximatum ⁊ dicit q̃ sartago ferrea debet igniri ⁊ capiti vicinari sic q̃ capilli vrantur ratio quia ratione magne caliditatis acquisite ab igne cõsumitur materia apoplexie. ¶ Notandum q̃ talis sartago fit ad formam capitis est melior. quia melius attingit. Itẽ non multum dz approximari ad caput quia resolueret cerebrum. Item si abraderetur caput esset melius. quia virtus magis penetraret (Quod si hoc modo). Hic ponit curam per aliud locale ⁊ dicit q̃ si non curatur apoplexia ex predictis modis adhuc est laborandum ⁊ linimentum debet approximari ex sinapi. castoreo ⁊ aceto fortissimo. ¶ Notandum q̃ ratio est quia tale linimentum est fortissime caliditatis quasi in quarto ideo consumit materiaz. sed ponitur acetum vt virtus magis penetret. ¶ Notandum secundo q̃ loco illius valet hoc. ℞. galbani serapini opponaci añ. ʒ. ii. sulphuris vini. ʒ. i. ʒ. terbentine. ʒ. i. pulverizentur pulverizanda ⁊ liquefiant liquefienda, misce omnia ⁊ fiat massa ⁊ extendatur supra corium vel fustaneum ad formam capitis. ¶ Ad idem valet hoc vnguentum ⁊ ẽ artificialus. ℞. radicis accori costi amari añ. ʒ. ʒ. siseleos semen basilici añ. ʒ. i. olei nardini. olei camomillini olei de lilio añ. ʒ. ii. vini al. ʒ. iii. misceantur omnia pulverizentur pulverizanda ⁊ liquefiant liquefiẽda ⁊ bulliãt super carbones. vsqz ad consumptionem vini coletur ⁊ colature addatur cere quantum sufficit ⁊ fiat vnguentum ⁊ vngatur totum caput ⁊ tota spina dorsi vsqz ad anum. Al.

¶ In prima autez huius passionis specie: post flebotbomiam stringendum fortiter aduntoria ligando superius parum sub coniunctione ipsorum cuz spamulis ⁊ stringas tibias similiter. Lapiti quoque superfundendum est oleum rosa. ⁊ acetũ vini ⁊ flebotbomia faciẽda est prius in pedibus ⁊ postea i nasi extremitate. ¶ Syllãus.

¶ Hic reuertitur ad ponendum curam aplie facte a sanguine. ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam per localia. secundo per flebotbomiam. secunda ibi. (Et flebotbomia.) Prima in duas. Primo ponit curam per vnum locale. scilicet per ligaturam. secundo per inunctionem. secunda ibi. (Capiti quoqz). De prima dicit q̃ in aplia facta a sanguine primo flebotbomiã conuenit ⁊ fortiter stringere aduntoria superius ligando sub coniunctione. conuẽit etiam ligare coxas. ¶ Notandum q̃ causa dictorum est quia per tales ligaturas attrahitur fortiter sanguis a cere// bro ad inferiora propter dolorem quia natura currit cum sanguine ⁊ spiritu ad locum doloris. Sciendum tamen q̃ non debent longo tempore stare imo vna vice fortiter stringere ⁊ statim remouere vt non fatigetur. ¶ Secundo notandum q̃ ligaturas debemus intelligere fricationes compressiones digitorum genuum nisi aurium. suppositoria clisteria acuta attrahentia materiam ad inferiora vel vento// sas cum scarificatione positas in coxis ⁊ plus valent quia inducunt solutionem continuitatis ⁊ aliquid enacuant de materia. (Capiti quoqz.) hic ponit curam per aliud locale. s. per vnctionem ⁊ dicit q̃ super caput debet approximari oleum ros. ⁊ acetum vini. Ratio quia tale medicamen est repercussiuum prohibens ascensum sanguinis ad cerebrũ ⁊ valet in principio. quia quando materia est fixa non continuata debet primo fieri flebotbomia ex saphenis deinde in extremitate nasi. Ratio primi est quia fit maior diuersio in illis. Vel non est plectonia. ⁊ tunc primo debet fieri flebotbomia ex cephalica vel ex venis guides. ratio q̃ plus enacuant a loco passionis. ⁊ vltimo ad enacuandum materiam a loco perfecte est fienda flebotbomia de venis nasi ⁊ sic tollitur contradictio. De dieta notandum q̃ rasis non ponit q̃ talis debet esse contentus aqua oꝝ. vel anene vel spelte. vel aqua cicerum vel brodio pulli ⁊ carniz bedi ⁊ gallinarum. ⁊ nullo modo bibat vinum. Sed sit contentus aqua mellis que sic fit. ℞. aque lib. iii. mellis. ʒ. iii. bulliant aliquantulum simul ⁊ colentur.

¶ De subeth. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricam ⁊ litteram q̃ in rubrica ponitur subeth ⁊ de letargia sequitur in littera ⁊ causa fuit. quia proueniunt ex similibus materia. s. frigida ⁊ humida ⁊ eadem est cura vtriusqz. Est tamen differentia q̃ subeth sine somnus profundus. quod idem est. est passio anterioris cerebri. s. sensus communis. sed letargia est apostema posterioris partis. Secundo in letargia ẽ febris ratione apostematis. in subeth vero non quia non est apa. ¶ Notandum quod subeth differt a stupore. quia in stupore leditur virtus tactiua nernorum. in subeth vero leditur sensus communis. secundo in stupore est diminutio sensus ⁊ motus. ⁊ fit in vigilijs. in subeth autem est ablatio sed non fit in vigilijs. ¶ Secundo notanduz qd sit somnus ⁊ diffinitur ab Auicen. sic prima tertij. trac. quarto. c. primo. somnus est reditus animalis spiritus ab instrumentis sensuum ad suum principium. s. ad cor alias ad cerebꝝ propter quod primantur organa sensuum a suis operationibus. ¶ Tertio notandum q̃ somnus est quadruplex pri/

Digitized by Google

De ſubeth et lethargia

mus eſt totaliter naturalis vt ille qui venit in tempore ſani tatis tempore digeſtionis cibi ⁊ talis eſt tripler. ſcilz fortis mediocris ⁊ debilis ⁊ ſuanis. ℣Primus fit ex vaporibus pume digeſtionis. Secundus fit ex vaporibus ſecunde digeſtionis qui ſunt medij. Tertius fit ex vaporibus tertie digeſtionis. vt in aurora. ⁊ ideo dicunt communiter vulgares q̄ ſuaue eſt dormire in aurora. Aliter eſt ſomnus totaliter preter naturam ⁊ eſt ille qui fit a morbo ⁊ a mala complexione frigida vel humida cum materia vel ſine materia ⁊ iſte fit a mala complexione frigida ⁊ humida cum materia vocatur ſubeth ⁊ fortiter oppilat partem anteriorē cerebri vnde non poteſt diſſolui niſi cum difficultate. Alius ē ſomnus qui magis appropiquat ſomno naturali ſicut ſomnus qui venit poſt enacuationem vel laborem vel exercitium nimium. Alius eſt ſomnus qui magis ſomno preter naturam appropinquat qualis eſt ille qui prouenit ex ebrietate. ¶Quarto notandum q̄ cauſa ſubeth eſt tripler. ſ. primitiua antecedens ⁊ coniuncta. ℣Primitiua ſunt res nō naturales multiplicantes humorem flegmaticum frigidum vel humidum in corpore vel vaporem vt cibi ⁊ potus adnentus paroriſmi frigiditas nimia exterior inducta ex aere ſeu vento ex narcoticis interius vel exterius applicatis vt opium mandragora inſquiamus ⁊ papauer. Cauſa antecedens ſunt humores frigidi in cerebro abundantes vl vapores exiſtentes in cerebro per ſe vel per communitatem anteē inducant diſpoſitionem. Cauſa cōiuncta ſunt illimet hūores vel vapores qui actu cauſant diſpoſitionē. ¶Quinto notandum q̄ ſigna ſubeth ſunt ſomnus gratis cuz oculis clauſis. Ratio eſt propter oppilationem contingentem in primo ventriculo. quare prohibetur ne ſpiritus animalis tranſeat ad inſtrumenta ſenſuz. ⁊ ideo eſt cum oculis clauſis. ⁊ ſi eſt ex humiditate flegmatica color faciei tunc declinat ad albedinem ⁊ ſi ex ſanguinea tunc declinat ad rubedinem. ⁊ ſi eſt ab alijs membris tunc cognoſcitur ex dolore loci. quia vbi eſt dolor ibi eſt egritudo. ¶Dubitatur i qua etate maxime accidit ſubeth. Videtur primo q̄ in puericia quia in puericia maior eſt humiditas. ergo ꝛc. Secundo ſpaſmus de repletione magis fit in pueris. ergo ꝛc. Conſequentia tenet quia ſiunt a ſimili cauſa. Antecedens patet. ¶In oppoſitum eſt ratio hec letargia magis fit in ſenibus ergo ꝛc. Conſequentia tenet quia non differunt niſi ex parte loci. Antecedens patet per experientiam. ¶Dicendum q̄ ſubeth magis fit in ſenibus. Ratio quia in eis aggregatur flegma groſſum ⁊ innaturale. Ad rationes. Ad primū dicendum q̄ humiditas in pueris eſt magis naturalis vaporoſa ⁊ reſolubilis. ergo ꝛc. Ad ſecundum reſpondetur negando conſequentiam. ⁊. ad probationem dicitur q̄ licet ſit a ſimili materia tamen nerui ſunt debiliores virtutis in pueris ideo poteſt fieri ſpaſmus talis ⁊ nō ſubeth. ℣Hic poſſent plurime queſtiones applicari. Sed quia preſens liber eſt plus practicus ideo relinquam ⁊ tendaz ad queſtiones practicales ⁊ ad practicalia.

¶Almanſor.

C Um aliquis quaſi dormiens iacet ⁊ tamen ſentit ⁊ mouetur. ſed oculos ſecunduz plurimū habet clauſos quos tñ dū vocaſ cuz clamore aperit: lz iterū ſtatim claudat iam patitur ſubeth. ¶Syllanus

¶Hic determinatur de letargia ponendo curam ⁊ diuidi tur in duas. ℣Primo ponit ſigna. Secundo curam. Secunda ibi. (Qui cum diſteribus.) De prima dicit q̄ quando apparuerint iſta ſigna. ℣Primum cum dormiens iacet. Secundum q̄ cum homo ſentit. Tertium q̄ ſecundum plurimum tenet oculos clauſos. Quarto q̄ cum vocatur fortiter aperit oculos. verum poſt ſtatim claudit eos. ex iſtis ſignis arguendum eſt q̄ talis patitur ſubeth. ¶Notandus q̄ letargia eſt duplex. ſ. vera ⁊ non vera. Vera eſt apoſtema flegmaticum in parte poſteriori cerebri. Non vera eſt apoſtema compoſitum ex flegmate ⁊ colera. ⁊ ſecundum q̄ predominatur vnus humor vel alter vel equaliter apparent diuerſa ſigna in facie. de hac non loquitur hic. ſed dat intelligere q̄ morbus ſimplex: indiget medicaminibus ſimplicibus. ⁊ compoſitus compoſitis. ¶Secundo notandum q̄ ſpecies letargie poſſunt diſtingui ex parte materie ⁊ ſic ſunt due ſpecies. ſ. flegmatica ⁊ hec eſt propie letargia. ⁊ melica. Secundo poſſunt diſtingui ex parte partis in qua fiunt ⁊ tunc ſunt tres ſpecies quia aut fit in meabus ſubſtantie cerebri. ⁊ hoc eſt vt plurimum. Vel in pānniculis. Vel in ſubſtātia. ſed hoc eſt raro. q: flegma vel melancolia non poſſunt bene penetrare in panniculis propter duricie nec in ſubſtantia cerebri propter viſcoſitatem. In ventriculis autem non fit quia tunc eſſet apoplexia vel epilepſia. Tertio vero poſſunt diſtingui ex parte loci ⁊ tūc vel fiunt in parte poſteriori cerebri ⁊ hoc eſt vt plurimum Vel fiunt in medio vel anteriori ⁊ hoc eſt raro. Tertio notandum q̄ apud medicum cauſe letargie ſunt tres. ſ. primitiua antecedens ⁊ coniuncta. ℣Primitiua ſunt quecunque res non naturales multiplicantes humorem flegmaticum vt cibi potus. coadunant etiam complexio frigida ⁊ humida ⁊ etas ſenectus ⁊ regio frigida ⁊ humida. Cauſa antecedens ſunt humores frigidi abundantes in cerebro anteē faciant letargiam. Cauſa coniuncta ſunt illimet humores quando actu cauſant letargiam. ¶Quarto notandum q̄ ratio ſignorum eſt quia verificatur primum q̄ in letargia ſpiritus animales non poſſunt diſcurrere ad organa ſenſuum exteriorum. Ideo quaſi dormiendo iacet. Secundus ſignum verificatur quia non eſt tanta oppilatio quin poſſint cauſari ſenſus ⁊ motus ideo ſentit ⁊ monetur. Verificatur tertium quia non poſſunt ſpiritus libere diſcurrere ad oculos clauſos. Verificatur quartum quia non eſt tanta oppilatio vt prohibeatur impreſſio in organo audiuo ſi ſenſibile ſit excellens. Ideo cum fortiter vocatur aperit oculos ⁊ ſtatim poſt claudit. quia ſtatim poſt fit oppilatio prohibens tranſitum ſpirituum ad oculos. ¶Ulterius notandum q̄ preter illa ſigna ſunt alia ſigna. ℣Primum ſignum eſt oblitio. ſecundum ſignum eſt ſomnus profundus. Ratio primi eſt. quia memoria eſt mediante ficco. Sed in letargia materia flegmatica frigida ⁊ humida continetur in parte poſteriori cerebri in qua fit retentio ⁊ memoria. ideo ꝛc. Ratio ſecundi eſt quia in letargia nocumentum eſt magnum in ventriculo poſteriori ⁊ tale communicatur anteriori. ideo ⁊ cetera. ¶Item notandum q̄ ſignorum letargie quedam ſunt pronoſtica. Ut ſunt granitas capitis. vertigo. ſcotomia ⁊ ſomnus profundus ⁊ ſimilia abundantiam flegmatis ſignificantia. Quedam ſunt ſigna demonſtratiua vt ſunt illa que hic ſunt poſita. Quedam ſalubria vt ſunt diminutio accidentium enacuatio materie per naſum ⁊ per fundum ventris. Quedam vero ſunt ſigna mortalia vt ſunt augmentato ⁊ continuato accidentium vt ſudor frigidus retentio egeſtionis ⁊ vrine propter oblitionem ⁊ ſi applicetur ſanguiſuga ſuper frontem ⁊ non adheret quia ſignificat q̄ eſt pancus ſanguis ⁊ ſi applicetur naribus forte ſternutatorium ⁊ ſternutet.

¶Almanſor:

¶Qui cum diſteribus acutis que pauloante nominauimus curandus eſt. In os quoque ipſius mittimus hydromel ⁊ laborabimus vt deſcendat. ipſum enim nutrimentum exiſtit eius.

¶Syllanus.

¶Hic ponit curaz ⁊ diuiditur in tres partes. ℣Primo ponit curā p enacuationē factā per cyſteria. Secūdo p potuz Tertio p localia. ſecunda ibi. (In os quoqz.) Tertia ibi. (Caput pterea.) De prima dicit q̄ patiens curandus eſt cū clyſteribus acutis de qbus ante dictū eſt ſupra. ſ. c. de apoplexia. ¶Notādū q̄ rō dicti ē quia dicta clyſteria incitant naturam ad expellendum materiam: ⁊ attrahunt ⁊ enuant materiam a cerebro. ¶Secundo notandum q̄ loco

clysteris conuenit tale suppositorium forte. ℞. salis gẽme castorei pulueriz̃ati. añ. ʒ.i. cõficiantur cum melle et fiat suppositorium. ¶ Tertio notandum q̃ si venter esset valde stipticus conuenit clystere lenitiuum. Deinde clystere raf. Ratio patet. ¶ Quarto notandum q̃ si potest fieri purgatio debet fieri cũ isto solutiuo. ℞. ierepigre. ʒ.ſ. aque melli ʒ.iij. Ad idem. ℞. pulueris pillularum cochiarum. ʒ.i.ſ. sirapi rosar. ʒ.ij. aque mellis. ʒ.iiij. misce. (In os quoq;.) Hic ponit curam per potũ et dicit q̃ debet exhiberi idromel faciendo q̃ deglutiat ipsum: quia est nutrimentum. ¶ Notandum q̃ idromel est duplex quoddam est pauce cõmixtionis in quo ponuntur octo partes aque ⁊ vna mellis. Sed tale non conuenit hic. sed in plenresi conuenit ſm Gal'. ⁊ hypo. i primo regiminis acutorum. Quoddam est multe cõmixtionis in quo ponuntur quatuor partes aque ⁊ vna mellis ⁊ de tali est hic sermo. Ratio quia habet digerere materiã ratione caliditatis mellis ⁊ abstergere. similiter valet via nutrimenti quia cum letargia sit morbus acutus et brevis valde conuenit cibus modici nutrimenti. ¶ Secundo notandum q̃ per idromel debet intelligere alios potus digerentes ⁊ enacuantes mãm capitis de qb' dictũ ẽ supra de cephalea. Ideo recurras illic. ¶ Almãſor.

¶ Caput preterea vsq; ad diatritum primum ortrodino infundendus. Post tertium autem diem sternutationẽ vocabimus ex his que nominabimus. Et rademus caput ⁊ liniemus ex sinapi ⁊ castoreo ⁊ aceto. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curaʒ per localia ⁊ diuiditur in tres. Primo ponit curam per locale repercussiuum. Secunda ibi. (Post tres vero.) Tertia ibi. (Et rademus.) De prima dicit q̃ vsq; ad tres dies debet fundi medicamen repercussiuum in quo ponitur acetum. ¶ Notandum q̃ si intentio sit ad repercutiendum acetum sit parum. ⁊ si ad euigilandum acetum sit multum ⁊ sic tollitur contrarietas inter Auicen. ⁊ serap. ¶ Notandum q̃ tale repercussiuum est illud in quo ponitur succus plantaginis aqua ros. ⁊ aceti ʒ. ⁊ ratio partis est: quia tale prohibet augmentum apostematis ⁊ ascensum vaporum ad caput: ⁊ hoc vsq; ad tres dies q: vsq; ad tres dies debet fundi medicamen repercussiuum in quo ponitur acetum. ¶ Notandum q̃ si intentio sit ad repercutiendum acetum sit parum. ⁊ si ad euigilandum acetum sit multum ⁊ sic tollitur contrarietas inter Auicen. ⁊ serap. ¶ Notandum q̃ tale repercussiuum est illud in quo ponitur succus plantaginis aqua ros. ⁊ aceti ʒ. ⁊ ratio partis est: quia tale prohibet augmentum apostematis ⁊ ascensum vaporum ad caput: ⁊ hoc vsq; ad tres dies q: vsq; ad tres dies materia est in fluxu. sed post tres dies materia est fixa: ideo non competit repercussiuum ſz resolutiuum. ¶ Notandum q̃ ad idem valent fricationes pedum ⁊ crurum fortes cum sale ⁊ aceto vel sine his et ligature. Ratio quia diuertũt. (Post tres vero.) Hic ponit curam per sternutationem ⁊ dicit q̃ post tertium diem debet prouocari sternutatio cum his que dicta sunt in .c. de apoplexia qualia sunt elleborus albus castoreum piper. ¶ Notandum q̃ ratio dicti est: ista quia hec incitant naturam ad expellendum materiam flegmaticam contentaʒ in cerebro ⁊ dissoluunt ⁊ enacuant dictam materiam. sed nota q̃ non competunt nisi post tres quia ante timendum est q̃ causarent malos: dissolutionem: quia nihil de materia est digestum nec enacuatum. sed postea non sic timetur. ¶ Secundo notandum q̃ si loco illius pulueris dicti sumatur succus auricule murum: vel succus sicle ⁊ naribus immittatur solus vel mixtus cuʒ illis pulueribus mirabile est in extrahendo materiam flegmaticam. ¶ Tertio notandũ q̃ per illa sternutatoria intelliguntur omnia que possunt excitare naturam ad expellendum materiam flegmaticam cõtentam ſm caput. vt ligature fortes in brachijs ⁊ cruribus ⁊ fricationes fortes et exurpationes pilorũ ⁊ barbe ⁊ pectinis ⁊ aurium ventose doloroſe quia sunt in somno grauideo oportet vt excitentur. ⁊ habeantur tubicine ⁊ soni fortes ne moriantur dormiendo. ¶ Ad idẽ valet gargarisma factum cum oximelle composito cum aqua decoctionis feniculi vel ysopi vel oximelle squillitico ⁊ aqua calida. (Et rademus.) Hic ponit curam per locale resolutiuum. Et dicit q̃ raso capite debet fieri linimentum ex castoreo sinapi et aceto. Ratio quia ista sunt calida in quarto gradu. ideo resoluunt materiam flegmaticaʒ in posteriori parte capitis contentam. ¶ Notandum q̃ loco huius valet emplastruʒ vel vngnentum dictum in .c. de apoplexia. Ad ideʒ valent rubificantia locum si fuerint ex sinapi vel aceto vel ex aliis pistatis mixtis cum aceto. Ad idem valet si vngatur locus ex oleo de costo vel de lilio vel de castoreo. Vel si epithimetur cum aqua ardenti vel vite ⁊c.

¶ De congelatione. ¶ Syllanus.

Otandum circa rubricam. ¶ Primo quid sit congelatio. Nam congelatio est passio posterioris partis capitis vel cerebri propter quam homo perdit sensuʒ ⁊ motũ in corpore. ¶ Secundo notandum q̃ apud medicos tres sunt cause congelationis. scilicet primitiua antecedens ⁊ cõiuncta. Primitiua sunt res non naturales inducentes fortem frigiditatem ⁊ siccitatem in parte posteriori cerebri sicut potus aque frigide. multa comestio fructuum frigidorum vel infrigidatorum in aqua frigida. vinum multuʒ frigidum. vel cibus multum frigidus transiens per loca multuʒ frigida. Causa antecedens sunt humores frigidi ⁊ ficci antecedentes inducant dispositionem. Causa coniuncta est mala complexio frigida ⁊ ficca cum materia vel sine materia immobilitans vel ingrossans spiritus ita q̃ non deferendunt ad organa sensuum exteriorum vnde causarent sensum ⁊ motum.

n

¶ Almansor.

c Am aliquis quasi dormiens iacet et non mouetur: ⁊ licet sint oculi aperti: palpebras tamen nõ mouet: stupidus est siue frigidus. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de cõgelatione et diuiditur in duas partes. Primo ponit signa. Secundo ponit curam. Secunda ibi. (Curandus vero est.) De prima dicit q̃ quando apparent illa signa. Primuʒ q̃ aliquis iacet quasi dormiens. Secundũ q̃ non mouetur. Tertium q̃ tenet oculos apertos. Quartum q̃ non mouet palpebras. arguendus est q̃ talis est congelatus. ¶ Notandum q̃ de ratione dictorum signorum. Verificatur: primum. patiens stat quasi dormiens. quia in congelatione frigiditas est maxime in parte posteriori vnde spiritus reddantur immobiles ⁊ sic non possunt ire ad organa ideo ⁊c. Verificatur secũm per verificationem primi. Verificatur tertium si oculi stant aperti ratione siccitatis. quia sicut humiditas est causa clausionis: ita siccitas est causa apertionis. Verificatur quartum quia non mouentur palpebre ratione siccitatis quia est causa fixionis ⁊ ideo tales stant in eadem dispositione in qua erant quando aduenit eis congelatio ⁊ si recti erant stant recti: ⁊ si scribebant stant sicut scribentes: si respiciebant celuʒ stant in illa dispositione: ⁊ sic de alijs figurationibus. ⁊ ideo vulgares credunt q̃ sint rapti ⁊ loquantur cuʒ deo ⁊ angelis. ¶ Secundo notandum q̃ reperitur congelatio letargia subeth ⁊ stupor que videntur multum conuenire licet differant. Congelatio ⁊ letargia conueniunt. Primo quia vtraq; est passio posterioris partis cerebri vel capitis. Secũdo in vtraq; est ablatio sensus ⁊ motus. Tertio in vtraq; est oblitio. Sed differunt quia in letargia oculi sunt clausi. In congelatione vero aperti. ¶ Secũdo letargia fit a materia flegmatica faciente apostema in parte posteriori capitis vel cerebri. Sed congelatio fit a mala complexione frigida et ficca cum materia vel sine materia. ¶ Stupor ⁊ subeth differunt quia in subeth magis patitur sensus cõmunes cũ somnus sit passio primi sensitiui. In stupore magis languet virtus tactiua que est in nervis. Secundo quia stupor est diminutio sensus ⁊ motus. ideo potest esse in vigilijs. Sed subeth est ablatio sensus ⁊ motus. et nullo modo potest esse in vigilijs. ¶ Stupor et congelatio differunt quia stupor est in virtute tactiua magis. Congelatio vero in motiua. Secundo in congelatione oculi sunt aperti. In stupore vero non sic. ¶ Subeth ⁊ letargia differunt. quia in letargia est fe. et apostema. in subeth nõ. secundo letargia est

Digitized by Google

De paralysi graui.

passio posterioris partis capitis. Subetb vero anterioris. ¶Cōgelatio ⁊ subetb differūt qa cōgelatio est passio posterioris partis. Subetb vero anterioris. Secundo in congelatione patiens est cū oculis apertis. in subetb vero oculis clausis. Tertio cōgelatio fit a mala complexione frigida vel ficca cum materia vel sine materia. sed subetb fit a mala complexione frigida ⁊ humida. ¶Almansor.

¶Curād' vo ē ex medicis subetb. Syl.

¶Hic ponit curaz ⁊ diuiditur in duas partes. ¶Primo ponit cōuenientiam inter letargiam ⁊ cōgelationes quo ad curam ex parte medicinarum. ¶Secundo ponit curā quo ad duo localia. Secūda ibi. (Hoc tamen addito.) De prima dicit ꝙ habens cōgelationem debet curari cum medicinis. cum quibus curatur habens subetb. ¶Notandum ꝙ cura cōgelationis ⁊ letargie cōueniunt ⁊ differunt. Conuenientia prima est in qualitate quia vtraq; est frigida. ⁊ cū cura debet fieri per cōtrarium. Secundo in fortitudine qa vtraq; materia est grossa difficilis eradicationis. Tertio in applicatione medicinarum quia supra partem posteriorez applicari debent in vtraq; medicine q; quelibet est passio posterioris partis capitis. Sed differūt quia medicine que cōueniunt in letargia debent esse appropriate humori flegmatico. sed in cōgelatione humori melācolico. ¶Secūdo nota ꝙ medicine cōuenientes huic sunt medicine ille de quibus dictum est in primo capitulo in cura cephalee ⁊ emigranee a materia melācolica. Ideo recurras illuc q; ibi explicantur sirupi cōuenientes ⁊ medicine enacuātes. ¶Tertio notandum ꝙ differentia est inter sternutationes que fiūt in letargia ⁊ cōgelatione. Nam sternutatio in letargia fit cū ellō al. ⁊ in cōgelatione fit cum nigro q; enacuat melancoliam. ¶Quarto notandum ꝙ in hac cura valet hoc clystere. ℞. boraginis cum tota substantia buglose cuz tota substātia mercurialis. fumiter. aā. M. i. maratri cuscute aā. ʒ. i. tbimi epitbimi vtriusq; sticados aā. ʒ. i. farfaris pugillū. i. olei de lilio mellis quart. ʃ. salis gēme. ʒ. i. vereruissimi vel iuuenilis. ʒ. vi. clystere fiat vsq; ad. ʒ. v. plus vel minus ꝑm diuersitates corporum ⁊ virtutis ⁊ in hoc medici errāt qui tantū dant parui corpori quantum magno ⁊ ita de sirupo q; plus dat de sirupo viri boi magno q; puo. ¶Almansor.

¶Hoc tamen addito vt oleū sambucinum super caput fundatur ⁊ in omni libra eius sit. ʒ. i. euforbii. Ipsi quoq; caput ex castoreo ⁊ euforbio ⁊ oleo sambucino liniatur. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam ꝙ duo localia: ⁊ diuiditur in duas partes ꝑm ꝙ duo sūt localia. Secūda ibi. (Ipsi quoq;.) De prima dicit ꝙ in cura cōgelationis cōuenit fundi super caput oleum sambucinū sic ꝙ in eo sit euforbium ponēdo ibi. ʒ. i. olei. ʒ. i. euforbij. Ratio q; resolvit materiam. ¶Notandum ꝙ medicina ab extra que resolvit materiam flegmaticam resolvit ⁊ melācolicā. ideo potest esse eadem. Sed ab intra approximata alia est medicina que enacuat flegma ⁊ alia que enacuat melancoliam vt patet. (Ipsi quoq;.) Hic ponit curam per aliud locale ⁊ dicit ꝙ caput debet liniri ex euforbio castoreo ⁊ oleo sambucino. Ratio q; dissolvit materiam. ¶Notandum ꝙ ad idem valet embrocano facta cuz decoctione boraginis buglose fumiterre sticados tbimi epitbimi, quia talia habent ꝓpietatem resolvendi materiam melancolicam.

¶De paralysi graui. ¶Syllanus.

Notandum circa rubricam quid sit paralysis.
¶Dicendum ꝙ paralysis est mollificatio nerborum cū ablatione sensus ⁊ motus. ¶Per
a hoc ꝙ dicitur mollificatio differt a spasmo: qz in paralysi est prolongatio nerborū: in spasmo vero est abbreuiatio ꝑm longum cuius non ꝑm latū. ¶Per hoc ꝙ dicitur cum ablatione sensus ⁊ motus differt a stupore ⁊ tremore qui dicuntur minor paralysis vt videbitur in processu. ⁊ ideo dicit i rubrica de paralysi grani. ¶Notandum ꝙ paralysis est duplex. ſ. vniuersalis ⁊ particularis. Uniuersalis est que medietatem corporis tenet ꝑm longū ⁊ aliquando ambo latera excepto capite quia si esset in capite tunc esset apoplexia. ¶Particularis est illa que in vno membro tantum est vt in manu vel pede ⁊ sic de alijs. ¶Tertio notandum ꝙ cause paralysis ꝑm medicos sunt tres. scilicet. ¶Primitiua. Antecedens: ⁊ Continuata. ¶Primitiua est omne illud quod auget humorem flegmaticum in cerebro: vt sunt res non naturales vt sunt cibi flegmatici pisces carnes porcine ⁊ similes eis: magna comestio fructuum. crapula. somnus superfluus: ⁊ etiam coadiuuant cōplexio frigida ⁊ humida: etas frigida. scilicet senectutis: regio frigida ⁊ humida. Similiter sunt alie tres extrinsece vt casus percussio nerborum attractio ruptura ⁊ scissio per transuersum. dislocatio ira timor. nimia frigiditas exterior claudens ⁊ comprimens vias. caliditas exalans. cōstrictio. ligatura ⁊ sic de alijs. Causa antecedens vtplurimum est materia flegmatica imbibita in nervis anteꝙ auferatur sensus et motus. Cum hoc etiam potest esse sanguis vel melancolia. Causa continuata est materialis: flegmatica actu imbibita existens in porositatibus nervorum: ratione cuius auffertur sensus ⁊ motus. ⁊ hoc vtplurimum. ¶Quarto notandum ꝙ inter paralysim ⁊ spasmum est convenientia et differentia. Conueniunt primo quia in vtraq; passione est ablatio sensus ⁊ motus: ⁊ loquor de spasmo in facto esse. quia in fieri est motus vt patet. Differunt primo. quia in paralysi prolongatur ꝑm longum ⁊ minuitur ꝑm latum. quia materia paralysis est fluida aquosa quia finit per porositates vt patet de corrigia madefacta. sed in spasmo diminuitur membrum ſcdm longum vt patet ⁊ augetur ꝑm latum: quia materia est grossa viscosa. ideo non fuit per porositates membri. Secundo differunt quia pars mollificata in paralysi sequitur partem sanam ratione prolongationis. in spasmo vero pars spasmata trahit ad se partem sanam ratione contractionis. ¶Dubitatur vtrum paralysis sit morbus vel accidens. Dicendum quod paralysis potest dupliciter considerari vel quantum ad causam que potest esse mala complexio vel compositio vel solutio cōtinentis. vel apostema. ⁊ sic est morbus. Vel potest considerari ratione eius quod sequitur. ⁊ sic est lesio virtutis motiue vel extensio membri que consequitur et est accidens. ¶Sed dubitatur statim qualis morbus est primo modo vel consimilis vel officialis. Dicēdū ꝙ est morbus officialis semper. licet etiam posset esse consi. ʒ. ¶Almansor.

Am aliqs se...mouere nō valet aut vnū
c vel plura ex mēbris mouere non pōt atq; eoꝝ sensum amisit ipsum paralysim ipsius membri aut ipsoꝝ mēbroꝝ incurrisse pronunciamus. ¶Syllanus.

¶Hic determinat paralysim et diuiditur in duas. Primo ponit signa. Secundo curam. Secunda ibi. (Cuius curam.) De prima dicit ꝙ cum aliquis non potest se mouere et hoc quantum ad vniuersale corpus. vel vnuz vel plura membra mouere non potest ⁊ hoc quantum ad particulare. similiter perdit sensum eorum: arguendum est illum habere paralysim illius membri vel illorum membrorum. ¶Notandum ꝙ vltra signa predicta sunt alia signa paralysis. pulsus est occultus debilis frequens inordinatus. vrina est alba et tennis. aliquando tamen est multum colorata propter renes non potentes segregare. vel ratione doloris vel febris cōmunicantis. latus infirmum est frigidum sicut si esset in glacie. et sanum sentitur calidum valde. oculus aliquando minoratur. Hec sunt signa paralysis absolute. ¶Signa humorum peccantū. si est ex flegmate color est albus in membro. et signa flegmatis in toto corpore. Si ex sanguine pulsus est plenus color corporis est rubeus. vene replete. totum corpus plenum. ⁊ signa sanguinis ꝓcesserūt. Si ex melācholia erit membrum lividum. ⁊ signa melāco lie precesserunt. Ratio signorum paralysis est. quia in paralysi fit oppilatio nervoꝝ in originib⁹ ⁊ porositatib⁹ eoꝝ vnde ꝓhibetur transitus spiritus animalis sensibilis ⁊ motiui vnde ꝙditur sensus ⁊ motꝰ in mēbro vno vel pluribus

Digitized by Google

De paralysi graui.

fm ꝙ paralisis est vniuersalis vel particularis. ¶Tertio notandū ꝙ ratione alioꝝ signoꝝ. pulsus est occultus ꝓpter frigiditatem: debilis ꝓpter idem. frequens ꝓpter pranitatem. inordinatus ꝓpter debilitatem virtutis. Urina tenuis alba q: materia tranſit ad cerebꝝ ⁊ ad neruos. qō subdit patet. Latus infirmꝰ est frigidū. ratio q: non tranſit ſpūs cuius ꝓsentia membrum reddat calidꝫ. item q: est ꝓsentia materie frigide. Latus sanum est calidū valde q: ſpirituꝰ qui solebant ire ad membrum paraliticatū transeunt ad mē brum sanꝫ. Oculus aliquādo minorat. Ratio q: in parte paraliticata deficit nutrimentum ideo ⁊c. licet tamen ꝓpter paralisim siue relaxationem appareat magis ꝓeminēs ſicut manus paraliticata apparet longior: ſed tamen est plus macra Sed ratio signoꝝ fm diuerſitatem apparet intuentibus. ¶Quarto notandū ꝙ signoꝝ paralisis. quedaꝫ sunt ꝓnostica ⁊ quedaꝫ demōstratiua. ¶Prognostica sunt ſtupor membri ⁊ tremor. Demōstratiua sunt signa posita a Rasi ⁊ alia posita supra. ¶Quinto notandū ꝙ signoꝝ paralisis. quedam sunt salutifera ſicut recuperatio ſensus ⁊ motus. Secūdo quando monetur neq; mutatur membrum a caloꝛe quem habebat in ſanitate. Signa mortalia sunt contrima ablatio ſensus ⁊ motus. cōtinua macrefactio mēbroꝝ mutatio coloꝝ ad viriditatem vel macredinez vel nigredinem. ¶Sexto notandꝫ ꝙ in membro corporis humani aliquando auferꝛur motus ⁊ remanet ſensus aliquādo auferꝛur ſensus ⁊ non motus. aliquando vtrunq; auferꝛur. Causa primi q: ſpūs motiuus est groſſior ſenſitiuo ⁊ maior ēqtas requiritur ad motū q̄ ad ſenſum. vnde ꝓpter oppilationē aliquando potest tranſire ſpūs ſenſitiuus ⁊ nō motiuus. Causa secundi est q: ſpiritus ſenſitiuus aliquādo impellitur per vnum nerorum ⁊ motiuus per alium. vnde pōt fieri oppilatio in ſenſitiuo ⁊ non motiuo. Causa tertij: quia potest fieri oppilatio in nerus ſensus ⁊ motus ſi differanꝛ per diuerſos neruos vel in vno ſi differantur per vnū neruum. vnde ꝓhibetur tranſitus ſpūs ſenſitiui ⁊ non motiui. ¶Notandum ſeptimo de quibuſdam ſignis ꝓnoſticis paraliſis. vel ad bonum vel ad malum. In ſenſibus paraliſis nunq̄ vel de difficili curaꝛ. ratio ꝓpter debilitatem virtutis ⁊c. Scōm paraliſis ꝓueniens ex diſlocatione aut nimia neruoꝝ cōtractione: aut ruptura aut inciſione per tranſuerſum non recipit curam. Ratio patet. Tertium ſi mēbrum paraliticatum minuatur. aut mutetur coloꝛ valde malū est. ratio patet ⁊ ſic non est ſpes curationis. Quartum tremoꝛ ſuperueniens paraliſi bonum. ratio quia per illum motum calefit ⁊ reſoluitur materia paraliſis. ¶Almanſor.

¶Cuius curaꝫ incipiem⁹. pillulas fetidas quas cōpoſui dando. que. ℞. pulueris pigre. ʒ.ɾ. colloquintide interioris. ʒ.v. euforbii. ʒ.ii. ⁊. ɾ. caſtorei. piperis aſſe fetide ſerapini oppoponaci. ſandaragi indi. ſinap. oiuꝫ. vii. añ. ʒ.i. cētauree minoris elacterii amboꝝ añ. ʒ.v. gūme i ſucco rute: diſſoluanꝰ: ⁊ alia ex eis ꝓficiant. ⁊ fiāt pillule ⁊ fiant ex eis. x. potiones quarum vnam poſtq̄ eger ſumpſerit per tres dies quieſcat ⁊ nutriaꝰ: tunc cum aqua ciceris ⁊ oleo ⁊ ſinapi: deinde bibat aliā potionē: qō poſtq̄ ter fecerit p aliquos dies quieſcat. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam ⁊ diuidit in duas partes. ¶Primo ponit curam quādo ꝓuenit a cauſa intrinſeca. Secūda quādo fit a cauſa extrinſeca. Secūda ibi. (Od ſi paraliſis). ¶Prima in tres. ¶Primo ponit curam per medicinam laxatiuā. Secundo per dietā. Tertio p localia. Scōa ibi. (Et nutriaꝰ.) Tertia ibi. (Ad embra quoq;.) ¶Primo dicit ꝙ curaꝫ debemus incipere exhibendo pillulas fetidas fm deſcriptionem que est. ℞. pulueris iere. ʒ.ɾ. colloquintide interioꝝ. ʒ. v. euforbij. ʒ. ij. caſtorei piperis aſſefetide ſerapini oppoponaci ſectaragi indi ſinapis añ. ʒ.i. centauree minoris elacterij. i. ſucci cucumeris aſininꝰ amboꝝ añ. ʒ. v. gūmi diſſoluanꝰ in ſucco rute ⁊ alia ex eis cōficiantur ⁊ fiant pillule. Secundo dicit ꝙ fiant de iſtis. x. potiones ⁊ poſtq̄ vnam ſumpſerit quieſcat per tres dies ⁊ nutriaꝰ aqua ciceꝝ oleo ⁊ ſinapi deinde debet ſumere aliam. Tertio dicit ꝙ cuꝫ fecerit tribus vicibus. debet geſcere p aliquos dies. ¶Notandum ꝙ ratio primi dicti est. q: tales pillule euacuāt materiam facientem paraliſim. Ratio ſecundi q: virtus est debilis ideo debet ſumere parum pro vice ⁊ ſimiliter debet quieſcere poſt vt virtꝰ ſubleueꝰ. Ratio tertij patet. ¶Secundo notandū ꝙ anteq̄ dūr iſte pillule debet precedere ſirupus digeſtiuus materie flegmatice in paraliſi ⁊ est talis ℞. radicū acori quart. i. ɾ. paraliſis. Ꝺ. iij. herbe ipticonis vtriuſq; ſalnie bethonice melliſſe vtriuſq; rute foliorꝝ lauri añ. Ꝺ. i. ſeminis ſiſeleos ꝙlobalſami carpobalſami ſeminis baſilici añ. ʒ. ij. ligricie raſe vuarū paſſarꝝ mundatarꝝ ab arill. añ. ʒ. i. florꝝ anthos vel ameos vtriuſq; ſticados. añ. ʒ. i. melꝛ. elect. lb. ʃ. fiat ſirupus cum aqua pluuiali diligenter clarificatus vſq; ad lb. i. Ad ideꝫ. ℞. radicum acori lb. ʃ. ſalnie. Ꝺ. iii. florꝝ ſticados arabici quart. i. melꝛ. electi lb. ʃ. ʒuccari albi quart. iii. fiat ſirupus clarificatus vſq; ad lb. i. ʃ. ⁊ eſt valde appropriatus ⁊ eſt melior qui pōt fieri in hoc caſu. Ad idem. ℞. ſirupi de ſticados arabici. ʒ. iiꝫ. ¶Tertio eſt notandum qō ſolutiuum quo eſt vtendum in forma pillularum a principio qō nō eſt ſic forte eſt. ℞. iere pigre gal. ʒ. ii. turbith. bene gūmoſi agarici añ. ʒ. i. pulpe colloquintide bdelij añ. ʒ. ʃ. ʒinziberis al. caſtorei añ. gra. v. pulneriʒanda pulneriʒentur miſce omnia cuꝫ idromelle facto cum aqua ſalnie. fiant pillule ⁊ adminiſtrentꝰ in introitu lecti. Ad idem valent pillule fetide Rasis. fm deſcriptionē poſitam ⁊ debent dari in corpore fortis virtutis. Ad idem valent pillule de euforbio deſcriptione meſue. Ad idē valent pillule de ſerapino deſcriptione meſue. Ad idem valēt pillule de oppoponaco deſcriptione meſue. Ad idem valet clyſtere hoc. ℞. decoctiōis ſalnie rute ſticados cētaureē mercurialis malue furfuris. lb. ʃ. addatur ierepigre iere/logodion. añ. ʒ. ʃ. ſalis. ʒ. ij. olei cōmunis. ʒ. iij. ¶Quarto notandum ꝙ turbith. ſ. ſolum enacuat flegma ſubtile: ſed cum. ʒʒ. enacuat flegma groſſum. ⁊ ideo in paraliſi dꝫ poni parū de. ʒʒ. ⁊ in ſpaſmo multū de ʒinziberе. ¶Almanſor.

¶Et nutriatur carne fruſtatim inciſa ⁊ in ſartagine frixa: ⁊ muragemarb in quibꝰ ſunt ſpecies calide: vt piper ⁊ bis ſimilia. In potu vo ſumat hydromel. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam per dietam. Et primo per cibꝫ. Secundo per potum. Secunda ibi. (In potu vero.) De prima dicit ꝙ eger debet nutriri carne fruſtatim inciſa in ſartagine frixa cum qua ſunt ſpecies calide vt piper. Ratio quia per hanc generatur nutrimentum magis ſiccum vnde magis conſumatur materia paraliſis. ¶Notandum ꝙ per iſtam aſſaturam intelligit alios modos ſibi proportionales vt in veru ſupra craticulam ⁊ ſimiles. ſimiliter intelligit declinantes ad calidum ⁊ ſiccum. ¶Secundo notandum ꝙ carnes conuenientes in cura paraliſis ſunt carnes caſtrati pernicis faſiani turturis columbini ⁊ maxime antique paſſares turdi. ratio quia ex his generatur nutrimētum ſiccum. ¶Tertio notandum ꝙ in cura paraliſis nihil magis conuenit q̄ fames ⁊ ieiunium vigilie labor: cum ſudore vel motus fortis. ratio quia illa deſiccant materiam flegmaticam in paraliſi. ideo ⁊c. ¶Quarto notandum ꝙ ēqtis ſint multe ſpecies que cōueniunt in paraliſi tam ſimplices q̄ compoſite vt piper ⁊c. tamen iſte pulnis est appropriatus. ℞. interioꝝ cinamomi electi quart. ʃ. coſiandri preparati. ʒ. i. gariof. galange piperis cubebe domeſtice macis nucis muſc. añ. ʒ. i. radicum acori. ʒ. ii. ligni aloes calami aromatici. añ. ʒ. ʃ. grane tmctorum. ʒ. iiij. ſalnie ſicce florum ſticados ara. añ. ʒ. croci. ʒ. ij. ſeminis aniſi feniculi añ. ʒ. iiij. ʒuccari albi lb. ʃ. fiat pulnis ſubtilis ponatur in parapſide vel alio modo quo placet. Ad idem. ℞. piperis. ʒ. ii. ʃ. garioſi. ʒ. i. cardamomi piperis longi ʒedoarie añ. ʒ. i. ſpecie macis croci. añ. ʒ. i. fiat pulnis ⁊ vtaꝰ. Ad idē valet diacorus vel acorus cōditus vel diacaſtoreū vel potio ſcī

De paralisi graui.

pauli. (In potu vero). Hic ponit cura per potum dicens q̄ patiēs paralisim debet sumere in potu idromel. i. aquas mell. ratio q: digerit materiam ⁊ est pauci nutrimenti ⁊ p idromel possumus intelligere quecunq; sirupum digestiuum materie ⁊ debet administrari loco vini quia vinum non competit in principio maxime in passionibus neruorum vt dicunt auctores q: est maxime penetratiuū ⁊ facit penetrare cibū crudū ad neruos ⁊ in neruis puertit i aceitz qđ maxime est inimicū neruorū ¶ Almansor.

¶ Membra quoq; eius ex oleo costino iungā tur. Qđ recipit. ʒ. i. pipis. piretri. euforbiū olium trium añ. tertiam. ʒ. i. castorei ʒ. ſ. dissoluantur omnia in media libra olei de cheirim aut de narciſo ⁊ vratur eo. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit cura per localia ⁊ diuiditur in duas. Primo per inunctionē. Secundo per cōfectionem. Secunda ibi. (Diebus vero quibus) De prima dicit q̄ membra paralitica debent inungi oleo costino quod sic fit. ℞. costi. ʒ. i. piperis. piretri euforbij añ. tertiā. ʒ. i. castorei. ʒ. ſ. ōia dissoluā tur in lib. ʒ. olei de keiriant de narciſo aut oleo laurino qđ melius est. ¶ Notandum q̄ ratio dicti est: quia illud oleū calefacit ⁊ exiccat membra ⁊ confortat neruos ⁊ consumit materiam flegmaticam ibibitam in porositatibus neruorum ⁊ remouet malam complexionem frigidam ⁊ humidam que est in paralisi ⁊ quotidie vtor illo oleo. ¶ Secūdo notandum q̄ ad idem valet vnguentum hoc. ℞. radicum ac cori ulij. costi. añ. ʒ. ſ. piperis piretri euforbij castoree añ. ʒ. ij. salnie ficce. ʒ. iij. florum sticados arabici. ʒ. i. ſ. spice nardi squinā añ. ʒ. i. succi herbe paralisis facta residentia. ʒ. i. olei de nuce idica olei nasturcij añ. quar. i. vini. ʒ. iij. pulueriz anda pulueriz entur ⁊ conquassanda conquassentur bulliant simul super cineres vsq; ad consumptionem vini colatur ⁊ colature addatur cere ℈tum sufficit ⁊ fiat vnguentū. Ad idem. ℞. bdelij. ʒ. r. euforbij. ʒ. iiij. castorei. ʒ. ij. serapini. ʒ. iiij. cere. ʒ. xv. olei sambucini vel olei de keras. ʒ. r. bdelium ⁊ serapinum dissoluantur in aqua rute agrestis sumantur cum aqua calida ⁊ fiat vnguentum. Ad idem valet vnguentum arogon nicolai. Ad idem valet vnguentum marciaton nicolai magnum. Ad idem valet vnguentū dictum in. c. de appoplexia. Ad idem. ℞. cere. ʒ. iij. ſ. opi bn mide succi rute añ. ʒ. ij. euforbij piperis armoniaci croci olei balsami castorei glutinis albora oppoponacis añ. ʒ. ij. ſ. ligie. ʒ. ij. ſ. olei quod sufficit. Ad idem olei benedicti olei terbē tine añ. quar. i. cere. ℈tum sufficit fiat vnguentum. Ad idē valet inunctio cum oleo de maiorana vel iuniperis vel cum oleo de croco vel de piperibus vel cum oleo de gagate vel cum oleo pbōr. ¶ Tertio notandum q̄ loco olei vel vnguenti communitalis ablutio. ℞. salnie ficce. ℔. iij. cōquas sa ⁊ bulliant in cribus lib. aque pluuialis vsquequo redeat ad lib. ij. ⁊ in fine decoctiōis bulliat duabus bullitiōibus florum sticados arabici quar. ʒ. coletur ⁊ colature addatur aque marine lib. i. vini ai. lib. ʒ. mell electi quar. i. ⁊ ista est bona ablutio in paralisi. Vel loco decoctiōis salnie ⁊ sticados capiantur aque distillate earum. Ad idem valet ablutio membra cum aqua ardenti de aqua vite solum vel mixta cum medietate vini albi ⁊ expertus sum frequenter in doloribus neruorum ⁊ specialiter in vroze domini de becharia. ¶ Quarto notandum q̄ loco illius valet hoc emplastrum. ℞. succi rute facta residentia. lib. ʒ. pulueris sterconis columbini quod sufficit ad incorporandum misce ⁊ fiat emplastrum liquidum ⁊ extendatur supra pannus ⁊ ponatur supra membrum paralificatum ⁊ supra neruorū originem Ad idem valet emplastrum competens in appoplexia. Sed addatur gummi rute agres. ʒ. ij. ¶ Quinto notandum q̄ mēbra que debent inungi vel emplastrari sunt duo in paralisi. ſ. membrum paraliticum ⁊ membrum a quo oriuntur neruj ⁊ vsr ad illud intendimus. verbigratia si in pede sit paralisis debet inungi pes ⁊ cum hoc spina dorsi quātum ad partem inferiorem inxta alkatin quia ab illa oriuntur nerui ad pedes. Similiter si manus sit paralitica debet inungi manus ⁊ tota spina costi quia ab illa oriuntur nerui ad manus. Ut vult Auic. secunda tertii. ⁊ Sal. primo de interioribus. vbi recitat de illo qui cecidit de mula. ⁊ medici applicabant medicinam supra partem paraliticam ⁊ non proficiebat. ⁊ ipse posuit medicinam super originibus neruorum ⁊ curatus fuit. ¶ Sexto notandum q̄ talia vngue ta ⁊ inunctiones possunt applicari dupliciter. Primo cum balneo. Secūdo sine balneo. Si sine balneo debent appropinquari potus facta euacuatione vniuersali. ⁊ ideo errant vulgares communiter ⁊ vetule que statim cum veniunt ad infirmum ponunt aliqua remedia particularia supra membrum non precedente euacuatione. Secundo possunt approximari post balneum ⁊ est melius premissa tamen euacuatione vniuersali quia melius penetrant. ¶ Notandum septimo q̄ balneum competens in paralisi est duplex. ſ. naturale ⁊ artificiale. Naturale est balneum aque marine vel sulphuree. artificiale. est duplex. vnum quod fit ex herbis superius positis in sirupo cooperiendo balneum ⁊ recipiendo solum fumum. aliud est balneum speciale competēs solum in paralisi. ſ. ℞. aquam decoctionis vulpis integre extractis visceribus cum pelle tota. fiat balneum dum venter patientis sit bene preparatus: quia alr posset esse causa dissolutionis materie. ¶ Octauo notandum q̄ ventose sine scarificatione cum stricto orificio appolite supra capita neruorum multum iuuant. Ratio quia calefaciunt ex exiccant. Similiter frictiones facte in eisdem locis cum sale vel semine vrtice vel sinapi. ratio ps per idē ⁊ totū post euacuationem fiat diebus aliquot. ¶ Almansor.

¶ Diebus vero quib⁹ quiescit dāde sunt quatuor die. ʒ. ij. de anacardio quod. ℞. xxv. piretri nigelle costi melanopiperis macropiperis oggii omnium añ. ʒ. i. myrrhe rute ficce feride aristol. baccarum lauri castorei seteragi indi sinapis gētiane omnium añ. ʒ. v. mellis anacardi. ʒ. v. vngantur cum oleo nucum: ⁊ cum melle cocto conficiantur. hoc. n. medicamen valde confert paralisi: apoplexie torture ⁊ tremori morsee morsibus scorpionis ⁊ omnibus passiōibus frigidis: ⁊ spasmo humido. Que cum sumitur illico prouoca: sudorem ⁊ infert febrē. q̄ si sumptum nō affert sanitatem eger ab omni medicamine per. x. dies abstineat excepta dieta. deinde ad ipsius curam redeundum. ¶ Sylla.

¶ Hic ponit curam per aliud locale. ſ. per confectionem sumptam per os ⁊ diuiditur in duas. primo facit hoc ostendendo effectus qui sequantur ex assumptione. Secundo ostendit quid sit fiendum cum ex assumptione huius medicine nō sequatur sanitas. Secūda ibi. (Qđ si sumptū). De prima dicit q̄ in diebus quietis qualibet die debent sumi. ʒ. ij. de anacardino quod sic fit. ℞. piretri. ʒ. ʒ. nigelle costi melanopiperis macropiperis oggi. i. acoi omnium añ. ʒ. r. myrrhe rute ficcalle aristologie baccarum lauri secta regi indi castorei sinapis gentiane omnium añ. ʒ. v. mellis anacardi. ʒ. v. vngantur cum oleo nucum ⁊ cum melle cocto conficiantur. hoc enim medicamen confert multum paralisi appoplexie tremori torture albaras morsibus scorpionis spasmo humido. Et omnibus passionibus frigidis. Secundo dicit q̄ cum sumitur tale medicamen prouocat statim sudorem ⁊ febrē. ratio est. propter magnam caliditatem. ¶ Notandum q̄ ratio est duplex quare valet hoc medicamen: quia inducendo febrem ⁊ prouocando sudorem consumit materiam flegmaticam ⁊ remouet malam complexionem frigidam inductam in paralisi. Similiter q: confortat nernos quia ponuntur multa confortantia neruorum. vt costorenm anacardum ⁊ ita vtimur anacardis. q: confortant memoriam confortando nernos. ¶ Tertio notandum q̄ cū medicamē istud sit fortis virtutis non debet

Digitized by Google

approximari in paralisi si p̃cedant alia electuaria magis domestica: ⁊ de illis est illud quo communiter vtebatur gerardus. ℞. pulueres pliris fine muſco. ʒ. ſ. iteriorum cinamomi electi. ʒ. i. lign. aloes ſtoracis calamite nucis muſcate bebe ſomestice añ. gra. v. macis grane tinctorum añ. ʒ. i. ſeminis aniſi ſeminis feniculi coriandri preparati añ. ʒ. ſ. conſerue acori. ʒ. ſ. corticũ citri. conditi. ℥ß. conſerue anthos vel adianthos conſerue ſticados arabici añ. ʒ. ij. aque ſalnie. ʒ. v. aq̃ roſacee. domeſtice quart. i. ʒucchari albi q̃ lib. i. fiat electuarium in bolis diligenter. ¶ Quarto notandũ q̃ iſta electuaria ⁊ vnguenta que dicta ſunt in paraliſi competunt quando eam cauſa antecedens ⁊ coniuncta ſunt frigide: quia ſi eſſent calide nullo modo conuenirent. ¶ Dubitatur vtrum illa die qua dantur medicine competat electuarium illud. Dicendum q̃ non quia medicina ſolutiua trahit ad interiora. ſed hoc electuarium trahit ad exteriora. Secundo quia medicina ſolutiua euacuando debilitat: ſed hoc electuarium quia fortis eſt virtutis cauſando febrem debilitat ⁊ ſic adderetur debilitas debilitati quod non eſt faciendum. (Ꝺ ſi ſumptum). Hic oſtendit quid eſt faciendum. quando ex aſſumptione huius medicine non ſequit ſanitas: ⁊ dicit q̃ debet abſtinere ab omnibus medicinis per. x. dies excepta dieta. ratio vt virtus ſubleuet. Scꝺo dicit q̃ poſt redeũdũ eſt ad eius curam. Ratio q: virtus ſi ſubleuata erit potens ad ſuſtinendum fortitudinem huius medicaminis. ¶ Almanſor.

¶ Ꝺ ſi paraliſis ex percuſſione aut caſu euenerit ⁊ acciderit ſubito: taliter permanebit: nunq̃ ſanabit. q̃ ſi nõ repente ex predictis ſed paulatim ⁊ molliter inuaſerit: loco percuſſionis emplaſtrũ hoc eſt apponẽdũ. Ꝺ. ℞. farinaʒ. fenugreci ſemẽ been ſemen mabalep. ſemẽ reſin bdelium amoniacũ adipẽ anatis ceratum oleum yrinũ. ex his fiat empl̃m ⁊ ſupponatur. ¶ Sylla.

¶ Hic ponit curaʒ paraliſis facte a cauſa extrinſeca. ſ. caſu vel percuſſione: ⁊ diuiditur in duas partes. ℣ Primo ponit ſen oſtendit quõ ſe habet ad curam quando talis ꝓuenit ſubito. Secũdo quãdo paulatine. Secũda ibi. (Ꝺ ſi nõ). De prima dicit q̃ ſi paraliſis ex caſu vel percuſſione ꝓueniat ſubito talis eſt incurabilis cũ ſic permaneat. ¶ Notandum q̃ dictum rafis habet verum niſi ex tali caſu vel percuſſione inducente ſubito paraliſis cãret diſlocatio: q: tunc ſufficit reducere membrũ ad locũ: quia propter illud fit ablatio ſenſus ⁊ motus. ¶ Secũdo notãdum pro rõne dicti quia ſignũ eſt q̃ ꝓuenit a cã multum forti cãnte apa vel oppilatione in nervis. (Ꝺ ſi nõ). hic ponit curam qñ paraliſis venit paulatine ⁊ dicit q̃ ſi illa paraliſis eſt ex caſu vl ex percuſſione ⁊ fiat paulatim in loco pcuſſiõis ꝺbet poni hoc emplaſtrum. ℞. farine fenugreci ſemen been ſemẽ mabalep ſemen reſin. i. ſemen pentadactali bdelium amoniacum adipẽ anatis ceram oleum de lilio ex his fiat emplaſtrum.

¶ Notandũ q̃ ratio dicti eſt quia hoc eſt mitigatiuum doloꝝ confortat nervos ⁊ reſolvit. ¶ Secundo notandum q̃ empl̃m ponitur in forma ſic. ℞. farine fenugreci bdelij armoniaci añ. ʒ. i. piperis al. ſeis reſin. añ. ʒ. ii. adipis anatis. ʒ. ʒ. oli de lilio vel irini. ʒ. ii. pulueriʒentur pulueriʒãda liqueſiant liqueſienda miſce omnia ⁊ fiat emplaſtrum extendatur ſupra pannum ⁊ ponatur ſupra locuʒ percuſſuʒ. Ad idẽ. ℞. myr. oppopo. añ. ʒ. v. caſtorei. ʒ. iii. euforbij. ʒ. ij. olei de lilio olei de narciſco añ. ʒ. ii. cere. ʒ. v. pulueriʒentur pulueriʒanda ⁊ liqueſiant liqueſienda miſce ⁊ extenda tur ſupra pannum ⁊ ponatur ſupra locum. ¶ Tertio notãdum q̃ in paraliſi ex caſu vel percuſſione aliud eſt ponendum ſupra locum percuſſum ⁊ aliud in parte ſuperiori iuxta nervum percuſſum ponendum eſt quod eſt dictum: ſed in parte ſuperiori debent poni repercuſſiua. ⁊ ſi materia fluens ſit calida ponenda ſunt frigida ſtiptica qualia ſunt mũmia bolum ar. ſumac. añ. ʒ. ii. cum oleo mirtio fiat empl̃m ⁊ ſuperpone. ſi vero materia ſit frã ponantur calida ſtiptica: qualia ſunt nux cipreſſi olibanum ⁊ incorporentur in vino ſtiptico. ¶ Quarto notandum quia in quaſſatione que apparet in toto corpore valet induere pellem ouis calidam recenter excoriatam. Dicit gerardus. recolo q̃ babebaʒ quandam vicinam conquaſſatam totam ⁊ debilem ⁊ non potuit flebotomari quia ſener. lxx. annorum. feci q̃ haberet pellem multonis ⁊ involutus in eam: erat liberatus in craſtinum. ¶ Dubitatur vtrum in paraliſi ſit incipiendum cum fortibus. q̃ ſic patet per Raſim qui incipit curam cuʒ fortibus. ſicut cum pillulis fetidis. Secundo ſic. In apate dum timemus ſuffocationem incipimus a ꝑn. cuʒ fortib⁹. ergo in paraliſi. tenet ꝓña: quia paraliſis aliqua poteſt ſuffocare per ꝓuatiõem motus lacertorum pectoris ⁊ diafragmatis. ¶ In oppoſitum eſt meſue ancẽ gal. ca. ꝺ paraliſi. Dicendum q̃ regulariter in paraliſi ⁊ in paſſionibus nervorum non eſt feſtinandum cum fortibus a principio. Ratio quia talia agitant materias ⁊ deiciũt virtutes ſi ſunt euacuantia non inuenientia materiam apertam. Secundo dicẽdum q̃ coacte vbi materia paraliſis vel ſpaſmi. minaret mortem ſubito ꝓpter membrorum anhelitus nocumentũ poſſumus incipere a fortibus. Ad rationes. Ad primam dicendum q̃ raſis itelligit primiſſis lenibus medicinis: vel q̃ illud quod dicit raſis non eſt principiũ cure niſi coacte. Ad ſecundam ꝓbat ſecundum dictũ. ¶ Dubitat ſecundo cuius lateris paraliſis ſit difficilioris cure an ꝺxtri vel ſiniſtri ꝓbatur q̃ ſiniſtri. quia virtus in eo eſt debilior. ꝓña tenet: q: curans principaliter eſt virtus. Secundo tremor lateris ſiniſtri eſt difficilioris cure. ergo ⁊ c. añs patet per Auicẽ. ſecunda tertij. ca. de tremore. ⁊ ꝓña tenet a ſimili. ¶ In oppoſitum arguit. paraliſis ꝺextri lateris ſit a fortiori cã. ergo ⁊ c. ꝓña tenet per afforiſmuʒ ſecunde particule. In morb. minus piclitatur egrotãtes. añs patet. quia latus ꝺextrum eſt calidius ſiniſtro. ſed paraliſis ſit a frigida mã. Dicenduʒ q̃ paraliſis totius lateris ꝺextri cuius principium ſcipit a cerebro ⁊ nuca eſt difficilioris cure. ℣ Prima ratio quia fit cuʒ diſconuenientia particularium. Secunda ratio quia per illam debilitatur fons caloris ⁊ nutrimenti. ſ. epar quod ſituatur in latere ꝺextro. Tertio ratio quia paraliſis ꝺextri lateris colligit maiorem partem materie quia ꝺextra pars eſt rarior ⁊ magis ſuſcipiens mãʒ. ſcꝺo dicendum q̃ paraliſis particularis vnius mẽbri tantũ vt manus vel pedis ꝺextri lateris in qua ſernãtur illeſa epar cor cerebruʒ ⁊ nucha põt eſſe facilioris cure. Ad rationes. Ad primã dicendũ q̃ aliis paribus paraliſis ꝺextri lateris eſt difficilioris cure. Ad ſecundam ⁊ tertiam patet ſolutio per ſecundum dictum.

¶ De ſtupore ⁊ tremore. ¶ Syllanus.

n Otãdũ circa rubricã. ℣ Primo q̃ ſtupor ẽ diminutio ſenſus tãtũ ſi differat ſenſus ꝓnũ mẽbr ⁊ motus p aliũ: ſed ſi ambo q̃ vnũ neruũ. ſtupor ẽ diminutio ſenſus ⁊ mot⁹. ¶ Scꝺo notãdũ q̃ ſtupor ẽ duplex. qdã eſt ſtupor mẽtis. ⁊ ſic eſt actõ diminuta virtutis imaginatiue. q: iperfecte imaginat. nõ añt loqtur ⁊ videt q̃ imaginet. ⁊ talis vtplurimũ ſit a frigiditate. Et qdaʒ eſt ſtupor corporis vel mẽbri. ⁊ talis eſt actio diuina ſenſus tactus ad quẽ vtplurimũ ſequtur diminutio motus. Ad ꝓpoſitum de ſcꝺo ẽ ſermo. ¶ Tertio notãdũ q̃ ſtupor differt a ſomno inaturali dolore ⁊ paraliſi. Differt ꝓmo a ſomno inaturali. q: ſtupor ſit in vigilia. ſed ſomnus inaturalis nõ. Dicẽdum eũã q̃ differt ſtupor a dolore. q: ſtupor eſt actio leſa diminuta ſenſus tactus. ⁊ dolor nõ. itẽ ſtupor eſt nocumẽtuʒ in tactu. ſomnus añt inaturalis nõ. ⁊ in ſtupore non eſt dolor. ſed differt ſtupor a paraliſi q: in paraliſi eſt ablatio ſenſus ⁊ motus. in ſtupore vo ẽ diminutio ſenſus ⁊ mot⁹. ¶ Quarto notãdũ q̃ cauſa ſtuporis eſt tripler. ſ. ꝓmitiua añs ⁊ ꝓiũcta. vel aliter cauſa in generali eſt omne illud qꝺ ipedit trãſitũ ſpũs ad nervos. Sed in ſpãli eſt duplex cauſa. vna paucitas ſanguinis ⁊ ſpũs. vt in ſenibus. Alia põt eſſe ſuperflua frigiditas exterior ſeu iterior ꝺcẽs ſpũs ⁊ oppilãs nervos. Alia cã põt eſſe pũctura alicuius aialis venenoſi. vel tactus cuiuſdã piſcis q̃ vocat̃ narchon. Alia cauſa põt eſſe ſuperflua caliditas reſolues ſpũs. ſicut eſt febris ardẽs. aut mora ſuperflua in ſole aut in balneo aut ſuperflua ficcitas corrugãs ner-

Digitized by Google

nos. ¶Potest similiter esse strictura ligatura vel cõpressio si cut accidit qñ vnũ membrum stat supra aliud. Alia causa potest esse oppilatio facta in nervo a quolibet humore siue sit sanguis oppilans sua multitudine siue flã ratione viscositatis. velm melancolia ratione grossitiei seu colera admixtione aliorum. vtplurimum tamen est flã. ꝛ de hoc prosequitur rasis. ℂ Circa tremorem notandum ꝙ tremor est duplex. quidam tremor est passio nervorum ꝛ est particularis. s. factus in manu tantum vel in pede vel in capite. Alius est qui non est passio nervorum: ꝛ iste quãdoq; accidit in febribus ex materia mala sparsa super musculos. ꝛ tũc virtus expulsiua vult expellere ꝛ fit tremor: ꝛ sic est operatio virtutis expulsiue. quandoq; accidit ille a causa extrinseca vt ab aqua frigida sparsa super membro subito: ꝛ dicitur vniuersalis tremor. ꝛ de isto vtroq; nõ loquitur rasis hic: sz in. r. almansoris vbi tractat de febribus. Sz tremor qui est passio nervorũ de quo loquitur rasis hic. diffinitur sic. Tremor est motus prerer naturaz compositus ex motu virtutis ꝛ motu morbi. vnde ꝯtum virtus elevat tantũ morbus deprimit. Alr diffinitur sic. Tremor: est dispositio in qua est bellum contentiue virtutis volontarie ad supiora mouentis ꝛ morbi inuoluntarie ad inferiora deprimentis. Alr. tremor: est diminutio motus sicut stupor: est diminutio sensus. ℂ Secundo notandum ꝙ causa tremoris ẽ omne illud qõ debilitat virtutem aut instrumentum aut virtũ qz. Sed in speciali vna causa est debilitas sanguinis ꝛ spũ sicut accidit in connalescentibus ꝛ in patientibus etbicã. vñ virtus non potest regere membrum. Alia causa est accidẽtia anime sicut cum aliquis est in alto ꝛ perspicit in fundum ꝛ cum aliquis est coram principe terribili sicut fuit nero. vl cum est in aspectu leonis vel ira vel gaudium superfluum Aliter causa est triplex. primitiua. añs. ꝛ coniuncta. ¶Primitiua sicut ligatura frigiditas extrinseca. accidentia anime. ira. gaudium superfluum. vel cum quis est in pñtia domini terribilis vel fere vel aspectus ad locum profundum. potus vini vel aque frigide pancitas spũs vel sanguinis. Alie cause patent. Causa antecedens est humor: flegmaticus paratus imbibi in porositatibus membrorum. Alia cã. s. coniuncta potest esse materia flegmatica ibibita in porositatib' membr. ꝛ de tali loquitur rasis. Et q: stupor habet eãdez causam quã hz tremor. Ideo simul determinat ꝺ cura stuporis ꝛ tremoris. Alia cã põt esse oppilatio ĩ membro sine vicio humorum. vt ex frigiditate condensata vel forti ligatura. ℂ Dubitatur quare tremor magis accidat capiti ꝯ aliis membris. ꝛ post caput manibus vt pz ad experiẽtiã. Dicendum ꝙ causa est. q: cerebrum est mẽbrum flegmaticum in quo abundat multum flã. ꝛ q: multe superfluitates cõmunicantur capiti ab aliis membris. Ad secũdã dicẽdum ꝙ manus sunt propinque capiti ꝛ sunt mẽbra rara satis apta vt ibibatur in eis materia. alia causa q: sunt mẽbra multum distantia a fonte caloris. Itez quia sunt plus occurrentia extrinsecis alterãtib' q: sunt discoopta. ℂ Almãsor.

Am aliquis sentit aliqꝺ suoꝝ mẽbroꝝ
c sicut est dispositio pedis cuz fit stupid': dicemus in illo membro stuporem esse: quapropter eius cura non est differẽda: quãdo enim prolongatur tempus huius egritudinis ꝓ ducit ad paralisim. ℂ Syllanus.

ℂ Hic determinat de stupore ꝛ tremore ꝛ dividitur ĩ duas. ¶Primo determinat de stupore. secõ de tremore. Secunda ibi. (Tremor aũt). ¶Prima in duas. pño facit hoc. Secõ iserit ꝙ cura non ẽ differenda assignãdo cãz. Secõa ibi. (Quapropter). De prima dicit ꝙ cũ in aliquo mẽbro fit diminutio sensus sicut suplet. cũ pes est stupidus signũ est ꝙ illic est stupor. ℂ Notãdũ ꝙ cũ in mẽbro aliqs sentit sic pũctuz acus vel formicaz vel qõ mẽbrum fit obdormitatũ tũc est signũ stuporis. ℜ Rõ pz ex dcis. ℂ Notãdum ꝙ rasis nõ ponit signa tremoris q: patent ad visum. ℂ Dubitat q̃re in pedibus sit maior stupor q̃ in aliis mẽbris. Dicendum ꝙ cã est q: sunt magis remoti a fonte caloris ꝛ a mẽbro a quo proueniunt nerui sensitini. iõ minus habere debent sensationem. Et hec est causa quare leprosi reperiuntur magis infiati in pedibus ꝛc. Secunda causa ẽ quia pedes magis sunt ordinati ad motum q̃ ad sensum. (Quapropter). hic infert ꝙ cura stuporis non est differẽda. Et dicit ꝙ causa est. q: cũ prolongatur stupor: ad paralisim trãsit q: paralisis fit ex eadem materia cum stupore. sz est maioris quantitatis. ex hoc patet ratio. ℂ Notandũ ꝙ stupor proueniens a cerebro si continuaverit pronosticatur apoplexiam vel epilepsiaz. Si stupor in nucha pronosticatur paralisim vel spasmum. ꝛ ita in aliis membris ꝛ aliquãdo tremor: in aliis membris. sed stupor in facie pronosticatur torturam in facie. ℂ Almansor.

ℂ Curatur aũt hec passio ex 'aliqua parte medicinarũ paralisis ꝛ cũ dieta. ꝛ vnctiõe ex oleo costino. ꝙ si inueteraverit passio :eger ex pillulis ferdis purgandus est. ꝛ cõplexio equãda ex nardino ꝛ dieta. ℂ Syllanus.

ℂ Hic ponit curã stuporis ꝛ dividitur in duas. ¶Prio ponit curã in generali remittendo nos ad curam paralisis. Secundo in speciali. secunda ibi(. Quod si inueteraverit). de prima dicit ꝙ curatur stupor. sicut ꝛ paralisis ex aliqua parte medicinarũ ꝛ cuz dieta ꝛ cum inunctiõe ex oleo de costo. ℂ Notandum ꝙ stupor curatur ex aliqua parte medicinarum sicut paralisis. ratio quia fiunt ex simili materia. iõ ꝛc. Sed non curatur ex toto cũ eisdem quia fortiores medicine requiruntur in paralisi ꝙ in stupore. nã forti egritudini fortis debetur medicina ꝫm gal'. in cõmento illius aforismi. Elleborus periculosus est carnes sanas habentibus. Similiter in stupore cõuenit fortis dieta sicut in paralisi. s. declinans ad calidum ꝛ siccum. rõ quia talis dieta contrariatur materie stuporis que est frigida ꝛ humida. Similiter competit iunctio ex oleo costino quia calefacit ꝛ consumit materiã stuporis. (Qñ si inueteraverit). hic ponit curam stuporis in speciali. Et dicit primo ꝙ si passio inueterauerit cum pillulis ferdis eger est curandus. rõ quia ex his euacuatur materia flegmatica a corpore que facit stuporẽ. Secũdo dicit ꝙ complexio est rectificanda cum anacardina confectione. ℂ Almansor.

ℂ Tremor autem ex eisdem curatur ex quibus sanatur stupor. ℂ Syllanus.

ℂ Hic ponit curã tremoris ꝛ dividit ĩ duas. ¶Prio ponit curam in generali. remittendo nos ad curam stuporis. Secundo ponit curã in speciali. secunda ibi. (Sed si er). Aliter potest dividi in tres. ¶Primo ponit curam tremoris facti a materia frigida ꝛ remittit nos ad curam stuporis Secundo ponit curam quando fit ex potu aque frigide ꝛc. ꝙ tes patebunt. De prima dicit ꝙ tremor curatur ex eisdem ex quibus curat stupor. ratio quia habent similes causas licet fortiores sint in stupore. ℂ Notandum ꝙ licet ex eisdẽ medicinis possint curari tremor ꝛ stupor. tamẽ aliqua sit appropriata in stupore. ꝛ similiter in tremore ꝛ paralisi. ꝺ numero quorum aliqua sunt herbe. aliqua sunt olea. aliq̃ sunt cibaria aliqua sunt gũme. Herbe appropriate sunt. sicut trifolium eupatorium ꝛ sticados arabicum. ꝛ ideo de istis debet fieri baꝭ in omnibus receptis clusteriorũ ꝛ aliorum. Olea sunt sicut oleum cucumeris asinini. oleũ de aneto. oleum de andacocha alio nomine ꝺ sulphure herba mirabilem habens proprietatem in tremore. Cibaria sunt cerebrum leporis assatum inter omnia. secunda tertij. c. de tremore. Gume sunt castoreũ. licet valeat cum boc in oibus passionibus nervoꝝ. ℂ Secundo notandũ ꝙ i tremore clistere cõpetens est tale. ℞. centauree minoris vtriusq; salnie rute primule veris ipericõis. mercurialis añ. Ml. i. cartami mũdati. ʒ. i. feis rute seminis rileos seminis basilici añ. ʒ. ʃ. agarici electi. ʒ. v. vtriusq; sticados añ. ʒ. ʃ. farfaris pugillũ vnũ mell' electi olei de lilio añ. quantũ sufficit. fiat clistere vsq; ad q̃r. v. ꝛ similiter valet in paralisi ꝛ stupore. ℂ Notandum tertio ꝙ signa tremoris facti a casu virtutis sunt. quia patiens

Digitized by Google

De tortura oris

deficit in quocunq; labore ⁊ motu ⁊ relenatur ex omni re nutribili: ⁊ q; nullo modo famem pati potest quoniam sin copizat ⁊ tunc tremor angetur. Signa tremoris propter vsuz vini sunt: q: potus aque confert ⁊ abstinere a vino ⁊ potus vini de granatis vel de agresta multum confert. Signa tremoris facti propter dominium humoruz frigidi super membrum sparsi sunt albedo ⁊ mollities corporis: pigrities ⁊ ebetudo sensuum. ratio patet. Signa tremoris facti ab aliis causis vt ex frigiditate extrinseca ⁊c. habetur ex relatu infirmi. ¶Almansor.

¶Sed si ex superflui vini potu euenerit eger ab ipso erit abstinendus. Similiter si aquā que ex niue dissolnitur bibendo banc incurrerit passionem ab ipsa abstineat. ⁊ balneuz calidissimū ingrediatur in qua tam diu moram faciat donec sudet. a quo cum egressus fuerit in sole assidue moretur. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam tremoris in speciali. ⁊ diuiditur in duas. ℣Primo ponit curaz quando fit ex superfluo potu vini. secundo quando ex potu aque. secūda ibi. (Similiter si). De prima dicit q; si tremor tingat ex superfluo vino sum pto eger debet se abstinere ab illo. ratio quia remota causa: remouetur ⁊ effectus. ¶Notandum q; vinuz facit tremorem: quia est maxime penetrationis ⁊ perentit nernos ⁊ conuertitur in acetum in eis. (Similiter si ⁊c). Hic ponit curaz tremoris facti ex potu aque: ⁊ diuiditur in duas. ℣Primo ponit curam per abstinentiam aque. Secundo p balneum. secunda ibi. (Et balneum). De prima dicit q; si quis incurreret tremorez ex potu aque pro cura debet abstinere ab ipa. ratio q: remota cā remouetur effectus. (Et balneum). Hic ponit curam per balneuz ⁊ dicit primo q; patiens tremorem debet ingredi balneum calidissimuz: ⁊ debet in eo tantum contrabere moraz q; sudet. ratio q: tūc aquositas per porositates nernorum expellitur per sudorē. Secūdo dicit q; talis debet assidue morari in sole. ratio q: consumitur ⁊ exiccatur humiditas membrorum que erat causa tremoris. ¶Notandū q; trociscī de sticados valent contra omnem tremorem a proprietate ⁊ contra paralisim ⁊ torturam. ℞. sticados. ʒ.i. iſopi. ʒ.ij. peonie. ʒ.ij. fiāt trociscī cum mucillagine dragaganti ⁊ melle ros. ⁊ fit vnusq; aureus vnius ⁊ detur in aurora cum aqua decoctionis sticados ⁊ mellis. ¶Notandum q; rasis non ponit curam si tremor fiat a debilitate virtutis regentis membra. ℣Pro cura nutriatur carnibus assatis nutribilibus ⁊ aliquando elixatis vt carnibus pullorum bedi arietis annalis caponuz perdicum fasianorum omnium auium viuentium in arboribus ⁊ pratis ⁊ non in aquis. ⁊ vitellis ouorum. de herbis posset comedere feniculum boraginem ⁊c. Confortetur cerebrum ⁊ cor: cū electuarijs dictis in. c. de mīa. De potibus potetur ex aqua mellis ⁊ aliquando potest bibere vinum optimum odoriferum in quo fit trū de aqua quantum de vino vel plus de aqua. ¶Tertio notandum q; cura tremoris facti a letargia fit letargiam removendo sed facti a frigiditate sine materia fit per calefacientia. sed facti ab accidentibus anime fit removendo illa accidentia.

¶De tortura oris. ¶Syllanus.

n Otandum circa rubricam q; tortura oris ē motibus officialis figuram ⁊ formam naturalem faciei corrumpens. Aliter tortura oris est inclinatio oris ⁊ labiorum ad partem dextram vel sinistram cuz impotentia claudendi alterum oculorum. ⁊ cum exsufflatione ex latere vno cuz percipitur vt exsufflet aerem vehementer. ¶Secundo notandum q; causa torture oris est duplex. vna ē paralisis partis faciei. alia ē spasmus ex repletione vel inanitio ne vtpluriuū trū ē spasm' de repletiōe. ¶Almansor.

C Am bominis os contorquetur ⁊ vnū
c de oculis suis claudere non valet ⁊ si precipitur ei vt sufflet flatus ab vna tā tum parte exire videtur: ipsum tunc contorsionem pati dicimus. ¶Syllanus.

¶Hic determinat de tortura oris ⁊ faciei. ⁊ diuiditur in duas. primo ponit signa. secundo ponit curā. secūda ibi. (Lutius curaz). De prima dicit q; cum in aliquo apparent ista signa. ℣Primum q; os hominis contorquetur. Secundus q; non potest claudere vnum oculum. Tertiuz si precipiatur vt sufflet flatus videtur exire ex vna parte. tunc dicim' q; talis patitur torturam oris. ¶Notandum de ratione signorum. verificatur primum q; ibi est paralisis vnius partis faciei vel spasmus. Sed in paralisi pars infirma cadit supra sanam. in spasmo vero pars infirma trabit ad se sanā. verificatur secundum. quia in altera parte faciei est spasm' vel paralisis in quibus est ablatio sensus ⁊ motus. ideo nō potest claudere oculum illius partis verificatur tertium q: pars infirma est debilis. ideo non potest claudere bene labia. ¶Secundo notandum q; signum torture propter paralisim prouenientis sunt debilis motus propter materiaz fluidam relaxantem. turbatio sensus ꝓpter materiā aquosam fluentem ad viscera sensuū. multiplicatio saliue ⁊ spūti propter multitudinez materie aquose. in paralisi sentitur in cute ex vtraq; parte lenitas. ratio ꝓpter materiam aquosam que causat mollitiem. non sentitur extensio. patet per ides. palpebra inferior oculi que est in parte gibbosa est diuersa. ratio q: ꝓpter relaxationez. cadit inferius pellis frontis ex parte gibbosa. ſ. per quam spuit ⁊ sufflat. ⁊ extensa absq; rugis. quia ibi est relaxatio que remouet rugas. Laret motu vsuali. q: in paralisi auferur motus. apparet q; medetur homo ⁊ aspiciat ad inferiora. causa q: per similia relaxatur ad inferiora. Sed signa torture propter spasmuz sunt sensus turbati quodammodo. q: in cerebro est materia flegmatica grossa que licet perturbet non tamen sicut sinida. Extensio cutis q: destruuntur rugę. Sed contra q: in spasmo fit corrugatio. Dicitur q; destruuntur merito numeri q: alias fuerunt plures. vel destruuntur q: earum fundamentum non apparet sed latet occultuz sub cri spatura lacerti faciei duri. ratio propter spasmū qui est causa contractionis. Hinoratur salina. rō q: in spasmo facto a materia est maxilla ingrossata. sed in spasmo facto ex inanitione patet declinatio cutis ad pteū colli. rō q: ibi sunt pncipia multoz nernoz faciei. si i spasmo moueat nerui ⁊ cō trahuntur versus pncipia. ¶Almansor.

¶Cuius curam incipiemus cuz solutione ventris ex pillulis fetidis. Nutrimentuz vero eius aręz ipsius potum ordinabimus ut in ca. de paralisi diximus. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam. ⁊ diuiditur in duas. ℣Primo ponit curam torture prouenientis ex repletione. secundo ponit curā ꝓuenientis ex inanitione ⁊ excusat se. secunda ibi. (De tortura vero). ℣Prima in duas. ℣Primo ponit curam per euacuationez ⁊ remedia per localia. Secundo ostendit qd faciendum quando predicta facta non conferunt secunda ibi. (Quod si passio). ℣Prima in tres. ℣Primo ponit curā per euacuationem. Secundo per dietam. Tertio per localia. secunda ibi. (Nutrimentū vero). Tertia ibi. (Egritudini preterea). De prima dicit q; in cura torture debemus incipere faciendo euacuationem cum pillulis fetidis. ¶Notandum q; prius incipiendum est ab euacuatione. q: raro medicamina localia debent approximari. nisi ꝓmissa euacuatione vt dictum fuit supra. sed ratio dicti est quia predicte pillule euacuant materiam flegmaticam facientez spasmuz vel paralisim q; sunt cause torture ideo ⁊c. ¶Secundo notandū q; anteq; detur medicina laxatiua vel euacuatiua debet precedere sirupus digestiuus appropriatus in tortura ⁊ est. ℞. radicū acori. ℔. ſ. ʒinʒib. al. nu. muſ. añ. ʒ.i. melſ. elci quart. iij. fiat sirupus clarificatus vsq; ad ℔.i. ⁊ detur cum aqua decoctionis salvie. Ad idem valet sirupus competens in paralisi ⁊ in spasmo. ¶Tertio notandum q; medicina laxatiua debet esse talis. ℞. pillularū cochiarum. ʒ.ij. pulpe. colloquintide bdelij pulueriʒati añ.

Digitized by Google

De tortura oris

3.i.ſi patiens eſt fortis miſce malaxando cū3 idromelle fcō cum aqua accoti.hāt pūnle ad quātitatem cicerum. ¶ Ad idē valent medicine ſolutiue in cura paliſis ⁊ ſpaſmi. ¶ Nutrimentum vero.) Dic ponit curā per dietā dicens ꝙ nutrimentum.i.cibus ⁊ potus debent eſſe ſicut dictum eſt in cura paraliſis: verbi gra comedat carnes ouium bonarū: animū degentiū in arboribus ⁊ pratis ⁊ non in aquis gallinas gallos annuales: pullos gallinarū aſſatos. carnes bedorum ⁊ caſtratorum aſſatas. comedat cibaria ordei auene ſpelte ⁊ farris ⁊ condiantur cum puluere qui ſic fit. ℞. nucis muſca.ʒ.i. piperis longi caſtorei galange añ.ʒ.i. ʒedoarie.ʒ.i.ſ. terantur ⁊ cribellentur. de potibus ſumat aquam melī cō patet. ¶ Almanſor.

¶ Ergo ꝓteres quotidie in mane anteq̄ comedat ſinapi cum ſirupo aquoſo gargariʒare faciemus ⁊ mittemus eum in domum obſcurā ⁊ precipiemus vt vnam nucem muſcatam in parte oris que torta eſt teneat. naribus quoq̄ tunc inſufflabimus condiſi vt ſternutatio prouocet. Spondiles quoq̄ colli eius ⁊ faciē eius ⁊ frontem ex oleo coſtino inungere conuenit. eſt quotidie de anacardino vnius aurei pondus ſumendum. ⁊ ſi paſſio hoc modo ſolura non fecerit ad ventris ſolutionem ⁊ egri preſeruationem rede undum eſt. De tortura vero que non repente: ſed paulatim accidit non loquimur: ipſa nanq̄ non contingit niſi in freneſi pernitioſa morte iaʒ iminēte ⁊ eſt ex ſiccitate. ¶ Syllanus.

¶ Dic ponit curā per localia. ⁊ diuidit in ſex. Primo ponit curā per gargariſma. Secundo per māſiones oſtendēdo in qua domo debet ſtare. Tertio per vnum qđ debet tenere in ore. Quarto ꝓ ſternutatoriaʒ. Quinto ꝓ inunctionem. Sexto ꝓ confectioneʒ. ꝓtes patebunt. ¶ De prima dicit ꝙ debemus facere gargariʒare egruʒ ante comeſtionem cum ſinapi ⁊ ſirupo acetoſo. ¶ Notandū ꝙ anteq̄ competat iſtud gargariſma due conditiones requiruntur. Prima ꝙ corpus ſit enacuatum enacuatione vſi q: corpore exiſtēte pleno fieret attractio maior materie peccātis ad faciē. Secundo conditio eſt ꝙ materia ſit fluxa ⁊ hoc poſt tres vel quatuor dies. q: anteq̄ mā eſſet fluxa fieret maior attractio materie ⁊ fluxus materie maior. ⁊ rō quare valet iſte eſt. q: tale gargariſma ſubtiliat materiā texture cū hoc eā enacuat. ¶ Secundo notādum ꝙ gargariſma raſ. poſt ſic formari. ℞. ſeminis ſinapis quartā.i. ſ.aceti. al. quartā ſ. melī elci quartaʒ.i. fiat decoctio clariſicata vſq̄ ad. lb.i. Ad idem vʒ hoc. ℞. radicum accoti quartā.i. aceti. ſ.i. fiat decoctio parum clariſicata vſq̄ ad.lb.i. Ad idem valet gargariſma factum ex orimelle ſquillitico ⁊ aqua decoctionis nucis muſca. ſticados ⁊ piratri. (Et mittemus eum.) Dic ponit curā ꝓ māſionem oſtendendo in qua domo debet ſtare. ⁊ dicit ꝙ debet eē domus obſcura. q: virtus viſiua eſt debilitata. q: non bʒ niſi vnum oculum. ſed ꝓ domum luminoſam āplius debilitaret ⁊ ꝓ obſcurā innaret: q: aggregant ſpiritus. rō q: i domo luminoſa aſpicit ad diuerſas ꝓtes. ⁊ in obſcuro non. ideo ꝛc. ¶ Notādum ꝙ ꝓ cura texture dʒ inberi vt patiens aſpiciat in ſpeculo de calbe vt ꝓ aſpectum ad ꝓtem contrariā rectificet eius facies ⁊ non ſolum valet ſpeculum de calbe. vex etiam quodlibet aliud. (Et precipimus). Dic ponit curā ꝓ vnuʒ quod dʒ tenere in ore. ⁊ dicit ꝙ multum valet tenere in ꝓte oris que eſt torta vnā nucem muſ. ¶ Notandum ꝙ ratio dicti eſt q: ſubtiliat ſua caliditate mām ⁊ q: confortat nervos ⁊ rōne ſtipticitatis confortat membrum. ¶ Notāduʒ ꝙ ad idem valent tales trociſci. ℞. radicum accoti quartā.i. ſ. ʒiʒʒib. al.ʒ.i. nucis muſ.ʒ.v. pulueriʒāda pulueriʒentur ⁊ quaſſanda conquaſſentur ⁊ infundātur in aqua ſalnie ꝙ dn ꝙs dies ⁊ condiatur cum melle elcō quod ſufficit ꝓ formatione trociſci ponderis.ʒ.i.ſ. ⁊ teneatur in ore. ⁊ ſi vꝑ eorum trāſglutiatur non eſt vis. imo eſt melius. ¶ Naribꝰ quoqʒ.) Dic ponit curā ꝓ ſternutationem dicens ꝙ conueniens eſt vt naribus inſufflēt condiſi vt prouocet ſternutatio. Condiſi eſt herba ſimilis ſpatule fetide. ¶ Notandū primo ꝙ ratio partis eſt q: per ſternutationeʒ expellit mā communicta texture. ideo ꝛc. ¶ Secūdo nota ꝙ loco huius valent ſternutatoria dicta ſcilicet elleborus albus piretrum euforbium caſtoreum. ⁊ ſimilia. ¶ Ad idē. ℞. ſucci aurticule muris ſcā reſidentia.ʒ.i. oppoponacis caſtorei pulueriʒati añ.ʒ.ſ. miſce ⁊ adminiſtretur cum raſcali. (Spondiles.) Dic ponit curā per inunctionem dicens ꝙ ē conueniens vngere ſpondiles faciem ⁊ colium cum oleo coſtino. ¶ Notāduʒ ꝙ debemus vngere ſpondiles colli. q: origo nervorum ad faciem venientium eſt in parte ſuꝑiori nuche in qua eſt nocumentum pncipaliter in texture. ſed valet hec vnctio q: confortat nervos ⁊ cōſumit mām. ¶ Secundo notādum ꝙ loco huius valet tale vnguentum. ℞. radicis accoti quarta.i. ʒiʒʒib. al. nucis muſ. añ.ʒ.iij. olei coſtini.ʒ.iiȷ. vini al.ʒ.iȷ. ſ. pulueriʒāda pulueriʒentur ⁊ cō quaſſanda conquaſſentur ⁊ buliant ſuper cineres calidos vſq̄ ad conſumptionem vini. coletur ⁊ colature addatur cere quātum ſufficit ⁊ fiat vnguentum ⁊ eſt ſpeciale in texture. ¶ Ad idem valet hoc. ℞. oppoponacis quarta.i. radicuʒ accoti.ʒ.iij. ʒiʒʒib. al. nucis muſ. añ.ʒ.i. trebentine.ʒ.ij. pulueriʒentē pulueriʒāda liqueſiāt liqueſienda miſce omnia ſimul fiat maſſa. poſtea extēdatur ſupra alnea vel ſupra pānuʒ de būbice ⁊ applicetur partibus ſuperioribus colli.ſ. ſpondilibus. ¶ Notāduʒ tertio ꝙ in texture cāta a paraliſi poſſunt applicari olea reſolutiua dicta vnguenta reſolutiua ablutiones reſolutiue ⁊ ſimilia. dato ꝙ non precedāt molificatiua. ratio q: mā eſt ſatis fluida ſubtilis ⁊ nō timetur ꝙ reſoluatur ſubtile ⁊ remoneat groſſaʒ. Sed in texture ſcā a ſpaſmo de repletione anteq̄ applicentur reſolutiua dicta molificatiua conueniunt. ratio q: mā in ſpaſmo eſt groſſa. ideo ꝛc. Et in hoc cōmuniter eſt magnus error medicoꝝ. ¶ Quarto notādum ꝙ vnguentum mollificatiuum competens in texture cāta a ſpaſmo eſt. ℞. mucilaginis ſeminis lini fenu greci añ.ʒ.ij. butiri ſine ſale.ʒ. ſ. pinguedinis añ.ʒ.i. olei amigdalarum dulcium.ʒ.ij. olei de lilio. quarta.ſ. cere modicuʒ. liqueſiāt liqueſienda. miſce omnia ⁊ fiat vnguentū ⁊ eſt valde bonū. (Et eſt quotidie.) ¶ Nic ponit curā ꝓ confectionem dicens ꝙ eadem die eſt ſumendum pondus aurei vnius de confectione anacardina. ⁊ dʒ dari cuʒ decoctione accoti. ratio remedij eſt q: tale electuarium prouocat ſudorem ⁊ febrem. ⁊ ideo conſumit mām texture ⁊ eſt vltime virtutis ⁊ non competit niſi quādo nō valent remedia. ¶ Notāduʒ ꝙ ad idem valet hoc. ℞. nucis muſ.ʒiʒʒi. al. añ.ʒ.iij. conſerue accoti quarta.i. ʒucheri al. quantum ſufficit ⁊ fiat electuarium ſcā ꝓtes vniuerſali enacuatione. detur.ʒ.i. quolibet mane. Ad idem valet iera bermetis. (Et ſi paſſio.) Dic oſtendit quid ſit faciendum quādo predicta remedia non conferunt q: non remouent texturā: dicens ꝙ redeundum eſt ad enacuationem ⁊ preſeruationem egri. Ratio q: ſignuʒ eſt ꝙ remāſit de mā antecedente. ideo preſeruādus eſt ne cadat in peius. ¶ Ultimo notādum ꝙ vltimum remedium eſt cauterium vnū i occipitio. aliud in venis poſt aures vel in radice mādibule in ꝓte torta. (De tortura vero.) Nic ponit curā texture facte a ſpaſmo de inanitionib⁹ excuſans ſe ⁊ dicit ꝙ non vult dicere hic de tortura que aduenit paulatine ⁊ non ſubito ⁊ cām adiungit q: talis non fit niſi in freneſi mortali. ratio q: mors iā eſt ꝓxima cum talis tortura fiat a ſiccitate humidi radicalis ⁊ reſolutōne caloris nālis ⁊ ſpirituum. ſed moriturī ſolis ſignis ꝓnoſticis ſunt dimittendi. ¶ Notāduʒ ꝙ ſignum diſtinctiuum quādo tortura fit a ſpaſmo de repletione vel de inanitione eſt. q: a ſpaſmo de repletione fit ſubito. ⁊ a ſpaſmo de inanitiōe fit paulatine. ⁊ precefferit ſigna aliqua vt febres vigilie inanitio. ⁊ cum hoc facies eſt corrugata. ¶ Dubitatur que ꝑs faciei in texture fit permutata a figura. an pars egra que bʒ ſpaſmum vel paraliſim. an ꝑs ſana. ⁊ per cōſequens cui parti debent approximari

Digitized by Google

De spasmo

remedia: an parti que apparet male figurata an parti que non apparet male figurata. Dicendum primo q̄ si tortura fiat a paralisi pars sana appet male figurata. ratio q: pars egra paralitica cadit supra partem sanam: ideo facit in parte sana malam figuram ⁊ in tali remedia debent approximari super parte que apparet bene figurata. Secundo dicendum q̄ si tortura fiat a spasmo pars egra apparet male figurata. ℞atio q: illa contrahitur ⁊ contrahit ad se partem sanam ideo facit in parte egra malam figuram: ⁊ in tali remedia debent approximari super partem que est male figurata ⁊c.

De spasmo ¶Syllanus.

n Otandum primo circa rubricam quid sit spasmus secundū Auic. secunda tertij. c. propositio. spasmus est egritudo nervosa qua monentur lacerti ad sua principia: ⁊ inobedientes sunt in dilatatione. ¶Secundo notandum q̄ spasmus est duplex. Quidam proportionatus ad materiam. ⁊ talis est duplex. s. de repletione ⁊ inanitione: ⁊ quidā est non proportionatus ad materiam. Appellatur enim spasmus proportionatus ad materiam quādo fit propter presentiam materie: vel propter absentiam materie naturalis. s. humidi radicalis. Sed appellatur spasmus non proportionatus ad materiam quando fit propter speciem nocumenti cerebro cōmunicatam. vnde fit contractio dato q̄ non fit propter nervorum repletionem vel eorum inanitionem. ¶Notādum tertio q̄ causa spasmi de repletione est tripler. s. primitiua antecedens ⁊ coniuncta. ¶Primitiua sunt res non naturales cōmunicantes vel multiplicates humiditatem in cerebro humano. s. flegma vel melācholiā vel sanguinem licet vtplurimum flegma. vt cibi flegmatici potus superfluus crapula somnus superfluus quies. ⁊ sic de alijs rebus nō naturalibus. Coadiuuātes sunt complexio frigida etas ⁊ regio frigida. Antecedens ē humor imbibitus in nervis anteq̄s faciat cōtractionem ⁊ vtplurimum est flegma licet ēt posset esse melancolia vel sanguis vel colera licet raro. Cā coniuncta sunt illi met humores imbibiti in porositatibus nervorum qui actu faciunt spasmū. ¶Quarto notādum q̄ cā spasmi de inanitione similiter est tripler. s. primitiua antecedens ⁊ cōiuncta. ¶Primitiua sunt res non nāles extrinsece manientes ⁊ consumentes humiditatem nostri corporis sicut cibi assi angustia ira ⁊ tristicia. Cā antecedens est mala complexio sicca consumens humiditatem vel calida ⁊ sicca vt febres ardentes sicut causon. vel melancolia vel complexio frigida fundata in nervis. Cā coniuncta est ipa mala complexio sicca actu inducens contractionem in nervis vt patet in corrigia posita inpta ignem vel solem. ¶Quinto notādum q̄ cā spasmi non proportionati ad materiaz est dolor catus in nervo vel propter pūctura cū stilo vel acu vel similibus. vel propter punctura scorpionis vel similibus. vel propter frigiditatem congelātem nervum vel lacertum ex quibus contrahitur nervus versus cerebrum. ¶Sexto notāduz q̄ differentia est inter spasmum epilepsiā ⁊ singultum paralisim tbethanum ⁊ cuzez. Et differunt spasmus. ⁊ epilepsia. q: in epilepsia est cōtractio omnium nervorum in spasmo vero vnius membri. ⁊ q: non contingit ex nocumento cerebri. sed ex nucha ⁊ p̄m q̄ fit in alia ⁊ alia parte ita fit contractio in alio ⁊ alio membro. Secundo differunt q: licet in epilepsia fit contractio sicut in spasmo. postea tamē fit dilatatio. mā consumpta. sed in spasmo non fit dilatatio nisi fiat enacuatio. Tertia differūt q: epilepsia est egritudo portissimalis. spasmus vero non. Differunt spasmus ⁊ singultus q: n singultus qui est passio stomachi quānis prius fiat cōtractio stomachi. post remouetur per expulsionem materie sine sit flegma sine vētositates vel vapor eleuatus ad os stomachi. sed in spasmo non nisi veniat ad curā. Secundo differunt q: singultus nō est passio nervorum sed la certorum ipsius stomachi sed spasmus est passio nervorū. Differunt spasmus ⁊ paralisis q: in paralysi est membri elongatio i spasmo p̄m longū abbreuiatio. ratio q: mā spasmi est grossa dilatās nervos ⁊ per consequens abbreuiās p̄m longum sed in paralisi est mā fluida aquosa subtilis relaxans. Differunt spasmus ⁊ tbethanus q: tbethanus est egritudo officialis prohibens virtutem motiuam a contractione nervorum de quorum aptitudine est vt contrahantur propter nocumentum in nervis ⁊ lacertis. ⁊ spasmus est egritudo qua monentur lacerti ad sua principia ⁊ inobedientes sunt in dilatatione. Secundo differunt q: tbethanus est propie quādo lacerti anteriores ⁊ exteriores equaliter tenduntur ⁊ sic membrum est censuz. sed spasmus dicitur fieri quando nervi vel lacerti contrahuntur solum ad vnaz partem tātum ⁊ sic membrum stat contractum. Conueniunt tamen q: fiunt ex eisdē causis. Differunt spasmus tbethanus ⁊ cuzez fit a ventositate grossa dilatāte nervos ⁊ lacertos. sz tbethanus ⁊ spasmus sunt a mā humorali. ⁊ cuzez non est nisi spasmus particularis. s. in oculo vel palpebra ⁊ talis appellatur grāphos. tamen solet cuzez seu alcuzez sumi pro eo idem quod spasmus vel tbethanus. Septimo notādū q̄ in spasmo possumus considerare vel motum malum contractum ⁊ sic est accidens vel malā figuram que consequitur ex tali motu vel oppilatione ⁊ sic est egritudo. Et ideo aliqui auctores dicunt q̄ est accidens. alii qui q̄ est egritudo. non est cura de hoc. ¶Dubitatur in qua etate magis accidit spasmus. Dicendum primo q̄ in pueritia. ℞ama cā est multitudo humiditatis existentis i pueris vnde potest libere finere ad nervos. Secunda cā ē raritas nervorum ⁊ mollicies vnde facilius recipiunt materiā. Tertia cā est malicia regiminis vnde generatur humiditas flegmatica ⁊ ibibitur i nervis. ¶Dubitatur vtrū sicut in spasmo aufertur motus ita auferatur sensus. Dicēdum q̄ non quia maior quantitas spirituum requiritur ad sensum q̄ ad motum. ideo ⁊c. ¶Almansor.

c Ām aliquod membrū alicuius ptrahit ⁊ ad suā redit originē aut plura ex membris sic disponunt ipsa spasmata eē, pnunciabimus. spasmus autem subito aut paulatim innadit. ¶Syllanus.

¶Hic determinat de spasmo ⁊ diuiditur in tres. ℞imo ponit signa. Secundo notificat species spasmi. Tertio ponit curā. Secunda ibi. (Spasmus autē.) Tertia ibi. (Sz spasmo.) De prima dicit q̄ quādo aliquod membrū contrahitur ⁊ redit versus suum principiū. s. versus cerebrū. vel si plura membra sic disponātur dicendum est q̄ fit spasmus. ¶Notandum cā quare fit contractio in spasmo est propter mām grossam contentā in nervo que dilatat nervum ⁊ abbreuiat p̄m longum. ¶Secundo notādum q̄ signa spasmi de repletione sunt. q: talis aduenit subito ⁊ aparēt signa repletionis. Sz signa spasmi de inanitione sunt. q: fit paulatim ⁊ ex successiōe egritudinum enacuātium. ⁊ successione enacuatōnis facte per medicinā vel per se. ⁊ sic de alijs causis. ¶Tertio notādum q̄ signorum spasmi. q̄dam sunt pronostica ⁊ quedā demonstratiua. ℞pronostica sunt vt tremor ⁊ stupor membri. diminutio motus per longum tempus. Demonstratiua sunt vt actualis contractio nervorum versus suā originem cum nepitudine dilatatiōis. Quedā sunt signa salutis vt receptio motus membri ⁊ dilatatio eius. (Spasmus autez.) ¶Hic ponit species spasmi dicēs q̄ spasmus quidā fit subito quidā paulatim. ¶Notāduz q̄ spasmus diuiditur dupliciter. ℞imo penes figurā ⁊ sic est tripler. ℞imus in quo nervi cōtrahūtur versus partem domesticā vel āteriorem. ⁊ est quādo nocumentum est in partibus anterioribus ⁊ vocatur antistonus. Secundus est in quo contrahuntur nervi versus partem posteriorem vel silnestrem ⁊ est quādo nocumentum est in nervis partis posteriors ⁊ vocatur prostonus. Tertio est in quo contrariātur ex vtraq̄ parte ⁊ tunc membrum stat erectum. ⁊ est deterior ⁊ difficilious cure ⁊ vocatur tbethanus. ⁊ pro tāto auctores faciūt capitula distincta. Secūdo modo diuiditur spasmus p̄m cām. ⁊ sic sunt tres species spasmi. Una est ex repletōne. s. ex humore imbibito in porositatibus nervorum vtplurimum flegmatico ⁊ aliquādo ē dispersus ⁊ aliquādo aggregatur in va pte

Digitized by Google

De ſpaſmo

& fit apoſtema. Secunda ſpecies ē ex inanitione & fit ex trū ſumptione humiditatum ſubſtātialium membrorum paulatim. Tertia ſpecies eſt a rebus inducentibus nocumentum in mēbris ſubito & dicitur non proportionatus ad materiā & tunc in generali ſunt quatuor. ¶Prima eſt fortis frigiditas introducta in nervis & reducitur ad ſpaſmū de inanitione. Ratio q: illa frigiditas cōdenſat humiditatem nervorum & ſic ea minoratur. & ſimiliter etiam in illa condenſatione aliquid de humiditate exprimitur & fluit ad extra & ſic minoratur. Aliqui tamen reducunt ad ſpaſmum de repletione. Secunda cauſa illius ſpaſmi ſunt vermes mordicantes os ſtomachi inducendo nocumentum vnde virtus ſentiens contrahitur & ille reducitur ad ſpaſmum de inanitione q: ratione contractionis aliquid effluit. Tertia cauſa ē motus animalis venenoſi & reducitur ad ſpaſmum de repletione: q: humiditas mala cauſata ab illo animali imbibitur in nervis. Quarta vero cā eſt dolor: q: virtus ſentiens nocumentum contrahit nervos & talis reducitur de per ſe ad ſpaſmum de inanitione: q: eāz nervi contrahuntur: tūc pp dolorem aliquid effluit de humiditate nervorum ſed p accidens reducitur ad ſpaſmū de repletione. ratio q: ad loāz doloris humores ibidem ſunt i nervis. ¶Almanſor.

¶Spaſmo autem ſubito euenienti eadem preparanda eſt cura quam in paraliſi conferre diximus. In eo tamen fricatione manuum & inunctiōe ex oleo coſtino plꝰ vtimur. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam ſpaſmi. ¶Primo de repletione. Secūdo de inanitione. Secunda ibi. (Spaſmus vero.) De prima dicit q in ſpaſmo de repletōne primo conuenit cura talis qualis conuenit in paralyſi. Secundo dicit q in cura ſpaſmi dicti debemus vti plus fricatione manuum & vnctione ex oleo coſtino. ¶Notādum q ratio primi dicti eſt: q: eadem eſt quaſi materia virtualiāz ſcilicet flegma imbibitum in poroſitatibus. Ratio ſecundi dicti eſt: q: materia ſpaſmi eſt groſſa: ideo tarde reſoluitur ideo idiget medicinis fortibus. ¶Secundo notandum q ſpaſmus de repletione & paraliſis conueniunt in cura: quantum ad ea que apponūntur ad intra: q: eadem ſunt medicine digeſtiue & ſcilicet. Sed differunt quantum ad ea que applicantur ad extra. q: in paraliſi ſolum conueniunt reſolutiua. q: materia ē fluida ſubtilis: & nō timetur q remaneat groſſum & remoueat ſubtile. Sed in ſpaſmo de repletōne: quia materia eſt groſſa & viſcoſa. primo vtendum eſt mollificatiuis. deinde reſolutiuis. q: ſi econtra fieret. reſolueretur ſubtile & remaneret groſſum & putreſceret. ¶Tertio notandum q vnguentum mollificatiuum competēs in cura ſpaſmi eſt. ℞. mucilaginis. fenugreci. ſeminis lini. aā. ʒ. ij. butiri fine ſale. aſſungie anatis aā. ʒ. i. cere modicū. liqueſiant liqueſienda. Et miſce & fiat vnguentum reſolutiuum dictum in capitulo de paraliſi ita q vtatur per duos dies vnguento mollificatiuo deinde vnguento reſolutiuo per duos dies. & ſic vadat continuando donec materia ſit reſoluta. Ad idem valet cerotum ſopi. ¶Ad idem cerotum diatereſen. ¶Addendum quarto q vnguentum reſolutiuum competens ē vnum meſue quod incipit Cerotum aliud fortiſſimuz eiuſdem virtutis ad diſſoluendū articulorum duricies. ¶Ad idem vnguentum aragon deſcriptione nicolai. ¶Ad idem vnguentum marciaton deſcriptione nicolai. ¶Ad idem vnguentum de bdellio meſue. ¶Ad idem vnguentum filagriz meſue. ¶Quinto notandum q emplaſtrum mollificatiuum competens in cura ſpaſmi eſt. ℞. emplaſtrum ceronum deſcriptione nicolai quod ſufficit ad quantitatem membri. mollificat enim multum duriciem ſplenis. malaxetur cū oleo ſiſamino. ſed apparet mihi q hoc emplaſtrū ſit reſolutiuum vt vult nicolaus. ¶Ad idem ad mollificandum valet emplaſtrum de melliloto. ¶Ad idē valet diaquilon. ¶Ad idem valet ablutio hec. ℞. ſeminis fenugreci ſeminis lini ſeminis aneti aā. quartam. i. ſumitatum malue biſmalue barbe ireōs aā. M. i. conquaſſentur. fortiter buliant in ℔. iiij. aque donec redeāt ad ℔. ij. coletur & de colatura fiat ablutio membri. & poſtea fiat ablutio reſolutiua dicta in. c. de paraliſi vel vno die mollificatiua alio die reſolutiua. ¶Sexto notādum q eodem modo poteſt fieri de balneo q: cōuenit primo mollificatiuum factum de herbis predictis. ſed in plori q̄tate. deinde reſolutiuum dictum in. c. de paraliſi. ¶Ad idem valet hoc quod eſt ſecretum reſolutiuum. ℞. ſeminis aneti conquaſſati ℔. iiij. caniculuz vulpis euiſceratum vnum. buliat in ſufficiēti q̄tate aque vſqz ad oſſium ſeparationem. fiat balneum in illa aqua vel abluatur membrum. ¶Septimo notandum q pinguedines maxime appropriate in cura ſpaſmi ſunt arungia vulpis leonis. ¶Octauo notādum q in cura ſpaſmi de repletione valet pellis vulpis porcata. ¶Almanſor.

¶Spaſmus vero qui nō repente ſed ſuauiter accidit poſt febrem aut poſt multam ventris ſolutionē: aut multū vomitū: aut ſanguinis fluxū malus & eſt vix curabilis. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam ſpaſmi de inanitione. & diuiditur i duas. ¶Primo oſtendit quomodo ſe habet ad curandum ſpaſmum de inanitione. Secundo proſequitur ponēdo curā. ſecunda ibi. (Quicqd tamen.) De prima dicit q ſpaſmus. qui non fit ſubito ſed paulatim ſuccedens ad febres vel ad euacuationes per receſſum vel per vomitum vel per fluxum ſanguinis talis eſt malus & vix curabilis. ¶Notandum q ſpaſmus de inanitione poteſt conſiderari dupliciter. Uno modo in ſuo principio. & ſic eſt curabilis cum remediis applicatis. Ratio q: virtus in nervis adhuc nō eſt debilis ſicut & ethica in principio ē facilis curationis vt anic. prima quarti. Secundo poteſt conſiderari ſpaſmus de inanitione quātum ad proceſſum. & ſic non eſt curabilis. ratio q: conſumpta eſt humiditas naturalis & facta eſt etiam reſolutio caloris naturalis & ſpiritus. vnde virtus ē nimis debilitata. Ad propoſitū hic intelligitur ſecūdo modo. ¶Secundo eſt notādum q ſpaſmus ſequens ad febrem eſt duplex. Quidam eſt de inanitione vt quando febris conſumpſit humiditates ſubſtantiales membrorum. Quidam eſt ſpaſmus de repletione vt quāde febris eſt ſolum potens ad diſſoluendum humiditates & non ad reſoluendum. ſicut ſol agens in glaciem diſſoluit ipſam. Ad propoſitum hic intelligitur primo modo. ¶Almanſor.

¶Quicquid tamē accidit ei mederi incipiem⁹. Egro nāqz ordei aquam & iura vnctuoſa & mollia miniſtrabimus: & in aquam dulcem tepidam ipſuz mittemus: & inungemus ex oleo viol. repido & oleo de ſeminibus cucurbite: & capitue nervorum radices in quibus ſpaſmus exiſtit. Inuna quoqz die moretur & ex oleo viol. inunganꝫ. De vino bibat patiens parū: quod tamen multum habeat aque admixtionez & cibis nutriatur humidis. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam ſpaſmi de inanitione quando eſt curabilis. & diuiditur in quinqz partes. ¶Primo ponit curā per potum aque ordei & per iura vnctuoſa. Secundo per balneum. Tertio per vnctionem. Quarto per balneuz & vnctionem iteratum. Quinto per dictam ptes patebūt. ¶De prima dicit q in cura debemus incipere dare aquaz ordei & iura vnctuoſa & liquida. ¶Notandum q ad nutrimentum competens ſpaſmo de inanitione quinqz conditiones requiruntur. ¶Prima q ſit facilis digeſtionis. q: virtus eſt multum debilis. Secūda q ſit facilis penetrationis q: vie ſunt multum ſtricte propter defectum humoruz & ſpiritum. q: ibi ē oppilatio attenuatoria. Tertia q ſit multi nutrimenti. q: ſcā ē deperdito humiditatis ſubſtātialis. Quarta q tale nutrimentum ſit alteratiuum. q: in membris eſt maxima ſiccitas & vtplurimum caliditas. & ideo debet eē vtplurimum infrigidatiuum & humectatiuum. Quinta q ſit conſolidatiuum vt fiat melior adherētia in partibus mēbri & ſi non habeat has totaliter ſaltem habeat aliquas vel

Digitized by Google

plures. ¶Secundo notādum ꝙ ex isto patet quare aqua ordei cōpetat. ratio qz est subtilis penetrationis ⁊ facilis digestionis. similiter est alteratiua qz est frigida ⁊ humida. ⁊ si coquātur in ea cancri fluuiales vel testudines nemorales vt docēt auctores bene ablui erit boni nutrimenti ⁊ sic erit nutrimentum mirabile ⁊ perfectum qz hic sunt quinq; cōditiones dicte. Sed quare cōpetunt intra vnctuosa: qz sunt facilis digestionis cito penetrātia ⁊ boni nutrimenti ⁊ multi vt aqua carnium ⁊ similia. ¶Tertio notandum ꝙ quānis sint multi liquores humidi qui conueniāt in spasmo de inanitione tamen inter cetera sunt quatuor que specialiter cōpetunt. prima ova sorbilia: qz sunt facilis digestionis ⁊ facilis penetrationis subtilis substantie ⁊ multi nutrimenti: ideo quasi totum conuertitur in nutrimentum. Secundus conueniens est vinum multum limphatus: qz facilis digestionis facilis penetrationis multi nutrimenti ⁊ alteratiui: ⁊ ideo valet in syncopi. qz cito regenerat spiritus ⁊ relenatur virtus. Tertius conueniens est aqua carnis que fit. ℞. gallinam inuantum inciſam. pone in vase vitreo ⁊ duo cochlearia aque ros. ⁊ vini. ⁊ claudatur illud vas ne possit exire fumus nec aliquis vapor. ⁊ ponatur i caldo in quo bullit aqua ⁊ ꝺ pelli ȝ gallina vt tota substantia remanea tur. Aliter potest fieri in debilitate valde magna. ℞ abeat capo ⁊ asseatur ad partem. ⁊ cum carnibus porcinis lardetur ⁊ cōfundatur multum cum tocciari apothece ⁊ exprimatur. illud quod exibit aqua carnis dicitur ⁊ si misceat cum aqua carnis ⁊ detur cum illa aqua est magis confortatiua. Similiter ⁊ melius. ¶Ponatur capo in vino per diem ⁊ conteratur vt dictum est ⁊ ponatur in alembico ⁊ distilletur ⁊ illa aqua est multum confortatiua. ⁊ quando patiens est debilis addatur vnus vitellus ouj ⁊ est res mirabilis. Aliter cum filo suspendantur membra pulli non multū pinguis in vase vitreo lato ⁊ claudatur optime orificiū vasis vt aqua bullens non possit irrare ⁊ tunc dimittatur per tres horas vel circa. deinde aperiatur ⁊ succus q egressus est colatur propter vnctuositatem. ⁊ tale dicitur distillatus ⁊ si ponantur flozeni aurei. x. vel plures erit melius adhuc qz est magis cordialis aqua illa. Quartum conueniens est lac ⁊ inter alia est lac multebre. deinde asininum. deinde caprinum. causa qz est facilis digestionis facilis penetrationis ⁊ subtilis nutrimenti consolidatiuum ratōne caseitatis. ⁊ si est possibile sumatur ex vbere ⁊ vas in quo ponitur lac ponatur in aqua calida ne corrumpatur propter aerē. ⁊ si ex fluxus ventris lapides ignitj vel calibs extinguant in ipso. ¶Quarto notandum ꝙ ad idem valet restauratiuum de carnibus cum speciebus quod cōmuniter fit per medicos ℞. carnium pulli vel edi eliratarum vsq; ad quantitatem sufficientem. pistentur optime cum brodio ⁊ zucharo quibus addantur species infrascripte. ℞. cardamomi garioflorum cubebarum galange ziniib. nucis mus. dragaganti ǧmi arabici añ. ȝ. i. macis croci añ. ℈. ij. ⁊ addantur cum istis speciebus. videlicet. ℞. amidi liquiricie vuarum passarum pinearum amigdolarum dulcium ⁊ mundatarum sebesten fictuorum seminis cucurbitarum melonum cucumerum papaueris al. seminis lactuce portulace añ. ȝ. ij. penidiarum. ȝ. iiij. aque bugulose que sufficit ad infundendum zucharum. addatur mellisse bugulose spodij sumach coriandrum citri dactilorum añ muscj parum. conficiantur optime ⁊ ponantur in scatula ⁊ deaurentur. ¶Aliud restaurativum nicolai. ℞. liquiricie ros zucharj añ. ȝ. ij. draganti gūmi arabici. añ. ȝ. ij. sandalorum alborum ⁊ ru. añ. ȝ. i. ȝ. seminis papaueris al. ȝ. iiij. succi liquiricie amidi seminis lactuce scariole spodij añ. ȝ. i. garioflj. ȝ. ȝ. seminis cinamj ziniib. storacis añ. ȝ. ȝ. croci. ȝ. ii. penidii. ȝ. iiij. seminis citrullorum cucumeris melonis cucurbite añ. ȝ. ȝ. seminis citoniorum. ȝ. vi. penidiarum amigdalarum sebesten añ. ȝ. i. conficiantur cum firupo quantum sufficit zucharj. lb. xii. (Et i aqua.) ¶Hic ponit curam per balneum ⁊ dicit ꝙ conueniens est vt balneetur in aqua tepida dulci. ¶Notandus ꝙ ratio dicti est ꝙ tale balneum humectat per viaȝ irrorationis vnde prohibetur resolutio humidi radicalis. Secundo qz dilatat poros. vnde nutrimentum potest melius venire ad membra. ¶Secundo notandum ꝙ mora in balneo debet esse quousq; vene incipiunt tumefieri ⁊ non vltra. qz tunc fieret resolutio ⁊ ideo medicus tunc debet esse presens. ¶Secundo notandum ꝙ loco balnei dulcis aque tepide competunt alia balnea. ¶Primum est aque dulcis balneum in quo bulliant res frigide ⁊ humide vt flores nenufaris violarum ⁊ salicum. ⁊ si est nobilis ponantur res in sacculo ad decoquendum ne detur petur. Secundum balneum appropriatum est balneum lactis ⁊ est mirabile. qz sicut valet ab intra valet ab extra. Tertium balneum ē olei cōmunis ⁊ prevalet duobus balneis precedentibus. canēdum est tamen a caliditate ipsius. (Et inungemus.) ¶Hic ponit curam per vnctionem dicēs ꝙ debemus vngere radices neruorum ex oleo violato tepido vel ex oleo seminibus cucurbite ⁊ per illud intellexit sibi similia. vt oleum de seminibus ⁊ oleum de salicibus. ratio qz talis vnunctio prohibet exiccationem. ¶Notandum ꝙ ad idem valet hoc vnguentum. ℞. assungie galline assungie anatis medulle vituli añ. ȝ. ȝ. mucillaginis pfilij mucilaginis dragaganti gūmi arabici añ. ȝ. ii. olei violarum olei nenufarum olei de salicibus añ. quartam. ȝ. cere quantū sufficit. liquefiant liquefienda. misce omnia. fiat vnguētum quo vngatur tota spina dorsi licet possint vngi alia membra. (In tina.) ¶Ponit iterato curam per balneum ⁊ vngnēta vt dictum fuit supra. (De vino.) ¶Hic ponit curam per dietam dicens ꝙ parū debet bibere de vino. quod tamē sit mixtum multa aqua. ratio patuit supra. Secundo dicit ꝙ debet nutriri ex cibis humectantibus. ratio patet. ¶Notandum ꝙ aqua debet misceri vino antequ patiens bibat per longum tempus vt fiat bona cōmixtio. ⁊ illa aqua debet esse bulita. deinde infrigidata. qz erit melior. ¶Secundo notandum ꝙ vinum potest fieri debile duob⁹ modis. vno modo per admixtionem aque. Secundo infundendo panem calidum in vino. ⁊ pro tanto per experientiam reperitur aliquis qui non vellet bibere vinum in quo infunditur panis assatus. ¶Tertio. Notandum ꝙ rasis non ponit curam si fit spasmus proportionatus factus est punctura nerui. ¶Curatur sic. ponatur desuper quasi feruens oleum de enforbio. ⁊ fiat emplastrū de enforbio oppoponaco piretro ⁊ castoreo ⁊ aperiatur locus ⁊ cauterizetur enacuatōne vniuersali precedēte. Si vero spasmus est proportionatus ad materiam fiat ex scorpionibus. aut animalib⁹ venenosis. detur triaca aut mitridatum aut alia medicina que valeat cōtra venenum. vt saluia aristologia rotūda ziȝania bacce lauri ⁊ similia. Si spasmus non proportionatus sit ex vulnere ⁊ doloze curari potest ponendo super locum ea que mitigant dolorem vt oleum de camomilla calidum oleum aneti ⁊ oleum de semine lini. ¶Ad idem valet emplastrus de semine lini farina fenugreci flozū camomille semine aneti ⁊ radice malvauisci ⁊ debet conduri cum oleis predictis ⁊ farina ordei. ⁊ debet poni actu calidum super locum ⁊c.

De epilepsia. ¶Syllanus.

Notādum primo circa rubricam ꝙ hec passio dicitur epilepsia ab epi quod est supra. ⁊ lepsis lesio. quasi lesio partis superioris. s. capitis. Aliquādo dicitur morbus caducus qz facit cadere ad terram. Aliquando dicitur morbus lunaticus. qz quidam putant secūdum motum lune. Aliquādo dicitur passio vel morbus infantilis qz cōmunicatur multum infantibus ⁊ pueris. Aliquando dicitur morbus herculeus propter sui fortitudinem ad stirpandum illius hominis qui hercules appellabatur. Aliquando dicitur morbus diuinus. vel qz a deo creditur fieri. vel qz locum diuinum possidet. s. caput. Aliquando dicit morbus pedicon ab impedita pedū operatione. qz in epilepsia pedes inordinate mouentur. Aliquādo dicitur ieranothon a iera quod est sensitiuum. ⁊ nothos quod est nocens qua si nocens sensitiuis partibus. s. cerebro quod est membrū sensitiuum propter virtutes animales. Aliquando dicitur morbus cōmensalis. qz frequenter venit in conuiuiis plus ex inordinatione in cibis diuersis ⁊ vinis. vnde elevantur vapores ad caput facientes paroxismum epilepsie. ¶Se

cundo notandum ꝙ epilepsia est egritudo prohibens mō
bra animata a sensu ⁊ motu ⁊ erectione non integre ꝓpter
oppilationem contingentem in vētriculis cerebri ⁊ in mea
tibus spiritus animalis ita Auic. ait prima tertij. Aliter epi
lepsia est morbus officialis cerebri offendēs sensum ⁊ ere
ctionem toti corpori cum perturbatione motus maxima p
ter oppilationem in ventriculis cerebri: nō principalibus.
¶ Tertio notandum ꝙ epilepsia dupliciter fit. Quedam
est per causam propriam in cerebro ⁊ dicitur propie epi
lepsia. Quedam per cōmunitatem ad stomachum ⁊ dici
tur analepsia. vel per cōtactum ad aliquō aliud extremoꝝ ⁊
dicitur catalepsia. ¶ Quarto notandum ꝙ epilepsie tres
sunt cause scilicet primitiua antecedens ⁊ coniuncta. ℘ Pri
mitiua sunt res non naturales multiplicantes materiaꝫ ma
lam in corpore vel in cerebro. vel excitantes materiam ma
lam vt cibi ⁊ potus. vel multitudo ciborum ⁊ potuum vt
crapula ⁊ ebrietas: multitudo ciborum fumosorum vt ce
pe ⁊ allia ⁊ fructus: ⁊ dieta declinans ad frigidum ⁊ hu
midum: superflua quies: multus somnus. ⁊ alie res fle
gmaticum humorem multiplicantes. quia vtplurimum
causa est flegma. sed etiam causa primitiua potest esse ma
la qualitas horribilis ⁊ fetida vētus anstralis dissolvendo
⁊ borealis cōprimendo. similiter fumigatio galbani vel
apij vel cornu capani ⁊ sic de alijs rebus excitantibus. co
adiuuāt etiam regio frigida ⁊ humida ⁊ etas scilicet infan
tie ⁊ complexio similis. Causa antecedēs est flegma vtplu
rimum. deinde melancholia. deinde sanguis. deinde cole
ra licet raro. Causa coniuncta est malus vapor elevatus ab
illis materia inducens nocumētum in capite. ratione cuius
virtus sentiens nocumentum contrahitur ⁊ contrahuntur
nerui. Et signum ꝙ causa coniuncta sit vapor est. quia pa
roxismus est brevis. quia si causa pjuncta esset materia hu
moralis paroxismus duraret longo tempore quia humor
non posset resolui nisi tempore longiori ⁊ hoc vtplurimū.
¶ Dubitatur vtrum epilepsia sit morbus vel accidēs. Di
cendum ꝙ si in epilepsia cōsideramus malum motum spa
smosum sic est accidens. sed si consideramus causaꝫ illius
motus que est oppilatio ventriculorum vel viarum sic est
egritudo. ¶ Et si queratur que egritudo dicatur. respon
detur ꝙ est egritudo viarum ⁊ receptaculorum. ⁊ sic est
morbus compositionalis licet posset dici cōmorbus simi
lis considerando malam complexionem quam inducit ma
teria faciens epilepsiam. ¶ Dubitatur secundo vtrum in
epilepsia ex toto auferatur sensus ⁊ motꝰ. Arguitur ꝙ sic
per Sal. tertio de interioribus. vij. c. sic dicentem. ⁊ alia
huius passionis. s. signa ⁊ accidentia. qꝫ compatiuntur nec
vident nec audiunt nec aliquo sensu sentiunt neqꝫ memo
rantur neqꝫ intelligunt. Confirmatur per experientiam. qꝫ
videmus epilepticos esse sine sensu ⁊ motu. ¶ In oppositum
est Auic. prima tertij. ⁊ Sal. in cōmento affor. xxxij
secunde particule. epilepticorum innenibus. ℘ Probatur p
rationem. in epilepsia non est perfecta oppilatio nec cōple
ta ergo non ex toto auferuntur sensus ⁊ motus. ℘ Sequentia ē
euidens in diffinitione. non integra oppilatio. ¶ Dicendū
ꝙ prohibitio sensus ⁊ motus cōsideratur dupliciter. Uno
modo in se. ⁊ sic quibusdā accidit ablatio sensus ⁊ motus.
quibusdam est diminutio. ratio qꝫ videmus aliquos epile
pticos ex pranitate paroxismi facere sine omni motu ⁊ sen
su. vnde videmus aliquos nō recordari habuisse nocumē
tum. sed aliquos videmus habere leuem paroxismuꝫ vn
de intelligunt ⁊ recordantur. ¶ Secundo modo prohibi
tio. sensus ⁊ motus epilepticorum consideratur in compa
ratione ad suam causam comparando ad appoplexiam. ⁊
sic sensus ⁊ motus ī omni epileptico curabili a paroxismo
est non integre prohibitus. ratio qꝫ in epileptico nō est per
fecta oppilatio. ¶ Sed diceret aliquis. quomodo ergo in
aliquo epileptico sensus ⁊ motus esset ex toto ablatus. Di
cendum ꝙ si oppilatio non sit integra. tamen illud parum
quod est de spiritu sensitiuo ⁊ motuo vadit ad membra.
⁊ illud quod est in ventriculis propter malitiam paroxismi
non potest exercere operationes suas sensus ⁊ motꝰ vt pa
tet. ¶ Sed statim diceret aliquis de quodam paroxismo
apoplexie similiter dicetur. ¶ Dicendum ꝙ non. qꝫ ad
huc minus transit de spiritu in appoplexia qꝫ in epilepsia ⁊
difficilius remouetur in apoplexia oppilatio qꝫ in epilepsia
ideo sensus ⁊ motus sub hac consideratione dicuntur ma
gis leſi. ¶ Ad argumētum patet solutio. ¶ Dubitatur ter
tio vtrum humor anteqꝫ conuertatur in ventositatem vel
vaporem posset facere epilepsiā. Arguitur ꝙ non per ane
roim tertio quoli. viij. ca. ¶ Et probatur per rationem suā
qꝫ si sic tunc epilepsia nō cito accideret ⁊ cito dissolueretur.
consequens est falsum per experientiam. probatur ratione
qꝫ humor saltem flegmaticus non sic cito dissolueretur. Se
cunda ratio sternutatio non fit ex materia flegmatica nisi cō
uertatur in ventum. ergo nec epilepsia. ℘ Sequēs est Sal.
in cōmento affor. xxxij septime particule. sternutatio fit.
consequētia patet. qꝫ sternutatio est epilepsia parua. ¶ In
oppositum est Sal. tertio de interioribus. c. vij. de epile
psia. ⁊ illud quod dictum fuit assignando causas epilepsie.
¶ Dicendum ꝙ ſm plurimum humor non facit epilepsi
am nisi cōuertatur in vaporem vt probat aneroys. ⁊ alii do
ctores idem volentes. ¶ Secundo notandum ꝙ humor
potest aliquando facere epilepsiam dato ꝙ non conuerta
tur in vaporem. ratio qꝫ humor pōt stimulare virtutes ce
rebri ad expellendum. vel per qualitatem vel per quantita
tem. ergo pōt esse cā vt cerebrum contractiue moueatur.
⁊ sic erit causa epilepsie. Ad auctoritatem aneroys patet ꝙ
vult ſm dictum. Ad rationes. ad primam negatur conse
quentia. ¶ Ad argumentum dicendum ꝙ humor visco
sus ⁊ grossus in membro latarum viarum pōt cito colligi
⁊ cito dissolui per viam eliquatōnis. casus enim flegmatis
potest cito fieri ad ventriculos. similiter eius expulsio per
palatuꝫ ⁊ nares potest cito fieri ⁊ cōmunicari nernis ⁊ ter
minari ad paralisim licet hoc sit raro. Ad secundam negaf
antecedens. Ad probationem dicendum ꝙ Sal. ibi erra
uit vel ꝙ intellexit ſm plurimum. ¶ Dubitatur quarto.
vtrum epilepsia fiat in sensibus. probatur primo ꝙ sic per
aneroim tertio quolibet. c. viij. dicit enim ꝙ qui patiuntur
hanc egritudinem sunt calidi ⁊ humidi. sicut pueri. aut fri
gidi ⁊ humidi sicut senes. Secundo. in sensibus ꝓtingit fre
quenter apoplexia. ergo ⁊c. consequentia tenet per simile
antecedens est hypo. v. affor. sexte particule. apoplexia
maxime fit ⁊c. Tertio in sensibus est materia grossa potēs
facere oppilationem. ergo ⁊c. ¶ In oppositum ē auic. pri
ma tertii. c. de epilepsia. ⁊ hallab. nono theorice. c. ppio.
¶ Dicendum ꝙ epilepsia raro fit in eis. s. sensibus ratio qꝫ
in eis est parvus calor incitans ad expellendum materiaꝫ.
vel ad colliquandum quod requiritur in epilepsia. ¶ Ad ra
tiones ad primam negatur aneroys. vel dicendus ꝙ loqui
tur de melancholia ⁊ nō facta oppilatiōe a materia flegma
tica. Aliter ꝙ loquitur de epilepsia contractiua facta a va
poribus malignis que sepe fit in sensibus ⁊ nō de epilepsia
facta ab humoribus. Ad secundam rationem negatur con
sequentia. ratio qꝫ ad appoplexiam nō requiritur calor mo
tuus. sed ad epilepsiam sic. Ad tertiam dicendum ꝙ non
fit a materia grossa tantum. sed requiritur motor illius ma
terie. s. calor ⁊ ille non est in sensibus. ¶ Almansor.

C Am aliquis cadit in terraꝫ ⁊ torquetur
⁊ commouetur ⁊ intellectum amittit: di
cimus ipsum epilepticum fore. Nō si
spuma exit per os aut se cōmingit aut sperma
egreditur aut egestio: passio tunc est grauior ⁊
vehementior. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de epilepsia. ⁊ diuiditur in tres. ℘ Pri
mo ponit signa. Secundo ostendit per signa quando epile
psia est difficilis. Tertio ponit curam. secunda ibi. (Nō si
spasmus.) Tertia ibi. (Si autem.) De prima dicit ꝙ cū
apparent ista signa. ℘ Primum ꝙ quis cadit in terram. Se
cundum ꝙ contorquetur ⁊ monetur. Tertium ꝙ perdit
intellectum arguimus ibi esse epilepsiam. ¶ Notandum
ꝙ signorum epilepsie. quedam sunt prognostica. ⁊ quedaꝫ
demonstratiua. prognostica sunt vertigo scotomia incubus.

Digitized by Google

De epilepsia

Demonstratiua sunt illa que ponit raf. Uerificatur primū q: in epilepsia prohibetur spiritus ne descendat ⁊ transeat ad membra vnde spiritus non potest regere corpus. Secunda causa est nocumentum subito eueniens in cerebro. quare virtus sentiens nocumentum fugit. ideo cadit i terram. Uerificatur secundum. in epilepsia corpus contorquetur propter nocumentum aduenies subito cerebro. ⁊ q: non est facta oppilatio totalis. Uerificatur tertium. qr illa passio infert magnum nocumentū cerebro propter malos vapores. vnde virtus animalis interior non potest suas operationes exercere. ¶ Secundo notandum q̄ vltra signa dicta sunt alia signa. ¶Primus est citrinitas lingue ⁊ viriditas venarum sub lingua. sub lingua sit viriditas p̄pter infrigidationem vel mortificationem sanguinis partium capitis. ⁊ q: pars grossior sanguinis continetur sub lingua apparet ibi magna viriditas que dicit citrinitas. ⁊ potest tamen verificari de citrinitate. Aliter q: in epilepsia propter nocumentum in anhelitu fit aliqualis inflammatio in spiritibus ⁊ sic colericatur ibi. vnde lingua sic tingitur. Secundum signum qr anteceditur eum vtplurimum mutatio corporis a complexione sua. ideo qr ex hoc ipsa fit. Tertium est grauitas in capite scilicet cum est materialis ⁊ propie cuz trascitur. ratio qr ira cōmouet materias ⁊ facit eas magis ledere. Quartum est coartatio in motu lingue ideſt impedimentum in loquela. ratio propter nocumentum cerebri. Quintum somnia mala propter idem. Sextum obliuio propter frigiditatem complexionis cerebri vel propter humiditatem. Septimum panor de preteritis ⁊ timor de futuris propter paucitatē caloris ⁊ spiritus. vnde non sunt audaces. Octauum est constrictio pectoris propter nocumentum cerebri. Nonum est ira ⁊ acutas ire. ⁊ ita non p̄pter feruorez sanguinis. sed qr est paucitas sanguinis ⁊ caloris ⁊ si fiat a flegmate ratione humiditatis faciliter fit impressio. qr qua dam vilitate anim propter paucitatem caloris existimant se parupendi. ideo appetunt vindictā ⁊ ista cum signis ratis dicantur. ¶ Decimo notādum q̄ signa epilepsie sunt fm diuersitatem cansarum. Signa quando fit a sanguine sunt. ¶Primum inflatio venarum que sunt in collo ⁊ gula. Secūm dispositio quasi prefocationis antecedit. Tertium signum grauitas ⁊ laxitas. Quartum multiplicatio saliue dulcis. Quintum signum rubedo cum fuscedine quadam in oculis ⁊ facie. Sextum vapor calidus sentitur in facie ⁊ capite. Septimum vrina videtur spissa ⁊ rubea. aliquando subrufa. Ratio patet intelligētibus. ¶ Signa quando fit a flegmate sunt vrina in qua apparet frequenter aliquid simile vitro liquefacto. Secūm salina spumosa multa ⁊ grossa. Tertium est panor ⁊ timor. Quartum albedo oculorum ⁊ corporis. Quintum pigritia ⁊ granitas. Sextum obliuio. sed somnus quies etas complexio regio vsus rerum in preterito sunt notanda. qr inuant ad significandum super materiaz egritudinis. ratio patet. ¶ Signa quando a melancholia sunt vrina pallida subtilis. turbatio sensus. furia desipientia color faciei ⁊ oculorum fuscus. siccitas lingue. paucitas humiditatuz regimen sine dieta multiplicatiua melancholie. tempus autumnale. Signa quando fit a colera sunt color citrinus in facie ⁊ in oculis. salina citrina. soliditas cum furia ⁊ motu. vrina rubea subtilis ⁊ acuta. siccitas lingue ⁊ fortis agitatio per lectuz. paroxism⁹ breuior. ¶ Signa quādo fit a vapore. sunt qr infirmus sentit tinnitum ⁊ motum elenationis vaporum ex aliquo membro ⁊ in mulieribus maxime immundis in matrice propter menstruum retentum p̄sertim in monialibus viduis ⁊ virginibus ⁊ habilibus ad coitum. ¶ Signa quando sunt a vermibus sunt signa vermiū. scilicet concanitas oculorum odor qui sentitur ex eis. fricatio narium. obtenebratio faciei ⁊ oculorum palpitatio eorum. ¶ Notandū quar to q̄ epilepsia quando venit propter causam propriam. signa sunt qr paroxismus aduenies non p̄sentitur. continuus dolor capitis. grauitas ⁊ perturbatio sensuum. ratio patet. ¶ Signa quando per cōmunitatem sunt. qr p̄sentitur paroxismus dolor sentitur in loco in quo est materia passionis. Et si est propter cōmunitatem ad miracb cū vētositate. si ab epate cum grauedine partis dextre. si a splene cum grauedine partis sinistre. si a renibus pollut se in paroxismo. si a vesica secuz mingit. si ab intestinis emittit egōnes. si a matrice menstrua sunt retēta. ⁊ ita de aliis proportionabiliter. ¶ Quinto notandum q̄ signorum epilepsie q̄dam sunt signa salutis. quedam sunt signa incurabilitatis. ¶ Signa salutis sunt parosismi p̄sensatio. Si paroxismus recordatur ⁊ verecundatur post paroxismum. sed raro aduenit paroxismus. si epilepsia proueniat ante inuentem. si proueniat ex malo regimine. ¶ Signa incurabilitatis sunt quando non p̄sentitur paroxismus. ⁊ quando multum durat paroxismus. quando non verecundatur nec recordatur post paroxismum. quando prouenit post etatem inuentis. quando sepe aduenit. quādo parentes sunt epileptici. (Ad si spuma.) Hic per signa ostendit quādo epilepsia est difficilis. ⁊ dicit q̄ si spuma exit per os ⁊ fecum mingit. i. emittit vrinam in actu paroxismi vel sperma vel egōnes tunc signum est q̄ passio est p̄ualor ⁊ difficilior. ratio qr tunc cogitur virtus expellere violenter tales superfluitates ⁊ sic euacuat eas irregulariter. ideo ⁊c. ¶ Notandū q̄ in epilepsia fit spuma qr ibi fit difficultas in anhelitu. vnde dissoluuntur alique humiditates propter inflammationem que fit in membris spiritualibus quibus admiscetur aer ⁊ sic expellitur ad os. ¶ Almansor.

¶ Si aūt eger ante accessionē sentit quasi aliqd̄ ex aliquo suorū membrorū eleuari ⁊ ascēdēdo caput petere: ⁊ deinde sincopizatur ⁊ cadit: nūc oportet in hora qua sentit illud anteq̄z illud accidat mēbrū qō p̄dixim⁹ a quo p̄cedit forciter ligare: p̄hibebit nāq̄z hoc accessionē venire. In tpe vero quietis corpus multotiens erit euacuā dum cum pillulis cochiis. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam ⁊ diuiditur in duas. ¶Primo ponit curam. quando fit per cōmunitatem. Secundo quando fit p̄pter causam propriam. secunda ibi. (Ad cuz epilepsia.) ¶Prima in duas. primo ponit curam quando est per communitatem non determinando ad aliquod membruz. Secundo quando est per cōmunitatem ad stomachum. secūda ibi. (Eger vero.) ¶Prima in duas. primo ponit curaz quando est in tempore paroxismi. Secundo quando in tēpore quietis. secunda ibi. (Tempore vero quietis.) De prima dicit q̄ si eger ante accessionem sentit aliquod ex aliquo suorum membrorum elenari ⁊ ascendere ad caput ⁊ cadit ⁊ sincopizatur. tunc oportet anteq̄z accidat illud mēbrum a quo fit illa cōmunicatio fortiter ligare. ratio qr hoc prohibet ascensionem. Secundo qr per ligaturaz fit diuersione vapores ascendant inducendo dolorem cum sanguine ⁊ spiritu currente ad locum doloris. ⁊ p̄ ligaturā intelligit fibi filia. vt cōpressionē digitoz manuū vel pedū. fricationes ventosas super collū sine scarificatione. (In tpe vero quietis.) Hic ponit curā qñ est in tpe quietis ⁊ dividit in duas. ¶Primo ponit curā p̄ enacuationē. scōo p̄ localia. scōa ibi. (Et locus a quo.) De prima dicit q̄ tpe quietis corpus est sepe enacuādū cū pillis cochiis. Ratio qr tales enacuāt mām flegmaticā a cerebro faciēt epilepsiā sed ds fieri sepe. qr est egritudo cronica. ideo ds fieri paulatim ⁊ sepe. ¶ Notādū q̄ in epilepsia p̄ cōitatez ad aliqd̄ mēbrū non solū est enacuādū cū pillulis cochiis imo ds admisceri cū eis medicina appropriata illi membro a quo cōicaī illa materia. Uerbi gratia si p̄ueniat a renibus vel vesica cum pillulis cochiis debet admisceri benedicta vt enacuet̄ materia non solū a mēbro recipiente sed ēt a mādante. ⁊ si p̄ueniat ab epate apponaī reubarbarum. si a splene lapis lazuli epithimum ⁊ sic de aliis. ¶ Secundo notandū q̄ ante illas medicinas debent precedere sirupi digestini cōpositi ex medicinis respicientibus membrum cui cōmunicatur. verbi gratia si p̄ueniat a matrice ex retēciōe mēstruoz debēt apponi appropriata ꝺ retēcionē mēstruoz. vt rubea tinctoz ⁊ filia. ⁊ appropriata cerebro vt polū inentanum

ſopus. Si a renib⁹ cõpetit ſaxifragia pipinella milleſolium pentaſilon ꝛ filia. ꝛ ſic de aliis mẽbris. ¶Almanſor.

¶Et loc⁹ a quo exorit paſſio ex ſinapi ꝛ pipe ꝛ euforbio ac melle anacardi erit epithimād⁹: ꝛ ꝛ epithima dimittẽdū erit donec veſicet ꝛ veſice rũpant: ꝛ aqua q̄ i eis ẽ collecta effluat: ipſe quo q3 nõ cito ſunt ꝓſolidãde qnimmo dimittende: vt qõ in eis colligit emanet: deinde ꝓſolident: hoc enim huius egritudinis oĩo exiſtit ſalus. Ad vltimũ vero ventoſas cũ pua ſcarificatio ne ſupponere vtile eſt. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam per localia: ꝛ dividitur in duas. ¶Primo ponit curam per vnum. ſ. epithima. Secundo per alia ad locale. ſ. per ventoſas. ſecunda ibi. (Ad vltimũ vero.) De pãma dicit ꝙ locus a quo oritur paſſio ꝺ3 epithimari ex ſinapi pipere euforbio melle anacardo. Secũdo dicit ꝙ tale epithima debet dimitti ſuper locum quouſq3 veſicetur ꝛ veſice rumpãtur ꝛ aqua egrediatur. Tertio dicit ꝙ tales veſice non ſunt cito conſolidande vſquequo aqua egrediatur ꝛ vltimo debent conſolidari: q: eſt certa cura egritudinis. ¶Notandum ꝙ in forma ponitur emplaſtrum ſic ℞. ſeminis ſinapis piperis euforbij ſubtiliter pulverizato rum añ. ʒ.i. mellis anacardi quantum ſufficit ad incorporãdum. miſce omnia ꝛ fiat emplaſtrum liquidus vel maſſa. Secundo notandum ꝙ debet poni ſupra membrum ad quantitatẽ ꝛobi vel fabe. Cauſa partis eſt cauſa corrodendi vel canterizandi locum ex quo ſequitur enacuatio male materie que erat cauſa huius paſſionis. ¶Tertio notandum ꝙ per illud canterium raſ. intelligit alia canteria ſine actualia ſine potẽtialia: ꝛ vnum in forma potẽt ſic poni. ꝛ hoc ponunt ꝛ cõmuniter vtuntur practicantes. ℞. cantari darũ remotis capitibus ꝛ alis. ʒ.ij. mellis anacardi fermẽti añ. ʒ.i. aceti fortiſſimi quod ſufficit ad incorporãdum. pulverizanda pulverizentur. pone medicum ſupra membrum in mane donec fiat ampulla ꝛ poſtea perforentur cum acu ꝛ filo. ꝛ filum remaneat vt aqua poſſit exire ad placitum. ¶Ad idem. ℞. ſaponis nigri liquidi calcis vive pulverizate añ. ʒ.ij. miſce. Ad idem ꝛ fortius. ℞. cantaridarum verorum calcis pulverizatarum añ. ʒ.i. ſucci affodillorum. q. ſufficit ad incorporãdum. miſce omnia ꝛ fiat maſſa. Canterium actuale ſit cum ferro vel auro exterius ignito. ꝛ per decem dies teneatur locus apertus vt materia expellatur perfecte ſic ꝙ ponatur circuitus. ¶Quarto notandum ꝙ cauſa quare ꝺ3 dimitti ſuper locum donec veſicetur eſt. q: agens non mouet actionem in quocunq3 ſpacio temporis. ideo debet ſtare loco ꝛ tempore ſufficienti. ¶Notãdum quinto ꝙ conſolidatinum cõmune eſt tale. ℞. aristologie rotunde radicum treos ficce myrrhe olibani ſarcocolle añ. ʒ.i. ceruſe lote litargiri. per noctem infuſi in aceto añ. ʒ.ʒ. olei roſ. ʒ.iij. cere. quod ſufficit. pulverizanda pulverizentur. miſce omnia ꝛ fiat vnguentum. (Ad vltimum.) Hic ponit curam per aliud locale. ſ. per ventoſas ꝛ dicit ꝙ etiam vtile eſt ſuper locum ponere ventoſas cum leui ſcarificatione. Ratio q: enacuatur ſanguis a membro ne fiat cõmunicatio ad cerebrum. ſed debent poni ventoſe cum ſcarificatiõe panca. q: multum debilitaret membrum ꝛ poſt ventoſas debet conſortari. ¶Almanſor.

¶Eger vero ſi ante acceſſionẽ nauſeã aut triſticiaꝫ aut cordis tremorẽ ſentit. ꝛ deinde egritudinis acceſſio ſequit: cogendus eſt multotiens vomere ex aliquo vomitu. Deinde pigraꝫ in potu ſepe accipere conuenit. Stomacho quoq3 emplaſtrum ex ſpica ꝛ roſ. ꝛ maſtice ꝛ cornice thuris cum vino odorifico ponendus eſt. Nutrimẽtuꝫ vero eius toti raliter ſtatuendum eſt vt paucarũ ſit ſupfluitatũ: ſicut caro frixa in ſartagine: ꝛ caro cocta i ꝓzoſ. ꝛ cibus q̄ ſit de aue quadraꝫ que bz i palato dentes ꝛ vocat taquid ꝛ caro ꝺ volatilibus ꝛ bedia. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam epilepſie per cõmunitatem ad ſtomachum. ꝛ dividitur in duas. ¶Primo ponit curaꝫ per medicinas. Secundo per dietam. ſecũda ibi. (Nutrimentũ.) ¶Prima in duas. primo ponit curam per enacuationem. ſecundo per locale. ſecunda ibi. (Stomacho quoq3.) ¶Prima duas. primo ponit curam ꝙ enacuationẽ ꝙ vomituꝫ. deinde ꝙ ſeceſſum. ſecunda ibi. (Deinde.) De pãma dicit ꝙ ſi eger ſentiat nauſeam ante acceſſionem ſeu triſticiã aut tremorem cordis. deinde ſequitur acceſſio egritudinis ꝺ3 cogi vt ſepe factũ vomitum. ¶Notãdum ꝙ vbi eger ante acceſſionem ſentiat nauſeam. arguit ꝙ epilepſia eſt p cõtatem ad ſtomachũ ꝛ tunc ratio partis eſt. q: ꝙ vomitũ euacuat ſtomach⁹ a mala materia a qua vapores mali ad cerebrũ elevant. ¶Secõ notandum ꝙ medicina vomitiua pot eſſe talis. ℞. radicũ raphani ſilueſtris in qua ſit virtus elli. ʒ.ij. ꝛ ſic fit. perforetur radix raphani ꝛ poſtea ponatur vnũ fruſtum elli al. ꝛ ſtet ꝙ duos dies aut ꝙ tres. ꝛ deinde removeatur elleborus. q: tũc radix raphani retinet virtutem elli. ℞. ergo radicis raphani ſic preparati. ʒ.ij. ſeminis arripicis ſeminis rape añ. ʒ.i. aſſari. ʒ.ʒ. conquaſſentur ꝛ buliant in. lb. ʒ. aque redeat ad quartam. ꝛ colentur ꝛ addatur colatura ʒucheri. ʒ.ʒ. corticum ſambuci raſi verſus ꝑtem ſuperiorem. ʒ.i. q: quando radix verſus partẽ ſeriorẽ ꝓvocat finyꝫ ventris olei filamẽ. ʒ.ʒ. vel olei cõis loco eius aceti. ʒ.i. accoti. ʒ.i. miſce ꝛ adminiſtratur in caldiori hora diei ꝛ ſit tepidus ꝛ ſi ponatur in eo caſu elli gra. v. erit fortior. ¶Tertio notandum ꝙ ſi vomitus non poſſet ꝓvocari q: materia declinat ad partem inferiorem ſtomachi. vel q: ẽt os ſtomachi ſit forte. competit tale cliſtere ℞. radicis yreos. ʒ.ij. aristol. rotunde. ʒ.ʒ. centauree minoris mente abſinthij ſaluie rute iſopi polipodij montani manne mercurialis añ. ℔ i. ſeminis piſeleos ameos ſeminis anieti dauci cartui ſeminis baſilici añ. ʒ.i. ſeminis peonie. ʒ. i. farfarie pugillum. i. mell elli quar. ʒ. ſalis cõis. ʒ.ij. bye repigre. ʒ. vi. ficie. ʒ.i. fiat cliſtere vſq3 ad quar. v. (Deinde.) Hic ponit curam per ſeceſſum ꝛ dicit ꝙ conueniens eſt in potu ſumere pigraꝫ. Ratio q: euacuat humores malos exiſtẽtes in ſtomacho ſine leſiõe vt anic. ruij. tertij trac. v. de cura idropiſ. quod non inuenitur in alia medicina iõ eſt vtilis idropicis. ¶Notandum ꝙ anteq̄ detur illa medicina laxatiua debet precedere ſirupus digeſtiuus materie. ℞. radicis treos radicis peonie corticum radicum feniculi añ. quar. ʒ. aristologie rotunde. ʒ.i. ʒ. interiorũ ſquille. ʒ.i. mente abſinthij añ. ℔ i. ʒ. polij montani iſopi viſci quercini vtriuſq3 ſalnie vtriuſq3 rute añ. ℔ i. aniſi maratri ſeminis peõie mũde añ. ʒ.i. ſeminis piſeleos ſeminis baſiliconis añ. ʒ. ʒ. liquiritie raſe vuarum paſſarum mundatarum ab arillis añ. ʒ.i. florum ſticados arabici. ʒ.i. ſucci fumiterre vl aque. ʒ.ii. mellis electi lb. ʒ. ʒucheri al. quar. iij. fiat ſirupus ſufficienter clarificatus vſq3 ad. lb. i. ʒ. ¶Secundo notandum ꝙ pigra. Gal. ẽ valde debilis in enacuatione ſua. ideo poteſt dari talis medicina poſt ſirupuꝫ. ℞. byerepigre gal. ʒ.ij. pulpe colloquintide bdelii añ. ʒ. ʒ. ꝛ ſi patiens ſit fortis. ʒ.i. maſticis. gra. iij. pulverizãda pulverizentur miſceantur omnia malaxando cum ſucco abſinthii ad quantitatem cicerum detur in introitu lecti vel iam cena precedente. ¶Notandum tertio ꝙ poſt medicinam competit tale electuarium. ℞. margaritidarum electarum ʒ. v. galange interiorum cinamomi añ. ʒ.ij. zedoarie. ʒ. ʒ. coriandri preparati coralli ru. añ. ʒ.i. nucis muſcha. garioſi. cubebe domeſtice grane tinctorum ſeminis anisi ſeminis feniculi añ. gra. xv. ſandali aromatici maſticis añ. gra. v. dyptami viſci quercini ſeminis peonie munde añ. ʒ.ij. corticum citrini conditi. ʒ. ʒ. candi. ʒ. v. carnium vuarum paſſaraꝫ bene pinguiũ. ʒ. ʒ. ꝓſerue roſ. rũ. ꝓſerue ſticados arabici añ. ʒ.iij. aq roſ. ℥ damaſco. q. ſ. ʒucheri albi. lb. ʒ. fiat electuariũ ꝙ morſellos. Ad idẽ. ℞. pulueris diamẽte pluueris diagalãge pulueris roſate nouello añ. ʒ.i. ʒ. pluueris pli

Digitized by Google

ri ℥ fine musco. pulueris diamargariton cozidri preparati coralli rū. añ. ℥.ʒ. cozticū citri cōditi. ℥.ʒ. candi. ℥. v. carnū vuaꝝ passarū bene pinguiū ℥.i. cōserue ros. rū. ℈serue sticados arabici añ. ℥.ij. aque ros. de damasco quar. i. zucha. al. lb. i. ℞ fiat electuarium. Ad idem ℞ est secretum Gerardi quod facit ieiuno stomacho ℞ precedente purgatione. Jn aqua calida dissolūtur. ℥.ij. masticis electi minutꝛ et absq; eo quod coletur totum tepidum. qz iter omnia stomachū confortantia mastix est elegantius. (Stomacho quoq;.) Hic ponit curam per vnam locale approximatum stomacho. s. per emplastrum. ℞ dicit ꝙ stomachoq; debet approximari emplastrum factū ex spica ros. mastice cortice thuris cum vino odorifero. ratio qz confortat stomachum ratione sue stipticitatis ℞ prohibet ascensum vaporum ad caput. similiter remouet malam complexionem frigidam sicam ℞ humidam. ¶ Notādum ꝙ emplastrum in forma potest sic poni: ℟. masticis quar. i. spice nardi ros. rū. olibani añ. ℥.i. conquassentur conquassanda. misce omnia malaxādo cum modico vini odoriferi fiat emplastrum tenue ad modum scuti extendatur supra corium ℞ ponatur supra stomachum. Ad idem quo Jordanus cōmuniter vtitur. ℟. laudani purissimi masticis añ. quar. ℈. olibani. ℥.ij. galange ʒedoarie ameos añ. ℥.i. ℈. ros. rū. sandal. al. ℞ rū. añ. ℥.i. mente ficce ematibilis añ. ℥.ij. terbentine. ℥.i. pulueriʒanda pulueriʒentur conquassanda conquassentur cum pistello calido omnia malaxando cum succo absinthij fiat emplastrum ad modum scuti ℞ dictum est. ¶ Nutrimentum vero.) Hic ponit curam per dietam: ℞ dicit ꝙ nutrimentum debet eē paucarum superfluitatum sicut est caro assata in sartagine vel in cassula vel in veru. ¶ Notandum ꝙ carnes conuenientes sunt sicut caro castrati perdicum fasianorum ℞ omnium auium viuentium in arboribus ℞ pratis ℞ non in aquis condite cum pipere longo galanga ʒedaria ℞ croco. ratio qz per has non augmentatur materia morbi. s. flegma cum detur nutrimentum siccum. De potibus notandum ꝙ debet esse aqua decoctionis peonie. i. radicis peonie in qua ponitur mel. ¶ Secundo notādum ꝙ idem quod dicitur de nutrimento. s. ꝙ d[illegible] et esse calidū ℞ siccum debet intelligi de aliis rebus non naturalibus qz debent tendere ad calidum: ℞ siccum: mutando de somno ad vigiliam. ℞ mutatio de quiete ad motum. ¶ Dubitatur. qz videtur ꝙ carnes assate non conueniāt: qz sunt difficilis digestionis: ergo ℞ cōsequentia tenet: qz virtus i epilepsia est debilis propter malitiam materie. Dicendum ꝙ debet dari in modica quantitate qz tunc est facilis digestionis. ¶ Almansor.

¶ Nō si cum epilepsia sensuū affuerit ℞ debilitas nec aliqua de predictis significationibus i ueniatur ergo pillule cochie multotiens sunt tribuende. Et eius conseruatio subtilianda ℞ cibaria que diximus danda. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam epilepsie quando fit propter causam propriam in cerebro: ℞ diuiditur in duas. Primo ponit curā quando fit a flegmate. Secundo quādo fit a sanguine. Secunda ibi. (Si quis autem.) Prima in tres. Primo ponit curam per euacuationem. Secundo per dietam. Tertio per localia. Secūda ibi. (Et eius.) Tertia ibi. (Et gargarismus.) De prima dicit ꝙ si cum epilepsia fuerit debilitas sensuum ℞ non inueniatur aliquod de signis predictis supra: tunc arguendum est ꝙ sit propter causam propriam in cerebro. Secūdo vult ꝙ egro dāde sunt pillule cochie. ¶ Notandum ꝙ ad cognoscendū ꝙ epilepsia sit propter causam propriā in cerebro sunt illa signa que ponit Rasis: ℞ que posita sunt in notabilibus ℞ patet. Sed ratio remedij est qz pillule cochie euacuant materiam flegmaticam a cerebro. Sed quare sepe ratio est: qz egritudo est longa ℞ vna vice non potest euacuari materia. quia virtus non tolerat. ¶ Secundo notandum ꝙ ante exhibitionem istarum pillularum debet exhiberi talis syrupus. ℟. ireos radicis accri radicum peonie radicum ciperi interiorū squille añ. quar. ℈. aristologie rotunde. ℥.ʒ. isopi. vtriusq; salnie rute maiorane polij montani tozmentille visci quercini añ. M. i. anisi maratri seminis fisteos seminis basilij. añ. ℥.i. seminis peonie munde. ℥.ij. liquiritie rase vuarū passarum mūdatarum ab arist. añ. ℥.i. florum anthos florū vtriusq; sticados añ. ℥.i. succi fumiterre vel aque ei⁹. ℥.ij. zucheri al. quar. iij. melꝛ elci. lb. ℈. fiat syrupus diligenter clarificatus vsq; ad. lb. ℈. ¶ Notandum tertio ꝙ pillule cochie quas ponit rasis possunt vigorari sic. ℟. pillularum cochiarum ℥.ij. pulpe colloquintide bdelij añ. ℥.ʒ. vel. ℥.i. si patiens sit fortis. seminis peonie munde. ℥.ʒ. pulueriʒanda pulueriʒentur subtiliter. misce omnia cum succo rute ℞ fiant pillule multum enim est appropriatus ille succus. Ad idē valent iste pillule. ℟. pulpe colloquintide sticados castorei omnium añ. ℥.i. ſere. ℥.iij. agarici. ℥.ij. turbith. ℥.i. terantur ℞ conficiantur. dos est a. ℥.ʒ. vsq; ad. ℥.i. ¶ Quarto notandum ꝙ cum predictis eger debet preseruari ante tempus in quo debet venire paroxismus ℞ vtplurimum in vere ℞ autumno ℞ semel in hieme ℞ semel in estate. (Et eius cōseruatio.) Hic ponit curam per dietam. ℞ dicit ꝙ dieta est subtilianda ℞ cibaria de quibus dictum est. supra sunt danda. Ratio qz per dietam subtilem natura redditur magis intenta circa materiam flegmaticam ad resoluendum eaʒ. Ratio secundi est dicta supra. qz debet dieta declinare ad calidum ℞ siccum ita etiam intelligendum est de aere ℞ aliis similibus. ¶ Notandum ꝙ si tempus esset pluuiosum debet patiens stare in domo facta ficca per artificium. quia in domo ponantur herbe appropriate epilepsie. vt ruta polium montanum isopus peonia ℞ si ex his componatur pulmar ℞ ponat ad caput valet. ℞ formatur sic. ℟. isopi viri vsqʒ sticados rute peonie polij montani florum anthos añ. M. i. vel añ. ℥.i. conquassentur ℞ fiat pulmar ad quantitatem vnius palme ℞ medie ex vtraq; parte ℞ teneat sub capite de nocte. ¶ Almansor.

¶ Gargarismus quoq; fieri dꝫ. Et sternutatio ex his q̄ diximꝰ. ꝓuocāda: ac naribꝰ peonie pulueris subtilissimus q̄ fit similis alcophol insufflandus. Si qs aūt cū epilepsia i facie ℞ oculis rubedinē habuerit: ℞ venaꝫ grossinē: fleboromādꝰ erit a saphena. Sāguis āt ex carnositate tibiaꝫ cū vētosis erit extrabēdꝰ. Capiti preterea oleū ro. ℞ acetū supfundatur. Et abstineat a vino ℞ a cepis ℞ alliis ac sinapi ℞ porris ℞ apio ℞ fabis: ℞ cauebit postremo ab oibus fumū caput ascēdētem ℞ repletōeꝫ generātibus. Cōfectio electuarii qō oī spēi epilepsie remediū affert. ℟. piretri fisteleos sticados oiū añ. ℥.x. agarici. ℥.v. corticis dumeti recentis ℞ acuti assefetide optime aristologie rotunde oīum añ. ℥.i. ſ. deinde extrahatur succus ex squila mixtus cuꝫ pari quātitate melꝛ: coquaꝫ ℞ cōficiaꝫ ex eo spēs ℞ fiat electuariuꝫ ex quo patiēs quotidie sumet et caueat sibi a cibis grossis. Electuarium hoc oibꝰ epilepsie spēbꝰ excepta vna sāguinea quaꝫ Gal. noiauit ℞ nos ēt tā fecimus mētionē: opitulaꝫ: cui dixit ꝓferre fleboromiā ex saphena priꝰ ℞ postea ex basilica deinde cuiꝰ regimē fit ex his q̄ sāguinē i corpore minuūt ℞ ipm infrigidāt. ¶ Syllanus

¶ Hic ponit curā per localia ℞ diuiditur in tres ꝑtes ꝙ ponit tria localia. Secunda ibi. (Et sternutatio.) Tertia ibi. (Et naribus.) De prima dicit ꝙ in cura epilepsie competit gargarismus. ¶ Notādum ꝙ gargarisma competens est. ℟. radicis ireos radicis peonie squille añ. quar. ℈. isopi polij mōtani añ. M. i. piretri. ℥. ij. seminis staphisagrie

mastices añ. ʒ.i. elli al. ʒ.ij. seminis peonie mũde. ʒꝫ. al. añ. ʒ.v. uuarum passarum sine arill. ʒ.ij. aceti. ʒ.ʃ. mel. electi quar. i. fiat decoctio clarificata vsq; ad. lb.i. ¶ Notãdum q; ratio remedij est. q; euacuat materiam flegmaticã existentem in cerebro causantem epilepsiaʒ: ꝛ debet fieri precedente enacuatione vñ. sicut ꝛ alia remedia particularia ne agitetur plus materia ꝛ attrahatur. (Et sternutatio.) ¶ Ponit curam per aliud locale. s. per sternutationem: ꝛ dicit q; dz fieri sternutatio cum his que dicimus. s. i cura letargie ꝛ applic. ratio q; per hoc incitatur virtus ad expellendam materiam flegmaticã in cerebro contentã. ¶ Notandum q; hoc sternutatorium potest esse tale. ℞. corticis mediani sambuci succi ficie succi maiorane facta refidentia añ. ʒ.ʃ. ellebori al. euforbij castorei seminis peonie pulueriʒatorum añ. gra. v. misce omnia ꝛ cum naſali injiciatur i nares ieiuno stomacho. (Ac naribus.) ¶ Hic ponit curam per aliud locale. s. per insufflationem in naribus: ꝛ dicitur caputpurgium: dicens q; puluis peonie subtilissimus vt alcophol dz insufflari in nares. ¶ Notandum q; alcophol est puluis qui ponitur in oculis. ¶ Notandum q; ratio dicti est: q; puluis peonie valet ratiõe qualitatis pure: ꝛ est calidus: fit ratione qualitatis secunde: q; subtiliat: ꝛ ratione qualitatis tertie que est a forma specifica. ¶ Secundo notãdum q; si iste puluis dissoluatur cum succo rute ꝛ naribus injiciatur erit melius: q; ruta hz proprietatem mirabilem in epilepsia. ¶ Tertio notãdum q; per illas iniectiones intelligit similia habentia proprietatem circa epilepsiaʒ qualia sunt balnea odoramẽta fomentationes capitis suffumigia. collo suspensa quedam orationes ꝛ similia. Odoramentum. ℞. rute pulueriʒate subtiliter. ʒ.i. ponatur in pano lineo forme rotunde ꝛ odoret. Ad idem valet hoc. ℞. pulueris peonie. ʒ.i. ponatur in panno vt supra. Ad idem ℞. succi gummi rute agrestis. ʒ.i. farine ordei. ʒ.ʃ. aceti q. sufficit ad incorporandum fiat vt supra. Fomentatio capitis debet fieri cum decoctione omnium herbarum positarum in pulinari in magna quãtitate. Balneum de bis etiam potest fieri in magna quantitate corpore prius mundificato: ꝛ post eximum debet dari mitridati. ʒ.ʃ. cũ aqua peonie. vel tiriace alexãdrine: vel yere hermetis in aurora vel alia hora. s. in sero vel in mane ad quantitatem duarũ auellanarum. Suffumigiuʒ ex radice peonie vel semine valet. Ad collum suspensa. ℞. lignum crucis: q; tale non permittit cadere ꝛ expertus sum in filio baſſani de laqua. Ad idez corallus vel smaragdus collo suspensus. Ac peonia scilicet semen vel radix innat collo suspensus. (Ac peonia. s. semen vel radix innat collo suspensa. Orationes sicut cum aliquis est in paroxismo. si aliquis ponit os super aurem patientis ꝛ dicat ter istos versus. Gaspar fert myrrhaʒ: thus Melchior. Belthasar aurum. Hec tria qui secuʒ portauerit nomina regum. Soluitur a morbo xpi pietate caduco. Statim surget ꝛ probatum est. ꝛ dicitur si scribãtur ꝛ portantur ad collum q; perfecte curatur. ad idem alia oratio ꝛ dicitur q; si pater ꝛ mater vel patiẽs vel amicus ieiunat tribus diebus ꝛ postea vadant ad ecclesiã ꝛ audiant missam ꝛ postea sacerdos fidelis dicat sibi supra caput illud euangelium quod dicitur in ieiunijs quatuor temporum. ꝛ in vigilijs post festum sancte crucis. Vbi dicit. erat spumans ꝛ ardens. ꝛ hoc genus demonij non ejicitur nisi cum oratione vel ieiunio. ꝛ postq̃ ille sacerdos deuote legerit supra caput quod scribat ꝛ portetur ad collũ curatur perfecte. Sona facta ex corio inpi a capite vsq; ad caudã valet. Ad idez si sit de corio asini. Masticatio. ℞. piretri. ʒ.i. ʃ. staphisagrie. ʒ.ij. ſalis aromatici. ʒ.ʃ. cum mastice ꝛ cera partibus equalibus misce ꝛ fac formulas sicut anellanas. ꝛ masticetur in ieiunio. Ad idem. ℞. piretrum cum mastice ꝛ cera in conuenienti quantitate cõmixtum ꝛ masticatum valet. Ad idem valet vnctio cum oleo de mastice vel spica supra caput. Ad idem pectinatio. (Si quis.) ¶ Hic ponit curam epilepsie facte a sanguine. ꝛ dividitur in duas. Primo per euacuationem. Secundo per dietam. Secũda ibi. (A carne preterea.) ¶ Prima in tres. ¶ Primo ponit curã per euacuationem. Secundo ostendit a quibus debet abstinere. Tertio iterato ponit curam epilepsie facte a materia frigida ꝛ hoc per vnã confectionem. Secunda ibi. (Et abstineat.) Tertia ibi. (Electuarium.) ¶ Prima in duas. quoniam primo ponit curam per euacuationem. Secũdo per vnum locale. Secunda ibi. (Capiti.) prima in duas. quoniam primo ponit curam per euacuationem factã per flebotomiam. Secundo per ventosas. Secunda ibi. (Sanguis.) De prima dicit q; si quis habuerit ista signa. s. rubedinem in oculis ꝛ facie ꝛ grossitiem venarum debet fieri flebotomia de saphena. ¶ Notandum q; vbi in corpore fit plectoria. primo debet fieri flebotomia de saphena. ita intelligit Raſ qui dixerit ad partem magis distantem. deinde de cephalica. deinde de vena frontis vel naſi. deinde de venis que sunt sub lingua. q; euacuant imediatius materiam contentam in cerebro. (Sanguis.) Hic ponit curam per ventosas ponendo eas in tibijs ꝛ coxis. Ratio q; per eas fit euacuatio sanguinis ꝛ diuersio. ideo ꝛc. ¶ Notandum q; per istas intelligit ventosas positas in spatulis ꝛ in locis carnosis que magis distrahũt. (Capiti.) Hic ponit curam per vnum locale dicẽs q; super caput debet poni oleum ros. ꝛ acetum. ¶ Notandum q; quãtitas debet esse tres partes olei ꝛ vna aceti. ꝛ tunc ratio remedij est q; est repercussiuum frigidum ꝛ siccum. vnde prohibet ascẽsum sanguinis ad caput ꝛ alterat malam complexionem i presſam a sanguine ꝛ competit illud euacuatõne premissa. (Et abstineat.) Hic ostendit a quibus debet se abstinere. q; a vino cepis alleis sinapi porris apio canabi. i. caulibus imperialibus caput habẽtibus ꝛ vniuersaliter ab omnib9 vaporosis que possunt replere caput. Ratio patet. ¶ Notandum q; q̃ntis ab omnibus istis sit generaliter abstinendum tamen est specialiter abstinendum a quinq; que a tota specie cõmouent epilepsiam. primum est cornu capre epar. cornu. Unde epileptici cornu caprino suffumigan statim cadunt. Secundum est galbanum ita q; non teneatur nec odoret nec fiat suffumigium. Tertium est myrrha vnde non fiat suffumigium. Quartum est apium. vnde recitat Gerardus q; vidit vnuʒ qui epilepticus erat. qui cũ cito vidit apium quod in orto erat statim cecidit epilepticus. Quinto ossa odorata suffumigata ꝛc. (Et electuarium.) ¶ Ponit iterato curam epilepsie facte a materia frigida per electuarium. dicens q; in tali competit electuariũ hoc. ℞. piretri siseleos sticados. añ. ʒ.v. agarici. ʒ.v. corduum nigrecentis ꝛ acuti asse optime aristologie rotunde ꝛ lon. omnium añ. ʒ.i. ʃ. deinde extrahat succus ex squilla ꝛ misce cũ pari quantitate mell. coquantur ꝛ fiant ex eis species ꝛ de hoc sumat quotidie patiens. ¶ Notandum q; ratio dicti ẽ q; hoc electuarium calefacit. ꝛ resolvit materiam epilepsie ꝛ confortat caput ꝛ est vltimate virtutis. Ad idẽ. ℞. margaritarum electarum. ʒ.i. garioſil galange nucis muſc. cucube domestice añ. ʒ.ʃ. florum cinamomi. ʒ.ij. grane tinctoruʒ ligni aloes storacis calamite añ. ʒ.ʃ. ſandali calami aromatici doronici romani añ. gra. v. seminis peonie mundi vsti quercini diptami añ. ʒ.i. carnium vuarum bene pinguium. ʒ.i. conserue anthos. conserue sticados. conserue borraginis añ. ʒ.ij. aque ros. damaſ. ʒucbari albi añ. lb.i. ſiat electuarium. Ad idem. ℞. pluris fine muſco diamargariton añ. lb.ʃ. Sed si esset bene dines loco diamargariton ponatur diambre fiat electuarium. Ad idez. ℞. piretri fortis quar. ʃ. dividatur in fruſtra parua remolliatur deinde conficiatur cum ʒucbaro ꝛ. ʒʒ. Sumatur vnus bolus stomacho ieiuno ꝛ ante cenam: piretrum enim cõditum per se valet inter omnia electuaria. Ad idem. ℞. cõserue squille facte ad solem vel supra carbones cum ʒucbaro albo ꝛ fic fit. habeatur squilla ꝛ remoueatur pellis exterior: que ẽ dura. ꝛ ficca pistet fortiter i mortario ꝛ puluis ʒucbarinõ mixtus fiat pserua sicut fit pserua ros. vel de viol. ponat i vase mũdo ad solẽ p quatuor dies. comedat ieiuno stomacho de mane vel ante cenã. vel fiat supra carbones calidos si non possum9 expectare. Ad idẽ. ℞. siseleos aureos tres bachaʒ tanri. ʒ.iij. aristologie rotũde radicis peonie añ. an. ij. castorei trocis. ſgille. añ. an. i. ꝓficiãt cum melle dispumato: ꝛ da omni die cũ aqua mellis vel cũ secanjabin facto cũ

Digitized by Google

aceto squillitico. Ad idem. ℞. piretri siseleos sticados añ. 3.x. agarici. 3. v. cordumeni aſ. aristol. ro. affrodill. liquiritie carpobalſami fiat vt supra. Ad idez. ℞. peonie. 3.1. macis spice croci corallorum ru. margaritarum non perforatarum añ. 3. ß. cinamomi nucis. muſ. gariofil. ss. pipis ion. cardamomi melegete añ. 3. ij. liquirite. 3. v. anacardi. 3. i. 5. muſci ambre añ. gra. vij. terantur optime ℥ conficiãtur cum melle diſpumato bene cocto vel sirupo bene cocto facto cum. lb. viij. zuchari. hoc enim condītum valet ad epilepſiam paralyſim ℥ ſpaſmum de repletione ℥ conſervat memoriam ℥ remouet oblitionem ſenſus ebentes curat. Datur ad modū nucis in aurora ℥ poſt illud bibitur aqua melſ poteſt etiã dari volenti ire ad dormiendum. ¶ Tertio notandus ꝙ loco huius electuarij poteſt dari pulvis talis. ℞. interiorum cinamomi electi gariofil. galange nucis muſ. macis gubebe domeſtice añ. 3. ij. omnium generum piperis cardamomi. ſeminis anisi feniculi. ſeminis peonie mundc. iſopi ficc. diptami. viſci quercini añ. 3. i. croci. 3. ij. candi. 3. v. fiat pulvis ponatur in ſaccolo de aluta. vtatur in ſalſamentis cum omnibus rebus. ℥ ſi detur ante digeſtionem confortat caput. Ad idem. ℞. peonie. 3. ij. pentafilon oppoponacis añ. 3. i. lapidū qui inueniuntur in primo ventriculo irundinis cum inciditur quorum vnus eſt vnius coloris ℥ alter eſt diuerſorum colorum. 3. ij. terantur omnia ℥ detur. 3. i. cum vino decoctionis primule veris vel eius radicis. vel cum melle ſquillitico. ℥ detur ſemel vel bis in bebdomada. Ad idē. ℞. ſeminis galliſtrici. 3. 5. viſci. querciní. 3. i. tormẽtille. 3. i. 5. fiat pulvis de quo detur. 3. ij. ante aduentum paroxiſmi cum aqua decoctionis peonie valet enim a proprietate. Ad idem. ℞. oſſium anteriorum partis capitis hominis combuſtorum ſeminis peonie munde añ. 3. 5. tormentille viſci quercini añ. 3. ij. fiat pulvis ℥ valet a proprietate. Ad idem. ℞. pulueris cornu cerui detur cum vino. Ad idem. ℞. pulueris iecoris milui. Ad idem ſanguis agni dicit gerardus. Ad idem veſica apri cuꝫ tota vrina exiccetur in furno ℥ detur ſingulis diebus ad modū fabe cum oximelle. ¶ Notandum quarto ꝙ in cura epilepſie comedere ova cornorum mirabiliter iuuant. Idem faciunt carnes irundinum comeſte. Ad idem cor lupi datꝰ multū iuuat. Ad idē caro vulpis iuuat valde. ¶ Quinto notandum ꝙ in cura epilepſie ſuccus rute facta reſidentia cum modico aſſe fetide iuuat valde ℥ optime valet. Ad idem ſanguis muſtelle cum vrina pueri multuꝫ valet. Ad idem ſanguis edi bibitus vt dicit ſerapio. c. ō ſanguine. Similiter ſanguis teſtudinis nemoralis valet. Ad idem valet vngula aſini combuſta ℥ in pulueren redacta ℥ cum aceto forti linire caput. Serapio ō extremitatibus animalium. Ad idem valet omne coagulum diſſolutum in aceto ℥ datum in potu: ℥ ſpecialiter coagulum leporinum: vt dicit ſerapio de mente aliorum. c. de coagulo. Ad idem valet epa rafini quando comeditur ſtomacho ieiuno vt Serapio. Ad idem valet fel vrſi quando ex eo fit cobol. Serapio. c. de felle. ¶ Almanſor.

¶ A carne preterea ℥ vino abſtineat ℥ bibat rob acetoſorum fructuū. Capiti quoqꝫ ſuppoſitanē ea q̄ ipm infrigidant. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam epilepſie facte a ſanguine dicēs ꝙ debet ſe abſtinere a carne ℥ vino. Ratio eſt quia multiplicāt ſanguinem. Secūdo dicit ꝙ debet ſumere ſuccum fructuum acetoſorum. ſ. citri limonis agreſte ℥ granatorum. ratio q̄ repugnant ſanguini vtraq; qualitate. Tertio vult ꝙ capiti debeant apponi infrigidantia. ratio. qꝫ prohibent aſcenſum vaporum ℥ alterant malam complexionem calidam. ¶ Notandum ꝙ ſi ea que dicta ſunt non iuuant recurrendum eſt ad vltimum remedium quod eſt canteriū in parte poſteriori. ſi non valet fiat in cōmiſſura. ¶ Notandum ſecundo ꝙ ſi epilepſia fiat a melācolia licet raro contingat. ℥ qꝫ raro contingit. ideo Raſ non ponit curam. proceden dum eſt hoc modo. Digeratur primo mā cum sirupo dicto ſupra in cura doloris capitis prouenientis a melancolia hoc addito ꝙ apponantur illa que a tota ſpecie reſpiciunt epilepſiam. vt iſopus ruta. polium montanuꝫ peonia. Deinde fiat euacuatio cuꝫ medicinis poſitis loco dicto. Si vero epilepſia fiat a colera quod etiam eſt raro. ℥ ideo Raſ non ponit curam. Digeratur primo materia cum sirupis dictis in. c. de cura doloꝝ capitis prouenientis a colera hoc addito ꝙ in sirupis ponantur medicine dicte epilepſiam reſpicientes. deinde fiat euacuatio cuꝫ medicinis dictis in predicto. c. de euacuantibus coleram. Si vero epilepſia fiat a vermibus curāda eſt cura vermium de qua dicetur in. c. determinato.

¶ De incubo. ¶ Syllanus.

n Notandum circa rubricam ꝙ incubus idem eſt ꝙ ſtrangulator. Vel ē egritudo qua homo ſentit cum ingreditur ſomniū fantaſma grane ſuper ſe cadēs. ℥ comprimit ipſum ℥ angustiatur eius ſpiritus ℥ interfecatur vox ipſius. ℥ eius motus ℥ forſaſſe prefocatur propter pororum oppilatiōem ℥ cum ab illo ſeparatur excitatur ſubito. Ita ponit Auic. prima tertij trac. quarto. c. de incubo. Aliter diffinitur ſic. Incubus eſt egritudo vel fātaſma coꝛpus aggrauans motum ℥ loquelam impediens. ¶ Secūdo notandum ꝙ ſim medicinam tres ſunt cauſe incubi. ſ. primitiua antecedens ℥ cōiuncta. Primitiua eſt frigiditas aduenīēs poſteriori parti cerebri que comprimit eam per quam prohibetur ſpiritus ad inferioꝛa deſcendere. Similiter ſomnus factus ſup repletione cibi ℥ potus: vnde aſcēdunt fumi groſſi ℥ mali qui non poſſunt conſumi a caloꝛe naturali oppilantes cerebꝛum. Cauſa antecedens ſunt humoꝛes habundantes in cerebꝛo ℥ alijs partibus a quibus poſſunt elevari vapoꝛes groſſi oppilātes cerebꝛum: ℥ poſſunt eſſe ſanguis colera flegma vel melācolia. cauſa coniuncta ſunt ipſi vapoꝛes in cerebꝛo exiſtentes actu ledentes: qꝫ cauſantes oppilationem in parte poſterioꝛi cerebꝛi ratione cuius prohibetur deſcenſus ſpirituum ad inferioꝛa membꝛa: ℥ qꝫ primo deficiunt in extremis. ideo primo videtur patienti ꝙ illud fātaſma incipiat deſcendere a pedibus: deinde paulatim occupat totum coꝛpus ſim ꝙ vapoꝛes plus occupant ℥ ideo loquitur mugiendo petens auxilium: ℥ ē perterritus totꝰ ℥ pauidus propter fumum corruptum. Aliquādo dicitur ꝙ cauſa incubi eſt demon ſim vulgum. Aliquando dicunt ꝙ eſt vermis calcans ℥ comprimens coꝛpoꝛa. ¶ Notandum quarto ꝙ hec egritudo ſine diſpoſitio magis fit in ſomno q̄ in vigilia qꝫ i vigilia ſunt pori aperti. ℥ i ſomno ſunt oppilati ideo ℥c. ¶ Dubitatur quare accidit multum incubus ſupine iacentibus. Dicendum ꝙ cā eſt: qꝫ talis modus iacendi eſt cauſa oppilationis faciendo materiam ad poſterioꝛa deſcendere. Unde tertia primi. c. de ſomno ℥ vigilia dicitur ꝙ reſupine iacere eſt malum ℥ ad malas preparandas egritudines. ſ. epilepſiam appliam freneſim incubum: quoniam ſuper ſuſitates facit ad poſterioꝛa declinare. ¶ Almanſoꝛ.

C Um qs i ſomno quaſi rē graue aliqd ſuper ſe cadere ſenſerit incubū pati nūciandus eſt. In ipſius itaq; cura nō ē tardandus. ipſe. n. epilepſie preambulus eſt. ipſam nanq; precedit. Syllanus.

¶ Hic determinat de incubo. ℥ diuiditur in tres. Primo ponit ſigna. Secundo ponit cauſam pronoſticam quare cura non eſt tardāda. Tertio ponit curā. Secunda ibi. (Ipſius.) Tertia ibi. (Eger quoq;.) De prima dicit ꝙ cum qs ſentit in ſomno q̄ſi rē graue cadere ſup ſe dicam⁹ talē pati incubū. ¶ Hōndū ꝙ i ſōno ſentē illa grauitas pp oppilatiouē rōne cui⁹ nō pōt virtus regere membꝛa. ¶ Sēdo notādū ꝙ ſigna paſſionis diſtinguunt⁹ p iudicia patētis ſ; ſigna humoꝝ frequenter dcā ſunt. (In ipſius.) Hic ponit cām pnoſticā ℥ cām quare cura nō ē tardāda: qꝫ pnoſticat epilepſiā vel ſubeth vel appliam vel ſpaſmuꝫ vel paralyſim: aut mortē ſubitā. Rō p;. ¶ Sēdo notādū ꝙ ſi icubus pueniat i vigilia ē deterius. rō p; qꝫ fit a foꝛtiori cā: ℥ ſi poſt excitationē ſudet ſudoꝛe frigido ℥ fit cum tremoꝛe cordis ē peſſimum. ratio patet. ¶¶ Almanſoꝛ.

Digitized by Google

¶Eger quoq; si in colore rubeus fuerit ⁊ venas habuerit plenas: ex sapbēa erit minuendus. Et ventose in carnosiratē tibiaꝝ ponēde sunt. Eger preterea a potu vini ⁊ rez dulciū comestiōe abstinēdus erit ⁊ precipue ab omni re q̄ multū generat sanguinem. Syllanus.

¶Hic ponit curam ⁊ diuiditur in duas. Primo ostendit curā quando sit a sanguine. Secundo quando sit a flegmate. Secunda ibi. (Ad si buic). Prima in duas. primo ponit curam per euacuationem. Secundo per dietaz. Secūda ibi. (Eger preterea). Prima in duas. Primo ponit p flebotomiam. Secundo per ventosas. Secunda ibi. (Et ventose). De prima dicit q̄ si eger fuerit rubeus in colore ⁊ habuerit venas grossas debet fieri flebotomia de sapbena. ratio q: signum est q̄ in corpore est plecionia: ideo vt fiat diuersio dz fieri talis flebotomia. deinde post de cephalica: deinde post de vena frontis vel nasi vt venarum sub lingua: licet tamen Rasis non dicat in littera. De secūda dicit q̄ ventose cuz scarificatione debent poni in parte carnosa nbiarum. ratio patet vt supra in. c. precedenti ⁊c. (Eger preterea). Hic ponit curam per dietam dicens q̄ eger debet se abstinere a potu vini ⁊ a comestione rerum dulciuz ⁊ precipue ab omni re multiplicante sanguinem: ratio q: talis dieta diminuit sanguinem. ¶Almansor.

¶Nō si buic ptrariū accidit venter ex pilulis cochiis multonēs erit soluēdus. Et eiꝰ regimē subiliandū. Exercitio quoq; utendū erit ⁊ mēbra inferiora erūt fricanda. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam quando prouenit a flegmate ⁊ diuiditur in tres. Primo ponit curam per euacuationem. secundo per dietaz. Tertio per exercitium ⁊ fricationes. Secūda ibi. (Et eius regimē). Tertia ibi. (Exercitio quoq;). De prima dicit q̄ si appareat contrarium eius quod dictū est. q: non sit rubedo ꝛ potius albedo ⁊ non sit repletio venarum: sepe debet fieri euacuatio per secessum cum pilulis cochijs. Ratio patet. ¶Notandum q̄ ante exhibitionē pilularum debet precedere sirupus digestiuus flegmatis dictus in. c. de epilepsia. (Et eius regimen). Hic ponit curam per dietam ⁊ dicit q̄ eius regimen debet diminuti: ratio vt cōsumatur materia flegmatica ⁊ debet declinare ad calidū ⁊ siccum sicut i dicta epilepsie. (Exercitio quoq;). Hic ponit curam per exercitium ⁊ fricationes: dicens q̄ i cura vtendus est exercitio. Ratio q: resolvit ⁊ exiccat materiam flegmaticam. Secundo dicit q̄ membra inferiora sunt fricanda. ratio q: per hoc diuertitur materia a partib⁹ capitis. ¶Notandum q̄ per exercitia ⁊ fricationes debēt intelligi omnia illa que excitant virtutē vt clamor: magnus: ideo talis debet habere socium dilectum qui statim cū audit ipsum lamentantem excitet eum sine cuz fricatione fortī sine aspersione faciei cum aqua ros. ¶Secundo notandum q̄ si incubus fieret a magna frigiditate capitis debet i ungi caput cum oleo costino laurino vel rutaceo ⁊ similib⁹ ⁊ si fuerit a nimia repletōne stomachi fiat vomitus clistere ⁊ similia. ¶Tertio notandum q̄ in cura incubi cōuenit vt confortetur cor ⁊ cerebrum cuz electuario quod sic fit. Rx. corallorum ossis de corde cerui margaritarum non perforatarum aā ʒ. 5. sirici combusti. ʒ. 5. galange cardamomi mellegete mirtillorū piperis longi gaz nucis mus. peonie aā ʒ. i. 5. cinamomi ʒ. i. macis croci aā ʒ. i. zuccari albi. lb. iij. fiat electuarium durum: ⁊ potest fieri cū melle melius in hieme. Sumatur mane ⁊ sero ad modum nucis ⁊ bibatur post illud aliquid aque decoctionis peonie. Ad idez valet diacameron. Similiter ⁊ diambra. Ad idem valet si sumatur bis in hebdomada pro qualibet vice in amigdalis. ʒ. 5. triace cum ʒ. iij. aque decoctionis peonie ⁊ videbitur mirabile. ¶Notandum quarto q̄ in tali posset ēt fieri cauterium in anteriori parte capitis i loco cōmissure coronalis specialiter post purgationes factas. ¶Quinto notādū q̄ modus cure istius egritudinis est sicut epilepsie. q: materia est eadem. Haz incubus non est aliud q̄ parua epilepsia.

¶De melancolia. ¶Syllanus.

n Otandum primo circa rubricaz q̄ melancolia potest dupliciter sumi. Uno modo pro humore melancolico. secundo modo pro quadam passione cerebri sic nominata. Ad propositum hic sumitur secundo modo. ¶Secundo notandum q̄ melancolia secundo modo dicta capitur duplicter. Uno modo generaliter. ⁊ sic ē nomen generale ad maniam caninam ⁊ inpinam sine demoniacam ⁊ ad melancoliam propie dictam. secundo modo capitur pro melancolia propie dicta solum. ¶Tertio notandum quid sit melancolia propie dicta. nam melancolia est mutatio extimationum ⁊ cogitationum a cursu naturali ad corruptionem ⁊ timorem ⁊ ad malitiam propter complexionem melancolicam facientem silnestrem spiritum in vijs cerebri ⁊ facientem ipsum timidum propter tenebras ipsius. sicut tenebre extrinsece solitarium timere faciunt secundum q̄ complexio frigiditatis ⁊ siccitatis contrariatur spiritui debilitans ipsum ⁊ sic in eo videtur esse lesio plurium virtutum. ¶Quarto notandum q̄ apud medicū tres sunt cause melancolie. s. primitiua antecedens ⁊ cōiuncta. Primitiua sunt res nō naturales multiplicantes melancoliam vt cibi melancolici sicut lentes ⁊ fabe ⁊ alia legumina carnes antique caseus caules carnes bouine leporum cuniculorum: vinum grossum panis azimus timor ⁊ tristicia ⁊ complexio frigida ⁊ sicca. similiter ⁊ regio frigida ⁊ siccaetas senectutis ⁊c. Causa antecedens est humor melancolicus antecū actu inducat corruptionez in virtute estimatiua vel imaginatiua. Causa coniuncta est humor melancolicus existens in cerebro vel in alio membro inducens corruptionem in virtute imaginatiua vel estimatiua. ¶Quinto notandum q̄ differentia est inter maniam caninam ⁊ melancoliam propie dictam. q: mania canina causatur ex melancolia generata ex sanguine cōdita remanet in materia causa adurens. ⁊ sic in paroxismo garrulant ⁊ gaudent ratione sanguinis ⁊ tristantur ratione melancolie. Mania autez lupina vel melancolia lupina causatur ex melancolia causata ex adustione colere: ⁊ in tali fit rixa furia ⁊ agitatio: ⁊ a vulgaribus dicitur q̄ demon intrauit corpus eius: ⁊ est passio difficilis ad curandum. Melancolia propie dicta causatur ex melancolia naturali bulliente in cerebro. ⁊ aliquādo causatur a mala complexione frigida ⁊ ficca sine materia licet raro ab illa. vel ex melancolia causata ex adustione aliorum humorum dz tamen caliditas sit separata ab illa materia. ¶Sexto notandum q̄ melācolia potest considerari dupliciter. Primo modo quantum ad sui originem vel apprehensionez. ⁊ sic est actio corrupta virtutis imaginatiue. vel quantum ad sui complementū. ⁊ sic est actio corrupta esti matiue. ¶Septimo notandum q̄ melancolia potest fieri dupliciter. vel per causam propriam in cerebro vel per cōmunitatem. vt q: vapor melancolicus cōmunicatur cerebro a membris inferioribus. vt a corde stomacho ipocondrijs splene renibus. ⁊ a retentionibus membrorum vel hemorroidarum. ¶Octauo notandum q̄ species melancolie sunt quasi infinite. Quidam enim timēt casum celi supra se. Quidam timent q̄ terra absorbeat eos. Quidam timent latrones. Quidam ne lupus aggrediatur eos. Quidam imaginantur res cornuas oculis suis que non sunt vere. Quidā imaginātur se factos esse reges. aut papas. aut demones. aut asnes. aut instrumenta artificialia. Quidā ridēt quidā plorāt. quidā abhorrent aquā. Quidā etiā melancolici illiterati fiunt litterati. ⁊ litteraliter loquuntur. Quidā q̄ phetizāt. ⁊ hoc non videtur reducibile in cās rationales nobis notas. ⁊ sunt plures alie species quas o mitto propter multitudinem earum. ¶Almansor.

c Uz alicui cogitatōes male sine cā accīderit: ⁊ timor ⁊ tristitia i eo pualuerit mlie principiū in eo ē. Cū aūt res ad hoc deuenerint vt ēt ea q̄ cogitare cepit ore promat vba sua atq; actus pmisceat: tūc melancolia

perfecta est. Cui ergo be male cogitatões ⁊ tristicia ⁊ tribulatio accidunt anteq̃ prevalere incipiãt succurrendus est: quia si prevaluerint cura est difficilis. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de mlia. ⁊ dividitur i tres. Primo ponit signa. Secũdo reddit causam quare cum apparent male cogitationes non est differenda cura. Tertio ponit curã. secunda ibi. (Cui ergo be.) Tertio ibi. (Od si cũ mlia.) Prima in duas. Primo ponit signa mlie quãdo est in pãcipio. Secundo quando in sui complemento. secunda ibi. (Cum autem res.) De prima dicit q̃ quãdo in aliquo apparent ista signa. Primo q̃ male cogitationes accidũt sine causa. Secundum q̃ timor ⁊ tristicia in eo prevalent. tunc dicimus q̃ mlia est in sui pancipio. ¶ Notandum q̃ mlie tres sunt gradus. primo quando false imaginantur vel estimant q: imaginantur illud quod non imaginãdum vel estimant quod non est estimãdum. Secũdus gradus est quãdo ore proferunt quod mente concipiunt. q: loquuntur falsue. Tertius gradus est quãdo complent opere quod mente cepérant sicut aliqui mlici qui non desinunt ire nunc huc nunc illuc. ⁊ nesciant quo vadãt. ⁊ dicitur cutubuth. ¶ Secundo notandum de ratione signorum. Uerificatur primum q: humor mlicus repugnat spiritibus sui substãtia ingrossando spiritus ex sui qualitate q: frigidus ⁊ sicc⁹. Uerificatur 2m q: sicut homo existens in membris timet ⁊ tristatur. sic spiritus per mliam ⁊ vapores melãcolicos obtenebrãtur. ⁊ ideo est timor ⁊ tristicia ⁊c. (Cum autem res.) Hic ponit signa mlie quando est in suo complemento dicens q̃ quãdo res proponit ad hoc quod patiens proferat ore que mente cõcipit. Similiter verba ⁊ actus suos permisceri. signũ est q̃ melia est in suo cõplemento. ¶ Notandum q̃ supra Raſ. in precedenti parte posuit primum gradũ mlie qui est male cogitare ⁊ falsa imaginari nunc in hac parte ponit 2m gradum mlie qui est proferre ore quod mente concepit. ¶ Secundo notandũ q̃ signa mlie sunt duplicia. quedam sunt prenostica ⁊ quedam demonstrativa. prenostica sunt timor pusillanimitas. estimatio mala. timor sine causa. velocitas ire. dilectio solitudis. tremor ⁊ vertigo ⁊ sonitus ꝑpue in mirach. Demonstrativa sunt quando predicta sunt confirmata. ¶ Tertio notandum q̃ ratio signorũ est. Primo timor ⁊ pusillanimitas propter tenebrositatem melancolie vel vaporis melancolici obtenebrãtis spiritus estimatio mala rõne mlie imprimẽtis speciem tenebrosam. Timor ⁊ velocitas ire q: talis incipit esse solitarius ⁊ si quis illum a suo proposito dimittit irascitur. ⁊ q: imaginatur ab omnibus parvipendi est dilectio solitudinis propter obscuritatem mlie que monet vt sit solitarius ⁊ non conversetur cum aliquo. ⁊ fit aliquãdo tremor ex vaporibus ascendẽtibus ad caput ⁊ sonitus ⁊ tinnitus proprie in mirach propter idem q: ibi elevantur mali vapores est fastidium propter multitudinem vẽtositatis sub levantis cibum. ¶ Quarto notandum q̃ signa melancolie cerebralis sunt hec superfluitas cogitatõnis assiduatio solitudinis importunitas ad aliquam rem vt ad terram. antecessio insomnietatis egritudines cerebri antecedens ⁊ non apparent in membris cerebro cõmunicantibus nocumenta. Accidentia sunt valde magna ⁊ continua. ratio patet intelligentibus. Signa melancolie per cõmunitatem per totum corpus sunt nigredo totius corporis ⁊ arefactio ⁊ retentio eius quod cõsuevit evacuari a splene ⁊ a stomacho ⁊ hemorroidibus ⁊ menstruis. vehemens nigredo pilorum. antecessio ciborum melãcolicorum. Antecessio febrium putridarum cronicarum ⁊ diversarum. ratio patet. Signa mlie propter cõmunitatem ad splenem sunt multitudo appetitus propter effusionem mlie ad os stomachi. Paucitas digestionis stomachi ꝑpter frigiditatem mlie. multitudo rugitus lateris sinistri. Inflatio splenis propter ventositates. ⁊ hoc non separatur ab eis. quandoq̃ est febris quartana. Natura est levis propter indigestionem. Signa mlie propter cõmunitatem ad stomachũ sunt nauſeatiua facietas cum indigestione ⁊ repletione in hora digestionis. Multiplicatio doloris apud comestiones qui quiescit apud digestionem. Signa mlie propter cõmunitatez ad mirach. sunt gravitas in mirach. ⁊ attractio ad superiora: nausea inseparabilis. ⁊ corruptio digestionis. Eructatio acetosa. Sputum humidum. Rugitus ⁊ exitus venti fetatis. ⁊ inveniunt innamẽtum. dolor est in stomacho aut inter vtraſq̃ spatulas propie post cibum anteq̃ digerat. Signa quando mlica passio fit a sanguinea melancolia sunt q: patiens est cum gaudio ⁊ risu propter proprietatem sanguinis. non est tristicia vehemens. oculi sunt rubei. Uene sunt plene. cibi multiplicantes sanguinem precesserunt. Signa mlie quãdo est a colera sunt. q: est cum saltu ⁊ cum furore ⁊ cum lippinositate ⁊ cum terribili aspectu. ⁊ appellatur a quibusdam demonium. Signa melancolie quãdo fit a flegmate est cum pigritia paucitate caliditatis ⁊ cum quiete. Signa quando fit a melancolia est cogitatio plurima. audacia minor q̃ in alijs odium cuius non obliviscitur ⁊ cetera. (Cum ergo.) Hic reddit causam quare cum be male cogitationes apparent cura non sit differenda. ⁊ dicit q̃ cum accidunt male cogitationes tristitia ⁊ turbatio succurrendum est antequam incipiant prevalere. Reddit causam. q: si confirmentur ⁊ prevaleãt cura est difficilis. Prononsticatio: fluxus vel varices quãdo veniunt habentibus melancolicam passionem est bonus. ¶ Notandum q̃ ratio huius dicti est q: si confirmetur signum est q̃ facta est fortis impressio in membro principali. s. in cerebro. Item q: talis egritudo fit ab humore melancolico. ⁊ talis repugnat curationi ratione substãtie: q: est humor grossus: ⁊ ratione qualitatis q: est humor: frigidus ⁊ siccus vnde cõtrariatur calori naturali qui curat morbos. Unde quartana curatur difficiliter. ¶ Almanſor.

¶ Od si cui melancolia fuerit dolor ventris et inflatio: ⁊ malus color. et digestiõis corruptio: et vomitus acetosus: et eructatiõnis multitudo: incipienda est cura cum flebotomia ex basilica: aut salvatella sinistre manꝰ. Et si sanguis visus fuerit niger dimittatur egredi in multa quantitate: subtilis autem et rubeus si fuerit restringendus erit illico. Eger võ ex rebus liniẽtibus est nutriendus vt sunt alesfidabegi que sunt ex carne edina ⁊ aretina et mittendus est in balneũ in quo non diu moretur. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam melancolie ⁊ dividitur in duas. Primo ponit curam melancolie provenientis a splene. ¶ Secundo a capite. Secunda ibi. (Si autem.) Prima in quatuor. Primo ponit curam ꝑ evacuationez. Secundo estẽdit quibus est vtendum post evacuationem. Tertio ostendit a quibus est abstinendũ. Quarto ostendit circa que medicus habet attendere in cura talis melancolie proveniẽtis a splene. Secũda ibi. (Deide tribus.) Tertia ibi. (Eger vero.) Quarta ibi. (Et studẽdũ.) Prima in duas. Primo ponit curam per evacuationem factam. per flebotomiam. Secundo per evacuationem factam per secessũ. Secunda ibi. (Post hoc antez.) Prima in tres. Primo docet facere flebotomiam. Secundo docet curaz per dietã. Tertio per balneum. Secunda ibi. (Eger vero.) Tertia ibi. (Et mittendus.) De prima dicit q̃ si cum melancolia fuerint ista signa. s. dolor ventris ⁊ iflatio: malus color: eructuatio digestionis ⁊ vomitus acetosus: debemus incipere curam faciendo flebotomiam ex basilica. aut salvatella manus sinistre. Secundo dicit q̃ si sanguis fuerit niger debet dimitti fluere seu diminui in quantitate multa. sed si fit subtilis rubeus debet statim restringi. ¶ Notandum q̃ ⁊ si in melancolia possit esse cõmunitatẽ ad alia membra. s. ad cor: q: generat spiritum vitalem turbidum ⁊ grossum: vel ad epar. vel ad splenẽ. vel ad matricem. hic tamen potuit curam eius que est per cõmunitatem ad splenem: quia sepius accidit ex quo splen est receptaculum melancolie ⁊

Digitized by Google

illa cura curantur alie. ¶Notandum secundo de ratione signorum melancolie prouenientis a splene. primo est dolor ventris: q; propter abundantiam humorum in splene: ⁊ propter colligantiam splenis ad stomachum debilitatur virtus digestiua stomachi: ⁊ sic generantur ventositates que sunt causa doloris ⁊ inflationis stomachi: ⁊ sic verificat primum. Verificatur secundum: q; malus color est propter malitiam digestionis. Verificatur tertium. s. corruptio digestionis propter malitiam melancholie abundantis in splene. Verificatur quartum. s. vomitus acetosus q; melancolia profluit ad stomachum ⁊ corrumpitur conuertendo ad acetositatem. Verificatur quintum: q; fit multum sputum propter malitiam digestionis ratione cuius generatur multum de flegmate viscoso in stomacho. ¶Tertio notandum ꝙ ratio remedii est. q; per enacuationem factam ex basilica vel ex salua tella manus sinistre vel brachii enacuatur sanguis melancolicus qui peccat in splene ⁊ si sit niger debet diuitti egredi. q; sanguis melancolicus est niger ⁊ grossus ⁊ sic enacuatur materia peccans. si sit subtilis restringatur q; tunc talis sanguis est colericus qui est sicut frenum melancolie ⁊ sic non enacuatur materia peccans. ¶Dubitatur in habentibus passionem melancolicā peccato melancolie. quare competat flebotomia cum non peccat sanguis. Dicendum ꝙ melancolia magis conuenit cū sanguine. q; est fex sanguinis. ⁊ q; melancolia nō est sic separabilis a sanguine. Sed si dicetur ꝙ sanguis magis contrariatur in complexione melancolie q̄ flegmati. Dicendū ꝙ licet ex parte complexionis ita sit. tamen ex parte multiplicationis non q; fiunt ab eodē calore. Aliter licet sic sit. tamen ex parte enacuationis non ē simile. q; flegma propter viscositatem adheret. ⁊ non segtur sanguinem in enacuatione. sed melancolia non. immo egreditur cū sanguine. ⁊ ideo possit flebotomiā. ⁊ Auic. etiam quarta primi capitulo. xx. de flebotomia dicit ꝙ homines melancolici debent sepe flebotomari. ⁊ in flegmaticis prohibet. (Eger vero.) Hic ponit curam per dietam dicens ꝙ eger debet nutriri ex carne edina ⁊ arietina. Ratio q; ex ea generatur sanguis bonus ⁊ multe quantitatis qui resistit melancolie. ⁊ ex quo fit resūptio corporis ⁊ specialiter conuenit hoc. q; splenetici sunt macri propter indigestionem in epate. ¶Notandū ꝙ per illa iura debemus etiam intelligere alia iura vt gallinarum pullorum vitellorum ouorum ⁊ similia humectantia ⁊ sanguinem multiplicātia. De herbis vero boraginem ⁊ bugulosam comedat. (Et mittendus.) Hic ponit curam per balneum. dicens ꝙ patiens debet poni in balneo ⁊ in eo partum morari. ¶Notandum ꝙ ratio primi dicti est. q; balneum aque dulcis humectat corpus. nam ibi peccat materia per frigiditatem ⁊ siccitatem. Ratio secundi est. q; si diu staret in balneo. magis resolueret materiam subtilem ⁊ sic exsiccaret. ⁊ ideo quidam bonus curabat quartanam pancis diebus. ipse enim administrabat balneum omni die bis vt materia melancolica citius expelleretur in paroxismo. ⁊ sic infra mensēz curabat quartanam. Alia causa est q; balneum inducit leticiā sed in passione mūca est tristicia ⁊ ē. ¶Almansor.

¶Post hoc autē decoctione de epithimo quā ego cōposui vtaf cuius hec est ꝓfectio. ℞. miro balanoz ydorū. ʒ. r. polipodii. ʒ. v. sene. ʒ. viiii. turbith. ʒ. iiii. sticados. ʒ. r. passulaz enucleatarū. ʒ. r. epithimi cretensis. ʒ. r. oīa excepto epithimo i tribus. lb. aque coquēda sunt donec ad vnā libram ⁊ mediā redeāt. cūq; hoc factuz fuerit addaf epithimū ⁊ illico ab igne remoueanf ⁊ dimittanf donec if rigidari ceperit. Cūq; if rigidata fuerint manibus fricata colentur. Deinde sumanf agarici due tertie. ʒ. i. aloes. ʒ. i. safindi. ʒ. ʒ. elli nigri quartā. ʒ. vnius. ⁊ cōficianf cū melle aut cū iulep. ⁊ fiant ex eis pillule q̄ p tres boras ante decoctōis exceptionē sumēde sunt. postea sumaf decoctio. Deide tribus diebus qescat. In bis aūt diebus qbus quiescit nutriaf ex eis q̄ precepimus. ⁊ i potu sumat vinū subtile ⁊ clarū ⁊ bene odoriferū. Post hoc quoq; iteꝛ solucēdus ē vt prius. hoc vo ita vt p̄dixim⁹ tertio iterandū est. quarta quoq; ponꝛo ei dāda. Eger vo ab oibus q̄ colerā generāt nigrā abstinēd⁹ ē: vt sunt carnes siluestres oēs ⁊ caro vaccina ⁊ caprina uetuste ⁊ fabe. ⁊ caro salita ⁊ caseus uetus ⁊ lentes et p̄cipue lentes et oīa flūefactiua. Vinū ꝓterea grossuz labōres et vigilias euitet. nec patiaf famē nec sitim. uino vo subtili i potu utaf. et p̄cipiēdū est ei ut dormiat. Et est studendū in splenis curatiōe ex bis q̄ i sequētibus i capitulo de splenis curatōne dicturi sumus q̄ augmētaf. Os quoq; stomachi cōfortandus est. et precipue ex medicinis quarum mentionez in sequentibus facturi sumus cū egritudines stomachi nominabimus. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam per enacuationem factā per secessuz. Primo per decoctionem. Secundo per pillulas. Secundabi. (Deinde sumatur.) De prima dicit ꝙ post flebotomiam conuenit decoctio de epithimo que est. ℞. miro bolanoz indoruz. ʒ. r. polipodij. ʒ. v. sene. ʒ. viij. turbith. ʒ. iiij. sticados. ʒ. r. passularum enucleatarum epithimi crethensis aā. ʒ. r. omnia excepto epithimo coquantur in lb. aque donec ad lb. i. ʒ. reddeant. Cūq; hoc factuz fuerit addatur epithimum: ⁊ omnia ab igne remoueātur illico ⁊ dimittantur donec incipiāt infrigidari ⁊ cum infrigidata fuerint manibus fricata colentur. De secunda parte ponit descriptionem pillularū: ⁊ est. ℞. agarici dnas tertias. ʒ. vnius aloes. ʒ. i. salis indi. ʒ. ʒ. elli nigri quartam. ʒ. vnius conficiantur cum melle: aut cum iulep: ⁊ fiant pillule. Subdit ꝙ tales sumende sunt per tres horas ante assumptionem potionis vel decoctionis. ⁊ debet complete recipi vsq; ad dies. xvi. ⁊ qualibet die anteq̄ detur decoctio. pillule omnes que fiunt in recepta sunt sumende per tres horas aā. ¶Notandum ꝙ ratio dictorum est. q; talis pillule ⁊ talis decocto euacuāt flegma grossum aggregatum ratione debilitatis epatis propter colligātiam cum splene ⁊ melancolia a qua fit principaliter illa passio ⁊ quare debēt sumi per tres horas ante decoctionem q; pillule non possunt operari in tam breui tempore. ideo adueniente decoctione pillule dissoluunf ⁊ similiter ꝑficiant vnam operationē. ¶Tertio notandum ꝙ hora assumptionis cōueniens non ds esse in die agitationis ⁊ cō motionis materie sicut in die paroxismi. q; in illa die non debet esse assumptio alicuius medicine. Vt Auic. prima quar. c. de cura putridarum in generali. Sed in hora quietis. q; virtus est fortis magis apta euacuationi. ¶Notandum quarto ꝙ anteq̄ detur medicina ds precedere sirupus digestiuus materie existentis in splene ⁊ est talis. ℞. radicum fenculi petrosilini accori radicis ciperi aā. quar. 5. radicis vafani radicis apij aā. ʒ. i. radicuz corticis capparorum mediam tamarisci fraxini ⁊ genestre aā. ʒ. 5. eupatorij calamenti absinthij capil. venedi. endiuie scariole. aā. M. i. anisi maratri cuscute seminis portulace seminis melonis indi. aā. ʒ. i. liquiritie rase vnaz passarum sine arill aā. ʒ. i. succi boraginis succi fumiterre depuratorum aā. ʒ. ij. florum boraginis bugulose fozū sticados arabici aā. ʒ. i. melk elci. q. iij. zucchari alb. lb. 5. temperentur cortices in aceto fozti per noctem. fiat sirupus perfecte clarificatus vsq; ad. lb. i. 5. administretur cum decoctione boraginis florum tamarisci florum sticados arabici aā. ʒ. 5. thimi epithimi folliculoz̄ sene polipodij querci aā. ʒ. 5.

Digitized by Google

anisi.ʒ.iij. liquirtie rase vuarum passarum sine arill.ʒ. vi. fiat decoctio in sero caprino. ⁊ in decoctione temperentur per noctem coticum mirabolanorum bene gūmoso:ū.ʒ. i.ʃ. fricentur de mane fortiter ⁊ colentur. ⁊ colature addatur. ⁊ administretur si est delicatus cuʒ.ʒ.i. zucchari al. vel cādi dulcorentur. Ad idem valent tales pillule. ℞. yere rus sint.ʒ.iij. lapidis lazuli pulverizati subtiliter.ʒ.i. misce malarando cum modico sirupi fumiterre fiant pillule ad quātitatem cicerum. Ad idem pro debilibus valet diasene.ʒ.ʃ. Ad idem confectio amech. Ad idem pulueris sene.ʒ.ʃ. cum aqua lactis. (Deinde tribus.) Hic ostendit quomodo est procedendum post euacuationem dicēs ꝙ post primam euacuationem debet quiescere tribus diebus. Ratio qr virtus confortatur per nutrimētū que virtus fuit debilitata per medicinam ⁊ iterato posset laxari. Secundo dicit ꝙ in bis tribus diebus dʒ vti dieta de qua dictum est. Ratio patet. Tertio dicit ꝙ in pota debet dari vinū subtile clarum odoriferum. Ratio qr generat bonum sanguinē ⁊ spiritus claros qui cōtrariātur spiritibus grossis in mlia. Quarto dicit ꝙ iterato post dʒ euacuari vt puꝫ. ⁊ sic quousq; quarta potio sit exhibita. Ratio qr materia mlica est difficilis euacuationis. ⁊ ideo paulatim dʒ fieri euacuatio. Sed intelligendum est ꝙ semper dʒ premitti digestiuum qr in cronicis egritudinib⁹ dʒ fieri paulatim digestio ⁊ paulatim euacuatio ⁊c. (Eger vero.) Hic ostendit a quibus est abstinendū. dicens ꝙ eger dʒ se abstinere ab omnibus generantibus mliam. Ut sunt carnes siluestres omnes. ⁊ vaccina caro ⁊ byrcina ⁊ magnarum caparum fabe caro salita caseus antiquus lentes precipue. Similiter olera nisi sint humectatiua qualia sunt borago bugulosa ⁊ similia. Secūdo dicit ꝙ dʒ abstinere a vino grosso qr aggregat mlī am ⁊ spiritus turbidos. dʒ abstinere a labore ⁊ vigiliis qr exiccant. Tertio dicit ꝙ nō dʒ pati famem nec sitim. ratio qr in talibus dispositionibus corpus exiccatur. Quarto dicit ꝙ dʒ vti vino subtili. ratio qr generat spiritus subtiles ⁊ claros qui contrariātur melancolie. Quinto dicit ꝙ dʒ dormire. ratio qr celebratur melior digestio ⁊ humectat corpus. ¶ Nota ꝙ studentes non debent vti carnibus salsis nec aliis generātibus mliam. nec vino grosso qr ex his generatur nutrimentum grossum ⁊ spiruꝫ grossi humidi turbidi. vnde cerebrum non disponitur ad speculari ⁊ studere. (Et est studendum.) hic ostēdit circa que medicus habet intēdere in curatione mlie proueniētis a splene. dicēs ꝙ debemus attendere in curatiōe ad splenem cum his de quibus dicetur in.c. de curatōne splenis. Ratio qr hec passio principaliter dependet a splene. ideo si splen est durus dʒ mollificari. Tertio dicit ꝙ debemus attendere ad stomachū ꝓfortādo os stomachi cū his q̄ dicēt i. ca. de dispositione stomachi. rō qr a splene ad os stomachi cōmunicat mlia q̄ infrigidat ⁊ debilitat os stomachi. iō ꝓfortari dʒ vt phibeat receptio melancolie. ¶ Almansor.

¶ Si aūt cū mlia ea q̄ noiauim⁹ nō fuerit ⁊ accidерint post frenesim vel lōgā morā sub sole. aut percussionez in capite. fleboтomia ex cephalica facienda est. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam melancolie cerebralis. ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam quando fit a materia calida vel a mlia cāta per adustionem colere vel sanguinis. Secūdo ponit curā qñ fit a mlia naturali. Secunda ibi. (Si aūt.) Prima in duas. Primo ponit curā p flebotomū. Secdo p localia. Secda ibi. (Et capiti.) De prima dicit ꝙ si cum mlia nō fuerit ea q̄ dicta sunt. ſʒ sequat post frenesim. vel longā morā sub sole. vel post percussionē i capite. suple aliquim⁹ mliam esse in capite. vltimo cerebria a principio dʒ fieri flebotomia ex cephalica. Rō qr p ipsam euacuat mā q̄ cā ans ⁊ de illa q̄ ē pūcta. ¶ Notādū ꝙ ibi capit mlia vt cōfts ad manā. ⁊ b capitur mania cāta ex mlia cāta ex adustione sanguinis vel colere q̄diu cā adurēs tenet i mā ⁊ sic venit post frenesim. qr frenesis cātur ex sanguie ⁊ colera. ⁊ qñ venit adustionē generat mliam vel manā. ⁊ q̄diu remanet caliditas tādiu remanet mania. Sitr pp longam moꝝ sub sole aduruntꝫ humores ⁊ ꝓuertunt ad mlīam: ⁊ q̄diu stat caliditas tādiu stat mlia. Sitr pp pcussionem capitis sanguis ⁊ spiritus rōne doloris ascendit ⁊ fit i flāmatio ⁊ adustio. ideo ⁊c. ¶ Notādum ꝙ in passiōe cā ta a materia mlica cōpetit cū medicina: ⁊ qñq; sirupus cōpetit: ⁊ sirupus cōpetes in mania est. ℞. lactuce scariole al tee aā. ℔.i. flox viol. nenufaris rosar. ru. aā.ʒ.i. succi borraginis succi fumiterre succi pomox acetosox aā.ʒ.ij. accoxi. squillitici.ʒ.i. p cā ꝓiuncta zucchari al. quar. iij. fiat sirupus clarificatus vsq; ad.℔.i. Zaxatinum debet esse tale. ℞. florum borraginis florum viol. florum nenufaris aā.ʒ.ʃ. vnarum passarum mundatarum ab arill.ʒ.v. epithimi follicu lorum sene aā.ʒ.i. anisi.ʒ.ij. fiat decoctio in sero caprino. ⁊ in decoctione temperētur cortices mirabolanorum indorū vel citrinorum.ʒ.i. pro cā antecedente coticis mirabolanorum indorū.ʒ.ʃ. Pro cā ꝓiuncta fricent de mane fortiter ⁊ colent ⁊ colatura de mane det. ¶ Almansor.

¶ Et capiti studium adhibendūz ex reliquo regimine quod diximus proprie. Aqua preterea tepida ab alto loco super caput fundenda ē. Deinde oleum ro. cū aceto vini capiti infundatur: ⁊ lac muliebre desuper mulgeatur. Naribus ēt oleum de seminibus cucurbite dulcis. ⁊ lac muliebre iniiciatur. In balneum quoq; sepe mittēdus est. ⁊ multuz ex aqua tepida capiti est super infundendum. Eger etiam omnia que odoriferra frigida sunt odoret. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam per localia. Primo in generali remittendo se. Secundo in speciali. Secda ibi. (Aqua preterea.) De prima dicit ꝙ circa caput est attendendum cū his que diximus supra in cura frenes. ¶ Notandum ꝙ cuius erūt ponenda multa supradicta: vt i pdicto ⁊. de cura frenes: tū sunt due ablutiones spāles i mania. vna est ablutio capitis cū decoctiōe pedū ⁊ capitis montonis ⁊ seminis papaueris albi. Secda ē decoctio foliox sene: ⁊ aliqñ cū seminibus ⁊ floribus boraginis ⁊ buglosse. (Aqua preterea.) Hic ponit curā p localia i speciali: ⁊ diuidit i quas ptes sim ꝙ qui qʒ localia ponit. ptes patebūt. De prima dicit ꝙ aqua tepida dʒ ab alto sup caput fundi. Rō qr talis humectat. deīn de qr reuertitur ad frigiditatē infrigidat ⁊ sic prohibet adustionem materie. (Deinde oleū.) hic ponit alind locale: dicens ꝙ oleuʒ rosar. cū aceto dʒ fundi supra caput. Ratio qr est frigidū ⁊ stipticū: ⁊ sic phibet ascensum vapox ad caput ⁊ adustionē i materia. Sitr lac muliebre dʒ mulgeri supra caput. Rō qr frigidat ⁊ humectat. (Naribꝰ.) hic ponit curā p alind locale dicēs ꝙ naribus dʒ imitti oleū de semine cucurbite oleū de sallcibus ⁊ lac muliebre. Rō qr alterant ⁊ phibent adustionē in materia: ⁊ ista debent fieri i principio vel in augmento qñ non est intentio resolutionis. (In balneū.) hic ponit curā p alind locale. dicens ꝙ patiens dʒ sepe poni in balneo. ⁊ dicit ꝙ dʒ in eo morari multū ⁊ fūdi ex aqua tepida supra caput. ratio qr phibet adustionem materie pp suā humiditatē ⁊ resolucre facit pp caliditatem vel saltem humectando disponit illā ad resolutionē. (Eger etiam.) hic ponit curam per alind locale dicens ꝙ eger etiam dʒ odorare frigida. vt sunt rose sandali viol. rō qr prohibent adustionem materie. ⁊ qr sunt aromatica. cōfortant caput. ⁊ pro recepta recurrat supra. c. de cephalea ⁊ emigranea. ⁊ ibi patet. ¶ Almansor.

¶ Si aūt cū melācolia nihil fuerit eox q̄ dixim⁹ i principio. matrix vena dextri brachii apienda erit: ⁊ sanguis ꝓfideraꝫ. ⁊ vt pdixim⁹ faciēdū erit ⁊ regēdū. ⁊ post q̄ hoc regimē infirmo adhibueris p aliquot dies quiescere dimittēdus ē. deinde vt prius in cura eius incipiendum donec sanitatis fiat restitutio. ¶ Syllanus.

Digitized by Google

¶Hic ponit curaz mlie cerebralis facta a mlia naturali ⁊ dividitur in duas. Primo ponit curam per enacuationē. secundo ostendit quid fiendum sit in diebus quietis. secunda ibi. (In diebus vero.) Prima i duas. primo ponit curam per phlbiam. secundo p medicinā laxatiuā. s. p pillas. secunda ibi. (Pille.) Prima in duas. primo ponit curā p flebotomiā. secōo ostēdit circa qd oz esse intentio in cura mlie. seda ibi. (Studiū.) primū i duas. primo facit qō dictū ē. secōo ondit qd fiendū post flebotomiā. seda ibi. (Et postq̄.) De prima dicit ꝙ cū in mlia nihil fuerit ex his q̄ diximus in principio oz fieri flebotomia de vena cōi q̄ dr vena matrix brachij. s. dextri. secōo dicit ꝙ oz p3siderari sanguis ⁊ oz fieri vt dictū ē. q: si esset grossus oz dimitti egredi. si subtilis oz restringi. ¶Notandū ꝙ qñ non est aligd eoz q̄ diximus vel que dicta sunt. signum est ꝙ prouenit a mlia naturali. ⁊ cuz hoc non fit in capite nisi q: cōicatur ab epate vel corde oz fieri flebotomia toti⁹ corporis. s. de vena cōi q̄ respicit partes superiores vt caput ⁊ inferiores vt cor ⁊ epar. Sed quare oz fieri flebotomia ē pp cōmixtionem cum sanguine. ⁊ sic euacuatur fex eius q̄ est materia peccans. Sed quare oz inspici sanguis. quia si videatur niger in magna quantitate oz euacuari q: euacuatur materia peccans. sed si sit subtilis oz restringi q: non euacuatur materia peccans. (Et postq̄.) hic ostendit quid fiendum sit post flebotomiam dicens ꝙ post hoc regimen oz quiescere pluribus diebus. Ratio vt virtus sublenetur. deinde ē pcedendū in cura donec fiat restitutio sanitatis. Ut ex hoc velit ꝙ restitutio oz fieri paulatine ⁊ sepe. q: materia mlica est difficilis enacuationis. ¶Almansor.

¶Studium vero totum quod erga melancolicos est obseruandum est vt impinguentur ⁊ carnosi fiant. ex quo enim pingues ⁊ carnosi fuerint illico sani erunt. ¶Syllanus.

¶Ostendit circa qō cadit tota intentio medici in curatione melancolie. ⁊ duo facit. primo p̄mittit hoc. Secundo ostēdit quibus perficitur. Secūda ibi. (Cibi autem.) De prima dicit ꝙ tota intentio medici in curādo melancolicos est vt fiant pingues ⁊ carnosi. q: si sic. cito fient sani. Ratio q: remota est mala complexio frigida ⁊ sicca que faciebat ulla passionem. ¶Almansor.

¶Cibi aūt q illis ꝛgruūt sūt caro arietina ⁊ edina ⁊ gallinacea ⁊ panis de simula: opirus aūt panis nullo mō ē eis ꝛgru⁹: vinū quoq; subtile ⁊ clarū eis ꝓueniēs ē: vinū vo grossus nō ē eis bonū nec nigrū: lac aūt recēter ab vberib⁹ extractū dū adhuc calet eis ꝓfert ⁊ pisces recentes ⁊ fisami de zuchаro fcī ⁊ oleo amigdalino. ¶Preterea audire cātilenas ⁊ gaudere ⁊ bre aī se resolutiosas ⁊ dormire plurimū ꝓfert eis: econtrario vo cogitare et solus morari et vigilare maxime nocet eis. ¶Pillule q̄ colerā nigrā expellunt de qbus daī bis q decoctōez sumere nequeūt. ℞. epithimi cretēsis. ʒ.xx. polipodii agarici amboz aā. ʒ.x. elī nigri salis indi amboz aā. ʒ.v. sticados. ʒ. viij. pulueris ierepigre. ʒ.xv. bibat ex eis. ʒ.iij. ¶In diebus vo qbus gescit eger dz sumere electuariū qō uocaī letificās. qō. ℞. mellis se corticum citri garioſil. gallie muscate mastichis croci oriētalis nucis mus. cinamomi cardamomi nebeī. misch. bebema albi et rubei zedoarie doronici: seminis oszimi maioris seminis oszimi garioſil. oium aā. ptes equales musci. q̄ztū ē decima pars. ʒ. unius deīde sumāī Rebuli. xx. et embl. xxx. et teranī et i trib⁹ libris aque coquātur donec ad unā redeāt et colenī. i colatura uero addaī melī. lb. i. deinde bulliant donec aqua ꝓsumpta fit: post ex hoc melle ꝓficiant ſpēs ꝑdicte qō trī in pondere sit triplum ad ſpēs de quo cū necesse fuerit ad magnitudinem quelibet sumendum est. hoc enim medicamē letificat et coloris pulchritudinem et digestionis bonitatem operatur et retardat canos. ¶Syllanus.

¶Hic ostendit qbus ꝓficiat dicta itentio. ⁊ dividit in duas. ¶Primo explicat obū ⁊ potū ꝓuenientes ⁊ discōuenientes. Scōo explicat q̄s alias res nō nāles. Scōa ibi. (¶Preterea audire.) De prima dicit ꝙ cibi ꝓuenientes sunt caro edina arietina gallinacea ⁊ panis de simula. i. farina frumenti. Rō q: generat sanguinē laudabilez ꝛrīū mlie. Scōo dicit ꝙ panis opirus. i. azimus nō ꝓuenit. Rō q: ē oppilās. ⁊ sic generat malū sanguinē melicū. Tertio dicit ꝙ vinuz clarū ⁊ subtile erit ꝓueniēs. q: generat ſpūs subtiles claros ꝛrios mlie. Quarto dicit ꝙ vinū grossuz nō ē bonū. Rō. q: est oppilatiuū generans mliam. Quinto dicit ꝙ lac recēter extractū ab vberibus dū ē calidū ē bonū. rō q: bñ nutrit ⁊ humectat. Sexto dicit ꝙ pisces recētes. ⁊ fisamū de zuchаro factū ⁊ oleū amigdalinū ꝓferūt. rō q: humectāt. De scōo dicit ꝙ audire cantilenas dulces ⁊ gaudere ⁊ bre res deliciosas in sui pñtia ⁊ dormire ꝓferūt. rō q: delectat aiam ⁊ clarificat ſpūs ⁊ somnus humectat. Scōo dicit ꝙ cogitare ⁊ solus morari ⁊ vigilare maxime nocēt. rō q: exiccat corpus ⁊ sunt cā multiplicatōis melie. (¶Pille.) ponit curā p medicinā. dicēs ꝙ nō valentib⁹ sumere decoctionē ꝓueniunt pillule euacuātes mliam q̄ sunt. ℞. epithimi cretensis. ʒ.x. polipo. agar. ābox aā. ℈. elle. nig. salis indi. aā. ʒ. ℈. ambo. sticados. ʒ. vi. terepigre. ʒ.xvi. ꝓficiant cuz vdromelle vel sirupo ꝺ fumoterre ⁊ sumāt ex eis. ʒ.iij. ¶Istotandū ꝙ aī exhibitionē illaz pillularz cōpetūt sirupi digestiui dicti i. c. de cura doloz capitis a mā mlica. ideo recurrat illuc. ¶Scōo notādū ꝙ post enacuationē ꝓueniūt oia particularia dicta loco allegato supra. s. fricatiōes faciēli fomentatiōes sternutatoria ⁊ sisia. Sz fomētatio ꝓueniens ē. ℞. follicul⁹ sene thoz epithimi borraginis bugulose aā. ʒ. i. ꝙuassent ⁊ bulliāt in duabus ebullitionibus in quatuor. lb. aque in qua decoctione caput fomentet. Ad idē fiat fomentatio cū succi borraginis succi fumiterre aā. lb. ℈. ⁊ iste sunt ſpāles q̄s tz Gerard⁹. Sternutatoriū cōpetēs ē. ℞. lactis mulieris. ʒ. i. elī nigri pulueriz ati. ʒ. i. misce ⁊ fiat inunctio i nares ⁊ si iste pulis diſſēperet cū succo ficle erit fortissimū valde. ¶Tertio notādū ꝙ loco pillularz pōt dari sirupus laxatiuus ta⁹. ℞. flox borraginis bugu. sticados arabici aā. ʒ. v. polipodij querc cini agarici elci aā. ℈. ʒ. ij. semis basilici aā. ʒ. ij. succi borraginis succi fumiterre depuratoz aā. ʒ. i. ʒucharī al. lb. ℈. fiat sirupus pax coctus ⁊ parū clarificatus vsq; ad quar. iij. dissolnaī i sirupo diagridij. ʒ. ℈. ⁊ sepe ponit in medicinis. ad excitandū virtutes aliaruz medicinaz succ⁹ ros. recentiū masticis aā. gra. iij. Ad idez valet talis colatura q̄ ꝑfernat a passiōe mlica. ℞. epithimi quar. ℈. anisi. ʒ. iij. ꝙuassa ⁊ ebulliāt sil vna bullitiōe i. lb. i. seri caprini colenī ⁊ colatura admiſtret. Ad idē. ℞. mirabolanoz idoz. ʒ. i. ℈. pistenī ⁊ bulliāt cū. ʒ. i. p̄unoz siccoz i. ʒ. viij. aque donec medietas aque sit ꝓsumpta colet ⁊ cū illa colatura addant mane. ʒ. x. (¶In dieb⁹ vo.) Hic ondit qd fit fiēdū i dieb⁹ getis. dicēs ꝙ i dieb⁹ getis oz sumere de electuario qō dr letificās. ℞. melliſſe corticis citri garioſil. gallie mus. mastichis croci oriētalis nucis mu. cinamomi cardamomi. nebere. misch. been. al. ⁊ rn. zedoarie doronici seminis oszimi maioris se. oszimi. garioſil. oium aā ptes eq̄les musci q̄ztū ē decima ps. ʒ. vnius. deīde sumant kebuli xx. embluci. xxx. teranī ⁊ i lb. trib⁹ aque coquant donec ad vnā redeāt colenī ⁊ i colatura muttat melī. lb. i. deīde bulliat donec aq̄ ꝓsūpta sit postea ex illo melle ꝓficiant ſpēs ꝑdicte qō trī i pōdere sit triplū ad ſpēs ō quo cū necesse fuerit

De catarro

ad magnitudinem auellane assumendū est boc. n. medicamē letificā ⁊ colozis pulchritudinē ⁊ digestōis bonitatē opatur ⁊ retardat canos. Et ex bis ꝑ rō ꝙre boc electuarium seu medicamē in passione melancolica valet: q: ꝑfortat coz ⁊ alterat malā complexionē melancolicā: ⁊ q: enacuat flā qđ multiplicat ꝑ idigestionē ꝙ mirabolanus kebulos ⁊ retardat canos. q: canicies causatur a flegmate putrido in cerebro. ¶ Notandū ꝙ loco bums valet boc. ℞. margarita rum electarij. ʒ. i. tacialdi smaragdi dozonici romani ana. ⁊ rū. añ. ʒ. i. floꝝ ciamomi galāge nucis mus. macis. ʒij. al. añ. ʒ. ß gariof. piperis longi. cubebe domestice ligni aloes storacis calamite semmis basilice añ. ʒ. ß. croci. ℈. i. muſci boni ambre electe añ. gra. v. corticū citri ꝑdti. ʒ. ß. liquricie rase. ʒ. ij. cādi. vuarum passaꝝ sine aurū bene pinguiū añ. ʒ. ij. succi pomoꝝ dulciū bñ depuran. ʒ. i. ꝓserue bugulose borraginis añ. ʒ. ij. aq̄ ros. ʒ. i. ⁊ ʒucbari al. ℔. i. fiat electuariū Ad idē. ℞. letue Gal. diaborraginati pluris cū musco añ. quar. i. misce. Ad idē valet diamargariton. Ad idē diarodon lilij. Ad idem. ℞. sperici combusti. ʒ. i. corallorum ru. ʒ. ß. ossis de corde cerui. ʒ. ij. margaritarum non perforatarum. ʒ. iiij. cardamomi. ʒ. ß. ꝓunorum inundatorum liquiritie rase ysopi añ. ʒ. ij. nucis musca. gariofil. pipis longi. cubebe galāge añ. ʒ. i. ß. cinamomi. ʒ. v. macis. croci. añ. ʒ. i. ʒucbari. ℔. vi. in bieme vero cōficiantur cum mellis despumati ⁊ cocti ℔. iij. ⁊ addantur i fine mus. ℈. ij. Sumat mane ⁊ sero ad quantitatem nucis magne. ⁊ post bibatur aliquid vini al. clari odoriferi. boc enim electuariū vlamū ē ad confortādam coz ⁊ cerebrum ⁊ animam gaudere facit ⁊ visum rectificat ⁊ remouet malas cogitationes. rectificat memoriam ⁊ confortat digestionem ⁊ multiplicat humiditatem naturalem in toto corpore. ¶ Notandum vnum cōmune in cura passionis melancholie ꝙ apertio hemoꝛroidarum ⁊ venarum ani vel prouocatio sanguinis menstruorum ⁊ apertio saphenei pede prouocatio varicum in cruribus maxime valet in cura. ¶ Secundo est notandum aliud cōmune ⁊ vltimum remedium post exhibitionem medicinaꝝ ꝙ fiat vnū cauteriū in parte anteriori. ⁊ duo in coronib⁹ posteriorib⁹ capitis ꝓfūdādo vsq; ad os: si ē possibile dimittatur ioc⁹ apertus vsq; ad dies. xx. ꝓ posse ⁊ sic gratia Dei finitur egritudo melancholica.

¶ De catarro. ¶ Syllanus.

n Otandum circa rubricam ꝙ catarrus potest sumi tripliciter. s. proprie magis proprie ⁊ cōmuniter. Cōmuniter sumitur ꝓ reumate: seu ꝓ fluxu materie ab vno membro ad aliud vndecunq; finat: ⁊ ideo dicitur reuma quasi ruens materia. Sed proprie sumitur ꝓ fluxu materie a capite ad tria membra maxime ad nares ad fauces ⁊ ad pect⁹: ij posset materia fluere ad nernos ad stomachum ⁊ ad alia membra. magis proprie sumitur ꝓ fluxu materie a capite ad pectus ⁊ sic distinguitur ꝓtra corticā ⁊ branchum q: in corticā fluit materia ad nares. in brācho ad fauces. in catarro ad pectus. Ut patet in bis versibus. si fluat ad pectus dicatur reuma catarrus. Ad fauces branchus. ad nares esto corticā. Ad propositum bic sumitur secundo modo catarrus. ¶ Secundo notādū ꝙ catarrus potest fieri tripliciter. primo per viam dissolutionis vt a sole vel a balneo vel ab alijs rebus vaporosis assumptis vt alijs cepis sinapi pipere ex quibus dissoluitur materia in capite sine calida sine frigida. Secūdo potest fieri per viam compressionis vel constrictionis: sicut a frigiditate extrinseca cōstringente. vt patet in spongia madefacta si cōstringatur fluit aqua. Tertio potest prouenire ex multitudine materie sine sit colera sine flegma sine ab alio extrinseco agente. ¶ Notādum ꝙ apud medicum tres sunt cause catarri. s. primitiua antecedens ⁊ coniuncta. ꝓ Primitiua sunt res extrinsece dissoluentes vel comprimētes: sicut aer frigidus vel calidus. ꝓ Balneum. moari ad solem. ⁊ ventus australis vel borealis. Similiter causa ꝑmitiua sunt res non naturales multiplicantes materiam colericam vel flegmaticam. Causa antecedēs sunt humores colerici vel flegmatici anteq̄ causent fluxum a cerebro ad nares vel ad fauces vel ad pectus. Causa ꝓiuncta sunt illi humores quādo fluunt a cerebro ad membra inferiora. ¶ Dubitatur q̄ homines facilius incurrunt catarrū an habentes caput calidum: an frigidum. Dicendum ꝙ habentes caput calidū citius incurrunt catarrum a causis extrinsecis q̄ habentes caput frigidum q: habent pozos amplos ⁊ latos: ideo frigiditas extrinseca citius penetrat. Secundo dicendum ꝙ habentes caput frigidum citius incurrunt catarrum ⁊ facilius a causis intrinsecis. ꝓ Ratio. q: in ipsis pozi sunt causis: ideo nō facilius patiuntur a causa extrinseca: sed a causis intrinsecis: q: habent cerebrū debile: vñ nutrimentū venies ad ipm nō debite ꝓuertit in substantiā cerebri: ⁊ sic aggregant materiā ꝑ indigestionē. ideo non est mirū si mulieres vadunt capite discopto magis q̄ viri q: bñt caput magis frigidū ⁊ sic pozos bñt clausos. ¶ Almansor.

c Um caput alicuius in egressione balnei discopertū fuerit aut post exercitiū aut post aliud: fueritq; aer frigidus ⁊ vēt⁹ septēbrionalis ⁊ accidit i narib⁹ ⁊ palato pruritus ⁊ cōmotio ⁊ sternutatio. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de catarro. ⁊ diuidit̄ i duas. ꝓ Primo ponit signa. Secundo ponit curam. Secunda ibi. (ꝓ Pannus tunc.) ꝓ De prima dicit ꝙ vbi caput alicuius i egressione balnei. aut post exercitium vel aliud fuerit discopertus. ⁊ fuerit aer frigidus. ⁊ ventus septentrionalis. si in narib⁹ ⁊ palato veniant pruritus cōmotio ⁊ sternutatio significamus supra catarrum. ¶ Notandum ꝙ causa partis est. q: in egressione balnei vel post exercitium caput est rarefactū ⁊ in pozis apertum. vnde aer frigidus vel ventus septentrionalis supernenies capiti discoperto caput penetrat ⁊ cō ꝑmit humiditates cerebri. vnde dissolute inducunt ꝑtrum cōmotionem ⁊ sternutationem ⁊ per consequens inducunt catarrum. ¶ Notandum secundo ꝙ signa catarri ex causa calida fiūt subtilitas ⁊ acuitas materie catarri. inflāmatio rubedo in facie. asperitas narius. caliditas vehemes pruritus. ⁊ amaritudo cum acuitate que sentitur i gula. Signa catarri ex materia frigida sunt eminentia oculorum cū albedine ⁊ pallore faciei. oppilatio narius viscositas ⁊ grossities materie fluentis in potentia attrahendi aerem per nasum destructio olfatus rerum ⁊c. ꝓ Ratio patet. ¶ Notandum tertio ꝙ signorum catarri. quedam sunt signa tātum. quedam sunt signa ⁊ cause. Signa catarri calidi que sunt signa tantum. sunt q: caput sentitur calidum ad tactum. quādo humor descendit pungit ⁊ mordicat. facies videtur rubea vel citrina. Sed signa que sunt signa ⁊ cause sunt cibi assumpti calidi vt cepe allia pozri aer calidus completio calida etas inuētutis. Signa catarri frigidi que sunt signa tantum. sunt q: caput sentitur frigidum ad tactum quādo humor descendit nō mordicat facies apparet palida vel alba. Signa que sunt signa ⁊ cause. sunt res extrinsece multiplicantes flegma aquosum vel res comprimentes vel dissoluentes sicut multiplicatio aeris frigidi. completio frigida. etas frigida tempus frigidum. ¶ Almansor.

¶ Pannus tunc calefaciendus est ⁊ capiti superponendus in quo tamdiu moretur donec eger calorem in capitis profunditate sentiat penetrasse. Deinde nigellam odorare incipiat. Et prouocetur sternutatio: ⁊ caueat ne supinus iaceat ⁊ comedat parum. A vino quoq; omnino abstineat. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curaꝫ catarri frigidi vbi materia fluit ad nares. Secundo ponit curam scorizie vbi materia fluit ad nares. Secūda ibi. (Si quid.) ꝓ Prima in duas. primo ponit curam catarri prouenientis sine febre. Secūdo ponit curam catarri prouenientis cum febre. Secunda ibi. (Ꝺ si neq;.) ꝓ Prima in duas. primo ponit curam quando passio ē debilis. secundo quando passio est fortis. Aliter primo ponit curam quando passio fit a materia frigida. secundo quādo fit passio a materia calida. secunda ibi. (Ꝺ si passio.)

Digitized by Google

De catarro

¶Prima in quinq3. ¶Primo ponit curam per appositionez panni calidi supra caput. Secundo per odoramentum. Tertio per sternutationem. Quarto per decubitum. Quinto per dietam. partes patebunt. De prima dicit q debet pānus caleferi ⁊ superponi capiti ⁊ debet tantum morari q eger sentiat caliditatem penetrare vsq3 ad profunditatem capitis. Ratio q: pannus per suam caliditatem consumit materiam ⁊ removet malam complexionem inductam in cerebro. ¶Notandum q loco illius pānī calidi possunt apponi alia calida resoluentia vt sacculus de millo ⁊ sale torefactis. ⁊ potest poni sic in forma. ℞. milij. ʒ. iiij. salis communis. ʒ. ʒ. torrefiant simul in sartagine vel in tegula ⁊ fiat cuius ad quantitatem vnius palmi fiat ⁊ applicetur capiti. ratio patet. Ad idem valet sal in magna quātitate ponatur in vino ⁊ pannus fortiter compressus ponatur supra partem capitis ⁊ est experimentum arnoldi de villa nova. ratio quia deficcat. Ad idem valet boc vnguentum. ℞. sterconis columbini gūme ru. agrest. castorei feminis sinapis aā. ʒ. i. euforbij. ʒ. ʒ. olei ru. quar. i. cere quod sufficit. pulueriʒanda pulueriʒentur ⁊ conquassanda cō quassentur misce omnia ⁊ fiat vnguentum curibile. vngatur cōmissura in parte anteriori raso capite. ⁊ est vltime virtutis ⁊ valde exiccatiuum. Ad idem valet cauterium factuʒ in occipitio primo. deinde in cōmissura si fit necessitas cauterij. ratio patet. Ad idem valet emplastrum dictum in cura doloris capitis facti a materia frigida. ¶Notandum q catarrus potest curari quatuor modis. ¶Primo modo per diminutionem materie vt per medicinam laxatiuam ⁊ resolutiuam. Secundo per alterantia ⁊ ingrossantia materiam q: in catarro materia primo est fluida ⁊ liquida sicut in principio. deinde incipit fieri grossa sicut in augumento. deinde venit ad mediocritatem quando materia est bene digesta sicut i statu. Tertio curatur per prohibentia illuʒ fluxum vt si fluit ad pectus per gargarismata prohibentia illam fluxum ⁊ per illas pillulas sub lingua. Quarto curatur per distractionem materie ad partem contrariaʒ. verbi gratia. si materia fluit ad pectus distrahatur materia ad nares. vel per cauterium factū in parte posteriori colli vel nuche. ⁊ si materia fluit ad nares distrahatur ad os dando gargarismata trahentia materiam ad os. ¶Notandum q si catarrus fiat a materia frigida debet fieri ingrossatio per stiptica calida vt sunt mastix olibanum nux cipressi ⁊ similia. Ad idez valet talis syrupus. ℞. succi foliorum cipressi aā. ʒ. i. ligni aloes. ʒ. ij. mellis electi ʒucbari al. aā. lb. ʒ. fiat syrup⁹ vsq3 ad quar. v. ¶Notandum q post ingrossationem materie cōpetit euacuatio cuʒ pillulis cochijs que fiunt. ℞. pulueris pigre. ʒ. x. colloquintide. ʒ. iij. ⁊ tertiam scamonee. ʒ. ij. ʒ. turbith sticados aā. ʒ. v. fiant pillule grosse ad modum ciceruum cum succo rute vel apij dosis est. ʒ. ij. ¶Notandū quinto q post purgationem conuenit dare patientibus cū vadunt dormitum de confectione. 33. que fit sic. ℞. 33. mūdati non cocti neq3 exiccati. ʒ. iiij. liquiritie mūde. ʒ. ʒ. mel legete garioſil. nucis muſc. cardamomi aā. ʒ. ij. fiat electuarium cum syrupo facto ex lb. iiij. ʒucbari sumatur ad modum nucis: ⁊ post bibatur vinum limphatum calidū actu ⁊ potest sumi de mane. Similiter boc electuarium etiam administratur in introitu lecti. ⁊ sic administratum impedit cursum catarri ⁊ lenit asperitatem ⁊ facit totum quod de flegmate in gutture continetur. pectore expellere atq3 expuere sine difficultate ⁊ superfluum digestum boza expulsionis inuenitur. boc etiam electuarium confortat stomachum ⁊ omnia membra nutritiua. vt ait Guilielmus placentinus. (Deinde nigellam.) ¶Dic ponit curam per odoramenta dicens q debet odorare nigellam. Ratio q: cum sit calida ⁊ stiptica habet consumare materiam ⁊ alterare malam complexionem cerebri ⁊ prohibere fluxum. ⁊ debet torrefieri ⁊ poni in panno lineo in forma rotunda quia virtus magis attinget. ¶Notandum q per nigellam intelligit omnia alia calida ⁊ stiptica. vt est pulnis talis. ℞. ligni aloes storacis calamite aā. ʒ. i. ʒ. nucis muſca. nucis cupressi olibāi costi ficci. aā. ʒ. i. nigelle torrefacte. ʒ. ij. fiat pulnis ⁊ ponatur in panno lineo in forma rotunda. Ad idem i forma rotunda perforetur pomum ⁊ impleatur pulnere olibani ⁊ coquatur pomum sub cineribus calidis ⁊ odoretur. ⁊ illo cōmuniter vtebatur Gerardus. Ad idē. ℞. landani purissimi pratij aā. ʒ. i. ligni aloes storacis calamite aā. ʒ. i. ʒ. nucis muſc. nucis cupressi olibani garioſil. aā. ʒ. i. ambre electe. ʒ. ʒ. pulueriʒanda pulueriʒentur ⁊ subtiliter misce omnia cum aqua roſ. malarando ⁊ fiat pomum perforatum in medio. vt possit penetrare cboida per quā tenetur. Sed pro pauperibus fiat sine ambra. (Et procef.) ¶Dic ponit curam per sternutationem dicens q in cura catarri. ſ. in materia frigida debet prouocari sternutatio. Ratio. q: per eaʒ euacuatur materia catarri ⁊ diuertitur q nō fluat ad pectus. Sed que prouocant sternutationem dicta sunt supra sepe. Ut elleborus albus piretrum euforbiuʒ. ⁊ sic de aliis. ¶Dubitatur vtrum sternutatio conueniat i cura catarri. ¶Probatur q non per Galienum secundo q nosticorum. illa parte. sternutatio vero cum rennate. Secundo per Auicennam quinta tertii. capitulo de catarro ⁊ corriza. vbi dicit q est nocina. ¶In oppositum est Rasis. Dicendum primo q sternutatio ante digestionez materie ⁊ euacuationem in catarro est nocina. Hāc probant auctoritates allegate. ⁊ ratio. q: cum sternutatio sit fortis motus attrahit materiam aliunde. ⁊ ponit materiam in fluxu. ¶Secundo notandum q sternutatio post digestionē materie ⁊ euacuationem est laudabilis. boc intelligit Rasis. probatur etiam per rationem quia significat virtutis expectantis fortitudinem ⁊ non malitiam materie. (Et caueat.) ¶Dic ponit curam per decubitum: dicens q patiens debet cauere ne iaceat supinus. Ratio q: timetur ne per illum decubitum materia fluat ad partem posteriorem. ⁊ tunc cuʒ pars posterior non habeat manifestos meatus per quos materia fluat. timetur ne fluat ad nernos ⁊ faciat spasmuʒ ⁊ paralisim. ⁊ ideo patiens debet stare cum capite alto. vt precipitur in actu practico propter causam: dictam. ⁊ q: timetur suffocatio cō. (Et comedat.) ¶Dic ponit curaʒ per dietam dicens q patiens debet comedere parum. Ratio q: natura non habens materiam cibalem in quā agit in materiam catarri ⁊ consumit eam. Secundo dicit q debet abstinere omnino a vino. ratio q: est vaporosum ⁊ cum sit tale calidum dissolnit materiam ⁊ auget catarrum. ¶Notādum q in cura catarri conuenit abstinere a somno diurno. precipue post cibum. q: maior fit enaporatio ⁊ retentio in capite. Similiter non debet stare ad solem nec ad ignem. Ratio q: dissoluendo materiam augent catarrum. Similiter bonum est abstinere a vociferatione ⁊ clamore ⁊ aloquella secundum possibilitatem. ¶Secundo notandum q cibi conuenientes sunt carnes edine artetine castratoruʒ animalium ⁊ pullorum ⁊ auium degentium in arboribus ⁊ pratis ⁊ non in aquis assando ⁊ aliquando elirando: ⁊ vitelli ouorum. Sed potus conueniens est vt bibat aquam mellis vel aquam decoctionis liquiricie ⁊ sopi ⁊ mellis. vel vinum album debile in quo ponatur duplus eius de aqua ¶Tertio notandum q post cibum ⁊ potuʒ debet accipere aliquid claudens os stomachi prohibens ascensum vaporum. vt coriandros preparatos panem assatum ⁊ citoniuʒ coctum. ¶Almansor.

¶Nō si passio ex appositione panni calidi alleuiata non fuerit nec minuitur per ipsam fiat flebotomia ex cephalica: ⁊ soluatur natura ex rebus que non exasperant sicut bec decoctio quā in potu sumere debet qui tussim patitur ⁊ in pectore asperitatem habet ⁊ indiget ventris solutione que. ℞. iuiubas. xx. sebesten. xxx. passularum enucleatarum. ʒ. x. violarum siccarum. ʒ. iiij. radicis liquiricie fracte. ʒ. v. fic⁹ currinas. ℞.

coquantur in tribus libris aque donec redeant ad.i. ℞ colentur ℞ in colatura dissolvatur cassie ʒ.vi. tereniabin.ʒ.x. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam quādo passio est fortis. Vel aliter potest dici ℔ ponit curam quando catarrus fit a materia calida. ℞ dividitur in duas. Primo ponit curam per flebotomiam. Secundo per medicinam. Secunda ibi. (Et solvatur.) De prima dicit ℔ si passio non fuerit alleviata vel diminuta. scilicet catarrus per appositionem panni calidi debet fieri flebotomia de vena saphena: aliqui dicunt ℔ de vena cepidalica. ¶Dubitatur utrum flebotomia sit conveniens in cura catarri. arguitur ℔ non. quia est causa fluxus humorum. ergo ℞ cetera. Antecedens patet. quarta primi. capitulo de flebotomia. ℞ consequentia satis patet. ¶In oppositum est Rasis. Dicendum primo ℔ si catarrus fit a causa frigida quantum est ex parte materie nullo modo convenit flebotomia. ratio quia per talem flebotomiam infrigidatur caput augetur ℞ materia catarri. Secundo dicendo ℔ in casu premisso fit repletio in toto ℞ materia catarri fit digesta vnde non fit timor de fluxu humorum convenit flebotomia ratione repletionis. Ratio patet. aliter non. quia augetur fluxus. Tertio dicendum ℔ si catarrus fiat a materia calida ℞ finat ab intus ad extra scilicet ad nares vel ad os. vel linguam vel ad palatuʒ non cōpetit flebotomia. ratio quia distrahit materiam ℞ trahit eā ad intra. quod non est fiendum. ¶Quarto notandum ℔ si catarrus fiat a materia calida ℞ materia finit ab extra ad intus sic competit flebotomia. quia per illam fit evacuatio illius materie. ℞ hoc sequitur magis inmanentum cū nocumentum. ℞ sic patet dubium. Notandum ℔ antequaʒ fiat flebotomia prohibeatur fluxus. vnde dicit Gordonius ℔ catarrosi flebotomati perpetuo fiunt rauci. ℞ fluxus prohibetur per gargarisma ℞ per pillulas retentas in ore ℞ est secretum in cura catarri. Gargarisma prohibens fluxum materie calide. ℞. sirupi de papavere diamoron aā. ʒ.iij. aque ros. aque dulcis aā. quar.i. vini mali granati. ʒ. ʒ. misce. gargarizetur actu calidum. Pillule prohibentes fluxum materie calide possunt esse tales. ℞. seminis papaveris albi. seminis portulace seminis lactuce aā. ʒ.i. diadragaganti gummi arabici croci aā. ʒ. ʒ. ℞ ponitur crocus ad refrenandum opium. amidi penidi. aā. ʒ.i. opij gra. v. pulverizanda pulverizentur. misce omnia simul cum sirupo de papavere. fiant pillule competentes ad quātitatem parve fabe retineantur in ore. Ad idem. ℞. gummi arabici diadragaganti amidi: succi liquiritie seminis citoniorum pfilij aā. fiant pillule grosse ad modum fabe cum mucillagine pfilij ℞ teneantur sub lingua. Ad idem. ℞. succi liquiritie ʒuchari albi. aā. ʒ.ʒ. amili dragant amigdalarum dulcium excorticatarum aā. ʒ. v. fiant pillule grosse cum mucillagine seminis citoniorum ℞ teneantur sub lingua. inspissant. n. catarrum acutum. ℞ lenitant asperitatem catarri ℞ dicitur pillule biebibie ℞ c. (Et solvatur.) Ponit curam per medicinam dicens ℔ debet solvi venter cum rebus non exasperantibus: qualis est hec decoctio. ℞. tuinbas. xx. sebesten. xxx. passularum enucleatarum. ʒ.x. violarum siccarū ʒ.iiij. radicis liquiritie fracte. ʒ.v. ficus citrinas. x. coquantur in tribus. lb. aque donec redeat ad vnam. coletur ℞ in colatura dissolvatur cassie fist. ʒ.xij. tereniabin. ʒ.x. ¶Notandum ℔ medicina Rasis valet in catarro causato a materia calida: q; illa que ponit in recepta evacuant coleram. ¶Secundo notandum ℔ talis medicina potest apponi mari fine digestione precedente: q; est medicina lenitiua ℞ evacuat coleram ℞ removet tussim ℞ asperitatem. Ratione lenitatis ℞ evacuationis. ¶Tertio notandum ℔ si detur medicina fortis debet precedere sirupus digestivus talis. ℞. ordei mundi. ʒ. iiij. seminis papaveris albi quar.i. tuinbarum sebesten aā. numero. xx. florum violarum. florum nenufarum ros. ru. aā. ʒ.i. ʒuchari al. quar.iij. fiat sirupus clarificatus vsq; ad lb.ʒ. detur cum aqua decoctionis ordei. Ad idem. ℞. sirupi de papavere. lb.i. ℞ detur cū aqua decoctionis ordei. vel cum aqua decoctionis intibarum vel sebesten Medicina laxativa post sirupum ē hec. ℞. florum violarum nenufarum aā. ʒ.i. prunorum damascenorum. x. tamarindorum electorum. ʒ.i. fiat decoctio in aqua in qua dissolvantur cassie fist. mūde bene pingnis. ʒ. i. electuarij de succo ros. vel diaprunus. ʒ.iij. fiat colatura vsq; ad quar. v. detur in aurora. Ad idem. ℞. decoctionis prunorum. ʒ.iiij. ℞ fit fervens. deinde addantur renbarbari. ʒ.ij. dimittātur simul per horas. xij. adminus. postea coletur ℞ in illa colatura addantur sirupi ros. ʒ. ii. ℞ detur in aurora frigidum in estate. tepidum vero i hyeme. Ad idē in forma pillularum. ℞. mirabolanorum citrinorum ʒ absq; nucleis. ʒ. ʒ. renbarbari. ʒ.i. aloes scamonee aā. ʒ. v. masticis liquiritie. aā. ʒ.i. fiant pillule cum mucillagine pfilij vel seminis citoniorum. dosis fit. ʒ.i. Ad idem. ℞. electuarium ʒ de succo rosarum. ʒ. ʒ. malaxetur cuʒ modico sirupi nenufarum. fiant pillule ad quantitatem ciceri um ℞ administretur in introitu lecti. ¶Notandum quarto ℔ post evacuationem non potest exhiberi hoc electuarium. ℞. diapapaveris diadragaganti frigidi aā. quar.i. ʒuchari ros. ʒ. ii. pe nidiarum candi subtiliter pulverizati aā. ʒ.i. ℞ si est delicatus addātur foliorum auri. xx. misce. Ad idem. ℞. diadragaganti frigidi. ʒ. ʒ. pulveris diapapaveris. ʒ. ii. conserve ros. ru. nenufarum aā. ʒ. iii. casdi. ʒ.i. penidi quar.i. aque ros. electe. quar.i. ʒuchari albi quar. iii. fiat electuarium. Ad idem diapapaver. Ad idem diaradion. Ad idem locb de papavere. ¶Notandum quinto ℔ odorare sepe aquā ros. ℞ attrahere per nares est valde vile. Ad idem odorare camphoram sepe. Ad idem odorare sandalos vel ros. Ad idem valet pomum vel pulvis dictus in cura doloruʒ capitis a materia calida: ideo recurratur illuc. Ad idem valet vaporatio facta ex aqua decoctionis viol. sic. ℞ ordei ex comic. ℞ papa. al. ℞ camomille. recipiat in os fine instrumento. vel cum instrumento quod dicitur embotum. ℞ est instrumentum quo ponitur vinum in vegete. post vaporationem vngantur nares cum oleo viol. ¶Notandum ℔ in catarro a calida causa dieta competēs est ℔ comedat succum ordei farri anene ℞ spelte in quo succo semper posantur penedii. Comedat cibaria facta ex spinachijs cucurbitis attriplicibus portulacis ℞ similibus ℞ si effet debilis comedat carnes bedorum ℞ pullorum alteratus ℞ conditas cuʒ portulacis cucurbitis ℞ similibus. Si vero sit cū fe. fine fine fe. potus conveniens est aqua ordei vel aqua decoctionis liquiritie vel ʒuchari. vel aqua frigida in qua fit sirupus ros. vel viol. vel vinum album debile agrestum cum duplo eius de ante frigida. ¶In cura catarri de materia frigida. Gargarisma prohibens fluxum materie frigide. ℞. myrrhe olibani aā. ʒ.i. nucis cipressi nucis muscha. masticis aā. ʒ.ʒ. fiat pulvis ℞ bulliat in lb.i. vini stipti ci donec redeat ad lb.ʒ. coletur ℞ cum colatura fiat gargarisma. Pillule ad idem. ℞. masticis nucis muscbate nucis cipressi aā. ʒ.ʒ. storacis calamite olibani aā. ʒ.i.ʒ. carnium vnarum passarum bene pinguium penidiarum aā. ʒ. ii. pulverizanda pulverizentur ℞ conquassanda cōquassentur. misce omnia cum bydromelle fiant pillule competentes ad quantitatem fabe teneantur sub lingua de die ℞ de nocte. Sirupus digestivus. ℞. radicum ireos radicis enule campane aā. ʒ.i. isopi capillorum ven. recentium aā. Md. i. liquiritie rase vnarum passarum sine arillis aā. ʒ. ʒ. ista valent pro pectore ℞ capite. Ad prohibendum fluxum catarri. ℞. masticis olibani aā. quar.ʒ. nucis muscba. nucis cipressi. aā. ʒ. ʒ. mellis rosate. quar. iii. fiat sirupus clarificatus vsq; ad lb.i. administretur cum decoctione liquiritie. Medicina laxativa. ℞. pillularum cochiarum. ʒ.i. ʒ. agarici electi pulpe colloquintide aā. ʒ.i. salisgemme. gra. iii. pulverizanda pulverizentur subtiliter misce omnia malaxando cum bydromelle facto cum aqua salvie. fiant pillule ad quātitatem ciceruum. dentur in introitu lecti. Electorium. ℞. interiorum cinamomi. ʒ.i. ʒ. nucis muscbate florum racis calamite aā. ʒ.i. ʒuchari albi. lb.i. fiat electuarium. Ad idem pro pauperibus transigitantur tria grana olibani. i. thuris albi. omni nocte ℞ valet loco electuarii.

¶Almansor.

Digitized by Google

¶ Nō si neque flebotomia profuerit neque vētris solutio ⁊ inde ad pectus descenderit ⁊ superuenerit tussis ⁊ febris illico fiat flebotomia: ⁊ patiens a carne abstineat ⁊ vino ⁊ in potu sumat aquam ordei ⁊ muraba violatum quādiu calor fixus perseuerauerit ⁊ tussis fuerit ficca ⁊ aspera. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam catarri proueniētis cum febre ⁊ tussi ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam per flebotomiam. Secundo per dietam. secunda ibi. (Et patiens.) De prima dicit ꝙ si in cura catarri a materia calida non profuerit flebotomia nec solutio vētris ⁊ materia finat ad pectus vnde sequatur febris ⁊ tussis: statim debet fieri phleboto-mia. ¶ Notandum ꝙ potest esse ꝙ flebotomia ⁊ solutio non profuerint propter multitudinem materie: sed q̄ superuenit febris signum est ꝙ materia est intra venas ⁊ tūc competit flebotomia ⁊ hoc quando materia est a colera. ¶ Notandum secundo ꝙ in isto casu vbi materia fluit ad pectus ⁊ faciat mala accidentia. vtile est distrahere materiam ad partem oppositam versus nasum: ⁊ potest fieri sic. ℞. armoniaci. ʒ. ſ. piretri subtiliter pulueriz̄ati. ʒ. ij. misce malaxando cum succo radicis ireos. fiat massa ⁊ cum gladio accipe modicum ⁊ calefac ad ignem ⁊ pone in narem ⁊ videbis aquam continue distillare ⁊ est speciale remedium. Ad idem. ℞. ſucci radicis ireos facta residentia quar. i. piretri staphisagrie aā ʒ. i. misce bombacem in predictis infusionibus ⁊ ponatur in naribus tepidum ⁊c. (Et patiens.) ponit curam per dietam dicens ꝙ patiens debet abstinere a carnibus ⁊ vino. ratio q̄: augent febrem. secundo dicit ꝙ in potu debet sumere aquam ordei ⁊ muraba. i. sirupum viola. donec calor infixus perseuerauerit ⁊ tussis fuerit ficca ⁊ aspera. ratio q̄: infrigidat ⁊ humectat ⁊ leuit pectus ⁊ ingrossat materiam ⁊ hoc in materia calida. ſ; in materia frigida debet bulliri cum aqua ordei aliquid capilli. vene. vel isopi vel liquiricie. ¶ Notandū ꝙ tussis potest esse ficca dupliciter. prima propter malam complexionem pectoris sine materia vt in ethica. secundo ratione indigestionis materie q̄: est liquida subtilis nō obediens virtuti expultiue. Ad propositum est secūdo modo ⁊ ideo oꝫ ꝙ reducat ad mediocritatē cuꝫ sirupo violarum. vel aqua ordei ⁊ sic de aliis similib⁹. ¶ Almansor.

¶ Sed postq̄ calor quieuerit ⁊ tussis mollificata fuerit ⁊ screare inceperit huius decoctio quaq̄ dic cuꝫ muraba violato danda est donec pectus mundificetur ⁊ tussis sedetur ⁊ vox clara reddatur. Rue. ℞. ficus citrinas. v. iniubas ℞. sebesten. xx. passularum albarum enucleatarum. ʒ. x. liquiricie excorticate. ʒ. v. coquantur vsq̄ ad dissolutionem ⁊ colentur deinde ⁊ detur omni die. ʒ. iii. cum muraba violato. ʒ. v. si uero tussis inueterauerit diuq̄ permanserit tūc ostendemus qualiter curanda sit cum de tussis cura tractabimus. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam catarri proueniētis cum fe. ⁊ tussi quando est in processu plus. cuius signum est q̄: calor remittitur ⁊ tussis apparet humida q̄: incipit screare. ⁊ diuiditur in duas. primo facit hoc. secundo ponit curam tussis quando inueterata est. non sic remittit nos alibi. secūda ibi. (Si vero tussis.) De prima dicit ꝙ postq̄ calor remissus fuerit ⁊ tussis mollificata. q̄: iam incipit screare debet dari omni die donec pectus mundificetur ⁊ tussis sedet ⁊ vox clara redeat decoctio que talis ē. ℞. ficus citrinas. v. iniubas ℞. sebesten. xx. passularum albarum enucleatarum. ʒ. x. liquiricie excorticate. ʒ. v. coquantur vsq̄ ad dissolutionez, detur ex hac colatura omni die. ʒ. iij. in potu cum muraba. i. sirup. viol. ʒ. v. ¶ Nota ꝙ iste potus conuenit quando materia est calida ⁊ quando est facta digestio. ratio patet. Si tamen materia esset frigida indigesta debet addi in illa decoctione capill. vene. ⁊ vue passe ⁊ non sirupus violarum. (Si vero tussis.) Hic pro cura tussis remittit nos ⁊ dicit ꝙ si tussis fuerit antiqua ⁊ diu permanens ostendemus qualiter sit curanda cum tractabimus de cura tussis. ¶ Notādum ꝙ tussis potest dici antiqua duobus modis. Uno modo ratione multitudinis materie fluentis cōtinue. Secundo ratione debilitatis membri mandātis vt cerebri ⁊ recipientis vt pectoris. ¶ Almansor.

¶ Nō si coriza in naribus diu perseuerauerit ⁊ non fuerit calor: fluxus erit restringēdus suffumigādo nares p traiectorū. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam corize quando fluxus materie est a cerebro ad nares ⁊ diuidit in duas. Primo in generali quādo fit a materia frigida. Secundo in speciali. Secunda ibi. (Nō si quid per nares.) De prima dicit ꝙ si fluxus in naribus perseuerauerit ⁊ non fuerit calor. fluxus restringendus est suffumigando nares per traiectorium. ratio est q̄ per illaz prohibetur fluxus materie ad nares ideo q̄ igrossant materiam facientem coriza. ¶ Almansor.

¶ Et si qō per nares effluit subtile ac acuuz ⁊ citrinū fuerit suffumigatio fiat ex sulphure pri⁹ in aceto infuso ⁊ postea siccato aut ex fabis aut ordeo excorticatis ⁊ in aceto prius infusis ⁊ postea siccatis: aut ex zucharo albo ⁊ sādalo albo. Nō si neqz calor neqz rubor i facie fuerit suffumigatio fiat ex costo aut thure: hec nanqz suffumigatio fluxū restringit. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam corize in speciali. ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curaz quando materia fluens est calida. Secundo quando materia fluens est frigida. Secunda ibi. (Nō si neqz.) De prima dicit ꝙ si illud quod fluit per nares sit subtile acutum citrinum debet fieri suffumigatio ex sulphure prius infuso in aceto deinde exiccato. aut ex fabis aut ordeo exiccatis ⁊ excorticatis ⁊ prius in aceto infusis. aut ex sandalis al. ⁊ zucharo. Ratio partis est. q̄: quamis sulphur sit calidum. tamen acquirit frigiditatem ratione infusionis in aceto ⁊ cū sulphur de se sit siccum ⁊ ratione acuti quod est siccum ingrossat materiam. ⁊ prohibet fluxum humorum ad nares. Similiter fabe ⁊ ordeum excorticate valent quando ponūtur in aceto q̄: acquirunt maiorem frigiditatem ⁊ exiccationez vnde prohibent fluxum. q̄: igrossant materiaz. Similiter potest dici de zucharo albo. ⁊ de sandalis. q̄: infrigidando ingrossant. ideo ⁊c. ¶ Notandū ꝙ si per illas suffumigationes Raſ. intelligit sibi similes. Una est vt sulphur grossum battat in aceto rubeo ⁊ fumꝰ accipiatur per nares. Ad idez valet suffumigatio aceti in qua dicti potus supra lapidem ardentem. Ad idem valet suffumigatio facta ex decoctione ordei nenufariz ⁊ seminis papaueris albi ⁊c. (Nō si neqz.) Hic ponit curaz corize in speciali quādo fit a materia frigida dicēs ꝙ si nec calor nec rubedo fuerit in facie. fiat suffumigatio ex costo ⁊ thure. Et verificatur semper q̄: talis restringit fluxum. Ratio q̄: ista sunt calida ⁊ stiptica ⁊ materia fluens est frigida ideo ⁊c. ¶ Notandum ꝙ per istam suffumigationem intelligit alias similes. Ut est suffumigatio nigelle posite super tegulaz ardentem aspersam vino ⁊ fumus recipiatur. Ad idez suffumigatio facta cum ligno aloes olibano ⁊ mastice positis supra prunas ita ꝙ pulueriz̄etur omnia excepto olibano ⁊ patiens recipit fumum illum. Ad idem suffumigatio vni⁹ illoz trū. Ad catarrū descendentē a capite. intꝰ armenū put ueriz̄atū ⁊ sumptū. serapio de into ar. ⁊ Auicen. prima tertij de asmate. Ad idē decoctio facta ex isopo ruta ficubus ⁊ melle si fumat in potu. serapio. c. de isopo. Ad catarrum frigidū valet olibanū ⁊ myrrha. Si. n. teneat in ore abscindit fluxū. mesue in practica. c. de catarro. Ad idē valet spica retenta in ore ⁊ est verificatū ⁊ innamōtū sublime ⁊ pū-

Digitized by Google

De optalmia

ppe spica nardi. Ad fluxus catarri calidi valet suffumigatio facta ex sandaraca trita rata ⁊ posito pulvere in aceto. ⁊ postea superfundetur lapidi ardenti. mesue in practica.

¶ De optalmia. ¶ Syllanus.

n Otandum circa rubrice in generali. ℣Primo qd fit oculus. nam sic diffinitur. Oculus e membrū instrumentale visus. cuius complexio est humida in forma rotunda cum quadam planitie ex septem tunicis cum tribus humoribus perfecte compositus. Dicitur membrum instrumentale qz est videndi instrumentū. Dicitur cuius complexio est humida. qz in eo dominat aqua: vt patet per Aristoti. in li. de sensu ⁊ sensato. ⁊ ratio patet. qz terra non est a dominio in oculo cum sit grossa. multum impediret transitum specierum visibilium. nec ignis nec aer propter eorum subtilitatem qz de facili resolverentur. Dicitur cuius forma est rotunda. ratio patet vt esset magis remotus ab extrinsecis alterantibus. s. nocumentis. ℣Iam forma rotunda est remotior a lesione quacunqz alia forma vt Auero. secundo colliget. c. de tuamentis virtutis motive. vnde ponitur qz antiquitus castellani faciebāt turres rotundas. vt machina non posset eis nocere. Dicitur cū quadam planicie non ex toto rotunda vt species visibilium in oculis habeant fixionem. qz si esset ex toto rotunda species visibilis non magis haberent fixionem in angulis q̄ in alio loco. Dicitur ex septem tunicis ⁊ tribus humoribus perfecte compositum. ⁊ per hoc differt ab oculo cui deficit ali quod illorum vt ē in oculo cecis. qz licet componatur ex bis non tamen perfecte vt oculus sani. ¶ Secundo notandū de anathomia oculi. Circa quod sciendum qz in oculo sunt septem tunice ⁊ tres humores situati inter predictas tunicas. ℣Prima versus intra est selirotica que continguntur immediate cū cranio ⁊ oritur a dura matrice. Secunda post illam est secundina ⁊ oritur a panniculo subtili dicto pia mater. Tertia post illam ē retina ⁊ dicitur talis qz facta ad modum retibe porosa vt possit melius extendi ad retinendum humorem vitreum ⁊ chrystallinum ⁊ oritur a retibe mirabili cerebri. Quarta est aranea subtilis ⁊ diaphana vt non impediatur receptio specierum visibilium in humore chrystallino ⁊ oritur a retbina ⁊ sunt sicut due scutelle quādo continguntur secundum orificia incidentes in se duos humores. s. vitreum ⁊ chrystallinum. Quinta est vnea ⁊ est perforata ⁊ eius foramen dicitur pupilla. ⁊ est perforata vt species visibiles melius possint pertranire ad humorem chrystallinū ⁊ oritur a tunica secundina ⁊ recte se habent sicut due scutelle magne que cōmunguntur ⁊ incudūt omnia illa predicta. Sexta est cornea per quam videmus ⁊ est ad modum corna lucāl ⁊ oritur a tunica selirotica ⁊ similiter habent se sicut due scutelle. Fm orificia coniuncte. ⁊ exemplum est de hoc sicut de cepe in quo est tunica superior maior ⁊ consequenter alia minor ⁊ sic quousqz veniatur ad fundum. Septima ⁊ vltima est coniunctiua que est alba ⁊ dicitur coniunctiua. qz contingit totum oculum ab ante cum partibus faciei ⁊ oritur a panniculo immediate cooperiente craneum. ⁊ dicitur zinzia mater. humores autē sunt tres. s. albugineus vitreus ⁊ chrystallinus. Situs eorum est. ℣Iam inter tunicam retbinam ⁊ araneam continetur humor vitreus ⁊ chrystallinus est in medio sicut rex in medio regni ⁊ cor in medio corporis ⁊ est principalis pars oculi. qz plus bz de dispositionibus requisitis ad visionez. qz plus clarus ⁊ diaphanus. ℣Post chrystallinum versus cerebrum est vitreus qnutritur ex eo qz vitreus preparat nutrimentum chrystallino. Modo inter nutritiones ⁊ nutritum non debet cadere medium. Albugineus vero humor continetur inter tunicam araneam ⁊ vueam. qz est superfluitas chrystallini. ⁊ propter hoc fuit posita vnea tunica in medio vt non lederet humorem chrystallinū. ¶ Tertio notandum circa rubreā qz optalmia est apostematio sine inflatio que accidit in palpebris oculorum vel in oculis donec aliquando cooperiat totam rotunditatem oculi. Aliter diffinitur sic. optalmia est apa calidum coniunctiue oculi naturaliter quando fit a sanguine vel colera accidentaliter est vel propter putrefactionem quando fit ab humoribus frigidis. vel propter attractionem humor sanguinis ⁊ spiritus ad oculum vnde calefiunt humores oculi. ¶ Quarto notādū qz cā optalmie vel est extrinseca vel intrinseca. Extrinseca pōt esse. aut a sole fumo vel pulvere. Causa intrinseca pōt esse ex fluxu alicui⁹ humoris simplicis. s. a sanguine flegmate colera vel melancolia. vel ab humore cōposito ex bis. Aliter pōt dici qz cā optalmie est triplex. s. primitiua antecedens ⁊ coniuncta. ℣Primitiua sunt res non nāles multiplicātes aliquē humorē in corpore vt cibi ⁊ pot⁹. Similiter pōt esse res extrinseca vt sol fumus ⁊ pulvis. Cā antecedens sunt ipsi humores in corpore multiplicati apti currere ad oculos. Causa coniuncta sunt ipsimet humores qñ actu faciūt. s. apostema in oculis. ¶ Notādus qz optalmia est duplex. s. vera ⁊ non vera. Vera est que cātur a fluxu humoz ad oculū q ibibunt in porositatibus coniunctine cāntes apostema. Nō vera est que cātur ex cā extrinseca sine fluxu humoz ad oculum vt a fumo vel pulvere. qz rarificatur humiditas ibi que rarificata occupat maiorē locuz q̄ ante atqz videtur qz ibi sit apa cū non sit ⁊ talis facilius curatur. qz remota cā extrinseca. ¶ Dubitatur i quibus oculis magis fiat optalmia. an in magnis an in parvis. Dicendum qz in magnis. ratio qz ad eos plures superfluitates delegantur a ceteris partibus qz habent latiores vias. ⁊ quia spiritus magis dispergunt̄r. ⁊ propter hoc pelus vident. ¶ Dubitat secundo. in qua etate magis accidat optalmia. Dicendum qz in puericia. ratio propter eorum ingluiem ⁊ eorum molliciem ⁊ eorum tenebrositatem ⁊ humiditatem. ¶ Dubitat tertio in quo tpe ānu magis accidat optalmia. Dicendum qz in vere ratione caliditatis ⁊ humiditatis. Ratione caliditatis. s. dissolventis humores cōgelatos in byeme. ⁊ qz aperitur pori. vnde humores sunt magis apti nati fluere ad oculum. ¶ Almansor.

c *Am ea que in oculis alba sunt in rubedinē mutata fuerint fluxerintqz lachryme ⁊ i angulis oculoz lachrymalibus lippitudo collecta fuerit: dicemus tūc egrū pati optalmia. Et qz to plus symthomatū vehemētia: aut ipsoz affuerit minoratio tanto plus erit optalmie fortitudo aut ipsi⁹ debilitas: deterior aūt optalmia ē cū alba oculoz videnī inflata ⁊ adeo eleuata vt oculorum cooperiant nigredinem ⁊ palpebre fuerserur.* ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de optalmia ⁊ diuiditur in duas. ℣Primo ponit signa optalmie. Secundo curam. Secunda ibi. (In principio.) ℣Prima in tres. ℣Primo ponit signa absolute. Secundo ponit signa fortitudinis ⁊ debilitatis optalmie in generali. Tertio ponit signa quādo optalmia est vltimate malūe. Secūda ibi. (Et quāto.) Tertia ibi. (De tertio autem.) De prima dicit qz quando apparent ista signa. ℣Primum qz alba oculorum mutantur propter fluxum sanguinis ad punctuā. ratio secundi pp multitudinē superfluitatis descendēs ad oculū. Ratio tertij causat lippitudo vel ex parte materie aquose fluxu ad oculū que non pōt puerti i nutrimentū ⁊ ibidē ingrossat vel causat ex parte debilitatis virtutis nutritiue non potentis puertere nutrimentū in substantiā oculi. ⁊ significat mortē. ⁊ de hac nō loquit rasis. ¶ Secundo notandū qz signa optalmie pp sanguinem sunt vehementia rubedinis aperitio venarum in oculis. ⁊ in fronte. inflatio magna adueniens cū dolore ⁊ grauedine multitudo lachrymaz cum lippitudine. ratio patet. Signa eius que fit a colera sunt dolor cū punctura in modum acus vel spine. inflatio cū rubedine trahentur ad citrinitatē. cursus lachrymaz adurentiū ⁊ excoriciantiū loca que tangunt lippitudo ⁊ inflatio ⁊ tensio minor q̄ in sanguine. ratio pz. Signa eius que fit a flegmate sunt granitas non cū ardore

Digitized by Google

De optalmia

vndatio magna absq3 rubedine que tamē si tangitur cedit tactui ⁊ fit in loco impressio cum digito. multitudo lachrymarum aquosarum cum lippitudine nō digesta: habitudo corporis humida. ratio patet. Signa eius que fit a melancolia sunt paucitas inflationis absq3 rubedine. diminutio lachrymarū3 ⁊ lippitudinis. nigredo corporis extenuata. dolor cum quadam grauedine ⁊ fractione loci. ratio patet intelligenti. Signa eius que fit ex causa extrinseca discernuntur indicio patientis ⁊ renelatione ipsius infirmi. (Et quātō.) ¶Nic ponit signa fortitudinis ⁊ debilitatis optalmie in generali. ⁊ dicit ꝙ quāto fuerit maior intensio vel remissio accidentium tanto erit optalmia intensior: vel remissior. Ratio vna accidens insequitur egritudinem velut vmbra corpus. vt Sal. tertio de accidenti. ergo quanto egritudo est fortior: tanto sunt accidentia fortiora ⁊ econuerso ⁊c. (Deterior: autem.) ¶Nic ponit signa optalmie quando optalmia est vltimate malitie. ⁊ dicit ꝙ deterior optalmia ē vbi alba oculorum videntur inflata ⁊ elenata vt cooperiant nigredinem oculorum ⁊ palpebre inuersentur. Ratio q3 significat multitudinem humorum vnde prohibetur transitus specierum visibilium ad humorem cristallinum apostema calidum quod fit a palpebris donec forsan cooperit duas orbitas cum totalitate sua sicut corium ⁊ sequitur inflatio ⁊ dolor duricies ⁊ rubedo que apparent in oculis ⁊ replentur vene valde cum coopertura palpebrarum ⁊ forsalle inuersantur ad exteriora: ⁊ fit difficilis motus earum ⁊ est albedo oculorum altior nigredine ipsius ⁊ illa est deterior. (Alimanso:

¶In pricipio vero curatōis optalmie cephalica est flebotomāda ex manu vel ex brachio partis ꝓtrarie in qua est oculus infirm⁹ nisi leuis fuerit optalmia ⁊ q̄sto fortior fuerit optalmia tāto plus est minuēdū de sanguine. Deide vēter ex mirabol. citrinis ⁊ tereniabin ⁊ succo fructuum solubilis ē. Eger a carne ⁊ a vino ⁊ a reb⁹ dulcib⁹ abstinere d3 ⁊ cibū minuere. (Syllanus.

¶Nic rasis ponit curam: ⁊ diuiditur in duas. ¶Primo ponit curam per enacuationem. secundo per dietam. Secunda ibi. (Et eger.) ¶Prima in duas. ¶Primo ponit curaz p flebotomiam. secūdo per medicinam. Secunda ibi.) Deinde venter.) De prima dicit ꝙ in pncipio curatōnis optalmie debet eger flebotomari ex cephalica manus vel brachij partis contrarie in qua est oculus infirmus. Secundo ponit exceptionem nisi optalmia sit lenissima. Tertio dicit ꝙ quanto optalmia fuerit fortior: tanto de sanguine debet enacuari plus. ¶Notandum ꝙ in optalmia ad hoc vt fiat flebotomia de parte contraria duo requiruntur. ¶Primuz ꝙ in corpore sit magna plenitudo licet aurorois ⁊ anicē. precipiant in hoc casu fieri flebotomiam de saphena eiusdem partis. deinde de basilica eiusdem partis. Secundo requiritur ꝙ materia sit in fluxu q3 materia existente fluxa nō cōpetit flebotomia de brachio contrario. vnde non competit diuersio sed enacuatio materie peccantis que fit per eandē partem. ⁊ sic patet ratio primi dicti. Ratio secundi dicti est ꝙ si optalmia sit parua per collyria ⁊ aquas potest resolui materia optalmie: ideo nō competit flebotomia. Ratio tertij q3 quanto optalmia est fortior tanto fit a pluri quantitate materie ideo plus de materia est enacuandum. ¶Notandus secundo ꝙ vena cephalica que est vena capitis potest capi vel in brachio vel in manu inter pollicem ⁊ indicem. Si in manu vel est vna vena inter pollicem ⁊ indicem. vel in brachio in curuatura: ⁊ si ambo sint infirmi de vtroq3 brachio fiat flebotomia. ¶Tertio notandum ꝙ post flebotomiam cephalice partis contrarie vel eiusdem competit flebotomia frontis que est in angulis oculorum: vel de venis que sunt retro aures imo i optalmia antiqua aliquādo scindūtur artarie tempora3 a cirurgicis. Ratio q3 per illas imediatius enacuatur materia optalmie. ¶Quarto notādum ꝙ loco flebotomie competit ventosa posita in posteriori parte capitis ⁊ in parte superiori colli cuz incisione vel supra spatulas. ¶Notandus gnto ꝙ optalmia habet quatuor tempora sicut alia apostemata. s. principium augmentum statum ⁊ declinationem. ¶Pncipium eius est quando lippitudo est aquosa ⁊ subtilis in oculis. Augmentum est quando talis lippitudo incipit ingrossari ⁊ dealbari. Status est quando est ingrossata ⁊ dealbata ⁊ multa claudens oculos. Declinatio est quando talis lippitudo incipit diminui ⁊ consumi. (Deinde venter.) ¶Nic ponit curam p enacuationem factam per medicinam dicens ꝙ post flebotomiam venter debet curari. i. enacuari cum mīna mirabolanis ⁊ succo fructuum solubilium. ¶Notandum ꝙ dictum rasis habet veritatē quando optalmia causatur a materia calida vt a sanguine vel colera q3 ille medicine enacuant coleraz: ⁊ si contingeret ꝙ esset maximus dolor: potest fieri enacuatio sine digestione precedente q3 est materia furiosa ratione accidentium: sed si sit parvus dolor potest precedere digestiuum ⁊ tale digestiuum ⁊ enacuatiuum posita sunt supra. c. de dolore capitis proueniente a colera. recurratur ergo illuc. Sed si sit a flegmate competunt digestiuum ⁊ enacuatiuum posita supra. c. de dolore capitis proueniente a materia flegmatica. Sed si a melancolia proueniat: quod raro contingit: competunt digestiuum ⁊ enacuatiuum posita supra in dolore capitis proueniente a melancolia. sic tamen in digestione ponātur herbe appropriate oculis que sunt betbonica verbena eufragia celidonia ruta fiter montanus feniculus. (Et eger.) ¶Nic ponit curam per dietam dicens ꝙ eger debet a carnibus se abstinere ⁊ vino ⁊ rebus dulcibus. Ratio. q3 talia multiplicāt humores qui sunt apti descendere ad oculum maxime quando optalmia fit a materia calida. Secūdo dicit ꝙ patiens debet minuere cibum. Ratio q3 calor redditur magis intēus ad cōsumendum materiam. ¶Notādum ꝙ in optalmia a materia calida dicta conueniens est vt comedat lactucas portulacas cucurbitas conditas cum agresta. vel succum farine ordei anene similiter ⁊ spelte conditus cum lacte amigdalarum vel agresta vel portulaca. Si autez patiens fuerit debilis poterit comedere carnes pullorum ⁊ bedi elixatas cū cucurbitis vel portulacis vel lactucis conditis cum agresta vel vino de granatis. De potu. ¶Bibat vsq3 ad finez aquā ordei vel aquam decoctionis berberis vel prunorum vel aquam mixtam cum agresta vel vinum de granatis. In fine aūt pōt bibeř vinū albū debile limphatū cū triplo eius de aqua. Sz in optalmia de materia frigida dicta fit vt patiens comedat aquā cicerū vel farrū vel farinaz ordei vel anene. ꝺdianť cū pulueř q̄ sic fit. ℞. cinamomi. ʒ. ij. cardamomi. ʒ. ij. croci. ʒ. i. fiat pīus cribrat⁹. ¶Post dies. v. pōt comedeř carnes edi pullorz castrati elixatas cū feniculo bo ragine ⁊ petrosi. ⁊ de potū⁹ bibat aquā melius vsq3 ad dies. viij. vel aquaz decoctōis inbubaz mellis post vō dem tps pōt bibere vinū albū limphatū. (Alimanso:

¶Nō si ista non suffecerint fiet album in lacte inuēcule puellā lactantis fricandus est ⁊ in oculis distillandus. (Syllanus.

¶Nic ponit curam per ea que approximātur ab extra. ⁊ diuiditur in duas. ¶Primo ponit curā que debet obseruari ante declinationem. Secundo ponit curā quando est in declinatōne. Secunda ibi. (Si ante oculus.) ¶Prima in tres ¶Primo ponit curam per vnum approximandū oculo. ⁊ ē collirium. Secundo docet remouere lippitudinez. Tertio ponit curam per quedam alia q̄ competunt in cura. Secunda ibi. (Et lippitudinis.) Tertia ibi. (Et eger.) De prima

De optalmia

dicit ꝙ si predicta non sufficerent in cura: tunc fief albus debet fricari in lacte mulieris lactantis puellam ⁊ distillari in oculum. Ratio est q; abstergit ⁊ mundificat. ¶ Notandū ꝙ fief est collirium vel trocisc⁹ vnus dissolutus in aliquo liquore ex quo fit collirium. ¶ Secundo notandum ꝙ alia conueniūt in principio. alia in augmento. alia in statu: ⁊ alia in declinatōne. nam in principio competunt repercussiua beuentia duas proprietates. ¶ Prima ꝙ non sint nimis fortia ne condēpsent humorē in oculo ⁊ ne nimis infrigident oculum ⁊ alterent. Secunda vt sit doloris mitigatiua: ⁊ ideo non competunt ficca nec aspera: sed in augmento ⁊ statu competūt partim repercussiua ⁊ partim resolutiua ⁊ nunq̄ maturatiua: q; tūc sanies corroderet tunicas. non enim est dic sicut in alijs membris. sed in declinatiōe totaliter cōpetunt resolutiua. ¶ Tertio notandū ꝙ in optalmia a materia calida repercussiua que competant in principio: quedam sunt simplicia ⁊ quedam composita. Simplicia sunt duo. vnum albumen ouj fortiter agitatum ex quo vna gutta in oculis distilletur. secundum est lac mulieris puellam lactantis statim ab vbere mulsū ponatur in oculis. Composita sunt primum. ℞. aque ros. electe albumen ouj fortiter agitatum ⁊ dispumatum misce ⁊ fiat collirium ⁊ vna gutta vel due ponantur in oculo vel in ambobus si fuerit dolor. Ad idem. ℞. mucilaginis seminis cidoniorū vel pili vel dragaganti ʒ.ij. albumen vnius ouj fortiter agitatū ⁊ dispumatum lactis mulieris puellam lactantis ʒ.i. ʒ.j. misce ⁊ fiat collirium. Et si est dolor magnus fiat mucilago i aqua decoctionis seminis papaueris. Et si dolor est in vltimo addatur in collirio opij gra. ij. ⁊ est valde expertum. Ad idem. ℞. cerusse tote. ʒ. viij. gūmi arabici. ʒ. iiij. opij dragaganti añ. ʒ.i. terantur fortissime: misce cum albumine ouj fiat collirium ⁊ ponatur in oculo. Ad idem. ℞. folorū solani florum camomille ros. ru. parum pistentur ⁊ bulliant ⁊ incorporentur cum farina ordei fiat emplastrum ⁊ ponatur tepidum supra oculum. Ad idem coquātur tria poma insigne vel in pinnis mundentur post coctionem cum quibus vitella trium ouorum misceantur ⁊ tepidum ponatur supra locum. Illa que conferunt in augmēto ⁊ statu optalmie sunt. ¶ Primum. ℞. lac mulieris ab vbere electum abstergit. n. mundificat ⁊ repercutit ⁊ mirabiliter cōmendatur. Ad idem. ℞. mucillaginis dragagāti añ. ʒ.ij. lactis mulieris quod sufficit ⁊ fiat collirium. Ad idem. ℞. cerusse lote farcocolle nutrite in lacte asine opij dragaganti añ. ʒ.ʃ. si pulueris subtilissimus incorporetur cum aqua pluuiali ⁊ sufficit distemperetur cum lacte mulieris fiat collirium ⁊ est secretum. Ad idem. ℞. tucie bene preparate cāphore subtiliter pulueriʒate añ. ʒ.i. aqua ros. ʒ.i. vini albi. ʒ.ʃ. misce ⁊ vna gutta ponatur in oculo. ⁊ valet in dolore oculorū. ¶ In declinatione vero optalmie de materia calida. ℞. camomille melliloti añ. parū. fiat decoctio ⁊ iponatur spongia ⁊ expressa ponatur supra oculum. Ad idem fiant ablutiones manuum ⁊ faciei sepe cum aqua decoctionis melliloti florum camomille ⁊ ros. ru. ¶ In optalmia vero de materia frigida competentia in principio sunt hec. ℞. ros. ru. florum camomille añ. ʒ.ʃ. conquassentur ⁊ fiat saccus infundatur i vino quod sit actu frigidum ⁊ bene expressus ponatur supra locum. ¶ In augmento ⁊ statu. ℞. mucilaginis gūmi arabici mucilaginis fenugreci añ. ʒ. ij. farcocolle infuse in lacte mulieris myrrhe aloes cinamomi casto rei subtiliter pulueriʒati añ. ʒ.ʃ. fiat collirium. Ad idē ex farina fenugreci ⁊ mucillagine eius ⁊ floribus camomille mixtis fiat emplastrum ⁊ ponatur calidum supra oculum. Ad idem. ℞. camomille melliloti añ. ʒ.ʃ. pistentur ⁊ incorporentur cum mucillagine fenugreci dragaganti: ⁊ vitellis duorum ouorum ponatur supra oculum. Item in declinatione debet poni patiens in balneo seu in stufa. Ad idē. ℞. farcocolle. ʒ.x. licij aloes añ. ʒ.ij. spume maris croci añ. ʒ.i. ʒ.succi celidonie. ʒ.iij. terantur subtilissime vt alcobol vel bulliant in vino albo ⁊ aqua ros. ⁊ coletur liquidum ⁊ mittatur in oculum ⁊ substantia grossa super oculum. Ad idē ℞. absinthij viridis. M. i. licij. ʒ.ʃ. farine fenugreci. ʒ. ij. farcocolle. ʒ.x. succi celidonie. ʒ.ʃ. aloes. ʒ. ij. spume maris croci añ. ʒ.i. misce fiāt ⁊ fiat i forma emplastri. ponat calidū supra oculū. vel extrahat succ⁹ vel aqua ⁊ oib⁹ pistatis admicē colet ⁊ ponat ira oculū. Ad idē fiāt ablutiōes manuum ⁊ pedū ⁊ faciei sepe ex aqua calida decoctionis absinthij melliloti florum camomille. ¶ Almansor.

¶ Et si lippitudinis multitudo fuerit in oculis collecta radius coto inoluat ⁊ madefiat in aqua ⁊ cū eo oculus ab illa lippa mūdetur: deide puluis albus aspgat ⁊ supponēdo oculis aliqd vt cotū suauiter eleuet sustēetur ⁊ ligetur. Et eger in domū tenebrosaʒ mittatur: ⁊ ingeniandū quātum possibile est vt somnus ꝓcuret. Caueat tamen ne super oculuʒ infirmū dormiat ⁊ ne caput depressum sit sed superius eleuatū. Nec vestimentorum capina fiat stricta nec in faciem sedim proiiciat. ¶ Syllanus.

¶ Hic docet remouere lippitudinem. ⁊ diuiditur in duas ꝑtes ꝙ per duo docet remouere. Secunda ibi. (Deinde puluis.) De prima dicit ꝙ si multa lippitudo fuerit in oculo collecta cum radio inuoluto cum coto infuso in aqua mūdificetur oculus. Ratio q; talis aqua habet virtutem lenitiuam superfluitatum. (Deinde puluis.) Hic ponit curam cum alio dicens ꝙ post ablutionem facta puluis albus debet aspergi super oculo ⁊ debet suauiter supponi aliquid vt bombix vel alind. s. tenta super oculo ⁊ ligari. Ratio q; talis puluis cōsumit superfluitates ⁊ abstergit. descriptionē vero illius pulueris ponit infra. ¶ Notandum ꝙ illud qđ supponitur ⁊ ligatur fient tenta vel cotum debet fiatim remoueri ne puluis cum sit siccus noceat oculo. debet etiam remoueri vt dicit gordonius cum lacte mulieris. ratio ꝑs. (Et eger.) Hic ponit curā per quedaʒ alia dicens ꝙ eger debet mitti in domum tenebrosam. Ratio q; de ratione incis est attrahere. vnde fieret maior fluxus humorū ad oculum: ⁊ ratione luminis spiritus dispergūtur ⁊ resolunt: vnde debilitatur oculus. Secundo dicit ꝙ ingeniandum ē ꝙ pronocetur somnus. Ratio q; calor reuocatur ad intra ⁊ fortificatur ⁊ potest digerere ⁊ consumere materiam: ſ; hoc debet esse de nocte ⁊ non de die. Tertio dicit ꝙ patiens debet cauere ne dormiat supra oculum infirmuʒ ⁊ nō stet cum capite discoperto: aut deprēsso sed potius elenato. Ratio vtriusq; q: fluerent humores ad oculos. ideo si optalma fuerit in oculo dextro debet iacere super sinistruʒ si in ambobus debet iacere supinus: ⁊ ideo tenentes caput curuum vtplurimum habēt oculos humidos. Quarto dicit ꝙ capitia seu vestimenta capitis non debent esse stricta. Ratio quia propter strictura fieret dolor circa oculos ⁊ sic plus attraheretur de materia. Quinto dicit ꝙ patiēs nō debet se diu prosternere super faciem: q; fieret maior fluxus ad oculos. ¶ Almansor.

¶ Si aūt oculus leuior fiat ⁊ dolor sedet ac lachryme minuātur flebotomia iam facta ⁊ vētre soluto. Balneū multotiēs ingrediat. ex hoc. n. passionis relige dissoluētur. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam quando est in declinatione: ⁊ diuiditur in duas. ¶ Primo facit hoc. Secundo reuertitur iterato ad curam optalmie quando predicta non sufficiunt. Secūda ibi. (Quod si in oculo.) De prima dicit ꝙ si oculus fuerit leuior ⁊ dolor remittatur ⁊ lachryme minuantur. flebotomia ꝓmissa ⁊ solutione ventri patiens debet ingredi balneum. Verificat se q; ex hoc materia que remansit resoluetur. ¶ Notandum ꝙ loco huius balnei spongia infusa i aqua decoctiōis camomille ⁊ melliloti expressa ⁊ posita super oculum multum valet. ¶ Almansor.

¶ Qđ si i oculo humorositas ⁊ gravedo remāserint pulvis citrinus est imittēdus. Ex his aūt que habēti optalmiā multū ꝓferūt est ut frons ⁊

Digitized by Google

palpebre ex hoc liniant epithimate. Quod. ℞. fief memithe ro. aloes licii sandali ru. faufel. croci orientalis omnium añ. partes equales fiant ex eis pillule: cunque necesse fuerit resoluatur vna ex eis in succo coriādri aut in succo endiuie aut in aqua rosacea: ⁊ liniatur cum eo si deus voluerit. ¶Syllanus.

¶Hic reuertit ad curā optalmie qñ p̄dicta deficiūt ⁊ dividit in duas. Primo facit hoc. Scō ponit descriptiones q̄rūdā medicinaꝝ de qb⁹ fecerat mētionē. Scōa ibi. (Sief albū.) Prima in duas. Primo explicat vnū qō valet i decimatōe. Scō vnū qō valet in p̄ncipio. Scōa ibi. (Ex bis aūt.) De prima dicit qō si remāserit humiditas ⁊ grauedo puluis citrinus erit mittendus in oculū. Descriptionē ponit statim. Ratio q: bꝫ virtutē abstersiuā ⁊ p̄sumptiuam non tñ dꝫ diu dimitti ne exficcet oculus. ¶Notādū q̄ ad idē valet aqua cuiusdā bdelij cū aqua lactrabat panē suū ⁊ est. ℞. lapidis calaminaris. ʒ. 5. tutie quinques ignite ⁊ quinques extincte in aque ros. electe. ʒ. 5. gariofi. numero. xxx. terantur cum. ʒ. ij. melis. vini albi. ℔. iiij. pulueriz anda puluerizentur ⁊ cribellent subtiliter misce omnia. si esset necessitas magna adde camphore. ʒ. 5. (Ex bis autem.) Hic ras explicat vnum quod valet in principio: dicens q̄ ex bis valent habenti optalmiam. s. in principio est vt frons ⁊ palpebre liniant ex hoc epithimate. ℞. fief memithe ros. licii aloes faufel sandal. ru. croci orientalis omnium añ. partes equales. fiant pillule ⁊ cum fuerit necessitas dissoluantur cum succo coriandri aut aqua ros. aut celidonie. ¶Notandum q̄ remediꝫ rasis bꝫ veritatē observatis. Primum q̄ optalmia sit in principio. q: illa sunt stiptica prohibentia fluxum ad oculum. Secundo vbi materia sit calida. q: illa que ponūtur in epithimate sunt frigida stiptica. Tertio q̄ optalmia fiat ex fluxu humorum ad oculos descendentium per venas exteriores. q: si per intrinsecas non valeret. q: virtus non profundaretur. sed tunc magis valerent odoramenta ⁊ alia dicta in. c. de catarro ⁊ dolore capitis. ¶Secundo notandum q̄ loco huius epithimatis valet tale emplā quo cōmuniter vtitur Gerardus in materia calida. ℞. acatie sanguinis draconis. añ. ʒ. i. bolar. ʒ. ij. fiat puluis ⁊ incorporetur cum albumine oui agitato. fiat emplastrum ⁊ applicetur supra tempora. ¶Notādum q̄ in materia frigida competit tale repercussiuum ab extra. ℞. aloes myrrhe myrti acatie aā. ʒ. i. mastices oliba ti aā. ʒ. 5. fiat puluis ⁊ incorporetur cum albumine oui bene agitato quod sufficit fiat emplastrum ⁊ ponatur supra frontem ⁊ tempora. ¶Almansor.

¶Sief album. ℞. ceruse ablute. ʒ. x. saracocolle grosse. ʒ. iii. draga. ʒ. i. opii. ʒ. 5. fiāt ex eis pillule forme lentis fites. Puluis citrinꝰ. ℞. sarcocolle grosse. ʒ. x. aloes. ʒ. ii. croci. ʒ. ii. mirrhe. ʒ. i. licii. ʒ. ii. ⁊ bis optime tritis imittaī puluis cuꝫ opus fuerit. Puluis albꝰ. ℞. sarcocollā albaꝫ ⁊ pinguē q̄ mittiī in lac mulieris qō melius ē cū alicuꝰ inuēcule fuerit ⁊ dimittaī i vmbrā donec ficceī ⁊ teraī optime ⁊ oībus. ʒ. x. ipsius addaī de sief memithe. ʒ. ii. q̄ ueꝫ optie trita reponāī ⁊ cū opꝰ fuerit i oculū mittanī. ¶Syllanus.

¶Hic ponit Ras descriptionem medicinarum de quib⁹ dictum est. ⁊ diuiditur in tres sm q̄ tres ponit descriptiones. Secunda ibi. (Puluis citrinus.) Tertia ibi. (Puluis albus.) De prima dicit q̄ sief albuꝫ in forma ponatur sic. ℞. ceruse ablute. ʒ. x. sarcocolle grosse. ʒ. iij. dragagāti ʒ. i. opij. ʒ. 5. fiant ex bis pillule similes lenti. ¶Notandoꝫ q̄ illud collirium valet in augmēto ⁊ statu optalmie ⁊ nō in p̄ncipio. ratio dicta fuit supra. (Pulnis citrinus.) Hic ponit secundam descriptionem ⁊ dicitur citrinus. ℞. sarcocolle. ʒ. x. aloes. ʒ. ij. croci. ʒ. ij. myrrhe. ʒ. i. licij. ʒ. ij. ex bis optime tritis mittatur pulnis cum opus fuerit. (Puluis albus.) Hic ponit tertiam descriptionem ⁊ dicitur puluis albus. ℞. sarcocollam albam ⁊ pinguem que mittatur in lacte mulieris iuuencule dimittatur in vmbra donec exiccetur ⁊ teratur optime ⁊ omnibus. ʒ. x. ipsius addaī sief memithe. ʒ. ij. que iteꝫ optime trita reponantur ⁊ cum opus fuerit in oculum mittatur ad remouendum lippitudineꝫ ⁊ est de quo fecit mentionem supra rasis.

¶De vlceribus oculorum. ¶Syllanus.

n Otandum circa rubicam q̄ vicus capitur dupliciter. Uno modo per solutionem continuitatis sine fit cum sanie sine sine sanie. ¶Secundo notandum q̄ causa viceris oculoꝝ ẽ duplex. s. itrinseca ⁊ extrinseca. Extrinseca vt casus ⁊ percussio. Intrinseca est humor calidus acutus salsus corrodens tunicas. ⁊ fit aliquando ex successione botbor. Aliquando propter percussionē. ¶Tertio notandū q̄ p̄ncipiū viceris aliq̄s est iterius ⁊ diſrūpit exterius idest diſrūpēdo p̄cedit. Aliq̄s p̄n apiū viceris est ab extra: ⁊ diſrūpendo p̄cedit ab intra. ⁊ de istis primum est deterius ceteris. ¶Almansor.

c Um in oculis fortis dolor ⁊ punctio nociua ac pulsus sentiuntur ⁊ lachrymarum fluit multitudo ⁊ cū palpebre eleuanī ⁊ oculi apiunī loca q̄ sunt i albis ipsoꝝ ineniunī rubea. aut cū totū fuerit rubeū: vn⁹ locus magis rubere ineniī aut i nigredine loc⁹ aliqs albus appet pustula iam i oculo exorta est. Ad bāc vo curādā passionē necessarius ē medicus valde istructus i curis oculoꝝ: nos tñ curationis ipsi⁹ sūmas ⁊ aggregatiões dicem⁹. Dicim⁹ itaq̄ q̄ vlcera q̄ i p̄iuncta nascunī boc ē in albis oculoꝝ nō adeo sunt timēda vt ea q̄ i cornea boc ē i oculi nigredine fiūt. Deteri⁹ vo vlcerū ē illud qō i nigredine sub pupilla existit: eminētia nāq̄ ad istū ē velociter. Syllanus.

¶Hic ras determinat de viceribus oculorum: ⁊ dividitur in quatuor. Primo ponit signa. Secūdo ostendit qualis medicus sit necessarius ad curationem viceris oculoꝝ. Tertio ostēdit quod vicus oculorum est deterius. Quarto ponit curam: Secūda ibi. (Ad banc vero.) Tertia ibi. (Decimus.) Quarta ibi. (Horum antez.) De prima dicit q̄ quādo in oculo apparent hec signa. Primo fortis dolor ⁊ punctio nocina ⁊ pulsatio sentiuntur. Secūdum lachrymarum multitudo fluit ⁊ cum palpebre elenantur ⁊ oculi aperiuntur alba oculorum apparent rubea ⁊ si totum fuerit rubeum vnus locus inuenitur magis rubere q̄ alius. Tertiuꝫ q: in nigredine oculi. s. in cornea apparet locus albus istis signis arguere debemus q̄ i oculo est vicus sine pustula ad quā de necessitate sequitur vicus. Ratio signorum est prima p̄mi. q: ex materia calida pungitiua causatur dolor ⁊ punctio nocina: sed pulsatio fit propter generationem ⁊ augmentationem sanei. in cuius generatione fit ebullitio ⁊ pulsatio. Ratio secundi q: propter dolorem est fluxus humorum. vnde fit fluxus lachrymarum ⁊ multitudo. Ratio tertij q: ratione doloris fit attractio sanguinis ad coniunctiuam vnde alba oculoꝝ apparent rubea. Ratio quarti q: corpus diaphanum dum condensatur fit albū vt apparet de aqua cōgelata ⁊ de albumine oui cocto. q: fit dealbatio. sed cornea est corpus diaphanum ⁊ propter generationem viceris condēsatur ⁊ sic dealbatur. sed quando fit vicus in coniunctiua fit color rubeus. q: fit extrīsio in venis q: attrahatur sanguis cū coniunctiua sit corpus bñs venas ideo apparet color rubeus. (Ad banc vero.) Hic ostēdit qualis dꝫ esse medicus ad curationem viceri oculorum dicens q̄ ad curationem necessarius ē medicus valde instructus. Secundo dicit q̄ ostēdit sūmas ⁊ aggre

De vlceribus oculorum

gationes curatōis. ¶Notādum ꝙ cā ꝑmi est q; medic⁹. errās i illis passione causat nocumentū magnū. iō ꝛc. (Dicimus ita). hic ostendit qō vlcus oculoꝝ sit deterius dicēs ꝙ vlcera que sunt in continctiua. q; in albo oculoū nō fūt sic timenda sicut illa que sunt ta cornea. Rō q; talia vlcera plus distant ab humore cryſtalino ꝛ a pupilla que sunt ꝑn cipalioza in visione. Scō dicit ꝙ deterius vlcerum ē qō est in nigredine sub pupilla. Ratio q; est magis ꝓpinquū humori cryſtallino. ¶Almanſor.

¶Morū autem vlcerum corā cuz flebotomia incipere debemus. ꝛ sanguinis extrabere multitudinē ꝑm ꝙ possibile fuerit. Cōsequēter autez venter soluendus est. Et eger sibi cauere debet a carne ꝛ vino dulci ꝛ esse cōtentus herbis frigidis ꝛ in potu sola aqua vti. ¶Syllāus.

¶Hic ponit curam vlcerum oculorum. ꝛ diuiditur in duas. ¶Primo facit hoc. Secundo ponit curaz vestigij remanentis post consolidationē vicez. scōa ibi. (Cum autem.) ¶Prima in tres. primo ponit curā per enacuationē. secūdo per dietam. Tertio per localia que applicant ab extra. secūda ibi. (Et eger). Tertia ibi. (In oculo vero) prima in duas. primo ponit curam per flebotomiam. secundo per medicinam. secunda ibi. (Cōsequenter). De prima dicit ꝙ debemus incipere curam vlcerum oculoꝝ per flebotomiam extrahendo multitudinē sanguinis ꝑm ꝙ fuerit possibile. ¶Notandum ſ fit magna repletio cōpetit flebotomia de saphēa eiusdez ptis. deinde de basilica. deinde de cephalica. ꝛ si non sit magna repletio sufficit de basilica. rō predictoꝝ est q; per flebotomiā phibetur fluxus hūorum ad ocalos. qui fit in viceribus oculoꝝ. ¶Scōo notandu ꝙ ad idem valent ventose poste supra spatulas ꝛ in collo cū scarificatione. (Cōsequenter aūt). hic ponit curam per enacuationē per medicinas. dicens ꝙ post flebotomiā vē ter debet enacuari. ¶Nota ꝙ illa enacuatio debet fieri cum mirobolanis mānā ꝛ succo fructuuz solubiliū. q; materia vlcerum est acuta mordicatiua. Ad idem valet enacuatio facta cū clisteri. ¶Notandū secundo ꝙ post enacuationē vniuersalez est cōueniens enacuatio per gargarisma ꝛ ſter nutationē facta. (Et eger) hic ponit curam p dietaz ꝛ dicit primo ꝙ eger debet cauere sibi a carne ꝛ vino dulci. Ratio q; multiplicāt humores maxime calidos ꝛ acutos qui multiplicati de facili currunt ad locū ꝛ augent vlcus. secundo dicit ꝙ debet eē cōtentus herbis frigidis. Ut sunt spinachia lactuca portulaca cucurbita ꝛ endinia. rō q; remittunt acuitatē generando humorē frigidū. Tertio dicit ꝙ in potu dz vti sola aqua. q; vnū est vaporosum ꝛ eāt cā dissolutōis humoꝝ in loco vicez. ¶Almanſor.

¶In oculo vero inino fieph albū cū lacte mulieris emittendū. ꝛ si pulsus iam alleuiari ꝛ sedari videtur ſperandū est ꝙ egritudo soluat sine saniei collectione. Nō si pulsatio post sanguinis extractionem ꝛ ventris solutionez ac fieph albi imissionē quiescere nō videtur parua fiducia in hoc qō diximus est habenda. ¶Sylla.

¶Hic pōit curā vicerū oculi ꝙ remedia localia que appropinquāt ab extra ꝛ diuidit in duas. primo ponit curam qñ pustula fiunt parua. scōo qñ fiunt magna. scōa ibi. (Quādo fuerit). prima in duas. primo ponit vnū locale qō conuenit in generatione saniei: secundo ponit aliud qō cōuenit qñ materia cōuertit ad saniē. scōa ibi. (Est itaqz). prima i duas. primo facit qō dictū est. secūdo pōit signa quib⁹ dz cognoscere quando egritudo remouebit sine collectiōe saniei. ꝛ quādo nō. secunda ibi. (Nō si pulsus). De prima dicit ꝙ in oculo a principio est mittendum fieph albū cum lacte mulieris. rō q; repercussiuum ꝛ sic phibet fluxum materie ad locum vicerū. (Nō si pulsus). hic ponit signa ꝛ docet cognoscere qñ egritudo remouebit sine collectiōe saniei vel qñ non. primo dicit ꝙ si pulsatio videt alleuiari ꝛ remitti ſperandū est ꝙ egritudo terminabit sine collatiōe saniei. Secundo dicit ꝙ si pulsatio videt alleuiari ꝛ remitti melius ꝛ si nō remittit primo ꝙ flebotomia ꝛ solutionē ventris ꝛ missionē fieph albi habenda est ꝓa fiducia. rō predictoꝝ est q; pulsatio causat rōne generatiōis saniei ꝓpter bullitionem humorū acutoꝝ. sed si pulsatio remouetur signū est ꝙ sanies nō generatur. ¶Almanſor.

¶Est itaqz tunc fieph de olibano mittendū in oculum ꝛ pila aliqua oculo superponenda ꝛ cū ligatura stringenda. aū vero q3 hoc euēiat oculus suauiter est ligandus ꝛ fine superpositōe pile ꝛ non cesses in oculuz de fieph de ture sepe distillare donec sanies in pila videat. ex quo enī hoc usum fuerit fieph de plumbo uti necesse est usquequo profunditas fiat plana ꝛ tota caro generetur. ea tamen que diximus tūc sunt facienda cū pustula non est magna. ¶Sylla.

¶Ponit curā per aliud locale qō cōuenit qñ mā conuertit ad saniē ꝛ diuidit in duas. ¶Primo ponit ꝙ mundificatiua. Secūdo per carnē generantia. Secunda ibi. (Ex quo enī) De prima dicit ꝙ qñ sanies generatur tunc fieph de olibano debet mitti in oculum secundo dicit ꝙ pila oculo ē supponenda ꝛ cū ligatura stringēda. Tertio dicit ꝙ tu nō debes cessare mittere vel distillare fieph in oculo donec sanies apparet in pupilla. ¶Notādū ꝙ vlcus oculi pōt mundificari tripliciter. ꝛ ita quodlibet vlcus. ſ. ꝓpio cū absterſiuis vt idromelle facto cū aū pluuiali ꝛ mel rosa. colato. ꝛ ꝙ ponat pānus duplicatus supra oculū. secūdo cā attractōnis saniei sicut cū collirio rasis colato ꝛ ꝙ ponat amoniacū qō maxime attrahit imo ſm auctores trahit sagittam a corpore. Tertio cū deficcatiuis vt cū puluere trichie dicto supra ꝛ iste tertius modus est periculosus. Ad ꝓpositū capitur. scōo mō ꝛ ponitur vt supra. (Ex quo enim). hic pōit curā per carnē generantia. ꝛ dicit ꝙ postq̄ hoc usum fuerit erit necesse vti fieph de plumbo quousq; pfunditas fuerit plana ꝛ tota caro generet. rō ꝑ q; tale fieph est generatiuū carnis ꝛ vnitiuū qz est deficcatiuū non sup fine ꝛ hoc cōuenit in generando carnē ad deficcandū humiditatē superfluā membri que impediret generationē carnis. Secundo dicit ꝙ ea que dicta sunt. sunt facīda cū pustula. nō est magna rō. q; in vulnere magno regrit fomnus vnitiuum qō non est in illo collirio. ¶Almanſor.

¶Quoniā cuz magna fuerit. fuerit qz intra pupillam. aut inferius. est tūc necesse vt cū cleyſir medicet ne vulnus egrediat. ad pile quoqz suppositionem ꝛ ligaturā est redeundū. eger preterea semper supinus iacere debet ꝛ a fortī motu abstinere. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curā qñ pustula fuerit magna ꝛ diuidit i duas. ¶Primo ponit curā per vnū locale. Scōo ponit ꝙ q̄daz alia. secunda ibi. (Eger ꝓterea). De ꝑma dicit ꝙ vbi fuerit pustula magna circa pupillam vel inferius tūc erit necesse vt in cura approximet cleyſir. ſ. quoddā medicamen ne vulnus egrediat. rō q; fortiter exiccat hoc collirū ꝛ fortiter ē vnitiuum vt patet per ingredientia. Scōo dicit ꝙ redeundum est ad suppositionē pile vel ligature. rō ꝑ (Eger ꝓterea). hic pōit curā ꝙ quedā alia localia. ꝛ dicit ꝙ eger dz iacere supinus. rō vt humores fluant ad ptē cōtrariā oculoū. ſ. ad ptē posteriorē. Scōo dicit ꝙ dz abstinere a fortī motu. q; talis dissolvit humores qui dissoluti fluūt faciliꝰ ad oculum. ¶Almanſor.

¶Cū autez caro i loco ulceris pfecte generata fuerit. vel locus apostematis carne repletꝰ fuerit remanebit ibi in oculo albedo. ꝙ si ulc⁹ profundum fuerit: albedo erit grossa. ꝛ si in supficie tm̄ ornee fuerit erit subtilis: ulcus quoqz si a pu-

Digitized by Google

De bis que extrinsecus cadunt in ocu.

pilla fuerit remotū et steterit separatim p se ue-
stigiū illō qō redimet nihil mali faciet. si ā iuxta
pupillā qñqz fuerit post ulceris curatiōez uesti
giū remanēs, phibebit uisionē. ¶Sylla.

¶Dic ponit curam vestigij remantis post cōsolidationē
vicerum seu vulnerū. & diuidit in tres. ℣Primo ponit vel
docet cognoscere quando albedo remanens est grossa vel
subtilis. secundo docet cognoscere quando vestigiuz rema
nens non impedit visionem & quando sic. Tertio ponit cu
ram. secunda ibi. (Ulcus quoqz). Tertia ibi. (Quapro-
pter). De prima dicit q cum caro fuerit in loco ulceris p
fecte generata remanebit in oculo albedo. rō q: pq cōdi-
sationem facta in membro habēte diaphaneitatē fit albedo
&c. ¶Secūdo dicit q si ulcus fuerit profundum albedo
erit grossior. rō q: fit maior cōdēsatio. & si ulcus fuerit sup
ficiale albedo erit subtilis. rō q: non fiet tanta condēsatio.
¶Notādū q post curā ulcerū oculoz tria pōt remānere.
℣Primū est cicatrix que non pōt perfecte curari in mēbro
fumatico. sed palliari. Scōm est color albus & talis pōt re
cipe curā vel magnā paliationē. Tertiū est albugo & qdaz
suffusitas vue que non est pfecte curata seu remota i cura
& est sup coneam & vocatur pānus seu tela. & de hoc de-
terminabitur infra. (Ulcus quoqz). hic docet cognoscere
qñ vestigiū remanēs nō impedit visionē. & qñ sic. ℣Prio dic
q si ulcus fuerit remotū a pupilla & steterit sepatū tūc ve-
stigium remanēs non impedit visionem. Scōo dicit q si ul
cus fuerit iuxta pupillam tūc vestigium remanēs post cu
rationē impedit visionem. ℣Rō q: poterit coopire & restrige
re foramen pupille. vñ non poterunt recipi spēs visibiles i
crystallina. ¶Almansor.

¶Quapropter tūc utendū est rebꝰ & medicinis
qbus vestigiū qō diximus abstergi & deleri pos
sit. sieph de tbure. ℞. armōiaci sarcocolle āboz
aā. ʒ. v. tburis. ʒ. x. croci. ʒ. ii. cōficiant ex mucil
lagine fenugreci & fiat ex eis sieph. sieph de plū
bo. ℞. plūbi usti antimonii tutie ablute. calcuce
cumenon gūmi arabici dragaganti oīum aā. ʒ.
viii. opii. ʒ. ſ. terant & cū pāno firicio qui sit sub
tilissimus cernant & cribellent & cōspergant ex
aqua plantaginis & fiat ex eis sieph. sieph. ex quo ca
ro i ulceribus oculoz generat & vue egressio
phibet & uestigiū subtiliatur. ℞. clymie ablute
tutie ablute ceruse antimōii tburis oīuz. aā. ʒ.
ii. myrrhe. ʒ. i. sarcocolle grosse. ʒ. i. ſ. ſ. sanguis
dra. aloes opii. aā. ʒ. i. fiat ex eis sief. Eleyſir quo
ē utendū cū timet ne ex ulcere vue seqtur egres
sio. ℞. antimonii ematitis āboz aā. ʒ. x. acacie.
ʒ. iii. aloes. ʒ. i. terrātur & fiant ex eis sieph. & ad-
ministrentur apud necessitatē. ¶Sylla.

¶Dic ponit curā & diuidit in duas. ℣Primo ponit curaz
in generali. secūdo ponit descriptionē quarundā medicina
rum. ſ. collioriorum de quibus supra fecit mentionē. Secū
da ibi. (Sieph). De prima dicit q iam utendū ē medicis
quibus vestigiū remaneſ possit abstergi & deleri. (Sieph)
dic rasis ponit descriptionem quarundam medicinarū. ſ.
collioz de quibus fecit mentionē. & diuiditur in q̄tuoz ꝑs
q quatuor ponit descriptiones. ℣Partes patebunt. De pri
ma dicit q ponit descriptionē sieph de tbure que talis est.
℞. armoniaci sarcocolle aā. ʒ. v. tburis. ʒ. x. croci. ʒ. i. aſp-
gant ex mucilagine fenugreci & fiat ex eis sieph. & istō co
lirium est mūdificans per viam attractionis. vt dictuz fuit
supra & ꝺz distēpari q̄ubet vice cū lacte mulieris. (Sief).
℣Ponit descriptionē sieph de plūbo & est talis. ℞. plumbi
adusti antimonij tbutie ablute calcucecumenon gūmi ara
bici dragagāti oīum. aā. ʒ. viii. opij. ʒ. ſ. terant & cū pāno
subtilissimo de frico attaminent & cōspgātur ex aqua plu
uiali fiant ex eis sieph. & tale est carnīū generatiuū & cōsoli
dativum in vicere parvo. (Sieph). ℣Ponit descriptionez
alterius sieph ex quo caro in viceribus oculorum genera-
tur & vue egressio phibet & vestigium subtiliat & est. ℞.
clymie ablute tutie ablute ceruse antimonij tburis omiū
aā. ʒ. ij. myrrhe. ʒ. ſ. ſ. sarcocolle grosse. ʒ. i. ſ. ſ. sanguis dra-
conis aloes opij oīum. aā. ʒ. i. fiat ex eis sieph cū aqua plu-
uiali & valet ad generandū carnē in vulnere magno. quia
multū cōsumit būiditatem. secūdo q: valet ad phibendū
egressionē vuee q: est forte vnitiuū ꝓpter eius stipticitatez
(Eleyſir). ℣Ponit descriptionem sieph dicti eleyſir & est
tale. ℞. ematbit. antimonij amborum aā. ʒ. x. achatie. ʒ. iii.
aloes. ʒ. i. fiat ex eis sieph & administretur apud necessita-
tez eius & valet ne sequatur egressio vuee propter eius sti
pticitatem. ¶Almansor.

¶De bis que extrinsecꝰ cadūt i oculis Amatur resina & per oculū trabatur & extrahit illō qō i octo cecidit. ¶Syl.

¶Dic ras docet remouere ea que cadunt in oculis. vt pi-
lus vel palea dicēs q ꝺz sumi resina. i. gūmi pini & trahit p
oculum. q: extrahit qō cadit in oculū. rō dicti ē. q: resina rō
ne sue gūmositatis est cā vt ea que cadunt in oculis adhe-
reant & exeāt cū ea. ¶Notādū q loco illius docent auc̄to
res lauare oculum cū aqua calida dulci. Ad idē valet sepe
mittere lac ab vbere in oculū. ¶Scōo notandū q si non
valent predicta elenatur palpebra supior & extrahatur cū
vngula parua vel corigia gracili vel tenaculis & inuerſetur
palpebra superior.

¶De albugine que fit in oculo. ¶Sylla.

n Otandū circa rubricā q ſer sunt passiones ocu
lorū que inter se hāt conuenientiā & dīam. ſ. nu
bes tela albugo pānus macula & vngula. Cō-
ueniunt in hoc q: pōt fieri ex būore eodem. &
vtplurimū ſtatico. sed differūt in grossitie & subtilitate in
pfunditate & superficie. q: nubes fit ex pauca mā & rare in
supficie cornee. Albugo fit ex grossiori materia q̄ tela. iō
apparet ibi color albus. Macula ex grossiori & pluri mā q̄
albugo. & iō semp magis pfundat ad intra. ℣Pānus fit ex
grossiori & pluri mā q̄ aliqua dictarum & fit vt plurimum
in coniunctiua. & est ad modū carnis addite. ras pōt soluz
cura albuginis & vngule q: eadē est & mā & cura aliarum
macularū & ex eisdem curatur. ¶Almansor.

Albugo que in oculis ꝓgnit est uestigi um post ulcez curatōem remanens qñ ꝓsolidātur que cū in oculis pueroz fit leuior ē ad curādū q̄z cū in senib. Cū. n. fit i le nibus forasse ad sanādū ipossibile est nisi sub tilissima fuerit. Syllanus.

¶Dic ras determinat de albugine oculi. & diuidit i tres.
℣Primo ponit qd sit albugo. secūdo ostendit qñ est facilis
curatōis & qñ difficilis. Tertio pōit curā. secūda ibi (Que
cum). Tertia ibi (hec aūt). De prima dicit q albugo que
contingit in oculo est vestigiū remanēs post cōsolidatio
nem vlcerum qñ cōsolidant. (Que cum). hic ponit curā
qñ est facilis curationis & qñ difficilis & dicit q vbi albugo
fit in oculis puerorū talis ē leuior ad curandū q̄ quādo ꝓ-
uenit in ꝓcessu etatis. Ratio q: humores ad oculū ꝓuenī
tes sunt magis resolubiles & tunice oculorum sunt rario-
res magis susceptibiles alterationis. Secūdo dicit q si al-
bugo fiat in etate post pueritiam. vt in iuuentute vel in se
nectute talis est impossibilis curatōi nisi fuerit subtilissima
rō q: humor faciens albuginem est grossior & tunice oculo
rum sunt duriores. Ō subdit ꝑs q: ꝓpter facilitatē & sub
tilitatem reddit facilis resolutionis. ¶Notādū q signum
remanens post consolidatōem vlceris primū est cicatrix &
de hoc non est sermo. q: non potest durari. secundū ē que
ꝺz infectio cansata a flate i cornea & vocatur albugo & de

De sca.palpe.et sebel

tali est sermo. ¶ Notandū secūdo ꝙ albugo curat velocius in pueris ꝯ in iuuenibus ⁊ senibus ⁊ fit in iuuenib⁹ ꝯ in senibus. ratio est duplex. Prima q: in pueris būores sunt subtiliores ꝯ in iuuenibus ⁊ senibus. ⁊ spāliter sentibus. Iꝫ virtus sit debilior in senibus quare sunt magis apti resolutioni. Secūda cā est q: in pueris oculoꝝ humores sūt clari ⁊ tunice rariores ꝯ in iuuenibus ⁊ senibus. vnde maior potest fieri ⁊ velocior alteratio ⁊ per consequens curatio. ¶ Almansor.

¶ Hec aūt passio ex his medicaminibus curanda ē postq̄ eger balneū īgressus fuerit aut faciē sup vaporē aq̄ calide quousq3 rubea fuerit tēuerit si tamē ex hoc medicamine in venis rubedo oculi ⁊ dolor ,puenerint. ꝑ aliquos dies ab eo gescē dū donec oculus gescat ⁊ post ad idē remouendū. Medicamē valde vtile ad albuginē remouēdā ⁊ cito eradicādā ego quoq3 nō vidi quod melius aut eēle eēt ad albuginē remouendā. ℞. massacumie spume maris. stercoris magni lacerti baurach zucbari bygeri oīum aā. partes eq̄les. deinde sumant acori celidonie oīum aā. ʒ. x. coquantur in lib. i. aq̄ donec ad quar. redeat ⁊ colet ⁊ ex hac aqua imbibantur spēs quas dixi mus ita ꝙ cōficiant ex ea ⁊ siccent in vmbra. deinde iterū terāt ⁊ cōsperganē vt prius ⁊ siccent. ¶ Quod postq̄ quater factū fuerit siccēt ⁊ terant ⁊ ī oculis mittant. hoc enim medicamē nulli vt ꝑdixim⁹ cōparē existit ī remotōe albugis remouet enī hoc medicamē grossam albuginez etiā ex oculis animalium. ¶ Syllaus.

¶ Hic ponit curā per vnū locale. s. ꝙ balneū ⁊ vaporationem. Secundo ꝙ aliud locale. s. ꝙ collirium. Secūda ibi. (Medicamen). De pria dicit ꝙ hec passio est remouenda faciēdo egrū balneari. vel faciendo facē egri supra vapozē teneri aque calide vsqz quo rubescat. Secūdo dicit ꝙ si ex his ꝓuentat rubedo ⁊ dolor in oculo gescēdū ē. ⁊ post ad idem redeundū. ¶ Notādū ꝙ anteq̄ ꝓdicta cōpetant regrē debita purgatio corpis per flebotomiā ꝙ medicias per gargarismata ꝙ sternutatoria ⁊ silia de quibus dictuz est supra. rō ꝑz. q: fieret maior dissolutio. ¶ Notāduz de rōne dictorum ⁊ primo primi dicti ꝙ albugo sit ex mā flegmatica grossa. ꝛō indiget mollificatione ⁊ subtiliatiōe vt dissonat ad resolutionem. sed hoc facit balneum ⁊ suffumigatio aque calide. ⁊ idem facit si in aqua coquat malua bismalua palea ordei ⁊ auene. silr aq̄ decoctiōis fenugreci ex qua est. rō secundi. q: si balneū ⁊ evaporatio sint cause rubedinis ⁊ doloris eoz dimissio dz eē cā mitigatōis qō subdit q: est redeundū. rō vt fiat bene mollificatio ⁊ subtiliatio ⁊ preparatio ad resolutionē. (Medicamen). hic ponit curam per aliā medicationē seu ꝑ aliud locale. s. collirii dicens ꝙ medicamē valde vtile ad remouēdū albuginē cito quo non repitur melius nec eēle est. ℞. massacumie. i. aq̄ nitri. ⁊ dr aq̄ valoz viridiū spume maris stercoris magni lacerti. baurach zucbari bygeri oium aā ptes equales. Deinde sumātur acori celidonie amboz aā. ʒ. x. coquantur in lib. i. aque donec redeant ad quartam colet ⁊ ex aq̄ imbibas spēs quas prędixi ita ꝙ conficiātur ex ea ⁊ siccentur in vmbra. deinde iterum terant ⁊ aspergāt vt prius ⁊ exiccent. ⁊ postq̄ quater factū fuerit siccent ⁊ terant ⁊ in oculum mittant. ⁊ remouet hoc medicamē grossam albuginem etiam in oculis aialium. ¶ Notandū ꝙ rō dicti est q: hoc medicamen est absterciuum ⁊ consumptiuū. vt ꝑz ꝙ materialia ingredientia que nō sunt corrosiua ⁊ sic est extra picnium. ¶ Notandū scōo ꝙ albugo vel macula aut est recēs aut antiqua. si recens cōpetunt spāliꝛ quatuor collīria. Primū ꝙ injiciat sine inlect lac mulieris frequenter ⁊ postea pulvis subtilissimus ossis sepie. secundū collirium valet. ℞. succi foliorū papaueris rubri. succi centauree minoris facta residentia. aā. ʒ. i. mell. ʒ. ii. misce. Ad idem valet succus herbe passerine ⁊ est herba cū qua passeres recuperant sibi visum. Tertū est. ℞. stercoris hirūdinis subtiliter pulverizati. ʒ. s. fiat mell. qd sufficit ad incorporandū misce ⁊ incorporent cuz aq̄ acori. vel enfragie fiat collirū ⁊ est mirabile. Quartū est quo vtitur gerar d' cōvter. ℞. spume maris. ʒ. ii. ʒ zucbari albi. ʒ. i. fiat pulvis subtilissimus. sed si albugo sit antiqua dz pūo molificari albugo cū lacte ⁊ aqua decoctionis fenugreci. vel malue bismalue palee ordei vel auene postea ꝓpeniunt collīria. Primū est ras quod est summe bonum. secundum est collirium cortici⁹ onorum recentiuz modicū cōtritoꝝ stercoꝝ lacerte viridis spume maris sarcocolle nutrite in aqua celidōie ceruse lote aā. ʒ. i. lapidis calaminaris thutie bñ ꝑparate. rapi galbani aā. ʒ. . . ossis sepie. ʒiiʒib. al. aā. ʒ. i. fellis vituli. ʒ. ij. pulverizāda pulverizent subtilr misce cū aqua celidonie. Tertium est secretū ⁊ est aqua rosmarina facta sub terra. ⁊ fit hoc mō bēatur olla vitrea munda ⁊ ꝓpleat flozibus rosmarini ⁊ ponatur sub terra in estate calida ꝑ. xl. dies. Aqua illa vocatur aqua rosmarini. Quartū est. ℞. flozeris. ʒ. i. thuris. ʒ. ij. vitrioli viridis de quo fit ēcaustum. ʒ. . spume maris celidonie rute rosmarini aā. ʒ. xii. illa quantoz. s. celidonia ruta ros. rubea. ⁊ acori pistent tādiu donec medietas sit cōsumpta colet ⁊ cū illa colatura misceat pulvis aliarū rerum. siccentur in vmbra ⁊ post exiccatione terant ꝛez super marmore ⁊ fiat hoc quater. in fine autez optime terantur ⁊ cribellet ⁊ cū pēna ponatur super albula hoc medicamen confortat visum ⁊ delet albuginem absq̄ dolore ⁊ angustia. ¶ Notandum tertio ꝙ vitiuum remedium est ꝙ remoueatur albugo per chirurgicū cū acu ⁊c.

¶ De scabie palpebraꝝ ⁊ sebel. ¶ Almansoz.

Notandum circa rubricam ꝙ sebel est morbꝰ officialis causatus ex replenone venarū oculi ⁊ maxime coniunctiue. ¶ Notandum secundo ꝙ in illo casu seu morbo possunt esse quinq3 morbi officiales. Primo in via quia oppilatio. Secundo figura quia illud qō debet esse gibbosum in oculo est planum. vel ecōtra. Tertio in quātitate q: est additio rei ꝓter naturam. Quarto ī numero q: est aliquid ꝓter naturā supra coniunctiuaz. Quinto in situ q: est in superficie illud qō dz eē in ꝓfundo. ¶ Notandum tertio ꝙ repletio potest eē per venas extrinsecas ⁊ tunc est magna in facie rubedo. ⁊ quandoq3 pertenit ꝙ venas intrinsecas ⁊ tunc non apparet tanta rubedo. ¶ Nota quarto ꝙ scabies est asperitas ꝓua cum rubedine accīs post obtalmiā ⁊ vicera ⁊ existit in intrinseca parte palpebze. assimilatur enim palpebra cum inuertatur ⁊ specialr cronica sicut ficce scisse vel situle. ¶ Notandum quto ꝙ causa huius egritudinis est plurimum vt egritudo antecedens vt optalmia vel vicus. sed cā eam tenens est carnositas generata a materia salsa derivata a cerebro per venas ad oculum. ¶ Notandum sexto ꝙ simul Ras determinat de sebel ⁊ scabie in eodem capitulo. quia per easdem medicinas remouetur. Dixit tamen Gerardus ꝙ nunqz vidit ꝙ sebel curaretur nisi cum ferro. ¶ Notandum septimo ꝙ signa huius passionis ⁊ vtruiqz hūtur ex visu ⁊ ex tactu ⁊c.

¶ Almansoz.

Um palpebra inuersaꝝ ⁊ interius appareat rubea ⁊ aspa. scabies adest. Et cum super alba oculorū ⁊ super nigredinez videtur similitudo panniculi ex venis rubeis ⁊ grossis testis adest passio que vocaē sebel. Hic vero due passiões sunt graues ⁊ chronice ⁊ vix curabiles. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de scabie ⁊ sebel ⁊ dividitur ī tres. primo ponit signa. Secundo ostendit quomodo he passiões se habent ad curationem. Tertio ponit curā. Secūda ibi.

Digitized by Google

(Hic vero dne). Tertia ibi. (Patiens). Prima dividit in duas. Primo ponit signa scabiei. Secõ põit signa febel Secunda ibi. (Et cũ sup). De prima dicit q cũ palpebrã fuerlatur ꝛ interi⁹ appareat rubea ꝛ aspera tunc ẽ scabies. (Et cum super.). Hic ponit signa febel ꝛ dicit q cũ super alba oculoꝝ ꝛ super nigredinem videt similitudo pãniculi ex venis rubeis ꝛ grossis testis tunc est febel. (Ne vero dne). Ostendit quomodo se hñt ad curã. dicẽs q be due passiões sunt graues ꝛ chronice ꝛ quasi incurabiles. Ratõ q: materia est multa ꝛ valde grossa. quare est difficilis ad removendum. ideo aliquando oportet facere incisionem cum ferro. ¶Almansor.

¶Patiens tamen dum sanus est flebotomia ex brachio ꝛ fronte ꝛ uentris solutione uti ỗbet Et i comestiõe uitare dacrylos ꝛ fisamos ỗ mel le ꝛ uitet ebrietatem. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam ꝛ dividit in duas. Primo põit curaꝫ qñ iste passiones sunt recentes. Secõ qñ sunt chronice. Secunda ibi. (Ad si passiones). Prima in tres. Primo ponit curã per enactionẽ. Secõ per dietam. Tertio q illa que approximant ab extra. secunda ibi. (Et in comestiõe) Tertia ibi. (Et qñ non). De prĩa dicit q patiens dz vti flebotomia facta ex brachio ꝛ fronte ꝛ solutõe vẽtris. ¶Ad tandũ q anteq̃ ponat medicamẽ i oculo cõpetit flebotomia ꝛ solatio vẽtris ad phibẽdũ fluxũ humoꝝ ad oculũ. (Et in comestiõe). hic ponit curã p dietã ꝛ dicit q i comestione dz euitare dactilos ꝛ fisamos de melle. rõ q: ex istis multiplicat mã ꝛ ponit apta ad fluxũ ad oculos. Secãdo dicit q dz euitare ebrietatem. ratio q: replet cerebrum ꝛ oculos. ¶Almansor.

¶Et quando non est plenus sepe ingredi balneum est ei utile. ¶Sylläus.

¶Ponit curã per ea que approximant ab extra. ꝛ dividit in duas. Primo ponit q balneũ. secundo q collyria. Secũda ibi (Et frequenter). De prima dicit q qñ corp⁹ nõ est plenũ. sepe ingredi balneũ ẽ vtile. rõ q: subtiliat et mollificat materiã ꝛ disponit eam ad resolutionem. ꝛ dicit qñ corpus nõ est plenum q: in corpe pleno fier et maior fluxꝰ ad locũ. ideo ꝛc. ¶Almansor.

¶Et frequenter inmittere oculo sieph rubeũ similiter confert. sieph rubeũ. ℞. ematitis colcothar cõbusti ambaꝝ aã. ʒ. iii. eris usti. ʒ. ii. myrrhe croci amboꝝ aã. ʒ. i. pipis lõgi. ʒ. v. conspergant ex uino ueteri ꝛ fiat ex eis sieph. His preterea egritudib⁹ cõfert sieph uiride. cui⁹ descriptio in caplo de ungula cõtinet. ¶Sylla.

¶Hic ponit curã p collyria ꝛ dividit i duas ꝑs q duo ponit collyria. Secũda ibi. (bis preterea). De prima dicit q sepe mittere in oculũ sieph rubeũ est vtile. rõ q: tale est abstersiuũ ꝛ consumptiuũ. Secundo ponit descriptionem sieph pdicti ꝛ ẽ tal. ℞. ematitis colcothar combusti aã. ʒ. iii. eris usti. ʒ. ij. myrrhe croci. aã. ʒ. i. pipis lõgi. ʒ. v. cõspergantur vino veteri ꝛ fiat ex eis sieph ꝛc. (bis preterea). hic põit curã per aliud sieph dicens q i his ãbabus egritudinibus cõfert sieph viride. Descriptio ponit in capitulo de vngula. ℞. siniar. ʒ. ij. colcothar usti. ʒ. vi. arsenici rubei. spume maris barrach ottim aã. ʒ. i. salis amoniaci. ʒ. v. ãmoniaci ʒ. ii. armoniaci cũ sacco rute dissoluatur ꝛ spẽs ex eo conspergant fiat ex eis sieph est. n. mirabile. rõ q: corrodit illas venas paruas. ¶Notandũ q vitra collyria predicta sũt alia valde vtilia. Primũ est. ℞. cortices vnius oui cum de gallina ozitur infundatur in aceto fort per dies. v. ꝛ postea deficcent pulverizent subtiliter ꝛ ponat pulvis in oculo. Secm collyriũ. ℞. salis amoniaci infusi per noctẽ in succo rute postea siccati. et cortex⁹ muꝫ zucchari albi subtilr pulverizati aã. ʒ. ii. fiat collyrium cum aqua eufragie aut cum lacte mulierum. ¶Almansor.

¶Quod si passiones iste uetuste fiant scabies frication indigebit ꝛ febel extractione non tamen mensure huius libri conuenit ut de his tractemus. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curã quando pdicte passiones sunt antiq̃ dicens q si ille passiones fuerint antique ꝛ chronice. scabiei i digebit fricatõe cum ferro. ꝛ febel indigebit incisione. Secundo dicit q ad hunc liberũ non pertinet hic modus curre. ſ supra ad septimũ vbi determiat ỗ chirurgia. ¶Ad tandũ q scabies põt curari cũ zucharo albo. vel cũ sale armoniaco vel cũ spuma maris. vel cum ferro cũ quo vẽto satores facũt plagas ꝛ fiat talis fricatio q sanguis ide exeat ꝛ cũ eo ẽt aliquid de illa carne aspersa ꝛ scabiosa removeatur ꝛ est melior modus remotionis malicie. post abrasionẽ cum ferro. abluatur locus cũ aqua calida ꝛ aliquãto aceti. ꝛ distellet super fricatione ciminũ masticatũ in pane in ortu solis. ponat supra locum rasum ꝛ scabiosum pulvis citrinus qui sic fit. ℞. sarcocolle. ʒ. x. succi celidonie ficel ʒ. iii. licij aloes aã. ʒ. ii. croci. ʒ. i. ſ. spume maris. ʒ. ſ. teratur in mortario ꝛ super marmore cribellẽtur ꝛ fiat pulvis ¶Secundo notandum q febel oportet suspendi cũ vncinis. deinde incidi cum rasorio ꝛ hoc non bene fit nisi per illum qui vsus est in operibus istis. deinde ponatur supra locum aqua cimini masticati in pecia. vel vitellus oui cũ albumine postea pulverizet locus cũ pulvere citrino dicto. vel cũ collirio viridi vel rubeo supradictis.

¶De lachrymalibus cum pruritu. ¶Sylla.

Otandũ circa rubricam q lachrymale ẽ duplex s. maius ꝛ minus. Maius sunt duo anguli iuxta nasum. Sed minus sunt duo alij anguli extrinseci. ¶Notandum secõ q licet in qualibet parte oculi possit fieri pruritus rõne humoris acuti ꝛ salsi. tamẽ in lachrymalibus interioribus magis fiunt propter superfluitates acutas ꝛ salsas descendentes ad ipsos latitudine viarũ existentiũ in ipsis maloꝝ. ¶Almansor.

Aduina tenera sumat ꝛ terat ꝛ fiant ex ea magdaleões parui ꝛ ex oleo violato inungantur ꝛ oculis superponant. et in hora dormiẽdi ligent. rosatum tamẽ melio⁹ est et citius ꝓfert. Et si hoc nõ sufficerit lentes absq; corticibus et sumach et ro. ru. et granati carnosi tas sumãt et ptrita ex careno ꝓspergant et more emplastri superponant. Ad si nõ sufficerit prius flebotomet patiens ex cephalica. deinde ex uena frontis et ex uenis que sunt in lachrymalibus angulis. uenter quoq; frequẽter ſ solvat et multones balneũ ingrediatur. ¶Syllanus.

¶Hic determinat de pruritu apparente in lachrymalib⁹ oculoꝝ ꝛ dividit in tres. Primo ponit curam per vnũ locale. Secundo per aliud. Tertio ponit aliam curam quando primum non sufficit. secunda ibi. (Et si hoc non (. Tertia ibi. (Quod si non sufficeret). De prima dicit q volendo removere pruritũ lachrymalibus endinia tenera debet sumi ꝛ conteri ꝛ ex ea debent fieri magdaleones parui ꝛ i ungi ex oleo viol. ꝛ superponi oculis ꝛ in hora dormiendi superligari. Ratio remedij q: ipsum alterat malam complexionem calidam cum sit frigidum ꝛ sic removet acuitatem humoris facientis pruritum. Secundo dicit q oleũ ros. est melius q̃ viol. ꝛ citius confert. q: est magis repercussiuum ꝛ sic repercutit materiam quod non facit violatum. (Et si non) ponit curam per aliud locale quando primum non sufficit ad curam. ℞. lentes sine corticibus sumach ros. ru. ꝛ carnositatem granati ꝛ contrita cum careno quod est magis frigidum ꝛ stipticum. ¶Notandum q carenum al' rob. i. vnum coctum cõmuniter accipitur p vino cernolo. sed spãliter sumitur pro quolibet succo ispissato vsq; ad tertiam partem. ꝛ de isto loquitur raſ. (Ad si non). hic ponit curam per quedam alia remedia quã do

Digitized by Google

De vngula

predicta non sufficiunt dicens primo q̄ si predicta nō sufficiant patiens debet flebotomari ō cephalica. rō quia diuertit a capite ⁊ ab oculis humores acutos. deinde competit flebotomia ex vena frontis. ⁊ ex venis que sunt in lachrymalibus. rō q: immediatius fit euacuatio materie acute facientis p̄ritus. Secūdo dicit q̄ venter dz̄ sepe euacuari cū medicina. s. per quā euacuatur humor acutus vt colera. vl̄ flegma salsum. Tertio dicit q̄ conueniens ēt est. vt ingrediatur balneū. rō q: remittit acuitatē humorū. ¶ Notandus q̄ in cura p̄ritus. licet raſ posuerit curam mō p̄dicto est p̄cedendū. ¶ Primo. euacuādo cū flebotomia vel cū medicina. deinde cōueniunt p̄dicte medicine frigide approxima te ab extra. deinde cōueniunt balneū vel spōgia sepe ifusa in aqua tepida. Vltimo cōuenit abstio oculi cū aqua celidonie vbene eufragie vel feniculi coniunctim vel diuisim.

¶ De vngula. ¶ Syllanus.

Otandū circa rubricā q̄ vngula est excrescentia media inter carnosam ⁊ nernosam. Vnde vngula est macula alba in nigredine oculi tendens versus pupillam animalis cuius figura ē ad modum vngule. ¶ Notandū scōo q̄ vngula ē ex frigida materia cogulata ⁊ condensata in loco que distillat a cerebro. ¶ Notandū tertio q̄ vngula est duplex quedā lenis ⁊ subtilis nō plurimū p̄hibēs visionē. quedā grossa ⁊ cbrōica p̄hibēs visionē. ¶ Notādū quarto q̄ queda fit incipiendo. vt quando caniatur sine alio morbo p̄cedēte a materia grossa flegmatica. quedam fit per viam sequele ad aliam infirmitatē ⁊ dr̄ accūs. vt q̄n sequitur vicus cuz oculus nō p̄fecte mūdatur a mā. ¶ Almansor.

Am aliqd p̄niculo simile ex angulo q̄ est ex parte naris oriri videt ⁊ albū oculi cooperire ⁊ perūcit vsq; ad nigredinē generatur passio que dicitur vngula. Cuius nocumentū tunc soluendum est penes cum peruenit vsq; ad nigredinis partem que est iuxta pupillam. ¶ Syllanus.

¶ Hic raſ determinat de vngula. ⁊ diuidit in tres ptes. Primo ponit signa. Scōo docet cognoscere quādo ē pua Tertio pōit curam. scōa ibi. (Cuius nocumentū) tertia ib (hec igitur). De prima dicit q̄ cū aliquid simile p̄niculo intrinseco p̄niculo oculi videt oriri ⁊ albū cooperire ⁊ cōuertat vsq; ad nigredinem signū est q̄ vngula ē in oculo ⁊ hoc ex visu medici pōt cognosci q̄n est parua hec passio dicens q̄ q̄n hec passio peruenit ad nigredinē iuxta pupillā. tunc talis passio non est pua. rō q: sua grossitie p̄hibet trāsitum spērū ad crystallinū. ¶ Almansor.

¶ Hec igitur passio dum subtilis est cum fiepb viridi ⁊ fiepb de calcanto est medicanda. Si autem vetusta fiat ⁊ grossa cum ferro est euellenda. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curā. ⁊ diuidit in tres. Primo ponit curam quando est vngula recēs ⁊ subtil. Scōo q̄n ē antiq̄ ⁊ grossa. Tertio q: mētionē fecerat de fiepb de calcāto ⁊ de fiel viridi ponit descriptionē illoz. scōa ibi. (Si aūt vetusta). Tertia ibi. Siepb. De prima dicit q̄ q̄n vngula est subtil ⁊ recens curat cum fiepb viridi. ⁊ cū fiepb de calcāto. rō q: talia sunt abstersiua fortiter corrosiua ⁊ consumptiua materie. ¶ Notandū q̄ ante approximationē taliū dz̄ purgari caput cū pillulis cochijs. ⁊ cū alijs euacuantibus flegma ¶ Notandū secundo q̄ aī predicta collyria fiāt approximāda alia debiliora. Primū. ℞. stomachū passerū excoriatarū. ℥. ſ. olei amigdalaz. ſeis bōbicis q̄ sufficit. misce ad modū vngueti. Scōm. ℞. viride eris vitreoli salis armoniaci eris aduſti aā. ℈. ſ. trium generū pipis fragmentoz scutelle terre viridis serapini galbani aā. ℥. i. sellis bircini. ℈. ij. pulueriz̄entur subtiliter cum succo maiorane ⁊ modico mellis. fiat collyrium. Si autem vetusta. Ponit curam in antiqua. dicens q̄ si vngula est antiqua ⁊ grossa est removenda cum ferro. rō quia non posset removeri cum medicinis peroptes eius duritiem adherentiam ⁊ grossitiem. ¶ Notandum q̄ talis vngula antiqua debet suspendi cuz vncinis ⁊ incidi cum rasorio. deinde confortari locus cum albumine ouī ⁊ vitello ⁊ oleo ros. misto deinde super locum potest poni collyrium album vel rubeum sm descriptionem que statim ponetur. Collirium album. ℞. cerusse lote. ℥. r. opij. ℈. i. pfilij. ℥. i. amili. ℈. ij. mistis cū lacte mulieris vel cum aqua ros. Collirium rubeum. ℞. eris vsti. ℥. ii. florum eris. ℈. iii. myrrhe croci. aā. ℥. i. piperis. ℈. ſ. terantur ⁊ mistis cum vino albo ⁊ distilletur per alēbicum. vel terantur oia quater ⁊ super marmore ⁊ infundātur in vino quater exicentur ⁊ in fine cribellentur cum petia ⁊ fiat fiepb vel pulnis ⁊c. ¶ Almansor

¶ Siepb viride qō cōfert scabel ⁊ scabiei ⁊ vngule ⁊ albugini. ℞. ʒiniar. ℥. iii. colcothar vsti. ℥. vi. arsenici rubei baurach: spume maris omnium aā. ℥. i. salis armoniaci. ℈. ſ. āmoniaci. ℥. ii. armoniacū in succo rute dissoluat ⁊ spēs ex eo conspergant ⁊ fiat ex eis fiepb. est enim mirabile. fiepb de calcāto qō p̄fert vngule. ℞. eris vsti calcāti amboz aā. ℈. v. ʒiniar. ℥. ii. salis armōiaci. baurach arsenici sublimati oiuz aā. ℥. i. terant ⁊ per bebdomadā vnā dimittant. deinde fiāt ex eis fiepb ⁊ fricet ungula cū eis. ¶ Sylla.

¶ Hic ponit descriptionem fiepb viridis. ⁊ diuidit in duas. Primo ponit descriptionem fiepb viridis. scōo fiepb de calcāto. secunda ibi. Siepb. De prima dicit q̄ fiepb viride qō confert scabiei ⁊ sebel vngule ⁊ albugini ponit sic in forma. ℞. ʒiniar. ℥. iii. colcothar vsti. ℈. vi. arsenici rubei baurach. spume maris oium aā. ℥. i. salis armoniaci. ℈. ii. armoniacum cū succo rute dissoluat ⁊ spēs ex eo cōspergantur ⁊ fiat fiepb. Siepb. Ponit descriptionē fiepb de calcanto quod confert vngule. ℞. eris vsti calcanti amborum aā. ℥. i. ʒiniar. ℈. ij. salis armoniaci baurach arsenici sublimati omnium aā. ℥. i. terantur ⁊ per vnam bebdomadam dimittantur ⁊ fiat ex eis fiepb. deinde fricetur ex eis vngula ⁊ cetera.

¶ De macula rubea vel alia re in oculo. ¶ Syllan⁹

Otandū circa rubricam q̄ macula in oculo rubea nō est aliud nisi sanguis rubeus adherēs cōiunctiue. ¶ Scōo notandū q̄ cā huiusmodi ē duplex s. extrinseca ⁊ intrinseca. Extrinseca vt percussio. Intrinseca vt multitudo sanguinis rōne cui⁹ resudat sanguis extra vēas i albedie oculi. ¶ Almansor.

Am in oculo ex percussione aut ex re alia punctum rubeum fieri cōtingit sanguis qui ibi est dissoluēdus est. postq̄z estuatio quieuerit. ¶ Sylläus.

¶ Hic determinat de macula rubea ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curā in generali. Secūdo in speciali. secunda ibi. Sumatur. De prima dicit q̄ si contingat fieri punctum rubeum ex percussione vel ex re alia. q̄ sanguis ibi existēs est resoluendus. secūdo dicit q̄ resolutio debz̄ fieri postq̄ estuatio genit. Rō p̄z q: in tpe estuatōis fieret maior attractio sanguinis ad locum ⁊c. ¶ Almansor.

¶ Sumatur igitur arsenici rubei olibani armoniaci myrrhe oium aī partes equales ⁊ fiant ex eis fiepb q̄ in succo coriādri fricent ⁊ in oculo distillentur. Quādiu tñ dolor perseverat albumē ouī sumēdū est ⁊ oleo ros. cōmiscēdū ⁊ coctū ex eis suolutū oc̄ lo ē supponēdū. ¶ Sylla.

¶ Ponit curā in speciali. ⁊ diuidit in duas. Primo pōit vnū medicamen resolutiuum. Secundo ponit curam ītēdēdo ad dolorem. secūda ibi. Quādiu tñ. De p̄ma dicit q̄ debet

Digitized by Google

De lachrymis oculorum

fumi arsenici rubei olibani myrrhe armoniaci oium aā. p̄tes equales fiat ex eis fieph fricentur in succo coriandri ⁊ p̄ oculum distillentur. ¶ Notandum q̄ in macula rubea q̄ materia est in fluxu conuenit primo flebotomia diuersiua vt flebotomia cephalice partis contrarie vel ventosatio in spatulis ⁊ collo. deinde debet liniri venter. deinde oportet transire ad locatia repercussiua ⁊ ex eis primum est. ℞. al bumins oui bene agitati ⁊ vna gutta in oculum distilletur ⁊ lac mulieris puellam lactantis. Ad idem. ℞. petias ifusaſ in succo solatri mixto cum albumine oui ⁊ oleo ros. Ad idē fundantur petie in aqua decoctionis coriādri in qua dissoluatur bolus ar. ⁊ psilium. ad idem. infundatur bōbyx i al bumine oui ⁊ oleo ros. ⁊ superponatur oculo. Si aūt materia sit fluxa intentio est ad dissoluendū sanguinem in oculo existentem. Et ex eis vtr est istud primum. Sanguis recens colūbi vel turturis si capiaſ sub ala ⁊ distillet in oculum ⁊ fiat expressus multis vicibus. Ad idē. ℞. olibāi salis gēme aā. ʒ.i. pulverizent ⁊ distillent in lacte mulieris ⁊ fiat collirium. ad idē. ℞. aquam raphani distillatā ⁊ est mirabilis q; dissoluit lapidem in renibus. ad idem valent empla stra. ¶ Primum fit de follis raphani vuis passis mundatis ab arill' ⁊ stercore columbino. Sēm fit ex folijs salicis solum ⁊ est specialissimum. ad idem valet suffumigatio facta cum aqua decoctionis hysopi origani ⁊ similium. (Quādin tamen). hic ponit curā intendendo ad dolorem dicens q̄ q̄n dolor pleuerat albumē oui cū oleo ros. debet misceri ⁊ superponi. Ratio quia repercussiuum est ⁊ dolorē mitigatiuum.

¶ De lachrymis oculorū. ¶ Syllanus.

Otandū circa rubricā q̄ lachryme sunt duplices. s. voluntarie ⁊ inuoluntarie. voluntarie sūt duplr. ¶ Prio pp ratificationem meatuū oculi. vt in gaudio. Secundo ex constrictiōe vt in tristicia. Inuolūtarie sunt duplr. ¶ Primo ex magna debilitate cōtentiue oculoꝝ. ⁊ de istis non est sermo. Secūdo sunt ex multitudine supfluitatum descendentiū a cerebro ad oculos. vt in habentibus cerebrum humidū ⁊ de istis loquitur raſ. ¶ Secundo notandū q̄ causa lachrymarum pōt esse incisio vngule vel alterius infirmitatis in oculo existentis. que cū ferro ab oculo remouet'. q̄q; pōt esse multiplicatio hūoris acuti aut salsi. aut humidi nō acuti. ¶ Tertio notandum q̄ signa lachrymarū puenientium ab humore acuto vel salso sunt pruritus vel ardor vel ifiatio in loco quem lachryme tangūt ⁊ q̄ stomacho ieiuno ⁊ tempore calido ⁊ bora calidiori magis leduntur ⁊ q̄ vsus rex calidarum acutarum ⁊ salsarum infestat patientem. ratio signorum pz. signa lachrymarum que non fiunt a materia calida sunt multitudo lachrymarum specialiter in hyeme ⁊ tempore frigido ⁊ post cibum multiplicantur. ⁊ nō sentit dolorem nec inflammationem nec punctura; in oculis nec in partibus quas tangunt. similiter vsus rerum humidarum ⁊ nimius potus vini eas multiplicat. Ratio signorum patet. ¶ Almanso.

Um lachrymales oculoꝝ anguli sp humidi videnť patiens quotidie ieiunꝰ in grediať balneū. Et in oculis istud alcohol mirrar. ℞. thutie. ʒ. x. coralli ru. mirabol. citrini. fricati aloes oīuꝫ aā. ʒ. ii. pipis. ʒ. ʃ. fiat ex eis pl̄uis q̄ assidue mittať in ocl'o. ¶ Sylla.

¶ Hic ponit curam lachrymaꝝ ⁊ diuiditur in duas. ¶ Primo ponit curam per balneum. secundo per collirū. Secūda ibi. (Et in oculis). De prima dicit q̄ vbi anguli lachrymarum oculorum fuerint humidi patiens omni die dz ingredi balneum. Ratio q; balneum educit materias ad extra ⁊ consumit eas ⁊c. ¶ Notandum q̄ dictum raſ. verificatur premissa enacuatōe vl aliter nocent. (Et in oculis) ¶ Ponit curam per collirium dicens q̄ in oculis dz puluis poni qui sic fit. ℞. thutie. ʒ. x. coralli rubei mirabolani citrini fricati oium aā. ʒ. ii. pipis. ʒ. ʃ. fiat ex eis puluis q̄ assidue mittať in oculum. Rō qr est puluis multum desiccatiꝰ.

¶ Notandus q̄ lachryme possunt remoueri quatuor modis. primo cum repercussiuis. secundo cum attractiuis materie ad partem contrariam. Tertio cū enacuatiuis. Quarto cum consumptiuis materie. primo cū repercussiuis sic. ℞. corticū granatoꝝ lentiū excoriatarꝝ aā. ℳ. i. pistent. ⁊ incorporent cū mucillagine dragaganti. ad idez. ℞. aloes achatie pulueris glandiū licij boli ar. gūmi arabici aā. ʒ. i. ī fundāť in albumine oui vl' cū mucillagine dragagāti pōat ur super oculos ⁊ frontē. ad idē ponāť petie infuſe i succo sempuine vel solatri mixto cū agresta ⁊ cū puluere glādis myrrhe boli ar. ad idē. ℞. nucis cipssi mumie sanguis draconis masticis draga. aā. ʒ. ii. pulverizent ⁊ incorporētur cū albumine oui vel cū mucilagine dragagāti. ad idem abinde sepe oculi cū aqua plantaīu decoctōis gallaꝝ myrrhe boli ar. nucis. cipr'es. sit aq̄ ablutionis semp calida. Sed cuꝫ attractiuis curanť lachryme ⁊ si de materia calida cum flebotomia vl' cū ventosis. si sint de materia frigida curantur cum gargarismatibus ⁊ cū medicis trahentibus mām ad nares de q̄bus supra dictū est vel cū canterio facto in occipitio vel in loco vbi terminatur digitus medius cum cōponitur radix palme supra radicē nasi, pfundādo vsq; ad os ⁊ fit cuꝫ ferro. posset tñ fieri potentiale cū cantaridibus. ⁊ dimitti debet locꝰ apertus vsq; ad. xl. dies. sed cum enacuatiuis curanť lachryme cum flebotomia ex cephalica quando materia fuerit calida vel cū medicinis enacuātibꝰ mām a capite q̄les sūt pil'e cochie ierapigra. ⁊ ea que posita sūt supra. c. de soda pueniēte ex flegmate. si materia sit frigida. sed cū ꝓsumptiuis curanť lachryme ⁊ exiccatiuis ⁊ de bis primū thutia cū aqua mirti in lachrymalibus ponatur. ad idem puluis ossium mirabolanoꝝ kebulꝝ modicū cō bustoꝝ cum aqua myrti. ad idē. ℞. thutie ablute i aq̄ myrti. ʒ. i. coralli al. ⁊ ru. mirabolanoꝝ kebuloꝝ ꝑbustorū modicū sumach gallaꝝ masticis olibāi aloes opii oiuꝫ aā. ʒ. pulverizent subtiliter misce cum aqua infusionis dragagāti ⁊ gummi arabici dissoluantur cum aqua myrti ⁊ fiat collirium. Vltimū remediū est scindere aliqs venas tēporū. sed timendum est de defectu nutrimenti ⁊c.

¶ De debilitate visus. ¶ Syllanus.

Otandum circa rubricam q̄ debilitas visus potest causari dupliciter. ¶ Prio ex nocumento causato in organo. scilicet in oculo vel in partibus ei? Secundo ex nocumento causato in instrumēto vt in spiritibus visibilibus. ¶ Primo modo fit ex egritudinibus contingentibus in oculo vt accidit ex optalmia ⁊ similibus. Secundo modo fit quinq; modis. ¶ Primo modo per rectificantia nimis ⁊ disgregantia vt lux magna albedo ⁊ cetera. Secundo per spirituum denitatē vt sunt colores nigri tenebre ⁊c. Tertio per consumptiua ⁊ resolutiua vt vigilie ⁊ abstinentie. Quarto per prohibentia transitum spirituum ad oculos vt sunt humores flegmatici opilantes vias ⁊ neruos opticos. Quinto per offuscantia ⁊ obtenebrantia vt sunt vapores ⁊ fumi grossi. Ad propositum determinat hic raſ de debilitate visus proueniente ex nocumento in instrumento. scilicet in spiritibus tribus vltimis modis dictis. Secundo nota q̄ tripler ē actio lesa visus. s. diminuta corrupta ⁊ ablata. Diminuta est qñ obiectum cōprehenditur eo mō quo est sed diminute seu imperfecte. Corrupta est quando obiectum comprehendi tur aliter q̄ est vt patet in scotomia vt quādo corrumpitur debita proportio potentie ad obiectum vt pz in apprehendendo rem nimis splendidam. Actio ablata est quando nihil apprehenditur vt pz in cecis. Ad propositum primo ⁊ secundo modo sumitur. ¶ Almanso.

J cū debilitate visus humiditatis signa apparuerit manifesta que i tempore famis ⁊ exercitii parū per dissoluant pillule cochie multonēs erūt tribuēde. Nutrimētuꝫ quoq; patiētis desiccatiū eē dz. Et eger semp cogēdꝰ ē vomere. ¶ Pulueres etiā ōficiarii oculis sūt imittēdi. ¶ Syllanus.

Digitized by Google

De debilitate visus.

¶Hic determinat de debilitate visus. ⁊ diuiditur in tres. ¶Primo ponit curam debilitatis visus quando prouenit ex repletione. Secundo quando puenit ex inanitione. Tertio explicat quedam locatia. ſ. colluria valētia in debilitate visus ex repletione puenientes. ſecunda ibi. (Oō ſi cuꝫ ꝑdicta.) Tertia ibi. (Confectio alcochol.) ¶Prima in duas. ¶Prio ponit curam per euacuationeꝫ. Secundo per localia. ſ. per iniſſionem pulueris in oculum. ſecūda ibi. (¶Pulueres.) ¶Prima in duas. ¶Primo ponit curam per euacuationem per ſeceſſuꝫ. ſecundo per vomituꝫ. ſecūda ibi. (Et eger.) ¶Prima in duas. primo ponit curam per ſeceſſum. ſecūdo per dietā. ſecūda ibi. (¶Nutrimentū.) De prima dicit. ſi cū debilitate visus fuerint ſigna humiditatis manifeſte tūc pilule cochie ſunt tribuende. ¶Notandum ꝙ ſigna debilitatis visus ꝓpter humiditateꝫ a cerebro ad oculos currēte ſunt ꝙ multiplicat poſt comeſtionem ⁊ ſomnuꝫ. ⁊ facietes nauſeam ꝓpue: ⁊ ꝙ ante oculos videntur quedam humiditates aliquando in modum aque deſcendentis vel in modum nebule oculi humidi apparent. ⁊ emittant lippitudinem indigeſtam poſt ſomnum ſpecialiter. Ratio ſignoꝝ patet. Signa debilitatis visus que eſt ꝓpter ſtomachum abſq; eo ꝙ in cerebro ſit humiditas. vel aliqua talis infirmitas. qꝫ infirmitas ceſſat ⁊ non ſit ſemp ideo fortificatur cuꝫ eſt repletio nauſeauna: ⁊ deſtruitur cum fames adeſt ⁊ ieiunium ⁊ ſobrius citius ſentit alleuiationem medicaminis mundificatus quādo eſt ex ſtomacho q̄ quādo eſt ex aliis cauſis. ratio patet. ¶Secundo notandum ꝙ pillule cochie ſunt ꝓuenientes ex materia peccāte in cerebro. ¶Tertio notandum ꝙ anteq̄ dentur dicte pillule competit tale digeſtiuum. ℞. radicis accori corticuꝫ radicū feniculi dauci carui ſeminis ſyleris añ. ʒ.i. roſ. ru. vuarū paſſarū ab arillis mūdatarum. añ. ʒ.i. florum ſticados arabici. florū anthos añ. ʒ.ſ. aque celidonie. ʒ. v. ʒuchari cl. mellis electi añ. lb. ſ. fiat ſirupus clarificatus vſq; ad q̄r. v. ¶Quinto notandum ꝙ ſi debilitas visus venit ꝓpter ſtomachum vrpturimuꝫ cōtingit. qꝫ a ſtomacho elenantur fumi groſſi. quia digeſtio prima fit in ſtomacho. tunc digeſtiuum debet eſſe oximel compoſitum vel ſquillinicū cum aqua decoctionis ſiſeleos hyſopi ⁊ feniculi. enacuatio fieri debet cum pillulis aureis vel ſtomaticis vel cum pigra. ¶Notandū ſexto ꝙ ſi debilitas visus ꝓueniret a materia melācholica in cerebro ꝺꝫ eſſe tale digeſtiuum. ℞. buglose boraginis corticum radicis feniculi ana q̄r. ſ. maiorane. M. ij. verbene eufragie rute ficce fileris mōtani fumiterre añ. M. i. cuſcute ſeminis feniculi añ. ʒ.i. ſeminis fileris ſebaſici añ. ʒ.i. ſ. ligritie raſe vuarū paſſaꝝ ſine arillis. añ. ʒ.i. thimi epithimi folioꝝ ſene añ. q̄r. i. aque boraginis aque fumiterre añ. ʒ. v. mellis electi ʒuchari albi añ. lb. ſ. fiat ſirupꝰ clarificatꝰ vſq; ad q̄r. v. ¶Medicina laxatiua eſt talis. ℞. yerelogodion. ʒ. ſ. malayetur cum aqua feniculi fiant pillule. (¶Nutrimentū.) ¶Dixit curam per dictam dicens ꝙ nutrimentū debet eſſe deſiccatiuum. Ratio vt humiditates exiccent ⁊ conſument. ideo cōuenit caro aſſata. ſ. caſtrati pullorum turturum perdicum ⁊ faſianoꝝ. De potibus vero vtatur aqua mellis qꝫ melior eſt vino. ¶Notandum ꝙ vſus feniculi in omnibus ſuis comeſtionibus ⁊ ante cenam ⁊ poſt eſt valde vtilis. ⁊ idem eſt de ſiſeleos. (Et eger.) ¶Ponit curam per enacuationem dicens ꝙ infirmus eſt cogendus ad vomitū. ⁊ maxime quando eſt debilitas visus ꝓpter ſtomachū. Ratio qꝫ maxime exiccat ⁊ cōſumit materiam facientem ipſaꝫ ⁊ mundificat ſtomachuꝫ ab humiditatibus ſuperfluis. (¶Pulueres.) ¶Hic ponit curam per localia. ſ. per pulueres oculis ſpondos dicim⁹ ꝙ in oculis debēt poni pulueres exiccatiui. ſ. poſiti ſupra. Ratio ꝙꝫ exiccant ⁊ ꝓſumunt materiam facientem debilitatem visus. ¶Almanſor.

¶Oō ſi cum predicta egritudine affuerint ſiccitas ⁊ corporis macies nutrimentum erit augēdum ⁊ vinum in potu eſt tribuendū ac ſuper caput ipſius aqua tepida fundēda ⁊ incuruatio ſuper eam facienda. Balneum preterea ingrediatur in quo tamen nō multū ſudet. naribꝰ quoq; oleum de amigdalis dulcibus atq; auribus eſt imittenduꝫ. oculis vero lac adoleſcentis quaq; die eſt iniiciendum. quod etiam frequenter fieri conuenit. Hec quoq; debilitatis visus ſpecies fortioꝝ fit in tempore famis: ⁊ cum venter vacuus fuerit. ¶Syllanus.

¶Ponit curam per localia ⁊ diuiditur in quatuoꝝ ꝑm ꝙ quatuoꝝ localia ponit partes patent. De prima dicit ꝙ ſup caput aqua eſt fundenda ⁊ incuruatio ſuper ea eſt fienda. ratio quia humectat per viaꝫ irrotationis ſubſtantia oculi. igitur ⁊c. (Balneum.) ¶Ponit curam per balneum dicēs ꝙ patiens debet ingredi balneū non tamen in quo multū ſudet. ratio quia humectat totum corpus. rationem ſubdit quod non debet multum ſudare. quia eſſet cauſa exiccationis. (Naribus.) ¶Ponit curam per aliud locale dicens ꝙ in naribus ⁊ auribus debet mitti oleum de amigdalis dulcibus. ratio qꝫ habet humectare cerebruꝫ. ⁊ per cōſequēs oculos. ideo ⁊c. (Oculis.) ¶Ponit curam per aliud locale dicens ꝙ in oculis debet poni qualibet die ſepe lac mulieris adoleſcētis. ratio qꝫ habet humectare ſubſtantiam oculorum. (Hec quoq;.) ¶Hic docet per ſigna hanc debilitatē visus cognoſcere ex inanitione dicens ꝙ hoc cognoſcit ex duobꝰ. primū qꝫ fit fortioꝝ tempore famis. Ratio quia fit maior reſolutio ſpirituū. Secūdo quia fit fortioꝝ qñ ſtomachus eſt vacuus. poteſt tamen poni vnicū ſignū. ¶Notādum ꝙ ſigna debilitatis visus ex inanitione ſunt quia alleuiantur tempore ſomni ⁊ poſt comeſtionem. boza aūt famis fit fortis. oculi quaſi ficci videntur. ſentiē puritus boza ieiunij ſpecialiter. ratio ſignoꝝ patet. ¶Almanſor.

¶Confectio alcochol quod valde acuit visum qui cauſa humoris debilitatur. ℞. thutie ablute ⁊ ſiccate. ʒ. xx. deinde extrahatur ſuccus ſanſuci viridis ⁊ per noctem vnam reſidere dimittatur ⁊ coletur ex quo thutia conſperſa dimittat quouſq; ſiccetur: poſtea teratur: deinde ſumant. ʒꝫ. piperis nigri macropiperis celidonie omnium añ. ʒ. ii. ſalis armoniaci. ʒ. i. cum thutia fuerit. ʒ. xx. poſt hec omnia terantur ⁊ ex ſucco teneri feniculi conſpergantur ⁊ ſiccata iterum terantur ⁊ reponant ⁊ cū neceſſe fuerit oculis imittantur: ad hoc preterea valde ꝓfert ſief de ſellibꝰ Syl.

¶Hic explicat quedam alia locatia cōferentia in debilitate visus ex repletiō e ⁊ diuiditur in duas ꝑm ꝙ duo explicat. ſecūda ibi. (Ad hoc preterea.) De prima ponit deſcriptionem cuiuſdā pulueris. ℞. thutie ablute exiccate. ʒ. xx. deinde extrahatur ſuccus ſanſuci viridis ⁊ per noctē vnā reſidere dimittat et coleꝰ ex quo thutia cōſperſa dimittat quouſq; exiccetur deide terat. poſtea ſumat piperis nigri. ʒꝫ. macropiperis olīꝫ añ. ʒ. ij. ſalis armoniaci. ʒ. i. cum thutie fuerint. ʒ. xx. piſtentur hec oīa ⁊ terant ⁊ de ſucco feniculi aſpergant ⁊ exiccent ⁊ iterū teranttur ⁊ reponant ⁊ cum neceſſe fuerit oculis imittant. ⁊ dicit confectio alcochol qō valde acuit viſum qui debilitatur cauſa humoꝝ. ¶Notandum ꝙ in cura debilitatis visus proueniētis ex repletione valent plura alia. ¶Primum ſemel in hebdomada recipere tyriace. ʒ. i. vel. ſ. cum vino vel cum aqua rute vel feniculi ⁊ eſt de melioribus rebus in debilitate visus ⁊ cōſeruatione et cetera. Ad idem. ℞. bethonice celidonie eufragie hyſopi pulegij omnium ſiccorum añ. ʒ. ſ. ſeminis feniculi fileris montani aniſi coriandri preparati ſeminis maioranę ſeminis baſilici cardamomi ana. ʒ. ſ. interiorum cinamomi. ʒꝫ. galange nucis muſca. añ. ℈. ſ garioſ. piperis longi ligni aloes polij. maſticis ſpice nardi ana. ʒ. . coticis citri conditi. ʒ. ij. conſerue boraginis conſerue anthos ana. ʒ. ij. aque roſate. aque feniculi ana. ʒ. v. ʒuchari albi

Digitized by Google

De tumore palpebrax.

quantū sufficit. fiat electuarium in bolis. Ad idem mirabolani kebuli conditi mirabiliter valent. Ad idez electuarium serpentinū est enix speciale qz pellit superfluitates a cerebro. ideo valet in lepra. paratur enix sic remoueat caput ⁊ canda ⁊ coquat in vino: post conficiatur. Ad idem vsus ramorum rute in vino hora comestionis iuuat ⁊ est expertum. (Ad hoc pterea.) ¶Hic exemplificat ꝑm locale: dicens ꝙ in cura debilitatis visus ex repletione valde confert fiel de felibus. ratio qz subtiliat. ¶Notandū ꝙ fella omnia abstergunt oculum ⁊ visum clarificant. Ex animalibus praeligatur fel birci gazel bonis leporis apri vri testudinis vulpis bedi capre. Ex volatilibus aquile vulturū austuris accipitris: ⁊ omnium vivencium de rapina. hirundinū passeruz galli ⁊ perdicū. Ex piscibus: fel fabre ⁊ porci marini ⁊ sūt iunamenti. ¶Notanduz ꝙ per ista intelligit alia. ¶Primuz aqua celidonie distillata verbene eufragie feniculi: rute singulariter ⁊ cōmixti. Ad idem iniectio balsami. Ad idem liquor: qui currit ex epate porci quando assatur ⁊ larde ⁊ cuz pipere longo. ⁊ valet specialiter comestū ⁊ oculos suffumigando. ⁊ hoc faciebat gerardus de solo. Ad idē. ℞. fileris montani maiorane rute celidonie eufragie feniculi: aā. ʒ. i. ʒ. ss. al. spice nardi pipis longi garioffil. tburis preparate sar cocolle bene nutrite in lacte ligni aloes aā. ʒ. ʃ. pulverizāda pulverizent cōquassanda cōquassent liquefiant liquefiēda ⁊ misce in estate calido sole existēte agitando quotidie sicut zucha. rosā. in hyeme vero super cineres calidos reseruet in vase mundo ⁊ in oculis distillet ⁊c.

¶De tumore palpebrax. ¶Syllanus.

n Otandū est circa rubricā ꝙ causa tumoris palpebrarum est duplex. Una est extrinseca vt casus percussio ratione cuiꝰ fit fluxus humoꝛ ad palpebras. Alia est causa intrinseca. ⁊ talis pōt esse materia calida. ſ. sanguis vl cholera ⁊ materia frigida. ſ. flegma ⁊ melācolia: ¶Secundo notanduz ꝙ signa tumoris sunt eadem cum signis dictis i. c. de optalmia que fit ex sanguine cholera flegmate ⁊ mlia. ¶Almā.

e ¶Pitbimetur ex epitbimate quod in capīo ō optalmia noiauimꝰ. ¶Syl.

¶Hic determinat de tumore palpebrarum a causa extrinseca vt a casu vel percussione in cuius cura competit emplastrū doloris sedatiuum vt est emplastrum de vitellono cuz oleo rosato factum. ratio patet. In cura tumoris palpebrax a sanguine vel cholera cōuenit predictum emplastrum: ratio quia ꝓhibet fluxum mitigat dolorē ⁊ alterat malam complexionem. In cura quando puenit ex ventositate competit emplastrū factuz ex farina milij ⁊ aqua feniculi ⁊ semine cymini. In cura quando ex flegmate puenit cōpetit emplastrum factū ex tyriaca: vel ex trifera magna ⁊ aloes cū modico aque feniculi ⁊ acetu. In cura quando ex melācolia puenit cōpetunt primo mollificantia. deinde resolutiua: ⁊ post emplastrum vel cerotuz mollitiuū cum oleo amigdalarum dulcium.

¶De pilis inuersis. ¶Almansor.

n Otandum circa rubricam ꝙ triplex est pilorum seu in pilis palpebrarū nocumentū. ¶Primuz est multitudo pilorum. Secundū est pauicitas. Tertium est plongatio eorū vnde aliquando intrant oculum. Ad ꝓpositum de tertio itelligitur. Secundo notandū ꝙ causa multitudinis pilox palpebrarum est fortitudo causarū generantiū pilos vt fortis caliditas cōuertens materiā in fumosos vapores ⁊ multitudo materie vt fumosorum vaporum ⁊ raritas palpebrarū ⁊ pauicitas pilorum. Causa pauicitatis est debilitas causarū generantium eos. vt pauicitas caliditatis non potentis conuertere materiam in fumos pauicitas materie ⁊ densitas palpebrarum. Sed causa prolongationis pilorum est multitudo materie. ¶Almansor.

ſ ¶Si pilus fuerit vnus aut duo aliis pilis palpebrax cum mastice sunt annectēdi aut oleo seni vel radicitus euellantur et loca a quibus euulsi sunt cū ferro acuto aut 'acu adurantur. si autem multi fuerint necesse est vt caro palpebre incidatur loqui tamen de hoc nostri libri mēsura pretergreditur. ¶Syllanus.

¶Hic determinat de pilis cōuersis ponendo curam. ⁊ dividitur in duas. ¶Primo ponit curā quādo pilus fuerit vnꝰ Secundo ponit curam quando pili fuerint multi. ibi sed a. (Si autē multi.) De prima parte dicit. si pilus fuerit vnꝰ aut multi quia duo intrantes oculum. Ad odus cure est duplex. Unus vt cum mastice aut cū oleo de kerui annectat alijs pilis. Secundus modus est vt radicitus euellantur ⁊ loca a quibus sunt diuulsa cauterizentur cuz ferro ignito aut acu. ¶Notandū ꝙ cura huius est remotio. ⁊ modus remouendi est duplex. Unus vt remoueantur cum forficibus ⁊ misceantur cum pilis palpebrarum vt cum aliqua gūma adhereant vt est mastix gumma pini ⁊c. Secundus modus est vt eradicentur ⁊ postea eius generatio prohibeatur. Et prohibet. primo generatio cū cauterio actuali vt cum acu cauterizentur porus per quez transit ille pilus. Ad idem fiat inunctio cum vnguento facto ex oleo mādragore ⁊ mucilagine psilij ⁊ modico aceti ⁊ camphore. Ad idem opium dissolutum cum mastice. si in foramine post eradicationem ponatur confert. Si autem. hic ponit curaz quando pili fuerit multi dicens primo ꝙ quādo multi fuerint necesse est vt caro palpebre incidat. Secundo dicit ꝙ loqui de hoc non pertinet ad hunc libruz: sed ad. vij. in quo determinat de chirurgia ⁊c.

¶De aqua descendente in oculis. ¶Syllanus.

n Otandum circa rubricaz quid sit cataracta. Est enim morbus officialis. ſ. oppilatio causata ex aqua situata inter humorem albugineuz ⁊ corneam tunicam. ¶Secundo notandū ꝙ cataracta fit ex materia flegmatica vel melancholica descendente a cerebro ad oculos existente aliquando inter vueam ⁊ corneam. ¶Tertio notandū ꝙ cataracta fit aliquādo ex vitio cerebri: quia vapores venientes a cerebro per neruos vsqz inter humorem albugineum ⁊ corneam tunicam ibi condensantur propter frigiditatem oculi: vnde conuertunt in aquam sicut patet de pluuia quando a sole elevantur vapores vsqz ad mediam regionem aeris: ideo in principio videtur homini ꝙ videat muscas ⁊ similia. ¶Quarto notandum ꝙ cataracta diuersificatur in quantitate. qz aliquando est magna oppilans pupillam. ⁊ tunc prohibet visum. Aliquando est parua solum vnam partem occupans ⁊ sic nō prohibet visum ex toto. Uel occupat solum partem inferiorem vel superiorem vel mediam. sicut in medio. ⁊ tunc omnia vident sic perforare. ¶Quinto notandum ꝙ spes cataracte sunt tres distinguēdo ex parte substantie. ſ. subtilis grossa ⁊ mediocris. ⁊ vocat cataracta subtilis in principio quando aqua est multum liquida. ⁊ talis nō potest removeri acu. sed medicinis ab intra applicatis ⁊ ab extra. Uocatur quandoqz grossa quando est antiqua ⁊ aqua est congelata multum ⁊ talis non curatur acu nec medicinis. ⁊ ꝓpter adherentiam ad partes oculi non potest curari acu. Uocatur aūt media quando talis aqua nō est multum ligata nec cōgelata ⁊ talis potest curari cum acu. ¶Notandū sexto ꝙ signa ad cognoscendū ꝙ cataracta sit in media dispositione. ¶Primuz est sumptum ex parte coloris vel albedinis vt margaritax. Scōm signū ē si patiēs pōt diminute respicere claritatem loci. Tertium si claudatur oculus infirmus ⁊ fricetur palpebra aliquando ad sinistrā ⁊ frequēter aperiatur post. si illa aqua dilatetur ⁊ post redeat ad dispositionem primuz. Quartū si claudatur oculus sanus ⁊ pupilla oculi infirmi appareat ꝙ dilatat. ¶Septimo notanduz ꝙ spes cataracte diuersificant ex parte loci. qz quedaz fit ꝓpter oppilationē nerui. q̄ substātia oculi ⁊ color eius nō variat ⁊ vocat gutta serena. Quedā fit ꝓpter oppilationē factam ex mā in tunicis oculox. ⁊ hec est duplex. Quedā fit ex q̄ descēdēte q̄ nō ē ꝓfirmata aliqn ⁊ aliqn est ꝓfirmata. Quedam fit ex materia simili aque descēdēti. ⁊ est plus grossuz generatū in tunicis oculox ⁊ dicit albaminat. ¶Octauo

De aqua descendente in oculis

notandū q̄ signa aque incipiētis descēdere sunt q̄ ante oculos videt volare aliquid in modū muscarū. rō q: mā que ſſentatur chrystalline faciens illas ſpecies est subtilis et rara. ideo ⁊c. Signa cronice ⁊ cōfirmate sunt. q: prohibet visum. Ratio ꝓpter grossitiem materie. Secundo videt pupilla cum aſpicitur oppilata. Ratio ꝓpter materiā grossam. Tertio videt aliq̄d esse rei extranee in modu: tele vel pānī bīs colorē extranetū a cornea ⁊ vnea i pupilla ⁊ modi illius sunt plures. q: quedā est clara. quedā ad modū puris: Signa eius que in modū puris sunt. ¶Primo q̄n medicus cōmouet caput infirmi cōmotiōe forti videt manifeste pus ad inferiora descēdere. Ratio ꝓpter fluxibilitatē ⁊ q̄n medicus experit cum acu de elevatiōe si fit cataracta cōfirmata descendit ad inferiora. si nō elevatur ꝓpter spissitudinem suam absq: cōglutinatione substantie puris. ⁊ hec est dīa manifesta inter pānum ⁊ pus. Signa eius que est ꝓ oppilationem nerui optici ⁊ dicit gutta serena. sunt primo q̄n anteceſſit dolo: frontis ⁊ oculo:. Ratio patet. Secūdo in subſtātia oculi nō apparet aliq̄ macula imo videt clari. Ratio quia oppilatio est in nervis ⁊ non i: subſtantia oculi.

¶Almanſor.

Uandoq: videt alicui q̄ ante se bēat cimices vl aliq̄ pua corpa subtilia ⁊ radiosa. Nō aliq̄n cā stomachi aliq̄n ex proprio nocumēto ipsi⁹ oculi cōtingit: ideo q: differēcia iter hec duo cōsiderāda est: neq: ꝓ quo est babēdū cuz hoc accīs euenerit. Ex eo nāq: qō cā stomachi accidit. nō ē multū timēdū q̄ oculo nocumētū iferat. Ex eo vero qō ex ꝓprio vitio oculi cōtingit valde timēdū est hoc. n. aque prīci piū existit. Hec āt passio dū recēs ē ⁊ i pricipio cū medicinis curabilis est sed cū iā ad pfectionē deuenerit sanari nō pōt nisi cū icisione ⁊ fortasse etiā incisio prodeſſe non poterit. ¶Syllanus.

¶Hic determinat de cataracta vel aqua descēdēte in oculum. ⁊ diuidit in q̄tuor. ¶Primo ponit signa cataracte incipientis. Secūdo docet cognoscere q̄n hec passio est curabilis ⁊ q̄n nō. Tertio docet cognoscere q̄n hec passio ꝓuenit vitio stomachi ⁊ q̄n vitio cerebri vel oculi. Quarto ponit curam eius que ē ꝓpria oculo. Scēa ibi. (Hec aūt passio.) tertia ibi. (Quapropter.) Quarta ibi. (Cū aūt.) ¶Prima in q̄tuor. ¶Primo ponit cārā cataracte. Scēo ponit diuersitatez ex parte cause. Tertio ostēdit q̄ hec passio q̄n accidit nō est parui pēdēda. Et quarto ponit que sit deterior cataracta an facta ex vitio stomachi an ex vitio oculi. Scēa ibi. (Nō aliq̄n.) Tertia ibi. (Neq: ꝓ pauco.) Quarta ibi. (Ex eo nāq:.) De ꝓma dicit q̄ aliq̄n alicui apparet q̄ bz ante se pulices. aut alia corpa parua subtilia ⁊ supple. hoc est signum cataracte. ratio q: tūc inter cornea ⁊ albugineu: sunt vapores ſm quo:ū grossitiē ⁊ subtilitatē. videntur ab extra diuersa que nō sunt. (Nō aliq̄n.) ¶Ponit diuersitatē ex parte cause dicens q̄ hec passio aliq̄n contingit ex vitio stomachi: aliq̄n ex ꝓprio nocumento oculi. subdit q̄ iō hec differētia est cognoscēda inter ipsam. ratio p:. (Neq: ꝓ pauco.) ¶Hic ostendit q̄ hec passio dum accidit nō est parui pendēda. ratio q: ꝓpter ipsam segē maximū nocumētū in visu. s. ablatio. ⁊ deinde toti corpori. (Ex eo nāq:.) ¶Hic ostēdit que est deterior: an facta ex vitio stomachi vel oculi dicens q̄ si accidat ex causa stomachi nō est multū timēdū. ratio quia ad mundificatiōē stomachi sequit mundificatio illius ⁊ remotio illius. s: si accidat ex ꝓprio nocumēto oculi est valde timendu:. Ratio q: talis ꝓprie dicit cataracta. et nō ita faciliter remouet. (Hec aūt passio.) ¶Hic ostēdit q̄n hec passio est curabilis cū medicinis ⁊ quādo nō. ¶Primo dicit q̄ q̄n hec passio est recens. q: nō est cōfirmata. sed in principio tunc est curabilis cū medicinis. Secundo dicit q̄ quādo est chronica tunc nō potest curari nisi cū depositione cum acu. aliquando non. Ratio est dicta supra. ¶Notandum q̄ cura cum acu fic fit. Corpore mūdificato tempore veris vel autumni. recipiat acus rotundi capitis ⁊ ꝓforet cornea a parte lachrymali minori versus inferius ⁊ volvendo acum fit fouea in tunica cōiunctiua. ⁊ transit illa acus iter tunicam vueam ⁊ corneam ⁊ caput illius acus ascēdit versus superius ⁊ trahit versus inferius. ⁊ quando est tracta parum quiescat ⁊ postea trahat acu:. deinde ponat emplastrum super locum ex vitellis ouī ⁊ oleo ros. Alij addunt crocum ⁊ patiens stet in loco obscuro septem diebus oculis clausis.

¶Almanſor.

¶Quapropter dīa iter hec duo ꝑdicta diligēter est inuestigāda q̄ ē ꝓpter dicem⁹. Q̄n imaginationes vident vtriq: apparere oculo estimādū est hoc cōtingere ex vitio stomachi ⁊ ecōuerso. Et cū imaginatiōes i bora fastidii ⁊ i bora male digestiōis plā solito vident: bora aūt famis ⁊ laboris pauciora apparēt: existimādū ē ēt hoc ex stomacho eē. ⁊ si ex quo iste imaginatōes accidērūt duo ꝑterierūt menses aut plures ⁊ i pupilla nō fuerit visa cōturbatio: existimādū est hoc ex stomacho eē: q̄n aūt iste imaginatōes sibi aggregate fuerint pillulas cochias in potu tribue. ⁊ si passio oīno remouet: iam existimationes ꝑdicte certificare erūt. si aūt vni tm̄ oculo apparuerint ⁊ vno modo in boris oīb⁹ ꝑmāserint existimādum ē unū aque adesse precipue cū i pupilla nō fuerit obfuscatio: nanq: si fuerit in pupilla dubitatio iam tunc erit sublata. ¶Syllanus.

¶Hic docet cognoscere primo quando hec passio ꝓuenit vitio stomachi. Secundo quādo vitio oculi. secūda ibi. (Si autem.) De ꝓma dicit q̄ differentia est cognoscenda inter predicta. De secundo dicit q̄ si apparent ista signa. ¶Primum si imaginationes predicte appareant ſm vtrūq: oculum, Secundū ⁊ cum hec m bora fastidij ⁊ male digestionis appareant plus solito ⁊ pauciores in bora famis et laboris: Tertium postq̄ ille imaginationes apparuerūt si pretereant duo menses vel tres ⁊ in pupilla non fuerit aliqua conturbatio visa. Istis signis arguendum est hanc passionem esse vitio stomachi. patet ratio signorum beneintuēti. ¶Notandum q̄ vltra predicta signa additur aliud signum. si aliquando alleniatur ⁊ granatur tunc est ex stomacho. ratio patet. (Si autem.) ¶Hic docet cognoscere quando hec passio est ex vitio oculi: dicens q̄ si predicte imaginationes accidāt ſm vnum oculum tantuz ⁊ permaneant in tempore equales. si in pupilla non appareat obscuratio arguendum est ibi esse vitium aque. Subdit q̄ si fuerit obscuratio in pupilla tunc non erit dubium. ratio huius patet.

¶Almanſor.

¶Cum aūt passio in oculo ꝓpria fuerit prohibendū est infirmo ne cū uentosis minuat sanguinem nec ex brachio: nec comedat pisces nec oīa que humectare possunt. ¶Syllanus.

¶Ponit curam eius quando est ex vitio oculi: ⁊ diuiditur in duas. ¶Primo ostendit a quibus est abstinendum. Secundo prosequitur ponendo curam. secunda ibi. (Venter quoq:.) De prima dicit q̄ si hec passio fuerit in oculo propria prohibendum est: ne fiat enacuatio sanguinis cum ventosis vel per flebotomiam ex brachio. Ratio quia hec passio est ex materia frigida et remouendo sanguinem magis infrigidaretur ideo et cetera. Secundo dicit q̄ patiens non debet comedere pisces nec alia humectantia: quia ex eis magis augeretur materia cataracte. ¶Notandum q̄ dictum rasis verificatur nisi quis vellet ingrossare cataractam vt acui subijciatur. ideo tunc competunt pisces sed assati.

¶Almanſor.

Digitized by Google

De noctilopis.

¶Venter quoq; frequenter soluendus est ex pillulis cochijs. Et eger ex calefactiuis ꝛ deficcantibus nutriendus est. hydromel preterea i potu est ei tribuendum. ¶Syllanus.

¶Prosequit ponendo curam ꝛ diuiditur in tres. Prio ponit curam per enacuationez. Secundo per dietā. Tertio p localia. Secunda ibi. (Et eger.) Tertia ibi. (Et oculis.) De prima dicit ꝙ caput est purgandū sepe cum pillulis cochijs. ratio quia cum illis materia flegmatica euacuat a capite faciens cataractam. Ad idez valent pillule ineis me sue. Ad idem valent pillule fine quib⁹ esse nolo nicolai. Ad idem pillule de iera magna. ¶Notandū secundo ꝙ ante exhibitionem pillularuz competit sirupus digestiuus dict⁹ in.c. de debilitate visus ꝛc. (Et eger.) Ponit curam per dietam. Et primo dicit ꝙ eger debet nutriri ex cibis calefactinis ꝛ deficcatiuis. Ratio patet. Secundo dicit ꝙ i potu est bandum hydromel. Ratio quia vinum est nimis vaporosum ꝛ hoc debet esse tempore sue curationis. ¶Notādum ꝙ cibi cōuenientes sunt carnes castratoꝝ pulloꝝ perdicum fasianoꝝ turturū columboꝝ ꝛ oiuz animalium vinentiū in pratis ꝛ non in aquis: ꝛ plus assata q̄ elixata. comedat feniculum ꝛ semen eius. condiantur eius cibaria cuz pulvere qui sic fit. ℞. piperis longi. ʒ. ß. cinamomi. ʒ. ß. cardamomi. ʒ. iii. croci. ʒ. ii. vel. i. ß. ¶Almansor.

¶Et in oculis sief de fellibus mitrēdus. sief de fellibus qdē ꝓficit aque in principio ꝛ dilatatiōi pupille ꝛ eis qui post occasum solis non vident ꝛ tenebrosiran visus que est ex humore. ℞. fellis gruis fellis sabor fellis byrcini fellis accipitris fellis aquile fellis perdicis oiuz siccoꝝ vnū aut plura. sumantur quoq; de omnibus. ʒ. x. istoꝝ siccoꝝ euforbii colloquntide serapini oiuz añ. ʒ. v. trita aggregent ꝛ conspergant ex succo feniculi teneri ꝛ mittatur in oculum. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curaz per localia: ꝛ diuiditur i duas. Primo in generali: secundo in speciali ponendo descriptionem q̄ndam sief de fellibus. secunda ibi. (Sief.) De prima dicit ꝙ in oculis mittendum est sief de fellibus. Ratio q: habet virtutem subtiliandi ꝛ consumendi materiam specialiter. fel autem de rapina vinentium vt aquile. (Sief.) Hic ponit descriptionem sief de feminibus ꝛ proficit in principio aque ꝛ dilatationis pupille ꝛ eis qui post occasum solis nō videt ꝛ debilitati visus que ex humore est. ℞. fellis gruis: fellis sabotis piscis fellis vrsi fellis accipitris. fellis aquile: fellis perdicū. omnium siccorum vnum aut plura sumant pro omnibus. ʒ. x. istorum siccoꝝ colloquntide serapini. euforbij. omnium añ. ʒ. i. trita aggregentur ꝛ cōspergant ex succo feniculi teneri ꝛ mittantur in oculum. ¶Notandu; ꝙ loco huius valet collirium hoc. ℞. balsami fellis accipitris añ. ʒ. ij. electuarij albi. piperis añ. ʒ. i. conficiantur cuz aqua raphani fiat collirium ꝛ oculis instilletur. deinde odoret maiorana frequenter. Ad idem. ℞. fel capre gruis aquile vulturis. aut aliquod ex istis ꝛ i scutella vitreata misce cum. ʒ. i. tutie. ʒ. ß. ꝛ amoniaci. ꝛ. ʒ. ß. floruz eris. ꝛ. ʒ. i. salis ru. ꝛ. ʒ. ß. spume maris que omnia trita ꝛ cribellata sint in qua mixtione addant succi celidonie feniculi rute añ. ʒ. iiii. vini albi libram. i. hoc totum distilletur per alembicū vel dimittatur hoc totum ad solem per. xl. dies. postea colletur ꝛ iterum ponatur in vase vitreo ad solem per dies q̄tuor ꝛ reservetur. Si autem non ponatur vinuz: exiccatur hoc totum ad solez ꝛ fit pulvis ex omnibus qui teritur sup marmore in fine dierum. xl. quatuor ꝛ ponitur in oculo. hec pulvis delet mirabiliter cataractam. ¶Secundo notandum ꝙ rasis ponit si egritudo proveniat a stomacho curatur cum exhibitione oximellis squillitici vel compositi. ʒ. ß. aque decoctionis feniculi hysopi. ʒ. iiij. deinde cum euacuatione facta cuz pillulis cochijs vel fetidis vel aureis de octano in octanum cum dieta sicca ꝛ cū potu aque mellis.

¶De noctilopis. i. ō illis q post occasū sol nō videt. Syl.

c Irca rubricam est notandū ꝙ alig sunt q. bene vident de die ꝛ male de nocte. ꝛ aliqui q male vident de die ꝛ bene de nocte. Ratio vtriusq; est. nam quando spiritus sunt valde subtiles ꝛ clari bene vident de nocte ꝛ prope noctem. s. prope occasum solis. q: spiritus aggregant ꝛ cōdensantur aduenient nocte. precipue est verum in habentibus spūs subtiles ꝛ paucos. sed male vident de die q: ratione luminis diei spiritus magis sparguntur vt p3 in cartis. ß spiritꝰ quādo sunt grossi valde bene vident de die ꝛ male i nocte. quia in nocte ingrossant nimis. in die vero subtiliantur ratione lucis diei. ¶Secundo notandum ꝙ aliqui sunt bene videntes a longe ꝛ male de prope ꝛ illud quando spiritus sunt grossi ꝛ multi. ꝛ causa est q: tales spiritus indiget multo lumine ꝛ magno motu: ꝛ hoc est in re que videt de longe ꝛ non in re que videt de prope. Alij sūt qui bene vident prope ꝛ male longe. ꝛ hoc est quando spiritus sunt pauci ꝛ subtiles: q: non sustinent magnum motum nec magnuz lumen: ideo ꝛc. Alij sunt qui male vident a longe ꝛ a ꝓpe ꝛ illud est quando spiritus sunt grossi ꝛ pauci. q: rone paucitatis nō possunt sustinere magnum lumen nec magnum motum qō requiritur si res a longe debeat videri: ꝛ ratiōe grossitiei indiget subtiliatione que fit per magnū motum ꝛ magnum lumen. ꝛ hoc non potest esse si res videatur de prope. Alij sunt qui bene vidēt a longe ꝛ de prope. et illud est quando spiritus sunt clari multi subtiles: quia rone claritatis ꝛ subtilitatis non indigent subtiliari: ꝛ si nō indigent multo lumine nec motu. ꝛ per cōsequens bene vident de ꝓpe. sed rone multitudinis possunt sustinere magnū lumē ꝛ motum: ꝛ ideo bene vident longinqua. ¶Almansor.

a Hoc vtile existit epar bircinum scindere ꝛ ponere super vnam sectionē piper longum ꝛ cooperire ipsum ex alia sectione pipere longo in medio existente: deinde ponere ipsum in furno ꝛ dimittere ipsum donec asseratur ꝛ deficcetur ꝛ nō comburatur quo facto piper longum quod in medio erat sumatur ꝛ bene teratur cum pauco musco. deinde ex liquore qui ex epate assato expressus fuerit conspergatur ꝛ siccetur ꝛ in oculum mittatur. aut fel capri num cum melle mixtum in cucuma super ignem coquatur: deinde radius in eo illinitus i mittatur in oculum. Quod autem magis valet ad hoc est vt sief de fellibus in oculum mittatur. Si autez hec non suffecerint venter soluatur ꝛ sanguis ex duabus cephalicis ꝛ ex fronte minuatur ꝛ regimen subtilietur. ¶Syllanus.

¶Hic determinat de noctilopis q̄tū ad curā: ꝛ diuiditur in duas. Prio ponit curā p q̄dā localia. Scō ostendit qd fiendū qñ p̄dicta nō sufficiūt. scōa ibi. (Si aūt hec.) Prima in tres ꝑs ꝙ tria localia ponit. scōa ibi. (Aut fel.) Tertia ibi. (Sd aūt magis.) De prīa dicit ꝙ valde vtile ē facere qō ponit i ifa. s. scindere epar caprinū ꝛ ponere sup vnam sectionē pip lōgū ꝛ ip̄m coopire cū alia sectōe pipe i medio exīte. deide ponē ip̄z i furno ꝛ dimittē ip̄m donec exiccef q̄ fcō pip qō i medio erat sumaf ꝛ bō teraf cū panco muſco deinde ex liq̄re q ex epate assato expſſus fuerit cōſpgaf ꝛ ficcef ꝛ i oculū mittaf. ¶Notādū ꝙ rō remedij ē q: sub tiliat pp pip lōgū ꝛ valz q: epar bircinū iunat a tota ꝓpetate q̄ctoꝝ mō sumaf. (Aut fel.) Hic pōit aliud locale dicens ꝙ fel caprinū cū melle mixtū i vase sup ignē miscead deide radi⁹ eo linit⁹ mittaf i oculū. Rō remedij ē q: fel bz virtutē subtiliādi ꝛ mel bz vtutē abstergēdi ꝛ acuēdi. iō ꝛc. (Sd aūt.) Ponit curā p aliud locale dicēs ꝙ illud plus valet. s. sief de fellib⁹ i oculus missuz. ¶Notādū ꝙ pillule intelligūtur ꝙia que dicta sunt in.c. de debilitate visus. ideo recurratur.

Digitized by Google

De dilatatione pu.

ad illud ꝛc. (Si autem.) Hic ostendit quid fiendū qñ p̄dicta nō sufficiūt. Et dicit primo ꝙ si p̄dicta nō suffecerit debet fieri enacuatio p secessum. Ratio vt enacuet materia flegmatica a capite que causat grossitiem in spiritibus ⁊ turbulentiam. Secundo dicit ꝙ sanguis ex venabus cephalicis et ex fronte debet diminui. Ratio ad removendū plenitudinem in corpore si fit. vnde cōmunicant multi vapores ad oculum. Tertio dicit ꝙ dieta debet subtiliari. ratio patet.

¶ Notandum ꝙ de cura illius qui de die videre nō potest est vt regatur dieta ipinguativa generativa sanguinis grossi ⁊ spissi vt sunt extrema porcelloꝝ ⁊ animaliū ⁊ agnoꝝ ⁊ bibat vinum rubeum nō dulce limpidum. ponat i oculo aquas ros. mirtam cum succo solatri ⁊ gūmi arabico ⁊ dragaganto ⁊ psilio qui inspissant spiritū clarum ⁊ subtilem ⁊ tunicas raras ⁊ oculoꝝ reddant robustum. Aperire illos tales in hoc casu sepe in aqua verifrigoris est valde vtile. ratio patet de se.

¶ De dilatatione pupille. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricam ꝙ pupilla idem est quod foramen tunice vuee. ¶ Notanduꝝ secundo ꝙ in pupilla sit duplex nocumētū. Unū
a est dilatatio. Aliud est constrictio. Dilatatio est duplex. s. naturalis ⁊ accidētalis. Naturalis ē a principio generatōis. Accidētalis fit post generationē: ⁊ talis ꝛa causa extrinseca vt a casu vel percussione. Uel a causa intrinseca ⁊ hoc dupliciter vel ex inanitione ⁊ hoc ex humidis naliis desiccantibus vueam. vel ex repletione scilicet ex humoribus aquosis relaxantibus tunicam vueam: de hac est ius sermo. Sed constrictio est duplex. s. naturalis ⁊ accidentalis. Naturalis semper est ad bonum: quia in eo virtꝰ st vnita. Accidentalis est duplex: vt ex inanitione. s. cū tunica est exiccata in omnibus partibus qꝛ tunc partes cōtrahuntur. Uel ex repletione. s. ex humore grosso existente in er tunicam vueam ⁊ corneam cōpimentem vueā ab intra. Rasis solum ponit curam de nocumento quod est dilatatio: quia eadē est cura dilatationis ⁊ cōstrictionis quādo fuerit a repletione. ¶ Tertio notandum ꝙ signa dilatatiois ex humiditate sunt. Primum ꝙ ipsa pupilla videt dilata. Secundū qꝛ humiditates fluunt per oculum nares et palatum. Tertium quia apparent signa humiditatis communia in facie capite ⁊ in oculis. Quartum quia fit subito ⁊ non paulatim. Ratio patet. Signa eius que fit a siccitate sunt arefactio oculoꝝ ⁊ frontis. Secundū quia hūiditates nec apparent nec fluūt ab oculis narib⁹ ⁊ palato. Tertium quia paulatim fit ⁊ nonsubito. ratio patet. Signa eiꝰ que fit a dolore aut percussione manifesta sunt ex variatiōe infirmi. ¶ Almansor.

C Um pupilla adeo dilatari videtur vt vndiqꝫ pertingat ad albedinem: fueritqꝫ hoc post vehementem cephalee dolorem: parua est habenda fiducia in eius cura. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de dilatatione pupille. ⁊ dividitur in duas. Primo ostendit quando dilatatio pupille est incurabilis. Secundo ponit curam eius que est curabilis. secunda ibi. (Sed si.) De prima dicit ꝙ vbi pupilla. i. foramen vuee dilatetur sic ꝙ ꝓueniat vndiqꝫ ad albedinez ⁊ ꝓtingat post vehementem dolorem tunc parua fiducia est habenda in cura. ¶ Notandum ꝙ ratio dicti est qꝛ signum est ꝙ proueniat ex superflua inanitione. vnde exiccate sunt humiditates ⁊ tunice oculoꝝ. Ratio patet. ¶ Secundo nota ꝙ si dilatatio ꝓueniens ex dolore esset in principio ⁊ non esset multum dilatata curatur ponendo super oculum lentes exconi catas pistatas ⁊ mixtas cum bolo ar. ⁊ cum puluere mirtillorum ⁊ aqua ros. ⁊ vino granatorum ⁊ succo berberis. Ad idem. ℞. solatri sempervine plantaginis misce infundantur in eis ⁊ ponantur super oculis sepe die ⁊ nocte. Ad idem infundantur petie in aqua ros. in qua dissoluta fit tucia: ponantur super oculum. Ad idem valet canterium positum in posteriori parte capitis. s. in occipitio ⁊ in anteriori profundando vsqꝫ ad os ⁊ specialiter post purgationem cum pillulis de iera conuenientibus ad dolorem capitis. ¶ Almansor.

¶ Sed si dilatatio parua fuerit: tunc assidua solutionez ventris ex cochijs multotiens: ⁊ fiet de fellibus in oculos est mittendus. ¶ Syllanus.

¶ Ostendit quando dilatatio est curabilis ponendo curam ⁊ dividitur in duas. Primo ponit curam eius que fit a cā intrinseca. Secundo ostendit quomodo se habet dilatatio pupille proueniens ex percussione quantum ad curam. secūda ibi. (Quid si pupillam.) De prima dicit ꝙ si dilatatio pupille est parua pro cura oportet assiduare ventris solutionē cum pillulis cochijs. ratio patet. Secundo dicit ꝙ in oculo debet poni fiel de fellibus. ¶ Notandum ꝙ anteq̄ pillule cochie dentur debet premitti digestiū. ¶ Almansor.

¶ Nō si pupillam post percussionē dilatari cōtingat non est inde timendum: quia remouebit. Fiat itaqꝫ emplastrum ex farina fabarum ⁊ camomilla ⁊ e uisco cū vino ⁊ aqua. ¶ Syllanus.

¶ Hic ostendit quomodo se habet dilatatio pupille proueniens a causa extrinseca scilicet ex percussione q̄tum ad curam. ⁊ dividitur in duas. Primo facit hoc. Secundo ponit curam. secunda ibi. (Fiat itaqꝫ.) De prima dicit ꝙ si cōtingat dilatari pupillam post percussionez non est timendū ⁊ rationem assignat quia curabitur. (Fiat itaqꝫ.) Ponit curam dicens ꝙ debet fieri emplastrum ex farina fabarū camomilla mixtis cum aqua ⁊ vino. ¶ Notanduꝝ primo ꝙ hoc magis cōpetit in processu quia abstergit ⁊ mundificat. ¶ Notandum secundo ꝙ hoc emplastrum repercussiuꝫ competit in principio. scilicet tale. ℞. farine fabaruꝫ farine ordei aā. ʒ. ij. olei ros. ʒ. ʒ. vnum vitelluꝫ oui bene agitatū: cum succo endiuie misce quantum sufficit. fiat emplastrū. Ad idem aqua ros. ⁊ succus solatri vel sempervine cuꝫ albumine oui ponatur super oculum. ¶ Tertio notandum ꝙ in principio debet flebotomari ex cephalica partis contrarie. Ratio patet.

¶ De fistulis que in angulis lachrymalibus fiunt. ¶ Syllanus.

Notandū est. circa rubricam ꝙ fistula est vlcus sordidum concauum exterius strictū ⁊ interius
n latuꝫ cum callositate in fundo. ¶ Secundo notandum ꝙ fistula causatur ex humoribus male qualitatis fluxis ad oculum in lachrymali q̄ humores ad oculos fluxi corrodunt carnē lachrymalis anguli ⁊ vicerant. deinde generatur callositas. Uel potest fieri fistula propter apa cerebri nō pfecte curatum. ¶ Almāsor.

C Um angulus lachrymalis resudat ⁊ cū premitur sanies ⁊ virus ab eo egrediat fistulam pati intelligitur. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de fistula lachrymali: ⁊ dividitur in duas. Primo ponit signa. Secundo curam. secunda ibi. (Nec cum canterio.) De prima dicit ꝙ quando illa signa apparuerint. Primum ꝙ angulus lachrymalis resudat. Secūdum cum premitur sanies ⁊ virus ab eo egreditur. arguimus ibi esse fistulam lachrymalem. ¶ Notanduꝝ ꝙ ratio signorum est. Uerificatur primum quia in fistula est concauitas interius ⁊ strictura exterius. ideo nō egreditur virus ⁊ sanies que generatur in fistula. nisi fiat compressio cum digito. ¶ Almansor.

¶ Que cuꝫ cauterio curatur. de hoc tamen loq plus est q̄ huic nostro libro attineat. ¶ Syla.

¶ Hic ponit curam fistule. ⁊ dividitur in duas. Ponit primo curam per canterium. Secundo per medicinam. secūda ibi. (Nos tamen.) De prima dicit ꝙ fistula lachrymalis curatur cuꝫ canterio. Subdit ꝙ loqui de hoc non pertinet hic. ¶ Notandum ꝙ in cura illa nihil est melius q̄ canterium potentiale. ratio statim apparebit. ¶ Almansor.

Digitized by Google

De dolore auris.

¶ Nos tamen iam ei adinuenimus medicamen quod si adhibitum fuerit: ipsam per multos mē/ses adeo tardare facit vt eger sanus videatur. Medicamen autē illud est. ℞. aloes thuris sar/cocolle sanguinis draconis balaustie antimonii alumnis omniū añ. partes equales. ziniar q̄tū est quarta pars vnius fiant ex eis fief. Cumq; necesse fuerit fistula in tantum p̄matur vt q̄cq̄d saniei in ea continetur egrediatur. deinde infir/mus super latus in quo nō est fistula iaceat ⁊ de predicto fief aliquid dissoluatur in aqua de qua in angulo lachrymali tres gutte aut quatuor inti marizentur magno existente interstitio inter p̄/iectionem vnius gutte ⁊ alterius: quo facto eger per tres sic iaceat horas. In mane quoq; sequē/ti die similiter fistula bene p̄matur ⁊ fiat eadē cura quod per hebdomadam vnam fieri cōue/nit ⁊ etiam tamdiu donec a fistula nihil egrediat cum premitur. Ex hac nāq; cura locus multis mensibus siccus permanebit. De curis oculoꝝ q̄ntuꝫ huic loco necessarium esse putauimus ia; satis dictum esse credimus. Alia vero que sunt de curis que per ferrum exercentur dimittam⁹: quia multis indigent medicaminibus. Sunt aūt quedam ex eis que in locis in quibus de deco/ratione tractabimus ⁊ sanitatis custodia contine/tur.

Syllanus.

¶ Ponit curam per medicinaꝫ ⁊ diuidit̄ in duas. ℘ Pri/mo facit hoc. Secundo imponit finem. secunda ibi. (De curis oculorum.) De prima dicit q̄ in fistule cura inuentū est medicamen quod approximatū sic curabit vt videatur sanus. Secundo ponit descriptionem. ℞. aloes thuris sar/cocolle sanguinis draconis balaustie antimonij aliis oium añ. partes equales ziniar quantum est quarta pars ipsius. fiat ex eis fief ⁊ cum necesse fuerit fistula in tantū p̄matur vt quicquid saniei in ea cōtinetur egrediatur. deinde infir/mus super latus in quo non est fistula iaceat ⁊ de dicto fief aliquid dissoluatur in aqua de qua i angulo lachrymali tres gutte vel quatuor p̄sciantur. Tertio dicit q̄ hoc debet fie/ri per hebdomadā sic tamen q̄ fiat omni die ⁊ q̄ inter vnā guttam ⁊ aliam cadat spacium. ratio remedij quia consu/mit cōsolidat ⁊ carnem generat. ¶ Notandum q̄ cura fi/stule est duplex. quedam vera ⁊ quedam non vera. ſ; blā/ditia ⁊ fit consolidando superiora quod fit per deficcatiua. ⁊ de his effet medicamen rasis. Cura vera perficitur qua/tuor intentionibus. ℘ Prima intentio est aperire foramen. Secunda est mundificare fistulam. Tertia est remouere callositatez que est in fundo. Quarta est regeneratio carnis ⁊ consolidatio. ℘ Prima intentio perficitur implendo fora/men cum gentiana vel cum medulla sambuci. Secunda in/tentio cum hydromelle facto cuꝫ melle ros. colato ⁊ aqua rute ⁊ vino stiptico ⁊ si non habetur vinum stipticum per se bulliant in eo ros. ⁊ si sentiretur ardor ex mundificatione fistule distilletur intra fistulam albumen ou. Ad idem fo/mentetur locus cū spongia infusa in aqua decoctionis gal/larum ⁊ sumach ⁊ modico mellis. Tertia intentio potest perfici cum cauterio. ſ. ferro. Similiter potest perfici cum medicinis. ⁊ ꝫ possint esse multe tamen fiant specialiter ali/qua. ℘ Prima est. ℞. ammoniaci attrameti viridis eris can/taridarum. remotis capitib⁹ ⁊ alis salis ammoniaci auripig/menti calcis vive aliis añ. ʒ. i. subtiliter pulnerizentur ⁊ in/corporentur cum vrina pueri virginis in vmbra ⁊ deficcen/tur ⁊ ponatur modicum in fistula quolibet mane. Ad idez ℞. foliorum rute celidonie agrimonie añ. M. ſ. cōquas/sentur ⁊ bulliant in tribus libris aque ardentis quousq; re/deant ad quar. i. ſ. coletur ⁊ colatura fernetur ⁊ vna gutta vel due imponantur. ⁊ talis fit per gordonium. Ad idez. ℞. ʒ3. al. ʒ. ii. ⁊ pulnerizētur subtiliter ⁊ bulliāt i vase i quo fit dissolutum mell. ʒ. ſ. vsq; quo veniat ad spissitudinez vn/guenti. Ad idem. ℞. olei vetustioris quod possit regi/ti vini boni veteris ⁊ electi añ. lb. ij. litargirij subtiliter pul/nerizati ⁊ cribellati. lb. i. coquant̄ illa simul in cazola p̄ diez vnam integram donec nigrum ⁊ relucens fiat. deinde de/illo fiant tente ⁊ ponant̄ in fistulis. De p̄prietate enim era/dicat fistulam ⁊ deficcat. Quarta intentio que est regenera/tio carnis ⁊ cōsolidatio perficitur sic. ℞. aloes olibani sar/cocolle nutrite in aqua feniculi subtiliter pulnerizator añ. ʒ. ij. olei ros. ʒ. ij. cere quantū sufficit ⁊ fiat vnguentum. Ad idem. ℞. pulneris radicis ireos. ¶ Secundo notandus q̄ vltra duo predicta sunt alia duo singularia in cura fistule, primū est potio. ℞. foliorꝝ agrimonie foliorum rute folio/rum olive. añ. M. ij. cōquassentur ⁊ bulliat in lb. iij. vini al/bi ad cōsumptionem vnius lb. coletur ⁊ colatura adminis/tretur. Ista etiam potio curat omnem fistulam cōtinuata in quocūq; loco fuerit. Ad idem. colligatur agrimonia cuꝫ oratione dñica portetur ad collum ⁊ curat fistulam. (De curis.) De curis oculoꝝ quātū fuerit necessariū dictū est. Secundo dicit q̄ alia que debent curari per ferrum ⁊ per chirurgiā hic dimittant̄. Tertio dicit q̄ quedā ex eis sunt que continentur in his que dicta sunt de decoratione ⁊ de cōservatione sanitatis. ¶ Notandum q̄ ꝫ Rasis nō dicat de dieta debet tū abstinere a salsis acutis ⁊ mlicis ⁊ flegmaticis ⁊ vino forti ⁊ aceto. ratio patet.

¶ De dolore qui fit in aure.

¶ Syllanus.

c Circa rubricam est notandum q̄ triplex est no/cumentum q̄ fit in aure. sine actio lesa auris est triplex. ſ. diminuta ablata ⁊ corrupta. Di/minuta est quando percipitur sonus sicut est ꝫ diminute ⁊ est quando non audit nisi fortiter clamantem. Ablata est quando nullus sonus percipitur: et vocatur surditas. Corrupta est quando percipitur soni⁹ extra quinon est. ⁊ sic percipitur obiectū aliter q̄ est. vel quādo corrumpitur bona proportio ad obiectum vt in sono boni/bili. vel quando corrumpitur bona compositio membri vl bona complexio vel bona vnio. ¶ Secundo notandum q̄ causa doloris auris est duplex. ſ. mala complexio ⁊ solutio cōtinuitatis. Mala complexio est duplex. quedam est cuꝫ materia ⁊ quedam est sine mā vt caliditas frigiditas ⁊c. Mala complexio cū materia faciens dolorem auris ē du/plex. quedam a causa extrinseca vt frigore vel vento. q̄daz causantur a causa intrinseca: ⁊ hec est duplex. q; quedam est cum apostemate. ⁊ quedam sine apostemate. Sine aposte/mate potest fieri ex quolibet humore. ſ. ex sanguine chole/ra flegmate ⁊ melancolia ⁊ similiter cum ventositate. Sed cum apostemate vel calido vel frigido. sed solutio cōtinui/tatis est duplex. quedam causatur a causa extrinseca vt a ca/su vel percussione. quedam a causa intrinseca. ⁊ ℔ est duplex. q; quedam causatur ex ventositate ibi existente: vt in tinitu vel sonitu: quedam a malo humore cor rodēte. Tertio no/tandum q̄ signa doloris auris ꝓuenientis a causa extrinseca habentur ex relatione infirmi. Signa dolons auris ex cali/ditate sine materia sunt. quia primo sentitur calor. secundo quia leditur a calidis. tertio est lenitas. Ratio patet. Signa quando fit a frigiditate sine materia sunt: quia primo sentit frigiditas. secundo quia leditur a frigidis. Tertio est leni/tas auris. ratio patet. Signa quando fit a sanguine sine apo/stemate sunt rubedo faciei gravitas capitis. ⁊ frontis pul/satio vehemens. inflatio venarū tempo:ū ⁊ frontis. sensa/tio saporis rei dulcis in linguasine presentia eius. Signa q̄ fit a cholera sunt dolor acutus mordicativus. citrinitas fa/ciei ⁊ loci: amaritudo lingne. ⁊ vomit⁹ cholericus. Ratio patet. Signa quando fit a flegmate sine apostemate sūt do/lor remissus gravitas capitis: fuscedo ⁊ albedo faciei ⁊ loci ⁊ insipiditas lingne. ratio patet. Signa quando fit a melan/colia sine apostemate sūt dolor capitis aggravatiꝰ: fuscedo

faciet ꝛ loci insipiditas lingue. ratio patet. Signa quando fit ab apate sunt dolor subito adueniens ꝛ febris ratio p atet. Signa quando fit ab apostemate cholerico sunt dolor intolerabilis producens aliquãdo ad phrenesim ꝛ punctura cũ mordicatione ꝛ vigilijs. inquie tudo ꝛ mala tolerantia patientis. sitis ꝛ febris acuta. Signa quãdo vẽit ab apate flegmatico sunt febris lẽta dolor grauatiuus dolor remissus. ratio patet. Signa quando fit a solutione continentis sunt gauenit cum punctura ꝛ mordicatione dolor auritum fortissimus. ratio patet. ¶Almansor.

J cum dolore qui fit in aure fuerit in facie inflatio ꝛ pulsatio. ex cephalica erit minuendus. ꝛ oleum ro. ꝛ oleum de floribus salicis tepidum cum pauco aceto est imittendum. lac quoque ita calidum vt ex mãmilla egredit imittendum erit multotiens. Ueter preterea ex mirobal. citrinis ꝛ scamonea ꝛ aloe vehemẽter solnatur. qõ hoc modo fit. ℞. mirobal. citri. ʒ.xx. ꝛ puluerizate in duabus lib. aque coquantur donec ad duas tertias vnius lib. redeant. ꝛ colentur. post hoc sumantur aloes. ʒ.i. scamonee. vi. pars. ʒ. vnius. aggregentur cũ rob ỏ citoniis ꝛ fiant ex eis pillule que per duas horas ãn decoctionem sumantur deinde bibatur decoctio. ꝙ si dolor nõ quieuerit parum opij in oleo ros. resoluti in aurem mittatur. ¶Syllanꝰ.

¶Determinat de dolore q fit in aure ꝛ diuidit in duas. ℙrio ponit curã eius q fit ab humorali materia. Scõo eius qui fit ex vẽtositate. secũda ibi (Si ãt cum). ℙria i duas. prio ponit curam eius qui fit a materia calida. scõo eius q fit a materia frigida. scõa ibi (Cũ ãt dolor.) ℙria in duas. primo ponit curã a materia calida ꝓueniente sine apate. secundo põit curã eius qñ fit cũ apate. secunda ibi (Et si pulsatio). ℙrima in duas. prio põit curã qñ dolor ẽ debilis. scõo qñ dolor ab apate calido est fortis. secũda ibi. (Õ si dolor). ℙrima in duas. q prio ponit curã ꝙ flebotomia ʒ scõo per medicinã laxatiuã. secunda ibi. (Ueter ꝓterea). ℙrima in duas. prio facit hoc secũdo põit curã p localia. scõa ibi. (Et oleũ ros.) De prima dicit prio ꝙ si cũ dolore qui sit in aure appareant ẽia signa. ℙrimũ inflatio. secũdum pulsatio. argũẽdũ est ꝙ sit a sanguine. Secũdo dicit ꝙ in tali casu ʒ fieri flebotomia a cephalica. ¶Notandũ ꝙ ratio signorũ ꝑs. sed rõ remedii ẽ q: per flebotomiã factã ex cephalica enacuatur sanguis faciẽs malã cõplexionẽ siue dispõnẽ. ꝛ ʒ fieri flebotomia ex cephalica eiusdẽ partis qñ intẽtio est enacuatio. sed de cephalica cõtrarie partis qñ intentio est diuersio. (Et oleũ.) Hic ponit curã p localia ꝛ prio dicit ꝙ oleũ ro. ꝛ oleũ de salicibus cũ pauco aceto in aurẽ est mittendũ. Secũdo dicit ꝙ lac calidũ vt extra bitur de mãmilla sepe auribus est instillandũ. rõ vtriusq; ꝑs q: habent remouere malã cõplexionem calidam. ꝛ per consequens sedare dolorẽ. quare ꝛc. ¶Notandum ꝙ ad idem valet iniectio albumis ou bene agitati. Ad idẽ valet oleum viol. cũ modico camphore. ¶Secundo notandũ ꝙ ad iniectionẽ que fit in aure requiritur. ℙrimo ꝙ illud qõ injicitur non sit frigidũ. q: omne frigidũ est inimicũ nature. Itẽ ꝙ nõ sit calidũ q: resolueret ꝛ caloꝛẽ ꝛ aerẽ cõnaturalẽ aure. Secundo requiritur ꝙ injiciat in parua quanti tate qõ est ne remaneat aliquid intra. Tertio ꝙ stet modico tpe q: non debet stare vltra tres horas ne illa bũiditas corrumpatur. Quarto anteq̃ vnũ injiciatur aliud expellat. Quinto ꝙ ad hoc vt illud qõ injicitur in aurem mozeꝛ patiens iaceat supra partem sanam. ¶Tertio notandũ ꝙ anteq̃ aliquid injiciatur corpus sit mundificatũ bene dicit ꝓpter periculũ ꝛ cõtra fit oppositũ ꝛ potius ꝓcedendũ est cũ suffumigationibus ꝛ emplastris. (Uenter.) ponit curã per medicinam laxatiuã dicens ꝙ ʒ fieri enacuatio cũ mirobal citrinis cum scamonea ꝛ aloe. Secũdo ponit descriptionem que talis est. ℞. mirobal. citrinorum. ʒ.xx. puluerizẽt in lib. ii. aque coquantur donec redeat ad duas tertias vnius lib. colentur postea sumatur aloes. ʒ.i. scamonee sexta pars vnius. ʒ. conficiatur cũ rob de citonijs ꝛ fiant ex eis pillule que per duas horas ante potionem sumanꝫ. verum est ꝙ talis practica non est in vsu. ¶Notandus ꝙ dicum Rasis maxime verificatur qñ materia est calida colerica. Ratio est quia hec medicina enacuat colerã. ¶Secundo notandũ ꝙ ad idẽ valet enacuatio facta cũ aqua decoctionis prunorũ tamarindorũ mane ꝛ similium. vel cuꝫ aqua decoctionis prunorum ꝛ renbarbari. Tertio ad idẽ valent clysteria lenitiua ꝛc. (Quod si dolor.) ponit curam qñ dolor est fortis dicens ꝙ nisi dolor quieuerit parũ opij in oleo ro. dissoluti debet poni in aure. Ratio quia stupefacit ꝛ remouet dolorem quia remouet sensationem ꝛ ẽ cura periculosa. ¶Almansor.

¶Et si pulsatio redierit ꝛ tribus diebus perseuerauerit oleum fisaminum in quo anatis aut galline adeps fuerit resolutus in aurez sepe mittatur. ibi namq; est pustula que maturatione indiget. ¶Syllanus.

¶Ponit curam prouenientis ex apostemate calido. ꝛ diuiditur in duas. primo facit hoc. secundo docet cognoscere quando est generata sanies. secunda ibi. (Cum autem dolor.) De prima dicit ꝙ si pulsatio redierit ꝛ durauerit tribus diebus oleum fisaminum in quo adeps galline fit dissolutus vel anatis sepe in aurem injiciatur. Uerificat se quia ibi est pustula que indiget maturatione. ¶Notandum ꝙ in dolore auris ex apostemate sanguineo primo conuenit enacuatio per flebotomiã ex cephalica in brachio vel manu. vel ventosatio in collo ꝛ in spatulis. deinde enacuatio cum medicis statim dictis. ¶Secundo notandum ꝙ medicine apostematum auris differunt in duobus a medicis aliorum apostematum. ℙrimo in repercussiuis. non enim competunt repercussiua ne materia repercutiatur ad cerebrum. Secundo in maturatiuis quia maturantia aliorum debent esse calida ꝛ humida potentia. sed illud auris debet esse parum ficcum cum caliditate ꝛ humiditate secundum Galenuꝫ sexto de ẽgenio sanitatis secũdo capitulo. ¶Notandum tertio ꝙ quando est pulsatio signum est ꝙ ibi est generatio saniei. nam in generatione saniei fit ebullitio ꝛ ꝙ consequens pulsatio ꝛ pro tanto competit medicamen maturatiuum dictum. ad idem potest fieri hoc emplastrum. Recipe farine subtilis frumenti quartam. ʒ. mucilaginis seminis lini fenugreci. ana. ʒ. ʒ. pinguedinis anguille dẽ assatur litargirj cerusse olibani an. ʒ. ʒ. pulueriz̃entur. aceti ʒ.i. ʒ. olei fisamini quantum sufficit pinguedinis anatis. ʒ.i: ʒ. fiat emplastrum medio criter liquidum ꝛ potest applicari ad extra ꝛ potest poni in aure. ad idem. ℞. radicis malue naniscí numero. vii. decoquantur ꝛ extrahuntur ab eis lignum quod in medio existit ꝛ incidatur frustatim. postea contundantur cum pilo ꝛ incorporentur cum farina fenugreci ꝛ seminis lini ꝛ butiro ꝛ seminis aneti. ꝛ flore camomille ꝛ fiat emplastrum. ¶Ad idem. ℞. mucilaginis malue naniscí seminis lini seminis fenugreci an. ʒ.iii. incorporentur cum cepe lilij cocto ꝛ cum. ʒ.i. seminis aneti ꝛ cuꝫ ʒ. ii. floruꝫ camomille. ꝛ lib. ʒ. butyri ꝛ fiat emplastrum ꝛ ponatur supra aurem calidum. ¶Quarto notandũ ꝙ si fuerit apa frigidum quia ratis non ponit curam. primo cerebrum debet purgari cum pillulis cochijs. ꝛ si corpus fuerit plenum post purgationem fiat phlebotomia de cephalica vel ventosatio in spatulis intra aurem ponatur oleum de spica calidum vel oleum de amigdalis amaris supra aurem põatur emplastrum quod sic fit. ℞. capita allij cocta numero quatuor ꝛ cepas coctas in prunis vel in igne quatuor pistẽtur perfecte postq̃ mundate fuerint ꝛ incorporentur i. ʒ. vel. v. vitellis. onorũ ꝛ ʒ. iii. butyri vel exũgie porcine. ¶Ad idem. ℞. absinthij cocti ꝛ contusi. lib. ʒ. ꝛ incorporentur cum mucilagine seminis lini ꝛ fenugreci cum ʒ. iii.

Digitized by Google

De dolore auris

mellis ⁊ cum aspitibus quatuor alijs cocti ponatur super aurem est enim bonum. ¶Almansor.

¶Cum autem dolor quieuerit putredo iaʒ tūc colligera erit. ideoqʒ plus subito ex insperato de aure egreditur. ¶Syllanus.

¶Docet cognoscere qñ sanies est generata dicens ꝙ vbi dolor quieuerit tunc sanies est generata. ⁊ signum ē ꝙ postea subito egredietur de aure. ¶Notandum ꝙ facta sanie remittitur dolor: quia remittitur ebullitio in materia ⁊ solutio continuitatis non fit magna ⁊ propter hoc dicit assolsimus secunde particule. ¶Circa generationē saniei dolor ⁊ febres magis accidunt ⁊c. ¶Almāsor.

¶Cum autem dolor in aure fit post fastidiosaʒ sacietatē. aut post ventos frigidos oleum i quo ruta aut cepe cocte fuerint in aure distilletur. ⁊ si hoc nō suffecerit oleū in quo turbith coctū fuerit distilletur. aut oleum de lilio sumatur ⁊ cuiqʒ ℥. i. ex ea misceatur euforbii recentis. ʒ. i. ſ. castorei. ʒ. i. ¶Syllanus.

¶Ponit curā doloris facti a materia frigida ⁊ diuidit in duas. primo ponit curā per localia. Secundo per enacuationē. secunda ibi. (Sed si hoc. prima in tres ſm ꝙ tria localia ponit. secunda ibi. (Et si hoc. Tertia ibi. Aut oleum. ¶De prima dicit ꝙ vbi dolor proueniet in aure post fastidiosam satietatem. aut ventos frigidos oleum in quo ruta aut cepe cocte fuerint distilletur in aurē. ratio quia calefacit ⁊ consumit materiā ⁊c. (Et si hoc. ponit secundum locale dicens ꝙ si predictū non sufficiat oleum in quo coctuʒ fuerit turbith debet distillari in aurem. rō qz non solum consumit immo ⁊ enacuat materiam. (aut oleum). ¶Ponit tertium locale dicens ꝙ fundatur oleum de lilio ⁊ vnciqʒ. ʒ. i. de eo misce euforbii recētis. ʒ. i. ⁊ castorei. ʒ. i. rō qz resoluit ⁊ consumit materiam. ¶Notandum ꝙ inter alia succus fraxini ita ꝙ ponatur in vna petia magna supra ignem ⁊ quod distillabit valet. ¶Ad idem succus rute cū modico mellis. ¶Ad idem oleuʒ coloquintide vʒ. Almā.

¶Sed si hoc non suffecerit venter ex pillulis cochiis soluatur. patiens quoqʒ balneum ingrediatur in quo sudet. vinum quoqʒ vetus ⁊ forte ei tribuatur. ¶Syllanus.

¶Ponit curā p enacuationem ⁊ diuiditur in tres. primo ponit curam per enacuationem. secūdo per balneū. Tertio per potum. secūda ibi. (patiens quoqʒ. Tertia ibi (Vinum quoqʒ. De prima dicit ꝙ si p̄dicta non sufficiant. venter cum pillulis cochiis debet enacuari. Ratio qz signum est ꝙ ibi sit materia que non potest consumi cuʒ predictis. sed pillule cochie enacuant predictam materiam. ¶Notādum ꝙ ante approximationem dictarū pillularum debet approximari diſtestinum dictum in cura doloris capitis p̄ venientis a phlegmate. (patiens. ponit curam per balneū dicens ꝙ vinum forte ⁊ antiquum debet exhiberi. ¶Notandum ꝙ hoc conuenit facta enacuatione. rō quia resolvit tunc ⁊ consumit residuum materie remouet malam complexionem frigidam sed ante enacuationem non conueniret quia dissolueret materiam in capite. sed tunc competit aqua mellis. ¶Almansor.

¶Si autem cum dolore auris sonitus ⁊ tinnitꝰ fuerint aqʒ ventositas panicum siue milium in sartagine torrefactū calidum multoties superponatur. Auris quoqʒ super vaporem aque in qua fint cocta mentastrum ⁊ sticados arabicꝰ ⁊ sansucus teneatur. De castoreo preterea ⁊ euforbio in oleo sambucino dissoluns quorū vnū quodqʒ quatuor. gra. ordei ponderis in aureʒ mittatur. ¶Syllanus.

¶Ponit curam quando dolor auris prouēit a vētositate ⁊ diuiditur in tres ſm ꝙ tria ponit localia. secūda ibi. auris quoqʒ. Tertia ibi. (De castoreo. De prima dicit ꝙ si cuʒ dolore auris sit sonitus ⁊ tinitus ⁊ ventositas. tunc panicū vel milū assatuʒ in sartagine super aurem dʒ poni. ¶Notandū ꝙ panicū vel milū assatur vel torrefit vt aliqua humiditas resoluatur. ⁊ tunc ratio remedij est quia hoc calefactorium est exiccatiuū. ideo ⁊c. ¶Ad idem valet calefactorium ex farfare ⁊ sale mixtis ⁊ calidis. ¶Ad idem valet saccul⁹ factus ex bethonica ficca. (auris quoqʒ. ponit localia dicens ꝙ auris debet poni supra vaporem aque in qua cocte sint mentastrum sticados arabicum ⁊ sansucus. ratio qz talis suffumigatio est causa resolutionis ventositatis. (De castoreo. ponit curam per aliud locale. dicens ꝙ de castoreo ⁊ euforbio quantum ponderāt quatuor grana ordei debent poni in oleo sambucino ⁊ dissolui ⁊ in aurem poni. ¶Ad idem oleum de aneto in quo castoreum sit dissolutum aut euforbium. ¶Ad idem oleum nardinum ⁊ omnia ista olea. ſ. oleum sansuci. oleum de ruta. oleum camomille. oleum de amigdalis amaris. oleum anetinū. oleum laurinum. oleum de psilio. oleum de narciſco. oleū de perſicis. oleū de crbysomil. oleum de ben. oleum de kerna. oleum pugillinum. oleum de cinamomo. oleum de nucibus ⁊ cetera.

¶De vlcere quod fit in aure. ¶Syllanꝰ.

Otandum circa rubricam ꝙ causa viceris est tripler. Una est apostema er, cuius ruptura sanies remansit in aure ⁊ per consequens vlcus Secunda est humiditas superflua descendēs a cerebro ad aurem que digeritur a natura ⁊ i sanie conuertitur. Tertia est debilitas virtutis imitatiue auris non potentis conuertere nutrimentum ta sui naturā ⁊ remanet humiditas ⁊ fit sanies. ¶Secundo notandum ꝙ signa viceris in aure sunt dolor acutus cum acuitate ⁊ granedine ⁊ feto: ⁊ quod sanies egreditur a loco. ratio patet. ¶Almansor.

Am plus ab aure egreditur hydromel tepidum multoties in vna die in aure ē distillandū. Deinde hoc medicamen optime faciens ad hoc est imittendum. ꝙ recipe sarcocolle aloes ⁊ sanguinis draconis thuris squame ferri ziniar. omnia in acero dissoluantur ⁊ in aurem mittantur aut licinium melle illinitur i predictis intinguatur. ⁊ fic imittatur. patiēs ita qʒ ex hoc medicamine ⁊ hydromelle medicetur donec sanus fit. ¶Syllanus.

¶Hic determinat de vlcere auris ponendo curam. ⁊ diuiditur in duas. primo ponit curam per medicamen mundificatiuum. Secundo per medicamen consolidatiuum. secunda ibi. (Deinde hoc.) De prima dicit ꝙ vbi sanies egrediatur ab aure multoties hydromel tepidum in vna die est auribus instillandum. ¶Notandum ꝙ auris potest mundificari a sanie dupliciter. primo cum applicatis ad intra. primum est hydromel. Secundum est succus foliorum oline cum melle. ⁊ dicit auice. ꝙ est vltimum. Tertium est aqua decoctionis piscium salsorum. Quartuʒ est vinum decoctionis herbonice. Quintum est succus serpētarie cum melle. ¶Secundo potest mundificari cum applicatis ad extra trabentibus saniem. Et vna descriptio est hec. ℞. galbani. ʒ. ii. armoniaci terebētie cere aā. ʒ. ſ. serapini. ʒ. ii. succi cepe. ʒ. i. ſ. myrrhe castorei ana. ʒ. i. pulueriʒanda pulueriʒentur misce omnia malaxando cuʒ oleo, laurino ad modum ceroti. (Deinde hoc. ¶Hic ponit curā per medicamen consolidatiuum dicens ꝙ post mundificationem debet fieri tale medicamen. ℞. sarcocolle aloes sanguinis draconis squame ferri. ziniar: thuris: omnia in ace/

Digitized by Google

to diſſoluantur ⁊ in aurem mittantur. aut licinium melle ſi linitum in predictis imergatur. ℂ Notandum ꝙ ſi ſanies ⁊ vicus puenīat a materia calida cōpetit tale cōſolidatiuū. ℞. ſquame ferri frixe in ſartagine extincte quinquies i aceto acetum innouando. ʒ. ii. olei roſ. quartaʒ. i. aceti. ʒ. vii. cere. q. ſufficit. fiat vnguentum ⁊ tenta infuſa auri īponatur. vel bulliat in oleo roſ. ⁊ modico aceti ⁊ de colatura mittatur in aurē vna gutta in die. ℂ Si materia fuerit frigida cōuenit tale conſolidatiuum. ℞. myrrhe. ʒ. ii. caſtorei aloes aā. ʒ. ſ. olei laurini quartaʒ. ſ. aceti. ʒ. v. cere quantum ſufficit ⁊ fiat vnguentum. ℂ Si aūt fit facta fiſtula in aure pijciatur fel thauri cum vrina pueri virginis. vel vinum decoctōis olybani albi. ⁊ illud expertuʒ eſt. ℞. vini rubei mellis aā. ʒ. ſ. elli. al. ʒ. i. ſ. miſce ⁊ tenta in eo infuſa in aurem mittatur vel ea que dicta ſunt in fiſtula oculi valēt. ℂ Secundo notandū ꝙ ſepe purgare vicus auris omne ſine nouum ſine antiquum fuerit cuʒ vnguento apoſtolorū innat.

ℂ De ſonitu ⁊ tinnitu. ℂ Syllanus.

Circa rubricam eſt notandum ꝙ inſtrumentuʒ auditus eſt duplex. quoddam eſt deſcendens a cerebro ad aurē ſpūm deferens animalem. ⁊ dicuntur nerui auditiui. Quoddam eſt recipiens ⁊ eſt auris cū aere exiſtente cōnaturali in ea. ℂ Secūdo notandum ꝙ ſonitus ⁊ tinitus eſt cōmotio aeris cōnaturalis in aure exiſtente ⁊ eſt corrupta actio auditus. quia percipitur extra eſſe quod non eſt. ℂ Notanduʒ tertio ꝙ cauſa ſonitus ⁊ tinitus aut eſt exterior aut interior. ſi exterior ſic eſt oē illud quod monet aurem violenter ⁊ cū impetu ſicut ventus reciſus vomitus curſus laboriosus circūuolutio crapula ebrietas multiplicatio ciborum indigeſtibilium caſus fames anguſtia ⁊ ſimilia. ℂ Si cauſa ſit intrinſeca cauſa eſt ꝓpinqua aut remota. ſic emota. ſic ē criſis aut humores aſcendentes a ſtomacho aut a toto corpore. ſi ꝓpinqua aut eſt propter claritatem ſenſus quia ſpūs ē ſiccus ⁊ neruus. aut ꝓpter debilitatem capitis aut corporis aut ꝓpter vaporem groſſum ⁊ ventoſum qui percutit aerē generatuʒ in aere. ℂ Quarto notandum ꝙ ſigna ſonitus ⁊ tinit⁹a cauſa extrinſeca ſunt nota ex iudicio patentis. ℂ Signa quando proueniit a cauſa remota. vel per cōtatem ſūt quia venit cum interpollatione ⁊ ſentitur alteratio a mēbro cōicante. Ratio patet. ℂ Signa vero per cauſam propīā ⁊ propinquam ſunt quia venit continue ⁊ in alijs mēbris non eſt nocumentum. ℂ Signa quando fit ꝓpter debilitatē nerui auditiui vel capitis ſunt qꝛ omnis ſonus ledit īfirmum ⁊ non audit niſi ſonos bene fortes ⁊ dictos. ℂ Signa quando ſit ex acuitate ſenſus auditus ſunt quia fortificatur ⁊ infeſtat plus tempore ieiunij ⁊ poſt repletionē minus ledit ⁊ quelibet cauſa parua occurrēs ſentit. ℂ Signa eius qui ſit a ventoſitate ſunt quia ſentitur aſcenſus ⁊ deſcenſus ſicut cum bullit muſtum. ⁊ ſi ventoſitas vergat ab humiditate videtur ſibi ꝙ pluat. ⁊ ſi vergat ad groſſitiez videtur ſonus vnius molendini. ſi ad ſiccitatem videtur ſibi quaſi ſonus arborum cum frangūtur. ℂ Signa eius q ſit ex repletione capitis ſunt qꝛ accidit poſt ſtrictūrā ventris ⁊ poſt repletionē nauſeatiuā. Rō p3. Eſt granitas capitis ⁊ debilitas auditus. ℂ Almanſor.

Et forſaſſe quandoqʒ contingit ex ſubtilitate ſenſus audit⁹ ⁊ eius claritate cuius ſignum eſt ꝙ in tempore famis augetur ⁊ in hora ſatietatis ⁊ ebrietatis minuitur que propria non indiget cura niſi ſuperfluitatē obtineat. Tunc enim de opio diſſoluto in oleo immittendum eſt ꝙ̄tum duo grana ordei ponderant. ℂ Syllanus.

ℂ Hic determinat de ſonitu ⁊ tinnitu vel tremitu. ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curaʒ quando puenit ex ſubtilitate auditus. Secundo quando ex ventoſitate. ſecunda ibi (Si autem. Prima in duas. primo ponit ſignū diſtinctionum quando proueniit a ſubtilitate auditus. ſecundo ponit curam. ſecunda ibi. (Tunc enim. De prima dicit primo ꝙ ſonitus ⁊ tinitus aliquando contingunt ex debilitate ſenſus auditus ⁊ claritate. Ratio qꝛ quelibet parua cā occurrens ſentitur. Secūdo ponit ſignum diſtinctionum dicēs ꝙ tempore famis augetur. Ratio qꝛ tunc non impeditur ꝓpter ſumoſitatem ſed tempore repletionis diminuitur. rō qꝛ tunc aliqui vapores aſcendentes reddunt organum auditus magis obtuſum. Tertio dicit ꝙ talia non indigent ꝓpria cura niſi ſuperfluant. (Tunc enim. Hic ponit curam quādoquo uenit ex acuitate ſenſus dicens ꝙ de opio quantum pōderant duo grana ordei in oleo eſt ponendū ⁊ in aurem mittendum. rō qꝛ ingroſſat ſpūm auditus ⁊ remouet ſenſum membra hoc tri eſt periculoſum. ℂ Notanduʒ ꝙ loco dicti remedij valet hoc. ℞. opij. gra. i. caſtorei. gra. i. miſce in aceto ⁊ due gutte ponātur in aurē. ℂ Ad idē oleū coctū cum ſemine papaueris ⁊ myrtillorū diſtilletur in aurem. ℂ Notandum ſecundo ꝙ dieta in tali eſt vt comedat lactucas portulacas ⁊ cucurbitas farruʒ farine ordei ⁊ auene conditum cum agreſta ⁊ rūm. De potibus eſt vinuʒ lymphatum cuʒ aqua decoctionis berberis vel aqua granatorum vel aqua decoctionis ſumach ⁊ agreſta. Al.

Si autem hec cum grauedine capitis et auditus debilitate affuerint oleum de ſemine raphāi et oleum de amigdalis amaris et oleum roſ. in quo caſtoreum fuerit reſolutum ſunt īmittēda. auris quoqʒ ſuperponenda eſt vapori aque in qua ſanſucus ſticados arabicum abſinthiū mentaſtrum origanuʒ cocta ſint. Et vēter multoriēs ex pillulis cochiis ē ſoluēd⁹. Et cibaria minuenda et vinū diminuēdū. ℂ Syllanus

ℂ Hic ponit curam quādo ſit a ventoſitate ⁊ diuiditur in tres. primo ponit curam per localia. Secundo per euacuationem. Tertio per dietam. ſecunda ibi. (Et venter. Tertia ibi. (Et cibaria. Prima in duas. Primo ponit curam per iniectionem in auribus. Secundo per ſuffumigationē Secunda ibi. (Auris quoqʒ. De prima dicit ꝙ ſi ſonitus cum grauedine capitis ⁊ debilitate auditus oleuʒ de ſemine raphani oleum de amigdalis amaris oleum roſ. i quo caſtoreum ſit diſſolutum ſunt īmittenda. Ratio quia capite purgato illa olea habent reſoluere ventoſitatem. ℂ Notandum ꝙ per illa poſſumus intelligere ſibi ſimilia. vt iniectio aque raphani olei laurini. ℂ Ad idem iniectio ſucci ſerpentarie cum melle. ℂ Ad idē iniectio olei de been. ℂ Ad idem ſuccus cepe. ℂ Ad idem aqua rute poſita in aure cū bombice. ℂ Ad idem oleum de amigdalis amaris in quo diſſoluta ſit ruta vel aliquid euforbij. ℂ Ad idem oleuʒ de ſpica in quo diſſoluatur optimū caſtoreum ⁊ euforbium. ℂ Ad idem ſi diſtilletur acetum decoctionis elli nigri meſue. (Auris quoqʒ. Ponit curam per vaporationem dicēs ꝙ auris dʒ poni ſupra vaporē aque in qua cocta ſint ſanſucus ſticados arabicum mentaſtrum ⁊ abſinthium. Ratio quia talis vaporatio eſt cā diſſoluendi ventoſitatem ⁊ debet recipi per cannam vel per aliud inſtrūm. ℂ Ad idez vinum decoctionis betbonice ⁊ eſt experimentuʒ gordonij bonum. (Et venter. Ponit curam per euacuationem cuʒ pillulis cochijs. Ratio quia euacuatur ſta a cerebro a quo elevatur ventoſitas que eſt cauſa ſonitus ⁊ tinnitus. (Et cibaria. Hic ponit curam per cibaria dicens ꝙ cibaria ſunt minuenda. Ratio quia calor redditur magis intentus circa materiam ad reſoluendum eam. Secundo dicit ꝙ vinum eſt dimittendum. rō quia tale eſt vaporoſum ⁊ cōmouet ventoſitates ⁊ vapores ideo ⁊c. ℂ Notandum ꝙ debet abſtinere a pomis leguminibus nucibus⁹ ⁊ ſimilibus omnibus vaporoſis ⁊c.

ℂ De grauedine auditus. ℂ Syllanus.

Notandum circa rubricam ꝙ nocumentū in auditu. aut proueniit a natiuitate. aut poſt. Si poſt aut proueniit per viam criſ aut per criſim vel ſine criſi. Si ſine criſi. aut ā ab intra aut ē ab extra

Digitized by Google

De grauedine auditus

Si ab extra sic est casus vl̄ percussio tonitruū pulueris pulices vel alie res cadētes in aurē. Si ab intra aut est ꝓpter nocumentū in instrumēto auditus. aut ꝓpter cōpassionē aliorū membrorū. Si ꝓpter cōpassionē aliorū membrorū sicut sunt passiones capitis aut dentium. aut fractio fractus ꝛ filia. Si ꝓpter nocumentū instrumēti auditus hoc est aut ꝓpter spūs qui ꝓuent a cerebro p nerui ꝛ ossa. aut ꝓpter nocumentū qō est in foramine. Si ꝓpter spūs aut rōne q̄litatis sue .q. est nimis calidus vel nimis frigidus vel nimis grossus. Si ꝓpter nerui ꝛ ossa hoc est ꝓpter tria. aut ꝓpter malā cōplexionem calidā vel frigidā humidā vel siccā simplicē vel cōpositam cum materia vel sine materia. Aut ꝓpter morbū officialē. sicut est duricies oppilatio nerui opilei apostema. aut ꝓpter morbū cōmunem sicut est solutio cōtinuitatis. Si ꝓpter nocumentum qō est in foramine. aut in locis vicinis. hoc est ꝓpter tria. s. ꝓpter malā cōplexionē calidā vel frigidam ꝛc. Uel ꝓpter morbos officiales. sicut est oppilatio facta ꝓpter sanie. aut humores aut verucā aut carnē additā. aut vermes aut apostema ꝛ similia. aut ꝓpter morbū cōmunem sicut est solutio cōtinuitatis. ¶ Secūdo notandū q̄ de signis si ꝓuenit nocumentū auditus a natura vel causis primitiuis vel aliis egritudinibus capitis vel aliorū membrorū vel ꝓpter crisim. signa sunt manifesta volenti cōsiderare. Signa si fuerint ꝓpter nocumentū qō fit in foramine. ponat in loco in mineolo ꝛ erit manifestum visui. Signa si fuerint ꝓpter nocumenta intrinseca in neruo aut offeant aliis vbi est ꝓpter se iudicium de auditu si est cū materia est cū grauitate capitis ꝛ loci. Sed in signū sumit a inualidus ꝛ nocēbus. q. ois discrasia leditur a simili ꝛ iuuatur a cōtrario. ꝛ ex hoc multum deuenit in cognitionē discrasie. licet oporteat aliquas cōditiones attēdere quas nunc omitto. si discrasia fuerit calida sentitur ab intra caliditas ꝛ ledit a calidis. si fuerit frigida. sentitur ab intra frigiditas. ꝛ leditur a frigidis ꝛ iuuatur a calidis enacuatiōe facta. si fuerit ficca adsunt vigilie vrtiarimū. lenitas capitis. si fuerit ab humiditate est tumor in facie ꝛ de facili incurrit reuma ꝛ est cū granitate. si fuerit ab apostemate est semper dolor magnus ꝛ pulsatio ꝛ calor ꝛ febris saltē effimera. si fuerit ex vlcere est ibi p̄cura mordicatio ꝛ dolor. ¶ Tertio notandū q̄ ad sciendū experimētum. vtrū i aure sit humiditas aut aquositas. aut sanies. aut alia res. ℞. spongiā ꝛ calefiat igne ꝛ pānis lineus duplicatus calidus superponat spōgie ꝛ applicetur auri ꝛ dormiat desuper. Si inueniat pānū maculatū est ex illis. si vero non tunc passio auris nō est ex hūiditate nec sanie nec aqua sitate. sed ex alia re. ¶ Notandū quarto q̄ surditas auditꝰ est duplex. quedā est cāta ex lesione organi a principio generatōis. et talis est incurabilis. Surditas vero accidentalis est duplex. Quedam est noua ꝛ illa est curabilis. ꝛ q̄dā est antiqua. ꝛ est postq̄ trāsit duos annos. ꝛ talis est incurabilis. ¶ Notandū quinto q̄ hic capit granedo auditus vel ꝓ actōe diminuta vel ablata auditus. ¶ Almans.

Am i auditu ꝓgit grauitaſ ꝓhibitū
ē an sit ibi sordities q̄ vocaſ cera q̄ sit in
aure q̄ si iueterauerit mūdeſ cū medicis
ſm q̄ ꝓdixim⁹ aut cū cura mānus. ¶ Sylla.

¶ Hic determinat de grauedine auditus ꝛ diuidit i quatuor. ℙ Primo ponit curā q̄s ꝓuenit ex sordine que vocatur cera. Secūdo q̄s ꝓuenit ex repletōe ꝛ vītositate. Tertio ponit curā q̄s ꝓuenit ex inanitōe. Quarto ponit curam q̄s ꝓuenit post frenesim. ꝛ remittit nos. Secūdo ibi. (Si autez sordes). Ibi tertia. (Si aūt auditus.) Ibi quarta. (Qō si post). De prima dicit q̄ si in auditu ꝓuenit grauitas cōsiderandū est. an sit ibi sordities que vocat cera in aure. Secundo dicit q̄ si fuerit inueterata ꝺz enacuari cū medicinis sm q̄ dictum est. Aut cū operatione manuali. ¶ Notandum q̄ sordities auris aut est in superficie. ꝛ sic potest removeri cum operatione manuali. Uel est in profundo ꝛ sic potest removeri cuz medicinis mundificatiuis ꝛ aperitiuis de quibus dictum est. ¶ Almansor.

¶ Si aūt sordes nō affuerit. ꝛ euenerit hoc post saietatē fastidiosam que eā precessit. aut egritudinē acutā auris ponēda est sup vaporē aque in qua ea que prediximus cocta fuerint traiectorio iterposito quousq̄z vapor ascēdat. qō hoc mō fieri ꝓuenit. Res aūt iste i cucuma brite os acutū coquanſ deinde traiectoriū ori cucume superponaſ. ꝛ ne vapor egredi possit pānis involuaſ ꝛ auris sup os traiectorii ponaſ. Istud ꝓtea fiepb in aurē mittaſ. Qō. ℞. colloquintide. ʒ. i. baurach tertiā. ʒ. vni⁹ castorei aristo. ro. succi absinthij oium añ. ʒ. ʒ. costi quartā. ʒ. vni⁹. euforbij serrā. ʒ. vni⁹. felis vaccini q̄tū sufficit ad p̄dicta cōficēda. fiāt ex eis fiepb. Cūq̄z necesse fuerit sumaſ vnū i oleo de amigdalis amaris resolutū ꝛ imittaſ auri. boc. n. valō vnle existit dolori phlānico ꝛ uentositati ꝛ sonitui ꝛ tinnitui q ex grosso fuerit ꝛ surditati que est ex grossis humoribus. ¶ Syllanus.

¶ ℙ Ponit curā q̄s ꝓuenit ex repletiōe ꝛ vītositate. ꝛ diuidit in duas. ℙ Primo ponit curā per vaporationē. Secōo p imissionē in aurē. Secōa ibi. (Istud preterea. De prima dicit q̄ si in aure nō fuerint sordes. sed granitas auditus fiat post saietatē vel repletionē que ꝓcessit vel ꝓpter egritudinē acutā. auris ꝺz poni supra vaporationē aque in qua ea q̄ dicta sunt. s. sansucus absinthū ficados mentastrū origanū cocta sint. Secōo ponat medū quo recipi ꝺz vapor. q. res debent cog in instrumēto. s. in vase ꝛ post circūponi debz vas ne vapor egredi possit ꝛ auris super orificio poni ꝺz. Qō q. hic sumus cōsumit materiā ꝛ resolvit ventositatē. ¶ Notandū q̄ anteq̄ approximet hoc locale vel aliud ꝺz ꝓmitti enacuatio cū pillulis cochijs ꝛ ante exhibitionē pillularū ꝺz ꝓmitti sirupus supradictus. (Istud preterea.) ℙ Ponit curā p iniectionē in aurē. dicens q̄ in aure ꝺz poni istud fiepb. ℞. colloquintide. ʒ. i. baurach tertiā partē. ʒ. vnius castorei aristol. ro. succi absinthij oium añ. ʒ. ʒ. costi q̄rtā ptē. ʒ. vnius enforbij tertiā ptē. ʒ. i. felis vaccini q̄tū sufficit ad cōficienda p̄dicta. fiat ex eis fiepb. ꝛ cum fuerit necesse vnū in oleo de amigdalis amaris resolutū in aurē mittaſ. Secōo explicat innamenta eius dicēs q̄ vtile ē dolori phlānico ꝛ sonitui ꝛ tinnitui ꝓuenientibus ex ventositate grossa ꝛ sorditati que ē ex humoribus grossis. ¶ Notādū q̄ cā remedij est. q. cōsumit ventositatē ꝛ materiā que est cā granitatis audit⁹. Ad idē. ℞. baccarū lauri. ʒ. ʒ. terātur ꝛ bulliant ꝛ misce cū oleo de lilio ꝛ ponaſ in aurem ꝛ valet. ad idem. ℞. oleū laurinū in quo fit bullitū spoliū serpētis. ad idē oleū uniperis. oleū balsami. oleū amigdalarū amararū. Ad idem valent dicta in. c. precedenti de sonitu ꝛ tinnitu. ¶ Secundo notandum q̄ per illa localia intelligere possumus alia. s. gargarismata sternutationes capitpurgia ꝛ mastications. ¶ Almansor.

¶ Si aūt auditus debilitas post ieiunij vigiliaſ q̄z cōtingit fueritq̄z facies extenuata ꝛ oculi concaui eger balneū sepe i grediatur. Et largiori cibo ac potu utaſ. Et i sōno fiat. pfūdior. Super caput quoq̄z aquā tepidam cū oleo fundat donec saneſ. Qō si post frenesim cōtingat ex medicinis primis curetur. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curā q̄s ꝓuenit ex ianitōe ꝛ diuidit i q̄tuor. ℙ Primo p̄mittēdo signa ponit curā p balneū. Secōo p oleū tam. Tertio p sōnū. Quarto p embrocationē. Secūda ibi (Et largiori.) Tertia ibi (Et in sōno.) (Quarta ibi (Super caput.) De p̄ma dicit q̄ si debilitas auditus ꝓueniat post

telennum aut vigilias ⁊ cū hoc fuerit facies extēnata ⁊ oculi cōcaui ꝙ cura dꝫ sepe igredi balneū. ¶ Notandū ꝙ si appareant ꝓdicta signa significat multa cōsumptio spūum. talis aūt est cā grauitatis auditus. Sed rō remedij est q: i talibus itēio ē humectatio pp siccitatē fcāz. sed hoc facit balneum ꝙ viā irrotatōis. (Et largior.) ¶Ponit curā p dietā dicēs ꝙ dꝫ vti dieta i cibo ⁊ potu in maiori q̄titate. ℞ō gaꝫ hoc generat magis de sanguīe ⁊ de spū ⁊c. (Et i sōno ¶Ponit curā per somnū dicēs ꝙ dꝫ plus dormire q̄ aī q: somnus bonificat digestionē ⁊ humectat corp⁹. (Super caput. ¶Pōit curā p embrocationē dicēs ꝙ dꝫ fundi aq̄ tepida cū oleo supra caput. ℞ō pꝫ. (Qō si post. ¶Ponit curā q̄ venit post phrenesiꝫ ⁊ remittit nos. dicēs ꝙ si vēiat post frenesim debet curari cū medicinis primis. ¶ Notā dū ꝙ post frenesim pōt puenire debilitas auditus dupl'r. vel p cōtatē materie colerice facētis frenesim ad aures sin thomatice vel p viā crisis ⁊ dꝫ curari cū medicinis dictis i c. de soda in principio libri. Vel pōt fieri ex ꝓte ventositatis ⁊ sic cō petūt medicine ꝓsumptue vētositatū. ¶ Secundo notandū ꝙ cura grauitatis auditꝰ ex additōe carnis ē vt mū dificet cū vnguēto viridi qō sic fit. ℞. aluminis zucharini florū eris aā: ℥. ʒ. mellis. ℥. ʒ. ico: ponentur sīl. deide mundificet cū vnguento apostorum qō sic fit. ℞. cere albe resine aā. ʒ. xiiij. oppoponaci florū eris aā. ʒ. ij. armoniaci. ʒ. xiiij. aristol. longe thuris mūmie aā. ʒ. vi. myrrhe galbani aā. ʒ iij. bdelij. ʒ. vi. litargiri. ʒ. viij. infundat bdeliū i aceto vini postēa frustatim incisum fuerit cōficiat sic. dissolvant oēs gūme cum bdelio ⁊ cera ad ignē in oleo ⁊ postēa oia dissoluta fuerint ꝓfecte colet totum ⁊ tūc addatur pulvis aliarū rerū que possunt cōteri ⁊ cribellari ⁊ agitetur continue cū spatula donec infrigidatū fuerit. ¶ De vermibus auris ⁊ paruis animalibus in ipsam ingredientibus vt sunt pulices ⁊ similia. ¶ Syllanus.

Otandū circa rubricā ꝙ vermes pñt eē i carne dupl'r. pīo ab extra sicut pulvis pulex vel lapis Scōo ab itra ex mā putrefacta in aure cōuertitur a calore naturali iꝫ putrefactio fiat a calore accidentali. ⁊ iꝫ vt plurimū vermes generēt i ūtestinis pñt tū gñari i aure ⁊ aliis locis. ¶ Scōo notādū ꝙ signa v̄ miū sūt titillatio pruritꝰ ⁊ dolor ⁊ casus vmium ab aure ⁊ ꝙ medicꝰ aspiciat ītra aurē ad solē. tūc. n. certe potest indicare de vermibus. ℞atio pꝫ. ¶ Almansor.

Um i aure fuerit titillatio ⁊ pruritus ⁊ dolor. deinde ceciderint vmes ab aure imittat aurī succꝰ mētastri. aut de foliis pficorū aut oleū de nucleis ipsoꝝ. aut aloes i aq̄ dissoluat ⁊ imittat: hec. n. vermes auris ⁊ pua animalia ingredientia ipsam aut que in vlceribus nascuntur interficiunt. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de vermibus ⁊ aliis animalibꝰ puis i aure dicēs ꝙ vbi in aure fuerit titillatio pruritus ⁊ dolor. ⁊ cecidерit vermis ab aure tūc arguendū est ꝙ i auribꝰ erūt vermes. scōo dicit de cura ꝙ in auribus dꝫ pōi succꝰ mētastri vel succus de foliis pficorū. vel aloes in aq̄ dissolutū vel oleū de nucleis pficorū. verificat se q: hec posita i auribꝰ interficiūt. vmes ⁊ alia animalia parua aurē ingredientia. ¶ Notā dū ꝙ ꝓdicta interficiūt vmes rōne amaritudinis sue. ¶ Secūdo notādū ꝙ vltra ꝓdicta ad interficiēdū vmes valet. succus absinthij. succus lapinorū succus centauree. succꝰ capis. succus radicis mori. succus radicis consolidri. nā sibi iest ꝓpriet mirabil. Distillatō elix facta cū vio oia fella. euforbium. ⁊ hec sunt simplicia. Cōposita sunt aloes. ℥. ʒ. collo gntide agarici. aā. ʒ. ʒ. teranꝫ ⁊ pulverizentur. misce cū aq̄ feruēti ⁊ distillet in aurē. ¶ Tertio notādū ꝙ educētia vermes sunt primū ꝙ vas i quo fit lac applicet auri ⁊ patiens decubat supra illā aurē. q: vmes descendēt ꝓpter illā dulcedinē lactis. Ad idem. ℞. vini. ʒ. ij. mell. ʒ. iij. olei ros. ʒ. iij. misce cū albumine duorū ouoꝝ ⁊ lana infundat in predicta ex q̄ repleat auris. ⁊ patiēs decubat supra illaz aurē ⁊ subito lana extrahat q: vermis exibit extra. ad idē lana i fusa i melle ponat in aure ⁊ subito extrahat. Ad idē applicetur auri; vētosa. q: extrahit vermes. ad idē distillet i aurē hora post horā oleū tepidū. deinde sternutet cū cōdito ellō albo ⁊ retineat os ⁊ nares vt spūs ferat ad aures. nā cum ipetu exibunt vmes. ad idē si pulex vel aliud tale aurem ingrediatur mittatur in aurem capillus vel filum forici duplicatum applicabitur vermis vel animal ad filum ⁊ sic ūbere extrahetur.

¶ De his q̄ extrinsecus cadūt i aurē. ¶ Syllanus.

Irca rubricā est notandū ꝙ eoꝝ q̄ ingredīt aurē ab extra q̄dā sunt i solida ſuba. vt cicer lapis ⁊c. q̄dā i ſuba ligda vt aliqs liquor vt aq̄. ¶ Secūdo notādū ꝙ si aliqs istoꝝ itrat aurē ab itrīse seco mānifestū ē medico p narrationē infirmi ⁊ p aspectū in aurē cū exponit ad radiū solis. ¶ Almā.

Uz aliqd i aurē figit oleū tepidū ē imittēdū ⁊ patiēs balneū ingrediatur ibi mora faciēs dōec corpꝰ eiꝰ mollificetur. deinde naribꝰ isufflentur ꝓdicti. ⁊ teneat anbelitꝰ ut sternutatio seqtur. forsitā. n. sic egreditur. si aurē fuerit difficile ⁊ non exierit erit necesse vt cuꝫ ferro auri immisso extrahatur. Quod etiam in naribus est faciendum si quid eas ingressuꝫ fuerit qō extrahi non possit. ¶ Syllanus.

¶ ¶Ponit curā eoꝝ q̄ ingrediunt in aurē ⁊ dividit in duas. ¶Pīo facit boc. secūdo ostēdit ꝙ cura nō est differēda. secūda ibi. (Neq; boc. ¶Prima in duas. pīo ponit curā q̄ illud qō ingredit in aurē ē in ſuba dura. scōo q̄ est in ſuba ligda. vt aq̄. secūda ibi. (Si autē. ¶prima in duas pīo. ponit curā per iniectionē olei in auribus. scōo p iniectionē i naribus. scōa ibi. (Deinde. De prima dicit ꝙ q̄ aligd figit in aure oleū tepidū ē imittēdū. ℞ō q: ē cā mollificatiōis. vñ res melius possit egredi. scōo dicit ꝙ patiēs ingrediēs balneū dꝫ ꝓtrahere morā donec mollificet. rō pꝫ supra. (Deinde naribus. ponit curā p iniectionē in naribus dicēs ꝙ in naribꝰ debēt isufflari cōdita ⁊ retineri anbelitus vt sequat sternutatio. q: sic egredіet. rō q: p illā sternutationē primo nec natura ad expellēdū supflua ⁊ cū nō possit exire vētus p nares ⁊ os sic illa res egredit. ¶ Si aūt fuerit. ¶Hic ponit curā p opationē manualē. dicēs ꝙ si fuerit difficile egredi cū predictis erit necessariū vt cū ferro posito i aure egrediat. scōo dicit ꝙ si qd i nare ingrediat quod nō possit egredi idem est faciendum. ¶ Almansor.

¶ Qō si aqua aurē intraverit capite ad ptē auris illius iclinato saliat eger. Qō si nō exierit, puocetur sternutatio ut dixim⁹ deīde oleū tepidū multoties imittatur. Neq; boc, p parno ē babēduꝫ ⁊ pcipue si res malā bñs qualitatē ingressa fuerit ex ea nāq; grauis segtur dolor. ¶ Syllat.

¶ ¶Ponit curā quando illud qō ingreditur est aq̄ aut ſuba stantia ligda. ⁊ primo dicit ꝙ si aqua ingrediatur in aurē capite ad aurem inclinato saliat eger ⁊ saltet. rō quia causa est vt egrediatur per motū ⁊ saltum. secūdo dicit ꝙ si nō exierit dꝫ puocari sternutatio vt dictū est supra. Tertio dicit ꝙ oleum tepidum sepe est imittendum in aure. ratio quia est causa lubricationis. ¶ Notandum ꝙ hec aqua in aure pōt remoueri mundificando aurem cū stilo involuto in coto vel pēna subtili munda. ad idem ponatur in aure cum filo vt possit extrahi spongia marina vel lana que reperitur in conchis marinis. Vel frustum medulle sambuci. ad idem ponatur cānula in aurē ⁊ aliqua persona extrahat per illaz cum anbelitu ⁊ exibit aqua ne detur vacuū ⁊ est ēt modus attrahendi vermes. Ad idem ponatur cāna in aurē ⁊ in cāna ponatur vga ignita q: consumit illam aquā. Ad idē fiat suffumigatio ad aurē ex dissolventibus vt camomilla anisū ⁊ filibus coctis in vino. (Neq; boc. Ostendit quō hec cura nō est differenda dicēs ꝙ qñ in aure cadit aliquid extra-

Digitized by Google

De fluxu sanguinis narium

neū;nō est differenda cura neq; p;o parvo babēdū p̄cipue si ingrediat̄ res bñs p;aiā q̄rat̄. Certificat se. q; ex ea segtur gravis dolo: ꝛ p ꝓñs sequitur gravis egritudo.

Otādū ꝙ fluxus sanguinis narīū aliq̄n est arterialis aliq̄ando venalis. Aliquando venit post febres acutas ꝛ post apparitionē signorū digestionis ꝛ dē creticus. Aliq̄n ante apparitōem signorū digestionis in febribus acutis ꝛ nō acutis. Aliq̄n absq; febre fit corpe sano ꝛ ꝓpter acuitatē vel eī' multitudinē vel a casu vel a p̄cussione. ¶ Scdo notandū ꝙ fluxus sanguis narīū ꝓuenit pp apertionē officiorū venaru; que sunt i naribus. ꝛ hoc pp tria. aut rōe mēbri. aut virtutis. aut humorū. si pp mēbrū cū est rarū ꝛ laxū si pp virtutē. vt q; expulsiua est fortis ꝛ cōtētiua ē debilis. sed pp humorem. aut q; multus. aut q; acut' aut q; aquosus ꝛ subtilis ꝛ iste sunt cāe communes i oī eo quod egredit̄. vt vult Gal. in sexto de accidenti ꝛ morbo. ¶ Tertio notandum ꝙ fluxus sanguinis narīū. aut est ab extrīseco aut ab intrīseco. Si ab itrīseco. aut cū crisi. aut sine crisi. sicut i freneti aut pleuresi. aut apostemate epatis aut splenis aut synocha aut tertiana. aut in variolis ꝛ morbillis ꝛ filibus. si sine crisi aut p̄cit a capite aut ab epate. aut a splene. ¶ Quarto notandū de signis. Signa distinguenda inter sanguinē venalē ꝛ arterialē sunt q; sanguis arterialis exit a loco cū inundatione ꝛ motu tortuoso. sed venalis nō. Itē sanguis arterialis ē valde. subtilis ꝛ magis rubeus q̄ venalis. Itē ad fluxum sanguis arterialis quasi semp sequitur syncopis in venali ät nō. Itē arterialis non fit ex oī medicina restringiē de leui sicut venalis. Itē res que ponūtur super epar nō fit cōferūt in fluxu sanguinis arterialis. quēadmodū res que ponunt super cor ꝛ torace. In venali vero satis cōferūt. Ratio p;a Signa fluxus sanguis cretici sunt q; fit post febres ꝛ post alias egritudines ꝛ post appitionē signorū digestionis i superfluitatibus ꝛ in die aliqua cretica ꝛ ꝙ dolor corpis p;aecesserit ꝛ habitudo satis carnosa exist ꝛ colerica vrina visa fuerit citrina ꝛ ante oculos apparuerit res rubee vt ignis ꝛ post fluxū sentit se alleviatū manifeste. nō p;a. Signa ei' qui fit ex acuitate sanguinis sunt claritas ꝛ subtilitas sanguinis qui egredit̄ ꝛ cū egredit̄ sentit̄ caliditas vehemens ꝛ ꝙ erit pallati ꝛ nō subito. Signa eius qui fit pp multitudinē sunt q; corpus valde repletū videtur rubedo faciei ꝛ totius corpis ꝛ ꝙ subito emittit̄ in quantitate maxima ad quā sequit̄ syncopis multotiēs ꝛ ꝙ ante fluxū visum ē patienti vti rebus multiplicātibus sanguinez ꝛ ꝙ abstinuit a coitu ꝛ flebotomia longo tpe. ꝛ ꝙ dolor capitis vehemēs antecessit. Signa quando fit fluxus sanguinis a membris determinatis. si a capite significat̄ ex dolore vehementi. si ab epe significat̄ ꝙ sanguis fluit a nare dextra. si a splene sanguis fluit a nare sinistra si ab vtroq; fluit ab vtraq;. Signa quando a causa extrinseca. vt casu. vel percussione fit manifesta ex relatione infirmi. ¶ Quinto notandum de p;onostico fluxus sanguinis. q; si p;odenit ꝓpter retbe cerebri vt aut nunq̄ curabitur. fluxus sanguis narīū q extēdit se vltra quatuo: lib. mal' ē si vltra octo pessim'. ꝛ si extēdit se vsq; ad. xx. vel. xxiii. nūq̄ viuere p̄t. Et fluxus sanguinis vsq; ad colorē pallidū dacēs vel fuscū viridē vel linidū pessim' est ꝛ mortalis. fluxus ät ducēs ad fiacopi ē mortalis. fluxus oīs subito veniēs ꝛ cū ipetu est mortalis. fluxus oīs cū allenatione infirmi est bonus. ¶ Almansor.

Ex his que sanguinis de naribus fluxus retinent est succus albedarogi cū camphora in eo dissoluta naribus immissus confert. n. ei qui banc passionem solitus est ante eam iniectus aut in bora egritudinis. aut sumātur gypsi; cinis carte de panno galle sanguinis draconis calx gezi. ꝛ pulverizata naribus insufflentur aut licinium in eis intinctum mittatur in nares aut alumē iamen pulverizatum vt alchool cum amilo eiusdem quantitatis naribus insuffletur. Quod si frequēter ad huc manauerit superiores brachiorū ptes apō ascellas cū instita ꝛ coxe apud inguina ligētur ꝛ testiculi sunt ligādi fit'. ¶ Syllāus.

¶ Dic ponit curā fluxus sanguinis narīū ꝛ diuidit̄ i duas primo ponit curā q̄n fluxus sanguinis nō est multū magn' Scdo q̄n excedit. Ibi scda. (Si vero passio.) Dxia i duas. Primo ponit curā per quedā localia. Scdo per diuertētia scda ibi. (Od si adhuc.) prima i tres ꝑs. ꝙ tria ponit que restringunt fluxus sanguinis narīū. primū est succus basili ci maioris in quo dissoluat̄ cāphora ꝛ iniiciatur naribꝰ. rō q; cāphora cū sit frigida ingrossat sanguinē. ꝛ succ' basilici valet a ꝓprietate. secundo dicit ꝙ valet gypsum cinis carte panni galle. sanguis draconis calx. gezi. i. calcantū pulverizata naribus insufflentur. aut licinū in eis intinctū naribus iponatur. rō q; generat crustā q; est medicamen causticū. Tertio dicit ꝙ si alumē iamen pulverizatū subtilissime cū amilo eiusdē q̄ntitatis naribus insufflet̄. valet. rō. q; ē cō glutinativū stipticū. ꝛ iuxta hoc dicit Gherardus ꝙ q̄dā mulier patiebatur fluxū mēstruorū ꝛ fuerūt ei applicata diuersa remedia ꝛ nō poterat restringi ꝛ post ei fuit factum balneū de alumine ꝛ statim fuit curata. ¶ Notandum ꝙ fluxus sanguinis narīū restringitur ser modis. p;io cū frigidis vt sunt lactuca sempervina solatrū plantago aq̄ frigida aqua ros. acetū succus salicis semē infrigami albi opium sanguinaria cauda egna vīmictularis cāphora bursa pastoris rō q; talia infrigidando sanguinē ingrossant vñ nō ē aptus ad fluxu;. ꝛ iō bonū est fundere aquā frigidam ab alto super caput. filr' manutergiū infusum in aq̄ frigida vel in aq̄ ros. ꝛ aceto ꝛ expressu; alligetur collo. Valet ēt mirabiliter si super spatulas aqua frigida ab alto fundatur cū aqua ros. mixta cū modico aceti donec tremat. Valet ēt epithima ex ꝓdictis positū supra ptē a qua venit fluxus. Vel emplz tale. Ry. succi solatri. ℔. 5. aque ros. q̄r. 5. farine ordei. q. sufficit. fiat emplr̄m applicetur epi i frunt ab illo. Secundo fluxus sanguinis restringitur cū stipticis. sicut sunt acatia corallus rubeus. mumia aloes alumen indicū canda egna karabe lapis ematibtis hypoquistidos bolus ar. terra sigill'. balaustie lētes galle sumach. sanguis draconis ꝛ fructꝰ olivum arboz stipticaz. sicut sunt pira sorbe nespula citonia ꝛ succus foliorꝫ ipsaz virga pastoris olibanū ꝛ hoc de simplicibus. De compositis ät trocisci de karabe trocisci ō terra sigillata. rō q; illa sunt stiptica ꝛ claudunt orificia venaru. Valet ēt hoc emplr̄m positū sop. a frontē. Ry. secci plātaginis aq̄ ros. de stipitibus si possit haberi aā. ℥rt. i. ʒ. accti. ʒ. i. albumina duorū ouorū terre sigill'. vel loco eius argille q̄ sufficiat. misce ꝛ fiat emplastrū mediocriter ligēdū pōatur supra frontē ꝛ tēpora. Ad idē. Ry. sanguis draconis gūmi arabici aā ʒ. i. ʒ. seminis papaueris. seminis portulace aā ʒ. i. opij. ʒ. ʒ. pulverizanda pulverizentur subtilr' ꝛ incorporentur cū succo plātaginis. q. sufficit ꝛ fronti. ꝛ tpibus applicetur. Ad idē. Ry. mumie ꝛ teratur ꝛ misceat cū tela aranee ꝛ albumine ouī ꝛ ponatur cū tenta in naso. Ad idē. Ry. aloes cū albumine ouī ꝛ iponatur in naribus. Ad idē. tenta infusa in succo plantaginis in quo sit pulvis coralli ru. vel lapidis ematibtis vel karabe. Ad idem succ' cani de egne. ad idē fiat emplr̄m cū pluere boli ar. albumie ouī ꝛ succi sanguinarie ꝛ tpib' applicet̄. Tertio restringitur cū glutinatiuis sic dragagātū gūmi arabicū pulvis thuris farina volatilis molēdini albumē ouī ꝛ filia. rō q; faciūt adherere partes adinuicē ꝛ vtplimū misce cū stipticis. Quarto restringitur cū canterizātib'. sic atramētū arsenicū calx viua sal armoniacum vitreolū ita ꝙ insufflentur pulvis i nares. rō q; cānt crustā ꝛs ē piculū. q; si fluxꝰ nō remouetur fit maior fluxꝰ. iō nō ē libēter vtēdū. Quito restringitur cū his q̄s tota spē hoc faciūt hoc ē succ' basilici. sterc' asini vel porci si odoret̄. vel fiat tēta ꝛ si ponat i naribꝰ vt fiat emplr̄m. vñ dicit gerardꝰ ꝙ ipe restrigit fluxū sanguīl mēstruoꝝ cū emplastro fcō ex dictis posito supra pectē. ꝛ ita si pōat i collo

Digitized by Google

De vlceribus narium.

matricis. Secūdo restringit cū diuertēt⁹ ꝛ trabeatibus ad partē ↄtrariā sanguinē. ꝛ hoc fit duplr. ¶Primo ꝙ flebotomiā saphene vel basilice. vel per vētosas positas in crurib⁹ ꝛ spatulis cū scarificatione. Secūdo fit sine euacuatōe vt cū ventosis positis supra mēbrū a quo fluit sanguis sine scarificatione ꝛ est remediū forte. Uel cuꝫ ligatura restringendo partes inferiores. ſ. coxas vel testiculos vel mamillas vel fortis tractio aurium. (Ꝺō si adhuc.) ¶Ponit curā per diuersionem dicens ꝙ si cuꝫ p̄dictis remedijs sanguis adhuc fluat ex narib⁹: brachia vsq; ad axcellas ꝛ coxe vsq; ad iguina cum fascia sint ligande: ꝛ similiter testiculi. ratio qꝛ fit dolor ratione cuius currit sanguis ꝛ spūs ad locum doloris. ꝛ sic diuertitur. ℂ Notandum ꝙ ligatura illa non debet multum stare: sed debet frequenter fieri ꝛ fit maior dolor. ℂ Almansor.

ℂ Si vero passio inualuerit flebotometur cephalica eiusdē partis de qua fluit sanguis. Si autem nec hoc modo strictus fuerit magne ventose superponant ventri ab ea parte de qua fluit sanguis. ℳedicamen quod vehementer valet ad sanguinem cōstringendum. Sumat calx alba ꝛ leuis quā vtuntur aurifices ꝛ sepe naribus insuffletur sine interpollatione ꝛ licinium albumine oui illinitum ea inuoluatur et naribus immittatur. ℂ Syllanus.

ℂ Hic ponit curam qñ fluxus excidit ꝛ diuiditur in tres. Primo ponit curam per euacuationē. ſ. per flebotomiam. Secūdo ꝙ diuersionē. ſ. per ventosas. Tertio explicat vnū locale. scḋa ibi: (Si autez.) tertia ibi: (ℳedicamen.) De prima dicit ꝙ si fluxꝰ creuerit debet fieri flebotomia de cephalica eiusdē partis per quā fluit sanguis. Ratio qꝛ ꝙ flebotomiā talem euacuat sanguis ꝛ diuertit ad aliū locuꝫ ꝛ est remediū optimū. (Si autem.) ¶Ponit curam per ventosas. ſ. per diuersionem ꝛ dicit ꝙ si fluxus per flebotomiā nō restringit tunc ventose magne sine scarificatōe debent poni supra ventrez ab ea parte a qua fluit sanguis. ratio qꝛ talis vētosa attrahit ad partez ↄtrariaꝫ ꝛ diuertit licet nō sequatur euacuatio. ℂ Notandū ꝙ omnes auctores laudant has vētosas in omni fluxu vnde posita ventosa magna sub mamillis curat fluxum menstruoꝝ intra affoxismū quarte particule. ℳulieri si velis menstrua. Et posita sup̄ epar curat fluxum sanguinis ꝓuenientez a nare dextra. ꝛ similiter supra spatulas curant fluxum sanguinis narium. Similiter si ponant supra vmbilicū curant vomitū ꝛ hoc remedium fecit magnū honorez ꝛ laudem in dña Ursina de bechariis vroze dñi Bon. (ℳedicamen.) ¶Hic explicat vnuꝫ locale naribus applicandum dicens ꝙ sumatur calx alba ꝛ leuis qua vtunt aurifices ꝛ sepe naribus insuffletur sine interpollatione. Secundo dicit ꝙ licinium illiniatur in ea ꝛ naribus immittatur. ratio qꝛ cauterizat⁹ ꝛ facit crustam.

ℂ De vlceribus narium. ℂ Syllanus.

n Otandū circa rubricaꝫ primo ꝙ hic capit⁹ vlcus pro vulnere: ꝛ est duplex. ſ. siccū ꝛ humidum. Siccū dicit qñ facit crustam. ¶Humidū qñ fluit humiditas. de vtriſqꝫ determinat hic Rasis.

ℂ Secūdo notandus ꝙ vlcera fiunt in naribus a mā acuta vel salsa vel adusta currente ad nares ꝛ descēdēdo vlcerat ꝛ vlcera facit in parietibus nasi: ꝛ sic fiunt a causa extrinseca. ℂ Tertio notandū ꝙ signa vlcerū que fiūt a causa intrinseca sunt: qꝛ infirmus sentit prurituꝫ ꝛ ardorē ꝛ acuitatez in naso ꝛ cum fricant partes intrinsece nasi exit sanguis ꝛ escara ꝛ aliqñ post escaram exit subtile aquosum croceum vel viride vel nigrum. Sed signa quando fiunt a causa extrinseca sunt nota ex relatione infirmi ꝛc. ℂ Almansor.

c ¶Am in narib⁹ fuerit vlcera cera ꝛ oleū ꝛ adeps gallinace⁹ eis immitat⁹ ꝛ aquā calidam naribus in mane mulcriens per aliquot dies odorez. Cuꝫ pustule egredi cepe/rint licinium aceto forti infusum in quo sal fit positum naribus immittatur ac super eas aceti ꝛ sal similiter ponantur. Siccabunt enim ex hoc ꝛ nō plongabit earū mora. Ꝺō si vlcera ibi affuerit vnguento de cerusa curent. ℂ Syllanus.

ℂ Ponit curam vlcerum narium. ꝛ diuiditur in tres. primo docet remouere escaram seu crustam. Secundo docet remouere pustulas cum incipiūt egredi. Tertio docet remouere vlcera. Secunda ibi. (Cuꝫ pustule.) Tertia ibi. (Ꝺō si.) ¶Prima in duas fm ꝙ per duo docet remouere. Secunda ibi: (Et aqua.) De prima dicit ꝙ vbi sunt in naribus escare vel crusta cera oleum ꝛ adeps gallinace⁹ debent poni in naribus. Secundo dicit ꝙ etiam conueniēs est vt semper per aliquot dies de mane sugat aquā calidaꝫ naribus. Ratio quia illa mollificat crustaꝫ. ideo ꝛc. ℂ Notandum ꝙ ad idem valet vnguentum tale. ℞. medulle vituli gūmi arabici añ. ʒ. ii. olei filaminis quar. ſ. cere ūnum sufficit fiat vnguentum. Ad idem valet butyrum ablutum sine sale. Ad idez aqua decoctionis maluauisci: aut aqua decoctionis solatri ꝛ malue. (Cuꝫ pustule.) ¶Hic docet remouere pustulas narium. dicens ꝙ cum pustule inceperit egredi licinium forti aceto infusum in quo sal ponatur naribus immittatur ꝛ super eas similiter acetum cum sale ponatur. Uerificat se. quia exiccabuntur ex hoc. ℂ Notandū ꝙ hoc medicamen competit quando crustē sunt multe adherentes: quia tunc competunt mordicantia inter nares: quia natura tunc illas expellit. (Quod si vlcera.) Docet remouere vlcera. dicens ꝙ si in naribus fuerint illa vlcera debent remoueri cum vnguento de cerusa. ℂ Notandu⁹ ꝙ in vlceribus cadit duplex intentio. prima est mundificatio cum his que dicta sunt. in capᵒ de cura vlcerum aurium. Secunda intentio est consolidare: ꝛ hec fit cum vnguento de cerusa. quia consolidat. Ad idem valet hoc vnguentum ℞. cerusse myrrhe litargyrij calcecumenon galle parum cō buste alumīnis añ. ʒ. i. olei ros. quartam. i. cere q̄tum sufficit pulverizanda pulverizentur subtiliter misce fiat vnguē tum quia consolidat ꝛ deficcat. Ad idem valet vnguentuꝫ de mumia thure ꝛ mastice naribus infusum. Ad idem valet lotio cum vino calido decoctionis myrrhe ꝛ thuris.

ℂ Secundo notandum ꝙ cum talia vlcera fiant vtplurimum a reumate cerebri. in talibus ante localia dicta cōuenit purgare cerebrum cuꝫ pillulis cochijs vel piera vel decoctione appropriata premittendo digestiuum. ℂ Tertio notandum ꝙ si vlcera nasi fuerint a causa extrinseca cura est vt statim fiat flebotomia vel ventosatio in spatulis ꝛ ponatur super vulnus albumen oui mixtum cum pulvere camphore. deinde consolidetur cum predictis.

ℂ De apostematibus narium. ℂ Syllanus.

R Otandum est circa rubricam ꝙ tria apostemata fiunt cōmuniter intra nares. ſ. hemorroides polypus ꝛ cancer. ¶Hemorroides sunt quando intra nares caro mollis oritur ꝛ ex eis humores fluxerunt ꝛ si nares stringuntur inueniuntur molles si sanguinem temporaliter emiserit. si vero sanguinem non emiserit vocatur caro mollis si autem pedem vel infistulationē habuerit cum quadā duritie non vltimata appellatur polypus. si vero duritiem ꝛ soliditatez habuerit appellatur ficus vel cancer. ℂ Secundo notandum ꝙ caro mollis est ex materia humida ꝛ descendente a cerebro que est cōuersa in carnem per viaꝫ putrefactionis. similiter ꝛ hemorroides. polypus vero fit ex materia melancholica mixta cum flegmate que in formam illam ꝛ carnem conuertitur a calore accidentali innata per putrefactionem ꝛ corruptionez. Cancer vero fit ex melancholica materia adusta vel indurata currente per venas ex cerebro ad partes nasi ꝛ cōuertitur in carnem ꝛ duritiem a calore accidentali in membro illo et partibus nasi. vltimo infiltratur ꝛ inseritur.

ℂ Tertio notandum ꝙ signa carnis mollis vel hemorroidarum sunt mollities ꝛ ꝙ nulla soꝛdities ibi reperitur: et humores ab eis manant ↄporaliter ꝛ tactus narium etiam

Digitized by Google

De apostematibus narium.

mollis est cū stringit a medico. signa polypi sunt oppilatio meatus nasi ⁊ grossities que apparet in parte posteriori ⁊ q figura ei⁹ est sicut figura ficus ⁊ est ibi duricies aliqua ⁊ fetor. Signa cancri sunt q apparet in naso vene nigre plene sanguine melancholico ⁊ durities ibi quasi vltimata repit: ⁊ fetor intolerabilis est illic: ⁊ fetēs vir⁹ a loco emanās viride aut nigrū aut liquidū currens vt acetū: ⁊ sentit calor i loco cum pulsatione ⁊ aliquo dolore. ¶ Quarto notādū de p̄nostico q si caro mollis in naso seu hemorroides nasi fuerit infiltrata q nō curat absq; recidiuatiōe q: radices eor̄ per chirurgiam remoueri non possunt. Cancer si fuerit in carūculis curā nō recipit per chirurgiam: sed potius augetur in qualitate malitia: aut q̄titate. ¶ Almasor.

c Um intus in naribus caro supflua mollis ⁊ quasi dissoluta rubea: aut alba exorta fuerint ⁊ nares ingrossari ceperint ac ex carne predicta repleri cephalica prius erit flebotomanda. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de polypo ⁊ alijs: ⁊ diuidit in tres. ¶ Prio ponit curā carnis mollis polypi ⁊ hemorroide. Scōo ponit curam cancri q̄ est possibilis. Tertio docet cognoscere quando passio nō est curanda ferro vel acuto medicamine ⁊ quando est curanda cū p̄dictis. Scā ibi: (Uel cācer.) Tertia ib: (Sed cū nares.) ¶ Prima in duas. ¶ Primo ponit curā per medicinā. Secūdo per ferrū. scā ibi: (Hec preterea.) ¶ Prima in duas. primo ponit curā per enacuationē .s. p flebotomiā. Scōo per localia. scā ibi: (Deinde licinium.) De prima dicit q vbi caro superflua mollis sit i naribus ⁊ quasi dissoluta seu rubea ⁊ albo orta fuerit ⁊ nares inceperint ingrossari ⁊ repleri carne p̄dicta flebotomia debet fieri de cephalica. Ratio q: removet multitudinē ⁊ p̄hibet fluxum humor̄ ad nasum ⁊ eodem modo competit medicina. ¶ Almansor.

¶ Deide licinium ex vnguēto viridi qō i. c. ō corrodēnt⁹ carnē noiauimus liniēdū ⁊ narib⁹ erit imittēdū. Si vero illud nō suffecerit medicamē acutū qō ibi descripsimus apponat donec ex toto mundificetur. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam per localia ⁊ diuidit in duas ām q duo ponit. scā ibi: (Si vero illud.) De prima dicit q post flebotomiā licinium cū vnguento viridi de quo dictū est in cap. de comodentib⁹ carnē. s. septimo huj⁹ nari⁹ est imittēdū. Ratio q: corrodit. Ad idē. ℞. arsenici citrini calcanti flor̄ eris aā. lb. ℈. argenti viui lb. i. teranť subtiliter ⁊ infundant in aqua que vocat aqua prima. i. aqua calcis. Ad idē. ℞. aluminis zucharini flor̄ eris aā ℥. ℈. melis. ℥. ij. cribellent ⁊ incorporent simul. Ad idē sepe in die abluat cū aceto sqllitico calido in quo dissoluat sal ⁊ alumē zucharinū. Ad idē infundat tenta in aceto ⁊ prius inuoluat in pulnere q sic fit. ℞. pulueris affodilloꝝ ℥. ℈. racalgar. i. lozofigar. ℥. i. misce ⁊ ponant intra nares supra egritudinē. (Si vero.) ponit curā per aliud medicamē: dicēs q si medicamen p̄dictū nō suffecerit debet poni medicamē acutum descriptū septimo almā. c. dicto. donec ex toto mūdificetur. Ratio p̄: q: est fortius corrodens. ¶ Alman.

¶ Hec preterea passio quandoq; curatur cum ferro radicitus omnino incidendo. Medici tamen quandoq; in hoc errant. vnde ex eor̄ cura eger maximū incurrit nocumētū: in hoc nāq; loco cancer plurimūq; exorit. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam per ferrū et diuidit in duas. primo facit hoc. secūdo ponit caū. circa hoc. secūda ibi: (Medici ꝛc.) De prima dicit q hec egritudo aliq̄s curat cū ferro incidendo totū radicitus. Secūdo dicit q medici in hac cura sepe errāt. q: ex cura eor̄ generat sepe cācer. ⁊ sic fit maximus nocumētū. Rō q: habet radices multū fixas in naso: ideo nō p̄t remoueri radix nisi de substantia nasi remoueatur. ¶ Notandū q si medicus locū lesum ⁊ radices cum stilo ferreo anſiāmato cauterizaret esset valde vtile ⁊ supremū remediū. ⁊ post vstionē ponere butyrū ⁊ albumē ou̇ intra nasum ⁊ extra hora cauteri; ationis cooperiat. tota faciez ⁊ nasus cū pānis ifusis in aq̄ ⁊ aceto vl aq̄ rosacea. ¶ Almā.

¶ Uex cancer q̄n in hoc nascit loco nec tolerat acutas medicinas: nec incisionē que cū ferro fit: imo indiget vt suauiter tractetur ⁊ medicaminibus lenientibus ⁊ flebotomia ⁊ ventris solutione curetur. Cognoscitur aūt an illud accidēs sit cancer: q: ē durus ptingens q̄q; vsq; ad palatū. Sed cū res sicce sint ⁊ dure nec fit in eis aliqua humiditas supflua sūmope cauēdū ē ne hec egritudo aut similis: ferro aut acuto medicamie tangat. Si aūt qō in naribus eorit caro ē mollis fluxerintq; ex eis humores ⁊ cū nares stringunt inueniunt molles ⁊ cū tāgunt tactus nō sentit solidus non est timēdū qn ex medicaminib⁹ acutis ⁊ ferro mederi possint. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curaꝝ cancri quando nascitur in naribus. Et primo facit hoc. Secundo ponit signa cancri. secūda ibi: (Cognoscitur.) De prima dicit q quando cancer nascitur i hoc loco non tolerat acutam medicinam. aut incisionem que cū ferro fit. Ratio patet. Secūdo dicit q pro cura indiget medicinis lenientibus ⁊ enacuatione per medicinam euacuationem ⁊ per flebotomiam. Ratio q: remittunt dispositionē ⁊ p̄hibent augmentum. ¶ Notandum q in cura cōuenit sepe purgare caput in omnibus istis egritudinib⁹ decoctione que sic fit. ℞. mirobalanoꝝ indoꝝ. ℥. i. ℈. sene epithimi aā. ℥. ij. penidij. ℥. iij. bulliant in. ℥. ix. aque tādiu q medietas sit consumpta. postea coletur ⁊ in colatura dissoluatur mane tamarindoꝝ aā. ℥. i. ⁊ detur ante diē semel in hebdomada. Ad idem purgetur, cum pillulis stomaticis alikadi vel fetidis. Eō fortetur locus bis in die vel pluries cū oleo rosarum mixto cum camphora vel cum vnguento facto ⁊ ponant super locum petie infuse in succo solatri. Abstineat a legumin̄ibus caseo ⁊ carnibus ⁊ ab omnibus rebus generantibus melancholiam. ⁊ tota intentio fit in multiplicatione diete humide. Bibat vinum lymphatuꝝ. (Cognoscitur.) ponit signa cancri dicens q illud accidens cognoscitur an sit accidens cancri vel cancer quoniā est durū pertingēs q̄q; ad palatum. (Si cum nares.) Hic ostēdit q̄n nō est medicandū cum ferro nec cum medicinis acutis ⁊ quādo sic dicens: q quando nares fuerint ficce ⁊ dure ⁊ nō fuerit in eis humiditates aliq̄e: cauendū est ne hec egritudo tangatur ferro: aut medicina acuta. Ratio patet. Secundo dicit q illud qō oritur in naribus si est caro mollis ⁊ fluit humiditas ⁊ si nares cōstringant inueniunt molles ⁊ ad tactum non sentit duricies: tunc potest fieri cura cum medicinis acutis ⁊ ferro. Ratio patet.

¶ De diminutione olfatus. ¶ Syllanus.

n Otandū circa rubricā q triplex est actio lesa olfatus. s. diminuta quādo odores p̄cipiunt sicut sunt: sed imp̄fecte: ⁊ hoc est cōmuniter in nā hominis respectu alioꝝ animaliuꝝ ꝓpter multā cerebri humiditatē: nam in organo odoratus dñat ignis vt dicit Aristoteles in libro de sensu ⁊ sensato: ideo a alia hūia cerebrū siccū bene odorāt. Alia est actio ablata ⁊ est quādo nullus odor p̄cipit. Alia est actio lesa corrupta: ⁊ est quādo p̄cipit odor aliter q̄ sit: vt res fetide si p̄cipiantur odorifere vel econtra. ¶ Secundo notandum q causa diminutionis odoratus est multa humiditas cerebri. Causa amissionis est ꝓpter eius oppilationem ex humoribus supfluis ⁊ de illa loquit̄ raſ. Causa corruptionis est humor malus corrupt⁹ in organo odoratus vt in carūculis quando res odorifere p̄cipiunt fetide. sed quando res fetide p̄cipiunt odorifere causa est phlā dulce in loco exis. ¶ Tertio notādū q si

Digitized by Google

De diminutione olfatus

gna priuationis odoratus sunt phantasia anhelitus ⁊ vocis imperfectio ⁊ apparet oppilatio in naso manifesta cui⁹ in naso aspicit ad radicem frontis ⁊ in somno manet cum ore aperto. ¶ Quarto notandū q̄ priuatio olfatus que erit per naturā aut cronica multū nō curat. si vero nō fuerit p naturaz. aut cronica aliquādo curat aliquando non. ¶ Almansor.

C Um sensus quo odoranda p̄cipiuntur missus fuerit nec in narib⁹ caro superflua euenerit ⁊ aer ita leniter vt prius attrahatur ⁊ oculi ac sensus naturalr existūt naribus erit insufflandus pulvis adeo subtilis vt alcohol qui fiat ex ydisi ⁊ artemisia ⁊ sale armoniaco. Egro quoqz p̄cipiat vt nares vapori ex aceto calido p̄cedenti multoties apponat. ¶ Sylla.

¶ Ponit curā amissionis odorat⁹ ⁊ dividit in q̄tuor p̄m q̄ q̄tuor ponit remedia. Scōa ibi. (Egro quoqz.) Tertia ibi (Si aūt.) Quarta ibi: (Et hoc qdē.) De prima dicit q̄ vbi sensus odorat⁹ fuerit amissus ⁊ nō creuerit in naribus caro superflua ⁊ ita leniter aer attrahat vt prius ⁊ oculi ac sensus naturalr existant: narib⁹ debet insufflari pulvis subtilissim⁹ factus ex ydisi ⁊ arthanita ⁊ sale armoniaco. ratio q̄ alterat malā cōplexionē ⁊ aperit oppilatiōes ⁊ vias ⁊ p̄uocat sternutationem. ¶ Notandū q̄ ex eo q̄ nō est caro in narib⁹ signū est q̄ nō p̄uenit ex hemorroidib⁹ vel polypo vel cācro sed ex humorib⁹ vel ex frigiditate in meatibus cerebri. (Egro quoqz.) ¶ Ponit curā per aliud locale dicēs q̄ egro debet p̄cipi vt recipiat per nares vapores ex aceto calido p̄uenientes ⁊ hoc sepe. ratio q̄ hoc medicamē est mordicatiuus ⁊ inducit sternutationē. Ad idē fugat per nares multoties in die aquā cali. ā decoctiōis melliloti hysopi ⁊ sticados aut aquā fumiterre assari ⁊ sambuci. Ad idem odorat nigellā pulverizatam ⁊ sepe recipiat fumū nigelle posite supra carbones. Ad idē prouocat sternutatio cui⁹ ellō albor: aut piretro. aut euforbio ⁊ similibus. ¶ Almansor.

¶ Si autez hec nō suffecerit narib⁹ insufflentur pulvis quē nos ibim⁹ cuius descriptio est. ℞. nigelle felis gruis colloquintide ellī al. oīuz añ. partes eq̄les pulverizent ⁊ ponant in vrine cameli arabici q̄ntitate tanta q⁹ cooperiri possint ⁊ ponantur ad solē donec siccent. deinde fiant ex eis siepb. cumqz necesse fuerit vnuz ex eis lentis habens magnitudinem in oleo sambucino intinctū naribus imittatur. optimuz enim ad hoc existit. Si autez ex eo q̄ naribus imittit fortis sequat dolor oleum de semine cucurbite eis imittatur ⁊ aqua calida sup caput fundat ⁊ foueat calida ea que humectant vt ptisana ⁊ q̄ fit de aqua furfuris ⁊ de farina ⁊ similia. Et hoc quidē est medicamen ad amissionem olfatus p̄batissimuz q̄ sic cōficit. Nigella pulverizat donec fiat vt pulvis ⁊ misceat cū oleo veteri. deide eger implens os suuz reclinet caput retro q̄nto plus poterit ⁊ tūc ex predicto medicamine aliquāte gutte naribus distillent. Egro quoqz p̄cipiat vt quātū ei possibile est aerem extrinsecus interius attrahere nitatur q̄ in tribus diebus ⁊ tribus vicibus fieri p̄uenit. Si autez mordicatio supuenerit fiat hoc q̄ predixim⁹. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam per aliud locale: ⁊ dividit in duas. primo facit hoc. secundo docet succurrere quando sequitur dolor ex eo q̄ in naribus infusuz est. secūda ibi. (Si aūt ex eo.) De prima dicit q̄ si nō sufficiat hoc q̄ dictū est insufflet in naribus hoc medicamē. ℞. nigelle felis gruis colloquintide elli oīum añ. partes equales. pulverizent ⁊ ponant i vrina cameli arabici tante q̄titatis q⁹ ea possint cooperiri. ponant ad solem ⁊ ficcent. fiat sieph ad magnitudinē lentis ⁊ cum fuerit necesse ponat vnuz in oleo de sambuco ⁊ in naribus imittatur: q̄ est optimū in hoc casu. ¶ Notandum q⁹ loco eius valet attractio succi radicuz ireos in quo pulvis piretri sit infusus. Ad idē fit iniectio olei nardini in quo euforbium castoreum ⁊ muscus pulverizent subtiliter ⁊ dissolvant. (Si aūt.) Docet succurrere dolori ex iniectionib⁹ dictarū rerū dicens q⁹ oleū de semine cucurbite in narib⁹ mittat ⁊ aqua calida sup caput fundat. Ratio q̄ talia remittūt calliditatem ⁊ acuitatez rerum predictarū. ¶ Notādū q⁹ ad idē valent omnia que infrigidant ⁊ humectant ⁊ approximant ab intra vel ab extra. ideo valet pānus infusus in oleo viol. ⁊ applicat⁹ naso ⁊ aqua ros. iniecta in nares. (Et hoc qdē.) ponit curam per aliud locale dicens q⁹ in amissione odoratus medicamen p̄batissimū sic fit. nigella pulverizet donec fiat pulvis. misce cum oleo veteri deinde eger implens os suum aqua inclinet caput suū retro q̄nto plus poterit. ⁊ tūc ex predicto medicamine aliquāte gutte in narib⁹ instillant. Ratio q̄ nigella est aptissima ⁊ ponit in oleo veteri ad sedandum dolorem ⁊ implet os aqua frigida ne medicina irret in os. ⁊ ideo errant qui sic non faciunt: q̄ quando medicina intrat in os non operat. Secundo dicit q⁹ egro debet p̄cipi vt q̄to est possibile aerem exteriorem interius attrahat ad sternutationem ⁊ sic facit ad apitionē. Tertio dicit q⁹ si ante mordicationē supueniat fiat vt dictū est statim. ¶ Notādū vbi peccans materia videret in capite debet fieri euacuatio cum ptilulis cochijs vel cum pigra. ⁊ similibus.

¶ De dolore dentium. ¶ Syllanus.

C Irca rubricā notandū est primo q⁹ dentium est multiplex diuersitas. Nam qdaz sunt incisiui et sunt octo. s. q̄tuor iferiores ⁊ q̄tuor superiores canpitis qui generant ex subtiliori supfluitate ossiū capitis. Alij sunt canini ⁊ sūt q̄tuor ⁊ generant ex supfluitate mediocri. alij sūt molares ⁊ sūt. xx. s. x. i pte supiori ⁊. x. in pte iferiori ⁊ generant ex supfluitate grossa. ¶ Scōo notandū q⁹ dentes hūt inuamētū in masticando ⁊ sic p̄parant ad meliorē opationē. s. ad digestionē stomachi ⁊ hūt inuamentū ad loquelā aerē retinēdo: hūt etiā inuamētū ad decorem. ¶ Tertio notandū q⁹ dentes patiunt multas dispositiones: quoniā patiunt dolores: aut in se. aut in suo ligamēto. apata corrosiones pforatiōes vermes cōmotionē ygelationē. ⁊ fedā eoz colorationē. ¶ Quarto notandū q⁹ cā dolōis dentiū est mala ptexio ⁊ solutio ptinuitatis ⁊ ista vel ab extrinseco cāta. s. a casu vl p̄cussiōe: vel a vēto vl a comestione rei nimis calide vel frigide. vel a potu. vl si qs vellet frāgere res nimis duras. vel comederet res duras cū melle cōfectas. Vel causant ab intrinseco tūc aut a cerebro. vt q⁹ rewma descēdit ad dētes vl gīgiuas. aut a nervis veniētib⁹ ad dentes ⁊ cāt ibi corrosiones vermes vel fistulā cancruz apata ⁊ fistia. Tomit⁹ etiā multū nocet ⁊ potissime cū fuerit acetosus fumosus acut⁹ aut putrid⁹ corrupt⁹. ¶ Quinto notandū de signis si fuerit ex causis extrinsecis hoc pōt fieri ex indicio patientis. aut assistentiū ⁊ a capite discernit p dolorem capitis ⁊ per grauedinē eius ⁊ per rewma q: frequēter fit ex illo. Si ex dentib⁹ ⁊ ginginis manifeste apparet. ⁊ si nō pōt distinguere ex quo dente incipiat dolor: primo manifestare incipiat cū vno dente. postea cuz alio donec veniat ad illū vbi erit dolor intensior ⁊ manifestior in eis. Si fuerit a nervo discernit. q: in alijs nihil apparet ⁊c. Si fuerit a stomacho discernit p grauedinē ⁊ dolorē loc. Signa diuersitatis materie. Si fuerit a sanguine discernit p tumorē calorem ⁊ ruborē. Si ex cholera discernit p pūcturā ⁊ mordicationē. Si ex flegmate p albedinē ⁊ dolorē remissū. Si ex melā discernit p humorē duritiē ⁊ tumorē. Si ex būiditate discernit p grauedinē ⁊ salinā mītā. Si ex siccitate discernit ex ariditate ⁊ siccitate mīta. Si ex vētositate discernitur per pulsationē ⁊ motū. Signa pnostica liuor viriditas ⁊ nigredo i dētib⁹ i se. pessimū. In dētib⁹ lumositas i se. lōgitudinē

Digitized by Google

egritudinis significat. In febribus ꝓtinuis si dentes fuerint aridi sicut lignum pessimū est ⁊ mortale. ¶Almasor.

Si gingiua cum dolore dentiū fuerit sanguinolenta ⁊ apostemosa ⁊ rubea fuerit ꝙ3 apostemario cū pulsatione extrahat̄ sanguis cū ventosis flebotomia ex cephalica prius facta. ¶Syllan⁹.

¶Primo ponit cura qñ ꝓuenit a mā calida. Scdo qñ ꝓuenit a mā frigida. ſcda ibi: (Gingiua.) ¶Prima in duas. Primo ponit cura p euacuationē. Scdo p localia. ibi ſcda: (Deinde in odore.) De prima dicit ꝙ si apparuerit ista ſigna. Primū est gingiua cū dolore dentiū fuerit sanguinolēta ⁊ aꝑata seu tumefacta. Scdm ꝙ fuerit rubea. Tertium ꝙ talis tumefactio sit cū pulsatione sapple istis signis arguēdum est ꝙ talis dolor sit a sanguine. Scdo dicit ꝙ pro cura debet extrahi sanguis cū ventosis ꝓmissa flebotomia de cephalica. ¶Tertio notandū ꝙ ratio signoꝝ ꝓs. Sed ratio remedij est: q3 primo ꝓuenit flebotomia ex cephalica quia euacuat sanguinez a capite ⁊ diuertit a loco doloris ⁊ post flebotomiā vniuersalem dictā cōuenit flebotomia particularis de ſabijs inferioribus vel de venis sub lingua ⁊ communiter fit: sed ventose cōponunt in collo vel sub mento ad distrahendum materiā ⁊ euacuandum. ¶Almasor.

¶Deinde in ore aliquādiu acetū ⁊ oleum ros. teneat postq3 eiecerit hoc idē iterū fiat: post hoc oleum ros. in ore teneat. Et si ex hoc non euaserit fueritq3 pulsatio vehemens ⁊ cū inflāmatiōe camphora ⁊ piretrū terant̄ ⁊ in radicib⁹ dentiuꝫ ponant̄. Cunq3 dissoluta fuerint iterū mittatur: cotū quoq3 oleo ros. illinitum supponat̄. Nō si dolor aliqñ augmētetur ⁊ vehementior fiat opij ſexta pars. ʒ. vnius in oleo ros. dissoluat̄ ex quo eorum illinitū radici dentis dolētis adhibeatur. si autem nōduꝫ sedeat scalpellandus est locus ⁊ sanguisuge supponende sunt. ¶Syllanus.

¶Primo ponit cura per localia ⁊ diuidit in duas. primo facit hoc. secūdo ponit per chirurgiā. ſcda ibi: (Si autē.) ¶Prima in tres ꝑs ꝙ tria localia ponit. Ibi ſcda: (Et si ex hoc.) Ibi tertia. (Nō si dolor.) De prima dicit ꝙ patiens debet aliqñto tpe sumere acetū ⁊ oleū ros. i ore. deinde ⁊ iterato sumere ⁊ tenere i ore oleū ros. ⁊ acetū: ꝓbibet enim fluxum mitigant materiā ⁊ humoꝛ ⁊ expellūt malā complexionez humoꝝ ⁊ mēbri: ⁊ ꝓportio sit vna pars. aceti ⁊ tres olei. ¶Notandū ꝙ si fuerit aꝑatio gingiue manifesta ꝓfore cū flebotomo ⁊ post ꝓforatiōē abluat̄ ter in die cū vino ⁊ aceto decoctionis, aluminis zucharini vel salis vel myrrhe fiat omni die ab extrinseco sup mādibula emplastrum de farina feis lini florꝫ camomille radicū malnauisci ⁊ butyro ⁊ farina fenugreci misce. ʒ. iij. olei de aneto vel camomilla. De ꝓpietate sedat omnē dolorē maturat ⁊ finaliter resolvit. ¶Scdo notandū ꝙ loco remedij Rasis. valet si patiēs teneat aquā frigidā in ore vel acetū cuꝫ aqua ros. vel vino granatoꝝ. Vel valet succus rex frigidarum: sicut solatri vermicularis plātaginis sempuine portulace ⁊ cucurbite. Ad idē valet vinū decoctiōis gallar. ab extra ponatur supra maxillā lana succida infusa in oleo ros. vl viol. vel de salicibus. Ad idē valet facculus de ros. infusus i aceto vel bullitus in aqua ⁊ aceto ⁊ expressus. (Et si ex hoc.) ¶Ponit cura ꝙ alind locale dicens ꝙ si ex hoc dolor nō cessauerit ⁊ fuerit inflāmatio ⁊ pulsatio camphora ⁊ piretruꝫ debet teri ⁊ in radicib⁹ dentiū debet poni ⁊ cum dissoluta fuerint iterū ponant̄. Ratio q3 piretrū ꝓcurat ſputū ⁊ resolvit materiā. Sed camphora sedat dolorez ⁊ debet misceri equalr: ⁊ est expertū. Scdo dicit ꝙ cotū oleo ros. illinitum debet supponi. Ratio q3 mitigat dolorē. (Nō si dolor.) ¶Ponit cura3 per alind locale dicēs ꝙ si dolor augeat ꝺ3 dissolui ſexta ꝑs vni⁹. ʒ. opij cū oleo ros. ⁊ cotū illinitu3 radici dētiū ꝺ3 ꝓponi. Rō q3 stupefacit ⁊ remouet ab eo fēsum. ¶Notādū ꝙ olea stupefactiua valēt loco opij sic fit mādragora hyusgam⁹ papauer filoniū. attri addat cuꝫ his aligd repugnēs malitiā vt croc⁹ cassia lignea ⁊ camomilla. (Si aūt.) ¶Ponit cura p chirurgiā sine ꝑ opationē manualem. dicēs ꝙ si dolor nō remoueat loc⁹ ē scarificād⁹. Scdo dicit ꝙ sanguisuge sunt apponende. Rō vtriuſq3 est: q3 ex eis euacuat̄ sanguis a loco a quo fiebat dolor. ¶Notandū ꝙ si dolor fiat a materia cholerica ꝑt⁹ debet purgari caput cum decoctione ꝓpter manne ⁊ rubbarbari: cōuenit etiā clystere lenitiuum. deinde localia dicta. ¶Almasor.

¶Gingiua vero si non sanguinolēta fuerit nec apostemosa nec dolor est cū pulsatione nec in facie fuerit inflatio: aut dolor acciderit post fastidiū ex satietate ⁊ post cenā comederit q3 ex cibo frigido multum egre soluendus est ex pillulis cochijs. ¶Syllanus.

¶Ponit cura qñ dolor dentiū ꝓuenit a mā frigida ⁊ diuidit in ꝙtuor. primo ponit cura per euacuationez. Scdo ꝑ medicinas locales. Tertio ꝑ dietā. Quarto ꝑ opationē manualem. s. ꝑ ferrū. ſcda ibi. (Et dolentiū.) tertia ibi: (Preterea.) quarta ibi: (Si aūt.) De prima dicit ꝙ si apparuerint illa signa. primū ꝙ gingiua non fuerit sanguinolēta nec aꝑata. Secundū ꝙ dolor nō est cū pulsatione. Tertiū ꝙ in facie nō est inflatio. Quartū ꝙ dolor accidit post fastidium satietatē ⁊ cenā. Quintū q3 comedit de cibis frigidis multū supple. Istis signis arguendū est ꝙ talis dolor sit a materia frigida q3 flegmatica. Scdo ꝑ cura vult qđ fiat euacuatio cum pillulis cochijs. ¶Notandum ꝙ ratio signoꝝ patet. sed ratio remedij est quia pillule cochie euacuant materiaꝫ flegmaticā a capite etiā dolenti. ¶Almasor.

¶Et dolentiū dentiū radices ex hoc medicamine fricande sūt ꝙ fic fit. ℞. piretrū finapi seraragi indi bauracb piper. 33. ⁊ ex eis pulueriz̄atis dentium fricent̄ radices. cotū quoq3 in eis illinitum sup dentiuꝫ radices ponatur. postquā eger os ex aceto in quo piretrū ⁊ mētastrū ⁊ origanū fuerint cocta colluerit. A foris preterea panicū siue miliū in sartagine torrefactū sup marillā est ponendum. Aut ex piperis puluere melli commixto dens ⁊ eius radix fricet̄. Et si hoc non sufficerit in dentis radicib⁹ hec cyriaca ponat̄. que ℞. castorei assi pipis. 33. storacis opii olium aā. partes equales. ꝓficiant̄ cuꝫ melle ⁊ administrētur. Eger ꝓterea per aliquātulū tpis a comestione abstineat maneatq3 famelicus ⁊ ingrediatur balneū ⁊ vtat motu. si autez nec sic gelcat ferruꝫ ignitum radici dentis multotiens apponat̄: aut eradicet̄. si vero dens corrosus fuerit repleatur ex medicaminib⁹ que nominauimus ⁊ que sunt corrosiua aut extrahatur. ¶Syllanus.

¶Ponit cura ꝑ medicinas locales: ⁊ diuiditur in ꝙtuor: Secūda ibi: (A foris ꝓterea.) Tertia ibi: (Aut ex pipis.) Quarta ibi: (Et si hoc.) De prima dicit ꝙ radices dolentium sunt fricande ex hoc medicamine. ℞. piretrum finapi seraragi indi piper bauracb. 33. pulueriz̄ent̄. Secundo vult ꝙ cotum eis illinitum super radices dentiuꝫ ponatur. Tertio vult ꝙ eger ꝑ⁹ abluat̄ cum aceto in quo piretruꝫ mētastrū ⁊ origanū cocta sūt. rō q3 illa cōsumunt māz flegmatica exiſtez i gigiuis. ¶Notādū ꝙ in cura doloꝝ dētiū a mā fria ſtētio ꝓma est purgatio capitis. deide ⁊ scdo. phibitio fluxꝫ ⁊ ꝓficit sic. ℞. mastices. ʒ. i. satnie. ℔. i. ꝓ̄siliē

De medicamine dentium

ꝙ bulliāt i lb. ſ. aceti vl̄ vini. ſi mā ſit mixtū fria vl̄ vtriuſq3 ego partiū quouſq3 redeat ad q̄r. i. colet ꝙ ex colatura os abluat. Ad idē valet nux muſcata nux cupreſſi. deinde ītrio eſt reſolutio ꝙ ꝓficit cuꝫ eo qđ ponit raſis in ſra. Ad idē. ℞ vnaꝫ paſſaꝫ mūdataꝫ ab arill' doſoꝫ allioꝝ. M. i. bulliāt vt p̄dicta. Ad idē valet aceti decoctionis ſpolii ſerpentis. ꝙ hꝰ valet a ꝓpetate. ſilr emplim factū ꝺ eodē. ſilr valet aceti decoctionis colloqntide. Ad idē valet vinū decoctionis hedere. Ad idē colliuio oris ex decoctione radicis aſparagi. ſerapio. c. de aſparago. ſilr colliuio ex decoctiōe foliorꝝ tamariſci. ſerapio. Ad idem colliuio oris cum decoctione radicis capparoꝝ cū vino vel aceto ꝙ maſtice. Ad idē fricatio dētiū cum radice paſtinace valet ad imenſum doloreꝫ. Ad idem radix diptami bene trita tollit doloreꝫ dentiū ꝙ colliuio oris cū eo ex vino. Ad idem ſi dens hoīs mortui tangit dentem dolentē tollit doloreꝫ ſine dubio. ad idem maſticatio piperis vel piretri vel radicis diptami vel ſtafiſagrie ꝙ talis valet a ꝓpietate. ad idem colliuio oris ex aceto decoctionis helli. M. ſine. ad idem colliuio oris ex decoctiōe rane in aceto et aqua. ſerapio. ad idē coquant̄ in lubrici in oleo ꝙ diſtillet ex eo in aurem oppoſita dentis dolentis. ſerapio. ad idē decoctio corticū pini cū aceto q̄ colinit̄ os cū ea. ad doloꝛ dentium anic. ad idem coquat̄ in aceto ſtafiſagria ꝙ colliuat̄ os. anic. A foris preterea. ℙponit curā p aliud locale ab extra approximatū dicens ꝙ miliū i ſartagine toſtefactū ab extra debet poni ſupra maxillā. ℜatio q̄ extrcat ꝙ ꝓſumit. Aut ex pipis. ℙponit ceram per aliud locale dicēs ꝙ contenit vt radix ꝙ dens fricent̄ ex puluere pipis cōmixto cum melle. ℜatio q̄ abſtergit ꝙ mūdificat radices dentis ꝙ gingiuas. a materia. ¶ Notandū ꝙ loco huius valet hoc. ℞. piretri ſtafiſagrie pulueriſatoꝝ aā. ʒ. i. cere al. ʒ. ij. miſce ꝙ cū modico illi' cere dens inuoluat̄ ꝙ expertum eſt. ad idem valet ſemen de ſtafiſagria poſitū ſupra dentē. vel ſtafiſagria ipſa. ad idem valet epar lacerte viridis: fructus tamariſci radix cucumeris aſinini titimalli radix ariſtol. radis colloqntide ꝙ illud qđ adheret pariet̄ alnearij apium ꝙ oia iſta a ꝓpietate ſiue cā ſit calida ſiue cā ſit frigida valent. ꝙ hoc ſuffumigando vel vaporādo vel gargariſādo vel ſubꝫ eoꝝ ſup maxillā ponendo valde ꝓferūt ꝛc. ℨ Et ſi hoc. ℙponit curā per aliud locale dicēs ꝙ ſi p̄dicta nō ſufficiāt: radicib' dētiū debet imponi tiriaca que ſic fit. ℞. caſtorei aſſe piperis. ʒ ſ. ſtoracis opij. aā. partes equales ꝓficiant̄ cū melle roſ. ratio p̄ʒ. ad idē valet mitridatū approximatū ab ītra ꝙ ab extra. ℨ Eger ꝓterea. ℳdic ponit curā per dietā dicēs ꝓmo ꝙ eger debet alīq̄nto tpe abſtinere a cibo ꝙ ſtare famelicus. ℜatio q̄: calor naturalis vertit ſe ſupra mā. Secūdo dicit ꝙ eger debet ingredi balneū ꝙ itelligit ſtufam. ℜatio q̄: conſumit materiā. Tertio dicit ꝙ eger debet vti motu. ℜatio p̄ʒ p idem. ℨ Si aūt. ponit curā per opationē manualē: dicēs ꝙ ſi dolor nō ceſſet ex p̄dictis: radici dentis ſepe oꝝ apponi ferrum ignitū cū cānula erea vel ferrea. ℜatio q̄: ꝓſumit materiam. Scōo dicit ꝙ ſi non aliter pōt fieri debet eradicari. ℨ Si vō dens. ponit curā dētis corroſi ꝙ putridi: dicens ꝙ ſi dens ſit corroſus ꝙ putridus debet impleri ex medicaminibus que ſtatim dicent̄. ℜatio q̄ ꝓhibēt corroſionē. Scōo dicit ꝙ ſi non: debet extrahi q̄: hoc eſt vltimū remedium. ¶ Notandū ꝙ in cura putrefactiōis ꝙ corroſionis corpus mundet̄ ſicut oportet ꝙ diſtrahat̄ materia ꝙ cōfortet̄ membrū mādans. deinde abluat os cū vino decoctiōis vtriuſq3 calamēti ꝙ piretri. i. deinde ocauitas ipleat̄ cū puluere galle viridis raſis. alumīnis ꝙ nitri ꝙ fiat ſibi caſſula de galla viridi ꝙ reſina ꝙ terebētina. ad idē in foramine ponat̄ vna gutta aque ardentis. ¶ Notandū ſcōo ꝙ curatio vermis in dēte eſt: vt ſuffumigēt dēs vbi eſt vermis cū opio caſtoreo ꝙ ſemine cepe. Vel cum hyuſgamo ꝙ ſemine finapi ꝙ fiat caſſula denti. ad idē. ℞. auripigmenti radicis capparis radicis colloqntide equal'r ꝙ ex eis fiat ſuffumigatio. aut decoquant̄ in vino ꝙ vinū teneat̄ in ore. Vel puluis in dente ponatur. ad idē. ℞. myrrhe aloes ſtoracis calamite. fiat puluis de qua portio intus mittat̄. ad idem ſuffumigatio de ſemine poni cū alkitrā deſicit ꝙ interficit vermes. ad idē ſtoraꝫ interficit vermes ꝙ cōfert pulſationi ꝙ corroſioni dētiū. Serapio. ¶ Notandū ꝙ cura corroſionis dentis. ſi cā ſit calida ſit per frigida ſtiptica qualia ſūt galle ſumach balauſtie acatie ſandali roſe coralli hypoquiſtidos bulliant in aceto et fiat gargariſma. aut puluis deſuper aſpergatur: aut fricatio fiat cum iſtis. aut caſſula. aut emplaſtrum. ꝙ ingeniet̄ eis modus quo virtus medicaminis poſſit applicari denti dolenti. Si vero cauſa eſt frigida. cura eſt per calida qualia eſt maſtix vermix nux muſcata. nux cupreſſi folia ipſius ſtoraꝫ calamita ambra alumen ſal cōmune ciminum aniſum aſſa ſpica nardi myrrha ruta laudanum. fiat gargariſma cuꝫ vino. Vel puluis deſuper aſpergatur ꝙ ita de aliis medis. Ad idem ligentur dentes commoti cum filo vel lino cum dentibus qui non mouentur infiltrando ſitum cum dentibus ad modum ſepis ꝙ omni die abluantur dentes cuꝫ vino calido ne remaneat ſuperfluitas ꝙ poſt cōtinue ponatur ſupra ginginas et dentes puluis factus de corallo ꝙ maſtice equaliter. ad idem comu cerni aduſtum. Dieta ſit q̄ abſtineat a rebus duris maſticalibus ꝙ a rebus nimis calidis: quia diſſoluunt ligamenta dentiuꝫ ꝙ reſoluunt ſpiritus dentium ꝙ abſtineat a rebus frigidis: quia mortificant. Utatur ſorbilibus. ¶ Quarto notandum ꝙ cura ſit quando in dentibus feda coloratio eſt. ℞. tartari vel greppule vegetis in qua ponatur bonum vinum. ʒ. ij. teratur ꝙ cribelletur poſtea fricent̄ ex iſto omni die dentes ꝙ poſt fricationem abluantur cum vino calido in hyeme ꝙ frigido in eſtate. Ad idem. ℞. ſalis gemme ſpume maris aluminis ʒucharini. aā. ʒ. i. fiat puluis cum quo fricentur dentes. ad idem ſpuma maris per ſe vel pumex vel os ſepie vel conche maris al. vel ariſtologie ro. vel radix canne vſte: vel comu vſtuꝫ: quia quodlibet ſumme clarificat dentes. ¶ Quinto notandum ꝙ cura difficilis exitus dentis eſt vt fricetur gingiua cum butyro vel cum oleo de lilio vel cum pinguedinibus. ad idem cerebrum leporis valet a ꝓpietate. ad idem lac catule valet a ꝓpietate. ꝙ ſic fiat fricatio.

¶ De extrabēdis dentib' ꝙ cōſtringēdis. ¶ Syllanus.

c Irca rubricam notandum ꝙ dentes poſſunt extrabi cum medicinis aut cum ferro. Sed cum medicinis non videtur poſſe fieri licet a multis ponatur. ¶ Almanſor.

m Edicamen qđ cum in dente corroſo ponitur ipſius ſedat doloꝛem aut ipſuꝫ cōſtringit. Sumaī chebilrengi ꝙ piper et trita ex alcbitrano conſpergantur ꝙ impleantur ex eo. ¶ Syllanus.

¶ Hic docet extrahere dentes ſeu ponit curam extractionis dentium. et diuiditur in duas. primo ponit medicamen quod frangit dentes. Secundo docet et explicat medicamina extrahentia dentes. Secunda ibi: (Medicamen.) De prima dicit ꝙ medicamen quod cum ponitur in dente corroſo ſedat doloꝛem ipſius ac etiam frangit. eſt. ℞. kelios. i. herba portulace ſimilis que cum frangitur lac emittit ꝙ piper ꝙ trita ex alkitrano conſpergantur ꝙ impleantur ex eo. ¶ Almanſor.

¶ Medicamen qđ dentes debiles ac dolentes qui ſunt extrabendi eradicat. ℞. cortices radicū celſi ꝙ radicum capparis ꝙ piretrum ꝙ lac titimalli atq3 lac anabule ꝙ arſenicuꝫ ru. ꝙ rad. colloqntide. ſumantur ꝙ trita ex tanto aceto quod eis ſufficiat conſpergantur. acetum quoq3 per bebdomadam vnaꝫ ſemel in die vt prius addaī. poſt hoc dentes in circuitu ſcalpent̄ ꝙ ex p̄dictis decies in die epithiment̄ donec ad mouendū ſint faciles ꝙ poſtea extrabātur. Aut fiat epithima ex fece aceti acuriſſimi per mīos dies ꝙ poſtea extrabantur. Aut rane fluuiales in oleo coquant̄ donec diſſoluantur. Eūq3 neceſſe fuerit dentiuꝫ

Digitized by Google

De congelatione dentium.

radices scalpellent ⁊ ex oleo isto multocies inungant donec facile moueri possint. postea cū instrumento euellendi dentes euellant. ¶ Syllanus.

¶ Explicat medicinas extrabētes dentes: ⁊ diuidit in tres ꝑs q̄ tres explicat medicinas. scōa ibi: (Aut fiat.) tertia ibi: (Aut rane.) De pma dicit q̄ medicine extrabētes debiles qui sunt extrabēdi sunt be. ℞. cortices radicis mori. cortices caparis: piretrū ⁊ lac titimalli lac anabule. i. esule arsenicum rubeū ⁊ radicē colloquintide. fumant ⁊ trita ex tāto aceto ꝑspergant q̄ eis sufficit ⁊ dimittant per hebdomadam ⁊ acetum omni die addat. Secūdo dicit q̄ dentes in circuitu debent fricari decies in die ex istis p̄dictis ⁊ debent epithimari donec sint faciles ad monendū ⁊ ita extrahant. Ratio q: cōsumit ⁊ corrodit ligamentū cū quo ligat dens cum gingiuis. (Aut rane.) Explicat alias medicinas dicēs q̄ rane fluuiales in oleo decoquāt donec dissoluant ⁊ cū fuerit necesse radices dentium scarificent ⁊ ex isto oleo ungant multocies donec possint remoueri. deinde extrahant cum instrumēto extrahendi dentes. ¶ Notandū q̄ ad idē facit hoc. ℞. piretri scamonee elli al. euforbij. ʒ. ij. tere ⁊ dimittant in aceto ⁊ cum eis tangat multotiens dens in die postq̄ fuerit multotiēs scapellatus. Ad idē valet semen vrtice radix mori ⁊ radix celidonie vt dicunt quidā. Ad idem si ꝛ extrahi scapelles: deinde leuiter tangat cū puluere euforbij in quo nō est deceptio: q: eradicat a ꝓprietate: deide leuiter extrahat cū ferro ⁊ sine dolore ꝓ posse ⁊ post abstractionē ablnat locus cū vino decoctiōis myrrhe ⁊ videbis mirabile ⁊ quasi statim ꝓsolidabit loc⁹ ⁊ dolor pfecte remouebit. (Aut fiat.) Exemplificat aliud medicamen dicens q̄ fiat epithima cū fece acet acutissimi ꝑ multos dies deinde extrahat. ratio ꝑs. ¶ Notandū q̄ emplastrū quod iens ad omnē dolorē dētiū ex quacūq; cā fiat q̄ ponatur extra sup mādibulā dolorosā ꝛ sic fit. ℞. xii. radices malua uisci coquant bene ⁊ pfecte ⁊ post decoctionē scindantur ⁊ extrahat ab eis lignū ⁊ incidant frustatim ⁊ post pistentur ita q̄ post pistationē in modū assungie ꝓuertantur cum eis misce res istas. ℞. farine fenugreci seminis lini aneti floꝝ camomille añ. ʒ. i. farine ordei. ʒ. iij. olei de aneto vel de lilio vel de camomilla. ʒ. iij. ponat actu caldū supra locum. sedat omnes dolores a ꝓprietate ⁊ maturat omnē materiā ⁊ ipse resolnit ⁊c.

¶ De dētiū ꝯgelatōe ⁊ stupore sine malitia. ¶ Syllanus.

a Notandū circa rubricā q̄ stupor dētiū ꝓuenit ex comestione rerū acetosarū vel rerū habentium stipticitatem vel ponticitatem vel acerbū saporem ⁊ similium. ¶ Almansor.

p Oxylaca ⁊ amygdale amare masticentur: aut bis similia. Aut fiat fricatio cū sale. Et masticet cera. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā ⁊ diuidit in tres ꝑs q̄ tria ponit remedia. scōa ibi: (Aut fiat.) tertia ibi: (Et masticet.) De pma dicit q̄ si poxulaca ⁊ amygdale amare masticent remouent dentiū ꝯgelationē ⁊ stupor. ¶ Notandū q̄ poxulaca cū amygdalis amaris est cā bui⁹ q: in poxulaca est multa humiditas ⁊ ibi est frigiditas cū aliqua stipticitate: ⁊ i amygdalis ē cū ficeitate. cū ergo misceant masticādo tēperies nascitur que remouet mortificationē mēbri vitificādo locum et multū iuuat ad mixtio salnie cū eis in qua est calliditas actuatis cū salsedine ⁊ acuitate ⁊ nitrositate. ¶ Scōo notandū q̄ q̄libet per se facit ad curā ꝛ poxulaca a ꝓprietate nō a cōplexione. sed amygdale amare facūt illud per ꝓplexionem que est calida ⁊ sicca: q: calliditas ꝯfortat calorē in dentibus ⁊ remouet frigidū ꝯgelās. Sed ficitas ꝯsumit humidum superfluū ad q̄ iuuat frigidū ꝯgelās ⁊c. (Aut fiat.) Ponit ꝑm remediū dicēs q̄ ꝓuenit si fiat fricatio cū sale. Ratio q: cōsumit humiditates que erant in dentib⁹ cā stuporis. (Et masticet.) Ponit tertiū remediū dicens q̄ ꝓuenit vt masticet cera. rō q: ꝓpter viscositatē remouet ꝯgintinationes. ¶ Notandū q̄ vinū calidum si teneat in ore aliquātulum ad idē valet: ⁊ si masticēt ser grana pigna hora stuporis dētiū ⁊ post ablnat os cū vino calo statī remouet stupor ⁊c.

¶ De mortificatōe dētiū seu ifrigidatōe. ¶ Almansor.

c Irca rubricam est notandū q̄ cum res frigida tangit dentes extinguendo parnam caliditatem quā in dentibus munenit ledit ⁊ eos ad mortificationē aperit ⁊c. ¶ Almansor.

o Leum calefactū in pāno desup est ponē dum aut vitellus oui assat⁹ calidus multotiens masticet. Aut calidū panē multotiens mordeat. Aut fricatio ex balsamo: aut oleo de lilio siluestri. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam. ⁊ diuiditur in quatuor: ꝑm q̄ quatuor remedia ponit. secūda ibi: (Aut.) tertia ibi: (Aut.) q̄rta ibi: (Aut.) De pma dicit q̄ oleum calefactū in pāno est desuper ponendū. Ratio q: oleum de natura sua mitigat dolorem ⁊ sua actuali caliditate remouet frigiditatē. (Aut.) Ponit secundū remedium dicens q̄ si vitellus oui calidus sepe masticet iuuat. Ratio patet per idem. (Aut.) Ponit tertium remedium dicens q̄ si patiens sepe mordeat panem calidum iuuat. Ratio patet per idem. (Aut.) Ponit quartum remediū dicens q̄ si fiat fricatio ex balsamo: aut oleo de lilio siluestri iuuat. Ratio patet. Ad idē fricatio olei de balsamo. Uel de spica iuuat. Ad idē ꝛ. retinere in ore vinum calidum solum. vel vinum decoctionis cubebarum. Ad idem si mastix masticet dentibus ⁊ ablnatur post illud vino calido confortat valde.

¶ De cola idest pustulis que nascuntur sub lingua. ¶ Syllanus.

c Irca rubricā est notandum q̄ passio ipsarū ꝛ fit aliqñ a mā calida acuta vel nō acuta: vl a flegmate putrefacto: aliqñ fit a putrefactiōe in ore ⁊ in dentib⁹. Secūdo notandū de signis. Signa pustularū ꝛigentiū in ore a mā calida vl acuta sunt rubedo in ore acutas ⁊ fortis feruo: cū excoriatiōe palati ⁊ lingue ⁊ multitudo pustularū in locis: ⁊ q̄ infirm⁹ rem acutā ⁊ caldam masticare nō pōt. Signa qñ a flegmate putrefacto ⁊ marcido sunt albedo pustularū ⁊ latitudo ipsarū. inflatio labiorum ⁊ gingiuarū multitudo saline cum salsedine de calore. Signa quando fiunt a corrosione ⁊ putrefactione sunt corrosio ⁊ putrefactio lingue ⁊ gingiuaꝝ ⁊ multiplicatio saline cum fluxu aque. ¶ Almansor.

f Ꝫ pustule fiant rubee sumant anthere amili spodū lentiū excorticaraꝝ seminis poxulace coriādri ficci. seminis sene de mecha oūꝫ ꝑtes equales camphore parum. ex his puluerizatis fiat fricatio. ⁊ cū aceto mixta et oleo roſ. ⁊ aqua roſ. teneant. Et sanguinis minutio cum ventosis fiat. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam pustularū in ore vel in lingua: ⁊ diuidit in duas. primo ponit curam q̄ fiunt a materia calida. Scōo q̄ fiunt a materia frigida. secūda ibi. (Albe vero.) pma in duas. primo ponit curā per localia. Scōo p euacuationē secūda ibi: (Et sanguinis.) Pma in duas ꝑm q̄ duo localia ponit. secunda ibi: (Et cum aceto.) De pma dicit q̄ si pustule fuerit rubee. ℞. anthere. i. seminis ro. al. balaustie amili spodij lentium excorticatarum seminis poxulace coriandri ficci seminis sene de mecha omniū añ. partes eq̄les camphore modicū. ex omnib⁹ istis puluerizatis fiat fricatio. Ratio ꝑs. (Et cū aceto.) Ponit scōm locale dicens q̄ predicta cum aceto mixta ⁊ oleo ro. ⁊ aquā ro. teneant in ore. Ratio q: ꝓsolidant ⁊ remouent malam cōplexionē. ¶ Notandū q̄ vicera oris vel fiunt cum corrosiōe vl sine. si cū corrosione debet consumi materia faciens corrosionē. Medicamen ē tale. ℞. arsenici rubei calcis vive aluminis gallaꝝ floꝝ eris subtiliter puluerizatorum añ. ʒ. i. infundantur in aceto modico per vnam hebdomadam ⁊ ericentur deinde ponat supra locū. ʒ. ſ. per horaꝝ vnā postea iungat

Digitized by Google

locus cum oleo viol. vel ros. ad sedandum dolorem. Si vlcera sint sine corrosione ⁊ sint magna. primo cōuenit mū dificatio cuꝫ hydromelle colato vel vino in quo sint bullite ros. secundo competit consolidatio ⁊ potest fieri cum pul nere quem ponit ras. B vel cum vnguento tali. ℞. cerusę lote amidi calcis vīue lote litargyrij pulverizati aā. ʒ. ij. icor porentur simul cū mucillagine dragaganti ⁊ gūmi arabici: ⁊ si scissura sit parua sufficit pulis dragaganti ⁊ gūmi arabi ci: ⁊ si sit excoriatio valet pulvis ligni putrefacti ⁊ est mira bilis in excoriatione vbicūq; sit. ¶ Secundo notandum q vbi pustule p̄dicte sint in principio vel in augmento poenit vt patiens gargarizet aquā ros. per se vel mixtaꝫ cū aceto. aquā p̄silij vel p̄unoꝝ per se vel cum aceto. Ad idem. ℞. gallarū. ʒ. i. aque ros. lb. ʒ. aceti quar. ʒ. bulliant ⁊ fiat abln tio. ratio patet. Ad idem teneatur in ore medicamen qō sic fit. ℞. rolarū spodij coriandri sumach lentium excoriata ruꝫ seminis portulace seminis cucumeris cucurbite aā. ʒ. ʒ. pistentur ⁊ simul misce ⁊ in fine aliquid camphore adda tur. ablnatur post illud os cum aliqua dictarū aquarū ⁊ cū aceto. Ad idez fiat fricatio cum pulvere boli ar. sed vbi pu stule sunt in processu cōuenit hoc medicamen. ℞. alumnis zucharini. ʒ. ʒ. sirupi compositi. ʒ. ij. aceti. ʒ. i. aque. ʒ. iij. bu liant simul ⁊ colent. fiat gargarisma vel collutio oris ⁊ erit valde vtile ⁊c. (Et sanguis.) ¶ Ponit curam per enacu tionem dicens q in talibus debet fieri enacuatio sanguinis cum ventosis ⁊ debent poni sub mento. vel salē circa col lum. Ratio patet. ¶ Notandum q etiam vtile esset si fie ret flebotomia de cephalica. ¶ Almansor.

¶ Albe vero si fuerint pustule: cum sale ⁊ melle fricentur. sirupus acetosus aut almuri in ore te neatur. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam quando fuerit materia frigida ⁊ dividit in duas ꝑs q duo localia ponit. Secūda ibi. (Et sirupꝰ.) De prima dicit q si pustule fuerint albe debent fricari cuꝫ sale ⁊ melle ros. colato: quia dissoluunt flegma ⁊ abster gunt. Secūdo dicit q sirupus acetosus: aut almuri debet poni seu teneri in ore. Ratio quia mundificat ⁊ abstergit. Ad idem valet collutio oris cum melle ⁊ alumine vel vi triolo de quo fit encaustum vel atramentū vel cum oxi melle composito mixto cum aqua ros. vel aqua p̄unoꝝ. Ad idē teneat in ore mirabolanos citrinos ⁊ piretrū mixtū cum iulep. Ad idem valet si ablnatur os cum aqua calida i qua sit oximel ⁊ alumen zucharinū ⁊ post illam ablutionez gargarizet mel ros. mixtū cum aqua p̄silij vel cum aqua decoctionis p̄unoꝝ. ¶ Notandum q ante cōuenit vt fiat purgatio cuꝫ pillulis cochijs. cum pigra. vel cum medica mine de turbith. ¶ Secundo notandum q cura pustularꝝ que sunt in lingua ⁊ in ore ex corrosione ⁊ putrefactione est vt anteq̄ fiat purgatio p̄ius approximet medicamen qō sic fit. ℞. alumnis zucharini floꝝ erif mellis aā. ʒ. ii. misce ponatur hoc medicamen super locū corruptum. dimittat aliquātulū postea locus ablnat cum aceto ⁊ aqua frigida. hoc ꝑbalmus longo tempore. facta mundificatione ⁊ re mota putredine ponat supra locum mundificatum pulvis qui fit ex mastice thure ⁊ corallis albis ⁊ in aurora ablnat os cum vino calido ⁊ sic locus cōsolidabit ⁊ ꝑfirmabitur.

¶ De gingiuis sanguinolentis. ¶ Syllanus.

c Jrca rubricam est intelligendum q fluxus sanguinis gingiuarum potest fieri a causa extrinseca. scilicet ex casu vel percussiōe. Uel a causa intrinseca ⁊ hoc dupliciter. Uel ex multitudine sanguinis vel ex materia mala acuta ꝓueniente a cerebro per modum reumatismi corrodentis gingiuas ⁊ venas: vt a flegmate salso ⁊ cholera. ⁊ quando anti quat fit vtplurimū cācer ⁊ sepe cadūt dentes. Ad ꝓpositum hic loquit scdo modo. ¶ Scdo notandū q signa sunt manifesta visui ⁊ per relationem patientis. ¶ Almansor.

c Am ex ginguis sanguis subtilis continue manauerit. vtriusq; arsenici. s. ru. ⁊ citrini calcis gallarum alumnis omniuꝫ partes sumantur equales ex quibus pulverizatis ⁊ cum aceto mixtis parui formentur trocisci. cumq; necesse fuerit ex eis pulverizatis sumatur quantum fertа pars. ʒ. vniꝰ fricentur ex eo optime ⁊ permaneat sic parū. deinde teneatur oleuꝫ ros. in ore: est enim hoc mirabile ad hanc egritudinem curandam ⁊ putredinem ⁊ herpestiomenum qui est in ore. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam illius fluxus dicens q cū ex ginguis sanguis subtilis emanauerit valet. ℞. vtriusq; arsenici rubei ⁊ citrini calcis aluminis ⁊ gallarum omnium partes equales ex quibus pulverizatis et cum aceto mixtis fiant parui trocisci ⁊ cum necesse fuerit ex eis sumatur pulverizatis q̄ntum est fertа pars. ʒ. vnius ⁊ fricentur ex eo gingine op time. Secundo dicit q debet sic permanere parū. deinde tenere oleuꝫ ros. in ore. Subdit q hoc est mirabile ad hāc egritudinem removendam ⁊ putredinez ⁊ herpestiomenum qui est in ore. ¶ Notandus q in fluxu sanguinis cau sato a corrosione ginginarū quatuor requiruntur. ¶ Primo removere illud totum quod est corruptum in gingiua. Secundo bona mūdificatio. Tertio bona ꝓsolidatio. Quarto bona confortatio gingiue ne vlterius mala materia finat ad ginguam. ¶ Prima intentio perficitur cum eo quod Rasis ponit. Ad idem fricentur gingiue cum pulvere affodillorꝫ mixto cum pulvere granati. scilicet corticum eius. dimittat per horam. deinde ablnantur gingiue cum vino calido vel aceto. Ad idem fiat talis decoctio. ℞. foliorꝫ oline. M. i. 5. radicis ireos piretri aā q̄r. i. 33. masti. aā. ʒ. 5. mellis electi aā. ʒ. ii. fiat decoctio clarificata vsq; ad quar. iii. cum qua gingiue ablnantur: Secunda intētio sic perficitur. ℞. aque calide. ʒ. i. mellis ros. ʒ. iij. cum pannis infusis in predictis ablnantur gingiue cum vino etiam decoctionis ros. siccarum. Tertia intentio perficitur sic. ℞. olibani. aloes sarcocolle sanguinis draconis aā. ʒ. i. subtiliter pulverizentur et misce. ponatur modicū inter ginguas. Ad idem. ℞. laudani masticis aā. quar. 5. camphore subtiliter pulverizate gra. xv. misce malaxādro cum aqua ros. fiat massa. extendatur supra pannum lineum ⁊ ponatur supra ginguam. Ad idem. ℞. masticis thuris ⁊ corallorum fiat pulvis et ponatur supra ginguas ⁊ consolidat ⁊ indurat ⁊ firmat gi ginas. Ad idem valet pulvis ossis sepie et pulvis qui dealbat dentes abstergendo. Quarta intētio perficitur sic. ℞. decoctionis foliorum cipressi ⁊ pannus infusus in ea ponatur super ginguas.

¶ De casu vule. ¶ Almansor.

Jrca rubricā est notandū q radices lingue fūt gnes. ¶ Prio due amygdale generantes salivā.

c Scdo est trachea arteria p quā exit aer. Tertio est hysophagus p quē itrat cib⁹. Quarto ē guttur ⁊ ē spatiū medium iter tracheaꝫ ⁊ hysophagū. Quinto est vuula ⁊ est quedaꝫ pellicula cooperiens viā anhelit⁹ ⁊ aliqñ viā cibi. Scdo nota q vuula facit duo inuamēta. vnū q: defendit ptes pectorales a nocumētis ex trinsecis vt a vēto vl ab extrinsecis vt a reumate: ideo illi q bus abscindit fiūt ptisici. Scdm inuamētū est: q: facit ad formādū vocē. Tetio notādū q casus vule fit aliqñ a mā calida currēte ad locū: aliqñ fit a frigida ⁊ humida derivata a cerebro i modū catarri. ¶ Quarto notandus qō signa casus vule sunt qñ aliqs sentit i gutture qō nō ꝓsuevit sentire. Uel in radice lingue ⁊ tunc medicus ꝑcipit apire os et linguā attrahere ⁊ extrahere doꝫ vt videat vuula oblōgata ⁊ mollificata: tūc dicēdū ē illū pati casū vule. Signa qñ fit a mā calida sunt tumor ⁊ rubedo loci ⁊ qñ infirmꝰ sentit in salina sua q̄ndā dulcedinē ⁊ eiꝰ facies ē tota rubea ⁊ calida ⁊ vene oculoꝝ ⁊ frontis apparēt ⁊ fūt replete ⁊ cū aperitur os infirmi videt pēdēs rubea cū quadā grossitie i substantate eiꝰ plus solito. Signa q fit a mā frigida: fūt multitudo humiditatis ⁊ q̄ sentit catarrū descēdētē ⁊ vox eiꝰ raucha . uditē ⁊ color vule est albus ⁊ tota facies cū oculis trahit

Digitized by Google

De sanguisugis etce.

ad albedinem ⁊ cum in ore infirmi aspiciatur videtur elongata ⁊ pendens vltra debitum. ¶Almansor.

c Um eger senserit aliqd radici sue ligue ¶sistere aut gutturi ⁊ cuꝫ iubeꝫ apire os ⁊ extrahere liguã videt vuula eiꝰ iaꝫ eẽ flurea ⁊ elõgata: ramech ⁊ sal armoniacus sumãtur ⁊ bene puluerizata cũ instrumẽto isufflandi super vuulam insufflentur ⁊ ex eis in sũmitate predicti instrumẽti aliqd ponaꝫ ⁊ radici vuule cum eo dirigatur ⁊ ipsa instrumento parũ exterius extrabatur. Aut granatum acetosum cum pulpa sua teratur ⁊ fiat ex ea gargarismus. Qõ si diu permanserit taliter ⁊ elõgata fuerit einsqꝫ pars superior subtiliata ⁊ caput eius rotunduꝫ fuerit tunc radicitus erit incidenda. Cauendus tamen ne anteqꝫ ita vt predixim⁹ sit dispositra icidaꝫ: ex hoc. n. seqret qiqꝫ sanguinis fluxus q restringi nõ põt. Syllanus

¶Hic ponit curam casus vuule ⁊ diuiditur in duas. ¶Primo explicat vnam medicinam. Secundo aliam. ſcõa ibi. (Aut granatum.) ¶Prima in duas. ¶Primo ponit curam per medicinam. ſecundo per opationem manualem. Secunda ibi. (Qõ si din.) De prima dicit ꝙ vbi eger aliqd sentit in radice lingue existere: aut in gutture ⁊ cum ei precipitur aperire os ⁊ extrahere lingam videtur vuula eiꝰ eẽ elongata pro cura ramich ⁊ sal armoniacũ sumanꝫ ⁊ bene puluerizata cum instrumẽto insufflando super vuulam insufflentur ⁊ in sũmitate nasi aliquid ponatur ⁊ radici vuule dirigatur ⁊ valet quãdo fit a materia flegmatica. Ratio qꝛ resolvit materiam flegmaticã facientes descendere vuulã. ¶Notandum ꝙ cura casus vuule quãdo fit a materia frigida est vt purgetur primo caput cum pillulis cochiis aut cum pigra. aut cum medicamine de turbith. Conueniunt etiam clysteria acuta ⁊ leuia. De localibus. ¶Primo ponit gargarisma decoctionis masticis ⁊ nucis cipressi. Ad idem valet gargarisma cum rob de nucibus vel cum eius syrupo cum aqua calida. In processu vero gargarizet oximel compositum cum decoctione balaustiarum vel ros. Ad idẽ valet decoctio sinapis cum modico mellis ⁊ aceti. Ad idez dissolvatur vitriolum cum quo fit encaustum qõ vocatur segi in aqua decoctionis balaustiarũ aut ros. fiat gargarisma. ℞. alũs zucharini. ʒ. ſ. oximellis. compositi. ʒ. ij. fiat gargarisma cuꝫ aqua decoctionis balaustiarum aut ros. (Aut granatum.) ¶Ponit aliud medicamen quando sit a materia calida dicens ꝙ granatum acetosum cum pulpa sua teraꝫ ⁊ fiat gargarisma. Ratio patet. ¶Notandum ꝙ cura casus vuule a materia calida est vt fiat flebotomia. primo de cephalica manus dextre vel ventosatio in spatulis ⁊ collo. fiat etiam clistere leatiuum de quo dictum est in cura frenesis. De localibus a principio fiat gargarisma cum aceto ⁊ aqua ros. Ad idem valet decoctio seminis rosarum ⁊ vocatur antbera cum succo barbe hircine ⁊ modico mellis. Ad idem diamargariton cum decoctiõe ros. vel balaustiarum fiat gargarisma ex illo pulnere coclear vnum approri mando vuule fraxiter. Ad idem fiat gargarisma cuꝫ aceto ⁊ melle ⁊ ros. (Qõ din.) ¶Ponit curam per operationez manualem: ⁊ diuiditur in duas. ¶Primo facit hoc. secũdo docet euitare errorem. Secunda ibi. (Cauendum.) De prima dicit ꝙ si vuula diu remanserit ⁊ fuerit subtiliata et pars superior elongata ⁊ caput eius rotundum fuerit tunc debet incidi. ¶Notandum ꝙ vuula potest incidi multis modis. primo cum flebotomo. Secundo cum acu ignea transeunte per cãnulam. Tertio cũ medicamine corosiuo. ¶Secundo notandum ꝙ post incisionem debet fieri gargarisma cum aqua ros. ⁊ aceto. vel cum aceto ⁊ aqua decoctionis balaustiarum. Ad idem fiat gargarisma cuꝫ aqua decoctionis ireos liquiritie mellis ⁊ parum aceti.

¶De sanguisugis q̃ igrediũt gutt. ¶Almã.

Um aliqs i gutture suo tutillationẽ senserit ⁊ sãguis ſbilis ide manauerit ex istimãdũ ẽ tũc sãguisugã i ore esse ⁊ pcipue si aquam loci in quo sanguisuge fuerint biberit. Syllanus.

b Je determinat de sanguisugis que ingrediunt os ⁊ guttur: ⁊ diuidit in duas. ¶Primo ponit signa. Secũdo curã. ibi secũda. (Os ergo egri.) De prima dicit ꝙ cum quis senserit in gutture suo titillationem ⁊ sanguis subtilis inde manauerit. arguendum est ibi sanguisugam esse: ⁊ precipue si biberit aquam loci in quo sanguisuge sint. ¶Notandum ꝙ ratio signorũ est: quia ibi est mordicatio ꝓpter motum ⁊ corosionẽ quã faciunt ibi ⁊ exit sanguis: quia sanguisuge corrodunt ⁊ soluunt cõtinuo. ¶Almansor.

¶Os igitur egri est aperiendum ⁊ lingua extrahenda ⁊ inferius premenda ⁊ guttur in sole est aspiciendum ⁊ si sanguisuga in loco propinquo pendere visa fuerit cuꝫ forficibus quibus sagitte educuntur extrahenda erit qõ hoc modo fiet caput a quo pendet est stringendum ⁊ sic extrahitur. ¶Syllanus.

¶Ponit curam ⁊ diuiditur in duas. ¶Primo ponit curaꝫ quando sanguisuga est manifesta. Secundo quando est occulta. secunda ibi. (Qõ si non.) De prima dicit ꝙ os egri est aperiendum ⁊ lingua extrahenda ⁊ inferius premenda ⁊ guttur in sole inspiciendum. Si fuerit visa sanguisuga pẽdere in loco propinquo erit extrahenda cum forficibus cuꝫ quibus sagitte extrabuntur stringendo caput a quo pẽdet vel cuꝫ vncinis. ¶Almansor.

¶Quod si non fuerit manifesta eger multoriẽs gargarizet sinapi cuꝫ aceto. quia de loco in quo est movebit aut fiat gargarismus ex aceto ⁊ assa ⁊ sale. Nigella preterea ⁊ sinapis trita insufflentur gutturi. fiat etiam gargarism⁹ ex succo cepe. Si autem post eius casum remanserit egro sanguinis destillatio fiat gargarismus ex apozimate in quo cortices granati ⁊ balaustie ⁊ sumach cocta fuerit ⁊ gutturi insufflet pulvis ex balaustiis ⁊ thure ⁊ sanguie draconis ⁊ amido. ¶Sylla.

¶Ponit curam quando est occulta ⁊ diuiditur in duas. ¶Primo facit hoc. Secundo ponit curam fluxus sanguinis remanentis post extractionem. secũda ibi. (Si autẽ post.) ¶Prima i quaꝫ fin ꝙ quaꝫ remedia ponit partes patebũt. De prima dicit ꝙ si sanguisuga fuerit occulta eger dꝫ gargarizare sinapi cũ aceto. De ſcõa dicit ꝙ etiã valet gargarisma cũ aceto ⁊ assa. De tertia dicit ꝙ etiã valet gargarisma cum aceto ⁊ sale. De quarta dicit ꝙ nigella ⁊ sinapis trita insufflentur gutturi. ratio patet. De quinta dicit ꝙ etiaꝫ valet gagarisma ex succo cepe. Ad idem valet aqua decoctionis aliorum. (Si autem.) ¶Ponit curam fluxus sanguinis remanẽtis post casum sanguisuge dicens ꝙ si remanserit fluxus sanguinis debet fieri gargarisma cum decoctione balaustiarũ. ratio patet. Secũdo dicit ꝙ etiã gutturi dꝫ insufflari pulvis ex balaustijs thure ⁊ sanguine draconis ⁊ amido aã. ʒ. ij. Ad idem aqua decoctionis balaustiarum ⁊ aluminis zucharini. restringit enim sanguinem. ¶Almã.

¶Si autez sanguisuga stomacho annexa fuerit medicamina quib⁹ vermes expelluntur i potu sumantur. Ex his etiam que sanguisugam exire faciunt est vt eger balneuꝫ ingrediatur ⁊ mozet in eo donec magnam patiatur sitim ⁊ tunc aquã

infrigidatam in niue frigidissimā. s. in ore aliquā diu teneat. cūq3 tepefieri ceperit eam expellat ⁊ aliam sumat. sanguisuga enim quandoq3 venit ad os frigiditatem querendo. ¶Syllan⁹.

¶Ponit curam qñ est in stomacho ⁊ diuidit in duas ꝑs ꝙ duo ponit remedia. secūda ibi. (Ex bis.) De prima dicit ꝙ si sanguisuga fuerit annexa stomacho debēt sumi medicine quibus expellunt vermes. Ad idez valet aqua decoctionis alliorꝝ absinthij iupinorꝝ asse fetide ⁊c. (Ex bis.) ¶Ponit aliud remediū dicens ꝙ eger debet intrare balneū ⁊ morari donec patiat fitim magnā ⁊ deinz tenere in ore aquā frigidā imo frigidissimā ⁊ dū inceperit calefieri dz eā expuere ⁊ aliā recipe: q3 sanguisuga querens frigiditatem veniet ad os. Ad idem comedat patiēs allia ⁊ teneat aquā frigidam in ore q3 sanguisuga fugit. Ad idem. ℞. farine pinoꝝ3 turbith ficados polij seminis⁹ nigelle aā. ʒ. ii. incorporentur cum succo absinthij ⁊ fiant trocisci ⁊ fit. vnusquisq3 ʒ. vnius detur stomacho ieiuno cum aqua decoctionis nigelle ⁊ videbis bonum iuamentum.

¶De bis que ingrediuntur guttur siue sint spine siue aliud extrinsecum. ¶Almansor.

Um aliquid quod guttur ingreditur: et infigitur in eo aut merifuerit bolus magnus aut ei simile de bis que nō habent frusta fissa cōtenta in eis: aut acuta: cōfert plerūq3 percutere egrum in collo posterius et multotiens: ⁊ aquaz sepe traiicere. fortassis enim3 descenderet inferius. Eger quoq3 balneum ingrediatur ⁊ oleuz multotiens traiiciat. quod postq3 factum fuerit magnos deglutiat bolos ꝙ si non descenderit instrumentū quo illa simile inferius duci cōsueuit in os mittatur. Est autē instrumētum illud de plumbo qō cū sit reti simile est longum gibbositatem in se habens. ¶Syllanus.

b Ic ponit curā. ⁊ diuidit in tot ꝑtes quot remedia ponit. Secunda ibi. (Et aquā.) Tertia ibi. (Eger.) Quarta ibi. (Ō postq3.) Quita ibi. (Ō si nō.) De prima dicit ꝙ si illud qō ingreditur guttur ⁊ infigit fuerit bolus magn⁹ vel sibi simile de bis que nō hñt frusta ficca ⁊ acuta: ꝑcutere posteri⁹ i collo iuuat. rō q3 ex hoc mouet res infixa ⁊ sic ꝑparat ad expulsionem vel descensuz. (Et aquā.) ¶Ponit scōm remediuz dicens ꝙ trahē sepe aquā est cōueniens ⁊ multotiens trahere oleum ros. ratio q3 mollificat ⁊ dilatat guttur ⁊ oleū lubrificat: quare forte descendet causa lubrificatōis. (Eger quoq3.) ¶Ponit tertiū remediū dicens ꝙ eger dz multotiens ingredi balneum. (Ō postq3.) ¶Ponit quartuz remediū dicēs ꝙ eger dz trāsglutire magnos ⁊ duros bolos ꝓmissis istis. rō q3 ꝓpter illud cui obuiabit ⁊ sic facient descēdere. Ad idē ponat cādela dura in meri vl̄ gutture ⁊ cū ea impellat⁹ res inferi⁹ aut fiat hoc cū tenta subtili plūbea. ¶Notandū ꝙ si res illa posset videri capiat cum vncinis vel tenaculis ⁊ extrahat. (Ō si nō.) ¶Ponit quīū remedium dicens ꝙ si nō descēderit in os dz mitti instrumentū cū quo ꝙsueuit duci inferius: ⁊ est instrumentuz de plūbo ꝓfortum simile rei longam habentem gibbositatem in se. ¶Notandum ꝙ hoc remediū valet quando illa res i gutture fuerit scissa vel inuersa vel fuerit frustata eo q3 tūc aliquid illius rei poterit transire per illud foramen ⁊ sic extrahetur. Ad idem valet si deglutierit patiens aliquaz partem spongie marine ligatam cum filo ⁊ cum deglutierit violenter extrahatur. Ad idem valet gargarisma cuz oleo calido ⁊ ormelle compositio vel squillitico mixtis ⁊ remolit⁹ res infixa. ¶Syllanus.

¶De grauedine lingue.

Jrca rubricaz est notandū ꝙ grauedo lingue est
c duplex quedam a natiuitate vel quasi ⁊ dicit⁹ antiqua ⁊ talis nō curatur. quedā vero nō est a natiuitate ⁊ per cōsequens causata a causa accidēntali: vt a mala materia imbibita in nervis ⁊ lacertis linguе: ⁊ talis potest curari. ¶Secūdo notandū ꝙ causa grauedinis est vel materia frigida imbibita in nervis vl̄ lacertis linguе vel mala cōplexio vel mala cōpositio sequens propter febrem. vnde fit aspitas in lingua ⁊ fit exiccatio ⁊ ꝓpterea debilitatur virtus motiua ⁊ hoc est signū in febribus acutis significās mortem ⁊ hoc vidi in plurib⁹ qui fuerū: mortui in tertia die. vel causa est brevitas ligamēti existētis sub lingua. vel causa est ranula que est sub lingua ⁊ nascitur ad modum carnis habentis figuram ad modū lingue parue. ¶Tertio notādū de signis. signa grauedinis lingue ex materia frigida imbibita in nervis ⁊ ligamentis lingue sunt impedimēta in loquela ⁊ prolatio mala in dictionibus in ḡbus cadit r. ⁊ ꝙ audit⁹ ⁊ alij sensus sunt turbati. ⁊ ꝙ ex prolatione sua cum vult loqui subito aut fortiter proferre aliqd vltra voluntatem suam emittit saltuam ⁊ humiditatez ab ore ⁊ est signum paralysis vniversalis. Signa grauedinis lingue ex se. sunt diminutio loquele ⁊ ꝙ infirmus volens attrahere linguam suam nō pōt. ⁊ aduitio cū nigredine et aspitate. Signa grauedinis lingue ꝓpter brevitatem ligamenti sunt ꝙ eius lingua adheret parti inferiori ⁊ non pōt extra os emittere. Signa eius que fit ꝓpter ranulam sunt ꝙ cum elenatur lingua apparet ibi esse glandula manifeste ateꝝ apparet ꝙ ibi fit alia lingua parua ⁊ inflatur ⁊ emittit sub mento cū amygdalis cū augmentabit. ¶Almansor.

Um lingua absqz aliis mēbris grauedinem fuerit passa ⁊ eger neqz febrē neqz
c acutaz egritudinem incurrerit sal armoniacuz ⁊ piper ā. ʒ. ⁊ sinapi album ac piretruz ⁊ stafisagriā ⁊ baurach atqz origanum ⁊ sal indi. ⁊ nigella ⁊ sanſucus ficcus sumantur ⁊ in aqua coquantur ⁊ fiat ex eis gargarisma. caneat tamen patiens ne ex eo aliquid traiiciat: aut eger ieiunus multis dieb⁹ gargarizet almuri nabat: aut fiat gargarisma ex aceto ⁊ piretro. postq3 vero gargarizare cessaverit sumantur salis armoniaci piretri piperis sinapis omnium partes equales ⁊ ex bis bene pulverizatis ligua diuti⁹ fricetur. Ō si cū lingue grauedine auditus aut reliquoꝝ sensuū grauitas fortis affuerit fiat egri curatio ꝑm doctrinā qua paralysis curat. Syl.

¶Determinat de grauedie ligue: ⁊ diuidit i tres. ¶Prio ponit curā grauedis ligue puenietis a mā frigida. scōo puenietis a febrib⁹. tertio puenietis ex ꝑte ligamēti. scōa ibi. (Si aūt loqla.) tertia ibi. (Et si diu.) ¶Prima i duas. ¶Prio ponit curā grauedis ligue absqz aliis mēbris. Scōo ponit curā grauedis cuz aliis mēbris sensibilib⁹. scōa ibi. (Ō si cū ligue.) ¶Prima in qtuor ꝑtes q3 qtuor localia ponit. scōa ibi. (Aut eger.) Tertia ibi. Aut fiat. Quarta ibi. ¶Postq3. De prima dicit ꝙ cū lingua absqz mēbris aliis passa fuerit grauedinē ⁊ nō icurrit febrē nec acutā egritudinē sal armoniacū ⁊ pip ⁊ sinapi aā. ʒ. ⁊ piretrū ⁊ stafisagria ⁊ baurach ⁊ sanſucus ficc⁹ sumant⁹ ⁊ cōfnt ⁊ fiat gargarisma ex eis. ℞ p3. q3 cōsumit mām flegmaticā. Subdit et ꝙ patiēs caneat ne de dicto medicamie traiiciat: ratio p3. Aut eger. ¶Ponit scōm medicamē dicēs ꝙ eger dz multis dieb⁹ gargarizare almuren nabati. rō q3 abstergit ⁊ exiccat. Aut fiat. ¶Dic ponit tertiū locale dicēs ꝙ fiat gargarisma ex aceto et piretro. ℞ p3. ¶Postq3. ¶Ponit quartuz locale dicens ꝙ postq3 cessaverit gargarizare sumat⁹ salis armoniaci pipis piretri sinapis oiuz ꝑtes eq̄les ⁊ eis bñ pulverizatis diuti⁹ fricet⁹. rō p3. Ad idē fiat gargarisma cū decoctione salue et acori ⁊ facit log pueros. ¶Notādū ꝙ aliq3 approximātur

Digitized by Google

localia predicta dz ꝓcedere enacuatio cū pillulis cochijs vl̄ fetidis vel cū pigra. vel cū medicamine de turbith. possūt etiā fieri clysteria lenia ⁊ acuta. (Od̄ si cū.) ¶Ponit curam granedinis lingue cū grauitate aliox mēbrox ⁊ sensuz dicens ꝙ si cū granedine ligue fuerit grauitas audit⁹ ⁊ alioz sensuū dz curari ſm ꝙ curat paralysis. Rō ꝑz. ¶Almā.

¶Si autē loquela in acutis febribus aggrauata fuerit ⁊ videris ipsam cū grauitate in loquela extenuarā ⁊ abbreuiarā ⁊ spasmarā aq̄ calida ab alto sup spōdiles dorsi ⁊ auris principia fundat ⁊ cū oleo fricent. Eger quoq; oleū tepidū ī ore tenere debet. Et si diu est ex quo loquela sua minui nō cessauerit vel etiā semp ꝓsiderandū ē an ligamētū quo iferius lingua cōnectit mai⁹ sit q̄ debeat. Od̄ si ita fuerit ex eo parū est incidendū ⁊ .33. pulueriz atum imittendū. Syllanus.

¶Ponit curā granedinis ligue puenientis ex febre. ⁊ dividit in duas ſm ꝙ duo remedia ponit. secūda ibi. (Eger quoq;.) De prima dicit ꝙ si loquela in febrib⁹ acutis fuerit grauata ⁊ apparet lingua extenuata ⁊ ꝓtracta dz ifundi aqua calida ab alto supra spondiles colli. ⁊ principia auris. ratio q: mollificat ⁊ humectat illas partes vnde sequit humectatio ⁊ mollificatio in ligua. (Eger q̄s.) ¶Ponit aliud remediū dicens ꝙ oleū tepidū dz teneri ī ore. rō q: humectat linguā ⁊ mollificat. ⁊ hoc oleū pōt eē ros. vol. onphacinum vel de salicibus. Ad idē valet cādi retenti in ore. Ad idē mucilago psilij vel seminis citoniox ī ore retēta. Ad idē ablual os cū aqua calida aceto vl̄ melle ros. ⁊ interp mirtus si fuerit vitositas in lingua. Ad idē ꝓsuna sicca in ore retēta: similiter succus ligustre. Ad idē tamarisci aut māna. Ad idē fricet lingua cū cāna plicata humectādo sepe cuz aqua zucchari calida vel cū aqua dragaganti. (Et si diu.) ¶Ponit curam granedinis lingue puenientis ex parte ligamētū dicēs ꝙ si diu sit ꝙ loquela sit impedita debet ꝑsiderari an ligamentū quo inferius lingua ꝓnectit sit maius. q: si sic: ex eo parum debet poni. Ad idem valet alumen ꝛc.

¶De lingua que adeo crescit vt os egrediat. ¶Syllan⁹

c Irca rubricā est notandū ꝙ cā magnitudinis lingue est materia sanguinea vel flegmatica. ⁊ vt plurimū tales materie descēdūt a capite. ¶Secundo notādū ꝙ signa magnitudinis lingue sūt magnitudo multiplicata ſm omnes diametros. retētio spūti vel salme in ore ⁊ phthisis eius ⁊ difficultas rō ꝑz. Sed signa diuersitatis materie sunt ſm diuersitatem materie. s. sanguinis ⁊ flegmatis. patet supra. ¶Almansor.

c Um cōtingit linguā adeo inflari vt ꝓpter magnitudine os egrediat fricāda est ex cepe aut ex cirri acetositate aut cū ribes aut ex granato acetoso donec saliua multa ab ea fluat: hoc nāq; modo detumescit ⁊ ad primam redibit mēsuram. Si autem non sufficit fiat fricatio ex sale ⁊ aceto. ⁊ si nondum sufficit fiat minutio ex vtriſq; cephalicis prius: ⁊ postea ex venis sub lingua. ¶Syllanus.

¶Hanc ponit curam ⁊ dividit in duas. ¶Primo ponit curam quando fit a materia frigida. Secūdo quādo fit a materia calida. secūda ibi. (Et si.) ¶Prima in duas ſm ꝙ duo ponit remedia. secūda ibi. (Si aūt.) De prima dicit ꝙ qñ ꝓtingit linguam inflari vt ꝓpter magnitudinē egrediat os. lingua est fricanda ex cepis. aut ex acetositate cirri aut ex ribes aut cū granato acetoso donec salina egrediat. Ratio q: talia incidunt materiā flegmaticā. (Si aūt.) ¶Ponit secm remediū dicens ꝙ si hoc non sufficiat fiat fricatio ex sale ⁊ aceto, ratio patet. Ad idē fiat gargarisma ex oximelle squillitico ⁊ aqua decoctionis castorei seu cū aceto decoctiōis rute ciperi ⁊ pipis. ¶Notandū ꝙ ante cōuenit purgatio cuz pillulis cochijs fetidis aut pigra. (Et si nōdū.) ¶Ponit curam qñ fit a materia calida dicens ꝙ si nō sufficit qđ dictuz est: dz fieri flebotomia ex vtriſq; cephalicis primo. deinde ex venis que sunt sub lingua. rō q: fit enuacuatio sanguinis.

¶De glādula q̄ sub ligua nascit ⁊ dr̄ rannula. ¶Syllan⁹.

c Irca rubricam est notādū ꝙ hec passio fit a materia humida que in carnē cōnerui ⁊ aliquādo acquirit in loco qui est sub lingua forma lingue parue. ⁊ tūc vocat rannula ⁊ acquirit aliqñ figuraz rotundā: ⁊ tūc vocat nodus vel grossities. ¶Secūdo notandum ꝙ rannula vel est magne ꝙtitatis vl̄ parue. ⁊ illud est ſm multitudinē vel paucitatem materie. ¶Tertio notandum ꝙ signa rannule sunt q: ab vtraq; parte ligue videt quedā eminētia habens formā lingue. Signa modi sunt q: videt circa ligamētū lingue ad modum anellane ⁊ ꝙ ipedit elenationem ad palatū ⁊ loquelā ⁊ comestionē. ꝑz. ¶Al.

c Um sub lingua glandula nociua fuerit in principio ex sale armoniaco ⁊ gallis fricanda est. ¶Syllanus.

¶Ponit curam ranule qñ est parue ꝙtitatis. ⁊ dividitur in duas. ¶Primo ponit curam qñ est in principio. Secūdo qñ est antiqua. secūda ibi. (Si aūt.) De prima dicit ꝙ qñ sub lingua fuerit glandula nociua debet fieri fricatio ex sale armoniaco ⁊ gall. et debet intelligi facta scapellatione ratio patet. ¶Almansor.

¶Si autē vetusta fiat ex medicamine gingiue sanguinolente fricanda est. qđ est medicamē acutum. Eger āt acetū ⁊ salē ī ore teneat. ¶Sylla.

¶Ponit curaz qñ est antiqua: ⁊ dividitur in duas ſm ꝙ duo ponit remedia. secūda ibi. (Eger aūt.) De prima dicit ꝙ si fuerit antiqua debet fieri ex medicamine gingiue sanguinolēto qđ ē medicamē acutū ⁊ tale fit ex melle alumine zucharino ⁊ flore eris eūliter. De secūda dicit ꝙ eger debet tenere in ore acetum ⁊ sal. rō ꝑz. ¶Notandū ꝙ si ranula fit magne ꝙtitatis cura ē vt incidat ⁊ extrahat ꝙ posse. postea fricet cū zegi. i. cū altine fecū ⁊ aq̄ calida fecuz mirta.

¶De apostemanibus ligue. ¶Almāsor.

i Stra ex eisdē sunt curanda ex quib⁹ curātur alcola que nouimus ⁊ sinantia sanantur. ¶Syllanus.

¶Hic pro cura apostematū accidētiū in lingua raſ. remittit nos ad curā apostematū ⁊ pustularū que fiunt in lingua ⁊ dicunt alcola. ⁊ de hoc dictū est superius ad plenū. nam cōuenit in signis causis ⁊ curis.

¶De squinantia. ¶Syllanus.

c Irca rubricā est notandū primo ꝙ versus radices lingue sunt duo meatus quoz vn⁹ est via cibi: ⁊ alter est via anhelitus: ⁊ vocat trachea arteria ⁊ caput eius vocat epiglotis. via cibi appellatur meri sine hysophagus. via media iter istos duos appellatur guttur: sed lingua que est stans sup istos duos meat⁹ ad modū digiti appellat vuula: ſ quedā caro addita in radice ligue appellat due amygdale. pars iterior colli appellat gula. ⁊ est ꝓpie gula via anhelitus. ¶Pars autez posterior colli qua transit meri appellat cervix. ¶Secūdo notandū ꝙ squinantia appellat apostema gutturis ⁊ ptiz vicinarū ipediēs viā anhelit⁹ ⁊ viā cibi. ¶Tertio notādū de causis ꝙ cause squinātie vel est extrinseca. ⁊ tūc potest eē sanguis cholera flegma vel melācolia ⁊ ordo ē vtplurimū a sanguine. deide a cholera. deide a flegmate. demū a melancholia. ⁊ raro valde. Aliq; tñ dicūt ꝙ primo a sanguine. scdo a flegmate. tertio a cholera de mā mlia ꝛc. vel est extrinseca vt casus vel percussio insufflatiōes ventoz vl̄ frigiditas comestio q̄dā fungorū vl̄ venenorū. ¶Quarto notandū ꝙ spēs squinātie sunt tres. Una in qua rubor apparet eē ī collo ⁊ est leuior ī qua mā declinat ad exteriora. Alia est in qua apparet rubor ⁊ tumor intra ore apto ⁊ est deterior: prima. Alia est in qua nō appet rubor neq; tumor nec intra nec extra ⁊ talis est mortalis q: mā est ītus occulta et

Digitized by Google

De apostematibus lingue.

fuffocata. ¶ Quinto notandū q̄ squinantia pōt tripliciter terminari. Primo per insensibilē resolutionē q̄n materia ē panca ⁊ subtilis. ⁊ illius signū est alleuiatio ⁊ illa terminat infra q̄tuor dies. Secūdo p̄ puersionē ei⁹ i sanie. vt q̄n materia est grossa. cuius signū est. q̄ magis coopiat coopimēta. ⁊ cū sanies est generata allenuat magis. Itē q̄ fit maior dolor ⁊ febris ⁊ cā facta est remittit. Tertio p̄ mutationē materie ad aliū locū cui⁹ signum est diminutio ⁊ resolutio absq̄ apitione ad exteriora. ⁊ tunc materia pōt ad nervos pmutari vel ad partes colli. cui⁹ signū est dolor ⁊ aggranatio vel tortura: vel pmutari pōt ad pulmonē cui⁹ signū est tussis dolor pectoris difficultas anhelitus. vel pmutari pōt ad cor. cui⁹ signū est tremor cordis syncopis occupatio pulsus. vel pōt pmutari ad stomachū cui⁹ signū est nausea vomitus dolor stomachi. ¶ Sexto notandū de signis. signa q̄n fiunt de sanguine sunt rubedo faciei ⁊ oculor⁹ tūsio corporis totius repletio trunci loci ⁊ dolor aggranatiuus: duredo saline carnositas manifesta corporis: comestio ciborū generantiū sanguinē: difficultas trāsglutiēdi cibū vel aerem anhelandi equaliter vel inequaliter. Signa q̄n ex cholera sunt sicut inflatio dolor acutus: punctura ⁊ mordicatio: color citrinus salina amara habitudo corporis magis extenuata q̄ carnosa: antecessio ciborū generantiū sanguinē choleri cum ⁊ multitudo eorū. Signa quādo sunt ex flegmate sūt multitudo cursus saline rancedo vocis paucitas doloris cū grauedine albedo loci ⁊ faciei. habitudo flegmatica ⁊ humida. mollities tumor antecessio ciborū generantiū humorem flegmaticum. Signa m⁹ie sunt durities linor tarditas afflictionis ⁊ duratio morbi. Signa q̄n fit a causis p̄mittentis sunt manifesta per indicia patientis ⁊ per ea que p̄cesserunt. Signa p̄nostica ad bonū sunt somnus quies alleuiatio doloris bonitas anhelitus facilitas transglutiēdi. ⁊ breuiter signor⁹ malorū p̄natio. Sed signa p̄nostica ad malū sunt quando squinātia venit in febribus acutis seu cōtinuis in die cretica syncopis vehemēs difficultas anhelitus: difficultas trāsglutiendi sic q̄ reiiciat potū ad nares: vox catulina ita q̄ videt loqui cū naribus: spūa in ore: emissio linguе: color liuidus ⁊ niger i signa oculi⁹ ⁊ labijs: frigiditas extremitatū: ptractio colli sic q̄ non possit iacere supra dorsum. ¶ Dabitat quot sunt species squinantie. ⁊ pbat p rasim nono cōtinētis q̄ sunt due. secūdo pbat q̄ sunt tres p hypo. iij. prosticorū Gal. ⁊ Auic. Dicēdū spēs squinantie possunt distingui speciali distinctione ⁊ sic sunt due: q̄ cum apostemate vel sine. ⁊ sic logt rasis dicēdo q̄ sunt due. vel possunt distingui ex parte accidētiū ⁊ sic sunt tres species. vel possunt distingui ex parte materie ⁊ sic sūt quatuor: vt sunt quatuor humores. vel possunt distingui ex parte membrorū ⁊ sic sunt plures species ꝑm q̄ loca tam intrinseca q̄ extrinseca sunt diuersa. ¶ Almansor.

Cum in deglutiēdo sentit̄ angustia adest passio que squinātia vocat̄. Et ei⁹ grauitas aut leuitas ꝑm angustie q̄titatē deprehendi potest. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de squinātia ⁊ diuidit in tres. Primo ponit signa squinantie. Secūdo docet distinguere q̄n est debilis ⁊ quando est fortis. Tertio ponit curam. secunda ibi. (Et eius grauitas.) Tertia ibi. (Cūq̄ trasciēdi an.) De prima dicit q̄ si in transglutiēdo sentitur debilitas siue angustia signum est q̄ ibi est passio que dicit squinantia. ¶ Notandum q̄ vltra illud signum est cōstrictio anhelitus. ⁊ rō vtriusq̄ est q̄: rōne materie existētis in viis anhelitus ⁊ deglutionis cibi fit ꝓstrictio in illis: vnde fit difficultas in eis. Aliud signum q̄: os remanet apertū vt cōtinue aliquid de ore possit attrahi per viam anhelitus. (Et ei⁹ grauitas.) Docet distinguere quando est fortis vel debilis squinātia dicens q̄ fortitudo vel debilitas squinantie possit distingui ꝑm diuersitatē grauitatis. verbi gratia si angustia est fortis squinantia est fortis. si debilis: debilis. ratio quia angustia ē signum squinātie. modo ꝑm diuersitatem signorum appet diuersitas in dispositionibus. ¶ Almansor.

¶ Cūq̄ traiiciēdi angustia fuerit i facie ⁊ oculis rubedo ⁊ repletio: i pricipio curatōis cephalica flebotomet ⁊ gargarismus ex succo granati muzi cū carnositate sua fiat. aut ex rob mali maciani acetosi. aut ex rob mori de sceni. ¶ Sylla.

¶ Ponit curā ⁊ diuidit in duas. q̄ primo ponit curaz q̄n squinātia fit a materia calida. Secūdo q̄n fit a frigida. scda ibi. (Si aūt.) De prima dicit q̄ si i facie ⁊ oculis fuerit rubedo ⁊ repletio. istis argnendū est signis q̄ squinātia est a sanguine. De secūda dicit q̄ in principio debet fieri flebotomia de cephalica. rō p3. ¶ Notandū q̄ si in corpore fuerit repletio d3 primo fieri flebotomia de sapbena eiusdem partis vel lateris si virtus consentit. Deinde de venis que sunt sub palato inferiori: vel que sunt sub lingua. rō p3 ex supradictis sepe. Ad idē ventose posite in spatulis. ¶ Al.

¶ Et post hoc fiat gargarismus ex aqua ros. in qua sumach fuerit infusuz. q̄ō post q̄ tres dies sic factū fuerit: ⁊ vēter ex succo fructuū: sicut pruno⁹ tamaridor⁹ casie fist. ⁊ tereniabi solut⁹ fuerit fiat gargarism⁹ ex apozimate ficuū citrinarū ⁊ passularū aut ex medulla casie fist. cum hydromelle. q̄ si passio iueterauerit ex gargarismis et insufflatione fortium medicaminū que dicturi sumus curanda erit. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā per localia: ⁊ diuidit i duas. Primo ponit curam in pricipio. secūdo i processu. scda ibi. (Q̄ō post q̄.) De prima dicit q̄ in principio cōpetit gargarismus factus ex succo granati acetosi cum carnositate sua. vel cum succo pomi maciani acetosi. vel cū succo mori de sceni. Secundo vult q̄ post competat gargarismus de aqua ros. in qua sumach sit infusum. Ad idem valet gargarismus ex aqua decoctionis coriandri sumach gallarū hypoquistidos ⁊ mali granati. Ad idem valet gargarismus fact⁹ ex diamoron ⁊ aqua ordei. ad idē valet gargarism⁹ ex lacte: q̄ repercutit ⁊ mitigat dolorē. ad idez valet gargarismus ex sy. de papauere diamoron aā. ʒ.i. aque ros. ʒ.iij. ¶ Notandū p̄o ratione dictorū q̄ intentio in principio est repercussio ⁊ prohibitio fluxus materie ad partē gule. sed hoc pficit cū gargarismis dictis qui sunt frigidi ⁊ stiptici. ⁊ hoc tempus durat circa tres dies. (Q̄ō post q̄.) Hic ponit curaz per localia in processu ⁊ diuidit in duas ꝑm q̄ duo ponit localia. Secūda ibi. (Q̄ō si passio.) De prima dicit q̄ post q̄ factum fuerit p tres dies q̄ dictū est de gargarismis ⁊ premissa fuerit enacuatio ex succo fructuū solubiliū: sicut tamaridorū prunorū casie ⁊ mane cōuenit vt fiat gargarisma ex decoctione ficuū siccarū citrinarū ⁊ vuis passis: aut ex medulla casie fistule cuz hydromelle. rō p3: q̄ isti gargarismi digerūt ⁊ materiā maturāt. iō ⁊c. (Q̄ō si passio.) Ponit scdm locale ⁊ p3. ¶ Notandū q̄ per illa gargarismata intelligit sibi similia de q̄bus est primū. ℞. liquiritie passularum mundatarū ab arillis dactylor. aā. ʒ.ʒ. seminis pfilij seminis citonior⁹ se. papaueris al. aā. ʒ.ʒ. ordei mūdati q̄r. ʒ. mellis. ʒ.ij. fiat decoctio parum clara vsq̄ ad quar. iij. ad idē. ℞. ligritie hysopi myrrhe aā. ʒ.iij. terant ⁊ misce cū melle ros. Sed ad maturandu⁹ ad extra valet tale vngu entū. ℞. vnguenti de altheа quar. ʒ. mucilaginis seminis pfil. mucila. seminis citonior⁹ aā. ʒ.ij. medulle casie fistule butiri sine sale aā. ʒ.ʒ. fermēti dactylor⁹ pinguiū. aā. ʒ.ʒ. olei viol. ʒ.ij. misce ⁊ fiat vnguentū. Ad rumpendū apostema cōpetit oximel diureticū cū decoctione carcarū fenugreci squille ⁊ fiat gargarisma: aut rumpatur cū digito aut vngue aut cū ferro. Si post ruptura fiat gargarisma cum melle ⁊ vino. ¶ Secūdo notandu⁹ q̄ in squinātia de materia cholerica primo solua⁹ venter cum decoctiōe q̄ sic fit. ℞. medulle casie fist. ʒ.i. mane tamaridorū aā. ʒ.ʒi. dissolua⁹ oia in. ʒ. vi. aq̄ decoctiōis p̄dictorū. Ad idem. ℞. mane. ʒ.i. reubarbari. ʒ.ij. in aqua fermētati dissolua⁹ in

Digitized by Google

decoctione p̃unoꝝ ficcatoꝝz. sic dimittatur per horaz po/stea coletur. sit q̃ntitas aque. ℥. vi. Ad idem clystere ꝑt di cturn fuit in cura phrenetis. deinde fiat flebotomia de ce/phalica que est in manu: aut fiat ventosatio i spatulis ⁊ col/lo. ℔ Dis premissis fiat gargarisma in principio cū aqua decoctionis p̃unoꝝ vel vino de granatis. vel cū oxiz̃acara vl cū his de quib⁹ est dictū supra. In processu fiat gargarisma. ℞. decoctiõis p̃unoꝝ. ℥. vi. casie mane. ℥. i. dissoluant cū predicta aqua ⁊ ab extra fiat emplastrū. ℞. farine fenugre ci seminis lini aā. ℥. i. seminis maluauisci malue florū camo mille hysopi aā. ℳ. i. olei de camomilla olei de lilio aā. ℥. ij. bulliant simul vsq; ad spissitudinē in aqua cum oleis p̃e dictis ⁊ pone calidum super locum. ¶ Almansor.

¶ Si aũt i facie nõ fuerit rubedo fluxeritq; ab ore saliue multitudo ⁊ eger fuerit bumectaꝝ: in principio soluatur venter ex cochijs. Et fiat ene ma cum clysteri acuto: quod in capitulo de apo/plexia nominauimus. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curã squinãtie qñ fit a materia frigida: ⁊ dividit in duas. ℔ Primo ponit curã per enacuationẽ. secũdo p lo/calia. secũda ibi. (Cũ passio trã.) ℔ Prima in duas. ℔ Primo ponit curã cũ medicina laxatiua. secũdo cũ clysteri. secũda ibi. (Et fiat.) De ꝓma dicit ꝙ si signa illa apparuerit. ℔ Pri mum ꝙ i facie nõ sit rubedo. Scõm ꝙ fluxerit multitudo saliue ab ore. Tertiũ ꝙ eger fuerit habitudine frigide vel humide. supple arguẽdũ est ꝙ fit a materia frigida. rõ ꝑz. Secũdo dicit ꝙ ꝓ cura ꝺz fieri enacuatio cuz pillulis co/chijs: qz enacuant materiã flegmatica. Intelligendũz tñ ꝙ debet ꝓmitti digestiuz meri flegmatice. rõ ꝑz. Ad idez valent pillule fetide. Ad idẽ bierapigra. vel pillule ð biera. Ad idẽ medicamen de turbith. (Et fiat.) Ponit curã per enacuationẽ factã per clystere dicens ꝙ debet fieri clystere acutum qõ ponit in. c. de apoplexia. ¶ Almã.

¶ Cum passio tamen inceperit fiat gargarism⁹ ex syrupo acetoso. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam per localia ⁊ dividit in duas. ℔ Primũ in principio. Secũdũ in ꝓcesso. secũda ibi. (Aut cuz hydro/melle.) De prima dicit ꝙ cũ squinantia de materia frigida fuerit in principio fiat gargarisma de syrupo acetoso. Ad idem valet gargarisma supradictũ factũ ex diameron. vel ex rob nucũ viridiũ. Ad idẽ valent pillule ifte. ℞. mastichis thuris uuarũ passarũ mundatarum ab arillis storacis cala/mentum aā. ℥. ij. terantur ⁊ conficiantur cũ melle ⁊ tenean tur in ore. ¶ Almansor.

¶ Aut cũ hydromelle ⁊ pipere ⁊ oximelle de/inde ex almuri nabati fiat etiaz gargarismus ex hydromelle ⁊ sinapi: De bis ꝓterea que male squinantie cõferunt: est vt ex venis que sunt sub lingua fiat minutio ⁊ ventose absq; scarificatiõe in collo ponant. Et epithimet collum ex melle anacardino donec vesice in eo generent. ⁊ fiat gargarismus cuz sinapi. ⁊ fiat gutturi insufflatio ex hoc medicamine qõ sic fit. Sinapis sal armo niacus piretrũ nitrũ assa piper mẽtastrũ sumant ⁊ ex eis cũ hydromelle fiat gargarim⁹. ¶ Syl.

¶ Ponit curam per localia in ꝓcessu. ⁊ dividit in tot par/tes quot localia ponit. partes patent. De prima dicit ꝙ gar garisma factũ ex hydromelle ⁊ pipe ⁊ oximelle. ⁊ deinde ex almuri nabati valet. Ratio qz incidit materiã attrahit et enacuat. De secũda dicit ꝙ valet gargarisma factũ ex hy/dromelle ⁊ sinapi. Ratio vt supra. ¶ Notandũ ꝙ ad ma turandũ materiaz valet tale gargarisma. ℞. radicis ireos hysopi capillorꝝ vene. aā. ℳ. i. ligritie rase uuaruz parum mundatarũ caricarũ aā. ℥. ʒ. seminis lini seminis fenugre ci aā. ℥. ʒ. ordei mundi quar. ʒ. mellis. ℥. ij. fiat decoctio pa rum clarificata vsq; ad quar. ij. Ad extra. ad idez. ℞. dial/thee ℥r. ʒ. mucilaginis semis lini se. fenugreci aā. ℥. ij. ine/dulle case fist. buturi sine sale aā. ℥. ʒ. fermẽti dactilorꝝ pu/guiz aā. ℥. i. olei amygdalarũ dulciũ. ℥. ij. fiat vngnentuz. Ad idem rumpendũ cõperit orimel squilliticũ fiat garga/risma ⁊ rumpatur cum ferro vel cum digitis. (De his.) ℔ Ponit curam per flebotomiã dicens ꝙ de bis que contin/nunt in cura squinantie est vt fiat flebotomia de venis que sunt sub lingua. rõ patet. Secũdo dicit ꝙ ventose ponte in spatulis ⁊ collo sine scarificatione cõueniunt: qz diuertunt a loco: ideo ⁊c. (Et epithimet.) ℔ Ponit curaz per aliud lo/cale dicens ꝙ collũ debet epithimari cũ melle anacardino donec vesice generent in eo. ratio est qz per illud aperit lo cus ⁊ sequit diuersio ⁊ enacuatio materie. (Et fiat.) ℔ Po nit aliud locale dicens ꝙ fiat aliud gargarisma ex sinapi. rõ qz attrahit materiã flegmatica. (Et gutturi.) ℔ Ponit aliud locale dicens ꝙ gargarisma fiat ex sinapi sale armoniaco pi retro nitro: mẽtastro ⁊ pipere cũ hydromelle. ¶ Notãdũ ꝙ in utraq; materia valet gargarisma decoctionis mosus diaboli vel masticatio ex eodez. Ad idem gargarisma ster/coris canis albi ossa comedẽtis vel irudinis vel lupi: vel fiat puluis ex eis ⁊ insufflet vel misce cũ melle ⁊ fiat linimẽtuz super gulam ⁊ collũ. valent a ꝓpietate. Ad idem sumat fila ⁊ ꝓpꝛie tincta in murice ⁊ est cochiliũ marinuz cuius sanguine fit tinctura prefocetur cũ eo vipera: deinde curã aptet collũ eius qui habet apostema in gutture: qz confer mirabiliter. ¶ Notandũ ꝙ vltimũ remediũ est vt aperiat gula incisione facta inter anulum cane pulmonis vt possit inspirare ⁊ respirare ⁊ cum squinantia fuerit remota tunc consolidetur ⁊c.

¶ De tussi. ¶ Syllanus.

c Circa rubricam est notandum ꝙ tussis est motus expulsiue naturalis pulmonis coadiuuatus per virtutẽ animalem sensibilem ⁊ motiuam lacer/torum pectoris ꝓpter nocumentũ expellendũ.

¶ Secũdo notandus ꝙ de numero motuũ qui nõ sunt in pfecta sanitate. quidaz est pure nãlis vt singultus quidã est voluntari⁹ purus: vt motus de latere in latus in febribus. quidã partim nãlis ⁊ partim voluntari⁹ vt tussis. ⁊ de nu/mero istorũ qdã est in quo nãlis supat volũtariũ vt i tussi. qdaz ecõtra vt i egestione. ¶ Notandũ ꝙ motuũ nãlium qdaz sunt simplices ⁊ ſm nãm: vt est mot⁹ progressiuus. qdaz sunt cõpositi ⁊ ꝓter naturã vt sternutatio. Et sciendũ hic ꝙ tussis est motus appꝛopꝛiat⁹ pectoꝛi. sternutatio cere bro ⁊ singult⁹ stomacho. ¶ Quarto notandũ ꝙ tussis est dupler. qdã ẽ ficca ⁊ qdã humida. ficca hz qnaz cãs. Una est mala cõplexio exis in pulmone calida vel frigida: qz ibi nõ vt materia cogit nã ⁊c. Secda cã ẽ cõplexio diaffragmatis. qz dum pulmo nõ pot ꝓfecte dilatari ⁊ cõstringi vt in apostemate gibbi epatis vel in casu vl ꝓcussione. vel ꝓp frigiditatez aeris ꝓstringentẽ. Tertia cã est materia grossa viscosa adherẽs viis cane pulmonis ⁊ in quib⁹ pectoralib⁹ rõne cuius nõ possit expelli. Quarta cã est nimia subtilitas materie quã refugit natura qz nõ pot eam expellere seu ap prehendere taliter vt possit eaz expellere. Quinta causa est debilitas virtutis nõ potẽtis expelliere materiaz. sed tussis humida fit a materia existẽte in pectore ⁊ pulmone descẽ dente vpturimũ a capite ad pectus per modũ reumatis: licet possit ꝓuenire ab alijs mẽbris. ¶ Quinto notandũ ꝙ causa tussis in generali potest esse illud qõ in canna est actu aut in cãalibus inducit nocumẽtũ actu. sed in speciali hoc nocumentũ pot ꝓuenire vel a causis exteriorib⁹. sicut sunt puluis cibus acetosus aut acut⁹ aut salsus aut venenosus vel in potione sumptus inducens nocumentuz gutturi: vt aer corruptus vel pestilẽtialis. Uel pot ꝓuenire a causis in trinsecis ⁊ hoc dupliciter vel per cõmunitatẽ. s. cuz reuma descendit a capite ad partes pectoris vel a stomacho quia mali fumi vadũt ad cãã pulmonis: qz cõprimunt mẽbra spũalia pp repletionẽ stomachi: vel ab epate eodẽ mõ. vl a splene vel a matrice ⁊ sic de alijs. vel pot ꝓuenire pp cãm ꝓpuã. s. ꝓpter nocumẽtũ partiũ pectoralĩũ ꝓpriũ ⁊ hoc ẽ p malã cõplexionẽ calidã vel frigidã humidam vel ficcam simplicez vel cõpositã cũ materia vel sine materia. sicut est

De tussi

sanguis vel colera vel mlia. vel potest prouenire propter apa pleure vel pectoris. scnt est pleuresis vel peripleumonia. aut sanies vel vicus. ¶ Sexto notandum q signa causarum extrinsecarum sunt vel indicio astantium vel egri vel ipsius. Signa quando prouenit a capite sunt granedo capitis spuatum cū screatu ⁊ sentitur aliquid descendere ad cannam. Signa quando prouenit a stomacho vel ab epate a splene vel ab aliis membris sunt loci dolor ⁊ granedo ⁊ signa suarum passionum indicentur suo loco. signa quando venit aut prouenit propter malam complexionez. si ꝓpter caliditatem est cum calore ⁊ punctura. ⁊ leditur a calidis ⁊ iuuatur a frigidis. si ꝓpter frigiditatem signa sunt contraria si propter siccitatem est tussis sicca cum pinanone sputi ⁊ cum ariditate ⁊ asperitate. si ab humiditate est cum quadā humiditate ⁊ mollitie. signa quando prouenit propter apa antiam. signa propria sunt que dicentur suo loco. signa quando prouenit a sanguine sunt sputum rubeum dulcedo more ⁊ alia signa sanguinis. si a colera sputum citrinum aut amaritudo ⁊ alia signa colere. si a phlegmate sputi multitudo sputū viscosum ⁊ alia signa flegmatis. si a mlia sputum vergit ad nigrorem ⁊ grossitiem cum acetositate stiptica ⁊ alia signa mle. Iz raro fiat a mlia. signa prognostica tussis hydropisis venies propter hydropē est signū perditionis. q; significat materiam hydropisis esse auctā adeo q cō primat diafragmā ⁊ spūalia eorum. Tussis in senibus ⁊ decrepitis si diu duranerit est molesta. rō q; eorum virtus est debilis. Tussis nimia ⁊ diu perseuerans est mala. rō q; ducit ad ptisim vel ethicam vel rupturam vene i pectore ⁊ ad sputum sanguinis ⁊ saniei. Tussis omnis cum reuma te si duranerit ē mala. ratio q; ē causa ptisis ꝑcipue si mā descendens fuerit calida ⁊ acuta tussis omnis auferēs somnum ⁊ cum aggranatione ⁊ molestia ⁊ cum alijs conationibus multis ad expulsionem ⁊ cum rubedine oculorum ⁊ cum pauca eductione est mala. rō q; inducit rupturam. tussis omnis cum modico conatu ⁊ alleuiatione ⁊ veloci ⁊ magna expulsione ⁊ sine labore optima. rō q; significat fortitudinem virtutis expulsiue ⁊ mundificationē pectoris ⁊ digestionem materie ⁊ obedientiam eius ad exitum. tussis est maior in nocte q̄ in die. ratio q; in nocte pori claudunt ⁊ fit decursus materie ad interiora. sed in die pori sunt apti ⁊ vapozat materia sicut in vigilijs ⁊ exercitio ⁊ precipue post somnum longum. ¶ Almasor.

Cum tussis acciderit fueritq; aspera ⁊ sicca ⁊ cum rubedine ⁊ calore. egro mirab viol. ⁊ ptisana tribuenda erit. fabas quoq; excorticatas ⁊ spinachias cum oleo de amygdalis dulcibus in comestione accipiat. In ore vero semper tenere debz pillulas bichichi. Aque autem quā bibit sirupus viol. est āmiscēdus. Pillule bichichie. ℞. succi liqritie zucbari albi amborum añ. z. r. amili draga. amigdalarum dulcium excorticatarum añ. z. v. ex bis cū mucilagine se. citoniorum consperſis informentur pillule. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de tussi. ⁊ diuiditur in duas. Prio ponit curā qñ pronēit a caliditate ⁊ siccitate. Scdo qñ fit a mā flegmatica. scda ibi. (Od si cū.) Prima in ſtuor. prio pōit curā p dietā. secundo p pillulas tenēdas i ore. tertio p potū. Quarto ponit descriptionē pillularz q̄ dicunt bichichie. secunda ibi. (In ore). Tertia ibi. (Aque aūt) Quarta ibi ¶ Pillule bichichie). De prima dicit q si tussis acciderit ⁊ fuerit aspera ⁊ sicca ⁊ cum rubore ⁊ calore egro dz dari zucbarū viol. ⁊ ptisana. rō q; bñectat. Scdo dic q dz comedere fabas excorticatas ⁊ spinachias cū oleo de amigdalis dulcib⁹. rō pz. Ad idē ciber cum cucurbita endinia lactuca portulaca carnibus hedi ⁊ pullorū alteratis cū pdictis lacte farine amidi dragaganti. Ad idem valet balneū aque tepide soli⁹ vel decoctōis violarz malnarz malvaviſci. rō patet. Ad idē valet electuariū. ℞. diapapaueris. z. i. diadragagāti frigidi diapenidion sine speciebus zucbari viol. añ. z. iij. diairis. z. ſ. misce. ad idē diadragagantū frigidū. ad idē diapapauer. Ad idē. diapenidiō sine cinamomo. ad idē cādi de optimo zucbaro. ad idē loch d̄ papauere. ad idē loch de am ygdalis dulcibus. ad idē zucbarum viol. vel pēidij. (In ore). ponit curā p pillulas tenēdas i ore dicēs q i ore debet tenere semp pillulas bichichias. q; leniūt ptes pectoris. ⁊ sciēdū ē q si diffolmant cū aliquo sirupo bñectatiuo ⁊ bibant valent multū. (Aque aūt). pōit curā p potū dicēs q aq̄ quā bibere dz misceri dz sirupus viol. ratio pz. Ad idē valet aqua ordei sola ⁊ si in ea coquant cancri fluuiales vel testudines nemorales valet amplius. ad idem sirupus viol. ad idem sirupus de papauere ad idem sirup⁹ de imbis. ad idē sirupus de mirto aut sirupus de cucurbita. (pillule bichichie). Ponit descriptionē pillularz q̄ dicūt bichichie. ℞. succi liqritie zucbari al. añ. r. amidi dragaganti amigdalarz dulciū excorticatarz oīz añ. z. v. ex eis cū mucilagine seis citoniorū cōsperſis informent pillule. ad idem. ℞. liqritie. z. r. seminis cucurbite vel citrulli seminis portulace añ. z. v. conficiantur cum mucilagine pſilij vel albumine ouj fiant pillule ad modū ciceri teneant i ore. ¶ Notandū q in tussi sicca ab extra cōperit tale vngūtū. ℞. mucilaginis dragaganti gūmi arabici añ. z. ii. affungie galline medulle vituli añ. z. ſ. olei violarum olei āmigdalarū dulcium añ. quar. ſ. cere quantum ſufficit fiat vnguentū z. ad idem. ℞. olei viol. z. iiii. cere albe quantum ſufficit extēdatur ſuper panno de fuſtaneo ad quantitatem vnius palme ⁊ duorum digitorum in longitudine ⁊ vnius palme in latitudine ⁊ ponatur supra pectus. ¶ Scdo notandū q in cura tussis pronenientis a materia calida descendente a capite ad pectus competunt ea que dicta sunt supra in. c. de catarro qui fit a mā calida sine sint sirupi. sine electuaria sine pillule sine gargarisma. iō recurrat illic. ¶ Almasor.

¶ Quod si cum tussi multum affuerit sputum quod cū expuendo expelli non potest nocumētum infert. sed neq; febris neq; vehemens ventris solutio concomitantur ex bis trocisandus erit infirmo. quod. ℞. seminis feniculi. seis apii succi liquritie capilli veneris. amygdalarū oīum partes equales. ex bis cum mucilagine seminis lini consperſis informentur trocisci ex quibus. z. iii. tribuantur. Decoctionem autem qua i hac egridine vtendum est in. c. de catarro iam descripsimus. cui tñ. z. v. capilli veneris sunt addende. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam quando prouenit a materia frigida ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam quando tussis nō est antiqua. secundo quando est antiqua secunda ibi. Decoctionem. De prima dicit q si cū tussi multum affuerit sputum. quod cum expelli non potest inferat nocumentum q si non sequatur febris. nec solutio ventris infirmo dādi sūt trocisci. qui sunt ℞. se. feni. se. apij succi liqritie capilli veneris amigdalarum dulcium omnium partes equales ex bis cum mucillagine seminis lini cōsperſis formentē trocisci ex quibus. z. iii. dentur. ¶ Notandum q isti trocisci debent distemperari cum aqua decoctionis capillorum veneris vel hysopi. ⁊ tunc ratio partis est quia trocisci subtiliāt materiam ⁊ preparant eam expelli ⁊ non permittunt eam inherere pectori. Decoctionem. Ponit curam per decoctionem dicens q iam dixit decoctionem qua est vtendus in. c. de catarro. subdit q. v. z. capilli vene. sunt addende. Ratio patet. ¶ Notandum q in tali tussi valet iste sirupus. ℞. radicis bireos radicis enule campane añ. quartam. ſ. hysopi capillorum vene. recentium añ. M. ii. calamenti pimpinelle prassij origani añ. M. ſ. seminis lini assi. z. i. ordei mundi quartam. ſ. liquritie rase vuarum passarum mundatarum ab arill. añ. z. ii. mellis ⁊ zucbari albi.

Digitized by Google

ań. lib. 5. fiat firupus vsq3 ad lib. v. ℞ vt sit delicatus prevalet mel. Ad idem. ℞. firupi liquiritie vel, de hysopo. ad idem valet firupus capill' veneris aut aqua scabiose vel aq̃ capillorum veneris. Ad idem aqua betbonice. ℣ost firupum vel aquas laxetur venter ℥cum pillul' de agarico que sunt fic. ℞. radicis lilij praffij ań. ℥. ii. agarici. ℥. ii. turbit. ℥. 5. pulpe coloquintide sarcocole ań. ℥. i. ierepigre. ℥. 5. pulverizentur pulverizanda cõquassentur conquassanda ℞ misce omnia cum firupo capill' veneris fiant pille. Ad idem. ℞. caffie. ℥. i. agarici. ℥. i. 5. turbit. ℥. i. 5. salis gẽme. 33. ań. gra. iii. cum decoctione capillorum veneris hysopi liquiritie scabiose viol' distẽperentur. Ad idem valet ab extra tale vnguentum. ℞. mucillaginis seminis fenugreci mucillaginis seminis lini ań. ℥. ii. butiri sine sale. ℥. i. olei amygdalarum dulcium quar. 5. cere ℈um sufficit fiat vnguentum: Ad idem dialtea ad intra valet ℞ confectio dicta dianisum. Ad idem diapenidon cũ cinamomo. ad idez diadragagãtum calidum. Ad idem diacalamentum. ad idem loch de pino. valet etiam loch sanum ℞ expertum. Ad idem loch squille. ad idem ficus ficce asse ℞ comeste dactili pẽidij pasce pinee. ¶ Secundo notandum ℣ in cura tussis proventis a materia frigida descendente a capite ad pectus competunt illa que dicta sunt in. c. de catarro qñ fit a materia frigida. ℞ ideo recurrat illic. ¶ Almansor.

¶ Nõ si tussis antiqua ℞ nociua fuerit adeo vt egrũ i nocte dormire nõ ꝑmittat pillule storacis sunt dande que. ℞. myrrhe storacis opii oĩum ań ꝑtes eq̃les iformẽt ex eis pille ad lupinorũ similitudinem ex qbus vna aut due patiẽti tribuant. ℑn potu vero sumat firupũ de papauere ℞ comedat semen albi papaueris cum zucharo. Qui banc ꝑterea patit egritudinẽ viret in comestiõe acetosa salsa põtica acuta atq3 amara. fumigiũ ad antiquã tussim ℞ spurũ fetidũ. ℞. aristol. myrrhe storacis galbani omnium partes equales arsenici rubei ad pondus omnium. omnia pulverizata ex butyro vaccino cõspergantur: ex quibus magdaleones ad pillule parue similitudinem informentur ℞ cum necesse fuerit in ieiunio ex vno eorum per traiectorium suffumigetur eger. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam quando tussis est antiqua ℞ dividitur in duas. ℣primo ponit curam per pillas. secundo per suffumigium. Secunda ibi. (suffumigium). ℣prima in tres. ℣primo facit boc. Secundo iterato ponit curaz tussis a materia calida per firupum. Tertio ostendit a quibus debet se abstinere patiens tussim: secunda ibi. (ℑn potu). Tertia ibi. (Qui banc). De prima dicit ℣ si tussis fuerit antiq̃ ℞ nocina sic ℣ egrum nõ permittat dormire de nocte egro debent dari pille de storace que sunt. ℞. myrrhe storacis opij omnium ań. partes equales. formentur ex eis pill' ad similitudinẽ tupinorũ ex quibus vna aut due tribuant. ℞ quia prohibent fluxum materie distillatis a capite ad pect⁹. (ℑn potu). ℣ponit curam a materia calida per firupũ dicens ℣ in potu dz sumere firupum de papanere ℞ comedere semen papaueris albi cum zucharo. ratio q: ingrossat materiam ℞ prohibet fluxum ℞ descensum. (Qui banc.) hic ponit a quibus dz se abstinere patiens tussim dicens ℣ dz euitare acetosa salsa pontica acuta aerea atq3 amara rõ q: nimis percutiunt pectus atq3 restringunt (suffumigiũ) ℣ponit curam per suffumigium ad antiq̃ tussim ℞ ad spurum fetidum. ℞. aristol. ro. storacis myrrhe galbani oĩum partes equales arsenici ru. ad pondus omniu3. omnia pulverizentur ℞ butyro vaccino conspergãtur ex quibus magdaleones ad similitudinem pillule formentur. ℞ cum necesse fuerit in teinnio vno eorum suffumigetur eger. ¶ Notandum ℣ hoc suffumigium plus valet quando est sanies ℞ quando non est valet hoc. ℞. hysopi. M. i. liquiritie rase vnarum passarum ań quar. i. 5. seminis fenugreci se. lini ań quar. 5. conquassentur ℞ bulliant in lib. iiii. aque. quousq3 redeant ad lib. ij. 5. fiat suffumigatio ita vt patiens apiat os ℞ cooperiatur olla bene ℞ fiat aliquod foramen per quod patiens recipiat fumum. ℣ro pauperibus valet suffumigatio liquiritie ℞ vnarum passarum. ¶ Notandum ℣ quia tussis est passio communis situs. volo exꝑlicare medicinas que valent contra tussim in causa calida. ℞ sunt viole sebesten dragagantum gũmi arabicum amilum semen papaueris albi mirabe mora celsi ordeum mucilago ꝑsilij ℞ citonium. semina quatuor: communia frigida mundata. semen malue endivie scariole lactuce portulace cucurbite melõis auenatum ordeatum cãdi amygdale penidij olenz; viol' nenufaris ℞ similia. ℑn causa vero frigida hysopus liquiritia radix ireos capilli vene. squilla lilium praffium scabiosa betbonica sarcocolla serpillum calamentum ouganum oreobus fenugrecum semen lilij assum piper assa sulphur semen vrtice passule ficus dactyli ennula mel zucharum. ℑgitur discretus medicus iudicet formas, vel per modum firupi vel conditi vel pilularum vel trociscorum vel vnguẽtorum. vel gargarizando vel emplastrando. accipiat ergo vnum vel multa mixta conuenientia particularium. ℞ sciendum hic ℣ tres sunt passiones que curantur cum eisdez materiebus. s. raucedo tussis ℞ asma.

¶ De asmate. ¶ Syllanus.

ℑrca rubricam est notandum ℣ tres sunt species difficultatis anbelitus. Una in attrahendo aerem ℞ hoc fit q: villi longitudinales pectoris sũt debiles ℞ vocantur disnia. ℞ dicitur ℣ est difficultas anbelandi sine sonitu. secunda species difficultatis anbelitus est in expellendo aerem. ℞ hoc est quãdo villi latitudinales pectoris sunt debiles. propter quod non expellitur aer ℞ vocatur asma ℞ dicitur ℣ est difficultas anbelitus cum sonitu vnde dicitur in versu. Disnia se celat. canit asma morbumq3 renelat. Tertia species difficultatis anbelitus est quantum ad vtrumq3 ℞ hoc est quando villi longitudinales ℞ latitudinales pectoris sunt debiles. ℞ vocatur ortbomia. vt patet in versu. Ortbomia quoq3 morbo vexatur vtroq3. ℣d odo bic capitur asma vt est nomen generale tribus egritudinibus supra dictis. ¶ Secundo notandum ℣ asma sine difficultas anbelitus habet tot causas ℞ easdem quot ℞ easdem causas habet tussis, ꝯ sunt fortiores in asmate q̃ in tussi absolute. ideo pro bis recurratur ad capitulum precedens. ℑbi tamen rase. ponit curam asmatis sine difficultatis anbelitus causati ex multitudine flegmatis viscosi existentis in concauitate pectoris vel in porositatibus pulmonis vel venarum vel arteriarũ pulmonis q: vtplurimum sit ex illa causa. ¶ Notandum tertio ℣ signa asmatis ꝑ diuersitatem causarum possunt haberi ex signis diuersitatis tussis dictis in. c. precedenti. ió pro illis recurratur illic. signa pronostica. asma in senibus nunq̃ curatur. aut cum magna difficultate. ℞ ratio quia virtus eorum est debilis. ℞ causa vtplurimuz est humor flegmaticus viscosus multum difficilis eradicationis. secundum asma quando multum antiquatur non recipit curationem. Tertium quando in asmate anbelitus est paruus tardus ℞ frigidus est signum mortis propinque. ratio patet. Quartum in asmate anbelitus tremulus ℞ pulsus maluz. ratio quia significat ℣ vene pulmonis sunt plene. ℑdeo timetur de suffocatione. Quintum in asmate tussis ℞ sinceris pessimum est. sextum in omni difficultate anbelitus in quo patiens sepe ad anbelandum cogatur ad anbelitum insapiendum mortale. patet quia talis anbelitus est prefocatus. septimum si asma venit propter dislocationem spondilium vix aut nunq̃ curatur. ratio nanq3 patet. Octauus asma si ꝓuenit propter catarrum ℞ caput est debile naturaliter nunq̃ curatur. sed intelligendum est hic ℣ asma ℞ difficultas anbelitus sunt egritudines cronice ℞ monentur ꝓxime.

¶ Almansor.

Digitized by Google

De asmate

Am aliquis assidue patitur tussim: ꝙ ae rem attrahit sicut fit post cursum aut pꝰ vehementem motum. ꝙ cum iacet supinus est ei deterius: sed cum sedet est ei melius. Decoctio ei danda est. que. ℞. ficuum citrinoꝝ ʒ.x. dactylorum multam humiditatem habenti um. seminis apii feniculi capilli veneris liquiritie hysopi prassii omnium añ. ʒ.v. coquantur in tribus lib. aque dulcis donec redeant ad vnam ꝙ coletur. De hac vero decoctione tribus diebus egro in potu tribuatur cum pondere duoꝝ aureorum huius confectionis que. ℞. succi liquiritie hysopi capilli vene. omnium añ. ʒ.x. cordumeni piperis amigdalarum amararum aristol. ro. seminis vrtice omnium añ. ʒ.v. melꝫ dispumati. q. sufficit. bec. n. confectio superfluitates q̃ sunt in pectore mirabiliter expellit ꝙ est optima. Danda itaqꝫ est per hebdomadam vnam continuo. Deinde eger postquã comederit sinapi ꝙ mel vomere cogendus est ꝙ Venter ex bis pillulis soluendus. que. ℞. agarici gra. ordei. xviii. coloquintide interioris grana ordei. Vi. elacterii gra. iiii. succi liquiritie. ʒ.ʒ. fiant ex eis pill. ꝙ sufficit ad dosim vna. post hoc quoqꝫ iterum redeat ad confectionem ꝙ decoctionem sumendã ꝙ postremo ad vomitum ꝙ ventris solutionem vt prius: boc sepe faciendum est donec eger sanitati restituatur. Interiꝫ tñ a cibis grossis et sticticis acetosis abstineat. ¶ Sylla.

¶ Ponit curam asmatis ꝙ diuiditur in quatuor. ¶ Primo ponit curam per decoctionem ꝙ confectionem. Secundo per euacuationem Tertio ostendit a quibus oportet egrũ abstinere. Quarto ostendit quid sit fiendum post euacuationem. secunda ibi. (Deinde eger). Tertia ibi. (¶ Post hoc) Quarta ibi. (Interim tamen). De prima dicit ꝙ cũ apparent ista signa. ¶ Primo ꝙ patitur tussiꝫ. Secundo ꝙ attrahit aerem vehementer. sicut fit post cursum aut fontẽ motum. Tertium cum iacet supinus est ei deterius. ꝙ cũ sedeat est ei melius supple arguendum est ꝙ talis patitur asma. Secundo dicit ꝙ pro cura debet dari decoctio que est. ℞. ficuum siccarum. ʒ.x. dactilorum multam humiditatem habentium semis apij seis feniculi capillorũ veneris liquiritie hysopi prassij omnium añ. ʒ.ii. coquant̃ i lib. iii. aque dulcis donec redeant ad vnam. ꝙ ɔ dari egro de ista decoctione tribus diebus cum pondere auri huius cõfectionis que est. ℞. succi liquiritie hysopi capill' vener. añ. ʒ.x. cordumeni pipis amigdalaꝝ amararuꝫ seis vrtice añ. ʒ. v. melꝫ dispumati. q. sufficit. Hec enim confectio superfluitates que sunt in pectore mirabiliter expellit ꝙ ẽ optima ꝙ dari ɔ per vnam hebdomadam continue. ¶ Notandum pro ratione signorum in asmate est tussis. ratio qꝛ in mẽbris spũalibus est res nocina quã natura tentat expellere ꝙ sic fit tussis. secundum verificatur qꝛ in asmate propter nocumentũ in mẽbris anhelitus cogitur ad sepe anhelandum. ideo attrahit aerem sicut fit post cursum. Verificatur tertium qꝛ in asmate cum patiens iaceat supinus ẽ deterius qꝛ fit constrictio maioꝛ cãne pulmonis ꝙ sic aer non potest ita bene attrahi ꝙ exire sed stando melius intrat aer ideo ꝛc. Sed rõ remedij est qꝛ talis decoctio est rerũ incidentium materiam grossam ꝙ subtiliantium ꝙ sic ipam disponentium ad euacuationem. ¶ Notandum ꝙ per ista intelligit eis silia. vt fructuum dictum in. c. de tussi addendo sqlle. ʒ.i. Ad idem valet brodiũ galli antiqui cocti cũ hysopo liquiritia vuis passis mũdis ab arillis ꝙ semie vrtice ꝙ semie fenugreci. Ad idem valet pomũ granatum dulce coctum in cineribus cum modico ʒucbari cãdi sic ꝙ scindat ꝙ ponatur pulpis ʒucbari candi ꝙ innolnatur in petia pani made facta ꝙ pax dimittatur in cmere calido ꝙ grana in cacia ponantur ꝙ comedantur ꝙ valet mirabiliꝫ. Ad idẽ aqua distillata ennle cãpane. Ad idem si comedantur duo boli ɔ folijs sqlle cũ ficubus vel ʒucharo cando quolꝫ mane. Ad idem valet pulmo vulpis siccus propie. ʒ.ij. dentur cũ eo quod conuenit de ponbus. est res mirabil'. Ad idẽ valent omnia dicta in. c. de tussi cãta a materia flegmatica. Ab extra vero conuenit tale emplm. ℞. dactiloꝝ pinguiũ caricarum pinguiũ añ. ʒ.ii. ramorum malue bismalue añ q̃r. ʒ. conquassa fortiter ꝙ bulliant deinde. ℞. stercoris columbarum terbentine refine añ. ꝙ misceant omnia cũ mucilagine fenugreci ꝙ seis lini. q. sufficit. fiat emplm ꝙ ponatur supra pectus. Ad idem. ℞. cerotũ hysopi superponendo lanam calidam. ad idem vnguentum dialtee. Ad idem valet inunctio facta supra pectus de oleo de lilio ꝙ de oleo de ireos vel ex oleo laurino vel ex oleo de aneto ꝛc. (Demde eger.) ponit curam per euacuationem dicens ꝙ post q̃ comederit sinapim ꝙ mel ɔ ꝓuocari ad vomitũ ꝙ hoc ɔ veritatem quando materia est in stomacho. Ratio qꝛ sinapis ꝙ mel soluunt materiam ibi existentem ꝙ ꝓparant ad vomitũ. sed vomitus valet qꝛ euacuatur materia illa. secũdo dicit ꝙ ɔ euacuari cum pillulis que sunt. ℞. agarici q̃tum ponderant. xviii. grana ordei coloquintide interioꝝ q̃tũ ponderãt sex grana elacterij gra. iiii. succi liquiritie. ʒ. ʒ. fiãt ex bis pille ꝙ sufficiũt ad vnam vicem. rõ ptis qꝛ euacuant mãm a pectore ꝙ est intelligendus ꝙ in euacuatione multiplicatio melioꝛ est pillularũ de agarico cuius descriptio stat sic in forma. ℞. agarici. ʒ. iii. coloquintide. elaterij ambozum añ. q̃r. iii. vnius succi ligritie añ. ʒ. ʃ. fiãt ex eis pille. ¶ Notadũ ꝙ medicine mũdificantes pectus ꝙ pulmonẽ ab humozibus grossis aut etiam putridis sunt hysopus ꝑm oẽm mõꝫ administrationis ꝙ serapinũ ꝓprie cũ vino ꝙ sqlia ꝙ vtica ꝙ se. eius ẽ multũ inuãs. educit enĩ hũores grossos sepultos in pectore ꝙ pulmone ꝙ ꝓprie sorbitiones decoctionis eius in aqua melꝫ ꝙ ordei ꝙ ficubꝰ ficcis ꝙ radix alfelere ꝑm omnẽ modũ administratõis eiꝰ est mirabilis ꝙ decoctio volubilis cum melle ꝙ silꝛ ireos expellit enim omnem materiã ab eo ꝙ mundificat pectꝰ efficaciter ꝙ plures alie poni possent. (post hoc). Ostendit qd fit fiẽdum pꝰ euacuationẽ dicẽs ꝙ itez ɔ redire ad sumendus decoctionẽ ꝙ cõfectionẽ dictã vel ad euacuãdũ p vomitus donec restituatur sanitas per secessum vt prius subdit ꝙ sepe ɔ fieri. (Interim tamen). Ostendit a quibus cibis ɔ abstinere dicẽs ꝙ ɔ abstinere a cibis grossis ꝙ stipticis ac acetosis. rõ qꝛ retinent ꝙ restringunt materiã in stomacho. ¶ Notandum ꝙ non solum ɔ euitare predicta immunita alia. vt oia ventosa ꝙ omnia alia multiplicantia flegma. Euiter etiam balneum ꝙ somnum super repletionem ꝑsertim in sero. vitet superfluũ motũ tristitiã ꝙ solicitudinem. ¶ Et notandũ ꝙ inter cetera coitus est sibi mortal'. Eligat panem bene coctum fermentatum ꝙ pistatũ cũ aniso croco cinamomo ꝙ feniculo carnes sint vtpluriumum volatilium vsualium non viuentium in aquis. ¡caro vulpis ꝙ hericij nemozal' ꝙ potissime pulmones quocunqꝫ fumantur. De fructibus ficus sicce ꝙ calefacte ad ignem vue passe phistici dactili pinee amigdale dulces. De oleribus borago buglosa feniculus petrosili. origanũ calamẽtuꝫ nasturtiũ serpillum hysopus. De potibus. aqua melꝫ vinũ claꝝ antiquum odoriferũ bene maturũ. sed parce quantitatis.

¶ Scdo notandum ꝙ post medicinas dictas valent suffumigia de quibus est primum. ℞. sulphuris citrini arsenici añ. ꝑtes eq̃les. fac formas similes anetalis cũ adipe renum caprarum ant vacce ꝙ ponaꝰ supra carbones ꝙ recipiatur fumus ad os ꝑ traiectoriũ. ad idẽ ex croco myrrha costo aristol. casia ꝙ arsenico. fiãt formule cũ adipe caprino. Ad idẽ ex arsenico ꝙ aristo. cum adipe. fiãt formule vt prius. Ad idem valet sulphur per os ꝛ detur cum quis sorbil. ꝙ

De pleureſi

bus. vel ſulphur ⁊ arſenicum cum ouis ſorbilibus ⁊ mel/
le. Aut arſenicum cum aqua mell'. aut pillule cum arſe//
nico ⁊ gũma pini. ¶ Tertio notandum ꝙ ſi aſma contige
rit a ſanguine competit flebotomia de baſilica. ⁊ ſi contige
rit propter retentionem hemoꝛroidarũ aut uenſtruoꝝ
pronocatio eoꝝ eſt inuatiua. Sed ſi aſma fieret propter
materiam deſcendentem a capite cura eſt intendenda ad
caput cum confoꝛtantibus ⁊ prohibentibus fluxuꝫ de qui
bus dictum eſt in. c. de catarro. ⁊ cura eſt intendenda ad
materiam retentam in pectoꝛe cum bis de quibus ſtati di/
ctum eſt ſupra ad capitulum precedens.

¶ De pleureſi. ¶ Syllanus.

Irca rubricam eſt notandus ꝙ duplex eſt pleu
reſis. ſ. vera ⁊ non vera. Vera ẽ vt apa diafrag
matis ⁊ mediaſtini. Non vera eſt duplex. Una
eſt apoſtema exiſtens in lacertis pectoris ſeu car
ne coſtarum exterioꝝ. alia eſt que fit a vento
ſtate. ad propoſitum hic intelligit de vera. ¶ Secundo no
tandum ꝙ pleureſis quedam fit a latere dextro. quedaꝫ in
ſiniſtro. vtplarimum fit in dextro. ſed que fit in latere ſini/
ſtro eſt periculoſioꝝ ⁊ citius terminatur propter proquinta
tem ad coꝛ. ¶ Tertio notandum ꝙ pleureſis cauſa poteſt
eſſe exterioꝝ vt nimius caloꝝ nimium frigus ſuperfluꝰ mo
tus ventus boreal' quando venit poſt axſtralem. ſuperflu
us potus aque frigide vel vini. Vel eſſe interioꝝ. ⁊ tunc cã
antecedens eſt repletio capitis ⁊ totius corporis. Cauſa cõ
iuncta vtplarimum eſt cholera. deide ſanguis. deinde fleg
ma. deinde mlia. ly raro. Ventoſitas etiam poteſt eſſe cau
ſa licet pleureſis non vere. ¶ Quarto notandum ꝙ pleure
ſis poteſt terminari quinq; modis. Primo per reſolutio/
nem inſenſibilem. vt per caleſactoꝛia quãdo materia ẽ pau
ca ⁊ ſubtil'. Secundo per enacuationem ſenſibilem ſeu ex
creationem vt per ſputum quod fit communiter Tertio p
conuerſionem eius in ſaniem ſicut quando materia ẽ groſ/
ſa ⁊ talis eſt periculoſa. qꝛ tales vtplarimum ſiũt ptbiici ⁊
empici vt patet in affoꝛiſmo quinte particule. Quicunque
pleuretici facti ⁊c. Quarto per cõuerſionem eius ad ſoly/
roſim ⁊ hoc fit raro. ⁊ hoc ſit per medicinas calidas reſol/
uentes materiam ſubtilem ⁊ groſſam dimittentes quãdo
ſunt nimis calide. Quinto per mutationem materie ad alias
partes. ſicut aliquando ad cerebrum ⁊ fit freneſis. Ali/
quando ad neruos. ⁊ fit ſpaſmus. Aliquando ad vias vri/
nales per venal' magnas. ⁊ aliquando ad inteſtina. ¶ Qui
to notandum ꝙ pleureſis ſalubris habet quatuoꝛ tempoꝛa
ſ. principium in quo nihil expultur. Augmentuꝫ in quo in
cipit expuere ⁊ apparent ſigna digeſtionis. Statuꝫ quãdo
ſputum eſt album bene digeſtum ⁊ faciliter expultur cum
facili taſſi ⁊ alleuiatione. Declinationem quando iſta incipi
unt minui ⁊ febris ⁊ alia accidentia. ⁊ illa tempoꝛa aſſignã/
tur diſtinguendo tempoꝛa ex parte digeſtionis materie. ſi
alia aſſignantur diſtinguendo ex parte accidentium ⁊ illa cũ
illis non coincidant. qꝛ principium quo ad digeſtionem ma
terie comprehendit augmentum principium ⁊ ſtatuꝫ quo
ad difficultatem accidentium. ⁊ declinatio quo ad acciden
tia comprehendit augmentum ſtatum ⁊ declinationẽ quo
ad materie digeſtionem. ¶ Sed notandum ꝙ ſigna pro/
pria vere pleureſis ſunt quinq;. Primum dolor lateris
pungitiuus. qꝛ ibi eſt mala complexio ⁊ ſolutio continuita/
tis. ſunt autem hec cauſa doloris. Eſt autem pungitiuus p
pter ſenſibilitatem loci ⁊ ex parte materie. qꝛ calida natura
liter vel accidentaliter. Secundum ſignum eſt febris conti
nua qꝛ materia eſt putrefactiua in locis propinquis cordi.
Tertium ſignum eſt difficultas anbelitus. qꝛ propter apa
ſequitur compreſſio pulmonis. Quartum eſt tuſſis conco
mitans. qꝛ aliquid reſudat a loco apatis ad cãnales pulmo
nis. ideo ⁊c. Quintum ſignum eſt pulſus frimus qꝛ mo//
bus ſeu apa eſt in membro duro nerueſo. ſ. panniculo co
operiente coſtas. vnde fit extẽſio ⁊ duricies ⁊ fit pulſus ſer
rinus. Signa materie peccãtis ſi ſit cholera. vina citrina ⁊
intenſa ⁊ ſubtil'. pulſus durus velox ⁊ frequẽs. dolor acu/
tus pungitiuus multuꝫ. citrinus color. ⁊ alia ſigna cholere
diſcurrendo per res naturales non naturales ⁊ preter na/
turam. ſigna ſi ſunt a ſanguine ſunt vrĩa rubea ⁊ ſpiſſa. ſpu
tum rubeum ⁊ pulſus plenus. dolor non ſentitur ſic cum
punctura ſed cum quadam grauedine. repletio venarum:
anteceſſio rerum multiplicantium ſanguinem. ſigna ſi cau
ſa fuerit flegma ſunt. vrina apparet calida vel remiſſa. pul
ſus parvus ⁊ mollis ⁊ alia ſigna flegmatis. ſigna ſi fuerit
mlia licet raro ſint ſputum luiidum ⁊ paucum. dolor non
eſt intenſus nec acutus. vrina eſt remiſſa. ⁊ alia ſigna mlie.
ſigna pronoſtica ad malum ſunt ſi ſigna predicta pleureſis
ſunt intenſa multum ⁊ laboꝛioſa mortem ſignificant. ſicut
dolor vehemens proſternens virtutem difficultas anbelitus addens ad caliditatem. ⁊ caliditas ad frequentiam tuſ
ſis multum laboꝛioſa impediens ſomnum ⁊ cibum. febris
fortiſſima. ſputum luiidum nigrum viſcoſum cum laboꝛio
ſa tuſſi. ſimiliter ſi medicus recte operetur per vlia ⁊ parti
cularia ⁊ patiens per medicinam non alienetur vel non li/
beretur ſed potius aggrauetur eſt ſignum peſſimũ ⁊ mor
tale. ſigna pronoſtica ad bonum ſunt ſputuꝫ album leue ⁊
equale cum modica tuſſi ⁊ alleuatione patientis quod cito
appareat in principio. ⁊ continuetur procuidubio ſignificat
ſalutem ⁊ precipue ſi alia ſigna conueniunt. ſicut eſt bõitas
ſomni ⁊ appetitus ⁊ bona tolerantia ⁊ egeſtio non ſit fre/
quens. ſed iuncta ⁊ equalis ⁊ boꝛa conſueta. ⁊ vrina ver/
gat ad rubedinem ⁊ quandam mediocritatem ⁊ cito incipiat facere bonam reſidentiam. ¶ Notandum ꝙ vrina in
egritudinibus epatis ⁊ venarum certam habet ſignifica//
tionem ſi ſit bona ſine mala. ſed in egritudinibus aliis que
ſunt extra venas. ſi vrina eſt laudabilis bonum ſignum eſt
ſed non certum ſalutis. quia ex aliis poteſt periclitari. ſed ſi
vrina fuerit mala ⁊ indigeſta ⁊ ita de aliis ſignis malis. cer
tum ſignum eſt ꝙ eger tendit ad mortẽ. qꝛ poſtq̃ digeſtio
deficit in radice deficit in ramis. ¶ Almanſoꝛ.

Um aliqs ſub coſtis ſuis doloꝛẽ ſentit
pũgitiuũ: ⁊ ꝓprie qñ ſiccã patit tuſſim
⁊ febrẽ: expedit vt ſi doloꝛ ſup pate
coſtarũ ⁊ furculam tendit: fiat minutio ex baſili/
ca eiꝰ partis i qua ẽ doloꝛ niſi totũ corpꝰ multo
ſanguine repletũ fuerit: tũc eni ex latere cõtrario
ſanguinis detractio faciẽda ẽ. egritudo quoq; ſi
iã p aliquoſ dieſ ifeſtauerit egꝛa a pricipio ſui fle
boꝛomia a parte dolente faciẽda eſt. ¶ Sylla.

¶ Determinat de pleureſi ⁊ diuiditur in duas. primo po
nit curam. ſecundo manifeſtat ipſam quantum ad nomen
ſecunda ibi. (hec paſſio.) Prima in duas. primo ponit cu
ram pleureſis vere. ſecundo non vere. ſecunda ibi. (Si au
tem externus.) Prima in duas primo ponit curam. ſecun
do docet pronoſticari de pleureſi ſecunda ibi. Quod ſim
principio.) Prima in duas primo ponit curam obſeruan
dam anteq̃ incipiat excreare. ſecundo quando incipit ex/
creare. ſecunda ibi. (Cumq; ſcreare). Prima in duas.
primo ponit curam per enacuationem ſecundo per dietaꝫ
ſecunda ibi. (Quod ſi eger). prima in duas. primo oſten
dit quomodo enacuatio fit fienda per flebotomiam. ſecun
do per medicinam. ſecunda ibi. Quod ſi doloꝛ). De prima
dicit ꝙ quando aliquis ſub coſtis ſuis ſentit doloꝛem pun
gitiuum ⁊ patitur febres ⁊ ſiccam tuſſiꝫ. ⁊ doloꝛ tendit in
pra partem coſtarum ⁊ furculam. debet fieri flebotomia
de baſilica illius partis cuius eſt doloꝛ. ſecundo ponit ex/
ceptionem dicens ꝙ hoc totum debet intelligi niſi corpus
totum fuerit repletum multo ſanguine. quia tunc flebото
mia debet fieri ex latere contrario. Tertio dicit ꝙ ſi egrum
do infeſtauerit egrum per aliquos dies a principio ſuo de/
bet fieri flebotomia de eadem parte dolente. ¶ Notan//
dum ꝙ ſi in pleureſi corpus fuerit plectoꝛium debet fieri
flebotomia ex parte contraria doloꝛi. quia ſi ex eadem fie/
ret traheret materia ad locum vel ex ſaphena eiuſdem p/
tis. qꝛ diuerſio fit ad locũ ſatis diſtantẽ a loco doloꝛis. ſi ve
ro corpus nõ ſit plectoꝛicũ vel materia eſt i fluxu: ⁊ ſic fle
botomia debꝫ fieri de parte contraria. vl' materia eſt fluxa

Digitized by Google

¶ sic dꝫ fieri de eadem parte. rō q: prima intentio est ꝙ p hibere fluxum. secunda vero est euacuatio. ¶ sic ex his verificatur textus. ℞ Aſ. ¶ Secundo notandum ꝙ si pleuresis sit a sanguine debet fieri flebotomia vt dictum ē. ℣ Post flebothomiam vngatur locus cum oleo de camomilla ¶ oleo de aneto mirtis simul ¶ actu calidis. ¶ ponatur super vnctionē emplꝫ. qō sic fit. ℞. radicis altee. i. maluauisci cocte ¶ ꝑparate. ʒ. iii. viol. flozꝫ camomille aā. ʒ. ii. farine ordei. ʒ. vi. incorporent ¶ misce cū oleo de camomilla ¶ oleo viol. q. sufficit ad faciēdū emplm ¶ calidum ponat supra locum. Si venter infirmi esset siccus fiat oī die suppositorium vel clystere lenitiuum. ¶ esset melius. ¶ posset aliquibus diebus mundificari cum hac medicina. ℞. manne. ʒ. ii. aque decoctiōis viol. ¶ iniubarum. ʒ. iiii. Ad idē. ℞. caſ siesist. ʒ. ii. aque decoctionis ꝑdicē. ʒ. iiii. coletur ¶ deꝯ ante diem in matutinis. ¶ Almanſor.

¶ Nō si dolor iferi⁹ ad ptez costaꝫ posteriorē tēdit: vēter ex decoctiōe quā i. c. de reumatismo descripsim⁹ ē soluēdus. ℳ Deli⁹ tñ ē vt flebotomia fiat: deīde aqua ordei cū zucharo assidue tribuaſ. ¶ si videris tussiz ei⁹ vehemētis siccitatis da ei i diluculo oī die iulep: deīde da ei in potu aquā ordei. ꝙ si eger fuerit debilꝫ nutriaſ cū pāe ¶ zucharo. si autem fortis fuerit aqua ordei usqꝫ ad diem quartum sufficiat. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curā pleuresis qñ dolor tendit inferius ad p̄tem costarum posteriozꝫ. ¶ dividitur in duas. ℣ Primo facit hoc. Secundo ponit curam per potū. secunda ibi. (Dein de aqu). ℣ Prima in duas. ℣ Primo facit hoc. secundo cōpat flebotomiā ad farmaciā. secūda ibi (ℳ elius tñ). De prima dicit ꝙ si dolor tendit inferius ad partem costaꝫ ipsius pleuriozꝫ. venter dꝫ euacuari cū decoctione quā descripsimus c. de catarro. ℓō recurraſ illic. rō q: materia talis satis apta est euacuari per talē medicinā laxatiuā. ¶ Notādū ꝙ i materia colerica ante solutionē cōpetit tale digestiuum. ℞. endinie scariole lactuce epatice diptami capillorum ʒ veneris recentium aā. ℳ. i. quatuor seminum frigidorum seīa mane bismalue semis borraginis mundati aā. ʒ. ʒ. ordei mundi. ʒ. i. liquiritie rase uuarū passarū ab arillis mundatarum iuinbe sebesten. aā. ʒ. i. violarū flozū nenufaris aā. ʒ. ʒ. zucbari albi. lib. i. fiat sirupus vsqꝫ ad quart. v. Ad idē sirupꝰ de iuinbis. Ad idē. ℞. sirupi viol. ʒ. vi. sirupi papaueris si rupi capil. veneris aā q̄rt. i. misce. ℳ Medicina laxatiua pōt esse tal. ℞. florum violarū borraginis bugloſe aā. ʒ. ʒ. pruno damascenoꝝ iuube sebe sten aā. ʒ. x. spice nardi. ʒ. ʒ. liquritie rase uuarum passarum aā. ʒ. v. fiat decoctio i q̄ dissoluaſ cassiefist. ʒ. i. renbarbari infusi in modico aque ordei. ʒ. ʒ. vel. ʒ. i. Si patiens sit fortis fiat colatura vsqꝫ ad quart. i. ʒ. detur in aurora. deinde post enacuationem pōatur spogia infusa in aqua decoctionis camomille violis vel aneti. Ad idem spongia infusa in aqua calida solū ¶ expſsa. Ad idē fiat calefactorium cū vase eneo involuendo pannū lini iplendo vas aq̄ calida. Ad idem valet vesica plena aq̄ calida ¶ loco applicata. ¶ Scdo notandū ꝙ in mā flegmatica cōpetit talꝫ sirupus. ℞. hysopi capil. vene. aā. ℳ. i. i. liquiritie rase uuarum passarum mundatarum ab arillis aā. ʒ. i. ordei mundi. ʒ. ii. quatuor seminū frigidorū mundatorū seis bubuli seis sparagi seis lini seis fenugreci aā. ʒ. i. acetī albi. ʒ. ʒ. ponit ad incidendum melꝫ electi q̄rt. i. zucbari al. quart. iii. fiat sirupus clarificatus vsqꝫ ad quart. v. ¶ iste cōpeteret si esset colera grossa. Ad idem sirupus de liquritia sirupus de hysopo ¶ sirupus de capillo veneris. ℳ Medicina laxatiua. ℞. florū viol. borraginis bugloſſe aā. ʒ. i. liquritie rase uuaꝝ passaꝝ mundatarum ab arillis aā. ʒ. ii. caricarum. ʒ. ʒ. agarici. ʒ. ʒ. fiat colatura vsqꝫ ad quar. i. ʒ. deīde post enacuationem vngatur locus cum oleo de camomilla vel de aneto vel de lilio vel de irceos. inde fiat calefactorium ex flore camomille ¶ melliloto. ¶ pōt fieri humidum decoquendo in aqua. vel siccum faciendo saccūlū de predictis. Ad idē valet sacculus talis. ℞. ordei ozobi aā. quar. ʒ. furfuris pugillum. i. conquassent ¶ fiat sacculus ad q̄titatem palmi ab vtraq; parte bulliat in aqua ¶ in modico aceti expſsus supponaſ lateri. ad idem valet sacculus ex milio ¶ sale ¶ plus valet si materia esset vētosa. ¶ Tertio notandum ꝙ si materia esset mlia. licet raro. accidat debet dari cum predictis ꝑ dirigendo succus borraginis cū tota radice bugloſa cum tota radice aā. ℳ. i. Et medicina laxatiua potest fieri cū ellō nigro vel cū thimo epithimo polypodio sene ¶ similibus. Deinde procedendum est cū predictis localibus. (ℳ elius tamen). Cōparat flebotomiam dicens ꝙ melius est vt fiat flebotomia q̄ vt detur farmacia. rō q: melius remouetur materia a loco. q: farmacia nō sic attingit ad pānicolos sicut flebotomia. ls quantuz est ex parte materiei peccantis cōpetit farmacia. (Deinde da). ℣ Ponit curam per potū dicens ꝙ aqua ordei cū zucbaro dꝫ dari cōtinue in potu. rō q: infrigidat būectat ¶ laxat vētrem. Secundo dicit ꝙ si videris tussim vehemētis siccitatis competit dare oi mane in potu iuleb vel aquam ordei. Tertio dicit ꝙ si virtus patientis fuerit debilis dꝫ nutriri cū pane ¶ zucbaro. si fortis sola aqua ordei sufficit vsqꝫ ad quartū diem. ¶ Notandū ꝙ in pleuresi a materia calida potus potest esse aqua ordei vel aqua fontis cum pane zucbari vel succus malorum granatorum dulcium cū multa aqua fontis. ¶ vbi esset sitis ſomnietas ¶ ariditas lingue si rupus violatus. vel nenufarinus vel papaueris cum aqua ordei aut fontis. ¶ iste potus valet loco cibi quando virtus est fortis. si esset debilis pōt vti brodio pulli parui decocti in aqua fontis cum lactucis aut seminibus frigidis sine sale coquatur vsqꝫ ad ossium separationez potest etiam vti ptisana ordei ¶ farina tritici preparata cum lacte amygdalarum ¶ spinachijs. ¶ potest vti passulis mundatis iamygdalis cucurbitis iuinbis violis. ¶ pane loto cum aqua seu vino aquoso debili. sed in materia frigida potest potus esse aqua mellis vel aqua multum zucbarata. de cibis ptisana ¶ similia. ¶ Almanſor.

¶ Cūqꝫ screare cepit decoctionē quā. i. c. ō reumatismo noiauim⁹ quotidie sumat ¶ ante aq̄ ordei bibat donec saneſ. Si autē febris ¶ acuitas pseuerēt. ¶ eger i excreatiōe difficultateē patiaſ deſ decoctio quā in. c. ō asmate nominauimus: qō fitr est faciēdū cum saniei fit excreatio. Nō si i pncipio passionis qō excreatur nigꝝ aut uelut citrinū apparet ¶ sic pmāserit ¶ se. ñ qeuerit nec calor usqꝫ i diē. vii. timorosuz ē. ¶ si cū boc toto aeris attractio nō alleuiaſ. ¶ in pectore affuerit oregmon: aut in maxillis rubedo ¶ in oculis labor est morti propinquus. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam quando patiens incipit screare ¶ est egritudo in augmento: ¶ dividitur in duas ℣ secundum ꝙ duo ponit remedia. secunda ibi. (Si autem). De prima dicit ꝙ cum inceperit screare debet quotidie sumere decoctionem quam diximus in. c. de catarro antequam aquam ordei bibat. quia mundificat pectus. De secūda dicit ꝙ si febris ¶ acuitas perseuerauerint. ¶ eger patiatur difficultatem in screatu debet dari decoctio quam diximus. c. de asmate: ¶ idem est faciendum cum est excreatio saniei. ratio talis abstergit ¶ pectus mundificat. (Quod si in principio). ℳ Hic docet pronosticare in pleuresi dicens ꝙ si in principio passionis illud quod screatur apparuerit nigrum ¶ citrinū ¶ sic continuauerit ¶ non quieuerit febris usqꝫ ad diem septimum. est suspicandum de malo. Secundo dicit ꝙ si cū boc toto non fiat alleuiatio in attractione aeris in pectore ¶ fuerit sonus qui dicitur oregmō. ¶ in maxillis rubedo. ¶ in oculis liuor. est prorsus morti. Ratio prima quia signum est quod sit ex malitia materie ¶ significatur debilitas virtutis succumbentis. ¶ sic verificatur secundum dictum. ¶ Almanſor

De peripneumonia

¶Si autem exterius in latere apparuerit rubedo aut apostemacio ⁊ cum premitur locus dolet. ponatur desuper ventosa aut emplastrū ex sinapi ⁊ ficubus ⁊ dimittatur ibi donec locus vlceretur. De bis vero que ex errore stolidorum ad augmentum nocumenti accidunt banc egritudinem patientibus est cum dolor sentitur in principio sub costis existimant grossam fore ventositatem. ideoq3 electuarium diamuscum aut ei similia egro tribuunt: eūq3 interficiunt. Hec passio vocatur birsen cuius causa est apostema quod oritur iterius ex costis hypocūdriorz. ¶Syl.

¶Ponit curam pleuresis non vere. ⁊ diuiditur in duas. ¶Primo facit hoc secundo ponit errorem quorundā. secūda ibi(¶De bis vero). De prima dicit q̄ si apparuerint i latere exterius rubedo. aut apostemacio ⁊ cum locus premitur dolet. signum est q̄ est pleuresis non vera facta ex materia contenta in costis extra. Secundo vult q̄ p cura d3 superponi ventosa. rō q: attrahit materiaz ad extra pl⁹: Tertio vult q̄ etiam competit emplastrum ex sinapi ⁊ ficubus ⁊ dimittatur donec locus veticetur. ratio q: tāc materia exhibit. ¶Notandum q̄ in tali nullo modo competunt repercussiua: rō q: repercuteret materia ad intra ad loca mobilia immo nec in pleuresi vera competunt. ⁊ si illō esset maxime esset in principio principiante. si quis presens esset ⁊ deus dedisset talem gratiam q̄ principium principians cognosceretur ⁊ q̄ portaret in manu vel in bursa medicinam repercussiuam. sed non videtur quando talia possunt concurrere. ideo mirandum quomodo bonus ebenesne dominerit. ¶Notandum q̄ in pleuresi vera non competunt maturatiua nisi quando egritudo prolongatur ⁊ non videmus aliam viam. q: sanies est periculosa. (¶De bis vero). ¶Ponit errorem quorundam dicens q̄ quidaz stolidi medici in cura huius passionis errabant q̄ cum dolor sentiebatur sub costis in principio egritudinis existimabant grossam fore ventositatem. vnde dabant electuarium diamuscū ⁊ sibi similia calida. ⁊ sic angebāt nocumētum. ⁊ egrū interficiebāt. ratio patet. (¶Hec passio). Ostēdit denominationem huius passionis dicens q̄ hec passio vocatur birsen. cuius causa est apa q̄ oritur interius in costis hypocūdriorum. vnde sicut birsen dicitur apa panniculoz pectoris. ¶De peripneumonia. ¶Syllanus.

Circa rubricam est notandum q̄ peripneumonia est apostema pulmonis. ¶Secundo notandum q̄ peripneumonia potest termiari quinq3 modis. primo q̄ resolutionem insensibilem. Secūdo q̄ enacuationem sensibilem vt q̄ sputum ⁊ hoc est vt plurimum. Tertio q̄ conuersionem eius in sanguinem. ⁊ talis est periculosa. q: cum rumpitur apa fiūt ptbifici. Quarto q̄ solutiuum vt cum resolnit subtile ⁊ remanet grossum. Quinto q̄ transmissionem materie ad alium locum. ¶Tertio notandum q̄ pipneumonia q̄nq3 est egritudo p se. aliquando est sequens aliam egritudinem vt pleuresim ⁊ fluxum catarri. ¶Quarto notandum q̄ causa pneumonie potest esse quilibet humor. sed sicut pleuresis vt plurimum fit de colera ita pipneumonia vt plurimum fit de flegmate. ⁊ hoc flegma vel fluit ad pulmonem q̄ venas vel distillat a capite. ¶Quinto notandum. q̄ signa pneumonie quando est egritudo p se. ⁊ fiat a materia calida sunt febris continua acutissima. rō ppter ppinquitatez materie putrescentis ad cor ⁊ caliditatem materie. ⁊ pulsus est vndosus. q: apostema est in membro molli colligēte de materia multum subtili. vnde pulsus est plēus ⁊ vndosus. difficultas anhelitus cum suffocatione ita vt videat infirmo q̄ peat pre nimia suffocatione. rō p3. quia propter apa opplant vie pulmonis quibus attrahit aer ad euentā q̄m caliditatem cordis. rubedo maxima in maxill'. quia a pulmone eleuant vapores retinentes colorem pulmonis qui cōmunicat pōis maxillar. dolor in anteriori pte pectoris ⁊ in medio duar spatular. ⁊ talis est aggranatiuus rō ne panniculi suspendentis quia pulmo est membrum insensibile de se. ratio patet q: pulmo continet in medio pectoris. ⁊ in omni pipneumonia est materia aggrauans ⁊ tussis multa. q: in pectore est mala materia que decidit a mēbro spongioso ta quo continet multus aer ⁊ miscet cum illo vrina rubea ppter fe. ⁊ materiam. asperitas lingue cuz nigredine. quia eleuant multi vapores ⁊ continent in lingua ⁊ adurunt. ⁊ sic fit nigredo in lingua. signa eius qui fit a materia frigida sunt cōstrictio anhelitus cum sonitu in pectore absq3 aliquo dolore sensibili. lingua est multotiens absq3 nigredine. In principio pulsus est mollis ⁊ rarus. ratio signorum p3. signa quando pipneumonia sequit aliā egritudinem sunt signa dicta que apparere incipiunt post egritudinem precedentem. ¶Almāsor.

Cum homini supuenerit fe. ⁊ i anhelitu tantā patitur constrictionem vt se prefocari putet. ⁊ in maxillis ita vehemēs sit rubedo vt rincte videantur. ⁊ anterior pars pectoris dolet ⁊ tussis adest ⁊ quod cum screatione emittitur existit spūosum ⁊ in pectore sentitur grauitas sine punctiōe ⁊ sine calore. cui omnia hec accidunt acutuz in pulmone patitur apostema ⁊ vocatur hec passio peripneumōia. In principio igitur curationis eius basilica est minuenda. deinde eger ex bis quibus medicatur pleuresis est curandus. ¶Syllanus.

¶Determinat de pipneumonia. ⁊ diuidit in duas. primo ponit signa. secundo curam. secūda ibi. (In principio) De prima dicit q̄ ad hoc sunt ista signa. primū q̄ ē febris secundum q̄ est constrictio anhelitus vt putet se suffocari Tertium in maxillis vehemens rubedo vt videant ficte. Quartum dolor pectoris in pte anteriori. Quintum tussis fortum quod emittit p screatuz est spumosum. Septimuz in pectore est grauitas sine punctione ⁊ sine calore. cū apparent hec signa omnia. signum est q̄ patit acutum apostema ⁊ vocat pipneumonia. Ratio signorum patet ex dictis. (In principio) ponit curam dicens q̄ in principio debet fieri flebotomia ex cephalica. Ratio q: prohibet fluxū ad locum. secundo dicit q̄ post flebotomiam eger debet enacuari cum his cum quibus curat pleuresis. Ratio ga fiunt a simili loco. quasi ex consimili materia. ideoq3 recurrat illic. s. ad. c. precedens. ⁊ ita fit in cibis ⁊ potib⁹ sicut dictum est ibi.

¶De sanguinis proiectione cū sputo ⁊ sine vomitu ⁊ sine rasicatione. ¶Almansor.

Circa rubricam est notandum q̄ exitus sanguis ab ore potest pnenire a pluribus locis. primo a cerebro q̄ viam stillicidij ⁊ maxime illius qui fit foliti pati fluxum sanguinis narium. secundo a gingiuis. Tertio a palato. Quarto a gutture. Quinto a trachea arteria. sexto a pulmone. septimo a pectore. Octauo a stomacho ⁊ ab alijs membris inferioribus vt ab epate splene ⁊ matrice. secundo notandum q̄ signa distinctiua quando pnenit a dictis locis sunt quando a cerebro est dolor ⁊ grauitas capitis ⁊ cōsuenit exire p nares signa distinctiua quando a gingiuis sunt q: gingiue sūt sanguinolente vel vlcerate. ⁊ cum fricantur sanguinicant. ⁊ q̄ aduenit absq3 rasicatione ⁊ tussi ⁊ similibus: signa quando a palato sunt quia venit cum modica rasicatione ⁊ modica tussi ⁊ q̄ sanguis est clarus ⁊ spumosus ⁊ sine dolore. ⁊ in maxillis apparet alteratio coloris ad rubedinem. signa q̄ a pectore sunt ga venit cum magna tussi ⁊ magno dolore ⁊ sanguis est plenus grossus ⁊ non sic spumosus signa q̄ a stomaco vel ab alijs membris inferioribus sunt quia venit cū vomitu ⁊ dolore loci vel mēbri vel ex retentiōe ali-

Digitized by Google

cuius euacuatõis ꝓfuete. vt sanguinis mẽstrui ve. h: mo: roidalis. Signa qñ puenit ex ruptura vene. q: venit cum magna quãtitate. si venit ex excoriatione cũ parua. ¶ Ter no notandũ de signis pnosticis. Si sputũ apparet subrube um in pleuresi vel pipneumonia bonũ. Omne sputũ sanguinis cum tussi qõ diu durat ducit ad ptisim. Sputũ sanguinis quod subito venit si vadit ad coctio interficit propter nimiam suam enacuationem. Omne sputum sanguinis ex excoriatione vix aut nunq̃ curatur. Sputum ex parte fistularum proueniens frequẽter retteratur. patet. Sanguis quando venit cum vomitu si notabilis quantitatis ꝛ cum se. fuerit mortale ꝛc. ¶ Almansor.

C Am sanguis cũ raſcatiõe aut paruo sonitu qui ſit ſine tuſſi egredit nõ ẽ egro ĩ de timendũ. poterit. n. ſanari gargarizãdo ea que in. c. de ſqnãtia nominauimus ꝛ regimen ſubtiliando. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de exitu sanguinis ab ore ꝛ diuiditur ĩ tres. Primo determinat de sputo sanguinis cũ raſcatiõe, Scõ de exitu sanguinis cũ vomitu. Tertio de exitu sanguinis cũ tuſſi. Scõa ibi. (Cũ vomitu.) Tertia ibi. (Oẽ ſi.) Prima in duas. Primo docet pnosticari ex tali sputo sanguinis cũ raſcatione. Scõ ponit curã. ſcõa ibi. (Poterit enim.) De prima dicit q cũ sanguis exit cũ raſcatiõe, aut parvo sono qui ſit ſine tuſſi: non est timendum ex eo. Ratio q: signus est q̃ fit a partibus propinquis. vt a gula trachea arteria ꝛ palato. vnde medicina consolidativa potest faciliter applicari. (Poterit enim.) Ponit curaꝫ dicẽs q sputum sanguinis dentium poterit curari gargarizando ea que diximus in. c. de squmantia. Ratio q: talia medicamina constringunt ꝛ prohibent fluxuꝫ sanguinis. pro his recurratur illic. Secundo dicit q curatur subtiliando regimen. Ratio q: natura redditur potens ad retinendum fluxum sanguinis. ¶ Almansor.

¶ Cum vomitu quoq; ſi exit ſanguis non magnum affert timorem. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curã vomitus sanguinis. ꝛ diuidit in duas. primo docet pnosticari. Scõ ponit curã. Scõa ibi. (Curat nãq;.) De prima dicit q ſi ſanguis p vomitũ egrediat nõ est multũ timendũ. ¶ Notãdũ q vomit⁹ sanguinis cãtur dupliciter. primo ex ſapſiniare sanguinis. Scõ rõne male qualitatis sanguinis ꝛ tũc ſi venit ante ſigna digestõis ꝛ i die criſis non est timendũ. Ad ꝓpoſitũ Raſis loquitur de primo vel de ſecũdo. ¶ Almanſor.

¶ Curat nãq; hec flebotomãdo. ¶ Syllan⁹.

¶ Ponit curam ꝛ diuiditur in duas. primo facit hoc. Secundo oſtendit in quibus non est operandũ. Secunda ibi. (Quibus autem.) prima in duas. primo ponit curam per flebotomiam. ſecundo oſtendit curam per aſſumptionem pos. Scõa ibi. (Et ſi comederit.) De prima dicit q ſi ſit flebotomia talis fluxus curatur. Ratio q: p flebotomiã sanguis diuertitur ab illo loco ꝛ operatur p aliũ locuꝫ. Ad idem valent ventoſe poſite in naribus. Ad idem prouocatio emorroidarum vel menſtruorũ. ¶ Almanſor.

¶ Et ſi comederit ſtiptica ſicut ſumach ꝛ ſuccũ vue acerbe. In potu preterea ſumat ex boliarmeni gummi arabici balauſtie ſanguinis draconis tburis omniuꝫ añ. partibus equalibus. detur ex eo. ʒ. iii. cuꝫ rob ſimplici de citoniis. Quibus aũt ſoler accidere ſanguinis exitus cũ interpollatione ex quo nullũ ſentit nocumentũ: ideoq; ſic est dimittendus. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curã p aſſũpta p os. ꝛ diuidit ĩ duas ꝑs q̃ duo ponit remedia. Scõa ibi. (In potu.) De prima dicit q talis vomitus sanguinis curat comedẽdo ſtiptica q̃lia ſunt sumach ꝛ ſuccus vue acerbe. Rõ pꝫ. ¶ Notãdũ q cib⁹ cõtenies est farina tritici amidũ faba fracta lentes cicera fricta risũ coſtus recens panis azimus pdices turtures colũbi. De fructib⁹ vtat ſtipticis qualis ſunt neſpule ſorbe citonia pruna coma pira. (In potu.) ponit ſcõm remediuꝫ dicens q in potu dꝫ sumi bolus arm. gũmi arabici balauſtie sanguinis dra. tburis omnibus paribus equalib⁹ denar. ʒ. iij. cũ rob de citoniis. Rõ pꝫ. Ad idẽ lac coctũ cũ lapidib⁹ fluuialibus. Ad idẽ aqua pluuialis vbi ferrũ ignituꝫ fuerit extinctũ. Ad idẽ vinũ groſſum. Ad idez bibat ſepe ſirupũ de papauere cum aqua decoctionis ſeminis citoniorũ vel mirtilorũ. (Quibus aũt.) Oſtendit in qbus non est operandum dicens q in aliquibus ſolet accidere exitus cum interpollatione ex quo ſequitur alleviatio ꝛ non nocet ꝛ in talibus non est operandum. ¶ Almanſor.

¶ Quod ſi cũ tuſſi ſuperueniat ſanguinis egreſſio: est timoroſoruꝫ. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de exitu sanguinis cũ tuſſi ꝛ diuidit in duas. primo docet pnosticari. Scõo ponit curã. Scõa ibi. (Et ſi.) De prima dicit q ſi cũ tuſſi egrediat signũ ẽ ſuſpectũ. Rõ q: signũ ẽ q̃ puenit a partibus diſtantibus vt a pulmone vel pectore. vnde timor est de ptiſi. Itẽ q: remedia nõ poſſunt ſic attingere ad locũ. ¶ Almanſor.

¶ Est tamen incipiendum in curatione egri cũ flebotomia ex baſilica. Deinde ex trociſis iſtis in potu est tribuendum. Qui. ℞. tburis sanguinis draconis amborum añ. ʒ. iii. ꝛ terciam ſarabe. ʒ. ỿ. emaritis terre ſigillate amboꝫ añ. ʒ. x. aluminis. ʒ. ii. ℈. ſ. balauſtie. ʒ. iii. opii. ʒ. ii. ra uerſeni. ʒ. ii. ex bis omnibus fiant trociſci. x. de quibus quotidie vnus in potu ſumatur cuꝫ ſuco cotonij maioris aut portulace ꝛ ſi egritudo vehemens fuerit alius circa noctem dandus est. Adiutorium quoq; ac coxaruꝫ partes ſuperiores ſunt ligande ꝛ extremitates fricãde. pectus etiã precipue ſi fuerit in eo locus dolens ex predictis trociſcis ex aqua ꝛ aceto epithimef. Eius preterea cibaria ſuccum vue acerbe ꝛ ſumach ꝛ eis ſimilia admixta habeat. Et patiens ſupinus iacẽs de terra ſigillata aliquid paulatim comedat. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curã ꝛ diuidit in duas. primo ponit curã p flebotomiã. Scõo per alia localia. ſcõa ibi. (Deide ex trociſcis.) De prima dicit q i cura ẽ ĩcipiẽdũ faciendo flebotomiã ex baſilica. rõ q: pp flebotomiã sanguis diuertit a partibus pectoris. Ad idẽ fiat flebotomia de ſalnatella. Ad idẽ ventoſe poſite in naribus. Ad idẽ flebotomia de ſaphena. (Deide ex trociſcis.) ponit curã p alia localia ꝛ diuidit in qnq; ꝑs q̃ qnq; ponit remedia localia. ptes patẽt. De prima pte dicit q ĩ potu tribuẽdũ ẽ de iſtis trociſcis. ℞. tburis ſanguinis draconis amboꝫ añ. ʒ. iij. ꝛ tertiã karabe. ʒ. v. ematitidis terre ſigillate añ. ʒ. x. aluminis. ʒ. ij. ʒ. balauſtie ʒ. iij. opij. ʒ. ij. rauethſent. i. rubarbari. ʒ. ii. ex oĩb⁹ iſtis fiant trociſci. x. de q̃bus quotidie vnus ĩ potu ſumat cũ ſuco portulace. Subdit q ſi egritudo ẽ fortis alius trociſcus est dandus circa noctẽ. Ad idẽ trociſci de karabe: trociſci ỡ terra ſigillata. Ad idẽ. ℞. mumie maſticis boli ar. ſanguis draconis añ. ʒ. ʒ. terant ꝛ ꝓficiant cũ ſucco ſolatri vel plantaginis. fiãt trociſci. ʒ. vn⁹ cũ ſucco portulace. Ad idẽ. ℞. ꝓſerue roſ. viol. añ. ʒ. i. triaſandali q̃rt. i. corallii ru. ſeis portulace ſeis plãtaginis añ. ʒ. ij. ꝓficiant adinicẽ cũ aq̃ ro. fiat electuariũ. Ad idẽ. ℞. pulueris diadragãtu frigidi. ʒ. ʒ. karabe corallii ru. lapidis ematitidis boli ar. añ. ʒ. ʒ. ſanguinis draconis gũmi arabici añ. ʒ. i. ſeis plãtaginis ſemp̃nine añ. ʒ. ʒ. maſticis olibani añ. gra. iij. carnũ vuaꝝ paſſaꝝ bñ pigniũ. ʒ. i. aq̃ ro. aq̃ portulace añ. ʒ. i. ʒucbari al. q. ſufficit. fiat electuariũ. Ad idẽ pulus lapidis ematitidis diſtemperat⁹

Digitized by Google

De phthisi

cum succo portulace paulatim trāsglutiat. Ad idē. ℞. granoꝝ mirthi seminis plantaginis subtiliter pulverizati aā. 3. i. misce cū aqua portulace ⁊ paulatim trāsglutiat. ad idem pulvis terre sigillate. ad idē pulvis boli ar. ad idē canda eg. ad idē se. mirtilloꝝ. ad idē sirupus papaveris vel ō imbibis vel mirtilloꝝ cū aqua decoctionis seris citoniꝝ vel mirtilloꝝ. ad idē valet masticatio portulace ⁊ succus ⁊ corpus ⁊ semen ⁊ suꝫ exptus ꝙ valet a ꝓputate. ad idē succus plātaginis potatus cū modico opij ⁊ est vtilis remediū. Ad intorsum. ponit ſm locale dicens ꝙ partes brachioꝝ ⁊ coraꝫ superiores sunt ligande ⁊ extremitates fricande. rō qꝛ ex his diuertitur sanguis ad cōtrariū rōne doloris. Pect⁹ ēt. ponit tertiū locale dicens ꝙ pectus ɔ epithimari ex troscis predictis cū aceto ⁊ aqua. rō qꝛ ꝓstringunt ⁊ phibēt fluxum. ad idem. ℞. olei raſ. olei mirtillini olei amigdalarum dulciū aā. ʒ. i. succi citoniꝝ ʒ. i. cere q̄ꝫ ſufficit. fiat vnguentū. ad idē. ℞. pulueris thuris cum albumine oui ⁊ suppone. ¶ Notandū ꝙ ls ꝑdicu trocisci valeant ex parte sanguinis nocent tñ ex parte tussis. qꝛ ꝓstringunt: ⁊ in hoc errant ponentes ab extra pure ſtiptica. ideo conuenit vnguentū dictū. Eius preterea. ponit curā ꝙ alia localia dicēs ꝙ cū cibariis ɔ misceri sumach ⁊ succus vue acerbe. rō patet. ad idē terra sigillata in cibis sumpta ⁊c. Et patiens. ponit curā p aliud locale dicens ꝙ patiens iacens supinus debet paulatim sumere de terra sigillata. qꝛ ſtiptica cōsolidant parē a qua fluit sā. ad idem valent pillule ikt posite sub lingua. ℞. dragaganti seminis portulace modicū assatti gūmi arabici aā. ʒ. ſ. lapidis ematitis antibere boli ar. terre sigillate. karabe coralli rū. aā. ʒ. i. mucillaginis ptilii. ʒ. i. ſ. pulverizanda pulverizẽtur subtiliter. misce omnia cum aqua portulace ⁊ mucillagine ptilii. ʒ. i. fiāt pillule compedse ad quantitatem fabe. ad idem fiāt pillule ex pulvere boli ar. gūmi arabici ⁊ penidij cū aqua ordei in infusione dragagāti. teneant sub lingua vt dissolute trāsglutiant ⁊ trāseant ad spumalia. ¶ Notandū ꝙ si vena ꝓsolidata remane at sanguis in ꝓcanitate pectoris cōpetit mundificatiua ⁊ inter oia tiriacha antiqua valet cū aqua decoctionis liquiritie ⁊ capilli veneris. ¶ Secundo notādum quod in exitu sanguinis a pectore: competit modica locutio. vitet balneum ⁊ exercitium salsa acuta ⁊ acetosa. Ratio patet.

¶ De phthisi. ¶ Syllanus.

c Irca rubricam est notandum ꝙ phthisis est vicus pulmonis cum ꝓsumptōe totius corporis. Scō notādū ꝙ cā huius passiōis sunt oia q̄ vlcerāt pulmonē ⁊ vna cā pōt eē materia remina tica decurrens a capite sine fuerit sanguinea sine acuta colerica sine flegmatica salsa corrosiua: vnde fiē gutta canat lapidem sua frequentatione sine frequentia. ita ſtillicidiū reumaticum pulmonem vlcerat. Secūda cā pōt esse apa oris cum rumpitur ⁊ vadit ad pectus ⁊ non mundificat. Tertia cā pñt esse passiōes que sunt intra clibanū pectoris ⁊ nō mūdificanē bene sicut ē i pleuresi pipneumonia sputū sanguinis ⁊ sanies in pectore aggregata vt in ēpimate. Quarta cā pōt esse retentio menstruorum ⁊ emorroidarū ⁊ vapor corruptus ascendēs ad pulmonem. Quinta cā potest esse nimia caliditas exterior ⁊ frigiditas rūpens venas aer ventus ⁊ longa mora in cauernis mineraliū ⁊ intra fornaces vbi funduntur metalla ⁊ operari cum argento viuo ⁊ similia que stringunt pectus ⁊ pulmonē ledūt. sicut aer antimonialis casus ⁊ percussio. ¶ Tertio notādū ꝙ signoꝝ quedam significant preparationē ⁊ dispositionē ad phthisim ⁊ possūt dici signa ꝓnosticatia phthisim. q̄dā significāt phthisim actu ⁊ dicunt demonstratiua. Signa significantia preparationem ad phthisim sunt habere collum longū eminētiam epigloti humeros elenatos pectus strictum ⁊ debile cerebrū reumatizans actu. Signa vero q̄ significant phthisim actu. sunt fe. ethica lenta. laborant ⁊ aggrauant magis post cibū. tussis ⁊ difficultas anhelitus rubedo maxillarū sputum sanioſum. pulsus subtilis ⁊ strictus. vrina subtilis nō multum tincta oleaginea. ⁊ prope mortem apparet curuitas vnguium. casus capillorum. fluxus ventris ⁊ retentio sputi. Ratio signorum qꝛ in phthisi pulmo ē viceratus vnde non pōt debite euentare calorē cordis. vnde calefactū esse ponit in corde ⁊ in oibus membris. ⁊ tale est ethica cū ꝓsumptione corporis. Verificat ſm qꝛ in phthisi est fe. ethica. si in tali semꝝ sentitur calefactio ⁊ aggrauatio post cibum ⁊ hoc est qꝛ ois arida caliditas cū irroraē pluuiosem ostendit caliditatē. Verificat tertiū qꝛ i phthisi est materia nocina i pectore que facit tussim ⁊ qꝛ phibet attractionē aeris facit difficultatē in anhelitu. Verificat quartū. qꝛ i phthisi est vicus in pulmone vnde a pulmone eleuant mali vapores ad maxillas habentes colores pulmonis. Verificat quintū. qꝛ in phthisi est sanies in pulmone que expulsa facit sputū sanioſum. Verificat sextum qꝛ in phthisi est debilitas virtutis. ⁊ sic fit pulsus subtilis ⁊ ꝓpter humiditatis naturalis ⁊ sic fit strictus pulsus. Verificatur septimū. qꝛ in phthisi est consumptio totius corporis. ideo vrina subtilis est ⁊ non multum tincta. qꝛ pauca colera admiscetur ꝓpter debilitatem expulsiue ⁊ putationem digestionis contingentem ex debilitate virtutis. apparet ēt oleaginea ex liquefactione pinguedinis membroꝝ que cum liquefit currit ad epar ⁊ cum vrina miscetur. Verificatur octauum ꝓpe mortem ꝙ est curuitas vnguium ⁊ sic incuruātur ⁊ fit casus capillorum propter ꝓsumptionem humiditatis naturalis: vnde radices pilorum non possunt conseruari. sit fluxus vētris propter multam virtutis digestiue debilitatem vel naturalis ⁊ retētio sputi propter vltimam debilitatem virtutis expulsiue. ¶ Sed notandum circa quintum signū sumptum a sputo ꝙ experimētum ad cognoscendū vtrū sputum est sanioſum. Primo quia si puciatur super carbones ⁊ fetet est sanioſum. Secundo proiciatur in aqua i aliquo vase: si descenderit ad fundum est sanioſum ⁊ ista signa sunt multum notanda in actu practico ⁊ ego multotiens expertus sum ⁊ verum inueni. ¶ Quarto notandum de signis ꝓnosticis. phthisis antiqua non recipit curā. prima causa est qꝛ vicus est iam fistulatum ⁊ profundū. Secunda cā ē q: pulmo ē in ꝑpetuo motu. Tertia cā qꝛ vicus nō pōt mūdificari cū tussi ⁊ in tussi ē fortis motus: ideo facit ad dilatationē viceꝝ. Quarta cā est: qꝛ vicus est in profundo ⁊ virtus medicinaꝝ non pōt attingere ⁊ si attingit hoc ē cū modica virtute. Quinta cā pōt esse carentia rerū pueniētium qꝛ si medicamina sint calida febris augmentabit cum semꝝ ethica cōmitet: ⁊ si frigida non poterit penetrare virtus. si sint sicca desiccabitur corpus ⁊ consumetur: cum sicca sint cōsumptiua. si sint humida oppilant ⁊ putrefiūt. Tenendum tamen est in pronosticatione phthisicorum: qꝛ loquendo moriuntur. ¶ Notādum etiam ꝙ phthisis pōt longo tempore palleari. s. in pueris ⁊ in senibus ⁊ pinguibus ⁊ carnosis specialiter in mulieribus. Secūdum signū est quando sputum phthisici cadit super carbones ⁊ fetet ⁊ est casus capillorum incuruatio vnguium prostratio appetitus retentio sputi: fluxus vētris: tūc phthisicus appropinquat morti ⁊ est expeditus. ¶ Almansor.

c Um aliqs diminutionē pati videē post tussim ex chronica passione ⁊ spuro sanguinis aut saniei, pcedente lac asininū i potu tribuatur. Qđ si inueniri nō poterit caprinum cum pauco zucharo dandū est cuꝫ quo etiam panem sepe comedat: ipsumqꝫ quāto plus pōt loco aque in potu sumat. Vinū tamen subtile ⁊ temperatum aliquando est tribuendū. Vultrimentū quoqꝫ egri sit ex carnibus auiū ⁊ bedina. Eger preterea ante comestionē ⁊ post balneū ingrediatur qđ non sit calidū sed tepidū ⁊ in semicupio moram faciat. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de phthisi: ⁊ dividit i duas. primo pōt curā p ipm lac. Secō ostendit qđ fiendū qñ ex lacte febris generat. secā ibi. Qđ si lac. prima in duas. primo facit qđ dictū est. Secō ponit canonē observandū. secā ibi. Summo opere. prima in duas ꝑmo ponit curam per dietam se

Digitized by Google

endo ꝙ balneum. secunda ibi. (Eger.) ¶Prima in duas. primo ponit curā ꝙ lac asininū. secōdo ꝙ vinū. Tertio ꝙ cibū. secunda ibi. (Vinū tū.) Tertia ibi. (Nutrimentum.) De prima dicit ꝙ cū aliqs habuerit ꝓsumptionem carnis pue mentē ex tussi cronica cū sputo sanguinis. aut sanies. supple hoc signū est phthisis. in potu ɔz dari lac asininū. scōdo dicit charo cum quo ēt pōt comedere sepe panē. Tertio dicit ꝙ ipm ɔz sumi in potu loco aque quantum plus possibile ē. De scōda parte principali dicit ꝙ vinū subtile ⁊ temperatū aliqñ in potu est tribuendū. De tertia dicit ꝙ nutrimentū egri ɔz esse aniū ⁊ hedoz. (Notandū ꝙ eoz q̄ valent in cura phthisicoz: q̄dā sunt q̄ bēnt naturā cibi ⁊ potus. q̄dā sunt q̄ bñt naturā cibi ⁊ medicine. q̄dā sunt q̄ bñt naturam medicine. Ea q̄ bñt naturam cibi ⁊ potus sunt tria. s. lac vi nū ⁊ phtisana. primo dicamus de lacte. In phthisi. n. sunt tria. s. vicus sanies ⁊ ꝓsumptio. victus indiget ꝓsolidatiuis: sanies mūdificatiuis. ꝓsumptio nutrimentis resumptiuis. nūc aūt sūmus deus creauit dia ista in lacte. In lacte enim est pars serosa per quam abstergit. ⁊ ibi ē pars casealis ꝙ quam consolidat. ⁊ ibi est pars butirosa per quaꝫ nutrit ⁊ resumit. Lac tamen mulieris magis conuenit. deinde asinarum. deinde lac capranum ⁊ sicut animalia nutrita in locis altis ⁊ siccis. ⁊ nutrimentum fit ordeum bethonica fenuiculus petroselinum agrimonia. ⁊ aduertatis ꝙ si fit asina non sit nimis larga nec nimis pīguata nec nimis in ocio nec nimis in labore. ¶Modus autem assumendi sit ab vbere. ⁊ si non sit possibile habeatur scutella ablata aqua calida ⁊ sit vacua ⁊ stet sūper aliam scutellam plenam aqua calida ⁊ mulgeatur ⁊ sorbeat statim. lac enim citissime corrūpitur. ⁊ si times corruptionem balneatur ad ignem. ⁊ ponatur parum salis ⁊ mellis ⁊ sorbeatur. ⁊ p. osciantur in lacte lapides ignitiuiales. aut ferrum ignitum. ⁊ consideret medicus ꝙ bene digeratur. ita ꝙ post consumptionē non sentiat tortiones nec dolores nec eructationes fumosas. aut acetosas. quoniam sicut cum digeritur facit magnum inmentum. ita cum non digeritur facit magnum nocumentum. Sciendum est hic ꝙ in toto illo tempore quo lac est ī stomacho nō debet sumi vinum. quoniam vinum facit coagulare lac in stomacho. vnde transit in naturam veneni. ⁊ propter hoc vinum non datur pueris parvis. Lauendum est etiam a lacte quando est fe. putrida. Secundum quod habet naturam potus ⁊ cibi est vinum. quoniam abstergit mundificat ⁊ nutrit. ⁊ velociter conuertit in spiritus ⁊ sanguinem. sit ergo vinum album clarum non nouum cum multa aqua pluuiali. vitetur tamen si sit fe. putrida ⁊ cum sumitur lac vt dictum est. Tertium autem quod habet naturam cibi ⁊ potus est phtisana ordei: vel aqua ordei. ipsum enim abstergit mundificat ⁊ nutrit ⁊ infrigidat. ⁊ potest dari omni hora seruata debita quantitate. Ea autem q̄ habent virtutem cibi ⁊ medicine sunt quatuor scilicet zucharum mel de ros. cancri siuuiales ficus sicce ⁊ multi alij fructus. De melle intelligēdum est ꝙ abstergit nutrit mūdificat ⁊ penetrat. ideo ē vehiculum aliarū medicinarum que valēt ad spiritualia. Si autem esset febris putrida. aut calor fortis posset fieri idromel aquaticum. secūdum est zucharum ros. antiquum ⁊ quidam nutriūt eos cum tali solum ⁊ prolongant eos in vita. ⁊ hoc dicit Auic. decima terti capitulo de phthisi. ⁊ si propter ros. acciderit aliqua constrictio. vtatur sirupo facto de hysopo. ⁊ si propter hysopum accidat calefactio vtatur trociscis de camphora ⁊ diadragaganto frigido. Tertium est cancri siuuiales de quibus notandum ꝙ sunt medicina benedicta vt volunt omnes sapientes. decoquantur ergo in aqua dulci donec possint mundari ⁊ abiectis interioribus ⁊ extremitatibus fortissime ablauantur cum lixinio facto cum aqua cineris vitium. ⁊ post coquantur vsq; ad perfectionem in aqua ordei ⁊ comedatur substātia ⁊ potetur aqua decoctionis. Quantum ē ficus sicce ⁊ similes fructus. sicut pinee phistici vue passe munde sebesten inulbe. Ea autem que habent naturam medicine. quedam sunt simplices ⁊ quedam compositre. Simplices sunt radix ireos aristologia capill⁹ veneris recens hysopus orobus semen bombacis semen papaueris fenugreci ⁊ similia. Sed composita sunt diuersa. Sirupus. primo. Rx. radicis ireos hysopi aā. ʒ. i. capilli veneris recentis. Mj. iij. quatuor seminum frigidorum mundatorum seminis endiuie seminis scariole seminis lactuce seminis portulace seminis cozandri seminis papaueris albi seminis malue bombacis fenugreci orobi liquiricie munde vuarum passarum ab arillis mūdatarum. caricarum in tube sebesten phisticorum pinearum mundatarū amigdalarum excorticatarum ordei mūdi aā. ʒ. ii. decoquantur lento igne lignis siccis de iunipero cum aqua dulci fontis sine fumo. addatur mellis. ros. lb. ʒ. zucchari albi. lb. ii. fiat sirupus ⁊ clarificetur. Valet enim phthisicis etbicis ⁊ consumptis in tussi ⁊ asmate. quoniam abstergit mūdificat lenit nutrit ⁊ consolidat ⁊ ad saniem spēdam virtutem fortificat. Sapiens enim medicus potest accipere vnū vel plura ex istis vel potest facere sirupum vel electuariū vel pilulas vel troci. vel emplastrum intra conuenientiam particulari um. Ad idem. Rx. radicis ireos. ʒ. ii. capilli veneris recentis hysopi aā. Mj. i. ordei mūdi quartam. i. ʒ. quatuor seminum frigidorum maiorum ⁊ minorum mundatorum seminis malue bismalue seminis fenugreci orobi inulbe sebesten aā. ʒ. ʒ. liquiritie rase vuarum passarum mūdatarum aā. ʒ. i. mellis electi quart. i. ʒucbari albi quart. iii. fiat sirupus perfecte clarificatus cum aqua pluuiali. ⁊ si in aqua extinguatur ferrum est bonum ⁊ fiat vsq; ad quar. v. Electuaria calida que mundificant ⁊ abstergunt sunt hec. diabyris diahysopus ⁊ diapruinum diacalamentum diasquilla loch de squilla. Electuaria frigida sunt hec ʒucharum rosatum ʒucharum violatum diadragagantum frigidum. Vel electuarium resumptiuum diapenidion sine speciebus caliidis diarodon abbatis. similiter trocisci de camphora. Composita sunt. Rx. ʒucharum rosatum. veteris karabe margaritarum non perforatarum ossis de corde cerui sanguinis draconis aā. ʒ. ʒ. misce. sumat mane ⁊ sero ad modum nucis. Ad idem bethonica data cum melle. ad idem radicis byreos recentis infuse per noctem ī sirupo rosato. ʒ. ii. diadragaganti frigidi. ʒ. i. candi penidiarum aā. quar. ʒ. ʒucbari albi ib. i. fiat electuarium totum album. ad idem. Rx. carnium testudinis nemorum bene preparatarum. ʒ. i. misce. ad idem. Rx. diabyris diapenidion aā. lb. ʒ. ad idem. Rx. conserue ros. rn. quar. ʒ. pulueris dragaganti frigidi. ʒ. v. pulmonis vulpis. ʒ. i. seminis feniculi pulueriʒati. ʒ. ʒ. ʒucbari albi. q. sufficit misce. ab extra fiat emplastrum. Rx. fimatum aneti fenugreci orobi se. lini ordei dactilorum pinguium caricarum aristol. ro. aā. ʒ. ii. conquassentur ⁊ bulliant in aqua. si est calor fortis misce cum oleo viol. si debilis cum anetino fiat emplastrum ⁊ extendatur supra pectus. ad idem valent vnguēta resumptiua dicta in. c. de spasmo ⁊ alia que competunt in etbicis sicut vnguentum album Gal. ⁊ vnguentum populeon. (Nota de cibis phthisicorum carnes sint vsualium volatilium viuentium in pratis arboribus ⁊ nō in aquis bedine ⁊ vituline lactantis carnes pulloꝝ vtatur testiculis vulpis ⁊ pulmone: q: mirabiliter conferunt. cibus de farina cocta. cibus de colatura furfurum de simula de farina ordei ⁊ farina fabarum lentium. risi spelte cicerum anene ⁊ amidi conficiantur cum lacte amigdalarum. aut caprinarum aut cum brodio pulli coquantur. Fin diuersitatem particularium secundum ꝙ volumus conglutinare abstergere vel nutrire. Interdum potest vti spinachijs borragine feniculo petrosil. lactuca portulaca melonibus ⁊ cucurbitis. ⁊ si non esset febris putrida vtatur omis sorbilibus ⁊ fructibus dictis supra. ¶Panis sit debite fermentatus cum debita quantitate salis bene coctus. (Eger preterea.) ¶Ponit curam per balneum dicēs ꝙ eger ante comestionem ⁊ post comestionem debet ingredi balneum quod sit tepidum. valet ad humectandum ante cibum per viam irrorationis: sed post valet. quia attrahit nutrimentum ad membra. Secundo dicit ꝙ in vase debet contrahere moram quousq; apparet inflationem venarum fieri.

(Alm anſor.

Digitized by Google

De tremore cordis

¶ Sūmope vo cauēdū ē ne vēter ſoluaſ. Cui tñ ſi ſolut⁹ fuerit ex hui⁹ pulueris bibitōe ſuccurrendum eſt. Rui. ℞. gummi arabici ſpodii boli ar. ſeis mirtini oiuz añ. ʒ. i. fiat ex eis pulus de quo i die. ʒ. iii. cū ſirupo de papauere al. aut robe mirtino denſ: hui⁹ quoqz pulueris bibitio oib⁹ ventris conſtrictione indigentibus q tuſſim patiunt remediū affert cui p̄mūqz addunt ẏlocarate ō ſiria ꝛ bdeliū ō mecha. Cū ſi lac egro febrē generauerit auferēdū ē ei lac ꝛ ptiſana quouſqz ſe. recedat dāda. deīde lac ei ōnuo tribuaſ ꝛ ſi febris ite ꝛ redierit remoto lacte ptiſana ē dā da. poſt cuius receſſionem vt prius ad lac eſt redeundum. hoc aut em ſemper eſt faciendum cū neceſſitas vrget ꝛ venter ſumme cauendum eſt ne ſoluatur. ¶ Syllanus.

¶ Ponit canonem obſeruandū ꝛ diuiditur in duas. p̄o facit hoc. Secundo docet ſuccurrere fluxui ventris. Secūda ibi. Cui tñ. De p̄ima dicit q valde eſt cauendum ne ſi at fluxus ventris. De ſecūdo docet ſuccurrere fluxui ventris. dicens q ſi fiat fluxus ventris eſt dandum de hoc puluere. ℞. gūmi arabici ſpodii boli ar. ſeminis mirt. añ. ʒ. i. fiat ex eis pulus de quo omni die. ʒ. iii. cū ſirupo de papauere al. cū rob de mirto dentur. Subdit q aliqñ addatur ẏlocarate de ſiria ꝛ bdeliū de mecha. Ratio patet. Ō ſi lac. Sēdo oſtēdit quid ſit fiendū qñ ex lacte fit febris. dicēs q ſi lac generauerit fe. ptiſana quouſqz ſe. ceſſauerit dāda eſt. ſecundo dicit q poſt receſſum fe. lac eſt tribuendum ꝛ ſic eſt faciendū qñ neceſſitas vrget. Tertio dicit q cuſtodiendū eſt valde ne fiat fluxus ventris. rō p̄z. ¶ Notandū eſt q licet i peripleumonia rūpatur ap̄a ꝛ ſit ibi ſanies ꝛ vlcus non tñ propter hoc neceſſe eſt ptiſis p̄o tanto. qz in peripleumonia ap̄a eſt magis i velamine pulmonis q̄ in ſubſtantia ſui cū vlcus non eſt magnū ꝛ cū hoc ſanies non eſt propter putrefactionē in ſubſtantia pulmonis. ſed ap̄atis. i ptiſi aūt putreſcit pars ſubſtantie pulmonis. ¶ Sēdo notandū q raſis non fecit mentionē de ēptimate qō eſt diſpoſitio ſatis ꝓpinqua ad ptiſim qō empima eſt ſanies in p̄cauitate pectoris exiſtens. ¶ Tertio notandū q cauſa empimatis eſt vel catarrus deſcendens a capite ad p̄cauitatem pectoris ꝛ non expellit nec p tuſſim mundificaſ. vnde i ſaniem tranſmutatur. vel qz ap̄a rumpitur ꝛ ad concauitatez pectoris ſiuit materia ſicut in ſquinantia pleureſi vel pipleumonia vel qz humores fluunt a toto corpore ad concauitatez pectoris. ¶ Quarto notandū q ſigna empimatis ſunt feb. lenta. ſed p̄ius de nocte q̄ de die ſupercalefactio manuum ꝛ pedum. tuſſis cum falſa quiete. Signa ad cognoſcendum in qua parte ſit ſanies ſunt duo. primum q ſi ſanies ſit in parte dextra ꝛ iacet ſupra ſiniſtra parte maior dolor ꝛ maius pondus ſentitur. Ō ſi iacet ſuper p̄te dextra non poteſt ire ad ſiniſtram. ideo in tali decubitu iacet ſuper panniculum mediaſtinum dividentem pectus per medium ꝛ ſic ſentitur maius pondus q̄ econtra. Secundum ſignuz intingatur filum in bolo ar. ꝛ circūcingatur pectori ꝛ vbi citius exiccabitur ibi erit ſanies ꝛ ſi in vtroqz latere fuerit vtrobiqz verificantur ea que dicta ſunt. Signa p̄noſtica. primum ſanies poſt ſputum ſanguinis malum. Secundum ſanies pectoris ſi ſit multa ꝛ virtus fortis poterit expelli pars per tracheam ſine per ſputum. pars per vias occultas tranſit ad ſtomachū ꝛ expellitur per vomitum. pars tranſit ad epar etſi ad concauum epatis ad inteſtina expelli tur. ſi vero ad gibbū ad vias vrine. ſi ſanies ſit multa ꝛ virtus debilis ſuffocat vel qz materia vadit ad cor vel ad vias anbelitus. Si materia fuerit parua ꝛ virtus debilis mundificari poteſt in. xl. diebus ꝛ ſi vltra maneat tranſit ad ptiſim. Tertium ſignum ſi materia ſanioſa ſit viridis aut nigra: malum eſt ſed expellitur cum taboroſa tuſſi ꝛ ſe. non ceſſat moleſtum eſt. Quartum ſignum. ſi ſputuz fuerit alene cum modica tuſſi ꝛ allenatione ſe. ꝛ bonitate appetitus ꝛ fortitudine virtutis eſt ſignum ſalutis. contrariuz vero eſt ſignum mortis. ¶ Sciendum hic q ſanies in concauitate pectoris exiſtens deludit medicum. quia vlpianus iudicantur puſici ꝛ incurabiles ꝛ ſanie mundificata euadūt quod eſt medico vituperium. Conſiderentur ergo predicta ſuperius de p̄ti ſis hec ſignificāta. ¶ Quinto eſt notandum q cura empimatis ſatis conuenit cum cura tuſſis applicando modo emplaſtra modo ſirupos modo electuaria modo pilulas modo trociſcos mō gargariſmata. De iſtis omnibus dictuz eſt ſupra. ideo recurratur illuc.

¶ De tremore cordis. ¶ Syllanus.

c Ira rubicam eſt notandum q tremor cordis eſt motus tremulus p̄eter naturas. ¶ Secundo notandum q cauſa tremoris cordis poteſt eſſe extrinſeca vel intrinſeca. Si extrinſeca ſicut ſuperfluus calor ſubito ſuperfluum frigus. inanitio ſuperfiua. ꝛ accidentia anime cum ſint in proceſſu venenuz ſumptum morſus animalium venenoſorum. febris peſtilentialis. vermes ꝛ omnia que in exceſſu de virtute cordis. Si cauſa ſit intrinſeca ſic poteſt eſſe ex malitia membrorum babentium vicinitatem. aut colligantiam cum corde. vt propter paſſionem ſtomachi cerebri epatis pulmonis ſplenis ꝛ matricis. Similiter poteſt eſſe propter ventoſitatez: aut propter nimium ſenſum: aut vaporem ſanguinis corrupti venētis ad cor. aut a calore flegmatis: aut melācholie. aut propter malam complexionem calidam aut frigidam cum materia vel ſine materia cum apoſtemate vel ſine apoſtemate. ¶ Tertio notandum de ſignis cauſaruz. Signa cauſarum extrinſecarum habentur ex indicio patientis. Si ex paſſionibus aliorum membrorum diſcernatur per paſſiones ꝛ ſigna illorum. Si venit ex vermibus plus affligatur ante cibum. ſi ex ſenſu ꝛ raritate aduenit ex quacuncqz facili cauſa. ſi ex ventoſitate cito aduenit ꝛ cito recedit. ſi ex caliditate pulſus ꝛ anbelitus ſunt veloces frequentes ꝛ inordinati. Signa ſi ex ſanguine eſt tremor cordis vrina eſt groſſa ꝛ pulſus ſpiſſus facies rubea calor i parte cordis ſitis regimen precedens multiplicans ſanguinem. ſi fuerit lenis ꝛ liberalis. Signa ſi ex colera. Urina citrina ꝛ tenuis pulſus velox ꝛ frequens ſitis nimia color intēſus regimen precedens multiplicās coleram ſi inuenis animoſus. qz cucurrerit ꝛ laborauerit. Signa ex flegmate. Urina eſt remiſſa ſpiſſa pulſus parvus tardus ꝛ inordinatus ſomnolentus ꝛ puſillanimus regimen multiplicās flegma. non ſit flegmaticus ꝛ in hyeme. Signa ſi melancholia. Si fuerit melancholicus timidus ꝛ extenuatus i autumno ꝛ ſimilibus. Signa ꝓnoſtica ſi tremor cordis diu duraverit ſignificat motem Secundum ſignum. ſi poſt tremorez aduenerit vomitus praſſinus ꝛ tremor nō creſcat ſignificat ſpaſmū ꝛ motem. Tertiū ſignū ſi ap̄a aduenit cordi. ſi magnū ꝛ calidū i terficit eodem die. ſi puū ſicut puſtula interficit quarto die. Quartū ſi vulnus aduenit cordi ꝛ ſi in dextra p̄te ſtatim interficit ſi ſit magnū. ſi ſit puum eodē die. ſi in ſiniſtra eodez die ſine ſit magnū ſine ſit parvum. ¶ Almanſor.

f Ī cuz cordis tremore fuerit pulſus velocitas ꝛ febris eger ex baſilica eſt minuendus. ¶ Syllanus.

¶ Determinat ō tremore cordis. ꝛ diuidit in duas. ¶ Primo ponit curam quādo pronenit a cauſa calida. Secundo qñ fit a cā frigida. Sēda ibi. (Si aūt.) ¶ Prima in duas. primo ponit curā per flebotomiā. Secundo q localia. Fa ibi. (Et trociſci.) De p̄ima dicit q ſi cum tremore cordis fuerit velocitas pulſus ꝛ febris tunc arguendū eſt q̄ ſit a cauſa calida. Sēdo dicit q̄ p̄o cura cōpetit flebotomia de baſilica. ſ. ſi fuerit a ſanguine. p̄z. ¶ Almanſor.

¶ Et trociſci cāphorati cū ſucco malor acetoſorū ī potu ſūt tribuēdi. Ō. ℞. ſpodii ſeis cucumeris citrulli enduie lactuce portulace roſarum ſandali albi oīum ꝑtes equales ꝛ ꝓ vno quoqz

Digitized by Google

De tremore cordis

pōd⁹ aur. vni⁹ ex eis sumant triū. gra. cāpho/re ordei pōdus: ex qb⁹ cū succo marianoꝝ ꝓfe/ctis fiāt trocisci de qb⁹ i potu quotidie vni⁹ au/rei pond⁹ quaꝝ die tribuat qō ꝑ duas hebdo/madas fieri ꝓuenit. Si aūt hec nō suffecerit lac de quo butirū fit extractū ad bibēdū det. Ipse vo nutriat ex pillulis cū aceto ⁊ succo vue acer/be ⁊ ex aceroso. Sirupum preterea acetosū de zucharo factum bibat. ¶Syllanus.

¶Ponit curam per alterantia ⁊ diuiditur in duas. primo ponit curam per trocis. secō ꝑ dictaꝫ. secūa ibi. / Ipse vero. prima diuidit in duas. primo facit qō dictū est. secō ponit cura ꝑ aliud assumptum ꝑ os. secūa ibi. / Si aūt. De primo dicit ꝙ in potu sunt dandi trocisci de camphora cum succo malorum acetosorum qui sunt. ℞. spodij seminis cucume/ris citralli endiue lactuce portulace rosarum sandali al. om/nium partes equales pro vnoquoq; fit pondus aurei vni/us. ex his sumatur camphore ad pōdus granorum trium ordei ex quibus cum succo maciarorum cōfectis fiant tro/cisci de quibus detur omni die ad pondus aurei vnius. ⁊ hoc ꝺꝫ fieri ad duas hebdomadas. ¶Notādum ꝙ in tre/more cordis ex causa calida competunt aromatica frigida quorum quedam sunt simplicia ⁊ quedaꝫ composita. sim/plicia sūt sicut viole nenufar rose sandali cōs coralli marga/rite camphora os de corde cerui lacinius smaragdus rasu/ra eboris karabe coriandrum intū sigillatū acetum agresta/ succus acetose succus granatoꝝ succ⁹ acetositatis cum limo/num citrangulorꝝ aqua rosaꝝ fruct⁹ aromatici sicut citonia/ pira poma lac acetosum. Cōpposita sunt ille ꝓfectiones que/ sunt ex his diamargariton diarodon abbatis siue ꝙspecieb⁹/ diabolaginatū zucharꝝ ros. aut viol. diadragātum triasan/dali aqua ros. manuſrpi cū plis ⁊ mistura cum his ꝓdictis/ facta qua cōmuniter vtunt medici ꝓfectio ex acetosis. ¶De/ fine trocis. de viol. trocis. de cāphora. Ad idē valet hec ꝓfe/ctio. ℞. ꝓserue ros. ru. ʒ. ʒ. ꝓserue bugloſſe. ʒ. ij. cōserue nenufaris. ʒ. ij. electuarij margaritaꝝ. ʒ. i. iacintoꝝ saphiro/rū smaragdorū seminis citri seminis acetose coralli ru. aā. ʒ. i. ostium sandalorꝝ coriandri preparati spodij romani been al. ⁊ ru. aā. ʒ. ʒ. ossis de corde cerui infusi in aqua ros. ʒ. ʒ. limature auri ⁊ argenti. ℨ. ij. pānoꝝ auri numero. xv. su/cchari al. quar. ʒ. pulverizētur subtiliter in vase marmoreo fine igne ⁊ aspergantur aqua ros. Ad idem. ℞. corallorꝝ/ perlarum iacintorum ⁊ smaragdorꝝ aā. ℨ. i. subtilissime/ pulverizentur ⁊ in potu detur parum pro vice. ¶Si ante/ponit curā ꝑ aliud assumptum ꝑ os dicens ꝙ si trocisci nō/ sufficiant lac ex quo butirum fit extractum ꝺꝫ dari ad bibē/dum. ratio qꝫ nutrit ⁊ alterat. / Ipse vero. pōit curam per/ dietam dicens: ꝙ patiens debet nutriri cum aceto ⁊ succo/ vue acerbe conditis ratio qꝫ alterant ⁊ restaurant. / Siru/pum. ponit curam per sirupum dicēs ꝙ patiens debet bi/bere sirupum acetosum factum cum zucharo. ratio patet. ¶Notandum ꝙ multi alij sirupi conueniunt ad idem. si/cut sirupus de succo limonū sirupus ō ribes sirupus ros./ sirupus viol. sirupus nenufarinus. sirup⁹ acetosus de suc/co eius. sirupus de acetositate citri. sirupus acetos. de pru/nis. sirupus acet. de succis fructuum. sirupus de agresta in/ lep ros. iulep viol. Ab extra fiat tale epithima. ℞. aq̄ ros./ aq̄ acetose aā. ʒ. iij. aq̄ bugloſſe. ʒ. ii. coralli ru. sandal. ru./ ros. rubei. aā. ʒ. i. muſci ambre aā. gran. iii. croci. ℨ. i. aceti/ ʒ. i. ſ. misce. Ad idē valent odoramenta dicta in. c. de dolo/re capitis a causa calida proueniente. ¶Almansor.

¶Si aūt cū tremore cordis nō fuerit fe. troci. mus. i potu sumant. Ō. ℞. masticis spice xilo aloes cinamomi gariofil. gallie mus. nuc. mus. cu/bebe cardamomi maioris tubeleth. corticū citri oiuꝫ aā. pōd⁹ vni⁹ aur. muſci sertā. ʒ. vnius ex/ his oīb⁹ cū vino bñ redolēte ꝓspſis fiāt trocis. ꝓserūt syncopi ⁊ tremori cordis. Electuariū da/ mascū pcioſū qō ē ad syncopi ⁊ tristitiā cordisq; tremorē ⁊ tepidū faciēs. ℞. masticis cinamomi/ se. ozimi maioris se. ozimi gariofilati se. melliſſe/ se. sisimbrii se. sāsuci macropipis oīum ptes eq̄/ les ex qb⁹ oīb⁹ pulverizatis. ʒ. x. sumāt marga/ritaꝝ minutaꝝ coralli ru. cubebe sete crude ℞a/rabe becē al. ⁊ ru. folii oīum aā. ℨ. muſci tubapiti/ ci puri. ʒ. ſ. ficiant melle de mirabo. chebut. ℨ/ n. electuariū ad frigiditatē stōi ⁊ digestiue egritu/dinem optimum existit. ¶Syllanus.

¶Ponit curam tremoris cordis facti a causa frigida: ⁊ di/uiditur in duas. primo ponit curam per trocisci um. Secun/do per electuarium. secunda ibi. (Electuarium.) De pri/ma dicit ꝙ si cum tremore cordis non fuerit se. tunc arguē/dum est ꝙ fiat a causa frigida. Ratio patet. Secundo dicit/ ꝙ pro cura trocisci debēt dari qui sunt. ℞. masticis spice xi/loaloes cinamomi gariofil. gallie muſca. cucube. cardamo/mi maioris tobeleth. i. minoris corticum. citri omnium aā./ pondus aur. vnius muſci sertam partem. ʒ. vnius ex his/ omnibus cum vino bene redolenti conſperſis fiant trocisci/ de gallia muſcata. ratio patet. (Electuarium.) ¶Ponit/ curam per electuarium dicens ꝙ ad triſtitiam syncopim ⁊/ tremorem cordis. valet electuarium damascum ꝓtiosuꝫ/ quod est. ℞. masticis cinamomi se. ozimi maioris se. ozi/mi gariofilati se. melliſſe se. sisimbrii se. sansuci macropipe/ris omnium. aā. partes equales ex quibus omnibus pul/verizatis. ʒ. x. sumantur margaritarum minutarum coral./ ru. ℞. arabe sete crude been al. ⁊ ru. folii omnium aā. ʒ. x./ muſci tubapitici. ʒ. ſ. conficiantur cum melle de mirabola/nis kebulis. Subdit ꝙ etiam ad frigiditatē stomachi ⁊ de/ bilitatem digestiue optimum existit. ¶Notandum ꝙ i cu/ra tremoris cordis a causa frigida competunt aromatica ca/lida. ⁊ istorum quedam sunt simplicia ⁊ quedam composi/ta. Simplicia sunt ambra muſcus crocus lignum aloes sto/rax calamita. gariofil. cortex citri ⁊ citrangulorum nux mu/scata. cinamomum. semen maiorane ⁊ basiliconis folium./ enula. melliſſa bugloſſa borago been album ⁊ ru. dorони/cum zedoaria. cardamomū. rosmarinus xiloaloes. ozimū./ ex his possunt fieri electuaria: vel pulueres. aut trocisci vel/ sirupi. aut sacculi. ⁊ potest cum eis rectificari aer. Compo/sita sunt diambra. dianthos. diacarmeron. Julii potio. gal/lia muſc. electuarium letificās. aromaticum muſca. electua/rium de gēmis. diadoronici confectio de muſco. confectio/ de xiloaloes. confectio de citro. electuariū pliriſ arceticon/ cortices citri conditi conditum de citro conditū de bugloſa./ Ad idem valet sirupus de corticibus citri. Ad idem iulep/ tale. ℞. aque melliſſe aque bugloſe aā. ℔. ſ. zucchari albi./ quar. iii. ⁊ fiat iulep vsq; ad ℔. i. Ad idem. ℞. aque bugloſe cum gariofil. ⁊ est mirabilis. Ab extra valet tale epithi/ma. ℞. succi melliſſe succi bugloſe facta residētia aā. quar./ iii. aceti. ʒ. ii. gariofil. ʒ. i. ſ. muſci. ℨ. i. pulverizanda pulue/rizentur. misce omnia fiat epithima super mamillam siniſ/tram. Ad idem valet tale emplastrum. ℞. ladani quar. i./ gariofil. corticū citri aā. ʒ. i. muſci. ℨ. i. terbentine. ʒ. ſ. pul/verizanda pulverizentur cōquaſſanda conquaſſentur cum/ piſtillo calido misce omnia malaxando cum aqua bugloſe/ ⁊ fiat emplastrum ad medietatem medii palmi ꝑ vtraq;/ parte ponatur supra mamillam siniſtram. Ad idem potest/ fieri saccul⁹ cordialis. ℞. florum boraginis florum bugloſe aā. Ḿ. i. becē. al. ⁊ ru. aā. ʒ. i. croci. ʒ. i. de grana. ℨ. i. ga/riofil. cinamomi aā. ℨ. i. ſ. pulueris corallorum ru. ros. ru./ aā. ʒ. ſ. ossis de corde cerui grani muſci ambre parum fiat/ sacculus in sindone ru. ⁊ cōspergantur aqua bugloſe. Sac/culus i causa calida. ℞. florum boraginis viol. bugloſ. aā./ Ḿ. i. sandalorum ⁊ corallorum aā. ⁊ ru. ros. ru been aā. ⁊/ ru. omnium aā. ʒ. i. croci. ʒ. ſ. sete gra. xv. ossis ō corde cer/ui. ℨ. i. spodii. ʒ. ſ. camphore muſci ābre aā. parum ⁊ fiat

Digitized by Google

De cholirica passione

faccuius in sindone. ru. Et q; raſ non dixit de syncopi q̄ ſa-
tis appropinquat tremori cordis. ideo circa materiā ſyncopis ē notandū q̄ syncopis eſt ablatio ſenſus ⁊ motus i toto corpore ſm maiorē ptē. pp debilitatē. ¶ Scdo notandū q̄ cauſe ſyncopis ꝓnt eſſe due. ſ. oē illud qđ facit exalationē calo-
ris ex corde ⁊ omne illud quod facit ad ꝓcilationem calo-
ris in corde ⁊ ille ꝓnt eſſe intrinſece ⁊ extrinſece ſicut dictū fuit aſſignādo cās tremoris cordis. q; non differunt niſi ſm magis ⁊ minus. q; in tremore cordis ſunt remiſſiores q̄ in ſyncopi. ¶ Tertio notādū q̄ ſignoꝝ ſyncopis quedam ſunt ꝓnoſtica ſeu ꝓnoſticantia ſyncopim futurā. q̄dā demōſtra-
tiua actu ſyncopim. ꝓnoſticantia ſunt: tremor cordis actu ⁊ ꝓmutatio coloris faciei in non naturales colores. ꝓmutatio pulſus ad tarditatē ⁊ ꝓtitatē ⁊ frigiditas extremitatū. Si-
gna demōſtratiua ſunt ablatio ſenſus ⁊ motus pulſus fo-
micans ⁊ mortificatio faciei. rō ꝑz. ſigna ſm dinerſitatē cā-
rum patent ſm q̄ dictū fuit de ſignis tremoris cordis. Si-
gna ꝓnoſtica. primū ſi aliqs longo tpe patiatur tremorem cordis ⁊ ſubito veniat ſyncopis expeditū ē negociū. Scōm ſignū ſi aliqs patiat̄ longā ſyncopim ⁊ color faciei mutatus ſit in luuozē vel viriditatem vel nigredinem manifeſtā calcabit terrā. Tertium ſi ſubito veniat ſyncopis ſine cā manifeſta ⁊ ſyncopis fuerit longa conſummatum eſt. Quartuꝫ ſi alicui ſyncopiz anni datum fuerit ſternutatorium ſicut elleborus ⁊ non ſternutauerit dum fuerit ei iniectus in naribus nullum valet conſiliū niſi q̄ cruꝛ ⁊ turribalum portetur. ¶ Quar-
to notandum q̄ in ſyncopi que non eſt mortalis eſt operan-
dum, primo fricentur extrema cum manibus ⁊ pānō aſpe-
ro: aut cum ſale ⁊ aceto ⁊ q̄ fiant fricatōes ⁊ ligationes extremitatum cum dolore. Secundo quod ponantur in aere claro ⁊ vocentur propio nomine in aure voce alta plurib⁹ vicibus. Tertio aſpergaſ facies aqua roſ. muſcata ⁊ aqua frigida ab alto cadente. Quarto applicentſ naribus aroma-
ta calida in frigida ſyncopi ⁊ frigida in cā calida: ⁊ pulueres aromatici naribus inſufflare niſi ſyncopis eſſet ꝓpter pre-
focationē matricis. ⁊ tunc ponatur glabanum aut aſſa feti-
da ad nares ⁊ inferius ponantur aromatica. Quinto adhi-
bendū eſt vinum cum muſco. Sexto aperiatur os cū cul-
tello ligneo ⁊ fricentur dentes ⁊ lingua cū tyriaca ⁊ potio-
ne muſc. Septimo ponantur ſternutatoria in naribus. ⁊ ſi ſternutet bonum eſt. ſi vero non eſt malūz. In paroxiſmo non exiſtēs ſi timet in ſyncopim aut paroxiſmum ſe. aut q; velit facere flebotomiam ⁊ alias non fecerit. aut q; patitur tremorem cordis ⁊ de ſimilib⁹: debet ſumere aliquod aro-
maticum. Sumat ergo bonum panem intinctum in aqua ciniciorum: aut ſucco eorum aut vino granatoꝝ. aut aqua roſ. aut aqua acetoſe aut citri aut brodio carniū: aut ſumat aliquid de diambra vel potione muſcata vel zucharo roſ. ⁊ ita de aliis ſecundum conuenientiam particularium. In aliis partibus ꝓcedendū eſt ſcōm q̄ dictū eſt de tremore.

¶ De cholirica paſſione. ¶ Syllanus.

C Circa rubricā eſt notandū q̄ paſſio colirica eſt in qua bō fit in eadē bora eijcit ꝑ vomitū ⁊ ꝑ ſeceſ-
ſuz humores ⁊ cibaria ⁊ nihil retinet. ¶ Scdo notādū q̄ hec egritudo aliqñ fit ab humoribus frigidis ⁊ aquoſis in ſtomacho ⁊ iteſtinis multiplicatis de-
bilitātibus virtutē retētiuā in ptē ſupioꝛi ſtomachi ⁊ i ptē i-
feriori. Aliqñ fit ex multiplicatiōe colere rubee in inteſtinis ⁊ ſtomacho mordicātis iteſtina ⁊ ſtomachū: vnde excitat vomitū eadē bora ⁊ ſeceſſum. ⁊ hec ē petor. ¶ Tertio no-
tandū q̄ ſigna colirice paſſionis a cā frigida ſunt anteceſſio nauſee ⁊ faſtidij: multiplicatio ventoſitatū in ventre ⁊ i in-
teſtinis ante egritudinē ꝑ aliquot dies ⁊ q̄ icipit cū dolore vmbilici ⁊ ꝓtractura eius. deide adueuit ſolutio plurima cū vomitu flegmatico anteceſſio cibozꝝ flegmaticoꝝ faciēntū nauſeā ⁊ faſtidiū. Signa colirice paſſionis ex effuſione co-
lere rubee ad ſtomachū. ⁊ iteſtina ſunt nauſea vehemēs. ſitis aſſidua ⁊ cū bibit aquā frigidā ſedaſ nauſea donec ca-
le ſit in ſtomacho. deide euomit eaz ⁊ eſt ſolutio ventris: ⁊ q̄ñz ſupſtit donec faciat ſyncopim ⁊ cadit pulſus eius. ⁊ eſt ibi eo ei tuatio ⁊ mobilitas ⁊ iſtīmatio magna ⁊ multo tiens perturbatio mentis. ¶ Almanſor.

C Um punctio ⁊ triſtitia alicui ſuperuene-
rit affuerintq̄ cū ea vel poſt eā vomi-
tus vel vētris ſolutio: aqua calida mul-
toꝛiens in potu tribuatur: ⁊ ſi adhuc ꝓſeuerauerit vomitus ⁊ ventris fluxus: aqua calida iteruz detur: ſedabitur enim paſſio. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de colirica paſſione ⁊ diuiditur in duas. ꝯ Primo ponit ſigna colirice paſſionis. Secundo ponit curam. ⁊ illa diuiditur in duas. q; primo ponit curam quā-
do paſſio eſt debilis. Secundo quando eſt fortis. ſecunda ibi. (Qđ ſi.) Prima in duas. Illam primo ponit curam an-
te declinationem. Secundo in declinatione. Secunda ibi. (Cum autem egritudo.) De prima dicit q̄ cum alicui ac-
cidit punctura ⁊ triſtitia ⁊ ſit cuz ea vomitus vel poſt ⁊ ſo-
lutio ventris. tunc arguendum eſt q̄ eſt colirica paſſio. Se-
cundo ꝓcura dicit aqua in potu ſepe debet dari. ratio q;
lauat ⁊ mundificat ſtomachum a materia peccante. Ter-
tio dicit q̄ ſi vomitus ⁊ fluxus ventris ꝓuenerint iteruz
dz dari aqua calida. q; remouetur hec paſſio. ¶ Notandū
q̄ per illam intelligere debemus omnia illa que mundifi-
cant ſtomachum a materia faciēte illam punctionē. ⁊ ideo
ſi materia ē flegmatica conuenit medicina mūdificatiua fle-
gmatis. Si colerica ꝓuenit medicina enacuatiua colere. q;
vomitus curat vomitū ⁊ fluxus fluxū. ⁊ hoc cā enacuādi
materiā faciēte vomitū vel fluxū. ¶ Almanſor.

¶ Cum autem egritudo quieuerit balneum in-
grediatur eger in quo per vnius bore ſpatium
moretur. Egreſſus autem de balneo leui alatur
nutrimēto: deide dormiat. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā in declinatiōe ⁊ diuidit in duas. primo po-
nit curā ꝑ balneū. ſcdo ꝑ dietā ⁊ ſomnū. ſcđa ibi. (Egreſ-
ſus aūt.) De prima dicit q̄ colirica paſſio vbi fuerit remiſ-
ſa vel generit eger dz ingredi balneū i quo dz morari ꝑ ſpa-
ciū vnius bore. Rō q; reſoluit materiā vel trahit ipſaz ad
extra ⁊ ſi diuertit ab enacuatione ⁊c. (Egreſſus aūt.) po-
nit curā ꝑ dietā dicēs q̄ dz nutriri poſt balneū nutrimento
facilis digeſtionis. Rō q; ſtomachus ē debilitatus. Scdo
dicit q̄ deinde eger dz dormire. rō q; fortificat digeſtiuā ⁊
retentiuā ſtomachi ⁊ ꝓhibet ſenſationē male materie ⁊ ꝓ
tanto in enacuationibus reſtringendis ſomnus cōmenda-
tur preterq̄ in ſudore. ¶ Almanſor.

¶ Qđ ſi vomitus ⁊ vētris ſolutio vehemēs fiāt
ſint bomata terrefacientia ſupueneriut nō tñ eſt ti-
mendū imo cum medicaminibus q̄ ego noiabo
ſuccurrādus. In principio itaq̄ trociſci de oli-
bano cū aqua ⁊ niue ⁊ rob granatorum dent̄ ſe
mel q̄ iteꝝ ſunt ēt dādi ſi vomitus nō ceſſauerit.
Duo quoq̄ adiutoria ⁊ coꝛe i ſupremis prib⁹
ligent. Et aqua niue ifrigidata ſuper crura ⁊ pe-
des fundaſ ⁊ i ipſam ēt mittanſ. Venter quoq̄
ex ſadalis roſ. cāpbora gallia aqua roſ. ꝑſpſis
epatibmeſ. Et pānus aqua roſ. i niue ifrigidata
ifuſus deſup ponaſ q poſtq̄ tepefactus fuerit
eſt remouendus ⁊ alius vt prius deſup mitten-
dus. Ad potandū aūt paulatim tribuatur vmū
verus tēperatū cū rob granatoꝝ ⁊ quando vo-
muerit iteruz tribuatur. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā qñ paſſio ē fortis. ⁊ primo facit hoc. Scdo
ponit deſcriptionē quarūdā medicinaꝝ de qb⁹ fecerat mē-
tionez. Tertio ponit curā vomitus ſupſtui fa ibi. (Troci-
ſci.) Tertia ibi. (Si aūt vomit⁹.) Prima i duas. primo po-
nit curā intendendo ad vomitū retinēdū. Scdo ponit curā
vomitus poſt ceſſationē vomit⁹. fa ibi. (Poſtq̄ vero.)

Digitized by Google

De debilitate stomachi

Prima in tot quot remedia ponit. ptes patiẽ. De pma dicit. primo q̃ si vomitus ⁊ fluxus fuerint vehemẽtes ⁊ accidentia inducẽtia timoꝛẽ nõ est tũc recedendũ a cura ⁊imo succurrendũ cũ medicaminib⁹ q̃ sequunt. Scõdo dicit trociscos de olibano semel sunt dandi cũ aqua ⁊ mine ⁊ succo granatoꝝ. Rõ q: ꝓfortãt stomachi retentiuã. Tertio dicit q̃ tales trociscos ite sunt dadi si vomitus nõ cessauerit. (Duo quo q3.)Ponit .p3. remediũ dicẽs q̃ adiutoria ⁊ coꝛẽ debẽt ligari i pub⁹ supꝛemis ⁊ rõ.q: humoꝛes distrahunt̃ p ligaturã. (Et aqua.)ponit tertũ remediũ dicẽs q̃ aqua frigida ta i mine dꝫ fundi sup crura ⁊ dñt pedes poni i ea. rõ q: talis aqua ingrossat humoꝛes: ⁊ sic nõ sunt apti ad fluxũ. Scõda rõ q: ex hoc fortificat calo: i interioꝛib⁹ pp̃ reuocationẽ. Vltima quoq3. ponit quartũ remediũ dicẽs q̃ vẽter dꝫ epithimari ex sãdalis ros. cãphoꝛa ⁊ gallia ⁊ ꝑspgi aqua ros. rõ q: ifrigidat ⁊ alterat malã cõplexionẽ ⁊ sua stipticitate ꝓfortat ⁊ rõ valet i mã colerica ⁊ nõ i mã flegmatica. ¶Notã dũ q̃ loco illꝰ valet hoc. ℞. ladani masticis aã. ℥r. ʒ. olibani. ʒ. ʒ. sandalis albi ⁊ rn. coꝛa. rn. sumach aã. ℈.i. antbere acatie ypoglitidos pfidie balaustie aã. ℈.i. terebentine. ʒ.i. pulueriẓãda pulueriẓẽt̃ malaxãda malaxent̃ misce oĩa malaxando cũ oleo ros. ⁊ fiat emplm ad modũ scuti ad q̃ titatem medij palmi qui ab vtraq3 pte. ⁊ si vomitus fit fortis fiãt duo ẽpla. vnũ ante: aliud vero retro. Ad idẽ. ℞. succi plantaginis aã̃ ros. de stipitib⁹ aã q̃r. i. aceti. ʒ. ʒ. masticis olibani aã. ʒ. ʒ. farine lentiũ. q. sufficit. pulueriẓãda pulueriẓent̃ misce ⁊ fiat emplm. Ad idẽ vngat̃ stomach⁹ cũ oleo de mastice ⁊ oleo de ros. ⁊ aliquãto aceti. Et pãn⁹. ponit quintũ remediũ dicẽs q̃ pãnus in aqua ros. ⁊ i mine ifrigidatus ifusus desupponat̃. Scõdo dicit q̃ cũ calefact⁹ ẽ remouẽd⁹ ẽ ⁊ ali⁹ supponẽd⁹. rõ remedij q: dꝫ ifrigidare ⁊ sua stipticitate ꝓfortare stõm ⁊ valet q̃n fit a colera. Ad potandum. ponit sextum remedium dicens q̃ paulatim in potu dꝫ sumere vinum antiquum temperatum cum succo granatorum. rõ q: ꝓfortant stomachum. Scõdo dicit q̃ q̃n vomuerit ite dꝫ dari. rõ ps. ¶Almansor.

¶Panẽ quoq3 in succo granatoꝝ ifusũ cogẽd⁹ ẽ sumere cũ vio ⁊ comedere: q̃ si vomuerit ite dãd⁹ ẽ ei donec gescat. Qñ si sincopis supuenerit muscũ cũ vino dare ꝓueniens est ⁊ succus carnis bedine ⁊ pulline cũ pauco citoniorũ succo ⁊ vio mixt⁹ i potu ẽ tribuẽd⁹. ¶Pulli ptes rea assandi ⁊ aã nares ipsi⁹ discerpẽdi sũt. thus ẽ dãdũ ẽ vt masticet ipin ⁊ paulatim trahiat ⁊ postremo bolũ corascentũ ꝓditũ cũ cãphora tribuat. Quicqd aũt ꝺ huiꝰ passiõis cura nũcupaq3 dixim⁹ donec vomit⁹ sedet ⁊ stomach⁹ cibũ recipiat fieri conuenit. ¶Syllanus.

¶Ponit septimũ remediũ ⁊ põt diuidi i duas. pmo facit hoc. scõdo docet succurrere sincopi supuenienti. Fa ibi. Qñ si sincopis. De pma dicit q̃ patiẽs ẽ cogendus sumere panẽ ifusum i succo granatoꝝ cũ vino. rõ q: ifrigidat os stõi ⁊ sua stipticitate ꝓfortat retentiuã ⁊ ꝓhibet fluxum humoꝝ ad stõm spãr colere. Scõdo dicit q̃ si ite vomuerit ite ẽ dãd⁹ donec gescat ⁊ retineat. Qñ si sincopis. Docet succurrere sincopi dicẽs q̃ si sincopis supuenerit ꝓuenit dare muscũ cũ vino. Rõ q: vinificat virtutẽ vitalẽ. Scõdo dicit q̃ ẽt dꝫ dari succus carnis bedine ⁊ pulline cũ pauco succo citoniorꝝ. Rõ q: generãt spũs ⁊ stomachũ ꝓfortãt. ¶Pulli. ponit octauũ remediũ dicẽs q̃ pulli sũt assandi ⁊ aã nares dismembrandi. rõ q: sua aromaticitate ⁊ odore cõfortant. (Thus.)ponit nonũ remediũ dicẽs q̃ thus est dandũ vt masticet ⁊ paulatim deglutiat. Rõ q: ẽt stipticũ ⁊ calidũ. ⁊ ideo valet in materia frigida plus. Scõdo dicit q̃ ẽt dꝫ tribui bolus ar. cũ cãphoꝛa. ratio q: ẽ frigidũ ⁊ stipticũ. ideo valet in materia calida. Tertio dicit. qõ dictũ ẽ de cura buius passionis vsq3 nunc docet vt vomitus sedetur ⁊ vt stomachus possit cibum recipere. ¶Almansor.

¶Postq̃3 vero stomach⁹ ipsi⁹ recipe poterit: nutriẽd⁹ ẽ eger ⁊ paꝛ vini veteris i potu sumat bñ redolẽtis ⁊ dormire icipiat. Trociscos ꝺ olibano ad vomitũ dãdi. ℞. boli corascẽi thuris amboꝝ aã. ʒ. ℥. cucub̃e cardamomi ãborũ aã. ʒ. ii. ⁊. ʒ. cãphore gallie gar. oiuꝝ aã. vi. ʒ. vni⁹. fiant trociscos põdere aur. vni⁹. bi. n. vomitui multũ ꝓferũt. ℞ob ꝺ malis granatis succ⁹ maloꝝ granatoꝝ acetosoꝝ sumãt ⁊ p noctẽ vnã aut ãpli⁹ dimittant̃ donec qꝺ grossũ ẽ i fundo resideat ⁊ deinde coquat̃ ⁊ dispumet̃ donec inlep silitudinẽ bẽat i quo ab igne dispositoꝛ: adhuc cũ calidomẽte viridis stipites mittant̃ ⁊ i ipo pmanere p. mittant̃ quousq3 ifrigidet̃. Cũq3 ifrigiderit fuerit extrahãt̃ ad cui⁹ silitudinẽ firup⁹ de citonis ⁊ firup⁹ de malis maciatis fieri ꝓuenit. Si aũtẽ uomit⁹ boꝛa aliqua inaluerit nimis ⁊ supfluerit magna uẽtosa stõ supponat̃. ¶Syllanus.

¶Ponit curam post cessationem vomitus dicẽs q̃ post q̃3 vomitus cessauerit ⁊ potuerit eger recipere cibum: dꝫ eger nutriri vt subleuet̃ virtus. Scõdo dicit q̃ paꝛ vini veteris bene potẽs i potu recipe dꝫ. Rõ q: restaurat spũs. Tertio dicit q̃ dꝫ icipe dormire. (Trociscos.)ponit descriptionẽ quarũdã medicinaꝝ de qb⁹ supra fecerat mentionẽ. ⁊ dimidit i duas scõm q̃ ponit descriptiõe duaꝝ medicinarũ. scõda ibi. (Rob de malis granatis.)De pma dicit q̃ trociscos de olibano ad vomitũ dandi sunt. ℞. boli coraseeni thuris ãboꝝ aã. ʒ. ℥. bi. n. vomitui multũ ꝓferũt. (Rob ꝺ malꝫ granatis.)ponit descriptionẽ rob de granatis ⁊ fit sic. sumãt succus granatoꝝ acetosoꝝ ⁊ fic p noctẽ dimittat̃ donec qꝺ grossum ẽ in fundo resideat. deinde coquatur ⁊ dispumetur donec bẽat silitudinẽ inlep i quo ab igne depositoꝛ tñ calido mente stipites virides mittantur ⁊ in ipso permanere dimittantur quousq3 infrigidetur ⁊ cum infrigidatum fuerit extrahantur. Secundo dicit q̃ ad similitudinez huius põt fieri firupus de citonijs vel ꝺ maciantis. Ad idẽ valet firupus de agresta: vel firupus ꝺ granis myrti. Si aũt vomitus. ponit curã dicens q̃ si vomitus aliqua boꝛa nimis supfluerit dꝫ superponi stomacho magna ventosa. ¶Notãdum q̃ in fluxu ventris dꝫ poni supra stomachũ magna ventosa. Rõ q: diuertit ad superioꝛa ⁊ dꝫ esse sine scarificatione ⁊ recolo in vna de sancta chaustina pro restringendo vomitum poni supra vmbilicum vnam ventosam magnam ⁊ totã fuisse repletã pinguedine. vnde mouna ẽ.

¶De debilitate stomachi. ¶Syllanus.

c Circa rubricam est notãdum q̃ stomachus põt ꝓfortari quoq3 modis. primo p viã alterationis. vt si sit calidus p frigida ⁊ econuerso. Scõdo per viã vnionis partiũ ⁊ sit p stiptica sine calida sine frigida. frigida sunt vt citonia pira nespula prunia prunelli ⁊ sorbe. calida sunt vt mastix olibanũ ⁊ absinthium. Tertio p viã mũdificationis eius a malis humoꝛibus. ⁊ hoc faciũt medicine diuerse scõm diuersitatem humoꝝ. Quarto p viã nutricationis: vt p cibos facilis digestionis ⁊ boni nutrimenti. Quinto p ea q̃ ꝓueniunt a ꝓpꝛietate: vt absinthiũ mastix ⁊ galanga. Ad ꝓpositũ Raz in boc. c. docet cõfortare stomachũ primo ⁊ rõ mõ. ¶Scõdo notãdũ q̃ debilitas stomachi ẽ nomen dispositionis stomachi q̃n nõ bñ digerit ⁊ ꝓturbat eũ cibus vehemẽter. ¶Tertio notãdũ q̃ debilitas stomachi põt ꝓuenire pp cãs intrinsecas aut extrinsecas. Cause extrinsece sunt accidẽtia alie vt ira. solicitudo. ⁊ tristitia. ⁊ silia accidẽtia. quãtitas cibi ⁊ potus. addita vel diminuta. mala qualitas. vel ventositas. aut cibus inordinate sumptus q: grossum ꝓponit subtili ⁊ similes cause. Si vero fuerit pp causas intrinsecas. aut hoc est pp stomachũ aut pp alia membra. aut ꝓpter passiones cerebri sicut

De debilitate stomachi

est reuma: aut propter passiones cordis. sicut est tremor ⁊ similia aut propter passiones epatis. vt q; nimis sibi mittit coleram. aut ꝓpter passiones splenis. vt q; nimis sibi mittit mꝫam supfluam. aut propter passionem matricis. ⁊ sic de alijs mꝫbis q̄ pñt mittere supfluitates ad stomachuꝫ. Si pp stomachū. aut rōne male cōplexionis calide vel frigide: humide vel ficce. cum materia vel sine materia. Et si cū materia vel cū apate vel sine apate. aut rōne male cōplexionis. s. pauitatis vel magnitudinis ⁊ male texture vel situs ⁊ solationis ꝯtinētis. ¶Quarto notādū q̄ signa debilitatis a causis extrinsecis hñtur ex relatiōe infirmi ⁊ assistentium ⁊ medici industria. Signa si fuerit debilitas ex passionibus alioꝫ mēbroꝝ a stomacho hñtur ꝓsiderando subtiliter oia mēbra corpis q; noticia nō latebit. Signa ꝺbilitatis stomachi pp malaꝫ cōplexionē calidā sunt q; sentit calorē i stomacho ⁊ sitis ⁊ male digerunt̄ cibaria frigida ⁊ humida frigidis. ⁊ lediť a calidie. ⁊ si est cū humoris vitio adest pondus aut aggrauatio ⁊ ous amaritudo ⁊ vomitus. Signa si fuerit pp malā cōplexionē frigidā sentit frigiditas i stomacho ⁊ pauitas sitis. digerit male res difficilis digestiōis ⁊ vtplurimū ē appetitus mīēkis: inuat a calidis ⁊ lediť a frigidis. ⁊ si ē cū humoris vitio. adest pondus aggrauatio inflatio ertēio nausea multiplicatio sputi velocitas descēsus cibi absq; eius nimia alteratione ⁊ eructatio acetosa ⁊ hoc si sit flegma. Si vero ē mꝫta ē pondus ⁊ aggrauatio ⁊ vomitus facies ꝓgelationē i dētib⁹ appetitus plurimꝫ. magnitudo splenis sollicitudo tristitia inflatio magna. Signa si fuit pp ficcitatē sunt sitis vehemens eructatio linguę superfluitatis corpis. inuamētū cū cibis humidis nocumētū vero cū siccis. Signa pp humiditatez sunt parnitas sitis. lediť ab humidis. inuari a siccis. mꝫtitudo saliue ⁊ sputi. Signa cōpositaꝫ hñtur ex simplicibus. Signa q̄ si fit ꝓp raritatez texture sunt q; nō inuenit signū male cōplexionis nec signū apatis ⁊ nō iuuat ciboꝝ ꝓportio. Signa q̄ si pp apa dicentur i. c. sequēti. Signa prostica sūt. primū ois idigestio stomachi ē mala ⁊ potissime cerebro. rō pimi q; non rectificat p alia digestionē. rō 2i. q; ē radix fere ⁊ origo oium egritudinuꝫ. sicut epilepsie disenterie idropisis ⁊c. 3m. si aliqs in qualescētia patiť idigestionē ⁊ bēat os acetosum: cauēdū ē de recidiua ⁊ q̄ materia putrefiat. terūū ꝺterioꝫ debilitas stomachi ē q̄ ꝓuenit a raritate texture stomachi. ¶Dubitať q̄ malaꝫ cōplexionū stomachi sit deterior: ⁊ simpliciuꝫ q̄ cōpositaꝫ ⁊ qs sit ordo. ¶Pro cuius solatione ē notandū q̄ ille male cōpleriones cōparanť vel q̄tū ad alterationez vel lesionē opatōis principalis mēbri. s. stomachi vel q̄tū ad curationē. Si pimo mō sic ē frigida cōplexio iter simplices deterior. secūo sicca. tertio calida quarto humida. Et inter eas cōpositas. ¶primo calida ⁊ sicca. secundo frigida ⁊ sicca. Tertio calida ⁊ humida. ¶Almansor.

Cum stōi debilitas cū pauca siti ⁊ tarda cibi de stō descēsiōe ⁊ accido ructu fuerit: fuerit q; oia accidēcia hec parua nec fuerint vetusta: stōach⁹: ex trociscis de ros. ē cur̄ād⁹ ꝺ qb⁹ eger quotidie i mane pōd⁹ aur. vni⁹ ⁊. .cū. ʒ. i. ɓcoctois ꝺ semib⁹ sumat. ¶Decoctio aūt de seib⁹ hec ē. sumāť cimini nabati ⁊ ameos bulliāť i mina donec aq̄ fiat rubea. ꝺ q̄ postea cū troci. de ros. vt ꝓdictū ē in potu tribuať. ¶Troc. vo de ros sūt g. ℞. puluer. is ro. ru. ʒ. iii. riloalo es spice mastic. rilocassie sgnāti cinamomi abfinthii oium. ʒ. i. ꝙsgāť ex vino veteri ⁊ iformēť. troc. ¶Nutriať vo ex bis q̄ cito digerunt̄ ⁊ paucoꝝ sūt bonoꝝ ac paucaꝝ supfluitatū q̄ ēt ex redolētib⁹ ⁊ seib⁹ sūt ꝙdita fic sūt calagie ⁊ mutagenat. Ipse quoq; aī comestionem multo vtať exercitio ⁊ aquā mu⁹ soluto ⁊ bibat ⁊ p⁹ cōestionē mltū dormiat ꝺ vio quoq; veteri ⁊ puro paꝫ bibat. toraq; nutricatōnē minuat. ¶Sylla.

¶Determinat ꝺ debilitate stomachi ⁊ diuidiť i tres. ¶primo ponit curā q̄ ꝓuenit a frigiditate. secūo q̄ a caliditate. tertio q̄ a siccitate. fa ibi. (Ꝺ si digestiue.) Tertia ibi. (Si aūt cū boc.) ¶Pria i duas. primo ponit curā q̄ debilitas stomachi ē nouā. fo q̄ ē antiqua fa ibi. (Ꝺ si hec accidētia.) ¶Pria i duas. primo ponit curā ꝙ medicinas alterantes. secūo ꝙ dietā. fa ibi. (¶Nutriať.) ¶prima i duas. prio ponit curā ꝙ trociscos de ros. ⁊ ꝙ decoctionē de seminib⁹. secūo ponit descriptionē decoctionis de seminibus ⁊ troci. de ros. secūa ibi. (Decoctio aūt.) De prima dicit q̄ vbi ꝺ bilitas stomaci fuerit cū pauca siti tarda descensione cibi de stomacho ⁊ eructatione acetosa cū ūitis signis arguēdū est q̄ debilitas stomaci venit a frigiditate. rō ꝑ. secundo dicit q̄ vbi predicta signa sunt parua ⁊ non antiqua stomachus debet curari dando in potu trociscos de ros. quotidie de mane pondus aur. i. ʒ. cum. ʒ. i. decoctiōis de seminibus. Ratio. q; sunt calidi ⁊ stiptici. Ad idem valent trociscꝰ de ligno aloes. Ad idem trociscꝰ de capparis. Ad idem trociscꝰ de diarodon. (Decoctio.) ponit descriptionem decoctionis de seminibus ⁊ troc. de ros. ⁊ primo ponit primā. fo secundam. secunda ibi. (Troc. vero.) De prima dicit q̄ decoctio de seminibus ē. ℞. ciminum nabati ameos ⁊ buliant in mina donec aqua fuerit rubea de qua tribuatur cū trociscis. secundo ponit descriptionem trociscꝰ de ros. que est. ℞. ros rn. ʒ. iij. riloaloes. mastic. spice. rilocassie. sgnanti abfinthij omnium aā. ʒ. i. conspergantur vino veteri ⁊ fiant troc. Ad idem si detur aque vite. ʒ. i. in potu pro vice. ¶Antriatur. ponit curam per dietam dicens q̄ patiens ꝺ nutriri ex bis q̄ cito digerunt̄. rō q; virtus digestiua ē debilis. secūo dicit q̄ illa gꝺ nutrir debent esse paucaꝫ superfluitatū. Tertio dicit q̄ talia debent esse ꝙdita cū spēbus re doletibus qualia sunt galāga. ⁊ alie spēs stomatice vt pip. ⁊ .33. gariof. ameos ⁊ silia. Quarto dicit q̄ etiā ante comestionē ꝺ vti exercitio forti vel multo. rō. q; reficit ⁊ calefacit. Quinto dicit q̄ ꝺ bibere aquā minus soluto. rō q; ifrigidat ⁊ relaxat stomachum. sexto dicit q̄ post comestionez ꝺ multum dormire. rō q; iuuat comestionem digestionē confortādo calorem p eius reuocationem. septimo dicit q̄ de vino veteri puro ꝺ bibere parum. q; calefacit stomachum. Octauo dicit q̄ ꝺ sumere de cibis minus cōsueto. rō q; virtus non esset sufficiens digerere magnam quantitatem cibi. ¶Notādum q̄ cibi conuenientes sunt carnes arietum. bedorum. pullorum. auium. volatilinꝫ vt pdictū. fasianorum. pullorum. columborum. qualearū. vel coturnicum ⁊ similium ⁊ pisces assatas q̄ elixatas conditas cum speciebus ona sorbilia ⁊ similes cibi. ¶Almansor.

¶Ꝺ si hec accidētia vetusta fuerit electuariū diacimini ⁊ diaolibani āboꝝ aī unius aur. pondus cū. ʒ. i. ueteris uini puri in potu sumat. Regimen aūt eius sit ut ꝑdiximus. ¶Syllanus.

¶Ponit curam quando fuerint hec accidentia antiqua ⁊ diuiditur in duas. primo ponit curam per ea que approximantur ad intra. s. per confectiones. secūo per ea que approximantur ab extra. s. per emplastra ⁊ unctiones. secunda ibi. (Emplastrum. prima in tres. primo ponit curam ꝙ confectiones. secūo per dietam. Tertio ponit descriptionem illarum ꝙfectionū. fa ibi. (Regimē. Tertia ibi. (Electuariū. De prima dicit q̄ si hec accidentia fuerint antiqua electuarium diacimini diaolibanū aī. pondus aur. vni⁹ cum. ʒ. i. vini veteris puri in potu sumantur. rō q; illa sunt calida ⁊ stiptica. ¶Nota q̄ ad idē valent alia vt diatrionpipereon diagalanga dianisum diamenta gariofilatum aromaticum ros. aromaticum gariofilatum aromaticum nardinū electuariū aromaticū confectio de seminibus ꝙfectio de cinamomo electuarium de citro rosata nouella diacitonitem cum speciebus. ſtōaticum calidum zinzib. cōditum cortices citri conditi tragea optima. Ad idem. ℞. interiorum cinamomi electi. ʒ. iij. galāge. ʒ. i. aq̄ ros. de damasce

Digitized by Google

℔.i. fiat electuarium. Ad idem. ℞. 33. al. 3.i. garioſil. interiorum cinamomi galange añ. 3.ſ. 3. edoarie piperis lon. coriādri preparati. ℨ.i. ſeminis aniſi fenículi ameos ſpice nardi cardamomi macis añ. gra. v. coxicum citri conditi vnarum paſſar bene pingnū. ℨ.i. aque roſ. de damaſco quar. ſ. ℨucbari al. ℔.i. ℣ fiat electuarū. Ad idē. ℞. coriādri ꝓparati interiorum cinamomi electi añ. 3.ſ. triū generū pipis gar. galāge. 33. al. añ. ℨ.i. ſeminis aniſi fenículi añ. 3.iij. croci. ℨ. i. ℨucbari al. ℔.i. fiat electuarū. Ad idē. ℞. ꝑdicta oia ℣ fiat pulis ℣ eo vtaſ. Ad idē. ℞. cīamomi electi. 3.ſ. macis ſpice añ. ℨ.i. granorum paradiſi. 3.i. pipis lon. 3.i. cardamomi. 3.ſ. flor cinamomi 3.i. ℨucbari al. ℨ.ij. miſce ℣ fiat pulis. Ad idē. ℞. gariof. macis cinamomi piperis ciperi añ. (Regimen autem.) ¶Ponit curam per dietam dicens q̄ dieta dꝫ eſſe vt dictum eſt ſupra. ℂAlmanſor.

ℂElectuarium diaciminum. ℞. cimini carmeni. ℨ.c. 33. 3. xx. pipis. 3.x. folioꝝ rute baurach: ℨucbari albi añ. 3.x. hec oia cū melle diſpumato conficiantur ℣ detur de hoc electuario ſi venter ſtrictus fuerit. ℂSyllanus.

¶Ponit deſcꝛiptionem electuariorum dictorum. ℣ diuidit in duas. ¶Primo ponit deſcriptionem diacimini oſtēdendo quando debet exhiberi. Secundo ponit deſcripuonem diacolibani oſtendendo quando dꝫ exhiberi. Secūda ibi. (Quam ſi ſolutus.) De prima dicit q̄ electuariuꝫ diaciminum eſt. ℞. cimini carmeni. ℨ.c. 33. 3. xx. piperis. 3.x. foliorum rute baurach ℨucbari al. añ. 3.x. hec omnia cum melle diſpumato ſimul conficiantur. Secundo dicit q̄ debet dari de hoc electuario ſi fuerit vēter ſtipticus. ratio q̄ ciminum ſi teratur groſſo modo laxat ventrem. Si ſubtiliter pꝛonocat vrinam ℣ eſt pulchꝝum pꝛobl. Ad iſtud pꝛoble. ma reſpondetur ſi ciminum teratur groſſo modo ratione groſſicie non poteſt tranſire nīſi per inteſtina ℣ ideo tunc laxat ventrem. ſed ſi teratur ſubtiliter tunc melius poterit tranſire per venas meſaraicas ad epar ℣ tunc trāſit ad vias vrine ℣ bene pꝛonocat vrinam. Soluto non placet: q̄ fortius debet pꝛonocare ſeceſſum q̄ vrinam cum ſubtiliter trium debet magis ℣ melius tranſire per inteſtina q̄ per vias vrinales. ℂAlmanſor.

ℂNō ſi ſolut⁹ fuerit venter electuarium diacolibantū ē dādū cuius deſcriptio in. c. de ventris ſolutione continetur. ℂSyllanus.

¶Ponit deſcriptionem diacolibani oſtendēdo q̄n dꝫ exhiberi. ℣ diuidit i duas. ¶Primo facit hoc. Secō oſtēdit qd faciendum q̄n hec non ſufficiant. ſcda ibi. (Si autē hec.) ¶Primo dicit q̄ ſi venter fuerit ſtrictibus dꝫ dari diacolibanum. nō pꝫ q: ſua ſtipticitate ſtringit fluxuꝫ. Secō dicit q̄ eius deſcriptio ꝓtinetur in. c. de fluxu ventris. Ad idē valet maſtix ℣ eſt bonū ꝓ pauperibus ℣ dꝫ tranſgluttire tria gra. de nocte ℣ valet in reumate. ℂAlmanſor.

ℂSi autē hec nō ſufficerint ſquama ferri cū vino tribuat: ſcorie autē ferri ꝓfectio hec ē. ℞. ſeminis apii. ſeminis feniculi aniſi cimini ameos amidi origani ℞eiſi carui ſeminis coriādri melano pipis macropipis cinamomi thuris ſpice garnucis muſ. ciperi zinzi. oīum añ. pondus aurvnius. ſcorie aur. x. oībus ſexcuplū vini addaſ ℣ coquant donec ad medietatē redeant ℣ coleꝛ: deinde eger de hoc ſirupo poſtq̄ colabiť pondus. 3. xxx. quotidie ſumat ℣ nutricationē alleuiet. qō per tres hebdomadas faciat. Caueat ſibi ab acetoſis ℣ a fructib⁹ recēnb⁹ ℣ aqua frigida vinū vo mēſurate bibat. ℂSyllanus.

¶Hic oſtendit quid fiendum quando pꝛedictum remedium non ſufficit. Et primo facit hoc. Secundo oſtendit a q̄ bus dꝫ cauere. Facit ibi. (Caueat ſibi.) De prima dicit q̄ ſi hoc nō ſufficerit ſquama ferri cū vino dꝫ tribui. rō q: calefacit ſtomachū ℣ ꝓfortat ℣ ſtipticū reddit. Secō ponit deſcriptionem̄ que eſt. ℞. ſe. apij. ſe. feniculi aniſi ameos cimini amidi origani keiſim ſeminis coriādri carui melanopipe ris macropipis ſpice cinamomi thuris gariof. nucis muſ. ℨ3. cipi oīum añ. pondus aur. vnī⁹ ſcorie. x. aur. oīb⁹ ſexcuplꝫ vini addaſ coquaſ donec ad medietatē redeat colef. Deide de hoc ſirupo poſtq̄ colabiť pondus. 3. xxx. bibat quotidie. Tertio dicit q̄ dꝫ alleuiare dietā. rō pꝫ. Quarto dicit q̄ hoc ē faciendū p tres hebdomadas ℣c. (Caueat.) Oādit a q̄b⁹ dꝫ cauere ℣ dicit q̄ ab acetoſis. rō q: angerēt fluxū cōprimēdo. ſcō a fructib⁹ recūb⁹ q: inducāt ℣ augent diſcraſiā. Tertio ab aq̄ fra. rō pꝫ. ℂAlmanſor.

ℂEmplm q̄ ſtomachū ꝓfortat ℣ calefacit. ℞. ſtoracē ſpicā ſquinātū abſinthiū calamū aromaticū maſticē ex bis cū vino veteri ℣ ſucco citoniorū cōſpſis emplm ſup ſtōm ponaſ. Ad hoc pretera ꝓfert vt ſtomach⁹ fricādo inungaſ ex oleo quod fit ex ſpica nardi ℣ cipero: vt lana carminata i pdicto oleo calefacto inoluta ſup ſtomachū ponaſ ℣ cū pāno ligeť. ℂSyllanus.

¶Ponit curā p ea q̄ approximāť ab extra. ¶Primo facit hoc. Secō iterato ponit curam p ea q̄ approximant ab extra. ſcda ibi. (Eger quoq⁹.) ¶Prima in duas. primo ponit curā p emplaſtrū. Secō p vnctionē. ſcda ibi. (Ad hoc.) De prima dicit q̄ pueniēs plurimū calefaciēs ℣ ꝓfortans ſtomachū eſt tale. ℞. ſtoracis calamite ſpice ſquanti abſinthij calami aromatici maſticis ex bis oībus cū vino veteri ℣ ſucco citoniorū cōſperſis fiat emplm ℣ ſupponaſ ſtomacho. Ad idē. ℞. maſticis quar. i. galange ameos ʒedoarie añ. 3.ſ. mente ſicce abſinthij ficci ℣ viridis añ. 3.i. terbentine. 3.ſ. pulueriʒanda pulueriʒent̄ ꝙaſſanda cōquaſſent̄ cū piſtillo calido miſce oia malaxando cū oleo de maſticē ℣ fiat emplm ad modū ſenti ex vtraq⁹ pte ℣ extēdatur ſu pra faſtaneꝝ. Ad idē facculus. ℞. mente ſicce abſinthij ſiccī. añ. ℔.i. pulueris gar. ameos cinamomi añ. 3.i. aſpgatur facculus cū aqua abſinthij ℣ mente facta reſidentia añ. 3.i. olei maſticis quar. i. cere. q. ſufficit ℣ fiat vnguētū. Ad idem. ℞. laidani. 3.iij. maſticis cinamomi garioſil. nucis muſ. galange ſpice. añ. 3.ii. ſtoracis calamite. 3.i. olei nardini. olei maſtic. añ. 3.i. cere. 3. . fiat cerotum ponatur ſupra coxum. Ad idem valet ſi ſuper latere calido vel imbuice cuido aſperſo ſup bono vino ponatur petia lini ℣ ſup ea ponaſ maſtix electus ℣ diſſolnatur ℣ calidus applicet̄ ſtomacho ad modum emplī. Ad idē. ℞. gariofil. maſticis. ſpice. galangē piperis longi añ. 3.ii. cere laidani armoniaci añ. 3.i. fiat emplm cū oleo de ſpica. (Ad hoc.) ¶Ponit curam p vnctionē dicens q̄ ꝓfert vt ſtomachus fricando vngaſ cū oleo q̄ ſit de ſpica nardi ℣ cipo. Uel q̄ lana carminata in dicto oleo infuſa ponaſ ſupra ſtomachū ℣ cū panno ligeť. Ad idē valet iunctio facta cū oleo maſticis vel de abſinthio vel de coſto vel laurino vel de enula vel ō cinamomo vel pulegio vel de ſanſuco vel de ruta. Ad idem valet vnguētum. ℞. olei maſticis olei abſinthii olei ſpice añ. 3.i. pulueris gar. maſticis ameos añ. 3.i. cere. q. ſufficit ℣ fiat vnguentum. Ad idem valet amplecti infantem nudum bene complexionatum. ſed pꝛecipue ℣ longe melius eſt amplecti anquam vetulam. xii. vel. xiii. annorum vel catulum parvū bene pinguē. Uel tenere ſupra ſtomachū manū calidā vel fricatio ſtomaci ab extra cū aqua vite ℣ ſepe ſum exprimus. Uel iſunio pānū in pdicta aqua ℣ ſupponaſ ſtomacho. Ad idē panis frumēti calid⁹ bñ cōpreſſus i pulmere mēte abſinthii maſticis cū optimo vino puro. ℂAlmanſor.

ℂEger quoq⁹ vinū vetus bibat: aut miuā aut idromel. Una autē ℔ mō ſit. ſucc⁹ citoniorū maiorū ſumaſ ℣ p die ℣ noctem vt reſidere poſſit dimittaſ ℣ coleꝛ: deinde ei⁹ q̄ clax eſt partes due

sumaꝝ: zucbari ps vna vini veteris. i. ℥ i cipi at coq suauiter ℥ dispumari donec ĩ inleb simili tudinẽ transeat: postea ꝑ vnaquaq; lb. ex toto sumaꝝ. 33. spi. cinamomi gar. oium añ. ʒ. i. mastichis. ʒ. ii. oĩa pulneriʒata i pãno ligent ℥ itus dũ calefactũ est mutant ℥ cũ infrigidari ceperit pãnus extrahatur ℥ exprimatur: deide sirupus recondatur. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curã ꝙ approximatõnẽ ab ira ℥ dividit ĩ duas. pũo fact boc. Scõo ponit descriptõnem mine. Scõa ibi. Mina. De pña dicit ꝙ eger dʒ bibere vinũ antiquũ. aut minã. aut idromel. Rõ pʒ. Scõo ponit dscriptionẽ mine. Sumaꝝ succꝰ citonioꝝ muʒoꝝ ꝑ diẽ ℥ noctem dimittaꝝ vt residere possit. deide eiꝰ qõ clarꝫ ẽ due ptes sumant ʒucba ri ps vna vini veteris ps vna. ℥ incipiat coq suauiter ℥ de spumari donec inleb bẽat spissitudinẽ. postea ꝑ vnaquaq; lb. ex toto sumãt. ʒiʒib. spice cinamomi garosil. oiuꝝ añ. ʒ. i. mastichis. ʒ. ii. hec oĩa pulneriʒata i pãno ligent ℥ dũ est calidũ dimittaꝝ ℥ cũ infrigidari cepit pãꝰ extrahat ℥ dispu meꝫ. deide sirupꝰ recõdaꝝ. q̃re valet. ps qꝝ fit ex rebꝰ. ofor tantibus stomachũ. Ad idẽ valet oximel cõpositũ vel squi liticũ. Ad idẽ sirupus de mẽtha. ad idẽ sirupꝰ de absinthio vel de corticibus citri. ad idẽ aqua vite in potu sumpta. ad idẽ clarett ꝙ stomacho frigido ℥ vocat stelladia. ℞. cina momi gaꝫ. añ. ʒ. i. piperis melegete galange. añ. ʒ. i. ʒ. car damomi. ʒ. i. ʒucbari vl mell. q. sufficit ad lb. ii. vini fiat cla retum vel stelladia. ¶ Almansor.

¶ Sõ si digestiue debilitas fuerit cũ mãa siti ℥ paucoꝝ ciboꝝ appetitu ℥ fendo ructu sirupꝰ ace tosus de citõio bibaꝫ. Sirupꝰ. ℞. succi citõioꝝ acetosoꝝ ptẽ. i. ʒucbari al. ptẽ. 1. aceti clari q̃rta ps vnꝰ coquãt oĩa sic donec ispissent. Est autꝫ sirupꝰ iste stõachi ꝛfortatiuꝰ ℥ ad suas pagẽdas operatiões iuuatiuꝰ ℥ vehemẽtia icẽtiois ℥ inflationẽ q̃ ẽi stomacho sedat. Egri vero nutricatio sit res i q̃ simul ꝓgregãt acetositas ℥ stipticitas vt ẽ caro cũ succo vue acerbe cocta ℥ cũ malis macianis similiter cocta cũ ribes ℥ facta ex alule beri ℥ almosi ℥ illis similia ex cibis. De isto pre rea deꝫ puluere vt trãsglutiat q. ℞. roꝝ. ru. ʒ. x. spodii. ʒ. iii. seminis coriandri. ʒ. v. dosis eiꝰ sint ʒ. ii. cum succo granati muʒi ℥ cum sirupo de ci tonijs acetosis. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curã debilitatis stomachi qñ sit a cã cala. ℥ divi dit i tres primo ponit curã ꝑ sirupũ. scõo ꝙ dietã. Tertio ꝙ pulueꝛe. Scõa ibi. (Egri vero.) Tertia ibi. (De isto.) prima ponit i duas. primo ponit curã ꝙ sirupũ acetosuꝫ de citonijs. Scõo ponit descriptionẽ eiꝰ. fa ibi. (Sirupus.) De prima dicit ꝙ si fuerit debilitas. digestiue cũ sit multa ℥ pua appetitu aboꝝ ℥ eructatione fetida. tunc ex istis si gnis arguẽdũ ẽ ꝙ debilitas stomachi ẽ ex caliditate. Scõo ꝙ curã dicit ꝙ bibaꝫ sirupus acetosus de citonijs. Rõ qꝫ i frigidat ℥ sui stipticitate ꝛfortat stomachũ calidũ. Ad idẽ valet sirupus de agresta. Ad idẽ valet sirupus de piris vel de pũcis. Ad idẽ sirupus de berberis vel de roꝝ. Ad idem sirupus acetositatis citri. Ad idẽ sirupus de granis mirti. Ad idẽ sirupus de granatis vel ortizachara. Valet ẽt sirupꝰ acetosus de succi vel aquis fructuũ. Ddẽne. Ad idẽ inleb rofatũ. (Sirupꝰ.) ponit descriptionẽ sirupi acetosi. ℞. suc ci citoniꝝ acetosorum partes. ij. ʒucbari ptem. i. aceti clari quar. puis. i. coquant oĩa simul. donec inspissent. scõo dicit ꝙ ille sirupus ẽ ꝛfortatiuus stomachi sedãs iflãmatõnẽ seu fedans vehemẽtiã iflãmatõis. (Egri vero.) ponit curã ꝑ dictã dicẽs ꝙ eger dʒ nutriri rebus in qbus ẽ acetositas ℥ stipticitas. vt est caro ꝏdita cũ agresta ℥ succo eius. Vel cũ succo granatorum vel cum aliis acetosis. Ad idem valent arantia. limones. granata prũna damascena. lactuca cocta. portulaca cocta. condita cum aceto vel agresta vel pbusa na ordei. pira cocta. citonia cocta ℥ amarene. (De isto pre terea.) ponit curam per puluerem dicens ꝙ detur de isto puluere. ℞. roꝝ. rube. ʒ. x. spodij. ʒ. iij. coriandri. ʒ. v. doꝝ. est. ʒ. iij. cum succo granati acetosi. Vel sirupo de citoniis. Ad idẽ ʒ diacitoniten sine speciebus calidis tria sandali dia rodon abbatis electuarium de perficis acetosis. vel confe ctio de acetosis: vel confecto de fructibus. Ad idem troc. de spodio. Trocisci diarodon abbatis troci. ð sandalis tro ci. de camphora troci. de berberis. Ab extra ẽplin. ℞. suc ci plantaginis aque roꝝ. añ. lb. 5. aceti. ʒ. i. sandali albi ℥ ru bei corallii rubei coriandri preparatri añ. ʒ. ij. seminis cito niorum seminis acetose añ. ʒ. i. farine ordei quantum sufficiat. pulneriʒanda pulneriʒentur. fiat emplastrum mediocri ter liquidum applicetur ori stomaci. Ad idem vnguentum ℞. omnium sandalorum coriandri preparati seminis citoniorum seminis acetose seminis berberis añ. ʒ. ij. succi citoniorum. ʒ. i. olei roꝝ. ʒ. iij. pulneriʒãda pulneriʒentur. bul liant simul super cineres calidos vsqꝫ ad consumptionem. colentur ℥ addatur colature cere. q. sufficit ℥ fiat vnguentũ. Ad idem vnctio facta cum oleo roꝝ. vel oleo citoniorũ vel oleo myrtillorum. Ad idẽ. ℞. roꝝ. ru. sandal coralli. al. ℥ ru. seminis citri. añ. ʒ. i. coriandri preparati. ʒ. i. ʒ. cõquassatis fiat sacculus pro stomacho. ¶ Almansor.

¶ Si autem cũ hoc quod dixiꝰ fuerit in cor pore extenuatio ℥ inflatio: egro lac ℥ aqua ordei danda sunt. Ipse quoq; ex herbis humectanti bus nutriẽdus est: vt sunt lactuce malue cucurbite carnes bedorum ℥ agnorum lactantium ℥ pisces recentes. Balneum preterea anteq̃ co medat ℥ postq̃ comederit ℥ tinam quotidie ingrediatur. Et vinum clarum valde temperatũ bibat ℥ assidue vtatur quiete ℥ morum ℥ exercitium viret: fitq; totus eius regimen sicut eius qui corporis grossitiem adipisci desiderat. Et si cũ hac dispositione inflamatio fuerit ℥ incensio ve hementissima stomachus ex rebus frigidis est li niendus ℥ aqua ordei danda sitq; eius regimen sicut etbicam habentis. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam debilitatis stomachi quando sit a siccitate ℥ dividitur in quinq;. Primo ponit curam per lac ℥ aquã ordei. Secundo per dietam. Tertio per balneum. Quarto per potum ℥ quedam alia. Quinto per linimentum ab extra. Secunda ibi. (Ipse quoq;.) Tertia ibi. Balneuꝫ. Quarta ibi. Et vinum. Quinta ibi. Et si cum hac. De prima dicit ꝙ si cum his que dicta sunt fit corporis extenuatio supple arguendum est ꝙ sit ex siccitate. scõo ꝑo cura vult ꝙ detur lac ℥ aqua ordei. ratio qꝫ infrigidat ℥ humectat ℥ lac statim resumit corpus. Ipse quoq;. ponit curam ꝑ die tam dicens ꝙ ipse debet nutriri ex herbis infrigidantibus ℥ humectantibus. vt sunt lactuce malua cucurbita ℥ citrul li ℥ ex carnibus que sunt agnorum bedorum lactantium ℥ ex piscibus ratio est que infrigidant ℥ humectant ℥ aliqua infrigidant ℥ aliqua restaurãt corpus cito. Ad idem valent ona cum vino cocta ℥ rupta ℥ dicitur sambaglonuꝫ quod mirabiliter restaurat corpus. Ad idem ius pulli alteratum cum infrigidantibus. ad idem distillatum. ad idem restau ratiuum quo vtuntur practici de carnibus. Ad idem restau ratiuum quod dicitur marciapã. Balneum. ponit curaꝫ ꝑ balneum ante comestionem vt fiat irroratio ℥ humectatio ꝑ viã irrorationis ℥ post comestionẽ nõ tñ immediate vt attra hat nutrimentũ ad membra. Et vinũ. ponit curã ꝑ potũ ℥ q̃dã alia. dicens primo ꝙ dʒ bibere vinũ clarũ temperatũ rõ qꝫ humectat ℥ restaurat spiritꝰ. scõo dicꝫ ꝙ dʒ vti gete: rõ

q: quies humectat corpus. tertio dicit q debet vitare motum ⁊ exercitium. rō q: hñt exiccare. ite dz vitare coitum. Quarto dicit q regimē eius dz esse sicut illius q vult ipinguari. Et si cū. Hic ponit curā p linimētū ab extra dicēs q si cū hac dispositiōe fuerit iflāmatio ⁊ incensio vehemens patiens debet liniri cum oleis frigidis sicut ex oleo ros. vel viol. ⁊ similibus. Scdo dicit q aqua ordei dz dari. rō pz. Tertio dicit q regimē illi⁹ dz esse sicut hēntis ethicam ⁊c.

¶ De dolore ⁊ apostemate stomachi. ¶ Syllanus.

Circa rabiem est notandū de dolore. primo q dolor est sensibilitas rei ꝛrie subito ⁊ fortiter ipimentis. ¶ Scdo notandū q cā doloris stomachi ē duplex. s. mala cōplexio ⁊ solutio ⁊ unitatis. Mala cōplexio pōt esse calida vel frigida cū mā vel sine materia cū apate vel sine apate. Sed solutio ⁊ unitatis pōt esse ex vētositate extendēte i stomacho existēte. Ad p positū raf determinat ō dolore stomachi ex mala cōplexione cū materia cū apate vel sine apostemate ⁊ non ex mala cōplexione sine mā: q: de illo dixit in. c. p̄cedenti. ¶ Notādū q signa doloris causati a mala cōplexione cū materia sine apate. d. sunt in. c. p̄cedēti. Signa doloris causati ab apate stomachi si fuerit a colera sunt dolor acutus q sentitur in ore stomachi fe. ⁊ unua ⁊ amaritudo oris cirinitas coloris fitis maxia urina rubea subtilis. pulsus velox spissus ⁊ durus. ⁊ si fuerit apa in ore stomachi destruc appetitus ⁊ apparet eminentia in pte posteriori. si aūt fuerit i aliis ptibus stomachi nō apparebit eminētia nec nimis magnū nec multum eminēs. rō signoꝝ pz. Signa si fuerit a sanguine sunt dolor gravis fe. ⁊ unua fitis rubedo oculoꝝ iflāmatio venarū. urina rubea spissa: pulsus velox spissus ⁊ mollis ⁊ alia filia vt in predicto. c. d. est. Signa si fuerit a flegmate sunt dolor modicus cū gravedine ⁊ fe. lenta pitus. color albus mollities in tactu cum infrigidatiōe multitudo sputi pulsus parvus mollis ⁊ spissus. urina non multū tincta ⁊ spissa. Signa si fuerit a mlia sunt dolor cū pondere febris occulta duricies loci: fuscedo in colore. Urina glauca pulsus parvus ⁊ subtilis strictus ⁊ durus cogitationes male supra se ipsum: insomnietas mala ⁊ inordinata. ¶ Almansor.

Si cū dolore stōaci adsunt turbatio ⁊ angustia ⁊ nausea: egro aqua tepida i potu est tribuenda ⁊ vt vomat p̄cipiēdū. Et si hoc non suffecerit vētet ex hierapicra solua. Rō. ℞. pꝛueris ros. ru. spice masti. rilobalsami carpobalsami: cinamomi rilocassie asari oium añ. ʒ. v. aloes scotrensis duplū oium qō bene tritū misceas cū medicinis tritis ⁊ cū pāno serico ricino subtilissime cribellatis quaꝝ trituratio cū aloe scdo iteret cuius dos sit a pondere duoruꝫ auri. vsq; ad. ʒ. ii. Egro quoq; quotidie det panis in vino ⁊ succo maligranati infusus ⁊ in siru po acetoso de citoniis. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de dolore stomaci pueniēte a materia sine apate ⁊ dividit in duas. ¶ Primo facit hoc. secundo ponit documentum quoddā observandū. scda ibi. (Ad dolorē.) ¶ Prima in duas. primo ponit curā p enacuationē. scdo per dietā. scda ibi. (Egro quoq;.) ¶ Prima in duas. primo ponit curā p enacuationē p vomitū scdo p secessum. secunda ibi. (Et si hoc.) De prima dicit q si cū dolore stomaci ad sit turbatio ⁊ nausea sup. arguendū est q sit a materia calida. scdo dicit q pro cura dz sumi aqua tepida i stomacho. Rō q: teneat i stomacho ⁊ laxat ipm ⁊ sic disponit ad vomitū. ⁊ si non valet misceat pax de oleo. Ad idē fiat decoctio aneti viol. se. atriplicis cū sirupo acetoso. Ad idem fiat medicina vomitiua. (Et si hoc.) Ponit enacuatiōem per secessum dicens q si non sufficit hoc dz fieri enacuatio per secessum cum hierapicra cuius descriptio est. ℞. pulueris ros. ru. masticis spicis rilobalsami carpobalsami ciamomi rilocassie assari añ. ʒ. v. aloes scotrensis ad duplum omnium quod bene tritum cum alijs misceatur medicinis bene tritis ⁊ cum panno serico subtilissimo cribellatis quaꝝ trituratio cum aloe duplo iteretur. Dosis. est pondus anreorum. ij. Ratio remedij est. quia tales medicine enacuant coleram ratione aloes ⁊ simili ratione flegma. ratione aliarum medicinarum secum mixtarum. Ad idem. ℞. florum viol. florum boraginis. añ. ʒ. ß. punorum damascenorum. x. tamarindorum electorum. ʒ. i. vnarum passarū ʒ. ij. coticum mirabolanorum bene gūmosorum infusorum per noctem in decoctione predictorum. ʒ. i. fricentur de mane ⁊ colleantur ⁊ collatur addatur cassie fist. ʒ. ß. detur in aurora. ¶ Notandum q ante debet precedere sirupus digestivus talis. ℞. ordei mundi. ʒ. ij. endivie scariole. añ. M. i. quatuor seminum frigidorum mundatorum añ. ʒ. i. florum viol. ro. ru. añ. ʒ. i. vini mali granati. ʒ. i. ʒu chari albi. iii. quar. fiat sirupus clarificat⁹ vsq; ad ℔. i. Ad idem valet oxizacara cum aqua ordei vel endivie vel cum aqua frigida. (Ergo quoq;.) Ponit curam per dietaꝫ dicens q egro debet dari panis infusus in succo malorū granatorum ⁊ sirupo acetoso de citoniis. Ratio q: ratione stipticitatis confortant stomachum: ⁊ ratione frigiditatis alterant cōplexiōem calidam. Ad idem valet succus ordei vel anene. ⁊ si esset nimis debilis patiēs detur aqua pullorum vel bedi decocta cuꝫ portulacis lactucis cucurbitis endivia agrestа ⁊ vinum de granatis. Bibat mlep vel sirupus ros. vel viol. vel vinū de granatis vel agrestа cū aqua decoctionis lactucarum endivie portulace. ¶ Almansor.

¶ Qō si cū dolore ructuū multitudo ⁊ extensio atq; singultus: egro electuariū diacimini ⁊ diacalamentū ⁊ alie ꝓfectiones q ventositatem dissoluunt quas in. c. de colica notabimus danda erunt. Libaria quoq; ei⁹ sunt calagie ⁊ mutagerat cū se. Vini veteris puri parū bibat ⁊ vtatur motu ⁊ ingrediatur balneū. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā doloris stomachi fine apate facti in materia frigida specialiter qñ fit a frigiditate ⁊ dividit in quatuor. ¶ Primo ponit curā p ꝓfectionē. Scdo p dietaꝫ. Tertio per motum ⁊ balneum. Quarto per vnctionē. Scda ibi. (Libaria quoq;.) Tertia ibi. (Et vtatur.) Quarta ibi. (Stomach⁹.) De prima dicit q si cū dolore fit multitudo eructationis ⁊ singultus arguēdū est q dolor stomachi sit a ventositate. rō signoꝝ pz. Scdo dicit q pro cura dz dari diacimini elec. de calamēto ⁊ alie ꝓfectiones dissolutes vētositatē. supple quales sunt dianisum diagalāga diatrion piperon ꝓfec. de seminib⁹ elec. de baccis lauri. Ad idez valet thyriaca antiqua ardēs. Ad idez valet aqua ardēs sola. Ad idez valet ab extra faccuus de sale ⁊ millo torrefactis. Ad idē vētosa sine scarificatiōe posita supra stōm. Ad idez valet vnguētū. ℞. rute. M. i. castorei. ʒ. ij. anisi. ʒ. i. aristolon. ʒ. ß. vini ru. ʒ. iii. olei laurini. ʒ. iiii. cōquassanda cōquassent bulliāt sup cineres calidos vsq; ad ꝓsumptionē vini. colent ⁊ colatur addat cere q̄tū sufficit ⁊ fiat vnguentū. Ad idē valet unctio stomachi facta cū oleo de ruta vel de enula: vel de pulegio vel de aneto vel laurino: vel de spica vel de kerua Uel fricatio cū aqua vite ⁊ suꝫ expt⁹. ¶ Notandū q si dolor proveniat a mā flegmatica añ q̄ denē elec. cōpetit talis sirup⁹. ℞. mēte absinthij hysopi capill. venerecētū añ. M. i. corticis radicis feniculi petroselini: añ. ℥r. ß. maratri ameos. añ. ʒ. i. ligritie rase unaꝫ passarum mundatarum ab arill⁹. añ. ʒ. i. aceti al. ʒ. i. melle electi. ʒ. ß. añ. ℔. ß. fiat sirupus clarificatus vsq; ad quar. v. Ad idem valet oximel simplex squilliticū. Medicina laxativa ē talis. ℞. florum boraginis buglosse. añ. ʒ. i. anisi. ʒ. ij. liquiricie rase unaꝫ passaꝫ mundataꝫ ab arill⁹. añ. ʒ. v. polipodij querceini. ʒ. ß. cortic. mirabolanoꝝ bene gūmosoꝝ infusoꝝ p noctē in decoctione p̄dictoꝝ. ʒ. i. fricent de mane fortiter ⁊ colent: ⁊ colatur addat turbith bene gūmosi mūdi interius ⁊ exterius. ʒ. i. ß. ß. i. det⁹ i aurora. Ad idē valet diarob cū turbith denē. ʒ. ij. vel. ʒ. ß. si patiens sit fortis. Ad idem diacitoniten solvens flegma. Ad idem diafinicons. ʒ. ij. Ad

De apostematibus stomachi

idē elec. ītdi. ʒ. iij. Si vero dolor stomachi puenīat a mīa cōpetit talis sirup⁹. ℞. boraginis cū toto cortice radicis fenicūli petrosil. añ. q̄r. 5. iterior sglle. ʒ. i. mēte hysopi scolopendrie capill. vene. recētiū. añ. M. i. ani. maratri cuscute añ. ʒ. i. tigritie rase vuaꝝ passaꝝ sine arill añ. ʒ. i. aceti al. ʒ. i. melꝝ elci ʒucbari elci añ. lb. 5. fiat sirup. clarificatus vsq; ad q̄r. v. Ad idē valet orum et sglliticū cū decoctiōe boraginis et bugulose. Medicina laxatiua talē. ℞. floꝝ boraginis bugulose añ. ʒ. i. anīs. ʒ. ij. rase vuaꝝ passaꝝ mūdataꝝ ab arill añ. ʒ. i. tibimi epithimi polypodij q̄rent añ. ʒ. 5. corticis mirabolanoꝝ indoꝝ bene gūmosoꝝ ifusoꝝ ī decoctōe p̄dicto rū p noctē. ʒ. i. colet et colature addat lapidis ar. ʒ. i. det ī aurora. Ad idē ꝓfectōis amech. ʒ. iij. vel. ʒ. 5. Ad idē diacatholicō soluens mīrabi mesue. Ad idē diasene. ʒ. 5. (Libaria vero.) ponit cura doloris stomachi facti a materia frigida dicens q̄ libaria debent esse cū speciebus ꝓdita. rō p3. Scdo dicit q̄ dꝫ sumere parum vini veteris. Rō q: stomachum calefacit et c. (Et vtatur.) ponit curam per motum et balneum dicens primo q̄ dꝫ vti motu. Rō q: motus calefacit et exiccat. Secūdo dicit q̄ dꝫ ingredi balneꝫ. Ratio p3 q: calefacit et confortat digestionem et consumit materiam que remansit et c. Almansor.

¶ Stomachus quoq; ex oleo ō neridē. ut dixi mꝰ ī pāno īuoluto uaporet. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam per vnctionem dicens q̄ stomachus debet vngi cum oleo de spica. Almansor.

¶ Si autem cū dolore stomachi fuerit se. et ap̄a manifestū: et cū tāgitur sentit caliditas. eger prius ex basilica flebotomet et loco dolenti duo superponāt sandali et ro. et cāphora cū aqua ros. et succo citonioꝝ. Nutrimentū uero eius nō sit nisi sola ordei aqua et custodiat a carne et uino et ꝓfectiōibus q̄ de melle fiunt et bibat succū granatoꝝ mazoꝝ et rob de fructib⁹ frigidis. Cūq; caloris uehementia sedata fuerit: egro cassefiat. cū succo endiuie dissoluta ac bullita et dispumata ad bibēdū det. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā doloris stomachi puenientis ab apostemate: et diuidit ī duas. primo ponit curā q̄n puenit ab apate calido. Scdo q̄n puenit ab apate frigido. Scda ibi. (Cū āt.) prīa ī duas. primo ponit curā apostematis calidi nō puenti ī duritiē. Scdo ponit curā apatis cal. puenti ī duritiē. Scda ibi. (Cūq; aut egro.) prīa ī q̄tuor. primo ponit curā p flebotomiā. Scdo p vnctionē. Tertio p dietā. Quarto p medicinā laxatiuaꝝ. Scda ibi. (Et loco.) Tertia ibi. (Nutrimētū.) Quar. ibi. Cūq; caloris. De prīa dicit q̄ si cū dolore stōi fuerit apa manifestū. cū tāgit sentit eger calid⁹ et supple arguēd⁹ ē q̄ apa sit a sanguine vel colera. Scdo dicit q̄ p cura cōpetit flebotomia fcā ex basilica. Rō p3: q: p flebotomiā euacuat mā sanguinea directe: si apa sit sanguinea: vel colera idirecte si apa sit colericū. q: refrigerat. Et loco. ponit curā p vnū locale dicēs q̄ sup loco debili. s. stomacho dꝫ supponi epithima de sandalis ros. cāphora aqua ros. et succo citonioꝝ. Notādum q̄ epithima pōt poni sic ī forma. ℞. aq̄ ros. lb. 5. succi citonioꝝ quar. 5. sandal. al. et ru. añ. ʒ. ij. cāphore. ʒ. i. pulueriz̄ada pulaerizēt misce oia et valet a principio: q: ē frigidū stipticū repercussiuum. Ad idē valet emplastrū de sandalis. ro. farina ordei oleo ros. et aceto. Ad idē vngat locus cū oleo ros. paro et aceto parū. Jn augmento vero valet vnguēti boc. ℞. floꝝ malue malvanischi añ. M. i. ordei mūdi. ʒ. i. assungie galline anatis et anseris: añ. ʒ. i. dactiloꝝ pinguiꝝ quar. 5. mucillaginis seis lini mucillaginis fenugreci añ. ʒ. i. ꝙuasq; equallent et misce oia fortiter et fiat emplm. Ad idē emplm factū ō farina fenugreci seis lini et malvanischo et oleo de camomilla et vitellis ouoꝝ. Ad idē. ℞. farine fenugreci seminis lini aneti camomille. s. floꝝ eius añ. ʒ. iij. pinguedinis anatis anseris galline añ. ʒ. i. malvanischi cocti et bene mundati a ligno intrinseco bene pistati lb. i. ico: poterit fimul et si ingereret in pistatio incoꝝporent cū farina frumenti vel siliginis et ponantur. ʒ. iij. mellis et ponatur caliduꝫ sup apa. Nutrimentum. ponit curam p dietaꝫ dicēs q̄ nutrimentum non sit nisi sola aqua ordei. rō q: infrigidat et lenit et ꝓparat. Secundo dicit q̄ dꝫ canere a carnibus vino et confectionibus de melle. ratio q: calefaciūt et augent materiam apostematis. Tertio dicit q̄ dꝫ bibere succum granatorum acetosorum et succoꝝ de fructibus frigidis vt piroꝝ citoniorum. Ratio q: infrigidant et sua stipticitate solum confortat. Cūq; caloris. ponit curam per medicinam laxatiuam diceno q̄ si calor nō intensus imo remissus fuerit et per ꝙsequens egritudo fuerit in declinatione egro debet exhiberi cassiafist. dissoluta in succo endiuie. causa ē q: non debet dare medicinam fortem quando est apostema in stomacho q: non purgaret materiam peccantem: sed agitaret. ideo conueniunt lenitiua dicta superius. quia non inducunt dolorem. ¶ Notandum q̄ post enacuationem in tali tempore trocisca de ros. si recipiantur cum iulep vel siru. ros. valent: Almansor.

¶ Cū aūt egritudinis dies elongati fuerint et caloꝝ oio generit si remāserit apostēa cū duritie ex ꝫ ēplo epitbiēt locꝰ q. ℞. viol. ficcaꝝ. ʒ. x. ro. ru. ʒ. v. spice odoꝝifere. masticis amboꝝ añ. ʒ. iii. cipi sgnāri calami aromatici oīum añ. ʒ. ii. farine fenugreci. ʒ. xx. floꝝ camomille seis maluaui sci. al. farine ordei oiuꝫ añ. ʒ. x. cōspgant oīa ex mucilagine se. lini. deinde locus ex oleo de neriden tepefacto iunctus emplastret ex p̄dictis p quattuor boras anteq̄ cōedat. Et postq̄ cibꝰ fuerit digestꝰ et stomachꝰ fuerit euacuatꝰ ex oleo ō neridē: cū lana vt dixim⁹ uaporet. Cōfectio olei nardini simplicis. ℞. olei de ben. lb. i. spice. ʒ. 5. masticis costi cipi sgnanti calami aromatici oīum añ. octaua. ʒ. i. oīa bec pulueriz̄ata ī p̄dcō oleo posita ad solē p bebdomodā unā uasis ore clauso dimittant: deinde colent et exprimant feces et scose q̄ ī manibꝰ remāserint emplis admisceant: oprime. n. erunt. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam apostematis calidi conuersi in duritiem: et diuiditur in duas. Jdumo ponit curam per emplastruꝫ Scdo p vnctionē. Scda ibi. Et postq̄. De prima dicit q̄ si egritudo fuerit plongata et calor cessauerit si remanserit apa cum duritie supra stomachum dꝫ poni emplastrum. ℞. viol. ficcarum. ʒ. x. ros. ru. ʒ. v. spice odoꝝifere masticis amboꝝ añ. ʒ. iij. ciperi sgnanti calami aromatici. ʒ. ii. farine fenugreci. ʒ. xx. floꝝ camomille seis malvatisci. al. farine ordei. añ. ʒ. x. ꝙspergant oīa ex mucilagine seminis lini. postea locus ex oleo de spica tepefacto iunctus emplastretur et hoc ante comestionem p quatuor horas. Ad idem valet emplastrum de melilloto. Ad idē emplm diaquilon. Ad idem cerotū hysopi descriptione Hal. vel descriptione philagrii. ¶ Notandū q̄ apa calidū pōt ꝓuerti ī duritiē dupliciter. prīo p ea q̄ ab extra applicant: vt sunt olea fortissima resolutiua ptis subtilis et remanet grossum: ideo cessat febris. Secūdo ex heterogeniate materia. Quia primo resolvitur materia subtilis: et ideo valet emplastrū dictum: q: mollificat et resolvit et dꝫ poni ante cibationem vt cibus non impediatur in digestione. Et postq̄. ponit curam per inunctionem: et diuiditur in duas. primo facit hoc. Secundo ponit descriptōnem olei de spica. Secunda ibi. Confec. olei et c. De prima dicit q̄ postq̄ cibus fuerit digestus et stomachus euacuatꝰ vngi dꝫ cum oleo de spica cum lana vt dictum est: q: facta mollificatione tale oleū resolvit. Ad idem valent olea et vnguenta. d. in. c. de confortantibus stōm. Confectio. ponit descriptionē olei nardini:

Digitized by Google

De singultu

ꝙ fic fit. ℞. olei de been. lib. i. ſpice. ʒ. ſ. maſticis coſti cipi ſquinanti calami aromatici omnium añ. octaua parte ʒ. i. hec oſa pulueriʒata in oleo dicto poſito ad ſolē per bebdomadā oze vaſis clauſo dimittantur. deinde colentur ⁊ exprimant feces ⁊ ſcoſe que in manibus remanſerint oleis miſceantur quia erūt optime. ¶ Almanſor.

¶ Cum autem apa in ſtō inueterauerit troci. de ſpica erunt dandi. Qui. ℞. florū ſquinanti xilo caſſie rauedſeni cbalami aromatici ſpice omniū añ. ʒ. iii. croci myr. anifi coſti piperis omniū añ ʒ. i. bdelij varij. ʒ. iii. maſticis. ʒ. ii. armoniaci. ʒ. i. informentur troc. quorum vnuſquiſq; poſſet aur. i. de quibus vnus quotidie cū vino coctio detur. Empl̄m quoq; iſtud fiat qō. ℞. bdellij mollis. ʒ. ſ. armoniaci. ʒ. v. ſe. been ſe. apij amborum añ. ʒ. ſ. ſpice maſti. nigri amborum añ. ʒ. v. cere. ʒ. iii. olei de neridē. ʒ. xv. gūme ī vino diſſoluantur. deinde omnia coniungant ⁊ fiat ex eis emplaſtrum. Ad dolorē ſtōi ⁊ epatis curandum medicus valde eruditus eſt neceſſarius qui ipſorum diligenter attendat diſpoſitiones. Nos tamen aggregationes ⁊ ſummas ad boc referentes iam dixim⁹ in boc abbreuiaremus ſermonē. ¶ Sylla.

¶ Donat cura apatis frigidi. ⁊ primo per trociſci. ſecundo per emplaſtrum. ſecunda ibi. (Empl̄m). De prīa dicit ꝙ vbi apa in ſtō inueterauerit trociſci de ſpica ſunt dandi qui ſunt. ℞. florū ſquinanti xilocaſſie rauedſeni cbalami aromatici omnium añ. ʒ. iii. croci mirre coſti anifi pigris oīum añ. ʒ. i. bdelij varij. ʒ. iii. maſticis. ʒ. ii. armoniaci. ʒ. i. formētur trociſci quorū vnuſquiſq; poſſet aur. i. omni die detur vnus cū vino cocto. Rō qz ſubtiliant incidunt ⁊ reſoluunt materiā. (Empl̄m). Donat curam per emplaſtrū dicens ꝙ ds fieri hoc emplaſtrum. ℞. bdellij mol. ʒ. x. ſpice maſticis nigri amborū añ. ʒ. v. cere. ʒ. iii. olei de neridē. ʒ. xv. gūme in vino diſſoluant deinde oīa coniungant ⁊ fiat emplaſtrū ex eis. Ad idem fiat emplaſtrū ceroneon quar. i. ʒ. malaxet cū oleo amygdalarū dulciū extendat ſupra corium ad quantitatē medij palmi ex vtraq; pte. Rō qz molliat ſubtiliat ⁊ reſoluat. (Ad dolorē). Donat vnū documentū dicēs ꝙ ad dolorē ſtomachi ⁊ epatis remouendus neceſſarius eſt vſe medicū pinʒ qui diligenter inſpiciat diſpoſitiones. Rō qz ex errore cōmiſſo in iſtis membris ſequitur error in aliis cū in iſtis fiāt digeſtiones ex quibus nutriuntur alia membra. ſecūdo dicit ꝙ aggregationes ⁊ ſummas ad boc conferentes iam dixit ſ; ut abbreuiauerit ſermonem in quantum fuerit poſſibile. ¶ Notādum ꝙ in ſtomacho ex apate ſtomachi poteſt cāri vicus. Jō ſciendū prīo ꝙ vicus eſt ſolutio cōtinuitatis cū ſanie. ¶ Secūdo notandū ꝙ vicus ſtōi fit aut pp ruptūram apoſtematis ſtōi. aut ex mā venoſa vel acuta vicerāte ſubſtātiā ſtomachi. aut fit a cā extrinſeca. ¶ Tertio notandū ꝙ ſigna ſignificāta ſup vicus ſtōi ſunt dolor ſtōi in loco in quo vicus exiſtit ⁊ ꝙ eſt fortior ſi comedat res acutas ⁊ acetoſas ⁊ in egeſtione atq; vomitu apparet ſanies atq; ructus eius vel ſanies vel vītoſitas eius que exit ab ore fetet ⁊ poſt digeſtionem allenia ⁊ grauitate ⁊ dolore. Rō ſignoꝝ ps bene itelligēti. ¶ Quarto notādū ꝙ vlceris cura qō fit in j ſtō eſt vt mūdificet bñ cum aqua decoctionis ordei que ds dari in aurora vel ante veſperas vel mundificet cum aqua decoctionis gūmi arabici ⁊ liquiritie aut aqua caſei. ⁊ boc in eſtate ſed in hyeme eiſdem bonis ſumat decoctionē mellis aut ordei aut aquaꝝ decoctionis hyſopi ſquinanti ⁊ mellis vel mel roſ. colatuꝝ cum aqua cali. Et ſit quantitas cuiuſlibet qualibet hora. ʒ. iiii. vel. vi. poſt mundificationē per duas horas ante comeſtionē ſumat medicamen quod fic fit. ℞. ro. balauſtiarum karabe añ. ʒ. ii. boli ar. ʒ. iii. fiat pulus de quo ſumat bis die. ʒ. ii. cū ʒ. iiii. ſucci citonioꝝ vel ſirupi cum aqua decoctiōis ſumach aut mirtyloꝝ vel portulace ab extra ponat ſupra locū emplaſtrū qō fic fit. ℞. boli. ar. mūmie mirre maſticis aloes añ. terantur ⁊ incorporent cum. ʒ. ii. picis nauallis aut reſine fiat emplaſtrum.

¶ De ſingultu. ¶ Syllanus.

Jrca rubricā ē notandum ꝙ ſingultus ē motus expulſiue virtutis naturalis ſtomachi incitati a virtute ſenſibili ꝓpter nocumentū expellendū. ⁊ dicit quaſi ſpaſmus ſtomachi. ¶ Secundo notandum ꝙ ſingultus eſt duplex quidam ē de repletōe. qdā eſt de inanitōe ſicut ſpaſmus. ¶ Tertio notandum ꝙ ſingultus ⁊ ſpaſmus differūt ⁊ conueniunt. Lōueniunt primo qz ambo poſſunt cauſari ex inanitōe ⁊ repletione. Secūdo qz ſicut ſpaſmus ē ꝓtractio nernoꝝ verſus ſuā originē ita ſingultus eſt cōtractio ſtōi ⁊ puū eius verſus ſuā originē. Sed differūt qz in ſingultu eſt contractio villorum. ⁊ in ſpaſmo cōtractio nernorum. qz ſpaſmus ē paſſio nerui ⁊ ſingultus eſt paſſio villoꝝ ſtomachi. ſecundo differunt qz in ſpaſmo eſt ita contractio ꝙ poſtmodū nō ē dilatatio niſi cureſ. ſed in ſingultu quāuis primo fit cōtractio tñ poſtea ſequitur dilatatio. ſed in ſingultu ē cōtrarū qz ꝓ cōtrario ſequitur. ¶ Quarto notādū de cauſis ſingultꝰ. cāe aut ſunt intrinſece. aut extrinſece. ſi extrinſece ſunt ſicut frigiditas aeris. ⁊ boc patet. quare cum pueroꝝ ſtomachus nimis infrigidatur de facili incurrunt ſingultum. aut nimia repletio cibi ⁊ potus. corruptio in ſtō. aut aſſumptio rerū acutaꝝ. ſicut piperis ꝛc. Et ſpecialr qñ poſt vinū ſumitur qz facit ꝙ inſiccent pigi. ſi vero ſingultus ſit pp cauſas īri ſecas. aut boc ē ꝓpter ſtōm. aut ꝓpter alia membra. aut ꝓpter apa capitis. aut caſum aut percuſſionē. aut fracturam cranei. aut ꝓpter apa epatis. aut būores mordicantes acutos pungitiuos aut acetoſos delegatos a toto corpe ad ſtōꝝ ſi vero fuerit ꝓpter ſtomachū. aut boc eſt ꝓpter būores frigidos inſiccatos. aut calidos pungitiuos. aut ꝓpter apoſtema. aut vlcera. aut ꝓpter nimiū ſenſum. aut pp nimiaꝝ inanitionem. ¶ Quinto notandum de ſignis ſingultus. Si fuerit ꝓpter cauſas extrinſecas manifeſtat ex indicio patētis. ſi fuerit pp cauſas aliox membrorū aut totius. ſitr ps ex indicio patentis. ſigna ſi venerit ex inanitione ſunt. qz venit poſt febrem ⁊ poſt longā corporis affectionē ⁊ poſt labores ⁊ poſt abſtinentiam ⁊ poſt enacuatōes lōgas ꝙ ſeceſſum vel per vomitū. ⁊ nō fit ſubito ſi paulati. ſigna ſi fuerit ex repletōe ſunt. qz fit ſubito ⁊ abiqꝫ alia egritudine p̄ce dente lōga. ante cibū bene ſe bꝫ ⁊ poſt male. qz ſic ſtenet in lōga gete ⁊ ſe repleunt. ſigna ſi fuerit pp būores frigidos i ſtō inſiccatos ſunt qz inuat a caldis ⁊ ſentit frigiditas. i ſtō ſigna ſi fuerit pp būores calidos ſunt qz inuat a frigidis ⁊ ſentit caliditas punctura ⁊ mordicatio in ſtō. ſigna ſi fuerit pp nimiū ſenſum ſtōi ſunt qz patitur a qualibet re facili ſingultū. Signa ſi fuerit propter apoſtema ſtomachi ſunt febres dolor ⁊ nauſea ⁊ allenatur infirmus poſt vomitus ⁊ affectationem magnam. ſigna ſi fuerit propter vlcera ſunt qz cū ſumunt acuta ⁊ pungitiua tunc ſentiunt dolor ⁊ aggranato in ſtō. ſigna prognoſtica. Primus ſi ſingultus in criſi bonis ſignis apparentibus bonum qz ſignificatur criſis ꝙ vomitum. ſi vero ſigna mala appareant malū. qz ſignificat ſpaſmus. Secundum ſingultus eueniens poſt quācunqꝫ enacuationem ſuperfluā ſine naturalē ſine artificialē malū eſt ſignū. Tertium ſi poſt vomitum ſingultus non ſedat neqꝫ minuatur. ſed potius augeatur malum. Tiel apoſtema ſtomachi vel inanitio ſequitur tunc malum eſt prognoſticandum ꝛc. ¶ Almanſor.

Um ſingultus poſt groſſi cibi cōeſtionē aut vini valde tēperati bibitionē ſuperuenerit aqua calida in qua ciminū ⁊ mentha ⁊ mēthaſtrum ⁊ parū turis bulierit multotiens in potu eſt ſumēda. Et egro vt dormiat eſt precipiendum ⁊ venter vaporandus ⁊ ieiu-

nandum est ei. Cum autē per multos dies a cōe stione abstinuerit inbendū est balneū sepe īgredi. Deinde paucis cibis. deficcantib⁹ tñ est alē dus sicut sūt galagie ⁊ mutagenat cū seminibus ⁊ vini parum puri in potu tribuendū. Et si bec nō suffecerint trocisci isti dādi sunt qui dicūt de thure. ℞. thuris. ʒ. v. enule. ʒ. iii. mētastri foliox rute ficce amborū añ. ʒ. ii. seminiſ fisimbrii. ʒ. iii. ſ. informentur trocisci ex eis pondere auſ. vni⁹ ex quibus vnus in die cum apozimare cinamomi tribuatur. ¶Syllanus.

¶Hic determinat de singultu ⁊ dividit in duas. Primo ponit singultū de repletōe. Secōo de inanitiōe. secunda ibi (Ad si singultus). Prima in quatuor. Primo ponit curā p decoctionē quandā. secundo per somnū euaporatiōnē ⁊ abstinētiā. Tertio per dictā. Quarto per trocīscos. secunda ibi. (Et egro). Tertia ibi. (Deinde). Quarta ibi. (Et si hoc) De prima dicit q̄ vbi singultus prouenit post cōmestionē cibi grossi. aut potū vini valde mixti aque arguendū est eē. ꝓpter repletionem a materia frigida. Secūdo dicit q̄ p cura debet dari aqua calida in qua ciminū ⁊ mentastrū ⁊ parū toris bulierit. Rō. q⁹ dissolvit ventositatez ⁊ materiā frigidā. Ad idem valet si insundat̄ spongia ⁊ expſſa leuiter appliceē stomaco. Ad idē valet hoc. ℞. diptami ſubtiliſ pulueriʒati. ʒ. iiiiacie eſſē. ʒ. i. vini al. cal. ℥. ſ. misceātur ⁊ mīſtrenē i potu. ⁊ valet ēt ad dolorē stōi fortiſſimū pueniētē a materia vētoſa. Ad idē diptamus. ad idē valz aq̄ ardens aut olea ⁊ vngtā ⁊ sirupi dicti supra ca. de dolore stomaci. Ad idē cōfectiones dicte supra sicut diatrionpipeon diaciminū. ¶Notādū q̄ in singultu de repletiōe añ predicta prius dz fieri euacuatio cū vomitu ⁊ ꝓuocatio cū oximelle cōpoſito ⁊ aqua radicis rafani fortis ⁊ ſeſi anet i ⁊ ſinapis ⁊ atriplicis ⁊ cepax vel fiat euacuatio per ſeceſſum cū pillis ſtomacis vel cū pigra. (Et egro) Ponit curā per ſomnū ⁊ pīma alia. dicens primo q̄ precipiendum ē egro vt dormiat. Ratio q⁹ ſomnus reuocando calorē ē cā diſſolutionis ventoſitatū. Secūdo dicit q̄ venter est euaporandus. Ratio p⁹. Tertio dicit q̄ est abstinendus a cibo. Rō q⁹ calor vertit ſe ſupra materiā frigidā in ſtomaco exiſtentem ⁊ cōſumit eam. Quarto dicit q̄ cū fecerit abstinentiā multis diebꝰ debet ingredi balneū. rō patet. q⁹ cōplete ⁊ p fecte cōſumit materiā frigidā facientē singultū. ¶Notandū q̄ loco euaporatiōis facte ſupra ſtomacum fricatio ſtōi valet cū aqua ardenti facta. Similr̄ faceolus factus cū absinthio ⁊ menta ficcis ⁊ puluere cimini aut ex milio ⁊ ſale torrefactis. ad idē fiat ſuffumigatio ex thure maſtice ⁊ ligno aloes ⁊ pannus infumigatus ſtomaco applicet ⁊ ē optimū ¶Notādū q̄ cibi cōuenientes ſunt carnes ſilueſtres vſuales pullorū colūborū ⁊ ſimiles pinſ aſſate cū elixe. ⁊ ſi elixe ſint pparent cū ſpeciebus ⁊c. (Et ſi hec). Ponit curā p trocīscos dicens q̄ ſi hec non ſufficiant debēt dari trocīſci ō thure. rō q⁹ ſunt calidi diſſoluentes ventoſitatē. ſecūdo ponit deſcriptōez eox. ℞. thuris. ʒ. v. enule. ʒ. iii. mētaſtri foliorum rute ambox añ. ʒ. ii. ſeſis ſiſimbrii ʒ. iii. ſ. iſorment ex his trocīſci pōderis auſ. vnius. ⁊ detur vnus in die cuꝫ decoctione cinamomi. ad idem electuarium de baccis lauri diaciminum dianiſum dingalanga diatrionpipereon. ſed inter omnia valent garioſil. confortando ſtōm ⁊ conſumēdo materiam. ¶Almanſor.

¶Ad si singultus post ſe. acciderit fueritqꝫ cū eo tribulatio. aut nauſea: aut ſitis: aut in ore ſiccitas. aqua calida egro multotiēs tribuēda erit nō tamen repente ſed paulatim. Et ſi ſedatus non fuerit aqua ordei cū oleo de amigdalis dulcib⁹ detur. ſpondiles quoqꝫ colli ⁊ dorſi ex oleo tepido inungantur ⁊ fricentur. Et mucillago pſilii cum iulep ⁊ ſucco granati in potu tribuantur ſin gultui ꝑterea ⁊ ſternutationi conferunt retinere anbelitum. ¶Syllanus.

¶Ponit curā ſingultus cū inanitione ⁊ primo facit hoc. Secundo ponit curā ⁊ reuertit ad ponēdū curā ſingultus de repletione. ſecunda ibi (ſingultus.) Prima in quatuor ſm q̄ q̄tuor ponit remedia. ſecunda ibi (Et ſi ſedat⁹). Tertia ibi. ſpondiles. Quarta ibi. Et mucilago. De prima dicit q̄ ſi ſinguli⁹ pueniat poſt febrē ⁊ cū eo fuerit turbatio. aut nauſea aut ſitis. aut in ore ſiccitas tunc eſt arguendū q̄ ſingultus ſit de inanitōe. rō ꝑz. Secōo p cura dicit q̄ aq̄ calida ſepe ē dāda infirmo nō tñ ſubito. ſz paulatī. rō q⁹ bz hūmectare. Et ſi ſedatus. ¶Pōit curā p ſm remediū dicens q̄ ſi ſingultus nō fuerit remot⁹ dz dari aqua ordei cū oleo amig dalarū dulciū rō ꝑz. ad idē valet ſuccus ordei cōtus cum lacte. ad idē lac calidū ſm q̄d extrahit ab vbere. ad idē mira carnū pullox. ad idē vitella ouorum ſorbiliū. ad idez vinum dulce debilis mixtōis. Spōdiles. ¶Ponit tertū remedū dicēs q̄ valet ſi fricēt ſpōdiles colli ⁊ dorſi cuꝫ oleo cōi vel violato tepi. rō q⁹ humectat. ideo plus valet ſi vngatur totū corpus ⁊c. Et mucillago. ¶Ponit quartū remedū dicens q̄ mucillago pſilii cum iuleb ⁊ ſucco granati dz dari in potu. ratio ꝑz. Singultui. ¶Pōit curā iterato ſingultus de repletōe dicēs q̄ in tali dz ꝓuocari ſternutatio. ratio q⁹ ipa est motus fortis. nō cōfortat virtutē expulſiuā ſtomachi. Secūdo dicit q̄ valz retentio anbelitus. rō q⁹ ex hoc cōfortat calor in interioribus. q⁹ est plus potēs ad reſolnēdum materiā ſingultus. Notādū q̄ ad idē valent accidentia aīe ſubito inducta ex ipronviſo vt timor magn⁹ ira gaudium magnū. ratio q⁹ diuertit mens virtutis aialis ſenſibilis que cōcurrit in ſingultu. ad idē ventoſe ſupra ſtōm ⁊ ſpondiles ſine ſcarificatōe. rō q⁹ reſoluunt ⁊ diuertūt. ad idem fortes frictiones in extremitatibus facte.

¶De appetitu canino. ¶Syllanus

Ira rubrica ē notādū q̄ quadruplex ē appetitus. ꝑter naturā vel inaturalē. qdā. n. vocat̄ appetitus caninus. quidā bolismus vel vaccinus. qdā ſincopalis. ⁊ quidā vocat̄ appetitus corruptus. ad ꝓpoſitū raſ loquit̄ de primo. ſed ſeqr de oīb⁹ vt placebit. ¶Secōo notandū q̄ appetitus caninus est appetitus inſatiabil⁹ derivatus a canibus. q⁹ ſic canes nunq̄ ſatiantur donec reuertunt vſq⁹ ad vomitus. ita patiens hūc appetitū nō poterit ſatiari. ¶Tertio notandū q̄ cā huius est duplex. ſ. caliditas reſolnēs ⁊ inanitōs ſicut ē calitas aeris curſus labor vigilie ſupſitus ſe. precedēs reſolnens euacuationē ſuperflua caliditas ſtōi ⁊ totius corporis vīmes exrites in ſtō ⁊ feſtinis denotātes cibū retenta deſcendens ad ſtōm debilitās cōtentiuam facies cibū cito deſcendere. debilitas ꝓtentiue ⁊ fortitudo expulſiue. Omnes iſte cauſe ꝑt reduci ad inanitionē ⁊ reſolutionē. ſecunda cā principalis est frigiditas cōpatiens que agit actionē ſimilē ſuctioni. ⁊ ſic inducit cōtactū ⁊ ſenſationē ⁊ ō qui habēt ori ficiū ſtomachi frigidū habent appetitū intenſum. ⁊ ō quāto est frigidius tāto appetitus est intenſior niſi ad tactū ſue niat q̄ mortificet ⁊ deiciat virtutē. Tertia cā principalis ꝑt eſſe humor acetoſus in orificio ſtomachi exiſtens ſicut flegma acetoſum vel milia ſuſcitās appetitū ⁊ hoc abſtergēdo hūores groſſos viſcoſos in ore ſtōi impedientes appetitū ⁊ debilitantes digeſtiuā. ¶Quarto notādum de ſignis ſi fuerit appetitus caninus ex inanitōe fcā ex caliditate aeris vel laboris. vel vigiliꝫ. vel curſu. vel febribus ꝑcedūb⁹ ſcitur ex indicio patientis vel aſtantium. ſi ꝓ vermes ſcit̄ q⁹ apparent ſigna vermium. ſi ꝓ caliditatem ſtōi vel totius corporis tunc eſt ſitis. ⁊ tunc cum hoc plurimum ē constipatus ⁊ piloſus ⁊ muſculoſus ⁊ ſimilia. Et ſi ꝓpter rema vel ꝓpter debilitatem contentiue. vel ꝓpter fortitudinem expulſiue eſt fluxus ventris ⁊ ſcitur. Quia cibus exit quaſi indigeſtus. ſigna ſi fuerit caninus apetitus ꝓ ſecundam cām. ſ. ꝓ frigiditatē ſunt fluxus vētris paucitas ſitis inflatōes ventoſitates. rō ꝑz. ſigna ſi fuerit ꝓpter tertiam cām. ſ. ꝓ humoꝛ acetoſum ſunt paruitas ſitis euacuatio

Digitized by Google

De appetitu canino

vel eructatio acetosa pura cū multa hūiditate. ⁊ si fuerit ex mlia ē cū pontitate ⁊ q̄dā ficcitate. rō patet. ¶Almansor

Am aliquis famem assidue patitur ⁊ cibus post comestionem adeo grauat aut vomere. aut per inferiorem regionē ip̄z eūcere cogatur. rizi dandū est ei qō cū coquitur ex liquore qui fluit ab agno qui i furno assat̄ impinguatur. ⁊ cauda ⁊ ei similia: nec non ex omni cibo qui vnctuosus est. Et vinum vetus purū dandum est de quo quantum poterit bibat. Deinde precipiendū ē ei vt euomat ⁊ hoc regimē ei cōseruandū est donec sanetur. ¶Sylla.

¶Determinat de appetitu canino: ⁊ diuidit i duas. ¶Primo ponit curā eius qñ fit a materia frigida. Secō qñ fit p pter caliditatē resolutē. ibi(Qō fit) ¶Prima in tres p̄z ⁊ tria ponit remedia. Secūda ibi(Et vinū vetus) Tertia ibi. (Deinde p̄cipiēdū) De prima dicit q cū qs assidue appetit ⁊ sic post cōestionē cibus grauat eū vt cogat̄ eū cibuz vomere. aut expellere p̄ secessum. tūc p cura ꝓuenit exhibere rizū qō dum coquitur ipingnat̄ ex liquore qui fluit ab agno q assat̄ in furno. ⁊ sit̄ cibet̄ ex oī cibo vnctuoso. rō q: talia vnctuosa supernatāt ⁊ relaxāt os stomachi ⁊ fastidiū inducant. Ad idē valet oleū viol. potatū cū sero caprino p pl̄es dies. (Et vinū vetus) ¶Ponit secundū remediū dicens. q vinū antiquū purū quātū est possibile dz sumi. rō q: promouet vomitū in magna q̄titate natando in ore stomachi ⁊ sic destruit appetitū ⁊ sic dz dari cū cibo vel post cibū. q: melius pficit illud. si tñ itēno eēt resolutio dz dari ante cibū ⁊ i qua quātitate. (Deinde p̄cipiēdū) ¶Ponit tertiū remediū dicēs q ē p̄cipiendū vt fiat vomitus. ⁊ sic cū hoc regimine custodiat donec sanetur. ¶Almansor.

¶Qō si nec cibus eū grauat nec ipsum euomit nec per secessum expellit carnes vaccine sūt dā de ⁊ frumentum coctum vt puls ⁊ rizi cum lacte. ⁊ aquam frigidam in potu sumat ⁊ in aere frigido moretur. Hac autem egritudine laborans nihil acetosum ⁊ stipticū nec acutū comedat. sed dulcibus ⁊ vnctuosis solū vtatur. ¶Sylla.

¶Ponit curā quādo sit pp caliditatē resolutē. ¶Dicit facit hoc. secundo explicat quedā a qbus oportet cauere. Similiter explicat quedā que cōueniunt. seda ibi. (Hec aūt) De prima dicit p̄dicit. q si nō aggranat patientē nec ipsuz expulit per vomitū nec per secessum tūc debēt exhiberi carnes vaccine ⁊ frumentū coctū vt puls ⁊ risum cū lacte vel vinū cū lacte. ratio q: talia sunt difficilis digestionis replent stomachū ⁊ nō cito dissoluuntur. Secundo dicit q dz i potu sumere aquam frigidam. Ratio q: alterat malam complexionē calidam que sic resolvit ⁊ inanit stomachū. Tertio dicit q dz morari in aere frigido. Ratio p̄z per dictam. (Hec aūt). Explicat quedam a quibus debet cauere ⁊ q̄dam conuenientia. primo dicit q patiens hanc dispositōez nō dz comedere aliquod acetosum nec ponticū nec stipticum nec acutū. ratio q: talia augent appetitum. secundo dicit q debet solū vti vnctuosis. Ratio q: deficiunt appetitū ¶Circa appetitū p̄eter naturalē qui dicitur bolismus est primo notandum q bolismus est fames membrorū cum destructione appetitus in stomacho ⁊ talis satiatur vno solo bolo. ¶Secundo notandum q bolismus fit ex frigiditate aeris accidentis itinerantibus qui expulit materiā venarum ⁊ membrorum ad stōm ⁊ replet ipsum vnde membra remanent famelica ⁊ stomachus repletur ⁊ sic destruitur appetitus similiter talis frigiditas mortificat oēm virtutem stomachi. vel fit ex caliditate dissolutē materiā venarū ⁊ humor: trī q humores dissoluunt ⁊ membra expellunt ad stōm ⁊ destruunt attractionē ⁊ appetitū stomachi vt accidit febricitantibus ⁊ laborantibus. ¶Tertio notādū ō signus bolismi. signa eius cōmunia sunt anteeessio frigoris aeris ⁊ p̄sertim cū quis in itinere vel alibi in toto corpe sustinuerit magnā frigiditatē. ⁊ post habuerit desiderium comedēdi ⁊ ipsum in breui tpe amittit ⁊ eructatio mēbror. Signa si bolismus fuerit ex aeris frigiditate ⁊ materia i ore stomachi fuerit frigida apparebunt talia. s. fastidiū satietas ⁊ vomitus flegmaticus ⁊ viscosus ⁊ ructus acetosus vel insipidus saliua trahit ad insipiditatem vel ad acetositatē. ⁊ cum hoc sustinuerit frigus in stomacho ⁊ in oibus membris vt color totius corporis sit pallidus. aut terreus ⁊ vrina trahēs ad albedinē vel palliditatem. ⁊ pulsus ē debilis parvus ⁊ frequēs ⁊ egestio mollis viscosa ⁊ alba ⁊ aliquando dura q: nihil comedit. signa si bolismus fuerit ex dissolutione vt labore hora vel tpore calido ⁊ fuerit in concauitate vel in ore stomachi colera. apparebunt talia. s. amaritudo oris ardor cum eructatione lingue ⁊ asperitate ⁊ sentiet caliditatē in stomacho ⁊ in oibus mēbris aliis vrina subtilis cum citrinitate eructatio fumosa color corporis trahens ad citrinū. ¶Quarto notandum q cura si fuerit ex frigiditate aeris cum cura ex presentia materie frigide in stomacho ē vt sumatur bis oī die oximel cōpositū vel squilliticum cū aq̄ decoctionis galange. deinde purgetur per vomitū vel per secessum cum pillulis fetidis vel stomaticis vel cum decoctione facta ex mirabolanis kebulis emblicis ⁊ bellericis. Est enim melior purgatio q: remouet materiam ⁊ stomachum confortat ⁊ stipticat ⁊ corrugat. ⁊ sic excitat appetitum. deinde comedat electuarium de musco ⁊ diambra ⁊ diatrion pipereon ⁊ galangā. Ab extra vngatur locus ante prandium ⁊ ante cenā cū oleo de mastice ⁊ de spica simul mixtis. Balneetur in aqua decoctionis absinthij melilloti camomille sumach. ⁊ triaca aliquando ⁊ specialiter p̄ purgationem cum vino odorifero. Cibaria sint assata vt pluri nū. Condiantur cū speciebus odoriferis ⁊ bonis. Bibat vinum clarū odoriferū parū stipticum puz. Si bolismus fiat ꝓpter dissolutionē ⁊ laborem bora ⁊ tēpore calidis cū presentia materie colerice in stomacho ⁊ in ore eius sumat sepe vinum de granatis. vel oxizacaraz vel agrestam vel aquā frigidam. deinde purgeť cum mirabolanis citrinis. aut rebarbaro aut tamarindis dissolutis in aqua decoctionis prunorū. deinde balneetur infirmus cū aqua decoctionis ros. mirtillorū ⁊ endiue. ⁊ post balneum vngat̄ stomachus ⁊ totū corpus cū oleo de mirto ⁊ oleo ros. mixtis in quibus sit aliquid aceti. pñt etiam irrorari mēbra ⁊ cōfortari cū aqua ros. vel aqua frigida. Comedat carnes eliras conditas cum agresta vel sumach. vel berberis. Confortent̄ oia cibaria sua cū rebus odoriferis ⁊ rebus acetosis. Bibat vinū odoriferū clarū bene limpharū vel vinum de granatis cū aqua frigida. Circa appetitū qui fames syncopalis dicitur notandū q talis appetitus dicitur. q: tale accidens sequitur qō est syncopis. ¶Secundo notandū q cū huius appetitus est quando quis habet os stomachi ita debile ⁊ sensibile q non potest tolerare ieiunium. vnde in hora famis si careat cibo de facili incurrit syncopim. ¶Tertio notandum q signa sunt quando quis non tolerat ieiunium immo si tolerat cadit in syncopim. ¶Quarto notandū de cura si tales sint actu in syncopi fricentur extrema fortiter ⁊ ligentur ligatione dolorosa ⁊ aspergatur facies aqua ros. Ratio p̄z quia omnia trahunt calorem ab extra. Sed si non sit actu syncopis. sed timor sit de casu vtatur pane infuso in vino ⁊ brodio carnium Circa appetitum qui dicitur corruptus. notandum q appetitus talis dicitur enormis ⁊ irrationalis. vt cum quis appetit comedere res extraneas humane speciei. vt cretam vel carbones gypsum lutuz glandes. pisces ⁊ carnes crudas. ¶Secundo notandum q talis appetitus accidit propter humores corruptos pessime melancolicos existentes in stomacho inficientes stomachum. ⁊ sic cansantes appetitum. ⁊ fit in pregnantibus ex materia menstrua ad os stomachi redundante que cū sit multiformis ⁊ diuersa secundum plurimum diuersimode inficit ⁊ variis modis conturbat locum appetitus. Sed in alijs non pregnantibus fit: vel quia menstrua retinentur ⁊ ad os stomachi redundant. vel quia epar ⁊ splen

Digitized by Google

De dolore epatis.

oppillantur ⁊ redundat humor melancolicus ad locū appetitus. vel quia in stomacho generantur mali humores melancolici per adustionem. vel etiā in ventis sicut fit in q̄rtanis vel flegmaticis de flegmate salso ⁊ redundant ad locum appetitus ⁊ inficiant ⁊ diuersimode turbant. ¶ Tertio notandum q̄ signa huius dispositionis super causas tractata notantur ⁊ verificant̄ ex modo appetendi diuerso. ¶ Quarto notandum de cura. Si appetitus sit corruptus in pregnāte. cura est vt comedat sepe diacitonitē cum speciebus non laxatiuis. aut electuariū de cardamomo vel diagalanga. Et vomat quibusdam horis post comestionem ⁊ inducat vomitum leuiter prout fuerit possibile cum aqua tepida ⁊ sirupo acetoso. Vngatur os stomachi continue cum oleo de mastice ⁊ spica mixtis ⁊ addatur aliquid aceti. Et de carnibus comedat. vt hedi pullorum assatas ⁊ gallinarum perdicum ⁊ aliarum auium siluestriū ⁊ aliquando comedat decerebris hedi ⁊ arietis assatis ⁊ elixatis. Bibat vinum odoriferum clarum purum. Si vero appetitus corruptus est in nō pregnante muliere vel viro sumat ieiuno stomacho oximel compositum cum aqua decoctionis capeti vel cardamomi. Vel. ℞. oximelit squillitici. ʒ. i. ʒ. deinde fiat vomitus cum oximelle ⁊ aqua decoctionis sinapis seminis atriplicis seminis anneti cepe ⁊ radicis rafani. acuti deinde sumat electuariū de cardamomo vel de musco vel diambra. vngatur stomachus ⁊ os eius cū oleo de mastice ⁊ spica mixtis simul ⁊ addatur aliquid aceti. Sumat cibaria delectabilia. vt carnes castratorum hedorum perdicum fasianorum pullorum caponum. Bibat bonum vinum odoriferum ⁊ amenum ⁊c.

¶ De dolore epatis. ¶ Syllanus.

Circa rubricam est notandum q̄ epar potest dupliciter considerari. Uno modo quo ad suā substantiam. ⁊ sic non patitur dolorem. quia substātia epatis de se non sentit. Secundo potest considerari quo ad panniculum ⁊ sic patitur dolorem aggranationū ratione multiplicationis materiei. ¶ Secundo notandum q̄ causa doloris epatis est vel mala complexio calida epatis vel frigida ⁊c. vel solutio continuitatis vel apostema vel oppilatio in epate. ¶ Tertio notandum de signis. signa si fuerit ppter malam complexionem caldam sunt. Urina est colerica. egestio tendens ad citrinum. appetitus in potu est augmentatus ⁊ in cibo est diminutus pulsus est velox ⁊ leditur a calidis ⁊ iuuatur a frigidis. ⁊ accidit aliquando vomitus diuersorum colorum modo citrinus modo linidus modo viridis. coadiuuant etiam illa scilicet complexio calida etas iuuentutis cibaria calida tempus calidum. Signa si fuerit propter malam complexionē frigidam sunt color faciei ⁊ totius corporis albus vel pallidus vel linidus. urina alba vel linida. pulsus tardus. paucitas sitis. paucitas bone digestionis. egestio linida declinās ad albedinem pauci fetoris. iuuatur a calidis ⁊ leditur a frigidis. coadiuuat etiam complexio frigida regimen preteritum multiplicationis materie frigide ⁊ similia. signa male complexionis ficce sunt siccitas oris ⁊ lingue. ariditas corporis. sitis. egestio sicca. pulsus durus vena subtilis. signa male cōplexionis humide sunt urina spissa egestio humida paruitas sitis pulsus mollis. inflatio faciei ⁊ demonum molitines carnis ⁊ ypocondriorum. signum pronosticum. omnes iste passiones male in cacesiam ⁊ idropisim si din dura uerint finaliter terminantur. ¶ Almansor.

Um quis male fuerit coloratus. ⁊ cum hoc malam habuerit formam. habuerit q3 dolorez in dextro latere apud costas posteriores ⁊ fuerit eius malus color citrinus ⁊ fuerit cum hoc in ore siccitas ⁊ sitis vehemens aqua ordei ⁊ succi berbarum vt endiuie ⁊ solatri ⁊ cuscute cum sirupo acetoso de zucharo al. facto in potu tribuatur. Emplū quoq3 ex duob9 sandalis ⁊ ros. ⁊ camphora ⁊ aqua ros. cum pano lineo loco superponatur. Quod hoc mō fiat pannus in predicti involutus superponatur cui q3 repere ceperit remoueatur ⁊ alius loco eius apponatur. Jn potu preterea sumat granatorū succum ⁊ robub qui infrigidare consueuerunt. Hic quoq3 a vino ⁊ a confectiōibus que de mele fiunt sibi caueat ⁊ a cibis calefaciētibus. Et sumat troc. de berberis. Quod. ℞. succi berberis. ʒ. x. sc. endiuie. seminis citruli portulace omnium aā. ʒ. iii. ros. ʒ. ii. rauetseni. ʒ. i. spice. ʒ. ß. formentur trocila pondere aur. vnius ex quib9 detur vnus cum sirupo acetoso de zucharo aut cum succo granati. Uenter quoq3 si necesse fuerit cuz succo fructuū soluatur. vt sunt pruna ⁊ tamarindi ⁊ zucharo albo. ¶ Syllanus.

¶ Determinat primo de dolore epatis. secundo pro cura apatū epatis remittit nos alibi. secūda ibi. (Si aūr). ¶ Diuidit in duas. primo ponit curā epatis qñ fit a caliditate. secūdo quando fit a frigiditate. secūda ibi. (Ad si malū) ¶ Diuidit in duas. primo ponit curā per alterationē. secūdo per euacuationē. secunda ibi. (Uenter quoq3) ¶ Diuidit in quatuor primo ponit curam per sirupum. secundo per epithima. Tertio p enacuationem. Quarto p trociscos. secunda ibi. (Emplz). Tertia ibi (Jn potu.) Quarta ibi (Et sumat) De prima dicit q̄ vbi appareant ista signa. ¶ Primo q̄ fuerit male coloratus. secundo q̄ habuerit malam habitudinē Tertio q̄ habuerit dolorem in latere dextro apud costas posteriores. Quarto si color eius fuerit citrinus. Quinto q̄ in ore ipsius fuerit siccitas. sexto q̄ fuerit sitis supple arguendum est q̄ sit a caliditate. rō p3. Secundo petita dicit q̄ aqua ordei ⁊ succi berbarū. vt endiuie solatri cuscute cū sirupo acetoso facto ex zucharo in potu detur. ratio qa talis sirupus deoppilat epar ⁊ infrigidat. Ad idē valet sirupus digestiue materie calide epatis. ℞. endiuie nonelle nō fiat. ℔. i. lactuce dulcis rostri porcini vtriusq3 epatice aā. ℔. quatuor. seminū frigidorū sandalor̄ aā. ⁊ ru. aā. ʒ. i. vini mali granati. ʒ. i. zucchari albi. lib. ß. fiat sirupus clarificatus vsq3 ad. lib. Ad idē valet oxizacare sirupi viol. aā. q̄r. i. sirupi endiuie. lib. i. misce. si colera sit parū grossa addat in pcio sirupo aceti benisci aā. quar. ß. vel aceti. ʒ. i. Ad idez ℞. sirupi acetosi simplicis sirupi endiuie aā. lib. ß. misce ⁊ si venter sit cōstipatus adde sirupi viol. ʒ. ii. si vero colera sit adusta addat in sirupo borago ⁊ fumiterre. ℔. dedicti-na laxatiua materie calide epatis. ℞. florū viol. boraginis. aā. ʒ. ß. pruno3 damascenorū tamaridor̄ aā. ʒ. ß. spice nardi. ʒ. i. fiat decoctio in aqua in qua dissolutatur cassieū. bene pingues. ʒ. i. rubarbari infusi in modico aque endiuie. ʒ. i. fiat colatura vsq3 ad quar. i. ß. vel loco rubarbari poatur electuarij de succo ros. ʒ. iii. vel. ʒ. ß patiens sit fortis. ad idē. ℞. sirupi violar. ʒ. ß. aqua ordei q̄r. i. rubarbari infusi in modico aque endiuie. ʒ. i. pilorū spicenardi gra. iii. electuarij de succo rosarū. ʒ. ii. misce detur totum decipiū i aurora absq3 eo q̄ colet. ⁊ bis duobus modis vtant cōiter practicantes. ⁊ si colera sit grossa valet q̄ ponat in predicta colatura loco rubarbari agarici electi ⁊ rubarbari electi aā. ʒ. ß. ad idem diarob cum rubarbaro. ad idem pillule de rubarbaro. ¶ Notandum q̄ ad oppilationem valet. ℞. sirupi de bisancijs. ʒ. ii. mellis ros. colati. ʒ. i. aque endiuie aque feniculi aque absinthij aā. ʒ. ii. fiat iulep p duabus vicibus detur in aurora. (Empiastrū. ¶ Ponit curā p epithima ex duobus sandalis ros. camphora ⁊ aqua ros. in panno lineo superponatur epati. secundo dicit q̄ cum calefit pannus debet remoueri. ratio remedij qnia infrigidat ⁊ epar calefactum confortat. ¶ Notandum q̄ epithima potest sic formari. ℞. aque ro. ʒ. vi. sandal. al. ⁊ ru. ⁊ ros. ru. aā. ʒ. i. cāphore. ʒ. v. pulverizentur omnia ⁊ misceant cum ʒ. i. aceti. ad idem valent succi lactuce succi solatri aā

Digitized by Google

De dolore epatis

endinie añ.lib.5.aqua ros.quar.5.aceti al.ʒ.i.sandal'.al.ꝛ ru.seminis citri pulverizatorum añ.ʒ.i.misce.ad ides em plastrum. ℞.ros.ʒ.5.seminis papa.al.quar.5. succi ab/sinthij facta residentia quar.i. succi solatri.lib.5.aceti.ʒ.i. fa rine ordei.q.sufficit pulverizanda pulverizentur misce oia ꝛ fiat emplastrum mediocriter liquidum. ¶Sed hic scien dum ꝙ ista valent corpore mundificato quia aliter incuria rent materiam. Ad idem sumatur cucurbita ꝛ incidatur,ꝛ frustum eius super epar ponatur. Ad idem cerotum san/dalorum mesue est bonum. (In potu) ¶Ponit curam per potum dicens ꝙ in potu debet sumere succum granator ꝛ succos infrigidantes. ad idem valet mleb ros. cum aqua endinie. ad idem vinum crispinum. ad idem. ℞. aque bu/glosse aque capillorum veneris aque endinie añ.lib.i.5.vini mali granati.ʒ.i.ʒucbari albi quar.iii.fiat inlep. (Hic quo 95.) Hic ostendit a quibus ds se abstinere. ꝛ primo a vino. ratio quia calefacit. secundo dicit ꝙ debet se abstinere a cō fectionibus de melle propter idem. Tertio dicit ꝙ a cibis calefacientibus. ¶Notandum ꝙ dicta debet esse talis. co medat succum ordei vel anene vel spinachia vel cucurbita cum agresta vel aceto.endinia portulaca,perfica prima ace/tosa. Si patiens esset debilis comedat carnes edi pullorum ꝛ similia alteratas cum endinia lactuca vel agresta vel vi/no de granatis vel succo berberis vel acetose. (Et sumat) ¶Ponit curam per trociscos dicens ꝙ debet sumere trocis/cos de berberis. ratio quia sunt infrigidantes. secundo po/nit descriptionem que est. ℞. succi berberis.ʒ.x. seminis endinie seminis citrulli seminum portulace omnium añ.ʒ. v.ros.ʒ.ii.ranedseni.ʒ.i.spice.ʒ.5.informentur trocisci pō dere.ʒ.vnius ex quibus detur vnus cum sirupo acetoso d ʒucbaro aut vino de granatis. Ad idem trocisci de campho ra ꝛ de spodio ad idem trocisci de sandalis. ¶Notandus ꝙ con/fectiones ad idem valentes sunt tria sandali diarod̄ō abbatis stomaticum frigidum ʒucbarum ros. ¶Secūdo notandum ꝙ medicine simplices infrigidantes epar calidū sunt endinia lactuca viole sandali rose solatrum spodiū cam phora .quatuor semina frigida maiora scilicet melonum cucurbite.cucumeris ꝛ citrulli acetus aqua ros.aqua endi nie aqua solatri ꝛ aqua fontium. (Venter quoq;) ¶Ponit curam per euacuationem dicens ꝙ venter debet solui cus succo fructuum solubilium. ¶Almanso:

¶Nō si malus color qui est cum dolore epatis fuerit albus medius videlicet inter eum qui est cum fluxibilitate ꝛ eum qui est cum tumore fue rit ꝙs cum eo ventris solutio ꝛ palpebrarū arq; extremitatum tumor trocisci de ranedseni cum sirupo acetoso de melle in potu dandi sunt quod ℞.spice masticis succi euparorii succi absinthii seminis feniculi anisi omnium añ.ʒ.ii.ranedseni ʒ.x.informentur trocisci pondere aur. vnius ex quibus vnus in potu omni die tribuatur. Su/mantur preterea mastix spica ciperi squinantum cbalamus aroma. crocus myrrba .deinde myr rba ꝛ mastix in vino dissoluta cum aliis misce/antur. Et ex eis emplastrum epati superpona/tur. Eger vero a cibis frigidis ꝛ grossis absti/neat. ¶Syllanus.

¶Ponit curam doloris epatis pueniens a frigiditate ꝛ dividitur in quatuor. Primo ponit curā per trociscos. se cundo per emplm. Tertio ostendit a quibus se cauere ds Quarto docet quedam alia qñ predicta nō sufficiūt. secūda ibi (Sumant.) Tertia ibi (Eger. (Quarta ibi. (Si antē hoc). De prima dicit ꝙ si ista signa appareant. s. ꝙ malus color cū dolore epatis fuerit albus. Secūdum ꝙ fuerit flu xus ventris. Tertiū ꝙ fuerit tumor palpebrarū ꝛ extremi tatum. sapple arguendum est ꝙ dolor epatis sit a frigidita te. nō patet. Secundo pro cura dicit ꝙ trocisci ranedseni cū sirupo de melle sunt dādi in potu. nō qr calefaciunt epar incidunt materiam frigidam epatis ꝛ ipsum confortāt. ter tio ponit descriptionem trociscorum de ranedseni. ℞. ma stices spice eupatorij añ.ʒ.5. succi eius seminis feniculi ar fi omnium añ.ʒ.ii.ranedseni.ʒ.x. informentur trocisci po dere.ʒ. vnius de quibus in potu vnus in die detur. ad id trocisci de absinthio trocisci de eupatorio. ad idem trocisci de rubarbaro mes. ad idem diacostum mesue. ad iden confectiones. s. diacalamentum dianisum diacimimum ꝛ miles. (Sumant. ¶Ponit curam per emplastrum dicens ꝙ sumantur masticis spice ciperi squinanti calami aromat ci croci myrre añ. deide myrrba ꝛ mastix in vino dissolut cum aliis misceantur ꝛ ex eis emplastrum epati superpō tur. Ratio qr calefacit epar. ad idem emplm ceroneon ni colai. ad idem valet epithima tale. ℞. succi eupatorij. lib. i aceti.ʒ.5. vel.ʒ.iii. spicenardi.ʒ.i.5. tepefiat ꝛ infundat pi nus ꝛ superponat epati. ¶Notandū ꝙ anteq̄ applicent predicta ds premitti talis sirupus digestivus materie fleg matice. ℞. radicis feniculi petrosi. añ.quar.5. radicis ap ʒ.i. eupatorij capill. vene. recentiū añ. Ml.i. scolopendrie Ml.i. macis cuscute añ.ʒ.ii. liquiritie rase vuaꝝ passarū mundatarū ab arillis añ.ʒ.i. aceti al.ʒ.i. mellis electi ʒucb ri al. añ.lib.5. fiat sirupus clarificatus vsq; ad quar. v. a idem sirupus de eupatorio. ad idem sirupus acetosus de rodō. ad idem sirupus de bisantijs. silr ꝛ sirupus acetosus compositus. ad idem secanabin de keysin. aut senanabi de colo. Ml edicina layatiua. ℞. florum boraginis buglos añ.ʒ.iii.ʒ5.al.ʒ.5. pilorum spice. ʒ.i. agarici electi polypo dij querci añ.ʒ.5. fiat decoctio in qua dissolvatur turbit bene gūmosi mundi iterius ꝛ exterius.ʒ.i. fiat colatura v q; ad quar. v. detur in amoza. ad idem valet diarod cū tā bitb.ʒ.. Eger vero. Ostendit a quibus debet se abstine re ꝛ dicit ꝙ a cibis grossis ꝛ frigidis. ratio patet. ¶Nota dum ꝙ ibi conuenientes sunt sicut sunt carnes pullorum bedorum columborum perdicis fasianorum ꝛ aliarū ar um similium. ratio qr sunt facilis digestiōis ꝛ boni nutrim ti ꝛ calidi ꝛ pñt conduri cū speciebus. ¶Almanso:

¶Si aūt hoc nō suffecerit trocisci de lacca cum apozimate de radicibus sunt dandi. Trocisci de lacca sunt qō. ℞. lacce ranedseni amboꝝ añ ʒ.iii. spice se. apii ameos masticis sqnāti se. inn. peri amigdalaꝝ amaraꝝ costi amari rubee suc eupatorii assari aristol. ro. gentiane oīum añ.ʒ i.ʒ.5. informent ex bis trocisci cum pondere. auř. Apozima ō radicib⁹. ℞. corti. radicis ap feniculi amborum añ.ʒ.x. se. apii se. feniculi flo ris squinanti ameos omnium añ.ʒ.v. rosarū rubearum spice odorifere amborum añ.ʒ.iii. quantur in lib.i. aque donec ad tertiam redeat ꝛ det in potu cū predictis trocisci. Si aūt ap ta in epate fiant. eorum cura erit vt aparū que stomacho generantur. ¶Syllanus

¶Ponit curam per aliud quando predicta non sufficiu ¶Primo facit hoc. secundo ponit descriptionē illarum in dicinarum: ibi Trocisci. De prima dicit ꝙ si illa non suffi ant debent dari trocisci de lacca cum decoctione de radi bus. ratio qr deducunt materiam flegmaticam ꝛ cale fa unt epar ꝛ pronocant vrinam. ad idem valent dialacca. militer. ꝛ diacurcuma ꝛc. Trocisci. Hic dicit auctor ponit def pnonem trociscorum de lacca. secundo ponit descriptio decoctionis de radicibus. secunda ibi. apozima. De pri dicit ꝙ trocisci de lacca sunt. ℞. lacce ranedseni amboꝝ añ.ʒ.iii. spice seminis apij ameos masticis squinanti sem inniperi amygdalarum amararum costi amari rubee fl eupatorij assari aristol. ro. omnium añ.ʒ.i.5. informen ex bis trocisci ponderis.ʒ. vnius. apozima. ¶Ponit def pnonem decoctionis de radicibus. ℞. corticis radicū

Digitized by Google

De ictericia

semmis feniculi flor squinanti ameos añ. ʒ. v. ros. ru. spice odorifere amboꝝ añ. ʒ. iii. coquant in lib. i. aque donec ad tertiã partem redeat. (Si aũt). hic ꝙ cura apatis epatis remittit nos dicẽs ꝙ si fiant apata in epate talia curant sicut apata stomachi. ꝛ illa est causa quare raſ nõ ponit curam. Aliter põt dici qꝛ vtplurimũ est mortale. ¶ Notandus circa apata epatis ꝙ quedam sunt in concauo. quedam in gibbo. quedam in lacerto qui est supra epar. ¶ Secundo notandus ꝙ cause apostematis epatis: aut sunt interiores aut sunt exteriores. Interiores sunt crapula indigestio stomachi debilitas digestiue epatis malitia mũdificationis chilis felleꝭ ꝛ splenis aggregatio bũorum in epate. siue humor: sit sanguis siue colera siue flegma siue melancolia. ¶ Tertio notandum ꝙ signa cõia apatis epatis sunt se. continua dolor dextri hypocũdrij granitas ꝛ malitia decubitus supra vtrunq; latus. ꝛ ideo decũbũt supra dorsum malitia coloris ꝛ habundinis. Signa si apa fit in gibbo sunt quia hic sentit granitas illic sentitur tensio apud suspensoria ꝛ ad tactũ pcipitur tale apa ꝛ precipue in excarnato. tussis sicca malitia anhelitus ppter cõstatẽ diafragmatis ꝛ pulmonis in nocumento. minorat vina ꝛ qñq; retinetur anhelitus cuꝫ apa sit magnũ ꝛ apparet in figura lunari. Sed apa factũ i lacertis sup epar apparet in figura oblonga in figura ctili. ꝛ per hoc apparet differentia inter vnum ꝛ aliud. Signa si apostema epatis sit in concauo sunt granitas minor: ppter sui sustentationẽ supra stomachum ꝛ non est tussis ꝛ constrictio anhelitus de quibus est curandum ꝛ non trũ cadit sub tactu ꝛ cõicat miseraicis ꝛ stomacho vtplurimum. ꝛ ideo appet singult⁹ ꝛ nausea. Signa apatis calidi sanguinei sunt vina rubea ꝛ spissa pulsus magnus latus ꝛ molliꝭ color: facies rubeus mixtus fuscedini dolor: sub costis aggranatin⁹ cum pulsatione ꝛ motu. habitudo carnosa sanguinea regimen precedens multiplicationũ sanguinis. dulcedo in ore apostematis colerici signa sunt. vina ru. acuta pulsus velox ꝛ durus color: facies ꝛ totius corporis citrinus oris amaritudo ꝛ vehemẽtia sitis. signa apatis flegmatici sunt vina pallida ꝛ spissa. pulsus parvus ꝛ mollis. color totius corporis albus vel liuidus. habitudo pinguis ꝛ mollis. regimẽ precedens multiplicationũ flegmatis. ꝛ non sentitur cũ duritie. Signa apatis melancolici sunt qꝛ vina est clara subtilis pulsus parvus strictus ꝛ durus. color facies ꝛ totius corporis fuscus ꝛ cinericius ꝛ sentitur res dura. Pronosticatio fluxꝰ ventris cum apate epatis est mortalis. omne apa epatis generat oppilationem. oppilatio indigestionẽ. indigestio aquositatem ꝛ aquositas idropisim ꝛ sic apostema epatis pronosticatur idropisim. apostema duꝝ epatis nisi velociter medicetur a principio pessimum est ꝛ incurabile. apostema gibbi terminatur tribus modis per sudorem p vinã ꝛ p fluxum sanguinis naꝝ. apostema ẽt qđ est in cõcauo etiã terminatur tribus modis. s. per sudorem per fluxũ ventris ꝛ per vomitum. apa gibbi est deterius q̃ apa qđ est in concauo ipsius epatis. Cura apatis in eodem ẽ eadez cura cũ apostemate stomachi ꝛ quenit cuꝫ cura male discrasie epatis pendentis a materia que cura fit per flebotomiã per digestiuum per solutiuum per epithima per confectiones per emplastra ꝛc.

¶ De ictericia. ¶ Syllanus.

Circa rubricam ẽ notandũ ꝙ ictericia ẽ vniuersalis cutis defedatio ablaq; ipsius inequalitate.

¶ Secundo notandus ꝙ ictericie tres sunt species. s. citrina viridis ꝛ nigra. Citria fit ex expulsione colere citrine vel rubee ad ipsam cutim. sed viridis causatur ex expulsione colere praſſine ad ipsam cutiz. qꝛ ipsa colera est viridis ꝛ ambo sunt vitio epatis. Nigra fit ex expulsione colere nigre ad cutim. ꝛ hec põt fieri vitio splenis ꝛ hoc est vtplurimũ. sitr põt fieri vitio epatis. ¶ Tertio notandum ꝙ ictericia citrina vel viridis potest fieri vel propter malã complexionẽ epatis calidã. vnde multiplicat colera in multa ẽtitate. vel pp oppilationem vie chilis felleꝭ s. illius per quã trahit colera. vel illius ꝙ quã ad intestia mittitur. vel illius per quã mittitur ad stomachũ ꝛ ex istis cãs fit vtplurimũ. ꝛ ió dixi eas. sed ictericia nigra fit ppter splenẽ. s. propter oppilationẽ factã i meatu per quẽ attrahit melancolia ab epate. vel per quẽ expellit ad stomachũ. vel ad intestina. vel ppter caliditatẽ superfluã epatis vel venaruꝫ adurentem sanguinẽ sicut contingit in febribus aliquando contingit per viam crisis. aliquando vi finthomatis continuatur. ¶ Quarto notandum ꝙ signa ictericie ppter multitudinem colere sunt macies totius corporis. granedo partis dextre ꝛ expellitur vomitu colera vel secessu ictericia manente in eodẽ statu. ꝛ vina manet ru. ꝛ spissa. signa si fuerit oppilatio pori fellei transeuntis a chilꝭ fellis ad intestina sunt qꝛ egestio subito fit alba. difficultas exitus fecis vt appareat aliquando vomitus colere ꝛ oris amaritudo ꝛ sitis ꝛ si epar sit debile in expultione superfluitatũ ad alia loca vina remanet tincta ꝛ spissa. signa si fuerit ppter oppilationem pori vadentis a chilꝭ fellis ad stomachũ sunt qꝛ vina ꝛ egestiones sunt grosse substantie rubee sicut tartũ armenum pp effusionẽ colere ad intestina ꝛ vias vinales ꝛ ꝙ infirmus est absq; omni amaritudine oris ꝛ sine vomitu colere oꝛ. signa ictericie nigre ppter splenem sunt duricies splenis ꝛ granedo eius ꝛ magnitudo ꝛ aliqñ sunt egestio ꝛ vina nigra. signa si fuerit ppter epatis caliditatem ꝛ venarum adurentium sunt nocumenta manifesta in epate ꝛ non in splene nisi in processu fiat communicatio. Pronostication in ictericia. egestio crocea in colore ꝛ remissio vine sine aliqua alleviatione ꝛ insomnietas ꝛ ablatio appetit⁹ sunt signa mala valde ꝛ contraria sunt signa bona valde. In ictericia si epar sit durum malũ est. rõ pz. Ictherici valde nõ fiunt inflati propter caliditatem coleram resoluentem. ꝛ si fis est signum mortale.

¶ In ictericia hemorroides innate bonum.

¶ Almansor.

Si cuꝫ ictericia fuerit febris: succus endꝭ
nie ꝛ solatri ꝛ aqua ordei egro i potu tribuaſ. Ipse quoq; ex cucurbita ꝛ crisolocãna ꝛ citrullis ꝛ bis similibus herbis frigidi rati attinentibus nutriẽdus ẽ. Et sirupum aceto sũ ex fortissimo aceto i potu sumat. Epari pterea emplastrũ ex duob⁹ sandalis ẽ supponẽdũ. Et venter ex succo prunoꝝ ꝛ zucharo soluẽd⁹. Nõ si nõ suffecerint trocisci de cãphora cũ succo granatoꝝ dãdi sunt. ℞ trocisci de cãphora. ℞. zucchari spodii rosaꝝ rubearũ oĩum añ. ʒ. iii. scis endiuie scis cirrulloꝝ cucurbite lactuce portulace seminũ ex oĩbus sandalis ru. oĩum añ. ʒ. i. iformẽtur ex his trocisci põdere. ʒ. ii. ex qbus quotidie vn⁹ cũ sextra. ʒ. i. de cãphora deꝰ. Si aũt eger venas habuerit plenas fuerit qꝫ diu ex quo minut⁹ nõ fuerit flebotomeꝰ.

¶ Syllanus.

¶ Determinat de ictericia. Primo ponit curam eius quãdo fit a febre. secundo quando fit sine febre. Tertio remittit ad ponendum curam ictericie quando fit cum fe. secunda ibi. (Quod si). Tertia ibi. (Ictericie preterea). Prima in duas. primo ponit curam per medicinas alteratiuas ꝛ euacuatiuas. Secundo ponit curam per flebotomiam ostendendo quando debet fieri cura per flebotomiam. secunda ibi. (Si autem). Prima in ser. primo ponit curam per potum. secundo per dietam. Tertio per sirupum. Quarto per epithima. Quinto per medicinam laxatiuam. Sexto per trociscos. partes patebunt per se. De prima dicit ꝙ si cum ictericia fuerit fe. in potu debet dari succus lactuce solatri ꝛ aqua ordei. ratio quia alterant malam complexionem calidam ex qua fit ictericia ꝛ cetera. (Ipse quoque.) Ponit curam per dietam dicens ꝙ patiens est cibandus ex cucurbitis crisolocanna citrullis ꝛ similibus herbis frigidis. vt sunt endinia

Digitized by Google

nouella lactuca scariola condite cum agresta vel vino granatorum. Ad idez succus ordei. Ad idez valent carnes pulloꝝ vel bedoꝝ condite cum dictis herbis frigidis vel agresta vel vino granatorū: bibat vinum lymphatum valde debile album clarum et cetera. (Et firupū.) ¶Ponit curam per potum dicens ꝙ debet sumere in potu firupū acetosum ex fortissimo aceto. Ad idē valet firupus de endinia vel de portulaca. Ad idē valet talis firup⁹. ℞. endinie scariole lactuce cicoree melilloti añ. ℥D.i. scolopēdrie capillorꝝ veneris. añ. ℥D.i. pruna numero. xx. seminis melonis cucumeris cucurbite citrulli ciperi capparis acori. añ. ʒ.i. pistētur ⁊ bulliant in ℔.iij. aque donec medietas sit cōsumpta. coletur ⁊ in colatura addantur. ℔.ij. ʒucheri vel mellis reducatur ad ignem ⁊ coletur ⁊ postea firupizet ⁊ valet maxime si sit ictericia de oppilatione. (Epati preterea.) ¶Ponit curam per epithima dicens ꝙ epithima ad epar ex duobus sandalis est apportimandum supple cuꝫ aqua endinie ⁊ aqua ros. ⁊ ponit i forma. ℞. aque endinie ⁊ aque ros. añ. ʒ.iij. sandaloꝝ al. ⁊ rub. añ. ʒ.i. misce. (Et vēter.) ponit curam per medicinā laxatiuā dicens ꝙ venter est euacuandus cum succo prunoꝝ ⁊ ʒucharo. ratio patet. Ad idē valent medicine laxatiue dicte in. c. de dolore epatis. ideo recurratur illic quia euacuant materiam colericaꝫ ab epate. (Oꝫ si non.) ¶Ponit curam per trociscos dicens ꝙ si non sufficiant que dicta sunt trociſci de camphora cū succo granatorum sunt bandi. ratio patet. Scōo ponit eorum descriptionem. ℞. ʒucheri spodij ros. ru. oīuꝫ añ. ʒ.iij. seminis endinie seminis citrulloꝝ cucurbite portulace seminum ex omnibus sandalis. ru. omniuꝫ añ. ʒ.i. infoment ex bis trociſci ponde. ʒ.ij. ex quibus quotidie vnus cuꝫ vino. ʒ. vni⁹ detur. Ad idem triasandali diarodon abbatis. (Si autem eger.) ¶Ponit curam per flebotomiam dicens ꝙ si eger habuerit venas plenas ⁊ fuerit longuꝫ tempus ex quo nō fuerit flebotomatus tunc debet fieri flebotomia ex basilica ratio patet. ¶Almansor.

¶Oꝫ si ictericia fuerit fine fe. vēter ex bis pillulis soluat. ℞. aloes. ʒ.i. scamonee quartam. ʒ. vni⁹. ex bis cū succo endinie ꝓfectis fiāt pillule ⁊ sufficiēt ad dosim. i. deinde dent trociſci de laccha cum apozimate de radicib⁹. ¶Syllanus.

¶Ponit curā ictericie fine fe. ⁊ dividit in duas. primo facit hoc. Scōo ponit curā intēdēdo ad defedationē remanentes in oculis. Scōa ibi. (Si aūt ictericia.) ¶Prima in duas. primo ponit curaꝫ p̄ euacuationē. Scōo p̄ trociscos. Scōa ibi. (Deinde dent.) ¶De prima dicit ꝙ si fine fe. fuerit ictericia oꝫ fieri euacuatio cum pillulis ictis. ℞. aloes. ʒ.i. scamonee quartā vni⁹. ʒ. agarici partes. ij. ʒ. vnius. succi enpatoij tertiam. ʒ. vnius. ex bis cū succo endinie ꝓfectis fiant pillule ⁊ sufficiūt ad dosim vnā. Ad idē valēt pillule de renbarbaro. ¶Notādū ꝙ si sit fine fe. signū est ꝙ sit a materia mixta. s. colera ⁊ flegmate: ⁊ tales pillule euacuāt coleꝝ ⁊ flegma. ¶Secūdo notandū ꝙ ante euacuationē est ouriens premittere firupū acetosuꝫ cōpositum: vel firupum qui est de bisantijs. Deinde dentur. ¶Ponit curam per trociscos dicens ꝙ post euacuationē debent dari trociſci de laccha cum decoctione de radicibus. Ratio qꝛ aperiunt vias vrine ⁊ puocant vrinam ⁊ sic euacuant coleram ⁊ flegma. Ad idē trociſci de renbarbaro. Ad idem dialacca. Ad idem aqua raphani distillata. Ad idem cometio enpatoij. Ad idē ℞. succi arthanie. ʒ.iij. dissolue cum ʒucharo ⁊ coque vsqꝫ ad ʒ.iij. ⁊ est expertum ⁊ prouocat sudorem. ¶Almansor.

¶Si aūt ictericia in oculis remāserit eger fortissimū acetū paulatiꝫ olfaciat: ⁊ balneū ingrediat. ei⁹ quoqꝫ oculis q̄ ictericiā cū febre patit aq̄ ros. imitēdā ē. Ictericie ꝓterea valde ꝓfert vt eger per. iii. hebdomadas serū bibat. ¶Syllanus.

¶Ponit curaꝫ defedationis cutis remanētis in facie et in oculis: ⁊ dividitur in tres ꝑtes ꝙ ponit tria remedia. Scōa ibi. (Et balneū ingrediat.) ¶Tertia ibi. Et⁹ quoqꝫ. De prima dicit ꝙ si defedatio remāserit in oculis eger debet odorare fortissimum acetū paulatim. Ratio quia ratione mordicationis quaꝫ inducit in cerebro incitat virtutem ex quā vnam cerebri ad expellendum. Item quia subtiliat materiā et preparat ipsam ad expellendum. Et balneum ingrediatur. ¶Ponit curam per balneum dicens ꝙ debet ingredi balneum. Ratio quia resolvit materiam illam. Ad idez valet lauare oculos cum aqua decoctionis camomille. Eius quoqꝫ. ¶Ponit curam per aliud locale dicens ꝙ in oculis patientis ictericiam debet poni si sit cum fe. aqua ros. ⁊ valet in principio maxime. Ratio quia infrigidat ⁊ prohibet fluxum materie ad oculos. (Ictericie.) ¶Reuertitur ad ponendum curam ictericie cum fe. dicens ꝙ valde confert vt patiens per tres hebdomadas bibat serū. i. aquam lactis. Ratio quia mundificat sanguinem a cholera adusta: ⁊ pro tanto valet similiter in scabiosis. ¶Notandum ꝙ cura ictericie nigre perficitur sicut cura doloris splenis cum firupis ⁊ medicinis enactuantibus melancholiam de quibus infra dicetur ⁊ cum clysteribus ⁊ flebotomia.

¶De hydropisi. ¶Syllanus.

c Irca rubricam est notandum ꝙ hydropisis est egritudo materialis cui⁹ causa est materia exuberans frigida membra ingrediens ⁊ crescunt per eam: anthomnia membra manifesta: aut loca partium in quibus fit regimen nutrimenti ⁊ humorum. Aliter diffinitur sic. ¶Hydrops est error virtutis nutritine in toto corpore sequens imutationem virtutis digestine in epate. ¶Secundo notandum ꝙ species hydropisis sunt tres. s. ascites tympanites et hyposarcha. ¶Tertio notādum ꝙ cause hydropisis sunt aut extrinsece aut intrinsece. Extrinsece sunt sicut percussio casus nimia caliditas nimia frigiditas fluxus sanguinis superfluus: aut ventris ⁊ similia. Cause intrinsece aut sunt ab alijs membris. aut ab epate. Si ab alijs membris tunc sunt ista quibus cōpatitur epar. vel cum quibus habet colligantiam. vt propter passiones stomachi meseraycarum vel matricis vefice renum splenis diafragmatis pulmonis ⁊ sic de alijs. si ab epate aut ꝓpter morbos conimiles sicut sunt mala complexio calida vel frigida et cetera. Aut propter morbos officiales: sicut sunt oppilatio apostema ⁊ similia: aut propter morbum cōmunem sicut est solutio continuitatis. et hoc in generali. cause hydropisis ascitis in speciali sunt due. scilicet antecedens et conjuncta. Causa antecedens est debilitas digestiue epatis non potentis convertere chilum in debitos humores ⁊ cōuertit ad aquositatem. ⁊ hec debilitas fit a frigiditate ⁊ a caliditate resoluente calorem naturalem. Causa conjuncta est aquositas in epate generata effusa per porositates ad concauitatē que est inter syphac ⁊ intestina. Causa hydropisis tympanitis est duplex. scilicet antecedens et cōjuncta. Causa antecedens est debilitas virtutis digestine membrorum: vnde nutrimentum vel chilus convertitur in ventositatem ⁊ potest fieri a frigiditate et a caliditate resoluente calorem naturalem: et hec debilitas est minor ea que generat aquositatem. Causa conjuncta est ventositas contenta inter syphac ⁊ intestina. Causa hydropisis hyposarce est duplex. scilicet antecedens et conjuncta. Antecedens est debilitas virtutis digestine membrorumꝫ vnde nutrimentum convertitur ad naturam flegmatis et non potest debite vniri membris. Causa conjuncta est materia flegmatica sparsa per membra que non potest adherere et conjungi cum membris. ¶Quarto notandum ꝙ signa que significant hydropisim futuram sunt. Primo quando superfluitates que solent expelli per tempus solitum longo tempore retinentur: sicut est sudor: egestio: vrina: emorroides: menstrua et similia. Secundum signū est cazesina. idest inflatio faciei. Tertium est mala coloratio faciei preter solitum. Signa communia hydropisicentis sunt inflatio pedum et oculorum: tumor ventris dolor in latere dextro. sitis diminutio appetitus cibi. mala coloratio. Signa ascitis sunt gravitas in ventre sensibilis ⁊ cū percutitur venter auditur sonus sicut sonus aque commote. etiam quando mutatur de latere in latus. ⁊ tactus eius

Digitized by Google

est sicut tactus vtris plenj aqua ⁊ non magnificanť mẽbra ola sicut in hyposarca. ſ. collũ ⁊ extrema alia pꝛeter pedes. imo extenuanť. pulsus est parvus frequens declinans ad durities extensione velaminis aliquando declinat ad mollitiem. ex lenitate humiditatis superfluę. vrina colorata. q: non fit sequestratio superfluitatis. Signa tympanitis sunt egressio vmbilici plurima ⁊ tensio mirach in modũ tympani ⁊ corde ⁊ mẽbroꝝ arefactio ⁊ cũ percutitur manu venter sonat quasi vter inflatus non sicut vter plenus aqua. et patiens eructationẽ per illam alleuiať ⁊ per exitum ventositatis. pulsus velox frequẽs ⁊ durus. vrina est subtilis nõ multũ tincta habens ampullas magnas. Signa hyposarce sunt vniuersalis inflatio oĩuꝝ membroꝝ ⁊ faciei ⁊ cũ digitus ꝓmittur in omni loco corporis apparet pressura ⁊ remanet vestigiũ ⁊ nõ inflatur venter nec vmbilicus vt in tympanite ⁊ ascite. ⁊ plerunq; sequiť fluxus ventris ⁊ lenitas nature tendens ad albedinem. ⁊ fit pulsus vndosus ⁊ lať ⁊ lenis. ¶Pronosticatio omnis hydropisis i acuta febre malum. fluxus ventris supueniẽs hydropico fine alleuiatione est mortalis. fetor anhelitus ⁊ sputi ⁊ egestionis ⁊ sudoꝝ signum est mortis quando in hydropico est egestio sicut est lotura carnis vel sanguinis coagulati proximus est mortis. Urina bicolor sicut cum est rufla inferius ⁊ tinens superꝰ vel econtrario. vel rubea superius ⁊ nigra inferius est mortalis. Si hydropico supereniat diſinia ⁊ difficultas anhelitus ⁊ fluxus ventris infra tres dies morietur. hydrops in cõplexione calida ⁊ ficca est valde mala. hydrops que pꝛouenit ab epate est peior: illa que ꝓuenit a splene vel ab aliis mẽbris. hydrops ascites est iter omnes alias peior: deinde tympanites: deinde hyposarca. ¶Almansor.

Cum venter post epatis dolorem ⁊ fe-
c augumentari ceperit ⁊ quod est ab vmbilico vsq; ad femur exterius ꝓminuerit ⁊ cutis que est ibi subtiliari ⁊ albere visa fuerit ⁊ cum venter mouetur auditur sonus quasi aque in vaſe non pleno more ⁊ si cum bis vrina fuerit rubea: parua est habenda fiducia ⁊ ꝓprie si virtutis non affuerit fortitudo. ¶Sylla.

¶Determinat de hydropisi: ⁊ diuiditur in tres. q: primo determinat de ascite. Secũdo de hyposarcha. Tertio de tympanite. Scõa ibi. (Qñ si palpebre.) Tertia ibi. (Si vero venter.) ¶Prima in duas. ¶Primo determinat de hydropisi ascite quando est cum se. Secũdo quando est sine se. Secunda ibi. (Si autem cum hac.) ¶Prima in duas. primo docet pronosticari. Secũdo ponit curam. Secũda ibi. (Mis tamen.) De prima dicit q; si appareãt ista signa. ¶Primũ quando venter ceperit augeri post dolores epatis ⁊ se. Secundũ quando illud qñ est ab vmbilico vsq; ad femur ꝓminuerit. Tertia q; cutis ibi visa fuerit albẽ. Quartum cum venter mouetur auditur sonus q̃si aque cõmote in vase non pleno. Quintum quia vrina visa fuerit rubea: istis signis apparentibus parua est habenda fiducia in hydropisi ascite ⁊ precipue si fuerit debilitas virtutis. Ratio signoꝝ patet. ¶Almansor.

¶Mis tamen si virtus fortis fuerit ⁊ uenter uehementer ficcus pil. de rauedseni que recipiunt mezereon dande sunt. Que. ℞. rauedseni succi eupatorii seminis endiuie omniuꝝ aň. ʒ. iii. agarici. ʒ. v. mezereon. ʒ. x. fiant ex bis pillu. quarũ dos. sit. ʒ. ii. ℥. ʒ. ex qb⁹ quaq; bebdomada dosis una sumatur. Qñ si virtus fuerit debilis trociſci de mezereon dandi sũt. Qñ. ℞. seminis endiuie. ʒ. x. mezereon. ʒ. i. ⁊ duas tertias agarici. succi eupatorii similiter tãtũdẽ: rosaruꝝ seminis citrulloꝝ amboꝝ. aã. ʒ. ii. ℥. ʒ. ex bis oĩb⁹ fiãt trociſci. x. de qb⁹ unus in die cũ sirupo acetoso de zucharo dandus est. ¶Sylla.

¶Ponit curã hydropisis ascitis. ⁊ diuiditť in duas. primo ponit curã qñ vẽter est stiptic⁹. Scõo qñ est fluxibilis. Secũda ibi. (Si aũt.) ¶Prima in duas. primo ponit curã per euacuationẽ q medicinã laxatiuã qñ est fortis virtus. Scõo qñ virt⁹ est debilis per trociſcos. Scõa ibi. (Qñ si virt⁹.) De prima dicit q; si virt⁹ fuerit valde fortis ⁊ vẽter fuerit valde stipticus pillule de raued. in qb⁹ ponť mezereon sũt dande. ratio q: euacuãt aquositatẽ ⁊ cõfortãt epar ne ampullas generet aquositas. Scõo ponit descriptionẽ pillularũ de raued. ℞. raued. succi eupatorij seminis endiuie oĩum aň. ʒ. iij. agarici. ʒ. v. mezereon. ʒ. x. fiãt ex bis pillule quaꝝ dos. sit. ʒ. ij. ℥. ex qb⁹ vnaquaq; bebdomada dos. vna sumatur. Ad idẽ pillule de mezereon. Ad idẽ succ⁹ cucameris asinini. Ad idem. ℞. seri caprini. ʒ. iii. radicis ireos recẽter ꝓquassatis mũdatis ab exteriori cortice. ʒ. ʒ. bulliant fimul lẽto igne vsquequo redeãt ad quar. colenť ⁊ colatura administretť cũ modico zucchari albi. Ad idẽ. ℞. succi radicum ireos facta resistẽtia. ʒ. i. bibat crude vel per se vꝰ cuꝝ zucha. vel cũ ouo sorbili vel cũ modico sero caprino ⁊ mirabiliter ostendit ab oĩb⁹ ⁊ ꝑcipue dubio omnẽ hydropi. curat duntũ ꝓmittatur. educit. iii. vel. iiii. sellas aque citrine. ad idem. ℞. flor. laureole sicce pulverizate subtiliter. ʒ. ʒ. infundať per. ii. dies nãles i succo citoniꝝ ⁊ aceto. postea incorporetť cum sirup. ros. ⁊ fiat massa. de qua põt dari põdus. v. gra. ordei. ⁊ erit vna pillula parua ⁊ erũt pillule ex pte Sber. ⁊ solus potus gra. ordei facit assellare rusticũ vicibus. x. ¶Notandũ q; sirup⁹ digestiu⁹ in hydropisi ꝓuenẽte a caliditate ꝺ̃ ꝓcedẽ tal. ℞. endi. ℥D. iii. scolopẽ. capill. veneris recẽtis aň. ℥D. i. se. feni-petrosil. calcule aň. ʒ. ʒ. spic. nardi. spic. celtice. aň. ʒ. ii. zuch. al. lib. ʒ. fiat sirup. clarificať vsq; ad ℔r. v. (Qñ si virt⁹.) ¶Ponit curã qñ virtus est debilis dicẽs q; si virt⁹ est debilis trociſci de mezereon fiãt dandi rõ q: euacuãt aquositatẽ ⁊ ꝓfortãt epar. Secũdo ponit discriptionẽ. ℞. se. endiuie. ʒ. iii. duas tertias. ʒ. i. agarici succi eupatorii siũ tantũdẽ ros. se. citrulloꝝ amborum aň. ʒ. ii. ℥. ex bis oĩb⁹ fiant tro. x. ex qb⁹ vn⁹ in die cũ sirũ. acetoso de zucha. ẽ dãd⁹. ad idẽ tro. de reubar. ¶Al.

¶Si autem uenter fuerit solutus: dent trociſci de berberis cũ sirupo acetoso. Eger quoꝝ nutriatur ex zibergi. et bibat sirupũ acetosum de citoniis: ⁊ si uentris solutio uehemens fuerit citoniꝝ rob solum dandum est. ¶Sylla.

¶Ponit curam ascitis qñ venter est fluxibilis ⁊ dividit i tres. primo ponit curam per trociſcos. Scõo per dietam. Tertio per sirupum. Secũda ibi. (Eger quoq;.) Tertia ibi. (Et bibat.) De prima dicit q; si venter fuerit fluxibil debẽt dari trociſci de berberis cũ aceto. rõ q: alterãt malã ꝓplexionẽ calidã. q: sunt frigidi ⁊ q: stiptica sũt ꝓfortãt epar ⁊ restrigũt fluxũ. ad idẽ trociſci de spodio cuꝝ feie acetose mes. ad idem de sandalis mes. Eger quoq; ponit curam per dietam dicens q; eger debet nutriri ex zibergi ⁊ ẽ modus cibarij facti ex brodio carnis cũ onis. ¶Notandũ q; hic cib⁹ est cõuenies qñ venter est stipticus: q: est satis fluxibilis. Et bibat. ponit curã p; sirupũ dicẽs q; pacies ꝺ̃ bibere sirupũ de citoniis. rõ q: ifrigidat ⁊ sua stipticitate ꝓstringit. Scõo dicit q; si fuerit vehemẽs solutio vẽtris sol⁹ succ⁹ citoniꝝ est dandus. Ratio q: plus cõstringit. ad idem valet succus plantaginis. ¶Almansor.

¶Si autem cum hac passione non fuerit urina rub. nec calor. pillule iste dande sunt. Que. ℞. mezereon serapini amborum ana. ʒ. ʒ. salis indi fimi columbini amborum ana sextam. ʒ. unius. pillule enim iste aquam uehementer descendere faciunt. Trociſci preterea de laccha cum apozimate de radicibus dandi sunt. Emplastrũ

ascliti ꝓueniens. ℞. farine ordei ciperi stercoris ouini veteris bauracb boli ar. oiuꝫ partes equales. ex bis omnibus tritis fiat epithima sup vẽtrem: huius nãqꝫ ꝓprietas est aque magnã partem exiccare. ¶Syllan⁹.

¶Ponit curam ascitis qñ est sine fe. ⁊ diuiditur in tres. ¶Primo ponit curã p pillulas. Scõo per trociscos. Tertio per empl̃z. Scõa ibi. (Trociscl.) Tertia ibi. (Empl̃z.) De prima dicit q̃ si cũ ascite nõ fuerit vrina tincta nec calor debet dari pillule que sunt. ℞. mezereon serapini añ. ʒ.ss. talis indi fimi colũbini añ. sextã ptẽ. ʒ. vni⁹. Uerificat ista: quia pillule iste faciũt discẽdere aquã vehemẽter de vẽtre. Ad idẽ pillule de aisebã. Ad idẽ pillule de mesereon mes. Ad idẽ vngentũ de arthania ⁊c. (Trociscl.) Dicit q̃ trociscl de laccba cũ decoctiõe de radicib⁹ sunt dandi. Rõ q: prouocant aquositatẽ per vrinã. ¶Notandũ q̃ sicut hydrops curat̃ p medicinas laxatiuas: ita etiã curat̃ p medicinas vrine ꝓuocatiuas. Et inter alia explicabunt quedã. ꝓma. ℞. seri capuni. ʒ. iij. spice nardi pulueriz̃ate. ʒ. iij. bulliant simul lento igne vsq; quo redeãt ad. ʒ. iij. colet̃ ⁊ colatura ieiuno stomacho det̃. Ad idẽ. ℞. succi calamẽti facta residẽtia. ʒ. i. Ad idem vrina caprina in qua bullierint spice nardi. Ad idẽ vrina pueri in potu sumpta. Ad idẽ vinũ albus decoctionis foliox vel floꝝ antbos. Ad idẽz troc. mesue. Sitr valet dia laccba. Ad idẽ diacurcuma. Valet ⁊t ꝓfectio de mezereon mes. ¶Notandũ q̃ ad idẽ valẽt ea que valẽt ad dolorem epatis in causa frigida supradicta. (Emplastrum.) Ponit curam per emplastrum dicens q̃ emplastrum ꝓuenies est ℞. farine ordei ciperi stercoris ouini veteris bauracb boli ar. omniũ añ. partes equales. Et bis oibus tritis fiat emplastrũ supra ventrẽ. Uerificat se. q: eius ꝓprietas est exiccare magnã partẽ aque. Ad idem emplastrum de stercore bouino vel caprino cum vrina infantis. Ad idem. ℞. caricarũ pinguiũ quar. i. stercoris colũbini. ʒ. iij. masticis spice nardi añ. ʒ. ʃ. pulueriz̃ada pulueriz̃ent̃ conquassanda conquassent̃. misce oia cũ vrina capre ad modũ emplastri. Ad idem emplastrum ceroneon Nicolai. Ad idem emplastrũ relatũ ad aristarchũ qõ ponit mesue. Ad idem. ℞. spicarũ allii. mundat̃ ana. ʒ. iij. ʃ. stozacis bdelij. añ. ʒ. iij. terbentine. ʒ. iiij. assungie porcine recẽtis adipis anseris añ. ʒ. v. masticis olibani añ. ʒ. i. ʃ. enforbij. ʒ. i. croci. ʒ. ʃ. cere citrine. ʒ. iij. olei nardini ⁊ vini odoriferi q̃tũ sufficit. Ad idẽ emplastrum de baccis lauri cũ stercore vaccarũ vt capraru. ⁊ est operationis mirabilis. Ad idem emplastrum factũ de stercore vacceno baccis lauri ⁊ ireos. Ad idez stercoris vaccini. lb. i. ⁊ bulliat cum aqua ⁊ sale. deinde supra ipsũ pulueriz̃etur sulphur ⁊ ponat supra ventrẽ. Ad idez bauracb emplastrum cũ ficubus. vt Anicẽ. scõo cañ. c. de bauracb. Ad idem fiat emplastruꝫ de ostrachis otritis vel cum ochillis suis. Ad idem vngentũ agrippa Nicolai ⁊ est mirabile. Ad idem vngentũ arthanie. ¶Notandum q̃ si hydrops fiat a cã frigida emplastra ꝑdicta possunt poni supra vẽtrez ⁊ supra epar. Sed si fiat a causa calida tunc emplastra debent poni supra ventrem ⁊ supra epar debet poni epithima frigidum. ¶Almansor.

¶Nõ si i palpebris ⁊ extremitatib⁹ fuerit apostema molle ⁊ testiculi apostemãt: facies quoꝫ ac totuꝫ corpus mollicie quadã teneat̃ erit tunc hydropisis spẽs q̃ hyposarcha vocat̃. ¶Syl.

¶Ponit curaꝫ hyposarce: ⁊ diuidit in duas. ¶Primo ponit signa. Scõo ponit curam. Secunda ibi. (Egro itaqꝫ.) De prima dicit q̃ si apparuerint ista signa. ¶Primo q̃ i palpebris ⁊ in aliis extremitatib⁹ fuerit apostema molle. Secundo q̃ testiculi inflant̃. Tertium q̃ facies ⁊ totum corp⁹ mollitie teneat̃ arguendũ est q̃ sit hydropisis que dicit hyposarca. ¶Notandũ q̃ ratio signoꝝ verificat̃. primuꝫ q̃ in hyposarca materia que cõmunicatur ꝓ nutricatione ad mẽbra fit incõueniẽs ꝓ nutricatione ⁊ ibi remanẽs causat tumorem ⁊ mollitiem. ſ. in palpebris ⁊ mẽbris extremis. Uerificatur scõm quia in hyposarca multa materia fluida flegmatica cõmunicatur ad testiculos. Et tertium verificat̃ sicut primum. ¶Almansor.

¶Egro itaqꝫ bac spẽ laborãti trociscl de laccba cum apozimate de radicib⁹ sunt tribuendi: ⁊ vẽter quaqꝫ bebdomada ex pillulis de reubarbaro est soluendus: ⁊ patiens in arena calida est sepeliendus: ei quoqꝫ est ꝑcipiendus vt exercitio vtatur ⁊ famẽ ⁊ sitim sepe patiat̃. ¶Syllanus.

¶Ponit curam hyposarce: ⁊ diuidit in tres. ¶Primo ponit curam per trociscos. Secũdo per medicinas laxatiuas. Tertio per quedã alia. Secunda ibi. (Et venter.) Tertia ibi. (Et patiẽs.) De ꝓma dicit q̃ patiẽs hyposarcã trociscl de laccba cũ decoctione de radicibus sunt dandi. ratio quia incidunt ⁊ subtiliant ⁊ enacuant materiã flegmatica que est causa hyposarce. (Et venter.) Ponit curam per medicinam laxatiuã dicens q̃ venter est enacuandus cum pillulis de reubarbaro omni hebdomada. Ad idem valent medicine laxatiue posite in cura ascitis. ¶Notandũ q̃ ante cõuenit sirup⁹ digestiu⁹ dict⁹ i. e. ꝺ doloze epatis a mã flegmatica. Et patiẽs. ponit curã p q̃dã alia dicẽs. ꝺ q̃ patiẽs ẽ sepeliẽdus i arena calida. rõ q: deficcat. Scõo dicit q̃ patiẽs dz vti exercitio. rõ q: resoluit ⁊ exiccat. Tertio dicit q̃ patiens dz tolerare famẽ ⁊ sitim. rõ q: calor acuit ⁊ redditur magis potẽs ad resoluendũ materiã flegmatica. ad idẽ valent balnea naturaliter calida. ad idẽ stufa sicca. ad idẽ valet q̃ ponatur patiens in furno calido. ad idez valet calor solis sic q̃ teneat ventrem discopertum ad solem vbi non sit vẽtus ⁊ q̃ fricetur fortiter. ¶Almansor.

¶Si vero venter inflatus fuerit ac tensus ⁊ cuꝫ pcutit̃ sonũ reddit vt timpanũ. hydropisis spẽs adesse significabit̃ q̃ timpanites dicit̃. ¶Syl.

¶Ponit curam timpanitis ⁊ diuiditur in duas. primo ponit signa. Secundo ponit curam. Secunda ibi. Quam qui patitur. De prima dicit q̃ si appareant ista signa. primum q̃ venter appareat inflatus et tensus. Secundum q̃ percussus venter reddit sonum vt timpanum arguendum est q̃ ibi sit hydropisis timpanites ratio signoꝝ patet quia in timpanite est ventositas extendens ⁊ causans sonum clarũ vt timpanum. ¶Almansor.

¶Quam qui patitur a comestione olerum abstinere debet atqꝫ eoꝝ omniuꝫ que ventositatis sunt generatiua. ¶Syllanus.

¶Ponit curam ⁊ diuiditur in duas. primo ponit a quib⁹ debet abstinere. Secundo ponit curam. Secunda ibi. Uẽter quoqꝫ. De prima dicit q̃ patiens timpanitez debet abstinere a comestione olerum ⁊ generantium ventositatem ratio quia talia augent morbum. ¶Almansor.

¶Uẽter quoqꝫ omni die ex panico est vaporãdus: ⁊ vẽtose sup vẽtrez ponẽde: ⁊ medicamina tumorẽ dissoluẽtia danda sunt ut diacinuꝫ ⁊ electuariũ de laccba lauri qõ in. c. de iliaca noiauimus. eger preterea exercitio uti assuescat ⁊ famẽ pati ⁊ ex coliriis que vẽtositatez dissoluũt: quoꝫ faciemus mentionẽ: sibi subiiciat. Uẽter quoqꝫ cum mandli donec ꝺcipiat rubere fricetur: ⁊ ex oleo rutaceo clysterizetur. ¶Syllanus.

¶Ponit curaꝫ: ⁊ diuiditur in tot quot remedia ponit partes patent. De prima dicit q̃ venter est omni die cum pãno fricandus sine enaporandus. ratio quia resolnit ventositatem. ad idem valet sacculus de milio et sale tostefactus et supra ventrem positus. (Et ventose.) ponit curam per ventosas dicens q̃ ventose sunt ponende super ventrẽ sine scarificatione. rõ q: ꝓ caliditatẽ actualem resoluunt ventosi-

Digitized by Google

De dolore splenis.

tatē. (Et medicina.) ponit curā pfectiões ꝓsumētes vētositatē vt diacinū electuariū de baccis lauri de quo dicit in. c. de passione iliaca ⁊ per has itelligit alias. (Eger ꝑterea.) ¶Ponit curā per abstinētiā ⁊ exercitiū dicens ꝙ eger ōbet assuescere exercitio. ¶Ratio qꝛ resolut. Scō dicit ꝙ debet pati famē. ratio qꝛ est causa resolvēdi ventositatem. (Et ex colirijs.) ¶Ponit curā per suppositoria dicēs ꝙ debēt poni suppositoria dissolutiua ventositatē de quibus dicet infra in c. de colica. Ad idē. ℞. salis gēme floꝝ vel foliorꝝ rute añ. ʒ.ii. vel. ʒ. ſ. castoꝛei euforbij seminis vtrice añ. ʒ. ii. mellis q̄tum sufficit ⁊ fiant suppositoria. Ad idem. ℞. cimini baurach se. rute añ. ʒ. ii. mellis q̄tuꝫ sufficit fiant suppositoria. (Venter quoq;.) ¶Ponit curam per fricationes vētris dicens ꝙ venter dꝫ fricari cū mānlli donec incipiat rubere. rō qꝛ est cā exiccatiōis ⁊ resolutiōis vētositatis. Ad idē valet exponere ventrē soli vbi nō sit ventus. Adidē valet fricare ventrem cū oleis calidis resolvētib⁹ ventositatē vt oleū anetī oleū rute oleū laurinū oleū de kerua oleū de costo oleum de mezereon. (Et ex oleo.) ¶Ponit curā per clystere dicēs ꝙ patiēs timpanitem debet clysterizari ex oleo rutaceo. rō ꝑs. Ad idē ʒ. ℞. radicis ireos. ʒ. i. hysopi apii abſinthii bāce vtine añ. ℳ. i. anisi maratri ameos granoꝝ lauri añ. ʒ. ſ. vel. ʒ. i. Si patiens sit fortis mellis electi olei rute q̄r. ſ. salis gemme. ʒ. fiat clystere vsq; ad quar. v. (Et nota hic vnum de hierapicra ꝙ hierapicra est mirabilis: qꝛ enactuat solū malos humores ⁊ bonos dimittit. (Notandū secūdo ꝙ in hydropisi si cēa alia remedia deficerēt valent duo. ¶Primū est ꝓtinna comestio epatis lupi vel pulueriz ando vel aliter: valet enim qū olibet a ꝓpietate. Secūdū est facere cateriū sub vmbilico per duos digitos vel tres ita ꝙ ꝓforetur pānicul⁹ mirach sed debet ꝓtinus trahi pellis furſam vt orificia amboꝝ pāniculoꝝ sibi nō obueniant. ſz exterior cooptat interiorē ⁊ omni die extrahe de cānula paruꝫ q̄titatem aque. ⁊ hoc notabile debet poni in fine partis de cura ascitis.

(De dolore splenis. (Syllanus.

c Circa rubricā est notandū ꝙ splen potest ꝓsideꝛari dupliciter. Uno modo q̄tū ad sui substantiam ⁊ sic in eo nō est dolor nisi grauatiuus rōne multitudinis materie. Secūdo pōt ꝓsiderari ratione pāniculi ipsum regentis: ⁊ sic bene in ipso est dolor. (Scō notandū ꝙ dolor splenis pōt fieri a mala complexione vel a solutione ꝓtinuitatis vel ab vtroq;. Et si a mala cōplexione vel fine materia. ſ. calida ⁊ frigida ⁊c. vel cū materia. ſ. flegmatica vel melācholica vel ventosa ⁊ hoc cum apostemate vl̄ fine apostemate. (Notādū tertio ꝙ splen est mēbrū a natura ordinatū ad mundificandū sanguinem a melācholia: ideo quando corpus est bene mundatū ⁊ bñ dispositū bene fiat: ⁊ pro tanto splen videre facit ⁊ quando male aduenit tristitia ⁊ multe alie passiones male. quoniā si splen ꝓpter debilitatē deficiat in attrahendo generat ictericiam. Sed postq̄ attraxit si deficiat in retinēdo causat fluxū vētris. Si vero deficiat in ꝓtrēdo nutrimētū nūc causatur durities oppilatio vel aḡa ⁊ hoc est vrplurimū. ideo dicit in vers⁹. Lo: sapit: primo loge: fel cōmouet irā. Splen videre facit: cogit amare iecur. i. stomach⁹ vt epar. (Quarto notandū ꝙ cause durities vel sunt extrinsece vel intrinsece. Si extrinsece: sic est multiplicatio ciboꝝ ⁊ potuū melācholicoꝝ sicut est caseus, canles caro salita legumina ⁊ silia ⁊ similiter timor. Si intrinsece vel ꝓuenīūt ab epate multiplicante melācholicū humorē. vel a splene cū incurrit malā cōplexionē calidā vel frigidā debilitantē splenē. (Quinto notandum ꝙ signa durities oppilationis ⁊ apostematis splenis sunt vrina remissa ⁊ tenuis. durities notabilis in splene. difficultas anhelitus fedus color faciei ⁊ totius corporis. tristicia somnia terribilia timor ⁊ silia ptinētia melācholie. ſz differēcia qñ splen apostemat⁹ est. est qꝛ durities ⁊ tumor est in altera parte tantū. sed in duritie sine apostemate ⁊ oppilatione est ꝙ totā regionē. pronosticatio vrina alba tenuis si continuauerit in passionibus splenis multum malus est. fluxus sanguinis per inferius est bonum signum in passionibus splenis. Si alicui splenetico propria adhibeantur medicamina et non alleuiatur multum significat: passio etiā splenis in principio satis faciliter potest curari. sed cum inueteratur. aut nunq̄ aut valde difficulter curatur. Durities et oppilatio et apostema splenis inducit maciem in toto corpore. ⁊ hoc ideo quia leditur digestiua epatis. vnde ideo generantur mali humores quibus non bene nutritur totus corpus. Splen indiget fortiori medicamine cum oppilat. quia fit oppilatio fortior ⁊ plus distat ⁊c. (Almansor.

I cū dolore splenis fuerit calor: ⁊ vine
s rubedo ⁊ calor: eger ex his trociscis sumat. (Trociſci de agno casto. ℞. seminis agnicasti seminis tamarisci amboꝝ añ. ʒ. x. seminis endiuie. seminis portulace amboꝝ añ. ʒ. v. ex his fiant trociſci de quibus detur quotidie vna cum syrupo acetoso de zucharo cuius pondus sit. ʒ. iii. Eger vero si repletus fuerit ex saluarella que ē i sinistra manu flebotomet. Splen quoq; ex frusto filtri aceto calido infuso embrocetur: ⁊ obseruetur a rebus dulcibus ⁊ cibis grossis. Quod si cū predicta egritudine non fuerit calor egro trociſci de caparis dandi sūt. ℳ. ℞. coꝛticis radicis capparis se. agnicasti amboꝝ añ. ʒ. x. scolopendrie. ʒ. vii. aristol. lon. foliorꝝ rute. se. nasturcii acori nigelle omnium añ. ʒ. iii. armoniaci. ʒ. iii. armoniacum in aceto dissoluatur ex quo cetera conficiantur ⁊ informentur ex eis trociſci ponderantes. ʒ. ii. ex quibus vnus cuꝫ syrupo acetoso de melle ⁊ apozimate de radicibus i potu sumantur. Si autem splen tensus fuerit ⁊ cuꝫ premitur auditur sub eo rugitus: ex predictis trociſ. cum apozimate de radicibus est dandus: ⁊ vinum vetus tribuendum ⁊ potus aque minoretur q̄ꝫto plus possibile fuerit. Emplastruꝫ ad duritiem ⁊ ventositatem que est sub splene. ℞. foliorum rute. ʒ. i. baurach mentastri ficci amboꝝ añ. ʒ. iii. armoniaci. ʒ. vii. armoniacū in vino veteri dissoluatur ex quo cetera cōficiant. ⁊ fiat ex eis emplastruꝫ qō loco supponat. (Syllan⁹.

(Hic ponit curam doloris splenis. ⁊ diuiditur in duas. ¶Primo ponit curam doloris splenis. Secundo ponit curam durities splenis. Secūda ibi. (Emplastrum. ¶Prima in duas. primo ponit curam doloris splenis proueniens a materia melancolica. Secundo quando proueniens a ventositate. Secunda ibi. (Si autem splen.) ¶Prima in duas. primo ponit curam doloris splenis quando est cū fe. Secundo quando est sine fe. Secūda ibi. (Oō si.) ¶Prima in quatuor. primo ponit curam per trociſcos. Secundo per flebotomiam. Tertio per vnum locale ab extra. Quarto ostendit a quibus est abstinendum. Secūda ibi. (Eger vero.) Tertia ibi. (Splen quoq;.) Quarta ibi. (Et obseruet.) De prima dicit ꝙ si cum dolore splenis fuerit calor ⁊ vrina rubea ⁊ fe. eger sumere debet trociſ. de agno casto. ratio quia confortant splenem ⁊ remittunt calorem materie putrefacte i splene ⁊ debent dari cum syrupo acetoso ⁊ zucharo. ⁊ pondus sit. ʒ. iii. (Notandum ꝙ ante competit syrupus digestiuus qui est. ℞. coꝛticis radicis capparis mundi. coꝛticis radicis tamarisci fraxini genestre añ. ʒ. i. endiuie scariole portulace siluestris capillo. veneris recentium añ. ℳ. i. quatuor: se. frigidorum passularum mundatarum ab arillis añ. ʒ. i. mellis electi quartam. i. zucharī albi quar. iii. temperentur per noctem cortices in aceto ⁊ fiat syrupus clarificatus vsq; ad quartam. v. (Medicina lara

Digitized by Google

De iliaca et colica pas.

tina. ℞. prunorum damascenorum tamarindorum florũ boraginis buglose. añ. ʒ. 5. vuarum passarũ. ʒ. 5. aut. ʒ. iij. polipodij quercini tidmi epithimi añ. ʒ. 5. corticũ mirabolanorum indorum bene cũ molorum infusorũ per noctẽ in decoctiõe predictor. ʒ. i. fricentur de mane fortiter ⁊ de colatura detur in aurora. vel loco mirabolanorũ dissolvat̃ i colatura diasene bierepicre añ. ʒ. ij. (Eger vero) ℙonit curam per flebotomiã dicens ꝙ si eger fuerit repletus debet fieri flebotomia de basilica in parte sinistra quãdo intẽto est plus euacuatio. Sed si intentio esset plus diuersio dz fieri flebotomia de saluatella sinistre manus que est inter auricularem ⁊ auricularem. ratio patet. (Splen quoq;.) ℙonit curam per vnum locale ab extra dicens ꝙ dz epithimari splen infundendo frustum filtri in aceto calido. ratio quia materiam subtiliter preparat ad euacuationẽ. (Et obseruetur.) Ostendit a quibus est abstinendum dicens. ꝙ debet abstinere a rebus dulcibus et cibis grossis. Ratio quia generant talia melancholiã ⁊ oppilant splenem. (Quãdo cum.) ℙonit curam doloris splenis quando est sine febre dicens ꝙ si cum dolore non est febris debent dari trocisci de capparis: quia sunt calidi subtiliatiui materie melancholice nondum putrefacte. Secundo ponit descriptionẽ. ℞. corticis radicis capparis se. agnicasti amborum añ. ʒ. x. scolopendrie. ʒ. vij. foliorũ rute aristol. lon. seminis nasturtij acon nigelle omnium añ. ʒ. iij. armoniaci. ʒ. iij. armoniacum in aceto dissolvatur ⁊ ex ea cetera conficiantur. informentur trocisci. ʒ. ij. ex quibus vnus cum syrupo acetoso de melle ⁊ cum decoctione de radicibus sumatur. (Notandũ ꝙ ante cõsent syrupus digestiuus materie melancholice talis. ℞. radicis ireos radicis feniculi petrosi. añ. ℥. 5. interiorum squille. ʒ. i. corticis capparis fraxini genestre añ. ʒ. i. capillis veneris recentium scolopendrie gariofilate camedreos camepitheos anthos añ. ℔. i. anisi maratri cuscute assari seminis portulace añ. ʒ. i. liquiritie rase vuarũ passarum mundatarum ab arillis añ. ʒ. i. florum tamarisci boraginis buglose añ. ʒ. 5. mellis electi. ℔. 5. zucheri al. ℥. iij. fiat syrupus clarificatus vsq; ad quar. v. Uel vsq; ad lib. i. 5. ℔ edicina laxatiua. ℞. florum boraginis buglose florum tamarisci añ. ʒ. ℥. anisi cuscute añ. ʒ. ij. tidmi epithimi agarici electi añ. ʒ. 5. vuarum passarum mundatarum ab arillis. ʒ. i. fiat decoctio i qua dissolvant̃ hierepicre rufini. ʒ. ij. lapidis lazuli abluti. ʒ. 5. fiat colatura vsq; ad ℥. i. ⁊ detur in aurora. Ad idem. ℞. hierepicre hiere rufini. ʒ. ij. lapidis lazuli abluti. ʒ. 5. vl lapidis armeni pulverizati. ʒ. i. misce malaxando cum syrupo scolopendrie. fiant pilule ad ℈ uiginti cicerum. Ad idem capparorum scolopendrie assari iuniperum cuscute ciperi endiuie añ. ʒ. ij. epithimi. ʒ. i. ordei prunorum tamarindorum violarum. fiat decoctio ⁊ in fine decoctionis addantur epithimum ⁊ sene. deinde bulliant predicte res vsq; ad consumptionem tertie partis deinde decoctio predicta coletur ⁊ de colatura sumant. ʒ. iij. 5. ⁊ dissolvantur in ipsa decoctione medulle casefistu. ʒ. 5. pulueris pilliraruꝫ de lapide lazuli. ʒ. 5. Ad idem bulliat ruta in aceto forti ⁊ filtrum in eo infusuꝫ bene compressum applicetur acta calidum supra splenem. Ad idem. ℞. pillularum de lapide lazuli. ʒ. i. Ad idem. ℞. pillularuꝫ de lapide armeno vel pillularum indarum. (Notandum ꝙ post euacuationem valent cappares conditi cũ aceto. Idez faciunt radices apij in aceto cocte cuꝫ aneto. Ad extra oleuꝫ de fraxino oleum de capparis. (Si autem.) ℙonit curã doloris splenis dicens quando fuerit ꝓpter ventositatez dicens ꝙ si splen fuerit tensus ⁊ cum premitur anditur rugitus sub eo significat ventositatem ⁊ de trocisci de capparis est dandum. Ratio patet. Secundo dicit ꝙ vinum antiquum est bibendum. Ratio quia resolvit ventositatem. Tertio dicit ꝙ debet minorari potus aque ℈um est possibile. Ratio quia generat ventositatem. (Notandum ꝙ si potat aquã debet esse aqua in qua ferrum ignitum fit extinctum. Similiter valet aqua decoctionis rute costi cinamomi anisi spicenardi squinãti. Ad idem bulliat ruta in aceto forti ⁊ filtrum in eo infusum bene compressum ponatur acta calidum supra splenem. (Emplastrum.) ℙonit curam duritiei splenis per emplastrum. dicens ꝙ ad duritiez splenis ⁊ ventositatem valet hoc emplastrum. ℞. foliorũ rute. ʒ. x. bdracb mentastri ficci amborum añ. ʒ. iij. armoniaci. ʒ. vii. armoniacum in veteri vino dissolvatur ex quo cetera cõficiant. fiat emplastrum qõ ponatur super locum. Ratio quia mollificat resolvit ⁊ cõsumit ventositatem. Ad idem. ℞. armoniaci bdelij picis naualis añ. quar. 5. troscisci capparoꝫ seminis sinapis sulphuris alij siluestris stercoris vaccini añ. ʒ. i. mucilaginis seminis fenugreci: mucilaginis seminis lini añ. ʒ. ij. pulverizanda pulverizent subtiliter et gumme in aceto fortissimo dissolvant̃ misce omnia malaxando cum oleo laurino ⁊ fiat emplastrum. Ad idem emplastrum de melliloto mesue. ad idem. ℞. succi arthanite viscositatis que mulgetur ex radice filicis. añ. ℔. i. succi tamarisci. ʒ. ij. olei irini. ℔. ij. hysopi humide. ʒ. xv. aceti. ʒ. i. fiat decoctio completa. ad idem vnguentuꝫ tale. ℞. radicis malue bismalue radicis lilii cepe sqille seminis lini seminis f. nugreci caricarum pinguium vuarum passarũ pinguiuꝫ añ. ʒ. 5. conquassent̃ fortiter ⁊ infundant̃ in aceto forti per noctem. bulliant postea in aqua ⁊ iterum conquassent̃. deinde. ℞. vnguenti dial. bee. ʒ. ij. assungie anatis medulle vituli. butiri fine sale añ. ʒ. i. olei amygdala. dulcis. ʒ. iiij. cere ℈um sufficit fiat vnguentum ⁊ multum valet. ad idem cerotum hysopi descriptione filagrii. ad idez vnguentũ marciaton vnguentũ nicolai. ad idem qñ splenetic⁹ bibit vrinam suam omni mane vsq; ad dies aliquot sanat splenem. (Notandũ ꝙ medicinalia que habent aspectum ad splenem sunt ireos acorus aristol. gentiana lilium apium petrosilinum tribuli cappares agnus castus fraxinus genestra tamariscus ⁊ mediane cortices istorum. Similiter ebuli sambuci iuniperi. vitis absinthium capilli veneris recens hysopus squilla scolopendria eupa. cuscute calamẽtũ centaurea bethonica assarum camedreos camepitheos panis porcinus anisum maratrum ameos spica nardi squinantũ rilo balsamũ. Valent etiam a ꝓprietate pulmo vulpis. vesper tilionis splen anisi silvestris: splen pulli equini siccent̃ ⁊ pulverizentur: accipiat̃ vnus ex his vel plures.

(De iliaca ⁊ colica passione. (Syllanus.

c Circa rubricam est notandum ꝙ intestinoꝝ q̃dã sunt subtilia seu gracilia. quedã grossa. Subtilia sunt tria. ℙrimũ est duodenũ: qđ cõminat cuꝫ stomacho. Secundũ ẽ ieiunũ qđ dicit̃ ieiunum q: sunt ibi multe vene meseraice fugentes ipsum. Tertiuꝫ est ileon: ⁊ in tali fit iliaca passio ⁊ alio nomine dicit̃ gratie ⁊ multũ. q: habet multas revolutiones. vt si aliqd bene gnum mozetur de chilo attrahatur per meserayeas. Intestina vero grossa sunt tria. ℙrimum dicit̃ cebus sine face⁹ sine monoculũ. Secũm dicit̃ colon: ⁊ in tali fit passio colica. Tertium dicitur rectum ⁊ continuat̃ cum anno. (Secdo notandum ꝙ colica passio est passio intestini colon doloros cum difficultate exitus stercoris per inferiora. ſ iliaca passio est passio ileon cum: cõstipatione ventris ⁊ frequenti vomitu ⁊ dolore vehementi ac si intestina terebello pforarẽtur. (Tertio notandu ꝙ iste passiões. ſ. colica ⁊ iliaca cõueniunt in signis causis ⁊ ꝓnosticis ⁊ curatione aliqualiter licet sit differentia multiplex vt patebit infer⁹. Causse ergo istarum passionum aut sunt extrinsece aut intrinsece. Si extrinsece sunt sicut superfluus pot⁹ aque frigide: assumptio ciborum grossorum stipticorum sicut caseus durus carnes bonine legumina nespula sorbe pira prunelle cocciana ⁊ omnia que coartant ⁊ corrugant ⁊ oppilant intestina causa ꝙ cussio ruptura: superfluus calor aeris exiccans et resolvẽs subtile. superflua frigiditas aeris constringens: sicut ventus boreal⁹: superfluum exercitium: labor superfluus: relaxatio sipbac et casus intestinorum in bursam: assumptio venenorum. Si cause intrinsece hoc est vel propter alia membra. scilicet apostema epatis vel meseray carum vel renum aut vesice vel propter intestina. Si propter intestina hoc est̃ ꝓpter sex causas. ℙrima est ꝓpter apostema yleon vel colon calidum vel frigidum. Secũda est humor: frigidus inuiscatus. Tertia est ventositas incisa. Quarta est sex indurata in intestinis.

Digitized by Google

De illiaca et colica.

Quinta ē vō mes involuti i intestinis. Sexta debilitas virtutis sensitiue ⁊ debilitas expulsiue. ¶Quarto notādū ō signis si fuerint be passiones ex causis extrīsecis cognoscāt ex indicio patientis. Si vō fuerit ꝑpter alia mēbra hñt alia signa. s. dolorē locoꝝ ⁊ si ꝑ signa illarū passionū. Si fuerint ex apostematib⁹ intestinoꝝ calidis. signa sunt febris ꝓinna dolor sitis grauitas pulsatio. Si fuerit ex apostematib⁹ frigidis oīa sūt remissiora cū grauitate ⁊ mollicie ⁊ inflatione: et ga ꝓcesserunt frigida ⁊ humida sicut lac pisces ⁊ fructus. Si fuerit ex fecib⁹ induratis est dolor grauis ⁊ videtur sibi ꝙ scindant intestina et ꝓcessio causarū indurantiuꝫ feces sicut caliditas interior vel exterior. vētus vel vsus rerū exiccantium humiditatē in fecib⁹. Si vero fuerint ex vētositate inclusa mutat dolor de loco ad locū cū tortione ⁊ rugitu ⁊ videtur sibi ꝙ acus sint incluse in intestinis ⁊ ꝙ itestina ꝑforrentur terebello. Si fuerint ex flegmate inuiscato est cū frigiditate ⁊ granitate ⁊ ꝓcesserūt ea nō multiplicāt flegma. Rōne etiā doloris aliqñ sit ibi calor. ⁊ rubedo ⁊ sitis ⁊ homines indicāt ꝙ hec cā sit calida ⁊ nō est. Si aūt fuerit ꝙ vermes dicent signa verminꝫ in suo loco: ⁊ ex his cognoscetur. Si fuerit ex debilitate sensus tūc longe egritudines ꝓcesserūt. ¶Quinto notandū ꝙ colica ⁊ iliaca differunt in pluribus: qr in iliaca est maior dolor ⁊ citius iterficit ꝓpter sensibilitatē intestini subtilis maiorē. Secūdo qr in iliaca dolor est magis ambulās versus dextrū ⁊ sinistrū ꝓpter circūuolutiōes itestini ileon. Tertio qr iliaca passio est magis ab vmbilico superi⁹. rō ꝙ situꝫ intestini. Quarto qr iliaca remediat magis per assumpta per os. colica vero ex clysteri. ratio patet. ¶Sexto notandū de differētia que est inter colicā ⁊ lapidē renū qr multi practici peccāt in hoc nō distīguētes bene. ¶Prima dria est sumpta ex ꝙlitate doloris qr dolor renalis est parvus quasi acutus. sed colicus dolor est magnus. ¶Secūda dria sumit ex loco. qr dolor colicus icipit a pte iferiori dextri lateris: ⁊ ūdit ad sup̄iora sinistri. ⁊ est versus anteriora ⁊ pectinē declinior ꝙ fit ad posteriora. ⁊ renalis incipit a superioꝛib⁹ ⁊ descēdit paulatim vsq; ad locū vbi cōfirmatur ⁊ est declinior ad posteriora. Tertia differētia sumit ex tpe. qr renalis est fortior tpe vacuitatis ⁊ colicus alleniat in ea ⁊ forte sumit aliqd. Itē colica incipit subito ⁊ in breui tpe. renalis vō paulatim. Quarta dria sumit ex innātib⁹. qñ clystere ⁊ exit⁹ vētositatis et fecū allenīat dolorē colicū. sed nō alleniāt dolorē renalē alleuiatione de qua fit curandū. Itē medicine frangētes lapidē alleniāt dolorē renalē. sed non colicū. ¶Quinta dria sumit ex his que adherent vrine. qr in renali precessit vrina arenosa ad modū sabule vel arene deinde fit subtilis. deinde apparent arene. sed in colica nō. ¶Prognosticatio passio colica est horribilis ⁊ detestabilis eo ꝙ stercus emittit ꝑ supiora et aduenīūt accidētia terribilia ⁊ detestabilia. ficut syncopis spasmus frigiditas extremitatū ⁊ desipientia. ⁊ sunt signa mortalia si ꝓmūrt. ⁊ si accidētia minorent. ⁊ medicina sumpta per os si descēdat ad inferiora bonū est signū. si i colica supuenit vomitus malū signū. qr significat ꝙ inferior pars est oppilata ⁊ stercora nō possunt exire per inferiora. timet ergo ne egrediat per superius: similiter aduentus malorū accidentiū est malum signum. ¶Almansor.

If cū dolore vētris fuerit ipsi⁹ ostrictio ſ ⁊ nausea: sed nec calor nec sitis affuerit ea egro dāda sunt que vētrē sine vomēdi desiderio soluāt: vt ē electuariū de gallia. qō. ℞. masticis gar. 33. melanopipis macropipis cinamomi nucis mus. gallie mus. oūz añ. 3. x. scamonee. 3. x. postea exprimant citonia acetosa ⁊ recētia ⁊ succ⁹ eoꝝ cū eiusdē q̄ntitatis melle misceat ⁊ coquatur vsq; ad spissitudinē paulatim ⁊ confīciatur ex eo medicamen quod tamen eiusdem quantitatis sit cuius species sunt. cuius dosis sit a. 3. ii. vsq; ad. ii. ℥. ¶Syllanus

¶Hic determinat de colica ⁊ iliaca passione. ⁊ diuidit in quatuor. ¶Primo ponit curam quando prouenit a materia flegmatica. Secūdo qñ fit a materia ventosa. Tertio qñ fit a caliditate: ⁊ per ꝓsequās a duricie fecū. Quarto qñ fit ab epate. scōa ibi. (Ō si.) Tertia ibi. (Si āt.) Quarta ibi. (Cū aūt.) ¶Prima in duas. primo facit hoc. secūdo docet ꝓnosticari. scōa ibi. (Hic preterea.) ꝓma in duas. primo ponit curā quando cū dolore vētris est ostrictio ⁊ nausea. ⁊ nō febris nec calor: per electuariū solutiuū. Secūdo ponit curā quando nō est timor de nausea vehemēti per enacuationē ꝑ vomitū ⁊ ꝑ pillulas. scōa ibi. (Ō si nausea.) De prima dicit ꝙ si cū dolore ventris fuerit stipticitas vētris ⁊ nausea: sed neq; febris neq; calor. supple arguēdum ꝙ sit a materia flegmatica. tūc debēt dari egro enacuantia nō inducētia appentiꝫ ad vomitū. sicut est electuarium de gallia. secūdo ponit descriptionē. ℞. masticis. gar. 33. melanopipis macropiperis cinamomi nucis mus. gallie oium añ. 3. x. postea exprimant citonia acetosa ⁊ recentia ⁊ succ⁹ eoꝝ cū eadē q̄ntitate mellis misceat ⁊ coquat paulatim vsq; ad spissitudinē. cōficiat cū eis medicamen. solut ⁊ cōfortat stomachum rōne specieꝝ. Ad idē diacitonireon solutiuum cū speciebus descriptō e mesue vel Nicolai. Ad idē brodiū antig galli in quo cocta sint polipodū quercinū semen anet anīū vsq; ad ossium separationē. Ad idē medicina dicta cade dolore stomachi a materia frigida. Ad idē cōfectio delectabilis laxatiua. Ad idem diarob cum turbit. Ad idem electuarium idum. ¶Almansor.

¶Ō si nausee vehemētia non fuerit nec eger medicinas vomuerit: pillule iliace sunt dande. Que. ℞. colloquintide serapini amboꝝ añ. 3. x. scamonee. 3. iii. ⁊ tertiā. iformentī pillule de qb⁹ vnius aurei pondus est dandum: velociter enim passionem dissoluunt iliacam. ¶Syllan⁹.

¶Ponit curam per enacuationē per pillulas qñ nō est timor de vomitu. Et primo facit hoc. secūdo ponit remedia alia. secūda ibi. (Si aūt passio.) De prima dicit ꝙ si nō fuerit vehemētia nausee. ⁊ eger nō vomuerit pillulas vel medicinas debent dari pillule iliace. rō qr enacuant materiam flegmaticā. Secūdo ponit descriptionē. ℞. colloquintide serapini amboꝝ añ. 3. x. scamonee. 3. iij. ⁊ tertiaꝫ. formentī pillule de quibus pondas. 3. vni⁹ est dandū. qr cito dissoluunt dolorē iliacū. Ad idē medicine dicte in dolore capitis a mā frigida. Ad idē hierapicra. Sūr valet bricicta. ¶Al.

¶Si aūt passio iliaca difficilis fuerit nec medicamina vētris solutiua eis prulerint hoc suppone collirū. Ō. ℞. salis paris. 3. x. colloquntide interioris scamonee amboꝝ añ. 3. ii. ℥. 5. fiāt ex eis colīria longa ⁊ supponant. Et si non cōtulerint ex enemate leni clysterizet. qō. ℞. ficus citrinas. v. furfuris ℔tum una manu capi pōt malvauisci. Ō. i. bec in pāno ligato ⁊ sicle folia. x. i duabus lb. aque coquant donec ad unā redeāt. deinde coletur ⁊ ponat sup eaꝫ baurach pōdus unius aur. olei sisami. 3. i. ⁊ fiat clystere ex eo. Si aūt quis fortⁱ⁹ ⁊ acutⁱ⁹ facere voluerit pondus aur: unius de collirio qō pri⁹ diximus admisceat. Clystere vehemēter soluens quo tunc utendū est cum medicamina nō cōferunt nec nē ter soluitur. ℞. colloquntide interioris. 3. x. centauree. 3. v. buchoz marie arthanite amboꝝ añ. 3. ii. oīa in trib⁹ lib. aque donec ad tertias duas redeant: coquant ⁊ colent: deinde dissoluant in ea albitrā mellis amboꝝ añ. 3. iii. castorei: sera-

Digitized by Google

De illaca et colica.

pini oppoponaci collirii qō predixim⁹ omniū añ. ʒ.ii. misceantur omnia ⁊ dum est tepidum fiat ex eo enema ⁊ si squbale exierit iteretur clystere donec exire videtur. hoc nāq; clystere ad ministrari debet cuʒ res fortissima est ⁊ pessima ⁊ in colica mala ⁊ est illa in qua fit nausea valde vehemens ⁊ infirmus nō egerit. Huic preterea egritudini quandoq; fetida superuenit eructatio ⁊ plerūq; stercus per os egreditur. quod cū accidit sepe mortē ptendit. ¶Syllanus.

¶Ponit curam per alia remedia. ⁊ diuidit in duas. Primo ponit curam per suppositoria. Secundo per clysteria. Secunda ibi. (Et si non.) De prima dicit ꝙ si passio iliaca fuerit difficilis: ⁊ medicine ventris solutiue non conferunt: debet supponi suppositorium tale. ℞. salis. ʒ.x. interioꝝ colloquintide scamonee añ. ʒ.ij. ʒ. fiant suppositoria longa ⁊ superponantur. ratio q; dolor descendit in inferioribus intestinis. vnde suppositoria plus attingūt ad locum. Ad idē fiant suppositoria cum modico salsgēme esula ⁊ melle: ⁊ fiant longa ⁊ plus attingāt ad partes superiores. (Et si non.) Ponit curam per clysteria ⁊ primo ponit curam per clystere lenitiuum. secundo per clystere acutum. secunda ibi. (Si autem.) De prima dicit ꝙ si non contulerint suppositoria dicta debet fieri clystere lenitiuum. ratio q; mollificat ⁊ relaxat. vnde materia est plus apta ad enacuationem. Secundo ponit descriptionem. ℞. ficus curinas. v. furfuris quantum potest capi vna manu. maluauisci. M.i. hec i pāno ligata ⁊ folia sicle. ℥. coquant⁹ i lb. ij. aque. donec ad vnā redeat. deide colet. ⁊ ponatur baurach pondus aurei vnus olei lilamini. ʒ.i. fiat clystere. (Si autem.) Ponit curā per clystere acutum. primo vnum. secundo aliud. secunda ibi. (Clystere.) De prima dicit ꝙ siquis vellet facere clystere acutus ⁊ fortius pondus aur̄ vnius de collirio quod prius diximus administretur. ¶Notādum ꝙ clystere lenitiuum ponitur alicubi sic in forma. ℞. malue bismalue mercurialis branche vrsine añ. M.i. caryocarum pinguium numero. x. seminis fenugreci. se. lini. se. aneti. ʒ.i. furfuris pugill⁹. i. olei lilamini. mell⁹. añ. quar. ʒ. salsgēme. ʒ.i. vel salis cōis. ʒ.ij. cassie bene pīguis. ʒ.i. bierepicre. ʒ. vi. fiat clystere vsq; ad quar. v. (Clystere.) Ponit aliud clystere fortius quo est vtendū qñ medicamina alia non ꝓferunt. ℞. i terio: nuc colloquintide. ʒ. x. buccbormarie arthanite ambo rū. añ. ʒ. rute mentastri origani. añ. M.i. oia in tribus lb. aque coquant⁹ donec redeāt ad duas tertias. deide colet. ⁊ dissolnat⁹ i ea alkytrā mell⁹. añ. ʒ.ij. castorei serapini oppo ponaci collirii quod diximus oiam. añ. ʒ.ii. misce oia ⁊ dū est tepidū fiat enema. Secūdo dicit ꝙ si squbale non exierit iteret⁹ clystere. q; debent iterari cuʒ res est fortissima ⁊ mala. Ad idē. ℞. partarie centauree minoris origani calamenti montani añ. M.i. anisi cimini cartami mundi. añ. ʒ. i. polypodii quercini turbith bene gūmoli seminis raphani añ. ʒ. ℥. pulpe colloquintide. ʒ.ij. furfuris pugill⁹. i. mell⁹. olei rute añ. quar. ℥. salsgemme. ʒ.i. succi sicle. ʒ.i. fiat clystere vsq; ad quar. v. (Huic preterea.) Docet prenosticari dicens ꝙ in hac egritudine aliquando accidit eructatio fetida ⁊ aliquando stercus per os egreditur. Secundo dicit ꝙ cum accidunt ista prenosticantur mortem. ratio q; significant defectum virtutis. ⁊ hoc maxime accidit quando apostema est in intestinis. ¶Almansor.

¶Nō si cū dolore ventris nō fuerit ipsius strictura. sʒ inflatio ⁊ rugitus ⁊ tensio in ventre existunt: ℓ ōfectio ō baccis lauri dāda est: que. ℞. foliorꝝ rute ficcorꝝ. ʒ. x. ameos cimini nigelle de ipsius origani carui alexādri amygdal. amararuʒ melanopiperis macropiperis mentastri dauci acori baccarꝝ lauri castorei oiuʒ añ. ʒ. ii. serapini ʒ. iiii. oppoponaci. ʒ. iii. ꝓficiant⁹ cū melle eiusdē pōderis: cui⁹ dosis sit vt anellana vna aut nabacha. multis vicib⁹. ʒ. i. vini calefacti: aut cū apozimate de radicib⁹: huic cōfectioni in remouēda ventositate ⁊ dissolnēda nihil equiparat. Hoc preterea suppositoriū subiiciat⁹ ꝙ sit ventositatis dissolutiuū. ℞. cimini foliorꝝ rute viridis am borꝝ añ. M.i. buccbormarie arthanite amborꝝ añ. ʒ. iii. baurach. ʒ. i. cōficiant⁹ ex melle ⁊ suppo natur cū spongia vel lana: hoc enim dissoluit vētositatem inferi⁹ ⁊ expellit. Venter quoq; assidue ex pāno calido vaporādus est. ⁊ eger i tina mittendus. Si aūt hec nō sufficerit vētosa cum igne ponēda est: ⁊ locus donec rubere inceperit fricādus. Post hoc iterato fieri cōuenit ex oleo ruraceo ⁊ ex aliis oleis calidis ⁊ ex eis clysteriʒādus est eger. post q̄ʒ eis admixta fuerint castorei euforbii amborꝝ añ. ʒ. ℥. Hanc uero solitus pari egritudinē dum sanus est caueat ne uinuʒ aqua mixtum bibat: nec etiā sumat uinū nisi puruʒ et forte: nec aquā multā bibat. ⁊ abstineat ab berbis ⁊ lacte: ⁊ oībus inflatiuis. Filoniuʒ faciens ilios cuʒ maximo coartantur dolore: ⁊ timet⁹ ne syncopis superueniat: uentositatem carminat ⁊ somnū prouocat. ℞. piperis ameos foliorꝝ rute mentastri castorei baccarꝝ lauri cimini omnium añ. ʒ. i. opii mādragore iusquiami oīum añ. ʒ. ℥. conficiantur cum melle eiusdem q̄titatis detur ex eo pondus aur̄. unius. huic quoq; electuario adduntur plerūq; scamonee. ʒ. i. ⁊ fit tunc medicamen uentris solutiuum. ¶Syllanus.

¶Ponit curam colice qñ fit a ventositate: ⁊ ita iliace. ⁊ dividitur in tot quot sunt partes: ⁊ quot remedia ponit: partes patebant. De prima dicit ꝙ si cum dolore ventris non fuerit strictura sed inflatio ⁊ rugitus ⁊ tensio in ventre dz dari ꝓfectio de baccis lauri. nō q: dissoluit ⁊ enacuat ventositatem. Secundo ponit descriptionem. ℞. foliorum rute ficcorꝝ. ʒ. x. ameos cimini nigelle keyssm. i. leuisticū origani carui alexādrini amygdalarꝝ amararꝝ macropipis mentastri dauci melāopipis acori baccharꝝ lauri castorei oīa ʒ añ. ʒ. ii. serapini. ʒ. iiii. oppoponacis. ʒ. iii. ꝓficiant⁹ cū melle eiusdem ponderis. dosis sit q̄tum vna anellana cū. ʒ. i. vini calefacti. aut cū decoctione cū radicibus. Tertio dicit ꝙ huic ꝓfectioni ꝑ ventositate remouenda nihil equipar. Ad idez valet diacimino diatrion pipeon. Sil⁹ valet comestio cimini torrefacti mediū coclear de mane. ⁊ si nō det ante cenā: ⁊ istud est secretū ⁊ valet ꝑ paupib⁹. (Hoc preterea.) ponit curā ꝑ suppositoriū dicēs ꝙ dz subiici ei hoc suppositorium. ℞. cimini foliorꝝ rute viridis. añ. M.i. buccbormarien. i. ciclamis arthanite amborꝝ añ. ʒ. ij. baurach. ʒ. i. cōficiant⁹ cū melle ⁊ supponant⁹. q: dissoluit vētositatē ⁊ expellunt ꝑ inferi⁹. Ad resolnēdū vētositatē valet aq̄ vite in q̄ boluerit ameos ⁊ castoreū ⁊ aristol. lon. Itē oleū rute ⁊ aneti. Itē tirlaca antiqua ꝑ os ⁊ ꝑ extra. Item emplin de grantis lauri descriptiōe mesue. Itē spōgia ifusa in decoctiōe rerū carminatiū vbi addat⁹ oleū rute ⁊ aneti. añ. ʒ. i. ℥. bierepi. añ. ʒ. i. ℥. vel. ʒ. i. diafinicōis. ʒ. ij. vel. ʒ. ℥. casie. ʒ. i. Super stomachū ponat⁹ oleū de spica vel de costo i q̄ bullāt gar. ameos ⁊ mastix. Itē suppositoria cōia vbi addant⁹ galgema agaric⁹ ⁊ pulnis bierepicre. (Venter quoq;.) Ponit curam ꝑ enaporationē factā ad vētrē dicēs ꝙ vāter est vaporandus pāno calido. Ratio q: actuali caliditate resoluit vē-

Digitized by Google

tositatē. Ad idē valet sacculus de pānico ⁊ sale torrefactis. (Et eger.) ¶Ponit curā per balneū dicēs ꝙ eger dz itrare balneū. ratio patet. ☞Notandū ꝙ balneū qō approximat vel est balneū aque dulcis calide vel frigide. ⁊ tūc valet solum ad mitigandū dolorē. q; anodinū. vel est balneū aque dulcis naturalr. calide vt sulphureū ⁊c. Et plus valet dissoluendo. vel est balneū artificiale. in quo coquunt res resolutes ventositatē vt herbe vel semina. De herbis: vt ruta antheos fenicului calamentū pulegiū camedreos camepitheos. De seminib⁹. semē anisi fenicului cimini rute carui ameos aneti. Ad idē valet ſpōgia infusa in decoctiōe predictarū herbarū expressa ⁊ supposita ventri. ⁊ hoc fiat sepe. Ad idē pān⁹ calidus in quo ponant dicte herbe cocte. Ad idem vesica impleta aqua decoctionis herbaꝝ predictarū. Uel vas eneum plenū aqua predicta circūpositū pāno calido. Ad idē valet stupha. Sisr valet suffumigiū factū ex tre mastice ligno aloes ⁊ vernice. Ad idem. ℞. seminis lini torrefacti. lb. ß. cimini parū torrefacti. ʒ. i. furfurū grossⁱ. pugillū. i. cōquassa. ⁊ fiat sacculus vn⁹ palmi largi ab vtraq; parte. bulliat in aqua vel vino. ⁊ fortiter expressas ponatur supra ventrē. ⁊ debet coqui donec vadat pigredo supⁱ. (Si aūt.) ¶Ponit hic curā per vētosam dicens ꝙ si nō sufficit qō dictū est dz poni ventosa cuꝫ igne sine scarificatione supra ventrē. rō p3. q; caliditas actualis resolvit vētositatē. (Et locas.) ¶Ponit curā per fricationē dicens ꝙ locus est fricandus quousq; incipiat rubere. (Post hoc.) ¶Ponit curam per iunctionē dicēs ꝙ dz fieri inunctio vētris ex oleo rute ⁊ aliꝭ oleis calidis. sicut sunt oleuꝫ de aneto oleum de kerna oleū laurinū oleū de enula oleū nardinū oleū de pulegio. rō p3. q; oīa talia dissolvūt ventositatē. Ad idē⁹ emplastrū de granis lauri. (Et ex eis.) ¶Ponit curaꝫ per clystere dicens ꝙ eger debet clysterizari cuꝫ p̄dictis addendo castorei sufo: rbij. aā. ʒ. ß. rō p3. (Hāc vero.) Ostēdit a qb⁹ sit abstinendū dicēs ꝙ ꝓsuet⁹ pati hanc egritudinē dum est sanus dz abstinere a potu vini mixti aqua. rō q; generat vētositatem. ß dz sumi vinū antiquū purū. rō q; est calidus ⁊ siccū resolvens ventositatē. secundo dicit ꝙ dz abstinere ab herbis lacte ⁊ aliꝭ inflatiuis. (Filonij.) ¶Ponit curam per filonij dicens ꝙ filonij valet iliacis cum coartant⁹ maximo dolore. ⁊ cū timet⁹ ne syncopis supueniat egro ⁊ vētositatē resolvit ⁊ maxime ꝓuocat somnū. Secundo ponit descriptionē. ℞. pipis ameos foliorꝫ rute mentastri castorei baccarū lauri cimini oīuꝫ aā. ʒ. i. mandragore seminis insgami aā. ʒ. ß. cōficiant⁹ cū melle cuius q̄titatis detur ex eo pondus. ʒ. vni⁹. Subdit ꝙ huic electuario aliquando additur tertia. ʒ. scamonee. ⁊ efficit solutiuū. Ad idē valet sarracenum. ☞Notandum ꝙ stupefactiua non debent exhiberi nisi qñ non confortat alia. ⁊ debent dari in parua quantitate ⁊ parum mouari. (Almāsor.)

☜Si autem cum dolore fe. affuerit cassiafistula in succo endiuie bullito ⁊ dispumato dissoluta egro est danda: ⁊ sirupus vio. in potu est tribuēdus: ⁊ nutriēd⁹ est ex taphea cū oleo de amygda. dulcibus condita: ⁊ ex leui clysteri clysterizandus. ☜Syllanus.

¶Ponit curam colice quando sit a caliditate febrili. ⁊ dividitur in quatuor. ¶Primo ponit curam per medicinā laxatiuam. Secūdo per sirupū. Tertio per dietam. Quarto ꝙ clystere: Secūda ibi. (Et sirupus.) Tertia ibi. (Et nutriēdus.) Quarta ibi. (Et ex leni. De prima dicit ꝙ si cū dolore etiaꝫ fuerit fe. debet dari cassiafistula dissoluta in succo endiuie bullito ⁊ dispumato. Ratio q; ē lenitiua ⁊ euacuatiua cholere si ibi sit. ⁊ q; remollit feces duras factas ꝓpter fe. Ad idem valet manna data. Ad idem decoctio prunorꝫ ⁊ tamarindorꝫ cū zucharo. Et sirupus. ¶Ponit curam per sirupū dicens ꝙ sirupus vio. est dandus in potu. rō q; infrigidat ⁊ lenit ⁊ sic valet cōtra fe. Et nutriendus. ¶Ponit curam per dietam dicens eger est nutriendus cum taphea cū oleo de amygdalis dulcibus. ratio q; est cibus lenitiuⁱ. Ad idem valent spinachia. Et ex leni. ¶Ponit curam ꝙ clystere dicens ꝙ eger debet clysterizari ex clysteri lenitiuo. Ad idem. ℞. olei mūdi. quar. i. sumitatū malue bismalue herbe viola. aā. ℥D. i. primoꝝ de nascendoꝝ sedeften aā. numero. x. se. meloneis. mūdati. se. portul⁹. se. cucurbi. aā. ʒ. i. furfurū pugillū. i. olei ros. olei viola. aā. ʒ. ß. cassiefistule bñ pinguis. ʒ. i. electuarij de succo ros. ʒ. v. fiat clystere vsq; ad quar. v. (Almansor.)

☜Cuius aūt locⁱ doloris ī vētre apparuerit grossus ⁊ eger habens apostema in principio flebotomet: deinde cassiafist. cū succo herbarū sepe dā da est. Et sit cibus eius cui hic dolor ex ꝓfluendine accidere solet taphea vnctuosa cū zucharo ⁊ oleo sisamino: ⁊ abstineat a shipticis ⁊ acetosis ⁊ a cibis grossis ⁊ ventrem stringentibus. Qui aūt cū hoc dolore vētositatē pati solitus est: cibetur cum calagie ⁊ muragenat conditis cum seminibus ⁊ abstineat ab clerib⁹ ⁊ lacte ⁊ oīb⁹ que inflant. Et bibat vinū forte ⁊ non viciatum. aut hydromel cū speciēb⁹ que pre cōdito ponent: vt piper: quas dicem⁹. Hec est ꝓfectio eius. ℞. melⁱ mūdi. lb. i. aque. lb. vi. misceant⁹ ⁊ coquant⁹ diu ⁊ spumentur bene donec fiat ad spissitudinē inlep. Cunq; hoc factū fuerit in vnaquaq; lib. er eo mittatur. ʒ. ii. puluerizati pipis in panno ligati donec appropinquet finis decoctionis eius: ⁊ cum infrigidatur extrahatur pānus ⁊ exprimatur et cū necesse fuerit ꝓpinet⁹. Cōfert etiam cui hec passio ex vētositate et grossa supfluitate accidere solet oleū de cherua cum apozimate de seminibus sumptū. Cōfectio apozimatis de seminibus hec est. ℞. ameos cimini cheiſim carui ozigani nigelle oīuꝫ aā. pugillū unū. Istis ār admisceant⁹ lb. iii. aq̄ et coquant⁹ donec ad lb. i. et. ʒ. redeant. de hoc itaq; apozimate sumant⁹. ʒ. ii. qb⁹ ʒ. iii. olei de cherua addant⁹ et multis diebⁿ bibātur. Sed si cui dolor iste cū calore supervenerit pruna. xx. et ficus citrine. v. et passularū enucleatarum. ʒ. v. sumant⁹ et coquant⁹ et colent⁹. deinde cassiafistu. in eo dissoluta colet⁹ cui oleū amygda. admisceat⁹ et sumat⁹. Et ex apozimate qō in cade reumatismo dirim⁹ in potu tribuat⁹. Uenter uero si multo fuerit siccus p̄dicto apozimati addantur polypodii et turbith amboꝝ ana. ʒ. ii. et coquant⁹ cū eo et detur donec uēter soluat⁹: cum aūt solutus fuerit removeat⁹ polypodiuꝫ et turbith. Cōfectio electuarii qō uentreꝫ soluens destruit nētositatē et graveđinē. ℞. turbith albi fricati et puluerizati. ʒ. xx. zucbari. ʒ. xxx. ʒ. ß. hui⁹ puluⁱ. ʒ. iii. ad bibendū tribuant⁹. ¶Pilule de qb⁹ cū qs uentrē soluere uoluerit unam sumere debet q; et appetitū excitāt et inflationeꝫ resolvūt et graveđinē et cibū digerūt. ℞. mastices. ʒʒ. cinamomi gar. nereſmic et melanopipis macropipis scamonee zucbari violaꝝ oīuꝫ aā. ʒ. i. fiāt ex eis pillule ad magnitudinem ciceris et sumat⁹ una. mouebit eniꝫ semel aut bis. ☜Syl.

Digitized by Google

De fluxu ventris.

¶ Ponit curam colice quando fit ab epate. ⁊ diuiditur in quatuor. primo facit hoc. Secũdo reuertit ad ponendũ curam qñ fit a ventositate. Tertio qñ fit a caliditate. Quarto qñ fit a frigiditate. Secũda ibi. Qui aũt. Tertia ibi. Sed si cui. Quarta ibi. Uenter vero. prima in tres. primo ponit curam per flebotomiã. Scõo p medicinã laxatiuã. Tertio per dietam. scõa ibi. Deinde. Tertia ibi. Et sit cibus. De prima dicit q̃ vbi loctus doloris apparuerit grossus ⁊ habuerit apostema a principio debet fieri flebotomia. rõ q: phibet fluxum materie ad locũ apostematis ⁊ debet fieri a basilica. ¶ Notandũ q̃ potest apparere apostema si paratur digitus in ano. vel aliud instrumentũ qõd ponunt chirurgici medici ⁊ dicit specultũ. Deinde cassiafistu. ponit curam per medicinã laxatiuã dicens q̃ debet dari cassiafistu. cum succo berberum. rõ q: lenit ⁊ euacuat ⁊ ampliat intestina. Ad idem. ℞. aque decoctionis endiuie folioꝝ altheee malue ⁊ cuscute bumide q̃tũ sufficit medulle cassiefist. ℥. i. olei amygdalarũ dulciũ. ℥. i. Ad idẽ vngatur locus cũ oleo camomille ⁊ aneti. Et fit. ponit curã per dietã dicens q̃ cibus debet eẽ taphea vnctuosa cũ zucharo ⁊ oleo fisamino. rõ p̃z q: est cibꝰ lenitiuus. Scõo dicit q̃ oꝫ se abstinere a cibis stipticis acetosis ⁊ grossis stringentibus ventrẽ. ratio q: claudit ⁊ stringit intestina ⁊ oppilant. ¶ Notandũ q̃ clystere qõ valet ad mundificandũ est. ℞. lactis vaccini. lib. cassiefist. ℥. i. fiat clystere. ⁊ sic factũ fuit in vna dĩa que non asseuerauerat per. x. dies. Qui aũt. Reuertit ad ponendum curam doloris ventris a ventositate. ⁊ diuidit in tres. primo ponit curam per cibum. Secundo per potum. Tertio per quoddã aliud sumptum. secunda ibi. Et bibat. Tertia ibi. Confert etiam. De prima dicit q̃ ꝓsuet⁹ pati hãc egritudinem debet cibari cum calagie ⁊ matagenath conditis cum seminib⁹. rõ q: tales cibi dissoluunt ventositatẽ. Scõo dicit q̃ debet abstinere ab olerib⁹ ⁊ lacte ⁊ omnib⁹ inflatiuis. ratio p̃z. Et bibat. ponit curam per potũ. dicens q̃ dz bibere vinum potens non mixtum aqua. rõ patet. Scõo dicit q̃ debet bibere hydromel cuz spẽb⁹ que ponunt̃ pro cõdito vt piper. Et ponit descriptionẽ hydromell. ℞. mellis mũdi. lb. i. aque. lb. vi. misceant̃ ⁊ coquant̃ din ⁊ spumentur bene donec fiat ad similitudinẽ inlep. ⁊ cuz hoc factum fuerit in vnaquaq; lb. ex ea. z. ii. pipis pulueriz̃ati mittatur ligati in pãno donec approp̃inquet finis decoctõis ei⁹ ⁊ cum infrigidat̃ extrahat̃ pãnus ⁊ exprimat̃ ⁊ cũ necesse fuerit approximet̃. rõ remedii p̃z: q: dissoluit ventositatẽ. Ad idez valet aqua ardens. Ad idẽ valet tyriaca dissoluta in vino calido. Cõfert etiã. ponit curam per aliud locale dicens q̃ in tali ꝓfert oleũ de kerua recenti sumptũ cuz decoctione de seminibus. rõ q: resolvit ventositatẽ. Scõo ponit descriptionez decoctionis de seminibus. ℞. ameos cimini keifim carui origani nigelle oĩum añ. partẽ. i. istis admisceãtur aque lb. iij. coquant̃ donec redeãt ad lb. i. ʒ. Tertio ponit dosim dicens q̃ sumant̃. ℥. ij. decoctiõis ⁊. ʒ. iij. olei de kerua ⁊ sumat̃ multis vicibus. Sed si cui. Reuertitur ad ponendũ curam qñ fit a caliditate. primo p vnã medicinaz. Secũdo per aliaz. scõa ibi. Et ex apozimate. De prima dicit q̃ si dolor ventris supuenerit cuz calore detur medicina laxatiua talis. ℞. pruna. xx. ficus citrinas. v. coquant̃ ⁊ colent̃. deinde cassiafist. in eo dissoluta colet̃: cui oleũ amygdalarum misceat̃. rõ p̃z. Et ex apozimate. ponit curam p aliã medicinã dicens q̃ in potu detur de apozimate de quo dictum est in. c. de catarro. ratio q: euacuat̃ leniẽdo materiaz calidam. Uenter vero. ponit iterato curã qñ dolor ventris fit a flegmate: ⁊ dividit in tres. primo ponit curam p decoctionem solutiuam. Secũdo per pulueriz̃. Tertio per pillulas. Scõa ibi. Cõfectio electuarij. Tertia ibi. Pilule. De prima dicit q̃ si venter fuerit multũ siccus cũ pdicta decoctione addantur polypodij turbith ambor̃ añ. ʒ. ii. coquantur cum ea ⁊ dentur donec venter solvatur ⁊c. Confectio electuarij. ponit curam per pulverem dicens q̃ pulis nãtrem solvens ⁊ inflationes dissoluens ⁊ granedinem. ℞. turbith al. pulveriz̃ati. ʒ. xx. ʒ. ʒ. zuchari. ʒ. xxx. dos fit. ʒ. iij. detur in potu. posset tamen fieri in forma confectionis. Pilule. ponit curam per pillulas dicens q̃ cum quis voluerit solvere ventrem debet sumere pillulas istas que appetitum excitant ⁊ inflationes repr̃imunt ⁊ granedinem et cibum digerunt. ℞. mastices gar̃. ʒ ʒ. nereſmich. i. seminis peonie anisi melanopipis. scamonee viol'. omnium. añ. ʒ. i. fiant pillule ad q̃titatem cicerum. ⁊ sumatur vna quia mouebit semel aut bis. ¶ Notandum q̃ hec tragea cõsumit ventositatem. ℞. ʒ ʒ. al. ʒ. ʒ. anisi. ʒ. ii. coriandri preparati et conditi ãr. ʒ. macis galange cucube domestice nucis mus. subtilissime pulveriz̃ate añ. ʒ. i. gar̃. in partes dinisorum numero. xxx. liquritie. ʒ. v. zucheri al. q̃ntũ sufficit. fiat tragea grossa ⁊ de ipsa detur patienti ad comedendum ⁊c.

¶ De fluxu ventris. ¶ Syllanus.

c Circa rubricam est notandum q̃ fluxus ventris est triplex. s. lienteria dissinteria ⁊ diaria. Lienteria est fluxus cibalis in eadem qualitate ⁊ q̃titate in qua fuit assumptus. Diarria est fluxꝰ humoralis vndecũq; fit sine excoriatione intestinoꝝ. Dissinteria est fluxus humoralis cũ excoriatione intestinoꝝ. Unde notandũ q̃ fluxus ventris vel puenit ꝓpter causas intrinsecas vel extrinsecas. Si ꝓpter causas extrinsecas aut ꝓpter malitiam ciborum aut malum ordinem. aut ꝓpter qualitates venenosas. aut ꝓpter naturam temporis ⁊ cõstitutionem talem. Si vero fuerit ꝓpter causas intrinsecas sic aliquando puenit a capite per vim reumatis. aliquãdo a stomacho. aliquando ab intestinis superiorib⁹ vel inferioribus. aliquando a venis meseraicis aliquando ab epate. aliquando a splene. aliquando a toto corpore. aliquando a repletione. aliquando ab inanitione. vt in phthisi ⁊ ethica. ⁊ aliquando in febribus pestilentialibus ⁊ hoc aliquando ratione complexionis naturalis vt in tranlis. aliquando ex permutatione etatis. vt in aphorismo secũde particule. Qui buscũq; inuenibus existentibus ventris ⁊c. ¶ Tertio notandum de signis distinctiuis. Si fuerit ꝓpter causas extrinsecas ⁊ puenit a capite. Signa sunt quia puenit plus post somnum longum ⁊ est cõsentans primos ⁊ cum eo sunt signa catarroꝝ ⁊ lesionis cerebri. si fuerit a stomacho signa sunt. q: nõ seruant ordinem nec poxissimũ certum ⁊ puenit magis de die q̃ de nocte ⁊ est granitas vel lesio stomachi ⁊ dolor ⁊ egestio indigesta. si fuerit ab intestinis signa sunt q: non seruat ordinem ⁊ puenit magis de die q̃ de nocte: ⁊ est dolor intestinoꝝ. si vero venit a venis meseraycis distinguitur. q: fluxus est chilosus q: non potest tranfire chilus per meseraycas ꝓpter oppilationem ipsarum si vero fuerit ab epate fluxus est periodicalis ꝓcipue si est ex oppilatione. ⁊ talis accidit frequentius. ⁊ talis magis deludit medicos. Tertium signum. q: talis magis accidit de nocte q̃ de die ꝓcipue in hyeme. Aliud signũ est colonis varietas. Aliud est fedus color in dextra parte versus hypocondria. si autem fuerit a splene distinguit̃ q: est granitas splenis ⁊ fluxus magis melancholicus. si fuerit a toto corpore ex oppilatione poroꝝ exteriorꝝ. vnde supfluitates non possunt exire distinguitur ex indicio patientis. q: stetit in aere frigido ⁊ sic de similibus causis. sed si fuerit in corporibus inanitis. vt in pthisici ⁊ ethicis distinguit̃. q: fluxꝰ est liquefactiuus ⁊ apparet pinguedo in tali fluxu. Sed si fuerit in corporibus repletis. vel fit per viam mundificationis totius corporis vt in bona crisi. vel per viam sinthomatis vt i mala crisi distinguitur. quia sequitur alleuiatio vel aggranatio infirmi si fuerit ratione complexionis naturalis vt in tranlis distinguit̃ ex tranlisatione ⁊ ex causis fluxibilitatis ventris que ponuntur in cõmento aphorismi. Quibuscũq; inuentibus existentibus ⁊c. ¶ Quarto notandũ de causis lienterie in speciali. q: sunt vel extrinsece vel intrinsece. si extrinsece vel ꝓpter naturam ciborum qui sunt inbificati. vel ex supfluitate assumpti. vel ꝓpter malum ordinem in assumptione ipsoꝝ. vel q: cibi venenosi. vel ꝓpter casum ⁊ percussionem. Si cause sint intrinsece aut sunt propter stomachum ⁊ intestina. aut ꝓpter alia membra. si ꝓpter alia membra cognoscitur ex lesione illorum. si ꝓpter stomachum et intestina. causa est triplex. Prima est humor flegmaticus adherens superficiei stomachi inducens inbicitatez. vnde ejbus egreditur indigestus. secũda: ⁊ est cholera pũgitiua

De fluxu ventris.

¶ mordicatiua pungens ¶ mordicans ſtomachū vnde exci
tatur virtus ad expellendum. Tertia cauſa eſt vlceratio ſto
machi. vnde cibus ſupueniens ſtomacho inducit mordica
tionem: vnde excitat virtus ſenſibilis ſentiens nocumentū
ad expellendum. Signa lienterie in ſpeciali ſi fuerit a cauſis
intrinſecis ſi fuerit ab alijs mēbris a ſtomacho habent̄ ex le
ſione illoꝝ mēbroꝝ. Si vero fuerit a ſtomacho. ſi cauſa fue
rit humor flegmaticus cognoſcit. qz cū eructatione acetoſa
¶ leditur a frigidis. ſed ſi humor eſt cholera eſt amaritudo
oris ſitis mordicatio ¶ calor ¶ ledit̄ a calidis. Si cauſa ſit vl
cera ſtomachi ſentit mordicationē ¶ puncturam ſpecialiter
ex cibi aſſumptione precipue acuti vel acetoſi. ¶Pronoſtica
tio, ſi lienteria venerit poſt diſſinteriam mortale. In liente
ria oritemia ſupueniēs prius nō exiſtens ſignum bonum.
¶ Hoc̄dū gnto de ſignis et cauſis diarie in ſpeciali. Cauſe
enim diarie poſſunt variari ſm modū materie. vel ex parte
loco⁹ a qb⁹ venit talis materia. ſi ex parte materie ſic cauſe
ſunt quatuor. ſ. ſanguis. cholera. flegma. ¶ melancholia. qz
q̄libet humor pōt facere diariam. Si ex parte loco⁹ a qb⁹
venit talis materia que cauſat diariā ſic venit aliq̄ a capite
ex reumate, deſcendente. aliq̄ ab epate: vel a ſplene. aliq̄
a matrice vel a ſtomacho. aliq̄ a toto corpore. Signa dia
rie diuerſificate ex parte materie ſūt. ſi materia ſit cholerica
ſentit̄ in ano ardor ¶ punctura ¶ color eius qō egredit̄ eſt
citrinus. ſubſtantia eius ſit fluida non viſcoſa. ſitis. amaritu
do oris. vrina citrina ſubtilis. ¶ ſi ꝓtinganſ habitudines cor
poris cholerice cōplexio cholerica ¶ etas iuuentutis erunt
magis certa. Si vero materia flegmatica fuerit in ano non
ſentitur ardor nec punctura. color eius qō egredit̄ eſt alb⁹.
ſubſtantia non multum fluida nec multuꝝ viſcoſa. priuatio
ſitis ¶ amaritudinis. vrina alba ¶ ſubtilis. ſi ꝓtinganſ habi
tudo ¶ complexio flegmatice. ¶ regimē plurimū multipli
catiuum flegmatis magis erunt certa. Si vero materia ſit
melācholica color eius qō egredit̄ erit niger ſubſtātia groſ
ſa nō viſcoſa: ¶ ſi ꝓtinganſ habitudo ¶ cōplexio melancho
lice. ¶ regimē ꝓteritū multiplicatiuū melācholie ſigna erūt
magis certa. Si aūt materia ſit ſanguinea: color qō egredit̄
erit rubeus ſubſtantia mediocris nō viſcoſa. ¶ ſi ꝓtinganſ
complexio ſanguinea ¶ habitudo ¶ regimē multiplicatiuū
ſanguinis ſigna erunt magis certa. Signa diarie diuerſifica
te ex parte loci ex quo venit materia talis diarie. ſi ſit a capi
te ſunt ſigna catarri ¶ aduenit poſt ſomnū longuꝝ. Et ſi fue
rit ab epate ¶ ꝓpter oppilationē epatis. ſignū eſt qz eſt chi
loſus. ¶ vniformis fluxus. ſi ꝓpter debilitatem virtutis di
geſtiue ſignū eſt qz fluxus eſt ſimilis loture carnis recēsis.
ſi fuerit ꝓpter multitudinē ſanguinis ſignū eſt. qz eſt plurī
mus ¶ nō ſemp ꝓtinuus ¶ ſine dolore. ¶ venit poſt egeſtio
nem cū modica ꝓmixtione. ſi venit a ſplene ¶ cum ꝺoritie
ſplenis verget ad nigredinē ¶ apparent ſignia melancholie.
ſi fuerit a matrice erit granitas matricis ¶ dolor. ſi fuerit a
ſtomacho erit dolor in ſtomacho ¶ egeſtio chiloſa indige
ſta. ſi fuerit a toto corpore cognoſcet: qz precеſſit repletio ci
bi ¶ potus: vel qz precеſſit rētento enacuationis ſolite: vl
qz corpus parum excitatur ¶ reſolui ¶ pōt venire p viaꝝ
criſis bone ¶ hoc cum virtus ſit fortis vel per viaꝝ ſinthōa
tis ¶ hoc ī mala criſi. qz materia eſt mala ¶ virtus debilis.
¶Pronoſticando in hoc fluxus creticus eſt reſtringendus:
qō cognoſcit qz ꝓfert ¶ bene fertur ab iſirmo. Omnis flu
xus ventris qui venit ſubito ¶ repente poſt longam egri
tudinem eſt mortalis. Omnis fluxus ventris ꝓueniens a
melancholia que protecta ſupra terraꝝ ebulit ¶ habet odo
rem acetoſum eſt mortalis. ¶ Sexto notandum de cauſis
dyſenterie ¶ ſignis ī ſpeciali. Cauſe dyſenterie aut ſunt exte
riores aut interiores. Exteriores ſunt aer corruptus cibaria
acuta penetrātia ſicut allia cepe acetum ¶ ſimilia: ¶ medici
na vt eſt diagridiuꝝ aloes: aut pulpa colloquintide ¶ ſimilia.
Interiores ſunt: vel cholera acuta pungens mordicans et
viceranſ: vel flegma ſalſum aut alius humor acutus adu
ſtus. vel aperitio alicuius apoſtematis. ¶ tunc illa materia
poteſt ꝓuenire a diuerſis vt dictum eſt in diaria. et cogno
ſcitur a quo mēbro veniat per ſigna dicta. Signa ſi diſſente
ria fuerit ex cauſis extrinſecis habentur ex relatione iſirmi.
ſi fuerit a cauſis intrinſecis ¶ fuerit a cholera vel flegmate
ſalſo ex cōſideratiōe eius qō egreditur ¶ coloꝛe ¶c. Sed ſi
fuerit ab humoꝛe vel alio mēbꝛo cognoſcitur. vt ſupra fuit
dictum de diaria. Signa ſi diaria fuerit in ſuperioꝛibus in
teſtinis vel in inferioꝛib⁹ ſunt. Si fuerit in ſuperioꝛib⁹ tunc eſt
ibi doloꝛ ¶ granitas ſupra vmbilicū ¶ egeſtio ē ſicut lotura
quedā. aut raſura ꝓpter ſubtilitatē inteſtinoꝝ ¶ ſanguis eſt
plus mixtus cum egeſtione ¶ clyſteria non multum confe
runt. ſed aſſumpta per os. Si fuerit in inferioꝛibus inteſti
nis eſt doloꝛ: ſub vmbilico ¶ granitas ¶ egeſtio eſt cuꝝ qui
buſdam ꝓtentis furfureis ¶ ſquamoſis. ¶ hoc ꝓpter dari
tiem inteſtinoꝝ illoꝝ ¶ ſanguis nō eſt ſic mixtus cū egeſtio
ne et clyſteria plus cōferunt q̄ aſſumpta per os. ¶Pronoſ
ticatio mutato coloꝛis in diſſenteria eſt malū. Si in dyſen
teria poſt aurem ſiniſtram appareat puſtula ſimilis orobo
cum magna ſiti infra .xx. dies moꝛietur. In diſſenteria i ꝓn
cipio fluxus eſt ad modum loture carnis. ¶ poſtea ſicut ra
ſura pergameni. ¶ poſtea ſicut quedaꝝ fruſtula carnis. ¶ ſi
fuerit in inteſtinis ſuperioꝛib⁹ expeditus eſt. ¶ ſi in inferio
ribus adhuc poteſt curari. Omnis fluxus vētris poſt egri
tudinem manente egritudine. ſi ſit cum mala tolerantia eſt
mortalis. Omnis fluxus cum vomitu ¶ ſingultu ¶ cū alie
natione eſt mortalis. In omni fluxu cauſa appetit⁹ eſt ma
lum ſignum. Et ſi in inteſtinis ſubito maiuꝝ fluxuꝝ ſangui
nis vel ſanguinoſitus in hydropiſi eſt malus ¶c. ¶ Alma.

Cum cibus in ſtomacho more ſoluto nō
c mozat imo citius egredit non mutatus
niſi paꝛ ¶ fuerit cum hoc c mordicatio ¶
doloꝛ ī vētre ¶ ſitis cū quo etiā plurimū qz adeſt
vētris fluxus in quo ante comeſtionē inuenit pu
rulentus: detur egro rob de ſucco vue acerbe:
aut de ſucco ribes aut de ſucco granatoꝝuꝝ cum
ſpodii ¶ rob. amboꝝ añ. ʒ. i. Trociſci quoq; de
ſpodio conſtrictiui itidem tribuant. Putriatur
vero ex adeſia citrina ¶ pullis cum aceto coctis
¶ aſſatis ¶ cū ſucco vue acerbe poſitis. In potu
vero ſumat ſumach cū aqua ro. deinde nutriat
ex cibo cui admiſceat ſumach qui vocat ſuma
chia: totū qz eius regimen ad hoc perducatur ut
infrigidare poſſit ¶ ꝓſtringere. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de fluxu ventris et diuiditur in quatuor.
¶Primo ponit curam lienterie. Secūdo diarie. Tertio dy
ſenterie. Quarto tenaſmonis. ſecūda ibi: (Si vo cib⁹.) tertia
ibi: (Oō ſi ex fluxu.) Quarta ibi. (Trociſci quoq;.) De pri
ma dicit q̄ ſi cibus nō moꝛatur in ſtomacho imo citi⁹ egre
ditur q̄ ſit digeſtus ¶ alteratus. ſuppie tunc eſt lienteria.
Secundo dicit q̄ ſi appareant iſta ſigna. ¶Primo q̄ fuerit
mordicatio ¶ doloꝛ in ſtomacho. ſecundū eſt ſitis. Tertiuꝝ
qz aliquando ante cibum eſt fluxus ſuppie purulentus. ar
guendum eſt q̄ lienteria eſt ab humoꝛe cholerico. ratio ſi
gnoꝝ patet. Tertio dicit q̄ pro cura egro debet dari rob
de ſucco granatoꝝ cum ſpodii ro. añ. ʒ. i. Ratio qz eſt frigi
dum ¶ ſtipticum. vnde ꝓhibet ne cholera inducat tantam
mordicationem vnde ſtimulat expulſinam ad expellendū
cibum ante tempus. Ad idem rob de agreſta. rob de ber
beris. rob ō ribes. rob de ſumach. rob de citoniis. ¶ Nō
tandum q̄ in tali caſu conuenit enacuatio materie cholerice
¶ debet fieri cū medicinis dictis de doloꝛe ſtomachi a ma
teria calida ꝓueniēte. et curat̄ vt ſupra. (Trociſci quoq;.)
¶Ponit ſecundam medicinam dicens q̄ trociſci de ſpodio
etiam conſtrictiui debent dari. Ratio quia ratione frigidi
tatis alterant malam complexionem calidam. ¶ ratione ſti
pticitatis cōſtringunt ventrem ¶ debent dari premiſſa enu
atione. qz nūq̄ ſtiptica debent dari ante enacuationeꝝ: qz
icrudeſcerēt ¶ cōſtringerent materiam. Ad idem. ℞. boli
ar. terre ſigill. coralli ſandali ſumach berberis ſeminis citro
niꝝ ꝓſidie: balauſtie gallaꝝ accatie hypociſtidos mirtilloꝝ

Digitized by Google

De fluxu ventris.

sanguinis draconis rof. añ. ʒ.i. pulverizenť ꝛ misce cū succo plantaginis ꝛ succo absinthij: fiant trocisci: ꝛ cum vn vo lueris distemperet vnus cū lacte vaccino vel ouino in quo lapides ardentes sunt extincti. ¶ Notandum ꝙ si ex cholera ꝓueniat vlceratio in stomacho. sicut quando sanies apparet: mundificandus est cuʒ hydromelle ꝛ aqua or. ita ꝙ dentur tria coclearia aq̄ mellis cuʒ tribus cochlearibꝰ aque ordei. deinde cōponit tale ꝓsolidatiuū. ℞. dragaganti gūmi arabici mastices thuris karabe añ. ʒ.i. pulverizenť subtilꝛ ꝓficianť cum succo absinthij ꝛ fiant pillule ꝛ capiat duas tetino stomacho. Ratio remedij est: qz ibʒ consolidare. ꝛc. (Mutriať.) Ponit curam per dietam dicens ꝙ patiens lienteriam ex cholera debet nutriri ex adhefia citrina. ꝛ per hoc intelligit cibos frigidos acetosos: ꝛ ꝓpter hoc debet etiam nutriri pullis cum aceto coctis ꝛ assatis ꝛ cōditis cū egresta. ratio pʒ. Secūdo dicit ꝙ in potu debet sumere stomach cum aqua ro. Tertio dicit ꝙ etiam debet nutriri ex cibo qui vocať sumachia. i. in quo ponit sumach. Quarto dicit ꝙ totuʒ regimen debet esse infrigidans ꝛ cōstringēs. ratio pʒ. qz illa faciunt descendere choleram ad intestina ꝛ eam restringūt. Ad idē. ℞. sumach q̄r. ʒ. cū lacte amygdalarū. Ad idem lac capre infusatum in decoctione cum riso torrefacto. Ad idem ordeum torrefactū cū lacte amygdalarum: ita ꝙ ex eis fiat ordeaceum. (Almansor.)

¶ Quod si non fuerit cum eo in ventre mordicatio neq; quod egreditur pus habet admixtuʒ sed est viscosuʒ ꝛ adest inflationis paucitas ꝛ rutus acidus ꝛ pauca sitis. egro ficla ꝛ sinapis et pisces saliti tribuanť. Deinde cogať ea vomere sumendo salem ꝛ mel ꝛ anetum coctum. Que si non sufficerint medicamen qō expellit flegma tribuatur: qō. ℞. aloes. ʒ.i. collogntide interioris. ʒ.iiii. salis indi. ʒ.iiii. turbith. ʒ.i. ex bis fiant pillule ꝛ sufficiunt ad dosim. i. Vomitu preterea sepe vratur. Et cibaria quibus vtitur in almuri per se intinganť ꝛ comedat sulcida que sale condiunť ꝛ acrimoniam habent que appetituʒ prouocare ꝓsueuere. ❧ (Syllanus.)

¶ Ponit curam lienterie qñ ꝓuenit ab humore flegmatico: ꝛ diuiditur in duas. Primo facit hoc. Secundo ponit curam qñ materia est enacuata. ſcḋa ibi: (Si aūt cū hoc.) Prima in tres. Primo ponit curam per ꝓparantia materiam ꝛ incidentia. Secundo per enacuationeʒ. Tertio per dietaʒ. ſcḋa ibi: (Deinde cogať.) Tertia ibi: (Et cibaria.) De prima dicit ꝙ si cum lienteria non fuerit mordicatio in ventre: vel stomacho ꝛ qō egreditur nō est sanies sed materia viscosa: ꝛ est pauca inflatio ꝛ pauca sitis ꝛ eructatio acetosa supple arguendum est ꝙ est a materia acetosa flegmatica. Secūdo pro cura dicit ꝙ egro debet dari sicla sinapis ꝛ pisces saliti. ratio qz incidunt materiā flegmaticā ꝛ abstergunt ꝛ ꝓparant ad enacuationem. (Deinde cogať.) Ponit curam per enacuationē: ꝛ diuiditur in tres. Primo per vomitum. Secundo per secessum. Tertio ponit cañ. circa enacuationes per vomitū. ſcḋa ibi: (Que si nō.) Tertia ibi: (Vomitus ꝓterea.) De prima dicit ꝙ eger debet cogi ad enacuandū dando ei sal ꝛ acetum ꝛ mel coctuʒ. ratio quia vomitus diuertit ab enacuatione per secessum. ꝓpterea qz per talem vomitum enacuatur materia faciens lienteriaʒ. Ad idem valent medicine vomitiue de quibus supra dictū est ꝛ specialiter ille que enacuant flegma. (Que si non.) Ponit curam per enacuationē que fit per secessuʒ dicens ꝙ si nō sufficit qō dictū est cōuenit medicina enacuans per secessum. Secundo ponit descriptionem. ℞. aloes. ʒ.i. collogntide interioris. ʒ. iiij. salis indi. ʒ. iiij. turbith. ʒ.i. ex bis fiant pillule. Ad idem valent medicine solutiue posite supra. ꝛc. de dolore stomachi ꝓuenīte a flegmate. (Vomitu.) Ponit canoñ. circa enacuationem per vomituʒ dicens ꝙ sepe debet vti enacuatione per vomitum. ratio pʒ. (Et cibaria.) Ponit curam per dietam dicens ꝙ cibaria quibus vtitur debent intingi in almuri qō est quoddā genus salsamenti. debent etiā comedere sulcida cum tale condita que hōt acetositatē. vñ ꝓuocāt appetitū sicut sūt cappares ꝛ oliue. rō qz icidūt abstergēdo mām flegmaticā. (Almāsor.)

¶ Si aūt cuʒ hoc qō dirimus nihil egredī fu perfluū neq; qō expellit aliquid pulverulentuʒ vel flegmancū bʒ admixtum: egro vinuʒ forte ꝛ puꝛ tribuēdū est ꝛ diacolibanū dādum. Qō. ℞. olibani. ʒ.x. piperis ameos spice cheisim anisi nigelle omniū añ. ʒ.ii. balaustie. ʒ.x. mellis dispumati. q. sufficit ad ꝓficienduʒ detur ex hoc in potu qz stomachuʒ calefacit ꝛ vehemēter deficcat. Apozima quoq; qō in. c. colice passionis nominauimꝰ detur ꝛ assuescat in potu sumere vinuʒ puꝛ. Si vero cibus nō egrediet: sed res subtilis alba ꝛ aquosa cū qua sunt ea que epatis significant debilitatē: egro tribuatur id qō fit de scoria ꝛ diacolibanū. ꝛ electuariū diacalamēticū ꝛ trocisci calefaciētes epar quos nominauimꝰ ꝛ electuariuʒ diacalamentū: qō. ℞. foliorum rute foliorum calamēti ficcoꝛ ameos carui cheiliʒ. ʒʒ. cinamomi macropiperis omniū partes equales cōficiātur cuʒ melle cocto ꝛ dent alia medicamina que nominauimꝰ in. c. epatis de his que ipsaʒ calefaciunt ꝛ confortāt. Si aūt cum predicta egritudine non fuerit significatio debilitatis epatis: imo qō egrediť subtile est ꝛ albuʒ ꝛ fuerit in stomacho grauitas: puluis de malis granatis ad trāsgluriendū dādus est: cuius ꝓfectio. ℞. oſiū granatoꝛ acerosoruʒ ꝛ citrinoꝛ vt alcobol. ʒ.c. carui se. coriandri aceto acerrimo ifusoꝛ: ꝛ postea assaroruʒ añ. ʒ.xx. xilocaracte sumach balaustie omniuʒ añ. ʒ.x. pulverizentur optime ꝛ misce ꝛ detur ad trāsgluriēdum. Electuariuʒ quoq; qō dicit cbāzi detur: qō. ℞. arilloꝛ passarum tritorum vt alcobol lb. j. mirtilloꝛ siccoꝛ pulverizatoꝛ vt alcobol lb. ʒ. xilocaracte nabati balaustie se. tamarisci ameos omniū añ. ʒ.x. cōficiant cum melle de canna aut cum melle apuʒ optime dispumato ꝛ electuariū sumatur. Si autem qō egreditur citrinū fuerit ꝛ anuʒ mordicat egerq; fitim patiať ꝛ febreʒ: trocisci constringui de spodio ꝛ aqua sauic ꝛ ordei dentur. Trocisci cōstringui de spodio. ℞. rosaruʒ ru. spodii añ. ʒ.x. se. acetose sumach balaustie gūmi arabici omnium añ. ʒ.v. iformētur troci. pōdere. ʒ.ii. quoꝛ vnꝰ cum. ʒ.i. rob citonioꝛ simplici sumatur. Aqua vero sauich ordei ita fit: ordeum fractū in aqua ipsuʒ cooperiēte bulliat donec aqua insp̄issetur: deide coletur ꝛ bibanť ex eo. ʒ. iiii. cuʒ. ʒ. iii. spodii ꝛ gūmi arabici eadē quātitate. Syllanus.

¶ Ponit curā lūterie qñ ꝓuenit a mala cōplexiōe frigida sine mā: ꝛ diuidit in tres ꝑtes ꝙ tria remedia ponit. ſcḋa ibi: (Et diacolibanū.) Tertia ibi: (Apozima.) De ꝑma dicit

Digitized by Google

De fluxu ventris

q̄ si in lienteria nihil egrediat de mā flegmatica: tunc egro debet dari vinū purū ⁊ potens: vt malvasia vel romania. ratio q̄ calefacit stomachū ⁊ exiccat ⁊ ꝓfortat nervos ⁊ virtutem. Ad idē valet aqua ardens ⁊ stellatia. (Et diaolibanum.) ¶Ponit scōm remediū dicēs q̄ in tali casu dz fieri diasolibanū. Et ponit descriptionē ei⁹. ℞. olibani. ʒ.x. piperis albi ameos spice keiſim anis nigelle. aā ʒ.ij. balaustie. ʒ.x. mellis spumati. q. ſufficit ad ꝓficiendū. Scdo verificat se q̄ calefacit stomachū ⁊ valde exiccat. Ad idem valet diamēthe diagalāga diazinzi. diatrionpipereon diacitonitē cuz speciēb⁹. Ad idem valet trāsglutire tria grana olibani vel masticis ⁊ hoc de nocte in itroitu lecti. (Aposima quoq⁹.) ¶Ponit tertiū remediū dicēs q̄ debet dari decoctio de seminibus de qua dictū est supra in. c. de cura colice. Rō q: calefacit stomachū ⁊ exiccat. Scdo dicit q̄ debet assuefacere ad assumēdū vinū purū. rō p3. (Si vero abus.) ¶Ponit curam diarie ⁊ dividit in duas. ¶Primo ponit curā q̄ ꝓvenit ab epate. Scdo q̄ a stomacho. scdā ibi: (Si autē.) De prima dicit q̄ si nō egrediat cib⁹ sed res subtilis al. ⁊ aquosa ſignificat debilitatē epatis ꝓuenientē a frigiditate tūc egro dz dari cōfectio de scoria ferri diasolibanum ⁊ trocisci calefaciētes epar de q̄b⁹ supra dictū est. (Et electuariū diacalamētū.) Scdo ponit descriptionē diacalamēti. ℞. foliorum calamēti folioz rute ficcoz ameos carni keiſim. ʒʒ. cinnamomi macropiper ana ʒj. partes equales. ꝓficiant cuz melle cocto. Tertio dicit q̄ debēt dari medicamia alia que dirim⁹ in. c. epatis que calefaciūt ⁊ cōfortāt epar. ¶Notandū q̄ rasis ponit curā fluxus vētris ꝓuenientis ab epate dupl̄r. ¶Primo qñ ꝓvenit ab oppilatione epatis. q: in tali ꝓvenit diacalamētū qđ est apertiuū ⁊ ducit nutrimentū ad mēbra. similiter valet aqua ciceruz ⁊ petros. Valent et medicamina alia aperitiua vt diagalāga. diacinamomū. Scdo ponit curā fluxus vētris ꝓuenientis ab epate ꝓpter debilitatem ꝓtine epatis: ⁊ hoc per medicamina ſtiptica vt diasolibanū ꝓfectio de scoria ferri. ⁊ valēt qñ debilitas ꝓvenit a frigiditate. si vero ꝓvenit a caliditate ꝓvenit frigida ſtiptica vt est triſandalū. Ad idem valet pulvis triſandali pulvis diapenidion aā ʒ.ij. coralli rubei coriandri ꝑparati aā ʒ.ʒ. ſe. citonioz ſe. acetoſe ſe. arilloz. aā ʒ.i. interiora cinamomi olibani aā gra. v. ꝓferue ros. ru. facte ex rosis ficcis ʒ.i. aque ros. ʒ.ij. ʒucchari al. quar. iij. fiat electuariū in bol'. Ad idē. ℞. ʒucchari ros. facti ex rosis ficcis triſandal. aā quar. i. diacodion ſine speciēb⁹ cōditi cum pane ʒucchari aā quar. ʒ. ⁊ ſi est delicat⁹ addant panni aur. xx. Item forma potabili valēt pulvis mirtilloz datus cū aqua plantali vl' cū aqua plātaginis. Ad idē. ℞. aque plātaginis aq̄ ros. facte ℥ ſtipitibus aque endivie aā quar. iij. fiat iulep. vsq; ad lb. ß. Ad idē. ℞. aque plātaginis quar. ʒ. cū pulvere ſe. ros. vl' anthere. ʒ.i. (Si aūt.) ¶Ponit curā diarie ꝓuenientis a stomacho: ⁊ dividit in duas. primo ponit curam q̄ ꝓvenit a flegmate. scdo q̄ a cholera. scdā ibi. Si aūt. De prima dicit q̄ si cū diaria nō fuerit ſignū debilitatis epatis ⁊ illud qđ egredit fuerit ſubtile album ⁊ fuerit gravitas in stomacho ſupple arguendū est q̄ ſit a stomacho ꝓpter mālā flegmaticam. rō p3. scdo dicit q̄ pulvis de granatis ꝓ cura danda est in potu. rō q: ꝓfortat digestiuā retētiuā ⁊ consumit materiā flegmaticā. Tertio ponit descriptionē. ℞. offiā granatoz acetoſoz assatoz tritoz. vt alcohol. ʒ.i. ſe. carni coriandri amboz in aceto fortiſſimo infuſoz ⁊ post assatoz aā ʒ. xx. xilocarate balaustie sumach aā ʒ.i. pulverizent optime ⁊ misceant ⁊ det⁹ pulvis ꝓvenit enacuatio materie flegmatice ⁊ medicina laxativa est talis. ℞. corticū mirobal. kebulorum modicū cōbustoz supra regalā calidā ʒ.ij. mirtilloz aque oz. fiat massa ⁊ distempereē cū siropo myrtilloz lymphato cū aqua plantali. Electuariū. ponit curā per aliud remediū dicēs q̄ cōvenit remediū aliud. s. electuariū dictum cansi. qđ sit sic. ℞. arilloz passulaz tritoz vt alcohol. lib. i. mirtilloz ficcoz pulverizatoz. vt alcohol. lb. ß. xilocarate nabal balaustie se. tamarisci ameos omniū aā ʒ. x. ꝓficiant cū melle apum despumato ⁊ fiat electuariū. rō q: cōsumit materiā flegmaticā derelictā post enacuationē. Ad idē valent alia electuaria calida ſtiptica dicta supra vt diasolibanuz diagalāga. Ad idē valet anisuz assuz anetane asse. (Si aūt.) ¶Ponit curaz diarie ꝓvenientis a stomacho ab humore cholerico ⁊ dividit in duas. ¶Primo ponit curaz. Scdo ponit descriptionē medicinarū de quibus facit mentionē. Scda ibi. Trocisci. De prima dicit q̄ si illud qđ egredit fuerit citrinū inducēs mordicationē in ano ⁊ eger patiatur ſitiz ⁊ fe. supple arguēdum est q̄ diaria ſit a stomacho ꝓpter cholerā ī eo existentem. rō patet. Scdo dicit q̄ pro cura debent dari trocisci de spodio ꝓstrictini ⁊ aqua sanich ordei. ratio patet: q: ꝓstringūt ⁊ ifrigidāt. Sed diceret aliquis aqua oz dei laxat ventrē. Dicendū dupl̄r. ¶Primo q̄ valet enacuādo cholerā lavando. Aliter q̄ ordeuz dz esse tozefactuz ⁊ assum: q: tunc ſit illa aqua ſtiptica. ¶Notādum primo dz dari talis medicia cholere enacuatiua. ℞. corticū mirobal. citrinoz bene gūmoſoruz rewbarbari modicū cōbusti supra tegulaz calidā aā ʒ.i. cubebe boli ar. aā ʒ. ʒ. dragāti gūmi arabici modicuz tozefacti aā ʒ.i. fiat pulvis ⁊ incorporētur cum siropo mirtilloz ⁊ fiat massa ⁊ administret⁹ vt dictum est in alia medicina. Trocisci. ¶Ponit descriptionē. ¶Primo trocisconū de spodio. Secūdo aque ordei. Scda ibi. Aqua vero. De prima dicit q̄ trocisci de spodio cōſtrictini sic fiāt ℞. ros. ru. spodii aā ʒ.x. seminis acetoſe sumach balaustie gūmi arabici omniū aā ʒ.x. informētur trocisci pōdere ʒ.ij. quoruz vnus cuz ʒ.i. de rob citoniorū ſimplici ſumat. Aqua vero. ¶Ponit descriptionē aque ordei dicens q̄ sic fit ℞. ordeuz cum aqua ipſuz cooperiēte bulliat donec ispisse tur aqua. deinde colatur ⁊ bibant. ʒ. iiij. ex ea cuz ʒ. iiij. ſpodii ⁊ gūmi arabici in eadē qnātitate ⁊c. ¶Almansor.

¶Qđ si ex fluxu vētris euenerit excoriatio pulmonis de bo. ar. ad trāsglutiendū det⁹. Qui. ℞. pſilli ʒ.xx. seminis plātaginis. ʒ.x. gūmi arabici boli ar. amboz aā ʒ.iij. pſiliū assetur ⁊ gūmi ⁊ bolus pulverizent ⁊ cōmisceant ⁊ sumant ī potu ex eo in mane. ʒ.iij. cū rob de citoniis ⁊ circa noctem tātūdez. Lib⁹ vero ei⁹ sit pulmētuz factuz cum granis granatoz ⁊ passis cū aq̄ ⁊ aceto ⁊ cib⁹ facius cū ſucco vue acerbe ⁊ sumach ⁊ raphea cui admisceatur ſuccus sumach ⁊ bis similia cibaria. ¶Syllanus.

¶Ponit curam dysenterie ⁊ dividit in tres. primo ponit curā per pulverē. Scdo per dietaz. Tertio per trocisc os. Scda ibi. Cibus vero. Tertia ibi: Trocisci. De prima dicit q̄ si ex fluxu ꝓvenerit ventris excoriatio dz fieri pulvis boli ar. ad trāsglutiendū. ratio q: infrigidat ⁊ constringit: ⁊ ideo valet si excoriatio fiat a materia cholerica. Secundo ponit descriptionē pul. de bo. ar. ℞. pſilli ʒ.xx. semis plantaginis ʒ.x. gūmi arabici boli ar. amboruz aā ʒ.iij. pſilium assetur ⁊ gūmi ⁊ bolum pulverizētur ⁊ cōmisceātur ⁊ sumantur de eo in potu de mane. ʒ.iij. cum rob de citoniis ⁊ circa noctem tantūdem. Cibus vero. ponit curam per dietam dicens q̄ cibus eius debet esse pulmentum factuz de granis granatorum ⁊ passulis cum aqua et aceto. Et similiter succus factus cum vuis acerbis. i. cibus factus cum ipſis ⁊ sumachia. i. succus sumach ⁊ similia. ratio patet. Secundo ponit descriptionem trocisconum de balaustijs. ℞. gallarum siliquaruz seminis tamarisci nabati olibani balaustie omnium aā partes equales gūmi arabici opii amborum aā partes equales informentur trocisci ponderis. ʒ.ii. de quibus vnus cum vino sumatur. Si non fuerint caloz neq; se. ⁊ si se. fuerit tunc cum rob de citoniis aceto sis. ¶Notandum q̄ cura dysenterie perficitur: vel cum medicinis vel cum dieta. Si cum medicinis vel tales approximantur ab intra vel ab extra. si ab intra vel per superius. s. per os. vel per inferius. s. per anum. hec sunt clysteria quoz quedā sunt lanativa tm. quedā lanativa ⁊ abstersiua quedā ꝓstrictiua. ⁊ quedā ꝓsolidativa: ⁊ q̄dā simꝑ supposita ab extra. Approximata sūt diuersa: sicut ligare extrema superius. fricare membra extrema. sessio in decoctōe rez

Digitized by Google

De fluxu ventris.

stipticarū. emplastrū factū supra ventrem positum. vento se fine scarificatione supra ventré posite. abinde pedum ℞ tibiarū ex decoctione radicis salicis. de olibus discutiam incipiēs a dieta. Dieta ergo sit ꝙ debet vti cibis stipticis constrictiuis de quibus sunt omnes cibi assati ꝑcialiter i veru ℞ pulli perdices turtures fasiani pullus coct⁹ in aqua in qua ponitur citonium in vētre pulli vel grana sumach vel rizū tostefactum vel myrtillor ℞ decoctū cum lacte. ℞ similiter fiat ex milio. Itē lentes cocte in duabus aquis ℞ postea in aceto. Itē fabe cocte cum aceto. Itē lac in quo lapides candentes ℞ ardētes extinguūt. similiter chalybs. Itē caseus recens fine sale. Item caseus antiquus valet multū dū fuerit bullitus in pluribus aquis dulcibus donec caseo cessauerit. ℞ de istis pōt vti quōcunqz vel per se ℞ vidi assari ali qualiter. vel triturando ℞ ponendo cū rizo in raviolis vel similibus cibis. De potibus vinū nigrum stipticū aqua ferrata. aqua sumach. ſ. decoctionis vel mirtillorū. Sequitur nunc de medicinis. ℞ primo de his que approximantur ab intra. Et pmo per inferius. vt de clysteribus. Clystere lauatiuū solū fit cū aqua decoctionis ordei. Clystere lauatiuū ℞ abstersiuū fiat cum aqua decoctōis ordei ℞ melle ros. colato vel cū puluere zucbari. Clystere cōstrictiuū sic fit cum stipticis. ſ. cū succo plantaginis cū succo tassi barbasi cū succo acacie. i. prunellorū parvorū addendo de cinere papiri cōbusti. ℞ vitellos duorū ouorū assatos duros. posset etiaz addi pulvis trociscorū de balaustijs vel trociscis de achacia vel de hypoquistide: vel de terra sigillata. vel fiat ex succo plantaginis cum bolo armeno. Clystere consolidatiuuz sic fit. ℞. gallarū non perforatarū sumach boli armeni aā. ʒ. ii. sepi rennū capiarum quar. ʒ. vitellos duorū ouorū coctos succi plantaginis facta residentia. ʒ. i. fiat clystere cum aqua pluuiali vel cum aqua decoctōis sumach. ℞ teneat ipsaz satis patiens. ad idem. ℞. lentium excorticatarum milij vel pānici excorticati ros. balaustie gallarum omnium aā. ℔ i. bullīāt in tribus lib. aque donec veniat ad consumptionē medietatis. deinde coletur ℞ sumaſ ex ea. ʒ. x. infundant in ea olei ros. ʒ. ii. cineris papiri. ʒ. i. adipis byrci. ʒ. ʒ. vitellum vnius ouī assati. Deinde medicine que approximātur ab intra sunt suppositoria ℞ talia fiant ex stipticis. ℞ quādo qz addantur stupefactiua. de quibus. ℞. ſe. infusiani albi opij papaueris spodij balaustiarum ℞ thuris partes eq̄les. valent. qz ingrossant materiam ℞ pmouent somnum qui est melior res que sit. qz aufert sensationem. ad idē. ℞. thuris seminis lini croci aā. ʒ. i. fiant licina cum filis. Sequitur de medicinis que approximantur superius. ſ. p os. Si rupi sunt. sirapi, de citonijs. sirupus de pijs. sirupus protalibus. ℞. zucbari. lib. v. aque plurialis vel ros. lib. ʒ. in qua coquātur mirtilli. ʒ. i. ros. sumach acbacie bipoquistidos balaustiarum spodij aā. ʒ. ·ß. sorbaz non maturarū. ℥. nespilorū viridū. v. prunorū imaturatorū. ℥. liquiricie dragaganti gummi arabici aā. ʒ. ʒ. terenda terantur ℞ bulliant donec ad lib. i. redeant. postea colet ℞ iterū ponatur supra ignem cum predicto zucbaro donec ad spissitudinē veniat ℞ fiat sirupus. Ad idem commisce pulueres boli ar. cum succo plantagims ℞ detur per os. Rob sunt rob de citōijs rob de sumach rob mirtillorum rob de pirīs. Succi sunt. succus solatri. succus plantaginis succus acbacie ℞ similiz stipticorum. De pulueribus pulvis de granis mirti. pulvis sumach pulvis de granis granatorum ℞ de terra sigillata. ℞ similium rerum stipticarū ex quibus potest fieri pulvis. De trociscis. Trociſci balaustiarum. troc. de kara. troc. de terra sigill. troc. de hypoquist. trocis. de acbacia. trociſci de spodio. troci. de opio. troc. de papauere muscat. De confectionibus. confectio diacitonitē fine spēb⁹ ℞ debet dari vn⁹ bolus ante prandium ℞ ante cenā zucbarū ros. antiquū tri sandali electuarium de granis mirti mesue. electuariuz de ros. eiusdem. confectio talis. ℞. trocis. de karabe pulveri zatorū. ʒ. iii. lapidis ematitis. ʒ. i. sanguinis draconis boli ar. aā. ʒ. ʒ. seminis plantaginis seu endivie aā. ʒ. ʒ. zucbari q̄tum sufficit fiat confectio. Item parū tiriace noue vel filonij vel athanasie. ¶ Sed notandum circa approximationē stupefactiuorum ꝙ non debent approximari nisi quando alia nō iuuant. sed in approximatōe ordo debet eē ab extra primo. secundo ab intra. ℞ primo per inferius. scōo per superius. ſ. per os. De pillulis vero pillule stiptice nicolai. itē ℞. balaustiarū pfidie mirtillorū simphiti. sanguinis draconis. boli ar. acbacie ros. tartari vt cartaini hipoquistidos summach. croci gallie muſca. galle cinamomi spodij. macis gummi arabici aā. ʒ. i. opij thebaici. ʒ. i. ſ. temperentur cū succo cimarum mirti ℞ plantaginis fac pillulas in modum orobi da. ix. vel. xi. Ad idem pillule de opio. pillule de sandaraca pillule de mādragora. Sequitur de approximatis ab extra De ligaturis ad extrema superiora. Ad brachia etiaz fiunt que diuertunt de fricationibus membrorum exteriorum. ſ. cum pānis patet. qz trahunt ad extra. ℞ sic diuertunt. De balneo in quo debet sedere vsqz ad vmbilicum. ℞ dicit sessio ℞ fit cum decoctione rerum stipticarum. ſ. folioꝝ citonium pirorum nespilorum sorbarum ℞ corticum sumach galle mirti cupule glandium rose sicce ℞ similia. De epithimate. Epithima ad ventrem potest fieri ex decoctione predictarum rerum fundendo petias ℞ ponendo supra ventrem: Item ex succis constrictiuis. vt plantagine ℞ silium vel decoctione sumach vel mirtillorum addendo de pulvere trociscorum de terra sigill. ℞c. De vnctōe potest fieri ex oleis predictis vel omnibus similibus. Ad idez. ℞ olei mirtillorum olei citoniorum olei mastichis aā. ʒ. ſ. gallarum ros. balaustiarum mirtillorum boli ar. sanguinis draconis mastichis aā. parum. cere q̄tum sufficit. fiat vnguētū De ventosis fine scarificatione supra ventrem positis ponendo vnam supra vmbilicū. ℞ duas a lateribus patet qa diuertunt ad exteriora ℞ debent dimitti q̄tum est possibile. ℞ hoc testatur anicē. decimasexta tertij de fluxu omniz modorum dicens ꝙ fuit expertus. ꝙ si dimittantur q̄tuor boni restringunt. De abstinentia pedum ℞ ubiarum fiat cū radice filicis. ℞ si fiat cum decoctione rerum stipticaruz nō est malum. De emplastris supra ventrem. emplastrū de gallia mesue quod est duplex. Unum. ſ. cum fluxus est cū signis frigiditatis. Aliud vero cum est cum signis caliditatis. Ad idem emplastrum diasiniconis alexandri quod ponit mesue. ℞ medicus industriosus potest formare alia ꝑ intentiones diuersas. Ad idem fiat emplastrum cum pulvere boli armeni albumine ouī. ℞ modico aceti. Addenda sunt hec duo. Primum est coagulum leporis ℞ est speciosissimum. detur. ʒ. i. cum succo plantaginis ante prandium ℞ ante cenam. Secundum specialissimum est somnus. ¶ Notandum hic vltimo ꝙ si fluxus ventris venit a caliditate debent dari frigida stiptica. quorum quedam sunt simplicia. ℞ quedam composita. Si vero fluxus venerit a frigiditate debent dari calida stiptica ℞ illorum quedā sūt simplicia. quedam composita. Simplicia frigida sūt balaustie galle sumach scacie ros. berberis semen citoniorum corticis citoniorum corticis granatorum lutum sigillatum. lutum armenum. spodium hipoquistidos semen acetose semen plantaginis grana vuarum succus hipoquistidos grana granatorum fructus stiptici. vt mora immatura prunelli immaturi sorbe mespila cornua. Composita vero sunt dicta supra. vt triasandali diacoridon zucbarum ros. vetus. Simplicia calida sunt nux muscata poma cipressi ℞ folia thus mirra ℞ laudanum storax calamita ambra ameos. cinamomum assum. ℞ anisum assum ℞ finalia. Composita vero calida sunt vt diaolibanum diamenta diacinamomū ℞ his similia. ¶ Amēn.

¶ Trociſci quoqz de balaustiis q̄ cū nimie ꝓferant diarie dandi sunt cū fluxus fuerit supfluus siue habeat sanguinē admixtū siue nō. ℞. gallaz filiqz nabati se. tamarisci olib ani balaustie oiuz partes equales. opij gūmi arabi. amboz aā. partem. Iformētur trociſci pōdere. ʒ. ii. ex q̄b⁹. i. cū vino sumaſ. si neqz calor affuerit neqz febris ꝛ si fe. affuerit cū rob de citoniis acetosis sumaſ q rūc dādi sūt cū vētris fluxꝰ supfluꝰ fuerit. ℔ō

Digitized by Google

fectio de trociscis ad tenasmonē qui tūc dādi sūt cum caloris absentia fuerit ⁊ ventositas erit nociua ⁊ sonitus. ℞. seminis insquiami al. se. aneti. se. feni. omniū añ. ʒ. v. ameos. ʒ. ii. ⁊. ʒ. opii. ʒ. iii. se. apii. ʒ. x. fiant trocisci de quibus pōdus. i. aur. in potu sumat. ℭ Confectio electuarii de storace que antiquo fluxui ventris confert ac tenasmoni cū neq; febris neq; calor affuerit sed aderit ventositas nocina danda erit. ℞. castorei opii assari storac. liquide myrrhe se. insquiami nigri thuris omniū; partes equales mellis. q. sufficit ad spēz confectionem cuius dosis sit. ʒ. ii. vl. iii. Si aūt post q̄z tenasmon. x. tranfierit dies nō visa fuerint medicamina conferre ⁊ eger super pectinem sentit dolorem redeūdū ē ad clystere. qō ℞. panici excorticati rizi excorticati lentium excorticatarū ros. siccarū balaustie cupularū glandiū omniū añ. M. i. omnia in trib⁹ libris aque coquant donec ad. i. ⁊. ʒ. redeant. deinde colēt: deinde sumant ceruse cineris papiri ambox añ ʒ. i. boli ar. ʒ. ʒ. vitelli ouī vnius assati duri. olei ros. ʒ. ʒ. ex bis omnib⁹ ī predicto apozimate fricādo dissoluto clysterizetur eger semel aut bis. ℭ Si tenasmon fuerit longi tēporis in quo nō egredit sanguis. sed rasura alba mucilagini similis. medicamē putredinis qō in. c. putridarū gīgiuarū nominauimus dādū est ex quo in apozimate eorum que nominauimus fricato ⁊ dissoluto clystere semel aut bis fiat. ℭ Si ex pētris fluxu in ventre vehemens pūctio secura fuerit eliste re fiat ex oleo ros. tepido. si át nullo mō mordicat clysteri ex illo medicamine addatur multoriens donec sanetur. ℭ Epithima de quo venter cū fluxus vehemēs est ⁊ virtus debilitata liniēdus est. ℞. gallie acbacie ciperi mirte gallarū ciprefsi thuris añ. ex oībus bis vino veteri. aut succo citoniox ꝑspersis liniat venter. huic quoq; quādoq; addit panis coctus de syria. si aūt cū hac egritudine fuerit calor. epithima fieri cōuenit ex duob⁹ sandalis ⁊ ros. ⁊ bolo ar. ⁊ saufel. ⁊ gall. ⁊ pane biscocto cū succo macianox aut citoniox aut mirtino. ℭ Si eger vehementer patiatur tenasmō ⁊ sepe uadit ad sellā ⁊ nihil ī egredit colliriū istud subiiciat. ē. n. mirabile ad sedandū tenasmōes. ℭ Collirium. ℞. turi licii croci gūmi arabici añ. ʒ. i. opii. ʒ. ii. informentur colliria ⁊ suppo nantur. ℭ Syllanus.

ℭ Ponit curam tenasmonis. ⁊ dividit in tres. ℘mo facit hoc. secundo reuertitur ad ponendum curam fluxus ventris. Tertio ponit curam tenasmonis per collirū. secunda ibi ℭ Si ex. Tertia ibi. ℭ Collirium. ℘ma in tres. ꝓmo ponit per trociscos. scō per confectiones. Tertio per clystere. secūda ibi. ℭ Confectio. tertia ibi. ℭ Si autē. De prima dicit q̄ si tenasmon fiat a ventositate ⁊ non sit ibi calor: ōbēt dari trocisci tales. ℞. seminis insquiami al. se. aneti se. feniculi. omnium. añ. ʒ. v. ameos. ʒ. ii. opij. ʒ. iii. se. apij. ʒ. x. fiāt trocisci de quibus pondus aurei vnius in potu sumat: rō q⁹ dissoluunt ventositatē ⁊ aliqualiter stupefaciunt. ℭ Cōfectio ℘onit curam per confectionem dicens q̄ in tenasmōe cūnen est se. nec calor: nec cum fluxu ventris antiquo ꝓfectio conuenit de storace ⁊ ponit descriptionem. ℞. castorij opij assari storacis liquide se. insquiami nigri myrrhe ⁊ thuris omnium añ. partes equales mellis. q. sufficit ad speciem confectionem dosis sit. ʒ. iii. vel. ii. vt in trocis. ℭ si autē. pōit curam per clystere dicens q̄ postq̄ tenasmon transfuerit. x. dies ⁊ non vila fuerint medicamina conferre ⁊ eger sup pectinem dolorem sentit redeundū est ad clystere constrictiuum. qō est. ℞. pānici excorticati rizi excorticati lentium excorticatarū ros. siccarum balaustiarū cupularū glādium añ. M. i. in lib. iii. aque coquantur donec redeant ad lib. i. ⁊. coletur. deinde sumatur ceruse cineris papiri ambox añ ʒ. i. bo. ar. ʒ. . vitellus vnius ouī assati ⁊ duri olei ros. ʒ. ⁊ ex bis oībus in predicto apozimate fricando dissolutus clysterizetur eger semel vl bis. rō remedij p3. q: mitigat dolorē ⁊ constringit fluxum. ℭ Si tenasmō. pōit curam tenasmonis antiqui dicēs q̄ si tenasmō fuerit longi tpis ī quo non egrediat sanguis ꝛ rasura al. filis mucilagi dꝫ dari medicamen dcīs in. c. de cura gingnarū putridarū dissoluendo in decoctōe rerum predictarū ex bis faciendo clystere semel aut bis. Rō q: cōsolidat. ℭ Si ex ventris. Reuertitur ad ponendum curā fluxus ventris. Et dividit in tres primo ponit curam per clystere. scdo per emplastrum qō valet sine sit acā frigida sine calā. Tertio ꝓ epithima qō valet qñ fluxus sit a cā calida. secūda ibi ℭ Epithima. Tertia ibi ℭ Si aūt cum hoc. De prima dicit q̄ si ex fluxu ventris sequatur in ventre mordicatio vehemēs dꝫ fieri clystere ex oleo ro. tepido. rō q: mitigat mordicationē. secundo dicit q̄ si nō sit mordicatio ex illo medicamine multotiens est addendū donec sit sanitas. ℭ Epithima. ponit curā ꝓ epithima qō valet in vtraq; causa. s. calida ⁊ frigida dicēs q̄ si fluxus ventris supervenerit ⁊ virtus fuerit debilitata vēter debet liniri epithimate quod est. ℞. gallie acbacie ciperi mirte gallarū ciprefsi thuris oīum añ. partes equales ex bis oībus vino veteri. aut succo citoniorū cōspis liniat vēter. Rō q: cōfortat ⁊ cōstringit subdit q̄ aliquādo huic addit panis biscoct⁹ de syria. ℭ si aūt. ponit curā ꝓ epithima qñ fluxus sit a cā calida dicens q̄ si cū hac egritudine fuerit calor: cōuenit epithima factū ex duobus sandalis ⁊ ros. ⁊ boloar. saufel gall. ⁊ pane biscocto cū succo citoniorū ⁊ macianorum ⁊ mirtino. q: infrigidat ⁊ ostringit. ℭ Si eger valde patiatur tenasmonem ⁊ sepe vadat ad aſcestas ⁊ nihil egrediatur debet supponi collirio tale. ℞. licij thuris croci gūmi arabici oīum. añ. ʒ. i. opii. ʒ. ii. informentur colliria ⁊ mirabilia sunt. ratio q: sunt valde stiptica. ad idem. ℞. acbacie thuris balaustie gūmi ara. sanguinis dra. boli ar. añ. ʒ. i. terātur ⁊ conficiantur cū succo plantaginis vel solatri ⁊ formentur ad modum ossis dactili. ℭ Notandum circa tenasmonem q̄ tenasmon est voluntas nimia egerendi cuius modico vel nullo effectu. ℭ Secundo notandum de causis tenasmonis q̄ est multiplex. Una est mala complexio frigida inducta in intestino recto. ⁊ hoc pōt fieri sedendo super res frigidas. vt super lapides frigidos ⁊c. secunda causa ē ventositas existens in intestino recto inclusa. tertia est hūor calidus ibibitus in intestino recto Quarta cā est hūor flegmaticus viscosus ibibitus ī porositatibus intestini recti. quarta cā est apostema illius intestini. ℭ Tertio notandum de signis tenasmonis in generali. signa tenasmonis sunt frequētia assellationis paucitas emissionis. pūctio magna cū appetitu assellandi. dolor: etiā circa anū. signa tenasmonis propter malā complexionem frigidam factam a causis predictis extrinsecis habentur ex indicio patientis ⁊ revelatione eius. signa si fuerit propter ventositatem sunt rugitus inflatio ⁊ extensio. signa si fuerit propter humorem calidum icluſus sūt dolor: mordicatiuus pungitiuus arsura ⁊ punctura ⁊ iuuatur a frigidis ⁊ ledit a calidis. signa si fuerit ꝑpter hūorē flegmaticū ibibitū sunt q: sentit frigus ⁊ iuuat a calidis ⁊ ledit a frigidis ⁊ expellit humor mucillaginosus. signa

Digitized by Google

De difficultate vrine

si fuerit ꝓpter vicus intestini recti sunt. qz ibi est maximus dolor: cum aliquid intromittit ꝛ exitus sanet ab intestino. Signa si fuerit ꝓpter apostema sunt qz sentitur si tangit cū digito tumor notabilis. Et ita si ē ꝓpter hemorroides. pōt etiam contingere propter feces duras. ꝛ scitur. qz diu ē ꝙ non affectant. ¶Potest etiam contingere propter medicias laxatiuas ꝛ scitur ex relatione patientis. ¶Pronosticatio. Te nasmō si diu duraverit perducit ad colicā ꝛ iliacam ꝛ ad insomnietatē ꝛ debilitatē virtutis ꝛ ad passionē capitis ꝛ malitiam tolerādi. ¶Quarto notandum de cura ꝑm diuersitatē cārum. Si tenasmon fuerit a mala complexione frigida inducta a causis intrinsecis. cura est vt sedeat in balneo aque dulcis calido ꝛ vngatur locus cū oleo laurino ꝛ similibus calidis aperitiuis. ad idem valent pānicauli positi ad anū similr spongia infusa in decoctione camomille. si vero fuerit a ventositate inclusa in intestio recto. cura est ꝓ trochiscos ꝛ confectiones de quibus dixit rasis parū ante. Ad idē valet balneū in quo sedeat si ī eo fuerit bullitū anthos hysopi origanū calamentū anetum semen anisi semen feniculi. Ad idem valet clystere factum ex oleo rutaceo. vel ex decoctione ꝑdictarū rerum carminantium ventositatem cū oleo rutaceo. Ad idem valet spongia infusa in decoctione ꝑdictarū rerū ꝛ calida posita supra anū ꝛ omnia valentia in colica ex ventositate. Si fuerit ex humore calido ibidito in intestino recto cura est vt purgetur cū clysteri dicto in .c. de colica. ꝛ postea infundatur filtrū in aceto calido ꝛ fortiter expressus applicetur ano ꝛ circuitus ani vngatur oleo ros. ꝛ albumine ou. Et valet etiam vngnentum aut emplastrum aut sarcocolla facta ex rebus frigidis calidis tamen actu. Ad idez bullitur farfar cum aqua in aceto ꝛ vino per equales partes ꝛ exprimatur ꝛ desuper ponatur. Vel spōgia infunda tur vel pānus ano applicetur. ad idem fiat balneū vbi sint rose camomilla. Vel ex his fiat sacculus factus ex furfure ꝛ milio tostefactis. Ad idem vngatur ex oleo ros. ꝛ assungia galline. Si fuerit ab humore mucillaginoso purgetur cum clysteri dicto in .c. de colica quando ꝓuenit ab hūore flegmatico. deinde infundatur spongia in vino decoctionis seminis fenugreci seminis lini ꝛ cankum rubeorū ꝛ applicetur ano post expressionē fortem. Ad idem sacculus factus ex bis super quo patiens sedeat. ad idem fiat sacculus ex sale ꝛ milio vel de furfure bullitus in vino rubeo puro vel fiat cum amilo ꝛ maratro. ad idem filtrum balneatum in vino puro ꝛ aspergatur pulvere rute amili maratri pōatur ītra crura ita ꝙ comprehendat anchas. ad idem fiat inunctio cum oleo laurino ꝛ de castoreo ꝛ de ruta ꝛ potest fieri emplastrum de his. ad idem fiat fomentatio vel cataplasma ex tassobarbasso ita ꝙ ponatur succus ꝛ herba simul. Ad idem fiat balneum vbi sit hysopus anthos calamentum olibanum veteres stecados. ꝛ postea teranē illa dicta ꝛ fiat emplastrum. ad idem fumigatio facta cū pinea confracta super carbones vel cum sulphure ꝛ subito inungatur aut cum thure aut vernice aut myrrha. ad idez cortex arboris pini quando ponitur sicut emplastrum curat ꝛ nil melius eo. Serapio. Si fuerit ex vlcere intestini recti. cura est vt mundificetur prius cum vino ꝛ melle. deinde consolidetur cum vngnento facto ex oleo ros. dragaganto gūmi arabico aloe loco mastice thure ꝛ cera noua. Si fuerit ab apostemate calido cura est vt supponatur a principio tenta de bōbice. vel de pāno lini mollis infuso in oleo ros. ꝛ albumine ou. In augmentum inungatur fiat vngnentus ex pinguedine galline macillagine seminis lini oleo amigdalarū dulcium. ad idem fiat vngnentum ex assungia galline farina recti volatili molēdini ꝛ modico melli. Si fuerit ex apostemate frigido cura est vt in principio fiat hoc medicamē. ℞. succi apij succi caulium aā ℥.i. olei camomille olei rosacei. aā .quar. ſ. misceantur ꝛ tenta infusa superponatur sed in augmento addatur ad maturandum seminis lini fenugreci aā ℥.ſ. ꝛ semper administrentur calida. Si vero est ꝓpter hemorroidas cura est cura hemoroidū ꝛ de ista dictum fuit supra. si vero sit ꝓpter duritiem fecū. ꝓuo fiat clystere lenitiuum ꝛ mollificatiuum factus ex decoctione malue bismalue olei viol. deinde fiat clystere addaturque blites hierapigra. ¶Notādum hic ꝙ infrascripta valent in tenasmone a quacunq cā fuerit. ℞. se. fenugreci se. lini bis malue melilloti camomille summitatis caulium. aā .ℨiii. conquassa ꝛ bullāt simul in aqua ꝛ spongia intingat in illa aqua ꝛ exprimatur ꝛ super locum applicetur. siēr si fit sessio in predicta decoctione ad idem emplastrum factum de vitello ou camomilla altea mucilagine seminis lini fenugreci. ad idem allia bullita per modum emplastri superposita ano. ad idem pomum elixatum cum butyro vaccino oleo ros. ꝛ panca cera fiat vngnentum ꝛ superponatur. ad idē collirium ros. quod dictum fuit supra ꝛ ponitur quando alia non conferunt.

¶De difficultate vrine. ¶Syllanus.

Circa rubricam est notandum ꝙ triplex est nocumentum in emissione vrine. s. actio lesa diminuta corrupta ꝛ ablata. Vocatur actio lesa diminuta quando vrina non potest expelli nisi diminute ꝛ in longo tempore ꝛ per interualla ꝛ dicitur diffuria. Sed ablata est quando nullo mō pōt expelli ꝛ vocatur suria. sed corrupta est quando expellitur guttatim ꝛ vocatur stranguria. vnde versus. Egrus guttatim strāguria mgere cogit. Impedit ad tempus diffuria. suria sp ꝛ sic pz ꝙ diffuria est involuntaria retentio vrine. ¶Secūdo notandum ꝙ cā retentionis vrine quedam est naturalis ꝛ quedā innaturalis. Naturalis sicut in sudore vel sitis. vē tris. sed innaturalis vel provenit a causa intrinseca vel extrinseca. si ab extrinseca aut propter flatum venti borealis aut propter potum aque frigide vel balneum vel quia sedit longo tempore super marmore. aut lapide frigido. aut ꝓpter frigida applicata super umbilicum sicut nar cotica ꝛ similia. aut casus ꝛ percussio. si provenit a cā intrinseca vel ab alijs membris aut a vesica. si ab alijs mēbris tunc constringitur vena ꝛ retinetur involuntarie. aut propter passiones matricis aut pp passiones testiculorū aut propter intestina. aut qz feces sunt nimis indurate aut propter passiones renū. sicut est apa lapis ꝛ similia. aut ꝓpter passiones epatis vt caccia hydropisis. aut propter passiones cerebri sicut est mania mlia vbi obliuisceretur mingere. aut ꝓpter passiones nervorum cōz sunt molificati. aut spasmati. aut fit ꝓpter passiones totius corporis sicut est febris acuta febris liquefactiua que fit desiccans ꝛ comugans. si provenit a vesica aut est ꝓpter passiones animales aut naturales. si animales ꝛ cum hoc aliquis est in loco nobili ꝛ non vult remouere se. ꝛ tunc repletur vesica ꝛ superius dilatatur ꝛ constringitur inferius. ideo cum est in loco non venerabili nihil potest exire propter coarctationem foraminis. si propter passiones naturales vesice hoc fit tripliciter. aut propter morbos consimiles sicut mala complexio calida ꝛ sicca in se. ꝛ hoc fit raro. vel mala complexio frigida ꝛ hoc fit frequenter. aut fit propter morbos officiales sicut oppilationes provenientes ab humore vel sanie vel lapide aut vē tositate aut carne superflua. aut verruca vel similibus. aut fit propter morbum commune sicut in vlceribus. ¶Tertio notandum de signis. signa difficultatis emissionis vrine sūt manifesta. sed signa cārum habentur per hunc modum. si .n. cause sint extrinsece habentur ex indicio patientis. si intrinsece ꝛ fuerint ab alijs mēbris distinguuntur ex signis passionum aliorū mēbrorum que precesserunt ꝛ postea sequitur stranguria. si vero fuerit a vesica discernitur per dolorem loci. qz ibi dolor: ibi egritudo. sed si fuerit ꝓpter passiones animales habentur ex indicio patientis. sed si fuerit propter passiones naturales vesice. ꝛ si ex mala complexione calida ℔z raro tunc discernitur qz est febris ꝛ ardor. si ex frigida tunc est ibi frigus ꝛ putrefactio ardoris. si est propter morbos officiales ꝛ si ex apate ꝛ tunc est ibi tumor ꝛ febris si ex lapide precesserunt arenule. signa si ex ventositate dolor est extensiuus ꝛ inflatiuus. si ex humore precesserit vrina turbida ꝛ humorosa ꝛ grossa ꝛ sic de alijs cansis considerando pōt sapiens medicus venire ad cognitionem. si ꝓpter morbum cōem. s. ex vlcere cognoscitur. qz precessit sanies ꝛ punctura. ¶Pronosticatio ablatio vrine si diu duraverit mortem significat. ¶Almansor.

Digitized by Google

De difficultate vrine

Am vrina minuitur ⁊ ex toto retinetur nec tumor apparet in femore nec grauitas nec dolor in renibus sentit. succurrendum est ex medicaminibus vrine ꝓuocatiuis que nominauimus quorū vnius confectio. ℞. seis apii nitri rubee tunctorum seis oliastri semiperi assari ameos spice amigdalarū amararū aā. ʒ.xx. se. melonis. ʒ.x. cantaridarū qua rum capita ⁊ ale abscisa fuerint. ʒ.i. armōiac. ʒ.iii. armoniacum in vino dissoluatur ⁊ alie spēs ex eo conspergantur ex quibus fiant pille magne ex q bus sumat ab. i. ʒ. vsq; ad tres. hoc. n. medicamen valde confert corpori cū dissolutionem ⁊ laxationē patitur ⁊ hyposarce ad ex pellēda oīa accidentia cā quorum corpus deficcari oportet q; si contingat mingendi difficultas ex casu vel percussione in femore vel in ano vel in eorū circuitu eger ex basilica minuatur. deinde aqua calida loco sepe superfundat ⁊ vsq; ad spatiū medii diei ex oleis fricet. Egro quoq; precipiatur ut urinam expellere nitatur. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de difficultate vrine ⁊ diuiditur in quinq; ¶ Primo ponit curā quando ꝓuenit ex debilitate expulsiue. Scdo quando ꝓcedit ex casu ⁊ percussione. Tertio qñ ꝓuenit ex oppilatione. Quarto quando ꝓcedit ex lapide Quinto ostendit que generalr competūt in difficultate, vi ne. secunda ibi. (Quod si contingat. tertia ibi. (Si autem. Quarta ibi. (Si aūt. Quinta ibi. (ad difficultatem. De prima dicit q; qñ vrina minuitur aut ex toto retinet ⁊ non apparuerit in femore tumor neq; grauitas neq; dolor in renibus sentitur supple argnendum est q; fit ex difficultate expulsiue. rō p;. Scd cura dicit q; est succurrendum cū medicaminibus vrinā ꝓuocantibus. rō q; talia iuuant virtute expulsiuā ad expellendum. tertio ponit descriptionem vnius medicaminis. ℞. seminis apij nitri rubee tunctorū oliastri seminis iuniperi assari ameos seis feniculi spice amigdalarū amararū olium aā. ʒ.xx. se. melonis. ʒ.x. cātaridarū quarū capita ⁊ ale abscise fuerint. ʒ.i. armoniaci. ʒ.iii. armoniaci in vino dissoluat ⁊ alie spēs ex eo conficiantur ex quibus fiant forme quellani files ex quibus sumatur aā. ʒ. vsq; ad iii. (hoc enim. ponit innumera medicaminis dicēs q; valde confert corpori habenti dissolutionē ⁊ laxationē ⁊ hypo sarcam ⁊ ad expellendum oīa accīa cā quorum contingit corpus exiccari. ad idem valet electuarium ducis dētur. ʒ. ij. in ieiunio ⁊ postea bibat vinum albū vel brodiū cicerū. Qd si contingat ponit curam difficultatis vrine quando ꝓuenit ex casu vel percussione dicēs q; si contingat difficultas mingendi ex casu vel percussione in femore. ani ano. aut partibus circūstantibus dz fieri flebotomia de basilica. rō q; dimittit sanguinē ne fluat ad locū. Scdo dicit q; aqua calida loco sepe superfundat. rō q; est cā dissolutionis sanguinis in loco coagulati. tertio dicit q; dz fricari ex oleo vsq; ad spacium medii diei. rō q; talia olea. s. cala resolūt. Quarto dicit q; egro est precipiendum vt nitatur mingere. ad idez valet emplastrum de mastice ⁊ myrrha. ad idez faccinus de absinthio bullitus in vino fortiter compressus valet multū in percussione. ¶ Almansor.

¶ Si autem mīgendi difficultas cōtingat ueſica existēte plena ⁊ extensa. ⁊ fit hoc post sanguis vel puris micturn. medicamīa que trumbos sanguinis uel puris qō in uesica generatur soluere ⁊ eliquare consueuerunt danda sunt. Confectio medicaminis sanguinis uel puris trūbos qui in uesica fiūt dissoluēris. ℞. cordumeni myrrhe rubee de qua tingit. semis iuniperi armoniaci assefetide aā. armoniacum dissoluatur ⁊ informētur pillule ex eis: ex aliis speciebus ex eo ꝓfectis de quibus quater in die sumatur cū apozimaꝫ de feminibus qō nominauimus: sirupus etiā acetosus ex forti aceto factus multoriēs det. Per siringam preterea īmittatur aqua in uesicam in qua dissolutus fuerit sal aut aq̄ cineris. Et ista ē ꝓfectio aque que fit de cinere. ℞. cinerez de glā dibus cinerem de uiribus cali. calcem his oīb⁹ admisceatur tm̄ aq̄ ut ex ea coopiri possint ⁊ dimittant sic per tres dies. deinde colet ⁊ per siringam iniiciatur i uesicā. Herba quoq; crocibortulani ⁊ sula cocta suppōantur. Tinā preterea assidue ingrediatur ī q̄ sit aq̄ ī q̄ cocta sit camomilla sticados arabicus lansucus sisimbriū: vel ī qua extremitates cauluū ⁊ sula ⁊ simus colūbin⁹ cocta fuerint ⁊ sedeat i ea q̄ diu poterit. Et ex berbis isthis sic coctis fiet empl'm siue epithima sup femur ⁊ ptes ei circūadiacētes. Et dū ī tina moret sumat ea in potu q̄ vrinā ꝓuocāt. Et si hec oīa non ꝓfuerint ad instrumentum quo vrina ꝓuocat redeūdū ē. Si aūt mīgēdi difficultas post lapidis signa affuerit eger supinus iacear ⁊ pedes ei⁹ diu ⁊ diuersis modis ⁊ fortiter q̄tēdi sūt. Et si vrina nō egressa fuerit oportebit vt cū istro curet ꝑ qō mēbro imissuz fit ipulsio. cauēdū tm̄ ē ne vge imittat cū ē apa. Ad difficultatē vero urie ualō ꝓfert sepe ī gredi tinā ⁊ vngere locū ex oleo ⁊ medicamīa urinā, ꝓuocātia i potu sumere ⁊ abstiere a nutriēnib⁹ acetosis ⁊ grossis. ¶ Sy.

¶ Ponit curam quando difficultas vrine ꝓuenit ex oppilatione. ⁊ diuiditur in tot partes quot remedia ponit partes patent. De prima dicit q; si difficultas mingendi contingat vesica existente plena. ⁊ extensa sit ⁊ hoc post micturn sanguinis ⁊ fainei debent dari medicamina que consueuerunt liquare aut dissoluere trumbos sanguinis. aut pus qō in vesica fuerat. Ratio patet. secundo illius medicaminis ponit descriptionem. ℞. cordumeni rubee de qua tingitur seminis iuniperi armoniaci aā partes equales. armoniacū dissoluatur ⁊ informentur pillule ex aliis spēbus ex eo confectis de quibus quater in die sumatur cū decoctione de seminibus de qua dictū est supra. ¶ Notandū: q; vesica ꝑt impleri tribus primo ex vrina qñ homo moratur iter nobiles ⁊ in hoc ꝓualet vt hō decūbat supra ventrem ⁊ supra pectinē ⁊ q; sic fricet qō vrina vadat per inferius ⁊ vic inferiores dilatētur. secūdo pōt ipleri ex humoribus ⁊ vtplurimū ex flate descendente quānis pōt esse sanguis vel colera licet raro. ⁊ tunc competit medicamen raſ. tertio pōt impleri ex lapide ⁊ de illo determinat inferius. (sirupus. ponit curam per sirupum dicens qō detur sirupus frigid⁹ Ratio q; aperit ⁊ dilatat vias. ad idem vinum decoctiōis radicis filipendule datum in potu est valde expertum. ad idē. ℞. semi. feniculi capillineneris scolopendrie seminis cucurbite melonis cucumeris lactucarū endinie cicoree aā pistentur ⁊ bulliant in aqua ⁊ dulcoretur cum zucharo ⁊ fiat sirupus valde aquosus. ad idem diacalamentum mesue dentur. ʒ.ii. vel. ʒ.i. cū vino. ad idē valent alij pot⁹ ꝓuocati vrine. quorū vnus ē orimel squillaticum administratum cum aqua cicerū ru. ⁊ seminis melonum. ad idē. ℞. pilorum spice nardi. ʒ.ii. cantaridarū remotis capitibus ⁊ alis. ℈.

Digitized by Google

fiat pulvis subtilis ⁊ detur cum decoctione cicerũ ru. ⁊ semine melonũ. Ad idem aqua rafani si potetur. ⁊ similiter omnes potus qui conferunt in fractura lapidis qui infra dicentur. (¶ Per siringam) ¶ Ponit aliud medicamen dicens ꝙ per siringam debet poni in vefica aqua in qua dissolutũ sit sal. vt aqua ciceri. q; mordicatiua erit ⁊ incitat expulsiuã ad expellendum. Secundo ponit descriptionẽ illius aque ℞. cineres de filice. cineres de vitibus. cali ⁊ est herba qua vtuntur tinctores. calcis. his omnibus admisceatur tãtum aque. vt ex ea cooperiri possint ⁊ dimittantur per tres dies. deinde colentur ⁊ per siringam in vefica ponantur ⁊ injcianitur. ad idem valet si per siringam injciatur oleum scorpionum in quo carnes sunt dissolute ⁊ colate. (Herba quoq;). ¶ Ponit aliud remediũ dicens ꝙ herba croci bolutani ⁊ sula. i. herba arthetica. cocte debent superponi. ratio q: tales herbe sunt aperitiue. Ad idem. ℞. foliox rute M. ii. conquassa ⁊ torrefiant parum in patella cũ oleo amigdalarum amararum vel scorpionum ⁊ superponant pecteni. ad idem lapacium decoquatur in vino vel aqua vt frixum in patella cum oleo amigdalarum vel scorpionum ad idem. ℞. paritarie senaonum sarifragie diptanni. an. M. i. seminis feniculi anisi añ. ℥. s. bulliant in aqua vel vino albo. deinde predicte res exprimantur ⁊ involuantur panno lineo ⁊ apponantur pectini. deinde spongia infundat in predicta decoctione ⁊ expressa ponatur supra locũ ⁊ si ex predicta decoctione impleatur vefica ⁊ loco applicetur multũ valet ⁊ ex his potest fieri balneum. (Tinam). ¶ Ponit aliud remedium dicens ꝙ patiens debet ingredi tinã in qua sit aqua decocta cum camomilla fliedos arabico sansuco ãsimbrio vel aqua in qua extremitates caulium ⁊ sula ⁊ fimus columbinus cocte fuerint ⁊ debet sedere in dicta decoctione. ad idem balneum aque decoctionis apij petrosparitarie ⁊ herbe marine ⁊ communiter patani vtunt isto (Ex herbis) ¶ Ponit aliud remedium dicens ꝙ ex herbis dictis coctis fiat emplastrum super femur ⁊ partes circunstantes. ad idem. ℞. affungie estuli affung. catti añ. ℥. i. armoniaci. ℥. s. olei de lilio. ℥. ii. olei scorpi. ℥. i. cere modicum fiat vnguentum cum quo vngatur pecten ⁊ loca circũstantia ad idem fiat vnguentum ex oleo balsami ⁊ oleo ros. ⁊ cera. ad idem fiat inunctio ex oleo de scorpionibus vel ð amigdalis amaris vel de lilio vel de his similibus. Vel ex oleo de ceraſis vel oleo balsami. vel de granis citri ⁊ citrangulorum vel de piperibus. ¶ Notandum ꝙ ista particularia debent fieri premissa euacuatione per clysteres ⁊ per medicinam cum benedicta ⁊ biera ⁊ similibus. ¶ Secundo notandum ꝙ sunt duo que in omni casu vrinam consuenerũt prouocare. Unum est assungia cuniculi. ⁊ pellis eius supra pectinem ⁊ virgam applicata. Secundum est cimices sine vitu sine mortui ponantur supra caput virge ⁊ ponãtur in sacculo ⁊ saccalo induatur virga. Et dum. ponit aliud remedium dicens ꝙ cui patiens morator in tina debet sumere prouocantia vrinam. ratio patet. (Et si hec. põit iterato vnum remedium dicens ꝙ si predicta non sufficiant ẽ renertendum ad supra dictum cum quo vrina prouocatur s. siringam. Si autem. ponit curam difficultatis vrine quã do prouenit ex lapide. Et primo facit hoc. Secundo põit cas. obseruandum Secunda ibi. Cauendum tamen. De prima dicit ꝙ si fuerit difficultas mingendi post signa lapidis eger debet iacere supinus ⁊ pedes eius diu ⁊ diuersis modis sunt contrahendi vel concutiendi fortiter. ratio quia est causa. vt lapis descendat. Secundo dicit ꝙ si vrina non fuerit egressa oportebit ꝙ cura fiat cum instrumento ꝙ dõ immissum in membro fiat expulsio. ¶ Notandum ꝙ i tali cura tria sunt inuantia. primum est vt digitus longus ponatur in ano ⁊ ꝙ vesicam comprimat sic ꝙ eradicetur lapis a colio vefice. Secundum est vt patiens stet supinus ⁊ eleuentur eius anche ⁊ crura concutiantur ante ⁊ retro quousq; lapis descendat. Tertium est cum instrumento dicto. Cauendum. ponit cas. obseruandum dicens ꝙ cauendum est ne siringa ponatur in membro cum sit ibi sapa. ratio q: induceret magnum dolorem ⁊ sic attraheret materiam ad locum. ad difficultatem. Ostendit que generaliter competunt in difficultate vrine dicens ꝙ valet sepe ingredi tinaz. secundo inungere sepe loca ex oleis. Tertio sumere in potu prouocantia vrinam. Quarto abstinere a cibis acetosis ⁊ pontices ⁊ grossis. Ratio patet. ¶ Notandum ꝙ loco horũ arborum valent radices bene cocte de petrosilino.

¶ De lapide vefice ⁊ renum. ¶ Syllanus.

Otandum circa rubricam ꝙ lapis est morbus officialis in numero addito pter naturã. ¶ Secundo notandum ꝙ lapis aliquando generatur in vefica. aliquando in renibus. aliquando in cõcamitatibus licet raro. vt in palmone. ¶ Tertio notandum ꝙ causa generationis lapidis in renibus vel i vefica est duplex. quedam materialis quedam efficiẽs. Materialis sunt humores flegmatici grossi viscosi existentes in renibus vel vefica. Causa efficiens est duplex quedam est immediata. vt caliditas renum ⁊ vefice agens in materiã grossam resolvendo subtile ⁊ remanet grossum ⁊ petrificatur. Quedam est mediata ⁊ talis est duplex. quedam intrinseca. vt debilitas stomachi ⁊ epatis ratione cuius generantur humores grossi. quedam extrinseca. sicut potus ⁊ cibus grossi aer turbidus repletio. omnis res non naturalis generans humores grossos. ¶ Quarto notandum ꝙ differentia est inter lapidem renum ⁊ vefice q: lapis vefice est albior durior ⁊ maior ⁊ generatur plus in etate puerili. Lapis vero renum est rubicundior mollior ⁊ minoris quantitatis ⁊ generat plus in senibus ⁊ mulieribus. ¶ Quinto notandum ꝙ signa lapis existentis in vefica sunt illa que ponit Raf. primum ꝙ eger fricat sepe virgã ⁊ manu tractat. Secũm ꝙ erigitur vga. Tertiũ ꝙ vrina egredit cũ difficultate ⁊ dolore. Quartum ꝙ intestinum rectum aliquando egreditur. signa lapidis existentis in renibus sunt que ponit Raf. primus quia cum difficultate mingendi sentit dolorem vehementem in renibus ⁊ emunctoriis. secundum q: habet nauseam. tertium q: hꝫ stipticitatem ventris. sitr sentit dolorem in spina dorsi ⁊ in anchis. similiter videt sibi ꝙ pungatur. pronosticatio. cum vrina est spissa turbida cum arenis multis ⁊ cito efficit tenuis cũ dolore illarum partium procul dubio significat lapidem generari. si post generationẽ lapidis aduenient multe arene cũ vrina spissa significat dissolutiõez lapidis. lapis renũ ⁊ vefice ẽ morbus bene curabilis. sitr ⁊ lepra ac podagra ⁊c. ¶ Almansor.

Cum eger virgaz sepe fricat ⁊ manu tractat ipsa quoꝫ frequenter erigit ⁊ subtiliat ⁊ vria indifficiliter ⁊ cũ dolore egreditur in qua egritudine forsasse et longaon exit: lapis in vefica esse significatur. si autem eger cũ difficultate mingendi sentit vehementem dolorem in renibus et in inguinibus et nauseam et ventris constrictionem in renibus lapis esse mõstratur. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de lapide ⁊ diuidit in duas. primo ponit signa lapidis vefice ⁊ renũ. secundo ponit curã. secũda ibi. (lapidi). prima in duas. primo ponit signa lapidis vesice. secdo renũ. secda ibi. (si aũt eger). De prima dicit qd cũ lapis est in vefica apparent ista signa. primũ qõ eger fricat sibi sepe virgã. s. radicẽ ⁊ manu sibi tractat eam. Ratio q: talis lapis hꝫ aspritatẽ ⁊ inducit pruritum ⁊ titillationem in radice virge. ẽm virga aliqñ erigitur. Rõ qr calor vefice ẽ debilis ⁊ aggregat vtositatẽ que est cã erectõis virge. tertiũ q: vrina distillatur difficulter ⁊ cum dolore egredit. rõ primi q: ppter oppilationẽ. Rõ scdi q: pp aggranatõez scãma lapide in locis illis. s. in pectie. Quartũ aliqnãdo exit intestinũ rectũ dum affectat patiẽs. rõ est cõpressio egri pp nocumẽtũ lapidis. Si aũt eger. ponit signa lapidis in renibus dicẽs ꝙ si lapis sit in renibus apparent ista signa. primũ qr difficulter mingit. rõ pp oppilationẽ venarũ ybus trãsit vrina. scõm est dolor in renibus ⁊ emunctoriis pp oppilatõez factã in locis illis. Unde si sit in dextro tenue ascendit dolor

ad epar. fi fit in finiſtro dolor: deſcẽdit plus in ſiniſtrã. Cã but' põt eẽ. qz ren in parte dextra plus aſcendit q̃ in pte ſiniſtra ⁊ hoc pp colligãtã. tertiũ ſignũ eſt nauſea. rõ qz cõpantur ſtomachus. Quartum ſignũ eſt conſtrictio ventris. rõ p̃pter conſtrictionem inteſtinorum. ¶Almanſor:

¶Lapidi vero q eſt in veſica ꝓfectio hec vtilis exiſtit ⁊ eſt optima ad frangẽdũ lapidẽ cuz fuerit veruſtus. Ego quoqz iam fregi cũ eo magnũ lapidem in minori ſpatio q̃z .xl. dieꝝ. ¶Rõ. ℞. carpobalſami ſeminis raphani ſe. olixatri cortic. radicis oppoponaci. corticum radicum capparis amygdalaꝝ amararũ dãpno cochie ſquinanti ciperi ſpice inde caſie lignee ſaculo cõdrion. barmel. gentiane ariſtol'. ro. aſſari cordumeni armoniaci ſerapini bdelij piperis acori añ. gũme diſſolute ſufficiẽti balſamo malaxentur ⁊ ex eis alie ſpecies cõſperganꝫ ex quibus informentꝫ pillule ⁊ ſumanꝫ ex eis inde. ʒ.i. cũ apozimate de ſeminibus. Q̃nqz ſeptima pars vnius ʒ. de cinere ſcorpionũ cũ eis datur. Linis vero de ſcorpionibus hoc modo fit. ſcorpiones ſumantur ⁊ in ollam nouam poſiti os habentẽ oppilatum ſup latercũlũ in furno mittanꝫ in quo non ſit nimius calor neqz vehemens ⁊ ſint in. vi. horaꝝ ſpacio. deinde extracti puluerizentꝫ ⁊ reponantꝫ. Eger vero nutriatꝫ ex aqua ciceris ⁊ calagie ⁊ mutagenar: ⁊ abſtineat a lacte ⁊ caſeo ⁊ ab aliis nutrientibus groſſis. ⁊ ingrediatur tinã ubi ſit aqua in qua cocta ſint folia caulium ⁊ ſula barẽgerief ⁊ mentaſtrũ et fimus columbinus et medulla croci ortulani. Femur etiaꝫ ſepe inungatur ex oleo ſcorpionis et imittatur virge. ¶Quod. ℞. ariſtol. ro. gentiane ciperi cortic. radic. capparis añ. ʒ.i. hec omnia in lib. i. olei de amygdalis amaris poſita ad ſolem per hebdomadam vnam dimittantur et colentur et pro vnaquaq; lib. ex eo adiungantur ei ſcorpiones. x. et totuz in vas cuius os oppilatum fuerit miſſum ad ſolem per duas ſeptimanas moretur. deinde colatum reponatur. Eſt. n. optimũ et mirabile de quo gurgarim quotidie in virga mittendum eſt poſtq̃z eger egrediatur de tina. Quod ſi lapis magnus fuerit non in uenitur aliud remedium niſi ut cum inciſione extrahatur. de hoc tamen loqui huius noſtri libri modum excedit. ¶Syllanus.

¶Ponit curam lapidis ⁊ dividit in duas. Primo ponit curam lapidis exiſtentis in veſica: Scõo i renibus. Scõa ibi. (Cũ ãt.) Prima in duas. Primo ponit curã qñ lapis non eſt magnus. Secundo ponit curã per chirurgiã quando lapis eſt magnus; Scõa ibi. (Qñ ſi lapis.) Prima in tres. primo ponit curã per medicinas aſſumptas per os. Scõo per dietam. Tertio per ea que exterius approximãtur. Secunda ibi. (Eger vero). Tertia ibi. (Et ingrediatur.) Prima in duas ſm q̃ duas ponit medicinas. Secunda ibi. Q̃nqz. De prima dicit q̃ in lapide veſice ꝺz dari iſta confectio que dicet que eſt vtilis ad frangendũ lapidem cũ lapis fuerit magnus ⁊ antiquus. Scõo teſtatur ſe fregiſſe lapidẽ in minori tpe. xl. diebus. Tertio põit ꝺſcriptionẽ. ℞. carpobalſami ſe. rafani dauci ortatri. i. ſe. macedonici. corticũ radicũ oppoponacis corticũ radicum cappariſ amygdalarũ amararũ dãno cochie. i. ſaxifragie ſquinãti ciperi ſpice inde caſie lignee ſaculo condrion. i. ſcolopẽdrie barmel gentiane ariſtol'. ro. cordumeni armoniaci ſerapini bdelij aſſari accori oium añ. partes equales gũme ſufficiẽti balſamo diſſolute malaxentꝫ ⁊ ex eis alie ſpes cõſpergantur ex quibus informentꝫ pillule ⁊ ſumanꝫ ex eis in die. ʒ.i. cum apozimate de ſe. Q̃nqz. Ponit medicinã aliã dicens q̃ qñqz ꝺz dari cuz ꝑdicto medicamine. vi. pars. ʒ.i. de cinere ſcorpionũ. Scõo ponit deſcriptionem cineris ſcorpionũ qui ſic fit. ℞. ſcorpiones ⁊ in olla nouа poſiti bñte os oppilatũ ſup latercũlũ in furno ponantur vbi nõ ſit vehemens ignis ſtent ibi per ſpatiũ. vi. horarum. deinde extracti puluerizentꝫ ⁊ reponantꝫ. ratio iſtius eſt. qz incidunt ⁊ ſubtiliãt lapides in veſica. ad idẽ. ℞. crete marine milij ſolis cicerũ añ. ʒ.i. ʒ. ſanguinis birci bene preparati. ʒ. u. lapidis ſpõgie lapidis indaici añ. ʒ.i. ſe. melonũ mundatorũ. ʒ.i. ſaxifragie ʒ.i. zucchari al. q. ſufficit fiat electuariũ. ad idem comedantꝫ duo boli crete marine quolibet mane madefacte aceto in quo ſit vinũ albũ ⁊ cũ iſto fregi lapide in quadraz mulliere. ad idem valent ſi comedãtur omni mane tres rotule radicis raphani ſilueſtris. ad idez valet anis que dicitur candaꝛ tremula quocunqz modo comeſta vel in pulmere ſi aſſetur vel elixata vel aſſata. Eger vero ponit curã per dietã dicẽs q̃ eger ꝺz nutriri ex aqua ciceꝝ ⁊ calagie ⁊ mutagenat ⁊ ſunt cõdumenta facta ex ſpeciebus. Ratio qz cõpimunt ⁊ dilatant. Scõo dicit q̃ ꝺz abſtiere a lacte ⁊ caſeo ⁊ ab aliis cibis groſſis. Ratio qz angñtant mãm flegmatiq̃ que eſt cã augmenti lapidis ⁊ oppilatõis viarũ vne. Et ingrediatur. Ponit remedia ab extra ⁊ dividitur in duas vel tres. primo ponit curam per balneũ. ſcõo per iunctionem. Tertio per iniſſionẽ in virgam. ſcõa ibi. femur etiam. tertia ibi. Et iterum mutaꝫ. De prima dicit: q̃ eger ꝺz ingredi tinam in qua fiat cocta folia caulium ⁊ ſicla ⁊ berẽgeſif. i. vna ſpecies abrotani ⁊ mentaſtrũ ⁊ fimus colũbinus ⁊ medulla ſeminis croci ortulani. Rõ qz mollificat lapidẽ ſubtiliat ⁊ incidit ⁊ apit vias. ad idẽ vz balneũ decoctõis mal. biſmalue abrotãi pitarie celte marie ſe. altee fẽg. ⁊ ſe. li. iſtõ. n. mollificat ſedat ⁊ apit. ⁊ frãgit lapi. femur ãt. põit curã q̃ iunctionẽ dicẽs q̃ femur ⁊ pecte debent vngi ex oleo de ſcorpio. qz valet q̃ qualitates ꝓprias ⁊ apprietate ⁊ ꝑualet ſi fiat qñ exit a balneo. ¶Notandum q̃ antequã fiat vnctio ex oleo ſcorpionũ valde vtile eſt mollificare cum emplaſtro qõ ſic fit. ℞. malue biſmalue ſeminis althee ſe. lini caryotarũ pinguium butiri recentis añ. quar. ʒ. olei amygdalarum ʒ vncia cum quar. i. conquaſſa fortiter ⁊ extende ſupra pannum ⁊ ponatur ſupra locum ⁊ poſtea inungatur cum oleo de ſcorpionibus. (Et imittaꝫ.) Ponit curã p iniſſionẽ in virgaz ⁊ cũ eger egrediaꝫ balneũ. Rõ patet. Scõo ponit deſcriptionem olei de ſcorpionibus. ℞. ariſtol'. ro. gentiane ciperi cortieũ radicis capparis oium añ. ʒ.i. hec oia in lb.i. olei amygdalarum amararum ad ſolem poſita per hebdomodaz dimittantꝫ ⁊ colentꝫ ⁊ expimantꝫ ⁊ ꝓ vnaquaq; lb. ex eis addantꝫ. x. ſcorpiones ⁊ totũ in vaſe cuius os ſit obturatum poſitũ ad ſolem per duas ebdomadas moretur deinde coletur ⁊ reponatur. eſt. n. optimuz ⁊ mirabile de quo quotidie inungatur. (Qñ ſi lapis.) Ponit curã p chirurgiam dicens q̃ ſi lapis eſt magnus non reperitur aliud remediũ niſi p inciſionẽ extrahẽdo lapidẽ. Subdit tamen q̃ hoc nõ ptinet hoc dicit determinare: ſz ad chirurgicos exptos. ¶Notãdum q̃ lapis aliq̃n ẽ ad magnitudinẽ ouꝫ colũbe ⁊ vidi plures ⁊ ẽ emericius durus cũ aſſputate. Et ſciendũ q̃ iciſio ꝺz fieri intra anũ ⁊ virgã in collo veſice q̃ ẽ carnoſum deinde ꝺz conſui. ¶Almanſor.

¶Cum autem in renibus fuerit lapis eger frequenter ingrediatur balneum. Et renes ⁊ ilia ex oleis inungantur ⁊ ea que calefaciunt locum de ſuper cum panno ponantur. ut ſunt ea que nominauimus. Jn potu quoqz ſumantur ea que lapidem frangunt. ¶Syllanus.

Digitized by Google

De apostemate renum vel vesice

¶ Ponit curā lapidis existentis in renibus ⁊ primo antequā lapis descendat in virgam. Secundo ponit curam eius quando est in virga. Secūda ibi (Si aūt) Pria in quatuor ꝑs ꝙ ponit quatuor remedia. Secunda ibi. (Et renes) Tertia ibi. (Et ea que). Quarta ibi. (In potu). De pria dicit ꝙ cum lapis fuerit in renibus eger ꝺz sepe ingredi tinam. Ratio qz tale balneum virtute herbarū aperit vias ⁊ dilatat. De secunda dicit renes ⁊ ilia vngant oleis De tertia dicit ꝙ super locum ponant ea que locum calefaciūt de quarta dicit ꝙ in potu dent ea que frangunt lapidē. ¶ Notandum ꝙ curatio lapidis est triplex quedam preseruatiua quedam mitigatiua dolorīs ⁊ quedam vere curatiua. preseruatiua fit cū bona dieta qua prohibetur generatio materie grosse viscose flegmatice que est materia lapidis. fit ēt cum euacuationibus factis per vomitum ⁊ per secessum ⁊ plus per clystere in quo sit benedicta. Cura mitigatiua dolorum est vt vtatur balneo in quo sit malua bismalua semen altee semen lini tribuli marini ⁊ campestris anisi cimini omnium añ lib. .ſ. ⁊ embrocetur locus frequenter ⁊ cadat aqua supra pectinem ab alto. ⁊ post exitū a balneo vtatur qualibet vice tiriaca vsqz ad. ʒ.i. cum brodio cicerum ⁊ sit tyriaca nona. Ad idem emplin qd ponatur supra pectinem. ℞. malue bismalue seminis altee seminis lini cartarum pinguiz butyri recētis. añ. ʒ. i. fiat emplin. ⁊ si nō mitigatur dolor ꝓuocetur vomitus cum semine rafani ⁊ semine attriplicis aut cum mediano cortice sambuci. aut cū nuce vomica aut fiat clystere in quo sit hiera epigra. Cura lapidis vere curatiua est per ea que approximant intra ⁊ ab extra. Si ab intra. aut i forma dactyli vel pulueris vel confectōis. Si ab extra vel in forma balnei vel embrocatiōis vel emplastri vel vnctionis vel de similibus. Ego incipiaz ab his. ⁊ primo que approximant ab intra informa pot⁹ sirupus. ℞. asparagi bruſci graminis añ quar. .ſ. scolopendrie cuz radicibus crete maxime capilli veneris tribuli marini saxifragie pimpinelle milefolij. añ. M. i. cicerum ru. ʒ. ii. aceti squillitici. ʒ. i. zucchari albi melt. electi añ lib. .ſ. fiat sirupus clarificatus vsqz ad quar. v. Ad idem. ℞. aque saxifragie. ʒ. ii. aque hipini aque rafani aque feniculi aque pētasilon añ. ʒ. i. dulcorent cū zucharo ⁊ ponat sanguis hirci cinamomi electi milij solis. añ. ʒ. i. pulueriz̄entur ⁊ agitent cum predictis aquis. fiat colatura ⁊ clarificetur in modum stellatie . Ad idem. ℞. aque saxifragie aque paritarie aq̄ pentafilon aque senationum aque feniculi aque rapbani aq̄ capilli veneris. ad idem. ℞. aque macedonici milij solis seminis apij petrosilini añ. ʒ. ii. seminis genestre. ʒ. iii. anisi feniculi añ. ʒ. ii. pisentur simul ⁊ in duabus quar. vini bulliant vsqz ad consumptionem tertie partis. Ad idem. ℞. radicis graminis pentafilon radicis saxifragie ostgani pulegij paritarie senacōnū oium añ. ptes. ii. danci radicis apij radicis se. ra. asparagi radicis bruſci radicis endiue capilli veneris ana partem. .ſ. camedreos camepitheos lenistici omnium añ. partē. .ſ. dimittantur bullire in tina cuz mosto deinde dimitte exire mustum ⁊ fit dos. omnium simul i vna brenta vini. M. i. bonum ⁊ quando exiuit cum eo mustū misce species infrascriptas ⁊ accipe omnes in vna pecia. ⁊ post pone in vno vecticulo ⁊ dimitte sic bullire in vino. ℞. florum cinamomi. ʒ. gaſ. melegete galange nucis muscate. cardamomi spice ameos anisi feniculi seminum communium frigidorum omnium añ. ʒ. iii. pulueriz̄anda pulueriz̄entur omnia ponantur in sacculo ⁊ hoc dicitur vnum artificiale appropriatum. Ad lapidem renum in pulueris forma ⁊ est pulvis regine. ℞. reubarbari costi xilobalsami reuponatici carpobalsami. añ. ℈. .ſ. spice. ℈. acori cinamomi pencedominon melanopiperis saxifragie. añ. ʒ. ii. garioſil. ciperi ɔ dragagāti alexandrie camedros ameos asparagi basilicon nis vnce se. citri seminis genestre quatuor seminum frigidorum mandragore añ. ʒ. v. cassie lignee polii croci squinanti bdelij lenistici mastices amomi bireos nasturtij. añ. ʒ. iii. granorum milij solis seminis feniculi petros. sileris montani cardamomi cinamomi anisi enforbij añ. ʒ. ii. ℈. i. epatis leonis balsamite sanguinis hirci pentafilonis añ. ʒ. i. .ſ. cantaridarum. ʒ. .ſ. piretri pimpinelle lingue auis pulegij añ. ʒ. iii. .ſ. liquiritie. lib. .ſ. bzionie fragarine turbith se. malue ana triplicis aristo. ro. centauree matoris foliorum lauri añ. ʒ. i. ⁊ gra. v. leucopiperis saxifragie añ. ʒ. i. liratgirij grammis fileleos aristo. ion. bermodactillorum añ. ʒ. .ſ. lapidis lincis lapidis gagatis armeni spongie ⁊ lazuli. añ. ʒ. i. dos est. ʒ. i. cum vino subtili. aut aqua diuretica. Ad idem lapis spōgie indaicus cinis scorpionis pulueriz̄atus cinis lepotis combusti cinis ouorum galline postq̄ enacuate sunt a pull. cinis anicule que vocatur candatremula sanguis hyrci bene preparati lingne serpentis. .ſ. illa que valet contra venenū pulueris lombricorum terrestrium cum exiccantur ⁊ omnia ista valent a proprietate ⁊ additur aqua raphani que valet a ꝓprietate. ⁊ potest dari quilibet per se vel mixtus ⁊ hoc cuz brodio cicerum ru. vel cum aqua raphani vel cuz aqua appropriata. In forma confectionis dentur instini. ʒ. ii. cum ribola vel maluanissia vel cum vino in quo sit coctū milium solis ⁊ saxifragia. Ad idem filoātropos litontripon. ad idē nefrecatarticum. .i. renes purgans Nicolai. Ad idem adriatum Nicolai. Ad idem electuarium de cineribus Nicolai ad idem. ℞. cineres scorpionum. ʒ. ii. cātaridarum absciss capitibus ⁊ alijs. ʒ. i. sanguinis hyrci exiccati. ʒ. ii. cineris vitri caulium non trasplantatorum cineris lepotis cineris anisi c andetemule cinerum ouorum ex quibus exierunt pulli añ. ʒ. iii. lapidis indaici lap. inuenti in felle bonis spongie piperis danci carnise. altee gummi arabici se. saxifragie mi lij solis fileleos carpobalsami xilobalsami spice nardi capillis veneris recentium quatuor. seminum frigidorum ʒ añ. ʒ. i. conficiantur cum melle ros. q. sufficiat ⁊ fiat conditum ⁊ vtatur eo ad q̄titatem duarum anellanarum mane ⁊ sero cum aqua decoctionis cicerū ⁊ tribuli marini. ab extra approximata fiat inunctio in renibus ⁊ pectine cū oleo de scorpionibus vel de lilio vel de amigdalis amaris vel de cera fis vel de granis citri ⁊ citranguloꝝ vel de piperibus. Balneum embrocatio emplastrum fiat sicut in cura difficultatis vine. ¶ Almansor.

¶ Si autem lapis ceciderit ⁊ in virga obstaculum fecerit aqua calida ab alto distillando ei sup fundatur donec rubere videatur. deinde oleuz tepidū guttatim superiniiciatur ⁊ si necesse fuerit sugatur ⁊ ex hoc mouebit lapis ⁊ exibit. Nō si magnus ⁊ angulosus fuerit necesse vt virga in ferius incidatur ⁊ extrahatur. ¶ Syllāus.

¶ Ponit curam lapidis quando descendit in virgam. Et dividitur in ꝺnas. Pmo ponit curam qñ lapis non ē multum magnus quando posset egredi per virgam. Secūdo ponit curam qñ lapis est valde magnus qñ nō posset egredi per virgam. Scēa ibi. (Qd si magnus). De prima dicit ꝙ si lapis descendat in virgam aq̄ calida distillando fundatur ab alto donec videatur rubere. Ratio ꝑs per idem. Tertio dicit ꝙ si necesse fuerit ꝺz sugi per foramen virge. Rō qz ex tali successione fit fortis atractio lapidis. (Quod si magnus). Ponit curam qñ lapis descendit in vga ⁊ est magnus dicens ꝙ si lapis est magnus ⁊ non potest descendere necesse est vt virga inferius incidatur ⁊ sic extrahat ⁊ postea consolidetur.

¶ De apate qō fit in rēnibus vel vesica. ¶ Syllāus.

Otandū circa rubricā qd sit apa renū vel vesice

¶ Secundo notandū ꝙ cā intrinseca apatū renū ⁊ vesice aliquando est calida ⁊ aliquādo est frigida scōm ꝙ materia diuersa pōt fluere ad renes vel vesicam vel ibi congregari. Sz cā extrinseca pōt esse casus vel percussio vel inepta equitatio ⁊ similia. ¶ Tertio notandum ꝙ signa apostematis renū sunt qz dolor est in diuerso aggrauatiuus ⁊ impeditur vrine transitus se. pmixta cuz qua est rigor ⁊ horripilatio. Signa apatis vesice sunt qz appareat tumor manifestus in pectine . ⁊ dolor intensus sicut mulieris parturientis maxime si materia sit calida qō declarat se. ⁊ dolor acutus. Si vero materia sit frigida dolor ⁊ se. sunt remissiores ⁊ vrina ⁊ mingit cū difficultate. Signa si apa sit in rene dextro. dolor ascendit

De apostemate renum vel vesice.

vsq; ad epar. Si in sinistro descendit vsq; ad vesicā. ¶Pro nosticatio talia apata in renibus sunt difficilia ad curandū ⁊ possunt terminari tripliciter. ¶Primo ita sensibiliter. vt quā do materia est pauca. Secō per cōuersionē materie in sani em. Tertio per conuersionē eius ad clyrosim cuius signū est fe. erratica ⁊ frequēs mictus vrine ⁊ qñ monet videt ꝙ hēat aligd suspensum in illis locis. Apostema renū indi cat hidropisim si non cito curatur. ☞Almansor

De apostema quod fit in renibus ⁊ uesi ca cōcomitat febris permixta que non est uehementis caloris cum qua est bor ripilatio ⁊ rigor ⁊ frequēs mictus ⁊ dolor i infe rioribus costis ⁊ grauitas ⁊ cum impelluntur ui det ꝙ aliqd ibi sit suspensum. ☞Syllaus.

☞Determinat de apate qō fit in renibus ⁊ vesica. ⁊ dui ditur in duas. ¶Primo ponit signa. Secō curam. Secā ibi. (Cum itaq; hec signa). De prima dicit ꝙ apata que fiunt in renibus ⁊ vesica sequuntur hec signa. ¶Primū est febis ipsixta que nō est multū calida in qua est borripilatio ⁊ ri gor ꝓp materiā putrescētē in loco apostematis si ē ꝑmixta q: fami nō cōtinuaē semp ad cor ꝓp nimiam distantiā. si nō est vehemētis caloris. q: materia putrescit in loco sa tis distante a corde ⁊ si sit in vesica ꝓp frigiditatē membri. si ē borripilatio ⁊ rigor; rōne male materie pungitiue a qua ele uant fumi pungitiui supra dorsum. Sm signū est frequens mictus. Rō ꝑs. Tertiū est dolor in inferioribus dorsi. Ra tio ꝑs. Quartū cū monet ⁊ petitur videt egro ꝙ aliqd sit suspensum ibi. Ratio patet. ☞Almansor

☞Cum itaq; hec signa visa fuerint eger ex basi lica minuatur eius partis in qua grauedinem ⁊ dolorem sentit. Loco quoq; emplastra infrigi dantia superponāt. ⁊ si egritudo sic dissoluta fue rit bonum erit. Si autem febris ⁊ dolor ⁊ grauitas perseuerauerint ⁊ urina nimium ⁊ frequen ter egrediatur. significat ibi pus colligi. Empla strum igitur est tunc super dorsum ponendum ex camomilla se. lini oleo sisamino furfuris con sperſis. Est ergo precipiendus ut in tina sedeat Si autem eger minxerit pus semina que nomi nabimus in. c. de ardore urine sunt danda dōec pus minuatur deinde trocisci dētur quos in. c. de mictu sanguinis ⁊ puris nominabimus. apo stema uero quod fit in uesica debet concomitari se. conclusa ⁊ difficultas mingendi ⁊ dissuria ⁊ fe moris ⁊ uirge dolor. ⁊ tunc eger ex basilica min endus est ⁊ fiat huius egritudinis cura quemad modū predixim⁹. Est autē quandoq; ꝙ renū apostema non peruenit ad saniem immo transit in duritiem cuius granitas in renibus sine febre perseuerat. Est ergo clysterizādus ex mucilagi ne fenugreci ⁊ seminis lini ⁊ apozimate camomil le ⁊ caulium ⁊ melliloti et maluauisci et furfuris. Et uomat frequenter. Renibus quoq; suppo natur emplastrum ex bis que nominauimus. ⁊ si urina minui uidetur urinam prouocantia den tur. Hoc quoq; pro paruo nō ē habēdū. q: ex eo puenit ad hydropisi;. ☞Syllanus

☞Ponit curam ⁊ diuidit in duas. primo facit hoc. Secū do ponit cas. obseruandū. Secā ibi (hoc quoq;). Prīa i qua tuor. primo ponit curam apostematis renū a principio an connersionem materie in saniē. Secō pōit curā in pcessu qñ materia cōuertitur ad saniem. Tertio ponit curā apatis ve sice. Quarto ponit curam apatis renū qñ materia cōuertit ad duritiem. Secā ibi. (Si aūt fe.) tertia ibi. (Apa (Quar ta ibi. (Est aūt. primas in quas. primo ponit curā per fle botomiā. Secō p vnū locale. s. emplm secunda ibi. (Loco quoq;.) De prima dicit ꝙ vbi nō fuerit signa ꝑdicta eger ds flebotomari ex basilica illius ꝑtis in qua sentit dolorez ⁊ granitatem. rō q: pbibet augmentum apatis diuertendo materiā ⁊ enacuādo. sed quare ab eadē ꝑte q: sufficit vna diameter. s. ab inferiori ad superius. (loco quoq;.) ponit curā per vnū locale. s. per emplm dicēs ꝙ loco debēt sup poni empla infrigidātia. Rō q: pbibent fluxum materie ad locū a principio. Secūdo dicit ꝙ si egritudo dissoluatur sic erit bonū signū;. ☞Notandū ꝙ si apostema sit calidū emplm ds eē tale. ℞. ros. ra. ʒ. i. semis portulace feis pa paueris al. aā. ʒ. ʒ. olei ℥r. i. aque ros. ʒ. ʒ. farine ordei. q. sufficit puluerizanda puluerizent. misce oia ⁊ fiat emplm mediocriter liquidū. Sed si materia fuerit frigida a princi pio competit emplm tale. ℞. succi absinthij lb. ʒ. olei ros. camomille aā quar. ʒ. farine ordei. q. sufficit. misce omnia ⁊ fiat emplm. (Si aūt. Ponit curā quando generat sani es ⁊ diuidit in tres primo ponit signa generationis saniei. Secō ponit quoddam emplm qō facit ad generationē sa nie. tertio ponit curā post generationem saniei. Secā ibi. (Est ergo. tertia ibi. Si autem eger. De prima dicit ꝙ si febris ⁊ dolor ⁊ granitas perseuerauerint ⁊ urina minutiꝫ ⁊ frequenter egrediatur ar. est supra generationem saniei. ratio q: in generatione saniei plus agit calor in materiam ⁊ agit ⁊ commouet ⁊ fit maior febris ⁊ dolor ⁊ granitas. si; quare minutim ⁊ frequenter egreditur vrina. Ratio pa tet quia in generatione saniei fit maior acuitas in materia ⁊ plus stimulat. (Est ergo. ponit emplastrum maturatiuꝫ ⁊ generatiuū saniei dicens ꝙ debet poni emplastrum su pra dorsum factum ex camomilla se. lini furfuribus oleo sisamino cōsperſis. ad idē emplm maturatiuū i apate calo ℞. mal. bismal. aā. M. ʒ. caricarū pinguiū ℥r. ʒ. medulle cerui vel vituli ʒ. i. vel. ʒ. i. ʒ. olei ⁊ farine tritici. q. sufficit. conquassanda cōquassentur fortiter misce omnia ⁊ fiat em plastrum. maturatiuum in apate frigido. ℞. caryocarū pin guium. ʒ. ii. radicis lilij quar. ʒ. mucilaginis fenugreci mu cilaginis seminis lini. aā. ʒ. ʒ. olei sisamini quar. i. hdromel lis pauce cōmixtionis ℥r. i. ʒ. farine tritici. q. sufficit. conqual sanda conquassentur fortiter misce ⁊ fiat emplm. Si autē eger. ponit curā per ea que debent apponi post gene rationem saniei dicens ꝙ si eger minxerit saniē debēt ei da ri semina que dicent. c. de ardore vrine donec minuat. di cit secundo ꝙ deinde debent dari trocisci de quibus infra dicetur. c. de mictu sanguinis ⁊ saniei. Ratio q: illi mundi ficant vias vrinales a sanie ⁊ remittunt acuitatem (Apa vo ponit curam apatis qō fit in vesica. primo premittit signa. Secūdo ponit curā. Secā ibi. (Est aūt. De prima dicit ꝙ apostema vesice sequuntur illa signa. primū est fe. conclu sa. secūdū est difficultas mingendi ⁊ dissuria. tertiū ē dolor virge ⁊ femoris. Ratio ꝑs. Et tunc dicit ꝙ eger ds flebo tomari ex basilica. ratio patet vt supra. Secūdo dicit ꝙ alia cura. s. per localia debet eē vt victū est de cura apostemat is renum. rō patet per idem. Est aūt. ponit curam quando apostema cōuertitur ad duritiem. ⁊ diuiditur in duas. pri mo premittit signum. secundo ponit curā. secunda ibi. Est egro. De prima dicit ꝙ apostema renū aliquando conuer titur ad duritiem. ⁊ signū distinctiuū est. quia granitas ple nerat in renibus sine febre. Ratio ꝑs. q: resolutū est quod erat subtile enaporabile ⁊ remansit grossum. Est ergo. po nit curam ⁊ diuiditur in tres. primo ponit curā per clyste re secundo per euacuationem per vomitū. tertio ꝙ empla strum. Secunda ibi. Et vomat. tertia ibi. Renibus quo qꝫ. De prima dicit ꝙ eger debet clysterizari cū mucillagi ne seminis lini ⁊ fenugreci ⁊ decoctione caulium camomil le melliloti ⁊ malnauisci ⁊ furfuris. rō q: tale est mollifica tiuum. Et vomat. ponit curā per vomitū dicens quod ds vomere frequenter. rō q: diuertit a loco. Renibus quoq;

Digitized by Google

De ardore vrine

Ponit curam per emplastrum dicens q renibus debet superponi emplastrum ex his que dicta sunt. s. ex mollificatiuis. ratio patet. Secundo dicit q si vrina apparet minui debent dari prouocantia vrinam. Ratio patet qr ex ea per uenitur ad hydropisim. qr tale apostema debilitat renes. vnde non possunt trahere aquositatem ab epate ⁊ sic remanens resudat ad concauitatem ventris ⁊ causat hydropisim ⁊ cetera.

¶ De ardore vrine. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricam quid sit ardor vrine: patet qr est acuitas ⁊ mordicatio quedam ipsius vrine. ¶ Secundo notandum q causa ardoris vrine est duplex. Una est permixtio humorum calidorum cum substantia vrine ⁊ est cholera vel flegma salsum quando transit per vias renum vel vrine. Alia causa est vicus existens in viis vrine. vnde cum vrina transit per loca inducit ardorem. Ad propositum primo capitur hic. ¶ Tertio notandum q signa ardoris vrine habentur ex indicio patentis pronosticato. talis pnosticat super vlcere in viis vrine seu vrinalibus propter excoriationem quā inducit vrina acuta. ¶ Almasor.

Am eger dum mingit sentit ardorem ⁊ punctionem in virga a salsis acetosis ⁊ acutis abstinendus est ⁊ nutriendus est ex tapbeis lenibus ⁊ zibrebezi ⁊ eorum similib⁹ Hec quoq3 medicina danda est ei. ℞. se. melonis excorticati. ʒ. xxx. citrulli cucurbite portulace papaueris albi seminum ana. ʒ. iii. seminis biusquiami albi. ʒ. ii. zucchari albissimi ad pondus omnium pulueris horum quotidie. ʒ. iii. in mane alie. iii. circa noctem cum. ʒ. i. sirupi viol. aut iuleb sumantur. Hec ergo egritudo non est parui pendenda quia cum sit manifua ⁊ perseuerans proueniunt ex ea in vesica ⁊ in instrumentis vrinalibus vlcera. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam ardoris vrine. ⁊ diuiditur in duas. primo ponit curam. Secundo ponit cās. pronosticum. Secunda ibi. ¶ Hec ergo. ¶ Prima in duas. primo facit quod dictum est. Secundo ponit curam per medicamen. Secunda ibi Hec quoq3. De prima dicit q si eger ī emissione vrine sentit punctionem ⁊ dolorem debet abstinere a salsis ⁊ acutis ⁊ acetosis. Ratio quia augent ardorem in vrina ⁊ debet vti cibis humidis. vt ptisana non colata spinachia lactuca ⁊ portulaca ⁊ similibus. Ratio quia remittunt acuitatem. Hec quoq3. ponit curam per vnum medicamen dicens q debet dari vnum medicamen quod est. ℞. se. melonis excoticati. ʒ. xxx. se. citrulli se. cucurbite se. papaueris albi omnium ana. ʒ. iii. se. biusquiami. ʒ. ii. zuchari albissimi ad pōd⁹ omnium. de puluere horum quotidie in potu fumat ī mane. ʒ. iii. ⁊ totidem in nocte vel circa cum. ʒ. i. sirupi viol. vel iuleb. Ad idem. ℞. seminum communium frigidorū. ʒ. iiii. se. portulace biusquiami papaueris albi liquitie passularum ana. ʒ. i. zuchari. ʒ. i. ʒ. fiat tragea. ad idem lac amigdalarum cum aqua decoctionis se. melonis. ad idem valet iniectio per siringam albuminis ouī bene agitati. ad idē. ℞. mucilaginis se. psilij se. citoniorum ana. ʒ. i. lactis mulierum vel asine in virga ʒ per se protecti. ab extra valet emplastrū hoc. ℞. sandali al. ⁊ ru. sumach spodij mirtillorum ana. ʒ. ii. acacie bipoquistidos ana. ʒ. i. ʒ. succi plantaginis aq rosar. ana. ʒ. i. farine ordei. q. sufficit. puluerizanda puluerizentur. misce omnia ⁊ fiat emplastrum mediocriter liquidum. possent et iam addi duo albumina ouorum. ad idem valet pannus duplicatus infusus in albumine ouī bene agitati ⁊ lacte mixtis. ⁊ positis supra locum. Hec ergo. ponit cās. obtemperandum dicens q hec egritudo non est parui pendenda. quia cum antiquatur proueniunt vlcera in vesicam ⁊ instrumentis vrine.

¶ De mictu saniei vel sanguinis. ¶ Syllanus

Notandum circa rubricam q sanguis apparēs in vrina. aliquando prouenit ab epate. aliquando a renibus. aliquando est purus aliquādo impurus. aliquando cum sanie aliquando sine sanie. ¶ Secundo notandum q causa mict⁹ sanguinis est aliquando interior. aliquando exterior. si exterior est sicut casus percussio superfluus cotus exercitium nimium superflua ciborum ⁊ potus repletio. dimissio alicuius fluxus soliti sicut menstruorum ⁊ hemorroidum ⁊ mutatio membri. Si vero causa sit interior hoc est propter habundantiam humorum aut propter acuitatem aut propter aquositatem vel ventositatem. vel vicus vel apostema vel propter debilitatem renum ⁊ vesice ⁊ sic de aliis. aliquando prouenit per viam crisis ⁊ mundificationis. aliquando per vias fanthomatis. ¶ Tertio notandum de signis distinguentibus si prouenit ab epate ē sine dolore quia epar non sentit ⁊ est purus nisi sit ex debilitate epatis ⁊ est mixt⁹ cum vrina si a vesica tunc est dolor in pectine ⁊ est trumbolus separatus ab vrina. si prouenit multus ⁊ subito figsificat ruptura vene. ⁊ quando paulatim significat corrosionem vel resudationem vel parvam apertionem. Si prouenit ficut lotura carnis recentis significat debilitatem epatis. si propter repletionem prouenit discernitur ex habitudine. si prouenit propter acuitatem humorum discernitur ex ardore. si vero prouenit ex alijs causis cognoscitur ex signis apostematum renum ⁊ vesice dictis supra. si prouenit per viam mundificationis tunc discernitur ab alleniatione. si per viā fluxus tunc discernitur ex grauitate. pronosticatio. Si fluxus sanguis rubei ⁊ mundi si fit multus est malus. fluxus sanguis ex vesica tardius curatur q̄ ab alijs membris. sanguis apparens in vrinam longo tempore pessimus est: qr significat vlcera fraudulenta in corpore. ¶ Quarto notandum de mictura saniei q̄ mictus saniei est propter vlcera ī renibus existentia ⁊ vesica. Vel est a membris superioribus. ficut propter rupturam pleuresis ⁊ pipleumonie vel apatis epatis ⁊ sic de alijs. si vero pp vlcera in renibus vel in vesica sic est cā vel iterior vel exterior si exterior est sicut percussio plaga casus cotus superfluus medicine acute ⁊ nimis dimetice ⁊ similia. si cā sit interior est. vel pp apa male curatū ⁊ male mundificatum. vel pp humorū abundāniam: vel pp malā q̄litatē. vel pp grossitiem ⁊ ventositatem vel viscositatē vnde adheret. vel pp lapidem cū ibi dissolui nō. ¶ Quinto notandū q̄ si sanies veniat a membris superioribus discernit̄ p lesionē illarū partiū. si a renibus ⁊ vesica discernit̄ ex loco doloris. si a renibus dolor est ī renibus ⁊ dorso. si a vesica dolor ē in pectine. sed si fit a cā intrinseca discernit̄ ex relatōe infirmi. si ab intrinseca faciliter discernit̄ bene cōsideranti: pronosticatio. Vlcera renū faciliū curant̄ q̄ vlcera vesice. qa ren membrū ē carnosum ⁊ vesica ē membrum non carnosum. Vlcera renū ⁊ vesice diuturna nunquā curantur qa fistulata sunt. in istis a vanis pmissionibus desistamus. ¶ Almansor.

An aliquis pp casum vel percussionē sanguinem minxerit ex basilica minuat̄ et trocisci qui dicuntur trocisci de Karabe tribuantur. Qui. ℞. Karabe gūmi tremule arboris ana. ʒ. v. balaustie bypoquistidos ana. ʒ. ii. et. ʒ. olibani. ʒ. ii. se. apii optii ana. ʒ. i. formētur trocisci pondere aur. i. ex quibus unus in die cū apozimate sumach tribuatur. ad comedendum uero tribuantur carnes cocte cū sumach et carnes cocte cum succo vue acerbe. Abstineat a nutrientibus acutis et salsis. Loco uero pcussiōis superponatur emplastrū ex bolo armeno et acacia et aloe et litio cōfectis cū aceto et aqua. si aūt sanguinis miaus euenerit post cōcussionē ciboꝝ

Digitized by Google

acutorum. aut potum vini acuti flebotometur eger. trociscos de karabe i potu sumat et eodē quod dirim⁹ gubernet regimie. ¶Pus vo si mi xerit egro trociscis isti dādi sūt. Qui. ℞. seis melonis cutulli cucurbite absq3 corticib⁹ oiu3 añ. ʒx. boli ar. gūmi arabici tburis pinguis sanguis draconis oium añ. ʒ. x. opii. ʒ. iii. se. apii. ʒ. ii. informentur trociscī pondere. ʒ. ii. ex quibus oī die vnus cū sirupo de papauere. ʒ. i. in potu tri buatur. Urge quoq3 ex isto collirio imirratur. Collirīū de ceruſa. ℞. ceruſe sarcocolle olibani gūmi arabici opii sanguinis draconis oium par tes equales. fiant ex eis colliria ꝛ p firigā pmus fiat iniectio ex hydromelle ꝛ mingat eger ꝛ post eius egressionē fiat ītex iniectio istius collirii dis soluti in lacte asine. ¶Syllanus.

¶Determinat de mictu sanguinis ꝛ saniei. ꝛ diuiditur in duas. ¶Primo ponit curam mictus sanguinis qñ puenit a causis extrinsecis. Secōdo saniei. Secūda ibi. (¶Pus vero. ¶Pria in duas. primo ponit curam mictus sanguinis qñ p uenit a causis extrinsecis. Secūdo qñ puenit pp cōestionē cibo⁹ acutoꝝ vel potū vini antiqui. Secda ibi. (Si autem. ¶Pria i quatuor. prio pōit curā per flebotomiā. so p troci. Tertio per dietā. Quarto p emplm. Sa ibi. (Et trocisci.) Tertia ibi. (Ad comedendū. Quarta ibi. (Loco vo. De prima dicit q qñ qs miserit sanguinem pp casū vel per cussionē ɔ fieri flebotomia de basilica. Rō qz dimittit ma teriā ne fiat ad locā renū vel vesice. (Et trocisca. ponit cu rā per trociscos dicēs q debēt dari in potu trocisci de kara be. rō qz sunt frigidi ꝛ stipici ꝛ a pprietate restringūt san guinē. So ponit descriptionē. ℞. karabe gūmi tremule ar borū amborū añ. ʒ. v. balaustiaꝝ hypoquistidos amborā añ. ʒ. i. informentur trocisci pōderis aur. vnius. ex quibus oī die cū decoctōe sumach tribuat. ad idē valēt trocisci de ka rabe posiū supra. c. de sputo sanguinis ꝛ administrent cuꝫ aq̄ plātaginis. (Ad comedēdū. ¶Ponit curā dicēs q ad co medendū debēt dari egro cocta cū succo vue acerbe. rō qz ingrossant sanguinē ꝛ remittūt ebullitionē. So dicit q ōbet abstinere a cibis acutis ꝛ salsis rō ꝑ. (Loco vero. ¶Pōt cu rā per emplm dicēs q loco pcussionis ɔ supponi emplm sactū de bolo ar. acha. ta aloe ꝛ litio cōfectōis cū aceto ꝛ aq̄ ros. Ratio ꝑ. qz ē stipticū ꝛ cōsolidatiū. ad idē emplz fa ctū ex folijs plātaginis portulace ꝛ sempervine cōquassat. (Si āt sanguis. ¶Ponit curā mictus sanguinis puenientis post cōestionē cibo⁹ acutoꝝ. aut potū vini antiq. dicēs q si mictus sanguinis fiat mō dicto ɔ fieri flebotomia. rō quia sunt frigidi ꝛ stiptici. So dicē q eger ɔ regi vt dictū ē supra. ¶Notandū q mictus sanguinis quidā est nouus ꝛ tūc suf ficit qō est dictū q ras. Alius ē antiquus. ꝛ tunc sufficit mū dificare vias vrinales a sanguine. ꝛ tunc medicina mundifi catiua vesice ē. ℞. capill. veneris. Mᵈ. iiii. ligritie rase. ʒ. i. seis melonis q̄r. ʒ. ʒuchari albi mellis electi añ. q̄r. iii. fiat si rupus clarificatus vsq3 ad lib. i. administret cū decoctōe se minis melonis. ad idē. ℞. foliox pētasilon. Mᵈ. iiii. ʒuchari albi. q̄r. iii. fiat sirupus clarus vsq3 ad q̄r. i. vel. lib. i. ꝛ admi nistret cū decoctōe foliox plātaginis. mūdificat. u. ꝛ cōsoli dat ꝛ est. Mᵈ. Gerardi ꝛ nunq3 inenit defectū. Ad idē pro pauperibus sufficit comedere lib. ii. pentasilon. de mane. ¶Pus vero. ponit curā mictus saniei ꝛ diuiditur in duas. prio ponit curā per trociscos. Scōdo p colliriū qō ɔ imitū p firigā. scda ibi. (Urge quoq3. De pria dicit q si eger mingit sanē debēt dari trocisci isti. ℞. seminū melonum ci trulli angurie cucurbite oium absq3 corticib⁹. ʒ. xx. boli ar gmēi arabici tburis pinguis sanguinis draconis oium añ. ʒ. x. opij. ʒ. iii. seis apij. ʒ. ii. informentē trocisci pōderis. ʒ. ii. ex qbus omni die vnus cū sirupo de papauere. ʒ. i. tribua tur. Rō qz tales trocisci alterant malā cōplexionē qualitau ue que est in vicere. mūdificant vlcus ꝛ cōsolidāt ꝛ boc in vicere renū requirit. ¶Notandū q in vicere renū ꝛ ves ce. aliquando administrantur mundificantia ꝛ consolidātia per se. aliquādo simul. Mundificantium. ℞. se. melonis mundati se. alte se. solatri añ. ʒ. iii. amigdal. amararum se. citrulli capilli veneris recentium radicis ireos liquiritie ra se. ʒ. i. ʒ. se. bancie se. apij añ. ʒ. i. ʒuchari albi. lib. i. fiat ele cuarium per bolos. ꝛ de istis potest fieri sirupus si cōplc tur quantitas. ꝛ talis sirupus administretur cū decoctōe se. melonum. Ad idem sunt aqua ordei hydromel aqua lactu um decoctio hysopi prasij capilli veneris recentium ꝛ lac. Consolidatiuum est. ℞. consolide maioris ꝛ minoris añ. ʒ ii. sanguinis draconis tharis masticis boli. ar. añ. ʒ. i. rendar bari affari acacie myrti. ʒ. s. spice nardi. ʒ. ʒ. ʒuchari albi. q. sufficit. fiat electuarium per bolos. ꝛ de istis potest fieri sirupus si duplctur quantitas. Ad idem. ℞. liquiritie rase. ʒ. ii. capilli veneris recentium foliorum arnoglose. i. planta ginis añ. Mᵈ. ii. cucumeris cucurbite citrulli indi. añ. ʒ. i. se. papaueris albi se. altee mucilaginis se. citoniox añ. ʒ. ʒ. dra gān gummi arabici. ʒ. iii. rendbarbari. rosar. ru. añ. quar. ʒ. ʒuchari albi quar. iii. fiat sirupus clarificatus vsq3 ad lib. i. Ad idem canda equina sumpta intus ꝛ extra. Sed simpli cia sunt bolus ar. sanguis draconis mirra spodiū rose can da egna ꝛ similia. ꝛ inter omnia valet potus lactis caprini. ¶Nam valet loco cibi ꝛ potus ꝛ medicine. (Urge quoq3. ponat curā per colliriū quod iponitur per firingā. dicēs q per firingam debet poni collirium de ceruſa. Ratio qz con solidat. scdo pōit descriptionē. ℞. ceruse sarcocolle gummi arabici olibani opij sanguinis draconis oiu3 añ. ptes eqles. fiāt ex bis colliria. Tertio dicit q ɔ pmus fieri iniectio per firingā ex hydromelle. deinde ɔ migere eger. post egre fionem ɔ fieri iniectio istius collirij dissoluti in lacte asinino

¶Notandū q ɔ medicus mō cū cōsolidatiuis mō cum mundificatiuis modo cū mitigatiuis procedere ꝛ sic reite rare quousq3 fuerit cura completa.

¶De fluxu vrine. ¶Syllanus.

Otandū circa rubricam q diabetica passio ē im moderata vrine emissio vel effusio. ¶Secūdo notandū q cā bnins passionis. vel est superflua caliditas renū attrahens aquositatē ab epate ꝛ epar a stō ꝛ boc est vtplurimū. Vel cā ē frigidi tas renū ꝛ totius corporis mortificās ꝛ parabiticans vnde nō pmittit cōtineri vrinā. ¶Tertio notandū q signa hui⁹ passionis sunt manifesta qñ vrina mingit i magna quātita te ꝛ frequenter. Signa vo sm diuersitatē cause variant. Si fiat a caliditate sentit caliditas in renib⁹ ꝛ dolor ꝛ pūctu ra ꝛ magna sitis. si ex frigiditate sentitur frigiditas in rēb⁹ ꝛ extremitatibus ꝛ ledit a frigidis ꝛ innat a calidis. prono sticatio. si hec passio cōtinuauerit macerat corpus ꝛ debi litat ꝛ deducitur ad perditionem. ¶Almāsor.

Am eger multū vrine emittit ꝛ i emissio ne ardorē nō sentit aut mingit in somno suo nec patit siti nec corpis extenuatio nē incurrit: ea que vrinā ostrigūt dāda sūt. Mᵈ dicamē retinēs vrinā. ℞. glādiū. ʒ. i. olibani. ʒ. xx. seminis coriandri ficci boli armenii gummi arabici añ. ʒ. x. fiat ex eis puluis de quo in mā. ʒ. iii. ꝛ circa noctē totidē ad transglutiendū dent. Nō si cū hac egritudine sitis fuerit validissima clamosa ꝛ aqua que bibitur cito egrediat aqua ordei cū pfilio det. Et nutriat cū succo vue acer be ꝛ sumach ꝛ similibus boꝝ nutrientiū. et cū ci bo q sit de sila ordei et masal et rob acetosum da ei in potu et, phibeat a labore et cuꝫ muliere cōcūbere. Jsti quoq3 trocisci in potu sumantur ℞. spodii. ʒ. x. lactuce se. portulace añ. ʒ. xv. co riandri ficci. ʒ. i. se. rosar. ru. boli armeni añ. ʒ. v.

Digitized by Google

balaustie. ʒ. ii. cāphore. ʒ. ʒ. sumant in potu cum succo granati acetosi. Herbe ēt frigide terant et sup renes ponant. Et caueat sibi a cibis calidis et vino et ab oībus q̄ vrinā puocāt. Illud aūt qō ex nimio stolidoꝝ errore ꝓuenit ē. qz dant i hac egritudie medicinas calidas. vnde illico ducunt ipsum ad phthisim. ¶ Syllanus.

¶ Pōit curā finrus vine. ⁊ diuidit in duas. primo pōit curā qñ ꝓuenit a frigiditate. Secūdo qñ ꝓuenit a caliditate Secūda ibi. (Qd si cum. De prima dicit ꝙ si eger emittit multā vrinā ⁊ in ems emissione nō sentit ardoꝛ vel migit in somno ⁊ nō patit sitim nec extenuationem corpis. sup ple arguendū est ꝙ fit a frigiditate ⁊ būiditate relaxāte vi los vefice. Scdo dicit ꝙ ꝓ cura debent dari restrigētia vi nam. ⁊ tūc ponit vnū medicamē qd est. ℞. glādiū. ʒ. i. oli bani. ʒ. xxx. se. coriandri ficci boli ar. gūmi arabici aā. ʒ. x. fi at de bis pulis denā. ʒ. iii. de mane ⁊ tantūdē circa noctez Ad extra valet emplm. ℞. laudani masticis aā. ʒ. ii. ligni aloes storacis calamite galāge se. citoniorū aā. ʒ. i. terbēthine ʒ. i. pulueriz̄ada pulueriz̄ent cōquassanda conquassentur cū pistillo calido. misce oia malaxando cū succo mēte ⁊ fi at emplm tenue ad qnātitatē medij palmi ab vtraq; ptevr tendat supra coxā ⁊ applicet pectini. ad id ē. ℞. succi mē the. li. i. olibani masticis. aā. ʒ. ʒ. nucis cipressi. ʒ. ii. galange ligni aloes aā. ʒ. i. pulueris cinamomi. q. sufficit ⁊ si est pau per valet pulis cimini affati ⁊ fiat emplm. Ad idē vngant loca femoris ⁊ virga ⁊ ptes adiacētes cū oleo de lilio vel ō costo in quo dissolnāt castoreū bolī armenū mastix mu mia myrra (Qd si cū. ponit curā finrus vine qñ ꝓuenit a caliditate. ⁊ diuidit i duas. prio facit hoc. Scdo pōit erro rē quorūdā stolidoꝝ. scda ibi. (Illud aūt. pria itres. prio po nit curā ꝓ ea q̄ approximant ad intra. scdo ꝓ ea q̄ approxi māt ad extra. tertio ostendit a qbus dz abstinere. scda ibi. (herbe ēt. Tertia ibi. (Et caueat. pria in tres. prio pōit cu rā ꝓ potū. Scdo ꝓ dietā. s. ꝙ cibū ⁊ q̄dā alia. Tertio ꝓ tro ciscos. Secūda ibi (Et nutriat. tertia ibi. (Vti quoq; . de prima dicit ꝙ si cū finrus vine fuerit fortissima sitis ⁊ aqua que bibitur cito egredit credēdū ē ꝙ fit a caliditate. Scdo dicit ꝙ ꝓ cura debet dari aq̄ ordei cū pisano. Ratio qz remit tit caliditatē renū. Ad idē valet sirupus viol. vel iuleb vi. cū aqua frigida. (Et nutriat. ponit curā ꝓ dietā dicens ꝙ debet nutriri cū succo vue acerbe ⁊ sumach ⁊ silibus ⁊ ci bo facto de sila ordei ⁊ similibus cibis frigidis. Silr valz tac acetoꝝ. masti. i. Rō qz oia illa infrigidāt ⁊ alterāt malā cōplexionē caludā. i. ꝓ hos itelligit similes cibos ⁊ fructus frigidos ⁊ stipticos vt sunt mespila sorbe prunelli ⁊ comu le. ⁊ caueat a labore ⁊ coitu. Rō qz talia calefaciunt renes (sitis quoq; pōit curā per trociscos dicēs ꝙ debent sumi trociſci isti qui sunt. ℞. spodij. ʒ. x. seis lactuce seis portula ce aā. ʒ. xx. coriandroꝝ ficcorū ros. rn. boli armeni oīuz aā ʒ. v. balaustiaꝝ. ʒ. ii. cāphore. ʒ. ʒ. sumant in potu cū succo granati acetosi. Ratio qz sunt frigidi. ideo alterāt complexionē calidā. ⁊ stipticitio claudunt vias vine. ad idē tria sandali. ad idē diarodon abbatis. (herbe ēt. ponit curā per ea q̄ approximant ad extra. dicens. ꝙ herbe frigide terant ⁊ super renes ponant sicut sunt lactuca portulaca solatr. semprina ⁊ filia. ad idē folia vitis folia salicis cucurbita ⁊ fructus ꝙ dicit anguria filis cucurbitis ꝓ frusta incisus. ad idē ℞. vnguenti populeon quar. i. olei ros. olei mandragore. aā. ʒ. ʒ. mucilagis psilij. ʒ. ii. aceti. ʒ. i. cere paꝛ. fiat vngūtum. ad idē. ℞. succi lactuce dulcis suc. solatri. aā q̄r. i. ʒ. aqua ros. quar. i. aceti. ʒ. ʒ. papaueris albi. q. sufficit: misce oia ⁊ fiat emplm mediocriter liquidū. ad idē petia plūbi i multis locis pforata ifundat in aceto per noctē ⁊ ponatur super renes. (Valet religiosis ⁊ continentibus qui non affectant coitum. (Et caueat. Ostendit a quibus debet cauere dicens ꝙ debet abstinere a cibis calidis ⁊ a vino ⁊ ab omnibus vinam generantibus. Ratio quia augent flurū vrine. (Illud aūt. ponit errorē quorundā stolidoꝝ. dicens ꝙ aliqui stolidi in cura huius passiōis dant medicinas calidas vnde egrū perducūt ad phthisim ⁊ etbicam ⁊c.

¶ De vermibus qui generantur in ventre. ¶ Syllanus.

Circa rubricam est notandum ꝙ vermis ꝛ generatur ex putredine in corpore humano sicut et generant vermes ⁊ muscę ⁊ alia animalia sibi similia ⁊ sic patet que sit causa efficiens. ¶ Secūdo notandū ꝙ cā efficiēs vniū est duplex. s. remota ⁊ imediata. Remota est oē illud qō generat būrē crudum sicut repletio nauseatiua coitus superfluus post cōestionē multa repletio fructuū ⁊ sic de aliis. Cā imediata est materia flegmatica cū putrefcit i intestis supiozibus generātur vermes lōgi ⁊ rotundi ⁊ appellant lūbrici si in longatione vel recto generant gdam parui ⁊ rotundi sicut sunt vermes qui repiunt in caseo. Sed in intestis mediis generātur vermes curti ⁊ lati ⁊ vocant ascarides vel cucurbiti qō idem est. ¶ Tertio notandum de signis ꝙ signoꝝ vermiū que dā sumunt a somno que dā a vigilia. a somno primo qñ garriunt in somno ⁊ patiunt sudorē ⁊ masticāt si cut si haberēt i ore cibū ⁊ habēt ēt somnia terribilia. ⁊ exantant terribiliter ⁊ cū inquietudine. Signa sumpta i vigilia sunt qz patiūtur fricationē ⁊ mordicatiōem nasi ⁊ oculoruz cōcauitatē ⁊ alienatiōez ⁊ dolorē in vētre ⁊ clamorē ⁊ emissionē saliue egredit lingua ⁊ exiccat os plus de die qz ō nocte ⁊ habent anhelitū fetidū ⁊ amaz. aliqñ eiciuntur p nares os ⁊ p inferiora. Jō dr ꝙ aliqñ pforant intestina ⁊ exeunt extra ⁊ ē stupoz audire si vez est ⁊ cōsueuerūt segterribilia accidentia sicut est mania epilepsia appetitus canin⁹ ⁊ bolismus syncopis iliaca passio ⁊ colica ⁊ epatis passiōes ⁊ sunt cū stipticitate vētris vtplurimū. Et si sunt in intestis supiozibus ascēdāt doloꝛ ⁊ in lōgitudine sentiunt quendam pruritū qsi cōtinuū sicut si formice essent in ano. Si sunt in testinis mediis causat ibi dolor in medio loco. pronostication. Uermes frequentius generantur i pueris aut i gulosis ⁊ circa autumnū. Uermes in febribus. aut sunt in principio aut in medio aut i fine. si i principio aut sunt vini aut mozti. si vini malum signum est qz significant se. pestilentiales ⁊ malam corruptiōem. si mozti bonū signū est qz significāt mundificationem. si i fine appparent ⁊ sunt vini bonū est signū qz veniunt tunc rōne mundificatis. si vero mozti malum est signū. qz significat hoc esse ex malitia materie. Si vero apparent in medio semper malum est signum si ne vini sine mozti appareant: quoniam febris comitans vermes semper est malum. quia consumit nutrimentum vermium ⁊ anget putredinem ex qua generātur vermes ⁊ ita angustiantur ⁊ magis mouent sic patiens magis molestatur. ¶ Almansor.

Ui hoc nocumēto solit⁹ est ledi a cibis grossis ⁊ vnctuoꝝ sibi cauere dz. ⁊ quotidie ante q̄z comedat sumat bucellas aliquas cū sinapi ⁊ almuri. boc. n. ipsos generari ꝓ bibet. Si vero eos generari cōtingat nō ꝓuenit nisi vt expellant. Medicamē ascarides expellēs burūgi excorticati cū valde famelic⁹ est eger. ʒ. vii. sumant. Medicamē magnū expellēs lumbricos. ℞. burūgi excorticati turbith se. nil. oīum partes eq̄les lupinoꝝ nasturtii cambil. aā. ꝓtem mediā sumāt ex eo i potu. ʒ. vii. prius tñ bibat eger lac mox vt mulctū fuerit ꝓ tres dies. ⁊ deinde die q̄rta dieter se. ⁊ de predicto medicamine i lacte adhuc calido vt est mulctū dissoluto aceto dū est valde famelicus bibat. Uermes vo minuti qui in ano fiunt pro quibus generāt pruritus in eo. ⁊ iō cū fricāt anus expelluntur cū coto qō ex oleo abluto i uolutū imittant. aut imittatur cū oleo de chrisomil. aut succo mentastri aut inuoluatur ex pua quātit atc aloes ⁊ felle vacci

Digitized by Google

no ⁊ superponatur. ¶ Syllanus.
¶ Determinat de vermibus. ⁊ diuidit i duas. pmo docet preseruare a vermibus. Scdo ponit curā qñ sunt generati. Fa ibi. ¶ Si vero eos. De prima dicit ꝙ ille qui est ꝑsanus ledi a vermibus dz cauere a cibis grossis ⁊ vnctuosis. ꝛō q: talia generāt materiā vermiū. ſo dicit ꝙ añ cōestionē dz sumere bucellas aliqs cū sinapi ⁊ almuri. ꝛō q: icidūt ⁊ cōsumūt flegma qđ est materia generatiōis vermium. ¶ Si vero eos. ꝑōit curā qñ vermes sunt generati. ⁊ dicit in duas. ꝓmā pmo ponit curā generatōis vermiū qui generāt i ītestis supioribus ⁊ mediis. ſo ꝙ gñant i tōgarone. Scda ibi. ¶ Vermes vo. ꝓma i duas ꝑtes ꝙ duo ponit remedia Fa. ibi. ¶ Medicamē. De prima dicit ꝙ si contingat vermes generari nō cōuenit aliud nisi ꝙ expellant. ⁊ tunc pōit vnū medicamē dicēs ꝙ eger sumat. 3. vii. burūgi excorticati cū ē valde famelic⁹. Burūgi ē quoddā semē nigrū ſile pipi qđ asportat de feni. De Fa pōt aliud remediū. ℞ burūgi excoriean turbith nil. oīum ptes eq̄les. lupinor⁹ nasturcij cābil. oīum añ. ptes equales. sumant⁹ ex eis in potu 3. vii. ſo dicit ꝙ pu⁹ dz bibere lac ꝙ tres dies deiñ q̄z die ꝗrta de ꝑdicto medicamie cū lacte dissoluto bibat. ℞ō pz. ¶ Notādū ꝙ cura vermiū ꝑdictor⁹ ꝑficit ꝙ simplicia ⁊ ꝙ cōposita. Simplicia q̄dā sunt cal̄a q̄dā sūt fria. Simplicia cal̄a. q̄dā sūt que interficiunt. tm̄. q̄dā sūt q̄ iterficiūt ⁊ educūt extra. Simplicia cal̄a q̄ interficiūt sūt absinthiū folia lauri nuc⁹ ꝑfici ruta mẽtastrū cost⁹ amar⁹ cētaurea prassium lupini amari mẽta radix ennle gra. lauri exiccata abrotanus anisum. semẽ apij nigella assarū ciminū nasturtiū amigdale amare diptamnū pulegiū aliū felia alaliū. Simplicia vo calida q̄ iterficiūt ⁊ educūt extra sunt aloes succus ireos succus cucumeris asinini agaricus pulpa colloquintide cartamus succus ennle rectus. ⁊ Aui. c. de cura vermiū dicit ꝙ si sumāt. 3. iii. extrahit eos sine nocumento ⁊ est mirabile. Simplicia fria i vermibus sūt semẽ cozādri sumac hypoqstidos. latū figillatū lotū magra ⁊ ē spēs terre mirabil. se. portulace endiuie amare lactuce amare. se. salicis. se. cauliū tribuli ar̄ogiossa ficca se. atriplicis oleū enfacinū i mixta q̄titate sumptū iterficit eos ꝓp magnā amīritudinē ⁊ educit extra ꝓp viscositatē ⁊ ē vtendū istis diuersimode. Si ē febricitātū est frigidis. ⁊ si non est febris vtendū ē calidis ⁊ sūt materia cōpositar. Cōposita que approximant quedā iterficiūt ⁊ educunt extra. ⁊ alia approximant vel ab extra vel ab intra. Si ab itra vel in forma potus vel pulueris vel cōfectōis vel pillular vel suppositorij vel clysteris. Si ab extra vel in forma vnguēti vel empli vel epithimatis vel faculi vel ō ꝑfibus de singulis discurrā. Et pmo i forma potus. Sirupus acetosus simpler cū aqua absinthij vel alicuius decoctionis simplicis cali vel frigidi valet. ad idem sit aqua mirabilis cōtra vermes. ℞. sumach terre sigill. hypoquistidos acatie oīum añ. 3. ii. ⁊ bulliāt in aq̄ vsq3 ad cōsumptionē medietatis ⁊ de ea sumant⁹ i potu ⁊ ita de aliis pōt fieri decoctio cū vino. ad idē. ℞. vini albi. lib. i. ſ. absinthij. 3. i. nigelle. 3. i. cōquassata nigella ⁊ absinthio tm̄ bulliant ꝙ veniāt ad medietatē. deide colet. dosis sit. 3. i. ſ. pro vice. ad idem. ℞. radicis graminis sumach fiat in aq̄ decoctio ⁊ vtat illa. In forma pulueris. ℞. cozandrū ꝑparatū ſtōz seminis apij ꝓparati. añ. 3. i. ſ. ossis de corde cerui cōbusti. 3. vi. corallor⁹. 3. i. cinamomi electi. 3. ſ. croci. ℈. i. agarici. ℈. ſ. florum borraginis ⁊ buglosse añ. 3. i. ſ. ligni aloes 3. i. calami aromatici. ℈. ſ. margaritarum. 3. ſ. diptami armoniaci limature ebozis serici cōbusti añ. gra. ii. foliorum lauri num. xiii. 3. vi. ex his fiat pulvis subtilissimus. Ad idē. ℞. cornu cerui combusti. 3. i. seminis peonie seminis apij seminis cozandri seminis cauliz nigelle semipsi⁹plātaginis añ. 3. ſ. seminis endiuie. 3. i. diptami. ℈. i. sandali corallor⁹ margaritarū ana gra. vi. 3. barb pondus omniū ⁊ fiat pulvis subtilissimus. ad idem. ℞. rasure cornu cerui parū tonefacti. 3. ii. cozandrū ꝑparator⁹. 3. i. ſ. diptami. 3. i. ℈. ſ. terre sigill. 3. i. fiat pulvis subtilissimus. Ad idem. ℞. cornu cerui adusti. 3. i. seminis cozandrorum ℈. ſ. aloes. ℈. ſ. terantur subtilissime ⁊ dentur in potu cū sirupo acetoso. ad idem aptum pulverizatū. est valde bonum. ad idem rasura cornu cerui data in potu expellit vermes. serapio. In forma cōfectionis. ℞. cornu cerui cōbusti. 3. i. seminis peonie seminis apij seminis cauliū nigelle seminis plantaginis seminis endiuie añ. 3. ſ. diptami. ℈. ſ. herbe marine. 3. i. sandali corallorum rubeorum margaritarum añ. gra. v. barbari. 3 vi. fiat confectio. ad idem tyriaca. Ad idē hierepicra ⁊ cū hoc simul educit extra. Ad idem aloes cū melle datū. ad idem succi enule. 3. iiii. In forma pillularum. ℞. pillularū communium ſm diuersitates corpor⁹ aliquando vnaria aliquādo. ii. aliqñ. ſi. ſm diuersitatem ⁊ sic vltra ⁊ sunt mirabiles q: vermes interficiūt ⁊ educūt. In forma clysteris. ꝓmo fiunt clysteria acuta cū hierapi. ⁊ filibaſ. In forma suppositorij. fiant suppositoria ex melle ⁊ aloe vel ex carne salsa. vt lardone. Ab extra approximata in forma vnguēti. ℞. aloes absinthij oleiꝓficorū olei amigdalar⁹ amarar⁹ olij masticis olei spice. añ. ℈. ſ. 3. ii. acatie hypoquistidos terre sigill. lupinorū añ. ℈. i. aloes hierepigre añ. ℈. ſ. nigelle gal. mus. abrotani fell. tauri ligni aloes añ. ℈. i. cornu cerui cōbusti. 3 ii. ſe. endiuie. 3. i. cum cera fiat vnguentū ꝑ ſtō. Ad idē. ℞. olei de absinthio olei mirtillorū añ. ℈. ſ. pulueris aloes enatici cozandror⁹ ꝑparatorū terre sigill⁹ nigelle oīum an. 3. v. vini citonior⁹ fell⁹ vaccini cere parū: fiat vnguentū ad idem ℞. olei absinthij olei ꝓficorū olei mirtillorū ros sumach corallorū aloes galiie mus⁹. añ. parū cū panca cera fiat vnguentū ⁊ est mirabile. ad idē. ℞. rute cū farina lupinorū absinthij aloes fell⁹ boniat añ. 3. i. bulliāt in aceto ⁊ oleo amigdalarū amararū. ⁊ oleo rute oīum añ. ptes eq̄les. cere. q. suf ficit fiat vnguentū. Ad idē. ℞. vnguenti agrippa. Nicolai ⁊ lingue ventre ⁊ est mirabile. De oleis valet oleum ꝓficorū oleū amigdalarū amarū oleū de absinthio: in forma empli. ℞. mente absinthij añ. 3. ii. centauree minoris agarici añ. ℈. ſ. aloe. 3. ii. aceti. 3. ii. aque ro. 3. i. farine lupinorū ad pondus oīum fiat empl⁹ ⁊ pōat supra ſtōm. ad idē. ℞. farine lupinorū succi absinthij succi ꝓficarie. succi mẽte. succi folioꝝ ꝓfici ⁊ succi seu vini citoniorū añ. 3. ii. pulueris terre sigill⁹. coriādrorū ꝑparatorū nigelle farine lupinorū masticis mirtillorū aloes epatici. añ. ℈. ſ. fell⁹ vaccini. 3. i. corallorum. ru. 3. i. misceantur cum modico vini ru: odoriferi. ad idem. ℞. mẽte absinthij farine cicerū ru. aloes fell⁹ vaccini añ. 3. iii. bullant in aceto ⁊ oleo amigdalarum amararū. infundant⁹ petie ⁊ ponant⁹ supra ſtōz añ ⁊ retro. in forma faculi. ℞. mente plegij absinthij mentastri ru. abrotani ros arnoglosse añ. ℳ. ſ. terantur grosso modo. ponātur in faculo ⁊ apponantur ſtō ⁊ ventri. in forma odoramenti. ℞. panē assum ⁊ assatum ⁊ infundat⁹ in aceto fortissimo ⁊ odoretur. ad idē nigella odoretur. ¶ Vermes vero. ponit curā vermiū ꝙ sunt in longatione. vel intestino recto. ⁊ dicit ꝙ vermes minuti ꝙ fiunt in ano cuius signū est q: generatur pruritus in ano. vñ cū fricat⁹ anus expellantur. tūc cotū ex oleo absinto inolutū imittatur aut ex oleo de crisomill⁹ aut succo mẽtastri vel inolnatur ex parua q̄titate aloes ⁊ felle vocino ⁊ sapponatur. ad idē valet suppositoriū de carnibus salsis. q: incitatur expulsiua. ad idē suppositoriū de melle. sed subito extrahatur. ad idē clystere cū lacte in quo sit lac cū hierepigra vel cassia q: dulcis. ad idē. ℞. abrotani absinthij añ. ℳ. ſ. cicute ſe. cimini affi. se. apij añ. ℈. i. se. alexandrini. 3. ii. furfuris. p. i. mell⁹ ꝓficorū amarorū añ. quar. ſ. sal cōis. 3. ii. hierepi. 3. v. succi foliorū porri. ℈. i. fiat clystere vsq3 ad q̄r. v.

¶ De hemorroidib⁹ fistul⁹ ⁊ ragadijs q̄ i ano fiūt. ¶ Sy.

Otandū circa rubricā ꝙ hemorroides q̄dā sunt mālestre sicut q̄ apparent in orificio ani ad oculū q̄dā sunt occulte iter anū que nō pōt videri nisi digiti ponantur interius. Et istarū ābe sūt duplices. vt qñ sanguis emanat ab eis ⁊ a vulgaribus ꝑprie dicūtur hemoroides. quedā sūt surde. vt qñ nihil emanat ab eis. ¶ Scdo notādū ꝙ triplex ē gen⁹ hemorroidarum q̄dā dicūt vncales ⁊ sūt extrisece existētes i ano q̄dā dicūt morales q: bñt filitudinē cū moro ⁊ sūt extrisece i ano cāte a sanguie. alij addūt etiā spēz dicētes ꝙ alie sūt sē vefice ⁊ fiūt a flate bz raro. alie dicūtur vncales ⁊ bñt coloꝝ vne

De hemorroidibus

bene mature causate a sanguine mlico. ⁊ sic ps cā ītrinseca ipsaz hemorroidaz. ſs cā extriseca est sicut acceptio medicine acute pūgitiue ⁊ silia. ¶ Tertio no. ꝙ signa hemorroidum extriſecarū sunt manifesta ad visuz. qz eminētes extra ⁊ ad tactū. Signa earū que sunt pfunde sunt dolor ⁊ grauitas intra anuz ⁊ difficultas egerēdi. ⁊ ven⁹ signū est inuersare longationē cū vērosa magna absq; incisione. ⁊ tūc aspectus itestini interſati indicabit veritatē imediate supra egritudinē. Signa qñ sūt ab humoib⁹ frigidis: qz sentit dolor ⁊ turbatio ⁊ gravitas in ventre. Si sint ex humoib⁹ calidis sentit pūctura circa anuz ac si patereſ tenasmonē ⁊ cōsueuerūt post illa accidēta cōsequi discoloratio faciei ⁊ gravitas corarū. ¶ Pronosticatio fluxus hemorroidarū si est tēp⁹ pſeruat a multis egritudinib⁹ mūcis factis ex humoribus aduſtis sicut est silis mlia lepra hydropisis morfea malum mortuū ītana passio splenis. Cuz hemorroides pſuerunt fluere ⁊ nō fluūt. imo oino ceſſant: sunt cā hydropisis ⁊ ptisilis. Omnes hemorroides sunt difficilis curatiōis. primo qz illa pars est enormis ⁊ rugosa ⁊ nō pōt sic inuestigari causa. Scdo qz illa pars ē multū sensibilis. Tertio qz talis est semita maltaz supfluitatū ⁊ ūāz ꝓtinuarū. Quarto qz est mēbrū frigidū nō hns virtutē. ¶ Ulteri⁹ notandum de fiſt talis ani. ¶ Prio ꝙ fiſtula est vicus strictū superi⁹ latū inferi⁹ fordidū ⁊ pcauū cū callositate in mēdzo. ¶ Secūdo notandū de fiſtulis ani ꝙ quedā sunt penetrātes ⁊ quedaz non. ¶ Tertio notandū ꝙ fiſtula in ano causaſ ex mā melancholica venenosa aduſta decurrēte ad intestinū lōgatiōe que ipsuz comodit ⁊ vicerat ⁊ parit pertūs fiſtulaz in loco. causātur etiaz ꝓpter apa hemorroides ⁊ silia. ¶ Quarto notandū ꝙ signa fiſtule penetrātis sunt qz feces exeunt per fiſtulā ⁊ vēositates manifeſte ⁊ manifeſtaſ chirurgico cū imiſerit tentā in fiſtulā ⁊ tractauerit eam inuenit tentā pſus dari vsq; ad longationē ⁊ si digitus ponaſ in ano nō poterit bene ꝓstringi vndiq;. Qñ fiſtula penetrauerit itestinū oino incurabilis est. ⁊ si ē curabilis tūc dū est valde de larcato. ¶ Ulteri⁹ est notandū ꝑcipaliter de ragadijs ani ꝙ ragadie ani sunt fiſſure in ano fine tumore. ¶ Scdo est notandū de causis. Causa ragadiarū pōt esſe quecuplex. ¶ Prima dyſenteria. Scda cā pōt esſe feces dure que trāseūtes p anuz inducunt magnuz dolorē ⁊ ſciſſurā ⁊ ſolutionē ꝓtinui. Tertia cā pōt esſe caliditas ⁊ ſiccitas oſficij ani ſcindentis anuz. Quarta cā pōt esſe apa ani ⁊ hemorroides qñ rumpunt. Quinta pōt esſe aligd exteri⁹ ſcindēs ⁊ rumpēs. ¶ Tertio notandū de ſignis ragadiarū ani. Signa sunt dolor ⁊ ardor cum ſciſſuris apparētibus ⁊ ꝙ ex eis emanat virus nigrū: aut rubeum: aut fetens valde ⁊ viride. ¶ Pronosticatio. Ragadie sunt difficilis ſolidationis ⁊ curatiōis pp causas superi⁹ allegatas de hemorroidibus. ¶ Almansor.

C Um sanguis recēs sine dolore p iferiorē ſlunt regionē iterpollato nī tpe nō est ꝓstringēd⁹ nisi patiēs debiliteſ. a multis enī passionib⁹ eſt de liberaſ. Si aūt ex eo debilitēſ ⁊ idiget ꝓstrictōe: trociſci de charabe cū succo sumach dent. In comestione quoq; sumat sumachiā ⁊ cibū q cū succo vue acerbe ſit et bis ſilia de illis q̄ nutriēria sunt. Si vero multū debiliteſ nutriaſ cū succo carnis cui plurimuz admiſcetur succus citonioꝝ ⁊ vinū. Vinū quoq; bibat ſtipticū. Et sup epar ponaſ empl⁹m de spica qō in. c. de epate nominaui⁹. Et si ista nō sufficerit: cōfectio de scoria ferri deſ. Qō. ℞. miro balanoꝝ indoꝝ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ oiuz añ. z. v. ſpice ſgnanti cipi. zz. pipis olibani ameos oium añ. z. ii. ſcorie ītuſe ī aceto p ebdomadam vnam ⁊ postea torrefacte. z. xv. cōficiant oia cū melle diſpumato qō fuerit cocti cuz apozimate emblicoꝝ ſicut in ca. de melancholia noīauim⁹ de quo quotidie ad nucis magnitudinez sumaſ. hoc nāq; hemorroidum ⁊ mēſtruoꝝ sanguinez ꝓstringit. fluxui quoq; vētris lōgi tēporis reme diū affert. Si aūt i ano oraſ aligd ꝓminēs extra ex quo magn⁹ ꝓuenit dolor nec ab eo fluit aliquid: succ⁹ cepe cū pauca lana: aut fel vaccinuz ſupponaſ. Suppoſitoriū quoq; longū de cicla mine ſubiiciaſ qō patiēs per tora teneat noctez: ⁊ si ptingat egredi remittatur donec infrigideſ: ⁊ egrediaſ sanguis. Cū āt dolor vehemētiſſim⁹ fuerit ⁊ apoſtema magnū i ano flebotomeſ eger ⁊ empl⁹m hoc supponaſ: ſedat enīz hemorro. dolorem cū adeſt apa cū eis. Qō. ℞. mellilotū camomillā que tādiu in aqua coquanſ donec diſſoluanſ. deinde sumaſ ex aqua decoctōis earuz ℈ū vna manu capi pōt. vitellus ouī aſſati vn⁹ croci. z. i. opii. z. ii. ſe. lini trini fenugreci maluani ſci oiuz añ. Ad. i. pficiaſ oia ex rob ī quo bde li. z. iii. fuerint diſſolute ⁊ folia suppoſita: poſtq; supficies ex oleo ſiſamino ī quo adeps gallinaceus fuerit diſſolut⁹ aut anatis iuncta fuerit more empl⁹ supponaſ dū adhuc sit tepida. Alia cōfectio dolorē ⁊ apa ſedās. Cepe albū optime coctum teratur ⁊ cū butyro vaccino miſceatur vt molleſiat ⁊ tepefactū ano ī quo est apa supponātur: hec enīz dolorē ſedāt vehemētē. ¶ Sylla.

¶ Determinat de hemorroidib⁹ fiſtulis ⁊ ragadijs ani. et dividit in tres. ¶ Prio determiat de hemorroidib⁹. Scdo de ragadijs. Tertio de fiſtulis. Scda ibi: (Cuz vo in ano.) tertia ibi: (Fiſtule vo.) ¶ Prima i tres. ¶ Prio ponit curam qñ hemorroides sunt fluēres docendo reſtrigere. Scdo ponit curā qñ sunt surde nō fluēres docendo aprire. Tertio docet ſedare dolorē. Scda ibi: (Si aūt i ano.) tertia ibi: (Cū antez dolor.) ¶ Prima in duas. ¶ Prio ponit curā qñ hemorroides fluāt ⁊ nō sūt reſtrigēde. Scdo poit curā qñ idiget reſtrictione. Scda ibi: (Si ār.) De ꝑma dicit ꝙ cū sanguis recēs finit p anū cū iterpollatiōe talis nō ē reſtrigēdus nisi patiēs debiliteſ. ⁊ verificat ſe. qz patiēs liberaſ ⁊ pſeruat a multis egritudinibus melancholicis de quibus dictū ē. Ratio ps. (Si autem.) ¶ Ponit curā qñ indiget reſtrictione. ⁊ dividitur in quatuor. Primo ponit curā p trociſcos. Scdo p dictā. Tertio p empl⁹m. Quarto p cōfectionē. Fs ibi. (In comeſtione). Tertia ibi. (Et sup epar). Quarta ibi. (Et si ista). De ꝑma dicit ꝙ si ex fluxu hemorroidum patiēs debiliteſ debēt dari trociſci de charabe cū decoctione sumach. Rō qz sunt frigidi ⁊ ſtiptici ⁊ cōſolidant a ppietate reſtringentes sanguinē. Ad idē pūinle de bdello. Ad idē pūinle de sandaraca. (In comeſtione). ¶ Ponit curā p dictā. Et primo dicit ꝙ i comeſtione dz sumere sumachiaz ⁊ cibū q fit ex succo vue acerbe ⁊ cōſiſia. Rō qz tales cibi sunt ſtiptici ⁊ igroſſant sanguinē ⁊ claudū vias ⁊ cōſtringit. Secūdo dicit ꝙ si patiēs multū debiliteſ dz vti succo carnis cui adiūgit succ⁹ citonioꝝ ⁊ vinū. Rō qz magis ſlebetat vtutē ⁊ cōſtringit. Tertio dicit ꝙ dz bibere vinū ſtipticū. Rō ps. (Et sup epar). ¶ Ponit curā p empl⁹m dicēs ꝙ sup epar ē ponēdū empl⁹m de spica de quo ē dictū. ca. de epate. Rō qz ſtipticā ē ꝓfortat epar ⁊ ꝓhibz fluxū ab epate. ¶ Notādū ꝙ sup ānū dz pōi hoc empl⁹. ℞. aloes succotrini ſāguis draconis pilox leporis ſubtilr pulueriz. ā. z. ij. tele arance. z. ij. albuminis ouī bñ agitati. q. ſufficit ad incorporādum ⁊ extēdaſ sup pāno ⁊ applicet ano. Ad idē. ℞. ſucci plātag. z. ij. aq. ros. z. ſ. pulueris ſumach. q. ſufficit ad icorpocādū.

Digitized by Google

misce oia ⁊ fiat emplr̃ mediocriter ligdũ. Ad idē ꝑ paupe rib⁹ vngat ex oleo ros. vl̃ mirtio vl̃ puinis sumach sumat cũ oleo ⁊ applicē ano. Ad idē sedeat in aq̃ decoctōis gallaꝝ balaustiaꝝ sumach myrtilloꝝ ⁊ filium. Vel fiat decoctio in vino stiptico. vel fiat fomẽtatio ex tasso barbasso decocto in vino. ℣ Et si ista. ℣ Ponit curã ꝑ ꝓfectionẽ dicẽs q̃ si ista non sufficerit oꝫ dari ꝓfectio de scoria ferri. Scõo ponit deseri ptionẽ. ℟. murobal. ĩdo. bellirico⁊ emblicoꝝ aã. ʒ. v. spice spicati cipi. ʒʒ. ameos piperis olibani oiuꝫ aã. ʒ. ii. scorie fer ri ifuse ĩ aceto q̃ ebdomodã vnã ⁊ tonefacte postea. ʒ. xv. conficiant̃ misce cum melle dispumato qõ sit coctuꝫ apozi mate embliꝯ sicut dictuꝫ est in ca. de mlia. Tertio ponit immẽtũ dicẽs q̃ hoc electuariũ restrigit sanguinẽ hemoz roidũ ⁊ menstruoꝝ. Silr restrigit fluxũ vẽtris antiquuꝫ. Rõ ꝑ. ℣ Si aũt in ano. ponit curã quãdo hemorroides fũt surde docẽdo apire eas. ⁊ diuidit̃ in duas ꝑ q̃ duo ponit remedia. secũda ibi. ℣ Suppositoriuꝫ. De ꝑma dicit q̃ si in ano hemorroides fuerit appentes. ſ. extra pminentes ⁊ nõ fluit aliq̃d tunc fuc⁹ cepe cuꝫ panca lana oꝫ supponi aut fel taurinũ: rõ q: talia apiũt hemorroidas vl̃ venas hemorroi dales vbi est materia retẽta. ℣ Suppositoriũ. ponit aliud remedium dicẽs q̃ oꝫ supponi suppositoriũ lõguꝫ de cy clamine qõ patiẽs oꝫ tenere tota nocte. ℣o dicit q̃ si ꝓtingit egredi debet remitti donec scidat ⁊ egrediat̃ sanguis. Ad idē. ℟. succi cucumer asinini stafisag. aã. ꝓciant̃ cuꝫ melle fiãt suppositoria. Ad idē. ℟. pulpe colloquitide. ʒ. iii. amig⁹ dalaꝝ amaraꝝ. ʒ. iiii. fiãt licinia lõga. Ad idē. ℟. olei pficoꝝ amaroꝝ q̃r. ſ. medulle cbrisomiloꝝ dorsoꝝ alioꝝ aã. ʒ. i. fiat vngnẽtũ cũ cere. q. suffic̃ ⁊ supponat̃ cũ tẽta. Ad idem suppositõ fcã ex radice ireos apiũt oificia hemorroidũ. ℣ De sue. Ad idē panis porcin⁹. Ad idē mũcilo cuꝫ oleo pficuꝫ vel de crisomilis. vel de amigdal̃ amaris. ¶ Notãdum q̃ hemorroides possunt apiri cũ foliis ficus ⁊ fricet̃ locus ex eis a pre alga donec lac egrediat̃. vel cum succo cyclamis vel cepe. Silr valet ũ fricet̃ loc⁹ cuꝫ lana vel pãno ifuso in medicamie qõ ẽ. ℟. aloes succotrini subtilr pulueriʒati. ʒ. ii. folioꝝ lenistici. ʒ. i. misceant̃. Silr possunt aperiri cum stomo. ⁊ vt nõ claudant̃ vngat̃ locus cum vnguẽto ime diate dicto. Silr possunt apiri cum fũguisugis appositis ad hemorroidas cũ vna cãna ꝓcana ne vadãt ad aliũ locũ ⁊c. ℣ Cum ãt dolor. Docet sedare doloꝛ hemorroidũ. ⁊ diuidi tur ĩ duas. ꝓmo docꝫ ꝑ flebotomiã. Scõo ꝑ emplr̃. De ꝓma dicẽ qõ si ãa fuerit vehemẽs ⁊ magnum ĩ ano oꝫ eger flebotomari. Rõ q: diuertit ne mã fluat ad locũ. Et emplm. põit seu docet sedare ꝑ ẽplr̃. ⁊ diuidit̃ ĩ duas scõs q̃ duo ponit. ℣a ibi. ℣ Ad doloꝛ. De ꝓma dicit q̃ ad sedã dum doloꝛ hemorroidũ oꝫ supponi ẽplr̃ q̃ est. ℟. melli lotum cãomillã diu cocta ĩ aq̃ donec dissoluat̃. deinde su mat̃ ex aq̃ decoctiõis eaꝝ quãtũ vna mãu teneri põt. vitel lus ouĩ affati croci. ʒ. i. opii. ʒ. ii. seis lini triti seis fenugreci malvanifici. aã. ℣ Ad. i. ꝓciant̃ oia ex rob ĩ quo sint bdelii. ʒ. iii. dissolute ⁊ folia supposita postq̃ eorũ supficies ex oleo sisamino in quo adeps anatis mixta fuerit more empli sup ponant̃ dum sint tepida. rõ q: resoluunt ꝓp camomillam. stupefaciunt ꝓp opiũ. mollificãt ⁊ maturãt ꝓp affũgiã ana tis cum bdelio. Ad idē. ℟. mucillagis seis lini aã. ʒ. ii. buti ri sine sale sepi rennꝫ capraꝝ aã. ʒ. ſ. vitellum vn⁹ ouĩ ros. xii. cere modicũ fiat vngnentũ. Ad idē. ℟. floꝝ malue ca momille aã. ʒ. ii. seis fenugreci seis lini aã. q̃r. ſ. ꝙ̃ssa sit ⁊ bullitũ sit oia ĩ aq̃ in q̃ patiẽs teneat anchas aut spõgia fortiter cõpreſſa ifusa in ꝑdicta aq̃ applicet̃ ano. vel ex ꝑdictis fiant faccoli lõgi ⁊ stricti ⁊ supponant̃. ℣ Alia ꝓfectio. ponit aliud sedãs doloꝛes dicens q̃ cepe album optime coctum terat̃ ⁊ cuꝫ butiro vaccino misceat̃. ⁊ molliat̃ ⁊ repefactũ ano supponat̃ qz resolvit vehemẽter doloꝛẽ. Ad idē pozum eũ panum ꝓfectum cum butiro. Ad idē. ℟. limacias cũ testa ⁊ cõburẽ in fornace ⁊ pulueriʒata aſpgant̃ q: statim doloꝛ se dat̃. Ad idē valet suffumigatio facta cuꝫ bdelio ⁊ adipe ur bi cametini. Ad idem vnctio fcã cum oleo seis lini de pficis vel chrysomil̃ valet. ¶ Notãdũ q̃ inter oia folia cantium sedant doloꝛem. Ad idem vnctio cum adipe anatis est ma xim⁹ iuuamẽti. ¶ Almansor.

¶ Cũ vero ĩ ano ragadias habuerit patiẽs q̃ cũ ledũt cũ ipsi⁹ vẽter sicc⁹ est pillis de bdelio vtat̃. q̃. ℟. mirobal̃. ni. cbebul̃ aboꝝ aã. ʒ. x. serapini. ʒ. iii. nasturtii. al. ʒ. ii. bdeli al. molt̃. ⁊ piguis. ʒ. xv. dissoluat̃ bdelĩ ĩ succo porroꝝ ⁊ ex eo ꝓficiant̃ alia ⁊ ĩformẽt̃ ex eis pille ⁊ sumat̃ ex eis freqnter ab. ʒ. i. vsq̃ ad. ʒ. iiii. ¶ Locꝰ vero si adu stionẽ patiat̃ ex vnguẽto ꝺ ceruſa ſungatur. si ãt nõ sentitur ĩ eo aduſtio ungatur ex unguẽto q̃ fit ex adipe q̃ ĩ gibbo cameli inuenit̃ ⁊ bdelio qõ sic fit. ℟. cere citrine olei sisamini adip. anat̃ medul le cruris uaccini adipis q̃ est ĩ gibbo cameli bde lii ouĩ⁊ pres equales. bdelĩ pri⁹ mucillagie se. lini dissoluat̃: deĩde oia misceãtur: boc enĩ opti mum existit. Si autem eger ragadias in ano ba buerit ꝓfundas a quibus fetens virus fluxerit medicamen acutum qõ in. c. de vulneribus de scripsim⁹ ei supponatur qõ eger per duos dies patiatur. Et si in eis aliq̃d remaneat qõ resudet medicamen iterum apponat̃ qõ eousq̃ fiat do nec locus ficcetur ⁊ nõ resudet. Qõ si ea que ibi fiunt eminẽtia extra ⁊ pendentia fuerint in tantũ vt arescãt ⁊ nigrescãt butyrũ tepidũ multotiẽs supfundat̃ donec nigredo ab eo remoueat̃. Si autem resudatio reuersa fuerit acutũ medicamẽ itez ibi apponat̃: ⁊ si non resudauerit ex vnguẽ to de ceruſa curetur. Et etiam qñ eminentes he morroides extra curant̃ cuꝫ ferro cauteriʒãdo: loquit tamẽ de boc plus est q̃ buius nostri libri modus requirat. ¶ Fistule vero generant̃ in ano velociter: quoniã figura ei⁹ facit esse illud neces sarium. Que sunt vtriq̃ penetrãtes: aut non penetrãtes. ¶ Cũ aũt pforate sũt vtriq̃ stercus egredit̃ ex eis ⁊ vẽtositas. Si aũt nõ egreditur stercus neq̃ vẽtositas nõ ẽ penetrãs ab vtraq̃ pte. ¶ Loq vero de ei⁹ cura pfecte plus est q̃ bic noster liber expectat. ſz q: oẽs fere boies iemp maximũ icurrũt errorẽ ĩ cura ei⁹: vñ ⁊ maximũ incurrũt nocumẽtũ: nos excitabim⁹ eos ad boc qõ buic egritudini ꝓgruũ erit: ⁊ ostẽdem⁹ qualr a ꝑdicto errore se custodiant. ⁊ dicim⁹ q̃ fistula vtriq̃ pforata cuꝫ ab vno remota fuerit nullo modo ferro tangenda est: incisione enĩ ferri cõ stringitur sterc⁹ inuolũtarie egredi. Est etiã aliud quare fistula ab vtraq̃ pforata ferro tangi non oꝫ: qa toto tpe vite egri sic ꝑmanere poterit. nõ magnũ faciẽs nocumẽtũ neq̃ ꝓuenit ex ea aliud nisi resudatio ⁊ fluxꝰ. Si qõ ab ea fluxerit: acu tum fuerit ⁊ mordicatiũ ⁊ fetidũ habuerit odorẽ cui⁹ ẽt q̃ntitas quotidie augeatur: erit fistula pu trida ⁊ cũ boc berpestiomeno cui ex medicamie acuto ⁊ ex eo qõ cõplet oia succurrẽdũ est ante quã dillaretur ⁊ magnificetur. Cũ ãt resudaue rit nisi paꝛ neq̃ quãtitas quotidie augeat neq̃

Digitized by Google

De hemorroidibus

magnificet neq3 ordo ibi augumētat9 fuerit nō est in ea aliqd qō fit timēdu3 nisi resudatio ⁊ fluxus que medicari pōt donec ficcet ⁊ detumescat ⁊ non resudet per longū tempus. Si aūt resudatio redierit medicamē pdictū adhibeat. ℭ Et hoc modo poterit blandiri per totu3 tēpus vite egri ⁊ non nocebit. ℭ Modus adhibendi huic egritudini medicamē ex collirio qō i.c. de fistula oculi noiauim9. sumat ⁊ optime terat ⁊ fistula pmat donec qcqd in ea cōtinet egrediat ⁊ si radi9 ea3 ingredi poterit involuat coto: deinde ex predicto medicamine postquā mollificatū fuerit tinctus in fistulā immittat. Si vero in ea minime radi9 ingredi poterit dissoluat medicamen in aq̄ ⁊ subleuetur cora egri suppposito pulninari ⁊ eo supino iacēte pdictū medicamē distillādo sup fistulā fūdat ⁊ fiat hoc i mane ⁊ circa noctē p tres dies et sedeat i aq̄ de curcuma ⁊ lauet ex ea. ℭ Sylla. ℭ Ponit curā ragadiarū que fiūt in ano ⁊ dividit i duas: primo facit hoc. secūdo reuertit ad ponendū curā hemorroidarū maxime quando faerit parredo. secūda ibi: (Qō si in ea.) ¶ Prima in duas. primo ponit curam ragadiaz qñ nō sunt pfunde nec sanioſe. scdo qñ sunt tales. secunda ibi: (Si aūt.) ¶ Prima in duas. primo ponit curas per euacuationem qñ venter est stipticus. secūdo per localia. scda ibi: (Locus vero.) De prima dicit ꝙ qñ patiens habuerit ragadias in ano ledentes eas cuz vēter est stipticus debet vti pillulis de bdelio que sunt. ℞. mirobal. nigroz kebulorz embilicoz. aā. ʒ. x. serapini. ʒ. iij. nasturtij al. ʒ. ij. bdellij mollis ⁊ albi. ʒ. xv. dissoluat bdellioz in sacco ponderz ⁊ ex eo pficiant alia informent pillule ⁊ ex eis sumat frequēter ab ʒ. i. vsqz ad. ʒ. iij. rō qz iste pillule ꝑpter mirobalanos euacuant ⁊ cōsolidāt ꝑpter bdelium. ℭ Notandū ꝙ melius esset si daret̄ medicine laxatiue vel fierēt clysteria qz mirobalani pstringūt post laxationē. deinde cōsolidet locus cum vngūto psolidatiuo ⁊ cerusa dicta superi9 supra. ⁊ sic facit Ebe. ard. (Locus vo.) ¶ Ponit curā qñ i loco fit adustio. scdo qñ in loco nō est adustio. scda ibi. (Si antez nō.) De prima dicit ꝙ si in loco fuerit adustio ds fieri inunctio cū vnguento de cerusa. rō qz est infrigidatiuū ⁊ cū hoc psolidatiuum. (Si aūt nō.) ¶ Ponit curā qñ in loco non est adustio dicēs ꝙ ds inungi cū vngūto qō fit ex adipe que in gibbo cameli ineniet ⁊ bdellio ⁊ sic fit. ℞. cere citrine olei filiamini adipis anatis medulle cruris vaccini adipis que est i gibbo cameli bdellij oiz añ partes eq̄les. bdellū prius i mucillagine se. linū dissoluat deinde misceant qz hoc optimū existit. ℭ Notandū ꝙ loco adipis que i gibbo cameli repit valet sepū caprarū vel assungia galline ⁊ inunganꝫ scissure. eodē modo valet i scissuris manuū. Ad idē. ℞. dragagāti gallaz añ. pulnerizent cum sepo caprino vel bonino ⁊ panco olei ros. misce ⁊ fiat vngnentū. Ad idē suffumigatio facta cum bdellio pfecto cū adipe. Ad idē terebētine ʒ. ii. adipis anatis olei viol. añ. ʒ. ii. mucillaginis dragagāti. ʒ. i. cere citrine. ʒ. i. dragagāti pulnerizati. ʒ. ii. fiat vngnētū ꝛc. (Si āt eger.) ¶ Ponit curā ragadiarū qñ sunt pfunde ⁊ sanioſe dicens ꝙ si eger habuerit i ano ragadias pfundas a quibus egredit virus fetēs ds supponi medicamē acutū qō scripsit in. c. de viceribus oculoz ⁊ de polypo. rō qz corrodit. ideo pmutat ma sanioſaz vel furioſaz. scdo dicit ꝙ si in eis aliqd remanet qō resudat. iterū ds poni medicamē. ⁊ hoc fac donec locus ericet ⁊ nō resudet. Ad idē valet cerotū viride positū in eodē. c. deinde locus cōsolidet cuz vngnento de cerusa. (Qō si ea.) ¶ Ponit iterato curā hemorroidum ꝑcialr. et dividit in duas. primo ponit curā per medicinā. Scdo per chirurgiā. scda ibi: (Est āt.) De prima dicit ꝙ si hemorroides fuerint extra pminētes ⁊ pēdentes ⁊ fetētes in tantuz ꝙ arescāt ⁊ nigrescāt ds sepe supponi butiz tepidū donec nigredo removeatur. Scdo dicit ꝙ si resudat virus fetens medicamen acutuz ibi ponat. Tertio dicit ꝙ si nō resudat virus fetens curetur cum vngnento de cerusa. rō qz cōsolidat. (Est etiam.) ¶ Ponit curam per chirurgiaz dicens ꝙ curat aliqñ cauterizando cū ferro. Secūdo dicit ꝙ hoc nō pertinet ad istum locū: sed ad septimū almansoris. ℭ Notandum ꝙ hemorroides possunt removeri per incisionem earū ita ꝙ totaliter incidant quando sunt antique cuz ferro .s. cuz forficibus. Secūdo possunt incidi sine dolore cū filo de serico vel cū pilis equi ⁊ infundant in aqua in qua cambroa fuit dissoluta. vnde nō sentit dolor: stupefactōdo membrum. ⁊ post incisionē ponatur emplastrū factū ex vitellis ouoz ⁊ oleo ros. ad sedandū dolorez. postea cōsolidentur vngendo locū cum vngnento psolidatiuo qō fit cuz cerusa lota aloe mastice thure sanguine draconis oleo ro. ⁊ cera. (Fistule.) ¶ Ponit curā fistularū que fiunt in ano. ⁊ dividit in tres. primo pmittit qō se habent fistule ani ꝯntū ad generationē. Secundo diuersitatem fistularū. Tertio pſequit ponēdo curā. secūda ibi: (Que aūt vtrīq3.) tertia ibi: Loq vero. De prima dicit ꝙ fistule i ano cito generant ⁊ discernitur ex figura eius. Que antē vtrīq3. ponit diuersitatem earuz dicens ꝙ tales aut sunt penetrātes aut nō. Secūdo dicit ꝙ penetrātes distinguunt ex eo ꝙ egredit de loco fistule stercus ⁊ vētositas: sed si nō sunt penatrātes tunc non egredit ab eo nec stercus nec ventositas. Loqui vo. prosequit ponendo curā fistularz ani. ⁊ dividit in duas. primo ponit intētionē suaz. secūdo pſequit eam. scda ibi: Et dicemus. De prima dicit ꝙ loquēdo de cura fistule pfecte trāsit metas but9 libri. De secūda dicit ꝙ fere omnes boies magnū incurrūt errorez in cura huius passionis. vnde maximū sequit nocumētū. Et hic ipse intendit excitare nos illud explicādo qō est cōgruum in cura huius ꝑpter quod possim9 cauere a dicto errore. Et dicemus. ¶ Prosequit et dividit in duas. primo pmittit documentū observandū in cura fistule penetrātis. secūdo ponit curam illius per medicinas ibi. Si antē illud. De prima dicit ꝙ fistula penetrans ab vtraq3 parte si fuerit distans ab ano nō est tangenda aliquo modo ferro ⁊ rationē assignat. qz ex incisione facta cuz ferro cōtingit stercus egredi inolitarie. Rō qz lacertus cōstringens ⁊ dilatans est incisus. secūda causa qz talis fistula toto tēpore vite. s. egri sic ꝑmanere pōt nō inducēs magnū nocumentū nec ꝓuenit ex eo aliud nisi resudatio ⁊ fluxus. Si aūt. ¶ ponit curam fistule sanioſe. ⁊ dividit in duas. quia primo ponit curā in generali. scdo in speciali. scda ibi: Modus. ¶ Prima in duas. primo ponit in generali qñ fistula est sanioſa ⁊ pfunda. scdo qñ est pauca. scda ibi: Cum aūt nō. De prima dicit ꝙ si illud qō egredit a fistula fuerit mordratiuū et acutū ⁊ fetidum ⁊ ꝯtitas cōtinue augeat talis fistula erit sanioſa ⁊ cū herpestiomeno. Scdo dicit ꝙ i cura tali succurrendū est cū medicamine acuto ⁊ cū eo qō ꝓficit intētiones omnes anteq̄ dilatet. De scda dicit ꝙ si fistula nō resudat nisi parū ⁊ q̄titas nō augeat quotidie nec malus est odor: tūc ds medicari cū medicamine exiccatiuo donec exiccet ⁊ detumescat ⁊ nō resudet aliqd lōgo tpe. Tertio dicit ꝙ si resudatio reuertat ds exhiberi medicamē acutuz ⁊ sic blandiri toto tempore egri. ¶ Modus. ponit curam in speciali. ⁊ dividitur in duas. primo explicat medicamen ponendo modū approximationis. scdo ostēdit quid fiendum quando non pōt approximari modo predicto. scda ibi: Si vero. De prima dicit ꝙ ds exhiberi medicamē factum ex collirio. de quo dictuz est in cura fistule oculi. ⁊ hoc ds fieri donec egrediat qō in fistula cōtinet. secūdo dicit ꝙ si tenta pōt ingredi involuatur radius coto ex predicto medicamine inuncto ⁊ mittat in fistulam. De secūda dicit ꝙ si radi9 nō pōtingredi in eam dissoluat medicamen in aqua ⁊ debet subleuari cora egri suppposito pulninari. ⁊ ifirmo supino iacente predictū medicamen debet infundi super fistulā distillādo ⁊ ds fieri de mane ⁊ circa noctē p tres dies. Dicit āt ꝙ ds sedere i aq̄ de curcuma ⁊ lauari ex ea. ℭ Metā duz ꝙ cura fistule penetrātis ē vt totū corp9 mūdificet cū pillis fetidis. aut ex decoctōe mirobal. idoz chebulorz sene

Digitized by Google

De egressione ani et matricis.

epithimi fumiterre dulcozata cū zucharo roſ. veteri. deinde tota fiſtula mundificet vſq; ad longationē cū vngūto viridi facto ex melle roſ. ⁊ alumine zuchorino ⁊ flore eris mixtis ⁊ tritis equalr: aut ex pulnere affodilloꝝ ⁊ dilatetur os fiſtule cum tenta de ſpongia. aut cū medulla cāne melli/te aut cum teneritate ariſtologie rotunde. ⁊ cū factū fuerit cauterizet loc⁹ vſq; ad pfundū. deinde remoueat cruſta cum butiro. deinde icarnet illud cū pulnere thuris minuti rotundi ⁊ in fine cōſoludet cū pulnere nucis cypreſſi ⁊c. Cura fiſtule nō penetrantis eſt vt mundificet locus cū vngūento viridi dicto vel cum pulnere affodilloꝝ ⁊ dilatetur os vt dictum eſt ⁊ poſſet cauterizari. qz cauteriū omnem remouet malā cōplexionē mēbri ⁊ diſſoluit materias cozū ptas cōtentas in mēbro ⁊ ſtringit fluxū ſanguinis. ¶ Medicamen valde bonum ad fiſtulam ani. ℞. aceti vini fortiſſimi clari olei vetuſtioris qđ poſſet inueniri aā. ℔. i. litargirij pulnerizati ⁊ cribellati. ℔. ſ. coquant iſta donec nigrū ⁊ incens fiat. deide ex eo fiāt tente. hoc enīz valde exiccat abſqꝫ mordificatione ⁊ ſolidat plagas recētes ⁊ vulnera ⁊ vlcera antiqua cōſolidat ⁊ mundificat. Ad idem. ℞. aloes ſarcocolle thuris ſanguinis draconis aluminis zucharini aā. ℥. i. floꝝ eris. ℥. ii. fiant ex eis fief cū ſucco fumiterre ⁊ reponant tādiu q̄ indurescant ⁊ cū neceſſe fuerit ponatur vnuꝫ in fiſtula ⁊ ponat omni die vſq; ad. vii. dies mundificat. n. de ꝓprietate fiſtulam ⁊ finaliter cōſolidat.

¶ De egreſſione ani ⁊ matricis. ¶ Syllanus.

n Otandum circa rubricam de exitu ani q̄ cauſa exit⁹ ani eſt duplex. Una eſt relaxatio lacerti ſeu muſculi retinētis feces. hec ab humore relaxāte lacertū. Alia cauſa eſt apoſtema inteſtini faciens ipſuꝫ deſcendere. ¶ Secundo notandū q̄ ſigna exitus ani ꝓpter relaxationē ſunt. qz per imiſſionē cum digito pōt ingredi anus ſine dolore. Signa exitus ani ꝓpter apoſtema ſunt q̄ inteſtinū nō ingreditur niſi impellat. cum digitis. dolor loci cum eminentia manifeſta ⁊ cum duritie. ¶ Tertio notandū circa rubricam de exitu matricis q̄ exit⁹ matricis eſt duplex. ſ. cā extrinſeca ⁊ intrinſeca. Extrinſeca eſt ſicut caſus ⁊ percuſſio ſuperfluus coitus ſeſſio ſup lapidē frigidū vel ſtatio in aqua frigida vel vactio cū vnguentis frigidis. Cauſa intrinſeca eſt vel apoſtema matricis ⁊ ſic exit extra. vel relaxatio vel mollificatio ſine paralyſis. hoc vel ab humore imbibito in cōcauitate matricis vel ꝓpter fluxum humiditatis aquoſe ab alijs mēbris ad matricē. ¶ Quarto notandum q̄ ſigna exitus matricis ad extra ꝓpter relaxationē ſunt multitudo humiditatis fluentis a vulua mollitis membroꝝ ⁊ laxitas. Signa exitus ꝓpter apoſtema ſunt dolor intrinſecus ⁊ aliquando febris. ⁊ aliquādo durities.

¶ Prognoſticatio exitus matricis extra nunq̄ vel difficulter curatur. ¶ Almanſor.

C Am an⁹ extra egredit carēs ape ⁊ ita diſponit q̄ ſi ipellat ingredit: ceruſe balauſtie gallaꝝ aluminis antimonii oiuꝫ partes ſumant equales ⁊ in puluere rediganť: ⁊ ſup locum ex oleo roſ. calefacto inunctum pulueriſent ⁊ anus intromittat ⁊ cōſtringat: qđ tñ fieri conuenit poſt q̄ eger a ſella reuerſus fuerit ne eum cito ad ſellam ſurgere ſit neceſſe. Sumatur etiam galle balauſtie cupule glandium folia myrti ⁊ coquant in aqua donec rubea fiant ⁊ ſedeat in ea ⁊ lauetur ex ea. Nō ſi anus qui apoſte moſus eſt ingredi minime pōt: eger aquā calidā frequēter ingrediatur ⁊ in ea ſedeat ⁊ vngat anū ex cera et oleo camomillino: aut anetino donec ingrediat. Cuiuſ itromiſſus fuerit ex his q̄ noiauimus curetur. Vulua preterea ſi egreſſa fuerit ſimiliter erit medicanda. Eſt tamē neceſſe vt foꝛtiter ligetur et vt egra ſemp ſupina iaceat et coꝛa ſuperius eleuetur. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de exitu ani ⁊ matricis: ⁊ diuidit̄ i duas. primo ponit curam exitus ani. ſecūdo matricis. ſecūda ibi: (Vulua preterea.) Prima in duas ſm q̄ duo ponit remedia. ſecda ibi: (Sumant.) De prima dicit q̄ cū anus extra egredit ⁊ ſine apoſtemate cui⁹ ſignū eſt. qz ſi digitus ipellit ingredit tūc debet anus ſupſpargi pulnere tali. ℞. ceruſe balauſtiaꝝ gallaꝝ antimonij aluminis oiuꝫ aā. ꝑtes eq̄les. pulneriſent ⁊ ſup anū ꝓtus oleo roſ. ſalis inuncti ponantur. deinde anus intus mittat ⁊ ſtringat. nō qz talis pulnis eſt ſtipticus. ſed oleo inungat vt mel⁹ retineat ſuꝫ anum. Ad idem. ℞. ſumach. ℥. ſ. gallaꝝ antbere nucis cypreſſi myrrhe olibani aā. ℥. i. fiat pulnis cum quo ſinapizetur inteſtinū: ſed ꝓtus inungat oleo roſ. Sumant. ponit aliud remediū dicens q̄ ſumant cupule glandiuꝫ galle balauſtie folia myrti. coquant in aqua donec fiant rubea ⁊ ſedeat in ea ⁊ ex ea lauet. ratio qz ſunt ſtiptica. Ad idem fiat balneum de ſolijs nucis cypreſſi. Ad idem valet ſeſſio ſi fiat in decoctiōe achatie vel ſemis myrti taſſi barbaſſi vel caude equine. ¶ Notandū q̄ in cura perfecta debet ꝓcedere balneū. deinde inunctio. deinde pulnis. Nō ſi an⁹ ponit cura exitus ani qñ fit ꝓpter apoſtema cuius ſignuꝫ: qz non pōt ingredi ꝓpter cōpreſſionē digiti eger dz ingredi aquaꝫ calidā ⁊ ſedere in ea. Secūdo dicit q̄ debet inungere anuꝫ ex cera ⁊ oleo camomille vel aneti. ratio qz illā mollificāt et ſedant dolorez. ¶ Notandū q̄ balneū eoꝝ que cōpetūt in exitu anieſt eoꝝ qui mollificant. vt malua biſbalma fenugrecū ſemen lini ⁊ anetum. Similiter ſolum balneuꝫ aque dulcis valet in hoc caſu. Vulua preterea. ponit curam exitus matricis dicens q̄ ſi matrix egrediat extra eodē modo eſt curanda. Secūdo dicit q̄ tamē eſt neceſſe vt fortiter liget ⁊ egra iaceat ſupina ⁊ coꝛa ſuperius eleuet. ratio primi. qz eadez videt cauſa exit⁹ ani ⁊ matricis. Ratio ſecundi qz in tali ſitu matrix mel⁹ aſcendit ad locū ſuū. ¶ Notanduꝫ q̄ ad exitū matricis ad extra ſex per ordinē requiruntur. primo ventoſe. ſecūdo ſuffumigatio. tertio balneū. quarto vngūtum. quto ſuppoſitorū. ſexto emplaſtrū. Modus eſt vt dicetur de oīb⁹ per ordinē. Ventoſe ſint tres. Una ponat ſupra vmbilicū. ſed alij dicunt ſub mamilla. ⁊ vna ab vtroq; latere ⁊ fit vt matrix aſcēdat ad locū ſuuꝫ vel ad ſuperiora. Suffumigatio. bēat ollam partā in qua ſint carbones ignis ⁊ ſupponat pulnis talis. ℞. camomille achatie radicis biſtorte aā. ℥. iij. pñdle balauſtie aā. ℥. ii. aſſe fetide. ℥. i. maſticis olibani galbani aā. ℥. ii. ſ. nucis cupſſi gallaꝝ foliorꝫ myrti aā. ℥. v. ⁊ cū iſſōp dz recipi ſum⁹ circūtegēdo pānis oilaz ne ſum⁹ aſcēdat ad nares. ſ; dz tenere aliq̄ odoriferaꝫ ante eas. ⁊ tūc nō remedij eſt qz ex fetidis eſt cōpoſitū faciētib⁹ matricē aſcēdere ⁊ ſtipticis ꝓhibētib⁹ deſcenſuꝫ. ⁊ dz fieri vētoſis exītib⁹. Balneū fit tale. ℞. ro. ru. q̄r. ſ. myrti radicis taſſi barbaſſi aā. Md. i. tormētille radicis biſtorte ātbere maſticis olibani aā. Md. i. ſucci mſicarte ſucci lauēdule aā. quar. ſ. aſſe fetide q̄r. i. ꝙq̄ſſent ⁊ i ſacculo ponant. bulliant i modico vini ſtiptici ⁊ ſubmergat. nō p idē vt ſupra. Unguētū cū quo dz ſungi orificiū mſicis vel vulue intus ⁊ extra ⁊ renes. ℞. olei myrtini olei de lilio olei maſticis aā. ℥. ii. ſ. aſſe fetide radicis biſtorte tormētille aā. ℥. iii. cere. q. ſufficit fiat vngūtū vt ſupra. Suppoſitoriū vel peſſariū in dura ſuba poſitū in collo mſicis. ℞. aſſe fetide. ℥. i. pulueriſent pulueriſāda miſce malarādo cum oleo myrtino. fiat maſſa de qua fiat ſuppoſitoriū. nō vt ſupra. Emplm qđ imediate dz poni ſup vulnā ne iterū accedat. ℞. gūmi pini ℥. ii. turis maſticis aā. ℥. i. nucis cypreſſi. ℥. ſ. liqueſiāt i olla noua cū oleo de maſtice fiat emplm. Ad idē. ℞. maſticis q̄r. i. olibani. ℥. ſ. nucis cypreſſi gallaꝝ myrtilloꝝ aā. ℥. i. ꝑt die balauſtie aā. ℥. ſ. terbētine. ℥. i. pulueriſanda pulueriſētur cōquaſſanda ꝙquaſſent cū piſtillo calido. miſce oia fiāt malarando. cum oleo. fiat emplm tenne ad quātitatez vni⁹ palmi parui in longitudine ⁊ medij in latitudine extēdatur ſupra pānum. ¶ Ultimo notandum q̄ in cura huius paſſionis valet vomitus qui trahit ad ſuperiora.

Digitized by Google

De superfluitate menstruoꝝ.

¶ De supfluitate mẽstruoꝝ ꝓstrigẽda. ¶ Syllan⁹.

c Irca rubricam est notandũ ꝙ mẽstrua fluũt naturaliter qualiber revolutiõe aut renouatiõe ĩne sol. ſm ꝙ cõuenit etas mulierũ ⁊ aliis participantibus. ⁊ durat a diebus tribus vsq; ad. vij. ſm diuersitates cõplexionũ. ⁊ quãdo mẽstrua currant in ãtitate qualitate ⁊ ordine. tunc sunt mulieres sane caste et fecunde. quando autẽ illa mutant tũc sunt egrotatiue incõtinãtes ⁊ steriles. ⁊ si generant imbecilles ⁊ morbidos generant pueros. supfluũt ergo aliqñ preter naturaz ⁊ fũt cã morboꝝ. ¶ Secundo notandũ ꝙ causa supflui fluxus aut est intrinseca aut extrinseca. Si extrinseca sicut casus ⁊ percussio aborsus partus innaturalis magnitudo nimia virgeragadie in vulua mulierũ. Si cã intrinseca aut ꝓpter virtutem aut ꝓpter mẽbra. aut ꝓpter humoꝝ. Si ꝓpter virtutem hoc est ꝓpter virtutez expulsiuaz ⁊ mundificationem totius ⁊ sic est ad bonũ q̃tuz est ex hoc aut est ꝓpter virtutis debilitatez pẽtine ⁊ hoc est malũ. Si fuerit ꝓpter mẽbrum hoc est q; mẽbrũ est rarum molle laxum mollificatum latum ⁊ apertum. Si fuerit ꝓpter humoꝝ hoc est q; peccat rõne nimie q̃titatis ⁊ nõ potest cõprehẽdi in vasis. aut rõne qualitatis male. vt q; nimis subtilis calidus venenosus salsus acutus mordicatiuus putridus aut frigidus aquosus ⁊ subtil. ¶ Tertio notãdũ de signis si fuerit a causis extrinsecis habetur ex iudicio patientis si diligens inquisitor velit esse medicus. Si vero fuerit ꝓpter causas intrinsecas ⁊ fuerit cum virtute forti tunc est cum bona colocatio ne tolerantia ⁊ alleuiatione. Sed si fuerit ex debilitate virtutis tunc mulier est discolorata ⁊ debilis ⁊ male tolerat. ⁊ si fuerit ex mẽbro cognoscitur ex habitudine corporis. si est pilosa extenuata macilenta ⁊ de facili passibilis. si fuerit ex humorum quãtitate cognoscit ex plectoria q; vene fũt plene. si fuerit ex humoris peccantis qualitate. ſ. caliditatis sue est calor fitis mordicatio ⁊ cognoscitur ex colore. si fuerit ex sanguine color mẽstruoꝝ cõuertit ad albedinem. si ex cholera tendit ad citrinitatem. si ex fiegmate ad albedinez. si ex melancholia ad linorem et nigredinez. ⁊ est optimũ signuz ad distinguendaz. ¶ Pronosticatio fluxus mẽstruoꝝ superfluus ducit ad egritudines cõsumptiuas. ſ. ad hydropisiz: ptisim: ethicam: dolorem dorsi: ⁊ passiones stomachi. ſ. debilitatem digestiue ablationẽ appetitus ⁊ similia. Confectio pro retentione menstruoꝝ. Rx. zucchari ros. ʒ. ii. lapidis ematbitis trocis. de carabe trocis. de terra sigill. ⁊ trocis. de spodio aã. ʒ. i. misceant ⁊ ponant in scutella parua ⁊ deauretur. Unguentum ad idem. Rx. olei mastichis olei absinthij aã. ʒ. ſ. olei murtillorũ. ʒ. i. pulueris masticis. ʒ. i. plus troc. de carabe troc. de terra sigil. boli ar. lapidis ematbitis aã. ʒ. ſ. cere parũ. fiat vnguentũ. addas aceti. ʒ. ⁊. ¶ Alman.

No supfluis menstruis cõstringendis p trocisci de carabe per hebdomadã vnã sunt dandi: q; si non cõtulerint cõfectio de scoria detur. Et fiat minutio ex basilica. Uentose quoq; ad mamillas apponant. Et in comestione cibis vtatur stipticis. Et hoc medicamen egra sibi subiiciat. Rx. olibani balaustiarum gallaꝝ antimonii achatie aluminis omniuz partes equales. pulueris boꝝ oprime tritoꝝ cuz panicula lana subiiciatur. Femur vero ⁊ dorsum ex epithimanibus que in. c. de fluxu ventris noiauim⁹ epithimez. Et sedeat in aqua de curcuma. Rx si ista nõ cõtulerit ex alio pessaro acuto fiat imissio ⁊ maneat in vulua. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curã qñ menstrua supfluũt. ⁊ diuidit in tot quot remedia ponit. partes patebũt. De prima dicit ꝙ pro supfluis mẽstruis restringẽdis debẽt dari trocisci de cbarabe ꝙ vnã hebdomadã cũ aqua plãtaginis. Ratio q; fũt frigidi. Ideo alterant. ⁊ sunt stiptici. ideo restringunt vias ⁊ a forma specifica restringunt sanguinẽ fluentẽ. Ad idez valet potare. ʒ. i. coralloꝝ cum. ʒ. i. aque plantaginis ante prandium ⁊ tantũ de nocte. Ad idẽ pillule facte ex trocis. stipticis ⁊c. (Rx fi. nõ.) ¶ Ponit aliud remediũ dicens ꝙ si non contulerit debet dari pfectio ꝺ scoria ferri. ratio patet. (Et fiat.) ¶ Ponit aliud remedium dicens ꝙ conuenit flebotomia facta de basilica. Ratio q; diuertit ⁊ euacuat aliunde. ⁊ tũc si peccet sanguis competit flebotomia directe. si alius humor conuenit flebotomia indirecte. (Uentose quoq;.) ¶ Ponit aliud remedium dicens ꝙ ventose debent poni ad mamillas. ſ. sub eis. ratio q; ꝓpter colligantiam mamillaꝝ cũ matrice diuertunt ad superiora materiaz ⁊ est remediũ forte ⁊ familiare ⁊ sepe expertus sum. Ad idem valet ligare brachia. q; etiam diuertit materiaz ad superiora. (Et in comestione.) ¶ Ponit aliud remedium. ſ. per dietam dicens ꝙ in cibo debet comedere stiptica sicut risum lentes far coctum carnes assatas vinum grossum stipticuz. rõ p3. (Et boc.) ¶ Ponit aliud remediuz dicens ꝙ debet subici talis puluis. Rx. olibani balaustie gallarum antimonij achatie aluminis omnium aã. partes equales pulueriz̃entur subtiliter ⁊ cuz lana supponatur. Ad idem. Rx. foliorũ plantaginis. M. ʒ. cõquassa ⁊ supponatur. Ad idem succi plantaginis. lb. ʒ. troc. charabe. ʒ. ʃ. misce ⁊ coletur ⁊ excoletur ⁊ ex colatura mittatur in matricem. Ad idem suppositoriuz ex achatia ⁊ succo sanguinarie ⁊ supponatur. Ad idem ⁊ est secretuz iniectio stercoris asinini ⁊ valet a ꝓpietate. (Femur vo.) ¶ Ponit aliud remediuz dicens ꝙ femur debet epithimari ex epithimate de quo dictuz est supra. c. de cura fluxus vẽtris. ratio patet q; constringit. Ad idez fiat epithima ex succo plantaginis ⁊ trocisci de charabe ⁊c. Ad idẽ valet emplastrum de stercore asini recenti factum. Ad idẽ. Rx. succi plãtaginis. lb. i. aque ros. quar. i. aceti. ʒ. ʃ. coralloꝝ rubeo cum charabe lapidis ematbitis boli ar. myrtillorũ cupulaꝝ glandium olibani aã. ʒ. ii. terre sigil. q. sufficit pulueriz̃ando pulueriz̃entur misce omnia sicut duo emplastra vnuz ante ⁊ aliud retro. ratio patet. (Et sedere.) ¶ Ponit aliud remedium dicens ꝙ debet sedere in aqua de curcuma. ⁊ est balneum factum ex radice rubee tinctoꝝ ⁊ est radix cum qua tinguntur panni. Ad idem valet aquamyrti ⁊ corticis radicis vimi ⁊ corticis radicis quercus. ⁊ aliorum stipticorum sicut sunt cortices granatoꝝ balaustiaꝝ glãdes lentes folia nespuloꝝ citoniorũz piroꝝ. Ad idem valet balneuz aque decoctionis aluminis pulueriz̃ati ⁊ est experimentum vetularum infallibile. ¶ Notandum ꝙ predicta remedia valent multum quando fluxus est de sanguine colerico. vnde si predictus sanguis sit aquosus competit balneum ⁊ alia emplastra facta per res calidas ⁊ stipticas vt olibanum mastix nux cipressi vermix laudanum myrrha storax calamita anisum assum ⁊ bis similia. ⁊ hec sunt simplicia calida ⁊ stiptica. Sed frigida stiptica sunt camphora achatia spodium coriandrum sanguis draconis sandali lapis ematbitis hypoquistidos bolus ar. cupule glandium sumach galla myrtus balaustia plantago quinquz semina frigida sanguinaria ⁊ similia. (Rx si non.) ¶ Ponit aliud remedium dicens ꝙ si predicta non sufficiant: debet dari pessarium aliud acutũ. ⁊ diu teneri in vulua. Ratio patet.

¶ De prouocatione mẽstruoꝝ. ¶ Syllanus.

c Irca rubricam notandum ꝙ menstrua currunt naturaliter ab anno. xiiii. vsq; ad quadragesimũ quintum. vel quinquagesimũ. vel sexagesimũ. aliqñ citius. aliqñ tardius. ſm diuersitatem cõplexionum ⁊ aliorũ particulariũ. Sed retinent aliquando naturaliter vel infra annum. xii. ⁊ vltra. lx. aliquando retinentur ꝓter naturaliter vt in temporibus mediis. Et sciendus ꝙ menstrua plus deficiunt in mulieribus q̃ sperma in viris. ¶ Secundo notandum ꝙ menstrua fluunt ſm etatez iuuene. puellis fluunt in prima quadra. iuuenibus in secunda. Sed illis que magis processerunt in tertia quadra et aliis in vltima. et ex hoc possumus percipere ꝙ iuuenes debent flebotomari in nona luna ⁊ senes in antiqua. quoniaz ars imitatur naturam ⁊ ideo bene dicitur. Luna vetus veres. iuuenes nona luna requirit. ¶ Tertio notandum

De prouocatione menstruoꝝ.

ꝙ menstrua retinentur ꝓter naturam ꝑpter causas extrinsecas. aut intrinsecas. Si ꝑpter extrinsecas. aut ꝓpter nimium exercitium famē accidētia animē nimiā pinguedinez febrez ꝓtisim hydropisim cicatricem in vulua ꝙ dis silia. Si ꝓpter causas intrinsecas vel ratione virtutis boc est ꝑpter aliquā de malis complexionibus debilitantibus virtutem. vt mala cōplexio calida cum excedit. aut frigida humida vel ficca. vnde debilitat expulsiuam ꝙ nō expellit superfluum. aut ratione membri. aut quia os strictum corrugatū oppilatum clausum. sicut est matrix ꝙ officia venarum. Si ꝑpter humorem vel ꝑpter q̄titatez. vel qualitatez humorum. vt qz sanguis erit nimis grossus viscosus frigidus ꝙ sic de alijs. Si ꝑpter causas intrinsecas rōne virtutis discernitur. ¶ Quarto notandū de signis. Si fuerit retentio mēstruoꝝ ꝑpter causas extrinsecas faciliter cognoscit ex iudicio patientis. Si ꝑpter causas intrinsecas ratione virtutis discernitur ex signis malarū cōplexionū. ꝙ si fit mala complexio ca ida ibi est sitis pulsus velocitas vrina intēsa ꝙ alia signa caliditatis. Si vero fit mala cōplexio frigida mulier est discolorata: somnolēta. cum paucitate sitis. pulsus tarditas. vrina remissa. Si ratione membri cognoscitur ex habitudine. s. si est pinguis superflue vl nimis extenuata. si ꝑpter apostema vel cicatricē in matrice. Si rōne humoꝝ discernatur ꝑpter qualitatem. vt quia sanguis est viscosus grossus frigidus ꝙ cognoscit ex habitudine superflue pinguis. vel ex regimine preterito multiplicante humores grossos ꝙ viscosos causantes oppilationem. ¶ Prognosticatio si menstrua retinent ꝓter naturam medicus potest ꝓnosticari alteram ex his passionibus aut multa. s. mania melancholia caligo ꝙ epilepsia. Et hoc quantuz ad cerebrū. sed quantum ad spiritualia membra ptisis tussis suffocatio. sed quantū ad naturalia nausea hydropisis: ꝙ quantum ad membra inferiora podagra. ¶ Almansor.

Cum ex retētione menstruoꝝ magna sequit passio: trocis. de myrrha dētur: qō

℞. myrrhe. ʒ. iii. lupinoꝝ optime tritoruz. ʒ. v. folioꝝ rute mētastri pulegii ceruini rubee de qua tingit asse serapini oppoponaci omnū aā. ʒ. ii. infoꝛmētur trocisci pōderantes. ʒ. ii. ex quib⁹ detur i die vn⁹ cū aqua i qua semē iuni peri coctū fuerit. hoc nāq3 medicamen adeo vehemēs existit i ꝓuocādis mēstruis vt ēt fetū excunat si qua eo sepe vratur. Ventose quoq3 sub curuature poplitis sunt ponende ꝙ fleboromia ex sapbena facienda est. postremo quoq3 vētose femori sunt superponende. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam retentionis menstruorum: ꝙ dividitur in tot quot remedia ponit. partes patebunt. De prima dicit ꝙ cum ex retentione menstruoꝝ sequit magna lesio tūc debent dari trocisci de myrrha. Ratio patet qz incidunt materiam viscosam subtiliant aperiunt. ꝙ mundificant matricem ꝙ sic etiam cōfortant expulsiuam. Secundo ponit descriptionē. ℞. myrrhe. ʒ. iii. lupinoꝝ optime tritoꝝ. ʒ. v. foliorum rute. mentastri pulegij. ceruini. rubee de qua tingit serapini asse opponacis oiuz aā. ʒ. ii. infoꝛmentē trocisci ponderis. ʒ. ii. ex qb⁹ detur vnus in die cum aqua decoctionis iuniperi. Tertio dicit ꝙ hoc medicamen est ita potens in ꝓuocatione menstruoꝝ. qz etiā valet ad extrahendum fetum. ¶ Notandū ꝙ in ꝓuocatione menstruoꝝ quedaz apporimant per superi⁹ quedā per inferi⁹: ꝙ quedaz ab extra. Apporimata per superi⁹ sup os. ℞. rubee tinctoꝝ maioris. ʒ. ii. lenitici asparagi graminis radicis cipi aā. q̄r. ʒ. fileleos. ʒ. ii. melliſſe. ℳ. ii. artemisie: sanine: valeriane: pulegii calamēti aā. ℳ. i. ꝛobalsami carpobalsami aā. ʒ. i. spice nardi. ʒ. ʒ. liquiritie rase vuaꝝ passaꝝ mundataꝝ aā. ʒ. i. flozꝝ anthos flozꝝ sticados arabici aā. ʒ. i. mell' electi. ℔. zucbari al. quar. iii. fiat sirupus clarificatus vsq3 ad ℔. i. ʒ. detur cum brodio cicerum. Ad idem. ℞. sanine pulegii. et rubee maioris aā. partes equales fiat decoctio cum vino albo subtili detur ad bibendū. Ad idem. ℞. trifere rubee maioris aā. ʒ. ʒ. seminis fiseleos. ʒ. iij. se. fenugreci faseolorum rubeoꝝ cicerum nigroꝝ aā. partē mediā. coquant in ℔. ʒ. aque quousq3 redeat ad partez. i. colet ꝙ colatura cū modico zucharo administret et multū aperit. Ad idem valet aqua distillata rubee maioris ꝙ est multū fortis. Ad idē valet vsus trifere sine opio quolibet mane cū aqua ciceruz vel cū vino albo. Ad idē. ℞. casie lignee. ʒ. ii. troci. casie aā. ʒ. i. pulueriz̄entē subtiliter ꝙ detur ad bibendū cum vino in quo bullierit santina ꝙ subito ꝓuocat. Ad idem pulvis casie lignee cum vino datus. Ad idem. ℞. myrrhe castorei floracis. oīuz aā. aur. i. sanine cinamomi ambor aā. aur. ʒ. cōficiant cū melle. dos. est aur. ij. si detur cuz vino est mell⁹. Ad idē. ℞. sanine. ʒ. ii. asse armoniaci rubee aā. ʒ. i. ʒ. fiant pillule ꝙ sunt aur. Ad idem croci. ʒ. ii. vel. i. detur ad bibendum. Similiter diacalamēti. ʒ. i. Valet etiā diacinamomuz cum rubea tinctoꝝ. Ad idem corduməti triti. ʒ. i. Apporimanda per inferius. s. per vulvam sunt suffumigia. ℞. colognide q̄tuz vis cuius recipiat fumū super carbones ponendo cum instrumēto ꝙ statim ꝓuocat. Ad idem fiat suppositoriū cū assa serapino ꝙ euforbio. Ad idez supponatur euforbiū cū aceto ꝙ statim prouocat. ad idem fiat suppositorium ex assa fetida armoniaco ꝙ serapino vel ex sola assa. ad idem suppositoruz ex trifera magna ꝙ pulnere aloes et mastice. ad idem intingat cotum in opobalsamo ꝙ suppo. i natur. ad idem. ℞. radicis gētiane pulegii regalis aā. ʒ. ii. ngelle. ʒ. i. carnū ficuū caryocarū. q. sufficit ad incoꝛporandum pulnerizanda pulnerizentē misce oia cum succo maiorane ꝙ fiat massa ꝙ liget in vltimo cū filo vt posit extrahi. sed hoc pessariū infert dolorem in collo matricis: ꝙ Liberar. eo vale vtebatur. ad idem. ℞. radicis gētiane. ʒ. ii. seminis stafisagrie collognide nigelle aā. ʒ. i. ʒ. carnū ficuū siccarū. q. sufficit ad incoꝛporandū oia misce cū succo mercurialis fiat massa ꝙ pōt fortificari cū ello vel euforbio. ad idem. ℞. benedicte. ʒ. ʒ. stafisagrie collognide nigelle pulnerizatarum aā. ʒ. i. ʒ. misce malaxādo cuz succo cucumeris asinini. ʒ. i. succi mercurialis quar. ʒ. misce ꝙ fiat suppositoriū de bombice infuso supponat. ad idem. ℞. radicis ru. maioris radicis ciperi aā. q̄r. ʒ. succi artbemisie hysopi sanine calamenti pulegii mōtani aā. ℳ. i. semis fiseleos. ʒ. i. nigelle. ʒ. ii. pulpe collognide. ʒ. ʒ. mell olei de lilio. aā. q̄r. ʒ. succi artbemisie. ʒ. i. benedicte. ʒ. vi. fiat pessariū. Vel injiciat i matricem ad modū clysteris duab⁹ vicib⁹. ad idem galbanū. ad idem vngula asini vel stercus asini. Vel ocūli piscuz salsorum a ꝓpietate valent. ad idez bucchormarie. ideſt panis porcin⁹. ad idem supponat radix serpentarie. Ab extra apꝛorimāda per balneum. ℞. artbemisie sanine aā. ℳ. iii. malue bismalue. brance vrsine aā. ℳ. i. seis fenicūli. seis petros. asini aneti assari dauci. aā. ʒ. ʒ. flozꝝ camomille flozꝝ sambuci flozꝝ anthos virtusq3 sticados. aā. ʒ. i. fiat sacculus sup quo fedeat in balneo ꝙ illud aperit vias ꝙ mollificat. ad idem vnguentum. ℞. mucilaginis se. lini se. fenugreci aā. ʒ. i. butiri sine sale. ʒ. ii. arungie galline anatis ꝙ anseris medulle vituli. aā. ʒ. ʒ. olei sisamini olei amygdalarū dulcium aā. ʒ. v. fiat vnguentū quo vngatur ante ꝙ retro. Ratio qz mollificat ꝙ dilatat ꝙ debent ꝑcedere alia remedia. (Ventose quoq3.) ¶ Ponit aliud remediū dicens ꝙ ventose sunt ponende in curuatura poplitis. Ratio qz trahit sanguinē ad inferiora. Ad idem ligature dolorose in coxis ꝙ fricationes fortes. (Et flebotomia.) ¶ Ponit aliud remediuz dicens ꝙ flebotomia est fienda de saphena. Ratio qz ꝑpter colligātiaz quā habet cū matrice trahit sanguis ad inferiora ꝙ hoc faciunt moniales ꝙ alie nolentes ipregnari. (¶ Postremo.) ¶ Ponit aliud remediū dicens ꝙ vltimo valent ventose si superponant femori. Ratio patet. ¶ Notandū ꝙ in prouocando mēstrua prius debet fieri purgatio cōmunis mulieri sin exigentiam humoꝝ peccantiū. deinde apporimare diuretica ꝙ pronocatiua menstruoruz. Simplicia materialia sunt rubea maioꝛ: artbemisia origanū calamentum diptamus anisum maratrū ciminū fiseleos. spicanardi squinātum calamus. aromatic⁹ myrrha assa oppoponacū piretrū

oscente castoreum fella nigella mastes serapinum colloqu
ida pipera assarum. sanina. iuniperus. radix apij brasi se
mē asparagi. scolopendre. ⁊ ista sunt calida. Sed frigida
materialia sunt ista sim plicia scariola semina quatuor cōmu
nia frigida. s. melonis cucurbite cucu. ⁊ circuli semen endi
uie semen lactuce semen scariole. Et ex bis potest fieri pes
sarium emplastrum vnguentum. putuis. oleum potio. vel
balneum. vel quodcunq; aliud consimile.

¶ De ragadijs vulue. ¶ Syllanus.

a Jrca rubricam est notandū ꝙ ragadie sunt que
dam fissure cum quibusdam eminentijs carno
sis a quibus cum fricatione cum virga non per
se emanat sanguis. ¶ Secundo notandum ꝙ
causa ragadiarum matricis aut est extrinseca aut itrinseca.
Si extrinseca vt casus ⁊ percussio. ⁊ partus innaturalis ⁊
grossities virge viri impositio medicaminis acuti. sicut est
tugella ⁊ similia. Sed intrinseca est sicut ruptura apostema
tis humores acuti corrosiui ⁊ sanies que egredit. ¶ Ter
tio notandum ꝙ causa ragadiarum si sunt extrinsece signa
habentur ex inditio patientis. Si intrinsece ⁊ sunt ex ruptu
ra apostematis cognoscitur ex sanie q̄ egreditur ⁊ que pre
cesserunt signa apostematis matricis que dicentur. si autez
sunt ex humoribus acutis corrosiuis ē ibi calor dolor ⁊ pū
ctura mordicans ⁊ inquietudo ⁊ si fiat ex exterioribus de
facit discernit ex ereūbus ⁊ ex dolore ⁊ ex ipositione spe
culi in vulua. q; tūc apparēt si fuerint ragadie vel vlcus vel
verruca. ¶ Pronosticatio. ragadie vulue sunt difficilis cu
rationis ⁊ spāliter si sint ex profundo. ¶ Almansor.

b Et curande sunt ex medicamine de raga
dijs ani. Pessariū quoq; ex adipe ana
tis ⁊ bysopo ⁊ ceroto ⁊ medulla cruris
ceruini mixtis cum cera dissoluta in oleo de lilio
aut narcisino subiiciat̄ si neq; febris neq; acui
tas affuerint. Q̄d si illud fuerit cuꝫ calore ⁊ acui
tate oleum ros. adhibeatur. Ex vnguento quo
q; de cerusa similiter fiat pessarium. si aūt calor
fuerit vehementior: sumatur succus portulace
semperuine lactuce aut mucillago psilii ⁊ fiat ta
bula de plumbo similis marmori in qua terun
tur colores habens in circuitu labium paruum
⁊ ponat̄ in ea aliquid de predictis succis ⁊ cum
pistillo plumbeo adeo sup ipsam moueat̄ vt de
plumbo predicto liquori multuꝫ misceatur ⁊ in
spissetur succ⁹ ex quo fiat pessariū postq; oleū
ros. ei admixtum fuerit ⁊ supponatur. hoc enim
medicamen cancro vulnerato q ē in matrice op
timū existit ⁊ aliis ei similib⁹. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam ⁊ diuidit̄ in duas. primo ponit curam
in generali. Secundo in speciali. Secunda ibi. (¶ Pessari
um.) De prima dicit ꝙ ragadie matricis sunt curande si
cut ragadie que fiunt in ano. Ratio q; eadez est causa ⁊ lo
ca sunt propinqua. (¶ Pessarium.) ponit curam in speciali
⁊ diuidit̄ in duas. primo ponit curam quando non est acui
tas. secundo quando est acutitas ⁊ fe. sine calor. secūda ibi.
(Q̄d si.) De prima dicit ꝙ dz subiici pessarium factuꝫ ex
adipe anatis bysopo croco ⁊ medulla cruris cerui mixtis
cum cera dissoluta cum oleo de lilio. aut narciseo posito ꝙ
non fit febris neq; acutitas. Ratio q; glutinant scissuras: ⁊
non timetur de calidrate. (Q̄d si.) ponit curam quando ē
calor ⁊ acutitas. Et primo dicit ꝙ si ragadie sint cum dolore
⁊ acutitate oleum ros. debet approximari. Ratio q; remit
tit calorem ⁊ acutitatem. Secūdo dicit ꝙ pessarium debet
fieri ex vngnento de cerusa. ratio patet. quia alterat malaꝫ
complexionem ⁊ consolidat. Tertio dicit ꝙ si calor fuerit
maior debet sumi succus portulace vel mucilago seminis
psilij que fuerit dissoluta sup plumbo. sic ꝙ de plumbo
dissolnatur aliquid admiscendo oleum ros. quia magis al
terat ⁊ consolidat. Subdit ꝙ hoc medicamen valet eciam
cancro vulnerato qui est in ventre. ¶ Notandum ꝙ raga
die si sint extra valet vnctio solum. Si sint intra ponatur ten
ta. Si vero sint in concauo vulue ponatur pessariū. ¶ Se
cundo notandum ꝙ ad remouendum ardorem valet sup
positorium de bombice infuso in aqua ros. vel in aqua plan
taginis. Ad idem valet ablutio cum aqua calida solum. Ad
idem balneum decoctionis rerum frigidarum. vt myrti
lorum ros. lentisci ⁊ similia. Ratio patet. Tertio notan
dum ꝙ ante consolidationem valet decoctio bysopi cum
melle. aut hydromel cuꝫ radice yreos. Consolidatiuum in
forma vnguenti potest esse tale. ℞. dragaganti gūmi ara
bici infusorum i aqua ros. aloes cerusse lote olibani loti san
guinis draconis aā. ʒ. i. litargirij. ʒ. ß. olei ros. ʒ. ij. cere. q.
sufficit. pulverizāda pulverizentur subtiliter. misce omnia
simul ⁊ fiat vnguentum consolidatiuum. Ad idem in liqui
da substantia ad injciendum in matricem. potest esse tale.
℞. cerusse lote aloes olibāi sanguinis draconis. boli. ar. aā.
ʒ. ij. conquassentur ⁊ bulliant in lb. ß. lactis caprini donec re
deat ad quar. i. colentur ⁊ colatura injiciatur in matricem.

¶ De apate quod fit in matrice. ¶ Syllanus.

c Jrca rubicam notādum ꝙ causa apostematis
matricis est duplex. s. exterior sicut casus ⁊ per
cussio superfluus coitus aborsus inaturalis ob
stetrix cum est indocta ⁊ similia. Aut causa est i
terior sicut est retentio mēstruorum retentio spermatis re
tentio humoris acuti ad locum descendētis. sicut ē sanguis
colera flegma vel melancholia vētositas vel aquositas sim
plicia vel composita. ¶ Secundo notandum ꝙ signa apo
stematis calidi in matrice sunt se. dolor vehemēs inter vm
bilicum. ⁊ pectinem renum ⁊ iliorum vigilie ⁊ inquietu
do difficultas vrine ⁊ egestionis ⁊ frequētia pulsus dolor
capitis ⁊ oculorum propter continuitatem ⁊ colligantiam.
difficultas anhelitus dolor stomachi ⁊ nausea. signa aposte
matis frigidi. omnia accidentia sunt remissa. si apostema sit
conuersum ad duritiem cognoscitur. quia reuertitur feb.
quia resolutuꝫ est subtile ⁊ granitas ⁊ duricies in pectine.
Pronosticatio omne apostema matricis est difficilis con
solidationis ⁊ specialiter quanto magis appropinquat ab
intra. ¶ Almansor.

f Jcī apatibus istis adest calor ⁊ febris
flebotomia ex cephalica fiat. Et patiēs
aqua ordei nutriatur. Et liniātur renes
⁊ femur ⁊ ilia ⁊ sumē ex epithimate apostematis
calidi ⁊ infrigidetur locus quantū possibile est.
Si vero postq; febris ⁊ acutitas quieuerit ⁊ re
manserit ex apostemate calido aliquid exit: vn
cionibus liquidis curetur: ⁊ mulier in huiusmo
di liquidis sedeat donec mollescat ⁊ maturetur.
Pessarium mollificans dura apostemata ma
tricis: ⁊ conferens doloribus in ea factis ⁊ pau
latim ea quiescere facies. ℞. adipis anatis me
dulle cruris cerui vt̄ medulle cruris vaccini bde
lii molt croci vitelli oui assati fecis olei de semini
bus: fecis olei de lilio oium aā. partes equales
dissoluant̄ in vino aut rob ⁊ fiat ex eis pessariū.
est enim optimum ad sedādum dolorem ⁊ mol
lificandum duritiem matricis. Patiens preter
rea sedeat in aqua in qua acoquātur fenugrecū
⁊ camomilla ⁊ melilotū ⁊ caulium extremitates
singillatim aut omnia simul. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam apostematis matricis. Et primo quando
est calidum. secundo quando est conuersum ad sciros im ⁊
duritiem. secunda ibi. (Si vero. prima i tres. primo ponit

Digitized by Google

enſante caſtoreum fella nigella muſcus ſerapinum colloqua
da pipera aſſarum. ſanina. iuniperus. radix apij bzaſci ſe
mē aſparagi. ſcolopendre. ⁊ ifa ſunt calida. Sed frigida
materialia ſunt iſta ſim plicia ſcariola ſemina quatuoꝛ cōmu
nia frigida. ſ. melonis cucurbite cucu. ⁊ circuli ſemen endi
uie ſemen lactuce ſemen ſcariole. Et ex bis poteſt fieri peſ
ſarium emplaſtrum vnguentum. puluis. oleum potio. vel
balneum. vel quodcunqꝫ aliud conſimile.

¶ De ragadijs vulue. ¶ Syllanus.

Irca rubricam eſt notandū ꝙ ragadie ſunt que
a dam ſciſſure cum quibuſdam eminentijs carno
ſis a quibus cum fricatione cum virga non per
ſe emanat ſanguis. ¶ Secundo notandum ꝙ
cauſa ragadiarum matricis aut eſt extrinſeca aut itrinſeca.
Si extrinſeca vt caſus ⁊ percuſſio. ⁊ partus innaturalis ⁊
groſſities virge viri impoſitio medicaminis acuti. ſicut eſt
nigella ⁊ ſimilia. Sed intrinſeca eſt ſicut ruptura apoſtema
tis humores acuti corroſiui ⁊ ſanies que egredit. ¶ Ter
tio notandum ꝙ cauſa ragadiarum ſi ſunt extrinſece ſigna
habentur ex indicio patientis. Si intrinſece ⁊ ſunt ex ruptu
ra apoſtematis cognoſcitur ex ſanie q̄ egreditur ⁊ que pre
ceſſerunt ſigna apoſtematis matricis que dicentur. ſi autez
ſunt ex humoribus acutis corroſiuis ē ibi calor dolor ⁊ pū
ctura mordicatio ⁊ inquietudo ⁊ ſi fiat ex exterioribus de
facili oſcernit ex exeūbus ⁊ ex dolore ⁊ ex ipoſitione ſpe
culi in vulua. qz tūc apparēt ſi fuerint ragadie vel vlcus vel
verruca. ¶ Prenoſticatio. ragadie vulue ſunt difficilis cu
rationis ⁊ ſpaliter ſi ſint ex profundo. ¶ Almanſor.

E curande ſunt ex medicamine de raga
b diis ani. Peſſariū quoꝫ ex adipe ana
tis ⁊ byſopo ⁊ ceroto ⁊ medulla cruris
ceruini mixtis cum cera diſſoluta in oleo de lilio
aut narciſcino ſubiiciat ſi neqꝫ febris neqꝫ acui
tas affuerint. Nō ſi illud fuerit cuꝫ calore ⁊ acui
tate oleum roſ. adhibeatur. Ex vnguento quo
qꝫ de ceruſa ſimiliter fiat peſſarium. ſi aūt calor
fuerit vehementior: ſumatur ſuccus portulace
ſemperuiue lactuce aut mucillago pſilii ⁊ fiat ra
bula de plumbo ſimilis marmori in qua teruñ
tur colores habens in circuitu labium paruum
⁊ ponaī in ea aliquid de predictis ſuccis ⁊ cum
piſtillo plumbeo adeo ſup ipſam moueaī vt de
plumbo predicto liquori multuꝫ miſceatur ⁊ in
ſpiſſetur ſuccꝰ ex quo fiat peſſariū poſtq̄ oleū
roſ. ei admixtum fuerit ⁊ ſupponatur. hoc enim
medicamen cancro vulnerato q̄ ē in matrice op
timū exiſtit ⁊ aliis ei ſimilibꝫ. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam ⁊ dimidiatur in duas. primo ponit curam
in generali. Secundo in ſpeciali. Secunda ibi. (¶ Peſſari
um.) De prima dicit ꝙ ragadie matricis ſunt curande ſi
cut ragadie que fiunt in ano. Ratio qz eadez eſt cauſa ⁊ lo
ca ſunt propinqua. (¶ Peſſarium.) Ponit curam in ſpeciali
⁊ dimidiat in duas. primo ponit curam quando non eſt acui
tas. ſecundo quando eſt acuitas ⁊ fe. ſine calor. ſecūda ibi.
(Nō ſi.) De prima dicit ꝙ dz ſubijci peſſarium factuꝫ ex
adipe anatis byſopo croco ⁊ medulla cruris cerui mixtis
cum cera diſſoluta cum oleo de lilio. aut narciſco poſito ꝙ
non fit febris neqꝫ acuitas. Ratio qz gintinant ſciſſuras: ⁊
non timetur de caliditate. (Nō ſi.) Ponit curam quando ē
calor ⁊ acuitas. Et primo dicit ꝙ ſi ragadie ſint cum dolore
⁊ acuitate oleum roſ. debet approximari. Ratio qz remit
tit calorem ⁊ acuitatem. Secūdo dicit ꝙ peſſarium debet
fieri ex vnguento de ceruſa. ratio patet. quia alterat malaꝫ
complexionem ⁊ conſolidat. Tertio dicit ꝙ ſi calor fuerit
maior debet ſumi ſuccus portulace vel mucilago ſeminis
pſilij que fuerit diſſoluta ſuper plumbo. ſic ꝙ de plumbo
diſſoluatur aliquid admiſcendo oleum roſ. quia magis al
terat ⁊ conſolidat. Subdit ꝙ hoc medicamen valet etiam
cancro vulnerato qui eſt in ventre. ¶ Notandum ꝙ raga
die ſi ſunt extra valet vnctio ſolum. Si ſint intra ponatur ten
ta. Si vero ſunt in concauo vulue ponatur peſſarū. ¶ Se
cundo notandum ꝙ ad remouendum ardorem valet ſup
poſitoꝝ de bombice iſuſo in aqua roſ. vel in aqua plan
taginis. Ad idem valet ablutio cum aqua calida ſolum. Ad
idem balneum decoctionis rerum frigidarum. vt myrtil
lorum roſ. lentium ⁊ ſimilia. Ratio patet. Tertio notan
dum ꝙ ante conſolidationem valet decoctio byſopi cum
melle. aut hydromel cuꝫ radice yreos. Conſolidatiuum in
forma vnguenti poteſt eſſe tale. ℞. drsgaganti gūmi ara
bici infuſorum i aqua roſ. aloes ceruſe lote olibani loti ſan
guinis draconis añ. ʒ. i. litargirij. ʒ. ſ. olei roſ. ʒ. ij. cere. q.
ſufficit. puluerizāda puluerizentur ſubtiliter. miſce omnia
ſimul ⁊ fiat vnguentum conſolidatiuum. Ad idem in liqui
da ſubſtantia ad injciendum in matricem poteſt eſſe tale.
℞. ceruſe lote aloes olibāi ſanguinis draconis. boli. ar. añ.
ʒ. ij. conquaſſentur ⁊ bulliant in lb. ſ. lactis capzini donec re
deat ad quar. i. coletur ⁊ colatura injciatur in matricem.

¶ De apate quod ſit in matrice. ¶ Syllanus.

Irca rubricam notādum ꝙ cauſa apoſtematis
c matricis eſt duplex. ſ. exterior: ſicut caſus ⁊ per
cuſſio ſuperfluus coitus aborſus innaturalis ob
ſtetrix cum eſt indocta ⁊ ſimilia. Aut cauſa eſt i
terior ſicut eſt retentio mēſtruorum retentio ſpermatis re
tentio humoris acuti ad locum deſcendētis. ſicut ē ſanguis
colera flegma vel melancholia vētoſitas vel aquoſitas ſim
plicia vel compoſita. ¶ Secundo notandum ꝙ ſigna apo
ſtematis calidi in matrice ſunt ſe. dolor vehemēs inter vm
bilicum. ⁊ pectinem renum ⁊ iliorum vigilie ⁊ inquietu
do difficultas vrine ⁊ egeſtionis ⁊ freqūtia pulſus dolor
capitis ⁊ oculorum propter continuitatem ⁊ colligantiam.
difficultas anhelitus dolor ſtomachi ⁊ nauſea. ſigna apoſte
matis frigidi. omnia accidentia ſunt remiſſa. ſi apoſtema ſit
conuerſum ad duritiem cognoſcitur. quia reuertitur feb.
quia reſolutuꝫ eſt ſubtile ⁊ grauitas ⁊ durities in pectine.
¶ Prenoſticatio omne apoſtema matricis eſt difficilis con
ſolidationis ⁊ ſpecialiter quanto magis appropinquat ab
intra. ¶ Almanſor.

J cū ap̄atibus iſtis adeſt calor ⁊ febris
f flebotomia ex cephalica fiat. Et patiēs
aqua ordei nutriatur. Et liniātur renes
⁊ femur ⁊ ilia ⁊ ſumē ex epithimate apoſtematis
calidi ⁊ infrigidetur locus quantū poſſibile eſt.
Si vero poſtq̄ febris ⁊ acuitas quieuerit ⁊ re
manſerit ex apoſtemate calido aliquid exit: vn
cionibus liquidis curetur: ⁊ mulier in buiuſmo
di liquidis ſedeat donec molleſcat ⁊ maturetur.
Peſſarium mollificans dura apoſtemata ma
tricis: ⁊ conferens doloribus in ea factis ⁊ pau
latim ea quieſcere facies. ℞. adipis anatis me
dulle cruris cerui vt medulle cruris vaccini bde
lii molt croci vitelli oui aſſati fecis olei de ſemini
bus: fecis olei de lilio oīum añ. partes equales
diſſoluant in vino aut rob ⁊ fiat ex eis peſſariū.
eſt enim optimum ad ſedādum dolorem ⁊ mol
lificandum duritiem matricis. Patiens preter
rea ſedeat in aqua in qua acoquātur fenugrecū
⁊ camomilla ⁊ melilotū ⁊ caulium extremitates
ſingillatim aut omnia ſimul. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam apoſtematis matricis. Et primo quando
eſt calidum. ſecundo quando eſt conuerſum ad ſclroſim ⁊
duritiem. ſecunda ibi. (Si vero. prima i tres. primo ponit

Digitized by Google

curam per flebotomiam. Secundo per dietam. Tertio p vnam locale. scḋa ibi. (Et patiens.) Tertia ibi. (Et linatur.) De prima dicit q̄ quando cum apate matricis fit calor: ⁊ febris dz fieri flebotomia de basilica. Ratio qz probibetur fluxus trabendo materiam aliunde ⁊ euacuādo eā. De secūda dicit q̄ patiens dz nutriri aqua oxalet. Ratio qz remittit caliditatem ⁊ fe. De tertia dicit q̄ debent liniri ⁊ epithimari femora ⁊ renes ⁊ alia ex epithimate apatis calidi ⁊ infrigidari locus inquantum est possibile ratione ardoris. ¶ Notandum q̄ in cura apatis matricis quantum ad localia a principio extrabatur succus plantaginis ⁊ coletur. ⁊ tepidus injiciat in matricem ⁊ frequēter. Deinde aqua decoctionis gallarum lentium balaustiarum sumach ros. ⁊ sandalis. injiciatur in matricem. deide mundificetur matrix cum decoctione hysopi abūntibij mell. ros. vini al. ⁊ lacte coletur ⁊ colatura injiciatur per pessarium. Deide vtatur isto vngnento. ℞. dragaganti gūmi arabici infusorum cerusse lote litargirij amidi sanguinis draconis boli ar. rosarum. aā. ʒ. i. corticis eris. ʒ. ij. olei ro. ⁊ cere. q. sufficit. Et si vngnentum non posset attingere locum decoquantur omnia ista in lacte cum oleo ro. coletur ⁊ colatura per pessarium injiciatur. deide si carnem volueris regenerare fiat vnguentum de aloe myrrha ⁊ thure sarcocolla sanguine draconis litargirio ⁊ thutia lota cuz oleo ro. ⁊ cera. fiat vngnē tum coquatur in lacte ⁊ coletur ⁊ injiciatur cum instrumēto. Si vero. ponit curam apatis matricis quando est conuersum ad duritiem ⁊ dividitur i duas scḋm q̄ ponit duo remedia Fa ibi. Patiēs preterea. De prima dicit q̄ post q̄s acutas quietit ⁊ remanst durities dz esse cura injiciendo i matrice aliq̄ ligda mollificatiua. Fo pōit descriptōnē vnius pessari qō ē. ℞. adipis ana. medul. cruris cerui medulle cruris vaccine bdelij moll' croci vitelli oui affati fecis olei de lilio aā. partes equales dissoluantur in vino vel rob ⁊ fiat pessarium. ⁊ causam assignat: qz sedat dolorem ⁊ mollificat duritiem matricis. Patiens. ponit aliud remedium dicens q̄ patiens debet sedere in aqua in qua sint cocta fenugrecum semen lini camomilla melilotum extremitates caulium: quia mitigat dolorem ⁊ mollificat. Ad idem balneum de lilio conquassato.

¶ De vicerib⁹ q̄ fiūt i matrice ⁊ ei⁹ cancro. ¶ Syllanus

c Circa rubricam est notandum q̄ vlcus matricis est solutio facta in matrice cum sanie: sed cancer est apostema durum melancholicum. ¶ Secūdo notandum q̄ cancer fit a materia melancholica adusta in filtrata ⁊ inserta in venis circundantibus locū que expirant superfluitates melancholicas. ¶ Tertio notandū q̄ signa cancri sunt qz incipit ad modum ciceris vel fabe ⁊ vene apparent circa locum sue natiuitatis nigre vel livide ⁊ fit primo augmentatio cū duritie ⁊ calore ⁊ pulsatione in loco quousq3 in loco ulceretur. tpe vero ulcerationis emanat ab eo virus viride vel nigrū fluens vt acetum vel aqua ⁊ fetet fetore exēūte a cadauere qō ē i via putrefactionis ⁊ facit deambulationē ptinuā. pronosticatio. vlcera matricis possunt curari. Sed cancer in matrice ipossibilis est cure vel difficillime. ¶ Almansor.

c Am a vulna fluxerit sanies spissa: aut virus tenue: si ex propinquo manat loco: neq3 fuerit ibi pfunditas: ferida neq3 putrida: sumēda sunt aloes: ⁊ myrrha: ⁊ sanguis draconis: ⁊ sarcocolla atq3 olibanum: ⁊ loco superponenda donec consolidetur. Si autez ex loco manauerit remoto: ex pessario qō nominauimus in capitulo de sanguine ⁊ sanie fiat prodisinia. Si autem quod fluxerit est fetidum odorem habens malum. ex pessario secundo acuto fiat iniectio postquam locus mundificatus fuerit ex aqua ⁊ melle iniectis p instrumentum eneum. Si uero cum boc quod fluit fuerit punctio. ⁊ dolor est apostema durū quod tactu discernitur summopere cauendum est ne aliquo acuto medicamine tangatur. Sed fiat iniectio ex confricatione plumbi quā diximus: aut ex vngnento de cerusa. Et flebotbometur ex basilica. ⁊ custodiatur ab omnibus q̄ colerā nigram gignūt ⁊ seminibus ⁊ speciebus que pro condimento admiscentur cibis. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam vlceris matricis ⁊ dividitur in duas. primo ponit curam quando est in extremitatibus. Secundo quando est in interioribus. secunda ibi. Si autez. De prima dicit q̄ cum a vulna vel matrice exit sanies spissa vel virus subtile si fuerit in loco propinquo debet superponi aloes sanguis draconis myrrha sarcocolla ⁊ olibanum. Ratio qz est consolidatiuum. Sciendum tamen quod debet premitti mūdificatiuum cum hydromelle factum. Si autem. ponit curam quando est in interioribus: ⁊ dividitur i tres. primo ponit curam quando illud quod fluit non est multum fetidum. Secundo quando est multum fetidum. Tertio quando est multum durum. secunda ibi. Si autem. Tertia ibi. Si vero. De prima dicit q̄ si sanies fluat ex loco remoto ⁊ profundo debet fieri iniectio cum eo quod nominauimus in. c. de sanie ⁊ sanguine. secundo dicit q̄ si illud quod fluit est fetidum habens malum odorez debet fieri ex pessario acuto iniectio premissa euacuatione vniuersali ⁊ premissa mundificatione loci cum hydromelle. ratio patet. Si vero. ponit curam quando apostema ē durum ⁊ per consequens cancer. Et primo dicit q̄ si cum eo quod fluit fit punctio ⁊ dolor: est apostema durum qō discernitur ad tactum. ⁊ primo canēdum est ne aliquo medicamine acuto tangatur. ratio qz anget malitiam secundo dicit q̄ debet fieri iniectio cum fricatōne plumbi de qua dixit: aut ex vnguento de cerusa. ratio qz remittit acuitatem. Tertio dicit q̄ debet fieri flebotomia ex basilica. Ratio qz diuertit ne materia fluat ad locuz. Quarto q̄ dz cauere ab omnibus multiplicantibus melancoliam ⁊c.

¶ De prefocatione matricis. ¶ Syllanus.

R Otandum circa rubricam q̄ prefocatio matricis est alcēfio matricis ad superiora vsq3 ad diafragma. ¶ Secundo notandum q̄ cause prefocationis matricis sunt humores ventosi existentes in matrice qui accidunt ex spermate retento. ⁊ hoc accidit potissime viduis que consueuerant coire ⁊ modo non coeunt ⁊ puellis adultis que carent viris vel etiam accidit ex corruptione humorum in matrice. ¶ Tertio notandus de signis quando mulier debet incurrere prefocationē matricis patitur scotomiam ⁊ vertiginem ⁊ dolorem capitis ⁊ sentit res ascendentes ad superiora ⁊ sentit supra ventrē manum comprehensam ⁊ tenet genna fixa. ⁊ si vocetur pro alio nomine bene audit ⁊ intelligit. sed non potest respondere ⁊ post paroxismuz de omnibus recordatur. Differt ab epilepsia. qz hic non est spuma in ore. Differt etiam ab apoplexia. qz hic non est tanta difficultas anhelitus. Differt a litargia. qz hic non est febris. pronosticatio licet species prefocationis matricis sint multe tamē illa que ducit ad difficultatem anhelitus est peior. ⁊ si cuz hoc paroxismus est longus frequenter morimur. ⁊ hoc iam vidi. Utrum in prefocatione sit mortua actu discernitur sicut in apoplexia ⁊ cyato pleno aqua posito supra pect⁹ ⁊ ex coto carni nato supra nares. ¶ Almansor.

c Am mēstrua p longū spacium tēporis retēta fuerit. aut mulier a cōmixtione viri diu abstinuerit licet ualde affectauerit ⁊ euenerit grauitas ⁊ dolor i inferiorib⁹ partib⁹ femoris ⁊ senserit q̄si aliq̄ sursū trabi a parte suis fortasse post ista superuenit ei syncopis ⁊ q̄si mortua cadet. ppēdi quoque uix poterit q̄ ipsa

De mola matricis

attrahat aerē uel hēat pulsus ⁊ forsitan p̄focabit ⁊ morietᵉ ⁊ fortasse sanabit laboriose tū. Nec ira q3 passio illico ut euenerit curāda ē: cui⁹ cura est ut pedes fortiter fricentᵉ ⁊ ligentᵉ ⁊ uētosa magna sūmini suppōatur ⁊ obstetrici quoq3 p̄cipiatur ut digitū oleo bñ redolente inungat ⁊ i circuitu oris uulue dū ē intus bñ cōmoneat. Narib⁹ pre terea cōdisi insufflētur ⁊ circa aures ipsi⁹ uoces clamādo, p̄ferātur ⁊ nihil qō bñ redoleat olfaci at imo redolētia ⁊ algalia remoueātur et pecten et ei⁹ iferiora ex eis epithimētur et narib⁹ malū reddētia odorē applicētur ut stercus castoreū3 et sulfur. Cum aūt sanitati restituta fuerit ex hoc medicamine curetur ne egritudo redeat. Nō si hec egritudo post menstruoz uenerit restrictio nem: ea dentur que mēstrua prouocant et in pe dibus fiat minutio et uentose in eis apponātur. Si autem post longam uiri disiunctionem con tingat ex quo etiam sepe accidit incipiat uiri con suetudinem habere: aut obstetrix iteret illud qō sepe diximus in omni pauco tēpore: aut medica mina q̄ minuunt spma dētur q̄ predixim⁹ et den tur troci. de myrrha quos i. c. de menstruis pro uocādis nominauimus. ¶Syllanus.

¶De terminat de p̄focatione matricis: ⁊ diuidit in tres Primo ponit signa p̄focationis matricis. scdo ponit unū3 documentum. Tertio ponit curam. secunda ibi. (Et fo san.) Tertia ibi. (Cuius cura est.) De prima dicit q̄ quā do apparent ista signa. Primum q̄ menstrua fuerint lon go tpe retenta vel talis mulier abstinuit a coitu ⁊ valde affe ctaret. Scdm est grauitas ⁊ dolor in pte inferiori suminis. Tertium q3 sentit quasi aliquod sursum eleuari a parte su minis ⁊ postea supuenit syncopis ⁊ cadit quasi mortua. vn de vir pōt ppendi q̄ habeat anhelitum vel pulsum: argue re debemus sup. p̄focationeᵓ matricis. rō signoꝝ p3. (Et forsan.) ponit unum documētum dicens q̄ cū hec passio aduenit subito est curanda. verificat se q3 vel p̄focabitur ⁊ morietur. vel de difficili sanabitur. Ratio q3 non pōt sta re longo tempore sine anhelitu. (Et eius cura.) ponit cu ram ⁊ diuiditur in tres. primo ponit curam quando est in actu p̄focationis. Secundo docet p̄seruare quando p uenit ex retentione menstruorum. Tertio docet p̄seruā re quando prouenit ex abstinentia uiri ⁊ affectet eum. secū da ibi. (Cum autem.) Tertia ibi. (Si autem.) prima in tot quot remedia ponit partes patēt. De prima dicit q̄ cu ra est ut pedes fortiter fricentur ⁊ ligentur. ratio q3 fit di uersio ad inferiora. Secūdo dicit q̄ debet precipi obstetri ci ut inungat digitum oleo bene redolenti sicut est oleū de lilio ⁊ ipsum cōmoneat in circuitu oris uulue: ratio q3 indu cit titillationem in loco ⁊ hoc facit aliqualem diuersionez ⁊ incitatur matrix ad descendendum inferius. Quarto dicit q̄ debet prouocari sternutatio ponendo in naribus pulue rem elli albi. ratio q3 in sternutatōne fit fortis motus. vnde fit compressio ad inferiora. Quinto dicit q̄ debēt proferri voces magne fortiter clamando iuxta aures. ratio q3 exper gefactio ⁊ motus spirituū3 ad exteriora fit. Sexto dicit q̄ non debet odorare aliquod odoriferum. sed pecten ⁊ infe riora debent ex eis epithimari. Septimo dicit q̄ debēt na ribus applicari redolentia malum odorem. qualia sunt assa fetida galbanum castoreum: furfur pluma combusta ⁊ so le formicarum combustoꝝ ⁊ capilli cōbusti. Secunda ra tio quia matrix currit ad aromatica ⁊ fugit fetida ⁊ in collo matricis debent poni aromatica. ¶Notandum q̄ odori fera que ponuntur in collo matricis sunt mulsus ambra ⁊ ille pulus. Pyroracis calamite lig. aloe. gar. aā. 3.i. muſci ambre aā. 3.i.ß. fiat pulus ⁊ ponatur in pāno lineo ⁊ sup ponatur. ⁊ si ista non sufficerint supponantur suppositoria acuta dicta in. c. de prouocatione menstruorum. quia talia trahunt ad inferiora. Cum autem. Hic docet p̄seruare mulieres quando p̄focatio prouenit ex retentione men struorum dicens q̄ cuꝫ mulier fuerit restituta sanitati vbi timor sit de aduentu post retentionez pro p̄seruatione den tur prouocantia menstruorum. Secundo fiat flebotomia in pedibus. q3 de saphenis. Tertio apponantur ventose i coxis. ratio q3 omnia prouocant mēstrua vt dictum fuit su perius. Si autem. Docet p̄seruare mulieres quādo p uenit ex abstinentia viri dicens q̄ si contingat p̄focatio ex abstinentia viri longo tempore icipiat vti viro. ratio patet. Secūdo dicit q̄ obstetrix debet fricare orificium uulue cū digito intuncto vt dictum fuit ⁊ hoc sepe fiat. ratio quia inci tat ad expulsionem superfluitatum. Tertio dicit q̄ debet dari medicina que minuit sperma vt ruta agnuscastus ⁊ si milia. Quarto dicit q̄ dētur trocisci de myrrha. ratio quia mirabiliter prouocant menstrua ⁊ sperma. ¶Notādum q̄ rasis non facit mentionem de precipitatiōe matricis. pre cipitatio ergo matricis est. q3 matrix declinat versus alterā partem. si ad superiorem dicitur p̄focatio. si ad inferioꝝ casus vt dictum est. ¶Secundo notandum q̄ precipita tio matricis accidit propter causas extrinsecas vt est casus percussio nimius coitus sessio super lapidem frigidū3. vel in aqua frigida vel iniectio ex aliquo frigido. Uel accidit p pter causas intrinsecas. ⁊ tunc accidit aut a paralisi vel mol lificatione neruorum ⁊ lacertorum ⁊ concursu aquosorū3 humiditatum versus matricem vel propter humiditatem aqueam. Tertio notandum q̄ signa precipitationis matri cis sunt q3 extenditur dolor in altero laterum ⁊ granedo. ⁊ si passio fuerit occulta obstetrix debet ponere digitum in collum matricis. ⁊ si forsamen intrinsecum matricis est ex directo alterius manus intrinsece nulla est precipitatio ⁊ si est tortuosum tunc est precipitatio vel dislocatio. pronosti catio si diu steterit dislocata matrix de difficili curaꝫ aut nū q̄ ⁊ pessime si exit extra. Cura si prouenit ex repletione pi us purganda est matrix. deinde est ponenda ventosa in la tere contrario que sit magna precedente balneo aque dul cis tepide. Ratio quia mollificat ⁊ ventosa trahit ad medi um. Deinde ponatur alia ventosa super umbilicum cum reducta sit ad locum naturalem. deinde fiat suppositorium factum ex cera longum ⁊ grossum ad quantitatem sex di gitorum ad modum virge ⁊ ungatur ex oleo de lilio. vt fa citineat corpus matricis. ponatur emplastrum stipticum su pra matricem dictum in capitulo de prouocatione menstruo rum. Balneum constrictiuū3 matricis. Recipe folia quer cus folia nespilorum folia sorbe summitates bedegnar fo lia cipressi in quantitate. Mḍ.i. pro quolibet summitatum myrti valeriane nepte ana. Mḍ.ij. fiat sacculus super quo sedeat in balneo. Ad idem valet suppositorium illud. Re cipe nucis cipressi gallarum non perforatarum querci flo rum squinanti florum camelenite vel camomille ana. ʒ. ʒ. ros. rubearum. ʒ.ij. piorum lepozis. ʒ. ʒ. fiat pulvis pona tur in panno lineo raro ad longitudinem unius digiti ⁊ eiꝰ grossitiem. infundatur in vino decoctionis florum camo mille calido ⁊ supponatur.

¶De mola matricis. ¶Syllanus.

c Otādum circa rū. q̄ mola matricis est duplex. quedam vera ⁊ est fructum carnis enormis ⁊ quasi sine figura. sed non vera est quedam ven tositas aggregata in matrice vel aquositas indu cens inflationem. ¶Secundo notandum q̄ mola causa tur ex multitudine sanguinis menstrui mulieris quādo cur rit in matricem cum carentia seminis viri ⁊ posito q̄ esset semen viri ⁊ non esset potens vnde nō posset fieri embrio sed generatur quidam globus enormis ⁊ credunt mulie res se esse pregnantes ⁊ tamen non sunt. ¶Tertio notan dum q̄ mola assimilatur impregnationi propter multa. pri mo q3 menstrua retinentur. Secundo q3 venter est tume factus. Tertio quia sentiunt motus sicut in pregnantibus.

Digitized by Google

De sterilitate mulierum

Quarto q; mammille indurantur. Quinto q; cadit appetit⁹. Sexto discoloratur mulier. ⁊ hec omnia sunt in pregnantibus. Sed distinguentia inter impregnationē ⁊ molaꝫ sunt q; non est ordinatus motus in mola sicut in pregnatione: q; res inanimata. Secūdo q; venter est durior in mola nec sic trabibilis sicut in pregnatione. Tertio q; non fit motus delatere in latus nisi cū cōpressione ⁊ violentia. sed in pregnāte non sic est: q; mola est res inanimata. Quarto in mola pedes ⁊ manus sunt molles valde ⁊ apparēt digiti breues: in pregnante vero non. Quinto in mola non est mulier ita habilis ad monendū sicut in vere pregnante. Sexto q; vt plurimū in nouē mensib⁹ discernitur fetus. sed in mola nō est tps determinatū. ¶Pronosticatio. ¶Mola vniuersaliter est difficilis cure. nā aliquando stat quatuor annis. aliquando stat vsq; ad terminū vite ⁊ non recipit curā. Aliquādo vero egreditur quoddam fructum carnis. aliquando sanguis mult⁹. aliqñ ventositas multa pꝫ. ⁊c. ¶Almansor.

m Ulieribus plerunqꝫ accidit passio ex q̄ pregnantiuꝫ dispositionis similitudinē incurrunt: venter nāqꝫ crescit ⁊ discolorate fiunt ⁊ retinent menstrua. motus tñ q̄ est in hac egritudine non est vt motus infantis licet qñqꝫ de suo mouetur loco cū duriter tangit̄. ad vltimū vero cū angustia ⁊ dolore fructum carnis informe ac si pareret emittitur. plerūqꝫ vero solummodo vētositas ⁊ humoꝝ multitudo emittunt̄ ⁊ deide minuit̄ venter ⁊ remouentur accidentia. ¶Postqꝫ vero tēpus p̄terierit i quo scitur puerꝝ debere moueri si adesset: trocisci de myrrha dandi sunt ⁊ apozima de feminibus ⁊ oleū de resina ad bibendū. ⁊ pessariuꝫ ex ruta ⁊ mentastro ⁊ alia pessaria p̄dicta in. c. de alleuiatione partus sunt imittēda. doses quoqꝫ de pillulis fetidis frequenter tribuende sunt: cuꝫ hoc enim cito euadunt. ¶Syllanus.

¶Determinat de mola ⁊ diuidit̄ in duas. ¶Primo ponit conuenientiā quā habet mola cū fetu ⁊ differentiā. secundo ponit curā secunda ibi. (¶Postqꝫ vero. (¶Prima in duas. primo ponit conuenientiam secundo differentiā. secunda ibi. (¶Motus.) De prima dicit q; in mulieribus aliquando accidit passio habens similitudinē cuꝫ ipregnatione. ⁊ hoc q; venter tumescit ⁊ sunt discolorate q; retinentur mēstrua sicut in pregnantibus. De secunda ponit differentiā dicens q; motus quando fit in hac egritudine non est sicut motus infantis. q; solū mouetur dū duriter fit cōpressio sed fetus mouetur ad vtranq; differentiā per se. Secunda differentia est q; in mola ad vltimū egreditur fructū carnis nō figuratū cū angustia ⁊ dolore. ⁊ aliquādo sola ventositas. Deinde minuitur venter ⁊ remouētur accidentia. ratio patet. (¶Postqꝫ vero.) ¶Ponit curā mole ⁊ diuiditur i tot quot remedia ponit. partes patit. De prima dicit q; postquam sentitur tps in quo fetus dꝫ moueri transiuisse vsqꝫ ad decem menses ⁊ non monetur. tunc trocisci de myrrha sunt dandi ratio q; puocant ⁊ aperiunt. De secunda dicit q; ēt conuenit decoctio de seminibus. rō q; aperit subtiliat ⁊ puocat. De tertia dicit q; oleū de balsamo est dandū ad bibendū. De quarta dicit q; dꝫ fieri pessariū ex ruta ⁊ mētastro. Similiter valent alia pessaria dicta in. c. de alleuiatione partus. De quinta dicit q; de pillulis fetidis frequenter est tribuendū. ratio q; sunt valde fortes in hoc. ¶Notanduꝫ q; predicta ēt valent ad extrahendū fetum siue sit mortuus siue vivus ⁊ vicera p̄dicta. sunt alia. primuꝫ suffumigatio facta ex vngula asini ⁊ valet a ꝓpuetate. Ad idem suffumigatio facta ex laudano. vel ex myrrha galbāo ⁊ castoreo. Ad idē suppositoriū. ℞. ellī nigri stafisagrie aristologie ro. pulpe colloquintide armoniaci añ. ʒ.ij. fellis bonini. ʒ.i. pulue rizanda pulueriz̄entur dissolu⁊̄tur in succo artemisie. misce ⁊ fiat suppositoriū. ex istis posset fieri pessariū in forma ligda ⁊ mittere in matrice. Ad idē pessariū factū ex oppoponaco ⁊ aristol. ro. cū succo artemisie ⁊ extendat̄ super alutam ad quantitatē vnius palmi ⁊ duoꝝ digitoꝝ. Ad idez ℞. succi rute. lb. 5. myrrhe pulueriz̄ate. ʒ. iij. pulpe coloquintide quantum sufficit. misce oia ⁊ fiat emplr̄m mediocriter liquidū ⁊ ponatur supra ventrem calidū. Ad idez. ℞. galbani. ʒ.ij. infundātur cū lacte caprino. ʒ.i.ʒ. ⁊ fiatum ex pellatur. ⁊ hoc ad difficultatem partus. ¶Secundo notādum q; omnia predicta valent ad difficultatez partus. ⁊ vltra hoc valent alia approximata ab intra. ⁊ quedam approximata ab extra. Ad intra approximata. ℞. pulueris coralis caffiefistule. ʒ. vi. cum vino albo ⁊ cum brodio cicerum rubeorum. Ad idē. ℞. myrrhe costi storacis calamite añ. ʒ.ʒ. armoniaci electi sanine añ. ʒ.i.ʒ. fiat pulus. Ab extra pumū est agrimonia cū radice ⁊ radix ponatur versus matricem ⁊ cum peppererit remoueatur ne matrix descendat ⁊ exeat. Ad idem magnes alligatus coxe. Ad idem coralius rubeus alligatus coxe cum radice versus matricē. Ad idem radix serpentarie. Ad idem smaragdus alligatus coxe. Ad idem cyclamen si fuerit alligatum super femur parturientis facit cito parere. Serapio. similiter caput aquile. Ad idem. ℞. assari castorei subtiliter pulueriz̄atorum añ. ʒ.i. detur cum decoctione cicerum rubeorum. Ad idem pulus siseleos.

¶De sterilitate mulieris ⁊ phibitiōe ipgnatōis. ¶Syl.

n Otandū circa rubricā q; sterilitas idē est qđ prohibitio ipregnationis. ¶Ulterius notanduꝫ de causis sterilitatis. q; sterilitas aut accidit ex parte mulieris aut ex parte viri aut ex parte vtriusqꝫ. Si ex parte mulieris. aut accidit propter causas extrinsecas aut intrinsecas. Si propter extrinsecas aut q; mulier potauit aquam in nimia quantitate vel q; continuat cibaria nimis acetosa vel mala vel accidit propter accidētia anime. vt sunt ira timor ⁊ similia. vel accidit cum post coitus saltat vel nimis velociter mouetur. vel est mulier malitiosa que cepit aliqua sterilitatem facientia. Si autez est propter causas intrinsecas tunc accidit propter mēbra generationis vel propter totū corpus. Si propter totū corpus hoc est vel propter passiones notas ⁊ māifestas cerebri cordis epatis splenis vel stomachi q; mēstrua sunt retenta. vel q; nimis fluunt. vel q; nimis pinguis. vel q; puella est vel vetula. Si autem fuerit propter mēbra generationis mulieris vel propter matricē tunc accidit illud vel propter morbos cōpositionales vel consimiles sicut est mala complexio calida vel frigida humida vel ficca vel composita ex his. vel propter morbos officiales. vt verrucas hemorroides. aut piguedo in orificio intrinseco. aut strictura aut nimia laxitas. aut amplitudo aut oppilatio aut tortura aut propter solationē continui vel vicus. Si fiat sterilitas ex parte viri vel accidit propter causas extrinsecas vel intrinsecas. Si propter causas extrinsecas sunt sicut superfluus coitus potus aque frigide vel nimia frequentia ⁊ vsus ciborum acetosorum vel alterius male qualitatis. vel q; est puer vel decrepitus vel crapulatus vel ebriosus vel q; vtitur superfluo coitu vel propter accidentia anime vel q; fascinatus vel q; sumpsit quedam sterilia. si propter causas intrinsecas aut propter totū corpus aut propter mēbra generationis virorum. si propter egritudines mēbroꝝ principaliū aut nobiliū vel eis adiacētiū. sicut cor cerebrū epar stomachus splen. vel q; been inueniles vel guides post aures sunt incise. vel q; nimis pinguis vel nimis extenuatus. si propter mēbra generationis tunc accidit. vel propter morbos consimiles. sicut propter malā cōplexionē spermatis ⁊ testiculoꝝ calidā vel frigidā humidā vel ficcā vel ex his cōpositā. vel accidit ex morbis officialibus. vt quia virga est nimis longa vel nimis brevis vel q; mollificata vel spasmata ⁊ testiculi similiter vel q; testiculi non sunt aut foramen virge est tortuosum. Uel accidit propter morbū cōmunē. sicut propter solutionē continuitatis vel vicus. si autem fuerit sterilitas propter vtrunqꝫ. q; ambo conueniunt in malitia cōplexionis vel q; discō

Digitized by Google

De sterilitate mulierum

neniunt ⁊ malitia est nimis intensa. quare semina non possunt se contemperare vel corrigere admixcez. vel qz vnus anticipat emissionē seminis ante alīz. qz simul debent emittere semina. Uel accidit sterilitas propter membra quoniam non sunt proportionata. vt qz matrix est nimis ampla ⁊ cō cana ⁊ virga est nimis brevis. ¶ Secundo notandū de signis. signa sterilitatis propter causas extrinsecas sunt manifesta ex inditio patentis. Signa sterilitatis propter egritudinem totius corporis vel membri principalis sunt nota egritudinum aliarum egritudinum que precesserunt. Et signa sterilitatis ex malitia complexionis calide sunt qz vrina est intensa ⁊ circa genitalia est imiturudo pilorum calor ⁊ punctura ⁊ appetitus ad coitum. vel velox emissio seminis. delectatio nimia: menstrua citrina ⁊ sunt calida tactu. ⁊ sunt anmose. pulsus velox situs velocitas in motibus ⁊ in omnib⁹ suis actionibus. Signa sterilitatis ex malitia complexionis frigide sunt oppositā. qz vrina est remissa: paucitas pilorū: paucitas desiderij ad coitum paucitas menstruorum ⁊ eorum albedo. carditas emissionis seminis. modica delectatio in coitu pulsus tardus paucitas sitis: pigritia i motibus. Signa sterilitatis ex mala complexione ficca: mulier est extenuata. parum vel nihil emittit de semine in coitu. vrina pauca tenuis: labia vulue arida ⁊ sicca. Signa ex mala complexione humida sunt matrix humida ⁊ post menstrua remanet humida. ⁊ quasi semper exit a matrice quoddam liquidum aquosum ⁊ fluidum ⁊ non delectatur in coitu: ⁊ matrix est humida ⁊ liquida sic qz non potest retinere semen. ⁊ hec causa plurimum contingit frigiditati. Signa ad cognoscendum vtrum mulier sit parata ad concipiendum. Primum est. suffumigetur mulier inferius cum aromatibus ⁊ tunc si penetrat odor vsqz ad nares parata est conceptioni: ⁊ si non penetrat: tunc est ibi oppilatio prohibēs trāsitum suffumigij: ⁊ hoc experimentum valet in vermibus. Secundum experimentum supponat mulier dorsum alliz aliqualiter conquassatum ⁊ consideret si inuenit saporem ⁊ odorem eius in ore: qz tunc est parata conceptioni. alīs nō: ⁊ hoc est ad sciendum vtrum in ea est oppilatio. Tertium experimentum. qz proijciantur duo sperm̃ata in aqua ⁊ qō cunqz natat in aqua ex parte illius est defectus. Quartum proijciantur due vrine super lactucam ⁊ ex eo est defectus cuius vrina exiccat. Quintum experimentū. sumantur quinqz grana frumenti septem ordei ⁊ septem fabarum. ponantur in vase terreo ⁊ mingat super ea vnus amborum ⁊ dimittatur septem diebus tunc si grana nascuntur non est sterilitas in illo ⁊c. Sextum sumatur aristol. auf. i. teratur ⁊ conficiatur cum melle ⁊ superponatur cum lana succida a mane vsqz ad meridiem in ieiuno. si tūc dulcescit salua ei⁹ concipiet masculum. si amarescit est concipiens feminam. ⁊ si non alteratur non est concipiens neqz prægnans ⁊c. Signa sumpta ab vrina sunt. vrina in principio est habens colorem citrinum clara declinans ad albedinem vel ad colorem yreos ⁊ super ipsam apparet aliquid simile nubibus ⁊ quodcunqz sit in ea apparet: sicut cotum carminatum ⁊ etiam cum eo sunt granula ascendentia ⁊ descendentia: sed in fine impregnationis apparet rubedo: ⁊ quādo monetur vrinale vrina prægnantis conturbatur. Sed alia signa impregnationis sumpta ab alijs sunt: qz retinentur menstrua ⁊ prosternuntur appetitus. Discoloratur mulier. māmille indurātur. venter tumidus fit. ⁊ vltimo sentitur motus emb̄rionis. Signa masculinitatis. mulier ē melioris coloris ⁊ plurime lenitatis ⁊ agilitatis ⁊ mundioris faciei ⁊ melioris appetitus ⁊ quietiorum accidētium ⁊ sentit granitatem lateris. ⁊ quādo monetur fetus masculus monetur a latere dextro ⁊ mamilla dextra prius ingrossatur ⁊ prius fluit lac ab ea. ⁊ lac eius est grossum ⁊ viscosum. ⁊ fit pulsus eius dexter plenus vehementior ⁊ frequentior. ⁊ quando movetur a loco mulier prius monet pedem dextrum cū finistrum. ⁊ cum egreditur sustentatur prius supra manū dextraz. ⁊ est oculus eius dexter lemor velociorisqz motus. Prognosticatio mulier fecunda magis vivit sana. sed citius canescit ⁊ antiquatur. Mulier sterilis magis conservat iuuentutem suam sed est magis egrotativa cū que nō est sterilis. (Cura.) Notandum de cura sterilitatis ex malitia cōplexionis male calide si particularia contentant. In primis fit flebotomia de basilica. deinde de saphena. deinde vtaf de sirupo ros. vel viol. vel de endivia. deinde purgetur cū trifera sarracenicha ⁊ renbarbaro. deinde fiat stufa cū herbis frigidis. deinde vtatur rubea trocis. deinde vtatur zucharo ros. trisandal. ⁊ diadragaganto frigido. deīde odoret ros. camphorem sandalos aquam ros. deinde pessarium fiat de stercore ⁊ de matrice leporis ⁊ semen mercurialis cū modico melle ros. ⁊ continuet ordeatā ⁊ panē ordei non solum per dies. sed etiā per menses ⁊ per ānos ⁊ si fuerit necesse vtatur piscibus squamosis de aquis mundis. vtatur coriandris ⁊ salsamento ⁊ vtatur lacte acetoso ⁊ ordinent sex res non naturales in gradu opposito donec calor ex predictis ad tēperatū sit reductus. Sed si sterilitas prouenerit propter frigiditatē ⁊ humiditatē eius cura ē vt digeratur materia p hūc modū. Ry. rubee maior artemisie saume aā. lb. ß. foliorum mente foliorum absinthij fūmitatis origani calamenti aā. ʒ. ij. squinanti spice nardi calami aromatici aā. ʒ. ij. anisi maratri ameos fileleos aā. ʒ. iij. mellis ro. lb. ij. fiat sirup⁹. Et materia digesta cū tali solutiuo euacuet. Ry. benedicte theodoricon emperificon aā. ʒ. iij. ester le masticis aā. ʒ. i. ß. misce ⁊ fiant pilule. Ad idē pilule letide. Deinde fiant stufe ⁊ in stufa ponant ea que in sirupo ponunt ⁊ in exitu stufe detur auree alexandrine metridati aā. ʒ. i. misce ⁊ fiat multis vicibus. deide mundificet matrix. Ry. sirupū cū aqua decoctionis absinthij myrrhe collo quintide ⁊ misce ⁊ proijciant. ʒ. iii. in matrice ⁊ deinde vtatur isto electuario. Ry. pulueris trifer magne fine opio. pulueris stomaticon confortatiui conferue cytrangulorū aā. ʒ. i. ligni aloes ambre grefie aā. ʒ. ii. muschi. ʒ. ii. zucheri albi. quantum sufficit fiat electuarium. Ad idē si non fuerit fecūda. Recipe testiculum dextrum verris si vult masculus ⁊ finistrum si vult femellam ⁊ deiccetur in vmbra ⁊ puluerizetur ⁊ Ry. limaturaz eboris seminis fileleos matricis leporis ⁊ coaguli eius aña. ⁊ fiat pulvis ⁊ vtatur illo pulvere mane ⁊ sero cum brodio ciceruum aut carnium aut vino albo potest poni pulvis ligritie aut zucheri. Et si sterilitas ē ex humiditate inducante ⁊ inducitate matricis. cura est vt purgetur cuz pillulis factis ex pulpa colloquintide turbith hermodactilis. ⁊ ʒ3. mixtis ⁊ incorporatis cū vino in quo fit mastix dissolutus. vtatur vomitu facto ex aqua decoctionis radicis raphani acuti seminis aneti seminis atriplicis. ⁊ sinapis similiter ⁊ ceparum in qua. ʒ. i. oximellis compositi dissolvatur. Recipiat fumum facti ex pipere euforbio storace vel ex similibus fiat pessarium tale. Ry. myrrhe aloes masticis thuris olibani nucis cipressi ⁊ foliorū eius blance bisancie ligni aloes galange zedoarie nucis muscate aluminis sumach cupularum glandium aña. ʒ. i. conficiantur cum oximelle squillitico. fiant pessaria ⁊ supponantur ⁊ teneantur vna hora. Ordinentur sex res nō naturales gradu opposito donec humiditas ⁊ inducitas ad temperamentū redeant. Si sterilitas proueuit ex siccitate vtatur isto pessario. Ry. cerebri cerui ⁊ vituli butiri vaccini sine sale ⁊ adipis caprarum cere ⁊ mellis quantum sufficit fiant pessaria ⁊ supponantur. Ad idem tange sepe os matricis cum adipe anatis anseris ⁊ galline mixtis ad invicem ⁊ liquefactis fiant ex his pessaria ⁊ inictiatur in matricem sepe. Et quasi omni die sedeat in balneo decoctionis malvaviscī florum camomille fenugreci malue boraginis ⁊ lingue bouine. Utaf electuaris restaurativis ⁊ impinguantibus. Sumat iura gallinarum ⁊ anium pinguium cum vitello ouī ⁊ pulvere cardamomi ⁊ croci. Dormiat ⁊ quiescat ⁊ fiç de aliis humectantibus sicut in letitia ⁊ gaudio. Si sterilitas sit ex ventositate vtatur lauatione facta ex decoctōe ameos amomi carui cimini puleyi calamenti fileleos ⁊ vtatur pulvere istarum specierum misce cum pipere longo. Et apponantur ea que consumunt ventositatem per medū emplastri ante ⁊ retro. Pessaria suppositoria emplastra suffumigia clysteria ⁊ balnea ex his fiant in ḡbus sit ruta ⁊ semē eius nasturtium anisum ciminum anetum castoreum agnus castus ⁊ similia. sumat sepe electuaria calida ⁊ diagalāga diatus ⁊ similia.

Digitized by Google

De hernia et eminentia

eminum. ℞ tangat sepe os matricis cum oleo de costo vel spica ℞ oleo balsami. ℞ est melius in quo ponatur aliquid si seleos ℞ pulueris peonie. Si autē sterilitas sit propter pinguedinem matricis tunc pessarizetur cum aurea alexandrina ℞ cyriaca ℞ sale ℞ millo ℞ nuce cypressi ℞ nitro. tor fiāt ℞ fiāt pessaria ℞ saccellationes. Fiat ieiunium ℞ dieta subtilis ℞ pauci nutrimenti ℞ exiccatiua: ℞ cōpetit ira tristitia solicitudo vigilie plurime durus decubitus ℞ similia. Si vero sterilitas sit propter strictura orificij matricis balneetur sepe cū decoctione bismaine palee ordei ℞ anene. Fiāt pessaria ℞ pantaline ingrossentur de apio anisō cymino ℞ melle. Et si furit necessariū fiāt multa pessaria de stagno quedam parua: ℞ quedam magna ℞ involuātur in lana ℞ aragon ℞ supponātur. ℞ sint ita grossa ꝙ fiat quasi quedā violentia. Si sterilitas sit propter nimiā amplitudinē orificij matricis balneetur in aquis stipticis. vt sunt caude equine plantaginis sumach myrtilloꝝ nucis cypressi mastichis thuris galle boli ar. cupulaꝝ glādiū ℞ similiū: ℞ ex istis potest fieri pessariū. Ad idē abluat os vulne ℞ sedeat per horā in aqua calida decoctionis gallaꝝ nucis cypressi ℞ gūmi arabici ℞ immediate remoueatur ℞ exiccet os vulne cū petia linea mūda ℞ ponatur circa ipsam vulnā ℞ circa os eius petia lini in re que sic fit. ℞. galle nucis mus. añ. ʒ.iij. gar. ʒ.i. vini stipti ci aliquātulū. ℞ ad ignē calefiāt. ¶ Notādū ꝙ ea que vakt ꝙprietate ad conceptionē ℞ ꝓparāt mulierē ad concipiendam sunt semen bauche quādo teritur ℞ potatur cuꝫ vino odoꝛifero ℞ eius radix comeditur. ℞ hoc continue vsqꝫ ad duos menses. Ad idē detur in potu vrina elephātis valet. n. a ꝙprietate ℞ mirabilis est ad impregnationeꝫ. Ad idē bibat mulier de rasura eboris. qꝛ est marimi inuamenti. Ad idē semen fileleos ℞ est expertum. ℞ datur mulieribus fecundia in potu. vt multiplicat generationē. Ad idē in forma pessarij. ℞. ameos teratur ℞ misceatur cū medulla ossis cerui. aut vituli ℞ supponatur cū licinio vel lana ante horā coitus die primo vel tertio post purgationē mēstruorum. Ad idē coagulaꝫ leporis quādo misceatur cū butyro cocto ℞ supponatur. Ad idē stercus leporis cū oleo roſ. mixtum ℞ supponatur cuꝫ licinio. Ad idē supponatur succus peonie femine vel masculi ℞ misceatur cū pulnere seminis eiusdē ℞ ē mirabile. Ad idē fiat suppositoriū de felle gazelli masculi ℞ supponatur cū eo aliquid de testiculis vulpis ℞ stercoris eiusdeꝫ. Ad idē suppositio fellis vulpis ℞ leporis ℞ leonis añ. pondus tertie. ʒ. vnius. Ad ideꝫ suppositio stercoris leporis. Et notādū ꝙ omnia illa que supponūtur in vulna cā impregnationis plus valent in die quarto post purgationē q̄ alijs tēporibus quātis in omnibus valeant tēporibus. Optimū pessariū ē illud quod fit de oleo de ben ℞ de oleo balsami ℞ oleo de lilio. Collyriū bonū fiat de mastice myrrha galla castoreo ℞ oleo nardino. Experimētum quod faciebat Guillelmus tēpore suo. mundificabat mulierē ante menstruationē cū aqua mirobal. kebulorum roſ. ru. ℞ dulcorabat ipsaꝫ cū zucharo roſ. veteri ℞ dabat de illa aqua. ʒ. iiij. vel cū vino stiptico rubeo añ die per horaꝫ ℞ faciebat semel vel bis anteq̄ menstrua accederent ℞ post purgationē menstruoꝝ mulieribus omnibus diebus v. primis per vnā horā sedeat in aqua decoctionis roſ. rubi. gallarū balaustie ℞ radicis peonie pistatis grosso modo. ℞ cū exibat de aqua intrabat lectū ℞ exiccabat eius vulnā cū pāno lineo mundo ℞ statim immediate supponebat cū cāde la vel licinio ō balsamo cū pulnere peonie. ℞ omni die per mensem in ortu solis. vel stomacho ieiuno comedebat de semine fileleos. ʒ. ij. vel per se vel mixtas cū ameos. Et in hoc inuenit miracula plus aliis. Experimentuꝫ quod fecit domina de la turre tēpore quo fuit cū domino martino de la turre ℞ bene successit sibi. ¶ Primo faciebat tale balneuꝫ. ℞. myrtilloꝝ ro. añ. lb. ʒ. corticis mandragore lb. ʒ. corticū galle vel valeriane lb. iij. bulliāt omnia ista aliquātulum postq̄ fuerint pistata grosso modo cū duabus sirulis aque in qua ferrarij extingunt ferrū ignitū ℞ in illa cū fuerit tepida sedeat cōtinue mulier cū fuerit purgata a suis menstruis per dies. x. omni sero cū vadit dormitū cū intrauerit lectū. supponatur sibi cādela intra os matricis que sic fit. ℞. olei ro. ʒ. i. muſci gra. vi. ambre pōdus granoꝝ. xx. pulnis corticis mādragore puluerizate cū petia lini. ʒ. ſ. misceantur ista. Ultima vero die sui menstrui in aurora diei sumat trifere magne. ʒ. ſ. cū vino rubeo calido. ℞ hoc faciebat ō quarto in quartū. omni tamen mense donec impregnabatur. qꝛ absq̄ dubio si fuerit possibile habere filios cum tali homine impregnabitur. Experimentū aliud probatū per ipsum si possibile fuerit q̄ medicina ad impregnationē poterit prodesse hec pdent. ℞. corticis mādragore peonie. agni casti ro. ru. piperis longi cassie lignee añ. ʒ. ſ. pistētur grosso modo ℞ buliant in vino rubeo odoꝛifero quod sit lb. vi. tā diu q̄ resoluātur lb. ij. coletur ℞ de illo vino bibat mulier in aurora diei. ʒ. iiij. ℞. ʒ. ſ. trifere magne de quarto i q̄rtuꝫ preter q̄s in diebus in quibus habet menstrua. deinde omni sero cū vadit dormitū preter q̄s in tēpore menstruorū sedeat in aqua que sic fit. ℞. lb. ij. aque ferrarioꝝ in qua extinguāt ferrū ignitū ℞ in ea bulliāt hec. ℞. artemisie papaueris al. corticū mādragore agnicasti ro. ru. peonie ℞ cassie lignee añ. lb. ſ. pistentur grosso modo. omni sero faciēs ipsam tepidā ℞ semper herbe dimittātur i aqua.

¶ De hernia eminentia ℞ ruptura. ¶ Syllanus.

c Irca rubricā est notādum ꝙ hernia ē duplex. quedaꝫ inguinalis: ℞ quedā testiculoꝝ. ℞ hec ē multiplex. qꝛ quedā est ventosa quedā varicosa: quedā intestinalis: ℞ quedā humoralis. Inguinalis est tumoꝛ apparens in inguine. Sed hernia testiculoꝝ est tumoꝛ apparens in testiculis. ¶ Secundo notandū de cā hernie aut crepature: qꝛ aut fit propter causas extrinsecas: aut intrinsecas. Si cause fuerint extrinsece vt sunt casus ℞ percussio aut labor: exercitiū coitus vor alta: ℞ hoc post nimiā repletionem. tunc de facili rūpitur fifac. similiter propter cursum laboriosum ℞ nimium laboriosum. Si propter cām intrinsecam tunc fit inguinalis propter relaxationem fifac. vnde intestina vel ziꝛbus descēdunt ℞ cātur eminentia in loco. sed hernia testiculoꝝ cātur ex ventositate in burſa testiculoꝝ ℞ aquosa ex aquositate ℞ carnosa ex carnositate addita testiculis ℞ verrucosa ex sanguine melācolico replente venas ℞ fiunt varices grosse. sed intestinalis fit ex descensu intestinoꝝ in burſam testiculoꝝ. sed humoralis fit ex descensu humoꝝ flegmaticoꝝ. ¶ Tertio notādū de signis. si hernia est ventosa est rugitus ℞ monetur ventositas de vna parte ad aliā: ℞ est lenitas respectu aliaꝝ ℞ fit sonitus ad modū tympani. si est aquosa est mollities aquosa ℞ cito cedit tactui. si est carnosa videtur testiculus tumefactus sine dolore cū duritie. si vero fuerit varicosa ē dura ob longata ad modū varicū vel rugarū. si fuerit intestinalis reuertitur satis de facili si iaceat supinus. si fuerit humoralis discernitur: qꝛ corpus ē repletū sine dolore ēt ℞ cedit tactui. ℞ est mollis media inter carnosam ℞ aquosam. Sed differentia inter relaxationē ℞ rupturā ē qꝛ cū aliquis ē supra pedes suos ℞ impellit anhelitum versus inferiora. si de facili ad impulsionem anhelitus descendit est ruptura. si non est relaxatio. ¶ Prognosticatio. omnis ruptura de facili curatur a principio ꝓcipue in pueris. varicosa est difficilis curationis. sed intestinalis postq̄ est antiqua videtur incurabilis nisi per chirurgiam ℞ licet multa promittantur panca a medicis attendūtur. ¶ Almansoꝛ.

c Am aliqs in miracb ventris būerit eminentiā q̄ cū supinus iacuerit ℞ cū leniter digitis locus cōpressus fuerit remouet ℞ cū sederit redibit. passio adest que ruptura dr̄. Qui boc itaq̄ patitur sibi cauere dꝫ ne post comestionem moueatur neq̄ comedat fabas ℞ hoc precipue faseolos neq̄ lentes neq̄ olera neq̄ aliquem cibum ℞ inflatiuum. Studere ēt dꝫ vt eius venter semp sit mollis. Hoc nāq̄ regimine possibile ē ipsum euadere dolorē. loco preterea aliquod semp ponendum est obstaculuꝫ. ℞ strin

gendus ⁊ ꝓprie cū se mouere voluerit. Grossus quoq; si fuerit ⁊ ventrem habuerit grauez non dz vn motu: nisi venter prius sub vmblico ampla cingatur fascia. Emplastrū ad rupturaz. ℞. gallaꝝ cypressi partes. ii. myrrhe cypri succi gallaꝝ acbacie olibani gūmi arabici: olum añ. partē vnā. gūme prius in vino solvanť ⁊ aggregentur cū eis reliqua: ⁊ sup rupturā egro supino iacente ponantur ⁊ stringatur locus ⁊ non soluatur vsq; ad tres vel quatuor dies. postea egro supino iacente soluatur. ⁊ illo electo de eodē emplastro supponatur ex boc. n. ꝓbibeť ampliari. In ruptura aūt testiculoꝝ pellis ossei augumentať: qō fit aut ꝓp vētositatē aut ꝓp aquā que ibi ꝯgregať: aut qz intestina descendūt ad locū illū. Si vero ꝓp intestinoꝝ descensum ꝯtingat: erit grauis ⁊ dolorosus ⁊ sentiet dolorē cū tāgeť. Aliter itaq; patiens sicut ꝑdiximus regendus est ⁊ emplm predictū supponēdū est ⁊ locus ligatura assidue stringendus est. Rupta. n. cū nō stringit dilatať ⁊ augumentať semp. Si aūt cā aque fiat locus apparet lucidus ⁊ tersus. huic itaq; ꝓfert epithimari epithimate qō i c. de idropisi nominauimus. Aqua vero in hac egritudine plerūq; petit iferiora ⁊ fluit inde: vnde eger per aliquod tempus sanus efficitur sed postea redit egritudo. postq; ergo aqua fluxerit curandus est eger ex cauterio ⁊ medicamine acuto. ex boc. n. prorsus curabitur nec redibit egritudo. de boc cū loqui plus est q̄ hic noster exigat liber. Cum autem bec egritudo ventositatis causa ꝯtingat. locus fricādus est ⁊ ex oleo sambucino in quo castoreū ⁊ euforbiū dissoluta fuerint inungendus: ⁊ ex eodem intus in virgā guttatim distillandū est. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de hernia ⁊ diuiditur in duas. ꝓmo ponit signa. secundo curā. secunda ibi. (Qui hoc itaq;.) De prima dicit ꝙ si aliquis habuerit eminentiā in miracb ventris ⁊ cū supinus iacuerit ⁊ locus digitis pressus fuerit remouebitur: ⁊ cum sederit redibit passio: arguendum ē ꝙ est ruptura ⁊ per consequens hernia. (Quo hoc itaq;.) ꝓmit curā primo in generali. secundo in speciali. secunda ibi. (In ruptura.) ꝓma in duas. primo ostendit a quibus debet se abstinere. secundo ponit curā in generali. secunda ibi. (Loco ꝑterea.) De prima dicit ꝙ babēs herniā debet se cauere ne post cometionem moueatur. ratio pz. Secundo dz sibi cauere ne cibum comedat inflatiuum vt fabas faseolos lētes ⁊ similia. ratio patet. (Loco ꝑterea.) ꝓmit curam in generali ⁊ diuiditur in duas. primo facit boc. secundo applicat vnum remediuz. secunda ibi. (Emplastruz. De prima dicit ꝙ loco dz supponi aliquos obstaculum vt bracale ⁊ constringi ⁊ propie cum vult sermonem facere ⁊ proferre. ratio qz prohibet descensuz. De secunda explicat vnum remedium. s. emplm. ⁊ ponit descriptionem. ℞. gallarum cypressi partes. ij. myrre cyperi succi gallarum acbacie olibani gumi arabici partem vnam. gūme prius dissoluantur in vino ⁊ aggregentur cū eis reliqne medicine ⁊ sup rupturā egro iacente supino ponatur ⁊ stringatur locus ⁊ nō soluatur vsq; ad tres vel quatuor dies ratio patet. boc emplm ē stipticum ⁊ vnitiuum partium. Ad idem. ℞. gummis piscium. ʒ. ij. colofonie. ʒ. i. ʒ. picis nauālis armoniaci añ. ʒ. i. incidantur per frusta ⁊ infundantur per diem ⁊ noctez in. ʒ. iij. aceti albi. ⁊ ʒ. ij. olei de mastice. liquefiant in patella: colentur ⁊ colature addať mastices tburis boli ar. sanguis draconis mūmie gumi arabici seminis fenugreci subtiliter pulverizatoruz añ. ʒ. iij. misce diu agitando fiat emplm. Ad idem. ℞. corticum trium consolidarum visci quercini añ. ʒ. ʒ. mastices olibani aloes añ. ʒ. ij. sanguinis draconis boli ar. gallarum nucis cypressi dragaganti subtiliter pulverizatorum. ʒ. ij. misce diu agitādo fiat emplastrum. Ad idem. ℞. radicum trium consolidarum añ. ʒ. ʒ. mastices. ʒ. ij. acacie balaustie añ. ʒ. ʒ. pilorum leporis. ʒ. iij. visci quercini. ʒ. i. picis nauālis. ʒ. ij. cere noue. ʒ. v. pulverizanda pulverizentur liquefienda liquefiant misce omnia malaxando cū oleo rosato. fiat emplastrū ⁊ ponatur super loco rupture ⁊ postea brachale desuper ligetur vt supza. ¶ Notandū ꝙ in ruptura ista sumpta per os valent. ꝓmum ꝙ patiens sumat quolibet die de mane in potu. ʒ. i. pulveris radicis valeriane cum vino. Secundum est nasturtium integrum administratum cum vino. Tertium est radix barse pastoris minutissime incisa administrata cum vino. Quartum est vinum cuz decoctione nucis cyp. bibitum. Quintum est pes columbinus ⁊ pes cameleonte pulverizentur ⁊ potentur. Sextum est scrofularia in potu sumpta. Septimum est pulvis vrinaq; consolidatus in potu. Octauum est pulvis caude equine ⁊ succus eius. In rup. ꝓmit curaz in speciali. primo ponit curam inflationis testiculoꝝ. secundo ponit curam secundum vnam diuersitatem. secunda ibi. (Si vero propter. De prima dicit ꝙ in ruptura pellis ossei augmentatur vel propter ventositatem vel aquā vel propter intestina quando descendunt. (Si vero propter.) ꝓmit curaz quando ꝙ venit propter descensum intestinoꝝ. secundo quando ꝙ venit propter aquositatem. Tertio quando est propter vētositatem. fa ibi. (Si autem. Tertia ibi. (Cuz autem. De prima dicit ꝙ si contingat inflamatio testiculoꝝ propter descensum intestinoꝝ: erit grauis ⁊ dolorosa ⁊ sentiet dolorem cū tāgetur ꝓp sensibilitatē intestinoꝝ. Secundo dicit ꝙ patiens ē regendus sm ꝙ dictū ē iponēdo emplastrū supza loco. deinde constringendo cū brachali. ratio qz si non strngitur dilatatur ruptura. prius tñ debent introduci intestina. ratio patet. Si aūt. ꝓmit curā quādo ē propter aquositatem dicens ꝙ si fiat ꝓp aquā locus apparet lucidus. rō pz. Secundo dicit ꝙ in talibus ꝙuenit epithima dictuz in capitulo de bidropisi. Tertio dicit ꝙ aliquādo aqua petit iferiora ⁊ cōuenit vt fiat cauterizatio. ratio vt aqua non redeat iterum. ¶ Notādū ꝙ in hernia aquosa primo ouenit emplm vel fomentatio talis. ℞. fileleos cimini añ. ʒ. i. flox camomille melilloti añ. ʒ. i. conquassentur ⁊ bulliant in lb. iij. aque quousq; redeat ad. lb. ij. coletur ⁊ cum colatura tali fiat fomentatio. deinde facta fomentatione competit tale emplm stipticum in radice testiculoꝝ. ℞. mastices quart. i. nucis cypressi. ʒ. ʒ. dragaganti gumi arabici añ. ʒ. ij. pulverizāda pulverizentur. conquassanda conquassentur. misce omnia malaxando cum pistillo calido ⁊ cuz oleo rosato. fiat instrumentum perforatum in medio quod possit intrare per virgam ⁊ ponatur in radice testiculoꝝ: qz prohibet ne materia fluat ⁊ illa debent poni post cauterium. Cum autem. ponit curā quādo ē propter ventositatem dicens ꝙ locus ē fricādus cum oleo sambucino in quo castoreum ⁊ euforbium fuerint dissoluta. ratio qz dissoluit ventositatem ⁊ resolvit. Secundo dicit ꝙ de eodem ē distillandus in virga guttatim ⁊ ponatur in radice testiculoꝝ: ratio per idem patet. Ad idem valet sacculus de furfure ⁊ cimino bullitus in vino albo. ratio qz resoluit. Ad idē emplm boc. ℞. succi ebuli vini al. añ. quar. ʒ. farine fabaꝝ. q. sufficit fiat emplz. Ad idem fiat emplm ex ruta cimino agnocasto calamento baccis lauri sansuco ⁊ storace. ratio patet. Ad idem sedeat i aqua decoctionis ꝑdictaꝝ rez. Cura hernie carnose qz rasis nō ponit ē. vt in primo mollificet cum emplastris ⁊ gūmis ⁊ pinguedinibus. deinde applicētur emplastra ⁊ vnguenta resolutiua dicta. Sz alio modo pōt curari ꝙ chirur-

Digitized by Google

De podagra sciatica et artetica

gia sic scindendo pellē cū rasorio ⁊ excarnādo ipsaz a carnositate ⁊ tunc elenetur tota carnositas cum suis radicibus ꝙz ꝙ fuerit possibile. ⁊ postea cōiungatur pellis cum sutura ⁊ consolidetur locus ⁊ consolidetur. Cura hernie humoralis est sicut cura aquose ⁊ ventose ⁊ satis dictum est de illis.

¶ De podagra ⁊ sciatica ⁊ artetica. ¶ Syllanus.

B Otandum circa rubrica ꝙ inueniuntur ista nōia gutta artetica podagra ciragra ⁊ sciatica. Gutta est nomen generale ⁊ ita artetica ad omnez dolorem factum in iuncturis sine pedis sine manum sine anchārum. ℣ Podagra dicitur quando materia est compulsa in ligamentis ⁊ lacertis pedum. Chiragra vero quando materia est compulsa in ligamentis ⁊ lacertis manuum. Sciatica vero quando materia fluit ad loca anchārum in loco qui appellatur vertebrum. licet etiam sciatica posset fieri ex mala complexione. ¶ Secundo notandum de causis harum passionum ꝙ cā aut est interior aut exterior. Si exterior sicut est caliditas nimia dissolnēs. aut nimia frigiditas condensans. aut otium nimiuz. aut retentio alicuius quod consueuit fluere. aut nimium exercitium post saturitatem. aut coitus nimius precipue post repletionē. aut crapula vel nimia repletio cibi ⁊ potus. Si cā fuerit interior vel prouenit ex abundātia humorum sicut sanguinis flegmatis colere m'lie. sine sint simplices sine compositi. Aut ex pte membri qz rarum lapsum amplū dilatatum in vijs suis aut foraminibus. Aut ex pte virtutis vt qz membrum est debile ⁊ hoc a natura vt qz filꝰ podagrici ⁊ hoc per accidens. ¶ Tertio notāduz de signis. si dolor arteticus fuerit sine grauedine est mala complexio sine materia. Si autem cum grauedine. est mala complexio cum materia. Signa cum prouenit a sanguine sunt color rubeus dolor magnus intensiuus extensiuus ⁊ pulsatiuꝰ. vrina spissa rubea pulsus magnus plenꝰ quod magis tēpore matutinali affligitur. cōplexio sanguinea. etas adolescentie. vite suauitas. tempus veris. ⁊ precessit gaudium ⁊ regimen sanguinem multiplicās. signa tamen debiliter sumuntur a colera quādo materia est intus profunda. Signa qñ ꝓuenit a colera sunt dolor acutus penetratiuus multū intensus. color citrinus. vrina colorata ⁊ tenuis egestiones colerice. pulsus velox tactus calidus ⁊ precipue pticula patiens ⁊ est colericꝰ inuenis qui cucurrit ⁊ laborauit ⁊ tēpus est caliduz. s. estas ⁊ p̄cessit regimen multiplicās colerā ⁊ magis affligitur hora motꝰ colere. s. hora diei. Signa quādo ꝓuenit a flegmate sunt dolor modicus ⁊ color nō est mutatus de quo fit curandum vrina remissa vel spissa. egestio mucillaginosa ⁊ ē tactu frigidus ⁊ ē flegmaticus ⁊ senex. tempus hyemale ⁊ p̄cessit regimen multiplicatiuū flegmatis ⁊ ē homo malis reginimis ⁊ dines. Signa qñ prouenit a mlia licet raro cōtingat sunt dolor modicus. patiēs extennatus. vrina remissa ⁊ tenuis ⁊ ē m'licus in complexione. tempus autumnale ⁊ processit regimen multiplicatiuum m'lie. Signa quando prouenit a ventositate sunt dolor extensiuus sine grauedine ⁊ p̄cessit regimen multiplicatiuū ventositatis. ¶ Sciendū circa predicta ꝙ in cognitione cause decipiuntur medici pluscꝫ in alijs verbi gratia passio iuncturaruz erit a materia frigida ⁊ approximabimus frigida. ⁊ iuuabunt. s. stupefaciendo membrū ⁊ dolor sedādo. ⁊ ex his credimus ꝙ cā sit calida licet sit frigida. similiter aliquādo erit econtra s. cā erit calida ⁊ approximabimus calida ⁊ iuuabunt exalando: si corpus fuerit plectoricuz. Et ex hoc credimus ꝙ cā sit frigida: licet sit calida: ⁊ sic sumus decepti. Secunda deceptio ꝓuenit alicui qz multa materia fluit ad iuncturas ⁊ tunc inducet dolorem magnum ⁊ fiet attractio colere. ⁊ sanguinis ad locum ⁊ apparebit rubedo ⁊ caliditas exterius ⁊ creditur ꝙ materia sit calida cū tamen sit frigida. consideretur ergo locus quo ad tactum. ⁊ si complexio cōsuetudo ⁊ etas ⁊ aer ⁊ tempus anni cōueniunt in caliditate ꝓbabile esse videtur ꝙ materia sit calida ⁊ sic per oppositum ꝙ materia sit frigida. ¶ Prognosticatio. omnes iste passiones vtplurimum sunt hereditarie ⁊ precipue podagra. Urina spissa multum velut subingalium aut vertices sunt cura bonus egritudinis. Sciatica ⁊ podagra cum sunt curate de facili propter modicam occasionem reuertuntur propter fluxum membri ⁊ latitudinem meatuum ⁊ in alijs iuncturis non fit. Dolor artheticus non inducit spasmum qz non est in cordis ⁊ nervis sed est in ligamentis. Eunuchi non podagrizant neqz calui fiunt. s. quantum ex parte coitus ꝙz ex alijs sic. Inter omnes dolores iuncturaruz sciaticus dolor est maior. licet alij dicant ꝙ podagricus. qz fluxus humoruz sit maior. ⁊ coartatio ⁊ compressio maior. Dolores arthetici ducunt in membro maciem ⁊ tenuitatez. Dolores iuncturarum frequentius accidunt in vere propter humores qui tunc mouentur qui fuerunt aggregati in hyeme. Secundo plus fiunt in autumno propter inordinationem temporis ⁊ regiminis. ¶ Almansor.

C Um i iuncturis fuerit dolor ⁊ ap̄a: ⁊ locus cū tāgit fuerit tactu calidus ⁊ color rubeus: eger si doleat i dextro pede ex dextra manu flebotometur. ⁊ si i sinistro ex dextra est flebotomandus: ⁊ locus ex hoc medicamine ē leniēdus. Epithia. ℞. ros. ru. sandali fauel fief memite boli armeni apii omnium ptes equales. ex istis i aqua ⁊ aceto dissolutis fiat epithima. pliū quoqz aceto ifusum in carta missū superponatur ⁊ cum tepuerit mutetur ⁊ loco eiꝰ aliud superponatur. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de passionibus iuncturaz. ⁊ anteq̄ deueniatur ad textū. notāda sunt quedā generalia obseruāda in cura harz passionū. Mā si passio sit ex mala complexione tūm conueniunt solū alterātia. ⁊ si ex materia tūc digeratur prius deinde materia enacuetur. ⁊ si materia ē simplex pōnatur simplicia. ⁊ si materia ē cōposita cōponatur. ⁊ diuersimode secundū diuersitatē cōponentiū. deinde considerandum an materia sit frigida ⁊ tunc non ponemus nimis calida qz materia traherent ad locū ⁊ resolueretur subtile. Si materia sit calida non ponātur nimis frigida. qz cōdensant materiā nimis. ⁊ hoc nisi cogeret nos vehementia doloris ⁊ tunc ponātur repressa ⁊ parū morentur. Deinde considerandum de flebotomia. qz non conuenit a principio qz reddit humores fluxibiles nisi materia esset sanguinea. ⁊ alia particularia conuenient. Deinde considerentur medicine laxatiue. quia non dentur fortes a principio. sed si dentur sit hoc in parua quantitate. Deinde considerentur balnea aque dulcis. sed in declinatione possunt fieri sulphurea et ex aqua marina. Deinde considerentur canteria vnguenta ⁊ emplastra quia nullum remedium locale fiat nisi corpore mundificato ⁊ bono regimine suppposito. nisi malitia accidentis nos cogeret ad hoc. quare stupefacientia ponantur. Deinde confortetur membrum mandans vt non mittat materiam. ⁊ membrum cui mandatur vt non recipiat. Deinde diuretica considerentur quia non competunt a principio. quia faciunt materiam fluere ad locum. Dein de considerentur medicamina que imutari debent. Dein de considerentur vomitus. quia mirabiliter iuuāt ante cibum ⁊ post. Deinde considerentur cibaria que debent declinare ad grossitiem ne humor de facili currat ad locum. Mlis generaliter visis rasis determinat de podagra sciatica ⁊ artetbica. ⁊ diuiditur in duas. ℣ Primo ponit curam quando fit a caliditate. secundo quando fit a frigiditate. secunda ibi. (Cum autez.) ℣ Prima in duas. ℣ Primo ponit curā passionis quādo est presens. Secūdo docet perseuerare ne adueniat. secunda ibi. (In tempore.) ℣ Prima in duas. ℣ Primo ponit curā quādo materia est in fluxu. secūdo quādo est fluxa. secunda ibi. (Cum autez.) ℣ Prima in quatuor. ℣ Primo ponit curam per flebotomiam. Secundo per localia. Tertio per medicinam laxatiuam. Quarto per dietam. partes patebunt. De prima dicit ꝙ quādo in iuncturis dolor affuerit ⁊ apostema vel inflatura ⁊ locus ad tactum fuerit calidus ⁊ color rubeus arguendum est ꝙ fit a materia calida. Ratio signorum pz. secundo pro

Digitized by Google

De podagra sciatica et artetica

cura dicit q̄ si dolor fuerit in pede dextro dz fieri flebotomia de brachio dextro. ⁊ si in sinistro de sinistro. ratio patet. qz prohibet fluere sanguinē ad locū euacuādo ⁊ diuertendo materiā. ¶ Notandū q̄ in podagra non cōuenit flebotomia nisi in sanguinea. aliter enim subtiliat humores ⁊ eos facit fluere per corpus. (Et locus.) ponit curā per iocalia ⁊ diuiditur in duas ꝑtes q̄ duo locālia ponit. secunda ibi. (Similiū.) De prima dicit q̄ locus est epithimandus ex hoc medicamine. ℞. ros. rub. sandal. fanfel sief memite boli ar. opij aā partes equales. ⁊ istis i aceto ⁊ aqua distillatis fiat epithima. ratio qz prohibet fluxū repercutiēdo. De secunda dicit pillū in aceto infusum ⁊ in pannis linis sum superponatur. Ratio qz alterat malaz cōplexionem. ¶ Notandū q̄ in podagra calida reperit duplex emplm. Unū quod ponitur circa locū ad phibendū fluxū ⁊ dz eē totaliter stipticū. Aliō qō ponit supra locū. erit aūt partim dolorū sedatiuū. primū emplm. ℞. mirtillorz sumach boli ar. aā ʒ. 5. sandali albi ⁊ ru. acacie. pfidie balaustie gallarū aā ʒ. i. aque ros. plantaginis aā quart. i. olei ros. quart. 5. aceti ʒ. i. farine ordei aut lentiū. q. sufficit. pulueriz̄ada pulueriz̄ent. misce oia ⁊ fiat emplm mediocriter liquidū. Ad idez. ℞. sandal. al. ⁊ ru. amidi. cerusse lote aā ʒ. ij. se. papaueris. ʒ. 5. cāphore. ʒ. i. olei ro. quart. i. butiri sine sale q̄r. 5. mucillaginis se. pſilij. ʒ. 4. 5. vitelli duoz quoz agitati pulueriz̄ada pulueriz̄ent. misce oia ⁊ fiat emplz. Ad idē. ℞. olei ros. quart. i. aceti. ʒ. i. agitent fortiter adinuicē. vngat enim locus. qz multū dolorē mitigat ⁊ prohibet fluxū humoz. Ad idē. ℞. pulueris talsquiami partz̄ calefacti supra tegulā ⁊ calidus superponatur. Ad idē fricetur locus cum aceto tantū. Ad idem lac mulieris mulsum supra locū vel cum petia valet. Ad idem. ℞. lactis vaccini. lb. 5. opij. pul ueriz̄ati. ʒ. 5. panis siliginis fortiter conquassati. q. sufficit. fiat emplastrum mediocriter liquidum. Ad idem si liniatur cum sanguine menstruo tollit dolorem. Serapio. Ad idez vngatur locus ex oleo ros. vel de mirto vel de nenufare. Ad idem epithimetur locus cum succo solatri vel semperuiue vel plantaginis vel omniū simul. ¶ Almansor.

¶ Venter ꝑterea ex apozimate mirobal. ⁊ bermodactil. soluat. ℞. apozima. ℞. mirobal. citri. ʒ. xv. pulueris turbith fricati: polipodii amboz aā ʒ. iii. sene se. fumiterre. aā ʒ. iii. bermodactili al. se. endiuie se. apii ros. oiz aā ʒ. ii. coquā. i tribus libris aque donec ad vnā redeāt deide manibus fricent ⁊ colent ⁊ bibantur cū zucbaro tabarzet. ʒ. x. Si qs aūt apozima fastidiuerit pillulas istas sumat q̄ in lecto iacētes surgere ⁊ icedere faciūt ⁊ pedibus ambulare. pill. q̄ non valentes incedere faciūt surgere. ℞. aloes. ʒ. i. scamonee quar. ꝑ. ʒ. i. ro. ru. tritaz̄ sextam. ʒ. i. bermodactili aldi. ʒ. 5. iforment ex eis pille q̄ erunt dos. i. Eger vero nutriat ex cibis frigidis ⁊ stipticis ⁊ abstineat a vino ⁊ ꝑfectōibus q̄ ex melle fiunt ⁊ carne. Cū aūt apatis calor quieuerit ⁊ eius inflāmatio: ex bis q̄ calidorum apatū resoluunt reliqas cureť. Quoz vnū. ℞. cerā in oleo de lilio resoluta ʒ cui admisceatur mucilago fenugreci ⁊ se. lini. deide terantur simul donec vniantur ⁊ fiat ex eis epithima. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā per medicinā laxatiuā. ⁊ diuiditur in duas secundum q̄ duo ponit. Secunda ibi. (Si quis aūt.) De prima dicit q̄ venter debet solui ex decoctōe mirobalanorū ⁊ bermodactilorz. Et ponit descriptionē. ℞. mirobal. citrinoz. ʒ. xv. pulueris turbith fricati polipodij. aā. ʒ. iij. bermodactili albi seminis endiuie seminis apij ros. aā. ʒ. ij. sene seminis fumiterre. aā. ʒ. iiij. coquant in. iij. lb. aque donec ad vnam redeant. deinde manibus fricētur ⁊ bibatur cum zucbaro tabarzet. ʒ. x. q: euacuat coleram. De secunda dicit q̄ si quis non valet sumere medicinā predictaz in forma decoctionis sumat pillulas q̄ faciūt surgere ⁊ ambulare non valentes. Et ponit descriptionē. ℞. aloes. ʒ. i. scamonee quar. ꝑ. ʒ. i. ro. ru. tritaz̄. vi. ꝑ. ʒ. i. bermodactili albi. ʒ. 5. ꝑficiant ex bis pillule q̄ erunt dos. i. pilla. rō vt supra. ¶ Notandū q̄ si peccet colera sine alio humore cōperit primo digestiuum hoc. ℞. endiuie. M. iij. ros. rub. quart. 5. olei sandal. ʒ. i. ʒucbari al. lb. i. fiat siru. clarificatus vsq; ad quart. v. ꝑt fieri laxatiuū tale. ℞. electuarij de succo ros. ʒ. v. vel. ʒ. 5. qō est appropriatum tuncturis. Ad idē. ℞. caricaz̄ pinguiū ʒ. i. vel. ʒ. 5. vnaz̄ passaz̄ mundataz̄. ʒ. v. cortic. mirobalano. citrinoz̄ infusoz̄ per noctē i decoctione predictoz̄. ʒ. i. fricentur de mane fortiter ⁊ colentur ⁊ colature addātur electuarij de succo ros. ʒ. ij. fiat colatura vsque ad quart. i. ⁊ det in aurora. (Eger vero.) Ponit curā per dietā dicens q̄ eger debet nutriri ex cibis frigidis ⁊ stipticis. Ratio qz ratione stipticitatis clandūt vias ⁊ ratione caliditatis reprimunt coleram. Secundo dicit q̄ debet abstinere a vino ⁊ confectionibus de melle ⁊ carne. ratio qz talia multiplicant coleram. ¶ Notādum q̄ potus potest esse aqua ordei vel aqua decoctionis prunorum vel aqua frigida cum vino granatorum. (Cum autez apatis.) ponit curam quando materia est fluxa dicens q̄ vbi calor remissus fuerit tunc administrentur ea que resoluūt ratio qz signum est q̄ materia est fluxa. Ꝺo ponit descriptionem. ℞. ceram in oleo de lilio resolutam cui admisceatur mucilago fenugreci ⁊ se. lini. deinde terantur simul donec misceātur. fiat inunctio. Ratio qz mollificat ⁊ resoluit. Ad idem. ℞. florum camomille melliloti aā. quart. 5. ros. rub. ʒ. i. se. fenugreci se. lini aā. ʒ. ij. furfuris pugillū. i. coquassētur ⁊ bulliant in lb. ij. aq̄ dulcis quousq; redeant ad quart. ij. colet ⁊ colature addat aceti albi. ʒ. v. ⁊ fiat fomentatio. Ad idē emplm factū ex semine fenugreci seie lini anesi maſticis iocoporati cū malvaniſco decocto ⁊ mundificato alligno iterioꝛi ⁊ pistato cū bis addant. ʒ. ij. vnctuositatis vel pinguedinis anatis anseris ⁊ galline. hec enim sedant dolorē ⁊ resoluūt absque attractione. ¶ Almansor.

¶ In tpe aūt sue icolumitatis ⁊ ꝓprie circa tps in quo egritudo euadere ꝓsuevit ⁊ q̄z maxime i vere assuescat flebotomie ⁊ ventris solutioni ⁊ ex bis q̄ coleraz̄ expellunt ru. Et a potu vini abstineat. ⁊ a comestione eorum q̄ ex melle ꝓficiunt ⁊ a carne. ⁊ sint eius cibaria acetosa ⁊ stiptica ⁊ bis similia ex bis que infrigidant. Membra aūt q̄ banc ꝓsueuerunt incurrere passionē minꝰ soliro laborem pati assuescant: ⁊ precipue cuz tēpus intasionis timetur ⁊ cum corpus fuerit plenum ⁊ vene plene ⁊ fuerit diu ex quo negz minutus negz solutus fuerit. ¶ Syllanus.

¶ Docet preseruare a podagra vt nō eueniat. primo per enacuationem. Secundo per dietam. Secunda ibi. (Et a potu vini.) De prima dicit q̄ tempore sue sanitatis ⁊ precipue illo tempore quo cōsueuit egritudo sua venire ⁊ maxime in vere debet vti flebotomia ⁊ enacuatōne per secessum cum eis que enacuant coleram. ratio qz cum istis materia enacuatur: que si retineretur faceret podagram. (Et a potu.) Docet preseruare per dietam dicens q̄ debet cauere a vino ⁊ confectionibus de melle ⁊ similiter a carne. ratio qz multiplicant materiā que esset causa podagre. Secundo dicit q̄ cibaria debent esse acetosa ⁊ stiptica infrigidatiua. Ratio qz non sunt apta ad fluxum. Tertio dicit q̄ membra que consueuerunt incurrere egritudinē hanc debent fatigari minus solito ⁊ precipue cum cōtingitur tempus intasionis ⁊ cum corpus fuerit plectoricū ⁊ vene plene. ⁊ dm fuerit q̄ nō fuerit flebotomat⁹ nec enacuat⁹. Rō qz motus calefacit illa membra. ¶ Almansor.

Digitized by Google

De podagra sciatica et artetica

¶Cū aūt cū dolore iunctura ꝫ neq3 calor neq3 rubor i colō fuerit: fueritq3 eger frigide cōplexionis ⁊ locus tactu sentiē frigidus: in pricipio curatōnis eius pillule maiores de bermodac. satirion meisabara ⁊ oīuꝫ aā. ʒ. v. bierapi. ʒ. r. colloquintide centauree minoris aā. ʒ. v. euforbij. ʒ. ij. turbith. ʒ. r. sectaragi idi. ʒ. ij. finapis pipis castorei oīm. ʒ. i. īformēt ex eis pillule ex qbus a duabus. ʒ. ⁊. ſ. aut. iii. sumaī. be nāq3 pillule valde ꝓferūt. q2 nō valentes surgere icedere faciunt. Epithima ad podagrā frigidaꝫ. ℞. castorei stō racis liqde euforbii myrrhe aloes acatie oīuꝫ p tes eq̄les ex bis oīb⁹ vino veteri admixtis fiat epithima. Cū itaq3 dolor generit succurraī patiēti ex distillatiōe multe aq̄ calide ab alto ⁊ inunctio fiat ex oleo de lilio. Et ēpl'm de bdelio molli ⁊ storace ac fenugreco ⁊ seie lini ⁊ armoniaco supponaī. Nō b̄ mō ꝓficiaī. armoniacū ⁊ bdelium ⁊ vino veteri resoluanī ⁊ alia oīa eis admisceantur ex qbus fiat ēplastrū ⁊ supponatur. Hec nāq3 egritudinis spēs ē q̄ i lapidis duritiē trāsit ⁊ reddit mēbra ⁊ iū curas fungis similia. Qua pp banc habens passionem a fastidio ⁊ ab aqua frigida ⁊ a cibis grossis abstineat ⁊ a frequenti ebrietate custodiatur: eiq3 p̄cipiendū vt dum sanus ē motu vtaī: ⁊ a coitu abstineat precipue cū satur fuerit neq3 balneū igrediaī neq3 exerciteī post comestionē. vinū preterea uetus ⁊ purum bibat: eis quoq3 dū sanus ē utaī que urinā prouocare consueuerunt. ¶Syllanus.

¶Ponit curā podagre ꝓuenientis a mā frigida ⁊ dividit i duas. ꝓio ꝓit curā p medicinā. Scōo p dietā. scōa ibi. (Hec nanq3.) ꝓia i duas. ꝓio ponit curā p enacuationē. scōo p localia. Scōa ibi. (Epithima.) De prima dicit q̄ vbi cū dolore iunctura nō fuerit calor neq3 rubor ⁊ eger fuerit frigide cōplexiōis ⁊ ad tactū sentiē frigus. argūētū est q̄ a frigiditate. scōo dicit q̄ p cura debent dari pille de hermodactil' maioīb⁹ q̄ sunt. ℞. bermodactilos satirion meisabara ⁊ ē spēs tintimali. aā. ʒ. v. bierepi. ʒ. r. coloquintide centauree minoris aā. ʒ. v. euforbij. ʒ. ij. turbith. ʒ. r. sectaragi idi. ʒ. ij. finapis pipis castorei aā. ʒ. i. formēt pille ⁊ dos. cuius ē a. ʒ. ij. vsq3 ad. ʒ. iij. ponit innamentū q2 he pill' faciūt surgere nō valentes ambulare. Rō q2 enacuant mām flegmaticā. ⁊ eū hoc bīt stipticitatē ⁊ claudunt vias ne būores possīt descēdē. ¶Scōo notāndū q̄ anteq̄ fiat talis enacuatio ꝓuenit digestiuum hoc. ℞. salnie ꝓmule veris yue aī. Md. i. ʒucbari albi. lb. i. fiat sirupus clarificatus ꝓfecte vsq3 ad quar. v. ⁊ ꝓuenit materia existente in sinyu. ℔ mā existente sinura ecōueniūt sirupus talis. ℞. acori gentiane aā. ʒ. ij. aristol'ro. ʒ. i. ypericon salnie yue ꝓmule veris herbe artbetice folioꝝ lauri camedreos camepitheos. aā. Md. i. aniſi maratri se. peonie aā. ʒ. i. seis. basiliconis cinamomi aā. ʒ. ſ. ligritie rase vuaꝝ passaꝝ mūdataꝝ aā. ʒ. i. vtriusq3 sticados florū anthos aā. ʒ. i. aceti squillitici. ʒ. i. mell. lb. ſ. ʒucbari q̄rt. iij. fiat sirupus clarificatus vsq3 ad lb. i. ſ. ℔ laratinū fit tale. ℞. turbith bene gummosi interius ⁊ exterius. ʒ. ſ. bermodactiloꝝ ellcoꝝ. ʒ. ij. diagridij. ʒ. ſ. masticis. ℈. ſ. ʒucbari. ʒ. i. fiat pulvis ⁊ det quart. ps puleris vna vice. ⁊ pōt fieri i pillis. Ad idē. ℞. pillaꝝ artetiaꝝ. aā. ʒ. i. misce ⁊ formēt pille ad q̄titatē cicer ⁊ dent ʒ. iij. in introitu lecti. Ad idem pulvis bermodactiloꝝ alborum mūdataꝝ. ʒ. ij. turbith. ℈. i. diagridij. gra. iiij. ℈. ij. ʒucbari. ʒ. ij. ſcoꝝ ponentur ad invicem. (Epithima.) ponit curam p localia. Et primo ponit vnū locale qñ materia est in sinyu. scōo administrat localia materia iā sinya. scōa ibi. (Cū itaq3. De prima dicit q̄ ad podagrā frigidā valet epithima hoc. ℞. storacis liqde castorei euforb. myrrhe aloes oīuꝫ aā ptes equales: ⁊ ex eis oibus cū vino veteri mixtis fiat epithima. ¶Notandū q̄ in podagra fria cōpetit duplex empl'm. ꝓmū ꝺ3 poni circa locū doloris ⁊ ꝺ3 esse emplastrū stipticū. ℞. nucis cipressi myrrhe masticis thuris aā. ʒ. ſ. gūmi arabici dragaganti aā. ʒ. iij. aque salnie. lb. ſ. aque ros. ʒ. i. aceti. ʒ. ſ. farine nucis cipressi. q. ſuffi. misce oia ꝓius tū pulverizata ⁊ fiat empl'm mediocriter liqdum ⁊ pōt poni supra locū facta enacuatione. Aliud empl'm ꝺ3 poni supra locū qō ē mitigatinū sedativū ⁊ resolutinū. ℞. mucillaginis fenugreci se. lini aā. ʒ. i. butiri sine sale quart. ſ. olei nisamini olei ros. aā. ʒ. ii. cineris radicis caulis. ʒ. ſ. cere. q. ſuffi. fiat emplastrū vel vnguentū. Ad idē valet sacculus ex semine lini ꝙuassato q̄ sacculus sit bullitus i aqua ⁊ fortiter cōpressus. Ad idē ꝺ3 emplastrū de stercore vaccino recenti. ⁊ ē experimentū rusticoꝝ. Ad idē. ℞. fenugreci ꝙuassati. ʒ. ſ. aceti. quar. i. bulliant diu simul ⁊ i fine decoctionis addaī mell' quar. ſ. ⁊ fiat emplastrū ex radice serpentarie melle ⁊ stercore capraꝝ. Ad idem quatuor vitellorum bñ agitata pulveris hermodactili. ʒ. iii. misce ⁊ fiat ēplastrū. (Cū itaq3.) Ponit curā qñ mā ē flura dicēs. primo q̄ cū dolor fuerit remissus fiat distillatio ab alto cū aq̄ calida. rō q2 resolvit ⁊ mollificat. Scōo ꝺ3 inunctio fcā ex oleo de lilio. Tertio dicit q̄ ꝺ3 ēplastruꝫ de bdelio molli ⁊ storace ⁊ se. fenugreci ⁊ se. lini ⁊ armōiaco ⁊ fiat hoc mō. armoniacū ⁊ bdelium i vino veteri dissolvant ⁊ cum eis alia misceant ⁊ fiat ēplastrū. Ad idē. ℞. armoniaci oppoponacis galbani distēperatoꝝ in aceto aā. ʒ. i. picis naualis q̄rt. ſ. misce malaxando cū oleo costino fiat emplastrū ⁊ extendatur supra cozium. Ad idē ꝺ3 fomentatio aque dulcis cum decoctione vulpis integre. Ad idē ꝺ3 valet fomentatio aque sulphuree naturaliter vel artificialiter talis. Ad idē. ℞. foliorum maiorane rute ana. Md. i. florum anthos florum camomille vtriusq3 sticados aā. ʒ. i. ꝙuassentur ⁊ bulliant in aqua cū qua fiat fomētatio. Ad idē oleū vulpinū. oleū costinū oleū viperaꝝ. Ad idē. ℞. diacalō quar. i. malaxetur cū oleo costino ⁊ extendatur supra cozium. Vel ℞. fecis olei de semine lini mucillaginis fenugreci piguedinis anatis medulle cruris vituli olei de radice cucume. afini. pinguedinis galline armoniaci oīum aā. paꝝ dissolvatur armoniacū cū aliquo oleoꝝ ⁊ cū cera qō sufficit. fiat vnguentū. Ad idē balneū ſi decoquaī vulpis i oleo. Ad idē enaporatio cū decoctione de sticados. Sciendū q̄ oīa valēt enacuata materia cū clysteribus medicinis ⁊ vomitu q̄ multū valet i hoc casu. (Hec nāq3.) Ponit curā p dietā dicens q̄ ꝺ3 abstinere a fastidio ⁊ ab aqua frigida ⁊ a cibis grossis ⁊ frequenti ebrietate. Rō q2 augent materiā. Secundo dicit q̄ dū est sanus ꝺ3 vti exercitio. Rō q2 exiccat ⁊ resolvit. Tertio dicit q̄ ꝺ3 abstinere a coitu. Rō q2 debilitat iuncturas ⁊ facit inbuicare materiā ⁊ ipsam reddit aptaꝝ ad sinyū. Quarto dicit q̄ non ꝺ3 ingredi balneū. Rō q2 dissolvit. Quinto dicit q̄ non ꝺ3 se exercitare post comestionē. rō ꝓ3. Sexto dicit q̄ vinū ꝺ3 esse purꝫ ⁊ antiquū. ratio q2 calefacit ⁊ exiccat ⁊ resolvit ⁊ ꝺ3 fieri in declinatione. Septimo dicit q̄ ꝺ3 vti prouocantibus vrinā. Ratio q2 superfluitas reumatica ex pellitur per vrinam. ¶Almansor.

¶Dolor vo q sciatic⁹ uocaī ē q ab ancha p coxam totā usq3 ad genu i longitudinē, prēdit. qñ q3 ēt i longitudie ad virge similitudinē extēsus: p crus usq3 ad pedē descēdit: ⁊ tūe si i cōplexione dīatus fuerit calor ⁊ i urīna tinctura ex basili ca manus eiusdem partis prius minutio facienda est deinde ex sciatica. ¶Syllanus.

¶Ponit curā sciatice passiōis. ⁊ dividit i duas. ꝓio facit hoc. scōo docet ꝓseruare a tali passione. scōa ibi. (Taliter ꝓterea.) ꝓma in duas. ꝓio ponit curā qñ fit a materia ca

lda. secūdo qñ fit a materia frigida. secūda ibi. (Si aūt.) De prima dicit ꝙ dolor sciaticus ē ille qui ab ancha per coxam totam vsq3 ad longitudinem extēditur per crus vsq3 ad pedes per similitudinem virge. Secundo dicit ꝙ si fuerit in complexione dominium caloris ⁊ vrina tincta. arguē dū ē ꝙ fit a calliditate. Tertio pro cura dicit ꝙ primo dz fieri flebotomia de brachio eiusdem partis. deide dz fieri ex sciatica. Ratio q: flebotomia prima plus diuertit q̄ enacuet ⁊ secunda plus enacuat. ¶Almansor.

¶Si aūt egri cōplexio frigida fuerit ⁊ color fuscus sepe ꝓuocādus ē vomit⁹ ex apozimate rafani cū sirupo acetoso. Coxa quoq3 ac pedes. ⁊ crus ex oleo i quo castoreū ⁊ euforbiū ⁊ storax sint resolutа iungant assidue. ¶Syllanus

¶Ponit curā qñ fit a mā frigida. diuidit in duas. primo ponit curā p medicinas. Scōo p cauteriū. secūda ibi. / Si egritudo. prima i duas. primo ponit curā qñ dolor non est māsinus. scōo qñ ē māsinus. scōa ibi. / Dolor in coxa. prima in duas. primo ponit curā p vomitū. Scōo p vnz locale. scōa ibi. / Coxa quoq3. De prima dicit ꝙ si complexio egri fuerit frigida ⁊ color fuscus arguendū ē ꝙ fit a frigiditate. Rō p3. Scōo dicit ꝙ p cura dz vomitū ꝓuocare cū decoctione rafani ⁊ sirupo acetoso. Rō q: diuertit materiam. ⁊ euacuat multū ideo valet in passionibus mēbror inferiorū ⁊ dz fieri enacuatio cū pillulis fetidis ⁊ hermodactil. / Coxa quoq3 ponit curā p vnū locale dicens ꝙ coxa ⁊ crus debent inungi cū oleo in quo castoreū euforbiuz ⁊ storax sint dissolutа. Rō q: resolvit materiā sciatice passionis. Et sciēdum ꝙ solum ꝓuenit materia existente finxa ⁊ nō qñ materia est in finxu. ⁊ primo cōpetunt mollificativa vt fit apta materia ad resolvendum. Ad idem vngatur locus ex oleo de lilio vel de spica vel de costo vel de vulpino. vel de lauro. Ad idem emplastretur locus vel ancha cū emplastro facto ex mainanisco ꝑparato ⁊ farina fenugreci ⁊ seminis lini mixtis ⁊ incorporatis cum butiro ⁊ cum pinguedinib⁹ anitum. Ad idez vngatur locus melle ⁊ pulverizetur semē nasturcij. q: aufert dolorem. serapio. ¶Notādum ꝙ materia existente in finxu dz inungi locus oleo ros. vel mirtino vel de abſinthio fortiter calido tangendo locum cum pēna suaviter. Ad idem locus epithimetur cum succo solatri ⁊ sempervine ⁊ absinthij. Ad idez emplastretur locus cū eisdem herbis decoctis et pistatis et incorporatis cū farina seminis fenugreci seminis lini et ordei cuz aliquo predictorum oleorum. Ratio patet. ¶Almansor.

¶Nō si dolor i cora māsiu⁹ fiat: eger ex almuri nabati ⁊ baurach clisterizet ⁊ ex enemate acuto qō i. c. ō apoplexia noiauim⁹. Colliriū quoq3 ex cyclamie ⁊ cologntida fem̄ supponat. ꝙ eo vsq3 fieri ꝓuēit donec eger excoriationē icurrat: ex ea eni dū accidit plerūq3 ꝓsequt̄ sanitas. si aūt passio ꝰueterauerit: sinapis sumat ⁊ cū fimo colūbino eiusdē quātitatis teraf ⁊ ex apozīate fiat cuī cōficiaf ex qb⁹ corpe empl'm supponaf: qō tā diu dimittaf donec in loco vefice plene aq̄ fiant ⁊ scidanf ⁊ fluat aqua q̄ i eis ē ⁊ vaporet locus cū aqua calida. deiñ eger p aliquot dies gelēre dimittaf: ⁊ si nondū sanitati restitutus fuerit ad hāc eandē curā redeundū ē. Nō si egritudo valde māsina fuerit ⁊ lōgi tpis ⁊ timet ne vertebrū resiliat. aut egressus fuerit. locus ex instrō qō rote assimilaf cauterizādus ē: ⁊ intendat cuz cocturа sup caput anche apud corpe principium ponēda. huius ide rei sermocinatio istius nostri opis metas trāscēdit. Taliter ꝑterea patiēs i tēpore sospitatis vomere ꝓfuescat ⁊ soluere ventrē ⁊ regimē subtiliare ⁊ a cibis grossis ⁊ frequēti ebrietate abstinere. ¶Syllanus.

¶Ponit curā qñ dolor ē manifestus. ꝓmo facit hoc. Scōo qñ est antiquus. scōa ibi. (Si aūt.) ¶Prima i duas. primo ponit curā p clisteř. scōo p suppositoriū. Scōa ibi. (Colliriū quoq3.) De prima dicit ꝙ si dolor in cora fuerit manifestus eger dz clisterizari. ex almuri nabati ⁊ baurach ex clysteri acuto de quo dictū est in capitulo de appoplexia. Ratio q: talia clisteria distrahunt ⁊ euacuāt materiam flegmaticam grossam. De secunda dicit ꝙ dz supponi collirium factum ex ciclamine ⁊ coloquintida ⁊ debent talia fieri donec eger incurrat excoriationem. qñ aliquando sequitur salus. (Si aūt.) Ponit curā quando hec passio est antiqua dicens primo ꝙ si hec passio fuerit antiqua dz sumi sinapis cū fimo columbino eiusdem quantitatis ⁊ teri ⁊ ꝓfici cum decoctione ficuum ⁊ fieri emplastrum ⁊ supponi. Tertio dicit ꝙ taz diu debent dimitti donec vefice sint i loco ⁊ aq̄ ipleant ⁊ scidant ⁊ fluat aqua. rō p3. (Nō si egritudo.) ponit curā p cauteriū dicens ꝙ si egritudo fuerit māsina ⁊ longi tpis ⁊ timetur ne vertebrū egrediat̄ fozas. aut fuerit egressus locus est cauterizandus cū instrō qō similatur rote ⁊ ponatur supra ancbā. q: ꝓsumit materiam existētem inter vertebrum ⁊ pirides. Et subdit ꝙ hoc non pinet ad hunc locū. (Taliter. Docet preservare a dicta passione dicens ꝙ existentes in tpe sanitatis debent vti enacuatione p vomitū ⁊ p secessum ⁊ subtiliare regimen ⁊ abstinere a cibis grossis ⁊ a frequenti ebrietate. Ratio patet.

¶De gibbositate. ¶Syllanus.

B Otandū circa rubricā ꝙ tripler est gibbositas. q̄dam sit versus ptē interiorē q̄dā versus partez posteriorē seu exteriorē qō ꝓngit vtplurimū. q̄dā sit versus vtrāque. s. anteriorē ⁊ exteriorez dextrā ⁊ sinistrā. ¶Scōo notandū ꝙ cā gibbositatis ē duplex. s. intrinseca ⁊ extrinseca. Extrinseca. vt casus ⁊ percussio. Intrinseca sit qñ ligamenta spondiliū colli ⁊ spatularū relaxant. aut iplent a materia currēte illuc. Vel pp apa natam in loco. vel pp ventositatē mouentem ⁊ iplentem ipa ossa ⁊ faciente refluere de loco vel pp spasmū. de manitōne. ¶Tertio notandaz ꝙ signa gibbositatis pp relaxationem sunt gravitas ⁊ mollificatio corporis ⁊ regimen ꝑteritum. Signa qñ sit pp apa sunt dolor in dorso sine in loco antecedens cū febribus acutis. ⁊ magnitudo pulsus. Signa pp ventositatē sunt q: infirmus sentit cōmotionem ⁊ tensionē p longū tpis in dorso anteq̄ veniat gibbositas. Signa quādo pp spasmū de inanitione sunt q: apparet in corpore consumptio ⁊ extenuatio. Pronosticatio. gibbositas post ei⁹ ꝓfirmationē a quacunq3 cā ꝓngat non pōt curari. Sed in principio sic. Si gibbositas venit pp asma ⁊ tussim interficit ante iuuentutem intra affozismū sexte particule. quicunq3 ex asmate gibbosi fiunt. Gibbositas que fit versus inferius est mortalis. ¶Almansor.

C Am gibbositas fieri incipit pill'e maiores bermodactilis dāde sunt ⁊ oleū de rafim cū apozīate de semib⁹ sepe sumē dū. loc⁹ quoq3 ex oleo sābucio i quo storax liquida ⁊ castoreū ⁊ euforbiū resolvta sint frequēter inungendus ⁊ a cibis frigidis ⁊ grossis abstinēdū. Aqua ēt calida i q̄ cocta sunt mēthastrū ⁊ sanduc⁹ ⁊ fucados arabic⁹ ab alto sup locū distillāda ē. deiñ frequēs fricatio ⁊ iunctio ex oleis calidis faciēda ē. Nō si is q̄ hāc patitur egritudinē puer fuerit balneū solūmodo ⁊ inunctiones sufficiunt ex bis que diximus. ¶Syllanus.

¶Pōit curā gibbositatis q̄ fit pp relaxationē. Scōo pōit curā ei⁹ q̄ fit pp apa. Scōa ibi. / Si aūt. ¶Dzia in q̄tor. primo ponit curā laxatiuā. scōo p iunctionē. Tertio p dictam

Quarto per embrocationem ⁊ vnctionem. partes patent. De prima dicit ꝙ cum gibbositas incipit debent fieri dari pillule de hermodactilis. Ratio qꝛ enacuant materiam flegmaticam que est causa relaxationis. Ad idem pillule fetide vel cochie. De secunda dicit ꝙ est sumendum oleū de pentadactilis cum decoctione de seminibus. (Locus.) ponit. curam per vnctionem dicens ꝙ locus est vngēdus ex oleo sambucino in quo storax liquida ⁊ castoreum ⁊ euforbium sint dissoluta. Ratio qꝛ talia dissoluūt ⁊ subtiliant materiam flegmaticam. Ad idem emplastrum qō fit de bdello oppoponaco armoniaco ⁊ serapino dissolutis i vino mixtis ⁊ incorporatis cum pinguedinibus animā ⁊ farina fenugreci ⁊ seminis lini. (Et a cibis.) ponit curam per dietam dicens ꝙ est abstinendum a cibis frigidis ⁊ grossis. rō pz. (Aqua ēt.) ponit curam ꝙ embrocationem ⁊ inunctionē dicens ꝙ aqua in qua decocta sunt sanfucus mentastrū sticados arabicū dz distillari ab alto supra locuz. ratio qꝛ calefacit ⁊ resolvit. Secundo dicit ꝙ post dz fieri fricatio fortis ⁊ frequens inunctio ex oleis calidis. Tertio dicit ꝙ si ille qui patitur hanc egritudinem fuerit puer balneum solū ⁊ vnctiones ex his que dicta sunt sufficiūt sepenumero absq; alijs medicinis. ¶Almansor.

¶Si aūt cū gibbositas incipit affuerit febris a pdcō regie oīo abstinēdū ē. ſz apozia ex herbis fañ cū cassiaſ. i potu ē tribuēdum. Flebotomia quoq; ex basilica faciēda ē. ⁊ empla vehemētia loco superponenda sunt. ¶Syllanus.

¶Ponit curā quando fit ab apate vel quando est febris. ⁊ dividitur in duas. primo ponit curam in generali. Secūdo in speciali. secunda ibi. (Sed apozima.) De prima dicit ꝙ si fuerit febris qñ gibbositas incidit ⁊c. est abstinendum a predicto regimine qꝛ calefacit. (Sed apozima.) ponit curam in spāli. ⁊ dividitur in tres. primo ponit curam ꝙ medicinam. Secōo ꝙ flebotomiā. Tertio ꝙ vnum locale. secunda ibi. (Flebotomia.) Tertia ibi. (Et empla.) De prima dicit ꝙ dz dari in potu cassiafist. cū decoctione herbaꝝ frigidaꝝ. rō pz. qꝛ enacuat leniendo ⁊ alterādo. De secunda dicit ꝙ dz fieri flebotomia ex basilica. rō qꝛ diuertit ⁊ enacuat. De tertia dicit ꝙ emplastra sunt superponenda loco.

¶Notandū ꝙ in principio dz vngi locus ex oleo ros. vel mirtino ⁊ emplastrari locus ex ros. mirtis sandal. ⁊ farina ordei ⁊ similibus. In declinatione vngatur locus cuz oleo de camomilla vel aneto vel de lilio ⁊ ponatur supra locum emplastrum factum ex malvatisco preparato farina fenugreci ⁊ se. lini pinguedinibus animā. ſ. anseris anatis ⁊ galline. ⁊ vltimo possunt addi pp maiorem resolutionez ⁊ fortificationem loci armoniacum bdelliz oppoponacū dissolutā in oleo de camomilla ⁊ mixta cum alijs rebus deinde confortetur spondiles posteriores ⁊ ossa pectoris cum liquaturis pinguedinis gallinacee ⁊ subtilitaculis factis ex stupa madefacta ⁊ pecijs involutis in albumine oui positis ⁊ locatis sup emplastrum dictum. ponatur postea astelle fortiter cōpresse vt bene teneant ne spōdiles possint amplius dislocari. ¶Secundo notandum ꝙ si gibbositas fiat a ventositate. cura est vt a principio procedatur cum rebus carminantibus ventositatem ⁊ specialiter post purgationem: vel cū pillulis fetidis vel de hermodactil. supra locum ponatur emplastrum factum ex pulegio calamēto origano carni cimino farina lupinorum semine lini ⁊ fenugreci mixtis ⁊ incorporatis simul. similiter armoniacum cum oleo de costo vel de lilio bene mollificatum perfecte operatur in boc: qꝛ resolvit ventositatem ⁊ ossa suis propriis locis firmat ericando loca lesa. Ultimo ponat empl̄m qō fit ex sinapi ficoze columbino ⁊ ficubus siccis ⁊ incorporatis simul ⁊c.

¶De varicibus. ¶Syllanus.

n Notandū circa rubricā ꝙ varices sunt vne grosse virides vel nigre plene sanguine melancolico inolite sup crus apparētes ⁊ hoc fit cā varicis. signa sunt manifesta ad sensuz. prosticatio. Varices nō bene recipiunt curam. ¶Almansor.

c Um vene grosse ⁊ plene ⁊ diuerso mō curuate ⁊ virides i crure appuerit egritudo q̄ vitis vocaſ adesse ſignificatur. Hec aūt egritudo frequēti⁹ accidit bis q̄ multū pedib⁹ laborare ꝓsueuerūt ⁊ q cibaria q̄ colerā nigrā generant sepe sumunt. ¶Syllanus.

¶Determinat de varicibus. ⁊ dividitur i tres. primo docet cognoscere varices. Secūdo ostendit a quibus magis accidunt. Tertio ponit curam. secūda ibi. (Hec autem.) Tertia ibi. (In principio.) De prima dicit ꝙ vbi vene grosse ⁊ virides plene ⁊ diuersimode curuate in crure apparuerint. signum est ꝙ sunt varices. De secūda dicit ꝙ hec egritudo frequentius accidit consuetis itinerare vel ferre onera ⁊ frequenter vtentibus cibarijs multiplicātibus melancoliam. ¶Almansor.

¶In principio itaq; curatōis hui⁹ passiōis basilicā minuere ꝓuēit. Et vētrē ex his q̄ colerā educit nigrā soluere quoz mētionē fecimus i. c. de mīa. hec aūt sepe faciēda sūt. Et ab oīb⁹ a gb⁹ mīam patiētes custodiunt̄ i hac egritudine abstinēdū. Postq̄z vero hoc regimen diu adhibitum fuerit ex venis quas i crure appuisse diximus minuto fiat. a gb⁹ sanguis tā diu fluere dimittaſ donec qcquid i eis ē euacueť. Deīde huiſmodi patiēs colerā nigrā expellentibus vtaſ ⁊ ex basilica minuaſ ⁊ caueat sibi ab oībus q̄ coleram generant nigram. ¶Syllanus.

¶Ponit curam varicū. Et p̄mo qñ sunt i principio. Secōo qñ sunt i declinatiō e vel in ꝓcessu. secōa ibi. (Postq̄z vo) prima in tres. primo ponit curā p flebotomiā. secōo p medicinā laxatiuā. Tertio ostendit a quibus est abstinēdū. secōa ibi. (Et venter.) Tertia ibi. (Et ab omnibus.) De prīa dicit ꝙ in principio ꝓuentens est facere flebotomiā de basilica. rō qꝛ ꝓhibet ne fluat sanguis ad ptes inferiores. De secōa dicit ꝙ ꝓuentens est soluere ventrē cuz enacuantibus solventibus meliam de qbus dictū est supra. c. de melia. Subdit ꝙ ista sepe sunt fienda. ratio pz. (Postq̄z vero.) Ponit curā qñ est in ꝓcessu dicens ꝙ si passio sit in ꝓcessu fiat flebotomia ex venis q̄ sunt i carne tñ ꝙ euacuetur totum qō est ꝓtentū in eis. rō qꝛ materia existente fluxa ꝓnuit enacuatio ⁊c. Secōo resumit quoddā dictum dicens ꝙ patiens vtatur enacuantibus mliam ⁊ fiat flebotomia a basilica ⁊ abstineat a multiplicātibus mliam. ¶Notandum ꝙ aliqui sunt vtentes canterio. Sed si fiat dz fieri in vena superiori a qua omnes alie oriuntur fm longum. deīde dz empz stipticū supra canteriū poni ⁊ supra alias venas cōuenit empl̄m factum ex farina lupinoꝝ cum aqua decoctionis tamariſci: aut empl̄m de fimo caprino ⁊ vino ⁊c.

De elefantia. ¶Syllanus.

n Notandum circa rubricā ꝙ elefantia est duplex. quedam est large dicta: vt qdā inflatio manuz vel pedum a quacunqz re causetur: siue a percussione: siue a casu. siue a fluxu humoruz. ⁊ de tali non determinat qꝛ de facili curatur. Alia ē elefantia ꝓprie dicta ⁊ cāta ab humore multū grosso flegmatico vel melancolico vitioso ibibito i pozositatibus pedū vel manuū ⁊ sic pz cā. ¶Secōo notandū ꝙ signa elefantie ex sanguine melancolico grosso sunt caliditas loci ad tactum tenebrositas i colore. aſpitas loci ⁊ aliqā ex eminētijs ⁊ exitus sanguinis nigri ex locis cruris vel pedis. vria spissa ⁊ tenebrosa ⁊ vsterum generantium sanguinem grossum. Signa elefantie ex flate vehemēter grosso sunt grossitudo cruris ⁊ pedis absqz rubedine ⁊ intensa aſpitate loci ⁊ tactus loci videtur frigidus absqz caliditate ad minus intensa ⁊ nō dz eminentes pustulas vt supior. prosticatio postq̄z fit manifesta nō curaſ sed in principio bene pōt curari. ¶Almansor.

Digitized by Google

De vlceratione renum.

b Ec passio post q̄z manifua fuerit incurabilis est. Cum autem incipit: si ei subueniatur ⁊ vt debet medicata fuerit aut sanatur aut manet sic nihil addens. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de elephātia ⁊ diuidit in duas. Prio ostē dit qñ ē curabilis ⁊ qñ incurabilis. Scdo ponit curaz. scda ibi. (Cū ergo.) De prima dicit q̄ post q̄ hec passio sit mā fina: ē incurabilis. Rō q̄: pp antiqtatē illius morbi debilitatus ē calor naturalis pedū q̄ erat debilis. Similiter q̄ talis passio sit ex humoribus grossis mūltratis nō de facili remouibilibus. scdo dicit q̄ si fuerit in principio ⁊ medicetur vt dz vel curatur vel pbibet eius augmētatio. rō q̄: tunc vtus ē fortis ⁊ innat̄ p medicinas. ¶ Alman.

¶ Cū ergo pedis grossities augeri videt ⁊ color obfuscari: vene quoq̄z que vites vocant apparere ceperit. eger quotidie cogēd⁹ ē vomere ⁊ custodiēdus ab ambulatiōe ⁊ statione ⁊ vēter vomitu p̄cedēte ex pillis maiorib⁹ de hermodactilis soluēdus est deinde ad vomitū redeundus post illud quoq̄z mltotiēs fieri oz. Eger p̄terea a cibis grossis est abstinēdus: ⁊ tibia a calcaneo incipiēdo fursuz vsq̄z ad genu stringēda: añ tñ cō strictionē epithimāda ē ex aloe ⁊ myrrha ⁊ acbatia ⁊ hypoqstide ⁊ alumine cum aceto forti dissolutis. ex basilica quoq̄z man⁹ contrarie partis minutio faciēda est. neq̄z erect⁹ stet nisi pes strictus ligat⁹ fuerit neq̄z epithima vllo modo dimittat. vomitu quoq̄z frequēter vtat. Rō si parum intercesserit spatiū a p̄cedēti vomitu ⁊ apperit gescere vapora ipsuz cū seminib⁹ cauliū et sticados arabico cinere de vitibus et lupinis et mārastro et stercore caprino et farina fenugreci et liniat̄ ēt ex aqua cineris p̄ spatiū vni⁹ diei: aut duoz. Ipse enim hui⁹ egritudinis maximā resolut partem arq̄z leuiorē reddit. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā ⁊ diuidit in ter. primo ponit curā p vomitū. Secūdo p secessum. Tertio p dietā. Quarto p ligaturā. Quinto p flebotomiā. Sexto p vaporatiōes. ptes patebūt. De prima dicit q̄ vbi grossities pedis videt augeri ⁊ color obfuscari ⁊ vene q̄ dicunt varices apparere ceperit. tunc eger cogendus ē vomere. rō p3. Scdo dicit q̄ dz cauere a deābulatione. rō p3: q̄ ē cā fluxus humor⁹ inferius. De secūda dicit q̄ dz fieri solutio vētris cū pillulis de hermodactilis maioribus ⁊ hoc facto pius vomitu. rō quia euacuāt materiā flegmatică ⁊ melicā grossam. De tertia dicit q̄ eger dz se abstinere a cibis grossis rō p3. De quarta dicit q̄ tibia a calcaneo incipiēdo vsq̄z ad genu stringenda est. ratio est. q̄: pbibet ne humores descendāt. Subdit q̄ ante strictionē ⁊ ligaturā dz epithimari ex aloe myrrha acatia hypoquistide ⁊ alumie vel bolo ar. cum aceto fort⁹ dissolutis. rō q̄: stringit ⁊ pbibet fluxū materie ad inferiora. De quinta dicit q̄ est fienda flebotomia man⁹ p̄trarie partis ⁊ hoc qñ est in principio. ⁊ sit a sanguine melācolico. Ꝛō q̄: diuertit. secūdo dicit q̄ nō debent stare sup pedes rō q̄ humores descendūt. Tertio dicit q̄ dz vti frequenter vomitu. rō p3. De sexta dicit q̄ enapotario dz fieri cū decoctō ne cauliū sticados arabico cinere de vitibus ⁊ lupinis ⁊ nitro ⁊ stercore caprino ⁊ farina fenugreci. ⁊ liniant ēt ex aq̄ cineris p̄ spatiū vnius diei vel duoz. rō q̄: resolvit ⁊ exicat. Ad idē valet si pes vel crus frequenter teneat in stufa sicca facta ex lenibus resolventibus: sicut sunt ebulus laurus ruta ⁊ similia.

¶ De vlceratiōe renū q̄ exterius sit i cute. ¶ Syllanus.

n Otandū q̄ vlcera renū sunt duplicis. q̄dā intrinseca facta in substantia renū vel i lacertis eoz q̄ vocant lumbi ⁊ de istis dictū ē supra. Alia sunt extrinseca ⁊ sunt manifesta sensui ⁊ de istis p̄o sequitur ratio. ¶ Almansor.

c Am aliqs lōgo tēpore supin⁹ sup dorsum iacet loca renuz plurimūq̄z rubent ⁊ mala ibi fiūt vlcera. ¶ Syllan⁹.

¶ Notandum q̄ rasis hic determinat de vlceribus exterioribus renū. ⁊ diuidit in duas. primo assignat causas generationis eorum. Secundo ponit curā. secunda ibi. (Cuz ergo.) De prima dicit q̄ cū aliquis longo tempore iacet supinus supra dorsum loca renum fiunt rubea ⁊ fiunt ibi vlcera. ratio patet. ¶ Almansor.

¶ Cū ergo loca ista rubere cū augmēto visa fuerit miliū siue panicū aut folia salicis sub eo sternenda sunt: ⁊ ipse i die multotiēs est eleuād⁹. loca quoq̄z q̄ rubēt aqua ros. sup̄ niuē infrigidata rorāda sunt ⁊ flabellāda. Rō si calor pseuerauerit iponat̄ epithima de alubrati qō i. c. de apatibus nouissim⁹. Et si vesice ⁊ vlcera ibi exorta fuerit ex vnguēto de ceruſa curent̄. ¶ Syllan⁹.

¶ Ponit curā ⁊ diuidit in duas. primo ponit curā rubo ris apparentis añ vlcerationez. scdo ponit curā vlceratiōis. fa ibi. (Et si.) De prima dicit q̄ vbi loca apparuerint rubere miliū vel panicū vel folia salicis sunt sub ea sternenda. rō q̄: alterāt malā cōplexionē. De fa dicit q̄ loca prędicta sun roranda cuz aqua ros. ⁊ flabellanda. p3. secūdo dicit q̄ fit calor: pseuerauerit dz apponi epithima dictū in. c. de apatib⁹. p3. Ad idē vz vngtū al. gal. vel vngtū populeū. vel folia vitis infusa i aqua ros. vel folia salicis. ad id̄ frusta cucurbite simliter ⁊ lamina plumbea p̄forata. (Et si. pōit curā vlcerationis dicens q̄ si vesice ⁊ vlcera sunt orta debent curari cum vngtō de ceruſa. ratio p3 quia consolidat.

¶ De dolore qui fit in mēbris manifestis. ¶ Syllanus.

n Otandū circa rubricā q̄ dolor i extremitatibus .s. manibus vel pedibus pōt cāri vel a cā exteriori vel interiori sicut a causa vel percussione ⁊ similibus. si ab interiori vel a mala cōplone cuz materia vel sine materia. Cū materia vel calida vl frigida. Cū apate vel sine apate vel a solutione cōtinuitatis. ad p̄o positū ras ponit curaz qñ fit dolor a materia cala vel frigida. scdo nota q̄ doloris p̄nonciantis a materia cala signa sunt rubedo calor p̄uritus ⁊c. Et si fit cū duritie ⁊ tumore loci apa calidū futurum significat. sed signa qñ fit a causa frigida sunt p̄natio rubedinis ⁊ caliditatis ⁊ stupor ⁊ fuscedo grauitas ⁊ formicatio. Hec cuz affuerint palysim vel mortificationem significant caloris.

c Am dolor in manu aut in pede fit: eger iterrogād⁹ est si ex p̄cussione hoc ei accidit aut si aliquid sup̄ ipsuz mēbrū cecidit: aut si sup̄ ipsum diu iacuit: aut si p̄tingit ex cā extrinseca. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de dolore qui fit in mēbris extremis. s. in pedibus vel manibus ⁊ diuidit in duas. primo docet inuestigare qñ fit a causis exterioribus. Secūdo ponit curā qñ fit a cā intrinseca. fa ibi. (Si aūt. De prima dicit q̄ vbi dolor fit in manu vel pede dz interrogari eger si accidit ex percussiōe vel si aliquid cecidit supra membrū vel si diu iacuerit supra membrum sicut p̄uenit a cā extrinseca. ¶ Almansor.

¶ Si aūt ab exteriori cā nō p̄tigerit: loc⁹ dolēs p̄siderād⁹ ē an sit magis rube⁹ q̄z reliquus corpus aut nō: si. n. toto corpore rubicūdior fuerit ex cali apatis medicamie curād⁹ erit: ⁊ si mēbrū neq̄z fuerit calidū neq̄z rubeuz. sz iam quotidie

obfuſcat ꝛ ſiccat aq̃ calꝫ ab alto ſup ipſũ diſtillã
da cẽ ꝛ ex oleo ꝛ cera reſolura iungẽd⁹ ꝛ diminuẽ
dus ſic donec dolor ſedetur. ¶Syllanus.
¶ Ponit curaꝫ primo qñ ſit a cã calida. Secũdo qñ ſit ab
ericcatione mẽbri. Tertio ponit curã qñ ſit a materia frigi
da. Secũa ibi. (Et ſi.) Tertia ibi. (Oð ſi.) De prima di
cit ꝙ ſi dolor nõ fiat a cã exteriori ðz cõſiderari locus dolẽs
an ſit rubicũdior reliquo cope. qꝛ ſi ſic ðz curari ex medica
mine aꝑatis calidi. ſ. cum oleis frigidis ꝛ oleo ro. vel viol.
ꝛ ſimilibus. ¶ Notandũ ꝙ in tali caſu ꝓuenit flebotomia
ꝛ ſi dolor fuerit in pedibus fiat flebotomia de manibus ꝛ
econuerſo. (Et ſi.) ¶Ponit curam quando ſit ex ſiccatione
dicens ꝙ ſi membrum non fuerit rubeum vel calidꝫ ſed
ſolũmodo obfuſcatur ꝛ exiccatur debꝫ diſtillari aqua calida ab
alto. Ratio quia humectat deinde vngere ex oleo ꝛ cera diſ
ſoluta: patet ꝛc. ¶ Almanſor.
¶ Oð ſi locus groſſior videatur ꝛ tactu ẽ frigi
dior ſentiat frequẽter erit fricãdus ꝛ aqua calꝫ ĩ
qua ſanſucus ꝛ camo. ꝛ ſticados arabicus cocta
fuerint ab alto vt diximus ſup ipſum erit diſtilla
da et ex oleo de cheiri citrinio iungendus: Re
gimẽ quoqꝫ ſubtiliandũ erit. Ipſe vero vtatur
exercitio et in balneo ſudet ſi aũt iſta nõ ſuffece
rint venter ex his ſoluat que humiditates edu
cũt. Mẽbrũ preterea ſi tactu ſentiꝫ frigidũ frice
tur prius et deinde iungatur ex oleo coſtino et
ſambucino ꝛ oleo ðbeen tepidis ꝛ bis ſimilibꝫ.
Quod ſi iſta nõ ſuffecerint ex vnguentis que in
capitulo de paralyſi nominauimus inungendus
erit donec ſanetur. ¶Syllanus.
¶ Ponit curã qñ dolor ſit a materia frigida. ꝛ diuidit in
tres. Primo ponit curã ꝙ quedã localia. ſecundo ꝙ eſſonẽ.
Tertio iterato per localia. Sa ibi. (Si autem.) Tertia ibi.
(Membrũ.) Prima in duas. Primo ponit curaꝫ ꝙ duo
localia. Fo per dietam. Sa ibi. (Regimẽ.) De prima dicit
ꝙ ſi locus appareret groſſior ꝛ ad tactuꝫ frigidus erit ſepe
fricandus vt fiat rarificatio poroꝝ deinde ðz fieri embroca
tio ex aqua decoctionis camom. ſanſuci ꝛ ſticados arabici.
rõ qꝛ reſoluit materiã friam. ſecundo dicit ꝙ ðz iungi cum
oleo de keyri citrio. Ad idẽ ex oleo coſtio vel de lilio ꝛ ſi
milibus. rõ patet. De ſecunda dicit ꝙ regimen ꝛ dieta de
bet ſubtiliari quo ad q̃ntitatẽ ratio pꝫ. vt calor naturalis red
datur potentior ad reſoluendum. ſecundo dicit qð debet vti
multo exercitio. Ratio quia calefacit ꝛ reſoluit. Tertio di
cit ꝙ debet ſudare in balneo. ratio patet. (Si aũt.) ¶Ponit
curam per enacuationes dicens ꝙ ſi iſta modo dicta nõ ſuf
ficiant debet fieri enacuatio cũ medicinis enacuantibus ma
teriam flegmaticaꝫ vel bi gratia cum pillulis de hermoda
ctylis vel fetidis vel medicamine de turbith. (Membrum
vero.) ¶Ponit iterato curam per localia dicens ꝙ ſi mẽbrũ
ſentatur frigidum debet fricari. deinde inungi ex oleo coſti
no ꝛ ſambucino ꝛ de been ꝛ ſimilibus. Secundo dicit ꝙ
ſi nõ fortificit debet inungi cum vnguentis de quibus dictũ
eſt in capitulo de paralyſi donec ſequatur ſanitas. Ratio qꝛ
ſunt fortioris virtutis.

¶ Explicit nonus Liber Almanſoris cum expoſitione dñi
Syllani de ¶Dapia.

¶ Incipit tabula capitulorꝫ noni libri Almanſoris per ordinem cartharuꝫ.

La.ð cephalea ꝛ emigranea ſolum primum.
La.ð ſcotomia ꝛ vtigie fo. 4
La.de phreneſi. 5
La.de apoplexia 7
La.de ſabet ꝛ lethargia. 8
La.de ꝑgelatione. 9
La.de paralyſi. 9
La.de ſtupore ꝛ tremore. 11
La.de tortura oris 12
La.de ſpaſmo 13
La.de epilepſia 14
La.de incubo 17
La.de melancholia 18
La.de catarro 20
La.de obtalmia 22
La.de vlceribꝫ oculoꝝ 24
La.de bis q̃ extriſece cadunt in oculis. 25
Laplo de albugine que fit in oculo 25
Laplo de ſcabie palpebre ꝛ ſebel 25
La.ð lachrymaliũ paritu. 26
La.de vngula 26
La.de macla rn. in oculo 26
La.de lachrymis ocu. 27
La.de debilitate viſus 27
La.de tumore palpebraꝝ 28
La.de pilis inuerſis. 28
Laplo de aqua deſcendente in oculis 28
La.ð noctilopis 29
La.de dilatatione papille 29
La. de fiſtulis in angulis lachrymalium 29
La.de dolore auris 30
La.de vlcef qð fit in auꝛ 31
La.de ſonitu ꝛ tinitu auriũ 31
La.de grauedine audit⁹ 32
caplo.de vermibus auriuꝫ ꝛ paruis animalibus 32
ca.de bis que extrinſece cadunt in aurem 32
ca.de fluxu ſang.narium 33
ca.de vlceribus narium. 33
ca.de aꝑatib⁹ nariũ. 34
ca.de diminutione olfat⁹ 34
ca.de dolore dentiũ. 34
ca.de extractiõe dẽtiũ 35
ca.de ꝑgelatiõe dẽtiũ 36
ca.de mortificatiõe dentiũ 36
ca.de chola. 36
caplo.de gingiuis ſaunino lentis 36
ca.ð caſu vuee 36
ca.de ſãguiſugis q̃ bibũt 37
ca.de bis q̃ ĩrãt guttur 37
ca.de grauedine lingue. 37
ca.ð magnitudie lingue. 37
ca.de ranula que naſcitur ſub lingua. 38
ca.de aꝑatib⁹ lingue. 38
ca.de ſquinantia. 38
ca. de tuſſi. 39
ca.de aſmate 40
ca.de pleureſi 41
ca.de pleripleumonia 42
ca.de ſputo ſanguis 42
ca.de phthiſi 43
ca.de tremore cordis 44
ca.ð cholirica paſſiõe 45
ca.de debilitate ſtõi 46
ca.ð do. ꝛ aꝑate ſtõi 47
ca. de ſingultu 49
ca.de appetitu canino 49
ca.de dolore epatis 50
ca.ð icteritia 51
ca.de hydropiſi 52
ca.de dolore ſpienis 53
ca.de iliaca ꝛ colī.paſ. 54
ca.de fluxu ventris 56
ca.de difficultate vrie. 59
ca.de lapide 60
ca.de apoſtemate qð fit in renibus vel veſica 61
ca.de ardore vrine 62
ca.de mictu ſa. vl ſãgu. 62
ca.de fluxu vrine 63
ca.de vermibus qui i vẽtre generãt 63
ca.de hemorroib⁹ fiſtulis. ꝛ ragadijs in ano. 64
ca.de egreſſione ani ꝛ matricis 65
ca. de ſuperfluitate menſtruorum 66
ca.de prouocatione menſtruorum. 66
ca.de ragadijs vulue 67
ca.de apoſtemate que fit i matrice 67
ca. de vlceribus ꝛ cancro matricis 68
ca.de ꝓfocatõe mꝛicis 68
ca.de mola mꝛicis 68
ca.de ſterilitate ꝛ phibitione impꝛegnatiõis 69
ca.ð hernia ꝛ ruptura 70
De podagra ꝛ ſciatica 71
De gibboſitate 72
De varicib⁹ 73
De elephantia 73
ca.de vlceratione exterius in cute renum 73
ca.de doloribus mẽbroꝝ exteriorum. 75

FINIS.

℣Incipiunt recepte magistri ℣Petri de Tusignano super uono Almansoris.

℣ descriptione recep-

tarum cõueniciũ ꝑgrue nono Almansoris talis ordo seruet. ℣Primo in vniuersali dicent digestiua humorum tam simplicia ꝙ cõposita. Secũdo dicent enacuatiua illoꝝ appropriata tam simplicia ꝙ cõposita. Tertio dicet digestiuũ cuiuslibet humoris ꝙ illi⁹ eductiuũ simul. Quarto ponent doses solutiuoꝝ. Quinto dabitur modus ꝓparationis eoꝝ. Sexto dicent medicine simplices appropriate membris nostri corporis digestiue ꝙ solutiue cuiusli bet humoris ꝙ ductiua virtutes eaꝝ ad membra particularia. Septimo dicent solutiua simplicia ꝙ ꝓposita a determinatis membris. Octauo dicent medicine mẽbroꝝ particularũ calefactiue ꝙ infrigidatiue tam simplices ꝙ cõposite. ℣Nono incipiam ponere curam cuiuslibet egritudinis intra ordinẽ auctoris addẽdo ꝺ nunc aliquas ꝓprias ꝙ ꝑticulares receptas vtiles ꝙ exptas. Decimo graduabo medicias vtatas addẽdo aliquas ꝑticulares opationes eaꝝ ꝙ expositiones quoꝝdã cõmuniũ vocabuloꝝ in medicina. ℭTractatus ꝑim⁹ de digestiõe humoꝝ. Digerẽtia cholerã. ℳedicine simplices digestiue cole sunt hec viola. rosa. endinia lactuca sempuina portulaca citrullus cucurbita semina cõia frigida. s. cucurbite melonis: cucumeris ꝙ citrulli: sandalus ꝑpoditi camphora berber⁹ bynsgam⁹ scariola epatica capilus veneris aqua acetum succus granatoꝝ ꝙ succi frigidi. papauer lentigo aque nenufaris ꝙ similia. Cõposita digerentia cholerã cõia. Sirupus acetosus simpler ꝙ cõposit⁹. oxisacharа sirup⁹ violat⁹. Sirupus rosatus. Julep rosat⁹ ꝙ violatus. Sirupus de endinia. Sirupus de nenufare. Sirupus de fructib⁹. Et similes sirupi dant cũ aqua calida simplici vel cũ decoctione simpliciũ ꝓdictoꝝ. Et qz zucharа parũz tendit ad caliditatez qz ꝯ sit ꝑperatũ est in caliditate et frigiditate ꝙ zucharа ra. est calidũ i ſcõo gradu ꝙ ideo sirũ. omnes ꝙ maxime debentes digerere cholerã sunt cũ zucal. ꝙ bono ꝙ nõ cũ ru. Et põt de nono cõponi tal sirup. ℞. endinie lactuce portulace aã. ℳ. i. iiii. seminũ frigidoꝝ aã. ʒ. ſ. papaueris ai. ʒ. ii. floꝝ violaꝝ berberoꝝ floꝝ nenufaris rosaꝝ ru. aã. ʒ. i. zucharі lb. i. fiat sirupus qui est satis alteratiuus. Et si velles habere aliquã subtiliationẽ cũ hoc ade radices acoꝝ cararoꝝ anisi feni. marathri se. basilicõnis ꝙ similia. ℣Potest fieri etiã sirupus digestiuus cholere etiaꝫ ꝙ eductiuus illius vt videbit in tertia parte ꝑncipali infra. Aliꝰ sirupus optimus. ℞. se. cõiꝫ. iiii. frioꝝ. ʒ. ii. floꝝ violaruꝫ nenufaris rosarũ ru. aã. ʒ. endinie scariole lactuce aã. ℳ. i. summitatũ papaueris ai. ʒ. ſ. vini granatorum. ʒ. iiu. zucharі ꝙtũ sufficit acetosef cũ aceto vini granatorũ ꝙ fiat sirupus. Alius ꝙ breuioꝝ. ℞. sirupi violati. ʒ. i. sirupi rosati. ʒ. ſ. vel sirupi endinie vel sirupi nenufaris vel acetosi simplicis. ʒ. ſ. vel oxisacare. ʒ. ſ. dent vt supra. ℣Nota ꝙ sirup. vbi potitur multũ acetũ subtiliat ꝙ ideo qñ vis alterationẽ ꝙ subtiliationẽ vtere eo. Et ꝙnto acetuꝫ est magis acetosum ꝙ de subtiliori vino ꝙ potiõn tanto magis subtiliat. ℭDigerẽtia flegma. ℳedicine simplices digestiue flegmatis sunt pulegiũ origanũ calamentũ salnia maiorana mẽta satureia serpillũ ruta quoꝝ radices. s. radix feni. apij petrosi. asparagi bruſci seminis anisi feniculi bedegnar hysopus pip. ʒ. gariofil. capillus veneris mel acetum ſqllitici ſqlla. Et possũt quasi enumerari medicine oẽs calide ꝙ sicce. sed ꝙa brevitatis dimittant ꝙ sufficiant. ℳedicine cõposite flegmatis digestiue sunt oxi. simplex ꝙ cõpositũ mel ro. oximel ſqllitici cum. Sirup. de eup. sirup. herodis cuius descriptio hec ẽ. ℞. ſqlle. lb. i. ſe. fen. ʒ. anisi pi retri hysopi cinamomi gario floꝝ costi acoꝝ aã. ʒ. i. pipis amomi ciminꝫ aã. ʒ. ii. danci le nidici ameos cordamen. aã. ʒ. x. aceti fortis. lb. i. ſ. mellis lb. ii. hec oia infundant in aceto ꝙ bulliant ad sufficientiaꝫ ꝙ postea cola ꝙ addat supra dictũ mel dispumati ꝙ spẽs ponat i sacculo ꝙ vini reseruent. Valet qñ flegma est grossum valde. Valet etiam hydromel descriptione mesue. Et sirũ. de calamẽto. ꝙ sirũ. de prasio. hic etiam est sirũ. cõmunis ꝙ bonus. ℞. quoꝝ radicũ radices raf. aã. ʒ. ij. semis apij. ʒ. ij. se. fe. amũ petro. cartami thimi epithimi aã. ʒ. ſ. seminũ cõiuꝫ frigidoꝝ aã. ʒ. i. ſ. scolopẽdrie capilli vene. aã. ℳ. i. floꝝ boraginis rosarũ viol. aã. ʒ. i. cũ bono zucharo fiat sirup. Dant usti sirupi cũ aqua calida vel cũ decoctione ꝓdictoꝝ simplicium. ℭDigerẽtia meliaꝫ. ℳedicine simplices digestiue melancholie sunt boraxo buglo. thimũ epithimũ caparus tamariscus scolopẽdria vinum aromaticuꝫ balneum dulce gandium liquiritia passule polypodiũ gramen camedreos cuscute asarũ gitiana lupinus acoꝝ spica nardi agnus castus amygdale amare lupi fumusterre ficia cicorea rosinarinus pes locuste ꝙ est species zedoarie lemen raphani cancer marinus nigella pipinella ꝙ bis sita. Cõposite sunt iste oximel ſqllitici mel ro. Sirũ. aceto. simplex ꝙ cõpositus. Sirũ. de fumoterra ꝙ alij. Et hic sirup. maxime vꝫ in digestione melancholie facte per adustiones. ꝙ cũ eo multos curani a ꝗrtana sequẽte alias febres. ℞. cascarille. i. cicoree lauẽdule. i. anthos pipinelle lupuloꝝ quoꝝ folij trifolij lingue aretis capilli vene. endiuie cũ suis radicibus boraxi. fumusterre radicis bug. ꝙ floꝝ boraxi. ꝙ fumusterre epatice bedeguar quercule maio. ꝙ minor. costicũ radicuꝫ caparorum recentium costicum radicũ tamari. scolopẽ. cũ radicib⁹ aã. ʒ. ii. primoroũ sebestẽ aã. nũero. 25. sene cuscute thimi epithimi feni. aã. ʒ. ſ. ligni. passularũ sticados aã. ʒ. ii. ꝑdicta bulliant in aqua simplici lb. vi. vsq; ad mediũ. demum colent ꝙ colature addat succi bugl. succi prunoꝝ dul cium aã. lb. i. ſ. dissoluant in eis zucharі lb. ii. mell. ros. lb. ſ. ꝙ fiat sirup. Et ex his simplicib⁹ multos potes sirupos cõponere ꝙ ꝑdicti sirupi dari debent cuꝫ aqua calida vel cũ decoctione ꝓdictoꝝ. Et nota ꝙ thimus ꝙ epithimus nũqm debent poni in ebullitione cũ aliis rebus qz virtutes eorum exirent in fumos sed qñ decoctiones facte sunt debent apponi cum decoctõe ꝙ cũ manib⁹ bene fricari malaxãdo. ꝙ primo modo virtutes remanebunt in decoctionib⁹. Et in solutiuũ. ℞. pulueris. benedicte. ʒ. i. esule hermodactyloꝝ rum. aã. ʒ. ii. aloes. ʒ. ii. masticis. ℭTractat⁹ secundus de solutiuis. Solutiua cholerã. Solutiua simplicia cholere aloes scamo. absinthium cupatorium lupulus mirob. citri. fumusterre. reubar. aqua casei succus ro. casiasi. viola. tamarin. pruna mãa phisili esula cap. ve. balsc volubilis succus viol. ꝙ his similia. Cõposita. elim de suc. ro. pillule cucus viol. ꝙ his similia. Cõposita. elim de suc. ro. pillule cucus in subtiliatem materie diagridiate: ꝙ nota ꝙ medicine vitate cõposite purgantes cholerã etiã alios hũores purgant. Quia ꝓcedentes magistri videntes simul cholerã cõiter dñari in corporib⁹ humanis cõposuerũt cholerã cũ purgantib⁹ fiã sicut diarob cum reubar. cui⁹ recepta hec est. ℞. turb. al. gũmosi camuloſi. ʒ. i. ʒ. ſ. reubar. ʒ. i. spi. ʒ. ſ. ciamomi gar. aã. ʒ. ii. galãge pip. lõgi mact. aã. ʒ. i. diagri. ʒ. iii. ſ. ʒu. cba. ai. ʒ. xvi. ꝙ cũ vino cto. fiat ꝓfectio. fiſr medici. purgãtes. medicina purgans cholerã. ℞. viol. floꝝ bora. aã. ʒ. i. seminis lactu. scariole portula. tamarin. ana. ʒ. ſ. semmum cõiuꝫ. ʒ. ii. mirab. sebestẽ. ana. nũero. xx. prunoꝝ nũero. xx. scolopẽ. lactu. scari. cap. vene. epatice maine mercurial fiat ex his decoctio ꝙ i ea dissoluant miroba. ci. ʒ. v. reubar. ʒ. ii. succi casiesi. ʒ. i. ſ. tamarі. ʒ. ſ. sirũ. vio. ʒ. i. oia fiãt misceãtur ꝙ stent simul per diẽ ꝙ postea colent ꝙ exprimant aliqualiter ꝙ dent in aurora. hec medicina est exhibẽda debilitatis in qbus cholera maxime dominat ꝙ in tẽpore estiuo maxime ꝙ corporib⁹ multũ cholericis ꝙ est. i. dos. alia medicina. ℞. prunа nũero. viii. tamarin. ʒ. i. ꝙ boꝝ ꝺcoctio cũ aqua fiat in qua infundat. ʒ. i. miro. citri. per diẽ ꝙ noctem ꝙ bene exprimant ꝙ colent ꝙ colature addat zucharі albi ʒ. i. detur in aurora est enim lenis multũ. Ad idẽ alia cõis ℞. viol. endinie lact. aã. ℳ. ſ. prunа nũero. v. tamarin. semmũ cõiuꝫ passularũ cap. ve. floꝝ boraxi. aã. ʒ. ii. fiat boꝝ decoctio cuꝫ sufficiẽti aqua ꝙ predicte decoctioni addat ca fiefist. ʒ. i. electuarii de succo ro. ʒ. ii. vel reubar. ʒ. ſ. spi. ʒ. i. ꝙ oia misceant cũ cinamomo ꝙ aromatizet ꝙ det totum in subtilatia. Solutiua flegmatis medicie simplices eductiue flegmatis mirob. kebuli emblici belliri salgemma coloquintida

Digitized by Google

turbith agaricus stica. ireos been sarcoc. ferla cucu. asini. hermodactyli enfor. sgla. asarū politū vrtic. 33. aqua cauliū zucharū ru. cupatoriū pip hysopus sicla oppoponacum aristol'. cartamū centaurea serapinū elleborus sambucus anacardus piretrū polypodiū lactuca aloes. ¶Compositā blancha teodoncon anacardinū benedicta stomaticon laxatiuū paulinū hierapi. pillule artetice pillule fen. pillule ap. pillule enforbij pillule cochie pillule fine quibus esse volo pillule de hermod. maiores ℞ minores ℞ filia. Decoctio purgans flegma. ℣. scolopē. cupatorij capill'. veneris aā. ℳ.i. seminis anisi feni. epithimi agari. cuscute petrosil'. cartami turbith se. apij sene. aā. ʒ.ij. fiat ex eis decoctio cui addatur benedicte mirobal'. chebulor aā. ʒ. 5. oia simul maneant per diem. demū coletur ℞ detur in auroza ℞ est vna dosis cōmunis. Electuariū meū solēne quo vtor. ℣. cina. opti. ℞ electi gario. nu. mul. aā. ʒ. 5. macis cardamomi ligni aloes aā. ℈. l. 55. ʒ. i. turbith optimi. ʒ. vi. diagridij. ʒ. iii. zucbari. lib. 5. distēperatū. cum vino citonior. cuius dosis est a. ʒ. iii. vsq; ad. iiii. ʒ. 5. purgat flegma ꝓcipialiter ℞ aliqd cholere. Et vitandū tēpore magni estus est ℔ in omni alio tempore mirabile est. Diarob cuʒ turbith. ℣. turbith. al. gūmosi ℞ cānaleol. ʒ. l. 33. ʒ. 5. cina. garis. aā. ʒ. ii. galāge pi peris longi macis aā. ʒ. i. diagridij. ʒ. iii. zucbari lb. i. fiat cōfectio cuʒ vino citonior ℞ aqua. dos. cōis est. ʒ. 5. Diarob cum agarico. ℣. agarici. ʒ. i. salsigēme. ʒ. iii. spice. ʒ. iii. 5. cinamomi. gario. galāge macis aā. ʒ. ii. diagridii. ʒ. ii. polypodii ʒ. i. 5. zucbari al. lb. 5. ℞ cum vino citonior ℞ aqua cōi fiat cōfectio cuius dos. est. ʒ. 5. ¶Soluentia melancholiam. Medicine simplices solūtes melancholiā sunt epithimuʒ stica. mirobal'. nigri. kebuli polypodiū esula ta. laʒuli. ta. armenus calamentū montanū sene fumusterre cassiafistu. vo. bubilis maior lupulus elleborus niger sal indus cartamus salgēma ℞ similia. ¶Cōpositā catarticū imperiale diasene biera rufini hieralogodion teodoricon empiricon hypoquistidos ℞ similia. Decoctio soluens melancholiam. ℣. sene thimi epithimi cuscute. aā. ʒ. i. polypodii. ʒ. iii. florū borraginis. ʒ. i. violarū. ʒ. 5. ꝓnorū numero. xxx. passular. ʒ. i. se. anisi feni. petrosil'. apii. aā. ʒ. 5. scolopē. capilli vene. camedreos eupa. aā. ℳ. i. fiat ex eis decoctio ℞ in ea dissoluant mirobal. indor. ʒ. iii. kebulor diasene aā. ʒ. iii. succi cassiefistule. ʒ. i. la. laʒuli ablati. ℈. ii. ſtent oia simul per diez. postea colent ℞ dent in auroza ℞ est dosis vna ℞ magna. ¶Electuariū gō pōt dari in oib⁹ egritudinibus in gb⁹ est facienda vniuersalis euacuatio. ℞ in pthisi ad ꝑseruationē sanitatis ante ℞ post cibum ℞ euacuat choleram ℞ flegma ℞ melancholiā ℞ mundificat sanguinez ℞ lenit pectus ℞ remouet ventositatez. ℣. sene. casie tamarindor reubarbari violarū polypo. aā. ʒ. 5. ligritie munde penidiarū cādi. aā. ʒ. iiii. oia bulliant in decoctione ꝓ⁹ facta de polypo. ʒ. i. 5. ℞ colata ꝑter casiā ℞ tamarindos candi. ℞ reubarbari ℞ dictam decoctionez siropizā cum sufficienti zucbaro. postea adde reliqua ℞ fiat electuariū. Electuariū aliud. ℣. pulueris bdicte. ʒ. i. esule hermodactyli. aā. ʒ. i. 5. aloes. ʒ. ii. cōfice cum lb. i. mellis. ¶Solūtia humores aduſtos. Medicine simplices solutiue humorū aduſtorū sunt de aq casei sene mirobal'. indi fumusterre volubilis lupul⁹ reubarba. ℞ similia. Compositē sunt sicut medicine ex his cōposite dicte diasene diareubarbarū ℞ similia. ¶Solūtia aquosa. item. Medicine simplices educētes aquositatē sunt turbith aloes capilli vene. galgēma enforbiū kerua arostol'. cētaurea cucumer asinin⁹ succ⁹ corticū eⁱ⁹ ℞ similia. Cōposite sūt pillule aggregatiue ℞ ꝓposite ex istis i simplicib⁹ caplis pti cularibus dare habebis. ¶Solūtia aquā citrinā. Medicine simplices educētes aquā citrinam. sunt ireos agaricus cucumer asinin⁹ serapinū mezereon esula es vstu ℞ filia. Cōposite sunt pillule de mezereon ℞ similes composite de ꝓdictis ℞ clare habebis in ca. de hydropisi. ¶Purgantia sanguinē. medicine simplices purgantes sanguinē sunt cassia fistu. mana tamarindi terentabin iuimbe borago capillus venetis epatica scolopēdria cimbalaria sempuina vermicularis viole. v. spēs mirobal'. berberis malua agrestis serū capruinum. ¶Cōpositā decoctio lenitiua mundificans sanguinē a flegmate ℞ a cholera ℞ a melancholia. ℞ ideo ℈ in ꝓncipio cuiuslibet ſe. ꝑpent. ℣. violarū florū boraginis aā. ʒ. i. ꝓnorū nūero. xxx. sebestē. xx. capilli veneris scolopēdrie scario. ana. ℳ. i. se. cōiuʒ. 3. i. mirobal. citri. indo. kebu. ℞ embli. aā. 5. iii. ℞ fiat deco. ℞ in ea ponant casiefistule sirupi viol. aā. ℥. 5. mane. ʒ. v. ℞ stet per diē demū coletur ℞ detur in auroza ℞ est dos vna lenis. ¶Tractatus tertius de digerentibus ℞ solūtib⁹ simul ℞ primo cholere. ¶Digestiua humorū ℞ solutiua simul. Et primo cholere. ℣. ꝓnorū sebestē aā. numero. c. tamarindorū lb. i. mirobo. ʒ. iiii. succi ros. recentiū. ʒ. iii. mane casiei. aā. ʒ. iiii. fiat ex istis siru. cū aqua ℞ zucbaro ℞ postea funde sup illū acetu. lb. ii. succi granatorū lb. i. 5. decoque cum facilitate. demū accipe diagridii boni. ʒ. vi. tere ℞ riga i pano subtili ℞ proice in sirupo ℞ decoque semp fricando panū vsq; duʒ ꝑficiat eius decoctio. mesue dictiōe. vi. dos eius est. ʒ. iiii. vel circa. ¶Digestiuū flegmatis ℞ solutiuū simul. ℣. radi. se. petro. granatis scolopēdrie endinie aā. ℳ. i. radicis ireos hysopi aā. ʒ. ii. capilli veneris. ℳ. ii. hec bulliant in aqua sufficienti ebullitione prima demū addant ista grosso modo pulnerizata ℞ bulliant simul. secūda ebullitione. ℣. miroba. kebulorū ʒ. i. agarici. ʒ. 5. salgēma. ℈. ii. polypodii. ʒ. ii. turbith optimi. aā. ʒ. iii. deinde liqueſiat in ea stomaticon laxatiuum. ʒ. i. ℞ cum zucbaro fiat sirupus longus ſm artem. dos ē. ʒ. iii. Eodē modo sumat aliud digestiuū flegmatis de supradictis in prima parte ℞ dum est in suo feruore ad ignez ponatur solutiuū flegmatis quo vult euacuare: et amen correctum vt infra dicet ℞ ligatū in petia i dicto digestiuo flegmatis quo vsq; dictū digestiuū fit ꝓfecte coctū postea sirupizet ℞ cuʒ aceto acetoset ℞ vsui seruet. ¶Digestiua melancholie ℞ solutiua. ℣. radicū caparorū tamarisci aā. ʒ. i. radicū. v. graminis aā. ℳ. i. endinie scolopen. aā. ℳ. 5. fumiterre scabiose lapacii acuti aā. ℳ. ii. cuscute. ʒ. ii. violarū borra. buglo. aā. ʒ. i. bulliant in sufficienti aqua prima bullitura ℞ i secunda bullitione addat' folicul⁹ sene mirobalanor indor aā. ʒ. i. thimi epithimi aā. ʒ. 5. thimi. lauent ℞ fricent i decta decoctione postea addat electuarii de succo ro. diacatholicon aā. ʒ. i. ℞ cum zuc. fiat sirupus longus ſm artez. dosis est ʒ. iii. vel circa. Et nota ꝙ hos sirupos potes variare ſm ꝙ varias solutiua. vide per teipsum. ¶Tractatus quart⁹ de dosibus solutiuor simplicium primo. ¶Nunc ḡrto ponēde sunt dos solutiuorū nō oiuʒ sed vsitatoruʒ magis. ℞ primo simpliciū. secūdo ꝓpositorū. Scamonee dos est a trib⁹ granis vsq; ad. xii. Reubarbari dos est aā. ʒ. i. vsq; ad. iiii. in deco. est a. ii. vsq; ad. iiii. casiefist. est. a. ʒ. 5. vsq; ad. ii. bermodactyli a. ʒ. i. vsq; ad. iii. agarici. a. ʒ. i. vsq; ii. i deco. a. ii. vsq; ad. iiii. lapidis armeni nō loti dos est. a. ʒ. 5. vsq; ad. i. 5. ℞ loti a. ʒ. i. vsq; ad. ii. lapidis laʒuli loti dos ē a. ʒ. i. vsq; ad. ii. sed nō loti a. ʒ. 5. vsq; ad. i. sene dos est. ʒ. ii. vsq; iiii. ifuse ät a. ʒ. iiii. vsq; ad. ℈. i. popiyo. dos a. ʒ. ii. vsq; ad. vi. mirobalanoruʒ citrinoruʒ dosis est a. ʒ. ii. ad. v. ifusoruʒ ē a. v. vsq; ad. x. kebulorū. ℞ indorū dos est a. ʒ. ii. vsq; ad. iij. infusoruʒ a. iii. vsq; ad. x. emblicoruʒ dos est a. ʒ. i. 5. vsq; ad. v. infusoruʒ a. v. vsq; ad. xii. Hec sūt dos medicinarū maiorū ℞ minor. ſm suam mesue. Et no. ꝙ melius est infra subsistere ḡ exquisitissime enacuare potius attesteris minoritatē maioritatē. sēdo nota ꝙ harū medici. aliqñ aliqne dant in substantia aliqñ dant solū earū infusiones aliqñ ponunt i decoctionib⁹ ℞ colant. Qñ dant in substa. requirit minoritas ḡ qñdo ponunt in decoctionib⁹ qz magna pars vadit in fumū. ergo maioritas requirit ḡ quando ponūtur in infusione ḡ minoritas requirit. Quando medicine solutiue infundunt dñt post tempus debitū ifusiones colacum pano lini vel stamina ℞ digitis bene expriment virtus medicinarū vt virt⁹ medicine remaneat in liquore ℞ substancia abijcienda est ℞ iste modus soluendi vade tutus est. ¶Dosis cōpositorū vsitatorū. ¶Diarob cū turbith dos est a. ʒ. ii. 5. ad. ʒ. vi. diarob cū reubarba. dos a. ʒ. ii. 5. vsq; ad. vi. Electuarij mei dosis est a. ʒ. ii. 5. vsq; ad. v. diarob cū agarico dosis est a. ʒ. ii. vsq; ad. vi. ¶Electuariū de succo rosis ē a. ʒ. ii. vsq; ad. ℥. 5. diapruns. dosis ē ab. ʒ. 5. vsq; ℈. hierepicre cōis dosis est ab. ʒ. 5. vsq; ad. ʒ. i. ℳenedicte

Digitized by Google

dosis est ab.ʒ.ʃ.vsqʒ ad.ʒ.i. Blance dosis est a.ʒ.ii. vsqʒ ad.iij. Stomaticū laxatiuū ab.ʒ.ʃ.ad.i. Theodoricū anacardini ab.ʒ.ʃ.vsqʒ ad.i. Paulij ab.ʒ.iij.vsqʒ.vi. pilulaꝝ arteticarū.ʒ.i.pilule de hermodactylis.ʒ.i.pilule auree.ʒ.i.pilule cochie.ʒ.i. Catartici imperialis ab.ʒ.ʃ. vsqʒ ad.ii. Diasene ab.ʒ.ʃ. vsqʒ ad.i.biere ruf.a.ʒ.i.ʃ. vsqʒ ad.iii. hierelogodion a.ʒ.ij. vsqʒ ad.iiij. Theodoricon hypsticon ȧ.ʒ.iij. vsqʒ ad. vi. Et nota ꝙ be medicine dū approximāt pro enactuatione humoꝝ debent dari cum aqua decoctionis rerū respicientiū humores quos volumus enacuare qz er se sunt indifferentes quasi ad mēbrū qūlibet ⁊ quasi etiā ad humores. ℔ nō sic ad humores sicut ad mēbra vt dictū est in secundo capitulo.

¶ Tractatus quintus de ꝓparatione medicinarū simplicium ꝑdictarū. ¶ Dandus est modus ꝓparationis medicinaruꝫ simpliciū ꝑdictarū. ⁊ qz ℳ est in hoc de ꝓsolatiōe amplā fecit doctrinam: ideo cum brevitate transeundū est. Dico ergo ꝙ scamonea quando ꝑparat decoquit in cydonio ⁊ dat cum sirupo ro. vel cum zucha. ro. vel viol. aut aqua decoctionis mastices aut citonioꝝ aut mirobalanoꝝ citrinorum. Rheubarbarū ꝑparat cū fero caprino in quo bullita fuit spica nardi aut cū bono vino ⁊ datur cū aliquo ipsoꝝ. Et i esta te datur cum aqua endivie. Cassiafistula datur cū decoctiōe cōmuni. Turbith ꝑparat cum tertia parte. ʒ. ⁊ datur cuꝫ melle ro. cola. vel nō colato vel cū aqua passularū. nec debet multū cōteri. Agaricus ꝑparat cum tertia parte salisgēme vel cum. ʒ. Et datur cū melle ro. col. ⁊ debet multum ꝓteri. Hermodactylus ꝑparat cū masti. cinamomo. ʒ. aūpies. v. ⁊ misceat: postea datur cuꝫ oximelle vel melle ro. col. lap. armenus sic ꝑparat. primo teratur in vase lapideo vel metallino. deinde lauetur cuꝫ aqua dulci vigesies teredo. demum lauet decies cum aqua ro. ⁊ detur cum diabo riginato ⁊ aqua buglose ⁊ vino odorifero. lapis lazuli preparatur vt lapis armen⁹. Sene ꝑparat cum. ʒ. salisgēme aū. Deinde datur cum decoctione boraginis buglose violarum masti. gar. cardamomi. polypodiū ꝑparat cum anisso feni. gar. cinamomo cimino. ʒ. Demū cum aqua mellis datur ant passularū. mirobalani ꝑparant cum amygdalis dulcibus aut passulis semine fe. ⁊ spica ⁊ dantur cum fero caprino seu sacco. fumiterre vel cum decoctione cōi. Et sufficiant hec pp brevitatē. Si vis vlterius quere in mesue.

¶ Tractatus sextus de medicinis simplicib⁹ ducentib⁹ virtutes digestinoꝝ ⁊ solutinoꝝ ad mēbra. ¶ Medicine simplices ducentes virtutes digestinoꝝ ⁊ solutinoꝝ ad mēbra in quibus ⁊ a quibus volumus digerere ⁊ enacuare hūores dicent nūc. nam digestiua ⁊ enactuatiua ꝑdicta vniversaliter indifferēter enactuant a quocūqꝫ mēbro ꝙ admittionem igit medicinarū simpliciū dicendarū digerent sic humores in vna parte corporis ꝙ nō in alia. Et similiter enactuabunt sic ab vna parte ꝙ nō ab alia. verbi gratia. Oximel digerit flegma absolute ⁊ nō plus in vna parte corpis ꝙ in alia. sed per admixtionē cum na. mal. peonia cubebis sic digerit flegma in capite ꝙ nō in alijs mēbris. Et si detur cuꝫ caparibus ⁊ tamarisco digerit a splene ⁊ sic de alijs mēbris ⁊ ideo be medicine appellari possunt medicine appropriātes vel particularizantes. ¶ Ducentes ad cap. ℳ edicine igitur ducentes virtutes digestinoꝝ ⁊ solutinoꝝ ad caput sūt iste nux mal. ⁊ cubebe peonia poliū matoxana balsamus lignū eius semen eius anacardus ibus castoreū poliū laudanū melilotū acorus lignū aloes myrrha camedreos camepiteos squilla spi. nardi gentiana hysopus grana pini pip serapinuꝫ. ¶ Ducentes ad pectus. ℳ edicine ducentes ad pectus ⁊ pulmonē sunt ireos hysopus ligritia passule capill. vene. squilla amygdal. grana pini pulmo vulpis prasium vel zucharū dragagantū pliū fenugre. ordeū crocus ameos cordumeni succ⁹ caulij ius galli antiqui nasturciuꝫ aloes auela. opponacū myrrha serapinū rapha. affodilus arist. olibanū lilijuꝫ. ¶ Ducentes ad epar. ℳ edicine ducētes virtutes aliaꝝ ad epar sunt spica squinanthum eupatoriam fumusterre cuscute endivia absinthijuꝫ lactuca aqua ordei sandali spodiū asarū fenicul. anisum amygdale amare folij dauci cinamomi asparagi aqua cicerꝫ kamedreos arnoglossa volubilis ireos laurus aqua casei squilla vinum dulce poliū. ¶ Medicine retinētes ai. stomachū. ℳ edicine retinētes virtutē aliaꝝ in stomacho qz nō indiget medicinis ducentibus virtutem aliaruꝫ ad eum sunt hec galanga coctana mala granata mastix mirtus ⁊ q̄ñ oia stiptica. ¶ Ducētia ad splē. ℳ edicie que faciūt venire ad splē. sūt tamariscus scolopēdria caparis rubea tunctoꝝ squilla asaruꝫ scordeon dauci calamentū spica buchor marie cortices salicis salgēma sal indus acorus ireos prasium absinthijuꝫ eupatorium anisum feni. cuscute agnus castus camepitheos amygdale amare. ¶ Ducētes ad renes ⁊ vesicā. ¶ Medicine que ducunt ad renes ⁊ vesicaꝫ sunt saxifraga milij solis petrosilinū macedonicū cantarides radices cnq̄ʒ. ſ. sepetrosi. apij asparagi brusci. iij. semina fra. ſ. cucurbite melonis cucumeris citrulli. ¶ Ducentes ad matricem. ℳ edicine que ducunt ad matricem sunt pulegiū calamentum sauina iuniperus matricaria morella ruta pipinella milefolij pētafilon ruta myrrha salutis mētha rubea tunctoꝝ lupini ⁊ omnes ducentes ad renes ⁊ vesicā etiam ducūt ad mſicē. ¶ Ducentes ad ſſicturas. ℳ edicine que ducunt ad ſſicturas sunt squilla asa. ʒ. acor. polij oppoponacuꝫ aqua porri succus canlium cordumeni scordeon camedreos camepitheos amomum.

¶ Tractatus septimus de medicinis enacuantibus a quolibet membro. Et primo a capite. Istarum dicende sunt medicine enacuatine a quolibet mēbro simplices ⁊ cōposite a capite enacuātes. medicine simplices sunt iste. colocynthida: agaricus: ficados: aloes: lazuli lapis armenus epithimꝰ squilla sal indus kebuli indi. Composite sūt hec hierapicra diacha hieralogodion theodoricon anacardi. pillule cochie pillule auree. pillule de hiera. ¶ Solūtia a pectore. ℳ edicine simplices enacuātes a pectore ⁊ pulmone sunt he. Agaricus hysopus volubilis sarcocolla cassiafistula ireos colocynthida. ¶ Cōposite sunt paniuꝫ diasene pillule de agarico descriptione mesue quas habes infra ca. de tussi. Electuariū meum superius descriptum in scōa parte. ¶ Medicine simplices. ¶ Solventia a stomacho. ℳ edicine simplices enacuātes a stomacho ⁊ ab intestinis sunt he. Absinthium aloes mirobalani. Et ois medicine solū leniūne sine lambificatiue ⁊ etiam cōpestiue. ¶ Cōposite sunt Diapruis stomaticon laxatiuū catarticū imperiale hierapicra pillule de hierapicra pillule stomatice descriptiōe mesue. Et est hec recepta. ℞. turbith. ʒ. x. mastices. ʒ. iiij. rob. ʒ. iij. aloes boni ad pondus oium cōfice cum succo absinthij ⁊ i omni tēpore valent. dos est. ʒ. i. ¶ Solventia ab epate. ℳ edicine euacuatiue ab epate simplices. Agaricus aqua casei volubilis maior in pulus reubarba. succus cro. absinthium fumusterre. epatoriū mirobalani citrini tamarindi ireos mezereon serapinū sarcocolla. ¶ Cōposite. Diapruis trifera saracenica. pillule de reubarbaro descriptione mesue. cuꝫ hec est recepta. ℞. reubarbari. ʒ. iij. succi liquiritie succi absinthij mastices aū. ʒ. i. mirobal. citrinoꝝ. ʒ. iij. ʒ. bierepicre ʒ. x. seminis apij feniculi aū. ʒ. ʃ. troxiscoꝝ diarodon. ʒ. iij. ʃ confice cum aqua feniculi. dos est. ʒ. i. datur in fero cuꝫ aq casei. ¶ Solūtia a splene. ℳ edicine simplices enacuātes a splene. Agaricus sene epithimus ellebor⁹ niger calamētum montanū. ¶ Cōposite sunt diasene pillule indi descriptione hali vt recitat mesue. ⁊ sunt multū singulares: quorum recepta hec est. ℞. mirobal. indoꝝ elli nigri aū. ʒ. v. agarici lapidis lazuli loti pfecte scolopendrie salis indi aū. ʒ. iiij. succi epatorij spice aū. ʒ. ij. gar. ʒ. i. bierepicre. ʒ. xij. fiāt pillule cum succo apij. Dosis est. ʒ. vi. dant cū aqua casei.

¶ Solventia a iuncturis. ℳ edicine enacuantes a iuncturis ⁊ membris remotis vt renibus ⁊ vesica simplices sūt. Hermodactylus turbith ⁊ oppopo. salgēma sal indum sarapinum euforbium centaurea cucumer afranius ellebor⁹ niger polypodium sarcocolla. ¶ Cōposite sūt he. Electuarium de succo ro. bisdicta hermodactylata. pillule de bisdicta pillule artetice. katarticū imperiale. ¶ Et no. ꝙ nō solū ꝑdicte medicine enactuāt a ꝑdictis mēbris ſ ēt pñt enacuare a qūlibet mēbro si det cū medicīs brūb⁹ vīnte ducēti solutiua vel virtutes eoꝝ ad membrū a quo vis enacuare.

Digitized by Google

¶ Tractatus octauus de medicinis confortatiuis cuiuslibet membri. Et primo capitis. Hūc dicēde sunt medicie membrorum confortatiue calide et frigide simplices et compositē. et primo de calidis. Calide medicine simplices confortantes caput sunt iste. Saluia ruta maiorana betonica peonia saturegia camomilla serpillum pulegium calamentum siler montanum feniculine lignum aloes ¶ balsamū cardobalsamum folium ibus laudanum folia lauri ciprus cados melegetes squilla nux muscata cubebe ambra muscus melilotum. ¶ Composite sunt. Aurea alexandrina. ¶ Pluris arcticon diacastoreon diarodon iulij diantos cum musco. ¶ Frigide medicine simplices caput confortantes sunt. papauer album hyusquiamus lactuca viola camphora mandragora folia mirti folia salicis acetum. ¶ Compposite sunt zucharum rosatum violatus diapapauer. ¶ Confortantia pectus ¶ pulmonem. Medicine simplices calefacientes pectus ¶ pulmonem hysopus marubium ireos enula campana camomilla radix altee vua passa squilla lignum balsami myrrha serapinum lilium capilli veneris liquiritia spica ꝛc. ¶ Compposite sunt. diacalamentum diapraſium diahysop' diayris lohoc de pino et similia. ¶ Medicine simplices infrigidantes pectus ¶ pulmonem sunt iujube sebesten dragagantum gūmi arabicum: amidum. semē papaueris dulces viole candi moza celsi sandali zucharus. ¶ Compposite infrigidantes. diapapauer diadragantū diapenidium siue speciebus zucha. ro. zucha. viola. Confortātia cor. medicine simplices que cor confortant et calefaciunt melissa borago enula campana gario. cardamomum rosmarinum lignum aloes ambra muscus os de corde cerui croci⁹ mēta ambre bzen corter citri dozonici cubebe oziminꝫ gario. polium. ¶ Medicine simplices temperantes cor que etiam sunt, temperata sunt he. lacinctus saphyrus sma ragdus beliricī aurum argentum buglosa. ¶ Compposite calefacientes cor sunt diamargariton diacinamomum cordiale diamargariton pliriſarcoticon diaboraginatum. Electuarium letificans vide in capitulo de melancholia alman. diantos. Electuarium de lapidibus. Medicine simplices infrigidantes cor camphora viola margarite coralli rafura ebous poma odozifera rose spodium sandali omnes karabe nenufa. linum sigillatum cotandruꝫ. ¶ Cōposite sunt. diarodon abatis sine specieb' zucha. rosa. ¶ viol. sirupus violatus ¶ nenufarus. triasandali manus xpi perlarū trocide bolo ar. Troc. de camphora. Confortantia stomachuꝫ. ¶ Medicine simplices stomachum calefacientes sunt mēta salnia maiorana. absinthium marubium anisum fe. cimini mastic galanga gariofilus. 33. cinamomum macis sgla spica raphanus senugrecum. ¶ Compposite sunt diatrion pipereon diagalanga rosa nouella mel rosatū colatū non colatū dianisum diaciminum diacalamentū ¶ similia. ¶ Medicine simplices stomachum infrigidantes sunt rosa viola plantago lactuca cucurbita melones pomilace cucu. citr nili mali granata acetosa citonia pira agresta acetum ꝛc. ¶ Cōposite sunt. diacitonitem cum zucharo sine speciebus zucro. rosa. sirupi violati ¶ triasandali. ¶ Confortātia epar. ¶ Medicine simplices calefacientes epar. spica squinanthum cinamomū assarum enpatorium absinthium famusterre radices quinꝫ capillus veneris seminis feniculi anisi carui amedos costum. ¶ Compposite sunt diaciminum diacosta ro. nouella dianisum diacalamentum. ¶ Medicine simplices infrigidantes epar sunt. endiuia lactuca pomilaca epatica viola semina earum aqua ordei sandali solatrum spodiū camphora quatuor semina frigida aqua rosata aqua endiuie acetum berberis ¶ similia. ¶ Cōposite sunt triasandali zucharum ro. vio. ¶ similia. ¶ Confortantia splē. ¶ Medicine simplices calefacientes splenem sunt. caparis tamariscus ciorea scolopendria aristologia corter medianus fraxini corter radicum geneſtre borago buglosa nasturtium calamentum, grumoniacum calamus aromaticus ruta thimus epithimus amygdale amare aque frasseni anisi feni. carui ameos radices quinꝫ squilla acetum squilliticum agnus castus in pinus bdellium castoreum. ¶ Compposite sunt diacaparis diacalamentum diacimínum ¶ similia. ¶ Medicine simplices infrigidantes splenes sunt lactuca endiuia semina earum sandali spodium quatuor semina frigida acetū. ¶ Cōposita sunt diaboraginatum triasandali ¶ similia. ¶ Medicine temperate electe que possunt administrari pro nocumento stomachi epatis splenis fellis ¶ intestinorum ¶ sunt iste camomilla melilotum radix lilij borago nenufarus fumusterre capillus veneris. ¶ scolopendria. ¶ Confortantia renes. ¶ Medicine simplices calefacientes renes saxifragia milium solis petrosilinum macedonicum ernca semen eius vrtice cucube brodium cicerum rubeorum radices quinꝫ spica nardi spica celtica squinantum quarta senationes dauci uniperus grana pini ¶ similia. ¶ Compposite sunt. diacalamentum electuarium ducis filoantropos. ¶ Medicine simplices infrigidantes renes sunt nenufa. semen lacuce pomilace endiuie papauer album berba pastoris semina comunia frigida quatuor psilium vinum citoniorum plantago et similia.

¶ Compposite sunt. sirupus nenufarinus sirupus acetosus stomaticum frigidum. Et omnia splenem et epar infrigidantia. ¶ Confortantia matricem.

¶ Medicine simplices calefacientes matricem sunt artemisia ruta salnia satina: assa rubea tinctorum uniperus pulegium mentastrum calamentum myrrha oppoponacum lupini spica squinantum galia cinamomum calamus aromati. serapinum et omnes simplices calefacientes renes dicte. ¶ Compposite sunt que dicte sunt supra.

¶ Medicine simplices infrigidantes matricem ¶ compposite sunt eadem cum medicinis simplicibus ¶ compositis infrigidantibus renes. ¶ Confortantes iuncturas.

¶ Medicine simplices calefacientes iuncturas bermodactylus. hypericon squilla armoniacum assarum castoreum enforbium storax liquida myrrha nasturtium stercus vaccarum origanum calamentum sinapis grana. pini corter radicis caparoꝝ artetica camomilla enula. galia raphanus ruta serapinum.

¶ Compposite sunt confectio anacardina electuarium diamarte opimel iuliani opimel squilliticum.

¶ Medicine simplices infrigidantes iuncturas sunt solatrum semperuina lactuca endiuia mirtus mucillago psilij acetum aqua ros. bolus armenus apium.

¶ Compposite sunt eedem cum infrigidantibus renes que dicte sunt. et etiam sirup' de seminibus frigidis sirupus limonum et similia.

¶ Tractatus nonus de cura egritudinum particularium a capite vsq; ad pedes secundū rasim. et primo de soda.

¶ Nunc nono descendendum est ad receptas particularium egritudinum sequendo ordinem capitulorum alman. Et primo dicemus ea que competant in supremo ventriculo animalium. ¶ Primo ergo dicemus receptas conuenientes in capitulo sode ¶ quando est a causa calida. prima est recepta Rasis. que sic componi debet. ℞. aque rosate olei rosati ana. ℥. ij. aceti. ℥. ſ. conquaſſentur simul et capiti apponantur. et nota ꝙ quando Rasis nominat acetum cū aliis medicinis liquidis de aceto debet solum sumi quarta pars. Et hec regula veritatem habet in omnibus dicendis licet possit sumi quantitas maior. ¶ Nota secūdo ꝙ qz medicine posite a Rasi sunt magis appropriate aliis. ideo medicus semper debet ab illis incipere et quando ille deficiunt ponantur alie similes illis quas ponit Rasis saltem in virtute. ¶ Enacuatinum cholere Rasis sic ordinari potest. ℞. prunorum damascenorum numero. x. tamarindorum. ℥. i. corticum mirobalanoꝝ infusorum in decoctione prunorum per vnam noctem. ℥. i. et in mane misce et cum manibus fricentur bene et coletur. postea addatur zucha. ai. ℥. ſ. ¶ denē ad bibendū in aurora calida. Et si infundant mirobalani citrini ꝙ nocte. postmodū exprimat ¶ det aq̄ ad bibendū multum valet. similiter de prunis ¶ tamarindis. Emplastrum rasis sic ordinatur. ℞. aceti quartam. vnam ſ. se. aithee q̄ntuꝫ sufficit ad incorporandum ¶ misceantur ¶ fiat emplastrum liquidum aliqualiter ¶ extendatur su-

Digitized by Google

per panno ⁊ capiti apponatur. Et no. ꝙ periculum etiam magnum est multum frigida apponere parti capitis posteriori. sed non est hoc ꝺ parte anteriori. Cura si causa sode fit colera. ¶ Digerentia coleram in capite facientem sodam. ℞. de syrupis digerentibus choleraꝫ in prima parte ⁊ addo sirupum de nenufare quia virtutem portat ad caput illos syru. distempera cum decoctione aliquorum simplicium portantium virtutem ad caput dictorum iii. vi. partes ad idem. ℞. oxizachare sirupi endi. ʒ. nenufaris aā ʒ ʒ. misce adinuicem ⁊ detur cum decoctione aliquorum simplicium portantium virtutem ad caput que etiam sint frigida. Ad idem. ℞. seminum communium quatuor frigidorum. ʒ. ii. florum vio. nenufaris ro. rn. an. ʒ. i. endi. scariole lactu. aā. ℳ. i. fumitatum papa. al. ʒ. ʒ. vini granatorū ʒ. iiii. ⁊ cum ʒucharo fiat sirū. ⁊ cum aceto vini granatorum aceto setur. Soluentia choleram a capite: ℞. medicine descripte sapientis. in secunda parte habentes soluere choleram que incepit medicina hec purgans choleram cui addas sticados. ʒ. ii. quia dirigit eam ad caput. Alie medicine ibi descripte optime sunt in addatur aliquid quod dirigat ad caput. Ad idem. ℞. electuarij de succo ro. ʒ. ʒ. vel diapruns. ʒ. ʒ. distemperetur cum sirū. nenufarino ⁊ detur in aurora. Pitbima infrigidans. ℞. aque ro. ʒ. ii. aceti. ʒ. ʒ. conquassentur optime ⁊ fiat epithima super parte cerebrali capitis. ad idem predictis potest addi succus solatri portulace semperuine. ¶ Ad idem mucilago psilij cum aceto multum valet omnibus morbis capitis calidis. Et nota ꝙ antequā ponantur illa frigida debent enacuationes precedere stante capite repleto. ¶ Odoriferum confortans cerebrum ab extra rasis frigidum talter fiat. ℞. florum violarum salicis vel nenufaris an. ʒ. i. rose rube. ʒ. ʒ. camphore ʒ. i. cere quantum sufficit ⁊ fiat pomum cum aqua rosata Et melius est si fiat ex cera ⁊ ponatur in fundone illa pulueriszata ⁊ sepe aspersa cum aqua rosata. ¶ Medicamen apponendum post impositionem narcoticorum in nares vel aures ad removendum stuporem qui sequi posset ⁊ conuenit cuiꝫ membro cui appositum fuerit narcoticum. ℞. cassie lignee. ʒ. i. pulverizetur ⁊ misceatur cum oleo ⁊ in nares vel aures mittantur post emissionem narcoticorum. ⁊ si stupor fuerit inductus misceatur cum castoreo. ʒ. ʒ. croci ʒ. i. ⁊ dissolvatur cassia lignea cum vino in oleo de costo ⁊ mittatur in aures vel nares. ¶ Cura si causa sode sit flegma. Digerentia flegma in capite quando non distillat in soda a causa frigida. ℞. radicum acori ciperi an. ʒ. i. aristologie ro. ʒ. ii. siticrionis squille. ʒ. i. vtriuſꝫ salnie centauree minoris maiorane foliorum tauri betonice rute an. ℳ. i. anisi maratri se. siseleos basilicons an. ʒ. ʒ. liquiritie rase vuarum passarum mundatarum ab arill. an. ʒ. i. vtriuſꝫ sticados florum anthos. an. ʒ. i. aceti ai. ʒ. i. mellis ⁊ ʒucha. al. an. lib. ʒ. fiat syrupus secundum artem. ⁊ si materia foret multum frigida possunt addi iste species. f. garioſilorum cubebarum pipis an. ʒ. ii. ⁊ fiet multum acutus ⁊ delectabilis. Ad idem alius syrupus. ℞. syru. de sticados. ʒ. i. mellis ro. co. ʒ. ʒ. misce. alius quando materia est multū grossa. ℞. orimellis. compositi sirupi de sticados orimellis squilliticij an. ʒ. ʒ. fumatur cum. ʒ. ii. aque decoctionis sticados nuc. muscate. salnie ana. ʒ. ii. ʒucbari ru. ʒ. ii. ⁊ digeretur cuꝫ digestiuis i. prima parte dictis vide ibi. ¶ Digestiuum flegmatis distillantis a capite. ℞. salnie florum cypressi an. ℳ. iii. masti. olib. an. ʒ. i. nucis muscate nucis cypressi an. ʒ. ʒ. ligni aloes. ʒ. ii. mellis ʒucbari an. lib. ʒ. fiat syrup. ſm artem. Et not. ꝙ stiptica calida conferunt in isto casu quorum tabulam. ri. capitis. videbis per ordinem. ¶ Sirupꝰ valens passionibus capitis frigidis ⁊ nernosum. ℞. salnie sticados foliorum tauri calamenti hysopi origāi sanſuci mēte radicum acori fenu. petrosili. sparagi endiuie ana. ℳ. ʒ. passularum mundatarum granorum pini seminum communium ro. apij anisi. ana. ʒ. ʒ. cubebarum seminum peonie garioſi. nucis muscate. ana. ʒ. i. ʒ. spice. ʒ. ʒ. cinamomi piperis calami aromatici an. ʒ. ʒ. liquirine caparorum an. ʒ. iii ex decoctione predictorum cum melle ⁊ ʒucbaro sufficienti fiat syrupus. Et si vis ꝙ sit soluens adde cartami polypodij hermodactylorum ana. ℈. ʒ. agarici. ʒ. vi. saliſgemme. ʒ. ʒ. turbit. ʒ. ii. ⁊ in pecia ligata bullant cum predictis ⁊ acetosetur cum aceto squilitico. ¶ Enacuationum flegmatis a capite. ℞. pillularum cochiarum. ʒ. ii. pulpe coloquintidubdelij ana. ʒ. i. conficiantur cum syrup. de sticados vel aqua salnie ⁊ fiant pilule ad modum ciceruum ⁊ detur. ʒ. i. quia sunt fortes. Ad idem. ℞. pillularum cochiarum. ʒ. ʒ. pillularum de hyerapi. ʒ. ii. reficiantur cum syrup. de sticados ⁊ fiant. Ad idem. ℞. pillularum elefaginarum pillularum aurearum pillularum de aloes ⁊ sunt apprōpriate dosis est. ʒ. i. Ad idem. ℞. florum sticados arabici florum borraginis buglose ana. ʒ. i. passularum mundatarum ab arillis. ʒ. i. ʒʒ. semi. basilico. ana. ʒ. i. anisi. ʒ. i. agarici. turbit mundati interius ⁊ exterius an. ʒ. i. corticum mirobalanorum kebulorum infusorum per noctem in decoctōne predictorum. ʒ. i. ʒ. fricentur de mane fortiter ⁊ colentur ⁊ detur in aurora. Non placet quia nimis fortia ē sufficeret tertia pars eius in vna dosi. Ad idem. ℞. hyerapi. agar. ʒ. i. spice croci. an. ʒ. i. saliſgemme. gra. ii. dissolnantur predicta cum decoctione stica. nucis muscate salnie an. ⁊ ⁊ est dosis communis. Ad idem. ℞. mellis rosati co. sirupi de stica. an. ʒ. ii. agarici. ʒ. ii. tribit. ʒ. ʒ. ʒ. spi. granatii. saliſgemme grana. ii. hyerepigre. ʒ. ʒ. dissolnantur predicta cum decoctione immediate dicta ⁊ propinentur calida in aurora. ¶ Pillule cochie fm alman. ℞. pulueris pipere. ʒ. v. coloquinti. ʒ. iii. ⁊ ter. partem scamonee. ʒ. ii. ʒ. turbit stica. an. ʒ. v. fiant pilule cum syrupo stica. Dosis est vt supra. Et no. ꝙ in pulvere pigre de qua intendit hoc rasis que est secundum gal. nec ingreditur aliquod solutiuum nisi aloes. omnium alia sunt ad confortandum ⁊ aliorum solutiuorum malignam reprimendam scamonea autem ponitur ad incitandum virtutem. Pillule cochie gal. ⁊ quasi equaliter purgant coleram ⁊ flegma. ℞. aloes mast. colo quintide scamonee succi absinthij partes equales ⁊ fiant pilule. Pomum calidum confortativum cerebri frigidi. ℞. ladani. ʒ. ʒ. ligni alo. storax. calamite an. ʒ. i. garioſi. nucis muscate semi. basiliconis an. ʒ. ʒ. ⁊ cum aqua ro. in qua sit aliquid de musco fiat pomum. Et si addatur de ambra pl⁹ valet. Item nigella torrefacta ligata in panno valet si odoretur. ⁊ no. ꝙ muscus ambra crocus ⁊ similes medicine que ingrediuntur medicinas compositas in parua quātitate semper debent distemperari cum magna diligentia cum liquoribus verbi gratia si. ʒ. i. musca ingrediatur vnuꝫ pomuꝫ primo distemperetur cum modicissima aq̄ ⁊ bene ⁊ postea dupletur aqua illa quotsq̄ fuerit bene distēperata ⁊ iterum aqua dupletur. ¶ Digestiuum. ¶ Cura si causa sode sit melancolia. melancolie effentis in capite facientis sodam. ℞. borraginis buglose ana. ʒ. i. radicum acori. radi. ciperi corticum radicum se. petro. an. ʒ. i. interiorum squille. ʒ. i. salnie sanſuci maiorane foliorum tauri betbonice. melisse. fumiterre an. ℳ. i. anisi mara. semi. basiliconis. an. ʒ. ʒ. seminis liquiritie rase vuarum passarum mundatarum ab arill. ʒ. i. vtriuſq; sticados florum anthos an. ʒ. flo. boza. fio. bug. an. ʒ. i. ʒ. aceti. ʒ. ii. mellis ʒucbari an. lib. ʒ. fiat sirū. diligenter ſm artem. Ad idem. ℞. syrupi de epithimo orimellis simplicis an. ʒ. vi. fiat deco. cum aqua boza. salnie stica. nenufaris ⁊ detur in mane. ¶ Enuacuantia melancoliam capitis. ℞. hyere rasi. ʒ. ii. hyere coloquidon lapi. lazuli bene ablati. ʒ. ii. se. basili. ʒ. ⁊ cū sirū. de stica. fiant pilule. cuius dosis. ʒ. i. vel circa. ad idem. ℞. flo. borraginis sticados ara. an. ʒ. ʒ. liquiritie rase vuarum passarum mundatarum an. ʒ. ʒ. rhimi epithimi polypodij quercini folioruꝫ sene an. ʒ. ʒ. anisi seminis basi. an. ʒ. ii. fiat decoctio in sero caprino ⁊ in nocte infundantur corticē mirobal. indo. bene gumosorum. ʒ. ʒ. diasene. ʒ. ii. caſſie fistule. ʒ. ʒ. ⁊ in mane colentur ⁊ est vna dos. ¶ Si vis alia medicinas solutiuas. Recurre ad secundam partem. ⁊ si vis componere sirū. alios a predictis digerentes humores ē capite potes sumendo simplicia respicientia caput calida ad digerendū humores frigidos frigida ad digerendū humo

dragore ℞ si fuerit non habentur accipiantur aque que fiunt in alembico. ℞ si vis emplastrum facere adde ad predictas aquas farine ordei. q. sufficit ℞ cum omnibus predictis fiat emplastrum. ℞ nota q̄ ista frigida vtraq; solum competit in principio q: quando materia fixa est ℞ cōfirmata frene si cōpetit resolutiua vel resolutiua cū repercussiuis. Catulus paruus lactans reuiseratus positus super capite raso valet multum. Et si vis somnum inducere facta euiseratione capiti pone itus catulum de pulmere insquiami per totum ℞ appone capiti. Ad idem valet colubus incisus per dorsum Silr gallus. silr primo arietis si capiti apponantur ℞ quando primo infrigidatur iterus calefac bene in aqua calida ℞ reponantur ℞ valet. Et hec valent in quacūq; frenesi q: resoluunt materiam apatis. Embroca etiam optima est. Et hec decoctio q: resoluit ēuis aliqua calida appō antur. ℞ violarum: mellilot malue anthos foliorum lauri cottcum papaueris aā. Ḿ. ii. bulliant in aqua ℞ fiat decoctio. ℂ Unguentum ad somnum. ℞. lactis mulieris lactantis puellā. ʒ. iii. albumina. iiii. ouorum fortiter agitatorum farine papaueris ai. q. sufficiat aceti fortissimi. ʒ. i. ponantur in panno ℞ capiti applicentur. Et si vis potes ceram appōere ℞ facere vnguentum. Ad idem. ℞. olī mādragorati nenufarati rosati vnguenti populeon aā. ʒ. ß. puluis insquiami mandragore cottcum nenufaris aā. ʒ. ß. cere. q. suffi. ℞ fiat vnguentum Ad idem ℞ est fortius. ℞. insquiami. ℥. i. opij. tebaici. ʒ. ii. croci. ℥. ß. ℞ incorporentur cū modico aque rose. ℞ aceti ℞ liniatur frons. Ad idem aqua rosacum aceto infrigidando tempora sticulos inducit somnum similiter infrigidando collum inducit somnum. Sed mulieribus infrigidando mamillas inducit somnum. similiter infrigidando manus ℞ pedes. ad idē ℞. terre sigill. ʒ. iii. misceantur cum aqua rosa. ℞ aceto i modum vnguenti ℞ non fit actu frigidum ℞ solum pedes vngas ℞ prouocat somnum. Electuarium ad somnū. ℞. cōserue violarum conserue nenufaris. aā. ʒ. ß. se. papaueris ai. ʒ. i. se. insquiami. ʒ. i. zucheri. q. suf. ℞ misceantur omnia sicut zucharum rosa. ℞ datur cum aqua ordei omni die. tragea ad somnum. ℞. se. lactuce se. papa. ai. an. ʒ. ii. se. endiuie. se. portula. ℥. an. ʒ. i. insquiami. ʒ. i. -pānis zucheri. ʒ. iiii. ℞ fiat tragea grossa. Ad idem. ℞. se. papa. ʒ. i. se. lactuce. portul. an. ʒ. ii. se. insquiami. ʒ. i. cucube masticis an. ʒ. ß zucha. ʒ. iiii. ℞ fiat tragea ℞ hec magis appropriatur capiti Ad idem lac papa. in cibis suis in mane ℞ in sero est bonū. Item pillule de oppio sunt fortis ℞ fic fiunt. ℞. opij croci castlie lignee an partes equales dentur vna p̄ vice vel due ad plus ℞ dantur in casibus vltimis. ℞ nota q̄ in frenesi si non est aliud qō prohibeat primo flebotoma de cephalica deinde flebotoma venas frontis ℞ appone sanguisugas. aut prouoca sanguinem per nares aut ventosas ad spatulas. ℞ scias q̄ nil melius est in frenesi q̄ hemorroidas prouocare. prouocatio autem hemorroidarum habebitur in. c. suo vide ibi. ℞ valet sacrificatio auricum ℞ est vtilis in extremitatibus.

ℂ Capitulum de apoplexia.

ℂ Distrahentia humiditates a capite excitantia virtutes. ligature extremorum. fricationes comendem. Extensio digitorum constrictio nasi. sternutatio clamores suffumigatio cum bdelio galbano. ℞ similia. ℂ Suppositoria ℞ clysteria ℞. melius cocti. q. sufficit ℞ addatur paulus euforbij salgēme vel vitri. diagridij hyerepigre colloquintide agarici aā partes equales. ℞ fiant suppositoria longa ℞ grossa. Item fiant etiam suppositoria ex felle bouis ℞ sapō albo cū melle ℞ fine melle ℞ valet in paralysi epilepsia spasmo tremore ℞ stupore ℞ tortura. Item. ℞. agarici euforbij oppoponaci aā. partes equales. ℞ cum melle fiat suppositorium.

ℂ Clystere. ℞. centauree coloquintide. an. Ḿ. ß. polipodij mercurialis an. Ḿ. i. anisi feniculi ciminī aā. ʒ. ß. sene. ʒ. iii. rute camomille aā. Ḿ. i. ficuum ficcarum numero. x. cartami thimi epithimi aā. ʒ. v. fiat decoctio lenta excepta thimo ℞ epithimo de quibus fiat vt supra cui addant olei rute. ʒ. v. agarici turbith. ℥. aā. ʒ. i. hyerepigre. ʒ. i. salis parum ℞ fiat clystere. ℞ aliqualiter forte. ad idem. ℞. camomille rute anet salvie origani calamenti centauree minoris aā. Ḿ. ß. coloquintide. ʒ. ß. sticados furfuris sicle mercurialis aā. Ḿ. ß. cartami. ʒ. i. fiat decoctio ex predictis cui addatur olei de castoreo. ʒ. iii. hyerepigre. ʒ. ii. mell. ʒ. ß. salis gēme. ʒ. i. agarici. ʒ. ß. bdicte. ʒ. ß. ℞ fiat clystere ℞ hoc forte est. ad idem. ℞. anisi maratri seminis fiseleos semis basiliconis aā. ʒ. ß. centauree minoris salvie rute abrotani calamenti origani aā. ʒ. i. sticados arabici coloquint. ʒ. ii. furfuris. Ḿ. ß. fiat decoctio cui addatur mellis anacarci. ʒ. ii olei. ō ruta. ʒ. iiii. salisgemme. ʒ. ii. hyerepigre. ʒ. i. ellebori ʒ. ii. ℞ fiat clystere ℞ est forte. ℞ si vis clysteria leniora recurras capitulo de paralysi ℞ reperies leuiter solventia medio criter ℞ fortiter solventia. ℂ Sternutare facientia. ℞. confortis. ʒ. iii. ß. piperis albi ℞ nigri castorei aā. ʒ. ß. rute camphistris. ʒ. i. pulueriz̄entur simul ℞ naribus insufflentur. Ad idem. ℞. nigelle sinapis aā. ʒ. i. aloes. ℥. ii. pulueriz̄entur simul ℞ hoc extrahit humiditates per nasum ℞ est leue. Ad idem. ℞. piretri. ℥. sinapis aā. ʒ. i. pulueriz̄entur simul pō agitat q̄ educat. ad idem. ℞. coloquintide ellebori ai. aā. ʒ. i. castorei. ʒ. ß. nigelle sinapis piperis an. ℥. ii. pulueriz̄entur ℞ naribus insufflentur ℞ est leue multum. nam exicat ℞ superfluitates educit ad extra per nares. ℂ Emplastrum ras est vtile ℞ potest fic fieri. ℞. sinapis. ʒ. vi. castorei. ʒ. ii. aceti ʒ. i. ℞ cum cera oleo de costo. vel de castoreo. vel de euforbio fiat vnguentum vel emplastrum magdaleon. ad idem. ℞. galbani serapini oppoponacis aā. ʒ. ii. euforbij. sinapis castorei trium generum piperis aā. ʒ. ii. sulphuris. ʒ. i. ß. terbentine. ʒ. i. gumme liquefiant cum oleo de costo ℞ fiat magdaleon ℞ extende super corio facto ad formam capitis ℞ est medicamen multum calidus ℞ exiccatiuū. ℂ Unguentum. ℞. piretri piperis euforbij castorei an. ʒ. i. sulphuris. ʒ. i. ß. acori costi an. ʒ. ß. fiseleos. se. basiliconis ana. ʒ. ii. squinanti. ℥. ii. succi rute olei nardini olei camomille olei de lilio an. ʒ. ii. cere. q. sufficit aceti parum ℞ fiat vnguentum ℞ est valde decens in hoc casu. ad idem. ℞. euforbij piperis hysopi calami aromatici costi castorei giuuis alibat oppoponacis. aā. ʒ. iii. storacis. ʒ. i. ß. cere cirine quantus sufficit ℞ cum oleo antiquo vel decocto vel oleo calido fiat vnguentum. ℞ si addi potest olei de balsamo. ʒ. ß. adhuc erit melius. hoc vnguentum est valde solēne. ℞ nota ipm q: ips suus expertus multotiens.

ℂ Capitulum de subet ℞ lethargia ℞ congelatione.

ℂ Primo instandum est ad diuertendum. ℞ q̄ in somno non profundetur ℞ ideo fiant ligature ℞ frications extremitatum. plicatio digitorum contorsio nasi depilatio barbe ℞ pectinis clamores magni. ducantur in triticiam. ℞ videant res que contristari habent etiaz fiant sternutationes cū predictis in. c. de apoplexia fiat etiam suppositoria clysteria acuta cum predictis in. c. de appoplexia ℞ fiant vnguenta ℞ emplastra predicta. in. c. de appoplexia. ℂ Et nota q̄ ista forcia non conueniunt sic in principio sed precedāt aliqua euacuatiua per vomitum vel fecessum vel fiat aliquod clystere leue de scriptis in. c. de paralisi. Vomitus fiat cum cā deta vel penna vel manu. Item detur decoctio raphāi cū oximelle simplici ℞ vomat. Item detur vomitum scripti in. c. de scotomia ℞ vertigine. Euacuetur cum pillulis cochijs vel pillulis de hyerapigra. ℌ. vel aliqua alia medicina descripta in capitulo de paralysi. ℞ nota q̄ iste due passiones. s. subeth ℞ letargia q: conueniunt in causa licet differant ex parte situs. quia letargia est passio partis posteriors cerebri. ℞ subet est passio partis anteriors. curantur eodem modo ℞ cum eisdem medicinis. Congelatio vero est passio partis posteriorie. sed est a causa frigida ℞ ficca ℞ iō in cura eius licet miscere aliqua humida cum calidis ℞ i cura cuius subet passionis medicine debent esse fortes q: sunt de materia grossa. ℂ Notandum tamen q̄ frigidiora possunt applicari ab extra parti anteriori q̄ parti posteriori ℞ calidiora conferunt plus in congelatione q̄ subet. ℂ Embroca ad caput. ℞. sticados rosmarini rute origani maiorana foliorum lauri hysopi calamenti bulliant in aqua sufficienti vsq; ad consumptionem medietatis ℞ fiat ab alto embrocatio ex predictis. ℞ potest fieri sacculus. ℂ Caput purgari fiat cum aqua maiorane. ℞ possumus facere bulire i ea aliq̄

calida de ꝺ dictis sicut sticados rutā ꝛc. ꝛ si egritudo persenueret vt digestiõe idigeat recurre ad capꝝm ꝺ soda p dige stiuis' ꝛ silr enacuatiuis isto mõ. qz subet ꝛ letargia sit vt i plib'a mã sfatica. ℞. digerẽtia sfa ꝛ enacuãtia illud. ꝛ qa congelatio si est cũ materia sit a materia frigida ꝛ sicca. ℞. digerentia materiã melancolicam ꝛ enacuantia illam. Clysfere in congelatione. ℞. mercurial' fumiterre melisse sene polipodij bozagis buglose anisi maratri aã. ℳ. i. farfaris aã. ℳ. 5. fiat decoctio in aq̃ sufficienti ꝛ colet ꝛ addat' colature iereruf. iere logodion an. ʒ. 5. olei rute. ʒ. iiii. salsis paꝛ ꝛ fiat clysfere. Clysteria conferentia in hac passione dicenꝫ in capitulo de paralysi ꝛ epilepsia. ℂ Capitulum de palysi tremore tortura ꝛ spasmo de repletione. in cura paralysi ꝛ aliarum egritudum nernorum multiplices medicine cõferunt quarum receptas tibi satis pleae scribam. Mora tñ ꝙ in principio a lenioribus est incboandum: in fine vero a fortioribus. in medio mediocribus vt antic. prima fen. tertij. c. de cura egritudinum capitis. ℳedicine conferentes sunt solutiua digestiua clysteria confortantia nernos assumpta pos. vnguents empla ola balnea stuphe embroce. pnocautia fedꝛ. euaporatoria gargarismata caputpurgia ventose flebotomia sternutatoria. pilule de oibus dicta. ℂ ℳedicine solnentes sunt triũ modoꝝ quedã leniter soluentes q̃dã fortiter quedã medio mõ. in principio cõpetunt leniter solutes quarũ quedã sunt pilule. quedã electuaria quedã ocfectões. quedã potões quedã pulueres incipiẽdo a' pileulis. ℂ Pille leniter solsãtes sunt pille almansoris descripte in. c. de dolore stõi ꝛ sunt leniter soluẽtes ibi ponẽt' earꝫ recepta, ꝛ dos earũ ꝛ vtiles valde sunt. ℂ Pille alie cõeque ẽt sunt vtiles tpe'pestilentie. ℞. ligni aloes calãi aroma tici rubabalsami gar. nucis mu. 33. spice galange croci ciamomi carpobal. cardamõi abfinthij mente apij petro. feni. filetis montani leuistici an. ʒ. 5. myrrhe. ℈. ii. renbar. ad põd' oium. aloes epatici ad pondus renbar. ꝛ aliarũ rerũ ꝛ cuꝫ bono vino fiant pilule grosse ad modũ cicerum. dos' cã. ʒ. i. vsq; ʒ ad. ii. ꝛ hec etiam cõfortant mẽbra nalia a'lia ꝛ vitalia. pillule alie cões. ℞. mirrhe croci. ʒ. i. aloes. ʒ. ii. fiant pillule grosse ad formã cicerũ dos est. ʒ. i. vsq; ad. ii. pille mediocriter soluentes. ℞. aromatici serapi oppoponacis casto. bachanum lauri stica. ʒedoa. macis anisi mastic. feni. cardamomi. ʒc. cinamomi. spice nar. gar. galange. nu. mu. cubebe croci rosaloes squinãti. v. gũm mirobal. an. ʒ. i. turbith. ʒ. iiii. aloes ad pondus oium confice cũ succo salnie vl' maiorane musci. gra. iiii. ꝛ fiant pille. dos est a. ʒ. i. vsq; ad ʒ. i. ʒ. pillule alie fetide Alman. in illo. c. ℞. pulueris picre ʒ. r. coloquintide interioris. ʒ. v. enforbij. ʒ. ii. ʒ. castorei piperis asse serapini oppoponaci setaragi indi. ℈. i. cassie sinapis an. i. centauree minoris elaterij. succi cucumeris asinini an. ʒ. v. gumme in succo rute dissolnantur. ꝛ alia ex eis coadunatur. fiant pillule. Earũ dos est a. ʒ. ʒ. vsq; ad. i. ʒ. ꝛ hec requirunt digestionem in materia qz solnũt satis ꝛ multum. ℂ Pillule alie ẽt sunt que arabice appellantur ꝛ multum valent in dolore capitis ẽtucunq; fuerit antiquus. ℞. aloes. ʒ. iiii. mirobalanoꝝ citrinoꝝ kebulorũ emblicomm beliricoꝝ indoꝝ masticis diagridij assari ro. an. ʒ. i. croci. ʒ i. castorei, ʒ. iii. cõficiantur cũ succo cauliũ ꝛ fiant pille. dos earum est. ʒ. 5. vsq; ad. i. ʒ. Expertus sum maxime i dolore capitis antiquo nec multũ solnũt. ℂ Pillule artetice alie sunt que appropriant ad arteticã friam. ℞. ermodactiloꝝ turbit agarici an. ʒ. 5. cassie lignee spice nardi gario. rosabalsami carpobalsami. ʒ. 5. macis galange asse fetide se. fe. sari fragie se. asparagi bruſci gra. solis ros. sault gẽme ã. ʒ. 5. aloes: ad pondus oium cõficiantur cũ succo feni. Dos est. ʒ. ii vsq; ad. ℈. iiii. ℂ Pillule alie securiores ꝛ p me multũ experte. ℞. mirobalanoꝝ citrinoꝝ. ʒ. v. aloes. ʒ. ix. ʒ. ii. piperis nigri ꝛ longi an. ʒ. i. sinapis. ʒ. ii. centauree salis idi coloquintide an. ʒ. ii. pẽdion. ʒ. iiii. tẽpera cum succo porri ꝛ fiant pillule. Dos est. ʒ. i. vsq; ad. i. ʒ. ℂ Pille alie de serapino. ℞. se. apij. se. armeli an. ʒ. i. serapini ꝺ delij an. ʒ. ii. ire. ʒ. iii. pulpe colloquintide agar. ci an. ʒ. i. turbith. ʒ. vi. fiãt pillule cum succo feniculi. Dos est an. ℈. ii. ad. ℈. iii. Sunt ẽt pillule de agarico. ꝛ pille aggregatiue vide a mesue descriptione. ix. ꝛ iste sufficiãt. ℂ Pillule fortiter soluẽtes. ℞. enforbij colloquintide agarici serapini ꝺ delij an. ʒ. ii. aloes. ʒ. v. masticis. ʒ. ii. confice cum succo porri ꝛ fiant pille dos est an. ʒ. 5. vsq; ad. ʒ. i. Earum vsus non placet qz educẽdo intestina excoriant ꝛ nimis calefaciunt ex mesue. ℂ Pille fetide maiores sm mesue. ℞. aloes turbith an. ʒ. vi. serapini armoniaci oppoponacis ꝺ delij se. armel. mirobalani colloquintide interioris an. ʒ. iiii. scamõee. ʒ. ii. cassie hermodact. sebza castorij enforbij agarici ana. ʒ. i. cinamomi croci cardamomi spice an. ʒ. 5. gũme infundantur in aqua porri facta ad capellũ fiant pillule grosse aliquantulum dosis c̃a. ℈. ii. vsq; ad. ℈. iiii. ℂ Pillule berofaldine. ℞. hermodactyloꝝ. ʒ. ii. aloes. ʒ. ii. 5. diagridij. ʒ. i. colloquintide. ʒ. ii. enforbij turbith an. ʒ. 5. Dos an. ʒ. i. vsq; ad. ii. Nõ placẽt qz solutiua nõ sunt bene correcta. ℂ Pillule de oppoña cõ sm mesue distin. ix. vtiles sunt in paliſi spãliter ꝛ fũt fortiter soluentes ꝛ vsus earum est tutior ꝙ vsus pillularum de enforbio. vide ibi alias receptas possem ponere. ſ; ista sufficiant. ℂ Electuaria solutiua leniter. ℞. cinamomi macis nucis mus. caryoſ. an. ʒ. i. ʒ. ii. acori. ʒ. iii. turbith. ℈. 5. mellis q̃tum sufficit. ꝛ fiat electuarium. ℂ Electuariũ aliud sm mesue alcafboni saporis. vide distin. iii. dosis est an. ʒ. ii. ad. iiii. ℂ Electuarium diafinicon ad idem descriptum a mesue distin. iii. ꝛ appellat eum confectio de dactilis bonũ ꝛ expertum per me. Dos est an. ʒ. iii. vsq; ad. ʒ. vii. ꝛ eo vtor audacter. ℂ Confectio de manna ex inuentione. ℌ. posita a mesue distin. iii. mirabiliꝝ valet. vide ibi. ℂ Hiera picra Nicolai etiam est de istis. sed qz amara nõ potest rũpi in forma electuarij: ideo ꝙ distemperetur. ꝛ ideo ponam ipam cum potionibus mediocriter soluentibus. ℂ Et nõ retur inter ista diacassiafi. cuius hec est descriptio. ℞. pũporum violarum an lib. 5. buliant in ser. lib. aque vsq; ad cõsumptionem medietatis ꝛ addantur colature mane cassie. an. lib. i. tamarindorum. ℔. iii. buliant vsq; ad spissitudinem demum addantur cãdi pulueris zati. ʒ. iiii. penidij. ʒ. iii. zucbari lib. i. sirupi violati lib. i. 5. fiat eſim. Dosis est an. ʒ. i. vsq; ad. ʒ. i. 5. ꝛ est medicina pro delicatis. ℂ Electuaria medio modo soluentia. primum sit electuarium meum superius descriptum in secunda pte de solutiuis flegmatis. aliud est diacitonitẽ sm mesue di. iii. vide ibi. ℂ Diasene valde bonum. ℞. nucis musca. galange gariosili folij macis ligni aloes cardamomi pipis longi. ʒ. 3. cinamomi an. ʒ. i. fene turbit an. ʒ. i. 5. anellanarũ mundatarũ a cortice exteriori. ʒ. iii. mellis q̃tum sufficit ꝛ fiat electuarium isto mõ. recurentur anellane ꝛ incorporentur cum melle ad vltimũ vo addantur aromata Dos est an. ʒ. vi. vsq; ad. ʒ. i. ℂ Electuarium ad idem quod dicitur cesaris ꝛ humores purgat a iõge ꝛ citam operationem facit. ℞. macro piperis. ʒ. 5. camonee turbith an. ʒ. ii. se. apij ameos piretri salis tabarzet an. ʒ. i. zucbari. ʒ. ii. fiat electuarium cum vino ciconiorum dos est an. ʒ. iii. vsque ad. ʒ. v. alia dimittatur in hoc ordine. Et hec sufficiant. ℂ Electuaria fortia. hiera hermetis sm mesue distin. iii. Dos. est an. ʒ. ii. vsque ad. ʒ. iii. hiera colloquintide sm rasim. vide in mesue di. iii. Dos an. ʒ. ii. vsque ad ʒ. iiii. aliud quod mirabile est in passionibus nernoꝝ maxime in paralysi. ℞. castorei mirobalanoꝝ citrinoꝝ an. ʒ. ii. aloes. ʒ. i. 5. asse myrrhe enforbij an. ʒ. ii. ℈. i. foliꝝ ciamomi calami aro. ʒ. 3. tamarisci nitri galbani squimanti spice oppoponacis renbarbari serapini stozacis calamite an. ʒ. i. ℈. 5. sapifragie dauci maratri pencedani apij petroſilij storacis rubee sanguinis draconis toris cardamomi maiorane an. ʒ. iii. agarici masticis salis armo. zedoarie an. ʒ. 5. saturegie hysopi camedreos pulegij origani balsamite mente aq̃ tice brance vrsine basilicontis diptami rute seminis aristologie longe ꝛ rotunde lauri succi caulis agrestis assari salnie ꝺ delij ana. ℈. 5. epithimi polypodij carpobalsami ana. ℈. i. radicum laureole caparozum anacardorum sanine gentiane corticum mandragore ana. gra. xi. absinthij bireos aã gra. v. mellis quãtum sufficit ꝛ fiat electuarium Dosis est an. ʒ. ii. vsq; ad. ʒ. iii. post fermentationẽ duoꝝ menſuz ꝛ det cũ aliqua decoctione respiciente mẽbrũ a quo vis eua-

Digitized by Google

mare etiam materiã quã vis euacuare. hic etiã posset enu merari electuarium qđ diamarte dr. positũ ab Auic. secũ do canone tractatu pmo cuius dosis est an. 3. ii. vsq3 ad. iiii. Aduertendũ est ꝙ cũ medicinis omnibus sicut est turbith agaricus reubarbarus pñt fieri medicine fortiter solutes multiplicãdo ꝙtitatẽ earum. & earũ vsus est magis tutus ꝙ facere alia medicinalia ita fortia que semper sumuntur cũ periculo. & iõ vitanda sunt ꝙto plus fieri põt. ¶ Cõfectiones leniter soluentes. pro quo scias ꝙ oia electuaria pdicta pñt reduci in formã cõfectionũ si fiãt cũ zucharo bono & qz non pñt tot pulueres sorberi ꝙ dosis sit maior. ¶ Diarod cũ turbith in hoc valet multũ. ℞. turbith albi camilloñ & gãmoñ. ʒ. 5. cinamomi gar o. añ. ʒ. ii. galãge pipis macis añ. ʒ. i. diagridij. ʒ. iij. zucbari al. lib. i. & cũ vino granatorũ aqua simplici añ. fiat ꝑfectio. Dosis añ. ʒ. iij. vsq3 ad. ʒ. iiii. ¶ Item diarod cũ agarico cuius receptas hẽs in ꝑa ꝑte de medicis solutiꝫ. & hec sufficiãt ꝫ multa possent addi. ¶ Cõfectões medio mõ soluentes potes addere de solutiuis & minuere de aliis nõ solutis in recepta diarob cũ turbith si cut addere turbit & diagridiũ & minuere alia. vbi gr̃a. ℞. turbith. ʒ. iiii. ʒ. i. diagridij. ʒ. vi. cinamomi gar̃. galange pipis añ. ʒ. ii. macis. ʒ. i. zucbari. q. suf. cũ aqua simplici & vino citonioꝝ añ. & fiat cõfectio. Sicꝫ fit diarob cũ reubarbaro. & vꝫ qñ materia foret mixta ex ꝓlate & colera. ℞. reubarbari turbith an. ʒ. iii. ʒ. i. ʒ. galange pipis añ. ʒ. i. croci macis spice añ. ʒ. i. zucbari lib. iiii. vini citoniorũ lib. ii. fiat confectio. dos est a. ʒ. iii. ad. vi. possunt ẽt addi diacridij. ʒ. iiii. & erit fortius. Diarob cũ sene. ℞. sene mũde. ʒ. i. cinamomi gar̃. macis mastꝫ. añ. ʒ. diagridij. ʒ. ʒ. & cũ zucbaro fiat confectio cũ vino gra. dos est ab ʒ. ʒ. vsq3 ad. ʒ. vii. & hec sufficiant. ¶ Pñt ẽt fieri alie confectiones fortiter soluentes sicut diarob cũ turbith & mezereon scamonea collo quintida. Diarob cũ turbith & euforbio bdelio & ſtibus ſ3 qz nõ sunt in vsu dimitto descriptionẽ. Et meliꝰ est ẽt redu cere in forma ellij qz melius ꝓseruãt. & ꝓportionãt ad intꝰ cẽ & ẽt melius fermẽtãtur. ¶ Potiones leniter solutie. ℞. cassie. ʒ. i. distẽperent cũ decoctione cõi & aromatizent cũ cinamomo. Decoctio cõis sic fit. ℞. ordei. ʒ. iiii. punnoꝝ numero. xii. ligrine tamarindoꝝ aniſi fenic. añ. ʒ. ʒ. aq̃ li. iii. buliant ſiꝫ vsq3 ad cõsumptõem tertie partis ſtes igne: alia potõ. ℞. bdicte. ʒ. i. distẽperetur cũ decoctione cõi & aromatizetur cũ cinamomo. Alia potio & est magis appropria ta istis passionibus. ℞. bierepigre. ʒ. i. distẽperet cũ decoctione cõi & aromatizetur cũ cinamomo. ad idem. cassiẽ. ʒ. ʒ. ellij solutiui mei descripti in scda parte de medicis. ʒ. ii. ʒ. distẽperet cũ decoctione cõi & aromatizet cũ cinamomo. ¶ Et no. ꝙ cuilibet predictarũ potionum potest addi. ʒ. i. ellij õ succo rosa. & plus & citꝰ faciunt operationẽ suã nã ellm de succo ro. asse parum soluit sed solutiua cito fac solnere. est. n. calcar aliarum medicinarum vt ait mesue. ¶ Potões medio mõ soluentes & vocant medicine saltatiuere. ℞. cassie. ʒ. i. agarici. ʒ. i. ʒ. cinamomi an. ʒ. ʒ. infundatur agaricus. ʒ. cinamomũ in melle ro. co. in mozatorio per diẽ. i. & bene tere cũ pistello reubarbari. ʒ. i. spice. ʒ. ʒ. reubarbaꝝ & spica infundant in vino bono vel fero capito vel aq̃ endiuie p diẽ. Deide fiant expressiones bone & ſba sbijciat & cassia distẽperet cũ dicta expſſione & decoctione cõi cui addatur sal gẽme. ii. gra. & aromatizet cũ cinamomo & dek cala. hec medicina consuevit cõtere ducere sex vi cibus & purgat mltam caput pectus renes matricem &c. Et educit a neruis & maxime si dimissa decoctõe cõi distẽperet cũ decoctione resꝓcientiũ neruos. & dinerſificat qz qñq3 addit ellm de succo ros. ʒ. i. qñq3 sumit. ʒ. i. cassie qñ qz sumitur de agarico & reubarbaro an. ʒ. ʒ. & hec fiãt ſm dispõnes corporũ. & tpe quo reubarbarũ erat in bono so ro multũ vtebar hac medicina. ¶ Potõ alia. ℞. bdicte ʒ. ʒ. vel. ʒ. vi. turbith. ʒ. i. ʒ. ʒ. ʒ. distẽperet cũ decoctione cõi addat salis gẽme ponderis quatuoꝝ granoꝝ distẽpetur cũ decoctõe cõi vel decoctõe reꝝ portãtiũ virtutẽ ad nervos sicut deco ctio sticados peonie artetice palitice folij & filiũ pñt multe alie files describi. ¶ Decoctio cõis ex prunis liquiritia o deo passulis & tamarindis. ¶ Potiões fortes. ℞. biere bermetis. ʒ. vi. distemperet cũ decoctione polypodij sene cẽ taree cinamomi pñorũ ordei & addat electuarij succi ro. ʒ. ʒ. & aromatizet. Ad idez. ℞. biere colloquintide. ʒ. i. di stẽperetur cũ decoctione cõi & aromatizetur cũ nuce mus. Ad idẽ. ℞. seis anisi feniculi petrosili. apij añ. ʒ. ʒ. sene tbi mi an. ʒ. ii. ʒ. ii. passularum. ʒ. i. agarici colloquintide serapi ni añ. ʒ. ii. caparorũ. ʒ. iii. turbith. ʒ. i. esule. ʒ. i. mezereon. ʒ. ʒ. polipodij cartami an. ʒ. v. fiat ex eis decoctio ſco igne & colet. & colature addatur cbatartici ipialis. ʒ. i. benedicte ʒ. ii. aromatizetur cũ cinamomo. hec medicina ſ3 fortis sit pp multa solutiua que ingrediuntur. tñ hec solutiua resolui tur in famũ pp ebullitionẽ. & iõ virtus eius remittꝫ. ¶ Et scias ꝙ qñ volumus fortes medicinas melius ẽ eas sume re in forma pilularum. qz pp longam morã qñ in ſto tra bunt attrahunt humores a remotis. ¶ Et qñcũq3 ꝓtigerit pilulas trãsglutiri non posse. pistent & tribuantur i aposi mate appropriato bũoi & mẽbro a quo vis euãre. ¶ Pilu lis leniter solutẽs. ℞. aloes. ʒ. i. mirrhe mastices an. ʒ. ʒ. ci namomi gar̃. an. ʒ. ii. croci. ʒ. i. zucbari ad pondus oium & fiat pulvis dos est ad libitũ vsq3 ad. ʒ. ʒ. ¶ Nota ꝙ aloes ꝙto magis est lotus tanto magis cõfortat ſtõm & tãto mi nus solvit & ꝙto minus ẽ lotus tãto magis solvit & minus ſtõm confortat. alius q satis est in visu & dat in quacunq3 etate & quacũq3 hora qz ẽt datur cũ cibis. ℞. sene. ʒ. iii. cia momi. ʒ. i. tartari. i. fecis vini que radet a plebibus vasis. ʒ i. pulverizantur & fiat pulvis & si vis adde zucbari ad pon dus oium. dos ẽ ad placidũ vsq3 ad. ʒ. ʒ. alius & ẽ vltim? ℞. sene epithimi passularũ florum borragis polipodij recẽ tis añ ꝓtes equales triturẽtur postꝫ polypodiũ fuerit exic catũ & cribelentur. Dantur cum zucbaro in estate in bieme cũ mellẽ. dos est ad placitum vsq3 ad. ʒ. ʒ. ¶ Pulueres medio mõ soluẽtes. ℞. turbit optimi & electi sine cortice ex teriori. ʒ. i. zuc. ʒ. i. ʒ. ʒ. pulverizentur & misceatur dos ẽ. a. ʒ. ii. vsq3 ad. ʒ. iiii. datur i mane cũ aqua calida. & si vis ex eo operationẽ fortiorẽ exbibe tm cũ decoctõe dactilor hermodactyllorũ & cinamomi. Iste pulvis mirabiliꝫ pdest guttosi. alius. ℞. folicniorũ sene. ʒ. ix. ciamomi. ʒ. ii. gario fi. ʒ. ʒ. tartari. ʒ. v. diagridij. ʒ. ʒ. fiat pul. dos ẽ a. ʒ. i. vsq3 ad. ʒ. iii. & solvit bñ. alius purgãs ſta maxie de ſtõ & epate. ℞. turbith. ʒ. ii. ʒ. ii. k ebulorũ emblicorũ an. ʒ. ii. ʒ. ii. ʒ. ameos dõestici. ʒ. ii. zuc. al. ʒ. ii. fiat pꝛuis. dos est a. ʒ. i. vsq3 ad. ʒ. iiii. alius maxime efficacie i guttis & pas sionibus nervorũ fris. ℞. hermodactillorꝫ. ʒ. xii. ʒ. turbith scamonee an. ʒ. x. mirrhe folij an. ʒ. ʒ. ʒ. garioſil. aristolo gie lon. & ro. se. asparagi bruſci aniſi apij. an. ʒ. ii. ʒ. fiat pul uis. Detur in mane cũ aqua calida. dos eius a. ʒ. i. vsq3 ad ʒ. i. ʒ. alius quo ego vtor maxime efficacie. ℞. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ. an. ʒ. ii. salisgẽme. ʒ. ʒ. turbit. ʒ. i. zucbari ad pondus oium ei⁹. dos est a. ʒ. i. vsq3 ad. ʒ. iii. ¶ Multi alij pñt fieri & de diuersis solutiuis qui nõ bene fozent securi ex eo ꝙ solutiua non bene corrigantur in istis pulueribus ideo predicti sufficiant qz sunt securi valde & possumus eis vti secure & rute. Et nota ꝙ turbit nunqꝫ debet multuz conteri ne adhereat ſtõ & semp debet secũ. ʒ. amisceri. agaricus ãt semp bene con teri oportet. ¶ Pulueres solutes periculosi sunt & iõ di mittendi. ¶ Odus cũ apponẽdi sit talis. ℞. pdili. ʒ. iii. dia gridij. ʒ. i. ʒ. ʒ. ʒ. piretri kebulorũ citrinorũ emblicoꝝ masti cis spice riloaloes sandali albi & rubei an. ʒ. i. zucbari ad põ dus oium. eius dos q̃tũcũq3 pua periculosa ẽ. sicꝫ põt fieri de bermodactyloꝝ euforbio assa fetida & filiꝫ. Alius. ℞. diagridij. ʒ. ʒ. turb. ʒ. ʒ. iii. elebori albi foliorũ mezereon correctorũ an. ʒ. i. ʒ. ʒ. zucbari ad põdus oium & fiat pulvis. Dosis est. ʒ. ʒ. vsq3 ʒ. ʒ. & ẽ periculosus. & hec sufficiant de dictis solutiuis in dictis passionibus. ¶ Digestiua i põdis passiõibus & pro sirupi. Digestiuũ principale ẽ sirup. õ sti castos ſm mes. distinctõe. vi. & detur cũ decoctõe portan te virtutẽ ad mẽbrũ vbi ẽ materia. aliud. ℞. cinamomi ga riofil. nu. mu. galãge spice nardi riobalsami carpobalsami riolocassie amõi carui sanfuci masti. sgnati celtice aniſi fent. apij assari petrosi. sticados danci cuscute eupatorij salvie herbe pals se. aneti costi scoꝛi diperi añ. ptes equales fiat õ

Digitized by Google

c octio ℞ cū melle sirupizetur ℞ parū muſci addatur ℞ fiat
sirup. longaſ quo vtatur sine alia decoctõe mane ℞ sero ſtõ
ieiuno. ℥. iiii. pro qualibet vice. Item nota q℈ iz oximel di-
gerit in talibus passionibus scõm mesue distinctõe. vi. ℞.
zinian. ℥. v. folij folioꝝ saluie ℞ reliqua vide ibi. Dos. est
℥. ii. cū calaſmane ℞ sero. Aliõ qõ dicitur sirup. berodis. ℞
squille lib. i. 33. se. aniſi seni. piretri hysopi cinamomi gario-
ſil. costi acori añ. ℥. i. piperis ciami amõi an. ℥. ii. dauci. ame
os teniſtici carui añ. ℥. x. aceti fortis. lib. i. ℥. mellis. li. ii. hec
oia infundantur i aceto ℞ bulliãt ad ſufficiẽtiã. postea cola ℞
addatur ſupradcm̃ mel diſpũatũ ℞ ſpẽs ponantur in sacco
lo vſui reſeruetur. Dos. ℥. ii. cũ decoctione portante virtu
tem ad mẽbrũ vbi est materia. ¶Pulvis digestuus i ꝑdis
passionibus. ℞. cinamomi. ℥. iiii. 33. ℥. ii. pipis. ℥. i. mirtillo
rũ. ℥. i. ß. galange nu. muſ. folij cardamomi melegete gario
ſil. an. ℥. ii. ſileris mõtani. ℥. iii. eufragie rute ficce celidonie
an. ℥. ii. ß. cribellentur bñ zucbari ad pondus oium ℞ fiat
pulvis. Dos est. ℥. ii. dare in mãe ſtõ ieiuno cũ bono vino.
Et diarodon digerit materiã flatucã ſi detur ſtõ ieiuno dos
est. ℥. ß. ¶Hic possent põi oẽs sirupi digerẽtes materiam
flatucã positi. c. de soda fria. vide ibi p te illa. ¶Cõfortãtia
nervos assumpta per os cõferentia factis enacuatõibus.
¶Electuariũ anacardinũ descriptum a rasi capitulo ꝺ pa-
liſi ℞ ꝓuocat febrez ℞ facit ſudorẽ vide ibi dos ẽ a. ℥. i. vſq;
ad. ℥. ii. ieiuno ſtõ põt bibi parũ vini ſubtilis sicut ribolium
aliud ℞ est potio mirabilis que põt dari oi mane a ꝓncipio
vſq; ad finem sine purgatio ꝓcesserit siue nõ q̃ exiccãdo di
gerit ℞ reſolvit ℞ nervos cõfortat. ℞. ine aniſi folioꝝ rute
añ. M. ii. bulliant cũ tribus lib. aq̃ vſq; ad lib. i. ℥. ℞ colet
cuius colature. ℞. ℥. iii. tiriace antique. ℥. i. miſceat simul ℞
detur ſtõ ieiuno. 33. conditum ſumptũ ſtõ ieiuno ẽt valet ℞
bibere pay. pꝰ ꝑdictã decoctõz sine tiriaca ꝓficit multũ. aco
ri cõdi inter cetera valẽt ℞ omni hora possunt approximari
condimẽt sicut. 33. vide mesue distinctione q̃rta. ¶Galz ẽt
diacalamentũ diarrion siperion vide descriptõẽt a M̃ esue
distinctione ꝓxia. ¶Tiriaca ãtiqua i passionibus nervoꝝ
de materia frigida valz. Diaciminũ ẽt valet ℞ quasi oẽs cõ
fectões cale. Et possunt cõpõi addendo aromata plus ℞
minus put fuerit necessitas. ¶De clysteribus lẽitiuis. ℞.
brodij carniũ lib. ii. olei. ℥. iii. caſſie vel zucbari. ℥. i. mellis
ros. colati. ℥. ii. salis parũ ℞ fiat clystere ℞ si vis sume ꝺ bro
dio in minori q̃titate. aliud. ℞. decoctõis malue blitis mer
curial farfaris. lib. ii. olei camomille. ℥. iii. salis parũ caſſie
vel benedicte. ℥. i. fiat clystere põt etiam addi vitellus vni⁹
ouꝝ vel duo. pñt addi decoctõẽ aniſi seni. cimini camomil
le ℞ filia. ℞ remaneant cõia ℞ cõferunt in ꝓncipio clysteria
media. ℞. decoctionis centauree polipodij malue camo-
mille blitis furfuris cartami aniſi seni. cimini orobace añ lib.
i. ℥. olei rute. ℥. iii. benedicte hyerepigre añ. ℥. i. mellis ro-
co. ℥. ii. salis parũ ℞ fiat clystere. i bis possumus addere ſe
nũgrecum altea melliloti ficus sic. ℞ similia ℞ remanẽt me
dio mõ solventia Et nota q℈ quantitas clysteriozum ꝺ esse
ſm q̃titatẽ corꝑis cui approximantur nam in corpe parue
q̃titatis ꝺ esse parue q̃titatis. ¶Clysteria fortia. ℞. cen
tauree polipodij colloquintide an. M. i. cartami. ℥. iiii. aniſi
seni. petro. cimini orobace ſeminis aneti ameos an. ℥. v. mal
ue mercurialis ꝓtarie calamenti montani origani rute pule
gij an. M. i. ficuũ ficcarum numero. x. fiat decoctio lenta in
lib. iiii. aque vſq; ad consumptionẽ tertie ꝑtis ℞ coletur ℞
colature addãtur olei rute. ℥. iii. benedicte caſſie an. ℥. i. saliſ
gẽme. ℥. ii. agarici turbith an. ℥. i. ℞ fiat clystere: alia pñt fie
ri valde fortia quibus nõ est vtẽdũ niſi sit necessitas magna
¶Ungnentũ de euforbio mirabile. ℞. olei antiqui mul-
tũ lib. i. cere ru. ℥. ii. liquefiat cera cum oleo ad ignẽ ℞ eliciã
tur desuper euforbij. ℥. i. castorei. ℥. ß. ℞ fiat vngnentum
hoc enĩ mirabile est in passionibus nervoꝝ ℞ exptus sum.
aliud. ℞. serpẽtes sicut sunt biſſe ℞ amputatis capitibus ℞
caudis spacio. iiii. digitoꝝ ℞ interioribus deiectis fac fru-
ſta duoꝝ digitoꝝ ℞ põe in olla vitrea habente i medio
vnũ fundum pforatũ super quo ponãtur illa frusta. deide
pone ollam in caldario pleno aqua bulliente quousq; diſti
letur pinguedo ad fundũ. postea depõe ollã ab igne ℞. ℞
illius pinguedis. ℥. ii. ſucci centauree. ℥. ß. radicũ caparoꝝ
piretri euforbij castorei an. ℥. ß. cere. q. ſuf. ℞ fiat vngnentũ
℞ multoz vz guttis ℞ doloribus nervoꝝ. hoc ẽt mirabile
est in cõfortatõe nervoꝝ olea oia. Olea cala in hoc valent
sicut oleum de costo cuius receptã vide a rasi. c. de palysi.
Oleum laurinũ. Oleum anacardinũ. Oleum de lilio. oleuz
de piperib⁹ ℞ filia. bas quatuor receptas vide a mesue di
stinctione. xij. Oleuz vulpinũ mirabiliter ẽt opaſ. vide me
sue. ¶Ungnentum optimũ. ℞. ſucci saluie. ℥. i. abſinthij
maiorane apij an. ℥. ß. bacharũ lauri iuniperi castorei an. ℥.
vi. marciatõ olei laurini an. ℥. ii. cere ru. ℥. v. aceti parum ℞
fiat vngnentum ℞ est vtile valde. ¶Emplaſtrũ de sinapi
optimũ vide receptã a mesue distinctione. xii. Et recorde-
ris elevare ipam de hora in horam ad videndũ opationez
ne nimis vlceret. Emplaſtra oia in. ca. de. apoplexia vtilia
sunt in hoc caſu. ¶Balnea ſtufe embroce ℞ epithimata con
ferunt sed plus cõfert ſtufa in palysi q̃ balneũ q: ſtufa pl⁹
consumit q̃ diſſolvat balneum ℞ ecõuerſo. fiat ſtupha ex
artemiſa mentaſtro marubio ruta origano paletica naſtur
cio ℞ in exitu ſtuphe deẽ tyriace antique. ℥. i. iſte herbe poſ
sunt poni in ſtupha ſuper prunis in aqua bulliente ℞ sic ite-
rius sine alio. ¶Embrocatio adminiſtranda ſup caput ℞
loca nervoſa. ℞. florũ camomille. lib. ß. sue foliorum ſal-
vie eupatorij ſanſuci origani ſolioꝝ lauri an. ℥. iiii. decoquantur i q̃n-
or. lib. aq̃ vſq; ad. iii. fiat embrocatto ℞ ẽt poteſt fieri sicut
emplaſtrũ cũ herbis iſtis ad idem. ℞. camomille sticados
eupatorij ſanſuci origani ſoliorum lauri an. ꝓtes equaleſ fe
nugreci vz partẽ mediã ℞ coquantur ℞ fiat embrocatio. epi
thima ẽt raſ descriptũ in. c. de gutta ad guttã frigam valet i
hoc caſu. ¶Balnea naturaliter calida sicut ſulphurea alu-
minoſa ferrea ℞ similia multũ valent q: exiccant. illas mãſ
℞ confortant nervos. ſed p̃mittende sunt eũationes ℞ alia
regiſta. ¶Balneũ in quo bulliẽrit catnius vulpis euiſcera
tus ℞ canis multũ valet. Et vz balneũ aque maris q: exic-
cat maxie ſi non balneatur caput. fiant ẽt alia balnea artifi-
ciosa cũ aqua dulci que ꝑdictorũ virtutẽ bñt. Nam i aqua
dulci ponũtur ad balneandũ res que exiccãt ℞ nervoſ fo
tant sicut ſulphur sinapis ℞ ſtercus colũbinum ſal cinis pu
legium ſticados artetica palytica ℞ cõſimilia. ℞ extinguitur
ferrũ ignitum. neq; ꝑdicta diu bulliant q℈ virtuſ reſoluere
tur herbarũ. ¶Et no. q℈ poſt balneationẽ ſtandũ ẽ in loco
vbi bene ſudare poſſit. q℈ aliter materie agitate p balneuz
irent ad extrema ℞ lederent nervos. ¶Et nota q℈ poſt ſu-
dorem ℞ balneationẽ assumere aliqd de predictis cõferen
tibus nervis optimũ ẽ. ℞ per iſtum ordinẽ vidi multa bo
na sequi. ¶Pronocantia febrem ℞ de his cũ q℈ picu
lum est aliq̃liter ꝓuocare febrẽ maxie corpe recepto. iõ ſub
tiliter inſiſtendum est. ¶Pronocãtia febrem duplicia fũt nã
quedã sumunt̃ p os ℞ qdã approximant̃ ab extra. Aſſum
pta per os sunt sicut electuaria calida sicut tiriaca antiq̃ mi-
tridatũ cõfectio anacardina ſcripta ſupra in. ſ. c. aſſa fetida
castoreum sinapis que dant̃ ſimplicia vel mixta ad duplũ
cũ melle. Que exterius approximant̃ sunt sicut olea calida
Et hoc speciale est. ℞. olei petrolei siue de costo sine lauri-
ni. lib. i. carniũ leonis. ℥. iii. bulliant dicte carnes in fruſta i
ciſa pua quousq; dictũ oleũ sit consumptũ scõm tertiã et⁹
¶Ad idẽ. ℞. alicuius oleoz predictoz lib. i. quoz formi
carũ. ℥. iii. ℞ bulliant simul vſq; ad cõſumptõem tertie par
tis. ad idem aliud. ℞. alicuius olei predictorum. ſ. lib. i. pi
peris piretri euforbij an. ℥. ß. pulverizentur ℞ bulliãt i pre
dicto oleo vſq; ad consumptionem tertie partis. Modus
operandi est iſte iunges pulvis brachiorum ℞ temporũ
ex iſto oleo aliqualiter calefacto ℞ etiam emunctoria ſic sub
aſcellas post aures ℞ inguina ℞ hypocondrium dextrum
℞ ſiniſtrum ℞ virgã pudibunda ℞ mulieribus mãmillas ſe
pe in die. ¶Aliter pone illum cuius febrem vis pronoca-
re in vno loco bene calido ℞ da comedere res caldas sicut
alliatam vel sinapiſmum in magna q̃titate vel piperatum
cum bono vino ℞ potenti. ℞ postmodum cum aliquo pre
dictorum oleorum facias vnctionez in omnibus locis pre
dictis. ¶Enaporatoria bona sunt ℞ maxime quando ena-
porantur collũ ſpõdilia parſ capitis posterior cerviz facies

Digitized by Google

membrum paralyticum. Et istud est solēne valde. ℞. ine asse calamenti sticados salnie añ. ʒ. ij. aceti lb. ʒ. aque. lb. iij. bulliant simul ad consumptionem mediet̄atis demum sumatur lapis molendini ⁊ igniatur ⁊ proiciatur de dicta decoctione super lapide ignito ⁊ enaporetur membrū ⁊ post enaporationem predicte herbe ponantur super membrū enaporato ⁊ dimittatur per modū emplastri ⁊ subsequet̄ur effectus optimus. Et experti sum sepe. nam virtus profundatur ⁊ incidit ⁊ resolvit humores. ⁊ ideo multum valet in sciatica. Valet etiam enaporationum factum de predictis herbis bullitis in aqua si super fumo teneatur locus lesus coopertus bene pānis. hoc etiam valet si super lapide predicto ponatur solum acetum. Et est sciendū q̄ post fumigationē debet stare in loco calido ꝓpter sudare posse.

¶ De gargarismatibus ⁊ caputpurgijs. ¶ Nota q̄ gargarismus fit ad. v. intentiones. Primo ad alterandum vt ℞. piretri finapis stafisagrie acoti añ. ʒ. i. piperis. ʒ ij. añ. ʒ. 5. bulliant in aqua ⁊ coletur ⁊ addatur colature salis armoniaci castorei añ. ℈. i. ⁊ fiat gargarisma ⁊ valet ad exiccandum humiditates in ore existentes. ¶ Aliud. ℞. radicum acoti. ʒ. ij. piretri. ʒ. iij. finapis. ʒ ij. añ. ʒ. i. nu. musca. ʒ. iij. ʒ. 5. aceti. ʒ. ii. mellis. ʒ. iiij. aque. lib. ii. bulliāt omnia simul vsq; ad consumptionem. Item. ℞. aceti squillitici. lb. 5. origani piretri macropiperis finapis añ. ʒ. 5. pulnerizentur subtiliter ⁊ misceantur ⁊ fiat caputpurgium. ¶ Secundo fit ad enacuandum vt. ℞. castorei. ʒ. i. panis porcini piperis banrach pulpe colloquintide euforbij fellis taurini subtiliter exiccati añ. ʒ. ii. omnia pulnerizentur subtiliter cuius pulneris accipe. ʒ. ii. aque maiorane. lib. 5. ⁊ fiat caputpurgium. mirabiliter enim caput purgat. Et si vis lenius illo face omnia equaliter bullire simul ⁊ cola. Et aqua maiorane vtere ꝓ gargarismo. ¶ Aliud. ℞. finapis. ʒ. 5. mellis. ʒ. ii. aceti. ʒ. vi. bulliant lente ad ignem ad consumptionem mediet̄atis. deinde accipe huius decoctionis post q̄ colatum fuerit. ʒ. i. aque. ʒ. iii. ⁊ fiat gargarisma. Tertio fit gargarizatio ad abstergendum materias de partibus gule. Quarto fit ad cōstringendum vel ad compingendum catarrū. Quinto fit ad compositas intentiones. Caputpurgium. ℞. euforbij castorei añ. partes equales dissolvantur in oleo ros. in quo bullitum est costum ⁊ de eo distillet̄ in nasum ⁊ multum exiccabit ⁊ bene succedet ei. ¶ Aliud. ℞. colloquintide radicum ficle nigelle granorum armel añ. partes equales bulliant in aqua maiorane ⁊ coletur ⁊ fiat caputpurgiū. Alia si vis quere in capitulo de apoplexia videabi.

¶ De flebotomia ⁊ ventosis. Raro competit flebotomia in egritudinibus nervorū ⁊ fi accidat evenire quia causa sit ex sanguine tunc competit flebotomia diuersiua per angulum vnum vt si paralysis sit in brachio lateris dextri fiat in sinistro ad partes inferiores. Et aliquando ꝯtingit fieri per angulos duos vt si paralysis esset in brachio dextro fiat in sinistro pede ⁊ in hoc operetur prudentia medici. ¶ Ventose sepissime cōferunt. nam aliquando conferunt ad enacuationem materiei causantis paralysim ⁊ tunc competit scarificatio ⁊ maxime quando materia finit ex ventositate. Et q̄nto materia fuerit pfundior tanto fiat scarificatio profundior. Alij conferunt ad attrahendum spiritus ad membra paralytica post q̄ facta est enacuatio ⁊ tunc nō fiat scarificatio q; spiritus attracti per ventosas exalarent ⁊ enacuarent̄ imo oportet ꝙ fiat appositio alicuius ꝙ faciat crustā vt spiritus illic attracti permaneāt. Et conforetur locus lesus ex sui caliditate ⁊ hec crusta fiat aspergendo picem nauallem super membrū ventosato vel aliam gūmaʒ. Et debent apponi ventose cum multo igne ⁊ habere capita valde stricta ⁊ subito elevari ⁊ cum elevate fuerint vel aspgere de pluere predicto vt hec sufficiant in curis egritudinum nervorū. ¶ In quibus nota quot materia faciens spasmus groffior videretur materia faciens paralysim ⁊ q; turbit enacuat a te flegma subtile. ⁊ si misceatur cū. ʒ. enacuat flegma grossum ideo maior q̄titas. ʒ. debet āmisceri cum turbīd in cura spasmi q̄ in cura paralysis. In tremore valet a ꝓprietate enaporatum sticados gariofilata perforata castoreum. In fine paralysis post ventosam in mumia sumach sarcocola cum oleo myrtino. ¶ Nota q̄ pellis arietis valet vel bos vel equus vel aliud animal vinum subito euisceratum in cura dictarum egritudinum. In cura spasmi de inanitione in facto esse non curatur sed tantus in principio. Libaria debent habere cōditiones quinq; per que cura perficitur. Prima q̄ sint facilis digestionis. Secūda q̄ sint facilis penetrationis. Tertia q̄ sint multi nutrimenti. Quarta q̄ sint alteratiua complexionis q; frigida ⁊ humida. Quatuor sūt cibaria principalia. primū ona sorbilia. scōm vinum multū lymphatum. tertiū aqua carnis. quartū lac specialiter mulieris ⁊ postea asine. Triplex est balneum conferens. primū aque dulcis in quo bullierint herbe frigide ⁊ humide. vole salicis nenufaris. scōm lactis. tertium decoctionis carni. Et inter alia humectantia ⁊ phibentia quod maxime confert pingnedini spine ē boc. ℞. axungie anseris galline medulle vituli añ. ʒ. 5. mucilaginis pfilij dragaganti gūmi arabici añ. ʒ. iij. olei violacei olei nenufaris añ. ʒ. 5. cere q̄tum sufficit aceti parū ⁊ fiat vnguentū. ¶ Caplin de epilepsia. ¶ Digerentia i epilepsia. ℞. rute vtriusq; salnie. maiorane bysopi ficce añ. ℳ. 5. radicum ireos acori ciperi iteriosis squille ameos visci querci ni polij origani calamenti aristol. ro. añ. ʒ. ii. semi. anisi maratri fileleos se. basiliconis se. peonie añ. ʒ. iii. liquiritie mundate passularum mundatarū añ. ʒ. i. nu. mus. cubebarū piretri añ. ʒ. i. flor. anthos sticados radicum fenículi brusci añ. ʒ. 5. succi absinthii succi fumiterre añ. ʒ. i. 5. cu; melle ⁊ zucharo sufficientibus. fiat pul q̄ aceto setur parum cum aceto squillitico ⁊ propinet cu; decoctione peonie rute nu. mus. Et si velles eius calidatem remittere eidem scarioie coriandri recentis seminū cōmunium añ. ʒ. 5. Item potest sumi de pulvis pdictis digerentibus flegma in prima parte vel dictis in. c. de paralysi ⁊ cum decoctione rerū valentium a ꝓprietate epilepsi am ꝓponere. ¶ Et nota q̄ regulariter pungendus est epilepticus in anno sex vicibus: bis in vere bis in autūno: semel in estate semel in hyeme. ¶ Et nota etiam q̄ quando periodi sunt in aduentu lune vel in augmento est signū q̄ materia est humida. ⁊ quando veniunt in declinatione lune est signum q̄ est frigida. ¶ Res valentes a ꝓprietate contra epilepsiam peonia suspensa collo vel interius assumpta. Item ruta frequenter odorata ⁊ succus eius cum modico asse fetide. Item visc̄us quercinus in collo suspensus. Item bysopus. Item polium montanum. Item corium lupi maxime cande ⁊ capitis. ⁊ fiat ex hac pelle zona ⁊ filr zona de corio añi. item sanguis mustele cum urina infantis ⁊ corio eius. item piretrum cum melle mistum. ut̄ sem per nardus in collo suspensus. item coagulū leporis potatum. item ossa capitis humani ⁊ maxime partis anterioris adusta ⁊ pulnerizata. item legantur versus ad aurem epilentici. Gaspar fert myrrham thus melchior. balthasar aurum. Hec tria qui secum portauerit nomina regum. Solvitur a morbo xpi pietate caduco. ¶ Confortantia ⁊ confe rentia facta purgatione. tyriaca mitridatum aurea alexandrina pluris arcoticon nicolai dianthos diamargariton mesue elim de gēmis ℳ. dest. acori condit. ¶ Aliud. ℞. pulneris diamantis pulneris diagalanga pulneris rosate nouelle añ. ʒ. i. 5. pulneris arcoticon fine musco pulneris diamargariton coriandri ꝓparati coralli rubei añ. ʒ. 5. cotice; curi cōditum. ʒ. i. 5. condi. ʒ. v. carnium vuarū passularū. ʒ. i. cō serue ro. ru. ꝓserue sticados arabici añ. ʒ. ii. aque ro. q̄tum sufficit zucbari. lb. ii. fiat electuarū. ¶ Aliud ⁊ melius. ℞. aque calide. ʒ. iii. pulneris masticis. ʒ. ii. misceant̄ fil ⁊ non colent̄ ⁊ potent̄ omni mane ieiuno stomacho q̄ epilepsia puenit ex stomacho ⁊ est res singularis. ¶ Aliud. ℞. margaritarū mundatarū. ʒ. gar. galāge nu. mu. cubebe dome stice añ. ʒ. 5. flor. cinami. ʒ. ii. gra. tinctor. ligni aloes storacis calamite. añ. ℈. 5. saudali aromatici erici crudi doronici romani añ. gra. v. se. peonie visci querci diptami añ. ʒ. i. carnium vuarū passarū pinguiū. ʒ. 5. cōserue anthos conserue sticastos arabici ꝓserue borraginis añ. ʒ. ii. zucbari lb. i. ⁊ cū aque ro. fiat electuarū. ¶ Aliud. ℞. pulneris arcoticon fine musco diamargariton añ. lb. ‹. diambre. ʒ. ii. musci. ℈. ii. ⁊ fiat electuarium. ¶ Pulvis optimus. ℞. cina-

Digitized by Google

momi garioſi. galange macis nu. mu. cubebarū. ʒ. ii. trium generum piperis cardami ſe. aniſi feniculi ſe. peonie byſopi ficce diptami viſci quercini. ʒ. i. croci. ʒ. i. cādi. ʒ. v. zucha ri ℈m tertiam partem omnium ⁊ fiat puluis de quo vtatur in cibis ⁊ omni modo. ℭ Puluis valens a forma ſpecifica ℞. galiuria. ʒ. ſ. viſci quercini. ʒ. i. tormētile. ʒ. i. ſ. ⁊ fiat pul uis de quo adminiſtrent. ʒ. ii. ante aduentū paroxiſmi cū aqua decocionis peonie. ⁊ nota bene. Uel ſic. ℞. oſſiū ca pitis humani de parte anteriori cōbuſtoꝝ ſeminis peonie añ. ʒ. ſ. tormētile viſci quercini añ. ʒ. ii. ⁊ fiat puluis. ℭ Sol nētia in epilepſia. pillule cochie pillule de hierapicra pillule fetide hiera diacollogntidos hiera hermetis hiera galieni. Uel ſic. ℞. hiere galieni. ʒ. ii. ſ. pulpe collogntide bdelij añ. ℈. ſ. maſticis gra. iij. ſe. peonie. ℈. ii. cuꝝ ſucco rute fiant pil iule groſſe ad formaꝝ ciceris. doſ. añ. ʒ. i. ſiue. ℈. ii. ℭ Res que mouent epilepſiam odorare galbanuꝝ vel fomentario apij vel comu capzini combuſti: omnia hec mouent epilep ſiam. ⁊ etiam cepe alliū porꝝ ſinapis fabe vinum ⁊ fumā tia ad caput. Diuertentia ligature extremoꝝ contorſio digi torum ⁊ ppue paruoꝝ tractio naſi auris ⁊ ſimiliū. ℭ Can teris conferentia ſuper cōmiſſuram coronalem vel in parte poſteriori ⁊ ſunt remedia que deberent fieri quādo alia nō valent. ℣Primū eſt emplaſtrū raſ. qō ſic fieri dz. ℞. ſina pis piperis euforbij pulueriʒatoꝝ ſubtiliter añ. ʒ. i. melliꝰ anacardini q̄tum ſufficit ad incozporandū ⁊ fiat emplaſtrū liquidum ⁊ fluidum. item fiat canteriuꝝ cum melle anacar dino ⁊ cantaridibus abſciſis alis ⁊ capitibus ⁊ fermento ⁊ aceto fortiſſimo. item poteſt fieri ex predictis ſine melle ana cardino. item poteſt fieri ex calce viua ⁊ ſapone nigro añ ⁊ cum ſucco affodilloꝝ incozporetur. ℭ Aliud ⁊ eſt mirabile ⁊ cito operatur. ℞. corticū oaorum ⁊ cortices primo com primantur manu ⁊ poſt lauent ⁊ fricent pluribus vicibus cum pluribus aquis abiiciendo cortices furfuraceos. Se cundo lauent cum aceto forti eodem modo. Tertio ſumat terra de qua fit olla in qua vitriolum liqueſcit ⁊ fiant duo vr ceoli ſe inuicem claudentes ⁊ ponat ad ignem vitriarioꝝ ⁊ ſtent per vnā diē ⁊ vnā noctem. deinde auferant ⁊ re ſoluant in pulueres cortices predicti cuius pulueris ſum a tur. ʒ. i. argenti ſublimati. ℈. i. ⁊ cum piſtillo cito miſceant ⁊ ſtatim poſt addatur ſaponis albi tendentis ad nigredineꝫ ʒ. i. ⁊ bene cum piſtillo cōquaſſetur. demū ſumatur ſupra manum ⁊ cum ſalina pila parua fiat. ℭ Poteſt etiam fieri canterium actuale cum ferro ignito vel argento vel auro.

ℭ Et nota ꝙ taliter fiat canteriuꝝ ꝙ non pueniat ad pānī culam cooperientem craneum ⁊ teneatur. canterium agrū ſaltem per dies quatuoꝝ ⁊ melius eſt ſi ſtabit per decem. Unguentum ad conſolidandū canteriʒationem. ℞. ariſtolo gie rotundi myrrhe olibani ſarcocolle añ. ʒ. i. ſ. dragagātu gū mi arabici ſanguinis draconis añ. ʒ. ſ. ceruſe lote litargyrii infuſi in aceto per noctem añ. ʒ. ii. olei ro. ʒ. iiii. cere q̄ntum ſufficit. ⁊ fiat vnguentū. item valet vnguentum de ceruſa. ℭ Pro vomitiuis quando epilepſia eſt a ſtomacho recur re infra capꝰ de appetitu canino. ℭ Pro clyſteriꝫ in epi lētia ⁊ ſuppoſitoriis ſimiliter recurras ſupra ad clyſteria me diocriter ⁊ fortiter ſoluentia deſcripta in capꝰ de paralyſi. Et ad ſuppoſitoria foxia deſcripta in capitulo de ſubeth.

ℭ Aliud ⁊ eſt ppium in epilepſia. ℞. radicis ireos ariſto logie ro. añ. ʒ. ſ. centauree minoris mēte abſinthii ſalnie ru te byſopi polii montani malue bliris mercurialis añ. ℳ. i. ſe. ſiſeleos ſe. aneti aniſi carui ſe. baſiliconis añ. ʒ. ſ. ſe. peo nie. ʒ. i. furfuris pugillum vnum omnia ſimul bulliant i aq̄ ſufficiēti ⁊ colentur ⁊ colature addatur olei, rute. ʒ. iii. melꝰ. ʒ. ii. ſalis cōis. ʒ. ii. bierepicre. ʒ. i. ⁊ fiat clyſtere. ℭ Pro ſternutatoriis recurre ſupra capꝰ de apople. q̄ ibi ſūt mul ta ⁊ bona in hoc caſu. ℣Pro gargariſmis ⁊ capatpurgiis re curre ſupra ad ca. de paralyſi ſed ſemp addas peoniā ⁊ ru tam ⁊ aliq̄d de appropriatis ꝓtra epilepſiā. ℭ Odorifera i epilepſia. ℞. rute ficce ſubtiliter pulueriʒate. ʒ. i. ponat in pāno lineo in forma rotūda ⁊ odoret q̄ bz virtutē ſubtiliā di. Ad idem. ℞. gūmi rute agreſtis. ʒ. i. farine ordei. ʒ. ſ. aceti q̄ntū ſufficit ad incozporandū ⁊ fiat magdaleon ⁊ odo retur. ℭ Res a quib⁹ ſpāli eſt canēdū. ℣Primū eſt coruꝫ capze ⁊ cornu et⁹ ⁊ eius epar neq; dz haberi ſuffumigatio alicui⁹ p̄dictoꝝ. Secundū eſt ſuffumigato galbani ⁊ reten tio eius in oze. Tertiū ſuffumigatio myrrhe. Quartum eſt apiū vinū potens ⁊ filia. ℭ Capꝰm de incubo.

ℭ Cura incubi ſit cura epilepſie ⁊ cum eiſdē medicinis cuꝝ quibus curat epileptic⁹ curat incub⁹. vide in. c. p̄cedenti.

ℭ Capꝰm de melancholia.

ℭ Melancholicus eſt triplex. ſ. male exiſtimans male pro ferens oze q̄ exiſtimat ⁊ opere exequens q̄ exiſtimat ⁊ oīnꝫ ponat hec cura. ℭ Sirupi digerētes in paſſione me lancholica. ℞. radicuꝫ petroſilii feni. ag. apū endiuie capilli veneris ligue oāe camedreos camepitheos abſinthii mel liſſe añ. ℳ. ſ. floꝝ boraginis bugloſſe ſticados viol. añ. ℳ. i. ſe. aniſi carui ameos ſiſeleos ſandaloꝝ ru. ciperi ber beris caſcute ſquinanti añ. ʒ. iii. ligritie raſe ⁊ mūdate paſ ſulaꝝ mūdataꝝ añ. ʒ. v. thimi epithimi polypodii ſeri. añ. ʒ ii. mirobal. citrinoꝝ kebuloꝝ indoꝝ añ. ʒ. iii. gar. cinamomi ſe. baſiliconis añ. ʒ. i. myrrhe croci añ. ℈. i. prunoꝝ numero v. ſucci boraginis ſucci fumiterre añ. ʒ. iii. ⁊ cū zucharo ſuffi cienti fiat ſirupus ⁊ acetoſet aceto vini vel aceto ſquillitico. Alius ſirupus q̄ melācholia eſt in ſplene deſcript⁹ iii. c. de dolore ſplenis. vide ibi q; optimus. Alius ſiru. q̄ melan cholia eſt facta per aduſtionem. ℞. endiuie ſcariole lactuce añ. ℳ. i. floꝝ viol. floꝝ nenufaris ro. ru. añ. ʒ. i. ſucci bora ginis ſucci fumiterre ſucci porroꝝ acetoſoꝝ ſine ſilueſtriꝫ añ. ʒ. ii. aceti ſquillitici. ʒ. i. ⁊ cū zucharo fiat ſiru. dat cū re bus portātib⁹ virtutē ad caput ⁊ ſplenē ſi ibi eſt radix. Sol uētia in paſſione melācholica. ℞. pilulaꝝ indaꝝ deſcriptōe bali. ℈. ii. pilulaꝝ aggregatinaꝝ. ʒ. ſ. incozporent cū ſucco boraginis ſimul ⁊ fiant. pi. ⁊ eſt vna doſ. Decoctio epithi mi raſis cū pilulis quas ponit que pilule prius debēt dari ante per tres horas ⁊ poſt elapſis tribus horis debet dari decoctio epithimi que talis eſt. ℞. mirobal. indoꝝ. ʒ. x. po lypodii. ʒ. v. ſene. ʒ. viii. turbith. ʒ. iiii. ſticados paſſularum mūdataꝝ epithimi cretēſis añ. ʒ. x. oīa excepto epithimo in tribus libris aque decoquant donec redeant ad. lb. i. ſ. po ſtea addat epithimū ⁊ illico ab igne deponat. Cunqꝫ infri gidata fuerit manib⁹ fricata coletur. ℭ Pilule que debēt dari per tres horas ante dictam decoctionē. ℞. agarici. ℈. ii. aloes ſalis indi añ. ʒ. i. elli nigri partē quar. i. ʒ. ⁊ cū melle vel inlep fiāt pilule. doſ eſt. ʒ. i. ℭ Pilule etiā raſ deſcri pte circa finē recūdi capti valet in hoc. ℭ Pilule alie. ℞. hiere rufini. ʒ. iii. lapis lazuli bene abluti. ʒ. i. miſceant ⁊ cū modico ſirupi de fumoterra fiāt pilule. doſ. ʒ. i. ſ. ℳ. edi cine. ℞. floꝝ boraginis tamariſci ſticados arabici paſſulaꝝ añ. ʒ. v. decoq̄nt in ſero caprino ⁊ colent ⁊ colature infun dant miroba. ʒ. ii. per noctē ⁊ in mane dulcoret cū zucha ro ⁊ ppinet calida. ⁊ ſi volumus medicinā fortioꝝ addere poſſum⁹ follicloꝝ ſene. ʒ. iii. in decoctione ⁊ etiā de polyꝝ podio ⁊ etiā de aliis medicinis ſoluētib⁹ melācholiā. De coctio optima que ꝓſernat hominēm melācholia ⁊ lepra ⁊ multis aliis malis diſpoſitionib⁹ ⁊c. epithimi. ʒ. i. aniſi. ʒ. ii. parū bulliant lento igne in ſero caprino. lb. ſ. colet ⁊ cola ture addat zucheri. ʒ. i. ⁊ ppinet in mane. x. dieb⁹ ꝓtinus. Approximāda capiti ab extra q̄ cerebrū eſt ficcū. fiat epi thima ſine lotio ex decoctione pedis ⁊ capitis caſtrati ⁊ ſe. papaueris albi. item valet decoctio ſoliculoꝝ ſene floꝝ bo raginis bugloſſe thimi epithimi añ. Et fiat loto capitis. nec fiant embrocationes dicte ſuperi⁹ in. c. de phreneſi. itē. ℞. ſucci boraginis ſucci fumiterre añ. lb. ſ. ⁊ fiant fomentatio ad caput. Sternutatoria vide ſupra de apoplexia. Electua ria ꝓferētia in paſſione melācholica. Electuariū raſ deſcri ptū in fine ca. multū valet eius recepta hec eſt. ℞. melliſſe corticū citri gario. galie muſcate croci oziētalis maſticis cina momi nu. mu. cardomomi nu. mu. loco eius ponit ſpica been al. ⁊ rub. ʒedoarie doronie ſe. ocimi maioris ſe. ocimi garioſi. añ. muſci. q. eſt ps decima, vni⁹ partis. demum ſu mant kebu. xx. emblici. xx. et terant et in. iii. lb. aq̄ coq̄nt donec ad vnā redeant et colent et in colatura ponat mel. lb. i. demū bulliant donec aqua cōſumpta ſit et poſt ex hoc melle cōficiant p̄dicte ſpecies ꝙ tantū ſit in pondere tripli ad ſpēs et viui ſeruet, doſ eſt q̄ntitas vni⁹ auellā. Et letitia

Digitized by Google

coloris pulchritudinem bonitatem digestionis pcurare ad faciem retardat. Electuarium de lapidibus etiam valet diamuscū etiam valet lemicanas coz etiaz valet. oia a meine ponuntur. vide ibi. ¶ Caplm de catarro.

¶ Digerēda qñ materia est frigida fluens ad pectus. ℞. radicū ireos enu. añ. ʒ.i. hysopi capitū veneris. añ. ℈D .i. liquiri. passulaz munda. añ. ʒ.i. mastichis olibani añ. ʒ.i. nuc. mus. nu. cipressi. añ. ʒ.ʃ. ⁊ cum zucharo fiat hra. cuius detur. ʒ.ii. cum decoctione cōtra tussim. ʒ.iij. quaz ponit rasis recepta cui⁹ est hec. ℞. iuinbas. xx. sebest. xxx. passularuz enucleataz. ʒ.ʃ. vio. ficcaz. ʒ.iui. liquiri. icise subtiliter. ʒ. v. ficus cuti. numero. x. coquant in lib. iii. aq̄ quousq; ad vnā redeant ⁊ colentur. Alij sunt sirupi digerentes materiam. frigidā a capite fluentez ad pectus qui descripti sunt supra ca. de dolore capitis vide ibi. Solutiua materiā frigidaz de capite. pilule cochie hoc faciunt. Similiter pilule de hiera picra. Salient etiam medicine quasi oēs descripte in ca. de paralysi: vide ibi. Alia medicina potest esse ista. ℞. pilulaz cochiarū. ʒ.i.ʃ. agarici. ʒ.ʃ. pulpe colloquintide bdellij añ. ℈. ʃ. satisgēme gra. tria. puluerizent subtiliter ⁊ misceant ⁊ cū hydromelle facto cū aqua salsie incorporent ⁊ fiant pilule grosse ad ḡtitatē ciceris. dos est. ʒ.i.ʃ. Electuarū administrandū in sero in introitu lecti. ℞. cinamomi electi. ʒ.i.ʃ. nu. mu. storacis calamīti añ. ʒ.ʃ. ligni aloes mastichis olibani añ. ℈.i. ligri. passulaz enucleataz añ. ʒ.i. cādi. ʒ.ʃ. zucharī. q. sufficit ⁊ fiat ellm ⁊ zucharū liquefiat cū decoctiōe ad pectus supi⁹ descripta. dos est. ʒ.ʃ. item trāsglutire in sero quādo intrat in lectū tria grana thuris albi adeo est vtile q̄ nō est sibi cōpar stante catarro grosso. ¶ Ponitur laudani ⁊ sacculus ad caput ⁊ vnguētū. ℞. laudani purissimi. ʒ.i. ligni aloes storacis calamite olibani añ. ʒ.ʃ. nu. mu. nucis cipressi. sandarice añ. ʒ.i. nigelle cinamomi garioph. añ. ℈.ii. galie muscate. ʒ.ʃ. myrrhe spice masticis costi. añ. ℈.i. ābre. ℈.ʃ. musci grana tria. puluerizāda puluerizent ⁊ quassentur cum aque ro. ⁊ vino odorifero ⁊ modico cere fiat pomum. Item ex maiori parte ꝓdictoz pōt fieri sacculus ad caput. Item posset fieri sacculus ex duabus partibus mastichis tozrefacti ⁊ vna parte salis. ¶ Aliud odoramentū. ℞. ligni aloes storacis calamite añ. ʒ.i. ʃ. nucis mu. nucis cipressi olibani costi añ. ʒ.i. nigelle tozrefacte. ʒ.ii. puluerizent ⁊ ponātur in pāno lineo in forma rotūda ⁊ odorent. Unguentum epiccatiuū inuncto capite prius naso. ℞. fiercoris colūbini rute agrestis se. finapis castorei añ. ʒ.i. enforbij. ʒ.ʃ. olei ru. ḡtū sufficit aceti parū ⁊ fiat vnguentū. Alia vnguēta cerota ⁊ emplastra ⁊ sacculos quere supra. ca. de dolore capitis. Sirupi digerētes de materia calida ꝺ catarro. ℞. ordei. ʒ. ʃ. seminis papaueris al. ʒ.i. iuinbarū sebesten añ. xx. flozū viol. flozū nenufaris ro. ru. añ. ʒ.i. zucbari ḡtum sufficit ⁊ fiat sirupus ⁊ detur de eo. ʒ.ii. cum decoctione predicta ad pectus. Si vis alios recurre ad primaz partem de sirupis digerentib⁹ choleram. Solutentia in catarro calido. Pilule de rubarbaro describēde infra. de cuius recepta ponit rasis. vide ibi. Alia medicina pōt esse ista. ℞. fiorum viola. flozū nenufaris añ. ʒ.i. prunorū numero. x. tamarindoz. ℈.ʃ. ⁊ fiat decoctio in aquā in qua dissoluant medulle cassie. ʒ.i. Electuarij de succo rosa. ʒ.iii. vel diaprunis. ʒ.iii. ⁊ colatur ⁊ detur mane calida. Alia. ℞. electuarij de succo ro. ʒ. ʃ. distēperet cū decoctiōe ad pectus supeɾi⁹ descripta ⁊ detur bono mane calida. Si vis alias medicinas solutēs catarrum requiras ad secundā partem ⁊ ibi inuenies multa. Electuariū competens in catarro de materia calida. ℞. diaprunis diadragagāti. ʒ.i. zuc. ro. ʒ.ii. penidiaz cādi añ. ℈.i. ⁊ misceant cuz sirupo de nenufare ⁊ fiat electuariuz. Uel aliter sic. ℞. pulueris diadragagāti. ʒ.ʃ. pulueris diaprunis. ʒ.ii. candi. ʒ.i. penidiaz. ʒ.iii. zuc. ḡtū sufficit ⁊ fiat electuariū. Odorifert in catarro calido. ℞. ro. ru. sanda. al. ⁊ ru. añ. ʒ.ii. flozū nenufaris flozū vio. añ. ʒ.ʃ. spodij. ʒ.ʃ. cāphore gra. iii. boli armeni nucis mus. añ. ℈.ii. ⁊ cum aq̄ ro. ⁊ glutine gūmi arabici ⁊ cera alba fiat pomū odoriferum. Caput purgiū trahens materias per nares. ℞. armo. ʒ.ʃ. piretri subtiliter pulueriza. ʒ.ii. misceat cuz succo ireos ⁊ de eo modicū calefacto ad ignē trahat per nares ⁊ mirabiliter trahet catarrū pernasum. Uel aliter sic. ℞. succi ireos ʒ.ʃ. piretri staphisagrie añ. ʒ.ii. pulueriz ent ⁊ misceant et fiat bombix infusus in istis tepidus ⁊ ponat in nares et teneat diu. Sacculus. ℞. milij partē. viii. salis partez. iii. et hat sacculus vnius palmi. Uel aliter. ℞. boni vini ℔.ii. sal. ℔.i. ⁊ bulliant simul parū. deinde ponat in vino ⁊ calidus capiti apponat. ¶ Caplm de oculis. ⁊ primo de obtalmia.

¶ Dicto de receptis oferentib⁹ capiti ⁊ partib⁹ ei⁹ ꝓpter passiones eis supenientes distinctas fm vnūqdq; ca. Nūc dicendū est de receptis que cōpetunt mēbris oculi a cerebro que sunt in eo ꝓpter passiones eis supenientes. ⁊ primo oculis. Et primo ca. Nota primo q̄ tardare administrationem medicaminū ad oculos vsq; ad tres dies est vtile qz aliqñ ante sole enacuationes sufficiūt vniuersales ⁊ particulares in cura obtalmie. Nota q̄ septē sunt herbe oculis appropriate portantes virtutez digestiuoz ⁊ solutiuoz ad oculos. s. betonica berbena eufragia celidonia. filer montanum feniculus ⁊ ruta. Et ideo quando volumus digerere materiā flegmaticā sume digestiuū vnū ex eis que habes supra in. c. de dolore capitis ꝓuenientis a flegmate. ⁊ adde de ꝓdictis herbis. Et ad materiā melācholicā simplr digestiuum. ibi sume ⁊ adde de ꝓdictis herbis. Similiter hat de cholerica. Et idem modus seruet de solutiuo. Et nota q̄ dimensiones debent esse cōtinue. s. ligando pedes ⁊ tozquendo digitos fricando extrema ⁊ similia. Nota regulaz q̄ nunq̄ debet ꝓcurari sanies in oculis qz statim fieret corrosio in oculis ⁊ tunicis eius. Repercussiua cōferētia in ꝓncipio obtalmie calide duo sunt simplicia repercussiue que competunt in ꝓncipio obtalmie. Primū est albumē ouī dispumatuz. Secūdū est lac mulieris ab vbere sumptū. Et scias etiā q̄ lac abstergit rōne sue solitatis. ⁊ ideo i omni tēpore competit. Et nota q̄ repercussiua nūq̄ dñt esse ita frigida q̄ cōdensent materiā in oculo. ⁊ ideo succus solatri nō est cōferens. Secūdo q̄ nō sint magne siccitatis ne dolorem inferant. Hoc enā est repercussiuū cōferens in ꝓncipio cōpositū. ℞. aque ro. ʒ.i. albuminis vni⁹ ouī cōquassati ⁊ dispumati misceant simul ⁊ vna gutta vel due distillent in oculum. Aliud. ℞. mucilaginis psilii. ʒ.ii. albumē vnius ouī misceatur cum lacte mulieris lactantis mulierē qz frigidus est. ⁊ si est dolor magnus fiat mucilago cū decoctione papaueris ⁊ fabella bombicis in eadem medicina ponat infusa super oculū ⁊ sepe moueat cū deficcat. Et si dolor eēt in vltima malitia addat opij gra. iii. Uel sic ⁊ vocat sieph album. ℞. cerusse lote. ʒ. viij. gūmi arabici. ʒ.iij. opij dragaganti añ. ʒ. ʃ. terant ⁊ cribellent subtiliter ⁊ cum albumine fiat sieph. De isto facti mentionez fac in. c. isto de quo cū lacte mulieris distemperato super lapide parto de barberijs fiat collirium. Aliud. ℞. acbatie sanguinis draconis. añ. ʒ.i. boli armeni. ʒ.ii. fiat puluis ⁊ incorporet cum albumine ouī bene agitati ⁊ fiat emplastrum super partibus circūstantib⁹ oculo quando materie fluant ad extra. Aliud ad frontem ⁊ supcilia. ℞. acbatie sanguinis draconis añ. ʒ.ii. fiat puluis ⁊ incorporet cum albumine ouī agitati ḡtum sufficit. Et nota q̄ flebotomia cephalice brachij oppositi in ꝓncipio competit. ⁊ si necesse est reiterare flebotomiam fiat ex cephalicis vtriusq; manus. Et si materia est fluxa fiat laqueatio venarum temporum. ⁊ aliquādo apponim⁹ sanguisugas fronti. ⁊ ventosas super nuchā cum scarificatione. ⁊ si illa non sufficiant facimus cauterium super cōmissuram coronales. de his plene habetur in caplo de epilepsia. vide ibi. Conferentia in augmēto ⁊ statu obtalmie calide quasi sunt eadez. qz in statu nunquā cōferunt maturatiua ⁊ hec sūt. Primū est lac mulieris ab vbere sumptuz. Item. ℞. mucilaginis fenugreci mucilaginis dragagāti. añ. ʒ.ii. lactis mulieris. q. sufficit ⁊ fiat collirium. Aliud. ℞. cerusse lote. ʒ.ii. sarcocolle nutrite in lacte asine dragaganti opij añ. ʒ.ʃ. gummi arabici croci añ. ℈.ʃ. fiat subtilissimus puluis ⁊ incorporetur cum aqua plantaiis ⁊ tempore administrationis distemperet cū lacte mulieris. Et nota q̄ aqua plantaiis multum valet ex sui subtilitate in passionibus omnium ocu'oz. Aliud valēs dolori oculoz. ℞. tucie bene ꝓparate cāphore subtilissime

Digitized by Google

pulueriza.ʒ.i.aque rosate.ʒ.i.vini albi.ʒ.ʃ.ℨ antea ī oculo ponaʒ debet agitari camphora vt melior fiat pmixtio ℨ pro vice ponatur in oculo gutta vna vel due. hec medicina dolorem repercutit ℨ mitigat ℨ resolut.

℄ Collirium ad oculos quod repperi i margine libri ℨ est secretus magistri petri. ℞. succi feniculi.ʒ.iiii. aque rosate.ʒ.xx. mellis boni ℨ clari.ʒ.xv. misceantur ℨ ponantur in ampulla de vitro munda ℨ stet tribus mensibus ad solem cōtinue removendum fundum. ℨ hoc fiat sepe. postea de illo colato pone in oculo ℨc.

℄ Epithima rasis quo epithimenē frons ℨ palpebre habēti obtalmiā in quocūq; tempore. ℞. sieph memite rasis. aloes licij sandali rubei fanfel. i. anetlana indica croci orientalis añ. partes equales fiant ex his pillule. Et cum necesse fuerit resolvatur vna ex eis ex succo coliandri vel endivie aut cū aqua rosata ℨ fiat epithima.

℄ Pulvis citrinus rasis. ℞. sarcocolle.ʒ.x. aloes croci añ. ʒ.ii. myrrhe.ʒ.i. licij.ʒ.ii. pulverizent simul ℨ cribellent et valet in fine obtalmie.

℄ Pulvis albus rasis. ℞. sarcocolle albe ℨ pinguis que in lacte mulieris mittatur ℨ dimittat in umbra donec exiccet ℨ optime teratur ℨ omnibus.ʒ.ʒ. ipsius addat sieph memite.ʒ.ij. que iterum trita optime reponant. ℨ cum opus fuerit in oculi mittant ℨ mirabiliter mitigant dolorem.

℄ Cōferentia in declinatione obtalmie sunt hec. ℞. spongiam infusam in aqua decoctionis camomille ℨ melilloti ℨ eam exprime ℨ super oculo pone. ℄ Nota ꝙ medicinarū oculi alie sunt alteratiue frigide vt succi solatri virge pastoris endivie lactuce mucillago psilii aq̄ ro. Alie calide vt muscus piper acor celidonia. Alie ꝙstructiue vt memite aloes crocus rose. Alie exiccatiue vt tucia antimonij climia. Alie lenientes sicut lac mulieris. ℨ albumen ouj mucillago psilii fricatio lazuli. Alie maturatiue sicut aqua feniculi. vene croceus. Alie resolutiue sicut sarcocol. aque feni. Alie stupefactiue sicut succus pomor mandre. papaueris opium. Et nota ꝙ enacuationes vniuersales ℨ specialiter a capite ℨ flebotomia sepe debent reiterari nec vna vel duab ꝙstare ꝑctus ℨ hoc nō solum debet fieri in principio. Sed etiā ꝙferunt in augmento statu ℨ declinatione. In principio obtalmie frigide hec cōferunt. ℞. faccinū. ro. ru. cōquassatar. ʒ.i. ℨ infunde ī vino albo actu frigido ℨ exprime ℨ pone sup oculum. Item sieph de spica dissolutus in lapide barberij cum aqua feni. intectum in oculum optimū est. cuius receptā infra habebis statim. Epithima siue emplastrum ad frontes ℨ palpebras. ℞. aloes succi citrini myrrhe acharie añ. ʒ.i. mastices olibani añ. ʒ. fiat pulvis ℨ incorporet cū albumine ouj agitati q̄tū sufficit ℨ fiat emplastrū. Enacuationes vniuersales fiant cū pillulis cochijs pillulis de hierapi. ℨ hiera galem ℨ fumiterij. vide in ca. de dolore capitis digerentia ℨ enacuātia plene. In augmēto competit istud ℨ in statu qñ materia est frigida. ℞. gūmi ara. mucila. fenugre. añ. ʒ.ij. sarcoco. nutrite i lacte mulier. spice nardi myrrhe cina. aloes castorei subtilissime pulverizati añ. ℈. misceātur ℨ fiat collirium cum lacte mulieris. feniculus tunc cōpetit qūlibet approximasset fit ex eo emplastrum cum vitello ouj ℨ cum ꝓdictis etiā valet. In declinatione obtalmie frigide ℞ ꝙferunt. Primo debet poni patiens in bal. Item lauet cū bono vino. Item potatio vini. Item spongia ꝓdicta infusa in aqua camomille melilloti hec oia sup oculo sunt ponēda. ℄ Hic inferius per ordinē scribent medicine rasis ad oculos ꝓpter nō repetere que sunt pluribus passionibus conferentes. ℄ Sieph album rasis qō dicit sieph primus qz ante omnes medicinas ad oculū ponit ℨ descriptū est superius in folio ꝓcedenti vbi est hoc signū. epithima frōtis ℨstrictiuum est descriptum superius vbi est hoc signum. Pulvis citrinus est descriptus supra vbi est hoc signum aliud. Sieph thuris siue de thure. ℞. thuris.ʒ.x. ämoniaci sarcocolle.ʒ.v. croci.ʒ.ij. fiat sieph ℨ vtere cum lacte mulieris cum fuerit fantes in oculis ad modum lunule citrine, maturat enim ℨ consolidat vicera oculorum.

℄ Rasis capitulo de viceribus oculor.

℄ Sieph ō plumbo. ℞. plūbi vsti antimonij tucie abiute calcecumenon. i. es vsti vel feces metallor: gūmi arabici añ. ʒ.v. opij.ʒ.ʃ. ℨ fiat sieph. cū aqua pluuiali vel albumine ouj. ℨ vtere cū aqua ro. ℨ albumine ouj quando fanies non est in cornea vel pupilla ℨ qñ intendis vicus ꝓsolidare ℨ repleri carne. Rasis. c. de viceribus oculor. ℄ Sieph generatiuū carnis. ℞. climie abiute tucie abiute ceruse antimonij thuris añ. ʒ.ij. myrrhe.ʒ.i. sarcocolle.ʒ.i. ℨ. sāguinis draconis aloes opij añ. ʒ.i. fiat sieph ℨ vtere cuʒ albumine ouj vel aqua feni. facit carnem generare. ꝓhibet enim egressio nem vue ℨ vestigium subtiliat. rasis in. c. de viceribus oculorum. ℄ Sieph alexā. ℞. antimonii sebedenagi. i. lapidis ematitis añ. ʒ.x. achatte. ʒ.iii. aloes. ʒ.i. ℨ fiat sieph cū succo rubi. ℨ administretur cū albumine ouj ℨ aqua ro. i oculis distillando cum lapide barberii valet vt sieph precedens. Rasis. c. de viceribus oculor. ℄ Sieph rubeū lapidis ematitis colcotar cōbusti añ. ʒ.ii. myrrhe croci añ. ʒ.i. piperis longi. ʒ.ʃ. aspergat ex vino veteri ℨ fiat sieph. rasis. c. de scabie siue sebel. ℄ Sieph viride. ℞. viride eris. ʒ.iii. colcotar. i. vitrioli vsti. ʒ.vi. arsenici vsti baurach spume maris añ. ʒ.i. salis ämoniaci. ʒ.ʃ. ämoniaci. dissolvant in succo rute ℨ species eius conspergant ℨ fiat sieph rasis. c. de vngula. ℄ Sieph cōtra maculā rubeam. ℞. arsenici rubei olibani myrrhe ämoniaci añ. partes equales. fiat sieph cum succo coliandri cum quo distillet in oculo quotiens dolor ꝑsenserit. Rasis. c. de macula rubea. ℄ Alcohol contra lachrymas ℨc. ℞. tucie. ʒ.x. coralli rubei mirobalanor citrinorum ʒ ficator aloes. añ. ʒ.ii. piperis. ʒ.i. ℨ fiat pulvis subtilissimus. Rasis. c. de lachrymis. ℄ Alcohol otra visus. ℞. tucie abiute ℨ exiccate. ſ. quoties ignite ℨ extracte i vrina pueri virginis. deide iterū ignite ℨ post extincte in aqua ro. ʒ.xx. deinde extrahat succus sanſuci viridis ℨ per noctem residere permittatur ℨ coletur exquo tucia cōsperſa dimittatur quousq; exiccet ℨ postea teratur. demum sumatur piperis nigri ℨ macropipis. ℥. celidonie. añ. ʒ.ii. salis ämoniaci. ʒ.i. postea oia terant ℨ succo teneri feniculi cōspergant ℨ ficca ta iterū terant ℨ reponant ℨ cum necesse fuerit ponant in oculum. sieph. Rasis. c. de debilitate. ℄ Sieph de fellibus. ℞. fellis gruis fellis sabothi sm quosdaʒ est piscis habens rostrum longum sm alios est lucius. fellis hircini accipitris aquile perdicū omnium añ. vnum. siccū quoq; pro oibus ʒ.x. illorum succor euforbij collogntide serapini añ. ʒ.i. trita aggregentur ex succo feniculi ℨ ponant in oculo emeri. i. illius qui non potest videre post occasum solis ℨ valet aliter in principio dilatationis pupille. Rasis. c. de aque descendente in oculum. ℄ Sieph memite. ℞. memite camedreos corticum thuris myrrhe aloes sarcocolle attramenti aristologie rotunde añ. ʒ.i. terant sicut alcohol ℨ vtere.

℄ Capitulum de viceribus oculor.

℄ fiant primo enacuationes vniuersales ℨ flebotomie sm modum sepius dictum superius ℨ reiterentur sepe ac etiā diuersimode diuersiones. ꝓmo ponatur sieph albū dissolutum cum lacte mulieris. Et si nō confert ponitur sieph de thure cum lacte mulieris ℨ fila de bombace posita sup oculo donec sanies sit egressa. Tertio ponitur sieph de pluribo ad generandum carnem ℨ si egreditur vnea amisceatur de alixiri. Quarto vtimur medicinis remotentibus vestigium. ℨ dicentur. c. de albedine. ℄ Nota ꝙ tribus modis extrahitur sanies de oculo. primo cum absterſuis sicut cuʒ hydromelle facto cum aqua pluuiali ℨ melle ro. col. ℨ pāno lini madefacto in dicto hydromelle tepido. Secundum est cum attractiuis sicut sieph de thure quod mirabiliter attrahit adeo ꝙ sagittas attrahit ad se ℨ hoc maxime est ratione ämoniaci. Tertio cum deſiccantibus sicut est cuʒ pulvere tucie extincte pluries. Emplastrum cum mucillaginibus quod maxime valet in his viceribus. ℞. semmis lini fenugreci añ. ʒ.ʃ. ℨ conterantur bene ℨ misceantur cuʒ lacte asine vel mulieris quantum sufficit ℨ dimittatur per dies horas ℨ postea ab eis distrahantur mucillagines cuʒ pēna linea subtili forti ℨ cum eis misceatur aliquid croci. quia maturat ℨ resolvit. Et si vis ipsum facere cum aliquali re percussione adde de mucillagine psilii. ℨ si vis cum aliqua constrictione pone de mucillagine citrinorum cum eis. De

Digitized by Google

enim mucillagines debent poni super oculum cum sanies fuerit in cornea tamdiu ꝯ sanies fuerit enacuata ⁊ resoluta ⁊ non viterius ponendo semper de fiepb de thure sicut di ctum est ter vel quater in die ſm q̄ fuerit necessarium ⁊ sic debent enacuari vicera oculorum. Et nota q̄ hec egritudo est periculosa ⁊ est difficilis cure q̄n̄ prouenit a variolis.

¶Capitulum de his que cadunt in oculo.

¶Ducere gummam pini per oculum in hoc valet.et lauare oculum aqua calida ⁊ etiam lac mulieris ab vbere multum valet etiam si necesse est aperto oculo capiatur cum tenaculis paruis ⁊ lenibus. Alind. ℞. betonice berbene celidonie eufragie hysopi pulegij.

¶Capitulum de albedine que est in oculis.

¶Nota q̄ albedo veniens propter cicatricem curam non recipit notam sed quandam palliationem. Defedatio proueniens ab humore flegmatico vel alio modo purgato bene recipit curam ⁊ hoc melius in pueris q̄m̄ in senibus. Et scias q̄ hec egritudo nunq̄m̄ curatur nisi beneficio chirurgie si albedo est subtilis ⁊ in corporibus teneribus assiduatur evaporatio cum aquis calidis ⁊ balneis et sepe administratio sit pulueris post pulverizationem huius pulueris. ℞. sarcocolle albe zucbari tabarzet spuma maris aā. ptes eq̄les. fiat pulvis. ⁊ pulverizetur super oculum ⁊ iterum administretur Rercus lacerte sarco.candi alexan.aā. ⁊ pulverizentur ⁊ pulverizata conferunt super oculus. Item pultis ossis sepie cum lacte mulieris pulverizatus multum valet. Item valet succus lingue passeris ⁊ est herba cum qua hirundines visum recuperant. Item. ℞. stercoris hirundinum exiccati.ʒ.ſ. fani mel.q̄tum suffícit ad incorporandum misceantur ⁊ distemperentur cum aqua feniculi vel saxifragie ⁊ fiat collirium. Item. ℞. spume maris.ʒ.ii. zucbari.ʒ.iii. ⁊ fiat pulvis subtilissimus. Et nota q̄ albugo sepe debet mollificari cum lacte mulieris ab vbere vel cum mucillagine fenugre.cum decoctione malue ⁊ bismalue. postea debent medicari cum medicamine rasis cui nullum potest esse compar sibi in bonitate. Aliud est valens ⁊ est aqua rosarum facta sub terra ⁊ fit sic. habeatur vitrum mundum ⁊ impleatur floribus rosarum.⁊ obturetur⁊ ponatur in estate sub terra.xl.diebus magni estus.

¶Capitulum de febel ⁊ scabie.

¶Primo oportet facere corporis mundificationem cum flebotomia.solutione ventris ⁊ ventosatione ⁊ aliis diuersis. Et si est antiquata oportet vt fricetur oculus cum folio fici vt sanguis egrediatur vel cum alio faciente enacuationem illius sanguinis.deinde lauetur oculus cum aceto et aqua ro.⁊ emplastretur cum vitello oui ⁊ oleo ro:

¶Collirius basilicon. ⁊ iste nō est ita antiquata vtatur collirio basilicon cuius est hec recepta. ℞. climie.ʒ.r.aloes.ʒ. viii.piperis macropiperis ziniar.i.erugo eris.ʒ.iiii.ban.ʒ. iii.cardamomi gar.spice aā.ʒ.i.salis ămonia.ʒ.i.ſ. muſci. ʒ.i.camphore.ʒ.ſ. ⁊ terantur ⁊ fiat fiepb ⁊ administretur quando necesse fuerit cum lacte mulieris. Aliud collirium quod remouet pruritum ⁊ scabiem oculorum.⁊ confert febel ⁊ tenebrositati visus de quo dicit isaac q̄ venditur pondere auri propter eius excellentiam. ¶Collirium q̄ venditur pondere auri. ℞. tucie emblicorum ana.ʒ.i. antimonij aur.ii.croci memite aā.ʒ.i. camphore aur.ſ.gallemuſca.danie.i.salis ămoniaci.ʒ.i.terantur conritione bona in vase lapideo mundo ⁊ proijce super eam aquam pluvialem in qua infuse fuerint per dies.ii.ex mirebal. nigris circiter.ʒ.ii.postq̄m̄ fuerint contriti.demuʒ cola aquam ⁊ infunde ex ea parum semper medicinam ⁊ dimitte exiccari. demuʒ funde de aqua predicta ⁊ fiat sicut prius. ⁊ paulisp effundendo ⁊ triturando vsq; ad totius aque consumptionem. deinde fiat collirium cum aqua ros.⁊ vino albo. vel fiat alcochol subtilissimus ⁊ administretur vbi oportet. In hoc etiam valet collirium rubeum ⁊ collirius viride. Raſ. vide ibi. Aliud antiēne. ℞. cornicū vnius ouj recentis dum administratur galliam ⁊ infundatur in aceto fort.ſr. diebus.postea exiccetur.⁊ subtilissime pulverizetur ⁊ de illo pulvere in oculo ponatur. Et nota q̄ bonum est vti continue rebus mollificantibus partes oculi sicut decoctio fenugre.et similium.

¶Capitulum de lachrymis cum pruritu.

¶Epithima ad frontem rasis descriptum in capitulo de obtalmia in augmento de causa calida confert. Aliud valēs ad dolorem oculorum ⁊ lachrymas. ℞. lanam non lotam ⁊ comburatur ⁊ eius cinerem diligenter tere ⁊ ex eo cum albumine ouj super frontem ⁊ tēpora lanetur ⁊ statim materie fluxum ⁊ lachrymarum tollit ⁊ amputat. Aliud optimum ad lachrymas ⁊ tenebrositatem. ℞. succi granatoꝝ acetosorum cocti vsque ad medietatem ⁊ colati lib.ſ. demum pone super ipsum fiepb memite aloes boni puri licij croci aā.ʒ.ii. multe.i. hydromell quod fit ex vino aqua et melle danich.ii. demum pone in vase vitreo ⁊ obtura orificium eius ⁊ dimitte ad solem diebus quatuor. ⁊ vtere in oculis mane ⁊ sero.est enim expertum bonum. Aliud cōferens ardori asperitati egritudinibus assuetis calidis ⁊ ei qui patitur descensum colere ⁊ ei cui videtur vna res duc ℞. sarcocolle in lacte nutrite mulieris diebus pluribus.ʒ. iij.dragaganti albi.olibani sconie ferri margaritarum non perforatarum aā.ʒ.iii.spice inde climie argenti auri aā.ʒ.i. ſ.amidi cernse aā.ʒ.ii. tucie sobrubee.ʒ.iii. tere omnia ⁊ imbibe cum aqua ro.sic conterendo demū fac exiccari demum imbibe in succo granatorum acetosorum fiat sicut pius. demum cum aqua solatri. demum pone camphore.ʒ. i.zucha.tabarzet.ʒ.i.ſ. demum tere vltima contritione et fiat fiepb ⁊ vtere cum aqua rosa.⁊ albumine ouj ⁊ lactis mulieris. Aliud pānum corrodens sanguinem ⁊ pruritum remouens ab oculis ⁊ lachrymas stringit. ℞. tucie alexandrine.ʒ.i.tere optime in mortario in lb.i. optimi vini albi acerbi ⁊ mitte aliquātulum de dicto vino cum dicta tucia ⁊ duc optime cōterendo.⁊ semper adde parum vini ⁊ iterū duc bene.⁊ tantum fic fiat quousq; totum vinum intromittatur. postea mittas in vase vitri ⁊ fac bulire ad ignem aliqualiter ⁊ post remone ab igne ⁊ adde aloes epatici optime pulverizati.ʒ.ii. duc bene.⁊ cum fuerit bene fricatum pone in ampulla ⁊ vsui reserua.⁊ cum necesse fuerit pone ſi.vel.iii.guttas in oculo ⁊ stet supinus per duas horas. Et nota q̄ in hac positione sicut in aliis oculorum precedunt enacuationes flebotomia diuersiones ⁊ similia sepe superius dicta.

¶Capīn de vngula.

¶Vngule cura melior est denudatio eius cū ferro si grossa est ⁊ residuum eius consumere cum rebus astringentibus ⁊ abstergentibus ⁊ corrosiuis sicut est fiepb viride et fiepb de calamento posito a rasi. Si vero subtilis est fiat sine ferro cum predictis ⁊ aliis lenioribus sicut sunt ista. ℞. stomachorum passerum sconcatoꝝ.ʒ.i. olei medq̄ lle. seminis bombicis quod sufficit ad incorporandum misceatur ad modum vngventi liquidi. Aliud. ℞. viride eris vitrioli salis ămoniaci eris vsti aā.ʒ.i. fellis bircini.ʒ.ii. pulverizentur subtiliter ⁊ cum succo maiorane ⁊ modico mellis fiat collirij. Et nota q̄ illa precedunt enacuationes flebotomia diuersiones ⁊ similia sicut in aliis.

¶Capīn de macula rubea oculorum vel de alia re.

¶In principio huius competunt enacuationes flebotomia diuersiones ⁊ similia ventositates in spatulis ⁊ epithima ad frontem Rasis descripte superius ca. de obtalmia alia enim reperiuntur que ponuntur in obtalmia calida in principio ⁊ augmento supra oculum cum bombice. sicut bolus armenus intum sigillatum chimolea cum albumine ouj. Secunda cura post principium.ſ.augmento ⁊ statu distilletur in oculum sanguis pulli columbini aut turturis et capiatur de subtus ale dextre ⁊ fit recens.etiaʒ valet aqua raphani distillata in oculum tepida. Et ab extra ponat emplastrum de foliis raphani ⁊ passularum cum modico sterco columbini ⁊ fiat evaporatio cum rebus resolutiuis in capitulo de obtalmia.dictis scilicet fenugre. camo. melilloto ros.⁊ similibus. In fine ponatur in oculo collirium gabuelis et fortius illo est fiepb sabeth. Siepb conferens macule rubee. ℞. thuris myrrhe croci et amo.aā.ʒ.i. arsenici.ʒ.ſ. et fiat fiepb cum aqua feni. administretur. Aliud cōferens bonum. ℞. thuris partem.i.et tere vltra contrito

Digitized by Google

nem et funde ſuper ipſum ex aqua pluuiali in qua diſſoluti ſint ſalis maſſe ſalis ãmoniaci ℞ ſalisgeme. añ. partis vnius partes tertie conterantur ℞ diſtilletur mane et ſero. Sieph ſabeth. ℞. arſenici loti et ſublimati demum loti et fricati cũ aqua cozia. ʒ. iii. ſarcocole piperis ãmoniaci. la. tazuli añ. ʒ. i. diſtilletur et diſſoluatur ãmoniacum in aqua diſſolutum fit ex ſale ãmonia. ʒ. ſ. et fiat ſieph et vtere cum lacte mulieris. ¶ De lachrymis. ¶ Nota ꝙ lachryme magis contingũt oculis magnis ꝯ parvis et maxime capiti exiſtenti humido. Et nota factis euacuationibus flegmatis ex diuerſitatibus. Primo ad tempora et ad frontem repercuſſiua conferunt. que dicta ſunt in capitulo de obtalmia. Secundo reſolutiua ſicut hoc emplaſtrum poſitum ſuper cõmiſſuram ℞. ladani. ʒ. i. ãmonia. ʒ. i. maſticis. ʒ. v. milii mundati torrefacti ʒ ii. miſceantur cum oleo came. et fiat emplaſtrum in longitudine palmi et latitudine quatuor digitorum. Tertio conferunt exiccatiua. ℞. tucie. ʒ. ii. pulverizetur cũ aqua myrrhe ad oculũ ponatur. fortiter exiccat. Uel ſic. ℞. pulueris oſſium miroba. kebu. combuſtorum et cũ aqua mẽte fiat colirium. Uel ſic. ℞. tucie infuſe et ablute cum aqua mirti. ʒ. i. corall. al. et ru. oſſium miroba. kebulorum combuſtorum ſumach gallarũ aloes maſticis olibani opii añ. ℈. i. pulverizentur ſubtiliter et cum aqua infuſionis dragagãti. ℥ gũmi arabici fiat colirium. Item valent in hoc coliria deſcripta ſuperius de lachymalibus ℞ prurit. vide ibi.

¶ Caplm de viſus debilitate.

¶ Premiſſis euacuationibus ſepe reiteratis ℞ phlia ſi expediret diuerſionibus ſepe reiteratis adminiſtrari poteſt hyriaca. ʒ. i. ſ. cum aqua feni. ſtomacho ieiuno. Item miroba. kebu. conditi quacunq; hora valet diei. Aliud. ℞. betbonice berbe. celido. enfragie hyſopi pulegij accon añ. ℈. ſ. ſileris mõtani. ſe. feni. ani. coriandri. preparati ſe. maiorane ſe. baſilij. macis carda. añ. ʒ. ſ. cinamomi. ʒ. ſ. galã. nu. muſ. añ. ℈. i. piperis longi aloes folij maſticis ſpice nardi añ. ℈. ſ. conticum citri. ʒ. iij. conſerue hora. cõſerue anthos añ. ʒ. ii. ſucha. ℥ tũ ſufficit ℞ cum aqua ro. ℞ aqua feni. fiat electuarium de quo ſepe vtatur. dos eſt. ʒ. i. vel ʒ. i. pro vice. vel circa etiã oculo ponendus eſt liquor qui egreditur ab epate hircino aſſato in quo ſunt poſita multa gra. piperis longi ℞ bene cõfortat viſum. ¶ Tyriaca cum aqua feni. multum valet dosis eſt. ʒ. i. etiam valet ſuffumigium ad oculos factum ex decoctione naporum ℞ epatis hircini. Item ℞ hoc plus aliis valet aqua diſtillata celidonie feni. berbene enfra. maio. rute ſingulariter vel cõmixte poſite in oculo etiam valet colirium raſis quod eſt ſuperius deſcriptum ℞ eſt alcochol cõtra viſum. Item hoc valet. ℞. ſileris montani maiorane enfra. rute celi. feni. añ. ʒ. i. ſ. ʒ. ſpice nardi pip lon. gar. tucie bone preparate ſarcocolle nutrite i lacte. ligni aloes añ ʒ. ſ. fel lis anguille felli accipitris felli hircini de quolibet vnum dal. ʒ. ii. mellis ro. co. ℥. ſ. pulverizentur liquefiant miſceãtur i eſtate in ſole calido ꝙtinue agitando. ℞ ſi fuerit hyems fiat ſuper prunas ℞ reſernetur in vaſe vitreo ℞ oculis inſtilletur. ¶ Caplm de pilis innerſis.

¶ Pili innerſi curantur quib; modis. ſ. adherentia vel inuiſcatione canterio ordinez cu acu abbreuiatione palpebre. confectione ℞ euulſione phibentium. ¶ Nota ꝙ fel ericij ℞ ſanguis eius cum caſto. ℞ erugine ferri adinuicem incorporata ℞ reducta ad formam ſimilium lenti vel ſquamis piſcium phibet generationem pilorum maxime ſi euulſo pilo diſtemperetur cum ſaliua hominis ieiuni ℞ ponatur ſup loco vnde euulſus eſt pilus hora vna ℞ mitigat dolorem. Tumor palpebrarum et innerſatio curatur cum chirurgia ſequendo curationum palpebre. ¶ Nota palpebre curatur incidendo cutim ℞ apponendo granum ſalis ℞ nitri vbi nota ſtabat ℞ poſtmodum deſuper de albumine oui ℞ cimino. iſta omnia habent compleri cum chirurgia. ideo viterius dicendum. ¶ Caplm de aqua deſcendente in oculi.

¶ In cura imaginamini ſignificati. kate. ℞ initiũ aq; ad oculos. Primo ordinet dieta. Secundo euacuet cum apprio fortetur viſus cum his que dicta ſunt. c. de debilitate viſus vide ibi. Quarto adminiſtretur de infraſcriptis medicinis clarificantibus ℞ reſoluentibus materiam in oculis exiſtentem ſicut eſt colirium factum ex aqua maiorane feni. rute ro. cõfortatiua tamen cum cinamomo pipere longo ſpica nucis muſ. ℞ vltimo ponatur ſieph de ſcriptis ℈ a raſi ſupra rubricam. Aliud. ℞. fellis accipitris bal. añ. ℈. ii. electuarij al. pip. añ. ℈. pulverizent ℞ cum aqua raphani fiat colirium. Aliud. ℞. felis hircini aſſe feude. ʒ. i. ponatur in pano lineo mundo ℞ fricet ſubtiliter quouſq; totum diſſoluatur demum addatur bal. ʒ. i. ℞ fiat colirium. Aliud. ℞. ſalis ãmoniaci oppoponaci añ. ʒ. i. diſtemperent cum lacte mulieris ℞ fiat colirium. ℞ nota ꝙ omnia dicta in. c. vngule multum valent. ℞ odorare maiorana eſt res ſingularis multum. Si autem cataracta confirmata fozet cum acu deponi debet factis euacuationibus ℞ aliis adhibitis neceſſarijs. cũ fuerit depoſita ſuper oculum ponatur emplaſtrum factuz de vitello oui conquaſſatum oleo ro. vel vio. ℞ ſtet in loco obſcuro ℞ antro remotus ab omni motu anime ℞ corporis per dies. iv. ℞ vtatur cõfortantib⁹ viſum ℞ maxime colirio deſcripto in debilitate viſus curat etiam intra balanis conditis. ℞ alia faciat que mandat Anic. videas per te. ¶ Hõ. aſpicere acute in oculis aſini removet cataractã ℞ eſt qõdaz mirabile Auenzoar.

¶ Caplm de dilatatione pupille. ¶ Fiant primo euacuationes vniuerſales. Secõ fiant cõtinue diuerſiões ſicut canteriũ a pte poſteriori iaque⁹ i oculos ſcarificatio auriũ ℞ filia. Tertio fiat tolerantia fames. Quarto adminiſtretur reſoluentia humorem exiſtentem in oculo faciẽtem dilatationez ſicut alcohol ex felle hedi cuz ſucco fen. ℞ panco ſale ãmoniaco aut ex felle birci aut ex felle teſtudinis aut ex capitib⁹ hirundinum aduſtorum ℞ etiam fiat ex melle cuz ſucco celidonie ℞ eſt expertum. ſuper frontem vero ponantur emplaſtra ℞ epithimata repercuſſiua ℞ reſoluet ac ẽt ſup oculũ.

¶ Capitulum de fiſtulis que in angulis lachrymaliũ ſunt.

¶ Hõ ꝙ ruta eſt de rebus mirabilibus ad hanc egritudinem ℞ propzie facto emplaſtro ex ea cum expreſſione granorum ſanans. In hac cura quatuor per ordinez ſunt obſeruanda. primum ꝙ fiat ampliatio vlceris ſic ꝙ fundus videant ℞ hoc fit cuz ſpongia vel medulla ſambuci vel tritici vel raſorio. ſm ꝙ monſtificetur caro calloſa que eſt i fundo que eſt radix fiſtule ℞ hoc fit cum canterio actuali vel potẽtiali ſicut hoc ℞. arſenici ru. atramenti cantaridarum abſciſis alis ℞ capitibus calcis vine ſalis ãmoniaci alumninis añ. ℈. i. pulverizentur ℞ incorporentur cum vrina pueri virginis ℞ deficcetur ad vmbram ℞ modicum ponatur in fiſtula quolibet mane ℞ poſtea mundificetur locus. Aliud bonum. ℞. 33. ʒ. iii. viride eris. ʒ. i. pulverizentur ſubtiliter ℞ bulliant in aceti. ʒ. ſ. vſq; quo veniant ad ſpiſſitudinem ℞ vngantur tente ℞ ponantur in fiſtula. Aliud. ℞. foliorũ rute agrimonie celidonie añ. ℔. ℈. ſ. conquaſſentur ℞ bulliant in ℔. ſ. aque vite vel rute vſquequo redeant ad medietatem ℞ coletur ℞ de colatura due gutte vel tres poſſunt poni qualibet die in fiſtula. Tertio eſt mundificatio ℞ id fit cũ hydromelle facto ex aqua rute ℞ melle roſa. co. ℞ etiaz cũ vino calido ſtiptico vel ſtipticato cum roſis. Quartum eſt carnis regeneratio ℞ poteſt fieri cuz iſto medicamine. ℞. aloes olibani ſarcocolle nutrite in aqua feniculi añ. ʒ. ii. olei roſati. ʒ. ii. cere quãtum ſufficit ℞ fiat vnguentum ℞ poteſt fieri cum putnere radicum vreos. Aliud ℞ multum valet in fiſtula. ℞. foliorum agrimonie foliorum rute añ. ℔. ii. conquaſſentur ℞ bulliant in. iiii. ℔. vini ℞ coletur ℞ qualibet die ponatur i fiſtula. ¶ De dolore auris. ℞ Recepte adiecte tractatui egritudinum auris ſecundum ordinem noni almanſoris ℞ ipſius capitulorum. prima eſt de dolore que fit in aure. Circa iſtud capitulum no. primo ꝙ ſex ſunt conditiones obſeruande in his que miſcẽtur in aure. prima ꝙ iſtud non ſit multũ calidũ nec frigidũ ſz tepidũ. ſa ꝙ ſit in parua quantitate. tertia ꝙ ſtet pno tpe; ſufficit mozari per tres horas. quarta ꝙ anteq̃ aliqd eliciatur primũ ſit expulſum. quinta dũ aliqd iniciat patẽs ſtet in latere ſano. ſexta ꝙ locus ſit bene mundificatus cũ dentiſſimis pp tortuoſitatem auris. ¶ Hõ ꝙ repercuſſiua nunq̃ cõpetunt apanbus an. q; repeuterent ad cerebꝝ. ſo maturatiua apanz ſemp

Digitized by Google

debent habere virtutem exiccatiuam aliqualiter ad cõser/
nationem au. vt ait. g. v. de ingeniis sanitatis contra illũ me
dicum. Mdurat. materie calide. ℞. farine frumenti. quã
tum sufficit mucillaginis fenugreci mucillaginis se. lini añ. ʒ
5. pinguedinis gal. vel anguil. cũ affatur. ʒ. ij. barbargyru ce
ruse obolani pulueriz atorum an. ʒ. i. aceti. ʒ. i. ℈. olei nfammi
quantum sufficit misceatur ℞ fiat aliqualiter liquidum em
plastruz. ℞ si materia fuerit frã ponatur pinu de mucillagi
nibus ℞ loco ping. gal. vel anguile pinguedo anatis vl vul
turis. ite3 quãdo materia ẽ frã fit emplastrũ de cepe deco
cto sub cineribus cũ butyro. quãdo materia est frã hoc vz
℞ est experimentum meũ. ℞. colloquintide. ʒ. i. dulãt in
oleo. ʒ. vi. vsqz quo redeãt ad. ii. ℞ de illo oleo mitte. ii. gut
tas in au. ite3 succus ligni fraxi. cuz ponitur supra carbões
fraxinum ℞ dissolutur succus ille reseruetur i vase ℞ po
nantur tempore necessitatis. ii. gutte. vel. i. experimentum
est mirabile. item. ℞. succi ru. ʒ. ii. mell. ʒ. i. casto. ʒ. ii. mi
sceatur ad ignem lentum experiz est auic. Balneũ in quo
ingreditur si materia sit frã sit cum herbis. s. de sticados ca
mo cimi. baccis lauri. quando causa doloris est ventositas
sit sacculus ex betoni. ficca ℞ multum vz. Similiter saccul⁹
ex anisso ℞ cimi. ℞ debet tonefieri. Ad idem quando dolor
multum infestat. ℞. olei. ʒ. i. opij. g. iij. cassie liquee gra. ii.
croci. gra. i. ℞ misceantur. Item filonium cum oleo ro. vel
cum lacte quando dolor est frigidus cum sibilo. ℞. olei de
amig. ama. ʒ. i. olei de casto. ʒ. 5. musci. gra. iii. misceatur ℞
fiat iniectio. Item vz ad idem ole. nardinum ole. costinum
ole. de lilio ole. de ruta ℞ potest addi butyrum bene lotum
℞ adeps galline vel ãseri. ℞ in hoc valent lũbrici terrestres
℞ vermes qui stant sub viceis si assenẽ ℞ pulueriz entur ℞
misceantur cum oleis predictis. Aliud. ℞. calamẽ. absinthi
cina. origa. sanfuci florum lauri añ. Md. i. cimi. anisi anesi añ
ʒ. 5. terantur parum ℞ ex eis decoctis aliqualiter in aqua fit
evaporatio ad au. Emplastrum anodinũ ℞ quasi sedatiuũ
cuiuscunqz doloris. ℞. radicis altee foliorum camo. melli/
loti violarum ficcarum an. Md. 5. fabarum farina or. añ. ʒ.
ii. olei camo. olei amig. dulcium añ. ʒ. 4. 5. ℞ fiat fm artem
empl'm ℞ est bonum ℞ conueniens.

¶ Capitulum de vulnere quod fit in aurem.

¶ ℞. armoniaci terbentine cere añ. ʒ. 5. serapini. ʒ. ii. succi
cepe. ʒ. i. 5. myrrhe casto. añ. ʒ. i. misceantur omnia cũ oleo
laurino. Empl'm mundificans saniem ab aure. Succus fo
liorum olive cũ melle iniectus in aure purgat eã a sanie ℞ ẽ
experimentũ auic. Item aqua decoctionis piscũ salitorum
vel olinarum salitarũ idem facit iniecta in au. ad idem vinũ
decoctũ cum beto. ad idẽ oximel qñ est materia multũ frã
Unguentum etiam mundificatiuũ viceris mundificata sa
nie. ℞. sq. ferri fruti in sartagine extincte qnqies in aceto
semper renouando acetũ. ʒ. ii. olei ro. cere an. ʒ. i. ℞ fiat vn
guentũ de quo tenta inungat ℞ ponat in aurẽ. Ad idez. ℞.
sq. ferri preparate buliat in oleo ro. ii. partium ℞ iii. aceti. ℞
de colatura ponant. ii. vel. iii. gutte in aurẽ. Unguentũ con
solidatiuum conferens quando puenit a materia frã. ℞.
myrrhe casto. aloe. añ. ʒ. 5. olei lau. ʒ. i. aceti. ʒ. 5. cere. q. suf
ficit. ℞ fiat vnguentum. ad idem si fistula sit fcã in aur. ℞.
mell. ʒ. 5. vini ru. ʒ. ii. misceantur ℞ cũ tenta infusa in pdi
ctis mittatur in aurẽ. ℞ in hoc vz vrina puerorũ virginis cũ
felle tauri. ℞ ois que dicta sunt in fistula lachrymali ponat
ticiniũ cum felle tauri ℞ ponatur in aure. ad idẽ ℞ fotũ. ℞.
scorie ferri. ʒ. 5. fricetur cũ aceto in sartagine. r. ℞ p⁹ modũ
auri ppinetur pax ad intra. ad idẽ qñ est dolor. ℞. vini po
tentis. ʒ. ii. aque piscium salitorum. ʒ. i. 5. fundat in aurem
quãdo est vehemens dolor cũ sanie Hnic cõferunt ea que
dicta sunt in. c. de dolore auris. Suffumigiũ factum de sti
pitibus fabarũ in aqua multum remouet tinnitũ ℞ sonitus
auris quando cãtur a materia frigida fumosa. ad idẽ valẽt
prescripta in folio precedenti. vide ibi. aliqñ euenit fibilus ℞
sonitus ex acuitate sensus auditus ℞ tunc distilla oleũ ro. ẽ
coctum in aceto fotũ valde. ad idem vz lac mulieris ad idẽ
gra. pini. ʒ. 5. casti. 5. ii. terre vtriusqz cum aceto ℞ tepidum
distilla in aurẽ. Et quando fiet ex vẽtositate grossa fiat ista
suffum gatio. ℞. aneti. calamen. origa. sanfuci rute ytica. ca
mo. florum lauri an. Md. i. buliant in aqua sufficienti ℞ fiat
evaporationes ad fomenta auris per instrumentũ debitũ.
purgationes semper premittantur.

¶ Capitulum de granedine auditus.

¶ Oleum laurinum iniectum in aurem quando prouẽit ex
repletiõe. Similiter ole. amig. ama. Similiter ole. bal. ole.
iuniperi. ℞ no. q ponere gutam olei sinapis de. iii. i. ii. diez
in aurem non audientis liberat eũ. Sẽ. narrat in suis consi
lijs q curauit quendam iuuenem a surditate nam fecit eũ
vti pluri sarcoticon postea distillauit in aurem myrrham cũ
ole. sera. ℞ lau. ad idem distillentur in au. ea que habent
dissoluere ℞ resoluere humores crudos sicut sunt mel fel
sal capre succus rute. ole. aneti. ℞ similia. ℞ no. q purgatio
nes ℞ diuersiones continue sunt in hoc maxime necessarie.
℞ ideo non sunt dimittende.

¶ Capitulum ad extrahendum vermem de aure.

¶ ℞. vini. ʒ. ii. mell. ʒ. iii. olei ro. ʒ. i. ii. misceantur cũ albu
minibus. ii. ouorum demum lana in fundator in predicti ℞
impleatur au. de ista lana. postea sub. ista lana extrahat de
au. ℞ post patiens accumbat super au. p. ii. horas. aliõ. ℞.
olei de absin. olei amig. ama. añ. ʒ. i. pulueriz etur aloes mi
stum ℞ in au. põe fm regulas predictas. ad idem vz distil/
latio cucume. asinini in au. ℞ fi ad imponatur diagridij, me
lius. ℞. succ. cucu. asinini. ʒ. ii. diagri. ʒ. i. misceantur ℞ gut
tatim ponatur.

¶ Capitulum de bis que figuntur in aurẽ ab exteriozib⁹.

¶ Appositio vetose magne capitis totã au. extrahit oẽs rẽ
d an. ad extrahẽdũ. aquã ỗ an. apositio sacli sci ex reb⁹ exic
cãtib⁹ sicut cimio ani. ℞ filib⁹. itẽ abulare sr vno pede capi
te iclinato fr an. i q exit aq. ad idẽ qñq3 sufficit fusio ole. cal
doz sicut ol. cão. ole. ane. de amig. ama. ad idẽ fiat evapora
tio au. cum flo. cão. se. lini in aqua.

¶ Capitulum de sanguine ex naribus.

¶ Sãguis fluẽs ex narib⁹ restrigit ser mõis. pão p ifrida
tiaer qb⁹ sanguis igrossat sic lactu. sempni. aq. ro. ℞ acetũ.
℞ filia. ℞ si expedit addat opium. inq. mãdra. ℞ filia. ℞ iõ
ad idẽ pãn⁹ line⁹ ifusus i aq ℞ aceto ℞ exp̃ssus exponit⁹ circa
collũ m'tũ vz. filr ifridare spatulaz acẽt ifridare epar m'tũ
vz. ẽplare ẽt frõtẽ ex fris ℞ tpa. scõdo mõ restrigit cũ stipti
cis sic acacia hypoq. bolo ar. coza. al. emãtibites. terra sigi. ℞
aliis qz restrigũt ouifici. viaz. ℞ iõ vs hoc emplm. ℞. succi
plã. aq rosate an. ʒ. iii. aceti. ʒ. 5. albumia duo. ouo. terre si
gillate ℈ũ sufficit misceãt ℞ fiat emplm ligdũ aliq̃r. Ua
lent trocisci ex pulnere ẽstrictiuo ℞ c. recepta scribit a Mde
sine ℞ est talis. ℞. sanguinis draconis gũmi ara. affari anter.
ii. seminis rosarum acacie hypoq̃stidos spodij balaustie bo
li armeni terre sigillate emathitis cozal. rub. an. ʒ. i. 5. seis
papaueris semis portulace comu cervini adusti cineris gal
larũ nuces cipressi añ. ʒ. i. pulueriz entur subtilr ℞ ieiz poẽ cũ
succo plãtaginis ℞ fiãt trocisci pñt ẽt reduci i formã ẽplastri
℞ sup tpa apponant. Tertio mõ restrigit ygluti annis cõ
tinuãdo officia venaz sicut tus mastix dragagãtũ farina
volatilis i molẽdino tela aranee ℞ filia ℞ hec misceãt ẽt cũ
frigidis ℞ magis adhereãt. Quarto mõ restrigit cũ restri
gẽtib⁹ a forma specifica sicut sterc⁹ asininũ succ⁹ ei⁹ cinis eius
interiect⁹ sterc⁹ porcinũ carabe. portulaca. mẽta ℞ eius succ⁹
q diu stetit in inclaustro tela aranee. Et nota q ocim fluxuz
sanguinis sterc⁹ asininũ restrigit quocũqz mõ approximet
fiue hemorroidalis sit fiue ex vulnere ℞ maxie succus ster
coris. Quito restrigit fluxuz sangnis narũ cũ distrahẽtibus
siue iteruenias enacuatio vt flebotomia cefalice siue epati
ce vel safene vel vene magne q est in spatulis vel alteri⁹ ve
ne in pte diuersa siue euacuet vt cũ vẽtosa posita supra mẽ
bro a quo puenit fluxuz siue sit epar siue splen ℞ cũ ligamini
bus exteriozibus sicut brachioz corar mamil laz testiculoz ℞
q appositione vtricar fortiter pungentiũ ad extrema ℞ sub
ascellis ℞ aliis pub⁹ corpis. Sexto mõ restrigit fluxuz sang.
cũ canterizãtib⁹ iducẽdo crustã sup orificijs venaz a qbus
manat sanguis sicut aurem tũ arsenicũ calx viua istufiãdo
eã i nares. etiã ferrũ ignitũ si cante ponat. alumẽ operat a
q̃litatib⁹ ℞ forma specifica ℞ etiã canteriza. multũ facit ra
des aut. de balneo aluminoso i restrigẽdo menstrua. Em/

Digitized by Google

copularum glandium gallarum corticum granatorum ℞ similium.

¶ Capitulum de fluxu sanguinis ex gingivis.

¶ Lotio corrodens malam carnem gingivarum. ℞. flozti olive. Mℓ. i. ſ. piretri ℞ radicum aā. quartā vnā ireos. ʒ ij. albi masticis aā. ʒ. ſ. mellis electi. ʒ. ij. fiat decoctio clarificata vſq; ad quartas tres. ¶ Lotio mundificās gingivas. ℞. aque camomille. ʒ. i. mellis rosati colati. ʒ. iij. misceaṫ ℞ cum panno infuso in predictis ablnaẽ gingive vel lauẽtur cum vino decoctionis rosarum. ¶ Regenerans carnẽ quã do bene fuerint mundificate. ℞. olibani ligni aloes sarcocolle sanguinis draconis subtiliter pulverizatorum aa. ʒ. i. misceantur simul ℞ de illo ponatur modicum in gingiva. Ad idem ℞ etiam confirmans dentem secundum anticẽ. ℞. laudani masticis aā. ʒ. i. camphore subtiliter pulverizatorum grana. vi. misceantur malaxãdo cum aqua rosarũ ℞ fiat masa ℞ extendatur super pannum ℞ ponatur sup gingivas. ¶ Hic pulvis positus super gingivas corrodit carnem malam ℞ mundificat bonam. regenerat carnem ℞ cõfortat gingivas. ℞. aluminis iamenti. ʒ. ii. salis cocti. ʒ. i. pulverizentur ℞ ponantur super gingivas. ℣Pannus diffusus in aqua distillata foliorũ cypressi super gingivas confortat auget eius partes venit. ¶ Collutio oris prohibens fluxũ sanguinis ex gingivis. ℞. balaustiarum aluminis rosarum arnoglosse copularum glandium plantaginis aā. ptes equales bullant in vino rubeo sufficienti ℞ sufficienter ℞ colaṫ os ex eo ℞ optime valet q; confortat gingivas ℞ restringit sanguinem inde fluentem ℞. ad idem valet collutio ex decoctione gallarum ℞ foliorum olive rosarum lentium capitum rosarum ℞ corticum granatorum. ad idẽ. ℞. piretri radicis lilii an. ʒ. i. fumitatum galarum non perforatarum balaustiarum aā. ʒ. ii. terantur subtiliter ℞ gingivis aspergãtur ℞ cum eo fricentur. Ad idem valet si ex predictis sumptis in dosi maiori fiat decoctio in vino rubeo cum quarta parte aceti ℞ ex ea fiat collutio oris. ¶ Et si est ibi vicus p fundum addatur aluminis due partes ℞ fiat decoctio. Si militer cum dicta decoctione potest poni mel rosatum colatum pro mundificatione saniei ab vicere.

¶ Capitulum de casu vuule.

¶ Quando est a materia calida facta flebotomia ℞ enactione vli in principio competant repercussiua sicut ista. ℞. decoctionis gallarum. ʒ. iiij. diamoroõ. ʒ. ij. misceantur ℞ fiat gargarisma. prohibet dilatationem. Item in augmento competit medicamen rosarum factum ex gallis ℞ sale armoniaco tritis simul. Item decoctio repercussiua facta ex decoctione citri seminis rosarum cum succo barbe bircine ℞ modico aceti in principio prohibet dilatationem. item gargarisma thuris masticis nucis cipressi cũ diamoroõ. ¶ Quãdo est materia frigida in processu valet hoc gargarisma. ſ. i nie seminis sinapis aā. ʒ. iij. bullant in aqua sufficienti ℞ colaṫ ℞ addatur colature mell colati ro. ʒ. iiij. ℞ fiat gargarisma. Ad idem valet gargarisma factum ex oximelle sinapi mollito cum aceto aā partes equales. ad idem valet pro elevatione eius hoc. ℞. balaustiarum aluminis aā. partem vnam camphore partem. ſ. ponatur cum instrumento in vuulam. Ad idem. ℞. anthere. ʒ. i. succi barbe bircine. ʒ. ſ. bullant in vino ℞ ex eo fiat collutio oris. ad idem. ℞. galarum partes duas salis armoniaci partem mediam pulverizentur ℞ ponatur ad vuulam. ¶ In infantibus linitio fiat pitis ex galla adusta cum aceto multum valet.

¶ Capitulum de sanguisugis ℞ aliis que ingrediuntur.

¶ Decoctio facta ex rebus amaris interficit sanguisugam ℞ eam facit removeri ab adherentia gargarizando. item medicine ex solutione interficiunt si fiat gargarisma. item pulvis restrictivus sanguinis confortat valet ad restringẽdũ sanguinem postq̃ sanguisuga fuerit remota ℞ est. ℞. pulveris sanguinis draconis terre sigillate. aloes piorum leporis aā. fiat pulvis ℞ ponatur cum instrumento in gutture vbi sit apposita sanguisuga si videri poterit. ad idem. p tollendo adherentiam sanguisuge. ℞. aliorum linimoñ colloquintide aā. partem. i. nigelle partem. ℂ. sinapis partem i. ſ. bullant omnia in aceto vini sufficienti sufficienter ℞ colentur ℞ colature addatur salis armoniaci. ʒ. iij. ℞ fiat gargarisma. Ad idem succus salicis gargarizati ex propietate ad idem valet gargarismus cum aceto ℞ ℣assafetida. ad idẽ valet si pix liquida misceatur cum aqua ℞ fiat gargarisma Ad idem valet masticatio alliorum ℞ aperto ore ſtetur ad solem apposita aqua frigida aā os.

¶ Capitulum de bis que in guttur ingrediuntur. sive sint spine sive ſit os.

¶ Modus extrahendi ſpinam potest esse tribus modis. ℣Primus vt ligetur filus in capite canepe recentis ℞ qñ illa canepa transglutiatur ℞ non masticetur fortiter ne vna pars ab alia separetur ℞ quando fuerit in gutture subito extrahantur. Et q; canepa est viscosa ideo talis ſpina infigẽ ibi ℞ extrahitur cum canepa. Vel fiat decoctio cum canepa ℞ inde fiat gargarisma. Secundus modus est q̃ capiatur de ſpongia q̃titate ℞ ligata cum filo in parua q̃titate transglutiatur ℞ subito inde extrahatur sic cum ſpongia extrahetur ſpina. Tertius modus est vt fiat emplastrum de mucillaginibus seminis lini cuꝫ butyro ℞ medulla cassie ℞ oleo amigdalino dulci valet multum. Ad idẽ valet si percutiatur in collo fortiter. ad idẽ ℣valet si vomat fortiter post cibum sumptum ℞ sepe. Ad idem si fiat gargarisma cum rob vue in quo decocte sint vue ficce vel ficus. Ad idẽ⁊ vel si ficus transglutiantur ligata cum filo modice masticata ℞ inde subito extrahatur cum dicto filo. Ad idem transglutiatur aliqua corda duplicata ℞ inde extrahaṫ debito mõ.

¶ Capitulum de granitate lingue.

¶ ℣Premantur euacuationes capitis ℞ flebotomia si expedit fricare linguam cum salnia si expedit facit loqui citius ℞ competit pueris ℞ etiam quando lingua paralizatur. gargarisma factum ex decoctione salvie hysopi acoꝛ valet ad faciendum loqui. ℣Piretrum ligatum in pãno si aliqualiter masticetur valet. sed si masticetur sine panno pustulas ſacit in ore. ad idem valet optime ſquilliticum quando ex eo collinitur os. Ad idẽ. ℞. condiñ. ʒ. i. enforbij. ʒ. ſ. pulveri zentur simul ℞ cum eis fricetur lingua. ad idẽ. ℞. salis armoniaci piperis sinapis banracb. aā. ʒ. ij. saxifragie origani sanſuci salis naptici aā. partem. i. pulverizentur subtiliter ℞ aq̃ calide misceantur ℞ fiat gargarisma diebus continuis ℞ est res experta. ad idem. ℞. mellis rosati colati. ʒ. ij. ſalisgemme. ʒ. ij. misceantur ℞ lingua sepe collinatur.

¶ Laplm de lingua que adeo tumescit q̃ os egreditur.

¶ Gargarisma ex decoctione ireos sinapis piretri ℞ similium valet in hoc. ℣Pulvis fricatus super linguam factus ex pipere. ʒ. ij. piretro ℞ similibus valet. ad idem gargarisma factum ex decoctione dactylorũ ficuum passularum cum ℣vino dulci. ad idem. ℞. oximellis ſquillitici. ʒ. iij. rob. vini. ʒ. iij. misceatur ℞ fiat gargarisma continuum. ad idem decoctio fenugreci passularum feniculi radicis lilii ficuum cui addatur mellis ros. colati. ℥ij. ℞ fiat gargarisma continuum.

¶ Capitulum de glandula sub lingua ℞ vocatur ranula.

¶ Trocisci positi a Rasi in capitulo de pustula que nascitur in lingua sunt corrodentes hanc glandulam que est apostema ex flegmate. Ad idem. ℞. origani perfici corticum granatorum salis ana partes equales pulverizentur ℞ cum eis fricetur lingua infantis ℞ est res experta. etiã sola fricatio cum sale aliquando sufficit.

¶ Capitulum de ambobus apostematibus in lingua.

¶ Gargarisma factum ex decoctione piretri ſe. vtice ireos multum valet in hoc. ¶ Nota tamen si apostema est cum caliditate tunc frigida competunt ℞ si cum frigiditate calida. ¶ Et nota q̃ in passionibus lingue multum valet flebotomia venarum eius.

¶ Capitulum de squinantia.

¶ Recipe in principio quando materia est calida gargarismus ex succo lactuce valet a completione ℞ a forma specifica. Item gargarismus ex decoctione gallarum sumach ℞ diamoron. Item gargarismus ex decoctione mirtilorum valet. Item. ℞. sirupi de papauere diamoron. ana. ʒ. ſ. aque rosate. ʒ. ij. misceantur ℞ fiat gargarismus. Similiter valet tenere pillulas in ore q̃ prohibẽt delcẽsum rem

Digitized by Google

matis calidi que posita sunt in.c.de catarro. Ad idem. ℞. aque rosate.ʒ.iiii.aceti.ʒ.i.misceantur ⁊ gargarizata .Ad idem rob vini in aqua rosata.similiter si ponantur vini granatorum. ¶In augmento. ℞.liquiritie rase vuarum passarum mundatarum ab arillis.aā.ʒ.ʃ.cartcarum pinguiū ʒ.i.seminis psilij seminis citoniorum seminis papaueris albi aā.ʒ.ß.ordei mundati quar.ʃ.mellis.ʒ.ii.fiat decoctio parum clarificata vsq3 ad consumptionez medietatis ⁊ coletur.Ad idem. ℞.diamoron.ʒ.ii.mellis rosati co.ʒ.i.fiat decoctio ficuum liquiritie ordei passularum dactilorum ⁊ fiat gargarisma. ¶In statu competit oximel diareticuz ⁊ repercutitur materia.Unguentum ab extra maturatiuum ℞.mucillaginis seminis psilij seminis citoniorum aā.ʒ.ii. medulle cassiefistule butiri sine sale aā.ʒ.ʃ. fermenti caricarum pinguium aā.ʒ.i.vel.ʒ.i.olei violati.ʒ.ii.misceatur ⁊ vnguentum fiat. ¶In squinantia frigida in principio quando materia est frigida grossa competit gargarismus subtilissimus sicut iste. ℞.radicis ireos.ʒ.ʃ.hysopi capilli veneris recentis aā. ℳ.i.liquiritie rase vuarum passarum enucleatarum caryocarum aā.ʒ.i.seminis fenugreci seminis lini.aā.ʒ.ʃ.ordei mundati quartam.ʃ.mellis electi.ʒ.ii.fiat decoctio parum clarificata vsq3 ad quartas.iii. ¶In statu ad rumpendum competit oximel squilliticum maturatiuū ab extra. ℞.vnguenti dialtee quar.ʃ. mucillaginis semis seminis fenugreci seminis lini aā.ʒ.ii. medulle cassiefistule butyri recentis sine sale aā.ʒ.ʃ.fermenti caricarū aā.ʒ.i. olei amigdalarum dulcium.ʒ.ii.misceantur. ¶ Pillule superius descripte contra rennia frigidum retente in ore valet.in principio squinantie. Gargarismus ex decoctione morsus diaboli commune valet. Ad idem. ℞. oximellis compositi.ʒ.ʃ.diamoron.ʒ.ʃ.fiat decoctio ficuum passularuz ireos hysopi.mirti ⁊ apponatur modicum croci. Et si decoctio fiat sine piretro pipere sale ⁊ armoniaco ⁊ nitro erit gargarisma valde fortius aliquo predictorum.

¶Capitulum de tussi.

¶ ℳaturatiuum in tussi ficca calida ⁊ aspera sunt sicut sirupus violatus sirupus de papauere de iuiubis aque ℔ decoctionis ordei violarum liquiritie passularum sebesten .iuc. al. Enacuatiuum in tali passione. ℞. medulle cassieſ.ʒ.i.ʃ. distemperentur cum predicta decoctione ⁊ addatur in decoctione prima tamarindi aā.ʒ.ʃ. seminum communium papaueris capilli veneris aā.ʒ.ii. Confectiones valentes diadragagantum lac diapapauer penidij liquiritia pillule bechice rotunde sub lingua in tussi ficca ⁊ aspera. ¶Unguentum in tussi ficca ⁊ calida.℞. mucillaginis psilij mucilaginis dragaganti gummi arabici aā.ʒ.ii. assungie galline medule vituli aā..ʃ.olei violati olei amigdalarum dulcium aā.quar.ʃ .cere q̄tum sufficit ⁊ fiat vnguentuz ad idē ℞.olei violati cere albe aā.q̄tum sufficit ⁊ fiat sparadrapus ad longitudinem vnius palmi ⁊ ad latitudinem medij ⁊ ponatur supra pectus. ¶In tussi frigida flegmatica quādo materia est flegma grossum in pectore existens causa tussis valet iste sirupus. ℞.radicis ireos radicum ennle cāpane aā.quar.ʃ.hysopi capilli veneris recentis aā. ℳ .ii. serpilli calamenti origani psilij. ℳ.i.anisi fenicoli seminis vtice orobi seminis fenugreci seminis lini assi aā.ʒ.i.ordei mundati quar.ʃ.liquiritie rase vuarum passularum mundatarum ab arilis aā.ʒ.ii. mellis zuchari aā.lib.ʃ.fiat sirupus clarificatus vsq3 ad quar.ii. Item valet sirupus d ozobo vel de hysopo ⁊ est extensor bonus. Item sirup. de liquiritia ⁊ fic fiat. ℞.sirupi de hysopo.ʒ.i.de liquiritia.ʒ.ʃ fiat decoctio liquiritie ordei dactylorum passularum cum zucharo Item sirup. de prasio oximel squilliticum pillule de agarico fm descriptionem mesue ⁊ anicenne cum quibus debet purgari post sirupum. ℞.radicum lilij radicuz fenicoli aā.ℑ.i.agarici.ʒ.i.turbith.ʒ.ʃ.pulpe colloquintide de sarcocolla aā.ℑ.ʃ.bierepicre galieni.ℑ.ii. pulverizent ⁊ fiant pillule cum succo capillorum veneris ⁊ administrētur in introitu lecti. ¶Unguentum ad pectus quando est tussis humida de materia flegmatica in pectore. ℞.mucilaginis fenugreci mucillaginis seminis lini aā.ℑ.ii.olei amigdalarum dulcium cere q̄tum sufficit ⁊ fiat vnguentum ⁊ fiat sparadrapus in q̄titate vt supra. Ad idem valet bōbix bene carminatus ⁊ madefactus in oleo amigdalarum dulcium ⁊ calefactus ad ignem. ¶Suffumigium ad idē. ℞. hysopi. ℳ.i.liquiritie passularum mundatarum ab arillis quart.i.ʃ.seminis fenugreci seminis lini aā.quar.ʃ.bullāt in quatuor libris aque vsq3 quo redeant ad duas libras ⁊ fiat cum tractione dicta in.c.de catarro. ¶Confectionef cōuenientes loch de pino diapenidon loch sanum ⁊ expertū est diaprasium.Et est fortior alijs loch de squilla dictis vt puto salomonis. Item ius galli antiqui cum quo bulliant semina cartami hysopus ireos passularum seminis vtrice. Item a proprietate inuitum valet hoc.i.ennia crocus pulmo vulpis bene lotus cum vino ⁊ exiccatus ⁊ detur .ʒ.ii. cum bono vino dulci vel cum decoctione predicta.

¶Capitulum de asmate.

¶ ℳaturatiua materie asmatis quando est grossa flegmatica sirupus de hysopo sirupus de prasio oximel squilliticū cum aqua decoctionis passularum hysopi ⁊ c.item ad idez ius galli cū q̄ bulliant semina cartami hysopus ireos passule semina vtrice cum aqua in illis aut ad supradicta. Item valet pulmo vulpis vt supra. ¶Confectiones bone in hoc loch de pino loch sanum ⁊ expertum loch de squilla diaprasiuz didris ennia omni modo ⁊ crochus quia ambo valent a forma specifica.Ad idez. ℞.liquiritie.ʒ.i. vue passule lib.ʃ.capilli veneris. ℳ.i.mellis lib.i.ʃ.coquantur iste res in lib.viii.aque vsq3 quo remaneat lib.ii. ⁊ cum illa aq̄ temperetur vinum suum.Ad idem sumatur malum granatum dulce ⁊ dimidatur in quatuor partes ⁊ in medio ponatur de zucharo albo pulverizetur ⁊ pomum claudatur ⁊ ponatur sub cineribus demuz grana predicti pomi post q̄ steterit sub cineribus aliquantulum eijciatur in vno vase ⁊ cum cocleari capiatur in ore ⁊ teneatur lambendo.pectus mirabiliter clarificat vocem ⁊ confert tussi. ad idem sumatur ordine duo boli foliorum ennle campane cum fucubus maturis siccis. Ad idem si eorum panis.i.coctus cū anisi feniculo ⁊ croco. ¶Unguentum fine emplastruz supra pectus. ℞.dactylorum pinguium caricarum pinguiū aā.ʒ.ii.radicum malue radicum bismalue an.quar.ʃ.conquassentur fortiter ⁊ bulliant in aqua. ¶Demuz. ℞.ficoidis columbini termentine refine an.ʒ.i. misceantur omnia in mucillagine psilij seminis lini q̄tum sufficit .⁊ fiat emplastrum ⁊ ponatur super pectus. ¶Enacuantia pillule almansoris hic descripte. ad idem pillule de agarico valent multum.

¶Capitulum de pleuresi.

¶Quando est in principio de materia ventosa vel subtili pauca vel aquosa calefactorum factum ex duabus partibus milij ⁊ tertia salis multum valet si fiat sacculus ⁊ pōatur super dolorem. Et valet si fiat decoctio cum spongia. ¶In pleuresi cholerica vel sanguinea digestiuum conueniens in principio. ℞.sirupi violati.ʒ.i.sirupi de liquiritia. ʒ.ʃ.cum duplo aque decoctionis ordei violarum iuiubarum ⁊ zucharo.item sirupus de papauere valet saltem propter vigilias.ad idem alind.℞.endiuie scariole epatice lactuce dulcis capilli veneris recentis ana. ℳ.i.iiii. seminuz frigidorum mundatorum seminis malue bismalue seminis bombicis mundati ana.ʒ.ſ.florum violarum florum nenufaris ana.ʒ.i.zucha.lib.i. ⁊ fiat sirupus clarificatus. ¶Solutiuum in eodem.solutiuum factum in tussi calida ⁊ ficca ⁊ multum valens est hoc. ℞.medulle cassiefistu.ʒ.i.ʃ.distemperentur cum decoctione ordei liquiritie passularum iuiubarum.viol.pinorum aā ⁊ aromatizetur cazcinamomo.potest addi rubarbarum.ʒ.ʃ.spice.ℑ.i.⁊ pl⁹ valet. Confectiones loch de papauere diapenidion diadragantum pillule bicchie retente sub lingua. in augmento ⁊ quando materia est grossa matutinum. ℞.sirupi.de hysopo.ʒ.i.ʃ cum aqua predicta. Vel fiat talis. ℞. hysopi capil. veneris recentis ana. ℳ.ii.liquiritie rase vuarum passarum mundatarum ab arill aā.ʒ.ii.ordei.ʒ.i.seminuz quatuor frigidorum mūdato.se.brusci.se.asparagi fenugreci se.lini aā.ʒ.i.aceti.ʒ.ʃ.mellis quar.i.zuchari quart.iii.fiat sirup. Emplastrum maturatiuum predicte materie. ℞. radicū altee. ℳ.i.florū cinamomi melilloti vio. siccarum

Digitized by Google

an. ℳ .5. farine seminis lini farine fenugre. an. ʒ. 5. farine fabe farine ordei. ʒ. ii. olei amigda. dulcis olei anetini olei violarum an. ʒ. i. fiat ex bis omnibus emplastrum. Calefactorium in hac materia. ℞. ordei orobi an. quart. ʒ. sulfuris ℳ .i. conquassentur simul ⁊ fiat facculus ad ℔ tatem vnius palmi ⁊ bulliant in aqua ⁊ modico ace. ⁊ expresse ponantur supra locum. ℳ tigatiū doloris in quacunqʒ pleuresi. ℞. malue bismalue an. ℳ .i. pistentur ⁊ cū oleo violarum ⁊ axungia porcina recente per modum emplastri ⁊ ponantur super locum sed non diu teneatur. qz rematuraret materiam. ¶ Solutiuum quando materia est grossa ⁊ digesta. ℞. flo. borax. flo. buglose an. ʒ. 5. liquiritie rase vuarum passa. munda. ab arillis an. ʒ. i. cartami mundi. ʒ. 5. fiat decoctio in qua d ssoluatur cassieſ. ʒ. i. agarici electi turbit gū mosi mundati interius ⁊ exterius an. ʒ. i. ⁊ fiat colatura vsq; ad quar. i. 5. Et si vis fortius operari quando materia ē malita vti potes eleboro tibino ⁊ epithimo ⁊ istis similibus. ¶ Capitulū de peripleumonia

¶ Huic competunt recepte que competunt pleuresi quādo est de materia flegmatica ⁊ peripleu. quando est de materia flegmatica qꝫ vt sit in pluribus conuenit. Quando vero peripleumonia est de materia cholerica cōpetunt; recepte que competunt pleuresi quando est de materia colica. ¶ Capitulum de sputo sanguinis quomodocunqʒ egredia tur per os in vomitu sanguinis.

¶ Electuarium istud vʒ. ℞. diarodon. diapapaueris triasandali zucbari ro. facti cum ros. sicci citoniorum conditorum cum zucharo fine speciebus añ. quar. 5. misceant. ad idem. ℞. conserue rosa. ru. ʒ. i. triasandali. ʒ. 5. coralli ru. carabe lapi. ematibitis se. portulace se. plantaginis ana. ʒ. i. sanguinis draconis dragagan. gūmi ara. spodij ana. ℳ .i. pulueris zucbari quantum sufficit pulueriz entur pulueriʒāda subtiliter ⁊ misceantur omnia in modum zucbari rosati. Ad idem trocisci Joannis mesue administrati cum aqua plantaginis quorum rubrica posita est in ca. de tussi. ad idez aque ro. potate succi virge pastoris potati. ad idem efficaciter valet succus plan. cum modico opij. Emplastrum sup stomachum ab extra factum ex succo plantaginis modico aceti ⁊ terra sigillata ⁊ etiam plantago pistata cum modico aceti. emplastrum valens in sputo sanguinis in tussi ⁊ spūalibus. ℞. trocisco. de terra sigillata. ʒ. i. trocisc. de cbarabe. ʒ. 5. pulueriz entur ⁊ misceantur cum aqua plāta. aqua portu. añ. ʒ. i. 5. in ore teneantur lambendo. Et trocisci descripti ⁊ experti in ca. de ventris fluxu infra vide rubricaz. ad idez. ℞. tyriace recentis. ʒ. i. 5. aceti aque portulace añ. ʒ. i. 5. vel. ʒ. i. 5. Ad idem pulueris lupinorum la. ematbitis ⁊ distemperetur cum aqua pluuiali vel portulace pulueriʒentur ⁊ teneat in ore lābendo. Ad idem vtile folia portu. masticata. Ad idem la. ematbitis. ʒ. i. cum aqua plan. ʒ. iii. Ad idem grano myrti se. plan. subtiliter pulueriʒatorum. añ. ʒ. ii. aque portu. misceantur ⁊ potetur lābendo Electuarium. ℞. zucbari ro. antiqui. ʒ. i. 5. Electuarij constrictiui. ʒ. i. manuscripti periati triasandali diapapaueris añ. ʒ. 5. troci. de terra sigillata tro. de cbarabe. añ. ʒ. i. incorporentur cū sirupo mirtino. Ad idem aliud. ℞. pinearum mundatarū ab vtroq; cortice. ʒ. i. passularum mundatarum. ʒ. i. 5. ligritie subtilissime incise. ʒ. 5. ʒ. 3. ʒ. i. cinamo. ʒ. ii. amigda. dulcium ʒuc. albi ad pondus omnium ⁊ fiat electuarium vel fiat tragea in forma solida. Loch valens aliud ad idez. ℞. dragagan. ʒ. 5. carabe coralli ru. la. ematbitis boli ar. ana. ʒ. i. sanguinis draco. origani gummi ara. añ. ʒ. 5. semi. portulace semi. planta. coriandri preparati an. ʒ. 5. masticis olibani grana tria vuarum passarum pinguium. ʒ. i. aque ro. ʒ. i. aque portu. ʒ. i. zucbari al. lib. i. ⁊ fiat electuarium quo vtatur tenendo in ore lambendo. Unguentum ad pectus hoc vnguentum est singulare quia restringit sanguinem ⁊ non auget tussiʒ ficat illud quod scribit Almansor. ℞. olei ro. olei amigdalarum dulcium olei myrtillorum ana. ʒ. ii. succi citoniorum cere quantum sufficit fiat vnguentum. ad idem. ℞. acatie hypoquistidos sanguinis draconis balaustiarum gallarum masti. ro. ʒ. i. ʒ. i. turbit boli ar. ana. ʒ. i. olei ro. olei mirtini masticini ana. ʒ. 5. albuminis vnius ouicere quantum sufficit fiat vnguentuz. ¶ Pillule bichichie sub lingua tenende. ℞. dragaganti se. portu l. paruʒ assate gummi arabici an. ʒ. 5. lapidis emantis antere boli ar. terre sigil. cbarabe coral. ru. an. ʒ. i. mucillaginis psilij. ʒ. i. pulueriʒentur subtiliter pulueriʒanda ⁊ misceantur cum aq portulace ⁊ fiant bichichie in forma lupini. Siru. constrictiuus ℞. granorum myrti sumach ros. balaustiarum antere corpularum glandium galarum acatie hypoquistidos an. ʒ. 5 sandalorum al. se. cytoniorum spodij ana. ʒ. ii. dragaganti gummi arabici boli ar. sanguinis draconis an. ʒ. i. 5. terre sigill. masti. an. ʒ. iii. turis papa. al. ʒ. ii. 5. lapidis ematbitis ʒ. 5. succi plantaginis vini citonio. an. lib. 5. despumentur succi ⁊ colentur ⁊ facta decoctione cum aqua pluuiali ⁊ zucal. sufficienti fiat siru. ℳ Purgatio cum farmaco. ℞. pillularum de agarico. ℈. ii. pillularum cochia. ℈. i. conficiantur si mul. resolutentia sanguinem postq̄ fuerit vena consolidata remanente in concauitate pectoris. ℞. tiria. antique. ʒ. i. 5. detur cum ʒ. iii. decoctionis liquiritie ⁊ capilli vene. Ad idem. ℞. tiria. antique. ʒ. i. aceti. ʒ. i. aque ro. ʒ. ii. ⁊ misceatur ⁊c. Ad idem aqua scabiose vʒ. Et nota qꝫ si sputum prouenit a corruptione. primo facta flebotomia debet fieri purgatio eius quod est causa corrosionis. sed isti raro vel nunq̄ euadunt. ℳ edicamen vltimum in oi fluxu sanguinis. ℞. piretri al. insquiami an. ʒ. v. terre sigillate opij ana. ʒ. ii. se. canapis croci ana. ʒ. i. ℈. i. castorei spice euforbij piretri margaritarum non perforatarum cbarabe sedoarie dorōci an. ℈. campho. gra. vi. confice cum melle ro. cocto. quātum sufficit. Dos est a. ʒ. 5. vsq; ad. ʒ. i. cum aqua plan ta. ʒ. i. 5. vini subtilissimi. ʒ. 5. ¶ Capitulum de phtbisi.

¶ Siru. valens phtbisicis catarrosis sanguinez spuentib⁹ ℞. liquiritie. ʒ. ii. capilli vene. ʒ. i. anisi papane. al. pulmonis vulpis se. communium frigidorum ros. violarum se. fenicull croci pulnerum cancrorum fluuialium adustorum an. ʒ. vi. hysopi ficce. ʒ. i. virge pastoris plantaginis an. ℳ .5. seminis cytoniorum se. malue innbarum an. ʒ. ii. cubebarum nucis mu. an. ʒ. i. passularum. ʒ. 5. pādij. ⁊ zucbaq. sufficit ⁊ fiat siru. cum aqua pluuiali vel fontis clari ⁊ detur in aurora. purgatio cum farmaco quando esset necessaria sed euitanda quanto plus potest. ℞. pillularum d agarico. ℈. ii. pillularum cochiarum. ʒ. 5. incorporentur pille. Loch valens phtbisicis ⁊ consumptis ⁊ educens sanies ⁊ pectus mundificans. ℞. seminis papaueris albi spodij se. lini torrefacti croci amigdalarum dulcium an. ʒ. iii. amidi gūmi arabici dragaganti se. citoniorum se. citruloꝝ an. ʒ. vi. granorum nasturtij croci amigdalarum amararū farbarum an. ℈. i. 5. penidiorum. ʒ. v. dissolnantur penidij cū aqua fontium ⁊ fiat loch. potus valens phtbisicis loco lactis mundificans pectus ⁊ consolidans vlcus. ℞. radicis ireos. ʒ. ii. hysopi capilli ve. recentium an. ℳ .i. ordei mūdati quartā. i. quatuor se. frigidorum maiorum ⁊ minorū se. malue se. bōbicis mundatorum se. fenugreci innbarū febestē añ. ʒ. 5. liquiritie rase vuarum passa. mundata. ab arill. an. ʒ. i. mellis electi quartū. i. zucbari al. quartas. iii. fiat siru. cū aqua pluuiali. Electuarium. ad idem. ℞. radicis ireos recentium infusorum per noctem in sirupo ros. 5 ii. pulueris dragaganti. ʒ. i. cādij penidiorū an. quar. 5. zucbari. lib. i. fiat electuarium. ⁊ pōt pōi carnū testudinis ne moralis pparatoz bene quar. i. mundataz ab arillis. ʒ. 5. fiat electuariū. ad idē. ℞. rosa. ru. quar. 5. capillorū vene. ʒ. 5. passularū pruneris dragagāti. ʒ. v. pruneris psimōis vulpis. ʒ. i. fenicull pulueriʒati. ʒ. 5. zucbari q̄tū sufficit ⁊ fiat ficut zucbarū ros. Unguēta bāda. c. de ethica. ab extra approximāda valēt i hoc casu. itē valet electuariū restaurativum describendum in capitulo de ethica.

¶ Capitulum de tremore cordis ⁊ syncopi.

¶ In cā calida tremoris trocisci ātboz g dicunt cāphorati valēt maxime dati cū aq̄ ro. electuariū ad idez. ℞. cōserue rosaz ru. ʒ. 5. cōserue nenufaris cōserue bugl. an. ʒ. ii. margaritarū. ʒ. i. iacintoꝝ safiroꝝ smaragdoꝝ se. citri. se. acetose coralli ru. an. ℈. i. sanda. al. corādri ppan spodij dorōci de cē al. ⁊ ru. an. ℈. 5. ossis d corde cerui ifusi. ʒ. 5. aq̄ ro. ficture auri ⁊ argē. an. ℈. ii. pluertiēt pulueriʒāda fic zucbaz

ro sine igne. Saeculus cordialis ab extra fiat ex istis pulue
ribus ℞ syndõe ℞ grana. epitima. ℞. aque ro. aque nenu.
an lib. i. succi pomorum acetosorum facta residentia. lib. 5.
aque vng. aque melisse añ. ʒ. iiii. aceti. ʒ. i. sandali se. citri.
se. ace. an. ʒ. i. camphore. ℈. 5. pulueris rosarum. ʒ. ii. 5. ℞
fiat epithima. Odoratiuum summe odoratiuum factuʒ di
ctum in. c. de cura doloris capitis prouenientis a causa cali
da. Sirupus valens in hoc ℞ iuleb. ℞. aque ro. succi po
morum acetosorum aque buglose an. quarta. i. ʒucbari. li.
5. fiat iuleb usqʒ ad lib. i. firu. vio. firu. nenufaris firu. Bice
tosa firu. acetosus. sirupus rosatus. In tremore ℞ synco. a
causa frigida trocisci antorum ℞ sua confecta diamuscum.
Ad idem. ℞. margaritarum. ʒ. i. dozonici beẽ al. ℞ ru. ʒʒ.
florum cinami macis. galange melisse an. ℳ. i. gariophi.
cubebe buglose ana. ʒ. 5. sandali ferici crudi grana tincto
rum ligni aloes stoxacis calamite se. basiliconis an. ℈. 5. ra
dicis buglose. ℈. i. croci. ʒ. 5. corticum citri conditi an. ℈. ii.
liquiritie. ʒ. 5. cãdi. ʒ. ɾ. carnium uuarum pas. bene pingui
um. ʒ. i. aque buglose. ʒ. 5. aque melisse succi pomorũ dul
cium aque ro. de damasco an. ʒ. 5. musci ambre an. ℈. i. ʒu
cbari lib. 5. ℞ fiat electuarium. Ad idem ʊ3 diamargariton
diacamereon simplex vel mixtum. Electuarium de mar
garitis semper valet in quocũq3 tempore ℞ syncopi ℞ q̃si
in quacunq3 cã. ℞. dozonici corticum citri flo. bora. rosarũ
ru. beẽ albi. ℞ ru. coralloꝝ rub. lumature eboris an. ʒ. ii.
spodij macis. gallie muscate charabe ossis de corde cerui. sã
dalorum ru. an. ʒ. i. 5. se. basilico. florum morelle melisse co
riandri cinamomi cubebe cardamomi ʒedoarie spice nardi
ligni aloes sete combuste croci an. ʒ. i. miroba. omnium. ʒ.
5. margaritaruʒ argentis foliati an. ℈. 5. beliricorum iacin
torum smarag. saphi. an. ℈. i. melisse buglose an. ℈. ii. am
bre. ʒ. 5. camphore. ʒ. i. musci. ʒ. 5. succa pomorum redolen
tium dispumati succi buglose an. ʒ. ii. ℞ cum ʒucba. sufficiẽ
ti ℞ aqua ro. ℞ bugło. fiat confectio ponendo super. li. i. ʒu
cbari pro qualibet vice. ʒ. i. pulueris predictorũ. ℙDotus.
℞. aque bug. ʒ. ii. pulueris gar. ʒ. 5. maluasie. ʒ. i. ℞ misce
antur ℞ potetur summo mane per vnam hebdomadam
omni die. Ad idẽ. ℞. aque bugło. melisse an. lib. 5. ʒucba
ri. ʒ. iii. fiat iuleb usqʒ ad lib. i. Epithima ℞ emplastruʒ fac
culus ℞ sirupus. ℞. aque melisse. aque bugło. an. li. i. ace
ti. ʒ. ii. gar. ʒ. ii. croci. ʒ. i. musci. ℈. i. pulueriʒentur ℞ fiat epi
thima cum faculo. Ad idem. ℞. laudani quar. i. corticum
citri gar. ʒ. i. musci electi. ℈. i. terminẽtine. ʒ. 5. ℞ cum aq̃ bo
glose fiat emplastrum ℞ ponatur tenue ad ɡ̃titatem vnius
palmi super coꝛ fiat sacculus de predictis pulueribus in fin
done de grano. sirupi calefacientes valent. sirupus de ab
sinthio de menta ℞ similia. ¶Capitulum de passione coleri
ca. ℞. rosarum balaustie gallie musca. an. ℳ. i. 5. mente
acatie mirre thuris an. ʒ. i. absinthij. hypoquistidos cipi ga
riofi. masti. an. ʒ. 5. coralloꝝ al. ℞ ru. spice an. ℈. i. panis
usti. ʒ. 5. camphore. ℈. 5. terãtur predicta grosso modo ℞
buliant cum vino citoniorum aque ro an. ʒ. vi. vini nigri sti
ptici. ʒ. viii. aceti. ʒ. ii. ℞ cum spongia infusa ℞ expressa fiat
stõi fomentatio. ℞ de predictis fm ebullitionem potest fie
ri optime ad stomachum ℞ potest de predictis fieri saccu
lus ad stomachum. Inunctio sine emplastrum sine sacculus. ℞. olei masticini olei citoniorum olei myrtini an. ʒ. 5.
pulueris ro. coralloꝝ ru. mẽthe an. ʒ. 5. gariofi. mirri añ
℈. ii. misce ℞ cum modico aceti ℞ cere quantum sufficit fi
at vnguentum. ℙDotest fieri etiam in forma emplastri. Ad
idem. ℞. laudani masti. añ. quar. 5. olibani. ʒ. 5. sandalorũ
ru. ℞ al. coralloꝝ ʒ ru. sumach berberis añ. ℈. i. anterie aca
tie hypoquistidos balaustie an. ℈. 5. termentine. ʒ. i. ℞ cuʒ
oleo ro. fiat emplastrum, ad modum scuti ℞ ponatur vnus
a parte añ ℞ alius a parte post ℞ ex opposito stomachi ℞ in
uolutio pannorum frigidorum infusorum in aqua frigida
renouletur circa guttur. Ad idem. ℞. succi plantaginis
aque rosate. quantum sufficit ℞ fiat emplastrum. Experi
mentum mulierum panis assati ℞ pistetur cui addatur pul
ueris masti. ʒ. ii. ℞ fiat sacculus ℞ calefactus ad ignem põa
tur super stomacho. Sirupus valens ad vomitum. ℞. si
rupi de mẽtha mine fine speciebus. ʒ. 5. troiscorũ de thu
re hic descriptorum. ʒ. i. aque ad duplum ℞ calefactuʒ de
tur in mane remedia auctorũ sunt spãlia ℞ singularia spãr
ventosatio diacitonitem fine spẽbus post cibũ retinet vomi
tum Sili coriandrum preparatum post cibum.

¶Capitulum de bis que stomachum confortant ℞ ciborũ
perficiunt digestionem.

¶In debilitate stomachi a causa frigida. confectiones ca
lide stomatice diacimimum diagalanga diacinamomaʒ dia
nisum diacitonitem cum speciebus diatrion pipereon fm
mesue pluris arcoticon diaolibanum. ℈ . conditum tragea
facta ex. ℈. cinamomo garioñlis anisso ℞ coriandro. quan
doq3 additur muscus cum multo ʒucharo. Ad idem. ℞.
cinamomi. 5. ii. ℈. nu. mus. cardamomi galange garioñ. añ
ʒ. i. macis ligni aloes añ. ʒ. 5. anisi. ʒ. i. pellicularum intrinse
carum stomachorũ gallinarum bene ablatorum cum vio
bono ℞ exicatorum. ʒ. iii. ʒucbari al. lib. ii. ex bis fiat confe
ctio solida. ad idem. ℞. cinamomi. ʒ. iii. galange. ʒ. i. aque
rosa. odorifere. ʒ. i. ʒucbari quantum sufficit ℞ fiat cõfectio
℞ bene restaurat appetitum ℞ ea vtere in delicatis. ad idẽ.
℞. ʒʒ. ʒ. i. garioñ. galange an. ʒ. 5. piperis coriandri prepa
rati añ. ℈. i. se. anisi se. feni. ameos spice nardi cardamomi
an. ʒ. i. ℈. 5. corticum citri conditi. ʒ. i. liquiritie rase. ʒ. ii. can
di. ʒ. 5. passularum mõdatarum ab ariil. ʒ. i. aque ro. odo
rifere quartam. 5. ʒucbari q̃tum sufficit ℞ fiat confectio.
ℙPulnis stomachum confortans frigidum. ℞. coriandri ci
namomi añ. ʒ. 5. trium generum piperis galange garioñ.
ʒʒ. an. ʒ. i. 5. anisi se. feni. añ. ʒ. iii. cro. ʒ. i. ʒucbari al. ad pon
dus omnium fiat pulnis. Ad idem. ℞. cinamomi electi ℞
raſi. ʒʒ. an. ʒ. vi. galange florum cinamomi an. ʒ. iii. liquiri
tie rase. ℞ recentis. ʒ. ii. 5. garioñ. ʒ. ii. nu. mu. ʒ. i. macis car
damomi piperis magni an. ʒ. 5. ʒucbari ad pondus omni
um ℞ fiat pulnis. isto vtor multum digerentia materiam
frigidam stomachi. ℞. oximellis simplicis vel compositi.
ʒ. i. mellis rosati co. ʒ. 5. aque absinthij vel fenicli. ʒ. iii. ap
proximetur calidum. Ad idem sirupus de absinthio sirup9
de mẽtha sirupus de fumoterre ℞ similes. ad idẽ. ℞. mẽ
te apij absinthij capillis veneris an. ℳ. i. anisi maratri ame
os an. ʒ. i. corticum radicis feni. petrosilini an. quar. 5. liq
ritie rase passularum an. ʒ. i. acet. ʒ. i. mellis electi ʒucbari
an. lib. 5. fiat sirupus. Euacuantia materiam frigidam ĩ sto
macho. ℞. hierepicre. ʒ. i. turbit. ʒ. 5. ʒʒ. ℈. i. fumatur ℞
distemperetur cum decoctione communi ℞ aromatizetur
cum cinamomo. ad idem pillule de agarico pille de hiera
picra pillule inde descriptione hali auctoritate mesue. Sto
maticum laxatiuum stomaticum frigidum confortatiuum
ab extra emplastrum ℞ vnguentum rasis etiam ex ingredi
entibus emplastrum fi fiat sacculus. ad idem. ℞. masti. ga
lange ʒedoarie ameos an. ʒ. 5. mẽthe ficce absinthij succi añ
ʒ. 5. termentine cere an. ʒ. 5. ℞ cum oleo de mastice fiat em
plastrum. Ad idem. ℞. olei mast. olei de absinthio an. ʒ. i.
olei mirti. ʒ. 5. garioñ. cina. galan. an. ʒ 5. ligni alo. ʒʒ. ana.
℈. i. cere quantum sufficit aceti parum ℞ fiat vnguentum
℞ cum predictis potest fieri cerotum addendo masticem.
Ad idem. ℞. aque mẽthe aque absinthij maluasie ana lib.
i. pulueris ga riosilorum. mente cinamomi. ligni aloes. ga
lange ana. ʒ. i. ℞ fiat epithima cum quo epithimetur sto
macho cum filtro. Mina de citonijs descriptione âucto
rum multum valet. Item valet amplecti infantem nudaʒ
ad debilitatem digestine ℞ habere sacculum de planta be
ne minuta. Ad idem. ℞. bacbarum lauri masticis ana. ʒ.
i. cinamo. ligni aloes ciperi sandalorum cubebarum an. ʒ.
5. mente absinthij ro. ru. añ. ʒ. i. ℈. i. spice ma. coza rub. añ
℈. i. galie muscate. ʒ. i. galange calami aromatici thuris ci
mi. añ. ℈. ii. laudani. ʒ. ii. ℞ cum sufficienti q̃titate resine ℞
modico olei masticis. fiat cerotum super cozio subtili exten
o ad modum scuti. Digerentia materiam micam ĩ stoma
cho liquiritie passularum añ. ʒ. i. boraginis bugloſſe cozi
cis radicum feni. anisi maratri cuscute añ. ʒ. 5. ʒʒ. ʒ. vi. melĩ
ʒuc. añ. lib. 5. ℞ fiat sirupus fm artem. ad idem orimel sq̃
liticum approximatũ cũ aqua boraginis. Vide supra me
dicinas solnentes mliam q̃ ille hic valent. In stomacho de
bili a causa calida confectiones trine stomatice triasandali

Digitized by Google

zuc.ro. violatum. Diacitoniten sine speciebus ℞ quasi stomatice temperate. aromaticum rosatum. Rosata nouella. Diarodon abbatis. ¶ Digerentia materiam colericam in stomacho firu. viola. firu. ro. Oryzacara firu. ō berberis ℞ ille magis deprimit caliditatem aliis. firu. acetosus simplex firu. de endiuia. Ad idem. ℞. endiuie scariole lactucarum aā. ℳ. 5. se. cōtum frigidoꝝ. ʒ. i. absinthij. ℳ. i. rosarum vio. an. ʒ. i. ordei mundati. ℳ. i. vini granatoꝝ. ʒ. iiii. aceti. ʒ. ij. zuc. q. suffi. ℞ fiat firu. clarificatus sm artes. Enacuā tia materiam cholericaꝫ de stomacho. Medicine purgantes coleram tam simplices q̄ compposite. Confortantia stomachum calidum ab extra approximatum ℞. succi planta ginis aque ro. an. lb. 5. aceti. ʒ. i. sandaloꝝ ru. al. coria. ru. coriandri preparati an. ʒ. ij. se. citonio. se. acetose aā. ʒ. i. farine ordei quartam. i. ℞ fiat empl'm ℞ cane ne diu teneat. Ad idem. ℞. sandaloꝝ al. ℞ ru. coriandri preparati se. acetose berberis citoniorum aā. ʒ. ij. succi citonio. ʒ. ij. olei mastı. ʒ. iij. pulverizentur pulverizanda ℞ buliant lente super calidum cinerem vsq; ad consumptionem succi ℞ coletur ℞ colature addatur cere. q. suffi. ℞ fiat vnguentū ℞ de hoc vngas stomachū. ℞ ē medicamen notabile. Ad idē fiat faccinus ex illis pulveribꝰ. Ad idē. ℞. aque ro. aque endiuie mente. lb. i. vini cito. acetosorum. ʒ. ij. sandaloꝝ al. ℞ ru. coriādri p̄parati coralloꝝ ru. rosarum ru. an. ʒ. ij. cimaꝝ absinthij aā. ℳ. 5. ℞ fiat epithima siue fomentatio.

¶ Capitulum de dolore ℞ apostemate stomachi.

¶ Digerentia ℞ enacuantia quascunq; materias existētes in stomacho habite sunt imediate supra ℞ ideo non repetūtur. Emplastrū apatis calidi. ℞. sandalorū ru. al. ros. aā. ʒ. ij. plātaginis portulace absinthij aā. ʒ. i. 5. farine ordei. ʒ. ij. cāphore. ℈. i. olei ro. olei citoni. aā. ʒ. i. 5. predicta adinuicē bullāt ℞ fiat emplastrū in principio. in augumento fiat predictū empl'm cui addatur inulue. ʒ. i. masticis squinati. ʒ. i. 5. assungie galline anatis. aā. q. suffi. In statu fiat predictū emplastrū cui addatur apij dactili fenugreci bdelij ace. aā. ex omnibus fiat emplastrū. Ad idē. ℞. ro. viola aā. ℳ. i. ciperi squinati sandalis al. ℞ ru. aā. ʒ. ii. camomille melilloti absinthii. aā. ℳ. i. farine ordei. ʒ. radicū malvaviſci. ℳ. i. olei spice. ʒ. i. olei ro. ʒ. ii. ℞ fiat emplastrū sm artem. Emplastrū in principio apatis duri ℞ frigidi ℞ ēt valet in processu. Ad idē. ℞. camomille melilloti cinamomi polii anetı aā. ʒ. 5. absinthii spice aā. ʒ. iii. mastı. ʒ. ii. aloes. ℈. 5. thuris ʒ. iii. radicū altee. ʒ. ii. olei ro. ʒ. iiii. ℞ fiat emplastrū cū mucillagine altee. Et oū fuerit in augmentatione vel statu adde amoniaci oppopōacis storacis aā. ʒ. 5. adipis galline anseris aā. ℈. i. olei de spica lb. 5. ℞ fiat emplastrū quod ē resolutiuū valde. Itē emplastrū de melliloto sm mesue vs in omni tēpore. Mitigātia dolorē a cā frigida ℞ ventositate. Carminātia ventositatē vt confortationes calide predicte imediate supra aqua rute carminata alexādrini cuius hec ē recepta. ℞. cinamo. olei. ʒ. ii. 35. ʒ. i. 5. gar. ʒ. galāge. ℈. 5. nucis mus. ʒ. vi. cardamomi. ʒ. iii. macis. ʒ. ii. piperis. ℈. 5. folii. ʒ. ii. cimini. ʒ. i. 5. croci. ʒ. iii. zucha. ℈. iii. ℞ puluis subtilissimus detur cum vino calido. Ad idē fomentationes calide ab extra sacculis ex sale ℞ milio. ventositatez supra vmbilicum ℞ sumē. Et nota q̄ decoctio mastic. ℞ eius assumptio preseruat stomachum a malis egritudinibus.

¶ Capitulum de singultu.

¶ In singultu de repletione potus conferentes ℞ pfectiones sternutatoria habes supra. c. ō aplia recurre ibi. Aqua quā nominat auctor multū vs. Itē aqua rute supradicta in mane stomacho ieiuno. Itē hoc vinū. ℞. diptami subtiliter pulverizati. ʒ. iiii. tyriace. ʒ. i. misceātur ℞ cū bono vino distēperentur ℞ vs in omni dolore stomachi. Itē. 33. condītum valet. Itē. ℞. spice squinati calami aroma. anisi maratri. mentbe absinthii costi aā. ʒ. i. croci ligni aloes. gar. aā. ℈. ii. mastı. ʒ. i. 5. rosarum. ʒ. i. 5. opii coriādri preparati se. papaue. cassie lignee. ʒ. 5. cū mucillagine psilij infomentur trocisci vel si vis cum zuc. fiat confectio. Ab extra appropriāda sunt emplastra vngtā calida dicta in precedenti. c. similiter ℞ sacculi. Itē appositio ventose supra stomachum. Item fomentatio cuꝫ aqua rute. In singultu de inanitione cā rā sicut curatur ethicus. cum humectantibus ℞ restringentibus. Pilule multum valentes in singultu a cā calida ℞. spodii endiuie portulace ligni aloes aā. ʒ. i. 5. pulpe tamaridoꝝ aā. ʒ. 5. raued. elec. ℈. i. ꝑficiātur cū aceto i forme pilularum. ¶ Capitulum de appetitu canino.

¶ In frigida cā competunt calefacientia ℞ extinguētia vel extergentia materiam frigidam de ore stomachi dicta i. c. de his que stomachum confortant. Itez valent he pilule. ℞. turbit al. ℞ mundi agarici aā. ʒ. i. spice. 33. aā. ʒ. 5. ꝑ vice stomacho ieiuno. Item aqua rute in hoc vs. Item diaciminum in hoc vs ℞ est res singularis. Item vinū antiquū purum ℞ bonū multuꝫ in hoc vs. In cā calida rob de granatis multū vs ℞ omnia frigida stiptica prohibentia dissolutionem in membris ac etiaꝫ valent ea que dicta sunt in cā calida de his que stomachum confortant. Facientia vomere ℞. radicum rafani silueſtris in qua sit virtus elleborı. ʒ. ii. sic fit. ℞. radicem ℞ perfora ℞ in foramine illo ponatur suppositorium elleboꝝ ℞ ponitur rafanus in terra ℞ stat ꝑ xx. dies. vel. xl. ℞ tunc remanet virtus elleboꝝ ℞ remouetur sba elleboꝝ ℞ sit elleborus al. Et tūc. ℞. radicis eius rafani sic ꝑparati. ʒ. ii. se. atriplicis sinapis aā. ℈. i. assari. ʒ. 5. conquassentur ℞ buliant in lb. i. 5. aque dulcis quousq; redeat ad quartam partem ℞ coletur ℞ colature addatur succi mediū coticis sambuci rasi versus partem superiorem ʒ. i. qz quando raditur versus partem anteriorez pronocat vomitum olei sisamini. ʒ. 5. ℞ bibāt tepidū. Ad idem. ℞. oximellis simplicis. ʒ. ii. aque decoctionis rafani. ʒ. iiii. misceatur ℞ sumatur tepidum. Ad idem. ℞. aceti. ʒ. iii. aque decoctiōis acetosi rafani se. atriplicis. ʒ. iii. ℞ bibāt tepidū ℳ ulta soluditia ℞ fortiora possent fieri sed illa sufficiant.

¶ Capm ō dolore epatis ℞ apate i inflatiōe epatis.

¶ Strupi ō orizachara firu. de endiuia fi. ro. vio. firu. acetosus simplex. Ad idem. ℞. lactuce scariole rostri porcini vtriusqz epatice ana. ℳ. i. endiuie. ℳ. iii. quatuor cōmm frigidorum aā. ʒ. sandalorum al. ℞ ru. ʒ. i. vini. ʒ. i. zucbari quantum sufficit ℞ fiat sirupus de decoctione predictorum ℞ si esset cum colera grossa addātur radices fenicu. petro. asparagi bruſci ℞ graminis ℞ acetosentur. ¶ Enacuantia. detur medicina purgās coleram respiciens epar vt supra. Ad idem rubarbarum quomodolibet vs. Ad idem. ℞. cassieſistule. ʒ. i. electuarii. de succo rosarum. ʒ. ii. 5. diſtemperentur cum aqua endiuie. Item valent diarob cum rea barbaro. Confectiones ad idem triasandali zucharum rovio. diarodon sine speciebus ℞ similia. Epithima vnguenta ℞ emplastra. ℞. aque endi. lb. i. aque ro. aque sola. aā. lb. 5. aque absinthii. ʒ. iiii. succi lactuce acoti aā. ʒ. iii. pulueris sandalorum al. ℞ ru. spodii squinanti rosarum ru. aā. ʒ. ii. cāphore. ℈. ii. fiat epithima. Emplastrum ad idem. ℞. farine ordei lb. 5. ro. ru. ʒ. ii. se. papa. al. ʒ. i. succi absinthii sine residentia succi solatri aā. ʒ. iii. aceti. ℈. i. ℞ cum oleo ro. fiat emplastrum. Unguentuꝫ. ℞. olei ro. ʒ. ii. olei vio. olei de spica aā. ʒ. i. aceti. ʒ. 5. pulueris ro. spodii squinanti sandali al. ru. aā. ʒ. i. cinamomi. ʒ. 5. cāphore. ℈. ii. cere. q. suf. ℞ fiat vnguentum. In frigiditate epatis confectiones. Cōfectiones omnes calefacientes sunt etiā calefacientes epar vt diagalanga diaciminum diacostū dialacca ℞ similia. Digestiuuꝫ. ℞. radicis se. petro. apii asparagi bruſci aā. ʒ. 5. eupatorii. ʒ. i. antisi maratri cuscute aā. ʒ. iii. scolopendrie dianthos gariofilate aā. ℳ. i. ℞ cum zucharo fiat sirupus ℞ acetosetur. Ad idem firu. de eupatorio calamēto de fumo terre oximel composituꝫ firu. de bisantiis firu. de acetosis compositis. Enacuantia diarob cum turbith electuarium solutiuum descriptione superius. c. 2. pilule aggregatiue ō agarico ℞ enacuantia ſta ab epate. Epithima emplastrum vnguentum in causa frigida. ℞. ace. ʒ. ii. succi eupatorii sine residētia lb. ℈. spice cinamomi aā. ʒ. i. 5. ℞ fiat epithima. potest addi aque absinthii lb. i. 5. Emplastrum. ℞. farine ordei. ʒ. ii. florum camomille melilloti aā. ℳ. 5. mucillaginis altee. ʒ. v. ciperi squinati mastı. spice aā. ℈. ii. sandalorum. calami aromatici eupato. absinthii aā. ℈. ii. spodii. ℈. i. croci. ℈. 5. aceti. ʒ. 5. olei ro. ʒ. i. ficuum sicca. numero quatuor. olei de absinthio olei nardini aā. ʒ. ii. ℞ fiāt emplastrū

Digitized by Google

in durities epatis. Unguentum. ℞. olei ro. ʒ. 5. olei de absinthio olei nardini añ. ʒ. i. sandalorum alb. ℞. ru. spodij squinanti cimini añ. ʒ. 5. cinamomi. ʒ. i. enpatorij calami aromatici añ. ℈. ij. masticis spice añ. ℈. i. croci. ℈. 5. cere. q. suffi. aceti parum ℞ fiat vngⁿtum.

¶ Capitulum de ictericia.

¶ In ictericia er opilatione. Sirupus. ℞. scolopendrie lingue cerune endiuie epatice absinthij cycoree añ. ℳ. 5. cu fenc. ʒ. i. fe. cõmu florum bora. buglo. añ. ℳ. i. capillorum veneris radicum feni. petro. brusci añ. ℳ. ß. ℞ cum ʒuc. fiat firu. fm artem qui aromatizetur cum isto pulvere ℞. folij spice lacce calie lignee añ. ʒ. ij. ligenᵗ in pãno lineo ℞ bulliant in sirupo.

¶ Capitulum de hydropisi.

¶ Digestiuum in hydropisi a caliditate epatis. ℞. lupulorum fumiterre enpatorij scolopendrie cicoree añ. ℳ. i. endiuie scariole ortulane ℞ silvestris an. ℳ. ij. se. cõmu frigidorum lacce spice nardi absinthij radi. apij an. ʒ. 5. spodij sanda. ru. an. ʒ. i. ʒ. 5. rosarum ʒ. ii. aceti al. ʒ. iii. cum ʒuc. al. sufficienti fiat firu. circa lb. i. ʒ. Ad idem. ℞. endi. scolopẽ. capilli vene. an. ℳ. ii. se. feni. petro. cuscute an. ʒ. 5. spice nardi spice celtice an. ʒ. ii. ʒuc. q. suffi. ℞ fiat firu. fm artem. Solventia in hydropisi cum caliditate epatis. ℞. florũ borra. fumiterre violarum an. ʒ. 5. liquiritie munda. uuinbarũ passularum abſinthii an. ʒ. ii. pruna numero. viii. spice na. ʒ. i. fiat decoctio in sero caprino ℞ in decoctione ponatur mirobal. citrinorum. ʒ. 5. fricentur ℞ colentur ℞ extrahatur medulle cassiefistule pinguis. ʒ. i. renbar. electi. ʒ. i. ℞ omnia misceatur. Ad idem. ℞. seri caprini lb. 5. radicum ireos recentium mundatarum a cortice. ʒ. 5. bulliat simul ad consumptõnem tertie partis ℞ coletur ℞ addatur colature ʒuc. ʒ. 5. electuarij de succo ro. ʒ. i. Ad idem. ℞. radicũ ireos succi recentis facta refidentia. ʒ. i. ℞ bulliant solum vel cum ʒuc. ℞ etiam potest sumere cum uno sorbilt vel modi co seri caprini. ℞ multum vs ℞ expertum ẽ. Ad idem. ℞. florum laureole pulverizatorum. ʒ. 5. infundantur per duos dies naturales in succo citoniorum ℞ aceto añ. postea incorporẽtur cum firu. ro. ℞ fiat massa de qua potest dari ad pondus. x. granorum ordei ℞ ẽ medicina fortis. Ad idem ℞ ẽ medicina optima. ℞. firu. ro. ʒ. ii. aque decoctionis foliorum laureole. ʒ. iii. ℞ aromatizẽtur cum cinamomo ℞ cũ illa decipitur infirmus qui dicit se laxatum nolle sumere. Ad idem. ℞. radicum ireos recẽtium mundatarum a cortice an. lb. 5. ℞ fiat decoctio ℞ cum illa decoctione fiat firu. cum ʒuc. vel melle ℞ iste firu. sufficiens in laxando ventrem ℞ ẽ multum utilis. Ad idez. ℞. succi prasii depurati ℞ cũ ʒuc. vel melle sirupizetur ℞ detur mane ore ℞ mirabiliter vs. Ad idem. ℞. pillularum ℈ renbar. ℈. ii. pillularum aggrega. ʒ. 5. incorporentur. vel adde pillularum de mezereon. ℈. i. ℞ sunt fortes. Curatio hydropisis per vrinam. ℞. seri caprini. ʒ. iiij. spi. nar. ʒ. iii. bulliant simul lento igne vsq; ad consumptionem quarte partis ℞ detur omni mane colatura per duos dies. nam spica nar. inter cetera provocat vrinam. Ad idem. ℞. succi cala. facta refidentia ℞ potetur in mane. Ad idem. vrine hominis. ʒ. iii. omni mane potata ℈ vs. Ad idem. ℞. vrine caprine. ʒ. iiij. spice. ʒ. 5. mellis. ʒ. ß. parum bulliant ℞ potetur in mane. Ad idem vinum decoctionis flo. anthos multum vs. Confectio. ℞. specierum ꝑ triasandalis specierum pro diarodon an. ʒ. iii. ℞ cum ʒuc. fiat cfectio. In hydro. scã cũ magnis oppilatõibus epatis ℞ splenis ℞ maxime ĩ ascite. ℞. radicum fe. apij petro. brusci. an. ℳ. 5. squinanti cuscute liquiritie calamenti origani ireos an. ʒ. 5. absinthij ro. zucbari bedeguar capilli ve. an. ʒ. vi. flo. buglo. antis fe. enpatorii an. ʒ. 5. renbar. masti. aga. an. ʒ. ß. spice folij assari an. ʒ. i. seminum cõmunum milij solis dauci an. ʒ. iii. fumiterre pulegij sandalorum ru. ℞ al. an. ʒ. i. ʒ. epatis adip. pulverizatis. ʒ. 5. ℞ si vis in futuro pro splene adde capparoꝝ scolopẽ. corticũ tamarisci corticũ radicũ capparoꝝ corticũ medianoꝝ fraxini an. ℳ. 5. thimi epithimi an. ʒ. ii. polipo. ʒ. i. 5. ℞ hanc decoctione sufficienti in aqua fabroꝝ cũ lb. i. ʒuc. ℞ lb. ii. mellis fiat firu. ℞ acetoletur cũ ace. boni vini aut cũ aceto infusionis mezereon. Pillule ad idẽ sunt pillule aggre. pillule de renbar. pillule mezereon. trocisci de lacha troci. de enpatorio troci. ō absinthio. Confectiões dialacca diacurcuma diarodon abbatis. emplastrũ ad idẽ. ℞. olei masti. myrrhe an. ʒ. i. gratoꝝ lauri. ʒ. ii. ciperi costi. an. ʒ. i. 5. ster. capparum ℞ omnium pulverizatoꝝ ℞ exiccatoꝝ an. ʒ. iii. furfu. salis nitri an. ʒ. i. pulverizentur predicta cũ melle ispissetur ℞ fiat emplastrũ. Ad idẽ emplastrũ de melliloto ẽ conveniens. Ad idez vngatur cũ oleo ficticoꝝ vel amigda. amaraꝝ. Ad idẽ ficum caricarũ pinguiũ. ʒ. i. ſtica. ster. colũbi. ʒ. iii. spice nar. masti. an. ʒ. i. ℞ cũ vrina capre. ℞ modico melle fiat sicut emplastrũ. In tiparute fiat vt supra ℞ fiat clysteria carminãtia.

¶ Capitulum de dolore splenis.

¶ Digerentia quãdo est materia est calida. ℞. cor. radi. capa. mediã corti. tamarisci geneste. an. ʒ. i. endi. scariole porcu. scolopen. capil. ve. recentiũ an. ℳ. i. quatuor seminuꝫ cõmunũ frigidoꝝ munda. se. portu. se. apu se. bra. se. aspa ragi an. ʒ. i. mellis eli. quar. i. ʒuc. q. suffi. ℞ fiat firu. pul⁹ tri infundantur in aceto cortices per diem. Ad idem vs firu. acetosus oximei simplex ℞ similia. Solucia quãdo ẽ a materia calida. ℞. flo. tamarisci flo. borа. flo. buglo. an. ʒ. ß. vua. pas. muh. ab arill. ʒ. i. anisi. ʒ. ii. polipo. querci. epithimi. ʒ. 5. corti. mirob. indoꝝ ista. per noctẽ in deco. predictorum. ʒ. i. fricentur de mane fortiter ℞ colentur ℞ colatura administretur de mane laurora. vel loco mirobꝝ dissolvatur in colatura diasene hiera rufini an. ʒ. ii. Et no. q bibere cũ vasis factis ex lignis tamarisci conservat ab egritudinib⁹ splenis ℞ alijs accidentibus malis supervenientibus splen Auẽzoar. Digerentia quãdo materia est frigida. ℞. radicum ireos radi. acori. corticũ radi. feni. petro. an. quar. i. interioꝝ squille. ʒ. i. corticũ radi. capa. medianoꝝ corti. tamarisci fraxini ℞ genestre an. ʒ. i. scolopẽ. capil. ve. recentis lanamunde garioſilate camedreos camepiteos adiãtos. an. ℳ. i. ani. mara. cuscute assari se. portu. an. ʒ. i. liquiritie rase vua. pas. munda. ab arill. an. ʒ. i. melle. lb. 5. ʒuc. ʒ. ii. fiat firu. Ad idez orimel cõpositũ orimel squillinicũ firu. de enpatorio firu. de calamento firu. de scolopendria ℞ similia. Ad idem firu. descriptus. c. de hydropisi proveniẽte a fortibus oppilationibus. Ad idẽ qñ ẽ melãcolica ℞ cansat melancolicã. ℞. corti. radicũ fe. petro. radi. aco. radi. cipi añ. ʒ. i. radi. rafani radi. apij an. ʒ. 5. corticũ capa. mediani corticis tamarisci fraxini geneste an. ʒ. i. germandree scolopen. an. ℳ. i. 5. enpatorij calamenti absinthij capil. ve. endiuie scariole an. ℳ. i. anisi baraturi cuscute se. portelã. se. melo. an. ʒ. i. blacte spi. nar. squinãti se. basi. an. ʒ. ij. liquiritie pasmund. an. ʒ. i. succi bora. succi famiterre. an. ʒ. ij. flo. borа. flo. bug. stica. an. ʒ. i. ʒ. 5. ℞ cus ʒuc. ℞ melle an. fiat firu. ℞ acetoſetur cum aceto vini in quo prius steterint radices ĩfuse per vnã noctem. Solventia quãdo ẽ materia frigida. ℞. tamarisci flo. boragi. bug. an. ʒ. 5. anisi maratri cuscute an. ʒ. ij. thimi epithimi aga. electi an. ʒ. 5. passularuꝫ mun. ab arill. ʒ. i. ℞ fiat deco. in decoctione dissolvatur hiera rufi. ʒ. ij. lapidis lazuli nonies ablati. ʒ. 5. fiat colatura vni⁹ cyathi. Ad idez. ℞. hiera rufini. ʒ. ij. lapi. lazuli nonies ablati pulverizatorum. ʒ. i. 5. misceantur cũ firu. predicto vel orimelle composito ℞ fiant pillule. dosis est. ʒ. i. Confectiones diacaparis diacalamentum diaciminum ℞ similia. Unguẽtum. ℞ empla. ℞. mucil. se. limi fenugre. an. ʒ. i. adipis galline anseris anatis an. ʒ. vi. butyri lotꝰ assungie porcine fine sale medulle bovine an. ʒ. 5. pulveris corticum tamarisci salicis scolopen. corticum mediani fraxini corti. radicuꝫ capa. foliorum rute calamenti sicci an. ʒ. ij. olei de capparibus. ʒ. iij. aceti parum ce. q. suffi. ℞ fiat vngⁿtum. Emplastruꝫ ad idem. ℞. armo. bdelij picis naualis an. ʒ. i. corticum capa. se. fina. scordeon ster. vacini ster. onis ericcatoruꝫ an. ʒ. i. 5. mucilla. fenugre. se. psilij an. ʒ. i. pulverizentur pulverizanda ℞ in forti aceto dissolvantur gũme ℞ cum oleo laurino fiat emplastrum. Ad idem. ℞. radicum malue bismalue radi. lilij cepe squille se. li. se. fenugre. caryceruꝫ pinguium vuarum passarum sine arill. an. ʒ. 5. infundantur in aceto per noctẽ ℞ postea bulliant in aqua camemil. lento igne ℞ omnia ponãtur in saccolo ℞ sup splenem ponatur mirabi

Digitized by Google

liter remonet duriciem splenis. Epithima ad idē. ℞. ori/
mel. simplicis ℔.i. coticū capparoꝝ ʒ.ij. absint. ʒ.i. pulue/
rizentur ⁊ cū oximel. bulliant ⁊ epithimetur cū filtro. Ad
idem. ℞. vngnenti dialthee assungie anatis medulle vituli
buti. sine sale an. ʒ.i. olei amig. dulci. ʒ.iij. cere. q. suffi. ace.
pauꝝ ⁊ fiat vnguentū. ¶ Capitulū de colica. Digerētia ma
terià flegmaticà facientem colicà vel iliacà sirupus de absin
thio sirū. de calamēto oximel squilli. ori. cōpositū ⁊ similia.
Solutiua. ℞. cina. ʒ.ij. nu. mu. ligni aloes. spice carda. ma
cis añ. ʒ. 5. masticis bacha. lauri macropiperis an. ℈.ij. sca
monee preparate. ʒ.iij. turbit optimi. ʒ. vi. ʒ. 33. ʒ. iiij. ʒucb. ʒ.
iij. fiat confectio solida. dosis ē. ʒ.iij. vsq; ad. ʒ.iij. Ad idem
℞. diasinicon. ʒ. 5. vini. ʒ.ij. misceantur simul hec ē ieuis ⁊
quocūq; tpe pōt approximari. Ad idē. ℞. electuarij mei
supius descripti. c. 2. ʒ. 5. ⁊ detur subito. Ad idē. ℞. biere
picre magne. ʒ.i. turbit. ʒ. 5. 33. ℈.i. distēperentur cū. ʒ. ij.
boni vi. vel decoctione cōi. Ad idē. ℞. turbit. ʒ.ij. 33. ℈.i.
masti. ℈. 5. ʒucbari ad pondus oīum fiat pulis. Ad idem
℞. pulueris cum ilicaꝝ. ʒ.i. vel. ʒ. 5. ℔. ℞. diacitonites solutiui
vel cū speciebus. ʒ. 5. Confectiones diacimini diatrion pi/
pereon diagalanga dianisum diacalamentū pluris corticū
tragea cōis ⁊ similia. Itē tyriacha mitridatū cū bono vino.
Ad idē dolore multū infestante. ℞. tyriace. ʒ.i. trifere. ʒ. ·
filoniji. ʒ.i. misceantur detur cū vino. Ad idē pro pauperi/
bus allū cōestū vel ciminū torrefactū paꝝ cum bono vino
añ. ⁊ da post cibū. Clysteria ⁊ ē ceteris medicamentis melior ⁊ ēt
suppositoria. ℞. se. anisi cimini aneti bacharū lauri ameos
feni. carui an. ʒ. 5. origani calamenti rute an. ℳ. 5. foliorū
ficie mercurialis camemille centauree minoris an. ℳ. 5.
castorei. ʒ.i. 5. furfuris. ℳ.i. cardamomi polipo. an. ʒ. iij.
aga. ʒ.i. 5. bulliant predicta sufficienter ⁊ colentur ⁊ adda/
tur colature olei rute olei aneti añ. ʒ.ii. salis cōis. ʒ.i. biere/
picre cassieñ. an. ʒ. 5. mel. ʒ.i. 5. ⁊ fiat clystere fortiter mul
tum qō non fiat niſi in magna necessitate. Ad idē ius galli ō
crepiti antiqui cū decoctione cartami polipodii cimini aneti
centauree anisi fe. an. ℔.ii. ⁊ addatur cassieñ. bierepi. an. ʒ.
i. olei rute. ʒ.iii. ⁊ fiat clystere ⁊ est optimum ⁊ est satis le/
ne. Itē valent suppositoria de melle longa ⁊ acuta cū agarī
co ⁊ oppoponaco vel esula salgēma ⁊ ster. muris. Clyste
re mollitiuū stante fece ficca. ℞. ōco. malue malauisci bli
tis mercurialis se. ii. fenugre. an. ℳ. i. ficuū ficcaꝝ nume/
ro. v. ani. se. an. ʒ. 5. furfu. ℳ. i. salis. ʒ. 5. bierep. cassieñ.
an. ʒ.i. olei rute. ʒ.iii. ⁊ fiat clystere. Ad idē. ℞. paritarie.
abrotāi cētauree minoris cala. origani mercurialis an. ℳ.
i. anī. cimini. cartāi an. ʒ.i. polipo. ʒ.i. turbit serapini an. ʒ.
ii. fiat decoctum addatur cassie bierepi. an. ʒ.i. olei rute olei
aneti. an. ʒ.ii. salis parum ⁊ fiat clystere. Emplastrum vn
guenta ⁊c. Sacculus ex sale ⁊ milio calefactus ⁊ suppositus. Ad idē vento. magne ⁊ posite super vmbilicū. Item
spongia infusa in decoctione predictoꝝ in clysteribus. Item
sacculus ex se. ii. cimino torrefacto ⁊ furfure grosso. Item
balnea cū her. predictis. Itē emplastra ex predictis. Item
vngucta. Quādo ē materia calida sirū. vio. sirū. de endinia
sirū. aceto. oxizachara ⁊ similia. Solutiua colerā in hoc va/
lent. Clystere ad mollificandū quādo ē apa. ℞. lactis vac.
℔.i. cassieñ. ʒ.i. ⁊ fiat clystere. Itē emplastrū ex mollitiuis
quādo ē dolor ab apate multū vz. Tragea carminans ven
tositatē ⁊ prohibens eā generari. ℞. 33. ℈. 5. anisi coriandri
prepa. an. ʒ.ii. galan. cubebe domestice nucis mu. an. ʒ.i.
gar. ʒ.iii. liquiritie. ʒ. v. ʒuc. ad pondus oīum. pulue. pulue
rizanda ⁊ incidant inciden. ⁊ fiat tragea. ¶ Cap'm de ſu.
ventris. ¶ Frigide medicine simplices stiptice sunt iste su
mach berbe. vpoqui. balaustia galla acatia rose gūmi arabi
cum lutum armenum lu. sigillatum spodium assum cam/
phora grana granatorū semen portulace acetosa coriandrū
arnoglossa portu. ambra mirri antere sandali coralli sangui.
dra. se. papa. canda equina corizola tamb: nuca plātago suc
cus eius. semen ēt maxime assum ⁊ similia. Fructus frigi
di stiptici citonia sorbe excula pira silvestria matia silvestria
comuna agresta mora immatura. Sirupi stip. frigidi rob cito
noꝝ sine speciebus. Rob de ribes rob de agre. rob ō coꝛ
nibus sirū. mirtinus sirū. ro. vel sic. ℞. aque planta. aque
endi. aque ro. ⁊ cū ʒuc. fiat sirupus sive iuleb. Emplastrū
meū singulare. ℞. succi esculoꝝ succi sorboꝝ suc. corticum
granatoꝝ suc. balaustiaꝝ an. ʒ.ii. pzunoꝝ sine ossib⁹ nume/
ro. xxx. vini cito. vini ru. an. ℔.i. olei mir. olei citoni. an. ℔.
5. pulueris mast. colofonie ātere acatie filiginis an. ʒ.i. san.
dra. terre sigil. boli ar. an. ʒ. 5. mediāi cort. castanearū. ʒ.
vi. ce. q. suffi. aceti parum ⁊ fiat emplastrū frigidū stip. cō
fortatiuū partū circūstantiū. ℞. suc. plan. vitrū vnū aque
ro. aceti an. ʒ.i. stomach berbe. an. ʒ. 5. mirob. omniū boli
ar. an. ʒ.ii. coral. ru. sanda. al. ⁊ ru. anthere mast. an. ʒ.i. pfi
die balau. gal. an. ʒ. 5. sar. lentium. q. suffi. pulueriz⁹. sub
tiliter ⁊ fiat emplastrū mediocriter liquidū vz mirabiliter
quādo sturni iungiē mala caliditas. Troci. frigidi stip. tro.
de spodio cū se. acetose troci. de berber. troci. de bala. tro
ci. de terra sigil. troc. de karabe troc. de ramich troc. de bo
lo ar. Confectiones stiptice ⁊ frigide ʒuc. ro. antiquum tria
san. diacitonitē sine speciebus mannaꝝ cū lapidibus. vel
ñc fiat. ℞. sandalorum al. ⁊ ru. diarodon abbatis. an. ʒ.ij.
coza. ru. coriandri prepa. an. ℈. 5. se. ace. se. cito. an. ℈.i. ci/
namomi. ʒ. 5. conserue ro. ru. sic. ʒ. 5. aque ro. ʒ.ij. ʒuc. q.
suffi. fiat el'm. ¶ Medicine simplices calide ⁊ stiptice cumi/
nū assum ameos anisum thus myrrha storax mastix nux
mu. nux cipressi landanū renbar. assum absinthiū menta li
gnum aloes ciperi gario. casens vetus assatus ablato sale p
mutā ablutionē. coagulū hedi ⁊ lepo. Confectiones calide
diagalan. diacimini. diacinamomū diacitonitē cū speciebus
tyriacha mitridiamenta. Emplastrū calidū. ℞. anisi cymi
ni nasturtij. assatorū mast. olibani an. ʒ.iij. succi absinthij. ʒ.
i. 5. aque ro. vitrū vnū aceti fo. ʒ.i. farine nu. cipressi. q. suf
fi. pulueriz⁹entur pulueriz⁹anda ⁊ misceantur ⁊ fiat empla/
strū aliqualiter liquidū. Sirup⁹ cū feni. sine se. vz. ℞. rob
de acbatia rob de granis mirti rob de citoniis an. ℔. 5. pul
ueris boli ar. se. ro. an. ʒ. 5. bulliant simul ⁊ sirupizentur ⁊
vtatur cū cibo ⁊ extra cibū q: vz contra flu. ⁊ febrē. Me/
dicina euacuans stipticando conferens sturni colerico. ℞.
mirob. citri. ʒ.i. 5. kebulo. indo. an. ℈.i. renbar. ʒ.i. ℈.i. dra
gaganti. ʒ. 5. infundantur in vino cito. ʒ.ij. aque endi. ʒ.i. p
die ⁊ nocte ⁊ mane exprimatur ⁊ colatura propinetur. Ad
idē. ℞. mictete. ʒ. vi. trociscoꝝ spodij. ʒ.i. mice cum aqua
pluuiali ⁊ propinetur in mane. Mundificantia vicera cum
dysenteria p superius. ℞. vdromell. ʒ.iiij. aque ordei. ℈.
vi. detur sepe in die stomacho ieiuno. Et bonū est clystere
lanatiuū. Consolidātia vicera facta mundificatione. ℞. gū
mi ara. mast. thuris karabe an. ℈.ij. iformetur cū sirū. ro.
vel cū succo absinthij ⁊ fiant sicut pillule ⁊ fumātur. v. sto
macho ieiuno omni die semel aut bis. Ad idē ʒucha. ro. ʒ.
i. 5. electuarij ostricini inferius describendi. ʒ. vi. dragagā
ti. ʒ.ij. troci. de terra sigil. ʒ.i. incorporetur ⁊ det stomacho
ieiuno. ʒ.i. p vice. Troci. ergti ⁊ optimi ptra oēm fluxū ⁊
febrē. ℞. thuris san. dra. an. ʒ.ij. 5. boli ar. ʒ.i. ematitis ter
re sigil. ʒ. v. balaustie. ʒ.i. 5. spi. cina. an. ʒ.i. opij. ʒ.i. kara. ʒ.
i. 5. ⁊ fiant tro. ʒ.i. cū suc. portu. ant aqua cis. ⁊ aliqñ adde
aluminis. ʒ i. 5. ⁊ hoc materia fuerit humida multuꝝ ⁊ qꝝ
ostringunt spu. san. in illo ca. feci mentionē. Et scias qꝝ i sin
gulo troci. solū igredīē decimanōa ps. ʒ.i. opij ⁊ secure da
ri pāt. Istō qꝝ ista sim. in quocūq; quasi fluxu oferūt pmū
coagulū edi vel leporis ⁊ det aīi pzan. ʒ.i. ⁊ cenā cū. ʒ. 5.
aque plan. Fm ē caseus antiquus quo butyrū totū ⁊ sal fue
rit remotū ⁊ dz minutim scidi ⁊ deces cū aqua calida lava
ri malarā. ipm ⁊ postea exiccet ⁊ quōlz vz approximatū.
tertiū ē tyriacha recens. ʒ.i. cū aqua plā. qrtū ē nastur. assuꝝ
administret cū aqua plā. aut lacte capri. ⁊ dat bis ī die sto
macho ieiuno. ʒ.i. gntū lentes coc. i dna. age ⁊ postea assa
te in patella cū modico aceto ⁊ pinguedine castrati ⁊ detur
loco cibi. Idē faciunt fabe pparate. sexta ē dicitonites sine
speciebus añ cibū. septimū ē lac caprinū a quo butyrū ē ex
tractū in quo sint extincti lapides fluviales ardentes vel ca
lida vel ferrū. ¶ Scdo notādū qꝝ tria sunt remedia fingu
laria q̄ oferūt exterius approximata ī quocūq; fluxu. Pri
mū ē appositio huius vētose sup vmbilicū. Et si fluxus flue
rit fortis ponat. ʒ.i. ſ. circa vmbilicum ⁊ a quoꝝ alio istere
alia. Scdm ē balneum rute q: multum diuertit. Tertium

ablutio pedū ⁊ tibiaꝝ cū decoctione illius herbe que vocatur calcatrepa ⁊ ē hypericon ⁊ plus valet si lotio fiat vlq; ad coꝛas. ⁊ lotio radicis salicis ⁊ coꝛdumā valet loco illi⁹ Clysteria lauatiua i fluxu fiāt ex aqua ordei lb.i. aque mell' ʒ.iiij. vel fiat ex aqua ordei cū melle ro.co. Ad idem. ℞.ordei. M.ij.roſ. M.i.floꝝ camomille. M.ʒ. fiat decoctio ⁊ colature addatur ʒucha.al. ⁊ ru.ʒ.i. ⁊ ſi vis q̄ ſit ſedatiuum dolozis addatur olei ro.ʒ.iij. ſepi capzarū.ʒ.i.ʒ. Clysteria ſtiptica conſolidatiua. ℞.gallarum non perforatarū ſumach boli armeni añ.ʒ.i.dragagan. gumi ara. añ. ℈.ij. ſucci planta. facta reſidentia.ʒ.vi. adipis renum capzaꝝ recentis.ʒ.ij. vitellū vnius oui ⁊ fiat clyſtere cū aqua plantaginis i vel aqua ferrea ⁊ fit clyſtere in ſūma lb.i. Ad idē. ℞.butyri recentis.ʒ.vi. ſanguis draconis.ʒ.ij. ⁊ fiat clyſtere. vꝫ in quacunq; dyſenteria. Clyſtere. ℞.roſ.myrre balauſtiꝝ cōpulaꝝ glādiū rizi gallaꝝ ſumach añ. M.i. bulliant in aqua cyſterne ⁊ decoctionis ipſius. ℞.lb.i.ſucci plā.ʒ.ij. olei mirti.ʒ.i.ʒ. vitellū vni⁹ oui aſſati ſepū capzaꝝ.ʒ.i. pulueris dra.gūmi ara. aſſi boli ar. maſt.an.ʒ.ʒ. carte bombacis cōbuſte. M.i. ⁊ fiat clyſter. ℂ Caplm ō tenaſmōe. ℂ In cura tenaſmonis. nota q̄ tenaſmon ē nimia volitas egerēdi cōmodi. vel nullo effectu. ℞.ɔcoc. fenu. fur. cauañ. M.i. vnā megetā ⁊ caleſiat ⁊ poſtea iſundat filtruꝫ ⁊ egar ſedeat.ʒ. eo expreſſo ab aqua ⁊ vꝫ ſiru. ex illis calidis fiat facculus ⁊ ſedeat eger ſup eo. ad idē fomētatio tabar. vel catapla. Suffamigū optimū ɔtra tenaſmo. ℞. folioꝝ piro. eſcu. cito. ſan. dra. boli ar. balau. terre ſigi. bulliant oia in vino ⁊ vadat ad aſſelam cū aſſelauit prima vice ante q̄ incipiat ſe exprimere accipiat lapis q̄ ſit calefactus igne fortiter ⁊ pīciatur ō iſto vino ſr̄ lapidē ⁊ ponat lapis ſub ſcāno ſb ano ⁊ recipiat anus illū vapoꝝ calidū ⁊ ſic fiat omni vice poſtq̄ prima vice aſſelauit antеq̄ incipiat p̄nere. Alicinia longa ɔſolidātia ⁊ doloꝝ ſedantia. ℞. tburis optimi myrrhe acacie ſe.tuſq. papa. al. gumi arab. añ.ʒ.iij.cro. boli ar. añ.ʒ.ʒ. pulueriʒentur ⁊ fiant lici. cū adi. capzaꝝ vel caſtra. Ad idē. ℞.croci tu. gumi ara. añ.ʒ.i.opij. ℈.i.ʒ. ⁊ cū albu. ouī fiant lici. longa. Ela ɔſtrictiua. ℞.gra. myrti balau. roſis corticū grana. añ. M.ʒ.ſumach ſe. aceto. ſe. plata. antere berberis ſanda. al. maſti. ſpodij añ.ʒ.ii.ſe. papa. al.ʒ.iii. aniſi. ſe. endi. ciperi tburis añ.ʒ.i.ʒ. coztan. infuſi in aceto cina. coza. ru. añ.ʒ.ʒ. acacie hypoqui. amidi cypr̄. gumi. ara. aſſi. añ.ʒ.i. terant terenda ⁊ ſufficienter p̄dicta coquant in aqua cyſterne. deinde inſpiſſent cuꝫ ʒuc. al. ⁊ fiat elin. poſſet addi de vino grana. paꝝ. Aliud. ℞. gallaꝝ balaūſtiꝝ. cupu. glādiū corti. grana. añ.ʒ.i.ʒ. terre ſigil. carabe ſan. al. ⁊ ru. bo. ar. ſang. dra. tbu. maſt. ſe. papa. al. gūmi ara. aſſi. pſilli aſſi margaritaꝝ non pforataꝝ añ.ʒ.i. anellanarum aſſa. granoꝝ vne añ.ʒ.i. ſpodii cinamo. añ.ʒ.ʒ. ramich. rociperi ana. ℈.ii. ſpi. nar. cerui hypoqui. añ.ʒ.ʒ. limatu. eboris vel acuū.ʒ.i. ⁊ cū ʒuc. al. ſufficiēti fiat ɔfectio ſolida. Experimentū ſumatur aſſis de arboze q̄ dr̄ populus ⁊ bñ caleſiat ⁊ ano nudo ſedeat ſup eā ⁊ q̄n aſſis incipit tepeſcere habeaſ alia calida ⁊ ſic tādiu fiat quouſq; ſentiat calozē ad intra ⁊ ſi non habeſ illa arbor ſumaſ de abiecte. ℂ Caplm de difficultate mingendi. ℣Primo nota carmen illud. Strāgur guttatim ſur nil diſurq; p̄ horas. Difficultas vrine q̄n ꝙ̄ ꝓuenit a caſu ⁊ pcuſſione ⁊ q̄ñq; ex debilitate expulſiue. q̄ñq; a repletione. ⁊ illa repletio q̄ñq; ē ex retētione vrine longa vt cū q̄s diu verecūdia retinuit vrinā. q̄ñq; ex humoꝛibus vel ſanie q̄ñq; ex lapide. Si ē ex caſu ⁊ pcuſſione fiat p̄mo ſtebo. baſilice ⁊ fiat clyſte. fiat effuſio aque calide i qua camo. mellil. roſis bulliērint ⁊ ab alto ſup loco pcuſſo p̄ hu. horas p̄uciaſ. poſtea vngaſ locus cū iſto vnguento. ℞. myrrhe maſti. añ.ʒ.i. olei roſ.ʒ.i. olei ane.ʒ.ʒ. cere. q. ſuffi. ⁊ fiat vnguentū. Ad idē vꝫ faccul⁹ de abſinthio bullitus in vino al. expſſus poſitus ſupra femur ⁊ loco pcuſſo. Mandetur infirmo q̄ ſepe cōetur mingere. Si vero fuerit ex repletione vrine tūc decūbat ſup ventrē ⁊ cōp̄imat fortiter pectē q; tunc p̄s inferior apiē cū vrina egrediē. Si ex repletione humoꝝ vel ſanies vel ſanguinis fuerit de medicine ɔferunt. M edicine cōpoſite diſpḡō litontri. vſtuum nicolai tyriacha antiqua mitridatū. M edicine ſimplices aque aſparagi aque ſaxifra. rafani itē cicer ru. cū radicibus. v. aque limonū vꝫ ɔtra renū ⁊ veſice lapidē. ℣Diuinis op. de quo ſumaſ liquoriſ diuretici. ʒ.i. p̄ vice. ℞. ſeminū apij petro. peonie ſe. geneſtre ſaxifra. an.ʒ.ii. ſe. feniculi carui añ.ʒ.ʒ. ſeminū cōmū.ʒ.ʒ. milij ſol.ʒ.i. ſpi. cinamo. añ.ʒ.i. liqui.ʒ.iii.ʒuc. al.ʒ.i.ʒ. fiat ex his pultis ſuccuſ limus. Mō. ipſum q̄ optim⁹ ē r eo pōt vti ꝓtinue. Balne vꝫ ſine ſeicupiū. ℞. folioꝝ caulū maluaui. creſonū nue ſenatōum partiarie artetice flo. camomil. flo. apij petro. radicū eoꝝdē an. M.iii. fiat balneū. Clyſtere fiant ex predictis herbis ⁊ in colatura addatur benedicte.ʒ.ii. caſſieh. bierepi. an.ʒ.ʒ. olei rute.ʒ.iii. ⁊ fiat clyſtere. Unguētū op. ℞. olei de ſcoꝛpio. olei coſtini olei ō lilio olei aneti. an.ʒ.ʒ. adianatis.ʒ.ʒ. paritarie ſaxifra.ʒ.i. pulueriſ cimi.ʒ.iii.ce. quā. ſuffi. aceti paꝝ fiat vnguentū. Experiētia accipe totū ſurbū thauri vnus recens ſiue bonus inuenis pfecti ⁊ illud calefac ad ignē ⁊ caludū ſuppone femori ⁊ ē mirabile in puocādo vrinā. Ad idē vꝫ herba que naſcit ſup ſundū nauiū ſtātium in aqua ſalſa co.in vino ſubtili al. poſita ſuper femur. ad idem ſi ponantur cimices inter pellem ⁊ carnem virge. Mō q̄ artetica ab intra ⁊ ab extra appꝛoximata multū ē p nocatiua. Mō q̄ oia frangentia lapidē q̄ dicent in ſequenti ca. valent ad puocationē vrine ⁊ p̄dicta in illo ca. ⁊ dicebā tur valent ēt ɔtra lapidē. Aqua diuretica magiſtri Tadei q̄ mirabilis ē in puocatione vrine ēt frāgendo lapi. ⁊ remouendo doloꝛē illoꝝ ſi pfecte fiat qō raro ꝓtingit ⁊ eſt multum medicina mea. ℞.creſo. M.ii. radicū. v. an. M.i. radicū rafani enu. pencedni ciperi aco. biringi macedonici radicis filicis radi. valde bone albe ⁊ nigre trite cicerꝫ. ara. paralyſ. pipinel. añ. M.i. milij ſol graminis vtriuſq; ſcolopē. capil. vene. ſaxifra. leuiſti. polypo. hypericon meliſſe pitarie ariſto. eufragie betonice caulis agreſtis cico. politrici citrac adiāti camedre. camepite. herbe apij añ. M.ij. piloſele ēdi. radicis melote ſilueſtr. añ. M.i. naſturtii filipē. rute ſilueſt. ſaxi. maiozis extremitatum vitis albe cozti. geneſtre corticum radicis rubee tribuloꝝ maio. añ. M.ii. ſiſeleos inſqui. tbi. epi. polypo. añ.ʒ.ii. milij ſo.ʒ.iiii. amecos leui. ſene cuſcute ſe. cōmunium añ.ʒ.ii. celtice galan. ſpice añ.ʒ.ʒ. aniſi feni. añ.ʒ.iii. cymini cic. ſcoꝛpi. añ.ʒ.i.ʒ. ſe. apij roſ. an.ʒ.ii. lapidis licis lapi. ſpongie lapi. dominis vel puoci añ.ʒ.i. nucleoꝝ cereſoꝝ ⁊ perſicoꝝ ⁊ cozti. cancroꝝ aduſtoꝝ ſter. galline ſter. colū. ſquille añ.ʒ.i. oſſis mandibule lucii ſang. lepo. ſan. birci. an.ʒ.iii. ſe. geneſtre ſe. naſtur. an. lb.ʒ. ſaxifrag. ficce lb.i. ⁊ ex iſtis fiat aq̄ per iſtum mo. ℞. omnes radi. per ſe ⁊ minutim incidas ⁊ tere cum piſtillo parum eas ⁊ pone ad capellum ⁊ diſtilla ⁊ ſerua per ſe. demum accipe ſemina ⁊ lapides ſimul ⁊ fac pulnerem ⁊ infunde in tribus vrceis vini al. ſubtilis ⁊ pone ad capellum ⁊ fac diſtillare. Poſt modum oēs iſtas tres aquas accipe ⁊ ſimul miſce ⁊ vſui reſerua. Uerum ſi addatur cum lapi. aque nitr.ʒ.i. adhuc fiet fortioꝛ ſumatur de ea vitrum vnum vel.ʒ.iii. ⁊ plus tempoze neceſſitatis ſed ſit ſemper ſtūs a cibis vacuus. ⁊ etiam habentes calculum vtuntur tempoze ſanitatis ⁊ in preſeruatione a doloꝛe illoꝝ nam in boc eſt potiſſima. Et no. q̄ ſuffumi. cuꝫ pelle birci in retentione vrine diſſoluit eam ſi non fuerit pioce dens ab apate vel lapide viam obturātibus auenꝛoar. Lapidium de lapide renum ⁊ veſica. Ualentia contra lapi. a proꝓietate la. in dalcus cinis ſcoꝛpio. lapis ſpongie la. lincis le ꝛoris vſticinis teſtarum onoꝝ a quibus egreſſus ē pulmus ſang. birci aqua rafani canda tremula quocūq; modo ſumpta. Et no. q̄ qui vſus fuerit comedere vrticas ſecuraꝛbitur ab arenulis ⁊ generatiōe lapidis ⁊ ē de expertis auēꝛoar. Siru. ℞. ſcolopē. capil. ve. tribuli marini ſaxifra. crete marine pipi. milij ſo. lentici endiuie an. M.i. radi. aſparagi bruſci petro. rafani graminis an.ʒ.i. ſe. ſiſeleos ſe. altee ſe. fenugre. aniſi ſe. an.ʒ.ʒ. ſe. cōmuniꝫ.ʒ.i. liquiritie mūdate paſſularum mun. an.ʒ.i. cicerum ru. M.i. ſpi. nar.ʒ.ii. ace. ſquilli.ʒ.ii. mel. electi.ʒuc. al. lb.i. ⁊ fiat ſir. ⁊ dantur ʒ.i. pro vice cum.ʒ.iii. aque rafa. vel alia de predictis in.c. precedenti. Ela. ℞. elli oncis elli liuon. an.ʒ.ii. miſceantur del.ʒ.i. cū aqua aliqua diure. ō p̄dictis. aliud. ℞. cina.ʒʒ.

Digitized by Google

añ.ʒ.5.spi.ʒ.5.carda.ʒ.i.garl.nu.mu.ciperi squin.ant.an.
ʒ.i.piper.lon.ℨ ni.añ.ʒ.ij.se.melo.ʒ.i.la.spon.la.inda.mẽ
te vste la.licis añ.ʒ.ij.cre.ma.ʒ.i.ʒ.sarr.ʒ.ʒ.milij so.ʒ.ij.ʒ.
se.mace.pilo.cãpo.ani.pet.an.ʒ.ij.liq.ʒ.ʒ.radu.spar.℔.
i.ʒ.ℨ cum lb.iii.ʒuc. fiat electuarium. puus debent inci. ra
di.ℨ deco.cum ʒuc.ℨ pistari agitando. deinde species ad
dantur. aliud forte multum. ℞. pulue. scorpi. vsti vtri vsti
cine. radi. canl. cine. lepo. sang. hirci cine. cozni. ouo. a quib⁹
pulius est egressus la. inda. gar. nu. mu. acco. ʒ.i. se. petro.
dan. pule. gumi ara. se. altee. piperis añ. ℔ i.ʒ. la. spō. la.
rẽa. humidi an. ℨ.ij. pulnerizentur predicta ℨ confici. cum
mel. dos. est. ʒ.ij. cuʒ aliqua aqua diure. ℔ao. ꝙ in cura la.
oʒ admi. mollificatiua ne la. magnus indurescat ex approxi
ma. vim habentium frãgendi. emplm mollificatiuũ qđ ap
proximari oʒ. ℞. mal. bis. se. alt. se. li. sicu. cari. pinguũ bu
ti. recẽ. ʒ.i. ol. amt. ʒ.ij. ℨ ex oibus fiat emplm ℨ ponat. ℨ.
renes si ibi ẽ lapis. vel in fẽore si in vesica ẽ lapis ℨ stet per
diem mediam. ℨ illo remoto iungatur oleo scorpi. vel infra
scripto vngnento. ℞. olei scorpi. ʒ.ij. lapi. spẽgie cine. cau
de trem'e la. inda. añ. ʒ.ʒ. ce. q. suffi. ℨ fiat vnguentũ. Bal
neum molli. ℨ mitigatiuum dolous. ℞. malue bism. pita
rie abzotãi crete marine se. altee fenugre. se. li. ℨ bullant
parum in aque suffi. pro balneo ℨ cum egrediatur iungatur
vnguento supradicto. ℨ Puluis ad idem op. ℞. saxif. anisi
petro. piperis apij milij solis se. sparagi. tere oia ℨ cribra ℨ
cũ mel. misce ℨ da bibere coclear vnũ cũ aqua calida ℨ est
optimus ℨ expertus p me. Ad idẽ. Conigiole. ʒ.ʒ. cice. ru.
ʒ.ij. se. melo. non mundator. ʒ.i. bulliãt in lb.i. aque dul.
vsq; quo redeat ad ʒ.vi. ℨ dẽtur. ʒ.ij. pro vice cũ modico
ʒuc. stomacho ieiuno ℨ vʒ ptra renulas. ℨ Puluis. ℞. san.
bir. exiccati. ʒ.i. det cũ aliqua diuretica aq̃. Et no. ꝙ sic pre
paratur san. bir. primo edet hircus cũ herbis subtilatis ℨ
icitus sicut pipi. sax'ra. se. melonũ ℨ similia. postea deco
let hircus primus sanguis ℨ vitimus oʒ abijci ſ ꝑs retine
ri ℨ exiccari ad vmbrã. icidi minti sicut sũt troci. ℨ vsui re
seruet. Et no. ꝙ aliqñ lapis in vesica claudit foramen vesi.
vt nil possit egredi ꝺ vrina ℨ tũc sũt tria remedia. ℨ Primũ
ẽ vt ponat digitus in ano ℨ cõprimat vesica sic ꝙ lapis re
trocedat intus ℨ remoueat de via vrine. Scõm ꝙ paties
stet supius ℨ ꝙ eleuent crura ℨ ꝑstrigant añ ℨ retro vsq;
quo lapis descẽdat ad fundũ vesice. Tertiũ ẽ ꝙ firiga linia
tur oleo amig. dulc. ℨ iponat ꝑ collũ virge sic ꝙ pellat la.
ad intra ℨ ẽ bonũ valde. ſ; bene ponat firiga. ℭ Caplm ꝺ
apate in renibus ℨ vesica ꝑferẽs in primo qñ ẽ de materia
calida. ℞. mucil. psilij mucil. se. citonioꝝ añ. ʒ.ij. ole. ro. ʒ.
ij. aque endi. lb.ʒ. se. portu. se. papa. al. añ. ʒ.ʒ. fari. ord. q.
sufficit ℨ fiat emplastrũ mediocriter liqdũ cũ. ʒ.ʒ. aceti. Si
sit in primo materia frigida boc ꝑfert. ℞. pulueris ro. ab
sin. añ. ʒ.ij. olei ro. ol. camomil. ol. amig. dulciũ añ. i.ʒ. flo
rũ camo. melli. añ. ʒ.ʒ. farri. ordei. fa. frumen. añ. q. suffi.
ℨ fiat emplm. Emplm maturatiuũ qñ ẽ de materia calida
℞. radicũ althee malue añ. ℔. ʒ. sicũ caricaꝝ pinguũ. ʒ.
i. medulle cruris vitu. butyri adipis anatis añ. ʒ.ʒ. olei ca
mo. ol. amig. dulciũ. añ. ʒ.i.ʒ. flor camo. melli. añ. ʒ.ʒ. fa
rine ordei frumenti añ. q. suffi. ℨ fiat emplm. Sʒ si fuerit
de materia frigida boc ꝑfert ad maturãdũ. ℞. pinguũ fi
cũ caryoꝝ. ʒ.ii. radi. lilii. ʒ.i. muci. fenugreci mucil. se. li
ni añ. ʒ.ʒ. ole. amig. dulciũ hydromel. pauce comestionis
añ. ʒ.i. farine tritici. q. suffi. ℨ fiat emplm. Ad idẽ vʒ ꝑlm
de melli. ꝺm mesue. facta maturatione ꝑferũt mũdificã
tia ℨ ꝑsolidãtia q̃ oia scribent in capitulis imediate sequen
tibus. ℭ Caplm de ardore vrine. ℔ño ꝙ ardor vrine pro
uenit a duplici cã. vna qñ vrina ẽ acuta rõne colere pmixte
vel flegmatis salsi ℨ de illo logt ℔. Alia cã põt esse qñ ẽ vl
cus in vesica ℨ in viis vrine. q; ſ; non fit vrina acuta trãsit
ꝑ vicus ardorẽ causat ℨ de illo logt infra. ℨ Pulnis rasis op
timus ℨ expt⁹ ẽ sepe p me ℨ vʒ multũ. Itẽ lac amig. dul.
cũ decoctione melonũ vel cũ aqua eius multũ vʒ si deꝺ in
potu stomacho ieiuno. Itẽ vʒ sirup⁹ vio. cũ aqua melonũ.
Emplm sandaloꝝ al. ℨ ru. spodũ sumach mirtillo. añ. ʒ.ii.
acacie hypoq. añ. ʒ.i. se. poꝛ. se. cu. se. cucur. añ. ʒ.i.ʒ. succi
plã. aque ro. añ. ʒ.ii. far. oꝛ. q. suffi. ℨ fiat emplm ℨ ponat
ad renes ℨ ℨ. pectẽ. ℨ Pulnis se. lac. ℨ portu. cũ ʒuc. ẽ medi
cina expta cuidã viro antiquo qãno incurrit ter vel quater
istũ morbũ ℨ liberat i duobus diebus ℨ de eo sumit cum
oi abo ℨ i oi sno potu i magna ℭtitate ℨ ẽ. i. ãnoꝝ calide ℨ
ficce cõplonis i oibus mẽbris eius ℨ qñ excoriat in capite
virge. iã feci appõi stuetũ ifusũ in aq̃ ro. i qua liq̃factũ fuit
apiũ ℨ statim cessauit dolor. ℭ La. de mictu sanguinis ℨ sa
nies et p ꝑsis ꝺ viceribus renũ et vesice et viaꝝ vrine. ℔no
ta ꝙ mictus sanguinis ſ; possit pcedere a vesica renib⁹ epa
te et aliis mẽbris. rasis hic solũ ponit curã qñ pcedit a reni
bus vel vesica. ℔ota ꝙ trocisci de karabe sunt frigidi sti
ptici ꝙgulatiui et a ꝙprietate restringunt sang. p eius fim
plicia. ℔ñ ꝙ cuchabit. i. karabe lapis emathites et cozall⁹
vʒ a proprietate in restringẽdo sang. vndecũq; fluat. Tro
cisci. alkengi sunt vtimi inuatum i antiquo; mictu sang. et in
viceribus renũ et vesice et viaꝝ vrine nã primo remuntunt
malã cõplexionẽ calidã acatoꝝ humoꝝ q; frigidi. fo mũdi
ficant vicera pp apitina que sunt in eis vt se. apii. tertio cõ
solidantia vicera pp ꝑsolidãtia q̃ sunt in eis et bonus arme.
olibanũ san. dra. gũmi ara. q̃ tria reperiũtur in oi vicere re
ceptã vide in mesue. datur vnus ꝙ vice stomacho ieiuno cũ
aqua melonũ vel mucilagine se. cõiuꝝ vel cũ lacte caprino
vel cũ aqua plãtag. Daꝛ et cũ. ʒ.ii. firu. ꝺ papa. et aqua oꝛ
dei. Trocisci de terra figil. ẽt valent et daꝛ cũ aqua plãtag.
Unguẽtũ ad renes et ẽt ad vesicã. ℞. olei ro. ʒ.ii. olei mir
ti. succi plantag. añ. ʒ.ʒ. trocisci de terra figil. trocisci de ka
rabe añ. ʒ.i. acetꝝ. ʒ.ii. cere al. q. suffi. acetꝝ parum et fiat vn
guentum. Aliquãdo requirit in antiquo mictu sang. primo
mundificare postea ꝑsolidare. ℔undificatiua solũ ℨ mun
dificatiua simul ℨ ꝑsolidãtia ecce ꝙ ordinẽ. firu. mundificãs
solum. ℞. capilli vene. recentiũ. ℔. iii. liquiritie mundate
ʒ.i. se. melo. mundati. ʒ.i. mel. ʒuc. añ. ʒ.i.ʒ. fiat firu. ſm ar
tem longus. De eo datur. ʒ.iii. quolibet mane. Alius. ℞.
capil. vene. recentis foliorum arnoglose añ. ℔. ii. se. me
lo. mundati. ʒ.ii. se. cucu. se. cucurb. citru. mundati. añ. ʒ.i.
se. papa. al. se. citonio. se. altee añ. ʒ.i.ʒ. ʒuc. melc. q. suffi.
ℨ ſm artem fiat firu. Dantur. ʒ. ii. cum aqua melonum.
Electuarium mundificans ℨ bonum. ℞. se. melo. mundati
g. alkẽgi se. altee añ. ʒ.iii. amigd. amar. se. citru. capil. vene.
recentis se. hyreos oꝛobi liquiri. munda. añ. ʒ.i.ʒ. se. lactu.
apii bancie añ. ℨ.ii. ℨ cum ʒuc. fiat electuarium. Datur. ʒ.
i. pro vice bis in die cum aqua melonaꝝ ℨ fine ilia. Electua
rium consolidãs. ℞. consolide maioris ℨ mino. añ. ʒ.iii. san
gui. dra. boli ar. thuris masti. añ. ʒ.ii. acacie myri be añ. ʒ.
ʒ. piloꝝ spice nardi. ℨ.i. dragaganti gumi ara. añ. ℨ.ii.
ℨ cum zucharo fiat electuarium. potest etiam fieri firu. ex
istis si res duplentur vel triplentur. Sirũ. mundificans ℨ
consolidans. ℞. foliorum pentafilorũ. ℔. iiii. ʒuc. q. suf.
ℨ fiat sirupus. i. lb. detur. ʒ.ii. cum aqua plant. ℨ est reme
dium optimum et velociter innamentum prestat. Ad idẽ ʒ
firu. factus ex decoctione foliorũ agrimonie. flo. plant. añ.
cum ʒuc. Electuarium ad idem. ℞. liquiri. mund. ʒ.ii. se.
mel. munda. ʒ.ʒ. se. citrulli cucurb. munda. se. papa. al. g.
alkekengi añ. ʒ.i. cinami. mirtillorum añ. ʒ.ʒ. dragagan. gũ
mi arab. infusorum per noctem in aqua ro. amig. dulcium
excorica. pinearum mundatarum añ. ʒ.ʒ. mel. ro. co. ʒ.i.
aque ro. aque planta. an. ʒ.ii. ʒuc. q. suffi. et fiat electuariũ.
Et nõ ꝙ lac caprinum quomodocũq; sumatur ceteris pre
nalet et maxime si sumatur cũ vno trocisco alkakengi. ʒ.i.
℔am quidam nobilis etatis. lx. annorum vel circa ex solo
medicamine isto fuit liberatus de vicerib⁹ coli vesice a sex
mensibus citra. Siringamus in viceribus vesice primo cũ
mundificatiuis sicut aqua mellis aqua ordei decoctio bu e
os et similia. Secundo apponimus consolidantia sicut pul
uis sanguinis draconis boli ar. terre sigillate et similium et
istum pulverem ponimus cuʒ lacte vel aliquo liquore. Et
nota ꝙ via virge est tortuosa et ideo caute et sine violentia
firingentur in vicera.
ℭ Capitulum de cura emissionis vrine inuoluntarie.
ℭ Emplastrus sine cero. ℞. laudani mast. añ. ʒ.ii. clubani
nu. cipisti añ. ʒ.ii. ligni alo. storꝛa. calami. galãge cinamo. añ.
ʒ.i. terbãtie. ʒ.ii. oia misceãt cũ pistillo et cũ succo mẽte fiat

Digitized by Google

emplastrū ꝙ apponitur in forma ceroti super corio ponatur super pectē ꝑius pilis abzasis ne accidat enullio pilorū in remotione. Ad idem ℞ plus vꝫ in pollatónem. ℞. succi mente lb.ß. masti. olib. añ. ʒ.ß. nu. ci. ʒ.ij. lig. alo. galange añ. ʒ.i. puineris cinamo. q. suffi. Et si ē pauper ponatur cyminī assi loco cynamo. ℞ fiat emplastrus. mediocriter liquidum. Et potest fieri in forma vnguenti cuꝫ cera ℞ modico aceto ℞ inungatur pectē. Jn diabetica passione a calliditate renum. ℞. vnguenti populeon olei ro. olei nenu. olei myrti. añ. ʒ.ß. acatie. ʒ.ij. turris. ʒ.i. hypoquisti. ladāi añ. ʒ.i. galarum. ʒ.ß. mucila. psilij. ʒ.i.ß. aceti. ʒ.ii. cū cera fiat vnguēntum. Ad idem vꝫ. ad pollutiones plastra plumbi in multis locis perforata infusa per noctem vnam ℞ diez in aceto posita supra renes ℞ sit in clericis qui in spmate abundant multum. Aliud vnguentum. ℞. succi lactu. portula. solatri añ. ʒ.i.ß. aque ro. ʒ.i. aceti. ʒ.ß. farine papa. al. ʒ.i. cere quantum sufficit de quo fiat vnguentum ℞ inungantur renes.

¶ Cap. de vermibus q in ano ℞ ventre generantur. Simplices medicine calide interficiētes vermes. alo. turbit colloquinti. oia genera felliū specialiter felis lup. tau. nuclea. pficoꝝ lupi. amig. ama. cētaurea costū absinthiū cinamo. rubreos ens. ale. po. se. cauli. abzota. gentia. perli. grami. calamen. santo. sine sticados. g. lauri lumbrici terrestres agrimo. ℞ se. alexandrinū cōiter ꝙalet datur. ʒ.i. vel. ʒ.i.ß. cuꝫ vino tpe frigido ℞ cū aliquo succo frigido tpe calido. q. calefacit multū. Medicine frigide terra sigil. corīād. succi plā ta. radicū arboris granati sumach hypoquist. se. portula. endinia lactu. amara granata acetosa pomū arancii. g. citri filgo. cor. cer. vsū lac asine oia acetosa. q. incidunt ℞ subtiliāt materiā q̄ ē cā vermiū vel materia vermiū ℞c. Jnungatur circa vmbilicū cū oleo petrolei vꝫ ꝑtra vermes q. eos iterficit. ab extra vnguentū optimū circa vmbilicū. ℞. olei de absinthio olei michaelis scoti olei feli tauri. aceti añ. ʒ.ß. terre sigil. ʒ.ij. ossis de cor. cer. ʒ.i. bierepi. alo. añ. ʒ.i.ß. farine lupino. ʒ.ß. cere. q. suffi. ℞ vnguentū fiat. Ad oleū michaelis scoti ꝙ vermibus optimū. ℞. abzo. domestici. ʒ.ij. absinthij. ʒ.ij. cor. laur eole. ʒ.i. stica. ʒ.ij. gentiane. ʒ.i. vermiculorum. ʒ.iij. ꝑicarie. ʒ.iiij. pomi granati corticum radicū canne ana. ʒ.ij. graminis. ʒ.ij. poli. indi. ʒ.ij.ß. sauine. ʒ.ij. lingue anis. ʒ.ij.ß. radi. bacharum lauri añ. ʒ.ß. alo. ʒ.i. oia bulliant in oleo ℞ aceto ℞ postea ꝑfermentur tradatur vsui cū fuerit necesse. Aliud. ℞. fermenti. ʒ.i. croci. ʒ.i. aceti. q. suffi. ℞ liquefiat de quo inungantur tēpora ac ēt locus medius in parte superiori capitis vbi est cōmissura nā multū vꝫ ad reprimendū ℞ resolvendū vapores ascendentes adeo ꝙ reprimit accidentia mala vermiū optime significat subet ℞ similia. Ad idē inungantur nares simul cū farcula gutturis cū tyriaca antiqua vel bierapicra. Ad idē vꝫ hoc emplastrum q̄ ē feb. ℞. suc. vermicularis. ʒ.ij. succi foliorꝫ ꝓsicī añ. ʒ.i. aceti fellis tauri añ. ʒ.ß. aloes pulpe colloquinti. de. se. alexandrini añ. ʒ.i. olei amigdalarum amara. ʒ.ij. farine lupinorum. q. suffi. ℞ fiat emplastrū. Unguentū ꝓsequtum mihi. ℞. lig. aloes croci añ. ʒ.ij. farine lupinoꝝ. ʒ.ß. felis tauri. ʒ.i. bierepicre. ʒ.v. olei amig. amar. vel michaelis scoti. ʒ.i. terre sigillate comu cerui vsti sumach añ. ʒ.iiii. cere. q. suffi. aceti fortissimi. ʒ.ii. ℞ fiat vnguentum. Composita tyriaca antiqua pillule de aloes bierepicre aqua graminis distillata est. n. optimus potus. Ad idē q̄ ē febris. ℞. ordei. ʒ.iii. se. gal. graminis añ. ʒ.i. bulliant in aqua sufficiēti vsq; ad consumptionem tertie partis coletur ℞ de illa detur ad pōtandum ℞ additur parum aceti non nocet. Et si vermes sunt in ano fiat suppositorium de rebus molestātibus expulsiuā sicut ō carnibus bene salitis. Et clystere laxatiuū ℞ eductiuū. ℞ nō ꝙ supus debent amara dari vermibus ℞ ꝙ iferius administrari dulcia ℞ clyste. de lacte. cōfectio cōsueta mihi. ℞. ligni alo. ʒ.ß. ʒ.xxx. macis. añ. ʒ.i. cornu cerui vsti. ʒ.ß. māte marubii ʒedoarie añ. ʒ.i. ℈.ß. ʒuc. al. lb.ij. dissolvantur predicta in decoctione supino. ℞ radicis graminis ℞ fiant formule parue. ¶ Cap. de emorroidibus fistulis ℞ ragadiis q̄ in ano fiunt. Ad fluxū sang. restringendū trocisci de karabe ꝑm mesue dati cū decoctione sumach sanguinē restringunt optime. Ad idē vꝫ electuariū de scoria ferri almansoris ſ ſumac in parua quantitatez q; multū restringit. Ad idē trocisci de karabe ꝑm almā. ab extra. Ad idē ℞. aloes turris sang. draco. bo. arme. piloꝝ ſ pouis subtiliter incisoꝝ añ. ʒ.ß pulueriʒentur predicta. demū accipe telam araneā molendini ℞ cū albumine ouī ꝑdicta misceant ℞ liniat locus vñ sang. emanat. cū dicto medicamine semel restrinxi sang. fluentē ex arteria incisa sub genu a parte domestica tibie per. iiii. dies nō poterat restringi a medicina. q ꝓfuerā cure lucratus fui duca. xii. ℞. x. brachia pāni pulcbri ex curi. litate patietis. Ad idē. ℞. balaustiarū ros. gallaꝝ nu. cypressi sumach corticū gra. myrti acatie turris añ. ʒ.ß. ꝓquassent aliq̄ntulū ℞ bulliāt in vino nigro stiptico ℞ aqua añ. pubus equalibus ℞ fiat cataplasma vel fomēta tio cū spōgia. ad idē. ℞. olei ro. ʒ.ii. sumach. myrti añ. ʒ.i. cere. q. suffi. aneti parū. fiat vnguentū ℞ inungat locus. ad aperiendū hemorroides vt sang. fluat. Nota ꝙ. v. modis aperiūt hemorroides vt inde fluat san. Primo ℞ ē securior cū flebotomo vt non claudant qz faciliter ꝛsolidant. Jnungat ista vnguento qd ē ℞. olei ꝓicoꝝ. ʒ.ii. medulle cbrysomilos corticum allioꝝ añ. ʒ.ii. cere. q. suffi. aceti parū ℞ fiat vnguentū. Scdo aperiant cū sanguisugis ꝙ alios cānam vt nō vadāt ꝙ alia loca qz ille euacuant sang. melancholicū vt ait auic. fen. iiii. primi canonis. i hoc differūt a ventosis. Tertio mō apiunt cū solius ficus vel cepe ita vt fricentur cū istis solis fortiter a ꝓte exteriori vsq; quo incipiat emittere sanguinē ℞ ē cōis modus mulierū. Quarto modo cū eo qd ponit Rasis vt pānus de lana infundat in succo cepe ℞ locus fricetur qz ille succus est multū aperitivus ℞ iō aperit. Quinto modo conor aperire cū isto vnguento ℞. aloes sucotrini subtiliter pulueriʒati. ʒ.ii. fellis tauri. ʒ.i. aceti. ʒ.ii. misceatur simul ℞ cum lana vel filtro in isto liquore infuse fricetur locus. Aliꝫ medicinam ponit rasis ℞ est expertum vide ibi. Ad mitigandum dolorez hemorroidarum. Nota ꝙ tribus modis sedatur dolor hemorroidarū s. resolvendo materiam minorando materiam ℞ mollificando ℞ stupefaciendo. ℞ multis vꝫ emplastrum hoc rāſ. c. de epate qd dr emplastrū de epate. ℞. spice mastices cipri squinanti calami aroma. croci mente. deide mastix ℞ mēta in vino dissoluto cuꝫ aliis misceantur ℞ ex bis oibus fiat emplastrū. Ad idē ℞. mucillaginis fenugre. mucilag. se. lini añ. ʒ.ii. butyri sine sale sepi renū cap. añ. ʒ.i. vitelli vnius ouī. olei ro. ʒ.ii. cere modicū ℞ fiat vnguentū. Ad idē. ℞. foliorū lingue anis so. lingue canis so. malue añ. Mꝺ. ii. fenugre. se. lini an. conquassentur ℞ bulliant in aqua deinam ponatur spōgia infusa in illa aqua ℞ exꝑssa ponatur in ano. Uel fiat faculus ex dictis herbis ℞ ponatur in ano. ad idē olei de chamomilis. ʒ.i. olei ro. ʒ.ß. pinguedinis anātis butyri loti. an. ʒ.iii. bdellii ī predicto oleo dissoluti. ʒ.ii. cere. q. suffi. ℞ fiat vnguentū molle. Ad idē quando est dolor multum infestans. ℞. diaquilon. ʒ.i. olei ro. ʒ.ß. vitelli vnius ouī croci opii. añ. ℈.i. misce inungatur locus. ad idē quando maximus dolor est. ℞. opii. ʒ.i. dissolvant in aqua ro. deinde accipe stupā de bombice ℞ infunde in dicta aqua postea appone ano ℞ teneat modicū. ℞ statim cessabit ℞ sepe sui expertus. ℞ nota ꝙ lanare anum cum aqua tepida dulci ꝓbibet enenire hemorroidas ad ragadias in ano non sanosas. Si sunt cū adustione valet vnguentū de cerusa. si sunt sine inflāmatōne valet hoc. ℞. mucillaginis psilii. ʒ.i. pinguedinis galline recentis. ʒ.i. ℞. ℈. vitelum vnius ouī croci. ʒ.i. omnia misceātur ℞ inungatur locus. ad ragadias sanosas appone medicamen corrosiuū prius descriptum c. de polypo. postea consolida cū sanes cessauerit cum vnguento de cerusa. ℞ seda dolorē cuꝫ medicina descripta. c. de polipo. vide ibi receptas. ad hemorroidas apparentes putridas. nota ꝙ tales hemorroide possunt curari pluribus modis primo per apertionem venarum ℞ de illo dictum est. alio modo dolorem sedando ℞ de illo etiam dictum est. tertio modo ꝙ incidat totaliter ℞ tunc prius purgetur totum corpus aut flebotometur specialiter quando sunt nouelle qz quando sunt antique prius debent restringi postea icidi ℞ boc fit multis modis. Uno modo sine dolore quasi. accipe filum sirici vel pilum equi fortem ℞ ifun-

Digitized by Google

de in aquā ro. i qua fuerit dissolut ū modicū opij ℞ albumi ne ouī ℞ ole. ro. ℞ cū illo frica hemorroidas multis vicib⁹. nā ratione frigiditatis non peipit dolor pp scissurā illius fi li. ℞ isto mō curo ēt verrucas. fo ligat si sunt parue in radi cem si sunt magne in medio ℞ sic stringat donec incidant. Tertio mō incidant cū ferrūcibus ℞ desup ad mitigādū do lorē ponit emplr̄m de vitello ouī ℞ ole. ro. postea intendit ad ꝓsolidādū cū hoc vnguento. ℞. cerusse lote alo. loti ma sti. turis sang. dra. añ. ʒ. 5. olei ro. ʒ. i. ʒ. q. suffi. aceti paz ℞ fiat vnguentū. Quarto mō incidant cū medicinis causticis ℞ est magis periculosum ℞. viride eris anacardi subtiliter pulueriʒati añ. ʒ. i. misceant. ad idē valet medicamē corro sinū descriptū ea. de polipo. Ad fistulas ani fist. ē vicus cō canū sordidū strictū externus ℞ internus āplum cū callosita te i fundo. ꝑmo ergo intus ponant medicamina corrosiua dicta sapius post ꝓsolidātia sp̄ itendēdo mūdificatiōi. Et si expedit mitigātia doloris tā hēs. caueas icisionē cū ferro vt dicit. ¶ Capr̄m de egressiōe ani ℞ mricis. ¶ Egressio ani fit a duplici causa prima ab humiditate mollificante fine re laxante lacertos retentiuos fecum ℞ tunc cuʒ digito potest introduci. secundo ab apostemate ani inducente granitateʒ ℞ tunc cum digito non potest introduci. ℥ Pulueis apponen dus super intestino egresso non apostemato. ℞. sumach. ʒ. 5. gallarum antere nu. cy. olib. an. ʒ. i. pulueriʒent simul subtiliter ℞ prius vngatur cum ole. ro. intestinum ℞ postea addatur pulueis iste super eo circunquaq; ℞ fiat sic omni vi ce qua egreditur intestinum. ad idem valet balne. factum de predictis ymo regulariter fiat primo balneum fo inunʒatur ol. ro. ℞ tertio apponatur pulueis. quando egreditur anus cū apate fiat balneum cum aqua ca. bullita cū camo. mellilo. mal. bism al. se. li. fenug. aneto postea vngatur cuʒ oleo ane. postea aspergatur de pulue. predicto. ad eritū ma tricis. Mō. tripler ē situs non naturalis matricis. s. assensus ℞ vocatur prefocatio matric. ad latus ℞ vocatur precipita tio. ad extra ℞ vocatur eritus ℞ de illo vltimo est ℔ dicēdū. huiusmodi tripler est causa humiditates ibidite in matric. reddentes paralyticam. Fa apa faciens eaʒ sui granitate de scendere. Tertia multitudo superfluitatum descendentiuʒ ad concauitatem matricis. primo debet fieri purgatio totī corporis cuʒ medicinis respicientibus tales superfluitates ℞ cuʒ vomitu q est melior eūo que fieri possit. ℞ si expedit flebo. diuersiua. fo ponantur. iii. ventose magne vna pona tur super vmbilico. fa in latere sinistro versus pectē. tertia in latere dextro. g. vnā ponit sub mamil. tertio fiat suffumi gatio ad matricē cū isto puluere ℞. tormētille acatie ra. bi storte añ. ʒ. iii. pstdie balau. añ. ʒ. ii. galan. nu. cy. so. myrte añ. ʒ. v. ℞ fiat pulueis ℞ aspergatur sup carbones ita vt non percipiat ipse odorem ℞ nat ventosis adhuc pmanentibus Quarto odoret redolentia sibi grata sicut muscum ambra violas ℞ similia. Quinto balneet se in aqua bullita cū istis. ℞. ro. ru. mirtu radi. tasibarbasi ana. ℳ. ij. tormentille ra di. bistorte antere mast. olib. an. ʒ. 5. matricarie kalendule ficce an. ℳ. i. ase. feti. ʒ. v. cōquassentur conquassando. ℞ radi. ℞ herbe bulliant in aqua fabarum sufficienti. Alia ligē tur in faccalo vno ℞ ille bulliat i vino stiptico postea misceatur vinum cum illa aqua ℞ fiat balneum. Sexto cum egre ditur balneum inungatur orificium matricis intus ℞ extra ℞ circa renes hoc vnguento. ℞. ole. murtyni ole. de lilio: olei de masti. añ. ʒ. ij. asse fetide radi. bistorte tormētille añ. ʒ. ij. cere. q. sufficit ℞ fiat vnguentum. Septimo ponatur sibi suppositorium vel pessariuʒ tale in collo matricis post exituʒ a balneo. ℞. asse fetide. ʒ. i. mastic. turis se. mirti ga lange nu. cypressi añ. ʒ. i. pulueriʒentur subtiliter ℞ cū oleo mirtino fiat massa. Octauo vtatur isto ceroto quasi cōtinue posito ab vmbilico. s. vsq; ad vulua ℞. gūmi pini. ʒ. ij. bdellii mastic. añ. ʒ. i. gumi cypressi. ʒ. 5. liquefiant omnia cum oleo de mastice ℞ fiat cerotum longum vsq; ad quan titatem vnius palmi ℞ latum ad quantitatem medii palmi. Ad idem. ℞. masti. ʒ. 5. olib. ʒ. 5. nu. ci. gallarum mirtillo rum añ. ʒ. i. pstdie balaustia. añ. ʒ. 5. terben. ʒ. ii. ℞ cuʒ oleo masti. fiat cerotum in quantitate predicta.

¶ Capitulum de cura fluxus menstruorum.

¶ Nota ꝙ fluxus mēstrū. supfluor accidit ex trib⁹. primo quando mēbraʒ esset raro dilatatum ℞ apertū ℞ relaxatuʒ naturaliter vel percussione. secundo quando esset multitu do vl acuitas vel fluxibilitas humor. qō habet cognosci ex receptādo eius in pāno ℞ lotione pāni post ℞ ante exiccatio nem inspiciat color qz citrinus arguit sanguī. cholericum. albedo flegmaticum. liuiditas aquosum. Tertio ex debili tate retentiue ℞ fortitudine expulsiue. Ut in pluribus ex ra tione acuitatis sang. Et ideo primo purgetur cholera cum miroba. citri. ℳ edicine posite. c. de vomitu sang. ℞ de flu xu sang. narium ℞ de mictu in hoc valent. ℞. pulueris co ralo. ru. ʒ. i. aque plantagi. ʒ. iij. misceant ℞ potent quādo vadit dormitum nulla cena precedente ℞ est res mirabilis experta. Ad idem. ℞. sirupi mirtilor. ʒ. ii. aque plātaginis ʒ. iij. ℞ potetur quādo vadit dormitū nulla cena precedente. Suppositoria ℞ pessaria quando sanguis est choleric⁹. ℞. fo. planta. ℳ. i. cōquassentur ℞ supponatur etiam ficus so lus. Ad idem trociscoꝝ de karabe ℈ m io. mesue. ʒ. ii. succi plantagi. ʒ. i. misceant ℞ fiat pessarium. ad idem valet fer cus asini recens impositus matrici. Emplastra ad ideʒ. ℞. succi plantagi. lb. i. aque eiusdem lb. 5. aceti. ʒ. ij. cozalo. ru. karabe lapidis ematitis bolu ar. mirtilloꝝ copulaꝝ glandi um olibani añ. ʒ. i. terre sigillate. ʒ. i. farine ordei. ʒ. iij. ℞ cū oleo mirti. ℞ oleo citonioꝝ oleo ro. añ. partes equales fiant duo emplastra ℞ vnum ponatur pectini a parte ante aliud a parte post supra renes. Et ex istis potest fieri balneum.

Nota ꝙ fluxus iste etiam potest prouenire ex hemorroidi bus matricis ℞ tūc curatur sicut curantur hemorroide ani.

¶ Capitulum de ꝓuocatione mēstruoꝝ ℞ fetus mortui ℞ bis que faciunt ad cōceptionem. Nota ꝙ causa retentio nis est tripler per oppositum cause fluxus menstruorum. Sirupus ad mēstrua prouocanda ℞ que per os assumunt ℞. rubee. ʒ. ij. radi. asparagi bruscī radi. ciperi añ. ʒ. i. nepi te valeriane sanine calamenti pulegij añ. ℳ. i. melisse. ℳ. ij. se. siseleos. ij. rilobalsami carpobalsami se. melonū mū datorum añ. ʒ. i. spice nar. ʒ. 5. liquiritie rase vuaruʒ passa rum mundatarū ab arī. añ. ʒ. 5. mellis ell. ʒucha. añ. lb. 5. fiat sirupus ℈ artes longus de quo sumat omni mane. ʒ. iij. hora congrua. Cum sumpserit decter de illo sirupo su matur benedicta distemperata cum decoctione rubee tin ctoꝝ in dosi debita vt bene purgetur. ℥ Post purgationem omni mane sumat vnum vitrum aque rubee tinctoꝝ di stillate ad capellum. Item vtatur omni mane de artemisia duos bolos ante prandium per longum tempus. Itē vsus trifere magne semen opij ana ītitate. ʒ. i. cum brodio cicerum vʒ multū. Itē potus iste ℈ cōtinuet bis in die ℞ p vice. ʒ. iiii. multū vʒ. ℞. ra. rubee tinctoꝝ maioris. ʒ. 5. seminis si seleos se. fenug. faseoloꝝ cicerꝝ nigroꝝ añ. ℳ. i. bulliat in aqua sufficiēti vsq; quo redeat ad quar. part. ℞ colet ℞ dat coret colantia illa cū ʒuc. ℞ i multū valida in hoc. ℥ Balneuʒ ℞. artemisie sanine añ. ℳ. iii. foliorꝝ costi dulcis foliorum malue bismalue brance vr sine añ. ℳ. ii. se. malue bismal ue se. bancie se. lini fenugre. cusente se. sinapis se. lauendu le se. siseleos añ. ʒ. i. 5. se. petrosili. semi. se. anett assari dau ci añ. ʒ. 5. florum camo. florum sambuci florum anthos ſti cados añ. ʒ. i. semina ligentur in sacculo conquassate ℞ om nia bulliant paruʒ in aqua sufficiente ℞ super sacculo sedeat mu lier in dicto balneo. ℥ Pessaria quodammodo dure substan tie. ℞. radi. gentia. pulegii regalis añ. ʒ. ii. nigelle. ʒ. i. carni um ficuum. q. suffi. ad incorporandum. conquassentur cō quassanda ℞ cū modico mercurialis fiat massa ℞ ille multū vtoꝝ qz non inducit ardorem neqz excoriationē aliquā sicut faciunt aliqua cōiter ℞ fortius fieret massa si fieret cum suc co cucu. asini. Ad idem ℞ est fortius ℞. radi. gentia. ʒ. ii. colloquintide nigelle añ. ʒ. i. 5. carnium ficuum. q. suffic. ad incorporandum ℞ fiat massa cuʒ succo mercurial vel cucu. asinini. Ad ideʒ ℞. benedict. ʒ. 5. colloquintide nigelle añ. ʒ. i. misceatur cum succo cucu. asini. ℞ potest fortificari cuʒ ellō al. ℥ Pessaria liquida. ℞. succi cucumeris asini. ʒ. 5. suc ci mercurial. ʒ. ii. misceatur ℞ intromittatur bombix ℞ im ponat vulue. Aliud ℞ vʒ etiam ad impregnationeʒ. ℞. ra dic. rubee maioris radic. cipi añ. ʒ. ii. artemisie hysopi sauie

calamē.puteg⁹ mercurial' añ. ℳ.i.se.sifeleos.ʒ.i.nigelle. ʒ.ii.pulpe collognade.ʒ.ʒ.mellis olei de lilio.añ.ʒ.ii. succi artemi.ʒ.i.benedicte.ʒ.vi.fiat pessarium suffic. p̄o tribus vicibus. Emplastra. ℞.benedicte.ʒ.ʒ.turbith.ʒ.ii.nigelle ʒ.iii.melis.ʒ.ʒ.ℨ fiat emplastrum qō apponatur in orificio vulue. Et iterum fiat aliud super pectē quod habet molli ficare vt boc. ℞.mucil.lini fenugre.añ.ʒ.i.butyri sine sale ʒ.i.axungie galline axungie anatis axungie anseris medulle vituli añ.ʒ.ʒ.armo.ʒ.ii.olei amygda.dul.olei fisami.añ.ʒ i.cum modico cere fiat vnguentum de quo inungatur ab vmbilico ℨ a parte retro. Flebotomia saphene partis interioris multum valet.similiter ℨ ventose. ¶Nota ꝙ nigella ℨ euforbium ꝓpter acutatem eorum inducunt ragadias in matrice faciliter. Ad ꝓuocandū fetum mortuū nota ꝙ ex tribus agnoscit ꝙ fetus est mortuus. ¶Primo ex motu mulieris de latere ad latus q̄ sic fetus mouetur q̄ non adheret ligamento. Secundo ex fetore mulieris in odore anhelitus.nā post tres dies fetet. Tertio ex longa retentione manus calefacte in aqua calida supra ventrem q̄ si fetus non mouetur est signum mortis. ℨ in hoc attente agas. Expta ℞.galbani.ℨ.ij.lactis caprini.ʒ.i.dissolvatur galbanum in lacte ℨ detur ad potandum mirabiliter pronocat. ¶Pessarium ad idē. ℞.elebori nigri saxifragie aristol.ro.buchor marie.gra.laureole pul. colloquintide armo.añ.ʒ.ii. felkis tauri.ʒ.i.dissolvatur armo.in succo artemisie ℨ fiat suppositorij ex istis. Cerotū ad idē fiat cero.ex galbano dissolto in succo artemisie ad cōsistentiā vnius pulni ℨ duorū digitorum in longitudinem.ad idem ℨ fortius. ℞.succi rute. lib.ʒ.mirre.ʒ.iii.coloquin.quantum sufficit ℨ fiat cerotum vt prius. ad facilem partum faciendum sumat pregnās cū transierit octo menses cum dicit ficus siccas continue pingues assatas añ.ꝓandium ℨ cenam secundo illo tpe ascendat ℨ descendat sepe scalam. Tertio aliquando intrent balneum aque dulcis vbi sint malue bismalue in tpe predicto ad facilem ptum in actu partus ad itra. ℞.calie.ʒ.iii.bullant in bono vino albo subtili sufficienti vsq; ad cōsumptionem medietatis ℨ coletur ℨ detur vitrum vnū cū aqua cicerum ℨ est securū ℨ eo vtor ℨ addo cina.ad idē. ℞.asari casto. añ.ʒ.i.pulverizent subtiliter ℨ detur cū brodio cicerū rub. Ad idem. ℞.myrrhe casto.storax.calami añ.ʒ.ʒ. cia.electi sanie an.ℨ.ʒ.fiat pulvis ℨ incorporet cū melle ad modum pessillorū detur vna p̄o vice de hora in horā. Decūbat mulier super vētre gībus flexis ℨ explicatis⁹ vmbilico ℨ ꝓuocetur sternutatio vel vomitus.q̄ facile fet⁹ expellit. ¶Nota ꝙ si agrimonia ligetur corpe ꝓpe vulvā ꝓuocat fetū.silr ℨ magnes. imo si teneat⁹ in manu silr coral.rubeus alligatus core dextre.silr etiam crocus conquassat⁹ ℨ ō eo factum sicut nux alligata core. Ad stigantia doloꝛ post ptū ℞.cam.se.lini conquassetur ℨ fiat sactus ℨ calefactus i vitro calido ponatur supra ventrem ad idem. ℞.cepe al.vnum coquatur in cinere ca.vt pisteꝛ.demū misceat secū butyri vaccini sine sale ℨ extendat supra pānū ℨ applicet vētri.

¶Capitulum de bis que faciant ad conceptionem.

¶Et hec sunt vtilia ꝯ̄is ipertinentia.ℨ iō nota ꝙ tria faciunt ad conceptionem purgata matrice vt supra. ¶Primus est delectatio viri cū muliere ℨ hoc faciat diafaturō. Et hoc etiā ē optimum eliū in ꝓuocando coitum. ℞.pline diasatiron.ʒ.ʒ.galā.ʒʒ.bē al.ru.se.ban.cepe an.ℨ.i. candarū stincorum.ʒ.ʒ.conserue sticados arabici corticum citri cōditi an.ʒ.ii.cerebrorum paserū colūbarū paꝛ asarotū an.ʒ. i.fisticorum mundatorū.ʒ.ii.ℨ cū zuc.fiat eli'm de quo comedat vnum coclear ante prandium ℨ ante cenam q̄ vadit dormitum. Et adde in illo mulieris pulveris trifere magne sine opio.ʒ.i. Ad idem aurelane cōdite cum zucharo ℨ modico.ʒʒ. Ad idem.ʒʒ.cōditum. ¶Balneum ad cōfortādū retentiuā matricis. ℞.sumitatum myrrhe recentis. ℳ. iij.foliorum valeriane nepite melisse artemisie añ. ℳ.i.roru. ℳ.ʒ.cōquassent ℨ fiat balneum postq̄ fuerit a mensero sumat in exitu balnei. ℞.testiculorum leporis excicatorū. ʒ.ʒ.se. sifeleos se. artemisie se. mercurialis añ.ʒ.i. rasure eboris.ʒ.iij.ʒuc.ad pondus oīum ℨ fiat pulvis ℨ paꝛ boni vini odoriferi bibat post ℨ fiat hoc per dies tres continue. Et posset fieri cum solo pulvere mixto cum vino. Et post tres dies ponatur hoc pessarium anteq̄ vir cōiungatur. ℞.testiculorum leporis ligni aloes rasure eboris añ.ʒ.ii.confricatur cū aqua decoctionis cameleōte supponat collo matricis. Et qñ vult se viro ꝓiungere amoneat ℨ tūc viro coniungat⁹ ꝓmissis q̄ anic.docet ꝓmittere vt mulier bene appetat. Et nota ꝙ emissio seminis ē in matrice. stet vir strictus cū muliere p ipōs.post modū volnat se ad latus ℨ imponat istud pessariū. ℞.galle nō pforate.ʒ.i.squinātī.ʒ.ʒ.pulve rizent ℨ fiat sacculus oblūg.cū pāno lineo raro ℨ subtili. ¶Balneū restrictiuū colli matricis ē istud ℞.foliorū quercus fo.salvie foliorū mesplorum armoniaci sūmitatū betonice gariof.cypressi añ.ℳ.i.sūmitatū valeriane nepete añ. ℳ.ij. bullant herbe in aqua sufficienti ℨ reliqua ligent⁹ in sacculo ℨ ē bullant cū dicto balneo. Ad idē. ℞.nuc.cy. gallaꝛ nō pforatarū gallaꝛ quercus floꝛ sqnāti fo.camedreonte añ.ʒ. ʒ.ro.ru.ʒ.ij.piloꝛum lepo.ʒ.ʒ.fiat pulvis ℨ ponatur in pāno lineo raro ad longitudinem vni⁹ digiti ℨ eius grossitiei ℨ infundatur in vino decoctionis floꝛ camo.ℨ in exitu balnei iponat⁹ collo matricis ℨ fricet. ¶Nota ꝙ si vir habet virgā parvaꝫ dz ponere pulvinar sub ano mulieris ℨ si dz eā nimis longam dz ponere pulvinar sub eius coxis. Et an teq̄ se iungat ad actum incitet bene mulierem ad coitum osculando tangendo bene mamillas ℨ fricando pitoneam ℨ ē locus medius inter anū ℨ vulvā. De ludo lingue taceo ꝓ honestatē. Cū aꝫ fuerit mulier calida ꝙ cognoscitur ex eiꝰ anhelitu ꝓmutato ℨ quasi balbuciendo logit se vir actui exponat ℨ sit hora q̄ cōpleta ꝓia digestio ē. Et vir emittat magnam quantitatem se.ℨ ideo debet rato coire q̄ stare ꝓ dies.xv.vel circa. De his ℨ aliis scriptis loquar in meo tractatu de dispositionibus membrorum generationum. Experimētum ℞.pulueris veretri tauri bene exiccati pulueris mente añ.confice cum melle ℨ da mane ℨ sero. ʒ.i. mulieri quando vadit dormitum.electuarium de margaritis descriptum ab anic.fen.xvi.c.de preservatione aboꝛsus prohibet aboꝛsum quocunq̄ tempoꝛe. vide ibi receptam ℨ unamenta.electuarium de margaritis ꝑm anic.fen.xvi. c.de regimine vli ꝓegnantis ℞. margaritarum non perforatarum piretri añ.ʒ.i.ʒʒ.masticis.añ.ʒ.iiij.ʒedoarie doronici se.apij cassie cardamo.vel taphie nu.mu.cinamo.ana. ʒ.ij.been al.ℨ ru.piperis macropiperis ana.ʒ.ij. cinamomi.ʒ.v.ʒuc.al.ad pondus omnium.ℨ plus.fiat electarium.dosis est coclear.i.

¶Capitulum de ragadijs vulve ℨ viceribus eius.

¶Pessarium mundificatiuū viceris putridi matricis ℞. hysopi absinthij ana.ℳ.i. bullāt in aqua sufficienti ℨ tūc sumatur vit.vnaꝫ mellis ro.co.ʒ.iiij.ℨ misceatur ℨ injiciatur in matrice. Ad idem decoctio bireos cum melle. Consolidativum ℞.dragaganti gūmi arabici infusorū in aqua rosacea cernse lote olibani sanguinis draconis an.ʒ.i.tiargirij.ʒ.ʒ.olei ro.ʒ.ij.cere quantum sufficit ℨ fiat vnguentū. ad idem ℞.cernse aloes olib.sanguinis draconis boli ar. ana.ʒ.ij.ꝙassentur ℨ bullant in.iiii.lb.lactis caprini vsq; quo redeant ad medietatem ℨ colentur ℨ iniciatur in matricem. Ad remouendum ardoꝛem valet bombix infusus in oleo ro.lb.iii.aqua plantaginis ℨ simitia ℨ c̄.

¶Capitulum de cera apostematis matricis. ¶Scias ꝙ hic competūt medicamina eadem ℨ eodem modo que dicta sunt in.c.de apostematibus renum ℨ vesice ℨ ideo ibi recurras. ¶Capitulum de viceribus ℨ cancris que fiunt in matrice. ¶Nota ꝙ in plus se habet vicus ꝙ cancer q̄ vbi cancer ibi vicus ℨ non econuerso. Quando vicus est sine cancro ea que dicta sunt in.c.de ragadijs hic cōpetunt. Si autem est cancer malum acutum competit sed oportet procedere cura paleatina ℨ modicum se impedire q̄ morbus est incurabilis ℨ maxime in tali loco.

¶Capitulum de suffocatione matricis.

¶Nota ꝙ hec passio causatur ex spermate retento sicut in viduis vel ex sanguine menstruo retento ℨ in illa nunquaꝫ fit spuma in ore ligatio extremitatum ℨ fricatio eorumdem eductio rerum acutarum ad extrema impositio di-

Digitized by Google

gti in vulua ⁊ commotio labiorum vulue cum eo valet. Et inferius fiat odozamenta placibilia supius odozamenta displicibilia muscus ipositus in pano lineo ⁊ appositus collo matricis multū vz. Ad idē. ℞. ligni aloes storacis calami te garioſil. an. ʒ.i. musci ambre an. ℈.i. fiat pulvis ⁊ ponat in pano lineo ⁊ supponat. ad idē vz suppositoria dicta i.c. de retentione menstruoꝝ. Ad eādem precipitationem matricis ea q̄ dicta sunt ad erūū matricis ⁊ ani hic ꝓferūt malime q̄ ē ab humiditate mollificante ⁊ similiter balnea ⁊ emplastra stiptica dicta in.c. de fluxu menstruoꝝ ⁊ ēt dicta c. de proficientibus ad ipregnationē. recurre ibi. Et specialiter illō balneū qō icipit balneū restrictiuū colli matricis ℞. folioꝝ quer. i. ⁊ sequens. primo tñ fiat purgatio cū benedicta ⁊ siru. descripto supius in. c. de pvocatiōe menstruoꝝ.

¶ Capm de mola matricis gcūq; modus distinguit mola ⁊ vera ipregnatio non pinguedine. primo q; fetus post xxx. dies monet ad q̄libet pte corporis ⁊ mola nō monet. p se ad aliq̄ pte. scdo pedes ⁊ manus aliq̄n monstrāt defectū caloris naturalis q̄ nō ē in vera ipregnatiōe. Tertio q̄ mulier in mola non ē fortis sed debilis. ideo nō pōt monere. Quarto q; i mola venter durior ē q̄ in vō ꝛceptu. Quinto fetus portat tpe determinato sed mola nō. Pessarium eductiuū mole. ℞. elleboꝝ al. oppoposaci an. ʒ.ii. felis tauri. ʒ.ii. pulverizētur ⁊ fiat suppositoriū ⁊ multū vz. Ad idē valent q̄ dicta sunt in pvocatione menstruoꝝ ⁊ in eductione fetus mortui ⁊ si vis fortius adde elleboꝝ. ʒ.ii.

¶ Capitulum de hernia sine ruptura.

¶ Emplastrū ad rupturā intestinalē. ℞. glutinis pisciū colofonie an. ʒ.ii. picis nauallis. ʒ.i. ℈. incidantur p frusta ⁊ infundantur in oleo masticis ⁊ aceto an. equaliter. q. suffic. p diem ⁊ noctem. postea liquefiat in patella ⁊ coletur ⁊ colatꝰ addatur masticis thuris bolꝰ ar. san. dra. dragagāti fe nugre. subtiliter pulverizatoꝝ an. ʒ.ii. ⁊ misceantur dimagitando ⁊ fiat emplastrum. Ad idem radices trium cōsolidarum fabe inferse visci quercini sang. dra. bol. ar. galla rum nu. cypressi. gumi ara. an. ʒ.i. acacie pisidie balaustie an. ʒ.℈. pil. lepo. ʒ.iii. sepi birci. ʒ.i. pi. nauall. ʒ.ii. cere none. ʒ. v. ⁊ cum oleo ro. fiat emplastruꝫ ⁊ debet poni super loco ⁊ postea apponi brachale. Et nota q̄ si datur. ʒ. ℈. radi. valeriane pulverizate cum bono vino multum vz. fomentatio ad herniam aquosam. ℞. rute agni castꝰ origani calamenti. ℔. i. anisi maratri seminis rute seminis fileleos. an. ʒ.i. sio. camo. melilotꝰ an. ʒ.ii. conquassentur ⁊ bulliant in tribus lb. aque vsq; quo redeat ad lb. duas ⁊ coletur ⁊ committatur ad resolutionem aque. Emplastrum quod competit postq̄ resoluta fuerit aqua ne redeat. ℞. mastꝰ. ʒ.i. nucis cypressi. ʒ. ℈. dragag. gumi arab. an. ʒ.i. ⁊ cum oleo ros. fiat emplastrum. Sacculus ad herniam ventosam ℞. furfuris ⁊ cimini an. ⁊ fiat sacculus ⁊ bulliat in bono vino al. ⁊ calide apponatur bursē. emplastrū ad idem ℞. succi kebuli vini al. an. ʒ.ii. olei camo. ʒ.iiii. melis ro. co. ʒ.i. farine fabarum. q. suff. c. ⁊ fiat emplastrum. Regimen quo gentilis dicit se curasse multos ab hernia itestinali. ⁊ tam fuit expertus ⁊ bene successit. primo accipiat pellis vnius castrati depilata ⁊ triturata optime ⁊ ponatur ad capellum ⁊ ex aqua distillata inungatur locus ⁊ statim superius apponat hoc emplastrum. ℞. pi. nauallis aloes hyusquiami aristologie longe been croci radices anagalis maioris an. ʒ.ii. cere al. colofonie ana. ʒ.i. ℈. litargyrii galbani masticis galarum cypressi armoniaci mumie sanguinis draconis oppoponaci ana. ʒ.i. bolꝰ armeni. ʒ.iii. ℈. gypsi myrrhe turis terebentine an. ʒ.ii. ℈. visci quercini lb.i. sanguinis humani lb.i. ⁊ fiat emplastrum cum decoctione pellis castrati depilati ⁊ radicis malvarum apponantur ⁊ inde non removeantur nisi quando renovatur. ⁊ fiat hoc electuariū de quo sumat mane ⁊ sero in quantitate nucis cum vino subtili. ℞. radicis consolide maioris ⁊ minoris an. lb. ℈. bolꝰ arme. sang. dra. mumie an. ʒ.i. radic. brusci herbe ⁊ radicis filipendule an. ʒ.iii. gallarum cypressi. ʒ. ℈. san. draco. ʒ.ii. radicis sigilli salomonis ⁊ sancte marie cucurbite agrestis an. ʒ.ii radicis asparagi. ʒ.iii. colofonie. ʒ.ii. radicis nucleorum lb.ii. saturegie. ʒ.iii. pilorum lepotis. ʒ.ii. fiat electuarium. ⁊ sumat de illa aqua distillationis die ⁊ nocte. ℞. radicis consolide maioris ⁊ minoris cande equine. an. lb.i. rad. milcetorum. lb. ii. cresonis rad. cucur. agrestis an. lb.ii. herbe ⁊ radicis tilipendule an. lb. ℈. radicis malvarum lb.ii. fiat aqua per distillationē ⁊ semp iaceat supinus ⁊ curabitur in. i. diebus.

¶ Capitulum de podagra sciatica ⁊ artetica.

¶ In gutta calida duplici medicina vtimur vna circa locū doloris ne materia fluat ad locum doloroſum alia super loco doloroſo. Prima est. ℞. sumach myrtillorum boli ar. an. ʒ.i. sandali al. ⁊ ru. acacie galarum pisidie balaustie an. ʒ. i. aque ro. aque plantaginis an. ʒ.i. ℈. olei ro. ʒ. iii. acetꝰ. ʒ. i. farine tantum vel ordei. q. sufficit ⁊ fiat emplastrum. emplastrum super loco doloroſo mitigando ℞. lactis vacini. lb. ℈. opii. ʒ.i. panis siliginis fortissime conquassati quātum sufficit ⁊ fiat emplastrum mediocriter liquidum. Ad idem ℞. sandalorum alborum ⁊ rubeorū aniidi cerusse iote an. ʒ.ii. seminis papaueris al. ʒ. ℈. cāphore. ℈.i. olei ro. ʒ. iii. butyri sine sale. ʒ.i. ℈. vitellorum duorū ouorum bene agitatorum ⁊ cum cera fiat emplastrum. Ad idē. ℞. olei ro. ʒ.ii. acetꝰ. ʒ.i. agitetur ⁊ locus inungatur. Ad idem folia in squiami calefacta super tegnia ⁊ posita super locum doloꝛem mitigant. Ad idem fricetur locus fortiter cū aceto forti. Et nota q̄ fiende sunt enacuatiōes respectu colere ⁊ maxime cum medicina almansoris q; prima est hic. Fomentatio que debetur in declinatiōe gutte. ℞. florum camo. melilotꝰ aā. M.i. ro. ru. M.i. ℈. seminis fenugreci semis iuniperi aā. ʒ.ii. furfuris pugillum bulliat in aqua sufficienti sufficienter que sunt. lb.i. vlq; ad sumptiōem. iii. partis ⁊ coletur ⁊ colature addatur aceti albi. ʒ.ii. Ad guttam frigidā sunt etiam. ii. medicine. vna circa locum alia supra. prima ē. ℞. incis cypressi myrrhe masticis thuris an. ʒ. ℈. dragaganti gūmi arabici an. ʒ.ii. aque salvie. lb. ℈. aque ro. ʒ.i. aceti. ʒ. ℈. fabe lentum quantum sufficit ⁊ fiat emplastrum. Emplastra conferentia in primo mitigantia dolorem. ℞. muscillaginis seminis iuniperi fenugreci an. ʒ.i. butyri sine sale. ʒ. ii. olei nasturtii olei ros. an. ʒ.i. ℈. radicis canini. ʒ. ℈. cere quātum sufficit ⁊ fiat vngūtum ⁊ inungatur locus gutte. Ad idem valet sacculus factus de semine lini cōquassatus bullitus in aqua ⁊ expressus positus super loco guttoso. Ad idē valet stercus vaccinum recens positum super loco doloroso. Ad idem ℞. se. fenugreci cōquassati lb. ℈. aceti. ʒ.ii. bulliant in aqua dū ⁊ in fine addatur mell. ʒ.iii. ⁊ fiat emplastrum. Ad idem ℞. vitellos duorum ouoꝝ pulveris hermodactyloꝝ an. ʒ. ℈. misceantur simul ⁊ ponatur super loco. Ad guttam frigidam quando est in declinatione resolutiua ⁊ remolitiua. ℞. diaquilon cum gūmis ⁊ mollificetur cum oleo costino ⁊ extendatur super locum. Ad idem ℞. armo. oppopo. galbani temperatorum in aceto an. ʒ. i. pic. nauall. ʒ. ℈. malescentur omnia ⁊ cum oleo costino fiat emplastrum. Ad idem vnguentum de ranis ⁊ ē expertum bonum. ℞. sepi ranarum. ʒ.i. ℈. butyri agripe an. ʒ. i. olei camo. olei aneti. olei casto. an. ʒ.ii. olei ro. ʒ. iii. olei d costo fermentum an. ʒ.ii. cere al. ʒ.i. enforbii. ʒ.i. resine. ʒ. ii. ⁊ fiat vngūtum ⁊ inungatur locus. Oleum de ranis p gutta quo vtebat dominus Guido de canosa pro suis guttis. ℞. ranarum excoriatarum numero. i. olei lb. vi. bulliant fortiter in cacabo bono coperto vsque quo rane liquescant ⁊ facilter confrangantur ⁊ ad consumptionem medietatis olei. demum accipiātur ⁊ pistentur fortiter cū ossibus omnibus quibus pistatis iterum ponantur in predictum oleum ⁊ aliquantulum bulliant demum dimittantur infrigidari oleum cum eis postea exprimantur per vnā petiam lineam valde fortiter ⁊ reservetur oleum ⁊ inungatur locis guttosis. hoc est quidem mirabile ⁊ expertuꝫ. Ad idem valet balneum sulfureum. Ad idem valet oleuꝫ costinum. Ad idem. ℞. folioꝝ lauri rute maiorane ana. M.i. florum camo. florum anthos vtriusq; sticados an. ʒ.i. conquassentur ⁊ bulliant in aqua sufficienti ⁊ sufficienter cum aqua fiat fomentatio. Pro purgationibus fiendis in primo recurre ad prima. c. vbi docetur digeri et evacuari humor quilibet ō perfe. De sciatica Rasis ponit curā cōpletā. vide ibi. emplm. ℞. pulveris hermodactyloꝝ. ʒ.ii.

melilo.ʒ.i.camo.ʒ.ʃ.ro.rū.ʒ.iij.crocī.ʒ.i. vitel. vi. ono. farine ordei.ʒ.ij.acet.ʒ.i.ʃ.incorporent oĩa cū aqua decoctionis graminis. Et fiat ẽplastrū ad oẽm dolorẽ arteticū.

¶ Capitulum de gibbositate. ¶ In principio standū ẽ ad euacuationẽ medicine relaxantis musculos cū his que premissimus ⁊ cū aperitiuis incisiuis lenientibus ventrẽ. i eta te pueritie facimus mollificantia sepe ⁊ postmodū apponimus emplastra constringentia vt mẽbra ad suū redeant situm postq̄ vidimus gibbositatẽ. Et fiat mollificato per dies nouẽ. Emplastrū stipticū ⁊ restringens apponat supra spondiles ⁊ iaceat puer supinus. ¶ Capitulū de varicib⁹.

¶ Nota ꝙ circa varices solū intendo ad euacuationẽ melācholie. Et vtor flebotomia neq3 aliqd circa varices oportet non sunt impedimenti alicuius in vita. si tñ curare velles fiat cauterū supra varices ſm longū vene a qua varices oriunt̄ ⁊ post modū pone emplastrū. stipticū supra ne materie nouiter fluant ad varices. aut pone emplastrū solum factum ex farina lupinorū ⁊ bono vino ⁊ similibus ⁊ attende ad superiora membra mandanta ipsa emendando.

¶ Capitulū de elephantia. ¶ Elephantia cātur ex humore grosso ⁊ viscoso ibibito flegmatico vel melācholico. Et curatur cū vomitu spisso ⁊ flebotomia ⁊ emendantur pus mẽbra nālia. Nō. lingua arietis ẽplastra. posita inp elephantiā augumētū. phibet ⁊ detumescere facit. Similiter lutū sigillatū distẽperatū cū aceto forti ꝓpietatē hȝ iuncto mẽbro. tñ cura huius ẽ tediosa nili in principio ⁊ maxime fit mediāte sensatione vt dicit rasis. Et pone emplā stipuca q̄ supra sunt dicta in. c. de podagra frigida. Resoluentia sunt ficut oleum de castoreo ⁊ sulphur cum resina pini ⁊ aceto. curat eam si continuetur supra membrum postea sanetur.

¶ Caplin ō vlceratiōe renū q̄ fit exteri⁹i cute. Preseruat gs .ū oleo ro. mirto cū aceto pax. Si aūt adsint vlcera vn ḡta frigida admistreť exiccatia sic vgtū ō cerusa ⁊ silia.

¶ Capitulum de dolore qui fit i manifestis mẽbris.

¶ Anodina dicta superius ⁊ pinries in hoc conferūt oleū camomilinū anetinum de semine lini fenugreci flos camo mille se. aneti ⁊ farine ordei ⁊ huiusmodi. Tñ si est purgatio necessaria premittenda ẽ ex prius. Et si sola mala cōplexio sit contraria apponātur alteranta. Emplastrū mitigatiuum cuiuscunq3 doloris. Rc. vitellos ouoz. v. opii. ʒ.ii. olei camemilini mice panis q̄tū. ʃ. ad malaxandum ⁊ fiat emplastrum bene molle ⁊ applicetur membro dolenti.

¶ Contra tumbricos. Ry. abrotāi domestici. ʒ.i. absinthii ʒ.i.ʃ. corticū laureole siticados añ. ʒ.ʃ. gentiane. ʒ.vi. ferū celo. ʒ.i.ʃ. pficarie. ʒ.ii. cētauree maioris ⁊ minoris añ. ʒ.i. radicū mox. ʒ.ii. corticum radicum perfici corticum radi cuȝ arundinis añ. ʒ.i.ʃ. graminis. ʒ.ʃ. polii montani. ʒ.i. ⁊ ʒ.ii. fenine. ʒ.i. lingue anis. ʒ.i. ℈.i. bacharuȝ lauri aloes. ʒ.ʃ. bulliant in oleo ⁊ aceto vsq3 ad aceti consumptionem ⁊ de hoc inunge ventrem ⁊ renes expertum ⁊ bonum. Ad tinitum aurium ⁊ debilitatem auditus. Ry. ellebori al. castorei costi añ. ʒ.ii. rute nitri piperis longi añ. ʒ.i. ℈.i. deide accipe succi radicis que comeditur succi porri olei de spica olei camomille olei amigdala. ama. olei aneti añ. ʒ.i. enforbii. ʒ.ʃ. coquantur omnia vsq3 ad succorum cōsumptionē ⁊ de hoc tepido distillet in aurem. MD. iA. ¶ Ad difficultatem vrinandi. Ry. aikenkegi. ʒ.ʃ. maluafie fiatā. i. deinde distilla per allembicum ⁊ ō illa aqua ponas. ʒ.i. vel. ʒ.i.ʃ. in vno cyatho lactis seminū cōtum calidi. ⁊ da in potu. Liciniū ad tenasmonem Ry. mirte corticum thuris croci opii gallarum corticum granatorum balaustiarum gūmi arabici añ. ʒ.ʃ. terantur subtiliter ⁊ conficiantur cum succo plantaginis ⁊ albumine oui. ¶ Epithima cordiale. Ry. aque rose aque buglose añ. ʒ.iii. aque melisse. ʒ.ii. pulueris vtriusq3 sandal rosarum rubearum corticum citri añ. ʒ.i.ʃ. lignī aloes ossis ō corde cerui añ. ʒ.i. camphore croci añ. ℈.ʃ. quandoq3 additur pulvis basiliconis ⁊ pulvis electuarii de gēmis ſm diuersas intentiones. Pillule in dolore renali ex lapide. Ry. specierum diacolibani. ʒ.i. pillularum elefanginarum pillularum de serapino añ. ʒ.ʃ. agarici preparati. ℈.i.ʃ. lapidis lincis. ℈.ii. incorporentur cum aqua cresson̄ aut paritarie ⁊ fiant pillule. v. ꝓ dragma. ⁊ sunt efficacissime.

¶ Excellentissimi doctoris domini Petri de Tussignano Recepte super nono almāsoris feliciter finiunt Impresse Venetiis per Otinum Papiensem de Luna. Anno salutis. MD. cccc xcvii. xii. Kal. Augusti.

a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p. Omnes sunt terni.

Digitized by Google